॥ ओ३म् ॥

दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग



सम्पादक

आदित्यपाल सिंह आर्य

/२०/

'आर्यसेवक' की आपकी ग्राहकीयतावधि (२००५-०६ एवं २००८-०९) के लिए (सितम्बर, २००९ तक) साथ में चार पुस्तकें:- 'दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग', 'मित्र-मंजूषा', 'आदित्यप्रकाश (प्रथमकिरण)' तथा 'काश! गान्धी जी ने कुरान पढ़ी होती, तो-' प्रेषित हैं।

–आदित्यमुनि वानप्रस्थ

।। ओ३म् ।।

दयानन्द सन्दर्भ ग्रन्थमाला का प्रथम पुष्प

दयानन्द जीवनकाल पंचांग

[संवत् १८८१ वि० से १९४० वि० पर्यन्त]

□

मूल पंचांग निर्माता
दीवानबहादुर एल० डी० स्वामी कन्नूपिल्लई

□

नागरीकरणकर्त्ता एवं सम्पादक
इं० आदित्यपाल सिंह आर्य
उपप्रधान, आर्यसमाज
तात्याटोपेनगर, भोपाल–४६२००३
दूरभाष–555092

□

प्रकाशक
सुरुचि प्रकाशन संस्थान
१८१, महाराणा प्रताप नगर (जोन–१)
भोपाल–४६२०११ (म०प्र०)
दूरभाष–555380

दयानन्द जीवनकाल पंचांग

DAYANANDA JIVANKAL PUNCHANG

(31st March 1824 to 27th March 1884 AD)

प्रकाशक—

सुरुचि प्रकाशन संस्थान
१८१, महाराणा प्रताप नगर (जोन–१)
भोपाल–४६२०११ (म०प्र०)
दूरभाष–555380

प्रकाशन दिनांक—
३१ दिसम्बर, १९९० ई० (सोमवार)
पौष पूर्णिमा, संवत् २०४७ विक्रमी

प्रतियाँ— ५० पुस्तकालय संस्करण
२५० साधारण संस्करण*

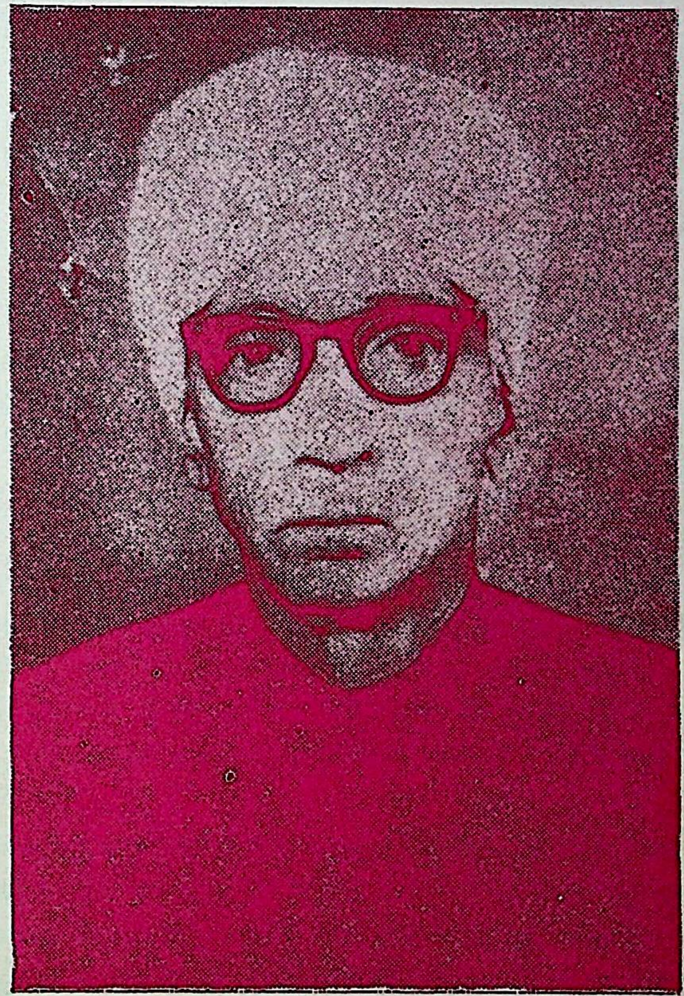
*मूल्य— १२५/– (एक सौ पचीस रुपये)
इस पर कोई छूट देय नहीं है।

मुद्रक—

सुरुचि मुद्रणालय
१८१, महाराणा प्रताप नगर (जोन–१)
भोपाल–४६२०११ (म०प्र०)
दूरभाष–555380

समर्पण

संस्कृत भाषा एवं वैदिक वाङ्‌मय के उद्‌भट विद्वान्



महामहोपाध्याय पं० युधिष्ठिर जी मीमांसक

को

जिन्होंने अपना सारा जीवन ऋषि दयानन्द के जीवनीपरक तथ्यों, कृत्यों एवं पत्रों के अन्वेषण, उनके ग्रन्थों के सम्पादन एवं प्रकाशन तथा उनके सिद्धान्तों के पोषण में खपा दिया और जिनकी प्रेरणा तथा आर्थिक अनुदान से ही यह ग्रन्थ पाठकों के सम्मुख आ सका।

□ आदित्यपाल सिंह आर्य

प्राक्कथन

दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग की आवश्यकता— आर्यसमाज वा इतर क्षेत्र का जो भी व्यक्ति ऋषि दयानन्द के व्यक्तित्व एवं कृतित्व पर शोध-कार्य करता है, उसे ऋषि दयानन्द के जीवनकाल (सं० १८८१–१९४० = सन् १८२४–१८८३) के साठ वर्षों के पञ्चाङ्गों की अनुपलब्धि बहुत खटकती है, क्योंकि इन वर्षों के पञ्चाङ्गों के अभाव में उसका शोध-कार्य यथावत् रूप से सम्पन्न नहीं हो पाता। उसे पूर्व मुद्रित जीवन चरितों में दी गई तिथि वा तारीखों पर ही आश्रित रहना पड़ता है। किसी भी जीवन चरित में तिथि वा तारीखों के निर्देश में एकरूपता नहीं है। कहीं विक्रम संवत् के मास और उनकी तिथियों का निर्देश है तो कहीं ईस्वी सन् के महिने वा तारीखों का। इन निर्दिष्ट तिथि वा तरीखों की शुद्धि–अशुद्धि को जानने का भी कोई साधन नहीं होने से शोधकर्ता को जीवन चरितों में दी गई तिथि वा तारीखों पर ही आश्रित रहना पड़ता है। उनकी अशुद्धियों के कारण अनेकवार शोधकर्ता के निष्कर्ष भी शंकास्पद ही रहते हैं।

मुझे इसकी आवश्यकता की अनुभूति— सन् १९४३–४४ में जब मैंने "**ऋषि दयानन्द के ग्रन्थों का इतिहास**" लिखने का प्रयास किया तब मुझे ऋ० द० के जीवनकाल के पञ्चाङ्गों की आवश्यकता का अनुभव हुआ। प्रयास करने पर मुझे संवत् १९३१–१९४० तक का तिथि–तारीख पत्र कथंचित् उपलब्ध हो गया। उससे मेरा उस समय का कार्य प्रायः सम्पन्न हो गया, क्योंकि ऋषि दयानन्द द्वारा लिखे गये ३–४ लघुकाय ग्रन्थों के अतिरिक्त सभी ग्रन्थ जीवन के इन्हीं (सं० १९३१-१९४०) वर्षों में ही लिखे गये थे। लगभग १५–१६ वर्ष पूर्व ऋ० द० के जीवन चरितों तथा पत्र और विज्ञापनों पर कार्य करते हुए ऋषि दयानन्द के सम्पूर्ण जीवनकाल के पञ्चाङ्गों की आवश्यकता पड़ी, परन्तु प्रयत्न करने पर भी मैं उन्हें उपलब्ध न कर सका, जिससे मेरा इष्ट कार्य अधूरा ही रहा। अस्तु

भोपाल के प्रसिद्ध आर्य विद्वान् श्री आदित्यपाल सिंह जी आर्य ने लगभग ८–१० मास पूर्व २०० वर्षों के पञ्चाङ्गों की उपलब्धि की मुझे सूचना दी। जीवन के सन्ध्याकाल में इस सूचना को प्राप्त कर मुझे असीम आनन्द की अनुभूति हुई। इस समय चिरकालीन अनेक क्षेत्रिय व्याधियों से शरीर जीर्ण-शीर्ण हो चुका है। कुछ भी परिश्रम साध्य कार्य करने में असमर्थ हूं। अतः मैंने श्री आर्य जी से ही ऋषि दयानन्द के जीवनकाल के साठ वर्षों के पञ्चाङ्गों का सम्पादन करने एवं प्रकाशन करने का अनुरोध किया। आपने मेरा अनुरोध स्वीकार किया। इसके लिए मैं आपका आभारी हूं।

इस साठ वर्षीय पञ्चाङ्ग के मुद्रण वा प्रकाशन में लगभग २१ (इक्कीस) सहस्र रुपया लगा है। इसकी विक्री से वापसी का तो प्रश्न ही उत्पन्न नहीं होता, क्योंकि जब आर्यसमाज में आर्यभाषा में लिखे गए उत्कृष्ट ग्रन्थ ही नहीं विकते, तब इस साठ वर्षीय पञ्चाङ्ग की समस्त प्रतियों का विक्रय तो दिवास्वप्नमात्र है। इसे तो इने गिने ऋषि दयानन्द के व्यक्तित्व या कृतित्व पर जिन्होंने कार्य किया है वा जो कर रहे हैं, वे अंगुलियों पर गिनने योग्य व्यक्ति ही खरीदेंगे। शेष प्रतियां **कालोऽयंनिरवधिः** की प्रतीक्षा करती रहेंगी।

मैंने इस स्थिति को जानते हुए **"वेदवाणी"** पत्रिका में तथा अन्य पत्र-पत्रिकाओं के माध्यम से इस महत्वपूर्ण कार्य के लिए वैदिक धर्म प्रेमी ऋषिभक्तों से आर्थिक सहयोग प्रदान करने की अपील की। कतिपय व्यक्तिगत रूप में पत्र भी लिखे, परन्तु बम्बई के श्री बा० देवेन्द्र कुमार जी कपूर के द्वारा भेजे गये ५००/- (पाँच सौ रुपये) और बम्बई के ही श्री बा० धर्मेंद्रकुमार जी कपूर द्वारा भेजे गये ७००/- (सात सौ रुपये) अर्थात् मात्र १२००/- (बारह सौ रुपयों) की सहायता ही प्राप्त हुई। आर्यसमाज में ईंट-पत्थरों के भवन बनाने वा स्कूल–कालेज खोलने के लिए दाताओं की थैलियों के मुख खुल जाते हैं, परन्तु उच्चकोटि के साहित्य प्रकाशन के नाम पर मूक वा वधिर बन जाते हैं। इसी प्रकार प्रकाशन पूर्व ग्राहक बनने वालों को लागत मूल्य में देने की घोषणाएँ की गईं, परन्तु अभी तक मात्र २० ग्राहकों† ने ही लागत मूल्य ७०/- (सत्तर रुपये) भेजने की उदारता दिखाई है। अस्तु

श्री आर्य जी ने पूर्वापर को भलीप्रकार सोच समझकर मेरे अनुरोध पर ऋ०द० के जीवनकाल के साठ वर्षीय पञ्चाङ्ग के प्रकाशन पर अपने पास से लगभग १५ सहस्र रुपया **इदं दयानन्दाय** संकल्पपूर्वक लगा दिया, परन्तु अपने को ऋषि दयानन्द के अनुयायी कहने वा मानने वालों का भी तो कुछ कर्तव्य है? यदि आर्यसमाज की शोध संस्थाएँ, साधन सम्पन्न गुरुकुल, डी० ए० वी० कालेज, नगरों की सम्पन्न समाजें, प्रतिनिधि सभाएँ, सार्वदेशिक आर्य प्रतिनिधि सभा, परोपकारिणी सभा आदि यदि इस दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग की एक–एक कापी ही खरीद लें तो प्रकाशक का भार पर्याप्त हल्का हो सकता है, परन्तु ऐसा सहयोग मिलता है या नहीं, यह भविष्य ही बतावेगा।

यतः श्री आदित्यपाल सिंह जी आर्य ने मेरे अनुरोध पर इस आर्थिक कण्टकपूर्ण कार्य को मूर्तरूप दिया है, अतः मैं अकिंचन ब्राह्मण आशीः रूप में कुछ पत्रं पुष्पं भेंट कर रहा हूं। परमात्मा से प्रार्थना करता हूं कि श्री आर्य जी की वैदिक धर्म के प्रचार–प्रसार कार्य में उत्तरोत्तर श्रद्धा बढ़ती रहे और जीवन में उच्च सोपान पर पहुंचें।

१३४२–ए, सेक्टर–२६
फरीदाबाद (हरयाणा)
२३ नवम्बर, १९९० ई०

विदुषांवशंवदः —
युधिष्ठिर मीमांसक

† ३१ दिसम्बर १९९० तक यह संख्या २५ हो गई है।

प्रस्तुति

ऋग्वेद में एक मंत्र आता है—

रैभ्यासीदनुदेयी नाराशंसी न्योचनी ।
सूर्याया भद्रमिद्वासो गाथयैति परिष्कृतम् ॥
—ऋग्वेद (१०-८५-६)

अर्थात्— (रैभी) रैभी नामक ऋचाएँ (आसीत्) हैं (अनुदेयी) कालक्रमपूर्वक दी गईं । (नाराशंसी) नाराशंसी* (निऽओचनी) न्योचनी (ओढ़नीरूप) है । (सूर्यायाः) सूर्य की दीप्ति से उत्पन्न तिथियों में (भद्रम्) कल्याण (इत्) का ही (वासः) वास है । (गाथया) गाथाएँ (एति) इनसे (परिष्कृतम्) परिष्कृत की जाती हैं ॥

उक्त मंत्र से इस "दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग" के प्रकाशन का प्रयोजन सुस्पष्ट हो जाता है क्योंकि पिछले लगभग एक सौ वर्षों में ऋषि दयानन्द के जितने भी जीवन चरित लिखे गये, उनके सम्बन्ध में जितने भी लेख लिखे गये तथा उनके जीवन और कार्यों के विषय में जितनी भी वक्तृताएँ दी गईं, उनका अब यदि इस "दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग" के परिप्रेक्ष्य में पुनरावलोकन किया जाय तो हम पाएँगे कि उनके लेखकों एवं वक्ताओं से कहीं न कहीं कोई न कोई चूक अवश्य हुई है । अतः उनके इसके अनुरूप परिष्कार की आवश्यकता है और यदि यह कार्य अब नहीं किया जा सका, तो कालान्तर में कर सकना तो और भी अशक्य तथा प्रायः असम्भव हो जायेगा । इसी पुनीत भावना से यह ग्रन्थ पाठकों के सम्मुख प्रस्तुत किया जा रहा है ।

आकाशस्थ पिण्ड और उनकी गतियां

आकाश में हमें चार प्रकार के पिण्ड दिखाई पड़ते हैं । इनमें से एक तो हमारा सूर्य है जिसे हम प्रतिदिन पूर्व दिशा में प्रातःकाल उदित होते और सायंकाल पश्चिम दिशा में अस्त होते हुये देखते हैं । दूसरा चन्द्रमा है जो रात्रि में हमारी पृथिवी को प्रकाशित करता है । तीसरे कुछ ग्रह हैं, जिनमें से हमारी पृथिवी भी एक है । चौथे तारागण हैं, जो रात्रि में नन्हें-नन्हें प्रकाश-विन्दुओं की तरह हमें आकाश में टिमटिमाते हुये दृष्टिगोचर होते हैं । इन चारों प्रकार के पिण्डों में से हमारा सूर्य भी वस्तुतः एक तारा ही है, परन्तु वह दूरस्थ तारों की अपेक्षा से पृथिवी के निकट होने से उनसे बहुत बड़ा दिखाई देता है । इस प्रकार तीन प्रकार के ही पिण्ड रह जाते हैं । इन सभी पिण्डों की दो-दो प्रकार की गतियाँ हैं । एक—वह जो उनके द्वारा अपने अक्ष (धुरी) पर घूमने की है और दूसरी— वह जो उनके द्वारा अपने से बड़े आकाश पिण्ड के चारों ओर चक्कर लगाने की है ।

हमारा सूर्य—अपने अक्ष पर लगभग २६ दिनों में एक चक्कर लगा लेता है अर्थात् हमारे एक वर्ष में १४ बार । इसी प्रकार वह उस मन्दाकिनी (आकाश गंगा) का, जिसका कि वह एक सदस्य है, २.४ करोड़ वर्षों में एक चक्कर लगा लेता है, अर्थात् सृष्टि की आयु जो ४३२ करोड़ वर्ष कही जाती है, उसमें वह उसके मात्र १८० चक्कर ही लगा पाता है । सूर्य और अन्य तारे भी स्वयं प्रकाशित हैं और वे अपने-अपने सौर मण्डलों के लिये प्रकाश और ऊर्जा के अजस्र स्रोत हैं । इसलिये वह वस्तुतः जीवनदाता है । इसी प्रकार की दोनों गतियाँ अन्य तारों में भी विद्यमान हैं ।

---

* ब्राह्मणानि कल्पान् गाथा नाराशंसीरितिहासपुराणानीति । —आश्व० गृह्य० (३-३-१)

हमारी पृथिवी—ग्रह वे कहलाते हैं जो अपने-अपने सूर्यों के चारों ओर चक्कर लगाते हैं और स्वतः प्रकाश रहित हैं। ग्रहों की अपने सूर्य का चक्कर लगाने की यह गति उनकी वार्षिक गति कहलाती है। इसके अतिरिक्त वे अपने-अपने अक्ष पर भी घूमते हैं, जो उनकी दैनिक गति कहलाती है। हमारी पृथिवी अपने अक्ष पर पश्चिम से पूर्व की ओर घूमती हुई २४ घण्टे (६० घटी या ३० मुहूर्त) में एक चक्कर लगा लेती है। यही उसकी दैनिक गति है और सूर्य की एक परिक्रमा वह घड़ी की सुइयों के घूमने की विपरीत दिशा में चलती हुई ३६५.२४२२४०८ दिन में कर लेती है। यह उसकी वार्षिक गति है।

हमारा चन्द्रमा—उपग्रह वे कहलाते हैं, जो ग्रहों की परिक्रमा करते हैं। हमारा चन्द्रमा हमारी पृथिवी का एक उपग्रह ही है। यदि पृथिवी सूर्य की परिक्रमा न कर रही होती और केवल चन्द्रमा ही पृथिवी की परिक्रमा कर रहा होता तो चन्द्रमा पृथिवी की एक परिक्रमा पूरी करने में २७.३२१५६५ दिन लगाता अर्थात् वह एक दिन में ३६० ÷ २७.३२१५६५ = १३.१७६३९६ अंश चल लेता, परन्तु चूँकि पृथिवी सूर्य की भी परिक्रमा कर रही है और वह उसकी एक परिक्रमा करने में ३६५.२४२२४०८ दिन (३६५ दिन, ५ घण्टा, ४८ मिनट और ४६.६० सेकिण्ड) लगाती है अर्थात् प्रतिदिन वह ३६० ÷ ३६५.२४२२४०८ = ०.९८५६४७२ अंश चलती है। इसलिए सूर्य की अपेक्षा से चन्द्रमा प्रतिदिन केवल १३.१७६३९६ — ०.९८५६४७२ = १२.१९०७४९ अंश ही चलता प्रतीत होता है। अर्थात् चन्द्रमा दृश्यमान ३६० अंश चलने में ३६० ÷ १२.१९०७४९ = २९.५३०५८७९४६ दिन (२९ दिन, १२ घण्टे, ४४ मिनट एवं २.८ सेकिण्ड) लगाता है। यही समयावधि एक औसत चान्द्रमास कहलाती हैं जिसमें ३० तिथियाँ मानी गई हैं। इसलिए एक औसत तिथि का मान २९.५३०५८७९४६ ÷ ३० = ०.९८४३५२९३१५ दिन अथवा २३ घण्टे, ३७ मिनट, २८ सेकिण्ड हुआ। इस आधार पर निम्न तालिका-१ बनाई जा सकती है—

तालिका—१ : चान्द्र तिथियों का क्रमोत्तर समाप्तिकाल

तिथि क्रम	पक्ष	तिथि नाम	अमावस्या समाप्तिकाल से प्रत्येक तिथि की समाप्ति पर्यन्त क्रमोत्तर औसत व्यतीतकाल (दिनों में)	तिथि क्रम	पक्ष	तिथि नाम	अमावस्या समाप्तिकाल से प्रत्येक तिथि की समाप्ति पर्यन्त क्रमोत्तर औसत व्यतीतकाल (दिनों में)
१	२	३	४	१	२	३	४
१	शुक्ल पक्ष	प्रतिपदा	०.९८४३५	१६	कृष्ण पक्ष	प्रतिपदा	१५ ७४९६५
२	"	द्वितीया	१.९६८७०	१७	"	द्वितीया	१६.७३४००
३	"	तृतीया	२.९५३०६	१८	"	तृतीया	१७ ७१८३५
४	"	चतुर्थी	३.९३७४१	१९	"	चतुर्थी	१८.७०२७०
५	"	पंचमी	४.९२१७६	२०	"	पंचमी	१९.६८७०६
६	"	षष्ठी	५.९०६१२	२१	"	षष्ठी	२०.६७१४१
७	"	सप्तमी	६.८९०४७	२२	"	सप्तमी	२१.६५५७६
८	"	अष्टमी	७.८७४८२	२३	"	अष्टमी	२२.६४०१२
९	"	नवमी	८.८५९१८	२४	"	नवमी	२३.६२४४७
१०	"	दशमी	९.८४३५३	२५	"	दशमी	२४.६०८८२
११	"	एकादशी	१०.८२७८८	२६	"	एकादशी	२५.५९३१८
१२	"	द्वादशी	११.८१२२३	२७	"	द्वादशी	२६.५७७५३
१३	"	त्रयोदशी	१२.७९६५९	२८	"	त्रयोदशी	२७.५६१८८
१४	"	चतुर्दशी	१३.७८०९४	२९	"	चतुर्दशी	२८.५४६२३
१५	"	पूर्णिमा	१४.७६५२९	३०	"	अमावस्या	२९.५३०५९

इस प्रकार सूर्य सिद्धान्तानुसार एक चान्द्रमास की अवधि २९.५३०५८७९४६ दिन है, जबकि आधुनिक ज्योतिर्विज्ञान के अनुसार इसकी अवधि २९.५३०५८७१४६ दिन निकाली गई है। इनमें परस्पर ०.०००००००८ दिन या मात्र ०.०६९१२ सेकिण्ड का ही अन्तर है, जो ५००० वर्षों या ६१८४४ चान्द्रमासों में बढ़कर ४२७५ सेकिण्ड (१ घण्टा ११¼ मिनट) तक हो जाता है।

चन्द्रमा की दूसरी गति के बारे में स्मरणीय तथ्य यह है कि वह अपने अक्ष पर एक चान्द्रमास में एक बार ही घूम पाता है, न कि हमारी पृथिवी की तरह २४ घण्टे में ही एक बार। फलस्वरूप हम पृथिवी से चन्द्रमा का सदैव सामने वाला भाग ही देख पाते हैं, पिछला भाग कभी नहीं देख पाते।

नक्षत्रगण—पृथिवी सूर्य की परिक्रमा जिस अण्डाकार मार्ग पर करती है, उसे उसकी कक्षा कहते हैं। इस कक्षा में वह सूर्य की परिक्रमा एक सौर वर्ष में करती है, इसलिये हमें वर्ष के भिन्न-भिन्न महिनों में सूर्योदय के समय पूर्वी क्षितिज पर भिन्न-भिन्न तारामण्डल उदित होते दिखाई पड़ते हैं। इन तारामण्डलों में से १२ तारामण्डलों को, जो वर्ष के १२ महिनों के प्रतीक हैं, मेष, वृषभ, मिथुन, कर्क, सिंह, कन्या, तुला, वृश्चिक, धनु, मकर, कुम्भ एवं मीन नाम रख लिये गये हैं। इन तारामण्डलों को राशि कहा जाता है और उनसे बनने वाले वृत्ताकार-चक्र को राशि-चक्र। इस प्रकार हमारा सूर्य इनमें से प्रत्येक राशि में एक-एक मास तक उदित होता हुआ दृष्टिगोचर होता है। इस प्रकार वह ३६५.२५८७५६४८४ दिन में पूरी राशि-चक्र में एक बार घूम लेता है।

तालिका—२ : सूर्य सिद्धान्तानुसार महिनों का वर्त्तमान काल

राशि-चक्र की राशियों के अनुसार भारतीय सौर मासों के नाम १	चान्द्र वर्ष और बंगाब्द सौर वर्ष के महिनों के नाम २	प्रत्येक सौर मास का परिमाण (दिनों में) ३	मेष-संक्रान्ति से प्रत्येक सौर मास के प्रारम्भ तक व्यतीत दिवस ४	चान्द्र मास के प्रारम्भ से पूर्व के दिवस ५	प्रत्येक चान्द्र मास के प्रारम्भ होने तक चन्द्र-कोणान्तर में बढ़ोत्तरी ६
१—मेष	वैशाख	३०.९३५२८	—	—	—
२—वृषभ	ज्येष्ठ	३१.४२०२८	३०.९३५२८	२९.५३०५९	१.९७६
३—मिथुन	आषाढ़	३१.६४४७२	६२.३५५५५	५९.०६११७	३.९५२
४—कर्क	श्रावण	३१.४७५२८	९४.०००२८	८८.५९१७६	५.९२८
५.-सिंह	भाद्रपद	३१.०१८६१	१२५.४७५५५	११८.१२२३५	७.९०४
६—कन्या	आश्विन (क्वांर)	३०.४४१३८	१५६.४९४१७	१४७.६५२९३	९.८८०
७—तुला	कार्तिक	२९.८९३३३	१८६ ९३५५५	१७७.१८३५३	११.८५६
८—वृश्चिक	मार्गशीर्ष (अग्रहायण)	२९.४९०२७	२१६.८२८८८	२०६.७१४११	१३.८३२
९—धनु	पौष	२९.३१७७७	२४६.३१९१६	२३६.२४४७०	१५.८०८
१०—मकर	माघ	२९.४४८०५	२७५ ६३६९४	२६५.७७५२९	१७.७८४
११—कुम्भ	फाल्गुण	२९.८२०२७	३०५.०८४९९	२९५.३०५८८	१९.७६०
१२—मीन	चैत्र	३०.३५३४८	३३४.९०५२७	३२४.८३६४७	२१.७३६
		वर्षमान →	३६५.२५८७५.	३५४.३६७०५	२३.७१२
		वर्षमान (लौंध वर्ष में) →		३८३.८९७६४	२५.६८८

सूर्य राशि-चक्र की जिन राशियों (सौर मासों) में भ्रमण करता हुआ कहा जाता है, उनमें से प्रत्येक में यद्यपि वह ३० अंश ही चलता है, परन्तु उसका उनमें भ्रमणकाल अलग-अलग इसलिये है, क्योंकि हमारी पृथिवी उससे सदैव एक जैसी ही दूरी पर नहीं रहती है। १ जनवरी को वह सूर्य के सर्वाधिक निकट होती है तो १ जुलाई को सूर्य से सर्वाधिक दूर। इस कारण ३० अंश के राशि-चक्र के लिए ही उसे अलग-अलग दूरियाँ चलनी पड़ती हैं और दूरी के हिसाब से उसकी गति कम या अधिक हो जाती है। अर्थात् पास आने पर अधिक और दूर जाने पर कम हो जाती है। इसलिये भारतीय ज्योतिषियों ने अपने अनुसंधान से सूर्य का विभिन्न राशियों में भ्रमण का जो दिनों में मान निश्चित किया था, वह तालिका–२ के स्तम्भ–३ में दर्शाया गया है। चान्द्रमास का तो औसत मान लगभग २९.५३०५९ दिन है ही, परन्तु वह भी वस्तुतः घटता-बढ़ता है। फलस्वरूप कुछ चान्द्रमास तो इस मान से कुछ छोटे होते हैं, और कुछ बड़े। यह घटना-बढ़ना भी चन्द्रमा की पृथिवी से दूरी पर उसी प्रकार निर्भर करता है जिस प्रकार सौर-मासों का घटना-बढ़ना पृथिवी की सूर्य से दूरी पर निर्भर करता है। तालिका–२ में ही औसत चान्द्रमास के आधार पर उसके स्तम्भ–५ की संख्याएँ दी गई हैं।

इस तालिका के अध्ययन से स्पष्ट होता है कि वृश्चिक, धनु एवं मकर तीन ऐसे सौर मास हैं जिनका मान चान्द्र मास के औसत मान २९.५३०५९ दिनों से कम है, जबकि शेष सभी सौर महिने इससे बड़े हैं। इसलिये ९ बड़े सौर महिनों के अन्तर्गत दो चान्द्र महिनों का प्रारम्भ होना तथा शेष ३ छोटे सौर महिनों में समस्थानीय चान्द्र महिनों अर्थात् मार्गशीर्ष, पौष एवं माघ में ~~सौर मासों की कोई~~ भी संक्रान्ति (दो सौर महिनों की सन्धि) न पड़ना भी सम्भव है।

इस प्रकार जिस चान्द्र मास में ~~कोई भी~~ संक्रान्ति नहीं पड़ती है, वह क्षयमास कहा जाता है और जिस सौर मास में दो-दो चान्द्रमास प्रारम्भ होते हैं, उनमें से पहला अधिक चान्द्रमास और दूसरा शुद्ध चान्द्रमास (अमान्तक) कहा जाता है, जिससे उस वर्ष में १२ के स्थान पर १३ चान्द्र महिने हो जाते हैं।

क्षयमास प्रायः काफी अन्तराल के बाद आते हैं। हमारे इस ६० वर्षीय "दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग" के ठीक पहले १८२३ ईस्वी में पौष मास क्षयमास हुआ था। फिर १४१ वर्ष बाद १९६४ ई० में पुनः पौष मास ही क्षय मास हुआ। इसके आगे १९ वर्ष बाद १९८३ ई० में माघ मास क्षय मास हुआ। जब क्षय मास होता है, तब उसके आगे-पीछे अधिक मास भी होते हैं। यथा—

(क) १८२२ ई० में आश्विन मास अधिक मास हुआ और १८२३ ई० चैत्र मास अधिक मास हुआ।

(ख) १९६३ ई० में आश्विन मास अधिक मास हुआ और १९६४ ई० में चैत्र मास अधिक मास हुआ।

(ग) १९८२ ई० में आश्विन मास अधिक मास हुआ और १९८३ ई० में फाल्गुण मास अधिक मास हुआ।
अधिक मास १९ सौर वर्षों के एक चक्र में ७ होते हैं क्योंकि १९ सौर वर्षों में कुल १९ × ३६५.२५ = ६९३९.७५ दिन होते हैं, और इतने समय में कुल (१९ × १२) + ७ = २३५ चान्द्रमास होते हैं, जिनके भी ६९३९.६९ दिन होते हैं, जो परस्पर लगभग समान हैं। इसीलिये जिस सौर दिनांक को जो चान्द्र तिथि पड़ती है, वही चान्द्र तिथि १९ सौर वर्षों के बाद लगभग उसी सौर दिनांक को पड़ती है। यथा—चैत्र शुक्ला प्रतिपदा संवत् १८८१ वि० की तिथि ३१ मार्च १८२४ ई० को पड़ी थी, तो यही तिथि १९ वर्षों के बाद १ अप्रैल, १८४३ ई० को पड़ी, जैसा कि प्रस्तुत पञ्चाङ्ग के पृष्ठ–२ एवं १२३ से सुस्पष्ट है।

राशि-चक्र में पूर्वोक्त १२ राशियों के अलावा कुछ विशिष्ट नक्षत्र भी स्थित हैं। ये संख्या में २७ हैं और इन्हें आश्विनी, भरणी इत्यादि अगली तालिका–३ में उल्लिखित नाम दिये गये हैं। अब जैसे यह कहा जाता है

कि सूर्य अभी अमुक राशि में हैं, उसी प्रकार यह भी हिसाब लगाया जाता है कि चन्द्रमा किस नक्षत्र अथवा राशि में हैं।

सो हमारा चन्द्रमा इन २७ नक्षत्रों में २७.३२१६७ दिनों में घूम लेता हैं। अतः वह प्रत्येक नक्षत्र में औसतन २७.३२१६७ ÷ २७ = १.०११९१३७ दिनों तक रहता है। इस आधार पर चन्द्रमा के विभिन्न नक्षत्रों में घूमने की क्रमोत्तर काल-सारिणी निम्नानुसार बनाई जा सकती है—

तालिका–३ : नक्षत्र और उनका सामूहिक समाप्तिकाल

नक्षत्रों का क्रम और उनके नाम	नक्षत्रों का सामूहिक औसत समाप्तिकाल (दिनों में)	नक्षत्रों का क्रम और उनके नाम	नक्षत्रों का सामूहिक औसत समाप्तिकाल (दिनों में)
१–अश्विनी	१.०११९१	१५–स्वाती	१५.१७८७१
२–भरणी	२.०२३८३	१६–विशाखा	१६.१९०६२
३–कृतिका	३.०३५७४	१७–अनुराधा	१७.२०२५३
४–रोहिणी	४.०४७६५	१८–ज्येष्ठा	१८.२१४४५
५–मृगशिरा	५.०५९५७	१९–मूल	१९.२२६३६
६–आर्द्रा	६.०७१४८	२०–पूर्वाषाढ़ा	२०.२३८२८
७–पुनर्वसु	७.०८३४०	२१–उत्तराषाढ़ा	२१.२५०१९
८–पुष्य	८ ०९५३१	२२–श्रवण	२२.२६२१०
९–आश्लेषा	९.१०७२२	२३–धनिष्ठा	२३.२७४०२
१०–मघा	१०.११९१४	२४–शतभिषा	२४ २८५९३
११–पूर्वाफाल्गुनी	११.१३१०५	२५–पूर्वाभाद्रपदा	२५.२९७८५
१२–उत्तराफाल्गुनी	१२.१४२९७	२६–उत्तराभाद्रपदा	२६.३०९७६
१३–हस्त	१३.१५४८८	२७–रेवती	२७.३२१६७
१४–चित्रा	१४.१६६७९		

संवत्सर-चक्र

संवत्सर ५ हैं जिनके नाम क्रमशः (१) संवत्सर, (२) परिवत्सर, (३) इदावत्सर, (४) वत्सर एवं (५) इद्वत्सर हैं। बृहस्पति ग्रह जितने समय में सूर्य की एक परिक्रमा करता है, उतने समय को एक संवत्सर कहते हैं और जितने समय में वह एक राशि का भ्रमण कर लेता है. उतने समय को भी एक संवत्सर ही कहते हैं। इस प्रकार १२ × ५ = ६० संवत्सरों का एक संवत्सर-चक्र होता है जिसमें ११.८६०९६३ × ५ = ५९.३०४८१५ सौर वर्ष होते हैं। इसी प्रकार एक संवत्सर ११.८६०९६३ ÷ १२ = ०.९८८४१३५ सौर वर्षों का होता है।

६० संवत्सरों के नाम प्रस्तुत ६० वर्षीय पञ्चाङ्ग में आये क्रम से तालिका–४ में दिये गये हैं, परन्तु सूर्य सिद्धान्तानुसार इनका क्रम विजय से नन्दन पर्यन्त है। चूंकि वर्त्तमान कलियुगारम्भ के समय सभी ग्रह एक ही सरलरेखा में मेष-संक्रान्ति पर थे, इसलिये कलियुग के व्यतीत वर्षों में ११.८६०९६३ का भाग देकर यह ज्ञात किया जा सकता है कि बृहस्पति के कितने चक्र इस कलियुग में अब तक बीत चुके हैं और ०.९८८४१३५ का भाग देकर व्यतीत संवत्सरों की संख्या जानी जा सकती है। यथा— सन् १८२४ ई० में मेष-संक्रान्ति तक कलियुग के ४९२५ वर्ष व्यतीत हो चुके थे। अतः इतने समय में बृहस्पति के ४९२५ ÷ ११.८६०९६३ = ४१५.२२७६६ चक्र पूरे हो चुके थे और ४९२५ ÷ ०.९८८४१३५ = ४९८२.७३२४ संवत्सर व्यतीत हो चुके थे। चूंकि बृहस्पति के ४१५ चक्रों में ४१५ × १२ = ४९८० संवत्सर और ४९८० ÷ ६० = ८३ संवत्सर-चक्र पूरे हो

तालिका—४ : दयानन्द जीवनकाल पंचांग के सन्दर्भ में संवत्सर-चक्र

कल्यब्द १	पञ्चाङ्ग में दिया गया संवत्सरों का दक्षिण भारतीय क्रम २	तदनुरूप संवत्सरों का उत्तर भारतीय क्रम ३	कल्यब्द १	पञ्चाङ्ग में दिया गया संवत्सरों का दक्षिण भारतीय क्रम २	तदनुरूप संवत्सरों का उत्तर भारतीय क्रम ३
४९२५	१—तारण	मन्मथ	४९५५	३१—आनन्द	क्रोधन
२६	२—पार्थिव	दुर्मुख	५६	३२— राक्षस	क्षय
२७	३— व्यय	हेमलम्ब	५७	३३—अनल	प्रभव*
२८	४—सर्वजित्	विलम्ब	५८	३४—पिङ्गल	शुक्ल
२९	५—सर्वधारी	विकारी	५९	३५—कालयुक्त	प्रमोद
३०	६—विरोधी	शर्वरी	६०	३६— सिद्धार्थ	प्रजापति
३१	७— विकृति	प्लव	६१	३७—रौद्र	अङ्गिरस
३२	८—खर	शुभकृत्	६२	३८—दुर्मति	श्रीमुख
३३	९—नन्दन	शोभन	६३	३९—दुन्दुभि	भाव
३४	१०—विजय	क्रोधी	६४	४०—रुधिरोद्गारी	युवा
३५	११—जय	विश्वावसु	६५	४१ —रक्ताक्षी	धात्री (धाता)
३६	१२—मन्मथ	पराभव	६६	४२—क्रोधन	ईश्वर
३७	१३—दुर्मुख	प्लवङ्ग	६७	४३ —क्षय	बहुधान्य
३८	१४—हेमलम्ब	कीलक	६८	४४ -- प्रभव	प्रमाथी
३९	१५—विलम्ब	सौम्य	६९	४५—विभव	बिक्रम
४०	१६—विकारी	साधारण	७०	४६— शुक्ल	वृष
४१	१७—शर्वरी	विरोधकृत्	७१	४७ - प्रमोद	चित्रभानु
४२	१८—प्लव	परिधावी	७२	४८—प्रजापति	सुभानु
४३	१९—शुभकृत्	प्रमादी	७३	४९—अङ्गिरस	तारण
४४	२०—शोभन	आनन्द	७४	५०—श्रीमुख	पार्थिव
४५	२१—क्रोधी	राक्षस	७५	५१— भाव	व्यय
४६	२२—विश्वावसु	अनल	७६	५२—युवा	सर्वजित्
४७	२३—पराभव	पिङ्गल	७७	५३—धात्री (धाता)	सर्वधारी
४८	२४—प्लवङ्ग	कालयुक्त	७८	५४ —ईश्वर	विरोधी
४९	२५—कीलक	सिद्धार्थ	७९	५५—बहुधान्य	विकृति
५०	२६—सौम्य	रौद्र	८०	५६—प्रमाथी	खर
५१	२७—साधारण	दुर्मति	८१	५७—विक्रम	नन्दन
५२	२८—विरोधकृत्	दुन्दुभि	८२	५८—वृष	विजय
५३	२९—परिधावी	रुधिरोद्गारी	८३	५९—चित्रभानु	जय
५४	३०—प्रमादी	रक्ताक्षी	८४	६०—सुभानु	मन्मथ

* यहाँ अगला 'विभव' नामक संवत्सर क्षय हो गया ।

चुके थे, अतः ४९८२.७३२४ — (८३ × ६०) = २.७३२४ संवत्सर और वर्त्तमान संवत्सर-चक्र के तब तक बीते अर्थात् विजय और जय नामक संवत्सर पूरे व्यतीत हो चुके थे और तीसरा मन्मथ नामक संवत्सर वर्त्तमान था। यह गणना सूर्यसिद्धान्तानुसार अथवा उत्तरभारतीय व्यवस्थानुसार है। परन्तु दक्षिण भारत में संवत्सरों का क्रम प्रभव से क्षय पर्यन्त माना गया है और वहाँ एक बृहस्पति-चक्र को व्यवहार में १२ सौर वर्षों के तुल्य ही मानने की प्रथा है, इसलिये उस समय वहाँ तारण नामक संवत्सर चल रहा था, जैसा कि दयानन्द जीवन काल के इस पञ्चाङ्ग में पृष्ठ–२ से ८ तक अंकित है।

ऐसा-प्रतीत होता है कि भगवान् ने ऋषि दयानन्द को पूरे एक संवत्सर-चक्र का जीवनकाल प्रदान किया था, इसीलिये वे संवत् १८८१ वि० से संवत् १९४० वि० पर्यन्त पड़े सभी ६० संवत्सरों को देख सके। इनका वर्ष परिमाण पूर्वोक्तानुसार ५९.३०४८१५ सौर वर्ष अथवा २१,६६१ दिन, १४ घण्टे, २६ मिनट और ५३ सेकिण्ड होता है, जिन्हें ऋषि दयानन्द के निधनकाल ३० अक्टूबर १८८३ ई० को सायंकाल लगभग ६ बजे में से घटाने पर उनका काल्पनिक जन्म-दिन १० जुलाई १८२४ ई० को प्रातः ३ बजकर ३३ मिनट और ७ सेकिण्ड पर (मूल नक्षत्र में) निकलता है। यदि इसे १०–७–१८२४ को ब्राह्ममुहूर्त्त में ३ बजकर ५६ मिनट और ९ सेकिण्ड पर माना जाय तो एक विचित्रता और उत्पन्न हो जाती है। वह यह कि इस कथन में ० से लेकर ९ तक के सभी अंक कम से कम एक-एक बार आ जाते हैं। तब ऋषि दयानन्द का निधन ३० अक्टूबर १८८३ को सायंकाल ६ बजकर २३ मिनट और २ सेकिण्ड पर मानना पड़ेगा। लेकिन यह तो सब कल्पना ही है, क्योंकि ऋषि दयानन्द ने अपनी जन्म-तिथि का स्वयं कहीं भी स्पष्ट उल्लेख नहीं किया है। उन्होंने तो मात्र १८८१ वि० में अपना जन्म होना भर बताया है। इसीलिये कुछ विद्वान् उनकी जन्म-तिथि १८८१ वि० में भाद्रपद शुक्ला नवमी (गुरुवार को मूल नक्षत्र में) और कुछ विद्वान् फालगुण कृष्णा दशमी (शनिवार को मूल नक्षत्र में) मानते हैं। इस प्रकार इन दोनों-तीनों जन्म-तिथियों में मूल नक्षत्र का होना एक समानता है और सम्भवतः इसीलिये उनका बाल्यावस्था का नाम भी मूलशंकर रहा है। इसकी पुष्टि उनके शिष्य पं० ज्वालादत्त शर्मा ने निम्न ललित मन्दाक्रान्ता छन्द द्वारा की है—

क्षोणीमाहीन्दुभिरभियुते वैक्रमे वत्सरे यः,
प्रादुर्भूतो द्विजवरकुले दक्षिणे देशवर्ये।
मूलनाशो जननविषये शकरेणापरेण;
ख्यातिं प्रापत् प्रथमवयसि प्रीतिदां सज्जनानाम्॥

पंचांग की गणनाओं का आधार विन्दु

वर्त्तमान कलियुग का आरम्भ ३१०२ ईसा पूर्व की १५ फरवरी को ०.५७९२४ दिनांश पर अर्थात् सायंकाल ७ बजकर ५४ मिनट (लगभग) पर हुआ था। तब सभी ग्रह एक ही सरल रेखा में स्थित थे। यह मेष–संक्रांति का अवसर था। इसके २.१७०१३ दिन बाद प्रथम अमावस्या पड़ी थी, जब वैशाख मास (चान्द्र) प्रारम्भ हुआ था।

आगे हम एक तालिका–५ दे रहे हैं जिससे इस बात का परिज्ञान हो जायेगा कि ईसा की प्रत्येक शताब्दी वर्ष में भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ (मेष–संक्रान्ति) कब-कब हुआ वा होगा—

तालिका–५

ईस्वी सन् के दिनांकों पर भारतीय सौर वर्ष की मेष-संक्रान्ति की स्थिति सूचक–तालिका

सौर वर्ष (ईसवी सन्)	भारतीय सौर वर्ष कल्यब्द	भारतीय सौरवर्ष का प्रारम्भ		मेष-संक्रान्ति से अगली अमावस्या की परिसमाप्ति तक के दिनों की संख्या	सौर वर्ष के प्रारम्भ में चन्द्रमा का कोणान्तर
		दिनांक (माह)	दिनांश		
१	२	३ (क)	३(ख)	४	५
३१०२ ई० पू०	०	१५ फरवरी	०.५७९२४	२.१७०१३	४.७१७९७
३१०१ "	१	१५ "	०.८३८००	२०.८०९०२	११.७६६९२
३००१ "	१०१	१६ "	०.७१३६५	२४.२७०६६	०.२४३११
२९०१ "	२०१	१७ "	०.५८९३०	२७.७३२३०	१६.२७३८८
२८०१ "	३०१	१८ "	०.४६४९४	१.६६३३५	४.७५००७
२७०१ "	४०१	१९ "	०.३४०५९	५.१२४९९	२०.७८०८४
२६०१ "	५०१	२० "	०.२१६२४	८.५८६६३	९.२५७०३
२५०१ "	६०१	२१ "	०.०९१८९	१२.०४८२७	२५.२८७८०
२४०१ "	७०१	२१ "	०.९६७५४	१५.५०९९१	१३.७६३९९
२३०१ "	८०१	२२ "	० ८४३१९	१८.९७१५५	२.२४०१८
२२०१ "	९०१	२३ "	०.७१८८३	२२.४३३१९	१८.२७०९५
२१०१ "	१००१	२४ "	०.५९४४८	२५.८९४८३	६.७४७१४
२००१ "	११०१	२५ "	०.४७०१३	२९.३५६४७	२१.७७७९१
१९०१ "	१२०१	२६ "	०.३४५७८	३.२८७५२	११ २५४१०
१८०१ "	१३०१	२७ "	०.२२१४३	६.७४९१६	२७.२८४८७
१७०१ "	१४०१	२८ "	०.०९७०८	१०.२१०८०	१५.७६१०६
१६०१ "	१५०१	२८ "	०.९७२७३	१३.६७२४४	४.२३७२५
१५०१ "	१६०१	२९ "	०.८४८३७	१७.१३४०८	२०.२६८०२
१४०१ "	१७०१	१ मार्च	०.७२४०२	२० ५९५७२	८.७४४२१
१३०१ "	१८०१	२ "	०.५९९६७	२४.०५७३६	२४.७७४९८
१२०१ "	१९०१	३ "	०.४७५३२	२७.५१९००	१३.२५११७
११०१ "	२००१	४ "	०.३५०९७	१.४५००५	१.७२७३६
१००१ "	२१०१	५ "	०.२२६६२	४.९११९९	१७.७५८१३
९०१ "	२२०१	६ "	०.१०२२६	८.३७३९३	६.२३४३२
८०१ "	२३०१	६ "	०.९७७९१	११.८३५५७	२२ २६५०९
७०१ "	२४०१	७ "	०.८५३५६	१५.२९७२१	१०.७४१२८
६०१ "	२५०१	८ "	०.७२९२१	१८.७५८८५	२६.७७२०५
५०१ "	२६०१	९ "	०.६०४८६	२२.२२०४९	१५.२४८२४
४०१ "	२७०१	१० "	०.४८०५१	२५.६८२१३	३.७२४४३
३०१ "	२८०१	११ "	०.३५६१५	२९.१४३७७	१९.७५५२०
२०१ "	२९०१	१२ "	०.२३१८०	३.०७४८२	८ २३१३९
१०१ "	३००१	१३ "	०.१०७४५	६.५३६४६	२४.२६२१६

१	२	३(क)	३(ख)	४	५
१ ई०पू०	३१०१	१३ मार्च	०.९८३१०	९.९९८१०	१२.७३८३५
१०० ई० स०	३२०१	१४ "	०.८५८७५	१३.४५९७४	१.२१४५४
२०० "	३३०१	१५ "	०.७३४४०	१६.९२१३८	१७.२४५३२
३०० "	३४०१	१६ "	०.६१००४	२०.३८३०२	५.७२१५१
४०० "	३५०१	१७ "	०.४८५६९	२३.८४४६६	२१.७५२२८
५०० "	३६०१	१८ "	०.३६१३४	२७.३०६३०	१०.२२८४५
६०० "	३७०१	१९ "	०.२३६९८	१.२३७३५	२६.२५९२२
७०० "	३८०१	२० "	०.११२६४	४.६९८९९	१४.७३५३९
८०० "	३९०१	२० "	०.९८८२८	८.१६०६३	३.२११५६
९०० "	४००१	२१ "	०.८६३९३	११.६२२२७	१९.२४२३३
१००० "	४१०१	२२ "	०.७३९५८	१५.०८३९१	७.७१८५०
११०० "	४२०१	२३ "	०.६१५२३	१८.५४५५६	२३.७४९२७
१२०० "	४३०१	२४ "	०.४९०८८	२२.००७२०	१२.२२५४४
१३०० "	४४०१	२५ "	०.३६६५२	२५.४६८८४	०.७०१६१
१४०० "	४५०१	२६ "	०.२४२१७	२८.९३०४८	१६.७३२३८
१५०० "	४६०१	२७ "	०.११७८२	२.८६१५३	५.२०८५५
१६०० "	४७०१	२७ "	०.९९३४७	६.३२३१७	२१.३५९३७
१७०० "	४८०१	२८ "	०.८६९१२	९.७८४८१	९.८३८१०
१८०० "	४९०१	१० अप्रैल*	०.७४४७७	१३.२४६४५	२५.८७१४४
१९०० "	५००१	१२ "	०.६२०४१	१६.७०८०९	१४.३५०१७
२००० "	५१०१	१३ "	०.४९६०७	२०.१६९७३	२.८२६३५

प्रस्तुत पंचांग

प्रस्तुत "दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग" उज्जैन नगरी के देशान्तर जो ७५°–४६'–६" पूर्व (ग्रीनविच) है और भूमध्य रेखा (०° अक्षांश) के मिलन बिन्दु पर, जहाँ सूर्य सिद्धान्तानुसार लंका (वर्त्तमान सीलोन नहीं) स्थित मानी गई है और जो अब समुद्र में डूब गई कही जाती है, को आधार बनाकर दीवानबहादुर एल० डी० स्वामी कन्नू पिल्लई द्वारा सन् १८०० ई० से लेकर १९९९ ई० तक का बनाया जाकर सर्वप्रथम १९१५ ई० में प्रकाशित किया गया था। अतः इसका पूरा श्रेय तो उन्हें ही जाता है। हमने तो इसे केवल ऋषि भक्तों के उपयोगार्थ नागरी में करके प्रकाशित भर कर पुनः उपलब्ध करा दिया है। इसमें सूर्योदय का औसत उदयकाल प्रातः ६ बजे का लिया गया है।

---

* यहाँ जो पिछली शताब्दी की अपेक्षा से अप्रत्याशित रूप से १२.८७५६५ दिनों की बढ़ोत्तरी दृष्टिगोचर होती है, जबकि पिछली शताब्दियों की तरह यह अन्तर मात्र ०.८७५६५ दिन का ही होना चाहिये था, उसका कारण सन् १७५२ ई० में ब्रिटिश पार्लियामेंट द्वारा अपनी गणना में सुधारकर वर्षमान ३६५.२५ दिन से घटाकर ३६५.२४२२४०८ दिन करना है जिससे पिछली शताब्दियों में जो ११ दिन अधिक जुड़ गये थे, उन्हें तब ३ सितम्बर १७५२ ई० (गुरुवार) को १४ सितम्बर (गुरुवार) मानकर समायोजित किया गया था। शेष १ दिन का अन्तर १८०० ई० में फरवरी २८ दिन की ही रखने से है।

यह पञ्चाङ्ग अमान्त महिनों का है। उत्तर भारत में जहाँ पूर्णिमान्त महिने प्रचलित हैं, वहाँ उसे निम्न तालिका के अनुसार समझ लेना चाहिये—

दक्षिण भारत के महिने	पक्ष	उत्तर भारत के महिने	दक्षिण भारत के महिने	पक्ष	उत्तर भारत के महिने
१- चैत्र	शुक्लपक्ष	१(क)-चैत्र	७- आश्विन	शुक्लपक्ष	आश्विन
,,	कृष्णपक्ष	२- वैशाख	,,	कृष्णपक्ष	८- कार्तिक
२- वैशाख	शुक्लपक्ष	,,	८- कार्तिक	शुक्लपक्ष	,,
,,	कृष्णपक्ष	३- ज्येष्ठ	,,	कृष्णपक्ष	९- मार्गशीर्ष
३- ज्येष्ठ	शुक्लपक्ष	,,	९- मार्गशीर्ष	शुक्लपक्ष	,,
,,	कृष्णपक्ष	४- आषाढ़	,,	कृष्णपक्ष	१०- पौष
४- आषाढ़	शुक्लपक्ष	,,	१०- पौष	शुक्लपक्ष	,,
,,	कृष्णपक्ष	५- श्रावण	,,	कृष्णपक्ष	११- माघ
५- श्रावण	शुक्लपक्ष	,,	११- माघ	शुक्लपक्ष	,,
,,	कृष्णपक्ष	६- भाद्रपद	,,	कृष्णपक्ष	१२- फाल्गुण
६- भाद्रपद	शुक्लपक्ष	,,	१२- फाल्गुण	शुक्लपक्ष	,,
,,	कृष्णपक्ष	७- आश्विन	,,	कृष्णपक्ष	१(ख)-चैत्र

इस प्रकार हम देखते हैं कि उत्तर और दक्षिण भारत में चान्द्र वर्ष का प्रारम्भ और अन्त तो साथ ही साथ होता है परन्तु उत्तर भारत में चैत्रमास दो भागों में बँट जाता है। एक भाग (कृष्णपक्ष वाला) पिछले वर्ष में चला जाता है और दूसरा भाग (शुक्लपक्ष वाला) चालू वर्ष के आरम्भ में ही रहता है। इसी के अनुरूप कृष्णपक्षों में पड़ने वाले त्योहारों की व्यवस्था समझ लेनी चाहिये। यथा— शिवरात्रि का जो पर्व उत्तर भारत में फाल्गुण मास के कृष्णपक्ष की चतुर्दशी को पड़ा कहा जाता है, वही दक्षिण भारत में इसी पक्ष की इसी तिथि को माघ मास में पड़ा कहा जाता है। इसी प्रकार दीपावली जो उत्तर भारत में कार्तिक मास की अमावस्या को पड़ी कही जाती है, वही दक्षिण भारत में आश्विन मास की अमावस्या को पड़ी कही जाती है। परन्तु यह व्यवस्था केवल कथन-मात्र तक ही सीमित है। क्योंकि सभी त्योहार तो वस्तुतः उत्तर और दक्षिण भारत में सर्वत्र एक समान एक ही दिन मनाये जाते हैं। शुक्लपक्ष दोनों व्यवस्थाओं में एक जैसा ही रहता है अर्थात् उसके महिने का नाम उत्तर और दक्षिण भारत में सर्वत्र एक जैसा ही रहता है।

संक्रान्तियों का निर्धारण

तालिका–५ में ईस्वी सन् १८०० में मेष-संक्रान्ति का काल १०.७४४७७ अप्रैल दिया हुआ है, परन्तु हमारा "दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग" वस्तुतः १८२४ ई० से आरम्भ होता है। अतः अगले २४ वर्षों में यह संक्रान्ति (२४ × ३६५.२५८७५६) — (२४ × ३६५.२५) = ०.२१०१५ दिन आगे बढ़कर १०.७४४७७ + ०.२१०१५ = १०.९५४९२ अप्रैल को पड़ेगी, जैसा कि इस पञ्चाङ्ग के पृष्ठ-२ पर नीचे दशमलव के दो अंकों तक यह मान १०.९५ अप्रैल दिया गया है। यदि इसमें तालिका–२ (पृष्ठ–७) के स्तम्भ–४ के अंक क्रमानुसार जोड़ दिये जायें, तो अन्य संक्रान्तियाँ अगली तालिका में दी गई तारीखों पर पड़ेंगी—

संक्रान्ति का नाम	अर्थात् भारतीय सौर मास का प्रारम्भ	१०.९५४९२ अप्रैल+ तालिका-२ के स्तम्भ-४ के अंक =	१८२४-२५ ईस्वी सन् के महिनों के तदनुरूप दिनांक
१- मेष-संक्रान्ति	वैशाख	१०.९५४९२ अप्रैल	१०.९५४९२ अप्रैल
२- वृषभ ,,	ज्येष्ठ	४१.८९०२० ,,	११.८९०२० मई
३- मिथुन ,,	आषाढ़	७३.३१०४७ ,,	१२.३१०४७ जून
४- कर्क ,,	श्रावण	१०४.९५५२० ,,	१३.९५५२० जुलाई
५- सिंह ,,	भाद्रपद	१३६.४३०४७ ,,	१४.४३०४७ अगस्त
६- कन्या ,,	आश्विन	१६७.४४९०९ ,,	१४.४४९०९ सितम्बर
७- तुला ,,	कार्तिक	१९७.८९०४७ ,,	१४.८९०४७ अक्टूबर
८- वृश्चिक ,,	मार्गशीर्ष	२२७.७८३८० ,,	१३.७८३८० नवम्बर
९- धनु ,,	पौष	२५७.२७४०८ ,,	१३.२७४०८ दिसम्बर
१०- मकर ,,	माघ	२८६.५९१८६ ,,	११.५९१८६ जनवरी
११- कुम्भ ,,	फाल्गुण	३१६.०३९९१ ,,	१०.०३९९१ फरवरी
१२- मीन ,,	चैत्र	३४५.८६०१९ ,,	११.८६०१९ मार्च
१३- मेष ,,	वैशाख	३७६.२१३६७ ,,	११.२१३६७ अप्रैल*

* जैसा कि प्रस्तुत पञ्चाङ्ग के पृष्ठ–८ के नीचे दिया हुआ है। इसी प्रकार आगे के वर्षों के सौर मासों की संक्रान्तियों की गणना की जा सकती है।

अब इन संक्रान्तियों के आधार पर अलग-अलग प्रदेशों में अलग-अलग दिनों में मासारम्भ मानने की रीति प्रचलित है। यथा– उड़ीसा में संक्रान्ति के दिन से ही सौर मासारम्भ होता है, चाहे दिनांश (दिन का दशमलव मान) कितना ही क्यों न हो। परन्तु बंगाल में यदि दिनांश ०.७५ से अधिक न हो तो दूसरे दिन अन्यथा अधिक होने पर तीसरे दिन से सौर मासारम्भ होता है। दक्षिण भारत और तामिलनाडु में यदि दिनांश ०.५० से अधिक नहीं है, तो उसी दिन अन्यथा अधिक होने पर अगले दिन मासारम्भ होता है। मालावार में यह सीमा ०.३० दिनांश ही है। प्रस्तुत पञ्चाङ्ग का अवलोकन करने से स्पष्ट है कि वह दक्षिण भारतीय व्यवस्था (आर्य सिद्धान्त) का अनुगामी है।

प्रथम अमावस्या का निर्धारण

तालिका–५ में वर्ष १८०० ई० में प्रथम अमावस्या मेष-संक्रान्ति के १३.२४६४५ दिन बाद समाप्त होने का उल्लेख है। १८२४ ई० तक २४ वर्ष और बीते जिनमें नाक्षत्रिक सौर वर्ष के ३६५.२५८७५६ × २४= ८७६६.२१०१५ दिन बीत जाते हैं। इतने दिनों में (८७६६.२१०१५ ÷ २९.५३०५९ =) २९६ चान्द्र मास पूरे व्यतीत हो गये जिनके वास्तविक दिन (२९६×२९.५३०५९=) ८७४१.०५४०१ हुये। इन्हें ८७६६.२१०१५ दिनों में से घटाने पर (८७६६.२१०१५ — ८७४१.०५४०१ =) २५.१५६१४ दिन आये। जिन्हें एक चान्द्र मास के दिनों में से घटाने पर (२९.५३०५९ — २५.१५६१४ =) ४.३७४४५ दिन और बाद १८२४ ई० में पहली अमावस्या (मेष-संक्रान्ति के बाद) पड़नी चाहिये। अतः इसे पूर्वोक्त १३.२४६४५ दिनों में जोड़ने पर वर्ष १८२४ ई० में मेष-संक्रान्ति के (१३.२४६४५+४.३७४४५=) १७.६२०९० दिन बाद अर्थात् (१०.९५४९२+ १७.६२०९० =) २८.५७५८२ अप्रैल को पहली अमावस्या (चान्द्र वैशाखारम्भ) होनी चाहिये। यह मोटे तौर

पर प्रस्तुत पञ्चाङ्ग के पृष्ठ–२ के अनुकूल है, जहाँ प्रथम अमावस्या की समाप्ति २९.१५ अप्रैल को बताई गई है। इन दोनों में परस्पर मात्र (२९.१५ — २८.५७५८५ =) ०.५७४१५ दिनों का ही अन्तर है जिसकी गणना देना यहाँ सम्भव नहीं है।

इस प्रकार प्रथम अमावस्या के निर्धारण के पश्चात् वर्ष की अन्य अमावस्याओं का निर्धारण उसमें तालिका–२ (पृष्ठ–७) के स्तम्भ–५ की संख्याओं को जोड़कर निम्नानुसार किया जा सकता है—

चान्द्रमास का नाम	२८.५७५८५ अप्रैल + तालिका–२ के के स्तम्भ–५ के अंक =	१८२४–२५ ईस्वी सन् के महिनों के तदनुरूप दिनांक	प्रस्तुत पञ्चाङ्ग में दिया गया अमावस्या का दिनांक	दोनों का अन्तर स्तम्भ (३) — (४) दिनों में
१	२	३	४	५
१–वैशाख	२८.५७५८५ अप्रैल	२८.५७५८५ अप्रैल	२९.१५ अप्रैल	—०.५७४१५
२–ज्येष्ठ	५८.१०६४४ "	२८.१०६४४ मई	२८.६० मई	—०.४९३५६
३–आषाढ़	८७.६३७०२ "	२६.६३७०२ जून	२६.९५ जून	—०.३१२९८
४–श्रावण	११७.१६७६१ "	२६.१६७६१ जुलाई	२६.२६ जुलाई	—०.०९२३९
५–भाद्रपद	१४६.६९८२० "	२४.६९८२० अगस्त	२४.५५ अगस्त	+०.१४८२०
६–आश्विन	१७६.२२८७८ "	२३.२२८७८ सितम्बर	२२.८८ सितम्बर	+०.३४८७८
७–कार्तिक	२०५.७५९३८ "	२२.७५९३८ अक्टूबर	२२.२९ अक्टूबर	+०.४६९३८
८–मार्गशीर्ष	२३५.२८९९६ "	२१.२८९९६ नवम्बर	२०.७८ नवम्बर	+०.५०९९६
९–पौष	२६४.८२०५५ "	२०.८२०५५ दिसम्बर	२०.३८ दिसम्बर	+०.४४०५५
१०–माघ	२९४.३५११४ "	१९.३५११४ जनवरी	१९.०८ जनवरी	+०.२७११४
११–फाल्गुण	३२३.८८१७३ "	१७.८८१७३ फरवरी	१७.८५ फरवरी	+०.०३१७३
१२–चैत	३५३.४१२३२ "	१९.४१२३२ मार्च	१९.६२ मार्च	—०.२०७६८

तिथियों का निर्धारण

दो अमावस्याओं के बीच तिथियों के समाप्तिकाल का निर्धारण तालिका–१ (पृष्ठ-६) की सहायता से अर्थात् पूर्व अमावस्या के दिनांक और दिनांश में इस तालिका के स्तम्भ-४ की संख्याओं को जोड़कर किया जा सकता है। यथा– संवत् १८८१ वि० के वैशाख मास की तिथियों के समाप्तिकाल निम्नानुसार होंगे–

तिथियाँ	२८.५७५८५ अप्रैल + तालिका-१ के स्तम्भ-४ के अंक =	१८२४ ईस्वी के महिनों के तदनुरूप दिनांक	तिथियाँ	२८.५७५८५ अप्रैल + तालिका-१ के स्तम्भ-४ के अंक =	१८२४ ईस्वी के महिनों के तदनुरूप दिनांक
१	२	३	१	२	३
पूर्व अमावस्या	२८.५७५८५ अप्रैल	२८.५७५८५ अप्रैल	४	३२.५१३२६ अप्रैल	२.५१३२६ मई
शुक्लपक्ष १	२९.५६०२० "	२९.५६०२० "	५	३३.४९७६१ "	३.४९७६१ "
२	३०.५४४५५ "	३०.५४४५५ "	६	३४.४८१९७ "	४.४८१९७ "
३	३१.५२८९१ "	१.५२८९१ मई	७	३५.४६६३२ "	५.४६६३२ "

१	२	३	१	२	३
८	३६.४५०६७ अप्रैल	६.४५०६७ मई	४	४७.२७८५५ अप्रैल	१७.२७८५५ मई
९	३७.४३५०३ "	७.४३५०३ "	५	४८.२६२९१ ,,	१८.२६२९१ ,,
१०	३८.४१९३८ "	८.४१९३८ "	६	४९.२४७२६ ,,	१९.२४७२६ ,,
११	३९ ४०३७३ "	९.४०३७३ "	७	५०.२३१६१ ,,	२०.२३१६१ ,,
१२	४०.३८८०८ "	१०.३८८०८ "	८	५१.२१५९७ ,,	२१.२१५९७ ,,
१३	४१.३७२४४ "	११.३७२४४ "	९	५२.२००३२ ,,	२२.२००३२ ,,
१४	४२.३५६७९ "	१२.३५६७९ "	१०	५३.१८४६७ ,,	२३.१८४६७ ,,
पूर्णिमा	४३.३४११४ ,,	१३.३४११४ ,,	११	५४.१६९०३ ,,	२४.१६९०३ ,,
कृष्णपक्ष १	४४.३२५५० ,,	१४.३२५५० ,,	१२	५५.१५३३८ ,,	२५.१५३३८ ,,
२	४५.३०९८५ ,,	१५.३०९८५ ,,	१३	५६.१३७७३ ,,	२६.१३७७३ ,,
३	४६.२९४२० ,,	१६.२९४२० ,,	१४	५७.१२२०८ ,,	२७.१२२०८ ,,
			अमावस्या	५८.१०६४४ ,,	२८.१०६४४ ,,

इस प्रकार हम देखते हैं कि अमावस्याओं और तिथियों के निर्धारण में हम वास्तविकता के काफी निकट पहुंच गये हैं। जो थोड़ा बहुत अन्तर रह गया है, वह चान्द्र वर्ष/मास के विभिन्न भागों में चन्द्रमा की गति में घट-बढ़ के कारण है जैसा कि पृष्ठ-८ के प्रथम अनुच्छेद में वर्णित है। इस घट-बढ़ की गणना करने की विधि और नक्षत्रों के समाप्तिकाल के निर्धारण की विधि आदि के लिये पाठकों को हमारी अगली पुस्तक "**पञ्चाङ्ग निर्माण पद्धति**" के प्रकाशन की प्रतीक्षा करनी होगी।

कुछ उल्लेखनीय बातें

भारतीय परम्परा में नाक्षत्रित वर्ष के दिनांकों और चान्द्र तिथियों तथा साप्ताहिक दिनों का आरम्भ सूर्योदय से (प्रस्तुत पञ्चाङ्ग के सन्दर्भ में प्रातः ६ बजे से) ही माना जाता है। इससे पूर्व तक पिछले दिन वाली दिनांक अथवा तिथि ही प्रचलित मानी जाती है। इसलिये ऋषि दयानन्द के जीवन चरितों में जहाँ यह उल्लेख आता है कि "**स्वामी जी ४ अक्टूबर सन् १८७२ (आश्विन शुक्ला १ संवत् १९२९ वि०) को प्रातःकाल मुंगेर पहुंचे।**" उसे प्रस्तुत पञ्चाङ्ग के पृष्ठ-३११ के सन्दर्भ में भी सही ही माना जाना चाहिये। इसी प्रकार सूर्योदय के समय जो तिथि वर्त्तमान रहती है, वही पूरे दिन (सूर्योदय से अगले सूर्योदय तक) के लिये व्यवहार में लायी जाती है, भले ही इस बीच गणित की दृष्टि से अगली तिथि आरम्भ क्यों न हो जाय, जबकि पाश्चात्य परम्परा में दिनांक और साप्ताहिक दिवसों का आरम्भ मध्यरात्रि (१२ बजे से) ही होता है। इन दोनों से भिन्न मुहम्मदीय मासों का आरम्भ सूर्यास्त के पश्चात् प्रथम चन्द्रदर्शन के दिन से होता है और सभी अगली तारीखें सूर्यास्त से आरम्भ होती हैं इसलिये इसके महिने भारतीय चान्द्र मासों से अधिकतम ३ दिन बाद तक आरम्भ हो सकते हैं।

भारतीय चान्द्र वर्ष का प्रारम्भ चैत्र शुक्ल प्रतिपदा से माना जाता है, परन्तु अपवादस्वरूप गुजरात में इसका आरम्भ कार्तिक शुक्ल प्रतिपदा से माना गया है। इसी आधार पर हमने प्रस्तुत पञ्चाङ्ग के प्रत्येक पृष्ठ पर उत्तर भारतीय और गुजराती विक्रमाब्दों का उल्लेख किया है। कल्यब्द (जो प्रायः सौर गणनानुसारी माना जाता है।) में व्यतीत वर्षों की गणना की जाती है, प्रचलित की नहीं। अतः कल्यब्द ४९२५ का अर्थ होगा कि कलियुग के ४९२५ वर्ष बीत चुके हैं [क्योंकि उसका आरम्भ कल्यब्द ० से हुआ था, १ से नहीं (द्रष्टव्य—

तालिका–५)] और ४९२६ वाँ वर्ष (संवत् १८८१ वि० में) चल रहा है। ईस्वी वर्ष १ जनवरी से आरम्भ होता है और इसके प्रत्येक महिने के दिनों की संख्या से तो सभी परिचित हैं ही। इसमें इतना और जान लेना चाहिये कि शताब्दी के आन्तरिक वर्ष जिनमें ४ का पूरा-पूरा भाग चला जाता है, वे लौंध वर्ष कहलाते हैं। यथा–४, ८, १२, १६, ...९६, जिनमें फरवरी २८ दिनों के स्थान पर २९ दिनों की हो जाती है, परन्तु शताब्दी वर्षों में जब तक ४०० का पूरा-पूरा भाग नहीं जाता, तब तक फरवरी २९ दिन की नहीं होती। इसीलिये शताब्दी वर्ष १७००, १८००, १९०० में फरवरी २८ दिन की ही रही, जबकि आगे २००० ई० में वह २९ दिन की होगी। इससे पूर्व यह व्यवस्था लागू नहीं थी, क्योंकि तब प्रत्येक ४ वर्षों के बाद फरवरी २९ दिन की ही करने की परिपाटी थी, अर्थात् तब वहाँ वर्षमान ३६५.२५ दिन ही माना जाता था। अब यह घटाकर व्यवहार में ३६५.२४२५ दिन माने जाने लगा है, परन्तु अभी भी यह कुछ अधिक है, क्योंकि वास्तविक वर्षमान ३६५.२४२२४०८ दिन है। इसलिये आगे चलकर ईस्वी सन् ३८५८ में १ दिन की विशेष कमी करनी पड़ेगी। हमारे नाक्षत्रिक वर्ष में यह दोष नहीं है क्योंकि उसमें तो हम वर्ष और महिनों के वास्तविक मान ही लेकर निरन्तर गणना करते चले आ रहे हैं।

हिजरी वर्ष का प्रारम्भ १६ जुलाई ६२२ ई० (शुक्रवार) को तब हुआ था, जब इस्लाममत के प्रवर्त्तक हजरत मुहम्मद साहब ने मक्के से मदीने के लिये प्रस्थान किया गया था। इसमें १२ चान्द्रमासों का एक वर्ष और २९ दिन, १२ घण्टे, ४४ मिनट का एक चान्द्रमास माना गया है। चूँकि इसमें लौंध मास की व्यवस्था नहीं की गई है, इसलिये मुहम्मदीय वर्ष सौर वर्ष से प्रतिवर्ष १०.८७५६ दिन पीछे की ओर खिसकता जाता है। इसलिये प्रस्तुत पञ्चाङ्ग के प्रारम्भ में यदि हिजरी सन् १२४० का आरम्भ २६ अगस्त १८२४ ई० को हुआ था तो अगले वर्षों का आरम्भ क्रमशः १६ अगस्त १८२५, ५ अगस्त १८२६, २५ जुलाई १८२७, १४ जुलाई १८२८, ३ जुलाई १८२९ इत्यादि को होता गया। इस कारण इसके किसी भी मास में कोई भी ऋतु हो सकती है।

मुहम्मदीय वर्ष का आरम्भ मुहर्रम मास से लेकर उसकी समाप्ति जिल् हिज्ज मास पर होती है और इसके मास क्रमानुसार ३० और २९ दिनों के होते हैं, परन्तु जो ४४ मिनट का अन्तर फिर भी रह जाता है, वह बढ़कर ३० वर्षों या ३६० चान्द्रमासों में ११ दिन का हो जाता है। इसे समायोजित करने के लिये मुहम्मदीय वर्षों के प्रत्येक ३० वर्षीय चक्र में दूसरे, पाँचवें, सातवें, दशवें, तेरवें, सोलवें, अठारवें, इक्कीसवें, चौबीसवें, छब्बीसवें एवं उन्तीसवें वर्ष में अन्तिम जिल् हिज्ज मास २९ दिन के स्थान पर ३० दिन का कर दिया जाता है।

बंगाब्द का प्रारम्भ सौर वैशाख से (संक्रान्तियों की पृष्ठ–१५ पर दी गई गणना पद्धति के अनुसार) होता है। चान्द्रगणनानुसारी शक संवत् भी चैत्र शुक्ल प्रतिपदा को ही आरम्भ होता है, परन्तु हमने इस पञ्चाङ्ग में इसका आरम्भ भारत सरकार द्वारा मान्य राष्ट्रीय शक संवत् (जो २२ मार्च को या लौंध वर्ष में २१ मार्च को आरम्भ होता है।) मानकर प्रत्येक पृष्ठ पर ऊपर शकाब्द का उल्लेख किया है। इस प्रकार राष्ट्रीय शक संवत् के विभिन्न मास निम्न दिनांकों पर आरम्भ होते हैं —

१- चैत्र—	२२ मार्च, प्लुत वर्ष में २१ मार्च (३० या ३१ दिन)	७- आश्विन—	२३ सितम्बर (३० दिन)
२- वैशाख—	२१ अप्रैल (३१ दिन)	८- कार्तिक—	२३ अक्टूबर (३० दिन)
३- ज्येष्ठ—	२२ मई (३१ दिन)	९- अग्रहायण—	२२ नवम्बर (३० दिन)
४- आषाढ़—	२२ जून (३१ दिन)	१०- पौष—	२२ दिसम्बर (३० दिन)
५- श्रावण—	२३ जुलाई (३१ दिन)	११- माघ—	२१ जनवरी (३० दिन)
६- भाद्रपद—	२३ अगस्त (३१ दिन)	१२- फाल्गुण—	२० फरवरी (३० दिन)

दयानन्दाब्द का प्रारम्भ ऋषि दयानन्द के जन्म दिन से माना गया है। परन्तु चूँकि उनका ठीक-ठीक जन्म दिन पता नहीं हैं, अतः इस पञ्चाङ्ग के प्रत्येक पृष्ठ पर संशयात्मक दयानन्दाब्द ००–०१ से आरम्भ कर ५९-६० तक लिखा गया है। अतः जो आर्यविद्वान् जिस तिथि को उनका जन्मदिन मानते हों, उससे पूर्व तक प्रत्येक पृष्ठ पर उल्लिखित दयानन्दाब्द के पूर्व भाग को और बाद में उसके उत्तर भाग को वे प्रचलित दयानन्दाब्द मानें।

कृतज्ञता - ज्ञापन

यह साठ वर्षीय **"दयानन्द जीवनकाल पञ्चाङ्ग"** आदरणीय म० म० पं० युधिष्ठिर जी मीमांसक की प्रेरणा से हमने आर्यजनों के उपयोगार्थ प्रकाशित किया है। इसके प्रकाशन में भी हमें उनसे तथा अन्यों से निम्नानुसार आर्थिक सहायता प्राप्त हुई है—

१— म० म० पं० युधिष्ठिर जी मीमांसक (फरीदाबाद)—३,००० रु०
२— श्री बाबू धर्मेन्द्र कुमार जी कपूर (बम्बई) — ७०० रु०
३— श्री बाबू देवेन्द्र कुमार जी कपूर (बम्बई) — ५०० रु०
४— प्रकाशन-पूर्व बने २५ ग्राहकों से* —१,७५० रु०

योग ५,९५० रु०

इसलिये हम इन सभी महानुभावों के प्रति आभारी हैं। इनके अतिरिक्त हम वेदवाणी, बहालगढ़ (जून, जुलाई, अक्टूबर अंक); आर्यमित्र, लखनऊ (१ जुलाई अंक); आर्य जगत्, नई दिल्ली (१५ जुलाई अंक); आर्य संसार, कलकत्ता (जुलाई अंक) एवं परोपकारी, अजमेर (नवम्बर अंक) नामक पत्र-पत्रिकाओं के सम्पादकों के भी अत्यन्त आभारी हैं जिन्होंने पण्डित जी की प्रकाशन पूर्व ग्राहक बनने की अपील प्रकाशित कर हमें सहयोग प्रदान किया है। नई दिल्ली के डॉ० वेदव्रत आलोक ने इसके आकर्षक आवरण के मुद्रण में हमें सहयोग प्रदान किया है, इसके लिये हम उनके प्रति भी अत्यन्त आभारी हैं। अन्त में **'इदं दयानन्दाय इदन्नमम्'** की भावना के साथ हम यह पञ्चाङ्ग अपने पाठकों के सम्मुख प्रस्तुत कर रहे हैं।

□ आदित्यपाल सिंह आर्य
एफ–५/५२, चार इमली
भोपाल—४६२०१६ (म० प्र०)
दूरभाष – ५५५०९२

पौष पूर्णिमा, सं० २०४७ वि०
३१ दिसम्बर, १९९० ई० (सोमवार)

* प्रकाशन पूर्व बने २५ ग्राहकों में से कुछ प्रतिष्ठित ग्राहक अध्यक्ष, वेदसंस्थान (अजमेर); प्रा० दयालु आर्य (जामनगर); प्रा० कुशलदेव शास्त्री (नांदेड़); मंत्री, महाराष्ट्र आर्य प्रतिनिधि सभा (नांदेड़); डॉ० वेदव्रत आलोक (नईदिल्ली); डॉ० भूपसिंह राजपूत (हाँसी); मंत्री, आर्यसमाज विश्वेश्वरपुरम् (बंगलोर); डॉ० भवानी लाल भारतीय (चण्डीगढ़); इन्द्रलाल मोतीलाल पटेल (सायला) एवं प्रो० राजेन्द्र जिज्ञासु (अबोहर) हैं।

संशोधन-पत्र

पृष्ठ	स्तम्भ	संशोधन
११	२	'जमादि-उल्-अव्वल' के स्थान पर 'रबी-उल्-अव्वल पढ़ें ।
१७	२	सितम्बर ८ के बाद छपी दिनांक '१९' के स्थान पर '९' पढ़ें ।
२१	२	'मीन' के स्थान पर 'मेष' और 'पौष' के स्थान पर 'वैशाख' पढ़ें ।
४७	१	९ जून के नक्षत्रों क्र० ३ एवं ४ के समाप्तिकालों के आगे ब्रेकिट लगा लें ।
११५	१	२६ जनवरी को चन्द्रग्रहण का चिह्न लगा लें ।
१२३, १२९, १३५, १४१	—	'रबी-उल्-अव्लल' के स्थान पर 'रबी-उल्-अव्वल' पढ़ें ।
१७३	१	अमावस्या का समाप्तिकाल '.०२' के स्थान पर '.७२' पढ़ें ।
१९९	१	२१ मार्च से लेकर १६ अप्रैल तक के नक्षत्रों के अंक (क्र० २ से २७ तक) एवं उनके समाप्तिकाल तथा मुहम्मदीय मास के दिनांक (२ से २८ तक) एक-एक पंक्ति ऊपर छप गये हैं । इन्हें निचली पंक्ति का मानकर पढ़ें ।
२४१	२	२ दिसम्बर को 'मोम' के स्थान पर 'सोम' पढ़ें ।
२९५	२	३० मई से पूर्व छपी रेखा (—) को काट दें ।
३२७	—	आर्य सिद्धान्तानुसार मेष-संक्रान्ति '११.०५' के स्थान पर '१२.०५' अप्रैल पढ़ें ।
३५६	२	'२९ रवि' से पूर्व छपी रेखा (—) को काट दें ।
३५७	२	'२९ बुध' से पूर्व छपी रेखा (—) को काट दें ।
३८४	—	नीचे से तीसरी पंक्ति में 'योगपल' के स्थान में 'योगफल' पढ़ें ।

टीप— (१) पृष्ठ—३२७, ३२८, ३२९, ३३०, ३३९, ३४१, ३४३, ३४६, ३४८, ३५०, ३५३, ३५५, ३५७, ३५९, ३६२, ३६४, ३६६, ३६८, ३७१, ३७३, ३७५, ३७८, ३८० एवं ३८२ पर नीचे छपने वाले नक्षत्रों आदि का विवरण सामने वाले पृष्ठ का छप गया है । अतः शेष नक्षत्रों का विवरण पाठक अन्य पृष्ठों से देख लेवें ।

(२) 'प्रस्तुति' पृष्ठ—१५ के अन्त में प्रथम अमावस्या की गणना २८.५७५८२ अप्रैल की गई है, परन्तु वही अगले पृष्ठ—१६ पर २८.५७५८५ अप्रैल अंकित हो गई है जिसमें गणना की दृष्टि से ०.००००३ दिन अथवा २.६ सेकिण्ड का अन्तर है, परन्तु व्यवहारिक दृष्टि से यह अन्तर कोई महत्व नहीं रखता ।

(३) 'प्रस्तुति' पृष्ठ—१८ के दूसरे अनुच्छेद की दूसरी पंक्ति में 'किया गया था ।' के स्थान पर 'किया था ।' पढ़ें ।

इन रह गई अशुद्धियों के लिये हमें अत्यन्त खेद है । इनके अलावा यदि कुछ अन्य भी अशुद्धियाँ पाठकों की दृष्टि में आवें तो वे उन्हें स्वयं के विवेक से ठीक कर लेवें ।

—आदित्य

॥ ओ३म् ॥



दयानन्द जीवन-काल पञ्चांग

संवत् १८८१ से १९४० वि०
सन् १८२४-२५ से १८८३-८४ ई०

दयानन्द का जन्म

"संवत् १८८१ के वर्ष में मेरा जन्म दक्षिण गुजरात प्रान्त, देश काठियावाड़ का मजोकठा देश, मोर्वी का राज्य, औदीच्य ब्राह्मण के घर में हुआ था।"

—दयानन्द सरस्वती

दयानन्द का बलिदान

तीस अक्टूवर अठारह सौ तिरासी सन्,
कार्तिक अमावस कृष्ण भौम वर्तमान भो।
उन्नीस सौ चालीस के संवत् में अस्त समय;
देस-देस चारहुं दिसि दीप दीप्यमान भो॥
ईश्वर का ध्यान संध्या सुन्दर विचार ताही
समय सन्मुख संतिष्ठ सुर विमान भो।
जहाँ वामदेव व्यास आदि गए ज्ञानी तहाँ;
स्वामी दयानन्द सरस्वती को पयान भो॥

—मध्यप्रदेश बिलासपुर समाचार में रामप्रकाश मि०प्र०

दयानन्दाब्द —१००–०१	ईस्वी सन् —१९२४	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९८१	शकाब्द —१७४६	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती —१९८०	हिजरी सन् —१२३९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९२४–२५	वंगाब्द —१२२९–३०	अमावस्या —	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
	१९	बुध	— ३१		१	.६१	२७	.४६	— ३०
	२०	गुरु	१		२	.६०	१	.४९	१
	२१	शुक्र	२		३	.५९	२	.५०	२
	२२	शनि	३		४	.५४	३	.४९	३
सुमान्, मीन	२३	रवि	४	(शुक्ल पक्ष)	५	.४९	४	.४७	४
	२४	सोम	५		६	.४२	५	.४३	५
	२५	मंगल	६		७	.३४	६	.३७	६
	२६	बुध	७		८	.२५	७	.३१	७
	२७	गुरु	८		९	.१४	८	.२४	८
	२८	शुक्र	९		{ १०	.०४	९	.१८	९
					{ ११	.९४			
——	२९	शनि	१०		१२	.८५	१०	.११	१०
	१	रवि	११		१३	.७५	११	.०५ }	११
							१२	.९८ }	
	२	सोम	१२		१४	.६८	१३	.९४	१२
	३	मंगल	१३ अप्रैल	चैत्र	पू	.६१	१४	.९१	शाबान १३
	४	बुध	१४		१	.५६	१५	.९०	१४
	५	गुरु	१५		२	.५४	१६	.९१	१५
	६	शुक्र	१६		३	.५२	१७	.९३	१६
	७	शनि	१७		४	.५४	१८	.९८	१७
	८	रवि	१८		५	.५७	...	...	१८
	९	सोम	१९		६	.६३	१९	.०४	१९
तारण, मेष	१०	मंगल	२०		७	.७०	२०	.१४	२०
	११	बुध	२१		८	.७९	२१	.२३	२१
	१२	गुरु	२२		९	.८६	२२	.३४	२२
	१३	शुक्र	२३		१०	.९४	२३	.४५	२३
	१४	शनि	२४	(कृष्ण पक्ष)	...	...	२४	.५५	२४
	१५	रवि	२५		११	.०१	२५	.६५	२५
	१६	सोम	२६		१२	.०७	२६	.७२	२६
	१७	मंगल	२७		१३	.१३	२७	.७८	२७
	१८	बुध	२८		१४	.१४	१	.८१	२८
	१९	गुरु	२९		अ	.१५	२	.८२	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
	२०	शुक्र	— ३०		१	.१३	३	.८२	१
	२१	शनि	१		२	.०८	४	.८०	२
	२२	रवि	२		{ ३	.०२	५	.७६	३
					{ ४	.९५			
तारण, मेष	२३	सोम	३	(शुक्ल पक्ष)	५	.८७	६	.७१	४
	२४	मंगल	४		६	.७८	७	.६४	५
	२५	बुध	५		७	.६९	८	.५८	६
	२६	गुरु	६		८	.५७	९	.५२	७
	२७	शुक्र	७		९	.४७	१०	.४४	८
	२८	शनि	८		१०	.३७	११	.३८	९
	२९	रवि	९		११	.२८	१२	.३२	१०
	३०	सोम	१०		१२	.२१	१३	.२७	११
—	३१	मंगल	११		१३	.१३	१४	.२५	१२
	१	बुध	१२		१४	.०९	१५	.२३	१३
	२	गुरु	१३		पू	.०६	१६	.२३	१४
	३	शुक्र	१४ मई	वैशाख	१	.०५	१७	.२५	रमजान १५
	४	शनि	१५		२	.०६	१८	.२९	१६
	५	रवि	१६		३	.०८	१९	.३६	१७
	६	सोम	१७		४	.१४	२०	.४४	१८
	७	मंगल	१८		५	.२१	२१	.५३	१९
तारण, वृष	८	बुध	१९		६	.२९	२२	.६४	२०
	९	गुरु	२०		७	.३७	२३	.७४	२१
	१०	शुक्र	२१		८	.४५	२४	.८६	२२
	११	शनि	२२		९	.५३	२५	.९५	२३
	१२	रवि	२३		१०	.५९	...	...	२४
	१३	सोम	२४	(कृष्ण पक्ष)	११	.६४	२६	.०३	२५
	१४	मंगल	२५		१२	.६४	२७	.०९	२६
	१५	बुध	२६		१३	.६५	१	.१२	२७
	१६	गुरु	२७		१४	.६३	२	.१५	२८
	१७	शुक्र	२८		अ	.६०	३	.१५	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल १०.९५ (सूर्य सि०) अप्रैल १०.८५ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—००-०१	ईस्वी सन्	—१८२४	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८१	शकाब्द	—१७४६	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१८८०	हिजरी सन्	—१२३९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२५	बंगाब्द	—१२३०	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१८	शनि		२९		१	.५३	४	.१२	—	३०
	१९	रवि	मई	३०		२	.४५	५	.०९		१
	२०	सोम	—	३१		३	.३७	६	.०४		२
								७	.९८		
	२१	मंगल		१	(शुक्ल पक्ष)	४	.२७	८	.९२		३
	२२	बुध		२		५	.१७	९	.८५		४
तारख्य ←वृषभ→	२३	गुरु		३		६	.०७	१०	.७८		५
						७	.९८				
	२४	शुक्र		४		८	.८७	११	.७२		६
	२५	शनि		५		९	.७९	१२	.६५		७
	२६	रवि		६		१०	.७१	१३	.६१		८
	२७	सोम		७		११	.६४	१४	.५८		९
	२८	मंगल		८		१२	.५९	१५	.५५		१०
	२९	बुध		९		१३	.५५	१६	.५५		११
	३०	गुरु		१०		१४	.५४	१७	.५६		१२
—	३१	शुक्र		११	←ज्येष्ठ→	पू	.५५	१८	.६१		१३
	१	शनि		१२		१	.५८	१९	.६७	←शव्वाल→	१४
	२	रवि	←जून→	१३		२	.६२	२०	.७४		१५
	३	सोम		१४		३	.६९	२१	.८३		१६
	४	मंगल		१५		४	.७६	२२	.९४		१७
	५	बुध		१६		५	.८४	...	.		१८
तारख्य ←मिथुन→	६	गुरु		१७		६	.९३	२३	.०५		१९
	७	शुक्र		१८		...	....	२४	.१६		२०
	८	शनि		१९		७	.०१	२५	.२५		२१
	९	रवि		२०		८	.०७	२६	.३३		२२
	१०	सोम		२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.११	२७	.४०		२३
	११	मंगल		२२		१०	.१३	१	.४४		२४
	१२	बुध		२३		११	.१३	२	.४७		२५
	१३	गुरु		२४		१२	.११	३	.४७		२६
	१४	शुक्र		२५		१३	.०८	४	.४६		२७
	१५	शनि		२६		१४	.०१	५	.४२		२८
					●	अ	९५				

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१६	रवि		२७		१	.८६	६	.३८	—	२९
	१७	सोम	←जून→	२८		२	.७७	७	.३३		१
	१८	मंगल		२९		३	.६६	८	.२६		२
	१९	बुध	—	३०		४	.५६	९	.१९		३
	२०	गुरु		१	(शुक्ल पक्ष)	५	.४६	१०	.१२		४
	२१	शुक्र		२		६	.३५	११	.०५		५
तारख्य ←मिथुन→	२२	शनि		३		७	.२७	१२	.००		६
								१३	.९५		
	२३	रवि		४		८	.१९	१४	.९१		७
	२४	सोम		५		९	.१२	१५	.८८		८
	२५	मंगल		६		१०	.०६	१६	.८७		९
	२६	बुध		७		११	.०३	१७	.८९		१०
	२७	गुरु		८		१२	.०१	१८	.९२		११
	२८	शुक्र		९		१३	.०२	१९	.९७		१२
	२९	शनि		१०		१४	.०६	...	....		१३
	३०	रवि		११	←आषाढ़→ ○	पू	.०९	२०	.०५	←जिल्काद→	१४
	३१	सोम	←जुलाई→	१२		१	.१७	२१	.१३		१५
—	३२	मंगल		१३		२	.२४	२२	.२४		१६
	१	बुध		१४		३	.३२	२३	.३५		१७
	२	गुरु		१५		४	.४०	२४	.४६		१८
	३	शुक्र		१६		५	.४८	२५	.५५		१९
	४	शनि		१७		६	.५५	२६	.६४		२०
तारख्य ←कर्क→	५	रवि		१८		७	.५८	२७	.७१		२१
	६	सोम		१९		८	.६१	१	.७६		२२
	७	मंगल		२०		९	.६१	२	.७९		२३
	८	बुध		२१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६०	३	.८०		२४
	९	गुरु		२२		११	.५५	४	.७९		२५
	१०	शुक्र		२३		१२	.४९	५	.७६		२६
	११	शनि		२४		१३	.४३	६	.७२		२७
	१२	रवि		२५		१४	.३४	७	.६७		२८
	१३	सोम		२६		अ	.२६	८	.६०		२९

९—आश्लेषा, १०—मघा, ११—पूर्वाफाल्गुनी, १२—उत्तराफाल्गुनी, १३—हस्त, १४—चित्रा, १५—स्वाती, १६—विशाखा,
२५—पूर्वाभाद्रपदा, २६—उत्तराभाद्रपदा, २७—रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ००–०१	ईस्वी सन्	— १८२४	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८१	शकाब्द	— १७४६	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८०	हिजरी सन्	— १२३९–४०	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९२५	बंगाब्द	— १२३०	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

राशि	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१४	मंगल	२७		१	.१६	९	.५३	— ३०
	१५	बुध	↑ २८		{ २	.०६	१०	.४६	१
			जुलाई		{ ३	.९४			
	१६	गुरु	२९		४	.८४	११	.४०	२
	१७	शुक्र	↓ ३०		५	.७६	१२	.३४	३
	१८	शनि	—३१		६	.६७	१३	.२८	४
	१९	रवि	१	(शुक्ल पक्ष)	७	.६०	१४	.२४	५
तारया ↑	२०	सोम	२		८	.५४	१५	.२१	६
कर्क	२१	मंगल	३		९	.५२	१६	.२०	७
	२२	बुध	४		१०	.४९	१७	.२१	८
↓	२३	गुरु	५		११	.५१	१८	.२४	९
	२४	शुक्र	६		१२	.५३	१९	.२८	१०
	२५	शनि	७		१३	.५७	२०	.३५	११
	२६	रवि	८		१४	.६४	२१	.४३	१२
	२७	सोम	९	↑	पू	.७१	२२	.५४	↑ १३
	२८	मंगल	↑ १०	श्रावण	१	.८०	२३	.६४	१४
	२९	बुध	अगस्त ११		२	.८८	२४	.७५	जिल हिज्जा १५
	३०	गुरु	१२	↓	३	.९७	२५	.८५	१६
	—३१	शुक्र	↓ १३		...	....	२६	.९४	↓ १७
	१	शनि	१४		४	.०३	...	....	१८
	२	रवि	१५		५	.०६	२७	.०३	१९
	३	सोम	१६		६	.१०	१	.०८	२०
	४	मंगल	१७	(कृष्ण पक्ष)	७	.१०	२	.११	२१
	५	बुध	१८		८	.०९	३	.१२	२२
तारया ↑	६	गुरु	१९		९	.०५	४	.११	२३
सिंह	७	शुक्र	२०		{ १०	.००	५	.१०	२४
					{ ११	.९३			
↓	८	शनि	२१		१२	.८४	६	.०५	२५
	९	रवि	२२		१३	.७६	७	.०० }	२६
							८	.९४ }	
	१०	सोम	२३		१४	.६५	९	.८७	२७
	११	मंगल	२४		अ	.५५	१०	.८१	२८

राशि	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१२	बुध	२५		१	.४४	११	.७४	— २९
	१३	गुरु	↑ २६		२	.३५	१२	.६७	१
	१४	शुक्र	२७		३	.२६	१३	.६१	२
	१५	शनि	अगस्त २८		४	.१९	१४	.५७	३
	१६	रवि	↓ २९		५	.१२	१५	.५३	४
	१७	सोम	३०		६	.०५	१६	.५३	५
	१८	मंगल	— ३१		७	.०२	१७	.५३	६
तारया ↑	१९	बुध	१	(शुक्ल पक्ष)	८	.००	१८	.५५	७
सिंह	२०	गुरु	२		९	.०२	१९	.५९	८
	२१	शुक्र	३		१०	.०४	२०	.६५	९
↓	२२	शनि	४		११	.०९	२१	.७५	१०
	२३	रवि	५		१२	.१६	२२	.८४	११
	२४	सोम	६		१३	.२२	२३	.९५	१२
	२५	मंगल	७	↑	१४	.३०	.	. .	१३
	२६	बुध	↑ ८	भाद्रपद	पू	.३९	२४	.०५	↑ १४
	२७	गुरु	९		१	.४७	२५	.१५	मुहर्रम १५
	२८	शुक्र	सितम्बर १०		२	.५४	२६	.२६	१६
	२९	शनि	११	↓	३	.५९	२७	.३३	↓ १७
	३०	रवि	↓ १२		४	.६१	१	.३९	१८
	—३१	सोम	१३		५	.६२	२	.४३	१९
	१	मंगल	१४		६	.६१	३	.४४	२०
	२	बुध	१५		७	.५८	४	.४५	२१
	३	गुरु	१६		८	.५३	५	.४३	२२
तारया ↑	४	शुक्र	१७	(कृष्ण पक्ष)	९	.४६	६	.३९	२३
कन्या	५	शनि	१८		१०	.३८	७	.३४	२४
	६	रवि	१९		११	.२७	८	.२८	२५
↓	७	सोम	२०		१२	.१८	९	.२२	२६
	८	मंगल	२१		{ १३	.०९	१०	.१५	२७
					{ १४	.९८			
	९	बुध	२२		अ	.८८	११	.०८	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी ३–कृतिका, ४–रोहिणी ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ००–०१	ईस्वी सन्	—	१८२४	सूर्य ग्रहण	●	**५**
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८१	शकाब्द	—	१७४६	चन्द्र ग्रहण	O	
(ब) गुजराती	— १८८०–८१	हिजरी सन्	—	१२४०	पूर्णिमा	पू	
कल्यब्द	— ४६२५	वंगाब्द	—	१२३०	अमावस्या	अ	

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	गुरु		२३		१	.७९	१२ १३	.०१ .९५	मुहर्रम	२९
	११	शुक्र	सितम्बर	२४		२	.७२	१४	.६०		३०
	१२	शनि		२५		३	.६५	१५	.८७		१
	१३	रवि		२६		४	.५९	१६	.८५		२
	१४	सोम		२७		५	.५६	१७	.८५		३
	१५	मंगल		२८	(शुक्ल पक्ष)	६	.५४	१८	.८६		४
	१६	बुध		२९		७	.५६	१९	.९०		५
	१७	गुरु		३०		८	.५८	२०	.९७		६
	१८	शुक्र		१		९	.६३	...	....		७
	१९	शनि		२		१०	.६९	२१	.०५		८
तारण ← कन्या →	२०	रवि		३		११	.७७	२२	.१४		९
	२१	सोम		४		१२	.८६	२३	.२४		१०
	२२	मंगल		५	आश्विन	१३	.९५	२४	.३५		११
	२३	बुध		६		...	...	२५	.४६		१२
	२४	गुरु		७		१४	.०२	२६	.५६	सफर	१३
	२५	शुक्र		८		पू	.०९	२७	.६४		१४
	२६	शनि		९		१	.१४	१	.७०		१५
	२७	रवि	अक्टूबर	१०		२	.१६	२	.७४		१६
	२८	सोम		११		३	.१९	३	.७७		१७
	२९	मंगल		१२		४	.१७	४	.७७		१८
	३०	बुध		१३		५	.१५	५	.७५		१९
	३१	गुरु		१४		६	.०९	६	.७२		२०
	१	शुक्र		१५	(कृष्ण पक्ष)	७ ८	.०२ .९४	७	.६७		२१
	२	शनि		१६		९	.८४	८	.६१		२२
तारण ← तुला →	३	रवि		१७		१०	.७५	९	.५६		२३
	४	सोम		१८		११	.६६	१०	.४९		२४
	५	मंगल		१९		१२	.५५	११	.४२		२५
	६	बुध		२०		१३	.४५	१२	.३५		२६
	७	गुरु		२१		१४	.३६	१३	.२८		२७
	८	शुक्र		२२		अ	.२९	१४	.२४		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	शनि		२३		१	.२३	१५	.२०		२९
	१०	रवि		२४		२	.१७	१६	.१८		१
	११	सोम	अक्टूबर	२५		३	.१४	१७	.१७		२
	१२	मंगल		२६		४	.१३	१८	.१८		३
	१३	बुध		२७		५	.१५	१९	.२२		४
	१४	गुरु		२८		६	.१७	२०	.२८		५
	१५	शुक्र		२९	(शुक्ल पक्ष)	७	.२२	२१	.३५		६
	१६	शनि		३०		८	.२९	२२	.४४		७
	१७	रवि		३१		९	.३७	२३	.५४		८
तारण ← तुला →	१८	सोम		१		१०	.४५	२४	.६६		९
	१९	मंगल		२		११	.५५	२५	.७६		१०
	२०	बुध		३		१२	.६२	२६	.८६		११
	२१	गुरु		४		१३	.६९	२७	.९४	रबी-उल-अव्वल	१२
	२२	शुक्र		५	कार्तिक	१४	.७४	....	...		१३
	२३	शनि		६		पू	.७७	१	.०१		१४
	२४	रवि		७		१	.७८	२	.०७		१५
	२५	सोम		८		२	.७६	३	.०९		१६
	२६	मंगल		९		३	.७३	४	.१०		१७
	२७	बुध	नवम्बर	१०		४	.६९	५	.०८		१८
	२८	गुरु		११		५	.६३	६	.०५		१९
	२९	शुक्र		१२		६	.५४	७ ८	.०१ .९६		२०
	३०	शनि		१३		७	.४४	९	.८९		२१
	१	रवि		१४	(कृष्ण पक्ष)	८	.३५	१०	.८२		२२
	२	सोम		१५		९	.२६	११	.७५		२३
	३	मंगल		१६		१०	.१६	१२	.६८		२४
तारण ← वृश्चिक →	४	बुध		१७		११ १२	.०६ .९८	१३	.६३		२५
	५	गुरु		१८		१३	.९०	१४	.५८		२६
	६	शुक्र		१९		१४	.८४	१५	.५३		२७
	७	शनि		२०		अ	.७८	१६	.५०		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ००-०१	ईस्वी सन्	— १८२४-२५	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८१	शकाब्द	— १७४६	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १८८१	हिजरी सन्	— १२४०	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९२५	बंगाब्द	— १२३०	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
८	रवि	२१		१	.७५	१७	.४९	२९
९	सोम	२२		२	.७५	१८	.५१	— ३०
१०	मंगल	२३		३	.७६	१९	.५४	१
११	बुध	↑ २४		४	.७९	२०	.५९	२
१२	गुरु	२५ नवम्बर		५	.८४	२१	.६६	३
१३	शुक्र	२६		६	.९२	२२	.७४	४
१४	शनि	↓ २७	(शुक्ल पक्ष)	...	....	२३	.८५	५
१५	रवि	२८		७	.००	२४	.९६	६
१६	सोम	२९		८	.०८	...	. .	७
↑ १७	मंगल	— ३०		९	.१७	२५	.०६	८
तारख वृश्चिक, १८	बुध	१		१०	.२५	२६	.१६	९
१९	गुरु	२		११	.३२	२७	.२५	१०
↓ २०	शुक्र	३		१२	.३७	१	.३२	११
२१	शनि	४	↑	१३	.४०	२	.३८	↑ १२
२२	रवि	५	मार्गशीर्ष	१४	.४१	३	.४१	१३
२३	सोम	६		पू	.३९	४	.४२	१४
२४	मंगल	७		१	.३६	५	.४१	रबी-उल-आखिर, १५
२५	बुध	८	↓	२	.३१	६	.३८	१६
२६	गुरु	९		३	.२५	७	.३५	१७
२७	शुक्र	↑ १०		४	.१६	८	.३०	१८
२८	शनि	दिसम्बर ११		{ ५	.०७	९	.२३	↓ १९
				६	.९८			
— २९	रवि	↓ १२		७	.८९	१०	.१६	२०
१	सोम	१३	(कृष्ण पक्ष)	८	.७८	११	.०९	२१
२	मंगल	१४		९	.६८	{ १२	.०३	२२
						१३	.९७ }	
↑ ३	बुध	१५		१०	.६०	१४	.९१	२३
तारख धनु, ४	गुरु	१६		११	.५२	१५	.८६	२४
↓ ५	शुक्र	१७		१२	.४६	१६	.८३	२५
६	शनि	१८		१३	.४२	१७	.८२	२६
७	रवि	१९		१४	.४०	१८	.८३	२७
८	सोम	२०	●	अ	.३८	१९	.८५	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	मंगल	२१		१	.३९	२०	.९०	— २९
१०	बुध	२२		२	.४४	२१	.९६	१
११	गुरु	२३		३	.४९	...	...	२
१२	शुक्र	↑ २४		४	.५६	२२	.०५	३
१३	शनि	२५ दिसम्बर		५	.६५	२३	.१५	४
१४	रवि	२६		६	.७४	२४	.२५	५
१५	सोम	२७	(शुक्ल पक्ष)	७	.८२	२५	.३६	६
१६	मंगल	↓ २८		८	.९१	२६	.४६	७
१७	बुध	२९		९	.९७	२७	.५५	८
१८	गुरु	३०		...	....	१	.६४	९
तारख ↑ धनु, १९	शुक्र	— ३१		१०	.०१	२	.६९	१०
२०	शनि	१		११	.०५	३	.७३	११
↓ २१	रवि	२		१२	.०५	४	.७४	↑ १२
२२	सोम	३		१३	.०४	५	.७४	१३
२३	मंगल	४	↑	{ १४	.००	६	.७२	१४
			पौष	पू	.९६			
२४	बुध	५		१	.८९	७	.६८	जमादि-उल-अव्वल, १५
२५	गुरु	६	↓	२	.८०	८	.६३	१६
२६	शुक्र	७		३	.७२	९	.५७	१७
२७	शनि	↑ ८		४	.६३	१०	.५०	↓ १८
२८	रवि	जनवरी ९		५	.५३	११	.४४	१९
२९	सोम	१०		६	.४३	१२	.३७	२०
— ३०	मंगल	↓ ११		७	.३४	१३	.३०	२१
१	बुध	१२	(कृष्ण पक्ष)	८	.२५	१४	.२४	२२
२	गुरु	१३		९	.१७	१५	.१९	२३
↑ ३	शुक्र	१४		१०	.११	१६	.१५	२४
तारख मकर, ४	शनि	१५		११	.०६	१७	.१५	२५
५	रवि	१६		१२	.०४	१८	.१५	२६
↓ ६	सोम	१७		१३	.०३	१९	.१७	२७
७	मंगल	१८		१४	.०५	२०	.२१	२८
८	बुध	१९		अ	.०८	२१	.२७	२९

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी ३-कृतिका, ४-रोहिणी ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु ८-पुष्य,→ १७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ००–०१	ईस्वी सन्	—	१८२५	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८१	शकाब्द	—	१७४६	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८८१	हिजरी सन्	—	१२४०	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९२५	वंगाब्द	—	१२३०	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	गुरु		२०		१	.१५	२२	.३५	—	३०
	१०	शुक्र		२१		२	.२२	२३	.४५		१
	११	शनि		२२		३	.३०	२४	.५५		२
	१२	रवि		२३		४	.३९	२५	.६६		३
	१३	सोम	↑	२४		५	.४८	२६	.७६		४
	१४	मगल	जनवरी	२५		६	.५६	२७	.८७		५
	१५	बुध		२६	(शुक्ल पक्ष)	७	.६२	१	.९४		६
	१६	गुरु	↓	२७		८	.६७		. ....		७
	१७	शुक्र		२८		९	.६९	२	.००		८
	१८	शनि		२९		१०	.६९	३	.०४		९
तारश्य ←मकर→	१९	रवि		३०		११	.६८	४	.०६		१०
	२०	सोम	—	३१		१२	.६५	५	.०७		११
	२१	मंगल		१		१३	.६०	६	.०५	↑	१२
	२२	बुध		२		१४	.५२	७	.०२ }		१३
					↑			८	.९७ }		
	२३	गुरु		३	माघ	पू	.४४	९	.९१	जमादि-उल्-आखिर	१४
	२४	शुक्र		४		१	.३५	१०	.८५		१५
	२५	शनि		५	↓	२	.२५	११	.७८		१६
	२६	रवि		६		३	.१५	१२	.७१		१७
	२७	सोम		७	{	४	.०५	१३	.६४	↓	१८
			↑		{	५	.९७				
	२८	मंगल	फरवरी	८		६	.८८	१४	.५८		१९
—	२९	बुध		९		७	.८०	१५	.५४		२०
	१	गुरु	↓	१०	(कृष्ण पक्ष)	८	.७४	१६	.५०		२१
	२	शुक्र		११		९	.७०	१७	.४७		२२
	३	शनि		१२		१०	.६७	१८	.४७		२३
तारश्य ←कुम्भ→	४	रवि		१३		११	.६६	१९	.४८		२४
	५	सोम		१४		१२	.६८	२०	.५२		२५
	६	मंगल		१५		१३	.७२	२१	.५८		२६
	७	बुध		१६		१४	.७८	२२	.६६		२७
	८	गुरु		१७		अ	.८५	२३	.७५		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	शुक्र		१८		१	.९४	२४	.८५	—	२९
	१०	शनि		१९		...	...	२५	.९६		१
	११	रवि		२०		२	.०२	....	. .		२
	१२	सोम	↑	२१		३	.१०	२६	.०७		३
	१३	मंगल	फरवरी	२२		४	.१८	२७	.१७		४
	१४	बुध		२३		५	.२४	१	.२५		५
	१५	गुरु	↓	२४	(शुक्ल पक्ष)	६	.३०	२	.३१		६
	१६	शुक्र		२५		७	.३१	३	.३६		७
	१७	शनि		२६		८	.३२	४	.३९		८
	१८	रवि		२७		९	.३०	५	.४०		९
तारश्य ←कुम्भ→	१९	सोम	—	२८		१०	.२६	६	.३८		१०
	२०	मंगल		१		११	.२०	७	.३५		११
	२१	बुध		२		१२	.१३	८	.३०		१२
	२२	गुरु		३	↑ {	१३	.०६	९	.२५		१३
					{	१४	.९६			↑	
	२३	शुक्र		४	फाल्गुन	पू	.८७	१०	.१९	रजब	१४
	२४	शनि		५		१	.७६	११	.१२		१५
	२५	रवि		६	↓	२	.६७	१२	.०५ }	↓	१६
								१३	.९८ }		
	२६	सोम	↑	७		३	.५७	१४	.९१		१७
	२७	मंगल	मार्च	८		४	.४९	१५	.८७		१८
	२८	बुध	↓	९		५	.४१	१६	.८३		१९
	२९	गुरु		१०		६	.३४	१७	.८०		२०
—	३०	शुक्र		११	(कृष्ण पक्ष)	७	.३१	१८	.७९		२१
	१	शनि		१२		८	.२८	१९	.८०		२२
	२	रवि		१३		९	.२७	२०	.८४		२३
तारश्य ←मीन→	३	सोम		१४		१०	.२८	२१	.८९		२४
	४	मंगल		१५		११	.३२	२२	.९६		२५
	५	बुध		१६		१२	.३८	...	...		२६
	६	गुरु		१७		१३	.४५	२३	.०५		२७
	७	शुक्र		१८		१४	५४	२४	.१५		२८
	८	शनि		१९		अ	.६२	२५	.२६		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ०१–०२	ईस्वी सन्	— १८२५	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८२	शकाब्द	— १७४६–४७	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८१	हिजरी सन्	— १२४०	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९२५–२६	बंगाब्द	— १२३०–३१	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	९	रवि	२०		१	.७२	२६	.३७	— ३०
	१०	सोम	२१		२	.७९	२७	.४७	१
	११	मंगल	२२		३	.८५	१	.५५	२
	१२	बुध	२३		४	.८९	२	.६२	३
	१३	गुरु	↑ २४		५	.९१	३	.६८	४
	१४	शुक्र	मार्च २५		६	.९१	४	.७१	५
	१५	शनि	↓ २६	(शुक्ल पक्ष)	७	.८९	५	.७२	६
	१६	रवि	२७		८	.८५	६	.७१	७
	१७	सोम	२८		९	.७९	७	.६८	८
↑	१८	मंगल	२९		१०	.७२	८	.६४	९
तारण मीन	१९	बुध	३०		११	.६४	९	.५९	१०
	२०	गुरु	—३१		१२	.५४	१०	.५३	११
↓	२१	शुक्र	१		१३	.४४	११	.४६	१२
	२२	शनि	२		१४	.३३	१२	.३९	१३
	२३	रवि	३	↑	पू	.२४	१३	.३२	↑ १४
	२४	सोम	४	चैत्र	१	.१५	१४	.२६	शाबान १५
	२५	मंगल	५	↓	{ २	.०६	१५	.२०	↓ १६
					३	.९८			
	२६	बुध	६		४	.९१	१६	.१६	१७
	२७	गुरु	७		५	.८८	१७	.१३	१८
	२८	शुक्र	↑ ८		६	.८५	१८	.११	१९
	२९	शनि	अप्रैल ९		७	.८३	१९	.१३	२०
——	३०	रवि	↓ १०		८	.८४	२०	.१५	२१
	१	सोम	११	(कृष्ण पक्ष)	९	.८९	२१	.२०	२२
	२	मंगल	१२		१०	.९४	२२	.२७	२३
	३	बुध	१३		...	....	२३	.३५	२४
↑	४	गुरु	१४		११	.०२	२४	.४६	२५
पार्थिव मेष	५	शुक्र	१५		१२	.१०	२५	.५६	२६
↓	६	शनि	१६		१३	.१८	२६	.६७	२७
	७	रवि	१७		१४	.२७	२७	.७७	२८
	८	सोम	१८		अ	.३४	१	.८६	— २९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	९	मंगल	१९		१	.४०	२	.९४	१
	१०	बुध	२०		२	.४४	...	...	२
	११	गुरु	२१		३	.४६	३	.००	३
	१२	शुक्र	२२		४	.४६	४	.०३	४
	१३	शनि	२३		५	.४३	५	.०४	५
	१४	रवि	↑ २४		६	.४०	६	.०३	६
	१५	सोम	अप्रैल २५	(शुक्ल पक्ष)	७	.३३	{ ७	.०१	७
							८	.९८ }	
	१६	मंगल	↓ २६		८	.२६	९	.९३	८
↑	१७	बुध	२७		९	.१८	१०	.८६	९
पार्थिव मेष	१८	गुरु	२८		{ १०	.०९	११	.८०	१०
					११	.९९			
↓	१९	शुक्र	२९		१२	.८८	१२	.७३	११
	२०	शनि	— ३०		१३	.७८	१३	.६६	१२
	२१	रवि	१	↑	१४	.६८	१४	.६०	↑ १३
	२२	सोम	२	वैशाख	पू	.५९	१५	.५४	रमजान १४
	२३	मंगल	३		१	.५१	१६	.४९	१५
	२४	बुध	४	↓	२	.४५	१७	.४६	↓ १६
	२५	गुरु	५		३	.४१	१८	.४५	१७
	२६	शुक्र	६		४	.३८	१९	.४५	१८
	२७	शनि	↑ ७		५	.३६	२०	.४७	१९
	२८	रवि	मई ८		६	.३७	२१	.५१	२०
	२९	सोम	↓ ९		७	.४२	२२	.५७	२१
	३०	मंगल	१०	(कृष्ण पक्ष)	८	.४७	२३	.६६	२२
—	३१	बुध	११		९	.५३	२४	.७५	२३
	१	गुरु	१२		१०	.६१	२५	.८६	२४
↑	२	शुक्र	१३		११	.७०	२६	.९७	२५
	३	शनि	१४		१२	.७८	...	....	२६
पार्थिव वृषभ	४	रवि	१५		१३	.८५	२७	.०७	२७
↓	५	सोम	१६		१४	.९१	१	.१६	२८
	६	मंगल	१७		अ	.९५	२	.२५	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी ३–कृतिका, ४–रोहिणी ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का आरम्भ) — अप्रैल ११.२१ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.११ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ०१-०२	ईस्वी सन्	— १८२५	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८२	शकाब्द	— १७४७	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८८१	हिजरी सन्	— १२४०	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९२६	वंगाब्द	— १२३१	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	बुध		१८		१	.९७	३	.३१	—	३०
	८	गुरु		१९		२	.९७	४	.३५		१
	९	शुक्र		२०		३	.९६	५	.३६		२
	१०	शनि		२१		४	.९१	६	.३६		३
	११	रवि		२२		५	.८४	७	.३५		४
	१२	सोम	↑	२३		६	.७७	८	.३१		५
	१३	मगल	मई	२४	(शुक्ल पक्ष)	७	.६९	९	.२६		६
	१४	बुध	↓	२५		८	.५९	१०	.२०		७
	१५	गुरु		२६		९	.४९	११	.१३		८
	१६	शुक्र		२७		१०	.३९	१२	.०७		९
	१७	शनि		२८		११	.२९	१३	.०० }		१०
								१४	.९३ }		
पार्थिव ↑	१८	रवि		२९		१२	.२०	१५	.८७		११
वृषभ	१९	सोम		३०	↑	१३	.०९	१६	.८२		१२
↓	२०	मंगल		३१	ज्येष्ठ {	१४	.०२	१७	.७९	↑	१३
		O				पू	.९५				
	२१	बुध		१	↓	१	.९०	१८	.७७	शव्वाल	१४
	२२	गुरु		२		२	.८८	१९	.७७	↓	१५
	२३	शुक्र		३		३	.८६	२०	.७८		१६
	२४	शनि		४		४	.८७	२१	.८२		१७
	२५	रवि		५		५	.९०	२२	.८९		१८
	२६	सोम	↑	६		६	.९६	२३	.९६		१९
	२७	मंगल	जून,	७		...	.....	...	....		२०
	२८	बुध	↓	८	(कृष्ण पक्ष)	७	.०३	२४	.०५		२१
	२९	गुरु		९		८	.१०	२५	.१६		२२
	३०	शुक्र		१०		९	.१९	२६	.२६		२३
—	३१	शनि		११		१०	.२७	२७	.३७		२४
पार्थिव ↑	१	रवि		१२		११	.३३	१	.४७		२५
मिथुन,	२	सोम		१३		१२	.३९	२	.५५		२६
	३	मंगल		१४		१३	.४४	३	.६२		२७
↓	४	बुध		१५		१४	.४५	४	.६६		२८
	५	गुरु	●	१६		अ	.४५	५	.६८	—	२९

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	शुक्र		१७		१	.४४	६	.६९		१
	७	शनि		१८		२	.४०	७	.६८		२
	८	रवि		१९		३	.३४	८	.६४		३
	९	सोम		२०		४	.२६	९	.६०		४
	१०	मंगल		२१		५	.१९	१०	.५४		५
	११	बुध	↑	२२	{	६	.०९	११	.४८		६
					(शुक्ल पक्ष)	७	.९८				
	१२	गुरु	जून,	२३		८	.८८	१२	.४१		७
	१३	शुक्र	↓	२४		९	.७८	१३	.३४		८
	१४	शनि		२५		१०	.६८	१४	.२७		९
	१५	रवि		२६		११	.५८	१५	.२१		१०
	१६	सोम		२७		१२	.५१	१६	.१७		११
पार्थिव ↑	१७	मंगल		२८		१३	.४३	१७	.१२		१२
मिथुन,	१८	बुध		२९	↑	१४	.३८	१८	.१०	↑	१३
↓	१९	गुरु	—	३०	आषाढ़	पू	.३६	१९	.०९	ज़िलकाद	१४
	२०	शुक्र		१		१	.३४	२०	.१०		१५
	२१	शनि		२		२	.३५	२१	.१३		१६
	२२	रवि		३	↓	३	.३८	२२	.१९	↓	१७
	२३	सोम		४		४	.४४	२३	.२७		१८
	२४	मंगल		५		५	.५०	२४	.३५		१९
	२५	बुध		६		६	.५८	२५	.४५		२०
	२६	गुरु	↑	७		७	.६६	२६	.५६		२१
	२७	शुक्र	जुलाई,	८		८	.७४	२७	.६८		२२
	२८	शनि		९	(कृष्ण पक्ष)	९	.८२	१	.७७		२३
	२९	रवि	↓	१०		१०	.८७	२	.८६		२४
	३०	सोम		११		११	.९१	३	.९३		२५
	३१	मंगल		१२		१२	.९३	४	.९७		२६
—	३२	बुध		१३		१३	.९४	...	...		२७
पार्थिव ↑	१	गुरु		१४		१४	.९२	५	.०१		२८
कर्क ↓	२	शुक्र		१५		अ	.८७	६	.०२		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

१०

दयानन्दाब्द	—०१–०२	ईस्वी सन्	—१८२५	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८२	शकाब्द	—१७४७	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८८१	हिजरी सन्	—१२४०–४१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२६	बंगाब्द	—१२३१	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	३ शनि	१६		१	.८२	७	.००	— ३०
						८	.९७	
	४ रवि	१७		२	.७४	९	.९३	१
	५ सोम	१८		३	.६५	१०	.८८	२
	६ मंगल	१९		४	.५६	११	.८२	३
	७ बुध	२०	(शुक्ल पक्ष)	५	.४७	१२	.७५	४
	८ गुरु	२१		६	.३६	१३	.६८	५
	९ शुक्र	२२		७	.२६	१४	.६१	६
	१० शनि	जुलाई २३		८	.१७	१५	.५६	७
	११ रवि	२४		९	.०६	१६	.५०	८
				१०	.९८			
	१२ सोम	२५		११	९१	१७	.४६	९
	१३ मंगल	२६		१२	.८७	१८	.४३	१०
	१४ बुध	२७		१३	.८४	१९	.४१	११
	१५ गुरु	२८		१४	.८२	२०	.४२	१२
पार्थिव	१६ शुक्र	२९		पू	.८३	२१	.४६	१३
कर्क	१७ शनि	३०	(अधिक) श्रावण	१	.८५	२२	.५०	जिल हिज्ज १४
	१८ रवि	— ३१		२	.९०	२३	.५७	१५
	१९ सोम	१		३	.९७	२४	.६६	१६
	२० मंगल	२		...	...	२५	.७५	१७
	२१ बुध	३		४	.०५	२६	.८७	१८
	२२ गुरु	४		५	.१३	२७	.९८	१९
	२३ शुक्र	५		६	.२१	...	...	२०
	२४ शनि	६		७	.२९	१	.०८	२१
	२५ रवि	अगस्त ७		८	.३४	२	.१६	२२
	२६ सोम	८	(कृष्ण पक्ष)	९	.३९	३	.२४	२३
	२७ मंगल	९		१०	.४१	४	.३०	२४
	२८ बुध	१०		११	.४२	५	.३३	२५
	२९ गुरु	११		१२	.४०	६	.३४	२६
	३० शुक्र	१२		१३	.३७	७	.३३	२७
	३१ शनि	१३		१४	.३२	८	.३१	२८
	३२ रवि	१४		अ	.२३	९	.२६	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१ सोम	१५		१	.१५	१०	.२२	— ३०
	२ मंगल	१६		२	.०६	११	.१६	१
				३	.९७			
	३ बुध	१७		४	.८६	१२	.०९	२
	४ गुरु	१८		५	.७६	१३	.०२	३
						१४	.९५	
	५ शुक्र	१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.६५	१५	.८९	४
	६ शनि	२०		७	.५७	१६	.८३	५
	७ रवि	२१		८	.४९	१७	.७९	६
	८ सोम	अगस्त २२		९	.४२	१८	.७५	७
	९ मंगल	२३		१०	.३७	१९	.७४	८
	१० बुध	२४		११	.३३	२०	.७५	९
	११ गुरु	२५		१२	.३२	२१	.७७	१०
	१२ शुक्र	२६		१३	.३२	२२	.८१	११
	१३ शनि	२७		१४	.३६	२३	.८८	१२
	१४ रवि	२८		पू	.४१	२४	.९६	१३
पार्थिव सिंह	१५ सोम	२९	(शुद्ध) श्रावण	१	.४८	...	....	मुहर्रम १४
	१६ मंगल	३०		२	.५४	२५	.०६	१५
	१७ बुध	— ३१		३	.६२	२६	.१७	१६
	१८ गुरु	१		४	.७१	२७	.२७	१७
	१९ शुक्र	२		५	.८०	१	.३८	१८
	२० शनि	३		६	.८६	२	.४७	१९
	२१ रवि	४		७	.९०	३	.५५	२०
	२२ सोम	५		८	.९३	४	.६१	२१
	२३ मंगल	६		९	.९४	५	.६५	२२
	२४ बुध	सितम्बर ७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९१	६	.६६	२३
	२५ गुरु	८		११	.८९	७	.६६	२४
	२६ शुक्र	९		१२	.८३	८	.६४	२५
	२७ शनि	१०		१३	.७६	९	.६१	२६
	२८ रवि	११		१४	.६७	१०	.५६	२७
	२९ सोम	१२		अ	.५९	११	.५०	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—०१–०२	ईस्वी सन्	—१८२५	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८२	शकाब्द	—१७४७	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१८८१	हिजरी सन्	—१२४१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२६	बंगाब्द	—१२३१	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३०	मंगल		१३		१	.४८	१२	.४३		२९
	— ३१	बुध		१४		२	.३८	१३	.३६		— ३०
	१	गुरु		१५		३	.२८	१४	.३०		१
	२	शुक्र		१६		४	.१८	१५	.२३		२
	३	शनि		१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.१०	१६	.१७		३
	४	रवि		१८		{ ६	.०२	१७	.१२		४
						{ ७	.९५				
	५	सोम	↑	१९		८	.८९	१८	.०८		५
	६	मंगल	सितम्बर	२०		९	.८६	१९	.०७		६
	७	बुध		२१		१०	.८५	२०	.०७		७
	८	गुरु		२२		११	.८७	२१	.०८		८
	९	शुक्र	↓	२३		१२	.८९	२२	.१२		९
	१०	शनि		२४		१३	.९४	२३	.१८		१०
	११	रवि		२५	↑	...	...	२४	.२७		११
पार्थिव ↑	१२	सोम		२६		१४	.०१	२५	.३६	↑	१२
कन्या	१३	मंगल		२७	भाद्रपद	पू	.०८	२६	.४६	सफर	१३
	१४	बुध		२८		१	.१८	२७	.५७		१४
↓	१५	गुरु		२९	↓	२	.२६	१	.६७	↓	१५
	१६	शुक्र	—	३०		३	.३३	२	.७७		१६
	१७	शनि		१		४	.४०	३	.८६		१७
	१८	रवि		२		५	.४४	४	.९२		१८
	१९	सोम		३		६	.४७	५	.९६		१९
	२०	मंगल		४		७	.४८	६	.९८		२०
	२१	बुध	↑	५		८	.४७	७	.९८		२१
	२२	गुरु	अक्टूबर	६		९	.४४	८	.९७		२२
	२३	शुक्र		७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३८	९	.९४		२३
	२४	शनि	↓	८		११	.३१	१०	.८९		२४
	२५	रवि		९		१२	.२२	११	.८३		२५
	२६	सोम		१०		१३	.१४	१२	.७७		२६
	२७	मंगल		११		{ १४	.०४	१३	.७१		२७
						{ अ	.९५				

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
कन्या	२८	बुध		१२		१	.८५	१४	.६३		२८
	२९	गुरु		१३		२	.७४	१५	.५७		— २९
	— ३०	शुक्र		१४		३	.६६	१६	.५०		१
	१	शनि		१५		४	.५८	१७	.४५		२
	२	रवि		१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.५२	१८	.४२		३
	३	सोम		१७		६	.४६	१९	.४०		४
	४	मंगल		१८		७	.४४	२०	.३९		५
	५	बुध		१९		८	.४२	२१	.४०		६
	६	गुरु	↑	२०		९	.४४	२२	.४३		७
	७	शुक्र	अक्टूबर	२१		१०	.४६	२३	५०		८
	८	शनि		२२		११	.५२	२४	.५७		९
	९	रवि	↓	२३		१२	.५९	२५	.६६		१०
	१०	सोम		२४		१३	.६६	२६	.७६		११
पार्थिव ↑	११	मंगल		२५	↑	१४	.७६	२७	.८७	↑	१२
तुला	१२	बुध		२६		पू	.८४	१	.९७		१३
↓	१३	गुरु		२७	आश्विन	१	.९३	...	...	जमादि–उल–अव्वल	१४
	१४	शुक्र		२८		२	.९९	२	.०८		१५
	१५	शनि		२९		...	....	३	.१६		१६
	१६	रवि		३०	↓	३	.०२	४	.२३		१७
	१७	सोम	—	३१		४	.०६	५	.२८		१८
	१८	मंगल		१		५	.०७	६	.३०	↓	१९
	१९	बुध		२		६	.०६	७	.३२		२०
	२०	गुरु		३		{ ७	.०२	८	.३०		२१
						{ ८	.९८				
	२१	शुक्र	↑	४		९	.९०	९	.२७		२२
	२२	शनि	नवम्बर	५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८२	१०	.२३		२३
	२३	रवि		६		११	.७४	११	.१७		२४
	२४	सोम	↓	७		१२	.६३	१२	.११		२५
	२५	मंगल		८		१३	.५४	१३	.०४ }		२६
								१४	.९७ }		
	२६	बुध		९		१४	.४४	१५	.९०		२७
	२७	गुरु		१०		अ	.३५	१६	.८४		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —०१-०२	ईस्वी सन् —१८२५-२६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१८८२	शकाब्द —१७४७	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती —१८८२	हिजरी सन् —१२४१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९२६	बंगाब्द —१२३१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
तुला	२८	शुक्र		११		१	.२६	१७	.७९		२९
	२९	शनि		१२		२	.१९	१८	.७५		—३०
	—३०	रवि		१३		३	.१२	१९	.७२		१
	१	सोम		१४		४	.०६	२०	.७१		२
	२	मंगल		१५	(शुक्ल पक्ष)	५	.०५	२१	.७२		३
	३	बुध		१६		६	.०३	२२	.७५		४
	४	गुरु	नवम्बर	१७		७	.०५	२३	.८१		५
	५	शुक्र		१८		८	.०७	२४	.८८		६
	६	शनि		१९		९	.१४	२५	.९६		७
	७	रवि		२०		१०	.२१	...	...		८
	८	सोम		२१		११	.२९	२६	.०६		९
	९	मंगल		२२		१२	.३८	२७	.१७		१०
	१०	बुध		२३		१३	.४७	१	.२८		११
	११	गुरु		२४		१४	.५५	२	.३८		१२
	१२	शुक्र	○	२५	कार्तिक	पू	.६१	३	.४७		१३
पार्थिव वृश्चिक	१३	शनि		२६		१	.६६	४	.५४	रबी-उल-आखिर	१४
	१४	रवि		२७		२	.६९	५	.५९		१५
	१५	सोम		२८		३	.७०	६	.६३		१६
	१६	मंगल		२९		४	.६८	७	.६४		१७
	१७	बुध		—३०		५	.६४	८	.६३		१८
	१८	गुरु		१		६	.६०	९	.६०		१९
	१९	शुक्र		२		७	.५२	१०	.५६		२०
	२०	शनि		३		८	.४५	११	.५२		२१
	२१	रवि		४		९	.३६	१२	.४५		२२
	२२	सोम	दिसम्बर	५		१०	.२७	१३	.३८		२३
	२३	मंगल		६	(कृष्ण पक्ष)	११	.१७	१४	.३१		२४
	२४	बुध		७		{१२	.०६	१५	.२४		२५
						{१३	.९७				
	२५	गुरु		८		१४	.८८	१६	.१९		२६
	२६	शुक्र		९		अ	.८१	१७	.१३		२७

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
वृश्चिक	२७	शनि		१०		१	.७४	१८	.०८		२८
	२८	रवि		११		२	.७१	१९	.०५		—२९
	—२९	सोम		१२		३	.६८	२०	.०३		१
	१	मंगल		१३		४	.६६	२१	.०४		२
	२	बुध		१४	(शुक्ल पक्ष)	५	.६९	२२	.०७		३
	३	गुरु		१५		६	.७२	२३	.१२		४
	४	शुक्र		१६		७	.७८	२४	.१८		५
	५	शनि		१७		८	.८६	२५	.२६		६
	६	रवि		१८		९	.९५	२६	.३६		७
	७	सोम	दिसम्बर	१९		...	....	२७	.४७		८
	८	मंगल		२०		१०	.०३	१	.५८		९
	९	बुध		२१		११	.१२	२	.६८		१०
	१०	गुरु		२२		१२	.२०	३	.७७		११
	११	शुक्र		२३		१३	.२६	४	.८५		१२
	१२	शनि		२४		१४	.३१	५	.९१	जमादि-उल-अव्वल	१३
	१३	रवि		२५	मार्गशीर्ष	पू	.३२	६	.९५		१४
पार्थिव धनु	१४	सोम		२६		१	.३४	७	.९६		१५
	१५	मंगल		२७		२	.३२	८	.९६		१६
	१६	बुध		२८		३	.२९	९	.९३		१७
	१७	गुरु		२९		४	.२४	१०	.९०		१८
	१८	शुक्र		३०		५	.१६	११	.८५		१९
	१९	शनि		—३१		{६	.०८	१२	.७९		२०
						{७	.९९				
	२०	रवि		१		८	.९०	१३	.७२		२१
	२१	सोम		२		९	.८०	१४	.६५		२२
	२२	मंगल		३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७०	१५	.५८		२३
	२३	बुध	जनवरी	४		११	.६१	१६	.५२		२४
	२४	गुरु		५		१२	.५२	१७	.४६		२५
	२५	शुक्र		६		१३	.४५	१८	.४१		२६
	२६	शनि		७		१४	.३९	१९	.३८		२७
	२७	रवि		८		अ	.३५	२०	.३६		२८

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—०१-०२	ईस्वी सन्	—१८२६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८२	शकाब्द	—१७४७	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८८२	हिजरी सन्	—१२४१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२६	बंगाब्द	—१२३१	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
धनुष, २८	सोम	९		१	.३२	२१	.३७		२९
२९	मंगल	१०		२	.३२	२२	.३९		— ३०
— ३०	बुध	११		३	.३३	२३	.४३		१
१	गुरु	१२		४	.३७	२४	.४९		२
२	शुक्र	१३	(शुक्ल पक्ष)	५	.४२	२५	.५६		३
३	शनि	१४		६	.५०	२६	.६७		४
४	रवि	१५		७	.६०	२७	.७७		५
५	सोम	१६		८	.६८	१	.८८		६
६	मंगल	१७		९	.७७	२	.९८		७
७	बुध	↑ १८		१०	.८४	...	....		८
८	गुरु	जनवरी १९		११	.९१	३	.०८		९
९	शुक्र	२०		१२	.९६	४	.१६		१०
१०	शनि	↓ २१		१३	.९७	५	.२२	↑	११
११	रवि	२२		१४	.९८	६	.२६		१२
पार्थिव ↑ १२	सोम	२३	↑	पू	.९६	७	.२८		१३
मकर १३	मंगल	२४	पौष	१	.९४	८	.२८	जमादि-उल-आखिर	१४
१४	बुध	२५		२	.८८	९	.२६		१५
↓ १५	गुरु	२६	↓	३	.८०	१०	.२४		१६
१६	शुक्र	२७		४	.७२	११	.१९		१७
१७	शनि	२८		५	.६२	१२	.१३	↓	१८
१८	रवि	२९		६	.५३	१३ / १४	.०६ / .९९		१९
१९	सोम	३०		७	.४३	१५	.९३		२०
२०	मंगल	— ३१		८	.३४	१६	.८६		२१
२१	बुध	१		९	.२४	१७	.८०		२२
२२	गुरु	२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.१६	१८	.७५		२३
२३	शुक्र	↑ ३		११	.०८	१९	.७१		२४
२४	शनि	फरवरी ४		१२ / १३	.०४ / .९९	२०	.६९		२५
२५	रवि	५		१४	.९६	२१	.६९		२६
२६	सोम	↓ ६		अ	.९६	२२	.७०		२७

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
मकर २७	मंगल	७		१	.९७	२३	.७४		२८
२८	बुध	८		...	..	२४	.७९		— २९
— २९	गुरु	९		२	.०२	२५	.८८		१
१	शुक्र	१०		३	.०७	२६	.९७		२
२	शनि	११	(शुक्ल पक्ष)	४	.१५	...	...		३
३	रवि	१२		५	.२४	२७	.०७		४
४	सोम	१३		६	.३२	१	.१८		५
५	मंगल	१४		७	.४१	२	.२८		६
६	बुध	↑ १५		८	.४८	३	.३९		७
७	गुरु	फरवरी १६		९	.५५	४	४७		८
८	शुक्र	१७		१०	.६०	५	.५३		९
९	शनि	↓ १८		११	.६१	६	.५८		१०
१०	रवि	१९		१२	.६१	७	.६०		११
पार्थिव ↑ ११	सोम	२०		१३	.५९	८	.६१		१२
कुम्भ, १२	मंगल	२१	↑	१४	.५६	९	.६०	↑	१३
↓ १३	बुध	२२	माघ	पू	.४९	१०	.५७	रजब	१४
१४	गुरु	२३		१	.४२	११	.५२	↓	१५
१५	शुक्र	२४	↓	२	.३४	१२	.४६		१६
१६	शनि	२५		३	.२५	१३	.४०		१७
१७	रवि	२६		४	.१५	१४	.३४		१८
१८	सोम	२७		५ / ६	.०६ / .९६	१५	.२७		१९
१९	मंगल	— २८		७	.८६	१६	.२०		२०
२०	बुध	१		८	.७८	१७	.१३		२१
२१	गुरु	२		९	.७०	१८	.०८		२२
२२	शुक्र	३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६४	१९	.०५		२३
२३	शनि	↑ ४		११	.६०	२०	.०२		२४
२४	रवि	मार्च ५		१२	.५८	२१	.०१		२५
२५	सोम	↓ ६		१३	.५७	२२	.०२		२६
२६	मंगल	७		१४	.५७	२३	.०५		२७
२७	बुध	८		अ	.६२	२४	.११		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —०१–०२
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१८८२
(ब) गुजराती —१८८२
कल्यब्द —४९२६

ईस्वी सन् —१८२६
शकाब्द —१७४७–४८
हिजरी सन् —१२४१
बंगाब्द —१२३१

सूर्य ग्रहण — ●
चन्द्र ग्रहण — ○
पूर्णिमा — पू
अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष; माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२८	गुरु	९		१	.६९	२५	.१८	२९
२९	शुक्र	१०		२	.७७	२६	.२७	— ३०
— ३०	शनि	११		३	.८५	२७	.३७	१
१	रवि	१२		४	.९४	१	.४७	२
२	सोम	१३		...	...	२	.५८	३
३	मंगल	१४	(शुक्ल पक्ष)	५	.०२	३	.६९	४
४	बुध	१५		६	.०९	४	.७७	५
५	गुरु	१६		७	.१५	५	.८४	६
६	शुक्र	१७		८	.१९	६	.८९	७
७	शनि	१८		९	.२१	७	.९२	८
८	रवि	↑ १९		१०	.२०	८	.९४	९
९	सोम	मार्च २०		११	.१९	९	.९३	१०
१०	मंगल	↓ २१		१२	.१५	१०	.९०	११
११	बुध	२२	↑	१३	.०९	११	.८५	↑ १२
१२	गुरु	२३	फाल्गुन	१४	.०२	१२	.८०	शाबान १३
				पू	.९३			
पार्थिव ↑ मीन १३	शुक्र	२४		१	.८४	१३	.७५	↓ १४
१४	शनि	२५	↓	२	.७३	१४	.६८	१५
↓ १५	रवि	२६		३	.६३	१५	.६१	१६
१६	सोम	२७		४	.५४	१६	.५४	१७
१७	मंगल	२८		५	.४५	१७	.४७	१८
१८	बुध	२९		६	.३६	१८	.४२	१९
१९	गुरु	३०		७	.२८	१९	.३८	२०
२०	शुक्र	— ३१		८	.२२	२०	.३५	२१
२१	शनि	१		९	.१८	२१	.३३	२२
२२	रवि	२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.१६	२२	.३४	२३
२३	सोम	↑ ३		११	.१५	२३	.३७	२४
२४	मंगल	अप्रैल ४		१२	.१८	२४	.४२	२५
२५	बुध	५		१३	.२१	२५	.४९	२६
२६	गुरु	↓ ६		१४	.२७	२६	.५७	२७
२७	शुक्र	७		अ	.३४	२७	६७	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	[illegible]	ईस्वी सन्	— [illegible]	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८३	शकाब्द	—१७४८	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती	—१८८२	हिजरी सन्	—१२४१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२६-२७	बंगाब्द	—१२३१-३२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
मीन	२८ शनि	८		१	.४२	१	.७७	— २९
मीन	२९ रवि	९		२	.५१	२	.८९	१
—	३० सोम	१०		३	.५८	३	.९९	२
	१ मंगल	११		४	.६५	...	. .	३
	२ बुध	१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.७१	४	.०८	४
	३ गुरु	१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.७६	५	.१५	५
	४ शुक्र	१४	(शुक्ल पक्ष)	७	.७७	६	.२१	६
	५ शनि	१५	(शुक्ल पक्ष)	८	.७६	७	.२५	७
	६ रवि	१६		९	.७४	८	.२६	८
	७ सोम	१७		१०	.६९	९	.२५	९
	८ मंगल	१८		११	.६४	१०	.२३	१०
	९ बुध	↑ १९		१२	.५७	११	.१९	११
	१० गुरु	अप्रैल २०		१३	.४९	१२	.१५	१२
	११ शुक्र	↓ २१		१४	.३९	१३	.०८	१३
	१२ शनि	२२	↑	पू	.२९	१४ .०१ } १५ .९४ }		१४
टयप ↑ मेष	१३ रवि	२३	चैत्र	१	.१८	१६	८७	↑ रमजान १५
मेष ↓	१४ सोम	२४	↓	{ २ { ३	.०८ .९९	१७	.८२	↓ १६
	१५ मंगल	२५		४	.९०	१८	.७६	१७
	१६ बुध	२६		५	.८३	१९	.७१	१८
	१७ गुरु	२७		६	.७६	२०	.६८	१९
	१८ शुक्र	२८		७	.७३	२१	.६६	२०
	१९ शनि	२९		८	.७०	२२	.६६	२१
	२० रवि	— ३०	(कृष्ण पक्ष)	९	.६८	२३	.६९	२२
	२१ सोम	१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७१	२४	.७३	२३
	२२ मगल	२	(कृष्ण पक्ष)	११	.७४	२५	.७९	२४
	२३ बुध	↑ ३	(कृष्ण पक्ष)	१२	८०	२६	.८७	२५
	२४ गुरु	मई ४		१३	.८७	२७	९७	२६
	२५ शुक्र	↓ ५		१४	.९५	..	...	२७
	२६ शनि	६		...	....	१	.०८	२८
	२७ रवि	७		अ	.०२	२	.१९	२९

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
टयप ↑ मेष	२८ सोम	८		१	.१०	३	.२९	— ३०
मेष	२९ मंगल	९		२	.१८	४	.३८	१
↓	३० बुध	१०		३	.२४	५	.४६	२
—	३१ गुरु	११		४	.२९	६	.५३	३
	१ शुक्र	१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.२९	७	.५६	४
	२ शनि	१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.२९	८	.५८	५
	३ रवि	१४	(शुक्ल पक्ष)	७	.२७	९	.५८	६
	४ सोम	१५	(शुक्ल पक्ष)	८	.२२	१०	.५६	७
	५ मंगल	१६		९	.१६	११	.५३	८
	६ बुध	१७		१०	.०८	१२	.४८	९
	७ गुरु	१८		{ ११ { १२	.०० .९०	१३	.४२	१०
	८ शुक्र	↑ मई १९		१३	.८१	१४	.३५	११
	९ शनि	↓ २०		१४	.७०	१५	.२८	१२
	१० रवि	२१	↑ O	पू	.६०	१६	.२२	↑ १३
	११ सोम	२२	वैशाख	१	.५०	१७	.१५	शव्वाल १४
टयप ↑	१२ मंगल	२३	वैशाख	२	.४१	१८	.०९	शव्वाल १५
वृषभ	१३ बुध	२४	↓	३	.३४	१९	.०४	↓ १६
↓	१४ गुरु	२५		४	.२७	२० .०० } २१ .९८ }		१७
	१५ शुक्र	२६		५	.२३	२२	.९९	१८
	१६ शनि	२७		६	.२०	...	.. .	१९
	१७ रवि	२८		७	.२०	२३	.००	२०
	१८ सोम	२९		८	.२०	२४	.०४	२१
	१९ मंगल	३०		९	.२४	२५	.१०	२२
	२० बुध	— ३१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३०	२६	.१७	२३
	२१ गुरु	१	(कृष्ण पक्ष)	११	.३५	२७	.२७	२४
	२२ शुक्र	↑ २	(कृष्ण पक्ष)	१२	.४४	१	.३८	२५
	२३ शनि	जून ३		१३	.५२	२	.४८	२६
	२४ रवि	↓ ४		१४	.६१	३	.५९	२७
	२५ सोम	५		अ	.६७	४	.६८	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.४७ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.३७ (आर्य सि०)

१६

दयानन्दाब्द	—[illegible]	ईस्वी सन्	—१८२६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८३	शकाब्द	—१७४८	चन्द्र ग्रहण —	०
(ब) गुजराती	—१८८२	हिजरी सन्	—१२४१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२७	बंगाब्द	—१२३२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२६	मगल	६		१	.७३	५	.७७	— २९
२७	बुध	७		२	.७७	६	.८४	१
टयय वृष २८	गुरु	८		३	.७९	७	.८८	२
२९	शुक्र	९		४	.७८	८	.९०	३
३०	शनि	१०	(शुक्ल पक्ष)	५	.७६	९	.९०	४
३१	रवि	११		६	.७२	१०	.९०	५
— ३२	सोम	१२		७	.६५	११	.८६	६
१	मंगल	१३		८	.५८	१२	.८२	७
२	बुध	१४		९	.५०	१३	.७६	८
३	गुरु	१५		१०	.३९	१४	.६९	९
४	शुक्र	१६		११	.३०	१५	.६२	१०
५	शनि	१७		१२	.१९	१६	.५६	११
६	रवि	जून, १८		{ १३	.१०	१७	.४९	१२
				{ १४	.९९			
७	सोम	१९	ज्येष्ठ	पू	.९१	१८	.४३	जिलकाद १३
८	मंगल	२०		१	.८३	१९	.३८	१४
९	बुध	२१		२	.७५	२०	.३३	१५
१०	गुरु	२२		३	.७१	२१	.३२	१६
टयय मिथुन, ११	शुक्र	२३		४	.६८	२२	.३१	१७
१२	शनि	२४		५	.६७	२३	.३२	१८
१३	रवि	२५		६	.६८	२४	.३५	१९
१४	सोम	२६		७	.७२	२५	.४१	२०
१५	मंगल	२७		८	.७६	२६	.४९	२१
१६	बुध	२८		९	.८३	२७	.५८	२२
१७	गुरु	२९		१०	.९१	१	.६८	२३
१८	शुक्र	— ३०	(कृष्ण पक्ष)	११	.९९	२	.७८	२४
१९	शनि	१		...	...	३	.८९	२५
२०	रवि	२		१२	.०८	...	...	२६
२१	सोम	जुलाई, ३		१३	.१४	४	.००	२७
२२	मंगल	४		१४	.२१	५	.०८	२८
२३	बुध	५		अ	.२५	६	.१५	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	गुरु	६		१	.२७	७	.१९	— ३०
२५	शुक्र	७		२	.२६	८	.२२	१
२६	शनि	८		३	.२४	९	.२४	२
२७	रवि	९		४	.१९	१०	.२२	३
टयय मिथुन, २८	सोम	१०	(शुक्ल पक्ष)	५	.१३	११	.१९	४
२९	मंगल	११		{ ६	.०७	१२	.१५	५
				{ ७	.९७			
३०	बुध	१२		८	.८८	१३	.०९	६
— ३१	गुरु	१३		९	.७८	१४	.०३ }	७
						१५	.९७ }	
१	शुक्र	१४		१०	.६७	१६	.९०	८
२	शनि	१५		११	.५७	१७	.८३	९
३	रवि	जुलाई, १६		१२	.४७	१८	.७७	१०
४	सोम	१७		१३	.३९	१९	.७१	११
५	मंगल	१८	आषाढ़	१४	.३०	२०	.६८	१२
६	बुध	१९		पू	.२४	२१	.६५	जिलहिज्ज, १३
७	गुरु	२०		१	.१९	२२	.६३	१४
८	शुक्र	२१		२	.१७	२३	.६४	१५
९	शनि	२२		३	.१५	२४	.६७	१६
१०	रवि	२३		४	.१६	२५	.७२	१७
टयय कर्क ११	सोम	२४		५	.२०	२६	.७९	१८
१२	मंगल	२५		६	.२३	२७	.८८	१९
१३	बुध	२६		७	.३०	१	.९७	२०
१४	गुरु	२७		८	.३८	...	...	२१
१५	शुक्र	२८		९	.४७	२	.०८	२२
१६	शनि	२९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५४	३	.२०	२३
१७	रवि	३०		११	.६१	४	.३०	२४
१८	सोम	— ३१		१२	.६८	५	.३८	२५
१९	मंगल	१		१३	.७१	६	.४६	२६
२०	बुध	अगस्त २		१४	.७५	७	.५१	२७
२१	गुरु	३		अ	.७४	८	.५४	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा. ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—०२–०३	ईस्वी सन्	—१८२६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८३	शकाब्द	—१७४८	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१८८२	हिजरी सन्	– १२४१–४२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२७	वंगाब्द	– १२३२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२	शुक्र		४		१	.७२	९	.५६	—	२९
	२३	शनि		५		२	.६७	१०	.५५		१
	२४	रवि		६		३	.६२	११	.५३		२
	२५	सोम		७		४	.५६	१२	.४८		३
दयय ← कर्क →	२६	मंगल		८	(शुक्ल पक्ष)	५	.४७	१३	.४३		४
	२७	बुध		९		६	.३७	१४	.३८		५
	२८	गुरु		१०		७	.२७	१५	.३१		६
	२९	शुक्र		११		८	.१७	१६	.२४		७
	३०	शनि		१२		९	.०८	१७	.१७		८
						१०	.९८				
	३१	रवि		१३		११	.८८	१८	.१०		९
—	३२	सोम		१४		१२	.७९	१९	.०५		१०
	१	मंगल		१५		१३	.७४	२०	.०१		११
								२१	.९७		
	२	बुध	← अगस्त →	१६	← श्रावण →	१४	.६८	२२	.९६	← मुहर्रम →	१२
	३	गुरु		१७		पू	.६६	२३	.९६		१३
	४	शुक्र		१८		१	.६४	२४	.९९		१४
	५	शनि		१९		२	.६५	...	...		१५
	६	रवि		२०		३	.६८	२५	.०३		१६
	७	सोम		२१		४	.७३	२६	.१०		१७
	८	मंगल		२२		५	.८०	२७	.१८		१८
	९	बुध		२३		६	.८७	१	.२७		१९
	१०	गुरु		२४		७	.९५	२	.३८		२०
दयय ← सिंह →	११	शुक्र		२५		...	. .	३	.४९		२१
	१२	शनि		२६	(कृष्ण पक्ष)	८	.०४	४	.६०		२२
	१३	रवि		२७		९	.१२	५	.६९		२३
	१४	सोम		२८		१०	.१८	६	७६		२४
	१५	मंगल		२९		११	.२३	७	.८२		२५
	१६	बुध		३०		१२	.२५	८	.८७		२६
	१७	गुरु	—	३१		१३	.२४	९	.८८		२७
	१८	शुक्र	सित.	१		१४	.२३	१०	.८८		२८
	१९	शनि		२		अ	.१८	११	८५		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२०	रवि		३		१	.१४	१२	.८२	—	३०
	२१	सोम		४		२	.०७	१३	.७८		१
						३	:९९				
	२२	मंगल		५		४	.८९	१४	.७१		२
दयय ← सिंह →	२३	बुध		६	(शुक्ल पक्ष)	५	.७९	१५	.६५		३
	२४	गुरु		७		६	.६८	१६	.५८		४
	२५	शुक्र		८		७	.५९	१७	.५१		५
	२६	शनि		१९		८	.४९	१८	.४५		६
	२७	रवि		१०		९	.४०	१९	.३९		७
	२८	सोम		११		१०	.३२	२०	.३४		८
	२९	मंगल		१२		११	.२६	२१	३०		९
	३०	बुध	← सितम्बर →	१३		१२	.२०	२२	.२८		१०
—	३१	गुरु		१४		१३	.१८	२३	.२९		११
	१	शुक्र		१५		१४	.१७	२४	.३१		१२
	२	शनि		१६	← भाद्रपद →	पू	.१८	२५	.३४		१३
	३	रवि		१७		१	.२१	२६	.४०	← सफर →	१४
	४	सोम		१८		२	.२७	२७	.४८		१५
	५	मगल		१९		३	.३२	१	.५७		१६
	६	बुध		२०		४	.४०	२	.६९		१७
	७	गुरु		२१		५	.४८	३	.७९		१८
	८	शुक्र		२२		६	.५६	४	.९०		१९
	९	शनि		२३		७	.६५	५	.९९		२०
दयय ← कन्या →	१०	रवि		२४		८	.७१	..	. . .		२१
	११	सोम		२५		९	.७६	६	.०७		२२
	१२	मंगल		२६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७८	७	.१४		२३
	१३	बुध		२७		११	.७९	८	.१८		२४
	१४	गुरु		२८		१२	.७७	९	.२०		२५
	१५	शुक्र		२९		१३	.७३	१०	.२०		२६
	१६	शनि	—	३०		१४	.६८	११	.१८		२७
	१७	रवि		१		अ	.६०	१२	.१६		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ०२-०३	ईस्वी सन्	— १८२६	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८३	शकाब्द	— १७४८	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८२-८३	हिजरी सन्	— १२४२	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९२७	बंगाब्द	— १२३२	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१८	सोम	२		१	.५३	१३	.११	— २९
१९	मंगल	३		२	.४३	१४	.०५	१
						१५	.९९	
२०	बुध	४		३	.३५	१६	.९१	२
२१	गुरु	५		४	.२४	१७	.८५	३
२२	शुक्र	६		५	.१४	१८	.७९	४
व्यय ← कन्या → २३	शनि	७	(शुक्ल पक्ष)	६	.०४	१९	.७२	५
				७	.९४			
२४	रवि	८		८	.८७	२०	.६७	६
२५	सोम	९		९	.८२	२१	.६३	७
२६	मंगल	१०		१०	.७७	२२	.६१	८
२७	बुध	११		११	.७४	२३	.६१	९
२८	गुरु	१२		१२	.७४	२४	.६२	१०
२९	शुक्र	१३		१३	.७४	२५	.६५	११
—३०	शनि	१४		१४	.७७	२६	.७१	१२
१	रवि	← अक्टूबर → १५	← आश्विन →	पू	.८३	२७	.७९	← रबी-उल्-अव्वल → १३
२	सोम	१६		१	.८९	१	.८८	१४
३	मंगल	१७		२	.९७	२	.९८	१५
४	बुध	१८		...	....	...	....	१६
५	गुरु	१९		३	.०६	३	.०९	१७
६	शुक्र	२०		४	.१५	४	.१९	१८
७	शनि	२१		५	.२३	५	.२९	१९
८	रवि	२२		६	.२९	६	.३९	२०
व्यय ← तुला → ९	सोम	२३	(कृष्ण पक्ष)	७	.३४	७	.४५	२१
१०	मंगल	२४		८	.३७	८	.५०	२२
११	बुध	२५		९	.३७	९	.५२	२३
१२	गुरु	२६		१०	.३५	१०	.५३	२४
१३	शुक्र	२७		११	.३१	११	.५२	२५
१४	शनि	२८		१२	.२६	१२	.४९	२६
१५	रवि	२९		१३	.१९	१३	.४५	२७
१६	सोम	३०		१४	.१२	१४	.३९	२८
१७	मंगल	३१		अ	.०२	१५	.३२	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१७	मंगल	— ३१		१	.९२	१५	.३२	२९
१८	बुध	१		२	.८३	१६	.२६	— ३०
१९	गुरु	२		३	.७४	१७	.१९	१
२०	शुक्र	३		४	.६३	१८	.१२	२
२१	शनि	४		५	.५४	१९	.०६	३
२२	रवि	५		६	.४७	२०	.००	४
						२१	.९७	
व्यय ← तुला → २३	सोम	६	(शुक्ल पक्ष)	७	.४१	२२	.९४	५
२४	मंगल	७		८	.३६	२३	.९३	६
२५	बुध	८		९	.३३	२४	.९४	७
२६	गुरु	९		१०	.३३	२५	.९७	८
२७	शुक्र	१०		११	.३४	...	....	९
२८	शनि	११		१२	.३८	२६	.०३	१०
२९	रवि	१२		१३	.४३	२७	.१०	११
— ३०	सोम	१३		१४	.५०	१	.१८	१२
१	मंगल	← नवम्बर → १४	← कार्तिक → O	पू	.५८	२	.२८	← रबी-उल्-आखिर → १३
२	बुध	१५		१	.६८	३	.३९	१४
३	गुरु	१६		२	.७७	४	.४९	१५
४	शुक्र	१७		३	.८४	५	.६०	१६
५	शनि	१८		४	.९०	६	.६९	१७
६	रवि	१९		५	.९५	७	.७६	१८
७	सोम	२०		६	.९९	८	.८१	१९
८	मंगल	२१		७	.९८	९	.८४	२०
व्यय ← वृश्चिक → ९	बुध	२२	(कृष्ण पक्ष)	८	.९६	१०	.८६	२१
१०	गुरु	२३		९	.९३	११	.८५	२२
११	शुक्र	२४		१०	.८७	१२	.८२	२३
१२	शनि	२५		११	.८१	१३	.७८	२४
१३	रवि	२६		१२	.७३	१४	.७२	२५
१४	सोम	२७		१३	.६५	१५	.६७	२६
१५	मंगल	२८		१४	.५४	१६	.६०	२७
१६	बुध	२९		अ	.४४	१७	.५३	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी ३–कृतिका, ४–रोहिणी ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—०२-०३	ईस्वी सन्	—१८२६-२७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८३	शकाब्द	—१७४८	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती	—१८८३	हिजरी सन्	—१२४२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२७	वंगाब्द	—१२३२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१७	गुरु	— ३०		१	.३५	१८	.४६	— २९
१८	शुक्र	१		२	.२६	१९	.४०	१
१९	शनि	२		३	.१७	२०	.३५	२
२०	रवि	३		४	.०८	२१	.३०	३
टयय ←वृश्चिक→ २१	सोम	४	(शुक्ल पक्ष)	५	.०३	२२	.२७	४
				६	.९९			
२२	मंगल	५		७	.९६	२३	.२५	५
२३	बुध	६		८	.९६	२४	.२६	६
२४	गुरु	७		९	.९८	२५	.२८	७
२५	शुक्र	८		...	...	२६	.३४	८
२६	शनि	९		१०	.०२	२७	.४०	९
२७	रवि	१०		११	.०७	१	.४८	↑ १०
२८	सोम	११		१२	.१४	२	.५८	११
२९	मंगल	१२		१३	.२४	३	.६९	१२
— ३०	बुध	↑ १३	↑	१४	.३३	४	.८०	जमादि-उल-अव्वल १३
१	गुरु	दिसम्बर १४	मार्गशीर्ष	पू	४१	५	.९०	१४
२	शुक्र	१५		१	.४९	६	.९९	१५
३	शनि	↓ १६		२	.५५	...	...	१६
४	रवि	१७	↓	३	.५९	७	.०७	↓ १७
५	सोम	१८		४	.६३	८	.१२	१८
६	मगल	१९		५	.६२	९	.१७	१९
७	बुध	२०		६	.६१	१०	.१८	२०
८	गुरु	२१		७	.५६	११	.१८	२१
९	शुक्र	२२		८	.५१	१२	.१५	२२
टयय ←धनु→ १०	शनि	२३	(कृष्ण पक्ष)	९	.४४	१३	.११	२३
११	रवि	२४		१०	.३५	१४	.०७	२४
१२	सोम	२५		११	.२७	१५	.०१	२५
						१६	.९४	
१३	मंगल	२६		१२	.१७	१७	.८७	२६
१४	बुध	२७		१३	.०८	१८	.८०	२७
				१४	.९८			
१५	गुरु	२८		अ	.८८	१९	.७३	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६	शुक्र	दिस. २९		१	.८०	२०	.६८	२९
१७	शनि	३०		२	.७३	२१	.६३	— ३०
१८	रवि	— ३१		३	.६८	२२	.६०	१
१९	सोम	१		४	.६३	२३	.५८	२
२०	मंगल	२	(शुक्ल पक्ष)	५	.६१	२४	.५८	३
टयय ←धनु→ २१	बुध	३		६	.६०	२५	.६१	४
२२	गुरु	४		७	.६३	२६	.६५	५
२३	शुक्र	५		८	.६६	२७	.७१	६
२४	शनि	६		९	.७१	१	.७९	७
२५	रवि	७		१०	.८०	२	८८	८
२६	सोम	८		११	.८८	३	.९९	९
२७	मंगल	९		१२	.९७	...	...	१०
२८	बुध	१०		...	..	४	.१०	↑ ११
— २९	गुरु	११		१३	.०६	५	.२०	१२
१	शुक्र	१२	↑	१४	.१४	६	.३०	जमादि-उल-आखिर १३
२	शनि	↑ १३	पौष	पू	.१९	७	.३७	१४
३	रवि	जनवरी १४		१	.२४	८	.४४	१५
४	सोम	१५	↓	२	.२७	९	.४८	१६
५	मंगल	↓ १६		३	.२६	१०	.५०	१७
६	बुध्र	१७		४	.२५	११	.५०	↓ १८
७	गुरु	१८		५	.२१	१२	.४८	१९
८	शुक्र	१९		६	.१६	१३	.४५	२०
९	शनि	२०		७	.०८	१४	.४१	२१
टयय ←मकर→				८	.९९			
१०	रवि	२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.९०	१५	.३५	२२
११	सोम	२२		१०	.८०	१६	.२८	२३
१२	मंगल	२३		११	.७१	१७	.२१	२४
१३	बुध	२४		१२	.६१	१८	.१४	२५
१४	गुरु	२५		१३	.५२	१९	.०८	२६
१५	शुक्र	२६		१४	.४३	२०	.०२	२७
						२१	.९७	
१६	शनि	२७		अ	.३८	२२	.९३	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ०२-०३	ईस्वी सन् —	१८२७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८३	शकाब्द —	१७४८-४९	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १८८३	हिजरी सन् —	१२४२	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९२७	बंगाब्द —	१२३२	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१७	रवि	जनवरी	२८		१	.३२	२३	.९०		—२९
	१८	सोम		२९		२	.२७	२४	.९१		१
	१९	मंगल		३०		३	.२५	२५	.९२		२
	२०	बुध		—३१		४	.२५	२६	.९६		३
व्यय	२१	गुरु		१		५	.२७	...	....		४
←मकर→	२२	शुक्र		२		६	.३१	२७	.०१		५
	२३	शनि		३	(शुक्ल पक्ष)	७	.३७	१	.०९		६
	२४	रवि		४		८	.४५	२	.१९		७
	२५	सोम		५		९	.५३	३	.२९		८
	२६	मंगल		६		१०	.६२	४	.४०		९
	२७	बुध		७		११	.७०	५	.५०		१०
	२८	गुरु		८		१२	.७९	६	.६०		११
	—२९	शुक्र		९		१३	.८४	७	.६९		१२
	१	शनि		१०		१४	.८९	८	.७५		१३
	२	रवि	←फरवरी→	११	←माघ→	पू	.९०	९	.८०	←रजब→	१४
	३	सोम		१२		१	.९०	१०	.८२		१५
	४	मंगल		१३		२	.८९	११	.८३		१६
	५	बुध		१४		३	.८४	१२	.८१		१७
	६	गुरु		१५		४	.७८	१३	.७९		१८
	७	शुक्र		१६		५	.७०	१४	.७४		१९
	८	शनि		१७		६	.६३	१५	.६८		२०
	९	रवि		१८		७	.५४	१६	.६२		२१
व्यय	१०	सोम		१९		८	.४४	१७	.५५		२२
←कुम्भ→	११	मंगल		२०		९	.३४	१८	.४९		२३
	१२	बुध		२१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.२३	१९	.४२		२४
	१३	गुरु		२२		११	.१४	२०	.३५		२५
	१४	शुक्र		२३		{१२	.०६	२१	.३०		२६
						{१३	.९९				
	१५	शनि		२४		१४	.९३	२२	.२६		२७
	१६	रवि		२५		अ	.९०	२३	.२४		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१७	सोम	फर.	२६		१	.८७	२४	.२३		२९
	१८	मंगल		२७		२	.८६	२५	.२४		—३०
	१९	बुध		—२८		३	.९०	२६	.२७		१
	२०	गुरु		१		४	.९३	२७	.३२		२
	२१	शुक्र		२		५	.९९	१	.४०		३
व्यय	२२	शनि		३		...	....	२	.४९		४
←कुम्भ→	२३	रवि		४	(शुक्ल पक्ष)	६	.०७	३	.५९		५
	२४	सोम		५		७	.१६	४	.६९		६
	२५	मंगल		६		८	.२४	५	.८०		७
	२६	बुध		७		९	.३३	६	.९१		८
	२७	गुरु		८		१०	.३९	७	.९९		९
	२८	शुक्र		९		११	.४५	...	....		१०
	२९	शनि		१०		१२	.५०	८	.०६		११
	—३०	रवि		११		१३	.५१	९	.११		१२
	१	सोम		१२	←फाल्गुन→	१४	.५१	१०	.१४	←शाबान→	१३
	२	मंगल		१३		पू	.४९	११	.१५		१४
	३	बुध	←मार्च→	१४		१	.४४	१२	.१५		१५
	४	गुरु		१५		२	.३८	१३	.१२		१६
	५	शुक्र		१६		३	.३०	१४	.०७		१७
	६	शनि		१७		४	.२२	{१५	.०२		१८
								{१६	.९६		
	७	रवि		१८		५	.१३	१७	.९०		१९
व्यय	८	सोम		१९		{६	.०३	१८	.८३		२०
←मीन→						{७	.९३				
	९	मंगल		२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.८४	१९	.७६		२१
	१०	बुध		२१		९	.७४	२०	.६९		२२
	११	गुरु		२२		१०	.६५	२१	.६३		२३
	१२	शुक्र		२३		११	.५८	२२	.६०		२४
	१३	शनि		२४		१२	.५२	२३	.५७		२५
	१४	रवि		२५		१३	.४९	२४	.५५		२६
	१५	सोम		२६		१४	.४६	२५	.५६		२७
	१६	मंगल		२७		अ	.४६	२६	.५८		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी ३–कृतिका, ४–रोहिणी ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—०३–०४	ईस्वी सन्	—१८२७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८४	शकाब्द	—१७४९	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती	—१८८३	हिजरी सन्	—१२४२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२७–२८	बंगाब्द	—१२३२–३३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१७ बुध	मार्च	२८		१	.४८	२७	.६४	— २९
	१८ गुरु		२९		२	.५२	१	.७१	१
	१९ शुक्र		३०		३	.५७	२	.७९	२
	२० शनि	—	३१		४	.६५	३	.८९	३
	२१ रवि		१	(शुक्ल पक्ष)	५	.७४	४	.९९	४
	२२ सोम		२		६	.८२	...	...	५
व्यय ←मीन→	२३ मंगल		३		७	.९१	५	.१०	६
	२४ बुध		४		८	.९७	६	.२१	७
	२५ गुरु		५		...	. .	७	.३०	८
	२६ शुक्र		६		९	.०३	८	.३७	९
	२७ शनि		७		१०	.०७	९	.४३	१०
	२८ रवि		८		११	.०८	१०	.४६	११
	२९ सोम		९		१२	.०८	११	.४८	१२
	३० मंगल		१०		१३	.०६	१२	.४७	↑ १३
——	३१ बुध		११		{ १४ / पू	.०० / ९४	१३	.४५	रमजान १४
	१ गुरु	←अप्रैल→	१२	←चैत्र→	१	.८७	१४	.४१	↓ १५
	२ शुक्र		१३		२	.७८	१५	.३५	१६
	३ शनि		१४		३	.६८	१६	.३०	१७
	४ रवि		१५		४	.५९	१७	.२३	१८
	५ सोम		१६		५	.४९	१८	.१६	१९
	६ मगल		१७		६	.३९	१९	.०९	२०
सर्वजित् ←मेष→	७ बुध		१८		७	.२९	२० / २१	.०३ / .९८ }	२१
	८ गुरु		१९	(कृष्ण पक्ष)	८	.२१	२२	.९३	२२
	९ शुक्र		२०		९	.१३	२३	.९०	२३
	१० शनि		२१		१०	.०८	२४	.८८	२४
	११ रवि		२२		११	.०३	२५	.८८	२५
	१२ सोम		२३		१२	.००	२६	.९१	२६
	१३ मंगल		२४		१३	.००	२७	.९५	२७
	१४ बुध		२५		१४	.०२	...	...	२८
	१५ गुरु		२६ ●		अ	.०६	१	.०१	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१६ शुक्र		२७		१	.११	२	.०९	— ३०
	१७ शनि	अप्रैल	२८		२	.२०	३	.१९	१
	१८ रवि		२९		३	.२८	४	.२९	२
	१९ सोम	—	३०		४	.३५	५	.४१	३
	२० मंगल		१	(शुक्ल पक्ष)	५	.४३	६	.५१	४
सर्वजित् ←मीन→	२१ बुध		२		६	.५०	७	.६०	५
	२२ गुरु		३		७	.५७	८	.६८	६
	२३ शुक्र		४		८	.६०	९	.७४	७
	२४ शनि		५		९	.६२	१०	.७९	८
	२५ रवि		६		१०	.६०	११	.८०	९
	२६ सोम		७		११	.५९	१२	८०	१०
	२७ मंगल		८		१२	.५३	१३	.७८	११
	२८ बुध		९		१३	.४७	१४	.७४	१२
	२९ गुरु		१०		१४	.४०	१५	.७०	१३
	३० शुक्र		११	↑ ○	पू	.३१	१६	.६४	↑ १४
—	३१ शनि	←मई→	१२	←पौष→	१	.२१	१७	.५७	शव्वाल १५
	१ रवि		१३		२	.११	१८	.५०	१६
	२ सोम		१४		{ ३ / ४	.०२ / .९१	१९	.४३	↓ १७
	३ मंगल		१५		५	.८१	२०	.३६	१८
	४ बुध		१६		६	.७२	२१	.३१	१९
	५ गुरु		१७		७	.६४	२२	.२६	२०
सर्वजित् ←वृषभ→	६ शुक्र		१८		८	.६०	२३	.२२	२१
	७ शनि		१९		९	.५५	२४	.२०	२२
	८ रवि		२०		१०	.५३	२५	.२०	२३
	९ सोम		२१	(कृष्ण पक्ष)	११	.५१	२६	.२२	२४
	१० मंगल		२२		१२	.५२	२७	.२६	२५
	११ बुध		२३		१३	.५७	१	.३२	२६
	१२ गुरु		२४		१४	.६२	२	.३९	२७
	१३ शुक्र		२५		अ	.६९	३	.४९	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.७३ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.९३ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ०३-०४	ईस्वी सन्	— १८२७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८४	शकाब्द	— १७४९	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८३	हिजरी सन्	— १२४२	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९२८	बंगाब्द	— १२३३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१४	शनि	२६		१	.७७	४	.६०	— २९
१५	रवि	२७		२	.८६	५	.७०	१
१६	सोम	मई २८		३	.९४	६	.८१	२
१७	मंगल	२९		..	....	७	.९०	३
१८	बुध	३०		४	.०१	८	.९९	४
१९	गुरु	—३१		५	.०७	...	....	५
२०	शुक्र	१	(शुक्ल पक्ष)	६	.०९	९	.०६	६
२१	शनि	२		७	.११	१०	.१०	७
सर्वजित् वृषभ २२	रवि	३		८	.१०	११	.१२	८
२३	सोम	४		९	.०९	१२	.१२	९
२४	मंगल	५		१० / ११	.०४ / .९८	१३	.११	१०
२५	बुध	६		१२	.९०	१४	.०८	११
२६	गुरु	७		१३	.८०	१५ / १६	.०३ / .९८	जिल्काद १२
२७	शुक्र	८	ज्येष्ठ	१४	.७१	१७	.९१	१३
२८	शनि	९		पू	.६०	१८	.८४	१४
२९	रवि	जून १०		१	.५१	१९	.७८	१५
३०	सोम	११		२	.४१	२०	.७१	१६
—३१	मंगल	१२		३	.३१	२१	.६५	१७
१	बुध	१३		४	.२२	२२	.६०	१८
२	गुरु	१४		५	.१४	२३	.५५	१९
३	शुक्र	१५		६	.०८	२४	.५३	२०
४	शनि	१६		७	.०३	२५	.५३	२१
सर्वजित् मिथुन ५	रवि	१७	(कृष्ण पक्ष)	८	.०१	२६	.५४	२२
६	सोम	१८		९	.००	२७	.५७	२३
७	मंगल	१९		१०	.०१	१	.६३	२४
८	बुध	२०		११	.०५	२	.७०	२५
९	गुरु	२१		१२	.११	३	.८०	२६
१०	शुक्र	२२		१३	.१६	४	.९०	२७
११	शनि	२३		१४	.२४	...	...	२८
१२	रवि	२४		अ	.३३	५	.००	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१३	सोम	२५		१	.४०	६	.११	३०
१४	मंगल	जून २६		२	.४८	७	.२१	— १
१५	बुध	२७		३	.५४	८	.३०	२
१६	गुरु	२८		४	.५७	९	.३७	३
१७	शुक्र	२९		५	.५९	१०	.४१	४
१८	शनि	— ३०		६	.५८	११	.४४	५
१९	रवि	१	(शुक्ल पक्ष)	७	.५७	१२	.४५	६
२०	सोम	२		८	.५१	१३	.४४	७
२१	मंगल	३		९	.४६	१४	.४१	८
सर्वजित् मिथुन २२	बुध	४		१०	.३८	१५	.३७	९
२३	गुरु	५		११	.२९	१६	.३१	१०
२४	शुक्र	६		१२	.१९	१७	.२५	११
२५	शनि	७		१३ / १४	.०९ / .९८	१८	.१८	१२
२६	रवि	८	आषाढ़	पू	.८८	१९	.१२	१३
२७	सोम	९		१	.७९	२० / २१	.०५ / .९८	जिल्हिज्ज १४
२८	मंगल	जुलाई १०		२	.६९	२२	.९३	१५
२९	बुध	११		३	.६२	२३	.८८	१६
३०	गुरु	१२		४	.५५	२४	.८६	१७
३१	शुक्र	१३		५	.५२	२५	.८५	१८
— ३२	शनि	१४		६	.४९	२६	.८६	१९
१	रवि	१५	(कृष्ण पक्ष)	७	.४७	२७	.८९	२०
२	सोम	१६		८	.४९	१	.९३	२१
३	मंगल	१७		९	.५२	...	....	२२
सर्वजित् कर्क ४	बुध	१८		१०	.५८	२	.०१	२३
५	गुरु	१९		११	.६३	३	.१०	२४
६	शुक्र	२०		१२	.७२	४	.१९	२५
७	शनि	२१		१३	.८०	५	.३०	२६
८	रवि	२२		१४	.८७	६	.४१	२७
९	सोम	२३		अ	.९५	७	.५१	२८

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी ३-कृतिका, ४-रोहिणी ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—०३–०४	ईस्वी सन्	—१८२७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८४	शकाब्द	—१७४९	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८८३	हिजरी सन्	—१२४२–४३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९२८	वंगाब्द	— १२३३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१०	मगल		२४		...	....	८	.६०	— २९
	११	बुध्		२५		१	.०२	९	.६८	१
	१२	गुरु	↑	२६		२	.०५	१०	.७३	२
	१३	शुक्र	जुलाई	२७		३	.०७	११	.७६	३
	१४	शनि		२८	(शुक्ल पक्ष)	४	.०७	१२	.७७	४
	१५	रवि	↓	२९		५	.०५	१३	.७६	५
	१६	सोम		३०		६	.००	१४	.७४	६
						७	.९४			
	१७	मंगल	—	३१		८	.८७	१५	.७०	७
	१८	बुध		१		९	.७८	१६	.६५	८
	१९	गुरु		२		१०	.६८	१७	.५९	९
सर्वजित् ↑	२०	शुक्र		३		११	.५९	१८	.५२	१०
कर्क	२१	शनि		४		१२	.४८	१९	.४६	११
↓	२२	रवि		५		१३	.३८	२०	.३९	↑ १२
	२३	सोम		६	↑	१४	.२८	२१	.३२	१३
	२४	मंगल		७	श्रावण	पू	.१९	२२	.२६	मुहर्रम १४
	२५	बुध		८		१	.१२	२३	२३	↓ १५
	२६	गुरु		९	↓	२	.०४	२४	.१९	१६
	२७	शुक्र	↑	१०		३	.००	२५	.१८	१७
						४	.९७			
	२८	शनि	अगस्त	११		५	.९७	२६	.१८	१८
	२९	रवि	↓	१२		६	.९७	२७	.२०	१९
	३०	सोम		१३		७	.९९	१	.२५	२०
	— ३१	मंगल		१४		...	...	२	.३२	२१
	१	बुध		१५		८	.०५	३	.४०	२२
	२	गुरु		१६	(कृष्ण पक्ष)	९	.१२	४	.४९	२३
सर्वजित् ↑	३	शुक्र		१७		१०	.२१	५	६०	२४
सिंह	४	शनि		१८		११	.२९	६	.७१	२५
↓	५	रवि		१९		१२	.३७	७	.८२	२६
	६	सोम		२०		१३	.४४	८	.९१	२७
	७	मंगल		२१		१४	.५१	९	.९८	२८
	८	बुध		२२		अ	.५४	...	...	२९.

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	९	गुरु		२३		१	.५७	१०	.०४	— ३०
	१०	शुक्र		२४		२	.५६	११	.०८	१
	११	शनि		२५		३	.५४	१२	.१०	२
	१२	रवि	↑	२६		४	.५०	१३	.१०	३
	१३	सोम	अगस्त	२७	(शुक्ल पक्ष)	५	.४५	१४	.०७	४
	१४	मंगल	↓	२८		६	.३८	१५	.०४	५
								१६	.९८	
	१५	बुध		२९		७	.२९	१७	.९३	६
	१६	गुरु		३०		८	.१८	१८	.८७	७
	१७	शुक्र	—	३१		९	.०९	१९	.८०	८
						१०	.९८			
	१८	शनि		१		११	.८९	२०	.७३	९
सर्वजित् ↑	१९	रवि		२		१२	.७९	२१	.६६	१०
सिंह	२०	सोम		३		१३	.७१	२२	.६१	११
↓	२१	मंगल		४	↑	१४	.६३	२३	.५६	१२
	२२	बुध		५	भाद्रपद	पू	.५६	२४	.५२	↑ १३
	२३	गुरु		६		१	.५१	२५	.५०	सफर १४
	२४	शुक्र		७		२	.४८	२६	.५०	↓ १५
	२५	शनि		८	↓	३	.४८	२७	.५३	१६
	२६	रवि	↑	९		४	.४८	१	.५६	१७
	२७	सोम	सितम्बर	१०		५	.५२	२	.६२	१८
	२८	मंगल		११		६	.५८	३	.७०	१९
	२९	बुध	↓	१२		७	.६४	४	.७९	२०
	३०	गुरु		१३		८	.७२	५	.९०	२१
	— ३१	शुक्र		१४		९	.८०	..	...	२२
	१	शनि		१५		१०	८९	६	.०१	२३
	२	रवि		१६	(कृष्ण पक्ष)	११	.९७	७	.१२	२४
सर्वजित् ↑	३	सोम		१७		...	...	८	.२१	२५
कन्या	४	मंगल		१८		१२	.०४	९	.२९	२६
↓	५	बुध		१९		१३	.०७	१०	.३५	२७
	६	गुरु		२०		१४	.०९	११	.४०	२८
	७	शुक्र		२१		अ	.०९	१२	.४२	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

२४

दयानन्दाब्द	— ०३–०४	ईस्वी सन्	— १८२७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८४	शकाब्द	— १७४९	चन्द्र ग्रहण	— ○
(व) गुजराती	— १८८३–८४	हिजरी सन्	— १२४३	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९२८	बंगाब्द	— १२३३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
८	शनि	२२		१	.०७	१३	.४२	१
९	रवि	२३		२	.०४	१४	.४०	२
				३	.९८			
१०	सोम	२४		४	.९१	१५	.३७	३
११	मंगल	२५ ↑ सितम्बर ↓		५	.८२	१६	.३३	४
१२	बुध	२६		६	.७३	१७	.२७	५
१३	गुरु	२७	(शुक्ल पक्ष)	७	.६४	१८	.२०	६
१४	शुक्र	२८		८	.५३	१९	.१३	७
१५	शनि	२९		९	.४३	२०	.०७	८
१६	रवि	—३०		१०	.३३	२१	.०१	९
						२२	.९४	
सर्वजित् ↑ कन्या ↓ १७	सोम	१		११	.२५	२३	.८९	१०
१८	मंगल	२		१२	.१७	२४	.८५	११
१९	बुध	३		१३	.११	२५	.८३	१२
२०	गुरु	४		१४	.०६	२६	.८३	१३
२१	शुक्र	५	↑ आश्विन ↓	पू	.०४	२७	.८४	१४
२२	शनि	६		१	.०३	१	.८९	१५ रबी–उल–अव्वल
२३	रवि	७		२	.०३	२	.९३	१६
२४	सोम	८		३	.०८	...	....	१७
२५	मंगल	९		४	.१३	३	.००	१८
२६	बुध	↑ अक्टूबर ↓ १०		५	.२१	४	.०९	१९
२७	गुरु	११		६	.२८	५	.२०	२०
२८	शुक्र	१२		७	.३८	६	.३१	२१
२९	शनि	१३		८	.४५	७	.४२	२२
३०	रवि	१४	(कृष्ण पक्ष)	९	.५३	८	.५१	२३
—३१	सोम	१५		१०	.६०	९	.६०	२४
१	मंगल	१६		११	.६३	१०	.६७	२५
सर्वजित् ↑ तुला ↓ २	बुध	१७		१२	.६७	११	.७२	२६
३	गुरु	१८		१३	.६६	१२	.७४	२७
४	शुक्र	१९		१४	.६५	१३	.७५	२८
५	शनि	२०		अ	.६१	१४	.७३	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
६	रवि	२१		१	.५६	१५	.७१	—३०
७	सोम	२२		२	.४९	१६	.६६	१
८	मंगल	२३		३	.४०	१७	.६१	२
९	बुध	२४		४	.३१	१८	.५४	३
१०	गुरु	२५		५	.२१	१९	.४७	४
११	शुक्र	↑ अक्टूबर ↓ २६		६	.११	२०	.४१	५
१२	शनि	२७	(शुक्ल पक्ष)	७	.०१	२१	.३४	६
				८	.९२			
१३	रवि	२८		९	.८३	२२	.२८	७
१४	सोम	२९		१०	.७६	२३	.२२	८
सर्वजित् ↑ तुला ↓ १५	मंगल	३०		११	.७०	२४	.१८	९
१६	बुध	—३१		१२	.६५	२५	.१५	१०
१७	गुरु	१		१३	.६३	२६	.१५	११
१८	शुक्र	२		१४	.६२	२७	.१६	१२
१९	शनि ○	३		पू	.६३	१	.१९	१३
२०	रवि	४	↑ कार्तिक ↓	१	.६८	२	.२४	१४
२१	सोम	५		२	.७३	३	.३१	१५ रबी–उल–आखिर
२२	मंगल	६		३	.८१	४	.४०	१६
२३	बुध	७		४	.८८	५	.५०	१७
२४	गुरु	८		५	.९८	६	.६१	१८
२५	शुक्र	↑ नवम्बर ↓ ९		...	.	७	.७१	१९
२६	शनि	१०		६	.०७	८	.८१	२०
२७	रवि	११		७	.१४	९	.९१	२१
२८	सोम	१२		८	.२०	१०	.९८	२२
—२९	मंगल	१३	(कृष्ण पक्ष)	९	.२४	....	.	२३
१	बुध	१४		१०	.२७	११	.०३	२४
२	गुरु	१५		११	.२६	१२	.०६	२५
३	शुक्र	१६		१२	.२६	१३	.०७	२६
सर्वजित् ↑ वृश्चिक ↓ ४	शनि	१७		१३	.२२	१४	.०६	२७
५	रवि	१८		१४	.१७	१५	.०४	२८
६	सोम	१९		अ	.०९	१६	.००	२९
						१७	.९१	

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी ३–कृतिका, ४–रोहिणी ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ०३–०४	ईस्वी सन्	— १८२७–२८	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८४	शकाब्द	— १७४९	चन्द्र ग्रहण	०
(ब) गुजराती	— १८८४	हिजरी सन्	— १२४३	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९२८	बंगाब्द	— १२३३	अमावस्या	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	मंगल		२०		१	.०२	१८	.८८		१
						२	.९२				
	८	बुध		२१		३	.८२	१९	.८२		२
	९	गुरु		२२		४	.७२	२०	.७५		३
	१०	शुक्र	↑	२३		५	.६३	२१	.६८		४
	११	शनि	नवम्बर	२४	(शुक्ल पक्ष)	६	.५४	२२	.६२		५
	१२	रवि		२५		७	.४५	२३	.५६		६
	१३	सोम	↓	२६		८	.३८	२४	.५१		७
	१४	मंगल		२७		९	.३१	२५	.४९		८
	१५	बुध		२८		१०	.२७	२६	.४७		९
↑	१६	गुरु		२९		११	.२५	२७	.४८		१०
सर्वजित्,	१७	शुक्र		—३०		१२	.२४	१	.५०		११
वृश्चिक	१८	शनि		१		१३	.२७	२	.५५	↑	१२
	१९	रवि		२	↑	१४	.३०	३	.६२		१३
↓	२०	सोम		३		पू	.३६	४	.७०		१४
	२१	मंगल		४	मार्गशीर्ष	१	.४३	५	.८०	जमादि-उल-अव्वल,	१५
	२२	बुध		५		२	.५३	६	.९१		१६
	२३	गुरु		६	↓	३	.६१	...	.. .		१७
	२४	शुक्र		७		४	.७०	७	.०१		१८
	२५	शनि	↑	८		५	.७८	८	.१२		१९
	२६	रवि		९		६	.८४	९	.२१	↓	२०
	२७	सोम	दिसम्बर	१०		७	.८८	१०	.२९		२१
	२८	मंगल		११		८	.९०	११	.३४		२२
	२९	बुध	↓	१२		९	.९१	१२	.३८		२३
	—३०	गुरु		१३		१०	.८९	१३	.४०		२४
	१	शुक्र		१४	(कृष्ण पक्ष)	११	.८४	१४	.४०		२५
	२	शनि		१५		१२	.८०	१५	.३७		२६
सर्वजित्, ↑	३	रवि		१६		१३	.७२	१६	.३३		२७
धनु	४	सोम		१७		१४	.६४	१७	.२८		२८
↓	५	मंगल		१८		अ	.५५	१८	.२२		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	बुध		१९		१	.४६	१९	.१६		—३०
	७	गुरु		२०		२	.३५	२०	.०९		१
	८	शुक्र		२१		३	.२५	२१	.०२		२
								२२	.९५		
	९	शनि		२२		४	.१७	२३	.८९		३
	१०	रवि	↑	२३		५	.०८	२४	.८५		४
	११	सोम	दिसम्बर	२४	(शुक्ल पक्ष)	६	.०१	२५	.८२		५
						७	.९५				
	१२	मंगल	↓	२५		८	.९१	२६	.८०		६
	१३	बुध		२६		९	.८९	२७	.८०		७
	१४	गुरु		२७		१०	.९०	१	.८२		८
	१५	शुक्र		२८		११	.९०	२	.८७		९
सर्वजित्, ↑	१६	शनि		२९		१२	.९५	३	.९३	↑	१०
धनु	१७	रवि		३०		...	....	....	....		११
↓	१८	सोम		—३१	↑	१३	.०२	४	.०१		१२
	१९	मंगल		१	पौष	१४	.०९	५	.१०	जमादि-उल-आखिर,	१३
	२०	बुध		२		पू	.१८	६	.२०		१४
	२१	गुरु		३	↓	१	.२६	७	.३२		१५
	२२	शुक्र		४		२	.३६	८	.४२		१६
	२३	शनि		५		३	.४३	९	.५२	↓	१७
	२४	रवि		६		४	.४८	१०	.५९		१८
	२५	सोम	↑	७		५	.५४	११	.६५		१९
	२६	मंगल	जनवरी	८		६	.५५	१२	.७०		२०
	२७	बुध		९	(कृष्ण पक्ष)	७	.५५	१३	७२		२१
	२८	गुरु	↓	१०		८	.५४	१४	.७२		२२
	—२९	शुक्र		११		९	.५०	१५	.७०		२३
	१	शनि		१२		१०	.४४	१६	.६६		२४
सर्वजित्, ↑	२	रवि		१३		११	.३७	१७	.६२		२५
मकर	३	सोम		१४		१२	.२९	१८	.५७		२६
↓	४	मंगल		१५		१३	.१९	१९	.५०		२७
	५	बुध		१६		१४	.०९	२०	.४३		२८
						अ	.९९				

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—०३-०४	ईस्वी सन्	—१८२८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८४	शकाब्द	— १७४९	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	— १८८४	हिजरी सन्	—१२४३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२८	वंगाब्द	—१२३३	अमावस्या—	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
६	गुरु	१७		१	.९१	२१	.३६	— २९
७	शुक्र	१८		२	.८१	२२	.२९	१
८	शनि	१९		३	.७३	२३	.२४	२
९	रवि	२०		४	.६६	२४	.१९	३
१०	सोम	२१	(शुक्ल पक्ष)	५	.५९	२५	.१५	४
११	मंगल	२२		६	५६	२६	.१२	५
१२	बुध	२३		७	.५३	२७	.१२	६
१३	गुरु	जनवरी २४		८	.५४	१	.१४	७
१४	शुक्र	२५		९	.५५	२	.१८	८
१५	शनि	२६		१०	.६१	३	.२३	९
सर्वजित्, मकर १६	रवि	२७		११	.६७	४	.३१	१०
१७	सोम	२८		१२	.७४	५	.४०	११
१८	मंगल	२९		१३	.८३	६	.५१	१२
१९	बुध	३०		१४	.९१	७	.६२	१३
२०	गुरु	— ३१		...	. .	८	.७२	१४
२१	शुक्र	१		पू	.०१	९	.८२	१५
२२	शनि	२	माघ	१	.०८	१०	.९०	रजब १६
२३	रवि	३		२	.१४	११	.९६	१७
२४	सोम	४		३	.१७	..	....	१८
२५	मंगल	५		४	.२०	१२	.०२	१९
२६	बुध	६		५	१९	१३	.०४	२०
२७	गुरु	७		६	.१७	१४	.०५	२१
२८	शुक्र	फरवरी ८		७	.१३	१५	.०३	२२
२९	शनि	९		८	.०६	१६ / १७	.०० / .९५	२३
— ३०	रवि	१०	(कृष्ण पक्ष)	९ / १०	.०० / .९१	१८	.९०	२४
सर्वजित्, कुम्भ १	सोम	११		११	.८२	१९	.८४	२५
२	मंगल	१२		१२	.७१	२०	.७७	२६
३	बुध	१३		१३	.६२	२१	.७०	२७
४	गुरु	१४		१४	.५३	२२	.६४	२८
५	शुक्र	१५		अ	.४३	२३	.५७	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
६	शान	१६		१	.३५	२४	.५२	— ३०
७	रवि	१७		२	.२८	२५	.४८	१
८	सोम	१८		३	.२३	२६	.४५	२
९	मंगल	१९		४	.१८	२७	.४५	३
१०	बुध	२०	(शुक्ल पक्ष)	५	.१६	१	४६	४
११	गुरु	२१		६	.१६	२	.४९	५
१२	शुक्र	फरवरी २२		७	.१८	३	.५४	६
१३	शनि	२३		८	.२४	४	.६१	७
१४	रवि	२४		९	.२९	५	.७०	८
१५	सोम	२५		१०	.३७	६	.८१	९
१६	मंगल	२६		११	.४६	७	.९२	१०
सर्वजित्, कुम्भ १७	बुध	२७		१२	.५४	..	. ..	११
१८	गुरु	२८		१३	.६२	८	.०२	१२
१९	शुक्र	— २९		१४	.७०	९	.१२	१३
२०	शनि	१		पू	.७६	१०	.२१	१४
२१	ग्वि	२	फाल्गुन	१	.८०	११	.२८	शाबान १५
२२	सोम	३		२	.८१	१२	.३३	१६
२३	मंगल	४		३	.८०	१३	.३६	१७
२४	बुध	५		४	.७९	१४	.३७	१८
२५	गुरु	६		५	.७३	१५	.३६	१९
२६	शुक्र	७		६	.६७	१६	.३४	२०
२७	शनि	मार्च ८		७	.६१	१७	.२९	२१
२८	रवि	९		८	.५२	१८	.२४	२२
२९	सोम	१०		९	.४३	१९	.१७	२३
३०	मंगल	११	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३२	२०	.१०	२४
— ३१	बुध	१२		११	.२३	२१ / २२	.०४ / .९७	२५
सर्वजित्, मीन १	गुरु	१३		१२	.१२	२३	.९१	२६
२	शुक्र	१४		१३ / १४	.०३ / .९५	२४	.८५	२७
३	शनि	१५		अ	.८७	२५	.८१	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ०४–०५	ईस्वी सन्	—	१८२८	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८५	शकाब्द	—	१७४९–५०	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८८४	हिजरी सन्	—	१२४३	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९२८–२९	वंगाब्द	—	१२३३–३४	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी | **चन्द्र गणनानुसारी**

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
४	रवि	१६		१	.८१	२६	.७९	— २९
५	सोम	१७		२	.७७	२७	.७७	१
६	मंगल	१८		३	.७६	१	.७८	२
७	बुध	१९		४	.७६	२	.८०	३
८	गुरु	२०		५	.७९	३	.८५	४
९	शुक्र	२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.८३	४	.९२	५
१०	शनि	२२		७	.८८	..	. .	६
११	रवि	↑ मार्च २३		८	.९७	५	.०१	७
१२	सोम	२४		....		६	.११	८
१३	मंगल	↓ २५		९	.०५	७	.२१	९
१४	बुध	२६		१०	.१४	८	.३२	१०
१५	गुरु	२७		११	.२२	९	.४२	११
१६	शुक्र	२८		१२	.२९	१०	.५२	१२
सर्वजित् ↑ १७	शनि	२९		१३	.३४	११	.५९	१३
मीन १८	रवि	३०	↑	१४	.३८	१२	.६५	↑ रमजान १४
↓ १९	सोम	—३१	चैत्र	पू	.३९	१३	.६८	१५
२०	मंगल	१		१	.३८	१४	.६९	१६
२१	बुध	२	↓	२	.३७	१५	.६९	↓ १७
२२	गुरु	३		३	.३१	१६	.६७	१८
२३	शुक्र	४		४	.२५	१७	.६३	१९
२४	शनि	५		५	.१८	१८	.५७	२०
२५	रवि	६		६	.०९	१९	.५१	२१
२६	सोम	↑ ७		{ ७	.००	२०	.४५	२२
		अप्रैल		८	.८९			
२७	मंगल	८	(कृष्ण पक्ष)	९	.७९	२१	.३८	२३
२८	बुध	↓ ९		१०	.६९	२२	.३१	२४
—— २९	गुरु	१०		११	.६०	२३	.२६	२५
१	शुक्र	११		१२	.५०	२४	.१९	२६
सर्वधारी ↑ २	शनि	१२		१३	.४३	२५	.१४	२७
मेष ३	रवि	१३		१४	.३७	२६	.१२	२८
↓ ४	सोम	१४	●	अ	.३३	२७	.१०	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
५	मंगल	१५		१	.३२	१	.१०	— ३०
६	बुध	१६		२	.३१	२	.१२	१
७	गुरु	१७		३	.३४	३	·१६	२
८	शुक्र	१८		४	.३८	४	.२३	३
९	शनि	१९		५	.४४	५	.३१	४
१०	रवि	२०		६	.५२	६	.४१	५
११	सोम	↑ २१	(शुक्ल पक्ष)	७	.६०	७	.५१	६
१२	मंगल	अप्रैल २२		८	.६८	८	.६२	७
१३	बुध	२३		९	.७५	९	.७३	८
१४	गुरु	↓ २४		१०	.८३	१०	.८२	९
१५	शुक्र	२५		११	.८८	११	.९०	१०
१६	शनि	२६		१२	.९३	१२	.९६	११
सर्वधारी ↑ १७	रवि	२७		१३	.९३	....	....	१२
मेष १८	सोम	२८		१४	.९३	१३	.००	१३
↓ १९	मंगल	२९	↑	पू	.९१	१४	.०२	↑ १४
२०	बुध	— ३०	वैशाख	१	.८४	१५	.०२	शव्वाल १५
२१	गुरु	१		२	.७८	{ १६	.००	१६
			↓			१७	.९६ }	↓
२२	शुक्र	२		३	.७१	१८	.९१	१७
२३	शनि	३		४	.६२	१९	.८६	१८
२४	रवि	४		५	.५३	२०	.७९	१९
२५	सोम	५		६	.४३	२१	.७२	२०
२६	मंगल	↑ ६		७	.३२	२२	.६५	२१
२७	बुध	मई ७	(कृष्ण पक्ष)	८	.२१	२३	.५८	२२
२८	गुरु	↓ ८		९	.१२	२४	.५२	२३
२९	शुक्र	९		{ १०	.०३	२५	.४८	२४
				{ ११	.९७			
३०	शनि	१०		१२	.९०	२६	.४४	२५
— ३१	रवि	११		१३	.८६	२७	·४२	२६
सर्व. वृष. १	सोम	१२		१४	.८४	१	.४२	२७
२	मंगल	१३		अ	.८३	२	.४३	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हुस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल १०.९९ (सूर्य सि०), अप्रैल १०.८९ (आर्य सि०)

२८

दयानन्दाब्द	—०४–०५	ईस्वी सन्	—१८२८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८५	शकाब्द	—१७५०	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती	—१८८४	हिजरी सन्	—१२४३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२९	वंगाब्द	—१२३४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३	बुध	१४		१	.८६	३	.४८	— २९
४	गुरु	१५		२	.८९	४	.५४	१
५	शुक्र	१६		३	.९५	५	.६१	२
६	शनि	१७		...	....	६	.७१	३
७	रवि	१८	(शुक्ल पक्ष)	४	.०२	७	.८१	४
८	सोम	१९		५	.०९	८	.९३	५
९	मंगल	२०		६	.१९	..	....	६
१०	बुध	२१		७	.२८	९	.०३	७
११	गुरु	मई २२		८	.३४	१०	.१३	८
१२	शुक्र	२३		९	.३९	११	.२१	९
१३	शनि	२४		१०	.४४	१२	.२७	१०
१४	रवि	२५		११	.४४	१३	.३२	११
१५	सोम	२६		१२	.४३	१४	.३४	१२
१६	मंगल	२७		१३	.४१	१५	.३४	१३
१७	बुध	२८		१४	.३७	१६	.३३	१४
१८	गुरु	२९	ज्येष्ठ	पू	.२९	१७	.२९	१५
सर्वधारी वृषभ १९	शुक्र	३०		१	.२०	१८	.२४	जिलकाद १६
२०	शनि	— ३१		२	.१२	१९	.२०	१७
२१	रवि	१		{ ३	.०३	२०	.१३	१८
				४	.९२			
२२	सोम	२		५	.८२	२१	.०६ }	१९
						२२	.९९ }	
२३	मंगल	३		६	.७२	२३	.९२	२०
२४	बुध	४		७	.६२	२४	.८७	२१
२५	गुरु	५		८	.५३	२५	.८१	२२
२६	शुक्र	जून ६	(कृष्ण पक्ष)	९	.४७	२६	.७७	२३
२७	शनि	७		१०	.४०	२७	.७५	२४
२८	रवि	८		११	.३६	१	.७४	२५
२९	सोम	९		१२	.३३	२	.७६	२६
३०	मंगल	१०		१३	.३३	३	.७९	२७
— ३१	बुध	११		१४	.३४	४	.८५	२८
१	गुरु	१२		अ	.३८	५	.९२	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२	शुक्र	१३		१	.४३	...	...	— ३०
३	शनि	१४		२	.४९	६	.०१	१
४	रवि	१५		३	.५८	७	.१२	२
५	सोम	१६		४	.६६	८	.२२	३
६	मंगल	१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.७६	९	३३	४
७	बुध	१८		६	.८२	१०	.४३	५
८	गुरु	१९		७	.८७	११	.५१	६
९	शुक्र	२०		८	.९१	१२	.५९	७
१०	शनि	जून २१		९	.९२	१३	.६४	८
११	रवि	२२		१०	.९१	१४	.६६	९
१२	सोम	२३		११	.८९	१५	.६७	१०
१३	मंगल	२४		१२	.८५	१६	.६५	११
१४	बुध	२५		१३	.७७	१७	.६२	१२
१५	गुरु	२६	(अधिक) आषाढ़	१४	.७०	१८	.५९	१३
सर्वधारी मिथुन १६	शुक्र	२७		पू	.६१	१९	.५३	१४
१७	शनि	२८		१	.५०	२०	.४७	जिल् हिज्ज १५
१८	रवि	२९		२	.४१	२१	.४०	१६
१९	सोम	— ३०		३	.३१	२२	.३३	१७
२०	मंगल	१		४	.२१	२३	.२७	१८
२१	बुध	२		५	.१०	२४	.२०	१९
२२	गुरु	३		{ ६	.०२	२५	.१५	२०
				७	.९५			
२३	शुक्र	४		८	.८८	२६	.१०	२१
२४	शनि	जुलाई ५		९	.८३	२७	.०७	२२
२५	रवि	६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८१	१	.०७	२३
२६	सोम	७		११	.८०	२	.०८	२४
२७	मंगल	८		१२	.८१	३	.११	२५
२८	बुध	९		१३	.८६	४	.१५	२६
२९	गुरु	१०		१४	.९१	५	.२२	२७
३०	शुक्र	११		अ	.९८	६	.३२	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ०४–०५	ईस्वी सन्	— १८२८	सूर्य ग्रहण	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८५	शकाब्द	— १७५०	चन्द्र ग्रहण	○		
(ब) गुजराती	— १८८४	हिजरी सन्	— १२४३–४४	पूर्णिमा	पू		
कल्यब्द	— ४९२९	बंगाब्द	— १२३४	अमावस्या	अ		

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह (label)	नाक्षत्रिक माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना (label)	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
	३१	शनि		१२		...	..	७	.४२		२९
	— ३२	रवि		१३		१	.०६	८	.५२		— ३०
	१	सोम		१४		२	.१४	९	.६३		१
	२	मंगल		१५		३	.२२	१०	.७३		२
	३	बुध		१६		४	.२९	११	.८१		३
	४	गुरु		१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.३५	१२	.९०		४
	५	शुक्र		१८	(शुक्ल पक्ष)	६	.३८	१३	.९५		५
	६	शनि		१९	(शुक्ल पक्ष)	७	.४०	१४	.९८		६
	७	रवि		२०	(शुक्ल पक्ष)	८	.३९	१५	.९९		७
	८	सोम	↑ जुलाई	२१		९	.३७	१६	.९८		८
	९	मंगल	जुलाई	२२		१०	.३२	१७	.९६		९
	१०	बुध	जुलाई	२३		११	.२५	१८	.९२		१०
	११	गुरु	जुलाई ↓	२४		१२	.१८	१९	.८७		११
	१२	शुक्र		२५	↑ आषाढ़	१३	.१०	२०	.८१		१२
	१३	शनि		२६	आषाढ़	१४	.००	२१	.७४	↑ मुहर्रम	१३
						पू	.९०				
सर्वधारी ↑ कर्क	१४	रवि		२७	(शुद्ध) आषाढ़	१	.८१	२२	.६८	मुहर्रम	१४
सर्वधारी कर्क	१५	सोम		२८	(शुद्ध)	२	.७०	२३	.६१	मुहर्रम ↓	१५
कर्क ↓	१६	मंगल		२९	(शुद्ध)	३	.५९	२४	.५४		१६
	१७	बुध		३०	↓	४	.५१	२५	.४८		१७
	१८	गुरु		— ३१		५	.४२	२६	.४४		१८
	१९	शुक्र		१		६	.३६	२७	.४१		१९
	२०	शनि		२		७	.३१	१	.४०		२०
	२१	रवि		३	(कृष्ण पक्ष)	८	.३०	२	.४०		२१
	२२	सोम	↑ अगस्त	४	(कृष्ण पक्ष)	९	.२९	३	.४२		२२
	२३	मंगल	अगस्त	५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.२८	४	.४६		२३
	२४	बुध	अगस्त	६	(कृष्ण पक्ष)	११	.३३	५	.५४		२४
	२५	गुरु	अगस्त ↓	७		१२	.३८	६	.६२		२५
	२६	शुक्र		८		१३	.४६	७	.७१		२६
	२७	शनि		९		१४	.५३	८	.८२		२७
	२८	रवि		१०		अ	.६२	९	.९३		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह (label)	नाक्षत्रिक माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना (label)	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
कर्क	२९	सोम		११		१	.७०	....	....		२९
कर्क	३०	मंगल		१२		२	.७८	१०	.०३		— ३०
—	३१	बुध		१३		३	.८३	११	.१३		१
	१	गुरु		१४		४	.८६	१२	.२०		२
	२	शुक्र		१५		५	.८९	१३	.२६		३
	३	शनि		१६		६	.८८	१४	.३०		४
	४	रवि		१७	(शुक्ल पक्ष)	७	.८६	१५	.३१		५
	५	सोम		१८	(शुक्ल पक्ष)	८	.८२	१६	.३२		६
	६	मंगल		१९	(शुक्ल पक्ष)	९	.७६	१७	.२९		७
	७	बुध	↑ अगस्त	२०	(शुक्ल पक्ष)	१०	.६८	१८	.२६		८
	८	गुरु	अगस्त	२१		११	.५९	१९	.२०		९
	९	शुक्र	अगस्त	२२		१२	.५०	२०	.१४		१०
	१०	शनि	अगस्त ↓	२३		१३	.४०	२१	.०९		११
	११	रवि		२४		१४	.२९	२२	.०२		१२
					↑ श्रावण			२३	.९४	↑ सफर	
सर्वधारी ↑ सिंह	१२	सोम		२५	श्रावण	पू	.१९	२४	.८८	सफर	१३
सर्वधारी सिंह	१३	मंगल		२६	श्रावण	१	.१०	२५	.८२	सफर ↓	१४
सिंह ↓	१४	बुध		२७	श्रावण ↓	२	.०१	२६	.७७		१५
						३	.९३				
	१५	गुरु		२८		४	.८७	२७	.७४		१६
	१६	शुक्र		२९		५	.८१	१	.७२		१७
	१७	शनि		३०		६	.८०	२	.७२		१८
	१८	रवि		— ३१		७	.७९	३	.७४		१९
	१९	सोम		१	(कृष्ण पक्ष)	८	.८१	४	.७७		२०
	२०	मंगल		२	(कृष्ण पक्ष)	९	.८४	५	.८४		२१
	२१	बुध	↑ सितम्बर	३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९०	६	.९२		२२
	२२	गुरु	सितम्बर	४		११	.९६	....	...		२३
	२३	शुक्र	सितम्बर	५		...	...	७	.०१		२४
	२४	शनि	सितम्बर	६		१२	.०४	८	.१२		२५
	२५	रवि	सितम्बर ↓	७		१३	.११	९	.२२		२६
	२६	सोम		८		१४	.२०	१०	.३४		२७
	२७	मंगल		९		अ	.२९	११	.४३		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—०४–०५	ईस्वी सन्	—१८२८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८५	शकाब्द	— १७५०	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	— १८८४	हिजरी सन्	—१२४४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४६२६	वंगाब्द	—१२३४	अमावस्या—	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक (सौर गणनानुसारी)	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सर्वधारी ←सिंह→ २८ बुध	१०		१	.३४	१२	.५१	— २६
२६ गुरु	११		२	.३६	१३	.५७	१
३० शुक्र	१२		३	.४१	१४	.६१	२
— ३१ शनि	१३		४	.४०	१५	.६४	३
←कन्या→ १ रवि	१४	(शुक्ल पक्ष)	५	.३८	१६	.६४	४
२ सोम	१५		६	.३४	१७	.६२	५
३ मंगल	१६		७	.२६	१८	.५६	६
४ बुध	१७		८	.२१	१६	.५४	७
५ गुरु	१८		६	.१३	२०	.४६	८
६ शुक्र	←सितम्बर→ १६		{ १०	.०२	२१	.४२	६
			{ ११	.६३			
७ शनि	२०		१२	.८३	२२	.३५	१०
८ रवि	२१		१३	.७२	२३	.२८	←रबी-उल-अव्वल→ ११
६ सोम	२२		१४	.६३	२४	.२१	१२
१० मंगल	२३	←भाद्रपद→	पू	.५४	२५	.१५	१३
११ बुध	२४		१	.४७	२६	.११	१४
१२ गुरु	२५		२	.४१	२७	.०७	१५
१३ शुक्र	२६		३	.३६	१	.०५	१६
१४ शनि	२७		४	.३४	२	.०४	१७
१५ रवि	२८		५	.३३	३	.०५	१८
१६ सोम	२६		६	.३५	४	.१०	१६
१७ मंगल	— ३०		७	.३८	५	.१५	२०
१८ बुध	१		८	.४४	६	.२२	२१
१६ गुरु	←अक्टूबर→ २		६	.५१	७	.३१	२२
२० शुक्र	३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६१	८	.४१	२३
२१ शनि	४		११	.६८	६	.५३	२४
२२ रवि	५		१२	.७५	१०	.६४	२५
२३ सोम	६		१३	.८३	११	.७३	२६
२४ मंगल	७		१४	.८६	१२	.८२	२७
२५ बुध ●	८		अ	.६४	१३	.८८	२८
सर्वधारी २६ गुरु	६		१	.६५	१४	.६४	२६
←कन्या→ २७ शुक्र	१०		२	.६७	१५	.६६	— ३०
२८ शनि	११		३	.६४	१६	.६७	१
२६ रवि	१२		४	.६१	१७	.६५	२
३० सोम	१३	(शुक्ल पक्ष)	५	.८५	१८	.६२	३
— ३१ मंगल	१४		६	.७७	१६	.८८	४
१ बुध	१५		७	.६६	२०	.८३	५
२ गुरु	१६		८	.५६	२१	.७६	६
३ शुक्र	१७		६	.५०	२२	.६६	७
४ शनि	१८		१०	.३६	२३	.६२	८
५ रवि	←अक्टूबर→ १६		११	.३०	२४	.५५	६
६ सोम	२०		१२	.२०	२५	.५०	१०
७ मंगल	२१		१३	.११	२६	.४४	←रबी-उल-आखिर→ ११
८ बुध	२२	←आश्विन→	{ १४	.०५	२७	.४०	१२
			{ पू	.६६			
६ गुरु	२३		१	.६४	१	.३७	१३
१० शुक्र	२४		२	.६२	२	.३६	१४
←तुला→ ११ शनि	२५		३	.६२	३	.३८	१५
१२ रवि	२६		४	.६३	४	.४१	१६
१३ सोम	२७		५	.६६	५	.४६	१७
१४ मंगल	२८		…	…	६	.५३	१८
१५ बुध	२६		६	.०३	७	.६१	१६
१६ गुरु	३०		७	.११	८	.७२	२०
१७ शुक्र	— ३१		८	.१६	६	.८३	२१
१८ शनि	१		६	.२७	१०	.६३	२२
१६ रवि	←नवम्बर→ २	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३६	…	….	२३
२० सोम	३		११	.४३	११	.०३	२४
२१ मंगल	४		१२	.४६	१२	.१२	२५
२२ बुध	५		१३	.५४	१३	.२०	२६
२३ गुरु	६		१४	.५६	१४	.२५	२७
२४ शुक्र	७		अ	.५६	१५	.२८	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १६–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ०४–०५	ईस्वी सन्	— १८२८–२९	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८५	शकाब्द	— १७५०	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८८५	हिजरी सन्	— १२४४	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९२९	बंगाब्द	— १२३४	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सर्वधारी ← तुला →	२५	शनि	८		१	.५३	१६	.२९	— २९
	२६	रवि	९		२	.५०	१७	.२८	१
	२७	सोम	१०		३	.४५	१८	.२५	२
	२८	मंगल	११		४	.३८	१९	.२२	३
	२९	बुध	१२		५	.२९	२०	.१६	४
—	३०	गुरु	१३		६	.१९	२१	.१०	५
	१	शुक्र	१४	(शुक्ल पक्ष)	७	.१०	२२	.०३ }	६
							२३	.९६ }	
	२	शनि	१५		{ ८	.००	२४	.९०	७
					{ ९	.९१			
	३	रवि	← नवम्बर → १६		१०	.८१	२५	.८३	८
	४	सोम	१७		११	.७३	२६	.७८	९
	५	मंगल	१८		१२	.६६	२७	.७३	← जमादि-उल्-अव्वल → १०
	६	बुध	१९	← कार्तिक →	१३	.५९	१	.७०	११
	७	गुरु	२०		१४	.५५	२	.६९	१२
	८	शुक्र	२१		पू	.५३	३	.७०	१३
	९	शनि	२२		१	.५४	४	.७२	१४
सर्वधारी ← वृश्चिक →	१०	रवि	२३		२	.५६	५	.७७	१५
	११	सोम	२४		३	.५९	६	.८३	१६
	१२	मंगल	२५		४	.६५	७	.९२	१७
	१३	बुध	२६		५	.७६	...	...	१८
	१४	गुरु	२७		६	.८२	८	.०२	१९
	१५	शुक्र	२८		७	.९०	९	.१३	२०
	१६	शनि	२९	(कृष्ण पक्ष)	८	.९८	१०	.२३	२१
	१७	रवि	— ३०		...	...	११	.३३	२२
	१८	सोम	१		९	.०५	१२	.४३	२३
	१९	मंगल	← दिसम्बर → २		१०	.१४	१३	.५१	२४
	२०	बुध	३		११	.१७	१४	.५६	२५
	२१	गुरु	४		१२	.१९	१५	.६०	२६
	२२	शुक्र	५		१३	.१८	१६	.६१	२७
	२३	शनि	६		१४	.१६	१७	.६०	२८
	२४	रवि	७		अ	.१३	१८	.५९	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सर्वधारी ← वृश्चिक →	२५	सोम	८		१	.०६	१९	.५५	— ३०
	२६	मंगल	९		{ २	.००	२०	.५०	१
					{ ३	.९१			
	२७	बुध	१०		४	.८२	२१	.४४	२
	२८	गुरु	११		५	.७३	२२	.३७	३
—	२९	शुक्र	१२		६	.६२	२३	.३१	४
	१	शनि	१३	(शुक्ल पक्ष)	७	.५३	२४	.२४	५
	२	रवि	१४		८	.४३	२५	.१७	६
	३	सोम	१५		९	.३६	२६	.११	७
	४	मंगल	१६		१०	.२८	२७	.०६	८
	५	बुध	← दिसम्बर → १७		११	.२३	१	.०४	९
	६	गुरु	१८		१२	.१९	२	.०२	← जमादि-उल्-आखिर → १०
	७	शुक्र	१९		१३	.१८	३	.०२	११
	८	शनि	२०		१४	.१७	४	.०४	१२
	९	रवि	२१	← मार्गशीर्ष →	पू	.१९	५	.०८	१३
	१०	सोम	२२		१	.२४	६	.१५	१४
सर्वधारी ← धनु →	११	मंगल	२३		२	.३०	७	.२३	१५
	१२	बुध	२४		३	.३८	८	.३२	१६
	१३	गुरु	२५		४	.४७	९	.४२	१७
	१४	शुक्र	२६		५	.५६	१०	.५३	१८
	१५	शनि	२७		६	.६४	११	.६३	१९
	१६	रवि	२८		७	.७१	१२	.७४	२०
	१७	सोम	२९		८	.७८	१३	.८२	२१
	१८	मंगल	३०	(कृष्ण पक्ष)	९	.८१	१४	.८७	२२
	१९	बुध	— ३१		१०	.८४	१५	.९१	२३
	२०	गुरु	← जनवरी → १		११	.८३	१६	.९३	२४
	२१	शुक्र	२		१२	.८१	१७	.९४	२५
	२२	शनि	३		१३	.७७	१८	.९२	२६
	२३	रवि	४		१४	.७२	१९	.८८	२७
	२४	सोम	५		अ	.६४	२०	.८३	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

३२

दयानन्दाब्द	— ०४–०५	ईस्वी सन्	—१८२९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उं० भा०	— १८८५	शकाब्द	— १७५०	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	— १८८५	हिजरी सन्	—१२४४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९२९	बंगाब्द	—१२३४	अमावस्या—	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	(सौर गणनानुसारी) एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	(चन्द्र गणनानुसारी) तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२५ मंगल	६		१	.५५	२१	.७७	— २९
सर्वधारी ←धनु→	२६ बुध	७		२	.४७	२२	.७१	१
	२७ गुरु	८		३	.३७	२३	.६५	२
	२८ शुक्र	९		४	.२७	२४	.५८	३
	२९ शनि	१०	(शुक्ल पक्ष)	५	.१८	२५	.५१	४
	— ३० रवि	११		६	.०९	२६	.४५	५
	१ सोम	१२		७	.००	२७	.४१	६
				८	.९३			
	२ मंगल	१३		९	.८८	१	.३७	७
	३ बुध	१४		१०	.८३	२	.३४	८
	४ गुरु	१५		११	.८२	३	.३४	९
	५ शुक्र	१६		१२	.८२	४	.३५	१०
	६ शनि	←जनवरी→ १७		१३	.८५	५	.४०	११
	७ रवि	१८		१४	.८८	६	.४५	१२
	८ सोम	१९		पू	.९५	७	.५३	१३
	९ मंगल	२०	←पौष→	..	..	८	.६२	←रज्जब→ १४
सर्वधारी ←मकर→	१० बुध	२१		१	.०३	९	.७२	१५
	११ गुरु	२२		२	.१२	१०	.८३	१६
	१२ शुक्र	२३		३	.२१	११	.९४	१७
	१३ शनि	२४		४	.३०	..	....	१८
	१४ रवि	२५		५	.३७	१२	.०४	१९
	१५ सोम	२६		६	४२	१३	१२	२०
	१६ मंगल	२७		७	.४७	१४	.१८	२१
	१७ बुध	२८		८	.४८	१५	.२३	२२
	१८ गुरु	२९		९	.४७	१६	.२६	२३
	१९ शुक्र	३०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४५	१७	.२६	२४
	२० शनि	— ३१		११	.४१	१८	.२५	२५
	२१ रवि	←फरवरी→ १		१२	.३५	१९	.२२	२६
	२२ सोम	२		१३	.२७	२०	.१७	२७
	२३ मंगल	३		१४	.१९	२१	.१२	२८
	२४ बुध	४		अ	.०९	२२	.०६	२९
						२३	.९९	

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	(सौर गणनानुसारी) एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	(चन्द्र गणनानुसारी) तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२५ गुरु	५		१	.००	२४	.९२	— ३०
				२	.९०			
सर्वधारी ←मकर→	२६ शुक्र	६		३	.८०	२५	.८५	१
	२७ शनि	७		४	.७१	२६	.७८	२
	२८ रवि	८	(शुक्ल पक्ष)	५	.६३	२७	.७४	३
	—२९ सोम	९		६	.५६	१	.७०	४
	१ मंगल	१०		७	.५१	२	.६७	५
	२ बुध	११		८	.४६	३	.६६	६
	३ गुरु	१२		९	.४५	४	.६७	७
	४ शुक्र	१३		१०	.४५	५	.७१	८
	५ शनि	१४		११	.४९	६	.७६	९
	६ रवि	←फरवरी→ १५		१२	.५२	७	.८३	१०
	७ सोम	१६		१३	.५९	८	.९२	११
	८ मंगल	१७		१४	.६७	...	....	१२
	९ बुध	१८		पू	.७६	९	.०२	←शाबान→ १३
	१० गुरु	१९	←माघ→	१	.८४	१०	.१४	१४
	११ शुक्र	२०		२	.९२	११	.२४	१५
सर्वधारी ←कुम्भ→	१२ शनि	२१		३	.९९	१२	.३४	१६
	१३ रवि	२२		...	...	१३	.४३	१७
	१४ सोम	२३		४	.०५	१४	.४९	१८
	१५ मंगल	२४		५	.१०	१५	.५५	१९
	१६ बुध	२५		६	.१०	१६	.५८	२०
	१७ गुरु	२६		७	.१०	१७	.५९	२१
	१८ शुक्र	२७		८	.०७	१८	.५८	२२
	१९ शनि	— २८		९	.०२	१९	.५५	२३
			(कृष्ण पक्ष)	१०	.९६			
	२० रवि	←मार्च→ १		११	.८९	२०	.५१	२४
	२१ सोम	२		१२	.८१	२१	.४६	२५
	२२ मंगल	३		१३	.७१	२२	.३९	२६
	२३ बुध	४		१४	.६२	२३	.३२	२७
	२४ गुरु	५		अ	.५१	२४	.२५	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द —०४–०५	ईस्वी सन् —१८२६	सूर्य ग्रहण — ●	**३३**
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१८८५	शकाब्द —१७५०–५१	चन्द्र ग्रहण— O	
(ब) गुजराती —१८८५	हिजरी सन् —१२४४	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द —४६२६	बंगाब्द — १२३४	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष,	माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
सर्वधारी		२५	शुक्र		६		१	.४१	२५	.१८	—	२६
सर्वधारी	कुम्भ	२६	शनि		७		२	.३२	२६	.१३		१
सर्वधारी	कुम्भ	२७	रवि		८		३	.२४	२७	.०७		२
सर्वधारी	कुम्भ	२८	सोम		६		४	.१७	१	.०३		३
सर्वधारी	कुम्भ	२६	मंगल		१०	(शुक्ल पक्ष)	५	.११	२ ३	.०० .६८		४
	—	३०	बुध		११	(शुक्ल पक्ष)	६	.०८	...	. .		५
		१	गुरु		१२	(शुक्ल पक्ष)	७	.०६	४	.००		६
		२	शुक्र		१३		८	.०६	५	.०२		७
		३	शनि		१४		६	.०६	६	.०७		८
		४	रवि		१५		१०	.१२	७	.१४		६
		५	सोम		१६		११	.१६	८	.२२		१०
		६	मंगल	मार्च	१७		१२	.२७	६	.३३		११
		७	बुध	मार्च	१८		१३	.३६	१०	.४३	रमजान	१२
		८	गुरु	मार्च	१६	फाल्गुण	१४	.४४	११	.५४	रमजान	१३
		६	शुक्र		२०	फाल्गुण, O	पू	.५४	१२	.६४	रमजान	१४
		१०	शनि		२१	फाल्गुण	१	.६०	१३	.७३	रमजान	१५
		११	रवि		२२	फाल्गुण	२	.६५	१४	.८१	रमजान	१६
सर्वधारी	मीन	१२	सोम		२३	फाल्गुण	३	.६६	१५	.८७		१७
सर्वधारी	मीन	१३	मंगल		२४		४	.६६	१६	.६०		१८
सर्वधारी	मीन	१४	बुध		२५		५	.६६	१७	.६१		१६
सर्वधारी	मीन	१५	गुरु		२६		६	.६५	१८	.६०		२०
		१६	शुक्र		२७		७	.६१	१६	.८८		२१
		१७	शनि		२८		८	.५५	२०	.८५		२२
		१८	रवि		२६	(कृष्ण पक्ष)	६	.४८	२१	.७६		२३
		१६	सोम		३०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३६	२२	७३		२४
		२०	मंगल	—	३१	(कृष्ण पक्ष)	११	.२६	२३	.६६		२५
		२१	बुध	अप्रैल	१	(कृष्ण पक्ष)	१२	.१८	२४	.५६		२६
		२२	गुरु	अप्रैल	२		१३	.०८	२५	.५३		२७
		२३	शुक्र		३		१४ अ	.०० .६०	२६	.४७		२८

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष.	माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक

६–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ०५–०६	ईस्वी सन् —	१८२९	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८६	शकाब्द —	१७५१	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८५	हिजरी सन् —	१२४४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९२९–३०	बंगाब्द	१२३४–३५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	शनि	४		१	.८२	२७	.४१	२९
२५	रवि	५		२	.७४	१	.३६	— ३०
सर्वधारी ←मीन→ २६	सोम	६		३	.६८	२	.३२	१
२७	मंगल	७		४	.६५	३	.३२	२
२८	बुध	८		५	.६३	४	.३२	३
२९	गुरु	९		६	.६३	५	.३४	४
—— ३०	शुक्र	१०		७	.६५	६	.३८	५
१	शनि	११	(शुक्ल पक्ष)	८	.६९	७	.४४	६
२	रवि	१२		९	.७५	८	.५३	७
३	सोम	१३		१०	.८३	९	.६३	८
४	मंगल	१४		११	.९२	१०	.७३	९
५	बुध	१५		....	....	११	.८४	१०
६	गुरु	१६		१२	.००	१२	.९४	११
७	शुक्र	↑ १७		१३	.०९	...	....	१२
८	शनि	अप्रैल १८		१४	.१५	१३	.०४	१३
९	रवि	↓ १९	↑	पू	.२१	१४	.१२	↑ १४
१०	सोम	२०	चैत्र	१	.२४	१५	.१८	शव्वाल १५
↑ ११	मंगल	२१	↓	२	.२५	१६	.२२	१६
विरोधी मेष १२	बुध	२२		३	.२४	१७	.२३	↓ १७
↓ १३	गुरु	२३		४	.२०	१८	.२३	१८
१४	शुक्र	२४		५	.१५	१९	.२२	१९
१५	शनि	२५		६	.०९	२०	.१८	२०
१६	रवि	२६		७	.०२	२१	.१३	२१
				८	.९३			
१७	सोम	२७	(कृष्ण पक्ष)	९	.८४	२२	.०७	२२
१८	मंगल	२८		१०	.७३	२३	.००	२३
						२४	.९४	
१९	बुध	२९		११	.६३	२५	.८७	२४
२०	गुरु	—३०		१२	.५३	२६	.८०	२५
२१	शुक्र	१		१३	.४३	२७	.७४	२६
२२	शनि	मई २		१४	.३५	१	.६९	२७
२३	रवि	३		अ	.२७	२	.६६	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	सोम	४		१	.२३	३	.६४	— २९
२५	मंगल	५		२	.१८	४	.६४	१
विरोधी ↑ २६	बुध	६		३	.१५	५	.६५	२
मेष २७	गुरु	७		४	.१५	६	.६९	३
↓ २८	शुक्र	८		५	.१८	७	.७६	४
२९	शनि	९		६	.२३	८	.८४	५
३०	रवि	१०		७	.२८	९	.९३	६
— ३१	सोम	११	(शुक्ल पक्ष)	८	.३५	...	...	७
१	मंगल	१२		९	.४३	१०	.०३	८
२	बुध	१३		१०	.५२	११	.१४	९
३	गुरु	१४		११	.६०	१२	.२४	१०
४	शुक्र	↑ १५		१२	.६७	१३	.३५	११
५	शनि	मई १६		१३	.७२	१४	.४३	१२
६	रवि	↓ १७		१४	.७५	१५	.४९	१३
७	सोम	१८	↑	पू	.७६	१६	.५३	१४
८	मंगल	१९	वैशाख	१	.७५	१७	.५५	↑ १५
९	बुध	२०		२	.७३	१८	.५६	ज़िलकाद १६
↑ १०	गुरु	२१	↓	३	.६७	१९	.५५	१७
विरोधी वृषभ ११	शुक्र	२२		४	.६०	२०	.५१	↓ १८
↓ १२	शनि	२३		५	.५३	२१	.४६	१९
१३	रवि	२४		६	.४४	२२	.४१	२०
१४	सोम	२५		७	.३४	२३	.३५	२१
१५	मंगल	२६		८	.२३	२४	.२८	२२
१६	बुध	२७		९	.१४	२५	.२१	२३
१७	गुरु	२८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.०३	२६	.१४	२४
				११	.९३			
१८	शुक्र	२९		१२	.८५	२७	.०८	२५
१९	शनि	३०		१३	.७८	१	.०३	२६
						२	.९९	
२०	रवि	— ३१		१४	.७२	३	.९७	२७
२१	सोम	१		अ	.६७	४	.९६	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी ३–कृतिका, ४–रोहिणी ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.२५ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.१५ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—०५–०६	ईस्वी सन्	—१८२६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८६	शकाब्द	—१७५१	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८८५	हिजरी सन्	— १२४४–४५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३०	बंगाब्द	—१२३५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२२	मंगल	२		१	.६६	५	.९७	२९
२३	बुध	३		२	.६५	...	...	— ३०
२४	गुरु	४		३	.६८	६	.०१	१
विरोधी ←वृषभ→ २५	शुक्र	५		४	.७१	७	.०७	२
२६	शनि	६		५	.७७	८	.१४	३
२७	रवि	७	(शुक्ल पक्ष)	६	.८५	९	.२३	४
२८	सोम	८		७	.९३	१०	.३३	५
२९	मंगल	९		...	...	११	.४३	६
३०	बुध	१०		८	.०१	१२	.५५	७
— ३१	गुरु	११		९	.०९	१३	.६५	८
१	शुक्र	१२		१०	.१६	१४	.७३	९
२	शनि	१३		११	.२०	१५	.८०	१०
३	रवि	१४		१२	.२३	१६	.८५	११
४	सोम	१५		१३	.२५	१७	.८८	१२
५	मंगल	१६		१४	.२३	१८	.८९	१३
६	बुध	←जून→ १७	←ज्येष्ठ→	पू	.२१	१९	.८७	←जिल्हिज्ज→ १४
७	गुरु	१८		१	.१६	२०	.८४	१५
८	शुक्र	१९		२	.११	२१	.८०	१६
९	शनि	२०		३ / ४	.०२ / .९४	२२	.७५	१७
विरोधी ←मिथुन→ १०	रवि	२१		५	.८४	२३	.६९	१८
११	सोम	२२		६	.७३	२४	.६२	१९
१२	मगल	२३		७	.६३	२५	.५५	२०
१३	बुध	२४		८	.५२	२६	.४८	२१
१४	गुरु	२५		९	.४३	२७	.४२	२२
१५	शुक्र	२६		१०	.३४	१	.३७	२३
१६	शनि	२७	(कृष्ण पक्ष)	११	.२७	२	.३२	२४
१७	रवि	२८		१२	.२०	३	.२९	२५
१८	सोम	२९		१३	.१५	४	.२८	२६
१९	मंगल	— ३०		१४	.१४	५	.२९	२७
२०	बुध	१		अ	.१३	६	.३३	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२१	गुरु	२		१	.१५	७	.३७	— २९
२२	शुक्र	३		२	.१९	८	.४४	१
२३	शनि	४		३	.२५	९	.५३	२
२४	रवि	५		४	.३१	१०	.६३	३
२५	सोम	६		५	.३९	११	.७४	४
विरोधी ←मिथुन→ २६	मंगल	७	(शुक्ल पक्ष)	६	.४८	१२	.८५	५
२७	बुध	८		७	.५५	१३	.९५	६
२८	गुरु	९		८	.६३	...	...	७
२९	शुक्र	१०		९	.६८	१४	.०४	८
३०	शनि	११		१०	.७१	१५	.११	९
३१	रवि	१२		११	.७२	१६	.१७	१०
— ३२	सोम	१३		१२	.७२	१७	.२०	११
१	मंगल	१४		१३	.६९	१८	.२१	१२
२	बुध	१५		१४	.६३	१९	.२०	१३
३	गुरु	१६		पू	.५८	२०	.१७	१४
४	शुक्र	←जुलाई→ १७	←आषाढ़→	१	.५०	२१	.१४	१५
५	शनि	१८		२	.४१	२२	.०९	←मुहर्रम→ १६
६	रवि	१९		३	.३१	२३ / २४	.०३ / .९६	१७
विरोधी ←कर्क→ ७	सोम	२०		४	.२१	२५	.८९	१८
८	मंगल	२१		५	.११	२६	.८२	१९
९	बुध	२२		६ / ७	.०१ / .९२	२७	.७६	२०
१०	गुरु	२३		८	.८२	१	.७०	२१
११	शुक्र	२४		९	.७४	२	.६६	२२
१२	शनि	२५		१०	६८	३	.६२	२३
१३	रवि	२६	(कृष्ण पक्ष)	११	.६४	४	.६१	२४
१४	सोम	२७		१२	.६२	५	.६२	२५
१५	मंगल	२८		१३	.६०	६	.६४	२६
१६	बुध	२९		१४	.६३	७	.६८	२७
१७	गुरु	३०		अ	.६६	८	.७५	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

३६

दयानन्दाब्द	— ०५–०६	ईस्वी सन्	— १८२९	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८६	शकाब्द	— १७५१	चन्द्र ग्रहण	— ○
(व) गुजराती	— १८८५	हिजरी सन्	— १२४५	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३०	बंगाब्द	— १२३५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	नाक्षत्रिक दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	अंग्रेजी दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
विरोधी कर्क	१८	शुक्र		—३१	(शुक्ल पक्ष)	१ .७१	९ .८३		२९
	१९	शनि		१		२ .७८	१० .९४		— ३०
	२०	रवि		२		३ .८७	... . ..		१
	२१	सोम		३		४ .९५	११ .०४		२
	२२	मंगल		४		... .	१२ .१५		३
	२३	बुध		५		५ .०४	१३ .२५		४
	२४	गुरु		६		६ .१०	१४ .३४		५
	२५	शुक्र		७		७ .१५	१५ .४२		६
	२६	शनि		८		८ .२०	१६ .४८		७
	२७	रवि		९		९ .२१	१७ .५२		८
	२८	सोम		१०		१० .२०	१८ .५३		९
	२९	मंगल		११		११ .१७	१९ .५३		१०
	३०	बुध		१२		१२ .१३	२० .५१		११
	३१	गुरु		१३		१३ .०८	२१ .४८		१२
	— ३२	शुक्र	अगस्त	१४	श्रावण	१४ .०० पू .९१	२२ .४२		१३
विरोधी सिंह	१	शनि		१५		१ .८१	२३ .३६	सफर	१४
	२	रवि		१६		२ .७१	२४ .३०		१५
	३	सोम		१७		३ .६१	२५ .२२		१६
	४	मंगल		१८		४ .५१	२६ .१६		१७
	५	बुध		१९		५ .४१	२७ .१०		१८
	६	गुरु		२०		६ .३२	१ .०४ २ .९९		१९
	७	शुक्र		२१	(कृष्ण पक्ष)	७ .२५	३ .९५		२०
	८	शनि		२२		८ .१९	४ .९४		२१
	९	रवि		२३		९ .१४	५ .९४		२२
	१०	सोम		२४		१० .११	६ .९६		२३
	११	मंगल		२५		११ .११	७ .९९		२४
	१२	बुध		२६		१२ .१२	... .		२५
	१३	गुरु		२७		१३ .१७	८ .०५		२६
	१४	शुक्र		२८		१४ .२२	९ .१४		२७
	१५	शनि		२९		अ .२९	१० .२३		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	नाक्षत्रिक दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	अंग्रेजी दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
विरोधी सिंह	१६	रवि		३०	(शुक्ल पक्ष)	१ .३६	११ .३४		— २९
	१७	सोम		— ३१		२ .४४	१२ .४४		१
	१८	मंगल		१		३ .५४	१३ .५५		२
	१९	बुध		२		४ .६१	१४ .६५		३
	२०	गुरु		३		५ .६७	१५ .७३		४
	२१	शुक्र		४		६ .७०	१६ .७९		५
	२२	शनि		५		७ .७२	१७ .८३		६
	२३	रवि		६		८ .७२	१८ .८५		७
	२४	सोम		७		९ .६८	१९ .८५		८
	२५	मंगल		८		१० .६५	२० .८४		९
	२६	बुध		९		११ .५९	२१ .८१		१०
	२७	गुरु		१०		१२ .५२	२२ .७६		११
	२८	शुक्र	सितम्बर	११		१३ .४२	२३ .७०	रबी-उल्-अव्वल	१२
	२९	शनि		१२		१४ .३३	२४ .६३		१३
	३०	रवि	○	१३	भाद्रपद	पू .२३	२५ .५७		१४
	— ३१	सोम		१४		१ .१३	२६ .५०		१५
	१	मंगल		१५		२ .०३ ३ .९३	२७ .४३		१६
	२	बुध		१६		४ .८६	१ .३७		१७
	३	गुरु		१७		५ .७८	२ .३२		१८
	४	शुक्र		१८		६ .७२	३ .२९		१९
	५	शनि		१९		७ .६६	४ .२७		२०
विरोधी कन्या	६	रवि		२०	(कृष्ण पक्ष)	८ .६४	५ .२६		२१
	७	सोम		२१		९ .६४	६ .२७		२२
	८	मंगल		२२		१० .६५	७ .३१		२३
	९	बुध		२३		११ .७०	८ .३७		२४
	१०	गुरु		२४		१२ .७५	९ .४४		२५
	११	शुक्र		२५		१३ .८२	१० .५३		२६
	१२	शनि		२६		१४ .९०	११ .६४		२७
	१३	रवि	●	२७		अ .९९	१२ .७४		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—०५–०६	ईस्वी सन्	—१८२९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८६.	शकाब्द	—१७५१	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१८८५–८६	हिजरी सन्	— १२४५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९३०	वंगाब्द	— १२३५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष,	माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१४	सोम	सित. २८		...	..	१३	.८५	२९
	१५	मंगल	२९		१	.०७	१४	.९५	— ३०
	१६	बुध	— ३०		२	.१५	...	..	१
	१७	गुरु	१		३	.२१	१५	.०४	२
	१८	शुक्र	२	(शुक्ल पक्ष)	४	.२४	१६	.१०	३
	१९	शनि	३		५	.२६	१७	.१५	४
	२०	रवि	४		६	.२६	१८	.१७	५
विरोधी ←कन्या→	२१	सोम	५		७	.२४	१९	.१९	६
	२२	मंगल	६		८	.२१	२०	.१७	७
	२३	बुध	७		९	.१४	२१	.१४	८
	२४	गुरु	८		{ १०	.०७	२२	.०९	९
					११	.९७			
	२५	शुक्र	९		१२	.८८	२३	.०४ }	१०
							२४	.९८ }	
	२६	शनि	१०	←आश्विन→	१३	.७९	२५	.९१	←रबी-उल-आखिर→ ११
	२७	रवि	←अक्टूबर→ ११		१४	.७०	२६	.८४	१२
	२८	सोम	१२		पू	.५९	२७	.७७	१३
	२९	मंगल	१३		१	.४९	१	७१	१४
	— ३०	बुध	१४		२	.४२	२	.६६	१५
	१	गुरु	१५		३	.३४	३	.६२	१६
	२	शुक्र	१६		४	.२९	४	.५९	१७
	३	शनि	१७		५	.२३	५	.५८	१८
	४	रवि	१८		६	.२२	६	.५९	१९
	५	सोम	१९		७	.२१	७	.६३	२०
विरोधी ←तुला→	६	मंगल	२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.२२	८	.६८	२१
	७	बुध.	२१		९	.२७	९	.७५	२२
	८	गुरु	२२		१०	.३३	१०	.८३	२३
	९	शुक्र	२३		११	.४०	११	.९३	२४
	१०	शनि	२४		१२	.४८	...	..	२५
	११	रवि	२५		१३	.५७	१२	.०४	२६
	१२	सोम	२६		१४	.६६	१३	.१५	२७
	१३	मंगल	२७		अ	.७४	१४	.२५	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष.	माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१४	बुध	अक्टूबर २८		१	.७९	१५	.३४	— २९
	१५	गुरु	२९		२	.८२	१६	.४१	१
	१६	शुक्र	३०		३	.८६	१७	.४६	२
	१७	शनि	— ३१		४	.८५	१८	.५०	३
	१८	रवि	१	(शुक्ल पक्ष)	५	.८३	१९	.५१	४
	१९	सोम	२		६	.७९	२०	.५०	५
	२०	मंगल	३		७	.७४	२१	.४७	६
विरोधी ←तुला→	२१	बुध	४		८	.६६	२२	.४३	७
	२२	गुरु	५		९	.५७	२३	.३८	८
	२३	शुक्र	६		१०	.४८	२४	.३२	९
	२४	शनि	७		११	.३८	२५	.२५	१०
	२५	रवि	८		१२	.२८	२६	.१८	११
	२६	सोम	९		१३	.१८	२७	.११	←जमादि-उल-अव्वल→ १२
	२७	मंगल	१०		१४	.१०	१	.०५	१३
	२८	बुध	११	←कार्तिक→	{ पू	.०२	२	.०० }	१४
					१	.९४	३	.९५ }	
	२९	गुरु	←नवम्बर→ १२		२	.८८	४	.९२	१५
	— ३०	शुक्र	१३		३	.८३	५	.९०	१६
	१	शनि	१४		४	.८२	६	.९२	१७
	२	रवि	१५		५	.८३	७	.९४	१८
	३	सोम	१६		६	.८४	८	.९९	१९
	४	मंगल	१७		७	.८८	...	...	२०
विरोधी ←वृश्चिक→	५	बुध	१८		८	.९५	९	.०५	२१
	६	गुरु	१९		..	...	१०	.१४	२२
	७	शुक्र	२०	(कृष्ण पक्ष)	९	.०३	११	.२४	२३
	८	शनि	२१		१०	११	१२	.३५	२४
	९	रवि	२२		११	.२०	१३	.४५	२५
	१०	सोम	२३		१२	.२८	१४	.५५	२६
	११	मंगल	२४		१३	.३६	१५	.६४	२७
	१२	बुध	२५		१४	.४१	१६	.७२	२८
	१३	गुरु	२६		अ	.४६	१७	.७८	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी,१३–हस्त, १४–चित्ता, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	— ०५–०६	ईस्वी सन्	— १८२९–३०	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८६	शकाब्द	— १७५१	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८६	हिजरी सन्	— १२४५	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३०	वंगाब्द	— १२३५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१४	शुक्र		२७		१	.४८	१८	.८२	—	३०
	१५	शनि	नवम्बर	२८		२	.४७	१९	.८३		१
	१६	रवि		२९		३	.४५	२०	.८२		२
	१७	सोम		—३०		४	.४०	२१	.८०		३
	१८	मंगल		१		५	.३५	२२	.७७		४
	१९	बुध		२		६	.२८	२३	.७२		५
विरोधी ←वृश्चिक→	२०	गुरु		३	(शुक्ल पक्ष)	७	.२०	२४	.६६		६
	२१	शुक्र		४		८	.१०	२५	.५९		७
	२२	शनि		५		{ ९ १०	.०१ .९१	२६	.५२		८
	२३	रवि		६		११	.८१	२७	.४६		९
	२४	सोम		७		१२	.७२	१	.३९		१०
	२५	मंगल		८		१३	.६४	२	.३३	←जमादि-उल्-आखिर→	११
	२६	बुध		९		१४	.५७	३	.२८		१२
	२७	गुरु		१०		पू	.५१	४	.२५		१३
	२८	शुक्र		११	←मार्गशीर्ष→	१	.४७	५	.२३		१४
	—२९	शनि	←दिसम्बर→	१२		२	.४६	६	.२४		१५
	१	रवि		१३		३	.४५	७	.२६		१६
	२	सोम		१४		४	.४८	८	.३०		१७
	३	मंगल		१५		५	.५३	९	.३६		१८
	४	बुध		१६		६	.६०	१०	.४४		१९
	५	गुरु		१७		७	.६७	११	.५४		२०
	६	शुक्र		१८		८	.७७	१२	.६४		२१
विरोधी ←धनु→	७	शनि		१९		९	.८५	१३	.७५		२२
	८	रवि		२०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९२	१४	.८५		२३
	९	सोम		२१		...	....	१५	.९५		२४
	१०	मंगल		२२		११	.००	...	...		२५
	११	बुध		२३		१२	.०६	१६	.०४		२६
	१२	गुरु		२४		१३	.१०	१७	.०९		२७
	१३	शुक्र		२५		१४	.११	१८	.१३		२८
	१४	शनि		२६		अ	.१२	१९	.१५		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१५	रवि		२७		१	.०९	२०	.१५		१
	१६	सोम		२८		२	.०५	२१	.१४		२
	१७	मंगल	←दिसम्बर→	२९		{ ३ ४	.०० .९१	२२	.१०		३
	१८	बुध		३०		५	.८३	२३ २४	.०५ .९९ }		४
	१९	गुरु		—३१		६	.७४	२५	.९३		५
	२०	शुक्र		१	(शुक्ल पक्ष)	७	.६५	२६	.८७		६
विरोधी ←धनु→	२१	शनि		२		८	.५४	२७	.८०		७
	२२	रवि		३		९	.४५	१	.७३		८
	२३	सोम		४		१०	.३६	२	.६७		९
	२४	मंगल		५		११	.२७	३	.६२		१०
	२५	बुध		६		१२	.२१	४	.५८		११
	२६	गुरु		७		१३	.१६	५	.५६		१२
	२७	शुक्र		८		१४	.१२	६	.५६		१३
	२८	शनि		९	←पौष→	पू	.१०	७	.५७	←रजब→	१४
	२९	रवि		१०		१	.११	८	.६१		१५
	—३०	सोम		११		२	.१३	९	.६६		१६
	१	मंगल	←जनवरी→	१२		३	.१७	१०	.७५		१७
	२	बुध		१३		४	.२५	११	.८४		१८
	३	गुरु		१४		५	.३२	१२	.९४		१९
	४	शुक्र		१५		६	.४१	...	....		२०
	५	शनि		१६		७	.५०	१३	.०५		२१
	६	रवि		१७		८	.५९	१४	.१५		२२
विरोधी ←मकर→	७	सोम		१८	(कृष्ण पक्ष)	९	.६५	१५	.२६		२३
	८	मंगल		१९		१०	.७१	१६	.३४		२४
	९	बुध		२०		११	.७५	१७	.४१		२५
	१०	गुरु		२१		१२	.७६	१८	.४५		२६
	११	शुक्र		२२		१३	.७६	१९	.४७		२७
	१२	शनि		२३		१४	.७३	२०	.४८		२८
	१३	रवि		२४		अ	.७०	२१	.४७		२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—०५–०६	ईस्वी सन्	—१८३०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८६	शकाब्द	—१७५१–५२	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती	—१८८६	हिजरी सन्	—१२४५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३०	बंगाब्द	—१२३५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१४	सोम	२५		१	.६३	२२	.४४	— ३०
१५	मंगल	↑ २६		२	.५५	२३	.३९	१
१६	बुध	जनवरी २७		३	.४७	२४	.३३	२
१७	गुरु	२८		४	.३७	२५	.२७	३
१८	शुक्र	↓ २९	(शुक्ल पक्ष)	५	.२८	२६	.२०	४
१९	शनि	३०		६	.१८	२७	.१३	५
२०	रवि	— ३१	{	७	.०९	१	.०७	६
				८	.९९			
विरोधी ← मकर → २१	सोम	१		९	.९१	२	.०० }	७
						३	.९५ }	
२२	मंगल	२		१०	.८५	४	.९२	८
२३	बुध	३		११	.८०	५	.८९	९
२४	गुरु	४		१२	.७६	६	.८८	१०
२५	शुक्र	५		१३	.७४	७	.८९	११
२६	शनि	६		१४	.७४	८	.९२	↑ १२
२७	रवि	७	← माघ →	पू	.७८	९	.९८	शाबान १३
२८	सोम	↑ ८		१	८३	.	. .	१४
— २९	मंगल	फरवरी ९		२	.८९	१०	.०५	↓ १५
१	बुध	१०		३	.९७	११	.१४	१६
२	गुरु	↓ ११		....	.	१२	.२४	१७
३	शुक्र	१२		४	.०५	१३	.३५	१८
४	शनि	१३		५	.१३	१४	.४६	१९
५	रवि	१४		६	.२२	१५	.५६	२०
६	सोम	१५		७	.२९	१६	.६५	२१
विरोधी ← कुम्भ → ७	मंगल	१६		८	.३५	१७	.७१	२२
८	बुध	१७	(कृष्ण पक्ष)	९	.३८	१८	.७६	२३
९	गुरु	१८		१०	.४०	१९	.७९	२४
१०	शुक्र	१९		११	.३९	२०	८१	२५
११	शनि	२०		१२	.३६	२१	.८०	२६
१२	रवि	२१		१३	.३१	२२	.७७	२७
१३	सोम	२२		१४	.२४	२३	.७२	२८
१४	मंगल	२३ ●		अ	.१७	२४	.६७	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	बुध	२४		१	.०९	२५	.६१	१
१६	गुरु	↑ २५	{	२	.००	२६	.५४	२
		फरवरी	{	३	.९०			
१७	शुक्र	२६		४	.७९	२७	.४७	३
१८	शनि	↓ २७	(शुक्ल पक्ष)	५	.७०	१	.४०	४
१९	रवि	— २८		६	.६०	२	.३४	५
२०	सोम	१		७	.५३	३	.२९	६
विरोधी ← कुम्भ → २१	मंगल	२		८	.४६	४	.२५	७
२२	बुध	३		९	.४१	५	.२३	८
२३	गुरु	४		१०	.३७	६	.२०	९
२४	शुक्र	५		११	.३६	७	.२१	१०
२५	शनि	६		१२	.३५	८	.२४	११
२६	रवि	७		१३	.३८	९	.२९	↑ १२
२७	सोम	८		१४	.४४	१०	.३६	रमजान १३
२८	मंगल ○	९	← फाल्गुन →	पू	.५०	११	.४४	१४
२९	बुध	१०		१	.५९	१२	.५४	↓ १५
— ३०	गुरु	↑ ११		२	.६७	१३	.६५	१६
१	शुक्र	मार्च १२		३	.७६	१४	.७६	१७
२	शनि	↓ १३		४	.८४	१५	.८६	१८
३	रवि	१४		५	.८९	१६	.९५	१९
४	सोम	१५		६	.९५	...	...	२०
५	मंगल	१६		७	.९८	१७	.०२	२१
६	बुध	१७		८	.९९	१८	.०८	२२
विरोधी ← मीन → ७	गुरु	१८		९	.९८	१९	.१२	२३
८	शुक्र	१९	(कृष्ण पक्ष)	१०	९५	२०	.१३	२४
९	शनि	२०		११	.९१	२१	.१२	२५
१०	रवि	२१		१२	.८५	२२	.१०	२६
११	सोम	२२		१३	.७७	२३	.०६	२७
१२	मंगल	२३		१४	.६८	२४	.०१ }	२८
						२५	.९५ }	
१३	बुध	२४		अ	.५९	२६	.८८	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — ०६–०७	ईस्वी सन् — १८३०	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १८८७	शकाब्द — १७५२	चन्द्र ग्रहण — O
(व) गुजराती — १८८६	हिजरी सन् — १२४५	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४६३०–३१	बंगाब्द — १२३५–३६	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१४	गुरु		२५		१	.४८	२७	.८१		— ३०
	१५	शुक्र		२६		२	.३८	१	.७४		१
	१६	शनि	मार्च	२७		३	.२९	२	.६९		२
	१७	रवि		२८		४	.२०	३	.६३		३
	१८	सोम		२९		५	.११	४	.५८		४
	१९	मंगल		३०	(शुक्ल पक्ष)	६	.०४	५	.५४		५
						७	.९९				
	२०	बुध		—३१		८	.९५	६	.५३		६
विरोधी मीन	२१	गुरु		१		९	.९४	७	.५४		७
	२२	शुक्र		२		१०	.९३	८	.५६		८
	२३	शनि		३		११	.९७	९	.६०		९
	२४	रवि		४		...	....	१०	.६६		१०
	२५	सोम		५		१२	.०१	११	.७४		११
	२६	मंगल		६		१३	.०७	१२	.८४	शाबान	१२
	२७	बुध		७		१४	.१६	१३	.९५		१३
	२८	गुरु		८		पू	.२४	...	....		१४
	२९	शुक्र		९	चैत्र	१	.३३	१४	.०६		१५
	—३०	शनि		१०		२	.४०	१५	.१६		१६
	१	रवि	अप्रैल	११		३	.४६	१६	.२५		१७
	२	सोम		१२		४	.५१	१७	.३३		१८
	३	मंगल		१३		५	.५५	१८	.४०		१९
	४	बुध		१४		६	.५५	१९	.४४		२०
विकृति मेष	५	गुरु		१५		७	.५४	२०	.४५		२१
	६	शुक्र		१६		८	.५१	२१	.४५		२२
	७	शनि		१७	(कृष्ण पक्ष)	९	.४६	२२	.४३		२३
	८	रवि		१८		१०	.४०	२३	.४०		२४
	९	सोम		१९		११	.३२	२४	.३५		२५
	१०	मंगल		२०		१२	.२४	२५	.२९		२६
	११	बुध		२१		१३	.१४	२६	.२२		२७
	१२	गुरु		२२		१४	.०४	२७	.१५		२८
						अ	.९३				

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	शुक्र		२३		१	.८३	१	.०९		— २९
	१४	शनि		२४		२	.७४	२	.०२		१
								३	.९६		
	१५	रवि	अप्रैल	२५		३	.६५	४	.९१		२
	१६	सोम		२६		४	.५९	५	.८७		३
	१७	मंगल		२७		५	.५३	६	.८६		४
	१८	बुध		२८		६	.४९	७	.८६		५
	१९	गुरु		२९		७	.४८	८	.८७		६
विकृति मेष	२०	शुक्र		— ३०	(शुक्ल पक्ष)	८	.४[illegible]	९	.९१		७
	२१	शनि		१		९	.५०	१०	.९७		८
	२२	रवि		२		१०	.५४	...	...		९
	२३	सोम		३		११	.६१	११	.०५		१०
	२४	मंगल		४		१२	.६८	१२	.१५		११
	२५	बुध		५		१३	.७७	१३	.२५		१२
	२६	गुरु		६		१४	.८४	१४	.३६		१३
	२७	शुक्र		७	वैशाख	पू	.९२	१५	.४६	जिलकाद	१४
	२८	शनि		८		१	.९९	१६	.५६		१५
	२९	रवि		९		..	...	१७	.६५		१६
	३०	सोम		१०		२	.०४	१८	.७१		१७
	—३१	मंगल	मई	११		३	.०८	१९	.७५		१८
	१	बुध		१२		४	.०८	२०	.७७		१९
	२	गुरु		१३		५	.०७	२१	.७७		२०
	३	शुक्र		१४		६	.०४	२२	.७७		२१
						७	.९८				
विकृति वृष	४	शनि		१५	(कृष्ण पक्ष)	८	.९२	२३	.७३		२२
	५	रवि		१६		९	.८३	२४	.६८		२३
	६	सोम		१७		१०	.७५	२५	.६३		२४
	७	मंगल		१८		११	.६५	२६	.५६		२५
	८	बुध		१९		१२	.५६	२७	.५०		२६
	९	गुरु		२०		१३	.४५	१	.४३		२७
	१०	शुक्र		२१		१४	.३४	२	.३६		२८
	११	शनि		२२		अ	.२५	३	.३०		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ) — अप्रैल ११.५१ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.४१ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ०६–०७	ईस्वी सन्	—	१८३०	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८७	शकाब्द	—	१७५२	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८८६	हिजरी सन्	—	१२४५–४६	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३१	बंगाब्द	—	१२३६	अमावस्या	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
	१२	रवि		२३		१ .१६	४ .२४	—	३०
	१३	सोम		२४		२ .१०	५ .२०		१
	१४	मंगल		२५		३ .०३	६ .१९		२
	१५	बुध	↑ मई	२६		{ ४ .०० / ५ .९८	७ .१८		३
	१६	गुरु	↓	२७	(शुक्ल पक्ष)	६ .९८	८ .१९		४
	१७	शुक्र		२८		७ .९९	९ .२२		५
	१८	शनि		२९		......	१० .२८		६
	१९	रवि		३०		८ .०४	११ .३६		७
विकृति ↑	२०	सोम	—	३१		९ .११	१२ .४५		८
वृषभ	२१	मंगल		१		१० .१७	१३ .५५		९
↓	२२	बुध		२		११ .२६	१४ .६५		१०
	२३	गुरु		३		१२ .३४	१५ .७६	↑	११
	२४	शुक्र		४		१३ .४३	१६ .८७	जिल हिज्जा	१२
	२५	शनि		५	↑	१४ .४८	१७ .९५		१३
	२६	रवि		६	ज्येष्ठ	पू .५२	.		१४
	२७	सोम		७		१ .५७	१८ .०२		१५
	२८	मंगल		८	↓	२ .५७	१९ .०७	↓	१६
	२९	बुध		९		३ .५६	२० .०९		१७
	३०	गुरु	↑	१०		४ .५३	२१ .११		१८
	३१	शुक्र	जून	११		५ .४९	२२ .०९		१९
—	३२	शनि	↓	१२		६ .४१	२३ .०६		२०
	१	रवि		१३		७ .३४	{ २४ .०२ / २५ .९६ }		२१
	२	सोम		१४	(कृष्ण पक्ष)	८ .२५	२६ .९१		२२
विकृति ↑	३	मंगल		१५		९ .१५	२७ .८४		२३
मिथुन	४	बुध		१६		{ १० .०४ / ११ .९४	१ .७७		२४
↓	५	गुरु		१७		१२ .८५	२ .७०		२५
	६	शुक्र		१८		१३ .७५	३ .६३		२६
	७	शनि		१९		१४ .६६	४ .५८		२७
	८	रवि		२०		अ .५९	५ .५४		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
	९	सोम		२१		१ .५२	६ .५१	—	२९
	१०	मंगल		२२		२ .४८	७ .५०		१
	११	बुध		२३		३ .४६	८ .५१		२
	१२	गुरु	↑	२४		४ .४७	९ .५४		३
	१३	शुक्र	जून	२५		५ .४७	१० .६०		४
	१४	शनि	↓	२६		६ .५२	११ .६६		५
	१५	रवि		२७	(शुक्ल पक्ष)	७ .५८	१२ .७५		६
	१६	सोम		२८		८ .६४	१३ .८५		७
	१७	मंगल		२९		९ .७३	१४ .९५		८
	१८	बुध	—	३०		१० .८१	... ...		९
↑	१९	गुरु		१		११ .९०	१५ .०७		१०
विकृति मिथुन	२०	शुक्र		२		१२ .९६	१६ .१७		११
	२१	शनि		३		. .	१७ .२६		१२
↓	२२	रवि		४		१३ .०१	१८ .३३		१३
	२३	सोम		५	↑	१४ .०५	१९ .३८	↑	१४
	२४	मंगल		६	आषाढ़	पू .०५	२० .४२	मुहर्रम	१५
	२५	बुध		७		१ .०४	२१ .४३		१६
	२६	गुरु		८	↓	{ २ .०१ / ३ .९६	२२ .४२	↓	१७
	२७	शुक्र	↑ जुलाई	९		४ .८९	२३ .३९		१८
	२८	शनि		१०		५ .८२	२४ .३५		१९
	२९	रवि	↓	११		६ .७२	२५ .३०		२०
	३०	सोम		१२		७ .६३	२६ .२४		२१
—	३१	मंगल		१३	(कृष्ण पक्ष)	८ .५२	२७ .१८		२२
	१	बुध		१४		९ .४१	१ .११		२३
	२	गुरु		१५		१० .३२	{ २ .०३ / ३ .९७ }		२४
विकृति ↑	३	शुक्र		१६		११ .२२	४ .९२		२५
कर्क	४	शनि		१७		१२ .१४	५ .८७		२६
↓	५	रवि		१८		१३ .०६	६ .८४		२७
	६	सोम		१९		{ १४ .०० / अ .९६	७ .८३		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—०६–०७	ईस्वी सन्	—१८३०	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८७	शकाब्द	—१७५२	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८८६	हिजरी सन्	—१२४६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४६३१	बंगाब्द	—१२३६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	मंगल		२०		१	.६४	८	.८३		२६
	८	बुध		२१		२	.६४	६	.८६	—	३०
	६	गुरु		२२		३	.६५	१०	.६०		१
	१०	शुक्र		२३		...	....	११	.६७		२
	११	शनि	↑	२४	(शुक्ल पक्ष)	४	.००	...	...		३
	१२	रवि	जुलाई	२५		५	.०४	१२	.०५		४
	१३	सोम		२६		६	.१२	१३	.१५		५
	१४	मंगल	↓	२७		७	.२०	१४	.२६		६
	१५	बुध		२८		८	.२६	१५	.३७		७
	१६	गुरु		२६		६	.३६	१६	.४७		८
	१७	शुक्र		३०		१०	४३	१७	.५६		६
विकृति ↑	१८	शनि	—	३१		११	.४६	१८	.६४		१०
कर्क	१६	रवि		१		१२	५२	१६	.७०		११
↓	२०	सोम		२		१३	.५४	२०	.७४		१२
	२१	मंगल		३	↑	१४	.५२	२१	.७५	↑	१३
	२२	बुध		४	श्रावण	पू	.५०	२२	.७५	सफर	१४
	२३	गुरु		५		१	.४४	२३	.७२	↓	१५
	२४	शुक्र		६	↓	२	.३८	२४	.६८		१६
	२५	शनि		७		३	.३१	२५	.६४		१७
	२६	रवि		८		४	.२२	२६	.५८		१८
	२७	सोम	↑	६		५	.१२	२७	.५१		१६
	२८	मंगल	अगस्त	१०		{ ६	.०१	१	.४४		२०
						७ }	.६२				
	२६	बुध	↓	११		८	.८२	२	.३७		२१
	३०	गुरु		१२		६	.७२	३	.३२		२२
	३१	शुक्र		१३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६३	४	.२६		२३
—	३२	शनि		१४		११	.५५	५	.२१		२४
विकृति ↑	१	रवि		१५		१२	.४६	६	.१७		२५
सिंह	२	सोम		१६		१३	.४५	७	.१५		२६
↓	३	मंगल		१७		१४	.४४	८	.१६		२७
	४	बुध		१८		अ	.४४	६	.१८		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	गुरु		१६		१	.४४	१०	.२१	—	२६
	६	शुक्र		२०		२	.४८	११	.२७		१
	७	शनि		२१		३	.५४	१२	.३५		२
	८	रवि		२२		४	.६२	१३	.४६		३
	६	सोम	↑	२३	(शुक्ल पक्ष)	५	.७०	१४	५६		४
	१०	मंगल	अगस्त	२४		६	.७७	१५	.६६		५
	११	बुध		२५		७	.८६	१६	.७७		६
	१२	गुरु	↓	२६		८	.६४	१७	.८६		७
	१३	शुक्र		२७		६	.६६	१८	.६४		८
	१४	शनि		२८		...	....	....	....		६
	१५	रवि		२६		१०	.०२	१६	.०१		१०
	१६	सोम		३०		११	.०५	२०	.०५		११
	१७	मंगल	—	३१		१२	.०२	२१	.०७		१२
विकृति ↑	१८	बुध		१	↑	{ १३	.००	२२	.०७	↑	१३
सिंह						१४ }	६६				
↓	१६	गुरु	O	२	भाद्रपद	पू	.६०	२३	.०५	रबी-उल-अव्वल	१४
	२०	शुक्र		३	↓	१	.८२	{ २४	.०३		१५
								२५ }	.६८		
	२१	शनि		४		२	.७४	२६	.६२		१६
	२२	रवि		५		३	.६४	२७	.८५	↓	१७
	२३	सोम		६		४	.५३	१	.७८		१८
	२४	मंगल		७		५	.४३	२	.७२		१६
	२५	बुध	↑	८		६	३२	३	.६५		२०
	२६	गुरु	सितम्बर	६		७	.२४	४	.५६		२१
	२७	शुक्र		१०	(कृष्ण पक्ष)	८	.१५	५	.५४		२२
	२८	शनि	↓	११		६	.०८	६	.५०		२३
	२६	रवि		१२		{ १०	.०२	७	.४६		२४
						११ }	.६७				
	३०	सोम		१३		१२	६६	८	.४८		२५
—	३१	मंगल		१४		१३	.६६	६	.४६		२६
कन्या	१	बुध		१५		१४	.६७	१०	.५३		२७
	२	गुरु		१६		.	....	११	५८		२८
	३	शुक्र		१७		अ	.०१	१२	.६५		२६

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनवसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १६–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ०६–०७	ईस्वी सन्	— १८३०	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८७	शकाब्द	— १७५२	चन्द्र ग्रहण	०
(ब) गुजराती	— १८८६–८७	हिजरी सन्	— १२४६	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३१	बंगाब्द	— १२३६	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	४	शनि		१८		१	.०७	१३	.७५		— ३०
	५	रवि		१९		२	.१३	१४	.८६		१
	६	सोम		२०		३	.२१	१५	.९६		२
	७	मंगल		२१		४	.३०		...		३
	८	बुध	↑ सितम्बर ↓	२२	(शुक्ल पक्ष)	५	.३८	१६	.०७		४
	९	गुरु		२३		६	.४७	१७	.१६		५
	१०	शुक्र		२४		७	.५२	१८	२६		६
	११	शनि		२५		८	.५६	१९	.३२		७
	१२	रवि		२६		९	.५८	२०	.३७		८
	१३	सोम		२७		१०	.५७	२१	.३९		९
	१४	मंगल		२८		११	.५४	२२	.४०		१०
	१५	बुध		२९		१२	.५१	२३	.३९		११
विकृति ↑ कन्या ↓	१६	गुरु		—३०		१३	.४४	२४	.३६	↑ रबी–उल–आखिर ↓	१२
	१७	शुक्र		१	↑ आश्विन ↓	१४	.३६	२५	.३१		१३
	१८	शनि		२		पू	.२८	२६	.२६		१४
	१९	रवि		३		१	.१८	२७	.१९		१५
	२०	सोम		४		२ / ३	.०९ / .९९	१	.१३		१६
	२१	मंगल		५		४	.८८	२ / ३	.०६ / .९९		१७
	२२	बुध	↑ अक्टूबर ↓	६		५	.७९	४	.९३		१८
	२३	गुरु		७		६	.७०	५	.८७		१९
	२४	शुक्र		८		७	.६३	६	.८४		२०
	२५	शनि		९	(कृष्ण पक्ष)	८	.५८	७	.८१		२१
	२६	रवि		१०		९	.५४	८	.८०		२२
	२७	सोम		११		१०	.५२	९	.८१		२३
	२८	मंगल		१२		११	.५२	१०	.८४		२४
	२९	बुध		१३		१२	.५४	११	.८९		२५
—	३०	गुरु		१४		१३	.५७	१२	.९७		२६
तुला	१	शुक्र		१५		१४	.६३		... ..		२७
	२	शनि		१६		अ	.७०	१३	.०६		२८

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३	रवि		१७		१	.७९	१४	.१५		— २९
	४	सोम		१८		२	.८८	१५	.२६		१
	५	मंगल		१९		३	.९६	१६	.३७		२
	६	बुध		२०		...	....	१७	.४८		३
	७	गुरु		२१		४	.०४	१८	.५६		४
	८	शुक्र		२२		५	.०९	१९	.६३		५
	९	शनि	↑ अक्टूबर ↓	२३	(शुक्ल पक्ष)	६	.१४	२०	.६८		६
	१०	रवि		२४		७	.१६	२१	.७१		७
	११	सोम		२५		८	.१५	२२	.७३		८
	१२	मंगल		२६		९	.१२	२३	.७२		९
	१३	बुध		२७		१०	.०९	२४	.६९		१०
	१४	गुरु		२८		११ / १२	.०२ / .९४	२५	.६५	↑ जमादि–उल–अव्वल ↓	११
विकृति ↑ तुला ↓	१५	शुक्र		२९		१३	.८६	२६	.५९		१२
	१६	शनि		३०	↑ कार्तिक ↓	१४	.७७	२७	.५४		१३
	१७	रवि		— ३१		पू	.६७	१	.४७		१४
	१८	सोम		१		१	.५७	२	.४०		१५
	१९	मंगल		२		२	.४७	३	.३३		१६
	२०	बुध		३		३	.३८	४	.२६		१७
	२१	गुरु		४		४	.२९	५	.२१		१८
	२२	शुक्र		५		५	.२३	६	.१७		१९
	२३	शनि	↑ नवम्बर ↓	६		६	.१६	७	.१४		२०
	२४	रवि		७	(कृष्ण पक्ष)	७	.१३	८	.१२		२१
	२५	सोम		८		८	.११	९	.१३		२२
	२६	मंगल		९		९	.१२	१०	.१५		२३
	२७	बुध		१०		१०	.१४	११	.२१		२४
	२८	गुरु		११		११	.१९	१२	.२७		२५
	२९	शुक्र		१२		१२	.२४	१३	.३६		२६
—	३०	शनि		१३		१३	.३१	१४	.४५		२७
वृ॰	१	रवि		१४		१४	.४०	१५	.५६		२८
	२	सोम		१५		अ	.५०	१६	६७		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से के एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—९६-९७	ईस्वी सन्	—१८३०-३१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८७	शकाब्द	—१७५२	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८८७	हिजरी सन्	—१२४६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३१	बंगाब्द	—१२३६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	३ मंगल	१६		१	.५८	१७	.७८	— ३०
	४ बुध	१७		२	.६५	१८	.८७	१
	५ गुरु	१८		३	.७१	१९	.९४	२
	६ शुक्र	१९		४	.७६	२०	.९९	३
	७ शनि	२०		५	.७७	...	...	४
	८ रवि	२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.७६	२१	.०४	५
	९ सोम	२२ नवम्बर		७	.७३	२२	.०५	६
	१० मंगल	२३		८	.७०	२३	.०४	७
	११ बुध	२४		९	.६४	२४ / २५	.०२ / .९८	८
	१२ गुरु	२५		१०	.५७	२६	.९४	९
	१३ शुक्र	२६		११	४८	२७	.८८	१०
	१४ शनि	२७		१२	.४०	१	.८१	११
	१५ रवि	२८		१३	.२९	२	.७४	१२
विकृति	१६ सोम	२९		१४	.१९	३	.६७	१३
वृश्चिक	१७ मंगल	— ३०	मार्गशीर्ष	पू	.०९	४	.६०	जमादि-उल-आखिर १४
	१८ बुध	१		१ / २	.०१ / ९२	५	.५५	१५
	१९ गुरु	२		३	८४	६	.५०	१६
	२० शुक्र	३		४	.७९	७	.४७	१७
	२१ शनि	४		५	.७६	८	.४५	१८
	२२ रवि	५		६	.७४	९	.४५	१९
	२३ सोम	६		७	.७५	१०	.४८	२०
	२४ मंगल	७ दिसम्बर		८	७८	११	.५२	२१
	२५ बुध	८		९	.८३	१२	.५८	२२
	२६ गुरु	९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८८	१३	.६६	२३
	२७ शुक्र	१०		११	.९६	१४	.७५	२४
	२८ शनि	११		...	....	१५	.८७	२५
	२९ रवि	१२		१२	.०६	१६	.९७	२६
	— ३० सोम	१३		१३	.१४	...	....	२७
धनु	१ मंगल	१४		१४	.२२	१७	.०८	२८
	२ बुध	१५		अ	.३०	१८	.१७	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	३ गुरु	१६		१	.३६	१९	.२५	१
	४ शुक्र	१७		२	.३९	२०	.३२	२
	५ शनि	१८		३	.४२	२१	.३५	३
	६ रवि	१९		४	.४०	२२	.३७	४
	७ सोम	२०		५	.३८	२३	.३७	५
	८ मंगल	२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.३३	२४	.३५	६
	९ बुध	२२		७	.२७	२५	.३१	७
	१० गुरु	२३		८	.२०	२६	.२७	८
	११ शुक्र	२४ दिसम्बर		९	.११	२७	.२१	९
	१२ शनि	२५		१० / ११	.०१ / .९२	१	.१५	१०
	१३ रवि	२६		१२	.८३	२	.०८	११
	१४ सोम	२७		१३	.७२	३ / ४	.०१ / .९५	१२
	१५ मंगल	२८		१४	.६४	५	.८९	१३
विकृति	१६ बुध	२९	पौष	पू	.५६	६	.८३	रजब १४
धनु	१७ गुरु	३०		१	.४८	७	.८०	१५
	१८ शुक्र	— ३१		२	.४४	८	.७७	१६
	१९ शनि	१		३	.४०	९	.७७	१७
	२० रवि	२		४	.३९	१०	.७९	१८
	२१ सोम	३		५	.३९	११	.८३	१९
	२२ मंगल	४		६	.४२	१२	.८९	२०
	२३ बुध	५		७	.४७	१३	.९६	२१
	२४ गुरु	६		८	.५३	..	....	२२
	२५ शुक्र	७ जनवरी		९	.६२	१४	.०६	२३
	२६ शनि	८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७०	१५	.१६	२४
	२७ रवि	९		११	.७९	१६	.२७	२५
	२८ सोम	१०		१२	.८७	१७	.३७	२६
	— २९ मंगल	११		१३	.९५	१८	.४७	२७
	१ बुध	१२		...	....	१९	.५६	२८
मकर	२ गुरु	१३		१४	.००	२०	.६३	२९
	३ शुक्र	१४		अ	.०४	२१	.६७	३०

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ०६–०७	ईस्वी सन्	— १८३१	सूर्य ग्रहण	●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८७	शकाब्द	— १७५२	चन्द्र ग्रहण	O	
(ब) गुजराती	— १८८७	हिजरी सन्	— १२४६	पूर्णिमा	पू	
कल्यब्द	— ४९३१	बंगाब्द	— १२३६	अमावस्या	अ	

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष	माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
		४	शनि		१५		१	.०६	२२	.६९		१
		५	रवि		१६		२	.०४	२३	.६९		२
		६	सोम		१७		३	.०२	२४	.६८		३
							४	.९८				
		७	मंगल		१८		५	.९२	२५	.६६		४
		८	बुध		१९		६	.८४	२६	.६१		५
		९	गुरु		२०	(शुक्ल पक्ष)	७	.७४	२७	५५		६
		१०	शुक्र	↑	२१		८	.६५	१	.४८		७
		११	शनि	जनवरी	२२		९	.५५	२	.४१		८
		१२	रवि		२३		१०	.४५	३	.३५		९
		१३	सोम	↓	२४		११	.३६	४	.२८		१०
	↑	१४	मंगल		२५		१२	.२८	५	.२२		११
विकृति	मकर	१५	बुध		२६		१३	.२०	६	.१७		१२
		१६	गुरु		२७	↑	१४	.१३	७	.१३	↑	१३
	↓	१७	शुक्र		२८	माघ	पू	.०८	८	.११	शाबान	१४
		१८	शनि		२९		१	.०४	९	.१०		१५
		१९	रवि		३०	↓	२	.०३	१०	.११	↓	१६
		२०	सोम	—	३१		३	.०४	११	.१४		१७
		२१	मंगल		१		४	.०७	१२	.१९		१८
		२२	बुध		२		५	.१२	१३	.२७		१९
		२३	गुरु		३		६	.१८	१४	.३६		२०
		२४	शुक्र		४		७	.२७	१५	.४६		२१
		२५	शनि	↑	५		८	.३५	१६	.५७		२२
		२६	रवि	फरवरी	६		९	.४४	१७	.६७		२३
		२७	सोम		७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५२	१८	.७७		२४
		२८	मंगल	↓	८		११	.६०	१९	.८७		२५
		२९	बुध		९		१२	.६५	२०	.९४		२६
	—	३०	गुरु		१०		१३	.६८	२१	.९८		२७
	कुम्भ	१	शुक्र		११		१४	.६९	...	...		२८
		२	शनि		१२		अ	.६७	२२	.०१		२९

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष	माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
		३	रवि		१३		१	.६६	२३	.०२		१
		४	सोम		१४		२	.६०	२४	.०२		२
									२५	.९९		
		५	मंगल		१५		३	.५४	२६	.९४		३
		६	बुध		१६		४	.४६	२७	.८९		४
		७	गुरु		१७		५	.३८	१	.८२		५
		८	शुक्र		१८	(शुक्ल पक्ष)	६	.२८	२	.७६		६
		९	शनि	↑	१९		७	.१९	३	.६९		७
		१०	रवि	फरवरी	२०		८	.०८	४	.६२		८
							९	.९८				
		११	सोम	↓	२१		१०	.८९	५	.५६		९
		१२	मंगल		२२		११	.८१	६	.५०		१०
	↑	१३	बुध		२३		१२	.७५	७	.४७		११
विकृति	कुम्भ	१४	गुरु		२४		१३	.७०	८	.४४	↑	१२
		१५	शुक्र		२५	↑	१४	.६७	९	.४२	रमजान	१३
	↓	१६	शनि	O	२६	फाल्गुन	पू	.६५	१०	.४३		१४
		१७	रवि		२७		१	.६५	११	.४५	↓	१५
		१८	सोम	—	२८	↓	२	.६९	१२	.५१		१६
		१९	मंगल		१		३	.७४	१३	.५८		१७
		२०	बुध		२		४	.८१	१४	.६६		१८
		२१	गुरु		३		५	.८९	१५	.७६		१९
		२२	शुक्र		४		६	.९८	१६	.८७		२०
		२३	शनि		५		...	....	१७	.९७		२१
		२४	रवि	↑	६		७	.०६	....	....		२२
		२५	सोम	मार्च	७	(कृष्ण पक्ष)	८	.१३	१८	.०८		२३
		२६	मंगल	↓	८		९	.२०	१९	.१७		२४
		२७	बुध		९		१०	.२६	२०	.२४		२५
		२८	गुरु		१०		११	.३०	२१	.३०		२६
	—	२९	शुक्र		११		१२	.३०	२२	.३३		२७
		१	शनि		१२		१३	.२९	२३	.३५		२८
	मीन	२	रवि		१३		१४	.२५	२४	.३४		२९
		३	सोम		१४		अ	.२१	२५	.३२		३०

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—०७–०८	ईस्वी सन्	—१८३१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८८	शकाब्द	—१७५२–५३	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१८८७	हिजरी सन्	—१२४६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	४९३१–३२	बंगाब्द	—१२३६–३७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
४	मंगल	१५		१	.१४	२६	.२८	१
५	बुध	१६		२ ३	.०६ .९७	२७	.२३	२
६	गुरु	१७		४	.८७	१	.१७	३
७	शुक्र	१८	(शुक्ल पक्ष)	५	.७८	२	.१०	४
८	शनि	१९		६	.६७	३ ४	०३ .९६	५
९	रवि	२०		७	.५९	५	८९	६
१०	सोम	मार्च २१		८	.४९	६	.८५	७
११	मंगल	२२		९	.४१	७	.८०	८
१२	बुध	२३		१०	.३४	८	.७६	९
१३	गुरु	२४		११	.२९	९	.७५	१०
१४	शुक्र	२५		१२	.२६	१०	.७५	११
१५	शनि	२६		१३	.२४	११	.७७	१२
विकृति मीन १६	रवि	२७		१४	.२५	१२	.८२	शव्वाल १३
१७	सोम	२८	चैत्र	पू	.२८	१३	८८	१४
१८	मंगल	२९		१	.३२	१४	.९६	१५
१९	बुध	३०		२	.४०	..	....	१६
२०	गुरु	—३१		३	.४७	१५	.०६	१७
२१	शुक्र	१		४	.५६	१६	.१६	१८
२२	शनि	२		५	.६४	१७	२८	१९
२३	रवि	३		६	.७३	१८	.३८	२०
२४	सोम	४		७	.७९	१९	.४७	२१
२५	मंगल	५		८	.८४	२०	.५५	२२
२६	बुध	अप्रैल ६		९	८७	२१	.६१	२३
२७	गुरु	७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८७	२२	.६६	२४
२८	शुक्र	८		११	.८६	२३	.६७	२५
२९	शनि	९		१२	.८२	२४	.६७	२६
३०	रवि	१०		१३	७७	२५	६५	२७
—— ३१	सोम	११		१४	.७०	२६	.६१	२८
मेष १	मंगल	१२		अ	.६३	२७	.५७	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२	बुध	१३		१	.५३	१	.५१	१
३	गुरु	१४		२	.४३	२	.४४	२
४	शुक्र	१५		३	.३४	३	.३७	३
५	शनि	१६		४	.२३	४	.३०	४
६	रवि	१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.१४	५	.२३	५
७	सोम	१८		६ ७	.०४ .९६	६	.१८	६
८	मंगल	१९		८	.८९	७	.१३	७
९	बुध	२०		९	.८४	८	.०९	८
१०	गुरु	अप्रैल २१		१०	८०	९	.०७	९
११	शुक्र	२२		११	.७८	१०	.०७	१०
१२	शनि	२३		१२	.७९	११	.०९	११
१३	रवि	२४		१३	.८२	१२	.१३	१२
१४	सोम	२५		१४	.८७	१३	.१९	१३
खर १५	मंगल	२६	(अधिक) वैशाख	पू	.९३	१४	.२७	१४
मेष १६	बुध	२७		...	...	१५	.३६	जिलकाद १५
१७	गुरु	२८		१	.०२	१६	.४७	१६
१८	शुक्र	२९		२	.१०	१७	.५८	१७
१९	शनि	—३०		३	.१८	१८	.६८	१८
२०	रवि	१		४	.२५	१९	.७८	१९
२१	सोम	२		५	.३१	२०	.८६	२०
२२	मंगल	३		६	.३७	२१	.९३	२१
२३	बुध	४		७	.४०	२२	.९७	२२
२४	गुरु	५		८	.४१	२३	.९९	२३
२५	शुक्र	मई ६		९	.३९	२४	.९९	२४
२६	शनि	७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३५	२५	.९८	२५
२७	रवि	८		११	.३०	२६	.९५	२६
२८	सोम	९		१२	.२३	२७	.९०	२७
२९	मंगल	१०		१३	.१६	१	.८४	२८
३०	बुध	११		१४ अ	.०६ .९६	२	.७८	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.७७ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.६७ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ०७–०८	ईस्वी सन्	— १८३१	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८८	शकाब्द	— १७५३	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८८७	हिजरी सन्	— १२४६–४७	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३२	वंगाब्द	— १२३७	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— ३१	गुरु	१२		१	.८६	३	.७१	— ३०
१	शुक्र	१३		२	.७६	४	.६४	१
२	शनि	१४		३	.६६	५	.५८	२
३	रवि	१५		४	.५६	६	.५२	३
४	सोम	१६		५	.४८	७	.४६	४
५	मंगल	१७	(शुक्ल पक्ष)	६	.४०	८	.४२	५
६	बुध	१८		७	.३६	९	.४०	६
७	गुरु	१९		८	.३२	१०	.३९	७
८	शुक्र	↑ २०		९	.३१	११	.४१	८
९	शनि	मई २१		१०	.३०	१२	.४४	९
१०	रवि	↓ २२		११	.३३	१३	.५०	१०
११	सोम	२३		१२	.३८	१४	.५७	११
१२	मंगल	२४		१३	.४४	१५	.६७	१२
१३	बुध	२५	↑	१४	.५१	१६	.७७	↑ १३
↑ १४	गुरु	२६		पू	.५९	१७	.८७	१४
स्वर वृषभ १५	शुक्र	२७	(शुद्ध) वैशाख	१	.६८	१८	९८	जिल हिज्ज १५
१६	शनि	२८		२	.७६	...	...	१६
↓ १७	रवि	२९		३	.८१	१९	.०८	↓ १७
१८	सोम	३०	↓	४	.८७	२०	.१७	१८
१९	मंगल	— ३१		५	.८९	२१	.२४	१९
२०	बुध	१		६	.९०	२२	.२९	२०
२१	गुरु	२		७	.८८	२३	.३१	२१
२२	शुक्र	३		८	.८६	२४	.३२	२२
२३	शनि	४		९	.८१	२५	.३०	२३
२४	रवि	↑ ५		१०	.७४	२६	.२८	२४
२५	सोम	जून ६	(कृष्ण पक्ष)	११	.६५	२७	.२४	२५
२६	मंगल	↓ ७		१२	.५५	१	.१८	२६
२७	बुध	८		१३	.४६	२	.१२	२७
२८	गुरु	९		१४	.३६	३	.०५	२८
						४	.९९	
२९	शुक्र	१०		अ	.२६	५	.९२	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३०	शनि	११		१	.१६	६	.८५	— ३०
— ३१	रवि	१२		{ २	.०६	७	.८०	१
				{ ३	.९८			
१	सोम	१३		४	.९०	८	.७५	२
२	मंगल	१४		५	.८४	९	.७३	३
३	बुध	१५		६	.८०	१०	.७२	४
४	गुरु	१६	(शुक्ल पक्ष)	७	.७९	११	.७३	५
५	शुक्र	१७		८	.७९	१२	.७६	६
६	शनि	↑ १८		९	.८१	१३	.८१	७
७	रवि	जून १९		१०	.८५	१४	.८८	८
८	सोम	↓ २०		११	.९१	१५	.९७	९
९	मंगल	२१		१२	.९८	....	....	१०
१०	बुध	२२		...	....	१६	.०७	११
११	गुरु	२३		१३	.०६	१७	.१७	१२
१२	शुक्र	२४	↑	१४	.१५	१८	.२८	↑ १३
१३	शनि	२५	ज्येष्ठ	पू	.२२	१९	.३९	मुहर्रम १४
↑ १४	रवि	२६	↓	१	.२९	२०	.४८	१५
स्वर मिथुन १५	सोम	२७		२	.३४	२१	.५६	↓ १६
↓ १६	मंगल	२८		३	.३८	२२	.६०	१७
१७	बुध	२९		४	.३८	२३	.६३	१८
१८	गुरु	— ३०		५	.३६	२४	.६४	१९
१९	शुक्र	१		६	.३४	२५	.६४	२०
२०	शनि	२		७	.२९	२६	.६१	२१
२१	रवि	३	(कृष्ण पक्ष)	८	.२२	२७	.५७	२२
२२	सोम	↑ ४		९	.१३	१	.५२	२३
२३	मंगल	जुलाई ५		{ १०	.०५	२	.४६	२४
				{ ११	.९४			
२४	बुध	↓ ६		१२	.८४	३	.४०	२५
२५	गुरु	७		१३	.७४	४	.३३	२६
२६	शुक्र	८		१४	.६३	५	.२५	२७
२७	शनि	९		अ	.५४	६	.१९	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — ०७–०८	ईस्वी सन् — १८३१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १८८८	शकाब्द — १७५३	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती — १८८७	हिजरी सन् — १२४७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द — ४९३२	बंगाब्द — १२३७	अमावस्या —	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
२८	रवि	१०		१	.४५	७	.१३	२९
खर ↑मिथुन २९	सोम	११		२	.३८	८	.०९	— ३०
३०	मंगल	१२		३	.३२	९	.०६	१
↓ ३१	बुध	१३		४	.२८	१०	.०५	२
— ३२	गुरु	१४	(शुक्ल पक्ष)	५	.२७	११	.०५	३
१	शुक्र	१५		६	.२६	१२	.०७	४
२	शनि	१६		७	.२९	१३	१२	५
३	रवि	१७		८	.३३	१४	.१९	६
४	सोम	१८		९	.३८	१५	.२७	७
५	मंगल	↑ १९		१०	.४५	१६	.३७	८
६	बुध	जुलाई २०		११	.५४	१७	.४७	९
७	गुरु	२१		१२	.६२	१८	.५८	१०
८	शुक्र	↓ २२		१३	.६९	१९	.६९	११
९	शनि	२३	↑	१४	.७६	२०	.७८	१२
↑ १०	रवि	२४		पू	.८२	२१	.८६	१३
खर कर्क ११	सोम	२५	आषाढ़	१	.८५	२२	.९१	↑ १४
१२	मंगल	२६		२	.८६	२३	.९५	सफर १५
↓ १३	बुध	२७	↓	३	.८५	२४	.९७	१६
१४	गुरु	२८		४	.८२	२५	.९७	↓ १७
१५	शुक्र	२९		५	.७६	२६	.९४	१८
१६	शनि	३०		६	.७०	२७	.९०	१९
१७	रवि	— ३१		७	.६२	१	.८५	२०
१८	सोम	१		८	.५३	२	८०	२१
१९	मंगल	↑ २		९	.४३	३	.७३	२२
२०	बुध	३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३३	४	.६६	२३
२१	गुरु	अगस्त ४		११	.२३	५	.५९	२४
२२	शुक्र	↓ ५		१२	.१३	६	.५३	२५
२३	शनि	६		१३	.०३	७	.४८	२६
२४	रवि	७		{ १४	.९४	८	.४३	२७
				{ अ	.८७			

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
२५	सोम	८		१	.८०	९	.३९	२८
२६	मंगल	९		२	.७७	१०	.३७	— २९
↑ २७	बुध	१०		३	.७५	११	.३७	१
खर कर्क २८	गुरु	११		४	.७६	१२	.४०	२
↓ २९	शुक्र	१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.७७	१३	४३	३
३०	शनि	१३		६	.८०	१४	.४९	४
— ३१	रवि	१४		७	.८७	१५	.५७	५
१	सोम	१५		८	.९४	१६	.६७	६
२	मंगल	१६		..	....	१७	.७७	७
३	बुध	१७		९	.०३	१८	.८८	८
४	गुरु	↑ १८		१०	.११	१९	.९९	९
५	शुक्र	अगस्त १९		११	.१९	...	...	१०
६	शनि	२०		१२	.२५	२०	.०८	११
७	रवि	↓ २१	↑	१३	.३०	२१	.१६	↑ १२
८	सोम	२२		१४	.३४	२२	.२२	१३
९	मंगल	○ २३	श्रावण	पू	.३६	२३	.२७	१४
१०	बुध	२४		१	.३४	२४	.२९	रबी-उल-अव्वल १५
११	गुरु	२५	↓	२	.३१	२५	.२९	१६
↑ १२	शुक्र	२६		३	.२८	२६	.२७	१७
खर सिंह १३	शनि	२७		४	.२१	२७	.२४	↓ १८
↓ १४	रवि	२८		५	.१३	१	.२०	१९
१५	सोम	२९		{ ६	.०४	२	.१४	२०
				{ ७	.९४			
१६	मंगल	३०		८	.८३	३	.०७	२१
१७	बुध	— ३१	(कृष्ण पक्ष)	९	.७३	४	.०० }	२२
						५	.९३ }	
१८	गुरु	↑ १		१०	.६४	६	.८७	२३
१९	शुक्र	सितम्बर २		११	.५४	७	.८१	२४
२०	शनि	३		१२	.४६	८	.७६	२५
२१	रवि	४		१३	.३९	९	.७२	२६
२२	सोम	↓ ५		१४	.३३	१०	.७०	२७
२३	मंगल	६		अ	.२९	११	.६९	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—०७–०८	ईस्वी सन्	—१८३१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८८	शकाब्द	—१७५३	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती	—१८८७	हिजरी सन्	—१२४७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९३२	बंगाब्द	— १२३७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२४	बुध	७	(शुक्ल पक्ष)	१	.२६	१२	.७१	२९
	२५	गुरु	८		२	.२७	१३	.७५	— ३०
स्वर ↑ सिंह	२६	शुक्र	९		३	.२८	१४	.८०	१
	२७	शनि	१०		४	.३३	१५	.८७	२
↓	२८	रवि	११		५	.३८	१६	.९६	३
	२९	सोम	१२		६	.४५	...	.	४
	३०	मंगल	१३		७	.५४	१७	.०८	५
	— ३१	बुध	१४		८	.६२	१८	.१८	६
	१	गुरु	१५		९	.७१	१९	.२९	७
	२	शुक्र	१६		१०	.७८	२०	.३८	८
	३	शनि	↑ सितम्बर १७		११	.८४	२१	.४७	९
	४	रवि	१८		१२	.८७	२२	.५४	१०
	५	सोम	१९		१३	.८९	२३	.५९	↑ रबी-उल-आखिर ११
	६	मंगल	↓ २०	↑ भाद्रपद	१४	.८७	२४	.६१	१२
	७	बुध	२१		पू	.८४	२५	.६२	१३
	८	गुरु	२२		१	८१	२६	.६०	१४
	९	शुक्र	२३		२	.७४	२७	.५८	१५
	१०	शनि	२४	↓	३	.६६	१	.५३	१६
स्वर ↑ कन्या	११	रवि	२५		४	.५७	२	.४८	१७
	१२	सोम	२६		५	.४८	३	.४१	↓ १८
	१३	मगल	२७		६	.३८	४	.३४	१९
↓	१४	बुध	२८		७	.२८	५	.२८	२०
	१५	गुरु	२९		८	.१८	६	.२१	२१
	१६	शुक्र	— ३०		९	.०८	७	.१५	२२
	१७	शनि	१	(कृष्ण पक्ष)	{ १०	.००	८	.०९	२३
					११	.९३			
	१८	रवि	↑ अक्टूबर २		१२	.८८	९	.०५	२४
	१९	सोम	३		१३	.८३	१०	.०२	२५
	२०	मंगल	↓ ४		१४	.८१	११	.०२	२६
	२१	बुध	५		अ	.८१	१२	.०३	२७

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२२	गुरु	६	(शुक्ल पक्ष)	१	.८३	१३	.०६	२८
	२३	शुक्र	७		२	.८८	१४	.११	— २९
स्वर ↑ कन्या	२४	शनि	८		३	.९३	१५	.१८	१
	२५	रवि	९		....	.	१६	.२८	२
	२६	सोम	१०		४	.०१	१७	.३७	३
↓	२७	मंगल	११		५	.१०	१८	.४८	४
	२८	बुध	१२		६	.२०	१९	.५९	५
	२९	गुरु	१३		७	.२७	२०	.६९	६
	३०	शुक्र	१४		८	.३४	२१	.७८	७
	— ३१	शनि	१५		९	.४०	२२	.८५	८
	१	रवि	१६		१०	.४३	२३	.९०	९
	२	सोम	↑ अक्टूबर १७		११	.४६	२४	.९३	↑ जमादि-उल-अव्वल १०
	३	मंगल	१८		१२	.४४	२५	.९४	११
	४	बुध	१९	↑ आश्विन	१३	.४२	२६	.९४	१२
	५	गुरु	↓ २०		१४	.३७	२७	.९१	१३
	६	शुक्र	२१		पू	.३१	१	.८७	१४
	७	शनि	२२		१	.२४	२	.८१	१५
	८	रवि	२३	↓	२	.१५	३	.७५	१६
	९	सोम	२४		{ ३	.०६	४	.६८	↓ १७
					४	.९५			
स्वर ↑ तुला	१०	मंगल	२५		५	.८६	५	.६२	१८
↓	११	बुध	२६		६	.७६	६	.५५	१९
	१२	गुरु	२७		७	.६६	७	.४८	२०
	१३	शुक्र	२८		८	.५८	८	.४३	२१
	१४	शनि	२९	(कृष्ण पक्ष)	९	५२	९	.३८	२२
	१५	रवि	३०		१०	.४६	१०	.३६	२३
	१६	सोम	— ३१		११	.४२	११	.३४	२४
	१७	मंगल	१		१२	.४१	१२	.३५	२५
	१८	बुध	नवम्बर २		१३	.४१	१३	.३७	२६
	१९	गुरु	३		१४	.४३	१४	.४२	२७
	२०	शुक्र	४		अ	.४७	१५	.४९	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ०७–०८	ईस्वी सन्	— १८३१–३२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८८	शकाब्द	— १७५३	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८८	हिजरी सन्	— १२४७	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३२	बंगाब्द	— १२३७	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२१	शनि	५		१	.५४	१६	.५८	२९
२२	रवि	६		२	.६२	१७	.६७	— ३०
२३	सोम	७		३	.७०	१८	.७८	१
स्वर तुला २४	मंगल	८		४	.८०	१९	.८८	२
२५	बुध	९		५	.८८	...	....	३
२६	गुरु	१०		६	.९६	२०	.००	४
२७	शुक्र	११	(शुक्ल पक्ष)	...	....	२१	.०९	५
२८	शनि	१२		७	.००	२२	.१६	६
—२९	रवि	१३		८	.०३	२३	.२१	७
१	सोम	१४		९	.०६	२४	.२५	८
२	मंगल	१५		१०	.०४	२५	.२६	९
३	बुध	१६		११	.०२	२६	.२६	१०
				१२	.९७			
४	गुरु	नवम्बर १७		१३	.९२	२७	.२४	जमादि-उल-आखिर ११
५	शुक्र	१८		१४	.८४	१	.२०	१२
६	शनि	१९	कार्तिक	पू	.७७	२	.१५	१३
७	रवि	२०		१	.६७	३	.०९	१४
८	सोम	२१		२	.५६	४	.०३	१५
						५	.९६	
स्वर वृश्चिक ९	मंगल	२२		३	.४७	६	.८९	१६
१०	बुध	२३		४	.३८	७	.८२	१७
११	गुरु	२४		५	.२९	८	.७६	१८
१२	शुक्र	२५		६	.२०	९	.७२	१९
१३	शनि	२६		७	.१३	१०	.६९	२०
१४	रवि	२७	(कृष्ण पक्ष)	८	.०८	११	.६७	२१
१५	सोम	२८		९	.०४	१२	.६७	२२
१६	मंगल	२९		१०	.०३	१३	.६९	२३
१७	बुध	—३०		११	.०३	१४	.७४	२४
१८	गुरु	दिसम्बर १		१२	.०६	१५	.८०	२५
१९	शुक्र	२		१३	.१०	१६	.८८	२६
२०	शनि	३		१४	.१७	१७	.९७	२७
२१	रवि	४		अ	.२४	...	...	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२२	सोम	५		१	.३४	१८	.०८	— २९
२३	मंगल	६		२	.४२	१९	.१९	१
२४	बुध	७		३	.५०	२०	.३०	२
स्वर वृश्चिक २५	गुरु	८		४	.६०	२१	.३९	३
२६	शुक्र	९		५	६४	२२	.४७	४
२७	शनि	१०		६	.६८	२३	.५३	५
२८	रवि	११	(शुक्ल पक्ष)	७	.६९	२४	.५६	६
२९	सोम	१२		८	.६९	२५	.५९	७
— ३०	मंगल	१३		९	.६६	२६	.५९	८
१	बुध	१४		१०	.६०	२७	.५७	९
२	गुरु	१५		११	.५५	१	.५३	१०
३	शुक्र	१६		१२	.४७	२	.४८	११
४	शनि	दिसम्बर १७		१३	.३९	३	.४३	१२
५	रवि	१८		१४	.३०	४	.३७	१३
६	सोम	१९	मार्गशीर्ष	पू	.२०	५	.२९	१४
७	मंगल	२०		१	.१०	६	.२२	रजब १५
				२	.९९			
८	बुध	२१		३	.९१	७	.१६	१६
९	गुरु	२२		४	.८३	८	.११	१७
स्वर धनु १०	शुक्र	२३		५	.७७	९	.०५	१८
११	शनि	२४		६	.७२	१०	.०२	१९
						११	.९९	
१२	रवि	२५		७	.६९	१२	.९९	२०
१३	सोम	२६	(कृष्ण पक्ष)	८	.६७	...	....	२१
१४	मंगल	२७		९	.६८	१३	.०१	२२
१५	बुध	२८		१०	.७१	१४	.६५	२३
१६	गुरु	२९		११	.७५	१५	.११	२४
१७	शुक्र	३०		१२	.८३	१६	.१८	२५
१८	शनि	— ३१		१३	.९१	१७	.२७	२६
१९	रवि	जनवरी १		..	....	१८	.३७	२७
२०	सोम	२		१४	.००	१९	.४९	२८
२१	मंगल	३		अ	.०८	२०	.५९	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द —०७–०८	ईस्वी सन् —१८३२	सूर्य ग्रहण — ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१८८८	शकाब्द —१७५३	चन्द्र ग्रहण — ०	
(ब) गुजराती —१८८८	हिजरी सन् —१२४७	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द —४९३२	बंगाब्द —१२३७	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२२ बुध	४	१	.१६	२१	.६६	— ३०
२३ गुरु	५	२	.२४	२२	.७७	१
↑ २४ शुक्र	६	३	.२८	२३	.८४	२
खर धनु २५ शनि	७	४	.३२	२४	.८९	३
↓ २६ रवि	८ (शुक्ल पक्ष)	५	.३४	२५	.९१	४
२७ सोम	९	६	.३३	२६	.९१	५
२८ मंगल	१०	७	.३०	२७	.९७	६
— २९ बुध	११	८	.२६	१	.८७	७
१ गुरु	१२	९	.१९	२	.८३	८
२ शुक्र	१३	१०	.१२	३	.७७	९
३ शनि	१४	{११	.०४	४	.७०	१०
		{१२	.९४			
४ रवि	↑ १५	१३	.८४	५	.६३	११
५ सोम	जनवरी १६	१४	.७४	६	.५६	१२
६ मंगल	१७ ↑	पू	.६५	७	.५०	↑ १३
७ बुध	↓ १८ पौष	१	.५६	८	.४४	शाबान १४
८ गुरु	१९	२	.४७	९	.३९	१५
९ शुक्र	२० ↓	३	.४२	१०	.३५	↓ १६
↑ १० शनि	२१	४	.३६	११	.३२	१७
खर मकर ११ रवि	२२	५	.३३	१२	.३२	१८
१२ सोम	२३	६	.३१	१३	.३३	१९
↓ १३ मगल	२४	७	.३३	१४	.३६	२०
१४ बुध	२५	८	.३५	१५	.४१	२१
१५ गुरु	२६	९	.४१	१६	.४८	२२
१६ शुक्र	२७ (कृष्ण पक्ष)	१०	.४८	१७	.५७	२३
१७ शनि	२८	११	.५६	१८	.६८	२४
१८ रवि	२९	१२	.६५	१९	.७९	२५
१९ सोम	३०	१३	.७३	२०	.८९	२६
२० मंगल	३१	१४	.८२	२१	.९९	२७
२१ बुध	१	अ	.८९	...	....	२८

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२२ गुरु	२	१	.९४	२२	.०८	— २९
२३ शुक्र	३	२	.९६	२३	.१६	१
↑ २४ शनि	४	३	.९८	२४	.२०	२
खर मकर २५ रवि	५	४	.९७	२५	.२३	३
↓ २६ सोम	६ (शुक्ल पक्ष)	५	.९४	२६	.२४	४
२७ मंगल	७	६	.८८	२७	.२३	५
२८ बुध	८	७	.८२	१	.२१	६
२९ गुरु	९	८	.७५	२	.१६	७
— ३० शुक्र	१०	९	.६६	३	.११	८
१ शनि	११	१०	.५७	४	.०४}	९
				५	.९७}	
२ रवि	१२	११	.४६	६	.९१	१०
३ सोम	१३	१२	.३७	७	.८४	११
४ मंगल	↑ १४	१३	.२७	८	.७८	↑ १२
५ बुध	फरवरी १५ ↑	१४	.१८	९	.७२	रमजान १३
६ गुरु	१६ माघ	पू	.१०	१०	.६८	१४
७ शुक्र	↓ १७ ↓	१	.०४	११	.६५	↓ १५
८ शनि	१८	{२	.००	१२	.६४	१६
		{३	.९६			
↑ ९ रवि	१९	४	.९४	१३	.६५	१७
खर कुम्भ १० सोम	२०	५	.९५	१४	.६७	१८
↓ ११ मंगल	२१	६	.९८	१५	.७२	१९
१२ बुध	२२	...	. ..	१६	.७९	२०
१३ गुरु	२३	७	.०४	१७	.८८	२१
१४ शुक्र	२४ (कृष्ण पक्ष)	८	.१०	१८	.९८	२२
१५ शनि	२५	९	.१९	...	...	२३
१६ रवि	२६	१०	.२८	१९	.०९	२४
१७ सोम	२७	११	.३५	२०	.१९	२५
१८ मंगल	२८	१२	.४३	२१	.२९	२६
१९ बुध	— २९	१३	.५१	२२	.३९	२७
२० गुरु	मार्च १	१४	.५६	२३	.४६	२८
२१ शुक्र	२	अ	.५९	२४	.५२	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ०७–०८	ईस्वी सन्	— १८३२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८८	शकाब्द	— १७५३–५४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८८	हिजरी सन्	— १२४७	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३२	बंगाब्द	— १२३७	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२२ शनि	३		१	.६०	२५	.५५	— ३०
२३ रवि	४		२	.५८	२६	.५६	१
२४ सोम	५		३	.५६	२७	.५६	२
२५ मंगल	६		४	.४९	१	.५४	३
स्वर ←कुम्भ→ २६ बुध	७		५	.४२	२	.५०	४
२७ गुरु	८		६	.३६	३	.४४	५
२८ शुक्र	९	(शुक्ल पक्ष)	७	.२७	४	.३८	६
२९ शनि	१०		८	.१७	५	.३२	७
३० रवि	११		९	.०७	६	.२५	८
			१०	.९८			
—३१ सोम	१२		११	.८७	७	.१८	९
१ मंगल	१३		१२	.७८	८	.११	१०
२ बुध	१४		१३	.७०	९	.०६	११
३ गुरु	१५		१४	.६३	१०	.०१	१२
					११	.९८	
४ शुक्र	↑ मार्च ↓ १६	← फाल्गुन →	पू	.५९	१२	.९७	← शव्वाल → १३
५ शनि	१७		१	.५५	१३	.९७	१४
६ रवि	१८		२	.५४	१४	.९९	१५
७ सोम	१९		३	.५५	...	....	१६
८ मंगल	२०		४	.५८	१५	.०३	१७
स्वर ←मीन→ ९ बुध	२१		५	.६३	१६	.१०	१८
१० गुरु	२२		६	.७०	१७	.१८	१९
११ शुक्र	२३		७	.७९	१८	.२८	२०
१२ शनि	२४		८	.८७	१९	.३८	२१
१३ रवि	२५	(कृष्ण पक्ष)	९	.९६	२०	.४९	२२
१४ सोम	२६		...	....	२१	.६०	२३
१५ मंगल	२७		१०	.०४	२२	.६९	२४
१६ बुध	२८		११	.१०	२३	.७७	२५
१७ गुरु	२९		१२	.१४	२४	.८३	२६
१८ शुक्र	३०		१३	.१७	२५	.८७	२७
१९ शनि	—३१		१४	.१८	२६	.८९	२८
२० रवि	१		अ	.१६	२७	.८९	२९

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित–→

दयानन्दाब्द	—८८–८९	ईस्वी सन् —१८३२	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८९	शकाब्द —१७५४	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८८८	हिजरी सन् — १२४७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९३२–३३	बंगाब्द :— १२३७–३८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२१	सोम	२		१	.१३	१	.८७	१
२२	मंगल	३		२	.०७	२	.८३	२
२३	बुध	४		३	.०१	३	.७८	३
				४	.९३			
स्वर ←मीन→ २४	गुरु	५		५	.८४	४	.७२	४
२५	शुक्र	६		६	.७३	५	.६६	५
२६	शनि	७	(शुक्ल पक्ष)	७	.६३	६	.५९	६
२७	रवि	८		८	.५३	७	.५२	७
२८	सोम	९		९	.४४	८	.४५	८
—— २९	मंगल	१०		१०	.३५	९	.३९	९
१	बुध	११		११	.२६	१०	.३५	१०
२	गुरु	१२		१२	.१९	११	.३१	११
३	शुक्र	१३		१३	.१५	१२	.२९	१२
४	शनि	१४		१४	.११	१३	.२९	१३
५	रवि	←अप्रैल→ १५		पू	.१०	१४	.३०	←जिलकाद→ १४
६	सोम	१६	←चैत्र→	१	.१०	१५	.३५	१५
७	मंगल	१७		२	.१४	१६	.४१	१६
८	बुध	१८		३	.१९	१७	.४९	१७
९	गुरु	१९		४	.२७	१८	.५८	१८
नन्दन ←मेष→ १०	शुक्र	२०		५	.३४	१९	.६८	१९
११	शनि	२१		६	.४२	२०	.८०	२०
१२	रवि	२२		७	.५०	२१	.९०	२१
१३	सोम	२३		८	.५७	...	....	२२
१४	मंगल	२४		९	.६४	२२	.००	२३
१५	बुध	२५		१०	.६९	२३	.०८	२४
१६	गुरु	२६	(कृष्ण पक्ष)	११	.७२	२४	.१४	२५
१७	शुक्र	२७		१२	.७२	२५	.१९	२६
१८	शनि	२८		१३	.७०	२६	.२१	२७
१९	रवि	२९		१४	.६८	२७	.२१	२८
२०	सोम	३०		अ	.६१	१	.२०	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२१	मंगल	१		१	.५४	२	.१६	— ३०
२२	बुध	२		२	.४६	३	.११	१
२३	गुरु	३		३	.३७	४	.०६	२
२४	शुक्र	४		४	.२७	५	.००	३
						६	.९३	
नन्दन ←मेष→ २५	शनि	५		५	.१८	७	.८६	४
२६	रवि	६	(शुक्ल पक्ष)	६	.०६	८	.७९	५
				७	.९६			
२७	सोम	७		८	.८८	९	.७४	६
२८	मंगल	८		९	.७९	१०	.६८	७
२९	बुध	९		१०	.७३	११	.६४	८
३०	गुरु	१०		११	.६८	१२	.६२	९
— ३१	शुक्र	११		१२	.६४	१३	.६१	१०
१	शनि	१२		१३	.६२	१४	.६३	११
२	रवि	१३		१४	.६२	१५	.६६	१२
३	सोम	←मई→ १४	←वैशाख→	पू	.६६	१६	.७२	←जिल हिज्ज→ १३
४	मंगल	१५		१	.७१	१७	.७९	१४
५	बुध	१६		२	.७७	१८	.८८	१५
६	गुरु	१७		३	.८४	१९	.९९	१६
७	शुक्र	१८		४	.९३	...	....	१७
नन्दन ←वृषभ→ ८	शनि	१९		...	....	२०	.१०	१८
९	रवि	२०		५	.०१	२१	.२०	१९
१०	सोम	२१		६	.०९	२२	.३०	२०
११	मंगल	२२		७	.१५	२३	.३८	२१
१२	बुध	२३		८	.२०	२४	.४५	२२
१३	गुरु	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	२२	२५	.५१	२३
१४	शुक्र	२५		१०	.२३	२६	.५३	२४
१५	शनि	२६		११	.२१	२७	.५४	२५
१६	रवि	२७		१२	.१८	१	.५२	२६
१७	सोम	२८		१३	.१३	२	.४९	२७
१८	मंगल	२९		१४	.०५	३	.४६	२८
				अ	.९६			

९–आश्लेपा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी,१३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.०२ (सूर्य सि०), अप्रैल १०.९२ (आर्य सि०)

५४

दयानन्दाब्द	— ८८–८९	ईस्वी सन्	— १८३२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८९	शकाब्द	— १७५४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८८	हिजरी सन्	— १२४७–४८	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३३	बंगाब्द	— १२३८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१९	बुध	३०		१	.८७	४	.४०	— २९
२०	गुरु	— ३१		२	.७७	५	.३४	१
२१	शुक्र	१		३	.६७	६	.२७	२
२२	शनि	२		४	.५६	७	.२०	३
२३	रवि	३		५	.४७	८	.१४	४
नन्दन ↑ २४	सोम	४		६	.३८	९	.०७	५
वृषभ २५	मंगल	५	(शुक्ल पक्ष)	७	.२९	१० ११	.०२ .९७	६
↓ २६	बुध	६		८	.२३	१२	.९४	७
२७	गुरु	७		९	.१७	१३	.९४	८
२८	शुक्र	८		१०	.१४	१४	.९५	९
२९	शनि	९		११	.११	१५	.९८	१०
३०	रवि	१०		१२	.१२	...	,...	११
— ३१	सोम	११		१३	.१४	१६	.०३	१२
१	मंगल	१२		१४	.१८	१७	.०९	↑ १३
२	बुध	↑ १३	↑	पू	.२५	१८	.१८	मुहर्रम १४
३	गुरु	जून १४	ज्येष्ठ	१	.३२	१९	.२९	१५
४	शुक्र	↓ १५		२	.४०	२०	.३९	↓ १६
५	शनि	१६	↓	३	.४८	२१	.५०	१७
६	रवि	१७		४	.५७	२२	.६०	१८
७	सोम	१८		५	.६३	२३	.६९	१९
↑ ८	मंगल	१९		६	.६८	२४	.७७	२०
नन्दन मिथुन ९	बुध	२०		७	.७०	२५	.८२	२१
१०	गुरु	२१		८	.७१	२६	.८५	२२
↓ ११	शुक्र	२२	(कृष्ण पक्ष)	९	.६९	२७	.८६	२३
१२	शनि	२३		१०	.६६	१	.८५	२४
१३	रवि	२४		११	.६१	२	.८३	२५
१४	सोम	२५		१२	.५४	३	.७९	२६
१५	मंगल	२६		१३	.४६	४	.७४	२७
१६	बुध	२७		१४	.३६	५	.६७	२८
१७	गुरु	२८		अ	.२५	६	.६१	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१८	शुक्र	२९		१	.१६	७	.५४	— ३०
१९	शनि	— ३०		२ ३	.०५ .९९	८	.४७	१
२०	रवि	१		४	.८६	९	.४१	२
२१	सोम	२		५	.७८	१०	.३५	३
नन्दन ↑ २२	मंगल	३		६	.७१	११	.३०	४
मिथुन २३	बुध	४	(शुक्ल पक्ष)	७	.६४	१२	.२८	५
२४	गुरु	५		८	.६१	१३	.२७	६
↓ २५	शुक्र	६		९	.५९	१४	.२७	७
२६	शनि	७		१०	.५९	१५	.२९	८
२७	रवि	८		११	.६१	१६	.३३	९
२८	सोम	९		१२	.६७	१७	.४०	१०
२९	मंगल	१०		१३	.७३	१८	.४९	११
३०	बुध	११		१४	.८०	१९	.५९	१२
३१	गुरु	↑ १२	↑	पू	.८८	२०	.६९	१३
— ३२	शुक्र	जुलाई १३	आषाढ़	१	.९६	२१	.८०	↑ १४
१	शनि	१४		..	...	२२	.९०	सफर १५
२	रवि	↓ १५	↓	२	.०५	...	....	↓ १६
३	सोम	१६		३	.१०	२३	.००	१७
४	मंगल	१७		४	.१६	२४	.०८	१८
५	बुध	१८		५	.१८	२५	.१३	१९
↑ ६	गुरु	१९		६	.१९	२६	.१७	२०
नन्दन कर्क ७	शुक्र	२०		७	.१७	२७	.१८	२१
↓ ८	शनि	२१	(कृष्ण पक्ष)	८	.१४	१	.१९	२२
९	रवि	२२		९	.०९	२	.१६	२३
१०	सोम	२३		१० ११	.०१ .९४	३	.१२	२४
११	मंगल	२४		१२	.८५	४	.०७	२५
१२	बुध	२५		१३	.७५	५ ६	.०१ .९५	२६
१३	गुरु	२६		१४	.६५	७	.८८	२७
१४	शुक्र	● २७		अ	.५५	८	.८१	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—०८–०९	ईस्वी सन् —१८३२	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८९	शकाब्द —१७५४	चन्द्र ग्रहण — ०
(ब) गुजराती	—१८८८	हिजरी सन् —१२४८	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द	— ४९३३	बंगाब्द :— १२३८	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१५	शनि		२८		१	.४५	९	.७५		— २९
	१६	रवि	जुलाई	२९		२	.३४	१०	.६९		१
	१७	सोम		३०		३	.२७	११	.६४		२
	१८	मंगल		— ३१		४	.१९	१२	.६१		३
	१९	बुध		१	(शुक्ल पक्ष)	५	.१३	१३	.५९		४
नन्दन ← कर्क →	२०	गुरु		२		६	.०९	१४	.५९		५
	२१	शुक्र		३		७	.०८	१५	.६१		६
	२२	शनि		४		८	.०८	१६	.६४		७
	२३	रवि		५		९	.०८	१७	.७१		८
	२४	सोम		६		१०	.१४	१८	.७९		९
	२५	मंगल		७		११	.२०	१९	.८९		१०
	२६	बुध		८		१२	.२८	२०	.९९		११
	२७	गुरु		९		१३	.३५	...	...	← रबी-उल-अव्वल →	१२
	२८	शुक्र		१०	← श्रावण →	१४	.४४	२१	.१०		१३
	२९	शनि		११		पू	.५२	२२	.२१		१४
	३०	रवि	← अगस्त →	१२		१	.५८	२३	.३०		१५
—	३१	सोम		१३		२	.६४	२४	.३८		१६
	१	मंगल		१४		३	.६६	२५	.४४		१७
	२	बुध		१५		४	.६८	२६	.४८		१८
	३	गुरु		१६		५	.६६	२७	.५१		१९
	४	शुक्र		१७		६	.६४	१	.५१		२०
	५	शनि		१८		७	.५९	२	.४९		२१
नन्दन ← सिंह →	६	रवि		१९		८	.५२	३	.४६		२२
	७	सोम		२०		९	.४४	४	.४१		२३
	८	मंगल		२१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३४	५	.३६		२४
	९	बुध		२२		११	.२५	६	.२९		२५
	१०	गुरु		२३		१२	.१५	७	.२२		२६
	११	शुक्र		२४		{ १३ / १४	.०४ / .९४	८	.१५		२७
	१२	शनि		२५		अ	.८५	९	.०८		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	रबि		२६		१	.७७	१० / ११	.०२ / .९८ }		२९
	१४	सोम	← अगस्त →	२७		२	.७०	१२	.९४		— ३०
	१५	मंगल		२८		३	.६४	१३	.९२		१
	१६	बुध		२९	(शुक्ल पक्ष)	४	.५९	१४	.९१		२
	१७	गुरु		३०		५	.५८	१५	.९२		३
	१८	शुक्र		— ३१		६	.५८	१६	.९७		४
	१९	शनि		१		७	.६०	...	....		५
	२०	रवि		२		८	.६५	१७	.०२		६
नन्दन ← सिंह →	२१	सोम		३		९	.७१	१८	.१०		७
	२२	मंगल		४		१०	.७८	१९	.१९		८
	२३	बुध		५		११	.८७	२०	.२९		९
	२४	गुरु		६		१२	.९४	२१	.४०		१०
	२५	शुक्र		७	← भाद्रपद →	...	....	२२	.५१	← रबी-उल-आखिर →	११
	२६	शनि		८		१३	.०२	२३	.६१		१२
	२७	रबि		९		१४	.१०	२४	.६९		१३
	२८	सोम		१०		पू	.१५	२५	.७५		१४
	२९	मंगल	← सितम्बर →	११		१	.१८	२६	.८१		१५
	३०	बुध		१२		२	.२०	२७	.८३		१६
—	३१	गुरु		१३		३	.१८	१	.८४		१७
	१	शुक्र		१४		४	.१६	२	.८२		१८
	२	शनि		१५		५	.११	३	.७९		१९
	३	रबि		१६		{ ६ / ७	.०५ / .९७	४	.७४		२०
नन्दन ← कन्या →	४	सोम		१७	(कृष्ण पक्ष)	८	.८८	५	.७०		२१
	५	मंगल		१८		९	७८	६	.६३		२२
	६	बुध		१९		१०	.६८	७	.५६		२३
	७	गुरु		२०		११	.५८	८	.४९		२४
	८	शुक्र		२१		१२	.४७	९	.४२		२५
	९	शनि		२२		१३	.३८	१०	.३६		२६
	१०	रविं		२३		१४	.३०	११	.३१		२७
	११	सोम		२४		अ	.२३	१२	.२७		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
हांने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ०८–०९	ईस्वी सन् — १८३२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८९	शकाब्द — १७५४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८८८–८९	हिजरी सन् — १२४८	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३३	बंगाब्द — १२३८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१२	मंगल	↑ सितम्बर ↓ २५		१	.१८	१३	.२४	— २९
१३	बुध	२६		२	.१३	१४	.२३	१
१४	गुरु	२७		३	.१२	१५	.२५	२
१५	शुक्र	२८		४	.११	१६	.२८	३
१६	शनि	२९		५	.१५	१७	.३३	४
१७	रवि	— ३०		६	.१९	१८	.४०	५
१८	सोम	१	(शुक्ल पक्ष)	७	.२५	१९	.४९	६
नन्दन ↑ कन्या ↓ १९	मंगल	२		८	.३३	२०	.६०	७
२०	बुध	३		९	.४२	२१	.७०	८
२१	गुरु	४		१०	.४९	२२	.८१	९
२२	शुक्र	५		११	.५७	२३	.९१	१०
२३	शनि	६		१२	.६५	२४	.९९	११
२४	रवि	७		१३	.७०	...	....	↑ जमादि-उल-अव्वल ↓ १२
२५	सोम	८		१४	.७३	२५	.०७	१३
२६	मंगल	९	↑ आश्विन ↓	पू	.७५	२६	.१२	१४
२७	बुध	↑ अक्टूबर ↓ १०		१	.७५	२७	.१५	१५
२८	गुरु	११		२	.७२	१	.१६	१६
२९	शुक्र	१२		३	.६७	२	.१५	१७
३०	शनि	१३		४	.६१	३	.१२	१८
—३१	रवि	१४		५	.५३	४	.०९	१९
१	सोम	१५		६	.४४	५ .०३ ६ .९७		२०
२	मंगल	१६		७	.३४	७	.९०	२१
३	बुध	१७	(कृष्ण पक्ष)	८	.२४	८	.८३	२२
४	गुरु	१८		९	.१४	९	.७७	२३
नन्दन ↑ तुला ↓ ५	शुक्र	१९		१० .०५ ११ .९५		१०	.७०	२४
६	शनि	२०		१२	.८७	११	.६५	२५
७	रवि	२१		१३	.८१	१२	.६०	२६
८	सोम	२२		१४	.७६	१३	.५७	२७
९	मंगल	२३		अ	.७२	१४	.५६	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१०	बुध	२४		१	.७०	१५	.५७	२९
११	गुरु	२५		२	.७१	१६	.५९	— ३०
१२	शुक्र	↑ अक्टूबर ↓ २६		३	.७३	१७	.६४	१
१३	शनि	२७		४	.७७	१८	.७०	२
१४	रवि	२८		५	.८४	१९	.७९	३
१५	सोम	२९		६	.९२	२०	.८९	४
१६	मंगल	३०	(शुक्ल पक्ष)	..	....	...	....	५
१७	बुध	— ३१		७	.००	२१	.००	६
१८	गुरु	१		८	.१०	२२	.११	७
नन्दन ↑ तुला ↓ १९	शुक्र	२		९	.१८	२३	.२१	८
२०	शनि	३		१०	.२४	२४	.३०	९
२१	रवि	४		११	.२९	२५	.३८	१०
२२	सोम	५		१२	.३३	२६	.४३	↑ जमादि-उल-आखिर ↓ ११
२३	मंगल	६		१३	.३५	२७	.४७	१२
२४	बुध	७	↑ कार्तिक ↓	१४	.३४	१	.४८	१३
२५	गुरु	८		पू	.३१	२	.४७	१४
२६	शुक्र	९		१	.२७	३	.४६	१५
२७	शनि	↑ नवम्बर ↓ १०		२	.२१	४	.४२	१६
२८	रवि	११		३	.१३	५	.३७	१७
२९	सोम	१२		४ .०४ ५ .९४		६	.३१	१८
— ३०	मंगल	१३		६	.८४	७	.२४	१९
१	बुध	१४		७	.७४	८	.१८	२०
२	गुरु	१५	(कृष्ण पक्ष)	८	.६६	९	.११	२१
३	शुक्र	१६		९	.५६	१० .०४ ११ .९८		२२
नन्दन ↑ वृश्चिक ↓ ४	शनि	१७		१०	.४९	१२	.९३	२३
५	रवि	१८		११	.४१	१३	.९१	२४
६	सोम	१९		१२	.३६	१४	.८९	२५
७	मंगल	२०		१३	.३३	१५	.८९	२६
८	बुध	२१		१४	.३१	१६	.९१	२७
९	गुरु	२२		अ	.३२	१७	.९५	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ८८–८९	ईस्वी सन्	— १८३२–३३	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८८९	शकाब्द	— १७५४	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८८९	हिजरी सन्	— १२४८	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३३	बंगाब्द	— १२३८	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	शुक्र		२३		१	.३५	...	...	—	२९
	११	शनि	↑	२४		२	.४०	१८	.०१		१
	१२	रवि	नवम्बर	२५		३	.४६	१९	.१०		२
	१३	सोम		२६		४	.५४	२०	.१९		३
	१४	मंगल	↓	२७		५	.६४	२१	.३०		४
	१५	बुध		२८	(शुक्ल पक्ष)	६	.७२	२२	.४०		५
	१६	गुरु		२९		७	.८०	२३	.५१		६
↑	१७	शुक्र	—	३०		८	.८७	२४	.६१		७
नन्दन वृश्चिक	१८	शनि		१		९	.९४	२५	.६९		८
	१९	रवि		२		१०	.९६	२६	.७५		९
↓	२०	सोम		३		११	.९८	२७	.७८		१०
	२१	मंगल		४		१२	.९६	१	.८०		११
	२२	बुध		५		१३	.९४	२	.८१		१२
	२३	गुरु		६	↑	१४	.८९	३	.७९		१३
	२४	शुक्र		७	मार्गशीर्ष	पू	.८२	४	.७५	↑	१४
	२५	शनि		८		१	.७५	५	.७०	रजब	१५
	२६	रवि		९	↓	२	.६६	६	.६४	↓	१६
	२७	सोम	↑	१०		३	.५७	७	.५९		१७
	२८	मंगल	दिसम्बर	११		४	.४७	८	.५१		१८
—	२९	बुध		१२		५	.३७	९	.४४		१९
	१	गुरु	↓	१३		६	.२८	१०	.३८		२०
	२	शुक्र		१४		७	.१८	११	.३२		२१
	३	शनि		१५		८	.११	१२	.२६		२२
	४	रवि		१६		९	.०४	१३	.२४		२३
↑	५	सोम		१७	(कृष्ण पक्ष)	{ १०	.००	१४	.२१		२४
नन्दन धनु						११	.९७				
↓	६	मंगल		१८		१२	.९५	१५	.२१		२५
	७	बुध		१९		१३	.९६	१६	.२२		२६
	८	गुरु		२०		१४	.९९	१७	.२६		२७
	९	शुक्र		२१		...	...	१८	.३३		२८
	१०	शनि		२२		अ	.०५	१९	.४०		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११	रवि		२३		१	.११	२०	.४९	—	३०
	१२	सोम		२४		२	.१९	२१	.५९		१
	१३	मंगल	↑	२५		३	.२९	२२	.७०		२
	१४	बुध	दिसम्बर	२६		४	.३८	२३	.८२		३
	१५	गुरु		२७		५	.४५	२४	.९१		४
	१६	शुक्र	↓	२८		६	.५२	२५	.९९		५
	१७	शनि		२९	(शुक्ल पक्ष)	७	.५८	...	...		६
	१८	रवि		३०		८	.६१	२६	.०६		७
	१९	सोम	—	३१		९	.६३	२७	.१०		८
	२०	मंगल		१		१०	.६१	१	.१३		९
↑	२१	बुध		२		११	.५८	२	.१३		१०
नन्दन धनु	२२	गुरु		३		१२	.५३	३	.१२		११
↓	२३	शुक्र		४		१३	.४७	४	.०८		१२
	२४	शनि		५		१४	.३९	{ ५	.०४	↑	१३
					↑			६	.९९ }	शाबान	
	२५	रवि ○		६	पौष	पू	.३०	७	.९२		१४
	२६	सोम		७		१	.२१	८	.८५	↓	१५
	२७	मंगल		८	↓	२	.११	९	.७८		१६
	२८	बुध	↑	९		{ ३	.०२	१०	.७१		१७
			जनवरी			४	.९३				
	२९	गुरु		१०		५	.८४	११	.६५		१८
—	३०	शुक्र	↓	११		६	.७६	१२	.६१		१९
	१	शनि		१२		७	.६९	१३	.५७		२०
	२	रवि		१३		८	.६५	१४	.५४		२१
	३	सोम		१४	(कृष्ण पक्ष)	९	.६१	१५	.५३		२२
↑	४	मंगल		१५		१०	.६०	१६	.५४		२३
नन्दन मकर	५	बुध		१६		११	.६०	१७	.५८		२४
	६	गुरु		१७		१२	.६४	१८	.६३		२५
↓	७	शुक्र		१८		१३	.६९	१९	.७०		२६
	८	शनि		१९		१४	.७६	२०	.७९		२७
	९	रवि		२०		अ	.८६	२१	.८९		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

५८

दयानन्दाब्द	—०८–०९	ईस्वी सन्	—१८३३	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८८९	शकाब्द	—१७५४	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८८९	हिजरी सन्	—१२४८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३३	बंगाब्द	—१२३८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	१०	सोम		२१		१	.९४	...	...		— २९
	११	मंगल		२२		...	....	२२	.०१		१
	१२	बुध		२३		२	.०३	२३	.११		२
	१३	गुरु	↑	२४		३	.११	२४	.२१		३
	१४	शुक्र	जनवरी	२५		४	.१८	२५	.३०		४
	१५	शनि		२६	(शुक्ल पक्ष)	५	.२२	२६	.३७		५
	१६	रवि	↓	२७		६	.२४	२७	.४२		६
	१७	सोम		२८		७	.२७	१	.४५		७
	१८	मंगल		२९		८	.२५	२	.४६		८
नन्दन ↑	१९	बुध		३०		९	.२२	३	.४५		९
मकर	२०	गुरु	—	३१		१०	.१७	४	.४२		१०
↓	२१	शुक्र		१		११	.११	५	.३७		११
	२२	शनि		२		{ १२	.०२	६	.३३		१२
						{ १३	.९४				
	२३	रवि		३	↑	१४	.८४	७	.२६	↑	१३
	२४	सोम		४	माघ	पू	.७४	८	.१९	रमजान	१४
	२५	मंगल		५		१	.६५	९	.१२		१५
	२६	बुध		६	↓	२	.५५	१०	.०५	↓	१६
	२७	गुरु		७		३	.४६	{ ११	.००		१७
			↑					{ १२	.९४		
	२८	शुक्र	फरवरी	८		४	.३९	१३	.९०		१८
—	२९	शनि		९		५	३२	१४	.८७		१९
	१	रवि	↓	१०		६	.२८	१५	.८५		२०
	२	सोम		११		७	.२४	१६	.८७		२१
	३	मंगल		१२		८	.२३	१७	.८९		२२
नन्दन ↑	४	बुध		१३	(कृष्ण पक्ष)	९	.२४	१८	.९४		२३
कुम्भ	५	गुरु		१४		१०	.२९	...	....		२४
↓	६	शुक्र		१५		११	.३३	१९	.०१		२५
	७	शनि		१६		१२	.४०	२०	.०९		२६
	८	रवि		१७		१३	.४९	२१	.२०		२७
	९	सोम		१८		१४	.५७	२२	.३१		२८
	१०	मंगल		१९		अ	.६६	२३	.४१		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	११	बुध		२०		१	.७३	२४	.५१		— ३०
	१२	गुरु		२१		२	.८०	२५	.६०		१
	१३	शुक्र	↑	२२		३	.८५	२६	.६८		२
	१४	शनि	फरवरी	२३		४	.८९	२७	.७४		३
	१५	रवि		२४	(शुक्ल पक्ष)	५	.८९	१	.७७		४
	१६	सोम	↓	२५		६	.८८	२	.७८		५
	१७	मंगल		२६		७	.८४	३	.७७		६
	१८	बुध		२७		८	.७८	४	.७५		७
↑	१९	गुरु	—	२८		९	.७२	५	.७२		८
नन्दन कुम्भ	२०	शुक्र		१		१०	.६४	६	.६६		९
	२१	शनि		२		११	.५६	७	.६०		१०
↓	२२	रवि		३		१२	.४६	८	.५३		११
	२३	सोम		४		१३	.३६	९	.४६		१२
	२४	मंगल		५		१४	.२६	१०	.४०		१३
	२५	बुध		६	↑	पू	.१६	११	.३३	↑	१४
	२६	गुरु		७	फाल्गुन	१	.०७	१२	.२८	शव्वाल	१५
	२७	शुक्र		८		{ २	.००	१३	.२३		१६
			↑		↓	{ ३	.९३			↓	
	२८	शनि	मार्च	९		४	.८९	१४	.१९		१७
	२९	रवि		१०		५	.८६	१५	.१९		१८
—	३०	सोम	↓	११		६	.८४	१६	.१९		१९
	१	मंगल		१२		७	.८४	१७	.२१		२०
	२	बुध		१३		८	.८९	१८	.२५		२१
	३	गुरु		१४		९	.९३	१९	.३१		२२
↑	४	शुक्र		१५		....	...	२०	.४०		२३
नन्दन मीन	५	शनि		१६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.०१	२१	५०		२४
	६	रवि		१७		११	.०९	२२	.६०		२५
↓	७	सोम		१८		१२	.१८	२३	.७१		२६
	८	मंगल		१९		१३	.२६	२४	.८१		२७
	९	बुध		२०		१४	.३४	२५	.९१		२८
	१०	गुरु		२१		अ	.३९	२६	.९९		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ०९-१०	ईस्वी सन्	— १८३३	सूर्य ग्रहण	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९०	शकाब्द	— १७५५	चन्द्र ग्रहण	⚬		
(ब) गुजराती	— १८८९	हिजरी सन्	— १२४८	पूर्णिमा	पू		
कल्यब्द	— ४९३३-३४	बंगाब्द	— १२३८-३९	अमावस्या	अ		

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११	शुक्र	२२		१ .४५	... ...		१
	१२	शनि	२३		२ .४९	२७ .०५		२
	१३	रवि	२४		३ .४८	१ .०९		३
	१४	सोम	२५		४ .४७	२ .१०		४
	१५	मंगल	↑ मार्च २६		५ .४२	३ .१०		५
	१६	बुध	२७	(शुक्ल पक्ष)	६ .३८	४ .०९		६
	१७	गुरु	↓ २८		७ .३१	५ .०५		७
	१८	शुक्र	२९		८ .२२	{ ६ .०० / ७ .९४ }		८
	१९	शनि	३०		९ .१४	८ .८७		९
नन्दन ↑ मीन	२०	रवि	— ३१		{ १० .०३ / ११ .९३ }	९ .८१		१०
↓	२१	सोम	१		१२ .८३	१० .७४		११
	२२	मंगल	२		१३ .७४	११ .६७		१२
	२३	बुध	३	↑	१४ .६५	१२ .६१	↑	१३
	२४	गुरु	४	चैत्र	पू .५७	१३ .५६	ज़िलकाद	१४
	२५	शुक्र	५		१ .५०	१४ .५३		१५
	२६	शनि	६	↓	२ .४६	१५ .५१	↓	१६
	२७	रवि	७		३ .४३	१६ .५१		१७
	२८	सोम	↑ ८		४ .४१	१७ .५२		१८
	२९	मंगल	अप्रैल ९		५ .४२	१८ .५६		१९
——	३०	बुध	१०		६ .४५	१९ .६२		२०
	१	गुरु	↓ ११		७ .५०	२० .७१		२१
	२	शुक्र	१२	(कृष्ण पक्ष)	८ .५७	२१ .८०		२२
	३	शनि	१३		९ .६५	२२ .९०		२३
विजय ↑	४	रवि	१४		१० .७४	. ...		२४
मेष	५	सोम	१५		११ .८२	२३ .०१		२५
↓	६	मंगल	१६		१२ .९०	२४ .११		२६
	७	बुध	१७		१३ .९६	२५ .२२		२७
	८	गुरु	१८		... .	२६ .३०		२८
	९	शुक्र	१९		१४ .०१	२७ .३६		२९
	१०	शनि	२०		अ .०३	१ .४०		३०

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११	रवि	२१		१ .०३	२ .४२		१
	१२	सोम	२२		{ २ .०२ / ३ .९७ }	३ .४३		२
	१३	मंगल	२३		४ .९२	४ .४१		३
	१४	बुध	↑ २४		५ .८५	५ .३८		४
	१५	गुरु	अप्रैल २५	(शुक्ल पक्ष)	६ .७७	६ .३३		५
	१६	शुक्र	↓ २६		७ .६८	७ .२७		६
	१७	शनि	२७		८ .५९	८ .२१		७
	१८	रवि	२८		९ .४८	९ .१५		८
	१९	सोम	२९		१० .३८	१० .०८		९
विजय ↑ मेष	२०	मंगल	— ३०		११ .२७	{ ११ .०१ / १२ .९५ }		१०
↓	२१	बुध	१		१२ .१८	१३ .९०		११
	२२	गुरु	२		१३ .१०	१४ .८६	↑	१२
	२३	शुक्र	३	↑	१४ .०३	१५ .८४	ज़िलहिज्ज	१३
	२४	शनि	४	वैशाख	{ पू .०० / १ .९६ }	१६ .८३		१४
	२५	रवि	५	↓	२ .९३	१७ .८४	↓	१५
	२६	सोम	६		३ .९४	१८ .८७		१६
	२७	मंगल	↑ ७		४ .९८	१९ .९४		१७
	२८	बुध	मई ८		... .	... .		१८
	२९	गुरु	↓ ९		५ .०३	२० .०१		१९
	३०	शुक्र	१०		६ .०९	२१ .१०		२०
—	३१	शनि	११		७ .१७	२२ .२०		२१
	१	रवि	१२	(कृष्ण पक्ष)	८ .२५	२३ .३१		२२
	२	सोम	१३		९ .३३	२४ .४२		२३
विजय ↑	३	मंगल	१४		१० .४१	२५ .५२		२४
वृषभ	४	बुध	१५		११ .४८	२६ .६०		२५
↓	५	गुरु	१६		१२ .५२	२७ .६७		२६
	६	शुक्र	१७		१३ .५४	१ .७२		२७
	७	शनि	१८		१४ .५५	२ .७५		२८
	८	रवि	१९		अ .५३	३ .७६		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.२८ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.१८ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द —०६–१०	ईस्वी सन् —१८३३	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१८९०	शकाब्द —१७५५	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती —१८८९	हिजरी सन् —१२४८–४९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९३४	वंगाब्द —१२३९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	साम	२०		१	.५०	४	.७४	— ३०
१०	मंगल	२१		२	.४४	५	.७१	१
११	बुध	२२		३	.३६	६	.६७	२
१२	गुरु	२३		४	.२८	७	.६२	३
१३	शुक्र	२४	(शुक्ल पक्ष)	५	.१९	८	.५६	४
१४	शनि	↑ २५		{ ६ ७	.१० .९९	९	.४९	५
१५	रवि	मई ↓ २६		८	.८९	१०	.४२	६
१६	सोम	२७		९	.७८	११	.३५	७
१७	मंगल	२८		१०	.६९	१२	.२८	८
१८	बुध	२९		११	६१	१३	.२४	९
विजय ↑ १९	गुरु	३०		१२	.५४	१४	.१९	१०
वृष० २०	शुक्र	— ३१		१३	५०	१५	.१६	११
२१	शनि	१		१४	.४५	१६	.१५	१२
↓ २२	रवि	२	↑	पू	.४४	१७	.१६	↑ १३
२३	सोम	३	ज्येष्ठ	१	.४४	१८	.२०	मुहर्रम १४
२४	मंगल	४		२	.४७	१९	.२५	१५
२५	बुध	५	↓	३	.५१	२०	.३१	↓ १६
२६	गुरु	६		४	.५९	२१	.४०	१७
२७	शुक्र	७		५	.६७	२२	.५०	१८
२८	शनि	↑ ८		६	.७५	२३	.६१	१९
२९	रवि	जून ९		७	.८३	२४	.७२	२०
३०	सोम	↓ १०		८	.९१	२५	.८२	२१
३१	मंगल	११		९	.९७	२६	.९१	२२
— ३२	बुध	१२	(कृष्ण पक्ष)	....	....	२७	.९८	२३
१	गुरु	१३		१०	.००	...	...	२४
विजय ↑ २	शुक्र	१४		११	.०३	१	.०४	२५
मिथुन, ३	शनि	१५		१२	.०४	२	.०७	२६
↓ ४	रवि	१६		{ १३ १४	.०१ .९८	३	.०८	२७
५	सोम	१७		अ	.९३	४	.०७	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
६	मंगल	१८		१	.८७	५	.०४	२९
७	बुध	१९		२	.७७	{ ६ ७	.०१ .९६ }	— ३०
८	गुरु	२०		३	.६८	८	.८९	१
९	शुक्र	२१	(शुक्ल पक्ष)	४	.५८	९	.८२	२
१०	शनि	२२		५	.४७	१०	.७५	३
११	रवि	↑ २३		६	.३७	११	.६८	४
१२	सोम	जून, २४		७	.२७	१२	.६३	५
१३	मंगल	↓ २५		८	.१८	१३	.५७	६
१४	बुध	२६		९	.०९	१४	.५२	७
१५	गुरु	२७		{ १० ११	.०३ .९७	१५	.४९	८
विजय ↑ १६	शुक्र	२८		१२	.९३	१६	.४८	९
मिथुन, १७	शनि	२९		१३	.९२	१७	.४९	१०
↓ १८	रवि	— ३०	↑	१४	.९२	१८	.५१	↑ ११
१९	सोम ○	१	आषाढ़	पू	.९५	१९	.५५	सफर १२
२०	मंगल	२		१	.९९	२०	.६२	१३
२१	बुध	३	↓	....	....	२१	.७०	↓ १४
२२	गुरु	४		२	.०६	२२	.८१	१५
२३	शुक्र	५		३	.१३	२३	.९१	१६
२४	शनि	६		४	.२१	...	....	१७
२५	रवि	↑ ७		५	.३०	२४	.०२	१८
२६	सोम	जुलाई ८		६	३७	२५	.१२	१९
२७	मंगल	९		७	.४४	२६	.२१	२०
२८	बुध	↓ १०		८	.४८	२७	.३०	२१
२९	गुरु	११	(कृष्ण पक्ष)	९	.५१	१	.३५	२२
३०	शुक्र	१२		१०	.५१	२	.३९	२३
— ३१	शनि	१३		११	.४९	३	.४०	२४
विजय ↑ १	रवि	१४		१२	४६	४	.४०	२५
कर्क, २	सोम	१५		१३	.४०	५	.३७	२६
↓ ३	मंगल	१६		१४	.३४	६	.३४	२७
४	बुध ●	१७		अ	.२५	७	.२९	२८

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ०९-१०	ईस्वी सन्	— १८३३	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९०	शकाब्द	— १७५५	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८८९	हिजरी सन्	— १२४९	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३४	बंगाब्द	— १२३९	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	गुरु		१८		१	.१६	८	.२३		— २९
	६	शुक्र		१९		२	.०६	९	.१६		१
						३	.९७				
	७	शनि		२०		४	.८६	१०	.०९		२
	८	रवि		२१		५	.७५	११	.०३		३
								१२	.९६		
	९	सोम	जुलाई	२२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६६	१३	.९१		४
	१०	मंगल		२३		७	.५७	१४	.८६		५
	११	बुध		२४		८	.५१	१५	.८२		६
	१२	गुरु		२५		९	.४५	१६	.८१		७
	१३	शुक्र		२६		१०	.४२	१७	.८१		८
	१४	शनि		२७		११	.४०	१८	.८३		९
	१५	रवि		२८		१२	.४०	१९	.८७		१०
विजय कर्क	१६	सोम		२९		१३	.४२	२०	.९२	रबी-उल-अव्वल	११
	१७	मंगल		३०	श्रावण	१४	.४६	...	...		१२
	१८	बुध		— ३१		पू	.५३	२१	.०१		१३
	१९	गुरु		१		१	.६०	२२	.११		१४
	२०	शुक्र		२		२	.६९	२३	.२१		१५
	२१	शनि		३		३	.७७	२४	.३२		१६
	२२	रवि		४		४	.८५	२५	.४२		१७
	२३	सोम		५		५	.९१	२६	.५२		१८
	२४	मंगल		६		६	.९५	२७	.६०		१९
	२५	बुध	अगस्त	७		...	....	१	.६६		२०
	२६	गुरु		८		७	.००	२	.७०		२१
	२७	शुक्र		९	(कृष्ण पक्ष)	८	.००	३	.७२		२२
						९	.९८				
	२८	शनि		१०		१०	.९४	४	.७२		२३
	२९	रवि		११		११	.९०	५	.७१		२४
	३०	सोम		१२		१२	.८३	६	.६८		२५
	३१	मंगल		१३		१३	.७५	७	.६३		२६
	— ३२	बुध		१४		१४	.६५	८	.५७		२७
	१	गुरु		१५		अ	.५५	९	.५०		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२	शुक्र		१६		१	.४६	१०	.४४		२९
	३	शनि		१७		२	.३५	११	.३७		— ३०
	४	रवि		१८		३	.२६	१२	.३०		१
	५	सोम		१९		४	.१६	१३	.२४		२
	६	मंगल		२०		५	.०७	१४	.१९		३
	७	बुध		२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.०१	१५	.१६		४
						७	.९५				
	८	गुरु	अगस्त	२२		८	.९२	१६	.१३		५
	९	शुक्र		२३		९	.८९	१७	.१३		६
	१०	शनि		२४		१०	.९०	१८	.१४		७
	११	रवि		२५		११	.९२	१९	.१८		८
	१२	सोम		२६		१२	.९६	२०	.२४		९
	१३	मंगल		२७	(अधिक) भाद्रपद	...	....	२१	.३२		१०
विजय सिंह	१४	बुध		२८		१३	.०४	२२	.४१	रबी-उल-आखिर	११
	१५	गुरु		२९		१४	.११	२३	.५१		१२
	१६	शुक्र		३०		पू	.१८	२४	.६१		१३
	१७	शनि		— ३१		१	.२६	२५	.७२		१४
	१८	रवि		१		२	.३६	२६	.८३		१५
	१९	सोम		२		३	.४२	२७	.९१		१६
	२०	मंगल		३		४	.४७	१	.९७		१७
	२१	बुध		४		५	.५०	...	....		१८
	२२	गुरु		५		६	.५१	२	.०२		१९
	२३	शुक्र	सितम्बर	६		७	.५०	३	.०४		२०
	२४	शनि		७		८	.४६	४	.०६		२१
	२५	रवि		८	(कृष्ण पक्ष)	९	.४२	५	.०४		२२
	२६	सोम		९		१०	.३४	६	.०१		२३
								७	.९६		
	२७	मंगल		१०		११	.२७	८	.९०		२४
	२८	बुध		११		१२	.१७	९	.८५		२५
	२९	गुरु		१२		१३	.०७	१०	.७८		२६
						१४	.९८				
	३०	शुक्र		१३		अ	.८७	११	.७१		२७

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—०९-१०	ईस्वी सन् —१८३३	सूर्य ग्रहण— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९०	शकाब्द —१७५५	चन्द्र ग्रहण— ○
(ब) गुजराती	—१८८९	हिजरी सन् —१२४९	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द	—४९३४	बंगाब्द —१२३९	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— ३१	शनि	१४		१	.७८	१२	.६४	२८
१	रवि	१५		२	.६९	१३	.५८	— २९
२	सोम	१६		३	.६१	१४	.५३	१
३	मंगल	१७		४	.५४	१५	.४९	२
४	बुध	१८		५	.४८	१६	.४६	३
५	गुरु	१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.४४	१७	.४५	४
६	शुक्र	२०		७	.४२	१८	.४६	५
७	शनि	←सितम्बर→ २१		८	.४४	१९	.५०	६
८	रवि	२२		९	.४६	२०	.५५	७
९	सोम	२३		१०	.५१	२१	.६२	८
१०	मंगल	२४		११	५६	२२	.७१	९
११	बुध	२५		१२	.६४	२३	.८१	१०
१२	गुरु	२६		१३	.७२	२४	.९१	११
१३	शुक्र	२७		१४	.८०	...	...	१२
१४	शनि	२८	←भाद्रपद→	पू	.८९	२५	.०३	१३
विजय ←कन्या→ १५	रवि	२९		१	.९६	२६	.१३	←जमादि-उल-अव्वल→ १४
१६	सोम	— ३०	(शुक्ल)	...	....	२७	.२१	१५
१७	मंगल	१		२	.०१	१	.२८	१६
१८	बुध	२		३	.०४	२	.३३	१७
१९	गुरु	३		४	.०६	३	.३७	१८
२०	शुक्र	४		५	.०४	४	.३८	१९
२१	शनि	५		६ ७	.०१ .९७	५	.३७	२०
२२	रवि	६		८	.८९	६	.३४	२१
२३	सोम	←अक्टूबर→ ७	(कृष्ण पक्ष)	९	.८२	७	.३०	२२
२४	मंगल	८		१०	.७२	८	.२५	२३
२५	बुध	९		११	.६३	९	.१९	२४
२६	गुरु	१०		१२	.५४	१०	.१२	२५
२७	शुक्र	११		१३	.४४	११ १२	.०५ .९८	२६
२८	शनि	१२		१४	.३४	१३	.९२	२७
२९	रवि	१३		अ	.२५	१४	.८७	२८

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— ३०	सोम	१४		१	.१७	१५	.८२	२९
१	मंगल	१५		२	.१०	१६	.७९	— ३०
२	बुध	१६		३	.०६	१७	.७७	१
३	गुरु	१७		४	.०१	१८	.७८	२
४	शुक्र	१८		५	००	१९	.८१	३
५	शनि	१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.०२	२०	.८६	४
६	रवि	२०		७	.०३	२१	.९२	५
७	सोम	२१		८	.०८	...	....	६
८	मंगल	←अक्टूबर→ २२		९	.१५	२२	.०१	७
९	बुध	२३		१०	.२२	२३	.१०	८
१०	गुरु	२४		११	.३०	२४	.२२	९
११	शुक्र	२५		१२	.४०	२५	.३३	१०
१२	शनि	२६		१३	.४८	२६	.४३	११
१३	रवि	२७		१४	.५४	२७	.५२	१२
१४	सोम	२८		पू	.५९	१	.५९	१३
विजय ←तुला→ १५	मंगल	२९	←आश्विन→	१	.६२	२	.६५	←जमादि-उल-आखिर→ १४
१६	बुध	३०		२	.६५	३	.६९	१५
१७	गुरु	— ३१		३	.६३	४	.७०	१६
१८	शुक्र	१		४	.५९	५	.६९	१७
१९	शनि	२		५	.५६	६	.६७	१८
२०	रवि	३		६	.४९	७	.६४	१९
२१	सोम	४		७	४१	८	.५९	२०
२२	मंगल	५		८	.३२	९	.५३	२१
२३	बुध	←नवम्बर→ ६		९	.२३	१०	.४६	२२
२४	गुरु	७		१०	.१३	११	३९	२३
२५	शुक्र	८	(कृष्ण पक्ष)	११ १२	.०३ .९३	१२	.३२	२४
२६	शनि	९		१३	.८५	१३	.२६	२५
२७	रवि	१०		१४	.७७	१४	.२०	२६
२८	सोम	११		अ	.७०	१५	.१५	२७

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी. ३-कृतिका, ४-रोहणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ०९-१०	ईस्वी सन्	— १८३३-३४	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९०	शकाब्द	— १७५५	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८९०	हिजरी सन्	— १२४९	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३४	बंगाब्द	— १२३९	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२९	मंगल	१२		१	.६४	१६	.१२	२८
— ३०	बुध	१३		२	.६१	१७	.१०	— २९
१	गुरु	१४		३	.६१	१८	.११	१
२	शुक्र	१५		४	.६२	१९	.१३	२
३	शनि	१६		५	.६४	२०	.१७	३
४	रवि	१७		६	.६९	२१	.२३	४
५	सोम	१८	(शुक्ल पक्ष)	७	.७६	२२	.३१	५
६	मंगल	↑ १९		८	.८४	२३	.४१	६
७	बुध	नवम्बर २०		९	.९२	२४	.५२	७
८	गुरु	२१		...	....	२५	.६२	८
९	शुक्र	↓ २२		१०	.०२	२६	.७३	९
१०	शनि	२३		११	.१०	२७	.८२	१०
११	रवि	२४		१२	.१७	१	.९१	११
१२	सोम	२५		१३	.२२	२	.९७	१२
१३	मंगल	२६	↑	१४	.२६	..	...	↑ १३
↑ १४	बुध	२७		पू	.२६	३	.००	१४
विजय वृश्चिक १५	गुरु	२८	कार्तिक	१	.२५	४	.०२	रजब १५
१६	शुक्र	२९	↓	२	.२२	५	.०२	↓ १६
↓ १७	शनि	—३०		३	.१७	६ .०१ } ७ .९७		१७
१८	रवि	१		४	.११	८	.९२	१८
१९	सोम	२		{ ५ .०४ ६ .९५		९	.८६	१९
२०	मंगल	↑ ३		७	.८५	१०	.८०	२०
२१	बुध	४	(कृष्ण पक्ष)	८	.७५	११	.७२	२१
२२	गुरु	दिसम्बर ५		९	.६६	१२	.६६	२२
२३	शुक्र	६		१०	.५६	१३	.६०	२३
२४	शनि	↓ ७		११	.४६	१४	.५४	२४
२५	रवि	८		१२	.३९	१५	.४८	२५
२६	सोम	९		१३	.३३	१६	.४५	२६
२७	मंगल	१०		१४	.२७	१७	.४३	२७
२८	बुध	११		अ	.२४	१८	.४३	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— २९	गुरु	१२		१	.२४	१९	.४४	२९
१	शुक्र	१३		२	.२५	२०	.४८	— ३०
२	शनि	१४		३	.२८	२१	.५४	१
३	रवि	१५		४	.३४	२२	.६२	२
४	सोम	१६		५	.४१	२३	.७१	३
५	मंगल	१७		६	.४९	२४	.८२	४
६	बुध	१८	(शुक्ल पक्ष)	७	.५९	२५	.९२	५
७	गुरु	↑ १९		८	.६७	...	...	६
८	शुक्र	दिसम्बर २०		९	.७४	२६	.०३	७
९	शनि	२१		१०	.८१	२७	.१३	८
१०	रवि	२२		११	.८६	१	.२१	९
११	सोम	↓ २३		१२	.९०	२	.२८	१०
१२	मंगल	२४		१३	.९०	३	.३२	११
१३	बुध	२५		१४	.९०	४	.३४	१२
१४	गुरु	O २६	↑	पू	.८६	५	.३४	↑ १३
विजय ↑ १५	शुक्र	२७	मार्गशीर्ष	१	.८१	६	.३४	शाबान १४
धनु १६	शनि	२८		२	.७५	७	.३१	१५
↓ १७	रवि	२९	↓	३	.६७	८	.२६	↓ १६
१८	सोम	३०		४	.५८	९	.२०	१७
१९	मंगल	— ३१		५	.४९	१०	.१३	१८
२०	बुध	१		६	.४०	११	.०७	१९
२१	गुरु	२		७	.२९	१२ .०० } १३ .९३		२०
२२	शुक्र	↑ ३		८	.२०	१४	.८७	२१
२३	शनि	जनवरी ४	(कृष्ण पक्ष)	९	.११	१५	.८२	२२
२४	रवि	५		{ १० .०३ ११ .९७		१६	.७९	२३
२५	सोम	↓ ६		१२	.९२	१७	.७६	२४
२६	मंगल	७		१३	.९०	१८	.७५	२५
२७	बुध	८		१४	.८८	१९	.७६	२६
२८	गुरु	९		अ	.९१	२०	.७९	२७

९—आश्लेषा, १०—मघा, ११—पूर्वाफाल्गुनी, १२—उत्तराफाल्गुनी, १३—हस्त, १४—चित्रा, १५—स्वाती, १६—विशाखा,
२५—पूर्वाभाद्रपदा, २६—उत्तराभाद्रपदा, २७—रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—०६–१०	ईस्वी सन्	—१८३४	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८६०	शकाब्द	—१७५५	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८६०	हिजरी सन्	—१२४९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३४	बंगाब्द	—१२३९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२९	शुक्र		१०		१	.९३	२१	.८५		२८
	— ३०	शनि		११		२	.९८	२२	.९३	—	२९
	१	रवि		१२		...	...	...	...		१
	२	सोम		१३		३	.०६	२३	.०१		२
	३	मंगल		१४		४	.१४	२४	.११		३
	४	बुध		१५	(शुक्ल पक्ष)	५	.२३	२५	.२२		४
	५	गुरु		१६		६	.३१	२६	.३४		५
	६	शुक्र		१७		७	.४०	२७	.४३		६
	७	शनि		१८		८	.४६	१	.५२		७
	८	रवि	↑	१९		९	.५०	२	.५९		८
	९	सोम		२०		१०	.५५	३	.६३		९
	१०	मंगल	जनवरी	२१		११	.५५	४	.६६		१०
	११	बुध	↓	२२		१२	.५४	५	.६८		११
	१२	गुरु		२३		१३	.५०	६	.६७		१२
↑	१३	शुक्र		२४	↑	१४	.४६	७	.६४	↑	१३
विजय मकर	१४	शनि		२५	पौष	पू	.३९	८	.५९	रमजान	१४
	१५	रवि		२६	↓	१	.३१	९	.५४		१५
↓	१६	सोम		२७		२	.२१	१०	.४८	↓	१६
	१७	मंगल		२८		३	.१२	११	.४१		१७
	१८	बुध		२९		{ ४	.०२	१२	.३४		१८
						५ }	.९२				
	१९	गुरु		३०		६	.८३	१३	.२७		१९
	२०	शुक्र		— ३१		७	.७४	१४	.२१		२०
	२१	शनि		१		८	.६७	१५	.१६		२१
	२२	रवि	↑	२		९	.६१	१६	.१२		२२
	२३	सोम		३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५५	१७	.०९		२३
	२४	मंगल	फरवरी	४		११	.५४	१८	.०७		२४
	२५	बुध		५		१२	.५२	१९	.०८		२५
	२६	गुरु	↓	६		१३	.५४	२०	.१२		२६
	२७	शुक्र		७		१४	.५७	२१	.१६		२७
	२८	शनि		८		अ	.६४	२२	.२३		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	— २९	रवि		९		१	.७०	२३	.३१		२९
	१	सोम		१०		२	.७८	२४	.४१	—	३०
	२	मंगल		११		३	.८७	२५	.५२		१
	३	बुध		१२		४	.९५	२६	.६३		२
	४	गुरु		१३		...	....	२७	.७३		३
	५	शुक्र		१४	(शुक्ल पक्ष)	५	.०४	१	.८२		४
	६	शनि		१५		६	.१०	२	.८९		५
	७	रवि		१६		७	.१६	३	.९५		६
	८	सोम		१७		८	.१८	४	.९९		७
	९	मंगल	↑	१८		९	.१९	...	....		८
	१०	बुध	फरवरी	१९		१०	.१७	५	.००		९
								६	.९९		
	११	गुरु	↓	२०		११	.१३	७	.९७		१०
	१२	शुक्र		२१		१२	.०७	८	.९२		११
↑	१३	शनि		२२	↑	{ १३	.००	९	.८८	↑	१२
						१४ }	.९३				
विजय कुम्भ	१४	रवि		२३	माघ	पू	.८४	१०	.८२	शव्वाल	१३
↓	१५	सोम		२४	↓	१	.७५	११	.७५	↓	१४
	१६	मंगल		२५		२	.६४	१२	.६८		१५
	१७	बुध		२६		३	.५४	१३	.६१		१६
	१८	गुरु		२७		४	.४५	१४	.५५		१७
	१९	शुक्र		— २८		५	.३५	१५	.५०		१८
	२०	शनि		१		६	२९	१६	.४५		१९
	२१	रवि		२		७	.२२	१७	.४१		२०
	२२	सोम		३		८	.१८	१८	.४०		२१
	२३	मंगल	↑	४		९	.१५	१९	.४१		२२
	२४	बुध	मार्च	५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.१३	२०	.४३		२३
	२५	गुरु	↓	६		११	.१५	२१	.४७		२४
	२६	शुक्र		७		१२	१८	२२	.५३		२५
	२७	शनि		८		१३	.२५	२३	.६२		२६
	२८	रवि		९		१४	.३२	२४	.७१		२७
	२९	सोम		१०		अ	.४१	२५	.८३		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—०६-१०	ईस्वी सन्	—१८३४	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८६०	शकाब्द	—१७५५-५६	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१८६०	हिजरी सन्	—१२४६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४६३४	बंगाब्द	—१२३६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष,	माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	—	३०	मंगल		११		१	.४६	२६	.६३	—	२६
		१	बुध		१२		२	.५८	...	....		१
		२	गुरु		१३		३	.६५	२७	.०३		२
		३	शुक्र		१४		४	७०	१	.१३		३
		४	शनि		१५	(शुक्ल पक्ष)	५	.७६	२	.२०		४
		५	रवि		१६		६	.७७	३	.२७		५
		६	सोम		१७		७	.७५	४	.३१		६
		७	मंगल		१८		८	.७५	५	.३२		७
		८	बुध		१९		९	.७३	६	.३२		८
		९	गुरु		२०		१०	.६७	७	.३०		९
		१०	शुक्र	↑	२१		११	.६०	८	.२७		१०
		११	शनि	मार्च	२२		१२	.५३	९	.२२		११
		१२	रवि	↓	२३		१३	.४३	१०	.१६		१२
		१३	सोम		२४	↑	१४	.३३	११	.०९		१३
		१४	मंगल		२५	फाल्गुन	पू	.२२	१२	.०२	↑	१४
	↑								१३	.९६	जिलकाद	
विजय	मीन	१५	बुध		२६		१	१३	१४	.८९		१५
	↓	१६	गुरु		२७	↓	२	.०४	१५	.८३	↓	१६
							३	.९५				
		१७	शुक्र		२८		४	.८७	१६	.७८		१७
		१८	शनि		२९		५	.८०	१७	.७४		१८
		१९	रवि		३०		६	.७६	१८	.७२		१९
		२०	सोम	—	३१		७	.७३	१९	.७३		२०
		२१	मंगल		१		८	.७२	२०	.७४		२१
		२२	बुध		२	(कृष्ण पक्ष)	९	.७४	२१	.७८		२२
		२३	गुरु	↑	३		१०	.७७	२२	.८४		२३
		२४	शुक्र	अप्रैल	४		११	.८२	२३	.९२		२४
		२५	शनि		५		१२	.८९	...	...		२५
		२६	रवि	↓	६		१३	.९८	२४	.०२		२६
		२७	सोम		७		...	...	२५	.१२		२७
		२८	मंगल		८		१४	.०६	२६	.२३		२८
		२९	बुध		९		अ	.१५	२७	.३३		२९

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष,	माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— १०–११	ईस्वी सन्	— १८३४	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९१	शकाब्द	— १७५६	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८९०	हिजरी सन्	— १२४९–५०	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३४–३५	बंगाब्द	— १२३९–४०	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
—३०	गुरु	१०		१	.२२	१	.४३	—३०
१	शुक्र	११		२	.२७	२	.५२	१
२	शनि	१२		३	.३२	३	.५८	२
३	रवि	१३		४	.३३	४	.६२	३
४	सोम	१४		५	.३४	५	.६४	४
५	मंगल	१५		६	.३२	६	.६४	५
६	बुध	१६	(शुक्ल पक्ष)	७	.२९	७	.६३	६
७	गुरु	१७		८	.२२	८	.६०	७
८	शुक्र	१८		९	.१६	९	.५५	८
९	शनि	↑ १९		१०	.०८	१०	.४९	९
		अप्रैल		११	.९९			
१०	रवि	२०		१२	.८९	११	.४३	१०
११	सोम	↓ २१		१३	.७८	१२	.३६	↑ ११
१२	मंगल	२२		१४	.६८	१३	.३०	जिलहिज्ज १२
↑ १३	बुध	२३	↑	पू	.५८	१४	.२३	१३
उप मेष १४	गुरु	२४	चैत्र	१	.४९	१५	.१७	१४
↓ १५	शुक्र	२५	↓	२	.४२	१६	.११	↓ १५
१६	शनि	२६		३	.३५	१७	.०७	१६
१७	रवि	२७		४	.३०	१८	.०६	१७
१८	सोम	२८		५	.२७	१९	.०५	१८
१९	मंगल	२९		६	.२६	२०	.०६	१९
२०	बुध	—३०		७	.२६	२१	.०९	२०
२१	गुरु	१		८	.३०	२२	.१५	२१
२२	शुक्र	२	(कृष्ण पक्ष)	९	.३५	२३	.२३	२२
२३	शनि	३		१०	.४२	२४	.३२	२३
२४	रवि	↑ ४		११	.५०	२५	.४२	२४
२५	सोम	मई ५		१२	.५९	२६	.५३	२५
२६	मंगल	↓ ६		१३	.६६	२७	.६३	२६
२७	बुध	७		१४	.७३	१	.७४	२७
२८	गुरु	८		अ	.८०	२	.८२	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२९	शुक्र	९		१	.८५	३	.८९	—२९
मेष ३०	शनि	१०		२	.८७	४	.९४	१
—३१	रवि	११		३	.८६	५	.९६	२
१	सोम	१२		४	.८५	६	.९८	३
२	मंगल	१३		५	.८१	७	.९६	४
३	बुध	१४		६	.७४	८	.९३	५
४	गुरु	१५	(शुक्ल पक्ष)	७	.६७	९	.८९	६
५	शुक्र	१६		८	.५८	१०	.८३	७
६	शनि	१७		९	.५०	११	.७६	८
७	रवि	१८		१०	.४०	१२	७०	९
८	सोम	↑ १९		११	.३०	१३	.६३	१०
९	मंगल	मई २०		१२	.२०	१४	.५७	११
१०	बुध	↓ २१		१३	.०९	१५	.५०	१२
११	गुरु	२२		१४	.००	१६	.४५	
			↑	पू	.९२			↑ १३
↑ १२	शुक्र	२३	वैशाख	१	.८६	१७	.४१	मुहर्रम १४
उप वृषभ १३	शनि	२४	↓	२	.८०	१८	.३८	१५
↓ १४	रवि	२५		३	.७८	१९	.३७	↓ १६
१५	सोम	२६		४	.७६	२०	.३८	१७
१६	मंगल	२७		५	.७७	२१	.४१	१८
१७	बुध	२८		६	.७९	२२	.४७	१९
१८	गुरु	२९		७	.८५	२३	.५३	२०
१९	शुक्र	३०		८	.९२	२४	.६२	२१
२०	शनि	—३१	(कृष्ण पक्ष)	..	....	२५	.७२	२२
२१	रवि	१		९	.००	२६	.८३	२३
२२	सोम	२		१०	.०८	२७	.९४	२४
२३	मंगल	↑ ३		११	.१६	...	....	२५
२४	बुध	जून ४		१२	.२४	१	.०४	२६
२५	गुरु	↓ ५		१३	.३०	२	.१३	२७
२६	शुक्र	६		१४	.३३	३	.२०	२८
२७	शनि	७		अ	.३६	४	.२५	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.५४ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.४४ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द		—१०–११	ईस्वी सन्	—१८३४	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द	(अ) उ० भा०	—१८९१	शकाब्द	—१७५६	चन्द्र ग्रहण—	O
	(ब) गुजराती	—१८९०	हिजरी सन्	—१२५०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द		—४९३५	बंगाब्द	—१२४०	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	अंग्रेजी दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
जय ↑ वृष	२८ रवि		८		१	.३६	५	.२८	—	३०
	२९ सोम		९		२	.३५	६	.३०		१
	३० मंगल		१०		३	.३०	७	.२९		२
↓	३१ बुध		११		४	.२५	८	.२६		३
—	३२ गुरु		१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.१८	९	.२२		४
	१ शुक्र		१३		६	.०९	१०	.१७		५
	२ शनि		१४	{	७	.००	११	.११		६
					८	.९०				
	३ रवि		१५		९	.७९	१२	.०४ }		७
							१३	.९७ }		
	४ सोम		१६		१०	.६९	१४	.९०		८
	५ मंगल	↑ जून	१७		११	.६०	१५	.८४		९
	६ बुध		१८		१२	.५०	१६	.७९		१०
	७ गुरु	↓	१९	↑ ज्येष्ठ	१३	.४२	१७	.७४		११
	८ शुक्र		२०		१४	.३५	१८	.७१	↑ सफर	१२
	९ शनि	O	२१		पू	.२९	१९	.६९		१३
जय ↑ मिथुन	१० रवि		२२		१	.२६	२०	.७०		१४
	११ सोम		२३	↓	२	.२४	२१	.७३	↓	१५
	१२ मंगल		२४		३	.२६	२२	.७८		१६
↓	१३ बुध		२५		४	.२७	२३	.८४		१७
	१४ गुरु		२६		५	.३३	२४	.९२		१८
	१५ शुक्र		२७		६	.३९.	...			१९
	१६ शनि		२८		७	.४६	२५	.०२		२०
	१७ रवि		२९		८	.५५	२६	.१३		२१
	१८ सोम	—	३०	(कृष्ण पक्ष)	९	.६३	२७	.२४		२२
	१९ मंगल		१		१०	.७१	१	.३४		२३
	२० बुध	↑ जुलाई	२		११	.७६	२	.४३		२४
	२१ गुरु		३		१२	.८२	३	.५१		२५
	२२ शुक्र		४		१३	.८४	४	.५६		२६
	२३ शनि	↓	५		१४	.८३	५	.६१		२७
	२४ रवि		६		अ	.८२	६	.६२		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	अंग्रेजी दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
	२५ सोम		७		१	.७८	७	.६२	—	२९
जय ↑ मिथुन	२६ मंगल		८		२	.७२	८	.५९		१
	२७ बुध		९		३	.६५	९	.५५		२
	२८ गुरु		१०		४	.५७	१०	.५१		३
↓	२९ शुक्र		११	(शुक्ल पक्ष)	५	.४७	११	.४५		४
	३० शनि		१२		६	.३८	१२	.३८		५
—	३१ रवि		१३		७	.२७	१३	.३१		६
	१ सोम		१४		८	.१७	१४	.२४		७
	२ मंगल		१५	{	९	.०६	१५	.१८		८
				{	१०	.९७				
	३ बुध		१६		११	.८९	१६	.१२		९
	४ गुरु	↑ जुलाई	१७		१२	.८२	१७	.०८		१०
	५ शुक्र		१८		१३	.७७	१८	.०४		११
	६ शनि		१९	↑ आषाढ़	१४	.७४	१९	.०२	↑ रबी-उल-अव्वल	१२
	७ रवि	↓	२०		पू	.७२	२०	.०३		१३
	८ सोम		२१		१	.७३	२१	.०५		१४
	९ मंगल		२२		२	.७५	२२	.०९		१५
जय ↑ कर्क	१० बुध		२३	↓	३	.८०	२३	.१५		१६
	११ गुरु		२४		४	.८५	२४	.२२		१७
↓	१२ शुक्र		२५		५	.९४	२५	.३२		१८
	१३ शनि		२६		...	...	२६	.४३	↓	१९
	१४ रवि		२७		६	.०२	२७	.५४		२०
	१५ सोम		२८		७	.१०	१	.६४		२१
	१६ मंगल		२९		८	.१८	२	.७३		२२
	१७ बुध		३०		९	.२४	३	.८१		२३
	१८ गुरु	—	३१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३०	४	.८८		२४
	१९ शुक्र		१		११	.३१	५	.९२		२५
	२० शनि	↑ अगस्त	२		१२	.३२	६	.९४		२६
	२१ रवि		३		१३	.३०	७	.९४		२७
	२२ सोम		४		१४	.२७	८	.९२		२८
	२३ मंगल	↓	५		अ	.२१	९	.९०		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्ता, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— १०-११	ईस्वी सन्	— १८३४	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९१	शकाब्द	— १७५६	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८९०	हिजरी सन्	— १२५०	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३५	बंगाब्द	— १२४०	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	बुध	६		१	.१४	१०	.८५	— ३०
२५	गुरु	७		२	.०६	११	.७९	१
				३	.९७			
जय कर्क २६	शुक्र	८		४	.८७	१२	.७२	२
२७	शनि	९		५	.७६	१३	.६५	३
२८	रवि	१०		६	.६६	१४	.५८	४
२९	सोम	११	(शुक्ल पक्ष)	७	.५६	१५	.५२	५
३०	मंगल	१२		८	.४७	१६	.४६	६
३१	बुध	१३		९	.४०	१७	.४१	७
— ३२	गुरु	१४		१०	.३२	१८	.३७	८
१	शुक्र	१५		११	.२६	१९	.३५	९
२	शनि	१६		१२	.२३	२०	.३५	१०
३	रवि	अगस्त १७		१३	.२२	२१	.३६	रबी-उल-आखिर ११
४	सोम	१८		१४	.२३	२२	.४०	१२
५	मंगल	१९	श्रावण	पू	.२४	२३	.४५	१३
६	बुध	२०		१	.२९	२४	.५३	१४
७	गुरु	२१		२	.३६	२५	.६३	१५
८	शुक्र	२२		३	.४४	२६	.७३	१६
९	शनि	२३		४	.५२	२७	.८३	१७
जय सिंह १०	रवि	२४		५	.६०	१	.९४	१८
११	सोम	२५		६	.६८	...	....	१९
१२	मंगल	२६		७	.७५	२	.०४	२०
१३	बुध	२७		८	.७९	३	.१३	२१
१४	गुरु	२८	(कृष्ण पक्ष)	९	.८१	४	.१९	२२
१५	शुक्र	२९		१०	.८३	५	.२४	२३
१६	शनि	३०		११	.८०	६	.२६	२४
१७	रवि	— ३१		१२	.७७	७	.२७	२५
१८	सोम	सित. १		१३	.७२	८	.२६	२६
१९	मंगल	२		१४	.६६	९	.२३	२७
२०	बुध	३		अ	.५७	१०	.१८	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२१	गुरु	४		१	.४८	११	.१२	— २९
२२	शुक्र	५		२	.३८	१२	.०६	१
२३	शनि	६		३	.२८	१३	.००	२
						१४	.९३	
२४	रवि	७		४	.१७	१५	.८६	३
जय सिंह २५	सोम	८		५	.०७	१६	.८०	४
				६	.९९			
२६	मंगल	९	(शुक्ल पक्ष)	७	.९१	१७	.७४	५
२७	बुध	१०		८	.८५	१८	.७०	६
२८	गुरु	११		९	.७९	१९	.६८	७
२९	शुक्र	१२		१०	.७५	२०	.६[illegible]	८
३०	शनि	१३		११	.७४	२१	.६८	९
— ३१	रवि	सितम्बर १४		१२	.७६	२२	.७१	जमादि-उल-अव्वल १०
१	सोम	१५		१३	.७८	२३	.७६	११
२	मंगल	१६	भाद्रपद	१४	.८२	२४	.८४	१२
३	बुध	१७		पू	.८८	२५	९३	१३
४	गुरु	१८		१	.९५	...	....	१४
५	शुक्र	१९		..	....	२६	.०३	१५
६	शनि	२०		२	.०३	२७	.१३	१६
७	रवि	२१		३	.१२	१	.२४	१७
जय कन्या ८	सोम	२२		४	.२०	२	.३५	१८
९	मंगल	२३		५	.२८	३	.४३	१९
१०	बुध	२४		६	.३२	४	.५०	२०
११	गुरु	२५	(कृष्ण पक्ष)	७	.३३	५	.५५	२१
१२	शुक्र	२६		८	.३६	६	.५८	२२
१३	शनि	२७		९	.३४	७	.६०	२३
१४	रवि	२८		१०	.३२	८	.५९	२४
१५	सोम	२९		११	.२६	९	.५६	२५
१६	मंगल	— ३०		१२	.२०	१०	.५२	२६
१७	बुध	अ० १		१३	.१२	११	.४७	२७
१८	गुरु	२		१४	.०३	१२	.४१	२८
				अ	.९३			

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१०-११	ईस्वी सन्	—१८३४	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९१	शकाब्द	—१७५६	चन्द्र ग्रहण —	०
(ब) गुजराती	—१८९०-९१	हिजरी सन्	—१२५०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३५	बंगाब्द	—१२४०	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१९	शुक्र	३		१	.८४	१३	.३४	२९
२०	शनि	४		२	.७३	१४	.२७	— ३०
२१	रवि	५		३	.६३	१५	.२०	१
२२	सोम	६		४	.५४	१६	.१३	२
जय ←कन्या→ २३	मंगल	७	(शुक्ल पक्ष)	५	.४६	१७	.०८	३
२४	बुध	८		६	.४०	१८	.०४	४
२५	गुरु	९		७	.३४	१९ .०१ } २०	.९९ }	५
२६	शुक्र	१०		८	.३२	...		६
२७	शनि	११		९	.३०	२१	.००	७
२८	रवि	१२		१०	.३२	२२	.०२	८
२९	सोम	१३		११	.३४	२३	.०८	९
— ३०	मंगल	१४		१२	.३८	२४	.१४	↑ १०
१	बुध	↑ १५	↑	१३	.४५	२५	.२३	११
२	गुरु	अक्टूबर १६	आश्विन	१४	.५२	२६	.३३	१२
३	शुक्र	१७		पू	.६१	२७	.४३	जमादि-उल-आखिर १३
४	शनि	↓ १८		१	.६९	१	.५५	१४
५	रवि	१९	↓	२	.७७	२	.६५	१५
६	सोम	२०		३	.८५	३	.७४	१६
७	मगल	२१		४	.८९	४	.८१	↓ १७
८	बुध	२२		५	.९३	५	.८६	१८
जय ←तुला→ ९	गुरु	२३		६	.९४	६	.९१	१९
१०	शुक्र	२४		७	.९३	७	.९२	२०
११	शनि	२५		८	.८९	८	.९१	२१
१२	रवि	२६	(कृष्ण पक्ष)	९	.८५	९	.८९	२२
१३	सोम	२७		१०	.७८	१०	.८५	२३
१४	मंगल	२८		११	.६९	११	.८०	२४
१५	बुध	२९		१२	.६१	१२	.७४	२५
१६	गुरु	३०		१३	.५१	१३	.६८	२६
१७	शुक्र	— ३१		१४	.४२	१४	.६१	२७
१८	शनि	१		अ	.३१	१५	.५३	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१९	रवि	२		१	.२२	१६	.४७	— २९
२०	सोम	३		२	.१३	१७	.४२	१
२१	मंगल	४		३	.०५	१८	.३७	२
२२	बुध	५		{ ४	.००	१९	.३४	३
			(शुक्ल पक्ष)	{ ५	.९४			
जय ←तुला→ २३	गुरु	६		६	.९१	२०	.३२	४
२४	शुक्र	७		७	.८९	२१	.३२	५
२५	शनि	८		८	.९१	२२	.३५	६
२६	रवि	९		९	.९४	२३	.३९	७
२७	सोम	१०		१०	.९८	२४	.४५	८
२८	मंगल	११		...	...	२५	.५३	९
२९	बुध	१२		११	.०५	२६	.६२	१०
— ३०	गुरु	१३		१२	.१३	२७	.७४	११
१	शुक्र	१४		१३	.२३	१	.८४	१२
२	शनि	↑ १५	↑	१४	.३२	२	.९५	↑ १३
३	रवि	नवम्बर १६	कार्तिक	पू	.४०	...	....	रज्जब १४
४	सोम	१७		१	.४६	३	.०४	१५
५	मंगल	↓ १८	↓	२	.५१	४	.१२	↓ १६
६	बुध	१९		३	.५५	५	.१९	१७
७	गुरु	२०		४	.५५	६	.२२	१८
८	शुक्र	२१		५	.५४	७	.२४	१९
९	शनि	२२		६	.५०	८	.२४	२०
जय ←वृश्चिक→ १०	रवि	२३		७	.४६	९	.२२	२१
११	सोम	२४		८	.४०	१०	.१८	२२
१२	मंगल	२५		९	.३२	११	.१४	२३
१३	बुध	२६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.२२	१२	.०८	२४
१४	गुरु	२७		११	.१३	१३ .०१ } १४	.९४ }	२५
१५	शुक्र	२८		{ १२	.०४	१५	.८७	२६
				{ १३	.९३			
१६	शनि	२९		१४	.८४	१६	.८१	२७
१७	रवि	३०		अ	.७६	१७	.७५	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— १०–११	ईस्वी सन्	— १८३४–३५	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९१	शकाब्द	— १७५६	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८९१	हिजरी सन्	— १२५०	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३५	बंगाब्द	— १२४०	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१८	सोम	१		१	.६८	१८	.७०	२९
	१९	मंगल	२		२	.६१	१९	.६७	— ३०
	२०	बुध	३		३	.५६	२०	.६४	१
	२१	गुरु	४		४	.५४	२१	.६५	२
	२२	शुक्र	५		५	.५२	२२	.६६	३
जय ↑ वृश्चिक ↓	२३	शनि	६		६	.५४	२३	.७०	४
	२४	रवि	७		७	.५७	२४	.७६	५
	२५	सोम	८		८	.६३	२५	.८३	६
	२६	मंगल	९	(शुक्ल पक्ष)	९	.६९	२६	.९३	७
	२७	बुध	१०		१०	.७७	...	...	८
	२८	गुरु	११		११	.८६	२७	.०४	९
	२९	शुक्र	१२		१२	.९६	१	.१४	१०
	— ३०	शनि	१३		...	....	२	.२५	११
	१	रवि	१४		१३	.०४	३	.३४	१२
	२	सोम	१५		१४	.१०	४	.४२	१३
	३	मंगल	↑ दिसम्बर ↓ १६	↑ मार्गशीर्ष ↓ O	पू	.१६	५	.५०	↑ शाबान ↓ १४
	४	बुध	१७		१	.१८	६	.५४	१५
	५	गुरु	१८		२	.१९	७	.५६	१६
	६	शुक्र	१९		३	.१८	८	.५६	१७
	७	शनि	२०		४	.१४	९	.५५	१८
जय ↑ धनु ↓	८	रवि	२१		५	.०९	१०	.५२	१९
	९	सोम	२२		६	.०२	११	.४८	२०
					७	.९५			
	१०	मंगल	२३		८	.८५	१२	.४२	२१
	११	बुध	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	.७६	१३	.३५	२२
	१२	गुरु	२५		१०	.६७	१४	.२८	२३
	१३	शुक्र	२६		११	.५७	१५	.२२	२४
	१४	शनि	२७		१२	.४७	१६	.१५	२५
	१५	रवि	२८		१३	.३९	१७	.०९	२६
	१६	सोम	२९		१४	.३१	१८	.०४	२७
	१७	मंगल	३०		अ	.२५	१९	.००	२८
							२०	.९८	

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१८	बुध	— ३१		१	.२१	२१	.९७	— २९
	१९	गुरु	१		२	.१८	२२	.९८	१
	२०	शुक्र	२		३	.१७	..	....	२
	२१	शनि	३		४	.१८	२३	.०१	३
	२२	रवि	४		५	.२२	२४	.०६	४
जय ↑ धनु ↓	२३	सोम	५		६	.२८	२५	.१४	५
	२४	मंगल	६		७	.३४	२६	.२३	६
	२५	बुध	७		८	.४३	२७	.३४	७
	२६	गुरु	८	(शुक्ल पक्ष)	९	.५२	१	.४४	८
	२७	शुक्र	९		१०	.६१	२	.५५	९
	२८	शनि	१०		११	.६९	३	.६४	१०
	— २९	रवि	११		१२	.७५	४	.७४	११
	१	सोम	१२		१३	.८०	५	.८१	१२
	२	मंगल	१३		१४	.८३	६	.८५	१३
	३	बुध	१४		पू	.८४	७	.८८	१४
	४	गुरु	↑ जनवरी ↓ १५	↑ पौष ↓	१	.८२	८	.८९	↑ रमजान ↓ १५
	५	शुक्र	१६		२	.७९	९	.८८	१६
	६	शनि	१७		३	.७४	१०	.८६	१७
	७	रवि	१८		४	.६८	११	.८१	१८
	८	सोम	१९		५	.५९	१२	.७६	१९
	९	मंगल	२०		६	.४९	१३	.६९	२०
जय ↑ मकर ↓	१०	बुध	२१		७	.४०	१४	.६३	२१
	११	गुरु	२२		८	.३०	१५	.५६	२२
	१२	शुक्र	२३		९	.२०	१६	.४९	२३
	१३	शनि	२४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.११	१७	.४३	२४
	१४	रवि	२५		११	.०३	१८	.३७	२५
					१२	.९५			
	१५	सोम	२६		१३	.९०	१९	.३४	२६
	१६	मंगल	२७		१४	.८५	२०	.३१	२७
	१७	बुध	२८		अ	.८२	२१	.२९	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

दयानन्दाब्द	—१०-११	ईस्वी सन्	—१८३५	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९१	शकाब्द	—१७५६-५७	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१८९१	हिजरी सन्	—१२५०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३५	बंगाब्द	—१२४०	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१८	गुरु	ज० २९		१	.८१	२२	.३०	२९
१९	शुक्र	३०.		२	.८३	२३	.३३	— ३०
२०	शनि	— ३१		३	.८८	२४	.३७	१
२१	रवि	१		४	.९३	२५	.४५	२
२२	सोम	२	(शुक्ल पक्ष)	५	.९९	२६	.५३	३
उय ←मकर→ २३	मंगल	३		...	....	२७	.६३	४
२४	बुध	४		६	.०८	१	.७४	५
२५	गुरु	५		७	.१७	२	.८४	६
२६	शुक्र	६		८	.२६	३	.९५	७
२७	शनि	७		९	.३३	...	...	८
२८	रवि	८		१०	.४०	४	.०४	९
२९	सोम	९		११	.४५	५	.११	१०
— ३०	मंगल	१०		१२	.४७	६	.१७	११
१	बुध	११		१३	.४७	७	.२०	१२
२	गुरु	१२	←माघ→	१४	.४५	८	.२२	१३
३	शुक्र	१३		पू	.४२	९	.२१	←शव्वाल→ १४
४	शनि	←फरवरी→ १४		१	.३६	१०	.१९	१५
५	रवि	१५		२	.३०	११	.१४	१६
६	सोम	१६		३	.२१	१२	.०९	१७
७	मंगल	१७		४	.१२	१३ .०४ } १४ .९७ }		१८
उय ←कुम्भ→ ८	बुध	१८		{ ५ .०३ { ६ .९३		१५	.९०	१९
९	गुरु	१९		७	.८३	१६	.८३	२०
१०	शुक्र	२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.७३	१७	.७६	२१
११	शनि	२१		९	.६५	१८	.७०	२२
१२	रवि	२२		१०	.५६	१९	.६६	२३
१३	सोम	२३		११	.५१	२०	.६३	२४
१४	मंगल	२४		१२	.४७	२१	.६२	२५
१५	बुध	२५		१३	.४५	२२	.६२	२६
१६	गुरु	२६		१४	.४३	२३	.६४	२७
१७	शुक्र	२७		अ	.४४	२४	.६६	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१८	शनि	—२८		१	.४९	२५	.७६	— २९
१९	रवि	१		२	.५५	२६	.८४	१
२०	सोम	२		३	.६२	२७	.९३	२
२१	मंगल	३		४	.७१	...	....	३
२२	बुध	४	(शुक्ल पक्ष)	५	.८०	१	.०४	४
उय ←कुम्भ→ २३	गुरु	५		६	.८८	२	.१५	५
२४	शुक्र	६		७	.९४	३	.२५	६
२५	शनि	७		...	...	४	.३५	७
२६	रवि	८		८	.०१	५	.४२	८
२७	सोम	९		९	.०६	६	.४८	९
२८	मंगल	१०		१०	.०८	७	.५३	१०
— २९	बुध	११		११	.०८	८	.५४	११
१	गुरु	१२		१२	.०७	९	.५४	१२
२	शुक्र	१३		{ १३ .०३ { १४ .९७		१०	.५२	१३
३	शनि	←मार्च→ १४	←फाल्गुन→	पू	.९०	११	.४८	←जिलकाद→ १४
४	रवि	१५		१	.८१	१२	.४४	१५
५	सोम	१६		२	.७२	१३	.३८	१६
६	मंगल	१७		३	.६२	१४	.३१	१७
७	बुध	१८		४	.५३	१५	.२४	१८
८	गुरु	१९		५	.४३	१६	.१७	१९
उय ←मीन→ ९	शुक्र	२०		६	.३४	१७	.१०	२०
१०	शनि	२१		७	.२५	१८	.०५	२१
११	रवि	२२		८	.१६	१९ .०० } २० .९६ }		२२
१२	सोम	२३	(कृष्ण पक्ष)	९	.१०	२१	.९४	२३
१३	मंगल	२४		१०	.०६	२२	.९४	२४
१४	बुध	२५		११	.०४	२३	.९६	२५
१५	गुरु	२६		१२	.०२	....	....	२६
१६	शुक्र	२७		१३	.०५	२४	.००	२७
१७	शनि	२८		१४	.०८	२५	.०६	२८
१८	रवि	२९		अ	.१३	२६	.१४	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — ११-१२ ईस्वी सन् — १८३५ सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १८९२ शकाब्द — १७५७ चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १८९१ हिजरी सन् — १२५०-५१ पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९३५-३६ बंगाब्द — १२४०-४१ अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१९	सोम		३०		१	.२१	२७	.२३		— ३०
	२०	मंगल		— ३१		२	.२९	१	.३४		१
	२१	बुध		१		३	.३८	२	.४५		२
	२२	गुरु		२		४	.४६	३	.५५		३
	२३	शुक्र		३		५	.५४	४	.६५		४
जय ↑ मीन ↓	२४	शनि		४		६	.५९	५	.७३		५
	२५	रवि		५	(शुक्ल पक्ष)	७	.६३	६	.८०		६
	२६	सोम		६		८	.६६	७	.८४		७
	२७	मंगल		७		९	.६५	८	.८६		८
	२८	बुध		८		१०	.६४	९	.८६		९
	२९	गुरु		९		११	.५९	१०	.८४		१०
	३०	शुक्र		१०		१२	.५३	११	.८१		११
——	३१	शनि		११		१३	.४६	१२	.७७		१२
	१	रवि		१२		१४	.३८	१३	.७१		१३
	२	सोम		१३		पू	.२८	१४	.६५		१४
	३	मंगल	↑ अप्रैल ↓	१४	↑ चैत्र ↓	१	.१८	१५	.५८	↑ ज़िल, हिज्जा ↓	१५
	४	बुध		१५		२ ३	.०८ .९८	१६	.५१		१६
	५	गुरु		१६		४	.८९	१७	.४४		१७
	६	शुक्र		१७		५	.८०	१८	.३८		१८
	७	शनि		१८		६	.७२	१९	.३३		१९
मन्मथ ↑ मेष ↓	८	रवि		१९		७	.६५	२०	.२९		२०
	९	सोम		२०		८	.६१	२१	.२७		२१
	१०	मंगल		२१		९	.५९	२२	.२७		२२
	११	बुध		२२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५६	२३	.२८		२३
	१२	गुरु		२३		११	.५८	२४	.३१		२४
	१३	शुक्र		२४		१२	.६२	२५	.३७		२५
	१४	शनि		२५		१३	.६८	२६	.४४		२६
	१५	रवि		२६		१४	.७४	२७	.५४		२७
	१६	सोम		२७		अ	.८३	१	.६४		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणमानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१७	मंगल		२८		१	.९२	२	.७५		— २९
	१८	बुध	क्ष०	२९		...	....	३	.८५		१
	१९	गुरु		— ३०		२	.००	४	.९५		२
	२०	शुक्र		१		३	.०६	..	....		३
	२१	शनि		२		४	.१२	५	.०४		४
	२२	रवि		३		५	.१७	६	.११		५
	२३	सोम		४		६	.१८	७	.१६		६
	२४	मंगल		५		७	.१९	८	.१८		७
मन्मथ ↑ मेष ↓	२५	बुध		६	(शुक्ल पक्ष)	८	.१७	९	.१९		८
	२६	गुरु		७		९	.१२	१०	.१७		९
	२७	शुक्र		८		१० ११	.०६ .९८	११	.१५		१०
	२८	शनि		९		१२	.९०	१२	.११		११
	२९	रवि		१०		१३	.८१	१३ १४	.०५ .९८		१२
	३०	सोम		११		१४	.७१	१५	.९१		१३
	— ३१	मंगल	↑ मई ↓	१२	↑ वैशाख ↓	पू	.६०	१६	.८५	↑ मुहर्रम ↓	१४
	१	बुध		१३		१	.५०	१७	.७८		१५
	२	गुरु		१४		२	.४१	१८	.७२		१६
	३	शुक्र		१५		३	.३२	१९	.६७		१७
	४	शनि		१६		४	.२३	२०	.६२		१८
	५	रवि		१७		५	.१७	२१	.६०		१९
	६	सोम		१८		६	.१३	२२	.५९		२०
	७	मंगल		१९		७	.१०	२३	.६०		२१
मन्मथ ↑ वृषभ ↓	८	बुध		२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.०९	२४	.६३		२२
	९	गुरु		२१		९	.०९	२५	.६८		२३
	१०	शुक्र		२२		१०	.१३	२६	.७६		२४
	११	शनि		२३		११	.१९	२७	.८४		२५
	१२	रवि		२४		१२	.२५	१	.९४		२६
	१३	सोम		२५		१३	.३३	...	....		२७
	१४	मंगल		२६		१४	.४१	२	.०५		२८
	१५	बुध		२७		अ	.५०	३	.१५		२९

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृत्तिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ) — अप्रैल ११.[illegible] (सूर्य सि०), अप्रैल ११.७० (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ११-१२	ईस्वी सन्	— १८३५	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९२	शकाब्द	— १७५७	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८९१	हिजरी सन्	— १२५१	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३६	बंगाब्द	— १२४१	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१६	गुरु	↑ मई	२८		१	.५७	४	.२५	—	३०
	१७	शुक्र	मई	२९		२	.६२	५	.३५		१
	१८	शनि	↓	३०		३	.६६	६	.४२		२
	१९	रवि	—	३१		४	.६८	७	.४७		३
	२०	सोम		१		५	.६८	८	.५०		४
	२१	मंगल		२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६६	९	.५१		५
मन्मथ ↑ वृषभ	२२	बुध		३		७	.६३	१०	.५१		६
	२३	गुरु		४		८	.५७	११	.४८		७
	२४	शुक्र		५		९	.४९	१२	.४४		८
↓	२५	शनि		६		१०	.४१	१३	.३९		९
	२६	रवि		७		११	.३०	१४	.३३		१०
	२७	सोम		८		१२	.२१	१५	.२६		११
	२८	मंगल		९	↑ ज्ये–○–ष्ठ	१३	.१०	१६	.१९		१२
	२९	बुध		१०		१४	.०१	१७	.१२		१३
						पू	.९१			↑ सफर	
	३०	गुरु	↑ जून	११		१	.८१	१८	.०६		१४
—	३१	शुक्र	जून	१२	↓	२	.७३	१९	.००		१५
			↓					२०	.९६	↓	
	१	शनि		१३		३	.६६	२१	.९३		१६
	२	रवि		१४		४	.६१	२२	.९१		१७
	३	सोम		१५		५	.५८	२३	.९२		१८
	४	मंगल		१६		६	.५७	२४	.९४		१९
मन्मथ ↑ मिथुन	५	बुध		१७		७	.५८	...	....		२०
	६	गुरु		१८	(कृष्ण पक्ष)	८	.६२	२५	.००		२१
	७	शुक्र		१९		९	.६६	२६	.०६		२२
↓	८	शनि		२०		१०	.०२	२७	.१४		२३
	९	रवि		२१		११	.८०	१	.२४		२४
	१०	सोम		२२		१२	.८८	२	.३४		२५
	११	मंगल		२३		१३	.९७	३	.४५		२६
	१२	बुध		२४		...	....	४	.५६		२७
	१३	गुरु		२५		१४	.०४	५	.६५		२८
	१४	शुक्र		२६		अ	.१०	६	.७३		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१५	शनि	↑ जून	२७		१	.१४	७	.७८		१
	१६	रवि	जून	२८		२	.१६	८	.८२		२
	१७	सोम	↓	२९		३	.१६	९	.८४		३
	१८	मंगल	—	३०		४	.१४	१०	.८४		४
	१९	बुध		१		५	.११	११	.८१		५
	२०	गुरु		२	(शुक्ल पक्ष)	६	.०५	१२	.७७		६
						७	.९७				
	२१	शुक्र		३		८	.८९	१३	.७२		७
मन्मथ ↑ मिथुन	२२	शनि		४		९	.८०	१४	.६७		८
	२३	रवि		५		१०	.६९	१५	.६०		९
	२४	सोम		६		११	.५९	१६	.५३		१०
↓	२५	मंगल		७		१२	.४९	१७	.४६		११
	२६	बुध		८		१३	.३९	१८	.३९	↑ रबी–उल–अव्वल	१२
	२७	गुरु		९		१४	.२९	१९	.३४		१३
	२८	शुक्र	↑ जुलाई	१०	↑ आषाढ़	पू	.२१	२०	.२९		१४
	२९	शनि	जुलाई	११		१	.१४	२१	.२६		१५
	३०	रवि		१२		२	.०९	२२	.२४		१६
	३१	सोम	↓	१३	↓	३	.०६	२३	.२४		१७
—	३२	मंगल		१४		४	.०५	२४	.२६	↓	१८
	१	बुध		१५		५	.०५	२५	.३१		१९
	२	गुरु		१६		६	.०९	२६	.३७		२०
	३	शुक्र		१७		७	.१४	२७	.४४		२१
	४	शनि		१८		८	.१९	१	.५४		२२
मन्मथ ↑ कर्क	५	रवि		१९	(कृष्ण पक्ष)	९	.२७	२	.६४		२३
	६	सोम		२०		१०	.३५	३	.७५		२४
↓	७	मंगल		२१		११	.४४	४	.८६		२५
	८	बुध		२२		१२	.५१	५	.९५		२६
	९	गुरु		२३		१३	.५७	...	....		२७
	१०	शुक्र		२४		१४	.६२	६	.०३		२८
	११	शनि		२५		अ	.६४	७	.०९		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—११-१२	ईस्वी सन्	—१८३५	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९२	शकाब्द	—१७५७	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१८९१	हिजरी सन्	—१२५१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३६	बंगाब्द	—१२४१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	रवि	२६		१ .६४	८	.१४		—३०
	१३	सोम	↑ २७		२ .६३	९	.१६		१
	१४	मंगल	जुलाई २८		३ .५९	१०	.१६		२
	१५	बुध	२९		४ .५३	११	.१४		३
	१६	गुरु	↓ ३०		५ .४६	१२	.११		४
	१७	शुक्र	— ३१	(शुक्ल पक्ष)	६ .३८	१३	.०७		५
	१८	शनि	१		७ .२८	१४	.०१		६
						१५	.९४		
	१९	रवि	२		८ .१८	१६	.८७		७
	२०	सोम	३		९ .०८	१७	.८०		८
					१० .९८				
मन्मथ ←कर्क→	२१	मंगल	४		११ ८८	१८	.७३		९
	२२	बुध	५		१२ .७८	१९	.६८		१०
	२३	गुरु	६		१३ .७०	२०	.६३		११
	२४	शुक्र	७	↑	१४ .६३	२१	.५९	←रबी-उल-आखिर→	१२
	२५	शनि	८	श्रावण	पू .५७	२२	.५६		१३
	२६	रवि	↑ ९	↓	१ .५५	२३	.५६		१४
	२७	सोम	अगस्त १०		२ .५३	२४	.५८		१५
	२८	मंगल	११		३ .५४	२५	.६२		१६
	२९	बुध	↓ १२		४ .५७	२६	.६७		१७
	३०	गुरु	१३		५ .६१	२७	.७५		१८
	—३१	शुक्र	१४		६ .६७	१	.८४		१९
	१	शनि	१५		७ .७६	२	.९५		२०
	२	रवि	१६		८ .८५	...	....		२१
	३	सोम	१७	(कृष्ण पक्ष)	९ .९३	३	.०६		२२
मन्मथ ←सिंह→	४	मंगल	१८		... ...	४	.१६		२३
	५	बुध	१९		१० .०१	५	.२६		२४
	६	गुरु	२०·		११ .०६	६	.३४		२५
	७	शुक्र	२१		१२ .१०	७	.४१		२६
	८	शनि	२२		१३ .१४	८	.४६		२७
	९	रवि	२३		१४ .१४	९	.४८		२८
	१०	सोम	२४		अ .१३	१०	.४९		२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११	मंगल	२५		१ .०८	११	.४७		१
	१२	बुध	२६		२ .०४	१२	.४५		२
					३ .९६				
	१३	गुरु	↑ २७		४ .८८	१३	.४०		३
	१४	शुक्र	अगस्त २८	(शुक्ल पक्ष)	५ .७९	१४	.३४		४
	१५	शनि	↓ २९		६ .६९	१५	२८		५
	१६	रवि	३०		७ .५८	१६	.२१		६
	१७	सोम	— ३१		८ .४८	१७	.१४		७
	१८	मंगल	१		९ .३८	१८	.०८		८
	१९	बुध	२		१० .२९	१९	.०२		९
						२०	.९६		
मन्मथ ←सिंह→	२०	गुरु	३		११ .२२	२१	.९२		१०
	२१	शुक्र	४		१२ .१५	२२	.८९		११
	२२	शनि	५		१३ .०९	२३	.८९		१२
	२३	रवि	६	↑	१४ .०७	२४	.९०	←जमादि-उल-अव्वल→	१३
	२४	सोम	७	भाद्रपद	पू .०५	२५	.९३		१४
	२५	मंगल	८	↓	१ .०७	२६	.९८		१५
	२६	बुध	↑ ९		२ .०९		...		१६
	२७	गुरु	सितम्बर १०		३ .१४	२७	.०५		१७
	२८	शुक्र	११		४ .२०	१	.१५		१८
	२९	शनि	१२		५ .२७	२	.२५		१९
	३०	रवि	↓ १३		६ .३६	३	.३५		२०
	—३१	सोम	१४		७ .४४	४	.४६		२१
	१	मंगल	१५		८ ५२	५	.५६		२२
	२	बुध	१६		९ .५९	६	.६५		२३
मन्मथ ←कन्या→	३	गुरु	१७	(कृष्ण पक्ष)	१० .६४	७	.७२		२४
	४	शुक्र	१८		११ .६६	८	.७७		२५
	५	शनि	१९		१२ .६६	९	.८०		२६
	६	रवि	२०		१३ .६५	१०	.८१		२७
	७	सोम	२१		१४ .६२	११	.८०		२८
	८	मंगल	२२		अ .५७	१२	.७८		२९

नक्षत्र — १-अश्विनी, २-भरणी. ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ११–१२	ईस्वी सन्	— १८३५	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९२	शकाब्द	— १७५७	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८९१–९२	हिजरी सन्	— १२५१	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३६	वंगाब्द	— १२४१	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	बुध		२३		१	.४९	१३	.७५	—	३०
	१०	गुरु		२४		२	.४१	१४	.६८		१
	११	शुक्र	↑	२५		३	.३२	१५	.६१		२
	१२	शनि	सितम्बर	२६		४	.२३	१६	.५५		३
	१३	रवि		२७		५	.१३	१७	.४९		४
	१४	सोम	↓	२८	(शुक्ल पक्ष)	६	.०३	१८	.४२		५
						७	.९३				
	१५	मंगल		२९		८	.८३	१९	.३५		६
	१६	बुध	—	३०		९	.७६	२०	.२९		७
	१७	गुरु		१		१०	.६९	२१	.२५		८
मन्मथ ↑	१८	शुक्र		२		११	.६४	२२	.२३		९
कन्या	१९	शनि		३		१२	.६१	२३	.२१	↑	१०
	२०	रवि		४		१३	.५९	२४	.२२		११
↓	२१	सोम		५	↑	१४	.६१	२५	.२४		१२
	२२	मंगल		६		पू	.६३	२६	.२९		१३
	२३	बुध		७	आश्विन	१	.६९	२७	.३७	जमादि-उल्-आखिर	१४
	२४	गुरु		८		२	.७५	१	.४५		१५
	२५	शुक्र		९	↓	३	.८४	२	.५५		१६
	२६	शनि	↑	१०		४	.९२	३	.६५	↓	१७
	२७	रवि	अक्टूबर	११		...	....	४	.७६		१८
	२८	सोम		१२		५	.००	५	.८७		१९
	२९	मंगल	↓	१३		६	.०९	६	.९६		२०
	३०	बुध		१४		७	.१५	...	....		२१
—	३१	गुरु		१५		८	.२०	७	.०३		२२
	१	शुक्र		१६		९	.२२	८	.०९		२३
मन्मथ ↑	२	शनि		१७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.२४	९	.१२		२४
तुला	३	रवि		१८		११	.२२	१०	.१३		२५
↓	४	सोम		१९		१२	.२०	११	.१३		२६
	५	मंगल		२०		१३	.१४	१२	.११		२७
	६	बुध		२१		१४	.०६	१३	.०७		२८
						अ	.९८				

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	गुरु		२२		१	.९०	१४	.०२	—	२९
								१५	.९६		
	८	शुक्र		२३		२	.८०	१६	.९०		१
	९	शनि	↑	२४		३	.७०	१७	.८३		२
	१०	रवि	अक्टूबर	२५		४	.६०	१८	.७६		३
	११	सोम		२६	(शुक्ल पक्ष)	५	.५०	१९	.६९		४
	१२	मंगल	↓	२७		६	.४१	२०	.६३		५
	१३	बुध		२८		७	.३४	२१	.५९		६
	१४	गुरु		२९		८	.२७	२२	.५६		७
	१५	शुक्र		३०		९	.२३	२३	.५४		८
	१६	शनि	—	३१		१०	.२०	२४	.५४		९
मन्मथ ↑	१७	रवि		१		११	.१९	२५	.५६		१०
तुला	१८	सोम		२		१२	.१९	२६	.६१		११
↓	१९	मंगल		३	↑	१३	.२२	२७	.६७		१२
	२०	बुध		४		१४	.२८	१	.७५	↑	१३
	२१	गुरु		५	कार्तिक	पू	.३६	२	.८४	रजब	१४
	२२	शुक्र		६		१	.४४	३	.९५		१५
	२३	शनि		७	↓	२	.५२	...	....	↓	१६
	२४	रवि	↑	८		३	.६१	४	.०६		१७
	२५	सोम	नवम्बर	९		४	.६९	५	.१७		१८
	२६	मंगल		१०		५	.७६	६	.२६		१९
	२७	बुध	↓	११		६	.८०	७	.३४		२०
	२८	गुरु		१२		७	.८३	८	.४०		२१
	२९	शुक्र		१३		८	.८४	९	.१३		२२
—	३०	शनि		१४	(कृष्ण पक्ष)	९	.८२	१०	.४६		२३
	१	रवि		१५		१०	.८०	११	.४६		२४
	२	सोम		१६		११	.७५	१२	.४४		२५
मन्मथ ↑	३	मंगल		१७		१२	.६८	१३	.४०		२६
वृश्चिक	४	बुध		१८		१३	.५९	१४	.३५		२७
	५	गुरु		१९		१४	.५१	१५	.३०		२८
↓	६	शुक्र		२०	●	अ	.४१	१६	.२३		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—११-१२	ईस्वी सन्	—१८३५-३६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९२	शकाब्द	—१७५७	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१८९२	हिजरी सन्	—१२५१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३६	बंगाब्द	—१२४१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	७	शनि		२१		१ .३१	१७ .१६		— ३०
	८	रवि		२२		२ .२१	१८ .०९		१
	९	सोम		२३		३ .१२	१९ .०३ } २० .९७ }		२
	१०	मंगल	नवम्बर	२४	(शुक्ल पक्ष)	{ ४ .०४ ५ .९६	२१ .९२		३
	११	बुध		२५		६ .८९	२२ .८९		४
	१२	गुरु		२६		७ .८५	२३ .८६		५
	१३	शुक्र		२७		८ .८२	२४ .८६		६
	१४	शनि		२८		९ .८१	२५ .८८		७
मन्मथ वृश्चिक	१५	रवि		२९		१० .८२	२६ .९२		८
	१६	सोम		— ३०		११ .८७	२७ .९८		९
	१७	मंगल		१		१२ .९२	... .		१०
	१८	बुध		२	मार्गशीर्ष	१३ .९९	१ .०५		११
	१९	गुरु		३		... .	२ .१४	शाबान	१२
	२०	शुक्र		४		१४ .०६	३ .२५		१३
	२१	शनि		५		पू .१६	४ .३६		१४
	२२	रवि		६		१ .२५	५ .४७		१५
	२३	सोम		७		२ .३२	६ .५६		१६
	२४	मंगल	दिसम्बर	८		३ .३९	७ .६४		१७
	२५	बुध		९		४ .४४	८ .७१		१८
	२६	गुरु		१०		५ .४७	९ .७६		१९
	२७	शुक्र		११		६ .४७	१० .७८		२०
	२८	शनि		१२		७ .४६	११ .७८		२१
	— २९	रवि		१३	(कृष्ण पक्ष)	८ .४३	१२ .७७		२२
	१	सोम		१४		९ .३७	१३ .७४		२३
मन्मथ धनु	२	मंगल		१५		१० .३१	१४ .७०		२४
	३	बुध		१६		११ .२३	१५ .६४		२५
	४	गुरु		१७		१२ .१४	१६ .५७		२६
	५	शुक्र		१८		{ १३ .०४ १४ .९४	१७ .५०		२७
	६	शनि		१९		अ .८४	१८ .४३		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	७	रवि		२०		१ .७४	१९ .३७		— २९
	८	सोम		२१		२ .६६	२० .३१		१
	९	मंगल		२२		३ .५९	२१ .२६		२
	१०	बुध	दिसम्बर	२३		४ .५५	२२ .२१		३
	११	गुरु		२४	(शुक्ल पक्ष)	५ .४८	२३ .१९		४
	१२	शुक्र		२५		६ .४६	२४ .१८		५
	१३	शनि		२६		७ .४५	२५ .२०		६
	१४	रवि		२७		८ .४६	२६ .२३		७
	१५	सोम		२८		९ .५१	२७ .२८		८
	१६	मंगल		२९		१० .५[illegible]	१ .३६		९
	१७	बुध		३०		११ .६४	२ .४४		१०
मन्मथ धनु	१८	गुरु		— ३१		१२ .७२	३ .५५		११
	१९	शुक्र		१		१३ .८२	४ .६६		१२
	२०	शनि		२		१४ .९०	५ .७७	रमज़ान	१३
	२१	रवि		३	पौष	पू .९७	६ .८६		१४
	२२	सोम		४		... ...	७ .९५		१५
	२३	मंगल		५		१ .०४	...		१६
	२४	बुध		६		२ .०८	८ .०३		१७
	२५	गुरु		७		३ .११	९ .०७		१८
	२६	शुक्र		८		४ .१२	१० .१०		१९
	२७	शनि	जनवरी	९		५ .११	११ .११		२०
	२८	रवि		१०		६ .०७	१२ .०९		२१
	— २९	सोम		११		{ ७ .०३ ८ .९५	१३ .०७		२२
	१	मंगल		१२		९ .८७	१४ .०३ } १५ .९७ }		२३
मन्मथ मकर	२	बुध		१३	(कृष्ण पक्ष)	१० .७९	१६ .९१		२४
	३	गुरु		१४		११ .६९	१७ .८४		२५
	४	शुक्र		१५		१२ .५९	१८ .७७		२६
	५	शनि		१६		१३ .४९	१९ .७१		२७
	६	रवि		१७		१४ .४०	२० .६५		२८
	७	सोम		१८		अ .३१	२१ .५९		२९

नक्षत्र — १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ११–१२	ईस्वी सन्	— १८३६	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९२	शकाब्द	— १७५७	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८९२	हिजरी सन्	— १२५१	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	-- ४९३६	बंगाब्द	— १२४१	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	८	मंगल	१९		१	.२३	२२	.५५	— ३०
	९	बुध	२०		२	.१८	२३	.५२	१
	१०	गुरु	२१		३	.१३	२४	५१	२
	११	शुक्र	२२		४	.११	२५	.५२	३
	१२	शनि	२३		५	.०९	२६	.५५	४
	१३	रवि	←जनवरी→ २४	(शुक्ल पक्ष)	६	.१२	२७	.५९	५
	१४	सोम	२५		७	.१५	१	.६६	६
	१५	मंगल	२६		८	.२१	२	.७५	७
	१६	बुध	२७		९	.३०	३	.८५	८
	१७	गुरु	२८		१०	.३९	४	.९६	९
	१८	शुक्र	२९		११	.४७	...	....	१०
मन्मथ ←मकर→	१९	शनि	३०		१२	.५५	५	.०६	११
	२०	रवि	— ३१		१३	.६४	६	.१६	१२
	२१	सोम	१		१४	.३०	७	.२६	१३
	२२	मंगल	२		पू	.७४	८	.३४	१४
	२३	बुध	३	←माघ→	१	.७५	९	.३९	←शव्वाल→ १५
	२४	गुरु	४		२	.७६	१०	.४२	१६
	२५	शुक्र	५		३	.७५	११	.४३	१७
	२६	शनि	६		४	.७१	१२	.४३	१८
	२७	रवि	७		५	.६५	१३	.४१	१९
	२८	सोम	←फरवरी→ ८		६	.५८	१४	.३६	२०
	२९	मंगल	९		७	.५०	१५	.३१	२१
	— ३०	बुध	१०		८	.४१	१६	.२५	२२
	१	गुरु	११	(कृष्ण पक्ष)	९	.३१	१७	.१९	२३
	२	शुक्र	१२		१०	.२१	१८	.१२	२४
	३	शनि	१३		११	.११	१९	.०५	२५
							२०	.९८	
मन्मथ ←कुम्भ→	४	रवि	१४		१२	.०२	२१	.९२	२६
					१३	.९३			
	५	सोम	१५		१४	.८६	२२	.८८	२७
	६	मंगल	१६		अ	.८०	२३	.८५	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	७	बुध	१७		१	.७७	२४	.८४	— २९
	८	गुरु	१८		२	.७४	२५	.८४	१
	९	शुक्र	१९		३	.७२	२६	.८६	२
	१०	शनि	२०		४	.७४	२७	.९०	३
	११	रवि	२१		५	.७८	१	.९८	४
	१२	सोम	←फरवरी→ २२	(शुक्ल पक्ष)	६	.८४	...	...	५
	१३	मंगल	२३		७	.९२	२	.०६	६
	१४	बुध	२४		...	..	३	.१५	७
	१५	गुरु	२५		८	.०२	४	.२६	८
	१६	शुक्र	२६		९	.१०	५	.३७	९
	१७	शनि	२७		१०	.१८	६	.४८	१०
मन्मथ ←कुम्भ→	१८	रवि	२८		११	.२५	७	.५७	११
	१९	सोम	— २९		१२	.३१	८	.६४	१२
	२०	मंगल	१		१३	.३६	९	.७०	१३
	२१	बुध	२		१४	.३७	१०	.७४	१४
	२२	गुरु	३	←फाल्गुण→	पू	.३८	११	.७५	←जिलकाद→ १५
	२३	शुक्र	४		१	.३६	१२	.७६	१६
	२४	शनि	५		२	.३२	१३	.७४	१७
	२५	रवि	६		३	.२६	१४	.७०	१८
	२६	सोम	७		४	.१९	१५	.६५	१९
	२७	मंगल	←मार्च→ ८		५	.११	१६	.५९	२०
	२८	बुध	९		६	.०२	१७	.५३	२१
					७	.९२			
	२९	गुरु	१०	(कृष्ण पक्ष)	८	.८२	१८	.४६	२२
	३०	शुक्र	११		९	.७२	१९	.३९	२३
	— ३१	शनि	१२		१०	.६२	२०	.३२	२४
	१	रवि	१३		११	.५३	२१	.२६	२५
मन्मथ ←मीन→	२	सोम	१४		१२	.४६	२२	.२२	२६
	३	मंगल	१५		१३	.३९	२३	.१८	२७
	४	बुध	१६		१४	.३६	२४	.१६	२८
	५	गुरु	१७		अ	.३३	२५	.१६	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	—१२–१३	ईस्वी सन्	—१८३६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९३	शकाब्द	—१७५७–५८	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८९२	हिजरी सन्	—१२५१–५२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३६–३७	बंगाब्द	—१२४१–४२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक / साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६ शुक्र		१८		१	.३२	२६	.१८	—	३०
	७ शनि		१९		२	.३५	२७	.२२		१
	८ रवि		२०		३	.३८	१	.२८		२
	९ सोम		२१		४	.४४	२	.३६		३
	१० मंगल		२२	(शुक्ल पक्ष)	५	.५२	३	.४५		४
	११ बुध	↑	२३		६	.६१	४	.५५		५
	१२ गुरु	मार्च	२४		७	.६९	५	.६६		६
	१३ शुक्र	↓	२५		८	.७८	६	.७७		७
	१४ शनि		२६		९	.८४	७	.८७		८
	१५ रवि		२७		१०	.९०	८	.९५		९
मन्मथ ↑	१६ सोम		२८		११	.९५	...	....		१०
मीन	१७ मंगल		२९		१२	.९६	९	.०१		११
↓	१८ बुध		३०		१३	.९६	१०	.०५	↑	१२
	१९ गुरु	—	३१		१४	.९४	११	.०८	जिल्हिज्ज	१३
	२० शुक्र		१	↑	पू	.९०	१२	.०८		१४
	२१ शनि		२	चैत्र	१	.८४	१३	.०६		१५
	२२ रवि		३	↓	२	.७७	१४	.०३	↓	१६
							१५	.९८		
	२३ सोम		४		३	.६८	१६	.९३		१७
	२४ मंगल		५		४	.५८	१७	.८७		१८
	२५ बुध		६		५	.४८	१८	.८०		१९
	२६ गुरु	↑	७		६	.३८	१९	.७२		२०
	२७ शुक्र	अप्रैल	८		७	.२८	२०	.६६		२१
	२८ शनि		९		८	.१९	२१	.६०		२२
—	— २९ रवि	↓	१०	(कृष्ण पक्ष)	९	.१०	२२	.५५		२३
	१ सोम		११		१०	.०२	२३	.५१		२४
					११	.९५				
दुर्मुख ↑ मेष	२ मंगल		१२		१२	.९२	२४	.४९		२५
↓	३ बुध		१३		१३	.८९	२५	.४८		२६
	४ गुरु		१४		१४	.८९	२६	.५०		२७
	५ शुक्र		१५		अ	.९०	२७	.५३		२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक / साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६ शनि		१६		१	.९४	१	.५९		२९
	७ रवि		१७		२	.९९	२	.६६	—	३०
	८ सोम		१८		...	....	३	.७५		१
	९ मंगल		१९		३	.०७	४	.८५		२
	१० बुध		२०	(शुक्ल पक्ष)	४	.१६	५	.९६		३
	११ गुरु		२१		५	.२४	..	...		४
	१२ शुक्र	↑	२२		६	.३२	६	.०७		५
	१३ शनि	अप्रैल	२३		७	.३९	७	.१७		६
	१४ रवि		२४		८	.४५	८	.२५		७
	१५ सोम	↓	२५		९	.४९	९	.३२		८
	१६ मंगल		२६		१०	.५०	१०	.३८		९
	१७ बुध		२७		११	.५०	११	.४०		१०
दुर्मुख ↑	१८ गुरु		२८		१२	.४८	१२	.४१		११
मेष	१९ शुक्र		२९		१३	.४५	१३	.३९	↑	१२
↓	२० शनि	—	३०	↑	१४	.३८	१४	.३६	मुहर्रम	१३
	२१ रवि	O	१	वैशाख	पू	.३०	१५	.३३		१४
	२२ सोम		२		१	.२१	१६	.२७	↓	१५
	२३ मंगल		३	↓	२	.१२	१७	.२०		१६
	२४ बुध		४		३	.०२	१८	.१३		१७
					४	.९२				
	२५ गुरु		५		५	.८२	१९	.०६		१८
	२६ शुक्र	↑	६		६	.७२	२०	.००		१९
		मई					२१	.९४		
	२७ शनि	↓	७		७	.६३	२२	.८९		२०
	२८ रवि		८		८	.५५	२३	.८४		२१
	२९ सोम		९	(कृष्ण पक्ष)	९	.४९	२४	.८१		२२
	३० मंगल		१०		१०	.४५	२५	.८१		२३
	— ३१ बुध		११		११	.८४	२६	.८२		२४
↑	१ गुरु		१२		१२	.४२	२७	.८५		२५
दुर्मुख वृषभ	२ शुक्र		१३		१३	.४१	१	.९०		२६
	३ शनि		१४		१४	.४७	२	.९७		२७
↓	४ रवि		१५		अ	.५२	...	...		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.०६ (सूर्य सि०) अप्रैल १०.९६ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— १२-१३	ईस्वी सन्	— १८३६	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९३	शकाब्द	— १७५८	चन्द्र ग्रहण	o
(ब) गुजराती	— १८९२	हिजरी सन्	— १२५२	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३७	बंगाब्द	— १२४२	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	सोम		१६		१	.५८	३	.०५		२९
	६	मंगल		१७		२	.६७	४	.१६		— ३०
	७	बुध		१८		३	.७५	५	२७		१
	८	गुरु		१९		४	.८३	६	.३७		२
	९	शुक्र		२०		५	.९०	७	.४७		३
	१०	शनि		२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.९६	८	.५६		४
	११	रवि		२२	(शुक्ल पक्ष)	७	.९९	९	६४		५
	१२	सोम	मई	२३	(शुक्ल पक्ष)	....	.	१०	.६९		६
	१३	मंगल	मई	२४	(शुक्ल पक्ष)	८	.०२	११	.७२		७
	१४	बुध	मई	२५		९	.०१	१२	.७३		८
						१०	.९९				
	१५	गुरु		२६		११	.९५	१३	.७२		९
	१६	शुक्र		२७		१२	.८८	१४	.७०		१०
दुर्मुख वृषभ	१७	शनि		२८		१३	.८१	१५	.६६		११
दुर्मुख वृषभ	१८	रवि		२९	ज्येष्ठ	१४	.७२	१६	.६१	सफर	१२
दुर्मुख वृषभ	१९	सोम		३०	ज्येष्ठ	पू	.६२	१७	.५४	सफर	१३
	२०	मंगल		— ३१	ज्येष्ठ	१	.५२	१८	.४७	सफर	१४
	२१	बुध		१	ज्येष्ठ	२	.४२	१९	.४०	सफर	१५
	२२	गुरु		२		३	.३२	२०	.३४		१६
	२३	शुक्र		३		४	.२२	२१	.२८		१७
	२४	शनि		४		५	.१३	२२	.२२		१८
	२५	रवि		५		६	.०५	२३	.१७		१९
						७	.९९				
	२६	सोम	जून	६	(कृष्ण पक्ष)	८	.९४	२४	.१४		२०
	२७	मंगल	जून	७	(कृष्ण पक्ष)	९	.९२	२५	.१३		२१
	२८	बुध	जून	८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९०	२६	.१४		२२
	२९	गुरु		९	(कृष्ण पक्ष)	११	.९२	२७	.१६		२३
	३०	शुक्र		१०		१२	.९५	१	.२१		२४
	— ३१	शनि		११		१३	.९९	२	.२७		२५
दुर्मुख मिथुन	१	रवि		१२		...	...	३	.३६		२६
दुर्मुख मिथुन	२	सोम		१३		१४	.०६	४	.४६		२७
दुर्मुख मिथुन	३	मंगल		१४		अ	.१४	५	.५६		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	४	बुध		१५		१	.२२	६	.६७		— २९
	५	गुरु		१६		२	.३०	७	.७७		१
	६	शुक्र		१७		३	.३८	८	.८७		२
	७	शनि		१८		४	.४४	९	.९५		३
	८	रवि		१९		५	.४७	..	...		४
	९	सोम		२०	(शुक्ल पक्ष)	६	.५०	१०	.००		५
	१०	मंगल		२१	(शुक्ल पक्ष)	७	.४९	११	.०४		६
	११	बुध		२२	(शुक्ल पक्ष)	८	.४७	१२	.०५		७
	१२	गुरु	जून	२३	(शुक्ल पक्ष)	९	.४२	१३	.०६		८
	१३	शुक्र	जून	२४		१०	.३७	१४	.०३		९
								१५	.९९		
	१४	शनि		२५		११	.३०	१६	.९४		१०
दुर्मुख मिथुन	१५	रवि		२६	आषाढ़ (अधिक)	१२	.२१	१७	.८८	रबी-उल-अव्वल	११
दुर्मुख मिथुन	१६	सोम		२७	आषाढ़ (अधिक)	१३	.११	१८	.८२	रबी-उल-अव्वल	१२
दुर्मुख मिथुन	१७	मंगल		२८	आषाढ़ (अधिक)	१४	.०१	१९	.७५	रबी-उल-अव्वल	१३
						पू	.९१				
	१८	बुध		२९	आषाढ़ (अधिक)	१	.८१	२०	.६८	रबी-उल-अव्वल	१४
	१९	गुरु		— ३०	आषाढ़ (अधिक)	२	.७१	२१	.६१	रबी-उल-अव्वल	१५
	२०	शुक्र		१	आषाढ़ (अधिक)	३	.६२	२२	.५५	रबी-उल-अव्वल	१६
	२१	शनि		२	आषाढ़ (अधिक)	४	.५४	२३	.५०	रबी-उल-अव्वल	१७
	२२	रवि		३		५	.४७	२४	.४८		१८
	२३	सोम		४		६	.४२	२५	.४६		१९
	२४	मंगल	जुलाई	५		७	.३९	२६	.४६		२०
	२५	बुध	जुलाई	६	(कृष्ण पक्ष)	८	.३८	२७	.४८		२१
	२६	गुरु	जुलाई	७	(कृष्ण पक्ष)	९	.४०	१	.५२		२२
	२७	शुक्र	जुलाई	८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४२	२	.५९		२३
	२८	शनि		९	(कृष्ण पक्ष)	११	.४८	३	.६६		२४
	२९	रवि		१०		१२	.५४	४	.७६		२५
	३०	सोम		११		१३	.६१	५	.८६		२६
	३१	मंगल		१२		१४	.७०	६	.९७		२७
	— ३२	बुध		१३		अ	.७८	...	....		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व में ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—१२-१३	ईस्वी सन्	—१८३६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९३	शकाब्द	—१७५८	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१८९२	हिजरी सन्	—१२५२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३७	बंगाब्द	—१२४२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	गुरु	१४	१	.८६	७	.०८	२९
२	शुक्र	१५	२	.९१	८	.१८	—३०
३	शनि	१६	३	.९६	९	.२५	१
४	रवि	१७	४	.९८	१०	.३१	२
५	सोम	१८	५	.९७	११	.३५	३
६	मंगल	१९	(शुक्ल पक्ष) ६	.९५	१२	.३७	४
७	बुध	२०	७	.९०	१३	.३७	५
८	गुरु	२१	८	.८५	१४	.३६	६
९	शुक्र	२२	९	.७७	१५	.३३	७
१०	शनि	↑ २३	१०	.६९	१६	.२८	८
११	रवि	जुलाई २४	११	.६०	१७	.२२	९
१२	सोम	२५	१२	.५०	१८	.१६	१०
१३	मंगल	↓ २६	↑ १३	.४०	१९	.०९	↑ ११
१४	बुध	२७	आषाढ़ १४	.३०	२० / २१	.०२ / .९५	आखिर १२
↑ सं. कर्क १५	गुरु	२८	पू	.२०	२२	.८९	रबी-उल-, १३
↓ १६	शुक्र	२९	(शुक्ल) १	.१०	२३	.८५	१४
१७	शनि	३०	↓ २ / ३	.०२ / .९५	२४	.८१	१५
१८	रवि	—३१	४	.९०	२५	.७८	↓ १६
१९	सोम	१	५	.८७	२६	.७८	१७
२०	मंगल	२	६	.८७	२७	.७९	१८
२१	बुध	३	७	.८८	१	.८४	१९
२२	गुरु	↑ ४	८	.८९	२	.८९	२०
२३	शुक्र	५	(कृष्ण पक्ष) ९	.९५	३	.९७	२१
२४	शनि	अगस्त ६	...	....	...	....	२२
२५	रवि	↓ ७	१०	.०२	४	.०६	२३
२६	सोम	८	११	.१०	५	.१६	२४
२७	मंगल	९	१२	.१८	६	.२७	२५
२८	बुध	१०	१३	.२६	७	.३८	२६
२९	गुरु	११	१४	.३३	८	.४६	२७
३०	शुक्र	१२	अ	.३९	९	.५६	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
—३१	शनि	१३	१	.४४	१०	.६२	—२९
१	रवि	१४	२	.४६	११	.६७	१
२	सोम	१५	३	.४६	१२	.७०	२
३	मंगल	१६	४	.४४	१३	.७१	३
४	बुध	१७	५	.४०	१४	.६९	४
५	गुरु	१८	(शुक्ल पक्ष) ६	.३५	१५	.६६	५
६	शुक्र	१९	७	.२७	१६	.६१	६
७	शनि	२०	८	.१९	१७	.५६	७
८	रवि	↑ २१	९	.१०	१८	.५०	८
९	सोम	अगस्त २२	१० / ११	.०० / .९०	१९	.४३	९
१०	मंगल	↓ २३	१२	.८०	२०	.३६	↑ १०
११	बुध	२४	१३	.७०	२१	.२९	११
१२	गुरु	२५	१४	.६१	२२	.२३	अव्वल १२
१३	शुक्र	२६	↑ पू	.५३	२३	.१८	उल-, १३
↑ सं. सिंह १४	शनि	२७	श्रावण १	.४६	२४	.१४	जमादि- १४
१५	रवि	२८	२	.४१	२५	.११	१५
↓ १६	सोम	२९	↓ ३	.३८	२६	.१०	१६
१७	मंगल	३०	४	.३७	२७	.१२	↓ १७
१८	बुध	—३१	५	.३७	१	.१५	१८
१९	गुरु	१	६	.४१	२	.२०	१९
२०	शुक्र	२	७	.४६	४	.२७	२०
२१	शनि	३	८	.५२	३	.३६	२१
२२	रवि	↑ ४	९	.६०	५	.४६	२२
२३	सोम	५	१०	.६८	६	.५७	२३
२४	मंगल	सितम्बर ६	(कृष्ण पक्ष) ११	.७७	७	.६८	२४
२५	बुध	७	१२	.८४	८	.७८	२५
२६	गुरु	↓ ८	१३	.९१	९	.८६	२६
२७	शुक्र	९	१४	.९५	१०	.९३	२७
२८	शनि	१०	अ	.९८	११	.९९	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१२–१३	ईस्वी सन्	—१८३६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९३	शकाब्द	—१७५८	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१८९२	हिजरी सन्	—१२५२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३७	वंगाब्द	— १२४२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२९	रवि	११		१	.९८	...	....	२९
३०	सोम	१२		२	.९६	१२	.०२	— ३०
— ३१	मंगल	१३		३	.९२	१३	.०३	१
१	बुध	१४		४	.८७	१४	.०२ }	२
						१५	.९९ }	
२	गुरु	१५	(शुक्ल पक्ष)	५	८१	१६	.९५	३
३	शुक्र	१६		६	.७२	१७	.९०	४
४	शनि	१७		७	.६३	१८	.८४	५
५	रवि	१८		८	.५३	१९	.७७	६
६	सोम	↑ सितम्बर १९		९	.४३	२०	.७०	७
७	मंगल	२०		१०	.३३	२१	.६३	८
८	बुध	२१		११	.२३	२२	.५७	९
९	गुरु	↓ २२		१२	.१४	२३	.५१	↑ १०
१०	शुक्र	२३	↑	१३	.०६	२४	.४७	११
११	शनि	२४	भाद्रपद {	१४	.००	२५	.४४	१२
				पू	.९४			
दुर्मुख ↑ कन्या ↓ १२	रवि	२५		१	.९१	२६	.४३	जमादि-उल्-आखिर १३
१३	सोम	२६	↓	२	९१	२७	.४४	१४
१४	मंगल	२७		३	.९२	१	.४६	१५
१५	बुध,	२८		४	.९५	२	.५१	१६
१६	गुरु	२९		...	...	३	.५८	↓ १७
१७	शुक्र	— ३०		५	.००	४	.६६	१८
१८	शनि	१		६	.०६	५	.७७	१९
१९	रवि	२		७	.१४	६	.८८	२०
२०	सोम	३	(कृष्ण पक्ष)	८	.२२	७	.९८	२१
२१	मंगल	↑ ४		९	.३१	...	....	२२
२२	बुध	अक्टूबर ५		१०	.३९	८	.०८	२३
२३	गुरु	६		११	.४६	९	.१७	२४
२४	शुक्र	↓ ७		१२	.५०	१०	.२५	२५
२५	शनि	८		१३	.५३	११	.३१	२६
२६	रवि	९		१४	.५४	१२	.३४	२७
२७	सोम	१०		अ	.५३	१३	.३५	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२८	मंगल	११		१	.४८	१४	.३४	— २९
कन्या २९	बुध	१२		२	.४३	१५	.३३	१
३०	गुरु	१३		३	.३६	१६	.२९	२
— ३१	शुक्र	१४		४	.२८	१७	.२४	३
१	शनि	१५		५	.१९	१८	.१७	४
२	रवि	१६	(शुक्ल पक्ष) {	६	.०९	१९	.१०	५
				७	.९९			
३	सोम	१७		८	.८९	२०	.०३ }	६
						२१	.९७ }	
४	मंगल	↑ १८		९	.७९	२२	.९१	७
५	बुध	अक्टूबर १९		१०	.७१	२३	.८५	८
६	गुरु	२०		११	.६३	२४	.८०	९
७	शुक्र	↓ २१		१२	.५७	२५	.७७	१०
८	शनि	२२	↑	१३	.५२	२६	.७६	११
९	रवि	२३	आश्विन	१४	.५०	२७	.७६	↑ १२
१०	सोम	२४	○	पू	.४९	१	.७८	रजब १३
दुर्मुख ↑ तुला ↓ ११	मंगल	२५		१	.५०	२	.८२	१४
१२	बुध	२६	↓	२	.५३	३	.८८	↓ १५
१३	गुरु	२७		३	.५८	४	.९७	१६
१४	शुक्र	२८		४	.६५	...	....	१७
१५	शनि	२९		५	.७२	५	.०७	१८
१६	रवि	३०		६	.८२	६	.१७	१९
१७	सोम	— ३१		७	.९१	७	.२८	२०
१८	मंगल	१		८	.९९	८	.३८	२१
१९	बुध	२		...	...	९	.४८	२२
२०	गुरु	↑ ३	(कृष्ण पक्ष)	९	.०५	१०	.५६	२३
२१	शुक्र	नवम्बर ४		१०	.०९	११	.६२	२४
२२	शनि	५		११	.१३	१२	.६६	२५
२३	रवि	↓ ६		१२	.१३	१३	.६७	२६
२४	सोम	७		१३	.१२	१४	.६८	२७
२५	मंगल	८		१४	.०७	१५	.६६	२८
२६	बुध	९	●	अ	.०२	१६	.६२	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
हाने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— १२–१३	ईस्वी सन्	— १८३६–३७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९३	शकाब्द	— १७५८	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८९३	हिजरी सन्	— १२५२	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३७	बंगाब्द	— १२४२	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२६	बुध	९		१	.९६	१६	.६२	२९
२७ (तुला)	गुरु	१०		२	.८८	१७	.५७	— ३०
२८	शुक्र	११		३	.७९	१८	.५१	१
२९	शनि	१२		४	.६९	१९	.४५	२
— ३०	रवि	१३		५	.५९	२०	.३८	३
१	सोम	१४		६	.५०	२१	.३१	४
२	मंगल	१५	(शुक्ल पक्ष)	७	.४१	२२	.२४	५
३	बुध	१६		८	.३२	२३	.१८	६
४	गुरु	१७		९	.२४	२४	.१३	७
५	शुक्र	१८		१०	.१८	२५	.१०	८
६	शनि	१९ (नवम्बर)		११	.१३	२६	.०८	९
७	रवि	२०		१२	.११	२७	.०८	१०
८	सोम	२१		१३	.१०	१	.०९	११
९	मंगल	२२		१४	.११	२	.१३	१२
१०	बुध	२३		पू	.१५	३	.२०	१३
११	गुरु	२४	कार्तिक	१	.२१	४	.२७	१४ (शाबान)
१२	शुक्र	२५		२	.२८	५	.३७	१५
१३ (वृश्चिक)	शनि	२६		३	.३६	६	.४७	१६
१४	रवि	२७		४	.४५	७	.५७	१७
१५	सोम	२८		५	.५३	८	.६८	१८
१६	मंगल	२९		६	.६१	९	.७८	१९
१७	बुध	— ३०		७	.६८	१०	.८६	२०
१८	गुरु	१		८	.७४	११	.९३	२१
१९	शुक्र	२		९	.७६	१२	.९७	२२
२०	शनि	३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७५	...	...	२३
२१	रवि	४ (दिसम्बर)		११	७४	१३	.००	२४
२२	सोम	५		१२	.७०	१४ / १५	.०० / .९९	२५
२३	मंगल	६		१३	.६५	१६	.९५	२६
२४	बुध	७		१४	.५८	१७	.९१	२७
२५	गुरु	८		अ	.५०	१८	.८५	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२६	शुक्र	९		१	.४१	१९	.७९	— २९
मू॰ २७	शनि	१०		२	.३२	२०	.७२	१
२८	रवि	११		३	.२२	२१	.६५	२
— २९	सोम	१२		४	.१२	२२	.५८	३
१	मंगल	१३		५ / ६	.०३ / .९४	२३	.५२	४
२	बुध	१४	(शुक्ल पक्ष)	७	.८७	२४	.४७	५
३	गुरु	१५		८	.८१	२५	.४३	६
४	शुक्र	१६		९	.७७	२६	.४१	७
५	शनि	१७		१०	.७५	२७	.४०	८
६	रवि	१८		११	.७४	१	.४१	९
७	सोम	१९ (दिसम्बर)		१२	.७६	२	.४५	१०
८	मंगल	२०		१३	.७९	३	.५०	११
९	बुध	२१		१४	.८६	४	.५८	१२
१०	गुरु	२२		पू	.९३	५	.६७	१३
११ (धनु)	शुक्र	२३	मार्गशीर्ष	...	....	६	.७७	१४ (रमजान)
१२	शनि	२४		१	.०१	७	.८८	१५
१३	रवि	२५		२	.११	८	.९९	१६
१४	सोम	२६		३	.१९	...	....	१७
१५	मंगल	२७		४	.२७	९	.०९	१८
१६	बुध	२८		५	.३३	१०	.१७	१९
१७	गुरु	२९		६	.३८	११	.२४	२०
१८	शुक्र	३०		७	.४०	१२	.२८	२१
१९	शनि	— ३१		८	.४०	१३	.३२	२२
२०	रवि	१	(कृष्ण पक्ष)	९	.३९	१४	.३३	२३
२१	सोम	२		१०	.३५	१५	.३१	२४
२२	मंगल	३ (जनवरी)		११	.२९	१६	.२८	२५
२३	बुध	४		१२	.२२	१७	.२४	२६
२४	गुरु	५		१३	.१५	१८	.१९	२७
२५	शुक्र	६		१४ / अ	.०५ / .९५	१९	.१३	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१२-१३	ईस्वी सन्	—१८३७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९३	शकाब्द	—१७५८	चन्द्र ग्रहण—	o
(ब) गुजराती	—१८९३	हिजरी सन्	—१२५२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३७	बंगाब्द	— १२४२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२६	शनि		७		१	.८६	२०	.०६		२९
								२१	.९९		
उष्मुख धनु	२७	रवि		८		२	.७७	२२	.९३		— ३०
	२८	सोम		९		३	.६७	२३	.८७		१
	२९	मंगल		१०	(शुक्ल पक्ष)	४	.५८	२४	.८१		२
	— ३०	बुध		११		५	५१	२५	.७७		३
	१	गुरु		१२		६	.४५	२६	.७४		४
	२	शुक्र		१३		७	.४२	२७	.७२		५
	३	शनि		१४		८	.३९	१	.७४		६
	४	रवि		१५		९	.३९	२	.७७		७
	५	सोम		१६		१०	.४०	३	.८१		८
	६	मंगल	जनवरी	१७		११	.४५	४	.८८		९
	७	बुध		१८		१२	.५०	५	.९७		१०
	८	गुरु		१९		१३	.५८	...	. ..		११
	९	शुक्र		२०	पौष	१४	.६७	६	.०७	शव्वाल	१२
	१०	शनि		२१		पू	.७६	७	.१८		१३
	११	रवि		२२		१	.८५	८	.२९		१४
उष्मुख मकर	१२	सोम		२३		२	.९२	९	.३९		१५
	१३	मगल		२४		३	.९९	१०	.४७		१६
	१४	बुध		२५		...	...	११	.५५		१७
	१५	गुरु		२६		४	.०२	१२	.६१		१८
	१६	शुक्र		२७		५	.०४	१३	.६४		१९
	१७	शनि		२८		६	.०५	१४	.६५		२०
	१८	रवि		२९		७	.०३	१५	.६४		११
						८	.९९				
	१९	सोम		३०	(कृष्ण पक्ष)	९	.९३	१६	.६२		२२
	२०	मंगल —		३१		१०	.८६	१७	.५८		२३
	२१	बुध	फरवरी	१		११	.७८	१८	.५३		२४
	२२	गुरु		२		१२	.६८	१९	.४७		२५
	२३	शुक्र		३		१३	.५८	२०	.४०		२६
	२४	शनि		४		१४	.४९	२१	.३३		२७
	२५	रवि		५		अ	.३९	२२	.२६		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
उष्मुख मकर	२६	सोम		६		१	.३०	२३	.२०		— २९
	२७	मंगल		७		२	.२१	२४	.१४		१
	२८	बुध		८		३	.१५	२५	.१०		२
	— २९	गुरु		९		४	.१०	२६	.०६		.३
	१	शुक्र		१०	(शुक्ल पक्ष)	५	.०५	२७	.०६		४
	२	शनि		११		६	.०२	१	.०६		५
	३	रवि		१२		७	.०२	२	.०८		६
	४	सोम		१३		८	.०५	३	.१२		७
	५	मंगल		१४		९	.०९	४	.१९		८
	६	बुध	फरवरी	१५		१०	.१४	५	.२७		९
	७	गुरु		१६		११	.२२	६	.३७		१०
	८	शुक्र		१७		१२	.३०	७	.४८		११
	९	शनि		१८		१३	.३९	८	.५८		१२
	१०	रवि		१९		१४	.४८	९	.६८		१३
	११	सोम		२०	माघ	पू	.५५	१०	.७८	ज़िलक़ाद	१४
	१२	मंगल		२१		१	.६१	११	.८६		१५
उष्मुख कुम्भ	१३	बुध		२२		२	.६५	१२	.९२		१६
	१४	गुरु		२३		३	.६८	१३	.९६		१७
	१५	शुक्र		२४		४	.६७	१४	.९७		१८
	१६	शनि		२५		५	.६५	१५	.९७		१९
	१७	रवि		२६		६	.६०	१६	.९५		२०
	१८	सोम		२७		७	.५४	१७	.९२		२१
	१९	मंगल —		२८		८	.४७	१८	.८६		२२
	२०	बुध	मार्च	१		९	.३९	१९	.८०		२३
	२१	गुरु		२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३०	२०	.७४		२४
	२२	शुक्र		३		११	.२०	२१	.६८		२५
	२३	शनि		४		१२	.१०	२२	.६१		२६
	२४	रवि		५		१३	.००	२३	.५४		२७
						१४	.९०				
	२५	सोम		६		अ	.८२	२४	.४८		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द ...... — १२-१३	ईस्वी सन् — १८३७	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १८९३	शकाब्द — १७५८-५९	चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १८९३	हिजरी सन् — १२५२	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९३७	वंगाब्द — १२४२	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी						सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२६ मंगल	७		१	.७५	२५	.४३	२९								
कुम्भ २७ बुध	८		२	.७०	२६	.४०	— ३०								
२८ गुरु	९		३	.६६	२७	.३८	१								
२९ शुक्र	१०		४	.६४	१	.३८	२								
— ३० शनि	११		५	.६३	२	.४०	३								
१ रवि	१२		६	.६५	३	.४३	४								
२ सोम	१३	(शुक्ल पक्ष)	७	.६९	४	.४९	५								
३ मंगल	१४		८	.७४	५	.५८	६								
४ बुध	१५		९	.८२	६	.६७	७								
५ गुरु	१६		१०	.९१	७	.७७	८								
६ शुक्र	१७		...	...	८	.८८	९								
७ शनि	मार्च १८		११	.००	९	.९९	१०								
८ रवि	१९		१२	.०८	...	...	११								
९ सोम	२०		१३	.१५	१०	.०९	जिल्हिज्ज १२								
१० मंगल	२१	फाल्गुन	१४	.२१	११	.१७	१३								
११ बुध	२२		पू	.२५	१२	.२३	१४								
मीन १२ गुरु	२३		१	.२७	१३	.२७	१५								
१३ शुक्र	२४		२	.२६	१४	.२९	१६								
१४ शनि	२५		३	.२४	१५	.३०	१७								
१५ रवि	२६		४	.१९	१६	.२८	१८								
१६ सोम	२७		५	.१४	१७	.२५	१९								
१७ मंगल	२८		६ / ७	.०६ / .९७	१८	.२०	२०								
१८ बुध	२९	(कृष्ण पक्ष)	८	.८८	१९	.१४	२१								
१९ गुरु	३०		९	.७८	२०	.०८	२२								
२० शुक्र	— ३१		१०	.६८	२१ / २२	.०१ / .९४	२३								
२१ शनि	अप्रैल १		११	.५८	२३	.८७	२४								
२२ रवि	२		१२	.४९	२४	.८१	२५								
२३ सोम	३		१३	.४०	२५	.७६	२६								
२४ मंगल	४		१४	.३२	२६	.७३	२७								
२५ बुध	५		अ	.२७	२७	.७१	२८								

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१३–१४	ईस्वी सन् —१८३७	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८६४	शकाब्द —१७५९	चन्द्र ग्रहण— O
(ब) गुजराती	—१८९३	हिजरी सन् — १२५२–५३	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द	— ४९३७–३८	बंगाब्द - १२४२–४३	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
दुर्मुख मीन	२६	गुरु	६		१	.२३	१	.७०	— २९
	२७	शुक्र	७		२	.२१	२	.७१	१
	२८	शनि	८		३	.२०	३	.७४	२
	२९	रवि	९		४	२२	४	.८१	३
— —	३०	सोम	१०	(शुक्ल पक्ष)	५	२५	५	.८८	४
	१	मंगल	११		६	.३१	६	.९७	५
	२	बुध	१२		७	.३९	...	. ..	६
	३	गुरु	१३		८	.४७	७	.०७	७
	४	शुक्र	१४		९	.५६	८	.१८	८
	५	शनि	१५		१०	.६४	९	.२९	९
	६	रवि	१६		११	.७१	१०	.३९	१०
	७	सोम	अप्रैल १७		१२	.७६	११	.४८	११
	८	मंगल	१८		१३	.८१	१२	.५४	१२
	९	बुध	१९		१४	.८२	१३	.५९	१३
	१०	गुरु	२०	चैत्र O	पू	.८१	१४	.६२	मुहर्रम १४
	११	शुक्र	२१		१	.८०	१५	.६३	१५
	१२	शनि	२२		२	.७४	१६	.६१	१६
हेमलम्ब मेष	१३	रवि	२३		३	६८	१७	.५८	१७
	१४	सोम	२४		४	.६०	१८	५४	१८
	१५	मगल	२५		५	.५२	१९	.४९	१९
	१६	बुध	२६		६	.४२	२०	.४२	२०
	१७	गुरु	२७		७	.३२	२१	.३५	२१
	१८	शुक्र	२८		८	.२२	२२	.२८	२२
	१९	शनि	२९		९	.१२	२३	.२१	२३
	२०	रवि —	३०	(कृष्ण पक्ष)	{ १०	.०२	२४	.१५	२४
					११	.९३			
	२१	सोम	मई १		१२	.८६	२५	.१०	२५
	२२	मंगल	२		१३	.८०	२६	.०६	२६
	२३	बुध	३		१४	.७७	२७	.०३	२७
	२४	गुरु	४		अ	.७४	१	.०२	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२५	शुक्र	५		१	.७३	२	.०३	२९
	२६	शनि	६		२	.७५	३	.०७	— ३०
हेमलम्ब मेष	२७	रवि	७		३	.७८	४	.१२	१
	२८	सोम	८		४	.८४	५	.१९	२
	२९	मंगल	९	(शुक्ल पक्ष)	५	.९१	६	.२७	३
	३०	बुध	१०		...	....	७	.३७	४
—	३१	गुरु	११		६	.००	८	.४८	५
	१	शुक्र	१२		७	.०८	९	.५९	६
	२	शनि	१३		८	.१५	१०	.६९	७
	३	रवि	१४		९	.२२	११	.७८	८
	४	सोम	१५		१०	.२८	१२	.८५	९
	५	मंगल	१६		११	.३३	१३	.९१	१०
	६	बुध	मई १७		१२	.३४	१४	.९४	११
	७	गुरु	१८		१३	.३३	१५	.९५	१२
	८	शुक्र	१९	वैशाख	१४	.३१	१६	.९४	सफर १३
	९	शनि	२०		पू	.२६	१७	.९१	१४
	१०	रवि	२१		१	.२०	१८	.८७	१५
हेमलम्ब वृषभ	११	सोम	२२		२	.१२	१९	.८२	१६
	१२	मगल	२३		{ ३	.०३	२०	.७६	१७
					४	.९३			
	१३	बुध	२४		५	.८३	२१	.६९	१८
	१४	गुरु	२५		६	.७३	२२	.६२	१९
	१५	शुक्र	२६		७	.६३	२३	.५६	२०
	१६	शनि	२७		८	.५३	२४	.५०	२१
	१७	रवि	२८	(कृष्ण पक्ष)	९	.४४	२५	.४४	२२
	१८	सोम	२९		१०	.३७	२६	.३९	२३
	१९	मंगल	३०		११	.३१	२७	.३६	२४
	२०	बुध —	३१		१२	.२७	१	.३४	२५
	२१	गुरु	१		१३	.२३	२	.३६	२६
	२२	शुक्र	जून २		१४	.२३	३	.३८	२७
	२३	शनि	३		अ	.२४	४	.४३	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्ता, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.३२ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.२२ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— १३-१४	ईस्वी सन्	— १८३७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९४	शकाब्द	— १७५९	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८९३	हिजरी सन्	— १२५३	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९३८	बंगाब्द	— १२४३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	रवि	४		१	.२७	५	.४९	— २९
२५	सोम	५		२	.३३	६	.५७	१
२६	मंगल	६		३	.४०	७	.६८	२
हैमलम्ब ←वृषभ→ २७	बुध	७		४	.४९	८	.७९	३
२८	गुरु	८		५	.५७	९	.८९	४
२९	शुक्र	९		६	.६५	१०	.९९	५
३०	शनि	१०	(शुक्ल पक्ष)	७	.७१	...	...	६
३१	रवि	११		८	.७६	११	.०८	७
— ३२	सोम	१२		९	.८०	१२	.१७	८
१	मंगल	१३		१०	.८२	१३	.२२	९
२	बुध	१४		११	.८२	१४	.२६	१०
३	गुरु	१५		१२	.७९	१५	.२७	११
४	शुक्र	१६		१३	.७५	१६	.२७	↑ १२
५	शनि	↑ १७		१४	.६९	१७	.२४	१३
६	रवि	जून, १८	↑	पू	.६२	१८	.२१	रबी-उल-अव्वल, १४
७	सोम	↓ १९	ज्येष्ठ	१	.५२	१९	.१६	१५
८	मंगल	२०		२	.४२	२०	.१०	१६
९	बुध	२१	↓	३	.३२	२१	.०३	१७
						२२	.९६	↓
हैमलम्ब ←मिथुन→ १०	गुरु	२२		४	.२२	२३	.८९	१८
११	शुक्र	२३		५	.१२	२४	.८३	१९
१२	शनि	२४		६	.०२	२५	.७७	२०
				७	.९३			
१३	रवि	२५	(कृष्ण पक्ष)	८	.८५	२६	.७२	२१
१४	सोम	२६		९	.७९	२७	.६९	२२
१५	मंगल	२७		१०	.७४	१	.६८	२३
१६	बुध	२८		११	७१	२	.६८	२४
१७	गुरु	२९		१२	.७१	३	.७०	२५
१८	शुक्र	— ३०		१३	.७२	४	.७४	२६
१९	शनि	जुलाई, १		१४	.७५	५	.८०	२७
२०	रवि	२		अ	.८०	६	.८९	२८

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२१	सोम	३		१	.८७	७	.९८	२९
२२	मंगल	४		२	.९५	...	....	— ३०
२३	बुध	५		...	....	८	.०८	१
हैमलम्ब ←मिथुन→ २४	गुरु	६		३	.०३	९	.१९	२
२५	शुक्र	७		४	.१२	१०	.२९	३
२६	शनि	८		५	.१९	११	.३९	४
२७	रवि	९	(शुक्ल पक्ष)	६	.२५	१२	.४७	५
२८	सोम	१०		७	.२८	१३	.५३	६
२९	मंगल	११		८	.३१	१४	.५७	७
३०	बुध	१२		९	.२९	१५	.५९	८
— ३१	गुरु	१३		१०	.२७	१६	.५९	९
१	शुक्र	१४		११	.२३	१७	.५८	१०
२	शनि	↑ १५		१२	.१७	१८	.५४	↑ ११
३	रवि	जुलाई, १६		१३	.०९	१९	.५०	१२
४	सोम	↓ १७	↑	१४	.००	२०	.४४	१३
			आषाढ़	पू	.९०			रबी-उल-आखिर,
५	मंगल	१८	↓	१	.८०	२१	.३८	१४
६	बुध	१९		२	.७०	२२	.३१	१५
७	गुरु	२०		३	.६०	२३	.२४	१६
हैमलम्ब ←कर्क→ ८	शुक्र	२१		४	.५०	२४	:१७	↓ १७
९	शनि	२२		५	.४१	२५	.११	१८
१०	रवि	२३		६	.३३	२६	.०६	१९
११	सोम	२४		७	.२७	२७	.०३	२०
१२	मंगल	२५	(कृष्ण पक्ष)	८	.२२	१	.००	२१
१३	बुध	२६		९	.२०	२	.००	२२
१४	गुरु	२७		१०	.१९	३	.०१	२३
१५	शुक्र	२८		११	.२०	४	.०५	२४
१६	शनि	२९		१२	.२२	५	.१०	२५
१७	रवि	३०		१३	.२७	६	.१९	२६
१८	सोम	— ३१		१४	.३४	७	.२८	२७
१९	मंगल	१		अ	.४२	८	.३८	२८

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१३-१४	ईस्वी सन्	—१८३७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९४	शकाब्द	—१७५९	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१८९३	हिजरी सन्	—१२५३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३८	वंगाब्द	— १२४३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२०	बुध		२		१	.५१	९	.४९	—	२९
	२१	गुरु		३		२	.५९	१०	.५९		१
	२२	शुक्र		४		३	.६६	११	.७०		२
	२३	शनि		५		४	.७२	१२	.७८		३
हैमलम्ब ←कर्क→	२४	रवि		६	(शुक्ल पक्ष)	५	७६	१३	.८४		४
	२५	सोम		७		६	.७९	१४	.८९		५
	२६	मंगल		८		७	.७८	१५	.९१		६
	२७	बुध		९		८	.७६	१६	.९३		७
	२८	गुरु		१०		९	.७१	१७	.९१		८
	२९	शुक्र		११		१०	.६६	१८	.८८		९
	३०	शनि		१२		११	.५९	१९	.८३		१०
	३१	रवि		१३		१२	.५०	२०	.७८	←जमादि-उल-अव्वल→	११
—	३२	सोम	←अगस्त→	१४		१३	.४०	२१	.७२		१२
	१	मंगल		१५		१४	.३०	२२	.६५		१३
	२	बुध		१६	←श्रावण→	पू	.२०	२३	.५८		१४
	३	गुरु		१७		१	.१०	२४	.५१		१५
	४	शुक्र		१८		{ २	.००	२५	.४४		१६
						{ ३	.९१				
	५	शनि		१९		४	.८३	२६	.४०		१७
	६	रवि		२०		५	.७७	२७	.३६		१८
हैमलम्ब ←सिंह→	७	सोम		२१		६	.७२	१	.३३		१९
	८	मंगल		२२		७	.७०	२	.३२		२०
	९	बुध		२३		८	.६८	३	.३३		२१
	१०	गुरु		२४		९	.६९	४	.३६		२२
	११	शुक्र		२५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७२	५	.४२		२३
	१२	शनि		२६		११	.७८	६	.४९		२४
	१३	रवि		२७		१२	.८५	७	.५८		२५
	१४	सोम		२८		१३	.९२	८	.६८		२६
	१५	मंगल		२९		....		९	.७९		२७
	१६	बुध		३०		१४	.००	१०	.९०		२८
	१७	गुरु		३१		अ	.०९	...	...		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१८	शुक्र		१		१	.१७	११	.००	—	३०
	१९	शनि		२		२	.२३	१२	.०९		१
	२०	रवि		३		३	.२७	१३	.१५		२
	२१	सोम		४		४	.३०	१४	.२०		३
	२२	मंगल		५		५	.२९	१५	.२४		४
	२३	बुध		६	(शुक्ल पक्ष)	६	.२८	१६	.२५		५
हैमलम्ब ←सिंह→	२४	गुरु		७		७	.२३	१७	.२४		६
	२५	शुक्र		८		८	.१८	१८	.२१		७
	२६	शनि		९		९	.१०	१९	.१७		८
	२७	रवि		१०		{ १०	.०२	२०	.१२		९
						{ ११	.९२				
	२८	सोम		११		१२	.८२	२१	.०६ }		१०
								२२	.९९ }		
	२९	मंगल		१२		१३	.७२	२३	.९२	←जमादि-उल-आखिर→	११
	३०	बुध	←सितम्बर→	१३	←भाद्रपद→	१४	.६२	२४	.८५		१२
—	३१	गुरु		१४		पू	.५३	२५	.७८		१३
	१	शुक्र		१५		१	.४४	२६	.७३		१४
	२	शनि		१६		२	.३७	२७	.६९		१५
	३	रवि		१७		३	.३०	१	.६६		१६
	४	सोम		१८		४	.२५	२	.६४		१७
	५	मंगल		१९		५	.२२	३	.६६		१८
	६	बुध		२०		६	.२१	४	.६८		१९
हैमलम्ब ←कन्या→	७	गुरु		२१		७	.२२	५	.७३		२०
	८	शुक्र		२२		८	.२५	६	.८०		२१
	९	शनि		२३	(कृष्ण पक्ष)	९	.३१	७	.८८		२२
	१०	रवि		२४		१०	.३७	८	.९८		२३
	११	सोम		२५		११	.४५	...	....		२४
	१२	मंगल		२६		१२	.५४	९	.०९		२५
	१३	बुध		२७		१३	.६२	१०	.२०		२६
	१४	गुरु		२८		१४	.७०	११	.३०		२७
	१५	शुक्र		२९		अ	.७७	१२	.३९		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — १३–१४	ईस्वी सन् — १८३७	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १८९४	शकाब्द — १७५९	चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १८९३–९४	हिजरी सन् — १२५३	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९३८	बंगाब्द — १२४३	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६	शनि	— ३०		१	.८१	१३	.४६	— २९
१७	रवि	१		२	.८३	१४	.५३	१
१८	सोम	२		३	.८४	१५	.५६	२
१९	मंगल	३		४	.८२	१६	.५७	३
२०	बुध	४		५	.७८	१७	.५६	४
२१	गुरु	५		६	.७३	१८	.५४	५
हेमलम्ब ←कन्या→ २२	शुक्र	६	(शुक्ल पक्ष)	७	.६५	१९	.५१	६
२३	शनि	७		८	.५७	२०	.४५	७
२४	रवि	८		९	.४८	२१	.३९	८
२५	सोम	९		१०	.३८	२२	.३२	९
२६	मंगल	१०		११	.२८	२३	.२५	१०
२७	बुध	११		१२	.१८	२४	.१९	११
२८	गुरु	१२		१३	.०९	२५	.१३	१२
२९	शुक्र	१३		१४	.००	२६	.०७	१३
				पू	.९३			
— ३०	शनि	←अक्टू०—O—बर→ १४	←आश्विन→	१	.८६	२७	.०२	←रज्जब→ १४
						१	.९९	
१	रवि	१५		२	.८२	२	.९८	१५
२	सोम	१६		३	.७९	३	.९८	१६
३	मंगल	१७		४	.७९	.	.	१७
४	बुध	१८		५	.७९	४	.००	१८
५	गुरु	१९		६	.८२	५	.०४	१९
६	शुक्र	२०		७	८९	६	.१०	२०
हेमलम्ब ←तुला→ ७	शनि	२१	(कृष्ण पक्ष)	८	.९६	७	.१८	२१
८	रवि	२२		....	.	८	.२८	२२
९	सोम	२३		९	.०४	९	.३९	२३
१०	मंगल	२४		१०	१२	१०	.५०	२४
११	बुध	२५		११	.२१	११	.६०	२५
१२	गुरु	२६		१२	.२९	१२	.६९	२६
१३	शुक्र	२७		१३	.३५	१३	.७८	२७
१४	शनि	२८		१४	.३९	१४	.८४	२८
१५	रवि	२९		अ	.४२	१५	.८८	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६	सोम	३०		१	.४३	१६	.८९	— ३०
१७	मंगल	— ३१		२	.४१	१७	.८९	१
१८	बुध	१		३	.३७	१८	.८८	२
१९	गुरु	२		४	.३२	१९	.८४	३
२०	शुक्र	३		५	.२४	२०	.७९	४
२१	शनि	४		६	.१६	२१	.७३	५
हेमलम्ब ←तुला→ २२	रवि	५	(शुक्ल पक्ष)	७	.०७	२२	.६७	६
				८	.९८			
२३	सोम	६		९	.८८	२३	.६०	७
२४	मंगल	७		१०	.७८	२४	.५३	८
२५	बुध	८		११	.६८	२५	.४६	९
२६	गुरु	९		१२	.६०	२६	.४०	१०
२७	शुक्र	१०		१३	.५३	२७	.३५	११
२८	शनि	११		१४	.४६	१	.३१	१२
२९	रवि	१२		पू	.४२	२	.३०	१३
— ३०	सोम	←नवम्बर→ १३	←कार्तिक→	१	.३९	३	३०	←शाबान→ १४
१	मंगल	१४		२	.३९	४	.३१	१५
२	बुध	१५		३	.४०	५	.३५	१६
३	गुरु	१६		४	.४४	६	.४१	१७
४	शुक्र	१७		५	.५०	७	.४९	१८
५	शनि	१८		६	.५६	८	.५९	१९
६	रवि	१९		७	.६५	९	.६९	२०
हेमलम्ब ←वृश्चिक→ ७	सोम	२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.७४	१०	.७९	२१
८	मंगल	२१		९	.८३	११	.९०	२२
९	बुध	२२		१०	.९०	.	....	२३
१०	गुरु	२३		११	.९७	१२	.००	२४
११	शुक्र	२४		..	....	१३	.०९	२५
१२	शनि	२५		१२	.०१	१४	.१५	२६
१३	रवि	२६		१३	.०४	१५	.१९	२७
१४	सोम	२७		१४	.०४	१६	.२१	२८
१५	मंगल	२८		अ	.०३	१७	.२२	२९

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

दयानन्दाब्द	— १३-१४	ईस्वी सन्	—	१८३७-३८	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९४	शकाब्द	—	१७५९	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८९४	हिजरी सन्	—	१२५३	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३८	बंगाब्द	—	१२४३	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१५	मंगल	नव०	२८		१	.९९	१७	.२२	—	२९
	१६	बुध		२९		२	.९३	१८	.२१		१
	१७	गुरु	—	३०		३	.८७	१९	.१७		२
	१८	शुक्र		१		४	.७९	२०	.१३		३
	१९	शनि		२		५	.७०	२१	.०७		४
	२०	रवि		३	(शुक्ल पक्ष)	६	.६०	२२ २३	.०१ .९४		५
हैमलम्ब ← वृश्चिक →	२१	सोम		४		७	.५०	२४	.८६		६
	२२	मंगल		५		८	.४०	२५	.८०		७
	२३	बुध		६		९	.३१	२६	.७४		८
	२४	गुरु		७		१०	.२२	२७	.६९		९
	२५	शुक्र		८		११	.१५	१	.६५		१०
	२६	शनि		९		१२	.०९	२	.६३		११
	२७	रवि		१०		१३	.०५	३	.६२		१२
	२८	सोम	← दिसम्बर →	११	← मार्गशीर्ष →	१४	.०२	४	.६३	← रमजान →	१३
	२९	मंगल		१२		पू	.०३	५	.६६		१४
	— ३०	बुध		१३		१	.०४	६	.७३		१५
	१	गुरु		१४		२	.०९	७	.८०		१६
	२	शुक्र		१५		३	.१५	८	.८९		१७
	३	शनि		१६		४	.२२	९	.९९		१८
	४	रवि		१७		५	.३०		....		१९
	५	सोम		१८		६	.४०	१०	.१०		२०
	६	मंगल		१९		७	.४८	११	.२१		२१
	७	बुध		२०		८	.५५	१२	.३१		२२
हैमलम्ब ← धनु →	८	गुरु		२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.६२	१३	.३९		२३
	९	शुक्र		२२		१०	.६६	१४	.४६		२४
	१०	शनि		२३		११	.६९	१५	.५०		२५
	११	रवि		२४		१२	.६९	१६	.५४		२६
	१२	सोम		२५		१३	.६८	१७	.५५		२७
	१३	मंगल		२६		१४	.६५	१८	.५३		२८
	१४	बुध		२७		अ	.५७	१९	.५०		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१५	गुरु	दिस०	२८		१	.५१	२०	.४६	—	३०
	१६	शुक्र		२९		२	.४२	२१	.४०		१
	१७	शनि		३०		३	.३३	२२	.३४		२
	१८	रवि	—	३१		४	.२४	२३	.२८		३
	१९	सोम		१		५	.१४	२४	.२१		४
	२०	मंगल		२	(शुक्ल पक्ष)	६ ७	.०४ .९४	२५	.१४		५
हैमलम्ब ← धनु →	२१	बुध		३		८	.८६	२६	.०७		६
	२२	गुरु		४		९	.७९	२७ १	.०२ .९८		७
	२३	शुक्र		५		१०	.७३	२	.९५		८
	२४	शनि		६		११	.७०	३	.९४		९
	२५	रवि		७		१२	.६८	४	.९५		१०
	२६	सोम		८		१३	.६७	५	.९९		११
	२७	मंगल		९	← पौष →	१४	.७०		.....	← शव्वाल →	१२
	२८	बुध	← जनवरी →	१०		पू	.७४	६	.०३		१३
	— २९	गुरु		११		१	.७९	७	.१०		१४
	१	शुक्र		१२		२	.८७	८	.१९		१५
	२	शनि		१३		३	.९५	९	.२९		१६
	३	रवि		१४		..	....	१०	.४०		१७
	४	सोम		१५		४	.०५	११	.५१		१८
	५	मंगल		१६		५	.१३	१२	.६१		१९
	६	बुध		१७		६	.२०	१३	.६९		२०
हैमलम्ब ← मकर →	७	गुरु		१८	(कृष्ण पक्ष)	७	.२७	१४	.७७		२१
	८	शुक्र		१९		८	.३०	१५	.८२		२२
	९	शनि		२०		९	.३३	१६	.८६		२३
	१०	रवि		२१		१०	.३३	१७	.८७		२४
	११	सोम		२२		११	.३२	१८	.८६		२५
	१२	मंगल		२३		१२	.२७	१९	.८३		२६
	१३	बुध		२४		१३	.२२	२०	.७९		२७
	१४	गुरु		२५		१४	.१४	२१	.७५		२८
	१५	शुक्र		२६		अ	.०५	२२	.६९		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—१३-१४	ईस्वी सन्	—१८३८	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९४	शकाब्द	—१७५९-६०	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८९४	हिजरी सन्	—१२५३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३८	बंगाब्द	—१२४३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१५	शुक्र	जनवरी	२६		१	.९६	२२	.६९	—	२९
	१६	शनि		२७		२	.८७	२३	.६२		१
	१७	रवि		२८		३	.७७	२४	.५५		२
	१८	सोम		२९		४	.६७	२५	.४८		३
	१९	मंगल		३०	(शुक्ल पक्ष)	५	.५८	२६	.४२		४
	२०	बुध	—	३१		६	.५०	२७	.३६		५
हैमलम्ब मकर	२१	गुरु		१		७	.४३	१	.३२		६
	२२	शुक्र		२		८	.३७	२	.२८		७
	२३	शनि		३		९	.३३	३	.२७		८
	२४	रवि		४		१०	.३२	४	.२८		९
	२५	सोम		५		११	.३१	५	.३०		१०
	२६	मंगल		६		१२	.३३	६	.३४		११
	२७	बुध		७		१३	.३८	७	.४१		१२
	२८	गुरु		८		१४	.४५	८	.४९	जिलकाद	१३
—	२९	शुक्र		९	माघ	पू	.५२	९	.५९		१४
	१	शनि		१०		१	.६०	१०	.७०		१५
	२	रवि	फरवरी	११		२	.६९	११	८१		१६
	३	सोम		१२		३	.७७	१२	९१		१७
	४	मंगल		१३		४	.८५	...	...		१८
	५	बुध		१४		५	.९१	१३	.००		१९
	६	गुरु		१५		६	९५	१४	.०७		२०
	७	शुक्र		१६		७	.९६	१५	.१४		२१
	८	शनि		१७		८	९६	१६	.१८		२२
हैमलम्ब कुम्भ	९	रवि		१८		९	.९५	१७	.१९		२३
	१०	सोम		१९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८९	१८	.१९		२४
	११	मंगल		२०		११	.८३	१९	१७		२५
	१२	बुध		२१		१२	.७६	२०	.१४		२६
	१३	गुरु		२२		१३	.६८	२१	.०८		२७
	१४	शुक्र		२३		१४	.५९	२२	.०२		२८
								२३	.९६		
	१५	शनि		२४		अ	.४९	२४	.८९		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१६	रवि	फरवरी	२५		१	.३९	२५	.८२	—	३०
	१७	सोम		२६		२	.२९	२६	.७६		१
	१८	मंगल		२७		३	.२०	२७	.७०		२
	१९	बुध	—	२८		४	.१२	१	६५		३
	२०	गुरु		१	(शुक्ल पक्ष)	५	.०५	२	.६१		४
						६	.९९				
	२१	शुक्र		२		७	.९६	३	.६०		५
हैमलम्ब कुम्भ	२२	शनि		३		८	.९३	४	.६०		६
	२३	रवि		४		९	.९२	५	.६२		७
	२४	सोम		५		१०	.९५	६	.६५		८
	२५	मंगल		६		११	.९९	७	.७१		९
	२६	बुध		७		...	. .	८	.७९		१०
	२७	गुरु		८		१२	.०६	९	.८०	जिलहिज्ज	११
	२८	शुक्र		९		१३	.१४	..	..		१२
	२९	शनि		१०	फाल्गुन	१४	.२३	१०	.००		१३
—	३०	रवि	मार्च	११		पू	.३१	११	.११		१४
	१	सोम		१२		१	.३९	१२	.२१		१५
	२	मंगल		१३		२	.४६	१३	.३०		१६
	३	बुध		१४		३	.५१	१४	.३९		१७
	४	गुरु		१५		४	.५६	१५	.४५		१८
	५	शुक्र		१६		५	.५७	१६	.४९		१९
	६	शनि		१७		६	५६	१७	.५१		२०
हैमलम्ब मीन	७	रवि		१८		७	५४	१८	.५१		२१
	८	सोम		१९		८	.४९	१९	.५०		२२
	९	मंगल		२०		९	.४३	२०	.४७		२३
	१०	बुध		२१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३६	२१	४२		२४
	११	गुरु		२२		११	.२८	२२	.३६		२५
	१२	शुक्र		२३		१२	.१८	२३	.२९		२६
	१३	शनि		२४		१३	.०७	२४	.२३		२७
						१४	.९७				
	१४	रवि		२५		अ	.८८	२५	.१७		२८

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— १४–१५	ईस्वी सन्	— १८३८	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९५	शकाब्द	— १७६०	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८९४	हिजरी सन्	— १२५३–५४	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३८–३९	वंगाब्द	— १२४३–४४	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	सोम	२६		१	.७९	२६	.१०	— २९
१६	मंगल	२७		२	.७०	२७ १	.०३ .९८	१
१७	बुध	↑ मार्च ↓ २८		३	.६३	२	.९५	२
१८	गुरु	२९		४	.५७	३	.९३	३
१९	शुक्र	३०	(शुक्ल पक्ष)	५	.५४	४	.९२	४
२०	शनि	— ३१		६	.५१	५	.९३	५
हैमलम्ब ← मीन → २१	रवि	१		७	.५१	६	.९७	६
२२	सोम	२		८	.५३	..	....	७
२३	मंगल	३		९	.५८	७	.०२	८
२४	बुध	४		१०	.६३	८	.१०	९
२५	गुरु	५		११	.७१	९	.१९	१०
२६	शुक्र	६		१२	.८०	१०	.२९	११
२७	शनि	७		१३	.८८	११	.४०	१२
२८	रवि	८		१४	.९६	१२	.५१	१३
२९	सोम	९	↑ चैत्र ↓	.	....	१३	.६१	↑ मुहर्रम ↓ १४
—— ३०	मंगल ○	१०		पू	.०३	१४	.७०	१५
१	बुध	↑ ११		१	.०८	१५	.७६	१६
२	गुरु	अप्रैल १२		२	.१२	१६	.८१	१७
३	शुक्र	↓ १३		३	.१२	१७	.८३	१८
४	शनि	१४		४	.१२	१८	.८५	१९
५	रवि	१५		५	.१०	१९	.८३	२०
६	सोम	१६		६ ७	.०५ .९९	२०	.८०	२१
विलम्ब ← मेष → ७	मंगल	१७	(कृष्ण पक्ष)	८	.९२	२१	.७५	२२
८	बुध	१८		९	.८३	२२	.७०	२३
९	गुरु	१९		१०	.७३	२३	.६४	२४
१०	शुक्र	२०		११	.६३	२४	.५७	२५
११	शनि	२१		१२	.५३	२५	.५०	२६
१२	रवि	२२		१३	.४३	२६	.४३	२७
१३	सोम	२३		१४	.३३	२७	.३७	२८
१४	मंगल	२४		अ	.२५	१	.३१	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	बुध	२५		१	.१७	२	.२८	— ३०
१६	गुरु	↑ २६		२	.११	३	.२५	१
१७	शुक्र	अप्रैल २७		३	.०७	४	.२४	२
१८	शनि	↓ २८		४	.०५	५	.२५	३
१९	रवि	२९		५	.०५	६	.२८	४
२०	सोम	— ३०	(शुक्ल पक्ष)	६	.०६	७	.३४	५
२१	मंगल	१		७	.११	८	.४१	६
विलम्ब ← मेष → २२	बुध	२		८	.१६	९	.४९	७
२३	गुरु	३		९	.२४	१०	.५९	८
२४	शुक्र	४		१०	.३३	११	.७०	९
२५	शनि	५		११	.४१	१२	.८१	१०
२६	रवि	६		१२	.४८	१३	.९१	११
२७	सोम	७		१३	.५५	..	....	१२
२८	मंगल	८		१४	.६१	१४	.००	१३
२९	बुध	९	↑ वैशाख ↓	पू	.६५	१५	.०७	↑ सफर ↓ १४
३०	गुरु	१०		१	.६६	१६	.१२	१५
— ३१	शुक्र	↑ ११		२	.६४	१७	.१६	१६
१	शनि	मई १२		३	.६२	१८	.१७	१७
२	रवि	↓ १३		४	.५८	१९	.१६	१८
३	सोम	१४		५	.५१	२०	.१३	१९
४	मंगल	१५		६	.४४	२१	.०९	२०
५	बुध	१६		७	.३४	२२ २३	.०४ .९८	२१
विलम्ब ← वृषभ → ६	गुरु	१७	(कृष्ण पक्ष)	८	.२४	२४	.९१	२२
७	शुक्र	१८		९	.१४	२५	.८४	२३
८	शनि	१९		१० ११	.०४ .९४	२६	.७७	२४
९	रवि	२०		१२	.८५	२७	.७१	२५
१०	सोम	२१		१३	.७६	१	.६६	२६
११	मंगल	२२		१४	.६८	२	.६१	२७
१२	बुध	२३		अ	.६३	३	.५८	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.५८ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.४८ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—१४-१५	ईस्वी सन्	— १८३८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९५	शकाब्द	—१७६०	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती	—१८९४	हिजरी सन्	—१२५४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३९	बंगाब्द	—१२४५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	गुरु		२४		१	.५८	४	.५६	—	२९
	१४	शुक्र		२५		२	.५६	५	.५७		१
	१५	शनि	↑	२६		३	.५५	६	.६०		२
	१६	रवि	मई	२७		४	.५६	७	.६५		३
	१७	सोम	↓	२८		५	.६१	८	.७१		४
	१८	मंगल		२९	(शुक्ल पक्ष)	६	.६६	९	७९		५
	१९	बुध		३०		७	.७४	१०	.८९		६
	२०	गुरु	—	३१		८	.८२	...	. .		७
	२१	शुक्र		१		९	.९०	११	.००		८
विलम्ब ↑	२२	शनि		२		१०	.९८	१२	.११		९
वृष०	२३	रवि		३		...	....	१३	.२१		१०
↓	२४	सोम		४		११	.०५	१४	.३०		११
	२५	मंगल		५		१२	.१०	१५	.३८	↑	१२
	२६	बुध		६	↑	१३	.१३	१६	.४४		१३
	२७	गुरु		७		१४	.१५	१७	.४८		१४
	२८	शुक्र		८	ज्येष्ठ	पू	.१४	१८	.४९	रबी-उल-अव्वल,	१५
	२९	शनि		९		१	.१३	१९	.४९		१६
	३०	रवि		१०	↓	२	.०७	२०	.४६		१७
	३१	सोम	↑	११		{ ३ ४	.०१ .९४	२१	.४२	↓	१८
—	३२	मंगल	जून ↓	१२		५	८४	२२	.३८		१९
	१	बुध		१३		६	.७४	२३	.३२		२०
	२	गुरु		१४		७	६४	२४	.२५		२१
	३	शुक्र		१५		८	.५४	२५	.१८		२२
विलम्ब ↑	४	शनि		१६		९	.४४	२६	.११		२३
मिथुन०	५	रवि		१७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३४	२७ १	.०५ } .९९ }		२४
↓	६	सोम		१८		११	.२५	२	.९४		२५
	७	मंगल		१९		१२	.१७	३	.९१		२६
	८	बुध		२०		१३	.११	४	.८९		२७
	९	गुरु		२१		१४	.०६	५	.९०		२८
	१०	शुक्र		२२		अ	.०४	६	.९२		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११	शनि		२३		१	.०३	७	.९६	—	३०
	१२	रवि		२४		२	.०५		...		१
	१३	सोम	↑	२५		३	.०८	८	.०२		२
	१४	मंगल	जून	२६		४	.१४	९	.१०		३
	१५	बुध	↓	२७		५	.२१	१०	.२०		४
	१६	गुरु		२८	(शुक्ल पक्ष)	६	.२८	११	.३०		५
	१७	शुक्र		२९		७	.३७	१२	.४१		६
	१८	शनि	—	३०		८	.४५	१३	.५१		७
विलम्ब ↑	१९	रवि		१		९	.५२	१४	.६१		८
मिथुन०	२०	सोम		२		१०	.५७	१५	.६८		९
	२१	मंगल		३		११	.६२	१६	.७५		१०
↓	२२	बुध		४		१२	.६३	१७	.७९		११
	२३	गुरु		५		१३	.६१	१८	.८१	↑	१२
	२४	शुक्र		६		१४	.६०	१९	.८१		१३
	२५	शनि		७	↑	पू	.५५	२०	.७९		१४
	२६	रवि		८	आषाढ़	१	.४८	२१	.७६	रबी-उल-आखिर,	१५
	२७	सोम		९		२	.४१	२२	.७२		१६
	२८	मंगल	↑	१०	↓	३	.३२	२३	.६६		१७
	२९	बुध	जुलाई	११		४	.२२	२४	.५९		१८
	३०	गुरु		१२		५	.११	२५	.५२	↓	१९
—	३१	शुक्र	↓	१३		{ ६ ७	.०१ ९१	२६	.४५		२०
	१	शनि		१४		८	८१	२७	.३९		२१
	२	रवि		१५		९	.७२	१	.३३		२२
विलम्ब ↑	३	सोम		१६		१०	.६६	२	.२८		२३
कर्क०	४	मगल		१७	(कृष्ण पक्ष)	११	.५८	३	२४		२४
↓	५	बुध		१८		१२	.५४	४	.२२		२५
	६	गुरु		१९		१३	.५२	५	.२२		२६
	७	शुक्र		२०		१४	.५१	६	.२३		२७
	८	शनि		२१		अ	.५३	७	.२७		२८

नक्षत्र — १-अश्विनी, २-भरणी. ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण , २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— १४-१५	ईस्वी सन्	— १८३८	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९५	शकाब्द	— १७६०	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८९४	हिजरी सन्	— १२५४	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३९	बंगाब्द	— १२४४	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	रवि	२२		१	.५६	८	.३२	— २९
१०	सोम	२३		२	.६१	९	.४१	१
११	मंगल	२४		३	.६८	१०	.५०	२
१२	बुध	↑ जुलाई २५		४	.७६	११	.६०	३
१३	गुरु	२६		५	.८४	१२	.७१	४
१४	शुक्र	२७	(शुक्ल पक्ष)	६	.९२	१३	.८१	५
१५	शनि	↓ २८		..	....	१४	.९१	६
१६	रवि	२९		७	.००	..	....	७
१७	सोम	३०		८	.०५	१५	.००	८
१८	मंगल	— ३१		९	.१०	१६	.०६	९
१९	बुध	१		१०	.११	१७	.११	१०
विलम्ब ←कर्क→ २०	गुरु	२		११	.१०	१८	.१३	↑ ११
२१	शुक्र	३		१२	.०८	१९	.१४	१२
२२	शनि	४	↑ श्रावण	{ १३ १४	.०३ .९७	२०	.१३	जमादि-उल-अव्वल १३
२३	रवि	५		पू	.८९	२१	.१०	१४
२४	सोम	६	↓	१	.८१	{ २२ २३	.०५ .९९	१५
२५	मंगल	↑ अगस्त ७		२	.७२	२४	.९३	↓ १६
२६	बुध	८		३	.६२	२५	.८७	१७
२७	गुरु	९		४	.५१	२६	.८०	१८
२८	शुक्र	↓ १०		५	.४१	२७	.७३	१९
२९	शनि	११		६	.३१	१	.६६	२०
३०	रवि	१२		७	.२२	२	.६१	२१
३१	सोम	१३	(कृष्ण पक्ष)	८	.१५	३	.५८	२२
— ३२	मंगल	१४		९	.०८	४	.५५	२३
१	बुध	१५		१०	.०३	५	.५४	२४
विलम्ब ←सिंह→ २	गुरु	१६		११	.०२	६	.५५	२५
३	शुक्र	१७		१२	.०१	७	.५८	२६
४	शनि	१८		१३	.०१	८	.६३	२७
५	रवि	१९		१४	.०४	९	.७१	२८
६	सोम	२०		अ	.१०	१०	.८०	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
७	मंगल	२१		१	.१७	११	.९०	— ३०
८	बुध	२२		२	.२६	..	....	१
९	गुरु	२३		३	.३४	१२	.०१	२
१०	शुक्र	↑ आगस्त २४		४	.४२	१३	.१२	३
११	शनि	२५		५	.४९	१४	.२२	४
१२	रवि	२६	(शुक्ल पक्ष)	६	.५४	१५	.३१	५
१३	सोम	↓ २७		७	.५९	१६	.३७	६
१४	मंगल	२८		८	.६१	१७	.४२	७
१५	बुध	२९		९	.६१	१८	.४५	८
१६	गुरु	३०		१०	.५८	१९	.४७	९
१७	शुक्र	— ३१		११	.५४	२०	.४६	१०
विलम्ब ←सिंह→ १८	शनि	१		१२	.४८	२१	.४३	↑ ११
१९	रवि	२		१३	.४१	२२	.३८	१२
२०	सोम	३		१४	.३२	२३	.३३	जमादि-उल-आखिर १३
२१	मंगल	४	↑ भाद्रपद	पू	.२२	२४	.२७	१४
२२	बुध	५		१	.१२	२५	.२०	१५
२३	गुरु	६	↓	{ २ ३	.०२ .९२	२६	.१३	१६
२४	शुक्र	७		४	.८२	२७	.०६	↓ १७
२५	शनि	↑ सितम्बर ८		५	.७४	{ १ २	.०० .९५	१८
२६	रवि	९		६	.६७	३	.९१	१९
२७	सोम	↓ १०		७	.६०	४	.८८	२०
२८	मंगल	११	(कृष्ण पक्ष)	८	.५५	५	.८६	२१
२९	बुध	१२		९	.५३	६	.८७	२२
३०	गुरु	१३		१०	.५३	७	.८९	२३
— ३१	शुक्र	१४		११	.५४	८	.९५	२४
विलम्ब ←कन्या→ १	शनि	१५		१२	.५८	...	....	२५
२	रवि	१६		१३	.६३	९	.०२	२६
३	सोम	१७		१४	.७०	१०	.१०	२७
४	मंगल	१८		अ	.७८	११	.२०	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—१४–१५	ईस्वी सन्	—१८३८	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९५	शकाब्द	—१७६०	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८९४–९५	हिजरी सन्	—१२५४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३९	बंगाब्द	—१२४४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	बुध		१९		१	.८५	१२	.३१	—	२९
	६	गुरु		२०		२	.९४	१३	.४२		१
	७	शुक्र		२१		... .	.	१४	.५२		२
	८	शनि		२२		३	.०१	१५	.६१		३
	९	रवि	↑	२३		४	.०८	१६	.६८		४
	१०	सोम	सितम्बर	२४	(शुक्ल पक्ष)	५	.१२	१७	७४		५
	११	मंगल		२५		६	.१४	१८	.७८		६
	१२	बुध	↓	२६		७	.१४	१९	.७९		७
	१३	गुरु		२७		८	.१२	२०	.७८		८
	१४	शुक्र		२८		९	.०९	२१	७६		९
	१५	शनि		२९		{१०	.०२	२२	.७२		१०
						{११	.९५				
	१६	रवि		—३०		१२	.८६	२३	.६७		११
विलम्ब ↑ कन्या	१७	सोम		१		१३	.७७	२४	.६१		१२
↓	१८	मंगल		२	↑	१४	.६८	२५	.५४	↑	१३
	१९	बुध	O	३	आश्विन	पू	.५८	२६	.४७	रज्जब	१४
	२०	गुरु		४	↓	१	.४७	२७	.४०	↓	१५
	२१	शुक्र		५		२	.३७	१	.३४		१६
	२२	शनि		६		३	.२९	२	.२९		१७
	२३	रवि		७		४	.२१	३	.२४		१८
	२४	सोम	↑	८		५	१६	४	.२१		१९
	२५	मंगल	अक्टूबर	९		६	.११	५	.१९		२०
	२६	बुध		१०		७	.१०	६	.१९		२१
	२७	गुरु	↓	११		८	.०९	७	.२२		२२
	२८	शुक्र		१२	(कृष्ण पक्ष)	९	.०९	८	.२६		२३
	२९	शनि		१३		१०	.१४	९	.३२		२४
—	३०	रवि		१४		११	.१९	१०	.४०		२५
विलम्ब ↑ तुला	१	सोम		१५		१२	.२६	११	.५०		२६
	२	मंगल		१६		१३	.३५	१२	.६१		२७
	३	बुध		१७		१४	.४३	१३	.७२		२८
↓	४	गुरु		१८		अ	.५१	१४	.८२		२९

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	शुक्र		१९		१	.५९	१५	.९१	—	३०
	६	शनि		२०		२	.६५	१६	.९९		१
	७	रवि		२१		३	.६९	..	...		२
	८	सोम		२२		४	.७३	१७	.०६		३
	९	मंगल		२३		५	.७२	१८	.१०		४
	१०	बुध	↑	२४	(शुक्ल पक्ष)	६	.७०	१९	.११		५
	११	गुरु	अक्टूबर	२५		७	.६६	२०	.११		६
	१२	शुक्र		२६		८	.६०	२१	.०९		७
	१३	शनि	↓	२७		९	.५३	२२	.०६		८
	१४	रवि		२८		१०	.४४	२३	.०१}		९
								२४	.९५}		
	१५	सोम		२९		११	.३५	२५	.८८		१०
विलम्ब ↑	१६	मंगल		३०		१२	.२६	२६	.८१		११
तुला	१७	बुध		—३१		१३	.१६	२७	.७४		१२
↓	१८	गुरु		१	↑	{१४	.०६	१	.६८	↑	१३
					कार्तिक	{पू	.९७			शाबान	
	१९	शुक्र		२		१	.८८	२	.६२		१४
	२०	शनि		३	↓	२	.८०	३	.५७	↓	१५
	२१	रवि		४		३	.७५	४	.५३		१६
	२२	सोम		५		४	.७१	५	.५१		१७
	२३	मंगल		६		५	.६९	६	.५२		१८
	२४	बुध	↑	७		६	.६८	७	.५३		१९
	२५	गुरु	नवम्बर	८		७	.७०	८	.५७		२०
	२६	शुक्र		९		८	.७४	९	.६३		२१
	२७	शनि	↓	१०		९	.८८	१०	.७०		२२
	२८	रवि		११	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८७	११	८०		२३
	२९	सोम		१२		११	.९५	१२	.९१		२४
—	३०	मंगल		१३		.... .		....	...		२५
	१	बुध		१४		१२	.०४	१३	.०२		२६
विलम्ब	२	गुरु		१५		१३	.१३	१४	.१२		२७
वृश्चिक	३	शुक्र		१६		१४	.२१	१५	.२२		२८
	४	शनि		१७		अ	.२६	१६	.३१		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— १४–१५	ईस्वी सन्	— १८३८–३९	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९५	शकाब्द	— १७६०	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८९५	हिजरी सन्	— १२५४	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९३९	बंगाब्द	— १२४४	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
५	रवि	१८		१	.३०	१७	.३७	१
६	सोम	१९		२	.३४	१८	.४१	२
७	मंगल	२०		३	.३३	१९	.४३	३
८	बुध	२१		४	.३१	२०	.४३	४
९	गुरु	२२		५	.२७	२१	.४२	५
१०	शुक्र	↑ २३	(शुक्ल पक्ष)	६	.२२	२२	.३९	६
११	शनि	नवम्बर २४		७	.१५	२३	.३४	७
१२	रवि	↓ २५		८	.०७	२४	.२९	८
				९	.९७			
१३	सोम	२६		१०	.८७	२५	.२२	९
१४	मंगल	२७		११	.७७	२६	.१५	१०
विलम्ब ↑ १५	बुध	२८		१२	.६८	२७	.०८	११
वृश्चिक १६	गुरु	२९		१३	.५९	१	.०२	१२
						२	.९६	
↓ १७	शुक्र	— ३०	↑	१४	.५०	३	.९०	↑ १३
१८	शनि	१	मार्गशीर्ष	पू	.४३	४	.८६	रमज़ान १४
१९	रवि	२		१	.३७	५	.८५	१५
२०	सोम	३	↓	२	.३२	६	.८४	↓ १६
२१	मंगल	४		३	.३१	७	.८५	१७
२२	बुध	५		४	.३१	८	.८८	१८
२३	गुरु	↑ ६		५	.३४	९	.९४	१९
२४	शुक्र	दिसम्बर ७		६	.३७	...	....	२०
२५	शनि	८		७	.४४	१०	.०२	२१
२६	रवि	९	(कृष्ण पक्ष)	८	.५१	११	.११	२२
२७	सोम	↓ १०		९	.५९	१२	.२१	२३
२८	मंगल	११		१०	.६८	१३	.३१	२४
२९	बुध	१२		११	.७७	१४	.४२	२५
— ३०	गुरु	१३		१२	.८५	१५	.५३	२६
विलम्ब ↑ १	शुक्र	१४		१३	.९१	१६	.६१	२७
धनु २	शनि	१५		१४	.९६	१७	.६८	२८
↓ ३	रवि	१६		अ	.९७	१८	.७३	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
४	सोम	१७		१	.९७	१९	.७५	— ३०
५	मंगल	१८		२	.९५	२०	.७६	१
६	बुध	१९		३	.९१	२१	.७५	२
७	गुरु	२०		४	.८५	२२	.७२	३
८	शुक्र	२१		५	.७७	२३	.६८	४
९	शनि	२२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६९	२४	.६२	५
१०	रवि	↑ २३		७	.६०	२५	.५६	६
११	सोम	दिसम्बर २४		८	.५१	२६	.५०	७
१२	मंगल	२५		९	.४१	२७	.४३	८
१३	बुध	↓ २६		१०	.३१	१	.३६	९
१४	गुरु	२७		११	.२२	२	.२९	१०
विलम्ब ↑ १५	शुक्र	२८		१२	.१४	३	.२४	११
धनु १६	शनि	२९		१३	.०७	४	.२०	१२
↓ १७	रवि	३०		१४	.०१	५	.१७	१३
			↑	पू	.९८			
१८	सोम	— ३१	पौष	१	.९६	६	.१६	↑ १४
१९	मंगल	१	↓	२	.९६	७	.१७	शव्वाल १५
२०	बुध	२		३	.९८	८	.२०	१६
२१	गुरु	३		...	...	९	.२५	↓ १७
२२	शुक्र	४		४	.०२	१०	.३२	१८
२३	शनि	↑ ५		५	.०९	११	.४१	१९
२४	रवि	जनवरी ६		६	.१६	१२	.५१	२०
२५	सोम	७		७	.२५	१३	.६१	२१
२६	मंगल	↓ ८	(कृष्ण पक्ष)	८	.३४	१४	.७२	२२
२७	बुध	९		९	.४२	१५	.८३	२३
२८	गुरु	१०		१०	.५०	१६	.९२	२४
— २९	शुक्र	११		११	.५५	१७	.९९	२५
विलम्ब ↑ १	शनि	१२		१२	.६०	...	....	२६
मकर २	रवि	१३		१३	.६२	१८	.०४	२७
↓ ३	सोम	१४		१४	.६२	१९	.०७	२८
४	मंगल	१५		अ	.५९	२०	.०९	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —१४-१५	ईस्वी सन् —१८३९	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१८९५	शकाब्द —१७६०	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती —१८९५	हिजरी सन् —१२५४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९३९	वंगाब्द —१२४४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	बुध		१६		१	.५६	२१	.०८		१
	६	गुरु		१७		२	.५०	२२	.०५		२
	७	शुक्र		१८		३	.४२	२३	.०१		३
								२४	.९६		
	८	शनि		१९	(शुक्ल पक्ष)	४	.३४	२५	.९१		४
	९	रवि		२०		५	.२४	२६	.८४		५
	१०	सोम		२१		६	.१४	२७	.७७		६
	११	मंगल	←जनवरी→	२२		७	.०४	१	.७०		७
						८	.९५				
	१२	बुध		२३		९	.८६	२	.६३		८
	१३	गुरु		२४		१०	.७८	३	.५८		९
	१४	शुक्र		२५		११	७१	४	.५४		१०
	१५	शनि		२६		१२	.६५	५	.५०		११
विलम्ब ←मकर→	१६	रवि		२७		१३	.६२	६	.४९		१२
	१७	सोम		२८	←माघ→	१४	.६०	७	.४९	←ज़िलकाद→	१३
	१८	मंगल		२९		पू	.६०	८	.५१		१४
	१९	बुध		३०		१	.६२	९	.५६		१५
	२०	गुरु	—	३१		२	.६८	१०	.६३		१६
	२१	शुक्र		१		३	.७४	११	.७१		१७
	२२	शनि		२		४	.८१	१२	.८०		१८
	२३	रवि		३		५	.९०	१३	.९१		१९
	२४	सोम		४		६	.९९	...	...		२०
	२५	मंगल		५		...	...	१४	.०२		२१
	२६	बुध		६		७	.०७	१५	.१३		२२
	२७	गुरु	←फरवरी→	७	(कृष्ण पक्ष)	८	.१४	१६	.२२		२३
	२८	शुक्र		८		९	.२१	१७	.२९		२४
	२९	शनि		९		१०	.२४	१८	.३५		२५
—	३०	रवि		१०		११	.२५	१९	.४०		२६
विलम्ब ←कुम्भ→	१	सोम		११		१२	.२५	२०	.४१		२७
	२	मंगल		१२		१३	.२२	२१	.४१		२८
	३	बुध		१३		१४	.१९	२२	.३८		२९
	४	गुरु		१४		अ	.१२	२३	.३५		३०

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	शुक्र		१५		१	.०५	२४	.३०		१
						२	.९६				
	६	शनि		१६		३	.८७	२५	.२४		२
	७	रवि		१७		४	.७८	२६	.१८		३
	८	सोम		१८	(शुक्ल पक्ष)	५	.६८	२७	.११		४
	९	मंगल		१९		६	.५८	१	.०४		५
								२	.९८		
	१०	बुध	←फरवरी→	२०		७	.४८	३	.९२		६
	११	गुरु		२१		८	.४०	४	.८७		७
	१२	शुक्र		२२		९	.३२	५	.८३		८
	१३	शनि		२३		१०	.२८	६	.८१		९
	१४	रवि		२४		११	.२४	७	.८१		१०
विलम्ब ←कुम्भ→	१५	सोम		२५		१२	.२२	८	.८४		११
	१६	मंगल		२६		१३	.२२	९	.८७		१२
	१७	बुध		२७	←फाल्गुण→	१४	.२५	१०	.९३	←ज़िल, हिज्ज→	१३
	१८	गुरु	—	२८		पू	.२९		...		१४
	१९	शुक्र		१		१	.३६	११	.०१		१५
	२०	शनि		२		२	.४४	१२	.११		१६
	२१	रवि		३		३	.५३	१३	.२२		१७
	२२	सोम		४		४	.६२	१४	.३३		१८
	२३	मंगल		५		५	.७०	१५	.४३		१९
	२४	बुध		६		६	.७६	१६	.५२		२०
	२५	गुरु		७		७	.८२	१७	.६०		२१
	२६	शुक्र	←मार्च→	८		८	.८६	१८	.६७		२२
	२७	शनि		९		९	.८७	१९	.७१		२३
	२८	रवि		१०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८६	२०	.७३		२४
—	२९	सोम		११		११	.८३	२१	.७३		२५
विलम्ब ←मीन→	१	मंगल		१२		१२	.७९	२२	.७१		२६
	२	बुध		१३		१३	.७२	२३	.६९		२७
	३	गुरु		१४		१४	.६५	२४	.६४		२८
	४	शुक्र		१५		अ	.५६	२५	.५८		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१५–१६	ईस्वी सन्	—१८३९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९६	शकाब्द	—१७६०–६१	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८९५	हिजरी सन्	—१२५४–५५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९३९–४०	बंगाब्द	— १२४४–४५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	५	शनि	१६		१	.४७	२६	.५१	— ३०
	६	रवि	१७		२	.३७	२७	.४४	१
	७	सोम	१८		३	.२७	१	.३७	२
	८	मंगल	१९		४	.१७	२	.३१	३
	९	बुध	२०		५	०८	३	.२५	४
	१०	गुरु	२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.००	४	.२०	५
					७	.९२			
	११	शुक्र	मार्च २२		८	.८७	५	.१६	६
	१२	शनि	२३		९	.८३	६	.१४	७
	१३	रवि	२४		१०	.८२	७	.१४	८
	१४	सोम	२५		११	.८२	८	.१५	९
	१५	मंगल	२६		१२	.८५	९	.१९	१०
विलम्ब	१६	बुध	२७		१३	.८८	१०	.२४	११
मीन	१७	गुरु	२८		१४	.९४	११	.३१	१२
	१८	शुक्र	२९			....	१२	.४१	१३
	१९	शनि	३०	चैत्र	पू	.०२	१३	.५१	मुहर्रम १४
	२०	रवि	— ३१		१	.११	१४	.६२	१५
	२१	सोम	१		२	२०	१५	.७२	१६
	२२	मगल	२		३	.२८	१६	.८२	१७
	२३	बुध	३		४	.३४	१७	९२	१८
	२४	गुरु	४		५	.४०	१८	.९८	१९
	२५	शुक्र	५		६	.४३	...	...	२०
	२६	शनि	६		७	.४४	१९	.०३	२१
	२७	रवि	अप्रैल ७		८	.४३	२०	.०५	२२
	२८	सोम	८		९	.४०	२१	.०६	२३
	२९	मंगल	९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३६	२२	.०५	२४
	३०	बुध	१०		११	.३०	२३	.०२	२५
							२४	.९७	
—	३१	गुरु	११		१२	.२१	२५	.९२	२६
विकारी	१	शुक्र	१२		१३	.१२	२६	.८५	२७
मेष	२	शनि	१३		१४	.०३	२७	.७८	२८
					अ	.९३			

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	३	रवि	१४		१	.८३	१	.७१	२९
	४	सोम	१५		२	.७३	२	.६५	— ३०
	५	मंगल	१६		३	.६४	३	.५९	१
	६	बुध	१७		४	.५५	४	.५३	२
	७	गुरु	१८		५	.४८	५	.४९	३
	८	शुक्र	१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.४२	६	.४७	४
	९	शनि	२०		७	.३८	७	.४६	५
	१०	रवि	२१		८	.३७	८	.४७	६
	११	सोम	अप्रैल २२		९	.३६	९	.५०	७
	१२	मंगल	२३		१०	.३९	१०	.५५	८
	१३	बुध	२४		११	.४२	११	.६३	९
	१४	गुरु	२५		१२	.४९	१२	.७१	१०
विकारी	१५	शुक्र	२६		१३	.५७	१३	.८१	११
मेष	१६	शनि	२७		१४	.६५	१४	.९२	१२
	१७	रवि	२८		पू	.७४	...	....	१३
	१८	सोम	२९	वैशाख	१	.८२	१५	.०३	सफर १४
	१९	मगल	— ३०		२	.८८	१६	.१३	१५
	२०	बुध	१		३	.९३	१७	.२२	१६
	२१	गुरु	२		४	.९७	१८	.२९	१७
	२२	शुक्र	३		५	.९७	१९	.३४	१८
	२३	शनि	४		६	.९६	२०	.३७	१९
	२४	रवि	५		७	.९४	२१	.३८	२०
	२५	सोम	६		८	.८८	२२	.३८	२१
	२६	मंगल	७		९	.८२	२३	.३५	२२
	२७	बुध	मई ८		१०	.७४	२४	.३१	२३
	२८	गुरु	९	(कृष्ण पक्ष)	११	.६६	२५	.२५	२४
	२९	शुक्र	१०		१२	.५६	२६	.१९	२५
	३०	शनि	११		१३	.४६	२७	.१३	२६
—	३१	रवि	१२		१४	.३५	१	.०६	२७
							२	.९९	
	१	सोम	१३		अ	.२५	३	.९३	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.८४ (सूर्य सि०) अप्रैल [illegible]

दयानन्दाब्द	— १५-१६	ईस्वी सन्	— १८३९	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९६	शकाब्द	— १७६१	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८९५	हिजरी सन्	— १२५५	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४०	बंगाब्द	— १२४५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२ मंगल	१४		१	.१६	४	.८७	— २९
३ बुध	१५	{	२	.०७	५	.८३	१
			३	.९९			
४ गुरु	१६		४	.९४	६	.८०	२
५ शुक्र	१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.९०	७	.७८	३
६ शनि	१८		६	.८८	८	.७९	४
७ रवि	१९		७	.८७	९	.८१	५
८ सोम	२०		८	.९०	१०	.८७	६
९ मंगल	↑ २१		९	.९३	११	.९३	७
१० बुध	मई २२		....	....	...	...	८
११ गुरु	↓ २३		१०	.००	१२	.०१	९
१२ शुक्र	२४		११	.०७	१३	.११	१०
१३ शनि	२५	↑	१२	.१५	१४	.२२	↑ ११
१४ रवि	२६		१३	.२३	१५	.३३	१२
विकारी ↑ १५ सोम	२७	(अधिक) ज्येष्ठ	१४	.३१	१६	.४३	रबी-उल-अव्वल १३
वृषभ १६ मंगल	२८		पू	.३९	१७	.५२	१४
१७ बुध	२९		१	.४३	१८	.६०	१५
↓ १८ गुरु	३०		२	.४६	१९	.६५	१६
१९ शुक्र	— ३१		३	.४७	२०	.६९	↓ १७
२० शनि	१	↓	४	.४७	२१	.७१	१८
२१ रवि	२		५	.४३	२२	.७०	१९
२२ सोम	३		६	.३९	२३	.६८	२०
२३ मंगल	४		७	.३३	२४	.६४	२१
२४ बुध	५		८	.२४	२५	.५९	२२
२५ गुरु	↑ ६		९	.१५	२६	.५४	२३
२६ शुक्र	जून ७	(कृष्ण पक्ष) {	१०	०५	२७	.४७	२४
	↓		११	.९५			
२७ शनि	८		१२	.८५	१	-.४०	२५
२८ रवि	९		१३	.७५	२	.३३	२६
२९ सोम	१०		१४	.६६	३	.२६	२७
३० मंगल	११		अ	.५७	४	.२१	२८

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— ३१ बुध	१२		१	.४९	५	.१६	२९
१ गुरु	१३		२	.४३	६	.१३	— ३०
२ शुक्र	१४		३	.३९	७	.११	१
३ शनि	१५		४	.३६	८	.११	२
४ रवि	१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.३६	९	.१४	३
५ सोम	१७		६	.३८	१०	.१८	४
६ मंगल	१८		७	.४२	११	.२४	५
७ बुध	१९		८	.४७	१२	.२२	६
८ गुरु	↑ २०		९	.५४	१३	.४१	७
९ शुक्र	जून २१		१०	.६२	१४	५१	८
१० शनि	↓ २२		११	.७०	१५	.६२	९
११ रवि	२३		१२	.७९	१६	.७३	१०
१२ सोम	२४		१३	.८६	१७	.८३	११
१३ मंगल	२५	↑	१४	.९१	१८	.९१	↑ १२
विकारी ↑ १४ बुध	२६		पू	.९४	१९	९६	१३
मिथुन १५ गुरु	२७	(शुद्ध) ज्येष्ठ	१	.९५	...	..	रबी-उल-आखिर १४
१६ शुक्र	२८		२	.९४	२०	.०१	१५
↓ १७ शनि	२९		३	.९१	२१	.०३	१६
१८ रवि	— ३०		४	.८७	२२	.०३	१७
१९ सोम	१	↓	५	.८१	२३	.०१ }	↓ १८
					२४	.९७ }	
२० मंगल	२		६	.७३	२५	.९३	१९
२१ बुध	३		७	.६४	२६	.८७	२०
२२ गुरु	↑ ४		८	.५४	२७	.८१	२१
२३ शुक्र	जुलाई ५		९	.४३	१	.७४	२२
२४ शनि	६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३३	२	.६७	२३
२५ रवि	↓ ७		११	.२३	३	.६१	२४
२६ सोम	८		१२	.१३	४	.५५	२५
२७ मंगल	९	{	१३	.०५	५	.५०	२६
			१४	.९७			
२८ बुध	१०		अ	.९१	६	.४६	२७

नक्षत्र -- १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१५-१६	ईस्वी सन्	—१८३९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९६	शकाब्द	—१७६१	चन्द्र ग्रहण—	o
(ब) गुजराती	—१८९५	हिजरी सन्	— १२५५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९४०	बंगाब्द	— १२४५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
विकारी मिथुन २९	गुरु	११		१	.८६	७	.४३	२८
३०	शुक्र	१२		२	.८४	८	.४४	— २९
३१	शनि	१३		३	.८४	९	.४५	१
— ३२	रवि	१४		४	८५	१०	.४९	२
१	सोम	१५	(शुक्ल पक्ष)	५	९०	११	.५४	३
२	मंगल	१६		६	.९५	१२	.६२	४
३	बुध	१७		...	....	१३	.७१	५
४	गुरु	१८		७	.०१	१४	.८२	६
५	शुक्र	↑ १९		८	.०९	१५	.९३	७
६	शनि	जुलाई २०		९	.१७	...	..	८
७	रवि	२१		१०	.२६	१६	.०३	९
८	सोम	↓ २२		११	.३३	१७	.१३	१०
९	मंगल	२३		१२	.३९	१८	.२१	↑ ११
१०	बुध	२४		१३	.४२	१९	.२९	१२
११	गुरु	२५	↑	१४	.४३	२०	.३३	१३
विकारी ↑ कर्क १२	शुक्र	२६	आषाढ़	पू	.४२	२१	.३५	जमादि-उल-अव्वल १४
१३	शनि	२७		१	.३९	२२	.३५	१५
↓ १४	रवि	२८	↓	२	३५	२३	.३४	१६
१५	सोम	२९		३	.२९	२४	.३१	१७
१६	मंगल	३०		४	.२२	२५	.२७	↓ १८
१७	बुध	— ३१		५	.१३	२६	.२१	१९
१८	गुरु	१		{ ६	.०३	२७	.१५	२०
				७	.९३			
१९	शुक्र	२		८	.८३	१	.०९	२१
२०	शनि	↑ ३		९	.७३	२	.०२ }	२२
						३	.९५ }	
२१	रवि	अगस्त ४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६३	४	.८८	२३
२२	सोम	↓ ५		११	.५४	५	.८३	२४
२३	मंगल	६		१२	.४६	६	.७९	२५
२४	बुध	७		१३	.४०	७	.७६	२६
२५	गुरु	८		१४	.३५	८	.७६	२७
२६	शुक्र	९		अ	.३३	९	.७७	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२७	शनि	१०		१	.३२	१०	.८०	२९
विकारी ↑ कर्क २८	रवि	११		२	.३३	११	.८५	— ३०
२९	सोम	१२		३	.३८	१२	.९२	१
↓ ३०	मंगल	१३		४	.४३	...	....	२
— ३१	बुध	१४	(शुक्ल पक्ष)	५	.५०	१३	.०२	३
१	गुरु	१५		६	.५८	१४	.१२	४
२	शुक्र	१६		७	.६७	१५	.२३	५
३	शनि	१७		८	.७५	१६	.३३	६
४	रवि	१८		९	.८२	१७	.४३	७
५	सोम	↑ १९		१०	.८७	१८	.५३	८
६	मंगल	अगस्त २०		११	.९०	१९	.५९	९
७	बुध	२१		१२	.९३	२०	.६४	१०
८	गुरु	↓ २२		१३	.९२	२१	.६७	↑ ११
९	शुक्र	२३	↑	१४	.९०	२२	.६८	१२
१०	शनि	२४		पू	.८५	२३	.६८	१३
विकारी ↑ सिंह ११	रवि	२५	श्रावण	१	.८०	२४	.६५	जमादि-उल-आखिर १४
१२	सोम	२६		२	.७२	२५	.६०	१५
↓ १३	मंगल	२७	↓	३	.६३	२६	.५५	१६
१४	बुध	२८		४	.५३	२७	.४८	१७
१५	गुरु	२९		५	.४३	१	.४१	↓ १८
१६	शुक्र	३०		६	.३३	२	.३४	१९
१७	शनि	— ३१		७	.२३	३	.२८	२०
१८	रवि	१		८	.१४	४	.२२	२१
१९	सोम	२		{ ९	.०५	५	.१६	२२
				१०	.९७			
२०	मंगल	↑ ३	(कृष्ण पक्ष)	११	.९२	६	.१२	२३
२१	बुध	सितम्बर ४		१२	.८७	७	.१०	२४
२२	गुरु	५		१३	.८५	८	.०८	२५
२३	शुक्र	↓ ६		१४	.८३	९	.०९	२६
२४	शनि	७		अ	.८५	१०	.११	२७

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— १५-१६	ईस्वी सन्	— १८३६	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९६	शकाब्द	— १७६१	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८९५	हिजरी सन्	— १२५५	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४०	बंगाब्द	— १२४५	अमावस्या	— अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
	२५	रवि		८		१	.८९	११	.१६		२८
	२६	सोम		९		२	.९५	१२	.२४	—	२९
विकारी ←सिंह→	२७	मंगल		१०		....	....	१३	.३२		१
	२८	बुध		११		३	.०२	१४	.४२		२
	२९	गुरु		१२	(शुक्ल पक्ष)	४	.१०	१५	.५२		३
	३०	शुक्र		१३		५	.१८	१६	.६३		४
—	३१	शनि		१४		६	.२७	१७	.७४		५
	१	रवि		१५		७	.३५	१८	.८३		६
	२	सोम		१६		८	.४०	१९	.९०		७
	३	मंगल		१७		९	.४४	२०	.९६		८
	४	बुध	←सितम्बर→	१८		१०	.४६	२१	.९९		९
	५	गुरु		१९		११	.४४	...	...		१०
	६	शुक्र		२०		१२	.४२	२२	.०१		११
	७	शनि		२१	←भाद्रपद→	१३	.३९	२३	.००		१२
								२४	.९८		
	८	रवि		२२		१४	.३३	२५	.९४	←रजब→	१३
	९	सोम		२३		पू	.२५	२६	.८८		१४
	१०	मंगल		२४		१	.१७	२७	.८२		१५
विकारी ←कन्या→	११	बुध		२५		२	.०७	१	.७६		१६
						३	.९७				
	१२	गुरु		२६		४	.८७	२	.६९		१७
	१३	शुक्र		२७		५	.७७	३	.६२		१८
	१४	शनि		२८		६	.६८	४	.५६		१९
	१५	रवि		२९		७	.५९	५	.५०		२०
	१६	सोम	—	३०		८	.५२	६	.४६		२१
	१७	मंगल		१	(कृष्ण पक्ष)	९	.४६	७	.४२		२२
	१८	बुध	←अक्टूबर→	२		१०	४१	८	.४१		२३
	१९	गुरु		३		११	.३९	९	.४१		२४
	२०	शुक्र		४		१२	.३८	१०	.४३		२५
	२१	शनि		५		१३	.४०	११	.४८		२६
	२२	रवि		६		१४	.४४	१२	.५४		२७
	२३	सोम		७		अ	.४९	१३	.६२		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
	२४	मंगल		८		१	.५६	१४	.७२		२९
	२५	बुध		९		२	.६५	१५	.८२	—	३०
विकारी ←कन्या→	२६	गुरु		१०		३	.७४	१६	.९३		१
	२७	शुक्र		११		४	.८२	...	.		२
	२८	शनि		१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.९०	१७	.०४		३
	२९	रवि		१३		६	.९६	१८	.१३		४
	३०	सोम		१४		...	.	१९	.२१		५
—	३१	मंगल		१५		७	.००	२०	.२७		६
	१	बुध		१६		८	.०२	२१	.३१		७
	२	गुरु		१७		९	.०२	२२	.३३		८
						१०	.९९				
	३	शुक्र		१८		११	.९५	२३	.३३		९
	४	शनि	←अक्टूबर→	१९		१२	.९०	२४	.३१		१०
	५	रवि		२०		१३	.८२	२५	.२७		११
	६	सोम		२१	←आश्विन→	१४	.७४	२६	.२२	←शाबान→	१२
	७	मंगल		२२		पू	.६५	२७	.१६		१३
	८	बुध		२३		१	.५५	१	.१०		१४
	९	गुरु		२४		२	.४५	२	.०३		१५
								३	.९६		
विकारी ←तुला→	१०	शुक्र		२५		३	.३५	४	.८९		१६
	११	शनि		२६		४	.२६	५	.८४		१७
	१२	रवि		२७		५	.१७	६	.७९		१८
	१३	सोम		२८		६	.१०	७	.७५		१९
	१४	मंगल		२९		७	.०४	८	.७३		२०
	१५	बुध		३०	(कृष्ण पक्ष)	८	.००	९	.७३		२१
						९	.९८				
	१६	गुरु	—	३१		१०	.९८	१०	.७५		२२
	१७	शुक्र		१		११	.९९	११	.७९		२३
	१८	शनि	←नवम्बर→	२		..	.	१२	.८५		२४
	१९	रवि		३		१२	.०३	१३	.९३		२५
	२०	सोम		४		१३	.०९	...	....		२६
	२१	मंगल		५		१४	.१७	१४	.०२		२७
	२२	बुध		६		अ	.२६	१५	.१३		२८

नक्षत्र — १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१५-१६	ईस्वी सन्	—१८३९-४०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९६	शकाब्द	—१७६१	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१८९६	हिजरी सन्	—१२५५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४०	बंगाब्द	— १२४५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष	माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
विकारी	तुला	२३	गुरु		७	शुक्ल पक्ष	१	.३५	१६	.२४		— २९
		२४	शुक्र		८		२	.४३	१७	.३४		१
		२५	शनि		९		३	.५०	१८	.४४		२
		२६	रवि		१०		४	.५६	१९	.५२		३
		२७	सोम		११		५	६०	२०	.५८		४
		२८	मंगल		१२		६	.६२	२१	.६३		५
		२९	बुध		१३		७	.६२	२२	.६५		६
	—	३०	गुरु		१४		८	.५९	२३	.६५		७
		१	शुक्र		१५		९	.५६	२४	.६४		८
		२	शनि		१६		१०	.५१	२५	.६०		९
		३	रवि	नवम्बर	१७		११	.४४	२६	.५६		१०
		४	सोम		१८		१२	.३५	२७	.५१		११
		५	मंगल		१९		१३	.२६	१	.४४		१२
		६	बुध		२०		१४	.१६	२	.३७	रमजान	१३
		७	गुरु		२१	कार्तिक	पू	.०६	३	.३०		१४
							१	.९६				
विकारी	वृश्चिक	८	शुक्र		२२		२	.८७	४	.२४		१५
		९	शनि		२३		३	७९	५	.१८		१६
		१०	रवि		२४		४.	.७२	६	.१२		१७
		११	सोम		२५		५	.६५	७	.०८		१८
		१२	मंगल		२६		६	.६२	८	.०६		१९
		१३	बुध		२७		७	.६०	९	.०६		२०
		१४	गुरु		२८		८	.६०	१०	.०७		२१
		१५	शुक्र		२९		९	.६२	११	.१०		२२
		१६	शनि	—	३०	कृष्ण पक्ष	१०	.६७	१२	.१६		२३
		१७	रवि	दिसम्बर	१		११	.७२	१३	.२३		२४
		१८	सोम		२		१२	.८०	१४	.३२		२५
		१९	मंगल		३		१३	.८८	१५	.४३		२६
		२०	बुध		४		१४	.९७	१६	.५३		२७
		२१	गुरु		५		...	....	१७	.६४		२८
		२२	शुक्र		६		अ	०६	१८	.७४		२९

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष	माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
विकारी	वृश्चिक	२३	शनि		७	शुक्ल पक्ष	१	.१३	१९	.८२		— ३०
		२४	रवि		८		२	.२०	२०	.९०		१
		२५	सोम		९		३	.२४	२१	.९५		२
		२६	मंगल		१०		४	.२६	२२	.९७		३
		२७	बुध		११		५	.२५	२३	.९८		४
		२८	गुरु		१२		६	.२२	२४	.९६		५
	—	२९	शुक्र		१३		७	.१९	२५	.९४		६
		१	शनि		१४		८	.१३	२६	.९०		७
		२	रवि		१५		९	.०६	२७	.८४		८
							१०	.९७				
		३	सोम		१६		११	.८८	१	.७८		९
		४	मंगल	दिसम्बर	१७		१२	.७९	२	.७२		१०
		५	बुध		१८		१३	.६९	३	.६५		११
		६	गुरु		१९		१४	.५९	४	.५८		१२
		७	शुक्र		२०	मार्गशीर्ष	पू	.४९	५	.५१	शव्वाल	१३
		८	शनि		२१		१	.४२	६	.४६		१४
		९	रवि		२२		२	.३५	७	.४१		१५
विकारी	धनु	१०	सोम		२३		३	.३०	८	.३९		१६
		११	मंगल		२४		४	.२५	९	.३८		१७
		१२	बुध		२५		५	.२४	१०	.३९		१८
		१३	गुरु		२६		६	.२४	११	.४२		१९
		१४	शुक्र		२७		७	.२६	१२	.४६		२०
		१५	शनि		२८		८	.३१	१३	.५३		२१
		१६	रवि		२९		९	.३७	१४	.६३		२२
		१७	सोम		३०		१०	.४५	१५	.७३		२३
		१८	मंगल	—	३१	कृष्ण पक्ष	११	.५४	१६	.८३		२४
		१९	बुध	जनवरी	१		१२	.६४	१७	.९४		२५
		२०	गुरु		२		१३	.७१	...	....		२६
		२१	शुक्र		३		१४	.७८	१८	.०४		२७
		२२	शनि		४		अ	.८५	१९	.१४		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — १५–१६	ईस्वी सन् — १८४०	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १८९६	शकाब्द — १७६१	चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १८९६	हिजरी सन् — १२५५	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९४०	बंगाब्द — १२४५	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२३	रवि		५		१	.८८	२०	.२१	—	२९
	२४	सोम		६		२	.९०	२१	.२६		१
विकारी धनु	२५	मंगल		७		३	.९०	२२	.२९		२
	२६	बुध		८		४	.८८	२३	.३०		३
	२७	गुरु		९	(शुक्ल पक्ष)	५	.८३	२४	.३०		४
	२८	शुक्र		१०		६	.७८	२५	.२७		५
	—२९	शनि		११		७	.७१	२६	.२३		६
	१	रवि		१२		८	.६२	२७	.१८		७
	२	सोम		१३		९	.५३	१	.१२		८
	३	मंगल		१४		१०	.४३	२	.०६		९
								३	.९९		
	४	बुध		१५		११	.३३	४	.९२		१०
	५	गुरु	जनवरी	१६		१२	.२३	५	.८५		११
	६	शुक्र		१७		१३	.१५	६	.७९		१२
	७	शनि		१८		१४	.०७	७	.७५	जिलकाद	१३
					पौष	पू	.९९				
	८	रवि		१९		१	.९४	८	.७२		१४
	९	सोम		२०		२	.९०	९	.७१		१५
	१०	मंगल		२१		३	.८९	१०	.७१		१६
विकारी मकर	११	बुध		२२		४	.८८	११	.७३		१७
	१२	गुरु		२३		५	.९२	१२	.७७		१८
	१३	शुक्र		२४		६	.९७	१३	.८५		१९
	१४	शनि		२५		....	....	१४	.९३		२०
	१५	रवि		२६		७	.०२	...	...		२१
	१६	सोम		२७		८	.११	१५	.०२		२२
	१७	मंगल		२८	(कृष्ण पक्ष)	९	.२०	१६	.१३		२३
	१८	बुध		२९		१०	.२९	१७	.२४		२४
	१९	गुरु		३०		११	.३७	१८	.३५		२५
	२०	शुक्र	—	३१		१२	.४५	१९	.४४		२६
	२१	शनि	फरवरी	१		१३	.५०	२०	.५१		२७
	२२	रवि		२		१४	.५२	२१	.५७		२८
	२३	सोम		३		अ	.५४	२२	.६१		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२४	मंगल		४		१	.५४	२३	.६३	—	३०
	२५	बुध		५		२	.५२	२४	.६३		१
विकारी मकर	२६	गुरु		६		३	.४७	२५	.६०		२
	२७	शुक्र		७		४	.४०	२६	.५७		३
	२८	शनि		८	(शुक्ल पक्ष)	५	.३२	२७	.५१		४
	२९	रवि		९		६	.२४	१	.४५		५
	—३०	सोम		१०		७	.१५	२	.३९		६
	१	मंगल		११		८	.०५	३	.३२		७
						९	.९५				
	२	बुध		१२		१०	.८५	४	.२५		८
	३	गुरु		१३		११	.७७	५	.१९		९
	४	शुक्र		१४		१२	.६९	६	.१३		१०
	५	शनि	फरवरी	१५		१३	.६२	७	.०९		११
	६	रवि		१६		१४	.५७	८	.०५		१२
	७	सोम		१७	O	पू	.५३	९	.०३	जिल. हिज्ज	१३
	८	मंगल		१८	माघ	१	.५२	१०	.०३		१४
	९	बुध		१९		२	.५१	११	.०५		१५
	१०	गुरु		२०		३	.५५	१२	.०९		१६
	११	शुक्र		२१		४	.५९	१३	.१५		१७
विकारी कुम्भ	१२	शनि		२२		५	.६६	१४	.२३		१८
	१३	रवि		२३		६	.७४	१५	.३२		१९
	१४	सोम		२४		७	.८४	१६	.४३		२०
	१५	मंगल		२५		८	.९२	१७	.५४		२१
	१६	बुध		२६		९	.९९	१८	.६५		२२
	१७	गुरु		२७		...	..	१९	.७४		२३
	१८	शुक्र		२८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.०६	२०	.८२		२४
	१९	शनि	—	२९		११	.११	२१	.८८		२५
	२०	रवि		१		१२	.१६	२२	.९२		२६
	२१	सोम	मार्च	२		१३	.१७	२३	.९५		२७
	२२	मंगल		३		१४	.१६	२४	.९५		२८
	२३	बुध		४	●	अ	.१३	२५	.९३		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पूनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—१५-१६	ईस्वी सन्	—१८४०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९६	शकाब्द	—१७६१-६२	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१८९६	हिजरी सन्	— १२५६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९४०	बंगाब्द	- १२४५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	गुरु	५		१	.०८	२६	.९०	१
२५	शुक्र	६	{	२	.०२	२७	.८५	२
				३	.९४			
विकारी ↑कुम्भ↓ २६	शनि	७		४	.८६	१	.८०	३
२७	रवि	८	(शुक्ल पक्ष)	५	७६	२	.७३	४
२८	सोम	९		६	.६६	३	.६६	५
२९	मंगल	१०		७	.५६	४	.५९	६
३०	बुध	११		८	.४६	५	.५२	७
— ३१	गुरु	१२		९	.३७	६	.४७	८
१	शुक्र	१३		१०	.२८	७	.४२	९
२	शनि	१४		११	.२२	८	.३८	१०
३	रवि	↑मार्च↓ १५		१२	.१६	९	.३६	११
४	सोम	१६		१३	.१३	१०	.३५	१२
५	मंगल	१७	↑फाल्गुन↓	१४	.११	११	.३७	↑मुहर्रम↓ १३
६	बुध	१८		पू	.११	१२	.४१	१४
७	गुरु	१९		१	.१५	१३	.४६	१५
८	शुक्र	२०		२	.१९	१४	.५३	१६
९	शनि	२१		३	.२६	१५	.६२	१७
विकारी ↑मीन↓ १०	रवि	२२		४	.३८	१६	.७३	१८
११	सोम	२३		५	.४३	१७	.८४	१९
१२	मंगल	२४		६	.५२	१८	.९५	२०
१३	बुध	२५		७	.६०	...	....	२१
१४	गुरु	२६		८	.६५	१९	.०४	२२
१५	शुक्र	२७		९	.७०	२०	.१३	२३
१६	शनि	२८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७४	२१	.१९	२४
१७	रवि	२९		११	.७५	२२	.२५	२५
१८	सोम	३०		१२	.७४	२३	.२७	२६
१९	मंगल	— ३१		१३	.७०	२४	.२८	२७
२०	बुध	अ० १		१४	.६६	२५	.२६	२८
२१	गुरु	२		अ	५९	२६	.२३	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

९—आश्लेषा, १०—मघा, ११—पूर्वाफाल्गुनी, १२—उत्तराफाल्गुनी, १३—हस्त, १४—चित्रा, १५—स्वाती, १६—विशाखा, २५—पूर्वाभाद्रपदा, २६—उत्तराभाद्रपदा, २७—रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — १६–१७	ईस्वी सन् — १८४०	सूर्य ग्रहण — ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १८९७	शकाब्द — १७६२	चन्द्र ग्रहण — O	
(ब) गुजराती — १८९६	हिजरी सन् — १२५६	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द — ४९४०–४१	बंगाब्द — १२४५–४६	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२२	शुक्र	३		१	.५१	२७	.१९	— ३०
	२३	शनि	४		२	.४३	१	.१४	१
	२४	रवि	५		३	.३३	२	.०७	२
विकारी ↑ मीन	२५	सोम	६		४	.२३	३	.००	३
				(शुक्ल पक्ष)			४	.९३	
↓	२६	मंगल	७		५	.१३	५	.८६	४
	२७	बुध	८		६	.०३	६	.८०	५
					७	.९४			
	२८	गुरु	९		८	.८६	७	.७५	६
——	२९	शुक्र	१०		९	.७८	८	.७१	७
	१	शनि	११		१०	.७२	९	.६८	८
	२	रवि	१२		११	.६९	१०	.६८	९
	३	सोम	१३		१२	.६७	११	.६९	१०
	४	मंगल	↑ १४		१३	.६७	१२	.७२	११
	५	बुध	अप्रैल १५		१४	.७०	१३	.७७	१२
	६	गुरु	↓ १६	↑	पू	.७५	१४	.८४	↑ १३
	७	शुक्र	१७	चैत्र	१	.८१	१५	.९२	सफर १४
	८	शनि	१८	↓	२	.८९	...	....	↓ १५
↑	९	रवि	१९		३	.९८	१६	.०३	१६
शार्वरी मेष	१०	सोम	२०		..	....	१७	.१४	१७
↓	११	मंगल	२१		४	.०६	१८	.२५	१८
	१२	बुध	२२		५	.१४	१९	.३४	१९
	१३	गुरु	२३		६	.२०	२०	.४३	२०
	१४	शुक्र	२४		७	.२५	२१	.५१	२१
	१५	शनि	२५		८	.२८	२२	.५६	२२
	१६	रवि	२६	(कृष्ण पक्ष)	९	.२९	२३	.५९	२३
	१७	सोम	२७		१०	.२८	२४	.६०	२४
	१८	मंगल	२८		११	.२५	२५	.५९	२५
	१९	बुध	२९		१२	.२०	२६	.५७	२६
	२०	गुरु	— ३०		१३	.१३	२७	.५३	२७
	२१	शुक्र	१		१४	.०५	१	.४७	२८
					अ	.९६			

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२२	शनि	२		१	.८७	२	.४१	— २९
	२३	रवि	३		२	.७७	३	.३४	१
	२४	सोम	४		३	.६७	४	.२८	२
शार्वरी ↑	२५	मंगल	५		४	५७	५	.२१	३
मेष	२६	बुध	६	(शुक्ल पक्ष)	५	.४७	६	.१४	४
↓	२७	गुरु	७		६	.३८	७	.०९	५
	२८	शुक्र	८		७	.३१	८	.०४	६
	२९	शनि	९		८	.२६	९	.०२	७
	३०	रवि	१०		९	.२२	१०	.००	८
—	३१	सोम	११		१०	.१९	११	०१	९
	१	मंगल	१२		११	.१९	१२	.०३	१०
	२	बुध	१३		१२	.२२	१३	.०८	११
	३	गुरु	१४		१३	.२७	१४	.१४	१२
	४	शुक्र	१५	↑	१४	.३३	१५	.२३	↑ १३
	५	शनि	१६	वैशाख	पू	.४०	१६	.३३	१४
	६	रवि	↑ १७		१	.४८	१७	.४४	रबी–उल–अव्वल, १५
	७	सोम	मई १८		२	.५७	१८	.५४	१६
	८	मंगल	↓ १९	↓	३	.६५	१९	.६४	१७
↑	९	बुध	२०		४	.७१	२०	.७४	१८
शार्वरी वृषभ	१०	गुरु	२१		५	.७६	२१	.८२	↓ १९
↓	११	शुक्र	२२		६	.७८	२२	.८७	२०
	१२	शनि	२३		७	.८०	२३	.९१	२१
	१३	रवि	२४		८	.७९	२४	.९२	२२
	१४	सोम	२५		९	.७६	२५	.९२	२३
	१५	मंगल	२६		१०	.७१	२६	.९०	२४
	१६	बुध	२७	(कृष्ण पक्ष)	११	.६४	२७	.८६	२५
	१७	गुरु	२८		१२	.५६	१	.८१	२६
	१८	शुक्र	२९		१३	.४६	२	.७५	२७
	१९	शनि	३०		१४	.३६	३	.६९	२८
	२०	रवि	३१		अ	.२६	४	.६२	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ) — अप्रैल ११.०९ (सूर्य सि०), अप्रैल १०.९९ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— १६-१७	ईस्वी सन्	— १८४०	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९७	शकाब्द	— १७६२	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८९६	हिजरी सन्	— १२५६	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४१	बंगाब्द	— १२४६	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२१	सोम	१		१	.१६	५	.५५	— ३०
	२२	मंगल	२		{ २ { ३	.०६ .९६	६	.४८	१
	२३	बुध	३		४	.८८	७	.४२	२
शार्वरी	२४	गुरु	४		५	.८१	८	.३७	३
←वृषभ→	२५	शुक्र	५	(शुक्ल पक्ष)	६	.७६	९	.३५	४
	२६	शनि	६		७	.७१	१०	.३३	५
	२७	रवि	७		८	.७०	११	.३३	६
	२८	सोम	८		९	.६९	१२	.३५	७
	२९	मंगल	९		१०	.७१	१३	.३९	८
	३०	बुध	१०		११	.७५	१४	.४६	९
—	३१	गुरु	११		१२	.८१	१५	.५४	१०
	१	शुक्र	१२		१३	.८८	१६	.६३	११
	२	शनि	१३		१४	.९६	१७	.७३	१२
	३	रवि	१४		...	....	१८	.८४	१३
	४	सोम	←जून→ १५	←ज्येष्ठ→	पू	.०५	१९	.९५	←रबी-उल-आखिर→ १४
	५	मंगल	१६		१	.१२	.	. ..	१५
	६	बुध	१७		२	.१९	२०	.०५	१६
	७	गुरु	१८		३	.२४	२१	.१३	१७
	८	शुक्र	१९		४	.२७	२२	.१९	१८
	९	शनि	२०		५	.२८	२३	.२२	१९
शार्वरी ←मिथुन→	१०	रवि	२१		६	.२७	२४	.२५	२०
	११	सोम	२२		७	.२५	२५	.२५	२१
	१२	मंगल	२३		८	.१९	२६	.२३	२२
	१३	बुध	२४		९	.१३	२७	.१९	२३
	१४	गुरु	२५	(कृष्ण पक्ष)	{ १० { ११	.०५ .९५	१	.१४	२४
	१५	शुक्र	२६		१२	.८५	२	.०९	२५
	१६	शनि	२७		१३	.७५	३ } ४ }	.०३ .९६	२६
	१७	रवि	२८		१४	.६५	५	.८९	२७
	१८	सोम	२९		अ	.५५	६	.८२	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९	मंगल	— ३०		१	.४६	७	.७६	— २९
	२०	बुध	१		२	.३७	८	.७२	१
	२१	गुरु	२		३	.३०	९	.६८	२
	२२	शुक्र	३		४	.२४	१०	.६५	३
	२३	शनि	४		५	.१९	११	.६५	४
शार्वरी	२४	रवि	५	(शुक्ल पक्ष)	६	.१७	१२	.६६	५
←मिथुन→	२५	सोम	६		७	.१६	१३	.७१	६
	२६	मंगल	७		८	.१९	१४	.७६	७
	२७	बुध	८		९	.२२	१५	.८४	८
	२८	गुरु	९		१०	.२९	१६	.९३	९
	२९	शुक्र	१०		११	.३६	...	....	१०
	३०	शनि	११		१२	.४३	१७	.०३	११
	३१	रवि	१२		१३	.५२	१८	.१४	१२
—	३२	सोम	१३		१४	.६०	१९	.२५	१३
	१	मंगल	१४		पू	.६७	२०	.३५	१४
	२	बुध	←जुलाई→ १५	←आषाढ़→	१	.७१	२१	.४३	←जमादि-उल-अव्वल→ १५
	३	गुरु	१६		२	.७५	२२	.५०	१६
	४	शुक्र	१७		३	.७६	२३	.५५	१७
	५	शनि	१८		४	.७४	२४	.५७	१८
	६	रवि	१९		५	.७२	२५	.५७	१९
	७	सोम	२०		६	.६७	२६	.५६	२०
	८	मंगल	२१		७	.६१	२७	.५३	२१
शार्वरी	९	बुध	२२		८	.५३	१	.४८	२२
←कर्क→	१०	गुरु	२३		९	.४५	२	.४३	२३
	११	शुक्र	२४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३५	३	.३६	२४
	१२	शनि	२५		११	.२५	४	.२९	२५
	१३	रवि	२६		१२	.१५	५	.२२	२६
	१४	सोम	२७		{ १३ { १४	.०५ .९५	६	.१६	२७
	१५	मंगल	२८		अ	.८५	७	.१०	२८

९–आश्लेपा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—१६-१७	ईस्वी सन्	—१८४०	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९७	शकाब्द	—१७६२	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८९६	हिज़री सन्	—१२५६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४१	वंगाब्द	—१२४६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१६	बुध	२९		१	.७७	८	.०५	२९
	१७	गुरु	जुलाई ३०		२	.७१	९ / १०	.०१ / .९८	— ३०
	१८	शुक्र	— ३१		३	.६५	११	.९७	१
	१९	शनि	१	(शुक्ल पक्ष)	४	.६४	१२	.९९	२
	२०	रवि	२		५	.६४	...	. ..	३
	२१	सोम	३		६	.६६	१३	.०२	४
शार्वरी ←कर्क→	२२	मंगल	४		७	.६९	१४	.०७	५
	२३	बुध	५		८	.७६	१५	.१४	६
	२४	गुरु	६		९	.८३	१६	.२३	७
	२५	शुक्र	७		१०	.९१	१७	.३४	८
	२६	शनि	८		११	९९	१८	.४५	९
	२७	रवि	९		...	. ..	१९	.५५	१०
	२८	सोम	१०		१२	.०७	२०	.६५	११
	२९	मंगल	११		१३	.१४	२१	.७४	१२
	३०	बुध	१२		१४	.१९	२२	.८०	जमादि-उल-आखिर ,१३
	— ३१	गुरु	←अगस्त→ १३	←श्रावण→	O पू	.२४	२३	.८६	१४
	१	शुक्र	१४		१	.२५	२४	.८९	१५
	२	शनि	१५		२	.२४	२५	.९०	१६
	३	रवि	१६		३	.२१	२६	.८९	१७
	४	सोम	१७		४	.१७	२७	.८६	१८
	५	मगल	१८		५	.११	१	.८२	१९
	६	बुध	१९		६ / ७	.०३ / ९४	२	.७७	२०
शार्वरी ←सिंह→	७	गुरु	२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.८४	३	.७०	२१
	८	शुक्र	२१		९	.७४	४	.६३	२२
	९	शनि	२२		१०	.६४	५	.५६	२३
	१०	रवि	२३		११	.५४	६	.५०	२४
	११	सोम	२४		१२	.४४	७	.४४	२५
	१२	मंगल	२५		१३	.३५	८	.३८	२६
	१३	बुध	२६		१४	.२८	९	.३४	२७
	१४	गुरु	२७ ●		अ	.२१	१०	.३१	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१५	शुक्र	२८		१	.१८	११	.३०	— २९
	१६	शनि	अगस्त २९		२	१६	१२	.३१	१
	१७	रवि	३०		३	.१५	१३	.३३	२
	१८	सोम	— ३१		४	.१९	१४	३८	३
	१९	मंगल	१	(शुक्ल पक्ष)	५	.२१	१५	.४५	४
	२०	बुध	२		६	.२७	१६	.५४	५
	२१	गुरु	३		७	.३४	१७	.६४	६
शार्वरी ←सिंह→	२२	शुक्र	४		८	.४२	१८	.७५	७
	२३	शनि	५		९	.५०	१९	.८५	८
	२४	रवि	६		१०	.५९	२०	.९५	९
	२५	सोम	७		११	.६६	..	....	१०
	२६	मंगल	८		१२	.७१	२१	.०४	११
	२७	बुध	९		१३	.७५	२२	.१२	१२
	२८	गुरु	१०		१४	.७७	२३	.१८	१३
	२९	शुक्र	११		पू	.७६	२४	.२१	१४
	३०	शनि	१२		१	.७३	२५	.२२	←रज्जब→ १५
	— ३१	रवि	←सितम्बर→ १३	←भाद्रपद→	२	.७०	२६	.२१	१६
	१	सोम	१४		३	.६३	२७	.२०	१७
	२	मंगल	१५		४	.५६	१	.१६	१८
	३	बुध	१६		५	.४७	२	.१०	१९
	४	गुरु	१७		६	.३७	३ / ४	.०४ / .९७	२०
	५	शुक्र	१८		७	.२७	५	.९०	२१
	६	शनि	१९		८	.१७	६	.८४	२२
शार्वरी ←कन्या→	७	रवि	२०	(कृष्ण पक्ष)	९ / १०	.०७ / .९७	७	.७८	२३
	८	सोम	२१		११	.८९	८	.७२	२४
	९	मंगल	२२		१२	.८२	९	.६७	२५
	१०	बुध	२३		१३	.७६	१०	.६४	२६
	११	गुरु	२४		१४	.७१	११	.६३	२७
	१२	शुक्र	२५		अ	.६९	१२	.६३	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— १६-१७	ईस्वी सन्	— १८४०	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९७	शकाब्द	— १७६२	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८९६-९७	हिजरी सन्	— १२५६	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४१	बंगाब्द	— १२४६	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	शनि	२६		१ .६९	१३	.६५		२९
	१४	रवि	सितम्बर २७		२ .७०	१४	.६९	—	३०
	१५	सोम	२८		३ .७५	१५	.७५		१
	१६	मंगल	२९		४ .८०	१६	.८४		२
	१७	बुध	— ३०		५ .८८	१७	.९४		३
	१८	गुरु	१	(शुक्ल पक्ष)	६ .९६	...	....		४
	१९	शुक्र	२		.... ..	१८	.०४		५
	२०	शनि	३		७ .०४	१९	.१५		६
शार्वरी ← कन्या →	२१	रवि	४		८ .१३	२०	.२५		७
	२२	सोम	५		९ .२१	२१	.३५		८
	२३	मंगल	६		१० .२७	२२	.४३		९
	२४	बुध	७		११ .३०	२३	.४९		१०
	२५	गुरु	८		१२ .३३	२४	.५३		११
	२६	शुक्र	९		१३ .३१	२५	.५४		१२
	२७	शनि	१०	← आश्विन →	१४ .२९	२६	.५५	← शाबान →	१३
	२८	रवि	११		पू .२६	२७	.५३		१४
	२९	सोम	↑ १२		१ .१९	१	.४९		१५
	३०	मंगल	अक्टूबर १३		२ .१२	२	.४४		१६
	— ३१	बुध	↓ १४		{ ३ .०३	३	.३८		१७
					{ ४ .९४				
	१	गुरु	१५		५ .८४	४	.३२		१८
	२	शुक्र	१६		६ .७४	५	.२५		१९
	३	शनि	१७		७ .६४	६	.१८		२०
	४	रवि	१८		८ .५४	७	.११		२१
शार्वरी ← तुला →	५	सोम	१९	(कृष्ण पक्ष)	९ .४६	८	.०५		२२
	६	मंगल	२०		१० .३८	९	.०१ }		२३
						१०	.९७ }		
	७	बुध	२१		११ .३३	११	.९५		२४
	८	गुरु	२२		१२ .२९	१२	.९५		२५
	९	शुक्र	२३		१३ .२८	१३	.९६		२६
	१०	शनि	२४		१४ .२८	.	....		२७
	११	रवि	२५		अ .२९	१४	.००		२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	सोम	२६		१ .३३	१५	.०७	—	२९
	१३	मंगल	↑ २७		२ .३९	१६	.१५		१
	१४	बुध	अक्टूबर २८		३ .४६	१७	.२४		२
	१५	गुरु	२९		४ .५४	१८	.३४		३
	१६	शुक्र	↓ ३०		५ .६४	१९	.४५		४
	१७	शनि	— ३१	(शुक्ल पक्ष)	६ .७३	२०	.५५		५
	१८	रवि	१		७ .८१	२१	.६६		६
	१९	सोम	२		८ .८६	२२	.७४		७
शार्वरी ← तुला →	२०	मंगल	३		९ .८९	२३	.८०		८
	२१	बुध	४		१० .९२	२४	.८४		९
	२२	गुरु	५		११ .९१	२५	.८७		१०
	२३	शुक्र	६		१२ .८९	२६	.८७		११
	२४	शनि	७		१३ .८५	२७	.८६		१२
	२५	रवि	८		१४ .७९	१	.८२		१३
	२६	सोम	९	← कार्तिक →	पू .७१	२	.७७	← रमजान →	१४
	२७	मंगल	१०		१ .६३	३	.७२		१५
	२८	बुध	↑ ११		२ .५४	४	.६६		१६
	२९	गुरु	नवम्बर १२		३ .४४	५	.५९		१७
	— ३०	शुक्र	१३		४ .३४	६	.५२		१८
	१	शनि	↓ १४		५ .२४	७	.४५		१९
	२	रवि	१५		६ .१५	८	.३९		२०
	३	सोम	१६		{ ७ .०७	९	.३४		२१
					{ ८ .९९				
	४	मंगल	१७		९ .९३	१०	.३०		२२
शार्वरी ← वृश्चिक →	५	बुध	१८	(कृष्ण पक्ष)	१० .९०	११	.२८		२३
	६	गुरु	१९		११ .८९	१२	.२७		२४
	७	शुक्र	२०		१२ .८९	१३	.२८		२५
	८	शनि	२१		१३ .९०	१४	.३२		२६
	९	रवि	२२		१४ .९५	१५	.३८		२७
	१०	सोम	२३		.. ....	१६	.४५		२८
	११	मंगल	२४		अ .०२	१७	.५४		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —१६-१७	ईस्वी सन् —१८४०-४१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१८६७	शकाब्द —१७६२	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती —१८९७	हिजरी सन् —१२५६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९४१	बंगाब्द —१२४६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१२	बुध	↑ २५		१	.०९	१८	.६४	— ३०
१३	गुरु	नवम्बर २६		२	.१७	१९	.७५	१
१४	शुक्र	२७		३	.२७	२०	.८६	२
१५	शनि	२८		४	.३५	२१	.९६	३
१६	रवि	↓ २९		५	.४३	...	....	४
१७	सोम	— ३०	(शुक्ल पक्ष)	६	.४९	२२	.०४	५
१८	मंगल	१		७	.५४	२३	.११	६
१९	बुध	२		८	.५५	२४	.१७	७
शार्वरी ↑ २०	गुरु	३		९	.५३	२५	.१९	८
वृश्चिक २१	शुक्र	४		१०	.५१	२६	.२०	९
२२	शनि	५		११	.४७	२७	.१८	१०
↓ २३	रवि	६		१२	.४१	१	.१५	११
२४	सोम	७		१३	.३४	२	.१२	१२
२५	मंगल	८	↑	१४	.२६	३	.०६	१३
२६	बुध	९	मार्गशीर्ष	पू	.१६	४ ५	.०० .९३	↑ १४
२७	गुरु	↑ १०	↓	१ २	.०६ .९६	६	.८६	शव्वाल १५
२८	शुक्र	दिसम्बर ११		३	.८६	७	.७९	↓ १६
— २९	शनि	↓ १२		४	.७७	८	.७३	१७
१	रवि	१३		५	.६९	९	.६८	१८
२	सोम	१४		६	६३	१०	.६३	१९
३	मंगल	१५		७	.५७	११	.६०	२०
४	बुध	१६	(कृष्ण पक्ष)	८	५४	१२	५९	२१
५	गुरु	१७		९	.५२	१३	.६१	२२
शार्वरी ↑ ६	शुक्र	१८		१०	.५३	१४	.६४	२३
धनु ७	शनि	१९		११	.५६	१५	.६९	२४
↓ ८	रवि	२०		१२	.५९	१६	.७५	२५
९	सोम	२१		१३	.६६	१७	.८४	२६
१०	मंगल	२२		१४	.७४	१८	.९५	२७
११	बुध	२३		अ	.८३	...	...	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१२	गुरु	२४		१	.९२	१९	.०५	— २९
१३	शुक्र	२५		...	.	२०	.१६	१
१४	शनि	↑ २६		२	००	२१	.२६	२
१५	रवि	दिसम्बर २७		३	.०८	२२	३५	३
१६	सोम	२८	(शुक्ल पक्ष)	४	.१३	२३	.४३	४
१७	मंगल	↓ २९		५	१८	२४	.४८	५
१८	बुध	३०		६	.१९	२५	.५१	६
१९	गुरु	— ३१		७	.१८	२६	.५२	७
२०	शुक्र	१		८	१६	२७	.५१	८
↑ २१	शनि	२		९	.११	१	.४८	९
शार्वरी धनु २२	रवि	३		१० ११	.०५ .९८	२	.४५	१०
↓ २३	सोम	४		१२	.९०	३	.३९	११
२४	मंगल	५		१३	.८१	४	.३३	१२
२५	बुध	६	↑	१४	.७१	५	.२७	↑ १३
२६	गुरु	७	पौष	पू	६१	६	.२०	जिलकाद १४
२७	शुक्र	८	↓	१	.५१	७	.१३	१५
२८	शनि	↑ ९		२	.४२	८	.०७	↓ १६
२९	रवि	जनवरी १०		३	.३४	९ १०	.०१ .९६	१७
— ३०	सोम	↓ ११		४	.२७	११	.९३	१८
१	मंगल	१२		५	.२१	१२	.९३	१९
२	बुध	१३		६	.१९	१३	.९३	२०
३	गुरु	१४		७	१७	१४	.९५	२१
↑ ४	शुक्र	१५		८	.१८	१५	.९९	२२
शार्वरी ५	शनि	१६	(कृष्ण पक्ष)	९	.२०		....	२३
मकर ६	रवि	१७		१०	.२५	१६	.०६	२४
↓ ७	सोम	१८		११	.३१	१७	.१५	२५
८	मंगल	१९		१२	.४०	१८	.२५	२६
९	बुध	२०		१३	.४९	१९	.३५	२७
१०	गुरु	२१		१४	.५८	२०	.४६	२८
११	शुक्र	२२		अ	.६६	२१	.५६	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— १६-१७	ईस्वी सन्	— १८४१	सूर्य ग्रहण	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९७	शकाब्द	— १७६२-६३	चन्द्र ग्रहण	O		
(ब) गुजराती	— १८९७	हिजरी सन्	— १२५६-५७	पूर्णिमा	पू		
कल्यब्द	— ४९४१	बंगाब्द	— १२४६	अमावस्या	अ		

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
शार्वरी ←मकर→	१२	शनि		२३		१	.७३	२२	.६५	—	३०
	१३	रवि		२४		२	.७६	२३	.७४		१
	१४	सोम	↓	२५		३	.८२	२४	.७६		२
	१५	मंगल	जनवरी	२६		४	.८३	२५	.८३		३
	१६	बुध		२७		५	.८३	२६	.८४		४
	१७	गुरु	↓	२८	(शुक्ल पक्ष)	६	.८०	२७	.८४		५
	१८	शुक्र		२९		७	.७६	१	.८२		६
	१९	शनि		३०		८	.६९	२	.७८		७
	२०	रवि	—	३१		९	.६२	३	.७३		८
	२१	सोम		१		१०	.५३	४	.६७		९
	२२	मंगल		२		११	.४३	५	.६१		१०
	२३	बुध		३		१२	.३३	६	.५४		११
	२४	गुरु		४		१३	.२३	७	.४७		१२
	२५	शुक्र		५		१४	.१४	८	.४१	↑	१३
	२६	शनि	O	६	←माघ→	{ पू / १	.०५ / .९७	९	.३५	जिल्हिज्ज	१४
	२७	रवि		७		२	.९०	१०	.३०		१५
	२८	सोम	↑	८	↓	३	.८५	१	.२७	↓	१६
—	२९	मंगल	फरवरी	९		४	.८२	१२	.२५		१७
	१	बुध		१०		५	.८०	१३	.२५		१८
	२	गुरु		११		६	.८१	१४	.२७		१९
	३	शुक्र	↓	१२		७	.८५	१५	.३०		२०
	४	शनि		१३		८	.९०	१६	.३७		२१
शार्वरी ←कुम्भ→	५	रवि		१४	(कृष्ण पक्ष)	९	.९५	१७	.४५		२२
	६	सोम		१५		..	..	१८	.५५		२३
	७	मंगल		१६		१०	.०४	१९	.६५		२४
	८	बुध		१७		११	.१३	२०	.७५		२५
	९	गुरु		१८		१२	.२१	२१	.८६		२६
	१०	शुक्र		१९		१३	.२९	२२	.९६		२७
	११	शनि		२०		१४	.३६		....		२८
	१२	रवि		२१		अ	.४२	२३	.०४		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
शार्वरी ←कुम्भ→	१३	सोम		२२		१	.४४	२४	.१०	—	३०
	१४	मंगल	↑	२३		२	.४६	२५	.१४		१
	१५	बुध	फरवरी	२४		३	.४५	२६	.१६		२
	१६	गुरु		२५		४	.४२	२७	.१७		३
	१७	शुक्र	↓	२६		५	.३७	१	.१५		४
	१८	शनि		२७	(शुक्ल पक्ष)	६	.३०	२	.१२		५
	१९	रवि	—	२८		७	.२३	३	.०७		६
	२०	सोम		१		८	.१४	{ ४ / ५	.०१ / .९५ }		७
	२१	मंगल		२		{ ९ / १०	.०५ / .९५	६	.८८		८
	२२	बुध		३		११	.८५	७	.८१		९
	२३	गुरु		४		१२	.७५	८	.७५		१०
	२४	शुक्र		५	↑	१३	.६६	९	.६८	↑	११
	२५	शनि		६	फाल्गुण	१४	.५८	१०	.६४	मुहर्रम	१२
	२६	रवि		७		पू	.५०	११	.६०		१३
	२७	सोम		८		१	.४६	१२	.५८	↓	१४
	२८	मंगल	↑	९	↓	२	.४३	१३	.५७		१५
	२९	बुध	मार्च	१०		३	.४२	१४	.५८		१६
—	३०	गुरु	↓	११		४	.४२	१५	.६२		१७
	१	शुक्र		१२		५	.४५	१६	.६८		१८
	२	शनि		१३		६	.५०	१७	.७५		१९
	३	रवि		१४		७	.५६	१८	.८४		२०
	४	सोम		१५	(कृष्ण पक्ष)	८	.६४	१९	.९५		२१
शार्वरी ←मीन→	५	मंगल		१६		९	.७३	...	..		२२
	६	बुध		१७		१०	.८२	२०	.०५		२३
	७	गुरु		१८		११	.८९	२१	.१६		२४
	८	शुक्र		१९		१२	.९५	२२	.२६		२५
	९	शनि		२०		..	....	२३	.३५		२६
	१०	रवि		२१		१३	.०१	२४	.४१		२७
	११	सोम		२२		१४	.०५	२५	.४६		२८
	१२	मंगल		२३		अ	.०६	२६	.४९		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —१७–१८	ईस्वी सन् —१८४१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१८९८	शकाब्द —१७६३	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती —१८९७	हिजरी सन् —१२५७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९४१–४२	बंगाब्द —१२४६–४७	अमावस्या —	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह (सौर गणनानुसारी)	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	बुध		२४		१	.०४	२७	.५०	—	३०
	१४	गुरु		२५		{ २	.०१	१	.४८		१
						३	.९६				
	१५	शुक्र	↑ मार्च	२६		४	.८९	२	.४५		२
	१६	शनि	मार्च	२७	(शुक्ल पक्ष)	५	.८२	३	.४०		३
	१७	रवि	↓	२८		६	.७२	४	.३५		४
	१८	सोम		२९		७	.६२	५	.२९		५
	१९	मंगल		३०		८	.५२	६	.२२		६
शार्वरी ↑ मीन	२०	बुध	—	३१		९	.४२	७	.१५		७
शार्वरी मीन	२१	गुरु		१		१०	.३३	८	.०८		८
↓	२२	शुक्र		२		११	.२४	९	.०२ }		९
								१०	.९७ }		
	२३	शनि		३		१२	.१६	११	.९३		१०
	२४	रवि		४		१३	.०८	१२	.९०		११
	२५	सोम		५	↑ चैत्र	१४	.०४	१३	.८९		१२
	२६	मंगल		६	चैत्र	{ पू	.००	१४	.९०	↑ सफर	१३
						१	.९९			सफर	
	२७	बुध		७	↓	२	.९९	१५	.९४	↓	१४
	२८	गुरु	↑	८		...	....	१६	.९९		१५
	२९	शुक्र	अप्रैल	९		३	.०२	...	. .		१६
———	३०	शनि	अप्रैल	१०		४	.०६	१७	.०६		१७
	१	रवि	↓	११		५	.११	१८	.१५		१८
	२	सोम		१२		६	.२०	१९	.२४		१९
	३	मंगल		१३		७	.२९	२०	.३५		२०
	४	बुध		१४	(कृष्ण पक्ष)	८	.३८	२१	.४६		२१
प्लव ↑ मेष	५	गुरु		१५		९	.४५	२२	.५७		२२
प्लव मेष	६	शुक्र		१६		१०	.५२	२३	.६५		२३
↓	७	शनि		१७		११	.५७	२४	.७२		२४
	८	रवि		१८		१२	.६०	२५	.७८		२५
	९	सोम		१९		१३	.६१	२६	.८१		२६
	१०	मंगल		२०		१४	.५९	२७	.८२		२७
	११	बुध		२१		अ	.५६	१	.८१		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह (सौर गणनानुसारी)	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	गुरु		२२		१	.५१	२	.७८	—	२९
	१३	शुक्र		२३		२	.४४	३	.७५		१
	१४	शनि		२४		३	.३६	४	.६९		२
	१५	रवि	↑ अप्रैल	२५		४	.२७	५	.६३		३
	१६	सोम	अप्रैल	२६	(शुक्ल पक्ष)	५	.१७	६	.५६		४
	१७	मंगल	↓	२७		६	.०७	७	.४९		५
						७	.९७				
	१८	बुध		२८		८	.८७	८	.४२		६
	१९	गुरु		२९		९	.७८	९	.३६		७
प्लव ↑ मेष	२०	शुक्र	—	३०		१०	.६९	१०	.३१		८
प्लव मेष	२१	शनि		१		११	.६२	११	.२६		९
↓	२२	रवि		२		१२	.५७	१२	.२३		१०
	२३	सोम		३		१३	.५४	१३	.२१	↑ रबी-उल-अव्वल	११
	२४	मंगल		४		१४	.५२	१४	.२३	रबी-उल-अव्वल	१२
	२५	बुध		५	↑ वैशाख	पू	.५२	१५	.२५		१३
	२६	गुरु		६	वैशाख	१	.५५	१६	.३०		१४
	२७	शुक्र		७		२	.५९	१७	.३६		१५
	२८	शनि		८	↓	३	.६६	१८	.४५		१६
	२९	रवि	↑	९		४	.७३	१९	.५५		१७
	३०	सोम	मई	१०		५	.८१	२०	.६६	↓	१८
—	३१	मंगल	↓	११		६	.८९	२१	.७७		१९
	१	बुध		१२		७	.९८	२२	.८७		२०
	२	गुरु		१३		...	....	२३	.९६		२१
	३	शुक्र		१४		८	.०४	..	. ..		२२
↑	४	शनि		१५		९	.०९	२४	.०४		२३
प्लव वृषभ	५	रवि		१६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.१२	२५	.०९		२४
प्लव वृषभ	६	सोम		१७		११	.१२	२६	.१३		२५
↓	७	मंगल		१८		१२	.११	२७	.१४		२६
	८	बुध		१९		१३	.०८	१	.१३		२७
	९	गुरु		२०		{ १४	.०४	२	.१२		२८
						अ	.९६				

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.३५ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.२५ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— १७–१८	ईस्वी सन्	— १८४१	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८६८	शकाब्द	— १७६३	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८९७	हिजरी सन्	— १२५७	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४२	बंगाब्द	— १२४७	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१०	शुक्र		२१		१	.८७	३	.०८	२९
	११	शनि		२२		२	.७८	४	.०३	— ३०
								५	.९७	
	१२	रवि		२३		३	.६८	६	.९०	१
	१३	सोम	↑	२४		४	.५८	७	.८३	२
	१४	मंगल	मई	२५	(शुक्ल पक्ष)	५	.४८	८	.७६	३
	१५	बुध	↓	२६		६	.३८	९	.७०	४
	१६	गुरु		२७		७	.२८	१०	.६४	५
	१७	शुक्र		२८		८	.२०	११	.५९	६
	१८	शनि		२९		९	.१३	१२	.५६	७
↑	१९	रवि		३०		१०	.०७	१३	.५५	८
प्लव वृषभ	२०	सोम		— ३१		११	.०४	१४	.५५	९
↓	२१	मंगल		१		१२	.०१	१५	.५७	१०
	२२	बुध		२		१३	.०२	१६	.६१	↑ ११
	२३	गुरु		३	↑	१४	.०४	१७	.६७	१२
	२४	शुक्र		४	ज्येष्ठ	पू	.१०	१८	.७६	१३
	२५	शनि		५		१	.१६	१९	.८५	रबी-उल-आखिर, १४
	२६	रवि		६	↓	२	.२३	२०	.९६	१५
	२७	सोम		७		३	.३१		....	१६
	२८	मंगल		८		४	.३९	२१	.०६	↓ १७
	२९	बुध	↑	९		५	.४७	२२	.१७	१८
	३०	गुरु	जून	१०		६	.५३	२३	.२७	१९
	३१	शुक्र	↓	११		७	.५८	२४	.३५	२०
—	३२	शनि		१२		८	.६०	२५	.४१	२१
	१	रवि		१३	(कृष्ण पक्ष)	९	.६१	२६	.४४	२२
	२	सोम		१४		१०	.६०	२७	.४६	२३
↑	३	मंगल		१५		११	.५६	१	.४६	२४
प्लव मिथुन,	४	बुध		१६		१२	.५२	२	.४५	२५
	५	गुरु		१७		१३	.४५	३	.४१	२६
↓	६	शुक्र		१८		१४	.३७	४	.३६	२७
	७	शनि		१९		अ	.२७	५	.३०	२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	८	रवि		२०		१	.१७	६	.२४	— २९
	९	सोम		२१		२	.०७	७	.१८	१
						३	.९७			
	१०	मंगल		२२		४	.८७	८	.११	२
	११	बुध		२३		५	.७८	९	.०४	३
			↑					१०	.९८	
	१२	गुरु	जून	२४	(शुक्ल पक्ष)	६	.७०	११	.९३	४
	१३	शुक्र	↓	२५		७	.६२	१२	.९०	५
	१४	शनि		२६		८	.५६	१३	.८७	६
	१५	रवि		२७		९	.५२	१४	.८७	७
	१६	सोम		२८		१०	.४९	१५	.८८	८
↑	१७	मंगल		२९		११	.५०	१६	.९२	९
प्लव मिथुन,	१८	बुध		— ३०		१२	.५२	१७	.९९	↑ १०
	१९	गुरु		१		१३	.५७	...	....	११
↓	२०	शुक्र		२	↑	१४	.६२	१८	.०६	१२
	२१	शनि		३	आषाढ़	पू	.७०	१९	.१५	जमादि-उल-अव्वल, १३
	२२	रवि		४		१	.७८	२०	.२५	१४
	२३	सोम		५	↓	२	.८६	२१	.३६	१५
	२४	मंगल		६		३	.९४	२२	.४७	१६
	२५	बुध		७		..	....	२३	.५७	↓ १७
	२६	गुरु	↑	८		४	.००	२४	.६५	१८
	२७	शुक्र	जुलाई	९		५	.०५	२५	.७२	१९
	२८	शनि		१०		६	.०८	२६	.७६	२०
	२९	रवि	↓	११	(कृष्ण पक्ष)	७	.१०	२७	.७८	२१
	३०	सोम		१२		८	.०८	१	.७९	२२
—	३१	मंगल		१३		९	.०५	२	.७८	२३
	१	बुध		१४		१०	.००	३	.७५	२४
↑						११	.९३			
प्लव कर्क	२	गुरु		१५		१२	.८५	४	.७०	२५
↓	३	शुक्र		१६		१३	.७६	५	.६४	२६
	४	शनि		१७		१४	.६६	६	.५८	२७
	५	रवि		१८		अ	.५६	७	.५१	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—१७–१८	ईस्वी सन्	—१८४१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९८	शकाब्द	—१७६३	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८९७	हिजरी सन्	—१२५७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४२	बंगाब्द	—१२४७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	६	सोम	१९		१	.४६	८	.४४	२९
	७	मंगल	२०		२	.३५	९	.३७	— ३०
	८	बुध	२१		३	.२५	१०	.३१	१
	९	गुरु	२२		४	.१७	११	.२७	२
	१०	शुक्र	२३		५	.०९	१२	.२३	३
	११	शनि	↑ २४	(शुक्ल पक्ष)	{ ६	.०४	१३	.२०	४
			जुलाई		७	.९९			
	१२	रवि	२५		८	.९८	१४	.१९	५
	१३	सोम	↓ २६		९	.९८	१५	.२०	६
	१४	मंगल	२७		...	....	१६	.२४	७
	१५	बुध	२८		१०	.००	१७	.२९	८
	१६	गुरु	२९		११	.०३	१८	.३६	९
↑	१७	शुक्र	३०		१२	.०९	१९	.४५	↑ १०
प्लव कर्क	१८	शनि	— ३१	↑	१३	.१६	२०	.५५	११
↓	१९	रवि	१	श्रावण	१४	.२४	२१	.६६	जमादि-उल-आखिर १२
	२०	सोम	२	O	पू	.३३	२२	.७७	१३
	२१	मंगल	३		१	.४१	२३	.८७	१४
	२२	बुध	४	↓	२	.४८	२४	.९६	१५
	२३	गुरु	५		३	.५२	...	....	१६
	२४	शुक्र	६		४	.५६	२५	.०३	↓ १७
	२५	शनि	७		५	.५८	२६	.०७	१८
	२६	रवि	↑ ८		६	.५६	२७	.११	१९
	२७	सोम	९		७	.५३	१	.१२	२०
	२८	मंगल	अगस्त १०		८	.४८	२	.११	२१
	२९	बुध	↓ ११		९	.४३	३	.०८	२२
	३०	गुरु	१२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३४	४	.०४	२३
							५	.९९	
	३१	शुक्र	१३		११	.२५	६	.९२	२४
—	३२	शनि	१४		१२	.१५	७	.८५	२५
↑	१	रवि	१५		{ १३	.०५	८	.७८	२६
प्लव सिंह					१४	.९५			
↓	२	सोम	१६		अ	.८५	९	.७१	२७

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	३	मंगल	१७		१	.७६	१०	.६५	२८
	४	बुध	१८		२	.६७	११	.६०	— २९
	५	गुरु	१९		३	.५९	१२	.५६	१
	६	शुक्र	२०		४	.५३	१३	५३	२
	७	शनि	२१	(शुक्ल पक्ष)	५	४९	१४	.५१	३
	८	रवि	↑ २२		६	.४६	१५	.५२	४
	९	सोम	अगस्त २३		७	.४७	१६	.५५	५
	१०	मंगल	२४		८	.४९	१७	.६०	६
	११	बुध	↓ २५		९	.५३	१८	.६७	७
	१२	गुरु	२६		१०	.६०	१९	.७५	८
	१३	शुक्र	२७		११	.६७	२०	.८५	९
	१४	शनि	२८		१२	.७४	२१	.९६	१०
	१५	रवि	२९		१३	.८३	...	...	११
↑	१६	सोम	३०		१४	.९१	२२	.०७	१२
प्लव सिंह	१७	मंगल	— ३१	↑	पू	.९८	२३	.१७	↑ १३
↓	१८	बुध	१	भाद्रपद	...	. .	२४	.२६	रजब १४
	१९	गुरु	२		१	.०३	२५	.३३	१५
	२०	शुक्र	३	↓	२	.०७	२६	.४०	↓ १६
	२१	शनि	४		३	.०९	२७	.४३	१७
	२२	रवि	५		४	.०७	१	.४४	१८
	२३	सोम	६		५	.०५	२	.४३	१९
	२४	मंगल	↑ ७		{ ६	.०१	३	.४१	२०
					७	९४			
	२५	बुध	सितम्बर ८		८	.८६	४	.३८	२१
	२६	गुरु	९		९	.७७	५	.३२	२२
	२७	शुक्र	↓ १०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६७	६	२६	२३
	२८	शनि	११		११	.५७	७	.१९	२४
	२९	रवि	१२		१२	.४७	८	.१२	२५
	३०	सोम	१३		१३	.३७	९	.०५ }	२६
							१०	९९ }	
—	३१	मंगल	१४		१४	.२८	११	.९४	२७
	१	बुध	१५		अ	.१९	१२	.८९	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य. →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— १७–१८	ईस्वी सन्	— १८४१	सूर्य ग्रहण	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९८	शकाब्द	— १७६३	चन्द्र ग्रहण	○		
(ब) गुजराती	— १८९७	हिजरी सन्	— १२५७	पूर्णिमा	पू		
कल्यब्द	— ४९४२	बंगाब्द	— १२४७	अमावस्या	अ		

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	२	गुरु		१६		१	.१३	१३	.८५		२९
	३	शुक्र		१७		२	.०७	१४	.८४		— ३०
	४	शनि		१८		३	.०३	१५	.८५		१
	५	रवि		१९		४	.००	१६	.८७		२
						५	.९९				
	६	सोम		२०		...	....	१७	.९१		३
	७	मंगल		२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.०२	१८	.९७		४
	८	बुध	← सितम्बर →	२२		७	.०६		. ..		५
	९	गुरु		२३		८	.१२	१९	.०५		६
	१०	शुक्र		२४		९	.१९	२०	.१५		७
	११	शनि		२५		१०	.२८	२१	.२६		८
	१२	रवि		२६		११	.३६	२२	.३७		९
	१३	सोम		२७		१२	.४४	२३	.४७		१०
	१४	मंगल		२८		१३	.५२	२४	.५६		११
	१५	बुध		२९		१४	.५७	२५	.६५		१२
प्लव ← कन्या →	१६	गुरु		—३०	← (अधिक) आश्विन →	पू	.६१	२६	.७१	← शाबान →	१३
	१७	शुक्र		१		१	.६३	२७	.७५		१४
	१८	शनि		२		२	.६२	१	७६		१५
	१९	रवि		३		३	.६०	२	.७६		१६
	२०	सोम		४		४	.५७	३	.७५		१७
	२१	मंगल		५		५	.४९	४	.७१		१८
	२२	बुध		६		६	.४०	५	.६६		१९
	२३	गुरु		७		७	.३१	६	.६०		२०
	२४	शुक्र	← अक्टूबर →	८		८	.२२	७	.५३		२१
	२५	शनि		९	(कृष्ण पक्ष)	९	.१३	८	.४६		२२
	२६	रवि		१०		१०	.०३	९	.३९		२३
						११	.९३				
	२७	सोम		११		१२	.८४	१०	.३३		२४
	२८	मंगल		१२		१३	.७५	११	.२७		२५
	२९	बुध		१३		१४	.६९	१२	.२२		२६
	३०	गुरु		१४		अ	.६३	१३	.१८		२७

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	१	शुक्र		१५		१	.५९	१४	.१७		२८
	२	शनि		१६		२	.५७	१५	.१७		— २९
	३	रवि		१७		३	.५८	१६	.१८		१
	४	सोम		१८		४	.५९	१७	.२२		२
	५	मंगल		१९		५	.६३	१८	.२८		३
	६	बुध		२०		६	.६९	१९	.३७		४
	७	गुरु		२१	(शुक्ल पक्ष)	७	.७७	२०	.४६		५
	८	शुक्र	← अक्टूबर →	२२		८	.८५	२१	.५६		६
	९	शनि		२३		९	.९४	२२	.६७		७
	१०	रवि		२४		...	. ..	२३	.७८		८
	११	सोम		२५		१०	.०३	२४	.८८		९
	१२	मंगल		२६		११	.१०	२५	.९६		१०
	१३	बुध		२७		१२	.१६	...	....		११
	१४	गुरु		२८		१३	.१९	२६	.०२		१२
प्लव ← तुला →	१५	शुक्र		२९	← (शुद्ध) आश्विन →	१४	.२१	२७	.०६	← रमज़ान →	१३
	१६	शनि		३०		पू	.२०	१	.०८		१४
	१७	रवि		— ३१		१	.१८	२	.०९		१५
	१८	सोम		१		२	.१५	३	.०८		१६
	१९	मंगल		२		३	.०८	४	.०४		१७
								५	.९९		
	२०	बुध		३		४	.००	६	.९३		१८
						५	.९१				
	२१	गुरु		४		६	.८२	७	.८७		१९
	२२	शुक्र	← नवम्बर →	५		७	.७२	८	.८१		२०
	२३	शनि		६	(कृष्ण पक्ष)	८	.६२	९	.७४		२१
	२४	रवि		७		९	.५२	१०	.६७		२२
	२५	सोम		८		१०	.४३	११	.६१		२३
	२६	मंगल		९		११	.३५	१२	.५५		२४
	२७	बुध		१०		१२	.२८	१३	.५२		२५
	२८	गुरु		११		१३	.२२	१४	.५०		२६
	२९	शुक्र		१२		१४	.१९	१५	.४९		२७
	३०	शनि		१३		अ	.१७	१६	.५०		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—१७–१८	ईस्वी सन्	—१८४१–४२	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९८	शकाब्द	—१७६३	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८९८	हिजरी सन्	—१२५७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४२	बंगाब्द	—१२४७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१	रवि		१४		१	.१८	१७	.५३		२९
	२	सोम		१५		२	.२०	१८	.६०	—	३०
	३	मंगल		१६		३	.२५	१९	.६७		१
	४	बुध		१७		४	.३१	२०	.७६		२
	५	गुरु		१८		५	.३९	२१	.८६		३
	६	शुक्र		१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.४८	२२	.९७		४
	७	शनि	↑	२०		७	.५६	...	....		५
	८	रवि	नवम्बर	२१		८	.६४	२३	.०८		६
	९	सोम		२२		९	.७१	२४	.१८		७
	१०	मंगल	↓	२३		१०	.७८	२५	.२६		८
	११	बुध		२४		११	.८२	२६	.३३		९
	१२	गुरु		२५		१२	.८४	२७	.३८		१०
	१३	शुक्र		२६		१३	.८२	१	.४०		११
	१४	शनि		२७		१४	.८०	२	.४२		१२
↑	१५	रवि		२८	↑	पू	.७६	३	.४०	↑	१३
प्लव वृश्चिक	१६	सोम		२९	कार्तिक	१	.६९	४	.३७	शव्वाल	१४
	१७	मंगल	—	३०		२	.६२	५	.३३		१५
↓	१८	बुध		१	↓	३	.५४	६	.२८	↓	१६
	१९	गुरु		२		४	.४४	७	.२२		१७
	२०	शुक्र		३		५	.३४	८	.१५		१८
	२१	शनि		४		६	.२४	९	.०८		१९
	२२	रवि		५		७	.१५	{ १०	.०१		२०
			↑					११	.९५ }		
	२३	सोम	दिसम्बर	६		{ ८	.०६	१२	.९०		२१
						९	.९७ }				
	२४	मंगल	↓	७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९१	१३	.८५		२२
	२५	बुध		८		११	.८६	१४	.८२		२३
	२६	गुरु		९		१२	.८२	१५	.८१		२४
	२७	शुक्र		१०		१३	.८१	१६	.८२		२५
	२८	शनि		११		१४	.८२	१७	.८६		२६
	२९	रवि		१२		अ	.८४	१८	.९१		२७

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
—	३०	सोम		१३		१	.८९	१९	.९७		२८
	१	मंगल		१४		२	.९६	..	....	—	२९
	२	बुध		१५		...	...	२०	.०६		१
	३	गुरु		१६		३	.०४	२१	.१६		२
	४	शुक्र		१७		४	.१३	२२	.२७		३
	५	शनि		१८	(शुक्ल पक्ष)	५	.२३	२३	.३८		४
	६	रवि		१९		६	.३०	२४	.४८		५
	७	सोम		२०		७	.३६	२५	.५७		६
	८	मंगल		२१		८	.४२	२६	.६४		७
	९	बुध	↑	२२		९	.४६	२७	.६९		८
	१०	गुरु	दिसम्बर	२३		१०	.४८	१	.७३		९
	११	शुक्र		२४		११	.४७	२	.७४		१०
	१२	शनि	↓	२५		१२	.४५	३	.७३		११
	१३	रवि		२६	↑	१३	.४०	४	.७०		१२
	१४	सोम		२७	मार्गशीर्ष	१४	.३४	५	.६६	↑	१३
↑	१५	मंगल		२८		पू	.२६	६	.६२	ज़िलकाद	१४
प्लव धनु	१६	बुध		२९		१	.१७	७	.५५		१५
↓	१७	गुरु		३०	↓	{ २	.०८	८	.४८	↓	१६
						३	.९८ }				
	१८	शुक्र	—	३१		४	.८८	९	.४१		१७
	१९	शनि		१		५	.७९	१०	.३४		१८
	२०	रवि		२		६	.७०	११	.२८		१९
	२१	सोम		३		७	.६१	१२	.२३		२०
	२२	मंगल	↑	४		८	.५५	१३	.१८		२१
	२३	बुध	जनवरी	५		९	.५०	१४	.१५		२२
	२४	गुरु		६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४६	१५	.१४		२३
	२५	शुक्र		७		११	.४५	१६	.१५		२४
	२६	शनि	↓	८		१२	.४६	१७	.१७		२५
	२७	रवि		९		१३	.४९	१८	.२१		२६
	२८	सोम		१०		१४	.५४	१९	.२८		२७
	२९	मंगल		११		अ	.६०	२०	.३६		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— १७–१८	ईस्वी सन्	— १८४२	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९८	शकाब्द	— १७६३	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १८९८	हिजरी सन्	— १२५७–५८	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४२	वंगाब्द	— १२४७	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	बुध	१२		१ .६८	२१ .४६	२९
२	गुरु	१३		२ .७८	२२ .५७	— ३०
३	शुक्र	१४		३ .८७	२३ .६८	१
४	शनि	१५		४ .९५	२४ .७८	२
५	रवि	१६		... .	२५ .८७	३
६	सोम	१७	(शुक्ल पक्ष)	५ .०२	२६ .९५	४
७	मंगल	१८		६ .०७	. ....	५
८	बुध	१९		७ .११	२७ .०१	६
९	गुरु	↑ २०		८ .१२	१ .०५	७
१०	शुक्र	जनवरी २१		९ .११	२ .०६	८
११	शनि	२२		१० .०९	३ .०६	९
१२	रवि	↓ २३		११ .०३ / १२ .९७	४ .०३	१०
१३	सोम	२४		१३ .८९	५ .०० / ६ .९५	↑ ११
प्लव ↑ मकर १४	मंगल	२५	↑	१४ .८१	७ .८९	ज़िल्हिज्ज १२
१५	बुध	२६	पौष	पू .७१	८ .८२	१३
↓ १६	गुरु	२७	↓	१ .६१	९ .७५	↓ १४
१७	शुक्र	२८		२ .५१	१० .६९	१५
१८	शनि	२९		३ .४२	११ .६३	१६
१९	रवि	३०		४ .३३	१२ .५७	१७
२०	सोम	—३१		५ .२५	१३ .५२	१८
२१	मंगल	१		६ .१९	१४ .४८	१९
२२	बुध	२		७ .१४	१५ .४७	२०
२३	गुरु	३	(कृष्ण पक्ष)	८ .१०	१६ .४७	२१
२४	शुक्र	↑ ४		९ .१०	१७ .४९	२२
२५	शनि	फरवरी ५		१० .११	१८ .५२	२३
२६	रवि	६		११ .१४	१९ .५८	२४
२७	सोम	↓ ७		१२ .१८	२० .६६	२५
२८	मंगल	८		१३ .२५	२१ .७७	२६
— २९	बुध	९		१४ .३३	२२ .८७	२७
१	गुरु	१०		अ .४३	२३ .९८	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२	शुक्र	११		१ .५१	.	-- २९
३	शनि	१२		२ .५९	२४ .०८	१
४	रवि	१३		३ .६६	२५ .१७	२
५	सोम	१४		४ .७१	२६ .२६	३
६	मंगल	१५		५ .७४	२७ .३२	४
७	बुध	१६	(शुक्ल पक्ष)	६ .७५	१ .३६	५
८	गुरु	१७		७ .७५	२ .३८	६
९	शुक्र	१८		८ .७२	३ .३८	७
१०	शनि	↑ १९		९ .६६	४ .३७	८
११	रवि	फरवरी २०		१० .५९	५ .३४	९
१२	सोम	२१		११ .५१	६ .२९	१०
१३	मंगल	↓ २२		१२ .४३	७ .२३	११
१४	बुध	२३		१३ .३४	८ .१७	१२
↑ १५	गुरु	२४		१४ .२४	९ .१०	१३
प्लव कुम्भ १६	शुक्र	२५	↑	पू .१४	१० .०३ / ११ .९६	↑ १४
↓ १७	शनि	२६	माघ ↓	१ .०४ / २ .९५	१२ .९०	मुहर्रम १५
१८	रवि	२७		३ .८७	१३ .८५	↓ १६
१९	सोम	— २८		४ .८१	१४ .८१	१७
२०	मंगल	१		५ .७६	१५ .८०	१८
२१	बुध	२		६ .७३	१६ .७९	१९
२२	गुरु	३		७ .७१	१७ .८०	२०
२३	शुक्र	४		८ .७२	१८ .८४	२१
२४	शनि	↑ ५	(कृष्ण पक्ष)	९ .७५	१९ .८९	२२
२५	रवि	मार्च ६		१० .७९	२० .९८	२३
२६	सोम	↓ ७		११ .८६	.. ....	२४
२७	मंगल	८		१२ .९६	२१ .०७	२५
२८	बुध	९		... .	२२ .१७	२६
२९	गुरु	१०		१३ .०५	२३ .२७	२७
— ३०	शुक्र	११		१४ .१३	२४ .३८	२८
१	शनि	१२		अ .२१	२५ .४८	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	—१७-१८	ईस्वी सन्	—१८४२	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९८	शकाब्द	—१७६३-६४	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८९८	हिजरी सन्	—१२५८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४२	बंगाब्द	—१२४७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२	रवि		१३		१	.२७	२६	.५७	—	३०
	३	सोम		१४		२	.३१	२७	.६३		१
	४	मंगल		१५		३	.३५	१	.६८		२
	५	बुध		१६		४	.३५	२	.७०		३
	६	गुरु		१७		५	.३४	३	.७२		४
	७	शुक्र		१८		६	.३०	४	.७०		५
	८	शनि		१९	(शुक्ल पक्ष)	७	.२५	५	.६७		६
	९	रवि		२०		८	.१९	६	.६२		७
	१०	सोम		२१		९	.१२	७	.५६		८
	११	मंगल	मार्च	२२		१० / ११	.०३ / .९३	८	.५०		९
	१२	बुध		२३		१२	.८२	९	.४४		१०
	१३	गुरु		२४		१३	.७२	१०	.३७		११
	१४	शुक्र		२५		१४	.६३	११	.३०		१२
	१५	शनि		२६		पू	.५४	१२	.२४		१३
प्लव मीन	१६	रवि		२७	फाल्गुन	१	.४६	१३	.१८	सफर	१४
	१७	सोम		२८		२	.३९	१४	.१५		१५
	१८	मंगल		२९		३	.३४	१५	.१२		१६
	१९	बुध		३०		४	.३१	१६	.११		१७
	२०	गुरु	—	३१		५	.२९	१७	.१२		१८
	२१	शुक्र		१		६	.३०	१८	.१५		१९
	२२	शनि		२		७	.३३	१९	.२१		२०
	२३	रवि		३		८	.३८	२०	.२८		२१
	२४	सोम		४		९	.४५	२१	.३७		२२
	२५	मंगल		५		१०	.५३	२२	.४७		२३
	२६	बुध	अप्रैल	६	(कृष्ण पक्ष)	११	.६२	२३	.५७		२४
	२७	गुरु		७		१२	.७०	२४	.६८		२५
	२८	शुक्र		८		१३	.७८	२५	.७८		२६
	२९	शनि		९		१४	.८४	२६	.८७		२७
	३०	रवि		१०		अ	.८८	२७	.९४		२८

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी		
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— १८–१९	ईस्वी सन्	— १८४२	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९९	शकाब्द	— १७६४	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १८९८	हिजरी सन्	— १२५८	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४२–४३	बंगाब्द	— १२४७–४८	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	— ३१	सोम	११		१	.९१	१	.९९	— २९
	१	मंगल	१२		२	.९२	...	....	१
	२	बुध	१३		३	.९०	२	.०३	२
	३	गुरु	१४		४	.८६	३	.०४	३
	४	शुक्र	१५		५	.८१	४	.०३	४
	५	शनि	१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.७४	५	.००	५
							६	.९६	
	६	रवि	१७		७	.६७	७	.९०	६
	७	सोम	१८		८	.५८	८	.८४	७
	८	मंगल	१९		९	.४८	९	.७८	८
	९	बुध	२०		१०	.३८	१०	.७१	९
	१०	गुरु	अप्रैल २१		११	.२८	११	.६४	१०
	११	शुक्र	२२		१२	.१८	१२	.५८	११
	१२	शनि	२३		१३	.०८	१३	.५३	१२
शुभकृत् मेष	१३	रवि	२४		१४	.००	१४	.४८	१३
				चैत्र	पू	.९४			
	१४	सोम	२५		१	.८९	१५	.४५	रबी-उल-अव्वल १४
	१५	मंगल	२६		२	.८५	१६	.४३	१५
	१६	बुध	२७		३	.८३	१७	.४४	१६
	१७	गुरु	२८		४	.८४	१८	.४७	१७
	१८	शुक्र	२९		५	.८६	१९	.५२	१८
	१९	शनि	—३०		६	.९१	२०	.५८	१९
	२०	रवि	१		७	.९७	२१	.६७	२०
	२१	सोम	२		...	....	२२	.७७	२१
	२२	मंगल	३		८	.०६	२३	.८८	२२
	२३	बुध	४	(कृष्ण पक्ष)	९	.१५	२४	.९९	२३
	२४	गुरु	मई ५		१०	.२३	.	. .	२४
	२५	शुक्र	६		११	.३०	२५	.०९	२५
	२६	शनि	७		१२	.३६	२६	.१८	२६
	२७	रवि	८		१३	.४१	२७	.२५	२७
	२८	सोम	९		१४	.४३	१	.३०	२८
	२९	मंगल	१०		अ	.४५	२	.३५	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	— ३०	बुध	११		१	.४३	३	.३६	— ३०
	१	गुरु	१२		२	.४०	४	.३५	१
	२	शुक्र	१३		३	.३३	५	.३३	२
	३	शनि	१४		४	.२६	६	.२९	३
	४	रवि	१५		५	.१९	७	.२५	४
	५	सोम	१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.०९	८	.१९	५
					७	.९९			
	६	मंगल	१७		८	.८९	९	.१२	६
	७	बुध	१८		९	.७९	१०	.०५	७
							११	.९८	
	८	गुरु	१९		१०	.६९	१२	.९२	८
	९	शुक्र	मई २०		११	.६०	१३	.८६	९
	१०	शनि	२१		१२	.५१	१४	.८१	१०
	११	रवि	२२		१३	.४५	१५	.७८	११
शुभकृत् वृष	१२	सोम	२३		१४	.४०	१६	.७६	१२
	१३	मंगल	२४	वैशाख	पू	.३६	१७	.७७	रबी-उल-आखिर १३
	१४	बुध	२५		१	.३४	१८	.७९	१४
	१५	गुरु	२६		२	.३४	१९	.८३	१५
	१६	शुक्र	२७		३	.३७	२०	.८९	१६
	१७	शनि	२८		४	.४२	२१	.९७	१७
	१८	रवि	२९		५	.४८	...	....	१८
	१९	सोम	३०		६	.५६	२२	.०७	१९
	२०	मंगल	—३१		७	.६४	२३	.१८	२०
	२१	बुध	१		८	.७२	२४	.२९	२१
	२२	गुरु	२		९	.८०	२५	.३९	२२
	२३	शुक्र	३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८७	२६	.४८	२३
	२४	शनि	जून ४		११	.९०	२७	.५६	२४
	२५	रवि	५		१२	.९२	१	.६३	२५
	२६	सोम	६		१३	.९४	२	.६६	२६
	२७	मंगल	७		१४	.९२	३	.६८	२७
	२८	बुध	८		अ	.९०	४	.६८	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.६१ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.५१ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द —१८–१९	ईस्वी सन् —१८४२	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१८९९	शकाब्द —१७६४	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती —१८९८	हिजरी सन् —१२५८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९४३	बंगाब्द —१२४८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
शुभकृत् वृषभ २९	गुरु	९		१	.८४	५	.६६		— २९
३०	शुक्र	१०		२	.७७	६	.६३		१
३१	शनि	११		३	.६९	७	.५८		२
— ३२	रवि	१२		४	.५९	८	.५२		३
१	सोम	१३		५	.४९	९	.४६		४
२	मंगल	१४	(शुक्ल पक्ष)	६	.३९	१०	.३९		५
३	बुध	१५		७	.२९	११	३२		६
४	गुरु	१६		८	.१९	१२	.२६		७
५	शुक्र	१७		९	.१०	१३	.२०		८
६	शनि	१८		१० / ११	.०१ / .९४	१४	.१४		९
७	रवि	↑ १९		१२	.८८	१५	.११	↑	१०
८	सोम	जून, २०		१३	.८४	१६	.०९		११
९	मंगल	↓ २१		१४	.८२	१७	.०९		१२
१०	बुध	२२	↑	पू	.८२	१८	.१०	जमादि–उल–अव्वल,	१३
११	गुरु	२३	ज्येष्ठ	१	.८५	१९	.१४		१४
शुभकृत् ↑ १२	शुक्र	२४		२	.८९	२०	.२०		१५
मिथुन, १३	शनि	२५	↓	३	.९६	२१	.२७		१६
१४	रवि	२६		....	...	२२	३७	↓	१७
↓ १५	सोम	२७		४	.०३	२३	.४७		१८
१६	मंगल	२८		५	.१०	२४	५८		१९
१७	बुध	२९		६	.१९	२५	.६९		२०
१८	गुरु	— ३०		७	.२७	२६	.७८		२१
१९	शुक्र	१		८	.३४	२७	.८७		२२
२०	शनि	२		९	.३८	१	.९४		२३
२१	रवि	↑ ३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४१	२	.९८		२४
२२	सोम	जुलाई, ४		११	४२	...	...		२५
२३	मंगल	५		१२	.४०	३	.००		२६
२४	बुध	↓ ६		१३	.३७	४	.०१		२७
२५	गुरु	७		१४	.३१	५ / ६	.०० / .९६		२८
२६	शुक्र ●	८		अ	.२४	७	.९२		२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
२७	शनि	९		१	.१६	८	.८६		— ३०
शुभकृत् ↑ २८	रवि	१०		२ / ३	.०७ / ९७	९	.८०		१
मिथुन, २९	सोम	११		४	.८७	१०	.७३		२
↓ ३०	मंगल	१२		५	.७७	११	.६६		३
— ३१	बुध	१३	(शुक्ल पक्ष)	६	६७	१२	५९		४
१	गुरु	१४		७	५८	१३	.५३		५
२	शुक्र	१५		८	.४९	१४	.४८		६
३	शनि	↑ १६		९	.४२	१५	.४५		७
४	रवि	जुलाई, १७		१०	.३६	१६	.४२		८
५	सोम	१८		११	.३२	१७	.४१		९
६	मंगल	↓ १९		१२	.३०	१८	.४२	↑	१०
७	बुध	२०		१३	.३०	१९	.४५		११
८	गुरु	२१	↑	१४	.३३	२०	.५०		१२
९	शुक्र ○	२२	आषाढ़,	पू	.३६	२१	.५८	जमादि–उल–आखिर,	१३
१०	शनि	२३		१	४३	२२	.६७		१४
शुभकृत् ↑ ११	रवि	२४	↓	२	.५०	२३	.७७		१५
कर्क, १२	सोम	२५		३	.५८	२४	.८८		१६
१३	मंगल	२६		४	.६६	२५	.९९		१७
↓ १४	बुध	२७		५	.७५	...	....	↓	१८
१५	गुरु	२८		६	.८१	२६	.०९		१९
१६	शुक्र	२९		७	.८५	२७	.१८		२०
१७	शनि	३०		८	.८९	१	.२५		२१
१८	रवि	— ३१		९	.९०	२	.२९		२२
१९	सोम	१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८८	३	.३२		२३
२०	मंगल	↑ २		११	.८५	४	.३४		२४
२१	बुध	अगस्त ३		१२	.८०	५	.३२		२५
२२	गुरु	४		१३	.७४	६	.३०		२६
२३	शुक्र	↓ ५		१४	.६५	७	.२५		२७
२४	शनि	६		अ	.५६	८	.२०		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— १८–१९	ईस्वी सन्	— १८४२	सूर्य ग्रहण	●			
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९९	शकाब्द	— १७६४	चन्द्र ग्रहण	O			
(ब) गुजराती	— १८९८	हिजरी सन्	— १२५८	पूर्णिमा	पू			
कल्यब्द	— ४९४३	बंगाब्द	— १२४८	अमावस्या	अ			

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२५	रवि	७		१	.४६	९	.१४	— २९
२६	सोम	८		२	.३६	१०	.०७	१
२७	मंगल	९		३	.२६	११	.००	२
शुभकृत ←कर्क→						१२	९३	
२८	बुध	१०		४	.१६	१३	.८५	३
२९	गुरु	११	(शुक्ल पक्ष)	५	.०७	१४	.८१	४
				६	.९८			
३०	शुक्र	१२		७	.९१	१५	.७८	५
३१	शनि	१३		८	.८४	१६	.७५	६
— ३२	रवि	१४		९	.८१	१७	.७३	७
१	सोम	१५		१०	.७९	१८	.७४	८
२	मंगल	१६		११	.८०	१९	.७७	९
३	बुध	←अगस्त→ १७		१२	.८१	२०	.८२	१०
४	गुरु	१८		१३	.८६	२१	.८९	११
५	शुक्र	१९	←श्रावण→	१४	.९२	२२	.९७	←रजब→ १२
६	शनि	२०		पू	.९९	...	.	१३
७	रवि	२१		. .	. .	२३	.०७	१४
८	सोम	२२		१	.०८	२४	.१८	१५
९	मंगल	२३		२	.१९	२५	.२९	१६
१०	बुध	२४		३	.२४	२६	.३९	१७
११	गुरु	२५		४	.३०	२७	.४८	१८
शुभकृत ←सिंह→ १२	शुक्र	२६		५	.३६	१	.५५	१९
१३	शनि	२७		६	.३८	२	.६१	२०
१४	रवि	२८	(कृष्ण पक्ष)	७	.४०	३	.६५	२१
१५	सोम	२९		८	.३९	४	.६६	२२
१६	मंगल	३०		९	.३५	५	.६५	२३
१७	बुध	— ३१		१०	.३१	६	.६३	२४
१८	गुरु	१		११	.२४	७	.५९	२५
१९	शुक्र	←सितम्बर→ २		१२	.१७	८	.५४	२६
२०	शनि	३		१३	.०८	९	.४८	२७
				१४	.९८			
२१	रवि	४		अ	.८८	१०	.४१	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२२	सोम	५		१	.७८	११	.३४	२९
२३	मंगल	६		२	.६८	१२	.२७	— ३०
२४	बुध	७		३	.५८	१३	.२१	१
शुभकृत ←सिंह→ २५	गुरु	८		४	.५०	१४	.१६	२
२६	शुक्र	९		५	.४३	१५	.११	३
२७	शनि	१०	(शुक्ल पक्ष)	६	.३८	१६	.०७	४
२८	रवि	११		७	.३३	१७	.०६	५
२९	सोम	१२		८	.३१	१८	.०६	६
३०	मंगल	१३		९	.३२	१९	.०९	७
— ३१	बुध	१४		१०	.३३	२०	.१३	८
१	गुरु	१५		११	.३८	२१	.१९	९
२	शुक्र	१६		१२	.४४	२२	.२७	१०
३	शनि	←सितम्बर→ १७		१३	.५२	२३	.३७	११
४	रवि	१८		१४	.६२	२४	.४८	१२
५	सोम	१९	←भाद्रपद→	पू	.६९	२५	.५९	←शाबान→ १३
६	मंगल	२०		१	.७६	२६	.६९	१४
७	बुध	२१		२	.८३	२७	.७८	१५
८	गुरु	२२		३	.८९	१	.८६	१६
९	शुक्र	२३		४	.९२	२	.९३	१७
शुभकृत ←कन्या→ १०	शनि	२४		५	.९३	३	.९७	१८
११	रविं	२५		६	.९२	४	.९८	१९
१२	सोम	२६		७	.९०	५	.९८	२०
१३	मंगल	२७		८	.८३	६	.९६	२१
१४	बुध	२८	(कृष्ण पक्ष)	९	.७८	७	.९२	२२
१५	गुरु	२९		१०	.७१	८	.८८	२३
१६	शुक्र	— ३०		११	.६२	९	.८२	२४
१७	शनि	१		१२	.५२	१०	.७५	२५
१८	रवि	←अक्टूबर→ २		१३	.४२	११	.६८	२६
१९	सोम	३		१४	.३२	१२	.६१	२७
२०	मंगल	४		अ	.२२	१३	.५५	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	—१८–१९	ईस्वी सन्	—१८४२	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९९	शकाब्द	—१७६४	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१८९८–९९	हिजरी सन्	—१२५८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४३	बंगाब्द	—१२४८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२१	बुध		५		१	.१२	१४	.४९	—	२९
	२२	गुरु		६		२	.०५	१५	.४४		१
						३	.९८				
शुभकृत ←कन्या→	२३	शुक्र		७		४	.९३	१६	.४०		२
	२४	शनि		८	(शुक्ल पक्ष)	५	.८८	१७	.३८		३
	२५	रवि		९		६	.८७	१८	.३९		४
	२६	सोम		१०		७	.८८	१९	.४०		५
	२७	मंगल		११		८	.९०	२०	.४४		६
	२८	बुध		१२		९	.९५	२१	.५०		७
	२९	गुरु		१३		....	...	२२	.५८		८
—	३०	शुक्र		१४		१०	.००	२३	.६८		९
	१	शनि		१५		११	.०८	२४	.७८		१०
	२	रवि	←अक्टूबर→	१६		१२	.१८	२५	.८९		११
	३	सोम		१७	←आश्विन→	१३	.२६	२६	.९९	←रमजान→	१२
	४	मंगल		१८		१४	.३३	...	.....		१३
	५	बुध		१९		पू	.४०	२७	.०९		१४
	६	गुरु		२०		१	.४६	१	.१७		१५
	७	शुक्र		२१		२	.४९	२	.२४		१६
	८	शनि		२२		३	.५२	३	२८		१७
शुभकृत ←तुला→	९	रवि		२३		४	.५०	४	.३०		१८
	१०	सोम		२४		५	४८	५	.३०		१९
	११	मगल		२५		६	.४३	६	.२८		२०
	१२	बुध		२६		७	३७	७	.२६		२१
	१३	गुरु		२७	(कृष्ण पक्ष)	८	.२९	८	.२१		२२
	१४	शुक्र		२८		९	.२०	९	.१५		२३
	१५	शनि		२९		१०	.११	१०	.०९		२४
	१६	रवि		३०		११	.०१	११	.०३		२५
						१२	.९१	१२	९६		
	१७	सोम	—	३१		१३	.८१	१३	.८९		२६
	१८	मंगल	नव०	१		१४	.७२	१४	.८३		२७
	१९	बुध		२		अ	.६४	१५	.७७		२८

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२०	गुरु		३		१	.५७	१६	.७३		२९
	२१	शुक्र		४		२	.५२	१७	.७२	—	३०
	२२	शनि		५		३	.४८	१८	.७१		१
	२३	रवि		६		४	.४७	१९	.७२		२
शुभकृत ←तुला→	२४	सोम		७	(शुक्ल पक्ष)	५	.४७	२०	.७५		३
	२५	मंगल		८		६	.४९	२१	.८१		४
	२६	बुध		९		७	.५४	२२	.८९		५
	२७	गुरु		१०		८	.६१	२३	.९८		६
	२८	शुक्र		११		९	.६९	...	...		७
	२९	शनि		१२		१०	.७७	२४	.०८		८
—	३०	रवि		१३		११	.८६	२५	.१९		९
	१	सोम		१४		१२	.९४	२६	.२९		१०
	२	मंगल	←नवम्बर→	१५		...	....	२७	.३९		११
	३	बुध		१६	←कार्तिक→	१३	.०२	१	.४८		१२
	४	गुरु		१७		१४	.०७	२	.५५	←शव्वाल→	१३
	५	शुक्र		१८		पू	.११	३	.६०		१४
	६	शनि		१९		१	.१२	४	.६२		१५
	७	रवि		२०		२	.११	५	.६३		१६
	८	सोम		२१		३	.०९	६	.६२		१७
	९	मंगल		२२		४	.०४	७	.५९		१८
						५	.९८				
शुभकृत ←वृश्चिक→	१०	बुध		२३		६	.९१	८	.५५		१९
	११	गुरु		२४		७	.८२	९	.४९		२०
	१२	शुक्र		२५		८	.७३	१०	.४३		२१
	१३	शनि		२६	(कृष्ण पक्ष)	९	.६३	११	.३७		२२
	१४	रवि		२७		१०	.५३	१२	३०		२३
	१५	सोम		२८		११	.४३	१३	.२३		२४
	१६	मंगल		२९		१२	.३४	१४	.१६		२५
	१७	बुध	—	३०		१३	.२६	१५	.११		२६
	१८	गुरु	दि०	१		१४	.१९	१६	.०७		२७
	१९	शुक्र		२		अ	.१४	१७	०४		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१८–१९	ईस्वी सन्	—१८४२–४३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१८९९	शकाब्द	—१७६४	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती	—१८९९	हिजरी सन्	—१२५८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४३	बंगाब्द	—१२४८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२०	शनि	३		१	.११	१८	.०३	— २९
	२१	रवि	४		२	.०९	१९	.०४	१
	२२	सोम	५		३	.१०	२०	.०७	२
	२३	मंगल	६		४	.१४	२१	.१२	३
शुभकृत् ← वृश्चिक →	२४	बुध	७	(शुक्ल पक्ष)	५	१८	२२	.१९	४
	२५	गुरु	८		६	.२५	२३	.२८	५
	२६	शुक्र	९		७	.३२	२४	.३८	६
	२७	शनि	१०		८	.४०	२५	.४८	७
	२८	रवि	११		९	.४९	२६	.५९	८
	२९	सोम	१२		१०	.५९	२७	.७०	९
—	३०	मंगल	१३		११	.६६	१	.७९	१०
	१	बुध	१४		१२	.७१	२	.८६	११
	२	गुरु	१५		१३	.७५	३	.९१	१२
	३	शुक्र	१६		१४	.७६	४	.९४	१३
	४	शनि	१७	← मार्गशीर्ष →	पू	.७५	५	.९६	← जिलकाद → १४
	५	रवि	१८ ← दिसम्बर →		१	.७३	६	.९५	१५
	६	सोम	१९		२	.६८	७	.९२	१६
	७	मंगल	२०		३	.६१	८	.८८	१७
	८	बुध	२१		४	.५३	९	.८३	१८
शुभकृत् ← धन →	९	गुरु	२२		५	.४५	१०	.७७	१९
	१०	शुक्र	२३		६	.३५	११	.७०	२०
	११	शनि	२४		७	.२५	१२	.६३	२१
	१२	रवि	२५		८	.१६	१३	.५६	२२
	१३	सोम	२६	(कृष्ण पक्ष)	{ ९	.०७	१४	.५०	२३
					{ १०	.९८			
	१४	मंगल	२७		११	.९०	१५	.४५	२४
	१५	बुध	२८		१२	.८३	१६	.४०	२५
	१६	गुरु	२९		१३	.७८	१७	.३७	२६
	१७	शुक्र	३०		१४	.७६	१८	.३६	२७
	१८	शनि	— ३१		अ	.७४	१९	.३६	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९	रवि	१		१	.७५	२०	.३८	२९
	२०	सोम	२		२	.७८	२१	.४३	— ३०
	२१	मंगल	३		३	.८३	२२	.५०	१
	२२	बुध	४		४	.९०	२३	.५८	२
शुभकृत् ← धन →	२३	गुरु	५	(शुक्ल पक्ष)	५	.९७	२४	.६८	३
	२४	शुक्र	६		...	....	२५	.७९	४
	२५	शनि	७		६	.०७	२६	.९०	५
	२६	रवि	८		७	.१६	...	....	६
	२७	सोम	९		८	.२४	२७	.००	७
	२८	मंगल	१०		९	.३१	१	.०९	८
—	२९	बुध	११		१०	.३७	२	.१७	९
	१	गुरु	१२		११	.३९	३	.२२	१०
	२	शुक्र	१३		१२	.४०	४	.२७	११
	३	शनि	१४		१३	.४०	५	.२८	१२
	४	रवि	← जनवरी → १५	← पौष →	१४	.३७	६	.२८	← जिल हिज्ज → १३
	५	सोम	१६		पू	.३२	७	.२५	१४
	६	मंगल	१७		१	.२५	८	.२१	१५
	७	बुध	१८		२	.१८	९	.१७	१६
	८	गुरु	१९		{ ३	.०९	१०	.११	१७
					{ ४	.९९			
शुभकृत् ← मकर →	९	शुक्र	२०		५	.८९	{ ११	.०४	१८
							{ १२	.९७	
	१०	शनि	२१		६	.७९	१३	.९०	१९
	११	रवि	२२		७	.७०	१४	.८४	२०
	१२	सोम	२३	(कृष्ण पक्ष)	८	.६१	१५	.७९	२१
	१३	मंगल	२४		९	.५४	१६	.७४	२२
	१४	बुध	२५		१०	.४७	१७	.७०	२३
	१५	गुरु	२६		११	.४२	१८	.६८	२४
	१६	शुक्र	२७		१२	.४०	१९	.६८	२५
	१७	शनि	२८		१३	.३८	२०	.७१	२६
	१८	रवि	२९		१४	.३९	२१	.७५	२७
	१९	सोम	३०		अ	.४२	२२	.८०	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— १८-१९	ईस्वी सन्	— १८४३	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १८९९	शकाब्द	— १७६४-६५	चन्द्र ग्रहण	— O
(व) गुजराती	— १८९९	हिजरी सन्	— १२५८-५९	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४३	बंगाब्द	— १२४८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२०	मंगल	— ३१		१	.४८	२३	.८८	— २९
	२१	बुध	१		२	.५५	२४	.९८	१
	२२	गुरु	२		३	.६३	....		२
शुभकृत् ↑	२३	शुक्र	३		४	.७२	२५	.०९	३
मकर	२४	शनि	४	(शुक्ल पक्ष)	५	.८१	२६	.२०	४
	२५	रवि	५		६	.८९	२७	.३०	५
↓	२६	सोम	६		७	.९५	१	.३९	६
	२७	मंगल	७		...	....	२	.४७	७
	२८	बुध	८		८	.०१	३	.५४	८
	२९	गुरु	९		९	.०३	४	.५८	९
	— ३०	शुक्र	१०		१०	.०५	५	.६०	१०
	१	शनि	११		११	.०३	६	.६०	११
	२	रवि	१२		{ १२	.००	७	.५८	१२
			↑		{ १३	.९४			↑
	३	सोम	फरवरी १३	↑	१४	.८८	८	.५६	मुहर्रम १३
	४	मंगल	१४	माघ	पू	.८०	९	५१	१४
	५	बुध	↓ १५	↓	१	.७१	१०	.४५	↓ १५
	६	गुरु	१६		२	.६२	११	.३८	१६
	७	शुक्र	१७		३	.५३	१२	.३१	१७
शुभकृत् ↑	८	शनि	१८		४	.४३	१३	.२४	१८
कुम्भ	९	रवि	१९		५	.३३	१४	.१८	१९
	१०	सोम	२०		६	.२३	१५	.१२	२०
↓	११	मंगल	२१		७	.१५	१६	.०७	२१
	१२	बुध	२२		८	.०८	१७	.०३	२२
	१३	गुरु	२३	(कृष्ण पक्ष)	९	.०५	१८	.०१	२३
	१४	शुक्र	२४		१०	०२	१९	.०१	२४
	१५	शनि	२५		११	.०१	२०	.०२	२५
	१६	रवि	२६		१२	.०१	२१	.०६	२६
	१७	सोम	२७		१३	.०५	२२	.११	२७
	१८	मंगल	— २८		१४	.१०	२३	.१९	२८
	१९	बुध	१		अ	.१७	२४	.२९	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२०	गुरु	२		१	.२६	२५	.३९	— ३०
	२१	शुक्र	३		२	.३५	२६	.४९	१
	२२	शनि	४		३	.४४	२७	.६०	२
शुभकृत् ↑	२३	रवि	५		४	.५०	१	.७०	३
कुम्भ	२४	सोम	६		५	.५६	२	.७९	४
↓	२५	मंगल	७	(शुक्ल पक्ष)	६	.६२	३	.८५	५
	२६	बुध	८		७	.६५	४	.९०	६
	२७	गुरु	९		८	.६६	५	.९२	७
	२८	शुक्र	१०		९	.६४	६	.९३	८
	— २९	शनि	११		१०	.६१	७	.९१	९
	१	रवि	१२		११	.५५	८	.८९	१०
	२	सोम	१३		१२	.४९	९	८४	११
	३	मंगल	१४		१३	.४०	१०	.७८	१२
	४	बुध	↑ १५	↑	१४	.३१	११	.७२	१३
	५	गुरु	मार्च १६	फाल्गुण	पू	.२२	१२	.६६	↑ १४
	६	शुक्र	↓ १७		१	.१५	१३	.५९	सफर १५
	७	शनि	१८		{ २	.०२	१४	.५२	↓ १६
				↓	{ ३	.९२			
	८	रवि	१९		४	.८३	१५	.४६	१७
शुभकृत् ↑	९	सोम	२०		५	.७६	१६	.४०	१८
मीन	१०	मंगल	२१		६	.६९	१७	.३६	१९
↓	११	बुध	२२		७	.६५	१८	.३४	२०
	१२	गुरु	२३		८	.६१	१९	.३३	२१
	१३	शुक्र	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	.६०	२०	.३४	२२
	१४	शनि	२५		१०	.६०	२१	.३७	२३
	१५	रवि	२६		११	.६४	२२	.४२	२४
	१६	सोम	२७		१२	.६९	२३	.५०	२५
	१७	मंगल	२८		१३	.७६	२४	.५९	२६
	१८	बुध	२९		१४	.८४	२५	.६९	२७
	१९	गुरु	३०		अ	.९३	२६	.७९	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—१९–२०	ईस्वी सन्	—१८४३	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९००	शकाब्द	—१७६५	चन्द्र ग्रहण—	०		
(ब) गुजराती	—१८९९	हिजरी सन्	—१२५९	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९४३–४४	बंगाब्द	— १२४८–४९	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२०	शुक्र	— ३१		...	....	२७	.९०	— २९
	२१	शनि	१		१	.०२	...	...	१
	२२	रवि	२		२	०९	१	.००	२
	२३	सोम	३		३	.१५	२	.०९	३
	२४	मंगल	४	(शुक्ल पक्ष)	४	२०	३	.१६	४
शुभकृत ←मीन→	२५	बुध	५		५	.२३	४	.२१	५
	२६	गुरु	६		६	.२३	५	.२४	६
	२७	शुक्र	७		७	.२१	६	.२५	७
	२८	शनि	८		८	.१७	७	.२५	८
	२९	रवि	९		९	.१२	८	.२२	९
	३०	सोम	१०		{ १०	.०५	९	.१८	१०
					{ ११	.९७			
—	३१	मंगल	११		१२	.८८	१०	.१२	११
	१	बुध	१२		१३	.७८	११	.०६	१२
	२	गुरु	१३	←चैत्र→	१४	.६८	१२	.००}	१३
							१३	.९३}	←रबी–उल्–अव्वल→
	३	शुक्र	←अप्रैल→ १४		पू	.५८	१४	.८६	१४
	४	शनि	१५		१	.४८	१५	.७९	१५
	५	रवि	१६		२	३९	१६	७४	१६
	६	सोम	१७		३	.३१	१७	.७०	१७
	७	मगल	१८		४	.२४	१८	.६७	१८
शोभन ←मेष→	८	बुध	१९		५	.२०	१९	.६५	१९
	९	गुरु	२०		६	.१६	२०	.६६	२०
	१०	शुक्र	२१		७	.१५	२१	.६८	२१
	११	शनि	२२	(कृष्ण पक्ष)	८	.१५	२२	.७४	२२
	१२	रवि	२३		९	.१९	२३	.८१	२३
	१३	सोम	२४		१०	.२३	२४	.८९	२४
	१४	मंगल	२५		११	.३०	२५	.९८	२५
	१५	बुध	२६		१२	.३९	...	....	२६
	१६	गुरु	२७		१३	.४८	२६	.०९	२७
	१७	शुक्र	२८		१४	.५६	२७	.२०	२८
	१८	शनि	२९		अ	.६२	१	.३०	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९	रवि	— ३०		१	.६८	२	.४०	— ३०
	२०	सोम	१		२	.७३	३	.४७	१
	२१	मंगल	२		३	.७६	४	.५२	२
	२२	बुध	३		४	.७६	५	.५६	३
	२३	गुरु	४	(शुक्ल पक्ष)	५	.७५	६	.५८	४
शोभन ←मेष→	२४	शुक्र	५		६	.७१	७	.५७	५
	२५	शनि	६		७	.६५	८	.५५	६
	२६	रवि	७		८	.५८	९	.५१	७
	२७	सोम	८		९	.४९	१०	.४६	८
	२८	मंगल	९		१०	.४०	११	.४०	९
	२९	बुध	१०		११	.३०	१२	.३४	१०
	३०	गुरु	११		१२	.२०	१३	.२७	११
—	३१	शुक्र	१२		१३	.१०	१४	.२०	१२
	१	शनि	१३	←वैशाख→	{ १४	.००	१५	.१३	१३
					{ पू	.९१			
	२	रवि	←मई→ १४		१	.८३	१६	.०८	१४
	३	सोम	१५		२	.७६	१७	.०३	१५
	४	मंगल	१६		३	.७१	१८	.००}	१६
							१९	.९८}	←रबी–उल्–आखिर→
	५	बुध	१७		४	.६८	२०	.९८	१७
	६	गुरु	१८		५	.६६	...	....	१८
शोभन ←वृषभ→	७	शुक्र	१९		६	.६७	२१	.००	१९
	८	शनि	२०		७	.७०	२२	.०५	२०
	९	रवि	२१		८	.७४	२३	.११	२१
	१०	सोम	२२	(कृष्ण पक्ष)	९	.८१	२४	.१९	२२
	११	मंगल	२३		१०	.८९	२५	.२८	२३
	१२	बुध	२४		११	.९८	२६	.३९	२४
	१३	गुरु	२५		...	....	२७	.५०	२५
	१४	शुक्र	२६		१२	.०६	१	.६१	२६
	१५	शनि	२७		१३	.१३	२	.७०	२७
	१६	रवि	२८		१४	.२०	३	.७८	२८
	१७	सोम	२९		अ	.२४	४	.८४	— २९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.८७ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.७७ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द — १९-२०	ईस्वी सन् — १८४३	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९००	शकाब्द — १७६५	चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १८९९	हिजरी सन् — १२५९	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४६४४	बंगाब्द — १२४९	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१८	मंगल	३०		१	.२६	५	.८८	१
१९	बुध	— ३१		२	.२६	६	.९०	२
२०	गुरु	१		३	.२५	७	.९०	३
२१	शुक्र	२		४	.२१	८	.८८	४
२२	शनि	३		५	.१६	९	.८४	५
२३	रवि	४	(शुक्ल पक्ष)	६	.०९	१०	.८०	६
२४	सोम	५		७	.००	११	.७४	७
शोभन ←वृषभ→				८	.९०			
२५	मंगल	६		९	.८०	१२	.६७	८
२६	बुध	७		१०	.७०	१३	६०	९
२७	गुरु	८		११	.६०	१४	.५४	१०
२८	शुक्र	९		१२	.५०	१५	.४८	११
२९	शनि	१०		१३	.४१	१६	.४२	१२
३०	रवि	११		१४	.३३	१७	.३६	१३
— ३१	सोम	←जून→ १२		पू	.२५	१८	.३३	१४
१	मंगल	१३	←ज्येष्ठ→	१	.२०	१९	.३०	१५
२	बुध	१४		२	.१७	२०	.३०	१६
३	गुरु	१५		३	.१५	२१	.३२	←जमादि-उल-अव्वल→ १७
४	शुक्र	१६		४	.१५	२२	.३६	१८
५	शनि	१७		५	.१८	२३	.४२	१९
६	रवि	१८		६	.२३	२४	.४९	२०
७	सोम	१९		७	.२८	२५	.५८	२१
शोभन ←मिथुन→ ८	मंगल	२०		८	.३६	२६	.६९	२२
९	बुध	२१		९	.४५	२७	.८०	२३
१०	गुरु	२२		१०	.५३	१	.९१	२४
११	शुक्र	२३	(कृष्ण पक्ष)	११	६०	…	….	२५
१२	शनि	२४		१२	.६७	२	.००	२६
१३	रवि	२५		१३	.७१	३	.०८	२७
१४	सोम	२६		१४	.७४	४	.१५	२८
१५	मंगल	२७		अ	.७५	५	.२०	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६	बुध	जून २८		१	.७२	६	.२२	— ३०
१७	गुरु	२९		२	.६८	७	.२२	१
१८	शुक्र	— ३०		३	.६३	८	.२१	२
१९	शनि	१		४	.५७	९	.१८	३
२०	रवि	२		५	.४८	१०	.१४	४
२१	सोम	३	(शुक्ल पक्ष)	६	.३९	११	.०८	५
२२	मंगल	४		७	.३०	१२	.०१	६
						१३	.९४	
२३	बुध	५		८	.१९	१४	.८७	७
शोभन ←मिथुन→ २४	गुरु	६		९	.०८	१५	.८१	८
				१०	.९८			
२५	शुक्र	७		११	.८८	१६	.७५	९
२६	शनि	८		१२	.८०	१७	.७०	१०
२७	रवि	९		१३	.७३	१८	.६६	११
२८	सोम	१०		१४	.६८	१९	.६३	१२
२९	मंगल	११		पू	.६४	२०	.६३	१३
३०	बुध	←जुलाई→ १२	←आषाढ़→	१	.६२	२१	.६४	←जमादि-उल-आखिर→ १४
३१	गुरु	१३		२	.६३	२२	.६७	१५
— ३२	शुक्र	१४		३	.६५	२३	.७२	१६
१	शनि	१५		४	.७०	२४	.८०	१७
२	रवि	१६		५	.७६	२५	.८९	१८
३	सोम	१७		६	.८४	२६	.९९	१९
४	मंगल	१८		७	.९२	…	….	२०
५	बुध	१९		…	…	२७	.०९	२१
६	गुरु	२०		८	.००	१	.२०	२२
शोभन ←कर्क→ ७	शुक्र	२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.०७	२	.३०	२३
८	शनि	२२		१०	.१४	३	.४०	२४
९	रवि	२३		११	.१९	४	.४७	२५
१०	सोम	२४		१२	.२२	५	.५१	२६
११	मंगल	२५		१३	.२३	६	.५४	२७
१२	बुध	२६		१४	.२०	७	.५५	२८
१३	गुरु	२७		अ	.१७	८	.५५	— २९

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१९-२०	ईस्वी सन्	—१८४३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९००	शकाब्द	—१७६५	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१८९९	हिजरी सन्	— १२५९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९४४	बंगाब्द	— १२४९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१४	शुक्र	↑	२८		१	.१२	९	.५२		१
	१५	शनि	जुलाई	२९	{	२	.०५	१०	.४७		२
						३	९७				
	१६	रवि	↓	३०		४	८८	११	.४२		३
	१७	सोम	—	३१	(शुक्ल पक्ष)	५	७८	१२	.३५		४
	१८	मंगल		१		६	.६८	१३	.२८		५
	१९	बुध		२		७	.५८	१४	.२१		६
	२०	गुरु		३		८	.४८	१५	.१५		७
शोभन ↑	२१	शुक्र		४		९	.३८	१६	.०९		८
← कर्क	२२	शनि		५		१०	.२९	१७	.०३ }		९
↓								१८	.९९ }		
	२३	रवि		६		११	.२२	१९	.९७		१०
	२४	सोम		७		१२	.१७	२०	.९५		११
	२५	मंगल		८	↑	१३	.१३	२१	.९६		१२
	२६	बुध		९	श्रावण	१४	.११	२२	.९९	↑	१३
	२७	गुरु	↑	१०		पू	.११	..		रज्जब	१४
	२८	शुक्र	अगस्त	११		१	.१४	२३	.०३	↓	१५
	२९	शनि		१२	↓	२	.१८	२४	.११		१६
	३०	रवि	↓	१३		३	२५	२५	.१९		१७
—	३१	सोम		१४		४	.३२	२६	.२९		१८
	१	मंगल		१५		५	.४०	२७	.४०		१९
	२	बुध		१६		६	.४९	१	.५१		२०
	३	गुरु		१७		७	.५७	२	.६१		२१
	४	शुक्र		१८		८	.६४	३	.७०		२२
शोभन ↑	५	शनि		१९	(कृष्ण पक्ष)	९	.६८	४	.७७		२३
← सिंह	६	रवि		२०		१०	.७१	५	.८३		२४
↓	७	सोम		२१		११	.७२	६	.८६		२५
	८	मंगल		२२		१२	.७०	७	.८७		२६
	९	बुध		२३		१३	.६७	८	.८६		२७
	१०	गुरु		२४		१४	.६२	९	.८५		२८
	११	शुक्र		२५		अ	.५६	१०	.८०		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	शनि		२६		१	.४७	११	.७५	—	३०
	१३	रवि	↑	२७		२	.३८	१२	.६९		१
	१४	सोम	अगस्त	२८		३	.२८	१३	.६३		२
	१५	मंगल		२९		४	.१८	१४	.५६		३
	१६	बुध	↓	३०	(शुक्ल पक्ष) {	५	.०८	१५	.४९		४
						६	.९८				
	१७	गुरु	—	३१		७	.८९	१६	.४२		५
	१८	शुक्र		१		८	.८१	१७	.३७		६
	१९	शनि		२		९	.७४	१८	.३३		७
शोभन ↑	२०	रवि		३		१०	.६९	१९	.२९		८
← सिंह	२१	सोम		४		११	.६४	२०	.२८		९
↓	२२	मंगल		५		१२	.६३	२१	.२८		१०
	२३	बुध		६		१३	.६३	२२	.३०		११
	२४	गुरु		७		१४	.६५	२३	.३५	↑	१२
	२५	शुक्र		८	↑	पू	.६९	२४	.४१	शाबान	१३
	२६	शनि	↑	९	भाद्रपद	१	.७६	२५	.५०	↓	१४
	२७	रवि	सितम्बर	१०		२	.८३	२६	.५९		१५
	२८	सोम		११		३	.९१	२७	.७०		१६
	२९	मंगल	↓	१२	↓	...	....	१	.८१		१७
	३०	बुध		१३		४	.००	२	.९१		१८
—	३१	गुरु		१४		५	.०८	..	....		१९
	१	शुक्र		१५		६	.१५	३	.०१		२०
	२	शनि		१६		७	.२०	४	.०८		२१
	३	रवि		१७		८	.२४	५	.१४		२२
शोभन ↑	४	सोम		१८		९	.२५	६	.१८		२३
← कन्या	५	मंगल		१९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.२४	७	.२०		२४
↓	६	बुध		२०		११	.२०	८	.२०		२५
	७	गुरु		२१		१२	.१५	९	.१८		२६
	८	शुक्र		२२		१३	.०९	१०	.१४		२७
	९	शनि		२३	{	१४	.०१	११	.०९		२८
					{	अ	.९२				

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	— १९-२०	ईस्वी सन्	— १८४३	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९००	शकाब्द	— १७६५	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १८९९-१९००	हिजरी सन्	— १२५९	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४४	वंगाब्द	— १२४९	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष	माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	रवि		२४		१	.८२	१२	.०४		— २९
								१३	.९७		
	११	सोम	सितम्बर	२५		२	.७२	१४	.९०		१
	१२	मंगल		२६		३	.६२	१५	.८३		२
	१३	बुध		२७	(शुक्ल पक्ष)	४	.५२	१६	.७६		३
	१४	गुरु		२८		५	.४२	१७	.७१		४
	१५	शुक्र		२९		६	.३४	१८	.६६		५
	१६	शनि	—	३०		७	.२८	१९	.६२		६
	१७	रवि		१		८	.२३	२०	६०		७
	१८	सोम		२		९	.१९	२१	..६०		८
शोभन कन्या	१९	मंगल		३		१०	.१७	२२	.६१		९
	२०	बुध		४		११	.१७	२३	.६६		१०
	२१	गुरु		५		१२	.२०	२४	.७२		११
	२२	शुक्र		६		१३	.२४	२५	.८०		१२
	२३	शनि		७	आश्विन	१४	.३१	२६	.८९	रमजान	१३
	२४	रवि		८		पू	.३८	२७	.९९		१४
	२५	सोम		९		१	.४७	...	....		१५
	२६	मंगल	अक्टूबर	१०		२	.५६	१	.१०		१६
	२७	बुध		११		३	.६५	२	.२१		१७
	२८	गुरु		१२		४	.७२	३	.३१		१८
	२९	शुक्र		१३		५	.७७	४	.३९		१९
	३०	शनि		१४		६	.८०	५	.४५		२०
	— ३१	रवि		१५		७	.८१	६	.५०		२१
	१	सोम		१६		८	.८०	७	.५२		२२
	२	मंगल		१७	(कृष्ण पक्ष)	९	.७७	८	.५२		२३
शोभन तुला	३	बुध		१८		१०	७३	९	.५०		२४
	४	गुरु		१९		११	.६६	१०	.४७		२५
	५	शुक्र		२०		१२	.५८	११	.४३		२६
	६	शनि		२१		१३	.४९	१२	.३७		२७
	७	रवि		२२		१४	.३९	१३	.३१		२८
	८	सोम		२३		अ	.२९	१४	.२४		२९

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष	माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	मंगल		२४		१	.१९	१५	.१७		— ३०
	१०	बुध		२५		२	.१०	१६	.११		१
	११	गुरु	अक्टूबर	२६		३	.०१	१७	.०५		२
						४	.९३	१८	.९९		
	१२	शुक्र		२७	(शुक्ल पक्ष)	५	.८६	१९	.९५		३
	१३	शनि		२८		६	.८१	२०	.९३		४
	१४	रवि		२९		७	.७८	२१	.९२		५
	१५	सोम		३०		८	.७६	२२	.९४		६
	१६	मंगल	—	३१		९	.७७	२३	.९७		७
	१७	बुध		१		१०	.७९	...	...		८
शोभन तुला	१८	गुरु		२		११	.८४	२४	.०३		९
	१९	शुक्र		३		१२	.९१	२५	.१०		१०
	२०	शनि		४		१३	.९९	२६	१९		११
	२१	रवि		५		...	..	२७	.३०		१२
	२२	सोम		६	कार्तिक	१४	.०८	१	.४१	शव्वाल	१३
	२३	मंगल		७		पू	.१७	२	.५१		१४
	२४	बुध		८		१	.२५	३	.६१		१५
	२५	गुरु		९		२	.३१	४	.६९		१६
	२६	शुक्र	नवम्बर	१०		३	.३७	५	.७७		१७
	२७	शनि		११		४	.४१	६	.८२		१८
	२८	रवि		१२		५	.४१	७	.८४		१९
	२९	सोम		१३		६	.४०	८	.८५		२०
	— ३०	मंगल		१४		७	.३७	९	.८३		२१
	१	बुध		१५		८	.३३	१०	.८१		२२
	२	गुरु		१६		९	.२६	११	.७७		२३
	३	शुक्र		१७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.१८	१२	.७१		२४
शोभन वृश्चिक	४	शनि		१८		११	.०९	१३	.६५		२५
	५	रवि		१९		१२	.००	१४	.५८		२६
						१३	.९०				
	६	सोम		२०		१४	.८०	१५	.५१		२७
	७	मगल		२१		अ	.७१	१६	.४५		२८

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१९-२०	ईस्वी सन्	—१८४३-४४	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९००	शकाब्द	—१७६५	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९००	हिजरी सन्	—१२५९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४४	बंगाब्द	—१२४९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
८	बुध	२२	(शुक्ल पक्ष)	१	.६२	१७	.३९	— २९
९	गुरु	२३		२	.५५	१८	.३३	१
१०	शुक्र	↑ नवम्बर २४		३	.४८	१९	.२८	२
११	शनि	२५		४	.४३	२०	.२५	३
१२	रवि	२६		५	३९	२१	.२५	४
१३	सोम	↓ २७		६	.३८	२२	.२६	५
१४	मंगल	२८		७	.३९	२३	.२९	६
१५	बुध	२९		८	.४१	२४	.३४	७
१६	गुरु	— ३०		९	.४६	२५	.४०	८
शोभन ↑ वृश्चिक १७	शुक्र	१		१०	.५४	२६	.५०	९
१८	शनि	२		११	.६२	२७	.६०	१०
१९	रवि	३		१२	.७०	१	.७१	११
२०	सोम	४		१३	.७८	२	.८१	१२
↓ २१	मंगल	५		१४	.८७	३	.९१	१३
२२	बुध	○ ६	↑ मार्गशीर्ष	पू	.९५	.	...	↑ ज़िल्काद १४
२३	गुरु	७		...	....	४	.०१	१५
२४	शुक्र	८		१	.००	५	.०८	१६
२५	शनि	९		२	.०४	६	.१३	↓ १७
२६	रवि	१०	↓	३	.०५	७	.१६	१८
२७	सोम	↑ दिसम्बर ११		४	.०३	८	.१७	१९
२८	मंगल	१२		{ ५ ६	.०० .९६ }	९	.१७	२०
— २९	बुध	↓ १३		७	.८९	१०	.१४	२१
१	गुरु	१४		८	.८१	११	.१०	२२
२	शुक्र	१५	(कृष्ण पक्ष)	९	.७२	{ १२ १३	.०५ .९८ }	२३
शोभन ↑ धनु ३	शनि	१६		१०	.६३	१४	.९१	२४
४	रवि	१७		११	.५३	१५	.८४	२५
↓ ५	सोम	१८		१२	.४३	१६	.७८	२६
६	मंगल	१९		१३	.३४	१७	.७२	२७
७	बुध	२०		१४	२५	१८	.६६	२८
८	गुरु	● २१		अ	.१७	१९	.६१	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	शुक्र	२२	(शुक्ल पक्ष)	१	.११	२०	.५९	— ३०
१०	शनि	२३		२	.०७	२१	.५८	१
११	रवि	↑ दिसम्बर २४		३	.०४	२२	.५८	२
१२	सोम	२५		४	.०३	२३	.६०	३
१३	मंगल	२६		५	.०४	२४	.६५	४
१४	बुध	२७		६	.०६	२५	.७२	५
१५	गुरु	↓ २८		७	.१२	२६	.८०	६
१६	शुक्र	२९		८	.१९	२७	.९०	७
१७	शनि	३०		९	.२७	.	. ..	८
शोभन ↑ धनु १८	रवि	— ३१		१०	.३६	१	.००	९
१९	सोम	१		११	.४५	२	.११	१०
↓ २०	मंगल	२		१२	.५३	३	.२२	११
२१	बुध	३		१३	.६०	४	.३१	१२
२२	गुरु	४		१४	.६५	५	.३९	↑ ज़िल् हिज्ज १३
२३	शुक्र	५	↑ पौष	पू	.६८	६	.४४	१४
२४	शनि	६		१	.६९	७	.४८	१५
२५	रवि	७		२	.६८	८	.५०	१६
२६	सोम	८	↓	३	.६५	९	.५०	↓ १७
२७	मंगल	↑ जनवरी ९		४	.६०	१०	.४७	१८
२८	बुध	१०		५	.५४	११	.४३	१९
— २९	गुरु	११		६	.४६	१२	.३८	२०
१	शुक्र	↓ १२		७	.३७	१३	.३२	२१
२	शनि	१३		८	.२८	१४	.२६	२२
३	रवि	१४		९	.१८	१५	.१९	२३
शोभन ↑ मकर ४	सोम	१५	(कृष्ण पक्ष)	{ १० ११	.०८ .९९	१६	.१२	२४
↓ ५	मंगल	१६		१२	.९०	{ १७ १८	.०५ .९९ }	२५
६	बुध	१७		१३	.८२	१९	.९५	२६
७	गुरु	१८		१४	.७५	२०	.९२	२७
८	शुक्र	१९		अ	.७१	२१	.९०	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— १९-२०	ईस्वी सन्	— १८४४	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९००	शकाब्द	— १७६५	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९००	हिजरी सन्	— १२५९-६०	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४४	बंगाब्द	— १२४९	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	शनि	२०		१	.६८	२२	.९०	२९
१०	रवि	२१		२	.६७	२३	.९२	— ३०
११	सोम	२२		३	.६८	२४	.९७	१
१२	मंगल	२३		४	.७१	....		२
१३	बुध	२४	(शुक्ल पक्ष)	५	.७८	२५	.०३	३
१४	गुरु	←जनवरी→ २५		६	.८५	२६	.१०	४
१५	शुक्र	२६		७	.९२	२७	.२०	५
१६	शनि	२७		...	...	१	.३०	६
१७	रवि	२८		८	.०१	२	.४१	७
१८	सोम	२९		९	.११	३	.५२	८
१९	मंगल	३०		१०	.१८	४	.६१	९
शोभन ←मकर→ २०	बुध	— ३१		११	.२५	५	.६९	१०
२१	गुरु	१		१२	.३०	६	.७५	११
२२	शुक्र	२		१३	.३३	७	.७९	१२
२३	शनि	३		१४	.३३	८	.८२	१३
२४	रवि	४		पू	.३१	९	.८२	१४
२५	सोम	५	←माघ→	१	.२९	१०	.८०	←मुहर्रम→ १५
२६	मंगल	६		२	.२३	११	.७७	१६
२७	बुध	७		३	.१६	१२	.७२	१७
२८	गुरु	८		४	.०८	१३	.६७	१८
२९	शुक्र	←फरवरी→ ९		{ ५	.००	१४	.६०	१९
				६	.९०			
— ३०	शनि	१०		७	.८०	१५	.५३	२०
१	रवि	११		८	.७०	१६	.४६	२१
२	सोम	१२		९	.६०	१७	.३९	२२
३	मंगल	१३		१०	५२	१८	.३४	२३
शोभन ←कुम्भ→ ४	बुध	१४	(कृष्ण पक्ष)	११	.४४	१९	.२९	२४
५	गुरु	१५		१२	.३८	२०	.२५	२५
६	शुक्र	१६		१३	.३३	२१	.२२	२६
७	शनि	१७		१४	.३१	२२	.२२	२७
८	रवि	१८		अ	.३०	२३	.२४	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	सोम	१९		१	.३१	२४	.२८	२९
१०	मंगल	२०		२	.३५	२५	.३३	— ३०
११	बुध	२१		३	.४०	२६	.४१	१
१२	गुरु	२२		४	.४७	२७	.५०	२
१३	शुक्र	२३		५	.५५	१	.६०	३
१४	शनि	←फरवरी→ २४	(शुक्ल पक्ष)	६	.६५	२	.७१	४
१५	रवि	२५		७	.७३	३	.८२	५
१६	सोम	२६		८	.८०	४	.९२	६
१७	मंगल	२७		९	.८७	....		७
१८	बुध	२८		१०	.९१	५	००	८
१९	गुरु	— २९		११	९५	६	.०६	९
शोभन ←कुम्भ→ २०	शुक्र	१		१२	.९५	७	.१२	१०
२१	शनि	२		१३	.९४	८	१४	११
२२	रवि	३		१४	.९०	९	.१५	१२
२३	सोम	४		पू	.८५	१०	.१३	१३
२४	मंगल	५	←फाल्गुन→	१	.७७	११	.१०	←सफर→ १४
२५	बुध	६		२	.६९	१२	.०६	१५
२६	गुरु	७		३	.६१	१३	.०० }	१६
						१४	.९४ }	
२७	शुक्र	८		४	.५२	१५	.८७	१७
२८	शनि	←मार्च→ ९		५	.४२	१६	.८०	१८
२९	रवि	१०		६	.३२	१७	.७४	१९
३०	सोम	११		७	.२२	१८	.६८	२०
— ३१	मंगल	१२		८	.१२	१९	.६२	२१
१	बुध	१३		{ ९	.०४	२०	.५८	२२
				१०	.९८			
२	गुरु	१४		११	.९३	२१	.५५	२३
शोभन ←मीन→ ३	शुक्र	१५	(कृष्ण पक्ष)	१२	.९१	२२	.५४	२४
४	शनि	१६		१३	.८९	२३	.५६	२५
५	रवि	१७		१४	.९१	२४	.५९	२६
६	सोम	१८		अ	.९५	२५	.६४	२७

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २०-२१	ईस्वी सन्	— १८४४	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०१	शकाब्द	— १७६५-६६	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९००	हिजरी सन्	— १२६०	पूर्णिमा	पू
कल्पाब्द	— ४९४४-४५	बंगाब्द	— १२४९-५०	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	मंगल		१९		...	....	२६	.७१		२८
	८	बुध		२०		१	.००	२७	.८०		— २९
	९	गुरु		२१		२	.०८	१	.९०		१
	१०	शुक्र		२२		३	.१६	...	....		२
	११	शनि	↑	२३		४	.२५	२	.०१		३
	१२	रवि	मार्च	२४	(शुक्ल पक्ष)	५	.३३	३	.१२		४
	१३	सोम		२५		६	.४१	४	.२२		५
	१४	मंगल	↓	२६		७	.४६	५	.३०		६
	१५	बुध		२७		८	.५१	६	.३८		७
	१६	गुरु		२८		९	.५४	७	.४३		८
↑	१७	शुक्र		२९		१०	.५३	८	.४६		९
शोभन मीन	१८	शनि		३०		११	.५१	९	.४७		१०
↓	१९	रवि		—३१		१२	.४७	१०	.४६	↑	११
	२०	सोम		१		१३	.४२	११	.४४		१२
	२१	मंगल	↑	२		१४	.३५	१२	.४०		१३
	२२	बुध	चैत्र	३		पू	.२७	१३	.३४	रबी-उल-अव्वल	,१४
	२३	गुरु		४		१	.१८	१४	.२८		१५
	२४	शुक्र	↓	५		{ २	.०७	१५	.२२		१६
						३	.९७			↓	
	२५	शनि		६		४	.८७	१६	.१५		१७
	२६	रवि	↑	७		५	.७८	१७	.०८		१८
	२७	सोम	अप्रैल	८		६	.६९	{ १८	.०१		१९
								१९	.९६ }		
	२८	मंगल	↓	९		७	.६१	२०	.९१		२०
——	२९	बुध		१०	(कृष्ण पक्ष)	८	.५४	२१	.८८		२१
	१	गुरु		११		९	.४९	२२	.८७		२२
	२	शुक्र		१२		१०	.४७	२३	.८८		२३
↑	३	शनि		१३		११	.४६	२४	.९०		२४
क्रोधी मेष	४	रवि		१४		१२	.४७	२५	.९५		२५
↓	५	सोम		१५		१३	.५०	...	....		२६
	६	मंगल		१६		१४	.५६	२६	.०१		२७
	७	बुध		१७		अ	.६३	२७	.११		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	८	गुरु		१८		१	.७२	१	.२१		२९
	९	शुक्र		१९		२	.८०	२	.३१		— ३०
	१०	शनि		२०		३	.८८	३	.४२		१
	११	रवि		२१		४	.९४	४	.५२		२
	१२	सोम		२२		...	....	५	.६२		३
	१३	मंगल	↑	२३	(शुक्ल पक्ष)	५	.००	६	.६९		४
	१४	बुध	अप्रैल	२४		६	.०५	७	.७४		५
	१५	गुरु	↓	२५		७	.०७	८	.७८		६
	१६	शुक्र		२६		८	.०८	९	.७९		७
	१७	शनि		२७		९	.०६	१०	.७९		८
	१८	रवि		२८		{ १०	.०२	११	.७७		९
						११	.९७			↑	१०
↑	१९	सोम		२९		१२	.८९	१२	.७३		११
क्रोधी मेष	२०	मंगल		— ३०		१३	.८०	१३	.६७		
↓	२१	बुध	↑	१		१४	.७१	१४	.६१	रबी-उल-आखिर	,१२
	२२	गुरु	वैशाख	२		पू	.६१	१५	.५५		१३
	२३	शुक्र		३		१	.५१	१६	.४९		१४
	२४	शनि	↓	४		२	.४१	१७	.४२		१५
	२५	रवि		५		३	.३१	१८	.३५	↓	१६
	२६	सोम		६		४	.२२	१९	.२९		१७
	२७	मंगल		७		५	.१४	२०	.२४		१८
	२८	बुध	↑	८		६	.०७	२१	.२२		१९
	२९	गुरु	मई	९		{ ७	.०३	२२	.२०		२०
			↓			८	.९९				
	३०	शुक्र		१०	(कृष्ण पक्ष)	९	.९८	२३	.२०		२१
—	३१	शनि		११		१०	.९९	२४	.२२		२२
	१	रवि		१२		...	....	२५	.२६		२३
↑	२	सोम		१३		११	.०२	२६	.३३		२४
क्रोधी वृषभ	३	मंगल		१४		१२	.०७	२७	.४१		२५
↓	४	बुध		१५		१३	.१४	१	.५०		२६
	५	गुरु		१६		१४	.२२	२	.६१		२७
	६	शुक्र		१७		अ	.३०	३	.७२		२८

९—आश्लेषा, १०—मघा, ११—पूर्वाफाल्गुनी, १२—उत्तराफाल्गुनी, १३—हस्त, १४—चित्रा, १५—स्वाती, १६—विशाखा, २५—पूर्वाभाद्रपदा, २६—उत्तराभाद्रपदा, २७—रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.१३ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.०३ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—२०-२१	ईस्वी सन्	—१८४४	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०१	शकाब्द	—१७६६	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९००	हिजरी सन्	—१२६०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४५	बंगाब्द	—१२५०	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	शनि		१८		१ .३९	४ .८३		— २९
	८	रवि		१९		२ .४६	५ .९२		१
	९	सोम		२०		३ .५१	....		२
	१०	मंगल		२१		४ .५६	६ .००		३
	११	बुध		२२	(शुक्ल पक्ष)	५ .५८	७ .०६		४
	१२	गुरु		२३		६ .५८	८ .०९		५
	१३	शुक्र	↑	२४		७ .५६	९ .१२		६
	१४	शनि	मई	२५		८ .५३	१० .१२		७
	१५	रवि	↓	२६		९ .४७	११ .१०		८
	१६	सोम		२७		१० .४०	१२ .०६		९
	१७	मंगल		२८		११ .३१	१३ .०१ } १४ .९५ }	↑	१०
क्रोधी ↑	१८	बुध		२९		१२ .२१	१५ .८९	जमादि-उल-अव्वल	११
वृष	१९	गुरु		३०	↑	१३ .११	१६ .८२		१२
↓	२०	शुक्र	—	३१ ○	ज्येष्ठ	{ १४ .०१ पू .९१	१७ .७५		१३
	२१	शनि		१	↓	१ .८१	१८ .६९		१४
	२२	रवि		२		२ .७२	१९ .६३		१५
	२३	सोम		३		३ .६४	२० .५८	↓	१६
	२४	मंगल		४		४ .५७	२१ .५५		१७
	२५	बुध		५		५ .५२	२२ .५२		१८
	२६	गुरु		६		६ .४९	२३ .५२		१९
	२७	शुक्र	↑	७		७ .४८	२४ .५३		२०
	२८	शनि	जून	८		८ .४८	२५ .५८		२१
	२९	रवि	↓	९	(कृष्ण पक्ष)	९ .५१	२६ .६४		२२
	३०	सोम		१०		१० .५६	२७ .७१		२३
	— ३१	मंगल		११		११ .६१	१ .८०		२४
क्रोधी ↑	१	बुध		१२		१२ .७०	२ .९१		२५
मिथुन	२	गुरु		१३		१३ .७८	... .		२६
	३	शुक्र		१४		१४ .८६	३ .०२		२७
↓	४	शनि		१५		अ .९३	४ .१३		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	रवि		१६		... . ..	५ .२२		२९
	६	सोम		१७		१ .००	६ .३०		— ३०
	७	मंगल		१८		२ .०५	७ .३७		१
	८	बुध		१९		३ .०७	८ .४१		२
	९	गुरु		२०	(शुक्ल पक्ष)	४ .०७	९ .४४		३
	१०	शुक्र		२१		५ .०५	१० .४४		४
	११	शनि	↑	२२		{ ६ .०१ ७ .९५	११ .४३		५
	१२	रवि	जून	२३		८ .८८	१२ .३९		६
	१३	सोम	↓	२४		९ .८०	१३ .३५		७
	१४	मंगल		२५		१० .७१	१४ .३०		८
	१५	बुध		२६		११ .६१	१५ .२३		९
	१६	गुरु		२७	↑	१२ .५०	१६ .१६	↑	१०
क्रोधी ↑	१७	शुक्र		२८	आषाढ़	१३ .४०	१७ .०९	जमादि-उल-आखिर	११
मिथुन	१८	शनि		२९		१४ .३०	१८ .०२ } १९ .९७ }		१२
↓	१९	रवि	—	३०	↓	पू .२१	२० .९२		१३
	२०	सोम		१		१ .१३	२१ .८८		१४
	२१	मंगल		२		२ .०६	२२ .८५		१५
	२२	बुध		३		{ ३ .०० ४ .९६	२३ .८४	↓	१६
	२३	गुरु		४		५ .९५	२४ .८६		१७
	२४	शुक्र		५		६ .९६	२५ .८९		१८
	२५	शनि	↑	६		७ .९८	२६ .९४		१९
	२६	रवि	जुलाई	७	(कृष्ण पक्ष)	... .	... .		२०
	२७	सोम		८		८ .०३	२७ .०२		२१
	२८	मंगल	↓	९		९ .१०	१ .१०		२२
	२९	बुध		१०		१० .१७	२ .२१		२३
	३०	गुरु		११		११ .२६	३ .३२		२४
	३१	शुक्र		१२		१२ .३४	४ .४३		२५
	— ३२	शनि		१३		१३ .४१	५ .५२		२६
	१	रवि		१४		१४ .४७	६ .६१		२७
	२	सोम		१५		अ .५२	७ .६८		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २०-२१	ईस्वी सन्	— १८४४	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०१	शकाब्द	— १७६६	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १९००	हिजरी सन्	— १२६०	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४५	बंगाब्द	— १२५०	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	३	मंगल		१६		१	.५५	८	.७३		— २९
	४	बुध		१७		२	.५५	९	.७६		१
	५	गुरु		१८		३	.५३	१०	.७७		२
	६	शुक्र		१९	(शुक्ल पक्ष)	४	.४९	११	.७५		३
	७	शनि		२०		५	.४३	१२	.७३		४
	८	रवि		२१		६	.३६	१३	.६९		५
	९	सोम		२२		७	.२८	१४	.६४		६
	१०	मंगल	जुलाई	२३		८	.१९	१५	.५७		७
	११	बुध		२४		९ १०	.०९ .९९	१६	.५०		८
	१२	गुरु		२५		११	.८९	१७	.४३		९
	१३	शुक्र		२६		१२	.७९	१८	.३७		१०
	१४	शनि		२७		१३	.७०	१९	.३१		११
	१५	रवि		२८		१४	.६१	२०	.२५		१२
क्रोधी कर्क	१६	सोम		२९	(अधिक) श्रावण	पू	.५४	२१	.२१		१३
	१७	मंगल		३०		१	.४८	२२	.१८	रजब	१४
	१८	बुध		—३१		२	.४५	२३	.१७		१५
	१९	गुरु		१		३	.४३	२४	.१८		१६
	२०	शुक्र		२		४	.४४	२५	.२१		१७
	२१	शनि		३		५	.४६	२६	.२५		१८
	२२	रवि		४		६	.५०	२७	.३२		१९
	२३	सोम		५		७	.५७	१	.४०		२०
	२४	मंगल		६		८	.६५	२	.५१		२१
	२५	बुध	अगस्त	७		९	.७४	३	.६२		२२
	२६	गुरु		८		१०	.८२	४	.७२		२३
	२७	शुक्र		९	(कृष्ण पक्ष)	११	.८९	५	.८२		२४
	२८	शनि		१०		१२	.९५	६	.९१		२५
	२९	रवि		११		...	....	७	.९९		२६
	३०	सोम		१२		१३	.००	...	....		२७
	— ३१	मंगल		१३		१४	.०३	८	.०५		२८
	१	बुध		१४		अ	.०३	९	.०८		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	२	गुरु		१५		१ २	.०२ .९८	१०	.०९		— ३०
	३	शुक्र		१६		३	.९४	११	.०८		१
	४	शनि		१७		४	.८७	१२	.०६		२
	५	रवि		१८	(शुक्ल पक्ष)	५	.७८	१३ १४	.०२ .९७		३
	६	सोम		१९		६	.६९	१५	.९१		४
	७	मंगल		२०		७	.५९	१६	.८४		५
	८	बुध		२१		८	.४९	१७	.७८		६
	९	गुरु	अगस्त	२२		९	.३९	१८	.७१		७
	१०	शुक्र		२३		१०	.२९	१९	.६४		८
	११	शनि		२४		११	.२०	२०	.५८		९
	१२	रवि		२५		१२	.१२	२१	.५४		१०
	१३	सोम		२६		१३ १४	.०५ .९९	२२	.५१		११
क्रोधी सिंह	१४	मंगल		२७	(शुद्ध) श्रावण	पू	.९५	२३	.५०	शाबान	१२
	१५	बुध		२८		१	.९३	२४	.५०		१३
	१६	गुरु		२९		२	.९५	२५	.५२		१४
	१७	शुक्र		३०		३	.९७	२६	.५६		१५
	१८	शनि		— ३१		...	....	२७	.६३		१६
	१९	रवि		१		४	.०२	१	.७२		१७
	२०	सोम		२		५	.०८	२	.८१		१८
	२१	मंगल		३		६	.१५	३	.९२		१९
	२२	बुध		४		७	.२४	...	....		२०
	२३	गुरु		५		८	.३२	४	.०२		२१
	२४	शुक्र	सितम्बर	६	(कृष्ण पक्ष)	९	.३९	५	.१२		२२
	२५	शनि		७		१०	.४६	६	.२२		२३
	२६	रवि		८		११	.५२	७	.३०		२४
	२७	सोम		९		१२	.५४	८	.३६		२५
	२८	मंगल		१०		१३	.५६	९	.४०		२६
	२९	बुध		११		१४	.५४	१०	.४१		२७
	३०	गुरु		१२		अ	.५१	११	.४२		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—१२०–२१	ईस्वी सन्	—१९४४
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—२००१	शकाब्द	—१७६६
(ब) गुजराती	—२०००	हिजरी सन्	—१२६०
कल्यब्द	—४९४५	बंगाब्द	—१२५०

सूर्य ग्रहण — ●
चन्द्र ग्रहण — O
पूर्णिमा — पू
अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	— ३१	शुक्र		१३		१	.४६	१२	.४०		— २९
	१	शनि		१४		२	.३९	१३	.३६		१
	२	रवि		१५		३	.३१	१४	.३१		२
	३	सोम		१६		४	.२२	१५	.२५		३
	४	मंगल		१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.१२	१६	.१९		४
	५	बुध		१८		{ ६ ७	.०२ .९२	१७	.१२		५
	६	गुरु	↑	१९		८	.८२	{ १८ १९	.०५ ९८		६
	७	शुक्र	सितम्बर	२०		९	.७३	२०	.९२		७
	८	शनि		२१		१०	.६५	२१	.८७		८
	९	रवि	↓	२२		११	.५८	२२	.८४		९
	१०	सोम		२३		१२	.५२	२३	.८२		१०
	११	मंगल		२४	↑	१३	.४९	२४	.८२	↑	११
क्रोधी ↑	१२	बुध		२५		१४	.४७	२५	.८३		१२
कन्या	१३	गुरु		२६	भाद्रपद	पू	.४९	२६	.८७	रमजान	१३
	१४	शुक्र		२७		१	.५१	२७	.९४	↓	१४
↓	१५	शनि		२८	↓	२	.५६	....	.....		१५
	१६	रवि		२९		३	.६२	१	.०२		१६
	१७	सोम		— ३०		४	.७०	२	११		१७
	१८	मगल		१		५	७८	३	.२१		१८
	१९	बुध		२		६	.८७	४	.३२		१९
	२०	गुरु		३		७	.९४	५	.४३		२०
	२१	शुक्र		४	(कृष्ण पक्ष)	...	....	६	.५३		२१
	२२	शनि	↑	५		८	.०१	७	.६१		२२
	२३	रवि	अक्टूबर	६		९	.०७	८	.६७		२३
	२४	सोम		७		१०	.०९	९	.७१		२४
	२५	मंगल	↓	८		११	.११	१०	.७४		२५
	२६	बुध		९		१२	.०९	११	.७४		२६
	२७	गुरु		१०		१३	.०७	१२	.७२		२७
	२८	शुक्र		११		{ १४ अ	.०२ .९५	१३	.६९		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२९	शनि		१२		१	.८७	१४	.६४		२९
	३०	रवि		१३		२	.७८	१५	.५९		— ३०
	— ३१	सोम		१४		३	.६९	१६	.५३		१
	१	मंगल		१५		४	.५९	१७	.४६		२
	२	बुध		१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.४९	१८	.३९		३
	३	गुरु		१७		६	.३९	१९	.३२		४
	४	शुक्र		१८		७	.३०	२०	.२६		५
	५	शनि	↑	१९		८	.२२	२१	.२१		६
	६	रवि	अक्टूबर	२०		९	.१५	२२	.१७		७
	७	सोम		२१		१०	.१०	२३	.१५		८
	८	मंगल	↓	२२		११	.०७	२४	.१४		९
	९	बुध		२३		१२	.०६	२५	.१५		१०
	१०	गुरु		२४		१३	.०७	२६	.१९		११
	११	शुक्र		२५	↑	१४	.०९	२७	.२५		१२
	१२	शनि		२६	आश्विन	पू	.१४	१	.३२	↑	१३
क्रोधी ↑	१३	रवि		२७		१	.२०	२	.४१	शव्वाल	१४
तुला	१४	सोम		२८	↓	२	.२८	३	.५१		१५
↓	१५	मंगल		२९		३	.३७	४	.६२	↓	१६
	१६	बुध		३०		४	.४७	५	.७३		१७
	१७	गुरु		— ३१		५	.५५	६	.८३		१८
	१८	शुक्र		१		६	.६२	७	.९१		१९
	१९	शनि		२		७	.६६	८	.९८		२०
	२०	रवि		३		८	.६९	...	....		२१
	२१	सोम		४		९	.७१	९	.०४		२२
	२२	मंगल	↑	५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६९	१०	.०६		२३
	२३	बुध	नवम्बर	६		११	.६६	११	.०७		२४
	२४	गुरु		७		१२	.६१	१२	.०५		२५
	२५	शुक्र	↓	८		१३	.५५	{ १३ १४	.०२ .९८		२६
	२६	शनि		९		१४	.४७	१५	.९३		२७
	२७	रवि		१०		अ	.३८	१६	.८६		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— २०–२१	ईस्वी सन्	—	१८४४–४५	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०१	शकाब्द	—	१७६६	चन्द्र ग्रहण	O
(व) गुजराती	— १९०१	हिजरी सन्	—	१२६०	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४५	बंगाब्द	—	१२५०	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२८	सोम	११		१	.२८	१७	.७९	— २९
२९	मंगल	१२		२	.१८	१८	.७२	१
— ३०	बुध	१३		३	.०८	१९	.६५	२
				४	.९९			
१	गुरु	१४	(शुक्ल पक्ष)	५	.९१	२०	.६०	३
२	शुक्र	१५		६	.८३	२१	.५५	४
३	शनि	१६		७	.७७	२२	.५०	५
४	रवि	१७		८	.७१	२३	.४७	६
५	सोम	↑ १८		९	.६८	२४	.४६	७
६	मंगल	नवम्बर १९		१०	.६७	२५	.४८	८
७	बुध	२०		११	.६८	२६	.५१	९
८	गुरु	↓ २१		१२	.७२	२७	.५६	१०
९	शुक्र	२२		१३	.७७	१	.६३	११
क्रोधी ↑ १०	शनि	२३	↑	१४	.८४	२	.७१	१२
वृश्चिक ११	रवि	O २४	कार्तिक	पू	.९१	३	.८२	↑ १३
वृ० १२	सोम	२५		.....	..	४	.९३	ज़िलकाद १४
↓ १३	मंगल	२६	↓	१	.००	...	....	१५
१४	बुध	२७		२	.०९	५	.०३	↓ १६
१५	गुरु	२८		३	.१७	६	.१३	१७
१६	शुक्र	२९		४	.२४	७	.२२	१८
१७	शनि	— ३०		५	.३०	८	.२९	१९
१८	रवि	१		६	.३३	९	.३५	२०
१९	सोम	२		७	.३३	१०	.३८	२१
२०	मंगल	३	(कृष्ण पक्ष)	८	.३२	११	.३९	२२
२१	बुध	↑ ४		९	.२९	१२	.३८	२३
२२	गुरु	दिसम्बर ५		१०	.२३	१३	.३६	२४
२३	शुक्र	६		११	.१७	१४	.३२	२५
२४	शनि	७		१२	.०९	१५	.२७	२६
२५	रवि	↓ ८		१३	.००	१६	.२०	२७
				१४	.९१			
२६	सोम	९		अ	.८१	१७	.१३	२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
वृश्चिक २७	मंगल	१०		१	.७१	१८	.०६	२९
वृ० २८	बुध	११		२	.६१	१९	.००	— ३०
						२०	.९४	
— २९	गुरु	१२		३	.५२	२१	.८८	१
१	शुक्र	१३	(शुक्ल पक्ष)	४	.४६	२२	.८८	२
२	शनि	१४		५	.३९	२३	.८०	३
३	रवि	१५		६	.३४	२४	.७९	४
४	सोम	१६		७	.३२	२५	.८०	५
५	मंगल	१७		८	.३१	२६	.८२	६
६	बुध	↑ १८		९	.३२	२७	.८७	७
७	गुरु	दिसम्बर १९		१०	.३६	१	.९३	८
८	शुक्र	२०		११	.४१	...	. .	९
९	शनि	↓ २१		१२	.४८	२	.०२	१०
१०	रवि	२२	↑	१३	.५६	३	.१२	↑ ११
११	सोम	२३	मार्गशीर्ष	१४	.६५	४	.२२	१२
१२	मंगल	२४		पू	.७४	५	.३३	ज़िलहिज्ज १३
क्रोधी ↑ १३	बुध	२५		१	.८३	६	.४३	१४
धनु १४	गुरु	२६	↓	२	.८९	७	.५३	१५
↓ १५	शुक्र	२७		३	.९४	८	.६१	↓ १६
१६	शनि	२८		४	.९७	९	.६६	१७
१७	रवि	२९		५	.९८	१०	.७०	१८
१८	सोम	३०		६	.९७	११	.७१	१९
१९	मंगल	— ३१		७	.९३	१२	.७१	२०
२०	बुध	१		८	.८८	१३	.६९	२१
२१	गुरु	२		९	.८१	१४	.६५	२२
२२	शुक्र	↑ ३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७३	१५	.६०	२३
२३	शनि	जनवरी ४		११	.६५	१६	.५४	२४
२४	रवि	५		१२	.५५	१७	.४८	२५
२५	सोम	↓ ६		१३	.४५	१८	.४१	२६
२६	मंगल	७		१४	.३५	१९	.३४	२७
२७	बुध	८		अ	.२६	२०	.२७	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—२०-२१	ईस्वी सन्	—१८४५	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०१	शकाब्द	—१७६६	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९०१	हिज़री सन्	—१२६०-६१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४५	वंगाब्द	—१२५०	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२८	गुरु	९		१	.१८	२१	.२१	— २९
२९	शुक्र	१०		२	.११	२२	.१६	१
— ३०	शनि	११		{ ३	.०४	२३	.१४	२
				४	.९९			
१	रवि	१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.९७	२४	.१२	३
२	सोम	१३		६	.९५	२५	.१२	४
३	मंगल	१४		७	.९७	२६	.१४	५
४	बुध	१५		...	....	२७	.१८	६
५	गुरु	१६		८	.०१	१	.२५	७
६	शुक्र	१७		९	.०६	२	.३२	८
७	शनि	१८		१०	.१३	३	.४२	९
८	रवि	↑ जनवरी १९		११	.२२	४	.५२	१०
९	सोम	२०		१२	.३१	५	.६३	११
१०	मंगल	२१		१३	.४०	६	.७४	↑ मुहर्रम १२
११	बुध	↓ २२	↑ पौष	१४	.४८	७	.८३	१३
१२	गुरु	२३		पू	.५५	८	.९१	१४
क्रोधी ↑ मकर १३	शुक्र	२४	↓	१	.५९	९	.९७	↓ १५
१४	शनि	२५		२	.६१	....	.....	१६
१५	रवि	२६		३	.६२	१०	.०१	१७
↓ १६	सोम	२७		४	.६१	११	.०३	१८
१७	मंगल	२८		५	.५७	१२	.०४	१९
१८	बुध	२९		६	.५२	१३	.०२ }	२०
						१४	.९९ }	
१९	गुरु	३०	(कृष्ण पक्ष)	७	.४५	१५	.९४	२१
२०	शुक्र	— ३१		८	.३७	१६	.८८	२२
२१	शनि	१		९	.२८	१७	.८२	२३
२२	रवि	↑ फरवरी २		१०	.१८	१८	.७५	२४
२३	सोम	३		{ ११	.०८	१९	.६८	२५
				१२	.९८			
२४	मंगल	↓ ४		१३	.८९	२०	.६१	२६
२५	बुध	५		१४	.८०	२१	.५५	२७
२६	गुरु	६		अ	.७३	२२	.५१	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२७	शुक्र	७		१	.६७	२३	.४७	२९
२८	शनि	८		२	.६३	२४	.४४	— ३०
— २९	रवि	९		३	.६०	२५	.४४	१
१	सोम	१०		४	.५८	२६	.४५	२
२	मंगल	११	(शुक्ल पक्ष)	५	.६०	२७	५०	३
३	बुध	१२		६	.६४	१	.५५	४
४	गुरु	१३		७	.७०	२	.६३	५
५	शुक्र	१४		८	.७७	३	.७२	६
६	शनि	१५		९	.८५	४	.८२	७
७	रवि	१६		१०	.९४	५	.९३	८
८	सोम	↑ फरवरी १७		...	...		...	९
९	मंगल	१८		११	.०३	६	.०४	१०
१०	बुध	१९		१२	.११	७	.१४	११
११	गुरु	↓ २०		१३	.१७	८	.२२	१२
१२	शुक्र	२१	↑ माघ	१४	.२२	९	.२८	१३
क्रोधी ↑ कुम्भ १३	शनि	२२		पू	.२४	१०	.३३	↑ सफर १४
१४	रवि	२३	↓	१	.२५	११	.३६	१५
↓ १५	सोम	२४		२	.२३	१२	.३७	↓ १६
१६	मंगल	२५		३	.१९	१३	.३५	१७
१७	बुध	२६		४	.१३	१४	.३२	१८
१८	गुरु	२७		{ ५	.०६	१५	.२७	१९
				६	.९८			
१९	शुक्र	— २८		७	.८९	१६	.२२	२०
२०	शनि	१		८	.८०	१७	.१६	२१
२१	रवि	२	(कृष्ण पक्ष)	९	.७०	१८	०९	२२
२२	सोम	३		१०	.६०	१९	.०२ }	२३
						२०	.९६ }	
२३	मंगल	↑ मार्च ४		११	.५०	२१	.९०	२४
२४	बुध	↓ ५		१२	.४१	२२	.८४	२५
२५	गुरु	६		१३	.३४	२३	.८०	२६
२६	शुक्र	७		१४	.२८	२४	.७७	२७
२७	शनि	८		अ	.२४	२५	.७६	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २०–२१	ईस्वी सन्	— १८४५	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०१	शकाब्द	— १७६६–६७	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९०१	हिजरी सन्	— १२६१	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४५	बंगाब्द	— १२५०	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२८	रवि	९		१	.२१	२६	.७८	— २९
२९	सोम	१०		२	.२०	२७	.८१	१
— ३०	मंगल	११		३	.२१	१	.८६	२
१	बुध	१२		४	.२५	२	.९३	३
२	गुरु	१३		५	.३१	....	.	४
३	शुक्र	१४	(शुक्ल पक्ष)	६	.३८	३	.०२	५
४	शनि	१५		७	.४६	४	.१२	६
५	रवि	१६		८	.५५	५	.२३	७
६	सोम	१७		९	.६४	६	.३४	८
७	मंगल	१८		१०	.७१	७	.४४	९
८	बुध	१९		११	.७७	८	.५२	१०
९	गुरु	←मार्च→ २०		१२	.८२	९	.५९	११
१०	शुक्र	२१		१३	.८४	१०	.६५	१२
११	शनि	२२		१४	.८४	११	.६८	१३
१२	रवि	२३		पू	.८२	१२	.६९	१४
१३	सोम	२४	←फाल्गुन→	१	.७८	१३	.६८	←रबी–उल–अव्वल→ १५
क्रोधी ←मीन→ १४	मंगल	२५		२	.७३	१४	.६५	१६
१५	बुध	२६		३	.६६	१५	६१	१७
१६	गुरु	२७		४	.५७	१६	.५६	१८
१७	शुक्र	२८		५	.४७	१७	.५०	१९
१८	शनि	२९		६	.३७	१८	.४३	२०
१९	रवि	३०		७	.२७	१९	.३६	२१
२०	सोम	—३१		८	.१७	२०	.२९	२२
२१	मंगल	१		९	.०८	२१	.२३	२३
२२	बुध	२	(कृष्ण पक्ष)	{ १०	.००	२२	.१७	२४
				११	.९२			
२३	गुरु	३		१२	.८६	२३	.१३	२५
२४	शुक्र	←अप्रैल→ ४		१३	.८१	२४	.१०	२६
२५	शनि	५		१४	.७८	२५	.०८	२७
२६	रवि	६		अ	.७७	२६	.१०	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—२१–२२	ईस्वी सन्	—१८४५	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०२	शकाब्द	—१७६७	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९०१	हिजरी सन्	—१२६१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४५–४६	बंगाब्द	—१२५०–५१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
क्रोधी मीन	२७	सोम		७		१	.७९	२७	.१२		२९
	२८	मंगल		८		२	.८३	१	.१७	—	३०
	२९	बुध		९		३	.८८	२	.२४		१
—	३०	गुरु		१०		४	.९५	३	.३२		२
	१	शुक्र		११	(शुक्ल पक्ष)	...	....	४	.४२		३
	२	शनि		१२		५	.०२	५	.५३		४
	३	रवि		१३		६	.११	६	.६४		५
	४	सोम		१४		७	.२०	७	.७४		६
	५	मंगल		१५		८	.२७	८	.८३		७
	६	बुध		१६		९	.३३	९	.९१		८
	७	गुरु		१७		१०	.३७	१०	.९६		९
	८	शुक्र	↑	१८		११	.३९	....	.....		१०
	९	शनि	अप्रैल	१९		१२	.३९	११	.००	↑	११
	१०	रवि		२०		१३	.३७	१२	.०१		१२
	११	सोम	↓	२१	↑	१४	.३३	१३ १४	.०० .९८	रबी-उल-आखिर	१३
विश्वावसु ↑	१२	मंगल		२२	चैत्र ↓	पू	.२७	१५	.९५		१४
मेष	१३	बुध		२३		१	.२०	१६	.८९		१५
	१४	गुरु		२४		२	.११	१७	.८३		१६
↓	१५	शुक्र		२५		३ ४	.०२ .९२	१८	.७७	↓	१७
	१६	शनि		२६		५	.८२	१९	.७१		१८
	१७	रवि		२७		६	.७२	२०	.६४		१९
	१८	सोम		२८	(कृष्ण पक्ष)	७	.६२	२१	.५७		२०
	१९	मंगल		२९		८	.५३	२२	.५१		२१
	२०	बुध	—	३०		९	.४५	२३	.४६		२२
	२१	गुरु		१		१०	.३९	२४	.४३		२३
	२२	शुक्र	↑	२		११	.३४	२५	.४२		२४
	२३	शनि	मई	३		१२	.३१	२६	.४२		२५
	२४	रवि	↓	४		१३	.३०	२७	.४४		२६
	२५	सोम		५		१४	.३१	१	.४८		२७
	२६	मंगल ●		६		अ	.३४	२	.५४		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
विश्वावसु मेष	२७	बुध		७		१	.४०	३	६३	—	२९
	२८	गुरु		८		२	.४७	४	.७२		१
	२९	शुक्र		९		३	.५५	५	.८३		२
	३०	शनि		१०		४	.६३	६	.९४		३
—	३१	रवि		११		५	.७१	...	....		४
	१	सोम		१२	(शुक्ल पक्ष)	६	.७८	७	.०४		५
	२	मंगल		१३		७	.८५	८	.१४		६
	३	बुध		१४		८	.८९	९	.२२		७
	४	गुरु		१५		९	.९०	१०	.२८		८
	५	शुक्र		१६		१०	.९०	११	.३१		९
	६	शनि		१७		११	.८९	१२	.३३		१०
	७	रवि	↑	१८		१२	.८५	१३	.३४	↑	११
	८	सोम	मई	१९		१३	.७९	१४	.३२		१२
	९	मंगल	↓	२०	↑	१४	.७१	१५	.२८	जमादि-उल-अव्वल	१३
	१०	बुध	O	२१	वैशाख	पू	.६२	१६	.२३		१४
विश्वावसु ↑	११	गुरु		२२		१	.५३	१७	.१७		१५
वृष	१२	शुक्र		२३	↓	२	.४३	१८	.११		१६
↓	१३	शनि		२४		३	.३३	१९ २०	.०४ .९७	↓	१७
	१४	रवि		२५		४	.२३	२१	.९१		१८
	१५	सोम		२६		५	.१३	२२	.८५		१९
	१६	मंगल		२७		६ ७	.०४ .९६	२३	.७९		२०
	१७	बुध		२८	(कृष्ण पक्ष)	८	.८९	२४	.७६		२१
	१८	गुरु		२९		९	.८४	२५	७४		२२
	१९	शुक्र		३०		१०	.८१	२६	.७४		२३
	२०	शनि	—	३१		११	.७९	२७	.७५		२४
	२१	रवि		१		१२	.८१	१	.७९		२५
	२२	सोम	↑	२		१३	.८४	२	.८६		२६
	२३	मंगल	जून	३		१४	.८९	३	.९३		२७
	२४	बुध	↓	४		अ	.९६	...	...		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)– अप्रैल ११.२९ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.२९ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—२१-२२	ईस्वी सन्	—१८४५	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०२	शकाब्द	—१७६७	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती	—१९०१	हिजरी सन्	— १२६१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९४६	बंगाब्द	— १२५१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२५ गुरु	५		...	...	४	.०२	२९
	२६ शुक्र	६		१	.०४	५	.१३	— ३०
विश्वावसु ↑	२७ शनि	७		२	.१३	६	.२३	१
वृषभ	२८ रवि	८		३	२१	७	.३४	२
	२९ सोम	९		४	.२८	८	.४४	३
↓	३० मंगल	१०	(शुक्ल पक्ष)	५	.३३	९	.५२	४
	३१ बुध	११		६	.३७	१०	.५९	५
—	३२ गुरु	१२		७	.३९	११	.६३	६
	१ शुक्र	१३		८	.३९	१२	.६६	७
	२ शनि	१४		९	.३८	१३	.६६	८
	३ रवि	१५		१०	.३४	१४	.६५	९
	४ सोम	१६		११	.२८	१५	.६१	१०
	५ मंगल	१७		१२	.२१	१६	.५७	↑ ११
	६ बुध	↑ १८		१३	.१२	१७	.५१	जमादि-उल-आखिर १२
	७ गुरु	जून, १९	↑ ज्येष्ठ {	१४	.०२	१८	.४५	१३
		↓		पू	.९२			
	८ शुक्र	२०		१	.८२	१९	.३८	१४
	९ शनि	२१	↓	२	.७२	२०	.३१	१५
विश्वावसु ↑	१० रवि	२२		३	.६२	२१	.२४	१६
मिथुन,	११ सोम	२३		४	.५३	२२	.१८	↓ १७
	१२ मंगल	२४		५	.४४	२३	.१३	१८
↓	१३ बुध	२५		६	.३७	२४	.०९	१९
	१४ गुरु	२६		७	.३२	२५	.०७	२०
	१५ शुक्र	२७	(कृष्ण पक्ष)	८	.२९	२६	.०६	२१
	१६ शनि	२८		९	.२७	२७	.०७	२२
	१७ रवि	२९		१०	.२९	१	.११	२३
	१८ सोम	— ३०		११	.३२	२	.१६	२४
	१९ मंगल	१		१२	.३७	३	.२४	२५
	२० बुध	जुलाई, २		१३	.४३	४	.३३	२६
	२१ गुरु	३		१४	.५१	५	.४३	२७
	२२ शुक्र	४		अ	.५९	६	.५४	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२३ शनि	५		१	.६८	७	.६५	— २९
	२४ रवि	६		२	.७५	८	.७४	१
विश्वावसु ↑	२५ सोम	७		३	.८०	९	.८३	२
मिथुन,	२६ मंगल	८		४	.८४	१०	.९०	३
	२७ बुध	९	(शुक्ल पक्ष)	५	.८७	११	.९४	४
↓	२८ गुरु	१०		६	.८७	१२	.९७	५
	२९ शुक्र	११		७	.८५	१३	.९९	६
	३० शनि	१२		८	.८१	१४	.९७	७
—	३१ रवि	१३		९	.७६	१५	.९४	८
	१ सोम	१४		१०	.६९	१६	.९०	९
	२ मंगल	१५		११	.६०	१७	.८५	१०
	३ बुध	१६		१२	.५०	१८	.७९	११
	४ गुरु	↑ १७		१३	.४०	१९	.७२	१२
	५ शुक्र	जुलाई, १८	↑	१४	.३०	२०	.६५	१३
	६ शनि	१९	आषाढ़	पू	.२०	२१	.५९	↑ १४
	७ रवि	↓ २०		१	.१०	२२	.५३	रजब १५
	८ सोम	२१	{	२	.००	२३	.४७	↓ १६
			↓	३	.९२			
	९ मंगल	२२		४	.८५	२४	.४३	१७
विश्वावसु ↑	१० बुध	२३		५	.८०	२५	.४०	१८
कर्क	११ गुरु	२४		६	.७७	२६	.३८	१९
↓	१२ शुक्र	२५		७	.७६	२७	.४०	२०
	१३ शनि	२६		८	.७७	१	.४३	२१
	१४ रवि	२७		९	.७९	२	.४७	२२
	१५ सोम	२८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८४	३	.५४	२३
	१६ मंगल	२९		११	.९०	४	.६३	२४
	१७ बुध	३०		१२	.९८	५	.७३	२५
	१८ गुरु	— ३१		...	....	६	.८४	२६
	१९ शुक्र	अगस्त १		१३	.०७	७	.९४	२७
	२० शनि	२		१४	.१५	...	...	२८
	२१ रवि	३		अ	.२२	८	.०४	२९

९—आश्लेषा, १०—मघा, ११—पूर्वाफाल्गुनी, १२—उत्तराफाल्गुनी, १३—हस्त, १४—चित्रा, १५—स्वाती, १६—विशाखा, २५—पूर्वाभाद्रपदा, २६—उत्तराभाद्रपदा, २७—रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— २१-२२	ईस्वी सन्	— १८४५	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०२	शकाब्द	— १७६७	चन्द्र ग्रहण	— O
(व) गुजराती	— १९०१	हिजरी सन्	— १२६१	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४६	वंगाब्द	— १२५१	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२	सोम		४		१	.२८	९	.१३		— ३०
	२३	मंगल		५		२	.३२	१०	.२१		१
	२४	बुध		६		३	.३५	११	.२७		२
	२५	गुरु		७		४	.३६	१२	.३०		३
	२६	शुक्र		८		५	.३४	१३	.३१		४
विश्वावसु ← कर्क →	२७	शनि		९		६	.३०	१४	.३०		५
	२८	रवि		१०	(शुक्ल पक्ष)	७	.२५	१५	.२८		६
	२९	सोम		११		८	.१८	१६	.२४		७
	३०	मंगल		१२		९	.१०	१७	.१९		८
	३१	बुध		१३		{ १० / ११	.०० / .९०	१८	.१३		९
	— ३२	गुरु		१४		१२	.८०	{ १९ / २०	.०६ / .९९		१०
	१	शुक्र		१५		१३	.७०	२१	.९२		११
	२	शनि	← अगस्त →	१६		१४	.६०	२२	.८६		१२
	३	रवि		१७	← श्रावण →	पू	.५१	२३	.८०		१३
	४	सोम		१८		१	.४२	२४	.७६	← शाबान →	१४
	५	मंगल		१९		२	.३५	२५	७३		१५
	६	बुध		२०		३	.३०	२६	.७२		१६
	७	गुरु		२१		४	.२७	२७	.७२		१७
	८	शुक्र		२२		५	.२६	१	.७४		१८
	९	शनि		२३		६	.२५	२	.७८		१९
	१०	रवि		२४		७	.२९	३	.८५		२०
विश्वावसु ← सिंह →	११	सोम		२५		८	.३४	४	.९३		२१
	१२	मंगल		२६	(कृष्ण पक्ष)	९	४०	...	...		२२
	१३	बुध		२७		१०	.४८	५	.०३		२३
	१४	गुरु		२८		११	.५६	६	.१४		२४
	१५	शुक्र		२९		१२	.६५	७	.२५		२५
	१६	शनि		३०		१३	.७२	८	.३५		२६
	१७	रवि		— ३१		१४	.७८	९	.४४		२७
	१८	सोम		१		अ	.८३	१०	.५२		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१९	मंगल		२		१	.८६	११	.५८		— २९
	२०	बुध		३		२	.८७	१२	.६२		१
	२१	गुरु		४		३	.८५	१३	.६३		२
	२२	शुक्र		५		४	.८२	१४	.६३		३
	२३	शनि		६		५	.७६	१५	.६२		४
	२४	रवि		७		६	.६९	१६	.५८		५
विश्वावसु ← सिंह →	२५	सोम		८	(शुक्ल पक्ष)	७	.६१	१७	.५३		६
	२६	मंगल		९		८	.५२	१८	.४७		७
	२७	बुध		१०		९	.४२	१९	.४१		८
	२८	गुरु		११		१०	.३२	२०	.३४		९
	२९	शुक्र		१२		११	.२२	२१	.२७		१०
	३०	शनि		१३		१२	.१२	२२	.२०		११
	— ३१	रवि		१४		{ १३ / १४	.०३ / .९५	२३	.१४		१२
	१	सोम		१५		पू	.८८	२४	.०९		१३
	२	मंगल	← सितम्बर →	१६	← भाद्रपद →	१	.८३	२५	.०५	← रमजान →	१४
	३	बुध		१७		२	.७९	२६	.०४		१५
	४	गुरु		१८		३	.७८	२७	.०४		१६
	५	शुक्र		१९		४	.८०	१	.०६		१७
	६	शनि		२०		५	.८३	२	.०९		१८
	७	रवि		२१		६	.८७	३	.१५		१९
विश्वावसु ← कन्या →	८	सोम		२२		७	.९३	४	.२४		२०
	९	मंगल		२३		...	...	५	.३३		२१
	१०	बुध		२४		८	.०१	६	.४३		२२
	११	गुरु		२५		९	.१०	७	.५४		२३
	१२	शुक्र		२६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.१८	८	.६५		२४
	१३	शनि		२७		११	.२६	९	.७५		२५
	१४	रवि		२८		१२	.३२	१०	.८३		२६
	१५	सोम		२९		१३	.३७	११	.८९		२७
	१६	मंगल		— ३०		१४	.४०	१२	.९३		२८
	१७	बुध		१		अ	.४१	१३	.९५		२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—२१-२२	ईस्वी सन्	—१८४५	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०२	शकाब्द	—१७६७	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९०१-०२	हिजरी सन्	—१२६१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४६	बंगाब्द	—१२५१	अमावस्या —	अ

	सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
विश्वावसु ←कन्या→	१८ गुरु	२		१	.४०	१४	.९६	— ३०
	१९ शुक्र	३		२	.३७	१५	.९४	१
	२० शनि	४		३	.३१	१६	.९१	२
	२१ रवि	५		४	.२४	१७	.८६	३
	२२ सोम	६	(शुक्ल पक्ष)	५	.१६	१८	.८०	४
	२३ मंगल	७		६	.०७	१९	.७४	५
				७	.९७			
	२४ बुध	८		८	.८७	२०	.६८	६
	२५ गुरु	९		९	.७७	२१	.६१	७
	२६ शुक्र	१०		१०	.६८	२२	.५४	८
	२७ शनि	११		११	.५९	२३	.४७	९
	२८ रवि	१२		१२	.५१	२४	.४२	१०
	२९ सोम	१३		१३	.४५	२५	.३९	११
—	३० मंगल	←अक्टूबर→ १४	←आश्विन→	१४	.४०	२६	.३७	←शव्वाल→ १२
	१ बुध	१५		पू	.३७	२७	.३६	१३
	२ गुरु	१६		१	.३६	१	.३७	१४
	३ शुक्र	१७		२	.३७	२	.४०	१५
	४ शनि	१८		३	.३९	३	.४७	१६
	५ रवि	१९		४	.४४	४	५४	१७
	६ सोम	२०		५	.५१	५	.६३	१८
विश्वावसु ←तुला→	७ मंगल	२१		६	.५९	६	.७३	१९
	८ बुध	२२		७	.६८	७	.८४	२०
	९ गुरु	२३		८	.७७	८	.९५	२१
	१० शुक्र	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	.८५	...	....	२२
	११ शनि	२५		१०	.९१	९	.०५	२३
	१२ रवि	२६		११	.९५	१०	.१३	२४
	१३ सोम	२७		१२	.९८	११	.२०	२५
	१४ मंगल	२८		१३	.९९	१२	.२५	२६
	१५ बुध	२९		१४	.९९	१३	.२८	२७
	१६ गुरु	३०		अ	.९६	१४	.२९	२८

	सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१७ शुक्र	— ३१		१	.९१	१५	.२७	— २९
	१८ शनि	१		२	.८४	१६	.२४	१
	१९ रवि	२		३	.७६	१७	.२०	२
	२० सोम	३		४	.६७	१८	.१४	३
	२१ मंगल	४	(शुक्ल पक्ष)	५	.५७	१९	.०८	४
	२२ बुध	५		६	.४७	२०	.०१	५
						२१	.९४	
विश्वावसु ←तुला→	२३ गुरु	६		७	.३७	२२	.८७	६
	२४ शुक्र	७		८	.२८	२३	.८१	७
	२५ शनि	८		९	.१९	२४	.७६	८
	२६ रवि	९		१०	.१२	२५	.७२	९
	२७ सोम	१०		११	.०५	२६	.६९	१०
				१२	.९९			
	२८ मंगल	←नवम्बर→ ११	←कार्तिक→	१३	.९६	२७	.६८	११
	२९ बुध	१२		१४	.९५	१	.६९	←जिलकाद→ १२
—	३० गुरु	○ १३		पू	.९७	२	.७३	१३
	१ शुक्र	१४		...	. .	३	.७८	१४
	२ शनि	१५		१	.००	४	.८५	१५
	३ रवि	१६		२	.०५	५	.९३	१६
	४ सोम	१७		३	.१२	...	. ..	१७
	५ मंगल	१८		४	.२१	६	.०३	१८
	६ बुध	१९		५	.३०	७	.१४	१९
विश्वावसु ←वृश्चिक→	७ गुरु	२०		६	.३८	८	.२५	२०
	८ शुक्र	२१		७	.४६	९	.३५	२१
	९ शनि	२२	(कृष्ण पक्ष)	८	.५३	१०	.४४	२२
	१० रवि	२३		९	.५८	११	.५१	२३
	११ सोम	२४		१०	.६१	१२	.५७	२४
	१२ मंगल	२५		११	.६२	१३	.६०	२५
	१३ बुध	२६		१२	.६१	१४	.६२	२६
	१४ गुरु	२७		१३	.५७	१५	.६०	२७
	१५ शुक्र	२८		१४	.५२	१६	.५७	२८
	१६ शनि	२९		अ	.४६	१७	.५३	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— २१–२२	ईस्वी सन्	— १८४५–४६	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०२	शकाब्द	— १७६७	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९०२	हिजरी सन्	— १२६१–६२	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४६	वंगाब्द	— १२५१	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
विश्वावसु ←वृश्चिक→	१७	रवि		—३०	(शुक्ल पक्ष)	१	.३८	१८	.४९		—३०
	१८	सोम		१		२	.२९	१९	.४२		१
	१९	मंगल		२		३	.२०	२०	.३५		२
	२०	बुध		३		४	.१०	२१	.२८		३
	२१	गुरु		४		{ ५	.००	२२	.२२		४
						६	.९०				
	२२	शुक्र		५		७	.८१	२३	.१६		५
	२३	शनि		६		८	.७३	२४	.१०		६
	२४	रवि		७		९	.६७	२५	.०५		७
	२५	सोम		८		१०	.६३	२६	.०२		८
	२६	मंगल		९		११	.६०	२७	.००		९
	२७	बुध		१०		१२	.५९	१	.०२		१०
	२८	गुरु		११		१३	.६१	२	.०४		११
	२९	शुक्र		१२		१४	.६५	३	.०९		१२
	—३०	शनि	←दिसम्बर→	१३	←मार्गशीर्ष→	पू	.७१	४	.१५	←ज़िल् हिज्ज→	१३
विश्वावसु ←धनु→	१	रवि		१४		१	.७८	५	.२३		१४
	२	सोम		१५		२	.८६	६	.३३		१५
	३	मंगल		१६		३	.९५	७	.४४		१६
	४	बुध		१७	(कृष्ण पक्ष)	...	.	८	.५५		१७
	५	गुरु		१८		४	.०४	९	.६५		१८
	६	शुक्र		१९		५	.१२	१०	.७४		१९
	७	शनि		२०		६	.१८	११	.८२		२०
	८	रवि		२१		७	.२२	१२	.८८		२१
	९	सोम		२२		८	.२५	१३	.९२		२२
	१०	मंगल		२३		९	.२६	१४	.९३		२३
	११	बुध		२४		१०	.२५	१५	.९३		२४
	१२	गुरु		२५		११	.२२	१६	.९०		२५
	१३	शुक्र		२६		१२	.१६	१७	.८७		२६
	१४	शनि		२७		१३	.०९	१८	.८२		२७
	१५	रवि		२८		{ १४	.०१	१९	.७६		२८
						अ	.९२				

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
विश्वावसु ←धनु→	१६	सोम	दिसं०	२९	(शुक्ल पक्ष)	१	.८३	२०	.६९		—२९
	१७	मंगल		३०		२	.७३	२१	.६२		१
	१८	बुध		—३१		३	.६३	२२	.५५		२
	१९	गुरु		१		४	.५४	२३	.४९		३
	२०	शुक्र		२		५	.४५	२४	.४३		४
	२१	शनि		३		६	.३७	२५	.३८		५
	२२	रवि		४		७	.३१	२६	.३५		६
	२३	सोम		५		८	.२७	२७	.३४		७
	२४	मंगल		६		९	.२५	१	३४		८
	२५	बुध		७		१०	.२४	२	.३६		९
	२६	गुरु		८		११	.२५	३	.४०		१०
	२७	शुक्र		९		१२	.२९	४	.४६		११
	२८	शनि		१०		१३	.३५	५	.५४		१२
	—२९	रवि		११		१४	.४२	६	.६४		१३
	१	सोम	←जनवरी→	१२	←पौष→	पू	.५१	७	.७४	←मुहर्रम→	१४
	२	मंगल		१३		१	.६०	८	.८५		१५
	३	बुध		१४		२	.६८	९	.९५		१६
	४	गुरु		१५		३	.७६	...	.		१७
	५	शुक्र		१६		४	.८३	१०	.०५		१८
	६	शनि		१७		५	.८७	११	.१३		१९
	७	रवि		१८		६	.८९	१२	.१९		२०
	८	सोम		१९		७	.९०	१३	.२३		२१
विश्वावसु ←मकर→	९	मंगल		२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.८९	१४	.२५		२२
	१०	बुध		२१		९	.८६	१५	.२५		२३
	११	गुरु		२२		१०	.८०	१६	.२४		२४
	१२	शुक्र		२३		११	.७३	१७	.२१		२५
	१३	शनि		२४		१२	.६५	१८	.१६		२६
	१४	रवि		२५		१३	.५६	१९	.१०		२७
	१५	सोम		२६		१४	.४६	{ २०	.०४		२८
								२१	.९७ }		
	१६	मंगल		२७		अ	.३६	२२	.९०		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—२१-२२	ईस्वी सन्	—१८४६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०२	शकाब्द	—१७६७-६८	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती	—१९०२	हिजरी सन्	—१२६२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४६	बंगाब्द	—१२५१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी (नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक; साप्ताहिक दिवस; अंग्रेजी महीना एवं दिनांक) — **चन्द्र गणनानुसारी** (भारतीय माह*/पक्ष; तिथि, समाप्ति काल; नक्षत्र, समाप्ति काल; मुहम्मदीय माह एवं दिनांक)

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक एवं साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	१७ बुध	जनवरी	२८		१	.२६	२३	.८३		—३०
	१८ गुरु		२९		२	.१७	२४	.७७		१
	१९ शुक्र		३०		३	.०९	२५	.७२		२
	२० शनि		—३१		४	.०२	२६	.६९		३
					५	.९६				
विश्वावसु ←मकर→	२१ रवि		१	(शुक्ल पक्ष)	६	.९१	२७	.६७		४
	२२ सोम		२		७	.८९	१	.६६		५
	२३ मंगल		३		८	.८८	२	.६७		६
	२४ बुध		४		९	.८९	३	.७१		७
	२५ गुरु		५		१०	.९४	४	.७६		८
	२६ शुक्र		६		...	....	५	.८५		९
	२७ शनि		७		११	.००	६	.९४		१०
	२८ रवि		८		१२	.०७	...	....		११
	—२९ सोम		९		१३	.१५	७	.०४		१२
	१ मंगल		१०	←माघ→	१४	.२३	८	.१५	←सफर→	१३
	२ बुध,	←फरवरी→	११		पू	.३२	९	.२६		१४
	३ गुरु		१२		१	.४१	१०	.३६		१५
	४ शुक्र		१३		२	.४७	११	.४४		१६
	५ शनि		१४		३	.५१	१२	५०		१७
	६ रवि		१५		४	.५३	१३	.५५		१८
	७ सोम		१६		५	.५४	१४	.५८		१९
विश्वावसु ←कुम्भ→	८ मंगल		१७		६	.५३	१५	.५९		२०
	९ बुध		१८		७	.४९	१६	.५७		२१
	१० गुरु		१९	(कृष्ण पक्ष)	८	.४२	१७	.५४		२२
	११ शुक्र		२०		९	.३५	१८	.४९		२३
	१२ शनि		२१		१०	.२७	१९	.४३		२४
	१३ रवि		२२		११	.१८	२०	.३७		२५
	१४ सोम		२३		१२	.०८	२१	.३७		२६
					१३	.९८				
	१५ मंगल		२४		१४	.८८	२२	.२४		२७
	१६ बुध		२५		अ	.७८	२३	.१७		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक एवं साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	१७ गुरु	फर०	२६		१	.६९	२४	.११		—२९
	१८ शुक्र		२७		२	.६२	२५	.०६		१
	१९ शनि		—२८		३	.५७	२६	.०२		२
							२७	.९९		
	२० रवि		१	(शुक्ल पक्ष)	४	.५३	१	.९८		३
	२१ सोम		२		५	.५०	२	.९९		४
विश्वावसु ←कुम्भ→	२२ मंगल		३		६	.४९	...	....		५
	२३ बुध		४		७	.५१	३	.०२		६
	२४ गुरु		५		८	.५५	४	.०८		७
	२५ शुक्र		६		९	.६१	५	.१५		८
	२६ शनि		७		१०	.६९	६	.२४		९
	२७ रवि		८		११	.७८	७	.३४		१०
	२८ सोम		९		१२	.८७	८	.४४	←रबी-उल-अव्वल→	११
	२९ मंगल		१०		१३	.९५	९	.५५		१२
	—३० बुध		११	←फाल्गुन→	...	....	१०	.६५		१३
	१ गुरु	←मार्च→	१२		१४	.०२	११	.७४		१४
	२ शुक्र		१३		पू	.०७	१२	.८१		१५
	३ शनि		१४		१	.११	१३	.८६		१६
	४ रवि		१५		२	.१३	१४	.९०		१७
	५ सोम		१६		३	.१३	१५	.९१		१८
	६ मंगल		१७		४	.१२	१६	.९०		१९
	७ बुध		१८		५	.०८	१७	.८७		२०
विश्वावसु ←मीन→	८ गुरु		१९		६	.०२	१८	.८३		२१
					७	.९५				
	९ शुक्र		२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.८६	१९	.७८		२२
	१० शनि		२१		९	.७७	२०	.७२		२३
	११ रवि		२२		१०	.६७	२१	.६५		२४
	१२ सोम		२३		११	.५७	२२	.५८		२५
	१३ मंगल		२४		१२	.४७	२३	.५१		२६
	१४ बुध		२५		१३	.३८	२४	.४५		२७
	१५ गुरु		२६		१४	.२९	२५	.३९		२८
	१६ शुक्र		२७		अ	.२१	२६	.३५		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— २२–२३	ईस्वी सन्	— १८४६	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०३	शकाब्द	— १७६८	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९०२	हिजरी सन्	— १२६२	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४६–४७	बंगाब्द	— १२५१–५२	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१७	शनि	२८		१	.१५	२७	.३२	— ३०
१८	रवि	मार्च २९		२	.११	१	.३०	१
१९	सोम	३०		३	.०९	२	.३१	२
२०	मंगल	— ३१		४	.०८	३	.३४	३
२१	बुध	१	(शुक्ल पक्ष)	५	.१०	४	.३९	४
२२	गुरु	२		६	.१३	५	.४६	५
विश्वावसु ↑ २३	शुक्र	३		७	.१९	६	.५४	६
←मीन→ २४	शनि	४		८	.२७	७	.६४	७
↓ २५	रवि	५		९	.३५	८	.७५	८
२६	सोम	६		१०	.४४	९	.८६	९
२७	मंगल	७		११	.५२	१०	.९६	१०
२८	बुध	८		१२	.५९	...	...	११
२९	गुरु	९		१३	.६४	११	.०५	१२
३०	शुक्र	१०		१४	.६८	१२	.१२	१३
—— ३१	शनि	↑ ११	↑	पू	.६९	१३	.१८	१४
१	रवि	अप्रैल १२	चैत्र	१	.६९	१४	.२२	←रबी-उल-आखिर→, १५
२	सोम	१३	↓	२	.६८	१५	.२३	१६
३	मंगल	↓ १४		३	.६४	१६	.२२	१७
४	बुध	१५		४	.५८	१७	.२०	१८
५	गुरु	१६		५	.५१	१८	.१६	१९
६	शुक्र	१७		६	.४२	१९	.११	२०
७	शनि	१८		७	.३३	२० .०५ } २१ .९८ }		२१
८	रवि	१९	(कृष्ण पक्ष)	८	.२३	२२	.९१	२२
९	सोम	२०		९	.१३	२३	.८५	२३
१०	मंगल	२१		{ १० .०३ { ११ .९३		२४	.७९	२४
पराभव ←मेष→ ११	बुध	२२		१२	.८४	२५	.७३	२५
१२	गुरु	२३		१३	.७६	२६	.६८	२६
१३	शुक्र	२४		१४	.७०	२७	.६५	२७
१४	शनि	२५		अ	.६६	१	.६३	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	रवि	२६		१	.६३	२	.६४	— २९
१६	सोम	२७		२	.६१	३	.६६	१
१७	मंगल	अप्रैल २८		३	.६३	४	.७०	२
१८	बुध	२९		४	.६६	५	.७६	३
१९	गुरु	— ३०		५	.७२	६	.८४	४
२०	शुक्र	१		६	.८०	७	.९४	५
२१	शनि	२	(शुक्ल पक्ष)	७	.८९	...	....	६
पराभव ↑ २२	रवि	३		८	.९७	८	.०५	७
←मेष→ २३	सोम	४		...	....	९	.१६	८
↓ २४	मंगल	५		९	.०४	१०	.२६	९
२५	बुध	६		१०	.११	११	.३५	१०
२६	गुरु	७		११	.१७	१२	.४३	११
२७	शुक्र	८		१२	.२२	१३	.५०	१२
२८	शनि	९	↑	१३	.२५	१४	.५४	१३
२९	रवि	१०	वैशाख	१४	.२३	१५	.५५	१४
— ३०	सोम	११		पू	.२०	१६	.५५	←जमादि-उल-अव्वल→, १५
१	मंगल	↑ १२	↓	१	.१६	१७	.५३	१६
२	बुध	मई १३		२	.१०	१८	.५०	१७
३	गुरु	↓ १४		{ ३ .०३ { ४ .९४		१९	.४५	१८
४	शुक्र	१५		५	.८४	२०	.३९	१९
५	शनि	१६		६	.७४	२१	.३२	२०
पराभव ↑ ६	रवि	१७		७	.६४	२२	.२५	२१
←वृष→ ७	सोम	१८	(कृष्ण पक्ष)	८	.५४	२३	.१८	२२
८	मंगल	१९		९	.४४	२४	.१२	२३
↓ ९	बुध	२०		१०	.३४	२५	.०६	२४
१०	गुरु	२१		११	.२६	२६ .०१ } २७ .९७ }		२५
११	शुक्र	२२		१२	.२१	१	.९६	२६
१२	शनि	२३		१३	.१७	२	.९६	२७
१३	रवि	२४		१४	.१४	३	.९७	२८
१४	सोम	२५		अ	.१२	...	.	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ) अप्रैल ११.६५ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.५५ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—२२-२३	ईस्वी सन्	—१८४६	सूर्य ग्रहण —	●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०३	शकाब्द	—१७६८	चन्द्र ग्रहण—	○	
(ब) गुजराती	—१९०२	हिजरी सन्	—१२६२	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द	—४९४७	बंगाब्द	—१२५२	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१५	मंगल	२६		१	.१३	४	.०१	— ३०
	१६	बुध	२७		२	.१७	५	.०७	१
	१७	गुरु	मई २८		३	.२२	६	.१५	२
	१८	शुक्र	२९		४	.२९	७	.२५	३
	१९	शनि	३०		५	.३८	८	.३५	४
	२०	रवि	— ३१		६	.४६	९	.४५	५
	२१	सोम	१	(शुक्ल पक्ष)	७	.५४	१०	.५६	६
	२२	मंगल	२		८	.६१	११	.६५	७
पराभव	२३	बुध	३		९	.६७	१२	.७४	८
वृष०	२४	गुरु	४		१०	.७०	१३	.८१	९
	२५	शुक्र	५		११	.७२	१४	.८५	१०
	२६	शनि	६		१२	.७२	१५	.८७	११
	२७	रवि	७		१३	.७०	१६	.८७	१२
	२८	सोम	८		१४	.६६	१७	.८६	१३
	२९	मंगल	९	ज्येष्ठ	पू	.६०	१८	.८३	जमादि-उल-आखिर, १४
	३०	बुध	१०		१	.५२	१९	.७९	१५
	३१	गुरु	११		२	.४३	२०	.७३	१६
	— ३२	शुक्र	जून, १२		३	.३३	२१	.६७	१७
	१	शनि	१३		४	.२३	२२	.६०	१८
	२	रवि	१४		५	.१३	२३	.५३	१९
	३	सोम	१५		{ ६	.०३	२४	.४६	२०
					{ ७	.९३			
	४	मंगल	१६		८	.८४	२५	.४०	२१
पराभव	५	बुध	१७	(कृष्ण पक्ष)	९	.७६	२६	.३५	२२
मिथुन०	६	गुरु	१८		१०	.७०	२७	.३१	२३
	७	शुक्र	१९		११	.६५	१	.२९	२४
	८	शनि	२०		१२	.६१	२	.२८	२५
	९	रवि	२१		१३	.६०	३	.२९	२६
	१०	सोम	२२		१४	.६१	४	.३२	२७
	११	मंगल	२३		अ	.६५	५	.३८	२८

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१२	बुध	२४		१	.७०	६	.४६	— २९
	१३	गुरु	२५		२	.७६	७	.५५	१
	१४	शुक्र	जून, २६		३	.८४	८	.६५	२
	१५	शनि	२७		४	.९३	९	.७५	३
	१६	रवि	२८		...	....	१०	.८६	४
	१७	सोम	२९	(शुक्ल पक्ष)	५	.०१	११	.९६	५
	१८	मंगल	— ३०		६	.०८	...	....	६
	१९	बुध	१		७	.१४	१२	.०५	७
पराभव	२०	गुरु	२		८	.१८	१३	.१२	८
मिथुन०	२१	शुक्र	३		९	.२०	१४	.१६	९
	२२	शनि	४		१०	.१९	१५	.१९	१०
	२३	रवि	५		११	.१७	१६	.२१	११
	२४	सोम	६		१२	.१४	१७	.१९	१२
	२५	मंगल	७		१३	.०८	१८	.१६	१३
	२६	बुध	८	आषाढ़०	{ १४	.००	१९	.१२	१४
					{ पू	.९१			
	२७	गुरु	९		१	.८१	२०	.०७	रज्जब १५
	२८	शुक्र	१०		२	.७१	{ २१	.०१	१६
							{ २२	.९४	
	२९	शनि	जुलाई, ११		३	.६१	२३	.८७	१७
	३०	रवि	१२		४	.५१	२४	.८०	१८
	— ३१	सोम	१३		५	.४१	२५	.७४	१९
	१	मंगल	१४		६	.३२	२६	.६९	२०
	२	बुध	१५		७	.२४	२७	.६५	२१
	३	गुरु	१६	(कृष्ण पक्ष)	८	.१७	१	.६२	२२
	४	शुक्र	१७		९	.१२	२	.६०	२३
पराभव	५	शनि	१८		१०	.१०	३	.६१	२४
कर्क	६	रवि	१९		११	.०९	४	.६४	२५
	७	सोम	२०		१२	.०९	५	.६९	२६
	८	मंगल	२१		१३	.१२	६	.७६	२७
	९	बुध	२२		१४	.१६	७	.८५	२८
	१०	गुरु	२३		अ	.२३	८	.९४	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — २२-२३		ईस्वी सन् — १८४६	सूर्य ग्रहण — ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९०३		शकाब्द — १७६८	चन्द्र ग्रहण — O	
(ब) गुजराती — १९०२		हिजरी सन् — १२६२	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द — ४९४७		बंगाब्द — १२५२	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११	शुक्र		२४		१	.३१	...	....	—	३०
	१२	शनि		२५		२	.४०	९	.०५		१
	१३	रवि	↑	२६		३	.४८	१०	.१६		२
	१४	सोम	जुलाई	२७		४	.५५	११	.२७		३
	१५	मंगल		२८	(शुक्ल पक्ष)	५	.६१	१२	.३६		४
	१६	बुध	↓	२९		६	.६६	१३	.४३		५
	१७	गुरु		३०		७	.६८	१४	.४८		६
	१८	शुक्र	—	३१		८	.६८	१५	.५२		७
	१९	शनि		१		९	.६६	१६	.५३		८
	२०	रवि		२		१०	.६२	१७	.५२		९
पराभव ↑	२१	सोम		३		११	.५६	१८	.५०		१०
कर्क	२२	मंगल		४		१२	.४८	१९	.४६		११
↓	२३	बुध		५		१३	.४०	२०	.४१		१२
	२४	गुरु		६	↑	१४	.३१	२१	.३५	↑	१३
	२५	शुक्र		७	श्रावण	पू	.२१	२२	.२८	शाबान	१४
	२६	शनि		८		१	.११	२३	.२१		१५
	२७	रवि	↑	९	↓	२	.०१	२४	.१४	↓	१६
						३	.९१				
	२८	सोम	अगस्त	१०		४	.८२	२५	.०८		१७
	२९	मंगल	↓	११		५	.७४	२६	.०२		१८
								२७	.९८		
	३०	बुध		१२		६	.६७	१	.९५		१९
	३१	गुरु		१३		७	.६१	२	.९३		२०
—	३२	शुक्र		१४	(कृष्ण पक्ष)	८	.५९	३	.९३		२१
	१	शनि		१५		९	.५८	४	.९६		२२
	२	रवि		१६		१०	.५९	...	...		२३
पराभव ↑	३	सोम		१७		११	.६१	५	.००		२४
सिंह	४	मंगल		१८		१२	.६६	६	.०७		२५
↓	५	बुध		१९		१३	.७३	७	.१५		२६
	६	गुरु		२०		१४	.८१	८	.२४		२७
	७	शुक्र		२१		अ	.९०	९	.३५		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	८	शनि		२२		१	.९८	१०	.४६	—	२९
	९	रवि		२३		...	....	११	.५७		१
	१०	सोम		२४		२	.०५	१२	.६६		२
	११	मंगल	↑	२५		३	.११	१३	.७३		३
	१२	बुध	अगस्त	२६		४	.१६	१४	.८०		४
	१३	गुरु		२७	(शुक्ल पक्ष)	५	.१९	१५	.८४		५
	१४	शुक्र	↓	२८		६	.१८	१६	.८५		६
	१५	शनि		२९		७	.१६	१७	.८५		७
	१६	रवि		३०		८	.१२	१८	.८३		८
	१७	सोम	—	३१		९	.०७	१९	.८०		९
पराभव ↑ सिंह	१८	मंगल		१		१०	.००	२०	.७४		१०
						११	.९२				
↓	१९	बुध		२		१२	.८२	२१	६८		११
	२०	गुरु		३	↑	१३	.७२	२२	.६२		१२
	२१	शुक्र		४	भाद्रपद	१४	.६२	२३	.५५	↑	१३
	२२	शनि		५		पू	.५२	२४	.४८	रमजान	१४
	२३	रवि		६		१	.४२	२५	.४२		१५
	२४	सोम	↑	७	↓	२	.३३	२६	.३६	↓	१६
	२५	मंगल	सितम्बर	८		३	.२६	२७	.३१		१७
	२६	बुध		९		४	.१९	१	.२७		१८
	२७	गुरु	↓	१०		५	.१४	२	.२५		१९
	२८	शुक्र		११		६	.११	३	.२६		२०
	२९	शनि		१२		७	.१०	४	.२८		२१
	३०	रवि		१३	(कृष्ण पक्ष)	८	.११	५	.३१		२२
—	३१	सोम		१४		९	.१४	६	.३७		२३
	१	मंगल		१५		१०	.१९	७	.४५		२४
पराभव ↑	२	बुध		१६		११	.२५	८	.५५		२५
कन्या	३	गुरु		१७		१२	.३३	९	.६६		२६
	४	शुक्र		१८		१३	.४१	१०	.७७		२७
↓	५	शनि		१९		१४	.४९	११	.८७		२८
	६	रवि		२०		अ	.५७	१२	.९६		२९

नक्षत्र - १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २२-२३	ईस्वी सन्	— १८४६	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०३	शकाब्द	— १७६८	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९०२-०३	हिजरी सन्	— १२६२	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४७	बंगाब्द	— १२५२	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	सोम		२१		१	.६४	...	....		— ३०
	८	मंगल		२२		२	.६९	१३	.०४		१
	९	बुध		२३		३	.७१	१४	.११		२
	१०	गुरु		२४		४	.७२	१५	.१५		३
	११	शुक्र	←सितम्बर→	२५		५	.७०	१६	.१७		४
	१२	शनि		२६	(शुक्ल पक्ष)	६	.६६	१७	.१७		५
	१३	रवि		२७		७	.६१	१८	.१६		६
	१४	सोम		२८		८	.५४	१९	.१३		७
	१५	मंगल		२९		९	.४६	२०	.०८		८
	१६	बुध		—३०		१०	.३७	२१	.०२		९
								२२	.९६		
पराभव ←कन्या→	१७	गुरु		१		११	.२७	२३	.८९		१०
	१८	शुक्र		२		१२	.१७	२४	.८२		११
	१९	शनि		३	←आश्विन→	१३	.०७	२५	.७५	←शव्वाल→	१२
						१४	.९७				
	२०	रवि		४		पू	.८८	२६	.६९		१३
	२१	सोम		५		१	.८०	२७	.६४		१४
	२२	मगल		६		२	.७४	१	.६०		१५
	२३	बुध		७		३	.६९	२	.५९		१६
	२४	गुरु	←अक्टूबर→	८		४	.६७	३	.५९		१७
	२५	शुक्र		९		५	.६७	४	.६०		१८
	२६	शनि		१०		६	.६८	५	.६२		१९
	२७	रवि		११		७	.७०	६	.६८		२०
	२८	सोम		१२		८	.७५	७	.७६		२१
	२९	मंगल		१३	(कृष्ण पक्ष)	९	.८१	८	.८५		२२
—	३०	बुध		१४		१०	.८९	९	.९५		२३
	१	गुरु		१५		११	.९८	...	....		२४
पराभव ←तुला→	२	शुक्र		१६		...	....	१०	.०६		२५
	३	शनि		१७		१२	.०७	११	.१७		२६
	४	रवि		१८		१३	.१५	१२	.२७		२७
	५	सोम		१९		१४	.२१	१३	.३६		२८
	६	मंगल	●	२०		अ	.२६	१४	.४२		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	बुध		२१		१	.३०	१५	.४७		१
	८	गुरु		२२		२	.३०	१६	.४९		२
	९	शुक्र		२३		३	.२८	१७	.५०		३
	१०	शनि		२४		४	.२४	१८	.४९		४
	११	रवि		२५		५	.१९	१९	.४६		५
	१२	सोम	←अक्टूबर→	२६	(शुक्ल पक्ष)	६	.१२	२०	.४२		६
	१३	मंगल		२७		७	.०४	२१	.३६		७
						८	.९५				
	१४	बुध		२८		९	.८५	२२	.३०		८
	१५	गुरु		२९		१०	.७५	२३	.२३		९
	१६	शुक्र		३०		११	.६६	२४	.१६		१०
	१७	शनि		— ३१		१२	.५७	२५	.०९		११
पराभव ←तुला→	१८	रवि		१		१३	.४८	२६	.०३		१२
								२७	.९७		
	१९	सोम		२		१४	.४०	१	.९४		१३
	२०	मंगल		३	←कार्तिक→	पू	.३३	२	.९१	←ज़िलकाद→	१४
	२१	बुध		४		१	.२९	३	.९०		१५
	२२	गुरु		५		२	.२७	४	.९१		१६
	२३	शुक्र		६		३	.२६	५	.९४		१७
	२४	शनि		७		४	.२६	...	....		१८
	२५	रवि	←नवम्बर→	८		५	.३०	६	.००		१९
	२६	सोम		९		६	.३६	७	.०७		२०
	२७	मंगल		१०		७	.४३	८	.१५		२१
	२८	बुध		११		८	.५१	९	.२५		२२
	२९	गुरु		१२		९	.५९	१०	.३६		२३
—	३०	शुक्र		१३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६८	११	.४७		२४
	१	शनि		१४		११	.७६	१२	.५७		२५
पराभव ←वृश्चिक→	२	रवि		१५		१२	.८३	१३	.६६		२६
	३	सोम		१६		१३	.८८	१४	.७३		२७
	४	मंगल		१७		१४	.९१	१५	.७८		२८
	५	बुध		१८		अ	.९१	१६	.८१		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —२२-२३	ईस्वी सन् —१८४६-४७	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९०३	शकाब्द —१७६८	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती —१९०३	हिजरी सन् —१२६२-६३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९४७	बंगाब्द —१२५२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	गुरु		१९		१	.८९	१७	.८३	—	३०
	७	शुक्र		२०		२	.८५	१८	.८२		१
	८	शनि		२१		३	.८०	१९	.७९		२
	९	रवि		२२		४	.७४	२०	.७५		३
	१०	सोम	नवम्बर	२३	(शुक्ल पक्ष)	५	.६६	२१	.६९		४
	११	मंगल		२४		६	.५७	२२	.६३		५
	१२	बुध		२५		७	.४७	२३	.५७		६
	१३	गुरु		२६		८	.३७	२४	.५०		७
	१४	शुक्र		२७		९	.२८	२५	.४३		८
	१५	शनि		२८		१०	.१९	२६	.३७		९
	१६	रवि		२९		११	.१०	२७	.३२		१०
पराभव वृश्चिक	१७	सोम	—	३०		१२ / १३	.०२ / .९६	१	.२७		११
	१८	मंगल		१	मार्गशीर्ष	१४	.९१	२	.२४	जिल हिज्ज	१२
	१९	बुध		२		पू	.८९	३	.२२		१३
	२०	गुरु		३		१	.८९	४	.२३		१४
	२१	शुक्र		४		२	.९०	५	.२६		१५
	२२	शनि		५		३	.९४	६	.३१		१६
	२३	रवि		६		४	.९९	७	.३७		१७
	२४	सोम	दिसम्बर	७		...	...	८	.४५		१८
	२५	मंगल		८		५	०६	९	५५		१९
	२६	बुध		९		६	.१४	१०	.६६		२०
	२७	गुरु		१०		७	.२३	११	.७७		२१
	२८	शुक्र		११	(कृष्ण पक्ष)	८	.३२	१२	.८७		२२
	२९	शनि		१२		९	.४०	१३	.९६		२३
—	३०	रवि		१३		१०	.४७	....	.....		२४
	१	सोम		१४		११	.५२	१४	.०४		२५
पराभव धनु	२	मंगल		१५		१२	.५५	१५	.०९		२६
	३	बुध		१६		१३	.५५	१६	.१३		२७
	४	गुरु		१७		१४	.५३	१७	.१५		२८
	५	शुक्र		१८		अ	.४९	१८	.१५		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	शनि		१९		१	.४४	१९	.१२	—	३०
	७	रवि		२०		२	.३७	२०	.०८		१
	८	सोम		२१		३	.२९	२१ / २२	.०४ / .९८		२
	९	मंगल		२२		४	.२०	२३	.९१		३
	१०	बुध	दिसम्बर	२३	(शुक्ल पक्ष)	५	.१०	२४	.८४		४
	११	गुरु		२४		६ / ७	.०० / .९१	२५	.७७		५
	१२	शुक्र		२५		८	.८२	२६	.७१		६
	१३	शनि		२६		९	.७४	२७	.६५		७
	१४	रवि		२७		१०	.६६	१	.६०		८
पराभव धनु	१५	सोम		२८		११	.६०	२	.५७		९
	१६	मंगल		२९		१२	.५५	३	.५५		१०
	१७	बुध		३०		१३	.५३	४	.५५	मुहर्रम	११
	१८	गुरु	—	३१	पौष	१४	.५३	५	.५८		१२
	१९	शुक्र		१		पू	.५५	६	.६२		१३
	२०	शनि		२		१	.५९	७	.६८		१४
	२१	रवि		३		२	.६४	८	.७६		१५
	२२	सोम		४		३	.७१	९	.८५		१६
	२३	मंगल		५		४	.७९	१०	.९६		१७
	२४	बुध		६		५	.८८		. .		१८
	२५	गुरु	जनवरी	७		६	.९७	११	.०७		१९
	२६	शुक्र		८		.	....	१२	.१७		२०
	२७	शनि		९	(कृष्ण पक्ष)	७	.०५	१३	.२७		२१
	२८	रवि		१०		८	.१२	१४	.३४		२२
—	२९	सोम		११		९	.१६	१५	४०		२३
	१	मंगल		१२		१०	.१९	१६	.४५		२४
पराभव मकर	२	बुध		१३		११	.१९	१७	.४७		२५
	३	गुरु		१४		१२	.१७	१८	.४७		२६
	४	शुक्र		१५		१३	.१३	१९	.४५		२७
	५	शनि		१६		१४	.०८	२०	.४२		२८
	६	रवि		१७		अ	.०२	२१	.३८		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २२-२३	ईस्वी सन्	— १८४७	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०३	शकाब्द	— १७६८	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९०३	हिजरी सन्	— १२६३	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४७	बंगाब्द	— १२५२	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	रवि		१७		१	.९४	२१	.३८		२९
	७	सोम		१८		२	.८४	२२	.३२		— ३०
	८	मंगल		१९		३	.७४	२३	.२५		१
	९	बुध		२०		४	.६४	२४	.१८		२
	१०	गुरु		२१	(शुक्ल पक्ष)	५	.५४	२५	.११		३
	११	शुक्र	↑	२२		६	.४५	२६ २७	.०५ } .९९ }		४
	१२	शनि	जनवरी	२३		७	.३७	१	.९४		५
	१३	रवि		२४		८	.३०	२	.९०		६
	१४	सोम	↓	२५		९	.२४	३	.८७		७
	१५	मंगल		२६		१०	.२०	४	.८७		८
पराभव ↑	१६	बुध		२७		११	.१८	५	.८९		९
मकर	१७	गुरु		२८		१२	.१७	६	.९३		१०
	१८	शुक्र		२९		१३	.१९	७	.९८		११
↓	१९	शनि		३०	↑	१४	.२४	...	..	↑	१२
	२०	रवि		— ३१	माघ	पू	.३०	८	.०६	सफर	१३
	२१	सोम		१	↓	१	.३७	९	.१६		१४
	२२	मंगल		२		२	.४५	१०	.२६	↓	१५
	२३	बुध		३		३	.५४	११	.३७		१६
	२४	गुरु		४		४	.६२	१२	.४७		१७
	२५	शुक्र		५		५	.७०	१३	.५७		१८
	२६	शनि		६		६	.७६	१४	.६६		१९
	२७	रवि	↑	७		७	.८१	१५	.७२		२०
	२८	सोम	फरवरी	८		८	.८३	१६	.७७		२१
	२९	मंगल		९	(कृष्ण पक्ष)	९	.८३	१७	.७९		२२
—	३०	बुध	↓	१०		१०	.८०	१८	.८०		२३
	१	गुरु		११		११	.७६	१९	.७९		२४
पराभव ↑	२	शुक्र		१२		१२	.७१	२०	.७६		२५
कुम्भ	३	शनि		१३		१३	.६४	२१	.७१		२६
↓	४	रवि		१४		१४	.५६	२२	.६५		२७
	५	सोम		१५		अ	.४७	२३	.५९		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	मंगल		१६		१	.३७	२४	.५३		— २९
	७	बुध		१७		२	.२७	२५	.४६		१
	८	गुरु		१८		३	.१७	२६	.३९		२
	९	शुक्र		१९		{ ४ { ५	.०८ .९९	२७	.३२		३
	१०	शनि	↑	२०	(शुक्ल पक्ष)	६	.९१	१	.२७		४
	११	रवि	फरवरी	२१		७	.८६	२	.२३		५
	१२	सोम		२२		८	.८२	३	.२१		६
	१३	मंगल	↓	२३		९	.८०	४	.२०		७
	१४	बुध		२४		१०	.७९	५	.२१		८
	१५	गुरु		२५		११	.८१	६	.२४		९
पराभव ↑	१६	शुक्र		२६		१२	.८५	७	.२९		१०
कुम्भ	१७	शनि		२७		१३	.९२	८	.३७	↑	११
↓	१८	रवि		— २८		..	....	९	.४६		१२
	१९	सोम		१	↑	१४	.००	१०	.५६		१३
	२०	मंगल		२	फाल्गुन	पू	.०८	११	.६६	रबी-उल-अव्वल	१४
	२१	बुध		३		१	.१७	१२	.७७		१५
	२२	गुरु		४	↓	२	.२५	१३	.८८		१६
	२३	शुक्र		५		३	.३२	१४	.९७	↓	१७
	२४	शनि		६		४	.३७	...	..		१८
	२५	रवि		७		५	.४१	१५	.०३		१९
	२६	सोम	↑	८		६	.४४	१६	.०८		२०
	२७	मंगल	मार्च	९		७	.४४	१७	.११		२१
	२८	बुध	↓	१०		८	.४२	१८	.१३		२२
—	२९	गुरु		११		९	.३७	१९	.१२		२३
	१	शुक्र		१२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३१	२०	.०९		२४
	२	शनि		१३		११	.२४	२१ २२	.०४ } .९९ }		२५
पराभव ↑	३	रवि		१४		१२	.१६	२३	.९३		२६
मीन ↓	४	सोम		१५		{ १३ { १४	.०६ .९६	२४	.८७		२७
	५	मंगल		१६		अ	.८६	२५	.८०		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, ·
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

१४८

दयानन्दाब्द	—२३–२४		ईस्वी सन्	—१८४७		सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०४		शकाब्द	—१७६८–६९		चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९०३		हिजरी सन्	—१२६३		पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४७–४८		बंगाब्द	—१२५२–५३		अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	बुध		१७		१	.७६	२६	.७३		२९
	७	गुरु		१८		२	.६७	२७	.६६		— ३०
	८	शुक्र		१९		३	.५९	१	.६०		१
	९	शनि		२०		४	.५१	२	.५७		२
	१०	रवि		२१	(शुक्ल पक्ष)	५	.४५	३	.५४		३
	११	सोम		२२		६	.४१	४	.५२		४
	१२	मंगल	↑ मार्च ↓	२३		७	.३९	५	.५३		५
	१३	बुध		२४		८	.३९	६	.५५		६
	१४	गुरु		२५		९	.४१	७	.६१		७
	१५	शुक्र		२६		१०	.४५	८	.६८		८
	१६	शनि		२७		११	.५१	९	.७६		९
पराभव ←मीन→	१७	रवि		२८		१२	.५८	१०	.८६		१०
	१८	सोम		२९		१३	.६६	११	.९६	←रबी-उल-आख़िर→	११
	१९	मंगल		३०		१४	.७५	....	...		१२
	२०	बुध		— ३१	↑ चैत्र ↓ ○	पू	.८३	१२	.०७		१३
	२१	गुरु		१		१	.९०	१३	.१७		१४
	२२	शुक्र		२		२	.९६	१४	.२७		१५
	२३	शनि		३		...	...	१५	.३४		१६
	२४	रवि		४		३	.००	१६	.४०		१७
	२५	सोम		५		४	.०१	१७	.४३		१८
	२६	मंगल		६		५	.०१	१८	.४५		१९
						६	.९९				
	२७	बुध	↑ अप्रैल ↓	७		७	.९४	१९	.४४		२०
	२८	गुरु		८	(कृष्ण पक्ष)	८	.८८	२०	.४२		२१
	२९	शुक्र		९		९	.८०	२१	.३८		२२
	३०	शनि		१०		१०	.७२	२२	.३३		२३
——	३१	रवि		११		११	.६३	२३	.२७		२४
प्लवङ्ग ←मेष→	१	सोम		१२		१२	.५३	२४	.२०		२५
	२	मंगल		१३		१३	.४३	२५	.१३		२६
	३	बुध		१४		१४	.३३	२६	.०६		२७
	४	गुरु		१५ ●		अ	.२३	२७	.००		२८
								१	९५		

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	शुक्र		१६		१	.१४	२	.९०		— २९
	६	शनि		१७		२	.०६	३	.८७		१
	७	रवि		१८		३	.०१	४	.८५		२
						४	.९७				
	८	सोम		१९		५	.९४	५	.८५		३
	९	मंगल		२०	(शुक्ल पक्ष)	६	.९३	६	.८८		४
	१०	बुध		२१		७	.९५	७	.९२		५
	११	गुरु	↑ अप्रैल ↓	२२		८	.९९	८	.९८		६
	१२	शुक्र		२३		....		...	....		७
	१३	शनि		२४		९	.०५	९	.०६		८
	१४	रवि		२५		१०	.१२	१०	.१६		९
	१५	सोम		२६		११	[illegible]	११	.२६		१०
	१६	मंगल		२७		१२	.२९	१२	.३७		११
	१७	बुध		२८		१३	.३७	१३	.४८	←जमादि-उल-अव्वल→	१२
प्लवङ्ग ←मेष→	१८	गुरु		२९	↑ वैशाख ↓	१४	.४४	१४	.५७		१३
	१९	शुक्र		— ३०		पू	.४४	१५	.६५		१४
	२०	शनि		१		१	.५३	१६	.७१		१५
	२१	रवि		२		२	.५५	१७	.७६		१६
	२२	सोम		३		३	.५५	१८	.७७		१७
	२३	मंगल		४		४	.५३	१९	.७७		१८
	२४	बुध		५		५	.४७	२०	.७५		१९
	२५	गुरु		६		६	.४०	२१	.७१		२०
	२६	शुक्र		७		७	.३३	२२	.६७		२१
	२७	शनि	↑ मई ↓	८		८	.२५	२३	.६१		२२
	२८	रवि		९		९	.१५	२४	.५४		२३
	२९	सोम		१०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.०५	२५	.४७		२४
						११	.९५				
	३०	मंगल		११		१२	.८५	२६	.४०		२५
—	३१	बुध		१२		१३	.७५	२७	.३४		२६
प्लवङ्ग वृष०	१	गुरु		१३		१४	.६६	१	.२८		२७
	२	शुक्र		१४		अ	.५९	२	.२३		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.९१ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.८१ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— २३-२४	ईस्वी सन्	— १८४७	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०४	शकाब्द	— १७६९	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९०३	हिजरी सन्	— १२६३	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४८	बंगाब्द	— १२५३	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३	शनि	१५		१	.५३	३	.१९	२९
४	रवि	१६		२	.४८	४	.१७	— ३०
५	सोम	१७		३	.४६	५	.१७	१
६	मंगल	१८		४	.४५	६	.१९	२
७	बुध	१९		५	.४६	७	.२३	३
८	गुरु	२०	(शुक्ल पक्ष)	६	.५०	८	.२९	४
९	शुक्र	२१		७	.५६	९	.३६	५
१०	शनि	↑ २२		८	.६३	१०	.४६	६
११	रवि	मई २३		९	.७१	११	.५७	७
१२	सोम	↓ २४		१०	.७९	१२	.६८	८
१३	मंगल	२५		११	.८७	१३	.७८	९
१४	बुध	२६		१२	.९४	१४	.८७	१०
१५	गुरु	२७		...	...	१५	.९६	↑ ११
प्लवङ्ग ↑ १६	शुक्र	२८		१३	.००	...	....	१२
वृषभ १७	शनि	२९	(अधिक) ज्येष्ठ	१४	.०३	१६	.०३	१३
वृ० १८	रवि	३०		पू	.०५	१७	.०७	जमादि-उल-आखिर १४
↓ १९	सोम	— ३१		१	.०४	१८	.०९	१५
२०	मंगल	१		२	.०२	१९	.०९	१६
			↓	३	.९८			
२१	बुध	२		४	.९२	२०	.०८	↓ १७
२२	गुरु	३		५	.८४	२१	.०५	१८
२३	शुक्र	४		६	.७४	२२	.०१	१९
						२३	.९५	
२४	शनि	↑ ५		७	.६४	२४	.८८	२०
२५	रवि	जून ६	(कृष्ण पक्ष)	८	.५४	२५	.८१	२१
२६	सोम	↓ ७		९	.४४	२६	.७४	२२
२७	मंगल	८		१०	.३४	२७	.६८	२३
२८	बुध	९		११	.२५	१	.६२	२४
२९	गुरु	१०		१२	.१६	२	.५७	२५
३०	शुक्र	११		१३	.०८	३	.५२	२६
— ३१	शनि	१२		१४	.०२	४	.५०	२७
				अ	.९७			

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	रवि	१३		१	.९४	५	.५०	२८
२	सोम	१४		२	.९३	६	.५१	— २९
३	मंगल	१५		३	.९५	७	.५४	१
४	बुध	१६		४	.९८	८	.६०	२
५	गुरु	१७		...	....	९	.६७	३
६	शुक्र	१८	(शुक्ल पक्ष)	५	.०३	१०	.७७	४
७	शनि	१९		६	.१०	११	.८७	५
८	रवि	↑ २०		७	.१८	१२	.९७	६
९	सोम	जून २१		८	.२६	...	....	७
१०	मंगल	↓ २२		९	.३४	१३	.०८	८
११	बुध	२३		१०	.४१	१४	.१८	९
१२	गुरु	२४		११	.४७	१५	.२७	१०
↑ १३	शुक्र	२५		१२	.५१	१६	.३४	११
प्लवङ्ग मिथुन, १४	शनि	२६		१३	.५३	१७	.३८	१२
१५	रवि	२७	(शुद्ध) ज्येष्ठ	१४	.५२	१८	.४१	↑ १३
↓ १६	सोम	२८		पू	.५०	१९	.४२	रज्जब १४
१७	मंगल	२९		१	.४६	२०	.४१	१५
१८	बुध	— ३०		२	.४०	२१	.३८	↓ १६
१९	गुरु	१	↓	३	.३१	२२	.३४	१७
२०	शुक्र	२		४	.२३	२३	.२८	१८
२१	शनि	३		५	.१४	२४	.२२	१९
२२	रवि	४		६	.०४	२५	.१६	२०
				७	.९३			
२३	सोम	↑ ५		८	.८२	२६	.०९	२१
२४	मंगल	जुलाई, ६	(कृष्ण पक्ष)	९	.७२	२७	.०२	२२
						१	.९५	
२५	बुध	↓ ७		१०	.६३	२	.९०	२३
२६	गुरु	८		११	.५६	३	.८५	२४
२७	शुक्र	९		१२	.५०	४	.८३	२५
२८	शनि	१०		१३	.४५	५	.८२	२६
२९	रवि	११		१४	.४२	६	.८३	२७
३०	सोम	१२		अ	.४१	७	.८६	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

१५०

दयानन्दाब्द —२३-२४	ईस्वी सन् —१८४७	सूर्य ग्रहण — ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९०४	शकाब्द —१७६९	चन्द्र ग्रहण — ०	
(ब) गुजराती —१९०३	हिजरी सन् —१२६३	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द —४९४८	बंगाब्द —१२५३	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३१	मंगल	१३		१	.४३	८	.९०	२९
— ३२	बुध	१४		२	.४६	९	.९८	— ३०
१	गुरु	१५		३	.५१	...	....	१
२	शुक्र	१६		४	.५८	१०	.०७	२
३	शनि	१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.६५	११	.१६	३
४	रवि	१८		६	.७३	१२	.२७	४
५	सोम	१९		७	.८१	१३	.३८	५
६	मंगल	२०		८	.८९	१४	.४८	६
७	बुध	↑ २१		९	.९५	१५	.५७	७
८	गुरु	जुलाई २२		१०	.९९	१६	.६४	८
९	शुक्र	२३		...	..	१७	.७०	९
१०	शनि	↓ २४		११	.०१	१८	.७३	१०
११	रवि	२५		१२	.००	१९	.७५	११
				१३	.९८			
↑ १२	सोम	२६	↑	१४	.९४	२०	.७४	↑ १२
प्लवङ्ग कर्क १३	मगल	२७	आषाढ़	पू	.८८	२१	.७१	शाबान १३
१४	बुध	२८		१	.८०	२२	.६७	१४
↓ १५	गुरु	२९	↓	२	.७२	२३	.६२	↓ १५
१६	शुक्र	३०		३	.६२	२४	.५६	१६
१७	शनि	— ३१		४	.५२	२५	.५०	१७
१८	रवि	१		५	.४२	२६	.४३	१८
१९	सोम	२		६	.३२	२७	.३६	१९
२०	मंगल	३		७	.२२	१	.२९	२०
२१	बुध	४		८	.१२	२	.२३	२१
२२	गुरु	↑ ५	(कृष्ण पक्ष)	९	.०४	३	.१९	२२
		अगस्त		१०	.९८			
२३	शुक्र	६		११	.९४	४	.१६	२३
२४	शनि	↓ ७		१२	.९१	५	.१५	२४
२५	रवि	८		१३	.९०	६	.१५	२५
२६	सोम	९		१४	.९०	७	.१७	२६
२७	मंगल	१०		अ	.९३	८	.२२	२७

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
↑ २८	बुध	११		१	.९८	९	.२९	२८
प्लवङ्ग कर्क २९	गुरु	१२			....	१०	.३७	— २९
↓ ३०	शुक्र	१३		२	.०५	११	.४६	१
— ३१	शनि	१४		३	.१४	१२	.५७	२
१	रवि	१५		४	.२३	१३	.६८	३
२	सोम	१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.३१	१४	.७८	४
३	मंगल	१७		६	.३८	१५	.८७	५
४	बुध	१८		७	.४३	१६	.९५	६
५	गुरु	१९		८	.४७	....	..	७
६	शुक्र	↑ २०		९	.५०	१७	.०१	८
७	शनि	अगस्त २१		१०	.५०	१८	.०५	९
८	रवि	२२		११	.४७	१९	.०७	१०
९	सोम	↓ २३		१२	.४३	२०	.०७	११
१०	मंगल	२४	↑	१३	.३८	२१	.०४	१२
११	बुध	२५	श्रावण	१४	.३१	२२	.००	१३
						२३	.९५	↑
↑ १२	गुरु	२६	↓	पू	.२२	२४	.९०	रमजान १४
प्लवङ्ग सिंह १३	शुक्र	२७		१	.१२	२५	.८४	१५
↓ १४	शनि	२८		२	.०२	२६	.७७	↓ १६
				३	.९२			
१५	रवि	२९		४	.८२	२७	७०	१७
१६	सोम	३०		५	.७२	१	.६३	१८
१७	मंगल	— ३१		६	.६३	२	.५८	१९
१८	बुध	१		७	.५६	३	.५३	२०
१९	गुरु	२	(कृष्ण पक्ष)	८	.५०	४	.४९	२१
२०	शुक्र	↑ ३		९	.४५	५	.४७	२२
२१	शनि	४		१०	.४२	६	.४७	२३
२२	रवि	सितम्बर ५		११	.४१	७	.५०	२४
२३	सोम	६		१२	.४२	८	.५३	२५
२४	मंगल	↓ ७		१३	.४५	९	.५९	२६
२५	बुध	८		१४	.५०	१०	.६७	२७
२६	गुरु	९		अ	.५७	११	.७६	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २३-२४	ईस्वी सन्	— १८४७	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०४	शकाब्द	— १७६९	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९०३	हिजरी सन्	— १२६३	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४८	बंगाब्द	— १२५३	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
प्लवङ्ग	२७	शुक्र		१०		१	.६५	१२	.८७		२९
सिंह	२८	शनि		११		२	.७३	१३	.९८		— ३०
	२९	रवि		१२		३	.८२	...	....		१
	३०	सोम		१३		४	.९०	१४	.०९		२
	— ३१	मंगल		१४	(शुक्ल पक्ष)	५	.९६	१५	.१८		३
	१	बुध		१५		...	....	१६	.२६		४
	२	गुरु		१६		६	.००	१७	.३२		५
	३	शुक्र		१७		७	.०३	१८	.३७		६
	४	शनि		१८		८	.०३	१९	.३९		७
	५	रवि		१९		९	.०१	२०	.३९		८
						१०	.९७				
	६	सोम	सितम्बर	२०		११	.९१	२१	.३७		९
	७	मंगल		२१		१२	.८४	२२	.३४		१०
	८	बुध		२२		१३	.७६	२३	.३०		११
	९	गुरु		२३		१४	.६७	२४	.२४		१२
	१०	शुक्र		२४	भाद्र–○–पद	पू	.५७	२५	.१७	शव्वाल	१३
	११	शनि		२५		१	.४७	२६	.१०		१४
प्लवङ्ग कन्या	१२	रवि		२६		२	.३७	२७	.०४		१५
								१	.९८		
	१३	सोम		२७		३	.२७	२	.९२		१६
	१४	मंगल		२८		४	.१८	३	.८६		१७
	१५	बुध		२९		५	.१०	४	.८२		१८
	१६	गुरु		— ३०		६	.०४	५	.८०		१९
						७	.९९				
	१७	शुक्र		१	(कृष्ण पक्ष)	८	.९७	६	.८०		२०
	१८	शनि		२		९	.९६	७	.८१		२१
	१९	रवि		३		१०	.९७	८	.८५		२२
	२०	सोम	अक्टूबर	४		..	....	९	.९०		२३
	२१	मंगल		५		११	.००	१०	.९७		२४
	२२	बुध		६		१२	.०५	...	....		२५
	२३	गुरु		७		१३	.१२	११	.०६		२६
	२४	शुक्र		८		१४	.२०	१२	.१७		२७
	२५	शनि		९	●	अ	.२९	१३	.२८		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२६	रवि		१०		१	.३८	१४	.३९		— २९
प्लवङ्ग कन्या	२७	सोम		११		२	.४६	१५	.४८		१
	२८	मंगल		१२		३	.५३	१६	.५७		२
	२९	बुध		१३		४	.५७	१७	.६४		३
	३०	गुरु		१४		५	.५९	१८	.६९		४
	— ३१	शुक्र		१५		६	.६०	१९	.७१		५
	१	शनि		१६	(शुक्ल पक्ष)	७	.५८	२०	.७२		६
	२	रवि		१७		८	.५४	२१	.७०		७
	३	सोम		१८		९	.४८	२२	.६८		८
	४	मंगल		१९		१०	.४१	२३	.६३		९
	५	बुध	अक्टूबर	२०		११	.३३	२४	.५८		१०
	६	गुरु		२१		१२	.२४	२५	.५१		११
	७	शुक्र		२२		१३	.१४	२६	.४४		१२
	८	शनि		२३		१४	.०४	२७	.३७		१३
						पू	.९४				
	९	रवि		२४		१	.८५	१	.३१		१४
प्लवङ्ग तुला	१०	सोम		२५	आश्विन	२	.७६	२	.२५	ज़िलकाद	१५
	११	मंगल		२६		३	.६९	३	.१९		१६
	१२	बुध		२७		४	.६३	४	.१५		१७
	१३	गुरु		२८		५	.५८	५	.१२		१८
	१४	शुक्र		२९		६	.५६	६	.१२		१९
	१५	शनि		३०		७	.५५	७	.१३		२०
	१६	रवि		— ३१		८	.५६	८	.१६		२१
	१७	सोम		१		९	.५९	९	.२१		२२
	१८	मंगल		२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६४	१०	.२८		२३
	१९	बुध		३		११	.७२	११	.३७		२४
	२०	गुरु	नवम्बर	४		१२	.८१	१२	.४७		२५
	२१	शुक्र		५		१३	.९०	१३	.५८		२६
	२२	शनि		६		१४	.९८	१४	.६८		२७
	२३	रवि		७		...	....	१५	.७८		२८
	२४	सोम		८		अ	.०६	१६	.८७		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

१५२

दयानन्दाब्द	— २३–२४	ईस्वी सन्	— १८४७–४८	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०४	शकाब्द	— १७६९	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९०४	हिजरी सन्	— १२६३–६४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४८	बंगाब्द	— १२५३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
प्लवङ्ग तुला	२५	मंगल	९		१	.१२	१७	.६५		— ३०
	२६	बुध	१०		२	.१७	...	...		१
	२७	गुरु	११		३	.२०	१८	.००		२
	२८	शुक्र	१२		४	.१९	१९	.०३		३
	२९	शनि	१३		५	.१७	२०	.०४		४
	— ३०	रवि	१४	(शुक्ल पक्ष)	६	.१४	२१	.०४		५
	१	सोम	१५		७	.०९	२२ २३	.०१ .९७		६
	२	मंगल	१६		८ ९	.०२ .९४	२४	.९१		७
	३	बुध	नवम्बर १७		१०	.८५	२५	.८५		८
	४	गुरु	१८		११	.७५	२६	७९		९
	५	शुक्र	१९		१२	.६५	२७	.७२	ज़िल् हिज्ज	१०
	६	शनि	२०	कार्तिक	१३	.५५	१	.६५		११
	७	रवि	२१		१४	.४६	२	.५९		१२
	८	सोम	२२		पू	.३८	३	.५३		१३
	९	मंगल	२३		१	.३१	४	४८		१४
प्लवङ्ग वृश्चिक	१०	बुध	२४		२	.२५	५	.४६		१५
	११	गुरु	२५		३	.२०	६	.४४		१६
	१२	शुक्र	२६		४	.१८	७	.४५		१७
	१३	शनि	२७		५	.१७	८	.४७		१८
	१४	रवि	२८		६	.१९	९	.५२		१९
	१५	सोम	२९	(कृष्ण पक्ष)	७	.२२	१०	.५९		२०
	१६	मंगल	— ३०		८	.२८	११	.६७		२१
	१७	बुध	१		९	३५	१२	.७७		२२
	१८	गुरु	दिसम्बर २		१०	.४३	१३	.८८		२३
	१९	शुक्र	३		११	.५२	१४	.९९		२४
	२०	शनि	४		१२	.६१	...	....		२५
	२१	रवि	५		१३	.६९	१५	.०९		२६
	२२	सोम	६		१४	.७६	१६	.१८		२७
	२३	मंगल	७		अ	.८१	१७	.२६		२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
प्लवङ्ग वृश्चिक	२४	बुध	८		१	.८३	१८	.३१		— २९
	२५	गुरु	९		२	.८३	१९	.३५		१
	२६	शुक्र	१०		३	.८१	२०	.३७		२
	२७	शनि	११		४	.७७	२१	.३७		३
	२८	रवि	१२		५	.७१	२२	.३४		४
	— २९	सोम	१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.६४	२३	.३०		५
	१	मंगल	१४		७	.५६	२४	.२५		६
	२	बुध	१५		८	.४७	२५	.१९		७
	३	गुरु	१६		९	.३८	२६	.१३		८
	४	शुक्र	१७		१०	.२८	२७ १	.०६ .९९		९
	५	शनि	दिसम्बर १८		११	.१८	२	.९२		१०
	६	रवि	१९		१२	.०९	३	.८६		११
	७	सोम	२०	मार्गशीर्ष	१३ १४	.०० .९३	४	.८२		१२
	८	मंगल	२१		पू	.८७	५	.७९	मुहर्रम	१३
	९	बुध	२२		१	.८४	६	.७७		१४
प्लवङ्ग धनु	१०	गुरु	२३		२	.८२	७	.७७		१५
	११	शुक्र	२४		३	.८२	८	.७९		१६
	१२	शनि	२५		४	.८३	९	.८४		१७
	१३	रवि	२६		५	.८७	१०	.९०		१८
	१४	सोम	२७		६	.९३	११	.९८		१९
	१५	मंगल	२८		...	....	...	....		२०
	१६	बुध	२९	(कृष्ण पक्ष)	७	.००	१२	.०७		२१
	१७	गुरु	३०		८	.०९	१३	.१७		२२
	१८	शुक्र	— ३१		९	.१८	१४	.२८		२३
	१९	शनि	१		१०	.२७	१५	.३९		२४
	२०	रवि	जनवरी २		११	.३५	१६	.४८		२५
	२१	सोम	३		१२	.४१	१७	.५६		२६
	२२	मंगल	४		१३	.४५	१८	.६२		२७
	२३	बुध	५		१४	.४७	१९	.६७		२८
	२४	गुरु	६		अ	.४८	२०	.६९		२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—२३-२४	ईस्वी सन् —१८४८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१६०४	शकाब्द —१७६६	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१६०४	हिजरी सन् — १२६४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४६४८	बंगाब्द — १२५३	अमावस्या —	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक (सौर गणनानुसारी)	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक (सौर गणनानुसारी)	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२५ शुक्र	७		१	.४६	२१	.६६	— ३०
प्लवङ्ग, ←धन→ २६ शनि	८		२	.४२	२२	.६७	१
२७ रवि	६		३	.३६	२३	.६३	२
२८ सोम	१०		४	२६	२४	.५६	३
— २६ मंगल	११		५	.२१	२५	.५३	४
१ बुध	१२	(शुक्ल पक्ष)	६	.१२	२६	.४७	५
२ गुरु	१३		७	.०२	२७	.४०	६
			८	.६२			
३ शुक्र	१४		६	.८२	१	.३३	७
४ शनि	१५		१०	.७३	२	.२६	८
५ रवि	१६		११	.६५	३	.२१	६
६ सोम	१७ ←जनवरी→		१२	.५८	४	.१६	१०
७ मंगल	१८		१३	.५२	५	.१२	११
८ बुध	१६		१४	.४८	६	.०६	१२
६ गुरु	२०		पू	.४६	७	.०६	१३
१० शुक्र	२१	←पौष→	१	.४६	८	.११	१४ ←सफर→
११ शनि	२२		२	.४८	६	.१५	१५
१२ रवि	२३		३	.५२	१०	२०	१६
प्लवङ्ग ←मकर→ १३ सोम	२४		४	.५८	११	.२८	१७
१४ मंगल	२५		५	६५	१२	.३७	१८
१५ बुध	२६		६	.७४	१३	.४८	१६
१६ गुरु	२७		७	.८३	१४	.५६	२०
१७ शुक्र	२८		८	.६२	१५	.६६	२१
१८ शनि	२६		...	....	१६	.७८	२२
१६ रवि	३०		६	.००	१७	.८६	२३
२० सोम	— ३१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.०६	१८	.६३	२४
२१ मंगल	१		११	.१०	१६	.६८	२५
२२ बुध	२ ←फरवरी→		१२	.१२	...	...	२६
२३ गुरु	३		१३	.१२	२०	.०१	२७
२४ शुक्र	४		१४	.१०	२१	.०२	२८
२५ शनि	५		अ	.०५	२२	.००	— २६

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक (सौर गणनानुसारी)	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक (सौर गणनानुसारी)	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२५ शनि	५		१	.६६	२३	.६७	-- २६
प्लवङ्ग ←मकर→ २६ रवि	६		२	.६२	२४	.६३	१
२७ सोम	७		३	.८४	२५	८७	२
२८ मंगल	८		४	.७५	२६	.८१	३
२६ बुध	६		५	.६५	२७	.७४	४
— ३० गुरु	१०		६	.५५	१	.६७	५
१ शुक्र	११	(शुक्ल पक्ष)	७	.४५	२	.६१	६
२ शनि	१२		८	.३६	३	.५५	७
३ रवि	१३		६	.२८	४	.४६	८
४ सोम	१४		१०	.२१	५	.४५	६
५ मंगल	१५		११	.१५	६	.४२	१०
६ बुध	१६		१२	.१२	७	.४२	११
७ गुरु	१७ ←फरवरी→		१३	.१०	८	.४३	१२
८ शुक्र	१८		१४	.०६	६	.४६	१३
६ शनि	१६		पू	.११	१०	.५१	१४
१० रवि	२०	←माघ→	१	.१५	११	.५८	१५
११ सोम	२१		२	.२१	१२	.६८	१६ ←रबी-उल-अव्वल→
१२ मंगल	२२		३	.२६	१३	.७८	१७
प्लवङ्ग ←कुम्भ→ १३ बुध	२३		४	.३७	१४	.८६	१८
१४ गुरु	२४		५	.४६	१५	.६६	१६
१५ शुक्र	२५		६	.५४	...	....	२०
१६ शनि	२६		७	.६१	१६	.०६	२१
१७ रवि	२७		८	.६६	१७	.१८	२२
१८ सोम	२८		६	.७२	१८	.२५	२३
१६ मंगल —	२६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७४	१६	.३०	२४
२० बुध	१		११	.७३	२०	.३३	२५
२१ गुरु	२ ←मार्च→		१२	.७१	२१	.३४	२६
२२ शुक्र	३		१३	.६६	२२	.३३	२७
२३ शनि	४		१४	.६०	२३	.३१	२८
२४ रवि	५		अ	.५३	२४	.२६	२६

६–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

१५४

दयानन्दाब्द — २३-२४	ईस्वी सन् — १८४८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १६०४	शकाब्द — १७६९-७०	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती — १६०४	हिजरी सन् — १२६४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द — ४९४८	बंगाब्द — १२५३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी			सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी		
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२५ सोम	६	१ .४५	२५ .२१	— ३०					
२६ मंगल	७	२ .३६	२६ .१४	१					
२७ बुध	८	३ .२६	२७ .०७	२					
प्लवङ्ग ↑ कुम्भ २८ गुरु	९	४ .१६	१ .०० }	३					
			२ .९४ }						
↓ २९ शुक्र	१०	(शुक्ल पक्ष) { ५ .०६	३ .८८	४					
		{ ६ .९७							
३० शनि	११	७ .८८	४ .८२	५					
—३१ रवि	१२	८ .८०	५ .७८	६					
१ सोम	१३	९ .७४	६ .७६	७					
२ मंगल	१४	१० .७१	७ .७४	८					
३ बुध	१५	११ .६९	८ .७५	९					
४ गुरु	१६	१२ .६८	९ .७७	↑ १०					
५ शुक्र	↑ १७	↑ १३ .७१	१० .८२	११					
६ शनि	मार्च १८	फाल्गुन १४ .७६	११ .८९	रबी-उल-आखिर १२					
७ रवि	↓ १९	O पू .८२	१२ .९८	१३					
८ सोम	२०	१ .८९	... .	१४					
९ मंगल	२१	↓ २ .९७	१३ .०८	१५					
१० बुध	२२	... . ..	१४ .१८	↓ १६					
↑ ११ गुरु	२३	३ .०६	१५ .२९	१७					
प्लवङ्ग मीन १२ शुक्र	२४	४ .१४	१६ .३९	१८					
१३ शनि	२५	५ .२१	१७ .४८	१९					
↓ १४ रवि	२६	(कृष्ण पक्ष) ६ .२७	१८ .५६	२०					
१५ सोम	२७	७ .३०	१९ .६२	२१					
१६ मंगल	२८	८ ३२	२० .६५	२२					
१७ बुध	२९	९ .३१	२१ .६६	२३					
१८ गुरु	३०	१० .२९	२२ .६६	२४					
१९ शुक्र	— ३१	११ .२४	२३ .६४	२५					
२० शनि	१	१२ .१८	२४ .६०	२६					
२१ रवि	अप्रैल २	१३ .११	२५ .५४	२७					
२२ सोम	३	{ १४ .०३	२६ .४८	२८					
		{ अ .९३							

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—२४–२५	ईस्वी सन्	—१८४८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०५	शकाब्द	—१७७०	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती	—१९०४	हिजरी सन्	—१२६४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४८–४९	बंगाब्द	—१२५३–५४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२३	मंगल ४	१	.८३	२७	.४२	— २९
२४	बुध ५	२	.७३	१	.३५	१
(प्लवङ्ग ←मीन→) २५	गुरु ६	३	.६३	२	.२८	२
२६	शुक्र ७	४	५४	३	.२२	३
२७	शनि ८	५	.४५	४	.१६	४
२८	रवि ९	६	.३७	५	.११	५
— २९	सोम १० (शुक्ल पक्ष)	७	.३१	६	.०९	६
१	मंगल ११	८	.२७	७	.०७	७
२	बुध १२	९	.२५	८	.०७	८
३	गुरु १३	१०	.२५	९	.०९	९
४	शुक्र १४	११	.२८	१०	.१३	१०
५	शनि १५	१२	.३२	११	.२०	११
६	रवि (←अप्रैल→) १६	१३	.३७	१२	.२८	१२
७	सोम १७	१४	.४४	१३	.३८	१३
८	मंगल १८	पू	.५२	१४	.४८	१४
९	बुध १९	१	.६१	१५	.५९	१५
१०	गुरु २० (←चैत्र→)	२	.६९	१६	.७०	(←जमादि-उल-अव्वल→) १६
११	शुक्र २१	३	.७६	१७	७९	१७
१२	शनि २२	४	.८१	१८	.८७	१८
(कीलक ←मेष→) १३	रवि २३	५	८४	१९	.९३	१९
१४	सोम २४	६	.८६	२०	.९७	२०
१५	मंगल २५	७	.८६	२१	.९९	२१
१६	बुध २६	८	.८४	२२	.९९	२२
१७	गुरु २७	९	.७९	२३	.९७	२३
१८	शुक्र २८	१०	.७३	२४	.९३	२४
१९	शनि २९ (कृष्ण पक्ष)	११	.६५	२५	.८८	२५
२०	रवि — ३०	१२	.५६	२६	.८३	२६
२१	सोम १	१३	.४६	२७	.७६	२७
२२	मंगल (←मई→) २	१४	.३६	१	.६९	२८
२३	बुध ३	अ	.२६	२	.६२	२९

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	गुरु ४	१	.१६	३	.५५	-- ३०
२५	शुक्र ५	{ २	.०६	४	.४९	१
		३	.९७			
२६	शनि ६	४	.९०	५	.४४	२
(कीलक ←मेष→) २७	रवि ७	५	.८४	६	.४१	३
२८	सोम ८	६	.८०	७	.३९	४
२९	मंगल ९ (शुक्ल पक्ष)	७	.७७	८	.३९	५
३०	बुध १०	८	.७७	९	.४०	६
— ३१	गुरु ११	९	.७९	१०	.४५	७
१	शुक्र १२	१०	.८३	११	.५१	८
२	शनि १३	११	.८९	१२	.५८	९
३	रवि १४	१२	.९६	१३	.६८	१०
४	सोम १५	...	....	१४	.७८	११
५	मंगल १६	१३	.०४	१५	.८९	१२
६	बुध १७	१४	.१२		....	१३
७	गुरु (←मई→) १८	पू	.२१	१६	.००	१४
८	शुक्र १९ (←वैशाख→)	१	.२७	१७	.१०	१५
९	शनि २०	२	.३२	१८	.१८	(←जमादि-उल-आखिर→) १६
१०	रवि २१	३	.३५	१९	.२४	१७
११	सोम २२	४	.३७	२०	.२९	१८
(कीलक ←वृषभ→) १२	मंगल २३	५	.३७	२१	.३१	१९
१३	बुध २४	६	.३५	२२	.३१	२०
१४	गुरु २५	७	.३०	२३	.३०	२१
१५	शुक्र २६	८	.२३	२४	.२६	२२
१६	शनि २७	९	.१५	२५	.२१	२३
१७	रवि २८ (कृष्ण पक्ष)	{ १०	.०६	२६	.१६	२४
		११	.९६			
१८	सोम २९	१२	.८६	२७	.१०	२५
१९	मंगल ३०	१३	.७६	१	.०३ }	२६
				२	.९६ }	
२०	बुध — ३१	१४	.६६	३	.९०	२७
२१	गुरु १	अ	.५६	४	.८४	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.१६ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.०६ (आर्य सि०)

१८४८

दयानन्दाब्द	— २४-२५	ईस्वी सन्	— १८४८	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०५	शकाब्द	— १७७०	चन्द्र ग्रहण	— O
(व) गुजराती	— १९०४	हिजरी सन्	— १२६४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४९	बंगाब्द	— १२५४	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२२	शुक्र	२		१	.४८	५	.७८	— २९
२३	शनि	३		२	.४१	६	.७४	१
२४	रवि	४		३	.३४	७	.७२	२
२५	सोम	५		४	.३०	८	.७१	३
२६	मंगल	६		५	.२७	९	.७३	४
कीलक वृष० २७	बुध	७	(शुक्ल पक्ष)	६	.२७	१०	.७६	५
२८	गुरु	८		७	.२८	११	.८२	६
२९	शुक्र	९		८	.३२	१२	.८९	७
३०	शनि	१०		९	.३७	१३	.९८	८
—३१	रवि	११		१०	.४३	...	...	९
१	सोम	१२		११	.५१	१४	.०९	१०
२	मंगल	१३		१२	.६०	१५	.१९	११
३	बुध	१४		१३	.६८	१६	.३०	१२
४	गुरु	१५		१४	.७५	१७	.४०	१३
५	शुक्र	जून १६	ज्येष्ठ	पू	.८१	१८	.४९	रजब १४
६	शनि	१७		१	.८५	१९	.५६	१५
७	रवि	१८		२	.८६	२०	.६१	१६
८	सोम	१९		३	.८५	२१	.६३	१७
९	मंगल	२०		४	.८३	२२	.६४	१८
१०	बुध	२१		५	.७८	२३	.६२	१९
कीलक मिथुन ११	गुरु	२२		६	.७२	२४	.५९	२०
१२	शुक्र	२३		७	.६४	२५	.५६	२१
१३	शनि	२४		८	.५५	२६	.५०	२२
१४	रवि	२५		९	.४५	२७	.४४	२३
१५	सोम	२६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३५	१	.३७	२४
१६	मंगल	२७		११	.२५	२	.३०	२५
१७	बुध	२८		१२	.१५	३	.२३	२६
१८	गुरु	२९		१३	.०५	४	.१७	२७
				१४	.९६			
१९	शुक्र	— ३०		अ	.८८	५	.१२	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२०	शनि	१		१	.८२	६	.०७	२९
२१	रवि	२		२	.७७	७	.०४	— ३०
२२	सोम	३		३	.७४	८	.०४	१
२३	मंगल	४		४	.७४	९	.०५	२
२४	बुध	५		५	.७५	१०	.०८	३
कीलक मिथुन २५	गुरु	६	(शुक्ल पक्ष)	६	.७९	११	.१२	४
२६	शुक्र	७		७	.८४	१२	.१९	५
२७	शनि	८		८	.९१	१३	.२९	६
२८	रवि	९		९	.९९	१४	.३९	७
२९	सोम	१०		...	...	१५	.४९	८
३०	मंगल	११		१०	.०८	१६	.६०	९
३१	बुध	१२		११	.१६	१७	.७०	१०
— ३२	गुरु	१३		१२	.२३	१८	.७९	११
१	शुक्र	१४		१३	.२८	१९	.८७	१२
२	शनि	१५	आषाढ़	१४	.३२	२०	.९२	१३
३	रवि	जुलाई १६		पू	.३४	२१	.९५	शाबान १४
४	सोम	१७		१	.३३	२२	.९६	१५
५	मंगल	१८		२	.३१	२३	.९५	१६
६	बुध	१९		३	.२६	२४	.९३	१७
७	गुरु	२०		४	.२०	२५	.८९	१८
८	शुक्र	२१		५	.१३	२६	.८४	१९
कीलक कर्क ९	शनि	२२		६	.०४	२७	.७८	२०
				७	.९४			
१०	रवि	२३	(कृष्ण पक्ष)	८	.८४	१	.७२	२१
११	सोम	२४		९	.७४	२	.६५	२२
१२	मंगल	२५		१०	.६४	३	.५८	२३
१३	बुध	२६		११	.५४	४	.५१	२४
१४	गुरु	२७		१२	.४५	५	.४५	२५
१५	शुक्र	२८		१३	.३६	६	.४१	२६
१६	शनि	२९		१४	.३०	७	.३८	२७
१७	रवि	३०		अ	.२५	८	.३७	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—२४-२५	ईस्वी सन्	—१८४८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०५	शकाब्द	—१७७०	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९०४	हिजरी सन्	—१२६४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४९	बंगाब्द	—१२५४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१८ सोम	— ३१		१	.२३	९	.३७		— २९
	१९ मंगल	१		२	.२२	१०	.३९		१
	२० बुध	२		३	.२४	११	.४४		२
	२१ गुरु	३		४	.२७	१२	.५१		३
	२२ शुक्र	४		५	.३२	१३	.५९		४
कीलक ←कर्क→	२३ शनि	५	(शुक्ल पक्ष)	६	.३९	१४	.६८		५
	२४ रवि	६		७	.४७	१५	.७९		६
	२५ सोम	७		८	.५६	१६	.९०		७
	२६ मंगल	८		९	.६४	...	. .		८
	२७ बुध	९		१०	.७१	१७	.००		९
	२८ गुरु	१०		११	.७६	१८	.०९		१०
	२९ शुक्र	११		१२	.८०	१९	.१७		११
	३० शनि	१२		१३	.८३	२०	.२३		१२
	— ३१ रवि	१३		१४	.८२	२१	.२७		१३
	१ सोम	←अगस्त→ १४	←श्रावण→	पू	.८०	२२	.२८	←रमजान→	१४
	२ मंगल	१५		१	.७६	२३	.२८		१५
	३ बुध	१६		२	.७०	२४	.२६		१६
	४ गुरु	१७		३	.६२	२५	.२३		१७
	५ शुक्र	१८		४	.५३	२६	.१७		१८
	६ शनि	१९		५	.४४	२७	.११		१९
	७ रवि	२०		६	.३४	१	.०५ }		२०
						२	.९९ }		
कीलक ←सिंह→	८ सोम	२१		७	.२४	३	.९२		२१
	९ मंगल	२२		८	.१४	४	.८५		२२
	१० बुध	२३	(कृष्ण पक्ष)	{ ९	.०५	५	.७९		२३
				{ १०	.९६				
	११ गुरु	२४		११	.८८	६	.७४		२४
	१२ शुक्र	२५		१२	.८१	७	.७१		२५
	१३ शनि	२६		१३	.७६	८	.६९		२६
	१४ रवि	२७		१४	.७३	९	.६८		२७
	१५ सोम	२८		अ	.७२	१०	.७१		२८

	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१६ मगल	२९		१	.७३	११	.७५		२९
	१७ बुध	३०		२	.७७	१२	.८१		-- ३०
	१८ गुरु	— ३१		३	.८२	१३	.८९		१
	१९ शुक्र	१		४	.८९	१४	.९८		२
	२० शनि	२	(शुक्ल पक्ष)	५	.९७	.	....		३
	२१ रवि	३		...	....	१५	.०९		४
	२२ सोम	४		६	.०६	१६	.२०		५
कीलक ←सिंह→	२३ मंगल	५		७	.१४	१७	.३०		६
	२४ बुध	६		८	.२१	१८	.४०		७
	२५ गुरु	७		९	.२७	१९	.४८		८
	२६ शुक्र	८		१०	.३२	२०	.५४		९
	२७ शनि	९		११	.३४	२१	.५८		१०
	२८ रवि	१०		१२	.३३	२२	.६१		११
	२९ सोम	११		१३	.३१	२३	.६१		१२
	३० मंगल	१२		१४	.२७	२४	.५९		१३
	३१ बुध	←सितम्बर→ १३	←भाद्र—○—पद→	पू	.२२	२५	.५६	←शव्वाल→	१४
	— ३२ गुरु	१४		१	.१५	२६	.५१		१५
	१ शुक्र	१५		{ २	.०७	२७	.४६		१६
				{ ३	.९७				
	२ शनि	१६		४	.८७	१	.३९		१७
	३ रवि	१७		५	.७७	२	.३२		१८
	४ सोम	१८		६	.६७	३	.२५		१९
	५ मंगल	१९		७	.५७	४	.१८		२०
कीलक ←कन्या→	६ बुध	२०		८	.४८	५	.१३		२१
	७ गुरु	२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.४०	६	.०८		२२
	८ शुक्र	२२		१०	.३४	७	.०४		२३
	९ शनि	२३		११	.२९	८	.०२		२४
	१० रवि	२४		१२	.२७	९	.०१		२५
	११ सोम	२५		१३	.२६	१०	.०३		२६
	१२ मंगल	२६		१४	.२७	११	.०७		२७
	१३ बुध	२७	●	अ	.३१	१२	.१२		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

१५८

दयानन्दाब्द	— २४-२५	ईस्वी सन्	— १८४८	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०५	शकाब्द	— १७७०	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९०४-०५	हिजरी सन्	— १२६४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४९	बंगाब्द	— १२५४	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१४	गुरु	सित० २८		१	.३७	१३	.१९	— २९
१५	शुक्र	२९		२	.४४	१४	.२८	१
१६	शनि	— ३०		३	.५३	१५	.३८	२
१७	रवि	१		४	.६१	१६	.४९	३
१८	सोम	२		५	.६९	१७	.६०	४
१९	मंगल	३	(शुक्ल पक्ष)	६	.७६	१८	.७०	५
कीलक ←कन्या→ २०	बुध	४		७	.८२	१९	.७९	६
२१	गुरु	५		८	.८७	२०	.८५	७
२२	शुक्र	६		९	.८९	२१	.९०	८
२३	शनि	७		१०	.८९	२२	.९३	९
२४	रवि	८		११	.८७	२३	.९४	१०
२५	सोम	९		१२	.८४	२४	९२	११
२६	मंगल	१०		१३	.७८	२५	.८९	१२
२७	बुध	११		१४	.७१.	२६	.८५	१३
२८	गुरु	१२	←आश्विन→	पू	.६२	२७	.८०	←ज़िलकाद→ १४
२९	शुक्र	←अक्टूबर→ १३		१	.५३	१	.७३	१५
— ३०	शनि	१४		२	.४३	२	६६	१६
१	रवि	१५		३	.३३	३	.५९	१७
२	सोम	१६		४	.२३	४	.५३	१८
३	मंगल	१७		५	.१३	५	.४७	१९
४	बुध	१८		६	.०४	६	.४१	२०
				७	.९७			
कीलक ←तुला→ ५	गुरु	१९		८	.९१	७	.३७	२१
६	शुक्र	२०	(कृष्ण पक्ष)	९	८७	८	.३४	२२
७	शनि	२१		१०	.८५	९	.३३	२३
८	रवि	२२		११	.८५	१०	.३५	२४
९	सोम	२३		१२	.८६	११	.३८	२५
१०	मंगल	२४		१३	.९०	१२	.४३	२६
११	बुध	२५		१४	.९५	१३	.५०	२७
१२	गुरु	२६		...	.	१४	.५८	२८
१३	शुक्र	२७		अ	.०२	१५	.६६	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१४	शनि	अक्टूबर २८		१	.१०	१६	.८०	— ३०
१५	रवि	२९		२	.१९	१७	.९०	१
१६	सोम	३०		३	.२८	.	....	२
१७	मंगल	— ३१		४	.३६	१८	.००	३
१८	बुध	१		५	.४२	१९	.०९	४
१९	गुरु	२	(शुक्ल पक्ष)	६	.४६	२०	.१७	५
२०	शुक्र	३		७	.४८	२१	.२२	६
कीलक ←तुला→ २१	शनि	४		८	.४९	२२	.२५	७
२२	रवि	५		९	.४७	२३	.२६	८
२३	सोम	६		१०	.४३	२४	.२५	९
२४	मंगल	७		११	.३७	२५	.२२	१०
२५	बुध	८		१२	.३०	२६	.१९	११
२६	गुरु	९		१३	.२२	२७	.१३	१२
२७	शुक्र	१०		१४	.१३	१	.०७	१३
२८	शनि	११	←कार्तिक→	पू	.०३	२	.००	←ज़िल. हिज्ज→ १४
				१	.९३	३	.९३	
२९	रवि	←नवम्बर→ १२		२	.८३	४	.८७	१५
— ३०	सोम	१३		३	.७४	५	.८१	१६
१	मंगल	१४		४	.६६	६	.७५	१७
२	बुध	१५		५	.५९	७	.७०	१८
३	गुरु	१६		६	.५३	८	.६७	१९
४	शुक्र	१७		७	.४८	९	.६६	२०
५	शनि	१८		८	.४६	१०	.६७	२१
६	रवि	१९		९	.४६	११	.६९	२२
कीलक ←वृश्चिक→ ७	सोम	२०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४७	१२	.७३	२३
८	मंगल	२१		११	.५१	१३	.८०	२४
९	बुध	२२		१२	.५७	१४	.८९	२५
१०	गुरु	२३		१३	.६५	१५	.९९	२६
११	शुक्र	२४		१४	.७३	...	...	२७
१२	शनि	२५		अ	.८२	१६	.१०	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने. प्रचलित→

१५९

दयानन्दाब्द	—२४-२५	ईस्वी सन्	—१९४८-४९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०५	शकाब्द	—१७७०	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती	—१९०५	हिजरी सन्	—१२६७-६८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९४९	बंगाब्द	—१२५४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	रवि	२६		१	.९१	१७	.२०		— २९
	१४	सोम	२७		२	.९८	१८	.३०		१
	१५	मंगल	२८ नवम्बर		...	...	१९	.४०		२
	१६	बुध	२९		३	.०४	२०	.४८		३
	१७	गुरु	— ३०		४	.०९	२१	.५३		४
	१८	शुक्र	१	(शुक्ल पक्ष)	५	.१२	२२	.५६		५
कीलक ←वृश्चिक→	१९	शनि	२		६	.११	२३	.५८		६
	२०	रवि	३		७	.०९	२४	.५७		७
	२१	सोम	४		{ ८	.०५	२५	.५५		८
					९ }	.९९				
	२२	मंगल	५		१०	.९२	२६	.५२		९
	२३	बुध	६		११	.८४	२७	.४७		१०
	२४	गुरु	७		१२	.७५	१	.४१		११
	२५	शुक्र	८		१३	.६६	२	.३५		१२
	२६	शनि	९	↑	१४	.५६	३	.२८	↑	१३
	२७	रवि	↑ १०	मार्गशीर्ष	पू	.४६	४	.२१	मुहर्रम	१४
	२८	सोम	दिसम्बर ११		१	.३६	५	.१४		१५
—	२९	मंगल	१२		२	.२८	६	.०८	↓	१६
	१	बुध	१३	↓	३	.२१	७	.०४		१७
	२	गुरु	↓ १४		४	.१६	{ ८	.०१		१८
							९ }	.९९		
	३	शुक्र	१५		५	.१२	१०	.९९		१९
	४	शनि	१६		६	.१०	...	...		२०
	५	रवि	१७		७	.१०	११	.०१		२१
कीलक ←धनु→	६	सोम	१८	(कृष्ण पक्ष)	८	.११	१२	.०५		२२
	७	मंगल	१९		९	.१६	१३	.१२		२३
	८	बुध	२०		१०	.२२	१४	.२०		२४
	९	गुरु	२१		११	.३०	१५	.२९		२५
	१०	शुक्र	२२		१२	.३८	१६	.३९		२६
	११	शनि	२३		१३	.४७	१७	.५०		२७
	१२	रवि	२४		१४	.५६	१८	.६१		२८
	१३	सोम	२५		अ	.६३	१९	.७१		२९

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१४	मंगल	२६		१	.६९	२०	.७९		— ३०
	१५	बुध	↑ २७		२	.७४	२१	.८४		१
	१६	गुरु	दिसम्बर २८		३	.७६	२२	.८८		२
	१७	शुक्र	२९		४	.७५	२३	.९०		३
	१८	शनि	↓ ३०	(शुक्ल पक्ष)	५	.७३	२४	.९१		४
	१९	रवि	— ३१		६	.७०	२५	.८९		५
	२०	सोम	१		७	.६४	२६	.८५		६
कीलक ←धनु→	२१	मंगल	२		८	.५७	२७	.८०		७
	२२	बुध	३		९	.४८	१	.७५		८
	२३	गुरु	४		१०	.३९	२	.६९		९
	२४	शुक्र	५		११	.३०	३	.६२		१०
	२५	शनि	६		१२	.२०	४	.५५		११
	२६	रवि	७		१३	.१०	५	.४८		१२
	२७	सोम	८		{ १४	.०१	६	.४२	↑	१३
					पू }	.९२			सफर	
	२८	मंगल	↑ ९	↑	१	.८५	७	.३८	↓	१४
	२९	बुध	जनवरी १०	पौष	२	.८०	८	.३४		१५
—	३०	गुरु	११	↓	३	.७७	९	.३१		१६
	१	शुक्र	↓ १२		४	.७५	१०	.३१		१७
	२	शनि	१३		५	.७४	११	.३२		१८
	३	रवि	१४		६	.७६	१२	.३७		१९
	४	सोम	१५		७	.८०	१३	.४३		२०
	५	मंगल	१६		८	.८६	१४	.५०		२१
कीलक ←मकर→	६	बुध	१७		९	.९४	१५	.५९		२२
	७	गुरु	१८	(कृष्ण पक्ष)	...	....	१६	.६९		२३
	८	शुक्र	१९		१०	.०४	१७	.८०		२४
	९	शनि	२०		११	.१३	१८	.९१		२५
	१०	रवि	२१		१२	.२१	...	...		२६
	११	सोम	२२		१३	.२९	१९	.०१		२७
	१२	मंगल	२३		१४	.३४	२०	.०९		२८
	१३	बुध	२४		अ	.३८	२१	.१५		— २९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— २४-२५	ईस्वी सन्	— १८४९	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०५	शकाब्द	— १७७०-७१	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९०५	हिजरी सन्	— १२६५	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९४९	बंगाब्द	— १२५४	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१४	गुरु		२५		१	.४०	२२	.२०		१
	१५	शुक्र	जनवरी	२६		२	.३९	२३	.२३		२
	१६	शनि		२७		३	.३७	२४	.२३		३
	१७	रवि		२८		४	.३४	२५	.२२		४
	१८	सोम		२९		५	.२८	२६	.१९		५
	१९	मंगल		३०		६	.२०	२७	.१४		६
कीलक मकर	२०	बुध	—	३१	(शुक्ल पक्ष)	७	.१२	१	.०९		७
	२१	गुरु		१		८	.०२	२	.०३		८
						९	.९२	३	.९६		
	२२	शुक्र		२		१०	.८२	४	.८९		९
	२३	शनि		३		११	.७३	५	.८२		१०
	२४	रवि		४		१२	.६४	६	७६		११
	२५	सोम		५		१३	.५५	७	.७१	रबी-उल-अव्वल	१२
	२६	मंगल		६		१४	.४८	८	.६७		१३
	२७	बुध		७	माघ	पू	.४३	९	.६४		१४
	२८	गुरु		८		१	.४०	१०	.६३		१५
	—२९	शुक्र		९		२	.३८	११	६४		१६
	१	शनि	फरवरी	१०		३	.३८	१२	.६८		१७
	२	रवि		११		४	.४१	१३	.७३		१८
	३	सोम		१२		५	.४५	१४	.८०		१९
	४	मंगल		१३		६	.५१	१५	.८९		२०
	५	बुध		१४		७	.५८	१६	.९९		२१
कीलक कुम्भ	६	गुरु		१५		८	.६७	..	.		२२
	७	शुक्र		१६	(कृष्ण पक्ष)	९	७६	१७	.१०		२३
	८	शनि		१७		१०	.८४	१८	.२१		२४
	९	रवि		१८		११	.९१	१९	.३१		२५
	१०	सोम		१९		१२	.९७	२०	.४०		२६
	११	मंगल		.२०		...	.	२१	.४७		२७
	१२	बुध		२१		१३	.०१	२२	.५२		२८
	१३	गुरु		२२		१४	.०३	२३	.५५		२९
	१४	शुक्र	●	२३		अ	.०३	२४	.५६	—	३०

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१५	शनि		२४		१	.००	२५	.५५		१
						२	.९५				
	१६	रवि	फरवरी	२५		३	.८९	२६	.५२		२
	१७	सोम		२६		४	.८१	२७	.४८		३
	१८	मंगल		२७		५	.७३	१	.४३		४
	१९	बुध	—	२८	(शुक्ल पक्ष)	६	.६४	२	.३६		५
	२०	गुरु		१		७	.५५	३	.२९		६
कीलक कुम्भ	२१	शुक्र		२		८	.४५	४	.२२		७
	२२	शनि		३		९	.३५	५	.१६		८
	२३	रवि		४		१०	.२५	६	.१७		९
	२४	सोम		५		११	.१६	७	.०४		१०
	२५	मंगल		६		१२	.०९	८	.००		११
								९	.९७		
	२६	बुध		७		१३	.०४	१०	.९५	रबी-उल-आखिर	१२
	२७	गुरु		८	फाल्गुन	१४	.०१	११	.९६		१३
			○			पू	.९९				
	२८	शुक्र		९		१	.९९	१२	.९९		१४
	२९	शनि	मार्च	१०		...	....	...	....		१५
	— ३०	रवि		११		२	.०२	१३	.०४		१६
	१	सोम		१२		३	.०६	१४	.११		१७
	२	मंगल		१३		४	.१२	१५	.१९		१८
	३	बुध		१४		५	.१९	१६	.३०		१९
	४	गुरु		१५		६	.२८	१७	.४१		२०
	५	शुक्र		१६		७	.३७	१८	.५१		२१
कीलक मीन	६	शनि		१७	(कृष्ण पक्ष)	८	.४५	१९	.६१		२२
	७	रवि		१८		९	.५२	२०	.७०		२३
	८	सोम		१९		१०	.५७	२१	.७८		२४
	९	मंगल		२०		११	.६१	२२	.८४		२५
	१०	बुध		२१		१२	.६२	२३	.८७		२६
	११	गुरु		२२		१३	.६२	२४	.८८		२७
	१२	शुक्र		२३		१४	.५९	२५	.८७		२८
	१३	शनि		२४		अ	.५५	२६	.८५	—	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— २५–२६	ईस्वी सन्	— १८४९	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०६	शकाब्द	— १७७१	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९०५	हिजरी सन्	— १२६५	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९४९–५०	वंगाब्द	— १२५४–५५	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१४	रवि	२५		१ .४९	२७ .८२	१
१५	सोम	२६		२ .४१	१ .७६	२
१६	मंगल	↑ २७		३ .३२	२ .७०	३
१७	बुध	मार्च २८		४ .२२	३ .६३	४
१८	गुरु	↓ २९		५ .१२	४ .५६	५
१९	शुक्र	३०	(शुक्ल पक्ष)	{ ६ .०२ ७ .९२	५ .५०	६
२०	शनि	—३१		८ .८३	६ .४४	७
कीलक ↑ २१	रवि	१		९ .७५	७ .३८	८
मीन २२	सोम	२		१० .६७	८ .३३	९
↓ २३	मंगल	३		११ .६१	९ .२९	१०
२४	बुध	४		१२ .५८	१० .२८	११
२५	गुरु	५		१३ .५६	११ .२९	↑ १२
२६	शुक्र	६		१४ .५६	१२ .३१	१३
२७	शनि	७	↑	पू .५९	१३ .३५	१४
२८	रवि	८	चैत्र	१ .६३	१४ .४१	जमादि-उल-अव्वल १५
२९	सोम	९	↓	२ .६९	१५ .५०	१६
—— ३०	मंगल	↑ १०		३ .७६	१६ .६०	१७
१	बुध	अप्रैल ११		४ .८४	१७ .७०	१८
२	गुरु	↓ १२		५ .९३	१८ .८१	↓ १९
३	शुक्र	१३		... .	१९ .९१	२०
४	शनि	१४		६ .०१	... .	२१
५	रवि	१५		७ .०८	२० .०१	२२
सौम्य ↑ ६	सोम	१६		८ .१३	२१ .०९	२३
मेष ७	मंगल	१७	(कृष्ण पक्ष)	९ .१७	२२ .१५	२४
↓ ८	बुध	१८		१० .१८	२३ .१९	२५
९	गुरु	१९		११ .१७	२४ .२१	२६
१०	शुक्र	२०		१२ .१४	२५ .२१	२७
११	शनि	२१		१३ .१०	२६ .१९	२८
१२	रवि	२२		{ १४ .०३ अ .९५	२७ .१५ ।	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१३	सोम	२३		१ .८६	१ .१०	— ३०
१४	मंगल	२४		२ .७७	२ .०४ ३ .९७ }	१
१५	बुध	↑ २५		३ .६७	४ .९१	२
१६	गुरु	अप्रैल २६		४ .५७	५ .८४	३
१७	शुक्र	↓ २७	(शुक्ल पक्ष)	५ .४७	६ .७७	४
१८	शनि	२८		६ .३७	७ .७१	५
१९	रवि	२९		७ .२८	८ .६६	६
सौम्य ↑ २०	सोम	— ३०		८ .२१	९ .६३	७
मेष २१	मंगल	१		९ .१५	१० .६१	८
↓ २२	बुध	२		१० .११	११ .६१	९
२३	गुरु	३		११ .०९	१२ .६३	१०
२४	शुक्र	४		१२ .०९	१३ .६६	↑ ११
२५	शनि	५		१३ .११	१४ .७३	१२
२६	रवि	६	↑	१४ .१५	१५ .८१	१३
२७	सोम	७	वैशाख	पू .२१	१६ .९०	जमादि-उल-आखिर १४
२८	मंगल	८		१ .२८	... .	१५
२९	बुध	९	↓	२ .३७	१७ .००	१६
३०	गुरु	१०		३ .४५	१८ .११	१७
— ३१	शुक्र	↑ ११		४ .५२	१९ .२२	↓ १८
१	शनि	मई १२		५ .५९	२० .३२	१९
२	रवि	↓ १३		६ .६५	२१ .४०	२०
३	सोम	१४		७ .६८	२२ .४६	२१
४	मंगल	१५		८ .६९	२३ .५०	२२
५	बुध	१६	(कृष्ण पक्ष)	९ .६८	२४ .५२	२३
सौम्य ↑ ६	गुरु	१७		१० .६६	२५ .५३	२४
वृष ७	शुक्र	१८		११ .६१	२६ .५२	२५
↓ ८	शनि	१९		१२ .५४	२७ .४८	२६
९	रवि	२०		१३ .४६	१ .४३	२७
१०	सोम	२१		१४ .३७	२ .३८	२८
११	मंगल	२२		अ .२७	३ .३२	— २९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.४२ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.३२ (आर्य सि०)

१६२.

दयानन्दाब्द	— २५–२६	ईस्वी सन् —	१८४९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०६	शकाब्द —	१७७१	चन्द्र ग्रहण —	०
(ब) गुजराती	— १९०५	हिजरी सन् —	१२६५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९५०	बंगाब्द —	१२५५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१२	बुध	२३		१	.१७	४	.२५	१
१३	गुरु	२४		{ २	.०७	५	.१८	२
				{ ३	.९७			
१४	शुक्र	२५		४	.८८	६	.११	३
१५	शनि	↑ २६		५	.७९	७	.०५	४
१६	रवि	मई २७		६	.७२	८	.०० }	५
		↓				९	.९६ }	
१७	सोम	२८	(शुक्ल पक्ष)	७	.६६	१०	.९४	६
१८	मंगल	२९		८	.६२	११	.९३	७
सौम्य ↑ १९	बुध	३०		९	.६०	१२	.९४	८
वृषभ, २०	गुरु	— ३१		१०	.५९	१३	.९८	९
↓ २१	शुक्र	१		११	.६१	..	....	१०
२२	शनि	२		१२	.६५	१४	.०४	११
२३	रवि	३		१३	.७१	१५	.११	१२
२४	सोम	४	↑	१४	.७८	१६	.२०	↑ १३
२५	मंगल	५	ज्येष्ठ	पू	.८६	१७	.३०	रजब १४
२६	बुध	६	↓	१	.९५	१८	४१	↓ १५
२७	गुरु	७		...	....	१९	.५२	१६
२८	शुक्र	८		२	.०३	२०	.६२	१७
२९	शनि	↑ ९		३	.०९	२१	.७०	१८
३०	रवि	जून, १०		४	.१४	२२	.७६	१९
३१	सोम	↓ ११		५	.१७	२३	.८१	२०
—३२	मंगल	१२		६	.१८	२४	.८५	२१
१	बुध	१३	(कृष्ण पक्ष)	७	.१७	२५	.८६	२२
२	गुरु	१४		८	१५	२६	.८४	२३
३	शुक्र	१५		९	.१०	२७	.८१	२४
सौम्य ↑ ४	शनि	१६		{ १०	.०४	१	.७७	२५
मिथुन,				{ ११	.९६			
↓ ५	रवि	१७		१२	.८७	२	.७२	२६
६	सोम	१८		१३	.७७	३	.६६	२७
७	मंगल	१९		१४	.६७	४	.५९	२८
८	बुध	२०		अ	.५७	५	.५२	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	गुरु	२१		१	.४७	६	.४५	— ३०
१०	शुक्र	२२		२	.३७	७	.३९	१
११	शनि	२३		३	.२८	८	.३४	२
१२	रवि	↑ २४		४	.२०	९	.२९	३
१३	सोम	जून, २५		५	.१४	१०	.२६	४
१४	मंगल	↓ २६		६	.०९	११	.२६	५
१५	बुध	२७	(शुक्ल पक्ष)	७	.०७	१२	.२७	६
१६	गुरु	२८		८	.०६	१३	.३०	७
१७	शुक्र	२९		९	.०८	१४	.३५	८
१८	शनि	— ३०		१०	.१२	१५	.४१	९
सौम्य ↑ १९	रवि	१		११	.१८	१६	.५०	१०
मिथुन, २०	सोम	२		१२	.२५	१७	.६०	११
↓ २१	मंगल	३		१३	.३३	१८	.७१	१२
२२	बुध	४	↑	१४	.४१	१९	.८२	१३
२३	गुरु	५	आषाढ़	पू	.४९	२०	.९२	↑ १४
२४	शुक्र	६		१	.५६	..	....	शाबान १५
२५	शनि	७		२	.६१	२१	.०१	१६
२६	रवि	८	↓	३	.६५	२२	.०८	↓ १७
२७	सोम	९		४	.६६	२३	.१४	१८
२८	मंगल	१०		५	.६६	२४	.१७	१९
२९	बुध	↑ ११		६	.६२	२५	.१८	२०
३०	गुरु	जुलाई, १२		७	.५८	२६	.१७	२१
— ३१	शुक्र	१३		८	.५२	२७	.१४	२२
१	शनि	↓ १४		९	.४४	१	.११	२३
२	रवि	१५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३५	२	.०६	२४
३	सोम	१६		११	.२५	३	.०० }	२५
						४	.९३ }	
सौम्य ↑ ४	मंगल	१७		१२	.१५	५	.८६	२६
कर्क ५	बुध	१८		{ १३	.०५	६	.७९	२७
↓				{ १४	.९५			
६	गुरु	१९		अ	.८५	७	.७३	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— २५–२६	ईस्वी सन्	— १८४६	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १६०६	शकाब्द	— १७७१	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १६०५	हिजरी सन्	— १२६५	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४६५०	बंगाब्द	— १२५५	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	७	शुक्र	२०		१	.७६	८	.६७	— २६
	८	शनि	२१		२	.६८	६	.६३	१
	६	रवि	२२		३	.६२	१०	.५६	२
	१०	सोम	↑ २३		४	.५७	११	.५८	३
	११	मंगल	जुलाई २४		५	.५५	१२	.५६	४
	१२	बुध	२५	(शुक्ल पक्ष)	६	.५५	१३	.६१	५
	१३	गुरु	↓ २६		७	.५७	१४	.६५	६
	१४	शुक्र	२७		८	.६०	१५	.७२	७
	१५	शनि	२८		६	.६५	१६	.८०	८
	१६	रवि	२६		१०	.७२	१७	.६०	६
	१७	सोम	३०		११	.८०	...	...	१०
सौम्य ↑	१८	मंगल	— ३१		१२	.८६	१८	.०१	११
कर्क	१६	बुध	१		१३	.६७	१६	.१२	१२
↓	२०	गुरु	२		...	....	२०	.२२	↑ १३
	२१	शुक्र	३	↑	१४	.०४	२१	.३१	रमजान १४
	२२	शनि	४	श्रावण	पू	.०६	२२	.३६	१५
	२३	रवि	५		१	.१३	२३	.४५	↓ १६
	२४	सोम	६	↓	२	.१४	२४	.४६	१७
	२५	मंगल	७		३	.१४	२५	.५०	१८
	२६	बुध	↑ ८		४	.११	२६	.५०	१६
	२७	गुरु	अगस्त ६		५	.०७	२७	.४८	२०
	२८	शुक्र	१०	{	६	.०१	१	.४५	२१
			↓		७	.६३			
	२६	शनि	११	(कृष्ण पक्ष)	८	.८५	२	.३६	२२
	३०	रवि	१२		६	.७५	३	.३३	२३
	३१	सोम	१३		१०	.६५	४	.२७	२४
—	३२	मंगल	१४		११	.५५	५	.२०	२५
	१	बुध	१५		१२	.४५	६	.१३	२६
सौम्य ↑	२	गुरु	१६		१३	.३५	७	.०७	२७
सिंह ↓	३	शुक्र	१७		१४	.२६	८	.०१ }	२८
							६	.६६ }	
	४	शनि	१८ ●		अ	.१८	१०	.६२	२६

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	५	रवि	१६		१	.१२	११	.६१	— ३०
	६	सोम	२०		२	.०७	१२	.६१	१
	७	मंगल	२१		३	.०५	१३	.६३	२
	८	बुध	२२		४	.०५	१४	.६६	३
	६	गुरु	↑ २३		५	.०६	...	....	४
	१०	शुक्र	अगस्त २४	(शुक्ल पक्ष)	६	.०६	१५	.०२	५
	११	शनि	२५		७	.१५	१६	.११	६
	१२	रवि	↓ २६		८	.२२	१७	.२०	७
	१३	सोम	२७		६	.३०	१८	.३१	८
	१४	मंगल	२८		१०	.३६	१६	.४१	६
	१५	बुध	२६		११	.४७	२०	.५२	१०
	१६	गुरु	३०		१२	.५४	२१	.६२	११
सौम्य ↑	१७	शुक्र	— ३१		१३	.६०	२२	.७०	१२
सिंह	१८	शनि	१	↑	१४	.६३	२३	.७६	१३
↓	१६	रवि	२	भाद्रपद O	पू	.६५	२४	.८०	↑ १४
	२०	सोम	३		१	.६५	२५	.८२	शव्वाल १५
	२१	मंगल	४	↓	२	.६२	२६	.८३	१६
	२२	बुध	५		३	.५८	२७	.८१	↓ १७
	२३	गुरु	६		४	.५२	१	.७८	१८
	२४	शुक्र	७		५	.४५	२	.७३	१६
	२५	शनि	↑ ८		६	.३६	३	.६७	२०
	२६	रवि	सितम्बर ६		७	.२६	४	.६१	२१
	२७	सोम	१०		८	.१६	५	.५४	२२
	२८	मंगल	↓ ११	(कृष्ण पक्ष) {	६	.०६	६	.४७	२३
				{	१०	.६६			
	२६	बुध	१२		११	.८७	७	.४०	२४
	३०	गुरु	१३		१२	.७६	८	.३४	२५
—	३१	शुक्र	१४		१३	.७१	६	.२६	२६
सौम्य	१	शनि	१५		१४	.६५	१०	.२६	२७
क०	२	रवि	१६		अ	.६०	११	.२४	२८

६–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— २५-२६	ईस्वी सन्	— १८४९	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०६	शकाब्द	— १७७१	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९०५-०६	हिजरी सन्	— १२६५	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५०	बंगाब्द	— १२५५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	३	सोम		१७		१	.५७	१२	.२३		— २९
	४	मंगल		१८		२	.५७	१३	.२४		१
	५	बुध		१९		३	.५८	१४	.२८		२
	६	गुरु		२०		४	.६२	१५	.३४		३
	७	शुक्र		२१		५	.६८	१६	.४१		४
	८	शनि	↑	२२		६	.७५	१७	.५०		५
	९	रवि	सितम्बर	२३	(शुक्ल पक्ष)	७	.८३	१८	.६१		६
	१०	सोम		२४		८	.९१	१९	.७२		७
	११	मंगल	↓	२५		...	. .	२०	.८३		८
	१२	बुध		२६		९	.००	२१	.९२		९
	१३	गुरु		२७		१०	.०८	...	....		१०
	१४	शुक्र		२८		११	.१४	२२	.००		११
	१५	शनि		२९		१२	.१७	२३	.०७		१२
↑	१६	रवि	—	३०		१३	.१९	२४	.१२		१३
सौम्य कन्या	१७	सोम		१	↑	१४	.१९	२५	.१५		१४
	१८	मंगल		२	आश्विन	पू	.१७	२६	१६	↑	१५
↓	१९	बुध		३		१	.१३	२७	.१४	जिलकाद	१६
	२०	गुरु		४	↓	२	.०७	१	.११		१७
	२१	शुक्र		५		{ ३	.००	२	.०६	↓	१८
						{ ४	.९१				
	२२	शनि		६		५	.८२	३	.०१ }		१९
			↑					४	.९५ }		
	२३	रवि	अक्टूबर	७		६	.७३	५	.८८		२०
	२४	सोम		८	(कृष्ण पक्ष)	७	.६३	६	.८१		२१
	२५	मंगल	↓	९		८	.५३	७	.७४		२२
	२६	बुध		१०		९	.४३	८	.६८		२३
	२७	गुरु		११		१०	.३५	९	.६३		२४
	२८	शुक्र		१२		११	.२७	१०	.५९		२५
	२९	शनि		१३		१२	.२१	११	.५६		२६
—	३०	रवि		१४		१३	.१७	१२	.५५		२७
सौम्य तुला	१	सोम		१५		१४	.१५	१३	.५६		२८
	२	मंगल		१६		अ	.१४	१४	.६०		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	३	बुध		१७		१	.१६	१५	.६५		— ३०
	४	गुरु		१८		२	.२०	१६	.७२		१
	५	शुक्र		१९		३	.२५	१७	.८०		२
	६	शनि		२०		४	.३२	१८	.९०		३
	७	रवि		२१		५	.४१	...	....		४
	८	सोम	↑	२२		६	.५०	१९	.०१		५
	९	मंगल	अक्टूबर	२३	(शुक्ल पक्ष)	७	.५९	२०	.१३		६
	१०	बुध		२४		८	.६७	२१	.२२		७
	११	गुरु	↓	२५		९	.७२	२२	.३१		८
	१२	शुक्र		२६		१०	.७५	२३	.३८		९
	१३	शनि		२७		११	.७७	२४	.४३		१०
	१४	रवि		२८		१२	.७७	२५	.४७		११
	१५	सोम		२९		१३	.७६	२६	.४८		१२
↑	१६	मंगल		३०	↑	१४	.७२	२७	.४७	↑	१३
सौम्य तुला	१७	बुध	—	३१	कार्तिक	पू	.६७	१	.४४	जिल् हिज्ज	१४
↓	१८	गुरु		१		१	.५९	२	.४०		१५
	१९	शुक्र		२		२	.५०	३	.३५		१६
	२०	शनि		३	↓	३	.४१	४	.२९		१७
	२१	रवि		४		४	.३१	५	.२२	↓	१८
	२२	सोम		५		५	.२१	६	.१५		१९
	२३	मंगल		६		६	.११	७	.०८		२०
	२४	बुध	↑	७		{ ७	.०२	८	.०२ }		२१
						{ ८	.९४	९	.९७ }		
	२५	गुरु	नवम्बर	८	(कृष्ण पक्ष)	९	.८७	१०	.९२		२२
	२६	शुक्र	↓	९		१०	.८१	११	.८९		२३
	२७	शनि		१०		११	.७७	१२	.८७		२४
	२८	रवि		११		१२	.७५	१३	.८९		२५
	२९	सोम		१२		१३	.७५	१४	.९१		२६
—	३०	मंगल		१३		१४	.७७	१५	.९६		२७
	१	बुध		१४		अ	.८१	...	....		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—	२५–२६	ईस्वी सन्	—	१८४९–५०	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—	१९०६	शकाब्द	—	१७७१	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	—	१९०६	हिजरी सन्	—	१२६५–६६	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	—	४९५०	बंगाब्द	—	१२५५	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२	गुरु		१५		१	.८७	१६	.०२		२९
	३	शुक्र		१६		२	.९४	१७	.११		— ३०
	४	शनि		१७		...	...	१८	.२१		१
	५	रवि		१८		३	.०३	१९	.३२		२
	६	सोम		१९		४	.१२	२०	.४२		३
	७	मंगल		२०	(शुक्ल पक्ष)	५	.२०	२१	.५२		४
	८	बुध	↑	२१		६	.२८	२२	.६१		५
	९	गुरु	नवम्बर	२२		७	.३४	२३	.६९		६
	१०	शुक्र		२३		८	.३९	२४	.७५		७
	११	शनि	↓	२४		९	.४०	२५	.७९		८
	१२	रवि		२५		१०	.३९	२६	.८०		९
	१३	सोम		२६		११	.३७	२७	.७९		१०
	१४	मंगल		२७		१२	.३३	१	.७७		११
	१५	बुध		२८	↑	१३	.२८	२	.७४		१२
↑	१६	गुरु		२९		१४	.२१	३	.६९	↑	१३
सौम्य वृश्चिक	१७	शुक्र		—३०	मार्गशीर्ष	पू	.१३	४	.६३	मुहर्रम	१४
	१८	शनि		१		१	.०४	५	.५६		१५
↓						२	.९४			↓	
	१९	रवि		२	↓	३	.८४	६	.४९		१६
	२०	सोम		३		४	.७४	७	.४२		१७
	२१	मंगल		४		५	.६५	८	.३६		१८
	२२	बुध	↑	५		६	.५६	९	.३०		१९
	२३	गुरु	दिसम्बर	६		७	.४९	१०	.२५		२०
	२४	शुक्र		७		८	.४४	११	.२२		२१
	२५	शनि	↓	८	(कृष्ण पक्ष)	९	.४०	१२	.२१		२२
	२६	रवि		९		१०	.३८	१३	.२१		२३
	२७	सोम		१०		११	.३८	१४	.२३		२४
	२८	मंगल		११		१२	.४१	१५	.२७		२५
	२९	बुध		१२		१३	.४५	१६	.३३		२६
—	३०	गुरु		१३		१४	.५१	१७	.४१		२७
	१	शुक्र		१४		अ	.५९	१८	.५१		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२	शनि		१५		१	.६८	१९	.६१		२९
	३	रवि		१६		२	.७७	२०	.७२		— ३०
	४	सोम		१७		३	.८५	२१	.८२		१
	५	मंगल		१८		४	.९२	२२	.९२		२
	६	बुध		१९		५	.९८		....		३
	७	गुरु		२०	(शुक्ल पक्ष)	...	...	२३	.०१		४
	८	शुक्र		२१		६	.०२	२४	.०७		५
	९	शनि	↑	२२		७	.०४	२५	.१०		६
	१०	रवि	दिसम्बर	२३		८	.०४	२६	.१२		७
	११	सोम		२४		९	.०१	२७	.१२		८
						१०	.९७				
	१२	मंगल	↓	२५		११	.९२	१	.११		९
	१३	बुध		२६		१२	.८५	२	.०७		१०
	१४	गुरु		२७		१३	.७७	३	.०२		११
↑					↑			४	.९६	↑	
सौम्य धनु	१५	शुक्र		२८	पौष	१४	.६७	५	.९०	सफर	१२
↓	१६	शनि		२९	↓	पू	.५७	६	.८४		१३
	१७	रवि		३०		१	.४७	७	.७७	↓	१४
	१८	सोम		—३१		२	.३८	८	.७०		१५
	१९	मंगल		१		३	.२९	९	.६४		१६
	२०	बुध		२		४	.२१	१०	.५९		१७
	२१	गुरु		३		५	.१४	११	.५५		१८
	२२	शुक्र		४		६	.०८	१२	.५३		१९
	२३	शनि	↑	५		७	.०४	१३	.५३		२०
	२४	रवि		६	(कृष्ण पक्ष)	८	.०३	१४	.५४		२१
	२५	सोम	जनवरी	७		९	.०३	१५	.५८		२२
	२६	मंगल		८		१०	.०५	१६	.६३		२३
	२७	बुध	↓	९		११	.१०	१७	.७२		२४
	२८	गुरु		१०		१२	.१६	१८	.८१		२५
—	२९	शुक्र		११		१३	.२४	१९	.९१		२६
मं०	१	शनि		१२		१४	.३३	...	...		२७
	२	रवि		१३		अ	.४२	२०	.०२		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

१६६

दयानन्दाब्द — २५–२६		ईस्वी सन् — १८५०		सूर्य ग्रहण — ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९०६		शकाब्द — १७७१		चन्द्र ग्रहण — O	
(ब) गुजराती — १९०६		हिजरी सन् — १२६६		पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द — ४९५०		बंगाब्द — १२५५		अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३	सोम		१४		१	.५०	२१	.१३		—२९
	४	मंगल		१५		२	.५७	२२	.२३		१
	५	बुध		१६		३	.६३	२३	.३१		२
	६	गुरु		१७		४	.६७	२४	.३८		३
	७	शुक्र		१८		५	.६८	२५	.४२		४
	८	शनि		१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.६८	२६	.४४		५
	९	रवि		२०		७	.६६	२७	.४५		६
	१०	सोम	↑ जनवरी	२१		८	.६२	१	.४४		७
	११	मंगल		२२		९	.५६	२	.४१		८
	१२	बुध		२३		१०	.४९	३	.३६		९
	१३	गुरु	↓	२४		११	.४०	४	.३०		१०
	१४	शुक्र		२५		१२	.३१	५	.२४	↑	११
	१५	शनि		२६		१३	.२१	६	.१७		१२
सौम्य ↑	१६	रवि		२७		१४	.११	७	.१०		१३
मकर	१७	सोम		२८	माघ ↑	पू	.०१	८	.०३	रबी-उल-अव्वल,	१४
↓						१	.९२	९	९७		
	१८	मंगल		२९	↓	२	.८४	१०	.९२		१५
	१९	बुध		३०		३	.७८	११	.८९	↓	१६
	२०	गुरु	—	३१		४	.७३	१२	.८६		१७
	२१	शुक्र		१		५	.६९	१३	.८५		१८
	२२	शनि		२		६	.६६	१४	.८६		१९
	२३	रवि		३		७	.६७	१५	.८९		२०
	२४	सोम		४		८	७०	१६	.९५		२१
	२५	मंगल	↑	५	(कृष्ण पक्ष)	९	.७५	...	..		२२
	२६	बुध	फरवरी	६		१०	.८१	१७	.०२		२३
	२७	गुरु		७		११	.८९	१८	.११		२४
	२८	शुक्र	↓	८		१२	.९७	१९	.२१		२५
—	२९	शनि		९		...	..	२०	.३२		२६
सौम्य	१	रवि		१०		१३	.०६	२१	.४३		२७
कुम्भ	२	सोम		११		१४	.१४	२२	.५३		२८
	३	मंगल		१२	●	अ	.२२	२३	.६२		२९

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	४	बुध		१३		१	.२८	२४	.६८		—३०
	५	गुरु		१४		२	.३१	२५	.७३		१
	६	शुक्र		१५		३	.३२	२६	.७७		२
	७	शनि		१६		४	.३१	२७	.७८		३
	८	रवि		१७		५	.२९	१	.७७		४
	९	सोम		१८	(शुक्ल पक्ष)	६	.२४	२	.७४		५
	१०	मंगल	↑	१९		७	.१८	३	.६९		६
	११	बुध	फरवरी	२०		८	.११	४	.६४		७
	१२	गुरु	↓	२१		९	.०२	५	.५८		८
						१०	.९३				
	१३	शुक्र		२२		११	.८३	६	.५१		९
	१४	शनि		२३		१२	.७३	७	.४४	↑	१०
	१५	रवि		२४		१३	.६३	८	.३७		११
सौम्य ↑	१६	सोम		२५	↑	१४	.५४	९	.३१		१२
कुम्भ	१७	मंगल		२६	फाल्गुन	पू	.४५	१०	.२६	रबी-उल-आखिर,	१३
↓	१८	बुध		२७		१	.३८	११	.२२		१४
	१९	गुरु	—	२८		२	.३४	१२	.१९		१५
	२०	शुक्र		१	↓	३	.३१	१३	.१७		१६
	२१	शनि		२		४	.२९	१४	.१८	↓	१७
	२२	रवि		३		५	.२८	१५	.२१		१८
	२३	सोम		४		६	.३१	१६	.२६		१९
	२४	मंगल		५		७	.३६	१७	.३३		२०
	२५	बुध	↑	६		८	.४२	१८	.४१		२१
	२६	गुरु	मार्च	७	(कृष्ण पक्ष)	९	.५०	१९	.५१		२२
	२७	शुक्र	↓	८		१०	.५९	२०	.६२		२३
	२८	शनि		९		११	.६८	२१	.७३		२४
	२९	रवि		१०		१२	.७६	२२	.८३		२५
—	३०	सोम		११		१३	.८२	२३	.९२		२६
सौम्य	१	मंगल		१२		१४	.८७	२४	.९९		२७
मीन	२	बुध		१३		अ	.९१	..	.....		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २६–२७	ईस्वी सन्	— १८५०	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०७	शकाब्द	— १७७१–७२	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९०६	हिजरी सन्	— १२६६	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९५०–५१	वंगाब्द	— १२५५–५६	अमावस्या	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह (सौर गणनानुसारी)	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३ गुरु		१४		१	.९२	२५	.०५		— २९
	४ शुक्र		१५		२	.९१	२६	.०९		१
	५ शनि		१६		३	.८८	२३	.१०		२
	६ रवि		१७		४	.८४	१	.०९		३
	७ सोम		१८		५	.७८	२	.०७		४
	८ मंगल		१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.७१	३ ४	.०३ .९८		५
	९ बुध		२०		७	.६२	५	.९२		६
	१० गुरु	↑	२१		८	.५२	६	.८५		७
	११ शुक्र	मार्च	२२		९	.४२	७	.७८		८
	१२ शनि	↓	२३		१०	.३२	८	.७१		९
	१३ रवि		२४		११	.२२	९	.६५	↑	१०
	१४ सोम		२५		१२	.१३	१०	.६०		११
	१५ मंगल		२६		१३ १४	.०५ .९८	११	.५५		१२
सौम्य ←मीन→	१६ बुध		२७	↑	पू	.९२	१२	.५१	जमादि–उल्–अव्वल	१३
	१७ गुरु		२८	चैत्र	१	.८८	१३	.५०		१४
	१८ शुक्र		२९	↓	२	.८७	१४	.५१		१५
	१९ शनि		३०		३	.८७	१५	५३	↓	१६
	२० रवि		—३१		४	.९०	१६	.५७		१७
	२१ सोम		१		५	.९४	१७	.६३		१८
	२२ मंगल		२		...	....	१८	.७१		१९
	२३ बुध		३		६	.००	१९	.८२		२०
	२४ गुरु		४		७	.०८	२०	.९३		२१
	२५ शुक्र	↑	५		८	.१६	...	....		२२
	२६ शनि	अप्रैल	६	(कृष्ण पक्ष)	९	.२६	२१	.०३		२३
	२७ रवि	↓	७		१०	.३४	२२	.१३		२४
	२८ सोम		८		११	.४०	२३	.२२		२५
	२९ मंगल		९		१२	.४५	२४	.३०		२६
	३० बुध		१०		१३	.४८	२५	.३७		२७
	— ३१ गुरु		११		१४	.४८	२६	.४१		२८
	१ शुक्र		१२		अ	.४७	२७	.४२		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह (सौर गणनानुसारी)	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२ शनि		१३		१	.४४	१	.४२		— ३०
	३ रवि		१४		२	.३९	२	.४०		१
	४ सोम		१५		३	.३३	३	.३७		२
	५ मंगल		१६		४	.२६	४	.३२		३
	६ बुध		१७		५	.१७	५	.२६		४
	७ गुरु		१८	(शुक्ल पक्ष)	६ ७	.०७ .९७	६	.१९		५
	८ शुक्र		१९		८	.८७	७	.१२		६
	९ शनि	↑	२०		९	.७७	८ ९	.०५ .९९		७
	१० रवि	अप्रैल	२१		१०	.६७	१०	.९३		८
	११ सोम	↓	२२		११	.५९	११	.८८	↑	९
	१२ मंगल		२३	↑	१२	.५२	१२	.८४		१०
	१३ बुध		२४	वैशाख	१३	.४६	१३	.८३		११
	१४ गुरु		२५	(अधिक)	१४	.४३	१४	.८३	जमादि–उल्–आखिर	१२
साधारण ←मेष→	१५ शुक्र		२६		पू	.४१	१५	.८४		१३
	१६ शनि		२७		१	.४०	१६	.८८		१४
	१७ रवि		२८		२	.४३	१७	.९४		१५
	१८ सोम		२९	↓	३	.४७	...	....	↓	१६
	१९ मंगल		—३०		४	.५३	१८	.०३		१७
	२० बुध		१		५	.६१	१९	१२		१८
	२१ गुरु		२		६	.७१	२०	.२२		१९
	२२ शुक्र		३		७	.७९	२१	.३३		२०
	२३ शनि		४		८	.८६	२२	.४३		२१
	२४ रवि	↑	५		९	.९२	२३	.५३		२२
	२५ सोम	मई	६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९७	२४	.६२		२३
	२६ मंगल	↓	७		...		२५	.६८		२४
	२७ बुध		८		११	.००	२६	.७२		२५
	२८ गुरु		९		१२	.०१	२७	.७४		२६
	२९ शुक्र		१०		१३ १४	.०० .९७	१	.७४		२७
	३० शनि		११		अ	.९२	२	.७३		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.६८ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.५८ (आर्य सि०)

१९८

दयानन्दाब्द	— २६-२७	ईस्वी सन्	— १८५०	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०७	शकाब्द	— १७७२	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९०६	हिजरी सन्	— १२६६	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५१	बंगाब्द	— १२५६	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— ३१	रवि	१२	१	.८६	३	.७०	— २९
१	सोम	१३	२	.७८	४	.६५	१
२	मंगल	१४	३	.६९	५	.५९	२
३	बुध	१५	४	.५९	६	.५३	३
४	गुरु	१६	५	.४९	७	.४७	४
५	शुक्र	१७	(शुक्ल पक्ष) ६	.३९	८	.४०	५
६	शनि	१८	७	.२९	९	.३३	६
७	रवि	१९	८	.१९	१०	.२७	७
८	सोम	२०	९	.११	११	.२१	८
९	मंगल	↑ मई २१	{ १०	.०४	१२	.१८	९
			{ ११	.९८			
१०	बुध	↓ २२	१२	.९४	१३	.१६	१०
११	गुरु	२३	१३	.९१	१४	.१५	११
१२	शुक्र	२४	१४	.९१	१५	.१६	१२
साधारण ↑ वृषभ १३	शनि	२५	वैशाख पू	.९३	१६	.१९	↑ १३
१४	रवि	२६	(शुक्ल) १	.९८	१७	.२५	रज्जब १४
↓ १५	सोम	२७	...	.	१८	३३	१५
१६	मंगल	२८	२	.०४	१९	.४२	↓ १६
१७	बुध	२९	↓ ३	.११	२०	.५२	१७
१८	गुरु	३०	४	.१९	२१	.६२	१८
१९	शुक्र	— ३१	५	.२७	२२	.७३	१९
२०	शनि	१	६	.३५	२३	.८४	२०
२१	रवि	२	७	४१	२४	.९२	२१
२२	सोम	३	८	.४६	२५	.९९	२२
२३	मंगल	४	(कृष्ण पक्ष) ९	.४९		...	२३
२४	बुध	↑ ५	१०	.५०	२६	.०४	२४
२५	गुरु	जून ६	११	.५०	२७	.०६	२५
२६	शुक्र	↓ ७	१२	.४७	१	.०७	२६
२७	शनि	८	१३	.४२	२	.०६	२७
२८	रवि	९	१४	.३५	३ }	.०३	२८
					४ }	.९९	
२९	सोम	१०	अ	.२७	५	.९३	२९

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३०	मंगल	११	१	.१८	६	.८७	— ३०
— ३१	बुध	१२	{ २	.०८	७	.८१	१
			{ ३	.९८			
१	गुरु	१३	४	.८८	८	.७४	२
२	शुक्र	१४	५	.७८	९	.६७	३
३	शनि	१५	(शुक्ल पक्ष) ६	.६९	१०	.६१	४
४	रवि	१६	७	.६०	११	.५६	५
५	सोम	१७	८	.५२	१२	.५१	६
६	मंगल	१८	९	.४६	१३	.४८	७
७	बुध	↑ १९	१०	.४२	१४	.४७	८
८	गुरु	जून २०	११	.४०	१५	.४८	९
९	शुक्र	↓ २१	१२	.३९	१६	.५१	१०
१०	शनि	२२	१३	.४१	१७	.५६	११
११	रवि	२३	१४	.४६	१८	.६३	↑ १२
साधारण ↑ १२	सोम	२४	↑ पू	.५२	१९	.७२	शावान १३
मिथुन १३	मंगल	२५	ज्येष्ठ १	.५९	२०	.८२	१४
१४	बुध	२६	२	.६७	२१	.९२	↓ १५
↓ १५	गुरु	२७	↓ ३	.७५	..	...	१६
१६	शुक्र	२८	४	.८३	२२	.०३	१७
१७	शनि	२९	५	.८९	२३	.१४	१८
१८	रवि	— ३०	६	.९४	२४	.२३	१९
१९	सोम	१	७	.९७	२५	.३०	२०
२०	मंगल	२	८	.९९	२६	.३६	२१
२१	बुध	३	(कृष्ण पक्ष) ९	.९८	२७	.३९	२२
२२	गुरु	↑ ४	१०	.९५	१	.४०	२३
२३	शुक्र	जुलाई ५	११	.९०	२	.३९	२४
२४	शनि	६	१२	.८३	३	.३६	२५
२५	रवि	↓ ७	१३	.७५	४	.३२	२६
२६	सोम	८	१४	.६६	५	.२७	२७
२७	मंगल	९	अ	.५६	६	.२१	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—२६–२७	ईस्वी सन्	—१८५०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०७	शकाब्द	—१७७२	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९०६	हिजरी सन्	—१२६६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९५१	बंगाब्द	— १२५६	अमावस्या —	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक (सौर गणनानुसारी)	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
साधारण ← मिथुन → २८	बुध		१०		१	.४६	७	.१५	—	२९
२९	गुरु		११		२	.३६	८	.०८		१
३०	शुक्र		१२		३	.२६	९	.०१ }		२
							१०	.९४ }		
३१	शनि		१३		४	१७	११	.८९		३
— ३२	रवि		१४	(शुक्ल पक्ष)	५	.०९	१२	.८४		४
१	सोम		१५	{	६	.०२	१३	.८१		५
				{	७	.९५				
२	मंगल		१६		८	.९०	१४	.८०		६
३	बुध		१७		९	.८८	१५	.८०		७
४	गुरु	← जुलाई →	१८		१०	.८७	१६	.८३		८
५	शुक्र		१९		११	.८९	१७	.८७		९
६	शनि		२०		१२	.९३	१८	.९४		१०
७	रवि		२१		१३	९८	...	. ..		११
८	सोम		२२	← आषाढ़ →	.	....	१९	.०२	← रमजान →	१२
९	मंगल		२३		१४	.०५	२०	.१२		१३
१०	बुध		२४		पू	.१३	२१	.२३		१४
साधारण ← कर्क → ११	गुरु		२५		१	.२२	२२	.३४		१५
१२	शुक्र		२६		२	.३०	२३	४४		१६
१३	शनि		२७		३	३६	२४	.५३		१७
१४	रवि		२८		४	.४१	२५	.६१		१८
१५	सोम		२९		५	.४५	२६	.६७		१९
१६	मंगल		३०		६	.४७	२७	.७१		२०
१७	बुध		— ३१	(कृष्ण पक्ष)	७	.४५	१	.७२		२१
१८	गुरु		१		८	.४२	२	.७२		२२
१९	शुक्र		२		९	.३८	३	.६९		२३
२०	शनि	← अगस्त →	३		१०	.३२	४	.६५		२४
२१	रवि		४		११	.२४	५	.६१		२५
२२	सोम		५		१२	.१५	६	.५५		२६
२३	मंगल		६	{	१३	.०६	७	.४८		२७
				{	१४	.९६				
२४	बुध		७		अ	.८६	८	.४१		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक (सौर गणनानुसारी)	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
२५	गुरु		८		१	.७६	९	.३५		२९
साधारण ← कर्क → २६	शुक्र		९		२	.६६	१०	.२९	—	३०
२७	शनि		१०		३	.५७	११	.२३		१
२८	रवि		११		४	.५०	१२	.१८		२
२९	सोम		१२		५	.४४	१३	.१४		३
३०	मंगल		१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.३९	१४	.१२		४
— ३१	बुध		१४		७	.३७	१५	.१३		५
१	गुरु		१५		८	.३६	१६	.१५		६
२	शुक्र		१६		९	.३८	१७	.१८		७
३	शनि		१७		१०	.४२	१८	.२४		८
४	रवि	← अगस्त →	१८		११	.४८	१९	.३२		९
५	सोम		१९		१२	.५५	२०	.४२		१०
६	मंगल		२०		१३	.६३	२१	५३		११
७	बुध		२१		१४	.७२	२२	.६४		१२
८	गुरु		२२	← श्रावण →	पू	.८०	२३	.७४	← शव्वाल →	१३
९	शुक्र		२३		१	.८६	२४	.८३		१४
१०	शनि		२४		२	.९१	२५	.९२		१५
साधारण ← सिंह → ११	रवि		२५		३	.९४	२६	.९८		१६
१२	सोम		२६		४	.९६	..	. ..		१७
१३	मंगल		२७		५	.९६	२७	.०२		१८
१४	बुध		२८		६	.९४	१	.०४		१९
१५	गुरु		२९		७	.८९	२	.०४		२०
१६	शुक्र		३०		८	.८३	३	.०२		२१
१७	शनि		— ३१	(कृष्ण पक्ष)	९	.७६	४	.०० }		२२
							५	.९५ }		
१८	रवि	← सितम्बर →	१		१०	.६७	६	.८९		२३
१९	सोम		२		११	.५७	७	.८२		२४
२०	मंगल		३		१२	.४७	८	.७५		२५
२१	बुध		४		१३	.३७	९	.६८		२६
२२	गुरु		५		१४	.२७	१०	.६२		२७
२३	शुक्र		६		अ	.१७	११	.५६		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—२६-२७	ईस्वी सन्	—१८५०	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०७	शकाब्द	—१७७२	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९०६	हिजरी सन्	—१२६६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५१	बंगाब्द	—१२५६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	२४ शनि		७		१	.०९	१२	.५१		— २९
	२५ रवि		८		{ २	०२	१३	.४७		१
					३	.९६ }				
साधारण ←सिंह→	२६ सोम		९		४	.९१	१४	४६		२
	२७ मंगल		१०		५	.८९	१५	.४५		३
	२८ बुध		११	(शुक्ल पक्ष)	६	.८८	१६	.४६		४
	२९ गुरु		१२		७	.९०	१७	.५०		५
	३० शुक्र		१३		८	.९४	१८	.५३		६
	— ३१ शनि		१४		...	....	१९	६३		७
	१ रवि		१५		९	.००	२०	.७२		८
	२ सोम	←सितम्बर→	१६		१०	.०७	२१	.८३		९
	३ मंगल		१७		११	.१५	२२	.९४		१०
	४ बुध		१८		१२	.२३	...	.		११
	५ गुरु		१९		१३	.३१	२३	.०४	←जिलकाद→	१२
	६ शुक्र		२०	←भाद्रपद→	१४	.३८	२४	.१३		१३
	७ शनि		२१		पू	.४४	२५	.२२		१४
	८ रवि		२२		१	.४८	२६	.२९		१५
	९ सोम		२३		२	.४९	२७	.३४		१६
साधारण ←कन्या→	१० मंगल		२४		३	.४९	१	.३६		१७
	११ बुध		२५		४	.४७	२	.३७		१८
	१२ गुरु		२६		५	.४३	३	.३६		१९
	१३ शुक्र		२७		६	.३७	४	.३३		२०
	१४ शनि		२८		७	२९	५	.२८		२१
	१५ रवि		२९		८	.२१	६	.२२		२२
	१६ सोम		— ३०	(कृष्ण पक्ष)	९	.१२	७	.१६		२३
	१७ मंगल		१		{ १०	.०२	८	.१०		२४
					११	.९२ }				
	१८ बुध	←अक्टूबर→	२		१२	.८२	{ ९	.०३		२५
							१०	.९६ }		
	१९ गुरु		३		१३	.७२	११	.९०		२६
	२० शुक्र		४		१४	.६४	१२	.८४		२७
	२१ शनि		५		अ	.५७	१३	.८१		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	२२ रवि		६		१	.५१	१४	.७८		२९
	२३ सोम		७		२	४७	१५	.७७		— ३०
साधारण ←कन्या→	२४ मंगल		८		३	.४५	१६	.७८		१
	२५ बुध		९		४	.४५	१७	.८१		२
	२६ गुरु		१०		५	.४६	१८	.८७		३
	२७ शुक्र		११	(शुक्ल पक्ष)	६	.५०	१९	९४		४
	२८ शनि		१२		७	.५६		.		५
	२९ रवि		१३		८	.६३	२०	.०३		६
	— ३० सोम		१४		९	.७१	२१	.१२		७
	१ मंगल		१५		१०	.८०	२२	.२३		८
	२ बुध	←अक्टूबर→	१६		११	.८९	२३	.३४		९
	३ गुरु		१७		१२	.९६	२४	.४५		१०
	४ शुक्र		१८			....	२५	.५३		११
	५ शनि		१९	←आश्विन→	१३	.०१	२६	.६०		१२
	६ रवि		२०.		१४	.०५	२७	.६५	←जिलहिज्ज→	१३
	७ सोम		२१		पू	.०७	१	.६८		१४
	८ मंगल		२२		१	.०८	२	.७०		१५
	९ बुध		२३		२	.०५	३	.६९		१६
साधारण ←तुला→	१० गुरु		२४		{ ३	.०१	४	६६		१७
					४	.९५ }				
	११ शुक्र		२५		५	.८७	५	.६२		१८
	१२ शनि		२६		६	.७९	६	.५६		१९
	१३ रवि		२७		७	.७०	७	.५०		२०
	१४ सोम		२८	(कृष्ण पक्ष)	८	.६०	८	.४४		२१
	१५ मंगल		२९		९	.५०	९	.३७		२२
	१६ बुध		३०		१०	.४१	१०	.३०		२३
	१७ गुरु		— ३१		११	.३२	११	.२४		२४
	१८ शुक्र		१		१२	.२३	१२	.१९		२५
	१९ शनि	नवम्बर	२		१३	.१५	१३	१४		२६
	२० रवि		३		१४	.०९	१४	.११		२७
	२१ सोम		४		अ	.०६	१५	.०९		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—२६-२७	ईस्वी सन्	—१८५०-५१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०७	शकाब्द	—१७७२	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९०७	हिजरी सन्	—१२६६-६७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५१	बंगाब्द	— १२५६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२	मंगल		५		१	.०४	१६	.१०		— २९
	२३	बुध		६		२	.०४	१७	.१२		१
	२४	गुरु		७		३	.०६	१८	.१८		२
साधारण ←तुला→	२५	शुक्र		८		४	१०	१९	.२४		३
	२६	शनि		९		५	.१६	२०	.३३		४
	२७	रवि		१०		६	.२४	२१	.४२		५
	२८	सोम		११	(शुक्ल पक्ष)	७	.३३	२२	.५३		६
	२९	मंगल		१२		८	.४२	२३	.६४		७
—	३०	बुध		१३		९	.५०	२४	.७५		८
	१	गुरु		१४		१०	.५७	२५	.८४		९
	२	शुक्र		१५		११	.६३	२६	.९१		१०
	३	शनि	←नवम्बर→	१६		१२	.६७	२७	.९६		११
	४	रवि		१७		१३	.६९	...	....		१२
	५	सोम		१८		१४	.६९	१	.०१		१३
	६	मंगल		१९	←कार्तिक→	पू	.६६	२	.०२		१४
	७	बुध		२०		१	.६२	३ ४	.०१ .९९	←मुहर्रम→	१५
	८	गुरु		२१		२	.५६	५	.९५		१६
	९	शुक्र		२२		३	.४९	६	.९१		१७
साधारण ←वृश्चिक→	१०	शनि		२३		४	.४१	७	.८५		१८
	११	रवि		२४		५	.३२	८	.७८		१९
	१२	सोम		२५		६	.२२	९	.७१		२०
	१३	मंगल		२६		७	.१२	१०	.६४		२१
	१४	बुध		२७		८ ९	.०२ .९३	११	.५८		२२
	१५	गुरु		२८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८५	१२	.५२		२३
	१६	शुक्र		२९		११	.७८	१३	.४७		२४
	१७	शनि	—	३०		१२	.७२	१४	.४४		२५
	१८	रवि	दिसम्बर	१		१३	.६८	१५	.४२		२६
	१९	सोम		२		१४	.६६	१६	.४२		२७
	२०	मंगल		३		अ	.६७	१७	.४५		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२१	बुध		४		१	.६९	१८	.४९		२९
	२२	गुरु		५		२	.७४	१९	.५५		— ३०
	२३	शुक्र		६		३	.८०	२०	.६३		१
साधारण ←वृश्चिक→	२४	शनि		७		४	.८८	२१	.७२		२
	२५	रवि		८		५	.९६	२२	.८३		३
	२६	सोम		९		....	.	२३	.९४		४
	२७	मंगल		१०	(शुक्ल पक्ष)	६	.०५	....	....		५
	२८	बुध		११		७	.१४	२४	.०५		६
	२९	गुरु		१२		८	.२१	२५	.१४		७
—	३०	शुक्र		१३		९	.२७	२६	.२२		८
	१	शनि		१४		१०	.३१	२७	.२९		९
	२	रवि		१५		११	.३४	१	.३२		१०
	३	सोम	←दिसम्बर→	१६		१२	.३३	२	.३४		११
	४	मंगल		१७		१३	.३०	३	.३४		१२
	५	बुध		१८	←मार्गशीर्ष→	१४	.२५	४	.३२		१३
	६	गुरु		१९		पू	.१९	५	.२८		१४
	७	शुक्र		२०		१	.१२	६	.२४	←सफर→	१५
	८	शनि		२१		२ ३	.०४ .९५	७	.१८		१६
साधारण ←धनु→	९	रवि		२२		४	.८५	८	.१२		१७
	१०	सोम		२३		५	.७५	९ १०	.०५ .९८		१८
	११	मंगल		२४		६	.६५	११	.९२		१९
	१२	बुध		२५		७	.५६	१२	.८६		२०
	१३	गुरु		२६	(कृष्ण पक्ष)	८	.४८	१३	.८१		२१
	१४	शुक्र		२७		९	.४१	१४	.७७		२२
	१५	शनि		२८		१०	.३६	१५	.७४		२३
	१६	रवि		२९		११	.३३	१६	.७४		२४
	१७	सोम		३०		१२	.३२	१७	.७६		२५
	१८	मंगल	—	३१		१३	.३२	१८	.८०		२६
	१९	बुध	जन०	१		१४	.३४	१९	.८६		२७
	२०	गुरु		२		अ	.३८	२०	.९३		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—२६-२७	ईस्वी सन्	—१८५१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०७	शकाब्द	—१७७२	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९०७	हिजरी सन्	—१२६७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५१	बंगाब्द	—१२५६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२१	शुक्र		३		१	.४५	...	.	—	२९
	२२	शनि		४		२	.५३	२१	.०३		१
साधारण ↑	२३	रवि		५		३	.६२	२२	.१३		२
←धनु,	२४	सोम		६		४	.७१	२३	.२४		३
↓	२५	मंगल		७		५	.७९	२४	.३५		४
	२६	बुध		८	(शुक्ल पक्ष)	६	.८७	२५	.४४		५
	२७	गुरु		९		७	९३	२६	.५३		६
	२८	शुक्र		१०		८	.९६	२७	.६०		७
	— २९	शनि		११		९	.९८	१	.६४		८
	१	रवि		१२		१०	.९७	२	.६६		९
	२	सोम		१३		११	.९५	३	.६६		१०
	३	मंगल		१४		१२	.९०	४	.६५		११
	४	बुध		१५		१३	.८४	५	.६३	↑	१२
	५	गुरु	↑	१६		१४	.७७	६	.५८		१३
	६	शुक्र	जनवरी	१७	↑ O	पू	.६८	७	.५२	रबी–उल–अव्वल	१४
	७	शनि		१८	पौष	१	.५९	८	.४५		१५
	८	रवि	↓	१९		२	.४९	९	.३८		१६
	९	सोम		२०	↓	३	.३९	१०	.३१		१७
	१०	मंगल		२१		४	.२९	११	.२५	↓	१८
साधारण ↑	११	बुध		२२		५	.२०	१२	.१९		१९
←मकर→	१२	गुरु		२३		६	.१२	१३	.१४		२०
↓	१३	शुक्र		२४		७	.०५	१४	.१०		२१
	१४	शनि		२५	{	८	.००	१५	.०८		२२
						९	.९७				
	१५	रवि		२६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९६	१६	.०७		२३
	१६	सोम		२७		११	.९६	१७	.०८		२४
	१७	मंगल		२८		१२	.९९	१८	.११		२५
	१८	बुध		२९		...	....	१९	.१६		२६
	१९	गुरु		३०		१३	.०४	२०	.२४		२७
	२०	शुक्र	—	३१		१४	.११	२१	.३३		२८
	२१	शनि		१		अ	.१८	२२	.४३		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२	रवि		२		१	.२६	२३	.५४	—	३०
	२३	सोम		३		२	.३६	२४	.६४		१
साधारण ↑	२४	मंगल		४		३	.४४	२५	.७४		२
←मकर→	२५	बुध		५		४	.५१	२६	.८४		३
↓	२६	गुरु		६		५	.५७	२७	.९१		४
	२७	शुक्र		७	(शुक्ल पक्ष)	६	.६१	१	.९५		५
	२८	शनि		८		७	.३२	२	.९८		६
	२९	रवि		९		८	.६१	३	.९९		७
	— ३०	सोम		१०		९	.५८	४	.९९		८
	१	मंगल		११		१०	.५३	५	.९६		९
	२	बुध		१२		११	.४७	६	.९१		१०
	३	गुरु		१३		१२	.३९	७	.८५		११
	४	शुक्र	↑	१४		१३	.३१	८	.७९	↑	१२
	५	शनि	फरवरी	१५	↑	१४	.२१	९	.७३		१३
	६	रवि		१६	माघ	पू	.११	१०	.६६	रबी–उस–आखिर	१४
	७	सोम	↓	१७	↓ {	१	.०१	११	.५९		१५
						२	.९१				
	८	मंगल		१८		३	.८२	१२	.५३		१६
साधारण ↑	९	बुध		१९		४	.७४	१३	.४७	↓	१७
←कुम्भ,	१०	गुरु		२०		५	.६८	१४	४४		१८
↓	११	शुक्र		२१		६	.६३	१५	.४१		१९
	१२	शनि		२२		७	.६०	१६	.३९		२०
	१३	रवि		२३	(कृष्ण पक्ष)	८	.५८	१७	.४०		२१
	१४	सोम		२४		९	.५८	१८	.४२		२२
	१५	मंगल		२५		१०	.६१	१९	.४८		२३
	१६	बुध		२६		११	.६५	२०	.५५		२४
	१७	गुरु		२७		१२	.७२	२१	.६३		२५
	१८	शुक्र	—	२८		१३	.८१	२२	.७३		२६
	१९	शनि	मार्च	१		१४	.९०	२३	.८४		२७
	२०	रवि		२		अ	.९८	२४	.९४		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—२६–२७	ईस्वी सन्	—१८५१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१६०७	शकाब्द	—१७७२–७३	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१६०७	हिजरी सन्	—१२६७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४६५१	बंगाब्द	—१२५६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
साधारण ← कुम्भ →	२१ सोम		३		...	....	...	....	— २६								
	२२ मंगल		४		१	.०६	२४	.०५	१								
	२३ बुध		५		२	.१३	२५	.१४	२								
	२४ गुरु		६		३	.१८	२७	.२१	३								
	२५ शुक्र		७		४	.२२	१	.२७	४								
	२६ शनि		८	(शुक्ल पक्ष)	५	.२३	२	.३०	५								
	२७ रवि		६		६	.२२	३	.३२	६								
	२८ सोम		१०		७	.१६	४	.३१	७								
	— २६ मंगल		११		८	.१४	५	.२६	८								
	१ बुध		१२		{ ६ { १०	.०७ .६६	६	.२५	६								
	२ गुरु		१३		११	.६०	७	.१६	१०								
	३ शुक्र		१४		१२	.८१	८	.१३	↑ ११								
	४ शनि		१५		१३	.७१	६	.०७	१२								
	५ रवि	↑ मार्च ↓	१६	↑ फाल्गुन ↓	१४	.६१	१० ११	.०० .६३ }	जमादि-उल-अव्वल १३								
	६ सोम		१७		पू	.५१	१२	.८७	१४								
	७ मंगल		१८		१	.४२	१३	८२	१५								
	८ बुध		१६		२	.३४	१४	.७७	१६								
साधारण ← मीन →	६ गुरु		२०		३	.२७	१५	.७३	↓ १७								
	१० शुक्र		२१		४	.२२	१६	.७२	१८								
	११ शनि		२२		५	.१६	१७	.७२	१६								
	१२ रवि		२३		६	.१७	१८	.७४	२०								
	१३ सोम		२४		७	.१८	१६	.७६	२१								
	१४ मंगल		२५	(कृष्ण पक्ष)	८	.२१	२०	.८५	२२								
	१५ बुध		२६		६	.२५	२१	.६३	२३								
	१६ गुरु		२७		१०	.३१	....	....	२४								
	१७ शुक्र		२८		११	.३६	२२	.०३	२५								
	१८ शनि		२६		१२	.४८	२३	.१४	२६								
	१६ रवि		३०		१३	.५७	२४	.२५	२७								
	२० सोम		— ३१		१४	.६५	२५	.३५	२८								
	२१ मंगल		१		अ	.०२	२६	.४४	२६								

६–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—२७–२८	ईस्वी सन्	—१८५१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०८	शकाब्द	—१७७३	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९०७	हिजरी सन्	—१२६७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५१–५२	बंगाब्द	—१२५६–५७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२	बुध		२		१	.७७	२७	.५२		— ३०
	२३	गुरु		३		२	.८०	१	.५८		१
	२४	शुक्र		४		३	.८०	२	.६३		२
साधारण ←मीन→	२५	शनि		५		४	.७९	३	.६४		३
	२६	रवि		६		५	.७५	४	.६४		४
	२७	सोम		७		६	.७०	५	.६२		५
	२८	मंगल		८	(शुक्ल पक्ष)	७	.६४	६	.५८		६
	२९	बुध		९		८	.५६	७	.५४		७
	३०	गुरु		१०		९	.४७	८	.४८		८
	— ३१	शुक्र		११		१०	.३७	९	.४१		९
	१	शनि		१२		११	.२७	१०	.३४		१०
	२	रवि		१३		१२	.१७	११	.२७		११
	३	सोम		१४		{ १३	.०७	१२	.२१		१२
						{ १४	.९८				
	४	मंगल		१५		पू	.९०	१३	.१५		, १३
	५	बुध	←अप्रैल→	१६	←चैत्र→	१	.८३	१४	.१०	←जमादि-उल-आखिर→	१४
	६	गुरु		१७		२	.७८	१५	.०६		१५
	७	शुक्र		१८		३	.७४	१६	.०४		१६
	८	शनि		१९		४	.७२	१७	.०४		१७
	९	रवि		२०		५	.७३	१८	.०६		१८
विरोधकृत ←मेष→	१०	सोम		२१		६	७५	१९	.१०		१९
	११	मंगल		२२		७	.८०	२०	.१६		२०
	१२	बुध		२३		८	.८६	२१	.२४		२१
	१३	गुरु		२४		९	.९३	२२	.३३		२२
	१४	शुक्र		२५	(कृष्ण पक्ष)	...	....	२३	.४४		२३
	१५	शनि		२६		१०	.०२	२४	.५५		२४
	१६	रवि		२७		११	.११	२५	.६५		२५
	१७	सोम		२८		१२	.१९	२६	.७५		२६
	१८	मंगल		२९		१३	.२५	२७	.८३		२७
	१९	बुध		— ३०		१४	.३०	१	.९०		२८
	२०	गुरु		१		अ	.३३	२	.९४		— २९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२१	शुक्र		२		१	.३४	३	.९६		१
	२२	शनि		३		२	.३२	४	.९६		२
	२३	रवि		४		३	.२९	५	.९५		३
	२४	सोम		५		४	.२४	६	.९२		४
	२५	मंगल		६		५	.१७	७	.८७		५
विरोधकृत ←मेष→	२६	बुध		७		६	.०९	८	८१		६
	२७	गुरु		८	(शुक्ल पक्ष)	{ ७	.००	९	.७५		७
						{ ८	.९०				
	२८	शुक्र		९		९	.८०	१०	.६८		८
	२९	शनि		१०		१०	.७०	११	६१		९
	३०	रवि		११		११	.६०	१२	.५५		१०
	— ३१	सोम		१२		१२	.५०	१३	.४९		११
	१	मंगल		१३		१३	.४१	१४	.४३		१२
	२	बुध		१४		१४	.३४	१५	.३९		१३
	३	गुरु	←मई→	१५		पू	.२९	१६	.३७	←रजब→	१४
	४	शुक्र		१६	←वैशाख→	१	.२५	१७	.३७		१५
	५	शनि		१७		२	.२४	१८	.३८		१६
	६	रवि		१८		३	.२४	१९	.४१		१७
	७	सोम		१९		४	.२७	२०	.४७		१८
	८	मंगल		२०		५	.३१	२१	५४		१९
विरोधकृत ←वृषभ→	९	बुध		२१		६	.३६	२२	.६४		२०
	१०	गुरु		२२		७	.४४	२३	.७४		२१
	११	शुक्र		२३		८	.५३	२४	.८५		२२
	१२	शनि		२४		९	.६१	२५	.९५		२३
	१३	रवि		२५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६८		. . .		२४
	१४	सोम		२६		११	.७५	२६	.०५		२५
	१५	मंगल		२७		१२	.८०	२७	.१४		२६
	१६	बुध		२८		१३	.८३	१	.२१		२७
	१७	गुरु		२९		१४	.८४	२	.२६		२८
	१८	शुक्र		३०		अ	.८२	३	.२८		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.९४ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.८४ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द —२७–२८	ईस्वी सन् —१८५१	सूर्य ग्रहण — ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९०८	शकाब्द —१७७३	चन्द्र ग्रहण — ○	
(ब) गुजराती —१९०७	हिजरी सन् —१२६७	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द —४९५२	बंगाब्द —१२५७	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
विरोधकृत ← वृषभ →	१९	शनि	—	३१	(शुक्ल पक्ष)	१	.७९	४	.२९	—	३०
	२०	रवि		१		२	.७५	५	.२७		१
	२१	सोम		२		३	.६८	६	.२५		२
	२२	मंगल		३		४	५९	७	.२१		३
	२३	बुध		४		५	.४९	८	.१५		४
	२४	गुरु		५		६	.३९	९	.०९		५
	२५	शुक्र		६		७	.२९	१०	.०३		६
								११	.९६		
	२६	शनि		७		८	.१९	१२	.८९		७
	२७	रवि		८		९	.१०	१३	.८३		८
	२८	सोम		९		१०	.०१	१४	.७७		९
						११	.९२				
	२९	मंगल		१०		१२	.८४	१५	.७२		१०
	३०	बुध		११		१३	.७८	१६	.७०		११
—	३१	गुरु	← जून →	१२	← ज्येष्ठ →	१४	.७४	१७	.६९	← शाबान →	१२
	१	शुक्र		१३		पू	.७२	१८	.७०		१३
	२	शनि		१४		१	.७२	१९	.७३		१४
	३	रवि		१५		२	.७५	२०	७८		१५
	४	सोम		१६		३	.७९	२१	.८५		१६
	५	मंगल		१७		४	८५	२२	.९४		१७
	६	बुध		१८		५	.९२	...	.		१८
	७	गुरु		१९		...	....	२३	.०४		१९
विरोधकृत ← मिथुन →	८	शुक्र		२०	(कृष्ण पक्ष)	६	.००	२४	.१४		२०
	९	शनि		२१		७	.०९	२५	.२५		२१
	१०	रवि		२२		८	.१६	२६	.३६		२२
	११	सोम		२३		९	.२३	२७	.४५		२३
	१२	मंगल		२४		१०	.२८	१	.५२		२४
	१३	बुध		२५		११	.३१	२	.५७		२५
	१४	गुरु		२६		१२	.३२	३	.६०		२६
	१५	शुक्र		२७		१३	.३०	४	.६१		२७
	१६	शनि		२८		१४	.२७	५	.६१		२८
	१७	रवि		२९		अ	.२२	६	.५८	—	२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
विरोधकृत ← मिथुन →	१८	सोम	—	३०	(शुक्ल पक्ष)	१	.१६	७	.५४		१
	१९	मंगल		१		२	.०८	८	.४९		२
						३	.९८				
	२०	बुध		२		४	.८८	९	.४३		३
	२१	गुरु		३		५	.७८	१०	.३६		४
	२२	शुक्र		४		६	.६८	११	.२९		५
	२३	शनि		५		७	.५८	१२	.२२		६
	२४	रवि		६		८	.४८	१३	.१६		७
	२५	सोम		७		९	.३९	१४	.१०		८
	२६	मंगल		८		१०	.३२	१५	.०६		९
	२७	बुध		९		११	.२६	१६	.०३		१०
	२८	गुरु		१०		१२	.२२	१७	.०२		११
	२९	शुक्र		११		१३	.२०	१८	.०२		१२
	३०	शनि		१२		१४	.२०	१९	.०४	← रमजान →	१३
	३१	रवि	← जुलाई →	१३	← आषाढ → ○	पू	.२२	२०	.०९		१४
—	३२	सोम		१४		१	.२६	२१	.१६		१५
	१	मंगल		१५		२	.३२	२२	.२४		१६
	२	बुध		१६		३	.३९	२३	.३४		१७
	३	गुरु		१७		४	.४७	२४	.४५		१८
	४	शुक्र		१८		५	.५५	२५	.५६		१९
	५	शनि		१९		६	.६३	२६	.६६		२०
विरोधकृत ← कर्क →	६	रवि		२०		७	.७०	२७	.७५		२१
	७	सोम		२१		८	.७५	१	.८३		२२
	८	मंगल		२२		९	.७८	२	.८८		२३
	९	बुध		२३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८०	३	.९२		२४
	१०	गुरु		२४		११	.७८	४	.९४		२५
	११	शुक्र		२५		१२	.७५	५	.९४		२६
	१२	शनि		२६		१३	.७०	६	.९१		२७
	१३	रवि		२७		१४	.६४	७	.८७		२८
	१४	सोम		२८		अ	.५६	८	.८२		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—२७-२८	ईस्वी सन्	—१८५१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०८	शकाब्द	—१७७३	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९०७	हिजरी सन्	—१२६७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५२	बंगाब्द	—१२५७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१५	मंगल	जुलाई	२९		१	.४७	९	.७६	—	३०
	१६	बुध		३०		२	.३७	१०	.७०		१
	१७	गुरु	—	३१		३	.२७	११	.६३		२
	१८	शुक्र		१		४	.१७	१२	.५६		३
	१९	शनि		२		५	.०७	१३	.५०		४
						६	.९७				
	२०	रवि		३	(शुक्ल पक्ष)	७	.८८	१४	.४५		५
विरोधकृत	२१	सोम		४		८	.८१	१५	.४०		६
←कर्क→	२२	मंगल		५		९	.७५	१६	.३६		७
	२३	बुध		६		१०	.७१	१७	.३४		८
	२४	गुरु		७		११	.६९	१८	.३४		९
	२५	शुक्र		८		१२	.६८	१९	.३७		१०
	२६	शनि		९		१३	.७०	२०	.४१		११
	२७	रवि		१०		१४	.७४	२१	.४६		१२
	२८	सोम		११		पू	.८०	२२	.५४		१३
	२९	मंगल		१२		१	.८७	२३	.६४	←शव्वाल→	१४
	३०	बुध	←अगस्त→	१३	←श्रावण→	२	.९६	२४	.७५		१५
—	३१	गुरु		१४		...	....	२५	.८६		१६
	१	शुक्र		१५		३	.०५	२६	.९६		१७
	२	शनि		१६		४	.१३	..	....		१८
	३	रवि		१७		५	.१९	२७	.०५		१९
	४	सोम		१८		६	.२४	१	.१३		२०
	५	मंगल		१९		७	.२७	२	.१९		२१
विरोधकृत	६	बुध		२०		८	.२९	३	.२४		२२
←सिंह→	७	गुरु		२१		९	.२८	४	.२६		२३
	८	शुक्र		२२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.२५	५	.२६		२४
	९	शनि		२३		११	.२१	६	.२४		२५
	१०	रवि		२४		१२	.१४	७	.२१		२६
	११	सोम		२५		१३	.०६	८	.१७		२७
						१४	.९७				
	१२	मंगल		२६		अ	.८७	९	.११		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	बुध		२७		१	.७७	१०	.०४	—	२९
								११	.९७		
	१४	गुरु		२८		२	६७	१२	.९०		१
	१५	शुक्र	←अगस्त→	२९		३	.५७	१३	.८४		२
	१६	शनि		३०		४	.४७	१४	.७८		३
	१७	रवि	—	३१		५	.३९	१५	.७३		४
	१८	सोम		१	(शुक्ल पक्ष)	६	.३२	१६	.६९		५
	१९	मंगल		२		७	.२६	१७	.६७		६
विरोधकृत	२०	बुध		३		८	.२२	१८	.६६		७
←सिंह→	२१	गुरु		४		९	.२०	१९	.६८		८
	२२	शुक्र		५		१०	.२०	२०	.७२		९
	२३	शनि		६		११	.२२	२१	.७७		१०
	२४	रवि		७		१२	.२६	२२	.८५		११
	२५	सोम		८		१३	.३१	२३	.९४		१२
	२६	मंगल		९	←भाद्रपद→	१४	.३८		...	←ज़िलकाद→	१३
	२७	बुध		१०		पू	.४७	२४	.०५		१४
	२८	गुरु		११		१	.५६	२५	.१६		१५
	२९	शुक्र	←सितम्बर→	१२		२	.६४	२६	.२६		१६
	३०	शनि		१३		३	.७१	२७	.३६		१७
—	३१	रवि		१४		४	.७७	१	.४४		१८
	१	सोम		१५		५	.८१	२	.५१		१९
	२	मंगल		१६		६	.८३	३	.५६		२०
	३	बुध		१७		७	.८१	४	.५८		२१
	४	गुरु		१८		८	.७८	५	.५९		२२
विरोधकृत	५	शुक्र		१९	(कृष्ण पक्ष)	९	.७४	६	.५७		२३
←कन्या→	६	शनि		२०		१०	.६७	७	.५४		२४
	७	रवि		२१		११	.५९	८	.५०		२५
	८	सोम		२२		१२	.५०	९	.४५		२६
	९	मंगल		२३		१३	.४१	१०	.३८		२७
	१०	बुध		२४		१४	.३१	११	.३१		२८
	११	गुरु		२५		अ	.२१	१२	.२४		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २७–२८	ईस्वी सन्	— १८५१	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०८	शकाब्द	— १७७३	चन्द्र ग्रहण	O
(व) गुजराती	— १९०७–०८	हिजरी सन्	— १२६७–६८	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९५२	बंगाब्द	— १२५७	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	शुक्र		२६		१ .११	१३ .१८		— ३०
	१३	शनि	सितम्बर	२७		२ .०१ / ३ .९३	१४ .१२		१
	१४	रवि		२८		४ .८६	१५ .०६		२
	१५	सोम		२९		५ .८१	१६ .०२ / १७ .९९		३
	१६	मंगल		— ३०	(शुक्ल पक्ष)	६ .७७	१८ .९९		४
	१७	बुध		१		७ .७५	... .		५
	१८	गुरु		२		८ .७४	१९ .००		६
	१९	शुक्र		३		९ .७६	२० .०३		७
विरोधकृत कन्या	२०	शनि		४		१० .८१	२१ .०८		८
	२१	रवि		५		११ .८७	२२ .१६		९
	२२	सोम		६		१२ .९४	२३ .२५		१०
	२३	मंगल		७	आश्विन	... .	२४ .३५	ज़िल् हिज्जा	११
	२४	बुध		८		१३ .०२	२५ .४५		१२
	२५	गुरु		९		१४ .१२	२६ .५६		१३
	२६	शुक्र		१०		पू .२०	२७ .६६		१४
	२७	शनि	अक्टूबर	११		१ .२७	१ .७५		१५
	२८	रवि		१२		२ .३३	२ .८२		१६
	२९	सोम		१३		३ .३६	३ .८७		१७
	३०	मंगल		१४		४ .३८	४ .९०		१८
	— ३१	बुध		१५		५ .३७	५ .९१		१९
	१	गुरु		१६		६ .३५	६ .९१		२०
	२	शुक्र		१७		७ .३१	७ .८८		२१
	३	शनि		१८	(कृष्ण पक्ष)	८ .२५	८ .८४		२२
विरोधकृत तुला	४	रवि		१९		९ .१७	९ .७८		२३
	५	सोम		२०		१० .०८ / ११ .९९	१० .७२		२४
	६	मंगल		२१		१२ .८९	११ .६५		२५
	७	बुध		२२		१३ .७९	१२ .५८		२६
	८	गुरु		२३		१४ .६९	१३ .५१		२७
	९	शुक्र		२४		अ .६०	१४ .४५		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	शनि		२५		१ .५२	१५ .४०		२९
	११	रवि	अक्टूबर	२६		२ .४५	१६ .३५		— ३०
	१२	सोम		२७		३ .३९	१७ .३३		१
	१३	मंगल		२८		४ .३५	१८ .३१		२
	१४	बुध		२९	(शुक्ल पक्ष)	५ .३४	१९ .३२		३
	१५	गुरु		३०		६ .३४	२० .३४		४
	१६	शुक्र		— ३१		७ .३६	२१ .३९		५
	१७	शनि		१		८ .४०	२२ .४६		६
	१८	रवि		२		९ .४६	२३ .५५		७
विरोधकृत तुला	१९	सोम		३		१० .५४	२४ .६५		८
	२०	मंगल		४		११ .६३	२५ .७५		९
	२१	बुध		५		१२ .७२	२६ .८६		१०
	२२	गुरु		६		१३ .८०	२७ .९७		११
	२३	शुक्र		७	कार्तिक	१४ .८७	... .		१२
	२४	शनि		८		पू .९२	१ .०६	मुहर्रम	१३
	२५	रवि		९		१ .९६	२ .१३		१४
	२६	सोम		१०		२ .९९	३ .१८		१५
	२७	मंगल	नवम्बर	११		३ .९८	४ .२२		१६
	२८	बुध		१२		४ .९५	५ .२४		१७
	२९	गुरु		१३		५ .९१	६ .२३		१८
	— ३०	शुक्र		१४		६ .८५	७ .२१		१९
	१	शनि		१५		७ .७७	८ .१७		२०
	२	रवि		१६		८ .६९	९ .१२		२१
	३	सोम		१७		९ .६०	१० .०६		२२
विरोधकृत वृश्चिक	४	मंगल		१८	(कृष्ण पक्ष)	१० .५०	११ .०० / १२ .९३		२३
	५	बुध		१९		११ .४०	१३ .८६		२४
	६	गुरु		२०		१२ .३०	१४ .७९		२५
	७	शुक्र		२१		१३ .२१	१५ .७३		२६
	८	शनि		२२		१४ .१३	१६ .६९		२७
	९	रवि		२३		अ .०६	१७ .७३		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

१७८

दयानन्दाब्द	— २७–२८	ईस्वी सन्	— १८५१–५२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०८	शकाब्द	— १७७३	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९०८	हिजरी सन्	— १२६८	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५२	बंगाब्द	— १२५७	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	सोम		२४		{ १	.००	१८	.६४		२९
						{ २	.९६				
	११	मंगल	↑ नवम्बर	२५		३	.९५	१९	.६४		— ३०
	१२	बुध		२६		४	.९६	२०	.६६		१
	१३	गुरु		२७		५	.९९	२१	.७१		२
	१४	शुक्र	↓	२८	(शुक्ल पक्ष)	....	....	२२	.७७		३
	१५	शनि		२९		६	.०३	२३	.८५		४
	१६	रवि		— ३०		७	.०९	२४	.९४		५
विरोधकृत ↑ वृश्चिक	१७	सोम		१		८	.१७	...	....		६
	१८	मंगल		२		९	.२६	२५	.०५		७
	१९	बुध		३		१०	.३५	२६	.१६		८
↓	२०	गुरु		४		११	.४३	२७	.२७		९
	२१	शुक्र		५		१२	.५०	१	.३६		१०
	२२	शनि		६		१३	.५६	२	.४४		११
	२३	रवि		७	↑ मार्गशीर्ष	१४	.६०	३	.५०	↑ सफ़र	१२
	२४	सोम		८		पू	.६२	४	.५३		१३
	२५	मंगल		९		१	.६१	५	.५६		१४
	२६	बुध	↑ दिसम्बर	१०		२	.५८	६	.५६	↓	१५
	२७	गुरु		११	↓	३	.५३	७	.५४		१६
	२८	शुक्र		१२		४	.४७	८	.५०		१७
	— २९	शनि	↓	१३		५	.४०	९	.४५		१८
	१	रवि		१४		६	.३२	१०	.४०		१९
	२	सोम		१५		७	२३	११	.३३		२०
	३	मंगल		१६		८	.१३	१२	.२६		२१
	४	बुध		१७	(कृष्ण पक्ष)	{ ९	.०३	१३	.१९		२२
विरोधकृत ↑ धनु						{ १०	.९३				
	५	गुरु		१८		११	.८४	१४	.१३		२३
↓	६	शुक्र		१९		१२	.७६	१५	.०७		२४
	७	शनि		२०		१३	.६९	१६	.०२ }		२५
								१७	.९९ }		
	८	रवि		२१		१४	.६४	१८	.९७		२६
	९	सोम		२२		अ	.६१	१९	.९६		२७

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	मंगल		२३		१	.६०	२०	.९८		२८
	११	बुध		२४		२	.६१	...	....		— २९
	१२	गुरु	↑ दिसम्बर	२५		३	.६३	२१	.०२		१
	१३	शुक्र		२६		४	.६७	२२	.०८		२
	१४	शनि		२७		५	.७४	२३	.१५		३
	१५	रवि		२८	(शुक्ल पक्ष)	६	.८२	२४	.२४		४
	१६	सोम	↓	२९		७	.९१	२५	.३५		५
	१७	मंगल		३०		....	.....	२६	.४६		६
विरोधकृत ↑ धनु	१८	बुध		— ३१		८	.००	२७	.५७		७
	१९	गुरु		१		९	.०८	१	.६६		८
	२०	शुक्र		२		१०	.१५	२	.७४		९
↓	२१	शनि		३		११	.२१	३	.८१		१०
	२२	रवि		४		१२	.२५	४	.८६		११
	२३	सोम		५		१३	.२६	५	.८८	↑ रबी–उल–अव्वल	१२
	२४	मंगल		६	↑ पौष	१४	.२५	६	.८८		१३
	२५	बुध		७	O	पू	.२३	७	.८७		१४
	२६	गुरु		८	↓	१	.१८	८	.८४		१५
	२७	शुक्र	↑ जनवरी	९		२	.१२	९	.८०		१६
	२८	शनि		१०		{ ३	.०४	१०	.७४	↓	१७
						{ ४	.९६				
	— २९	रवि	↓	११		५	.८७	११	.६७		१८
	१	सोम		१२		६	.७७	१२	.६०		१९
	२	मंगल		१३		७	.६७	१३	.५३		२०
	३	बुध		१४	(कृष्ण पक्ष)	८	.५७	१४	.४७		२१
विरोधकृत ↑ मकर	४	गुरु		१५		९	.४८	१५	.४१		२२
	५	शुक्र		१६		१०	.४०	१६	.३६		२३
	६	शनि		१७		११	.३४	१७	.३२		२४
↓	७	रवि		१८		१२	.२९	१८	.२९		२५
	८	सोम		१९		१३	.२६	१९	.२९		२६
	९	मंगल		२०		१४	.२४	२०	.३०		२७
	१०	बुध		२१		अ	.२५	२१	.३३		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु; ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–घनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २७–२८	ईस्वी सन्	— १८५२	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०८	शकाब्द	— १७७३	चन्द्र ग्रहण	०
(ब) गुजराती	— १९०८	हिजरी सन्	— १२६८	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९५२	बंगाब्द	— १२५७	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११	गुरु		२२		१ .२८	२२ .३८		२९
	१२	शुक्र		२३		२ .३३	२३ .४५	—	३०
	१३	शनि		२४		३ .४०	२४ .५४		१
	१४	रवि	जनवरी	२५		४ .४८	२५ .६५		२
	१५	सोम		२६		५ .५७	२६ .७६		३
	१६	मंगल		२७	(शुक्ल पक्ष)	६ .६५	२७ .८६		४
	१७	बुध		२८		७ .७३	१ .९६		५
	१८	गुरु		२९		८ .८०	... .		६
	१९	शुक्र		३०		९ .८६	२ .०५		७
विरोधकृत मकर	२०	शनि	—	३१		१० .८९	३ .१३		८
	२१	रवि		१		११ .९०	४ .१७		९
	२२	सोम		२		१२ .८९	५ .२०		१०
	२३	मंगल		३		१३ .८७	६ .२१		११
	२४	बुध		४		१४ .८३	७ .२०	रबी–उल–आखिर	१२
	२५	गुरु		५	माघ	पू .७६	८ .१८		१३
	२६	शुक्र		६		१ .६८	९ .१३		१४
	२७	शनि		७		२ .५९	१० .०८		१५
	२८	रवि		८		३ .४९	११ .०१ } १२ .९४ }		१६
	२९	सोम	फरवरी	९		४ .३९	१३ .८७		१७
—	३०	मंगल		१०		५ .२९	१४ .८१		१८
	१	बुध		११		६ .२०	१५ .७५		१९
	२	गुरु		१२		७ .११	१६ .६९		२०
	३	शुक्र		१३	(कृष्ण पक्ष)	{ ८ .०३ ९ .९७	१७ .६५		२१
विरोधकृत कुम्भ	४	शनि		१४		१० .९२	१८ .६२		२२
	५	रवि		१५		११ .८९	१९ .६१		२३
	६	सोम		१६		१२ .८७	२० .६२		२४
	७	मंगल		१७		१३ .८८	२१ .६४		२५
	८	बुध		१८		१४ .९१	२२ .६९		२६
	९	गुरु		१९		अ .९६	२३ .७६		२७

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	शुक्र		२०		... ...	२४ .८५		२८
	११	शनि		२१		१ .०३	२५ .९५	—	२९
	१२	रवि		२२		२ .११	.. ....		१
	१३	सोम	फरवरी	२३		३ .२०	२६ .०५		२
	१४	मंगल		२४	(शुक्ल पक्ष)	४ .२८	२७ .१६		३
	१५	बुध		२५		५ .३६	१ .२६		४
	१६	गुरु		२६		६ .४३	२ .३५		५
	१७	शुक्र		२७		७ .४८	३ .४३		६
	१८	शनि		२८		८ .५१	४ .४९		७
विरोधकृत कुम्भ	१९	रवि	—	२९		९ .५३	५ .५२		८
	२०	सोम		१		१० .५२	६ .५३		९
	२१	मंगल		२		११ .४९	७ .५३		१०
	२२	बुध		३		१२ .४३	८ .५१	जमादि–उल–अव्वल	११
	२३	गुरु		४		१३ .३६	९ .४७		१२
	२४	शुक्र		५	फाल्गुन	१४ .२८	१० .४१		१३
	२५	शनि		६		पू .१९	११ .३५		१४
	२६	रवि		७		१ .१०	१२ .२९		१५
	२७	सोम		८		{ २ .०० ३ .९०	१३ .२२		१६
	२८	मंगल	मार्च	९		४ .८०	१४ .१५		१७
	२९	बुध		१०		५ .७१	१५ .०८		१८
	३०	गुरु		११		६ .६३	१६ .०३ } १७ .९८ }		१९
—	३१	शुक्र		१२		७ .५६	१८ .९५		२०
	१	शनि		१३	(कृष्ण पक्ष)	८ .५१	१९ .९४		२१
	२	रवि		१४		९ .४८	२० .९४		२२
विरोधकृत मीन	३	सोम		१५		१० .४७	२१ .९६		२३
	४	मंगल		१६		११ .४८	... .		२४
	५	बुध		१७		१२ .५१	२२ .००		२५
	६	गुरु		१८		१३ .५६	२३ .०७		२६
	७	शुक्र		१९		१४ .६३	२४ .१५		२७
	८	शनि		२०		अ .७१	२५ .२५		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— २८–२९	ईस्वी सन्	— १८५२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०९	शकाब्द	— १७७३–७४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९०८	हिजरी सन्	— १२६८	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५२–५३	बंगाब्द	— १२५७–५८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
विरोधकृत ←मीन→	९	रवि		२१		१	.८०	२६	.३५		२९
	१०	सोम		२२		२	.८९	२७	.४६	—	३०
	११	मंगल		२३		३	.९६	१	.५७		१
	१२	बुध		२४		...	....	२	.६६		२
	१३	गुरु	←मार्च→	२५		४	.०२	३	.७४		३
	१४	शुक्र		२६	(शुक्ल पक्ष)	५	.०७	४	.८०		४
	१५	शनि		२७		६	.१०	५	८४		५
	१६	रवि		२८		७	.११	६	.८६		६
	१७	सोम		२९		८	.०९	७	.८६		७
	१८	मंगल		३०		९	.०६	८	.८४		८
	१९	बुध	—	३१		{ १०	.०१	९	.८०		९
						{ ११	.९४				
	२०	गुरु		१		१२	.८६	१०	.७५	←जमादि-उल-आखिर→	१०
	२१	शुक्र		२		१३	.७७	११	.६९		११
	२२	शनि		३		१४	.६७	१२	.६३		१२
	२३	रवि		४	←चैत्र→	पू	.५७	१३	५६		१३
	२४	सोम		५		१	.४७	१४	.४९		१४
	२५	मंगल		६		२	.३७	१५	.४२		१५
	२६	बुध		७		३	.२८	१६	.३६		१६
	२७	गुरु		८		४	.२०	१७	.३२		१७
	२८	शुक्र	←अप्रैल→	९		५	.१३	१८	.२८		१८
—	२९	शनि		१०		६	.०८	१९	.२६		१९
	१	रवि		११		७	०५	२०	.२६		२०
	२	सोम		१२		८	.०३	२१	.२७		२१
	३	मंगल		१३	(कृष्ण पक्ष)	९	.०४	२२	.३२		२२
परिधावी ←मेष→	४	बुध		१४		१०	.०७	२३	.३८		२३
	५	गुरु		१५		११	.१२	२४	.४६		२४
	६	शुक्र		१६		१२	.१८	२५	.५५		२५
	७	शनि		१७		१३	.२६	२६	.६५		२६
	८	रवि		१८		१४	.३५	२७	.७६		२७
	९	सोम		१९		अ	.४३	१	.८७		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	मंगल		२०		१	.५१	२	.९७	—	२९
	११	बुध		२१		२	.५७	...	...		१
	१२	गुरु		२२		३	.६१	३	.०५		२
	१३	शुक्र		२३		४	.६४	४	.११		३
	१४	शनि	←अप्रैल→	२४		५	.६५	५	.१६		४
	१५	रवि		२५	(शुक्ल पक्ष)	६	.६३	६	.१८		५
	१६	सोम		२६		७	.६०	७	.१८		६
	१७	मंगल		२७		८	.५५	८	.१७		७
परिधावी ←मेष→	१८	बुध		२८		९	.४८	९	.१३		८
	१९	गुरु		२९		१०	.४०	१०	.०८		९
	२०	शुक्र	—	३०		११	.३०	{ ११	.०३		१०
								{ १२	.९७		
	२१	शनि		१		१२	.२१	१३	.९०		११
	२२	रवि		२		१३	.११	१४	.८३		१२
	२३	सोम		३	←वैशाख→	{ १४	.०१	१५	.७७	←रजब→	१३
						{ पू	.९१				
	२४	मंगल		४		१	.८१	१६	.७१		१४
	२५	बुध		५		२	.७३	१७	.६५		१५
	२६	गुरु		६		३	.६६	१८	.६१		१६
	२७	शुक्र		७		४	.६१	१९	.५९		१७
	२८	शनि	←मई→	८		५	.५८	२०	.५८		१८
	२९	रवि		९		६	.५६	२१	.६०		१९
	३०	सोम		१०		७	.५६	२२	.६३		२०
—	३१	मंगल		११	(कृष्ण पक्ष)	८	.५९	२३	.६९		२१
	१	बुध		१२		९	.६३	२४	.७६		२२
	२	गुरु		१३		१०	.६९	२५	.८५		२३
	३	शुक्र		१४		११	.७७	२६	.९६		२४
परिधावी ←वृषभ→	४	शनि		१५		१२	.८६	.	. .		२५
	५	रवि		१६		१३	.९५	२७	.०७		२६
	६	सोम		१७		....	.	१	.१७		२७
	७	मंगल		१८		१४	.०२	२	.२७		२८
	८	बुध		१९		अ	.०८	३	.३५		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.२० (सूर्य सि०), अप्रैल ११.१० (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— २८–२९	ईस्वी सन्	— १८५२	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०९	शकाब्द	— १७७४	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १९०८	हिजरी सन्	— १२६८	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९५३	वंगाब्द	— १२५८	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	९	गुरु	२०		१	.१३	४	.४२	— ३०
	१०	शुक्र	२१		२	.१५	५	.४८	१
	११	शनि	२२		३	.१६	६	.५०	२
	१२	रवि	२३		४	.१५	७	.५१	३
	१३	सोम	२४		५	.१२	८	.४९	४
	१४	मंगल	मई २५	(शुक्ल पक्ष)	६	.०६	९	.४६	५
					७	.९८			
	१५	बुध	२६		८	.९०	१०	.४२	६
	१६	गुरु	२७		९	.८१	११	.३७	७
	१७	शुक्र	२८		१०	.७१	१२	.३१	८
	१८	शनि	२९		११	.६१	१३	.२४	९
परिधावी	१९	रवि	३०		१२	.५१	१४	.१७	१०
वृष०	२०	सोम	—३१		१३	.४१	१५	.११	११
	२१	मंगल	१		१४	.३१	१६	.०५	१२
							१७	.९९	
	२२	बुध	२	ज्येष्ठ	पू	.२३	१८	.९४	शाबान १३
	२३	गुरु	३		१	.१६	१९	.९१	१४
	२४	शुक्र	४		२	.११	२०	.९१	१५
	२५	शनि	५		३	.०७	२१	.९२	१६
	२६	रवि	६		४	.०५	२२	.९५	१७
	२७	सोम	जून ७		५	.०६	...	....	१८
	२८	मंगल	८		६	.०८	२३	.००	१९
	२९	बुध	९		७	.१२	२४	.०७	२०
	३०	गुरु	१०		८	.१८	२५	.१६	२१
—	३१	शुक्र	११		९	.२५	२६	.२६	२२
	१	शनि	१२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३४	२७	.३६	२३
	२	रवि	१३		११	.४२	१	.४७	२४
परिधावी	३	सोम	१४		१२	.४९	२	.५७	२५
मिथुन०	४	मंगल	१५		१३	.५६	३	.६६	२६
	५	बुध	१६		१४	.६१	४	.७४	२७
	६	गुरु	१७		अ	.६४	५	.७९	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	७	शुक्र	१८		१	.६४	६	.८२	— २९
	८	शनि	१९		२	.६३	७	.८३	१
	९	रवि	२०		३	.६०	८	.८२	२
	१०	सोम	२१		४	.५४	९	.८०	३
	११	मंगल	२२		५	.४७	१०	.७६	४
	१२	बुध	२३		६	.३९	११	.७१	५
	१३	गुरु	जून० २४	(शुक्ल पक्ष)	७	.३०	१२	.६४	६
	१४	शुक्र	२५		८	.२०	१३	.५७	७
	१५	शनि	२६		९	.१०	१४	.५०	८
	१६	रवि	२७		१०	.००	१५	.४४	९
					११	.९०			
	१७	सोम	२८		१२	.८०	१६	.३८	१०
परिधावी	१८	मंगल	२९		१३	.७१	१७	.३२	११
मिथुन०	१९	बुध	—३०		१४	.६४	१८	.२७	१२
	२०	गुरु	१	आषाढ़० O	पू	.५९	१९	.२५	रमजान १३
	२१	शुक्र	२		१	.५५	२०	.२४	१४
	२२	शनि	३		२	.५३	२१	.२४	१५
	२३	रवि	४		३	.५३	२२	.२६	१६
	२४	सोम	५		४	.५५	२३	.३०	१७
	२५	मंगल	६		५	.६०	२४	.३७	१८
	२६	बुध	७		६	.६६	२५	.४६	१९
	२७	गुरु	जुलाई० ८		७	.७३	२६	.५६	२०
	२८	शुक्र	९		८	.८२	२७	.६६	२१
	२९	शनि	१०		९	.९०	१	.७७	२२
	३०	रवि	११		१०	.९७	२	.८७	२३
	३१	सोम	१२	(कृष्ण पक्ष)	...	....	३	.९७	२४
—	३२	मंगल	१३		११	.०३	...	....	२५
	१	बुध	१४		१२	.०८	४	.०५	२६
परिधावी	२	गुरु	१५		१३	.११	५	.१०	२७
कर्क०	३	शुक्र	१६		१४	.१३	६	.१४	२८
	४	शनि	१७		अ	.११	७	.१६	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

१८५२

दयानन्दाब्द — २८-२९	ईस्वी सन् — १८५२	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९०९	शकाब्द — १७७४	चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १९०८	हिजरी सन् — १२६८	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९५३	बंगाब्द — १२५८	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	५	रवि	१८		१	.०७	८	.१६	— ३०
	६	सोम	१९		२	.०२	९	.१३	१
					३	.९६			
	७	मंगल	२०		४	.८८	१०	.०९	२
	८	बुध	२१		५	.७९	११	.०४	३
							१२	.९८	
	९	गुरु	जुलाई २२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६९	१३	.९२	४
	१०	शुक्र	२३		७	.५९	१४	.८५	५
	११	शनि	२४		८	.४९	१५	.७८	६
	१२	रवि	२५		९	.३९	१६	.७१	७
	१३	सोम	२६		१०	.२९	१७	.६६	८
	१४	मंगल	२७		११	.२०	१८	.६१	९
परिधावी कर्क	१५	बुध	२८		१२	.१३	१९	.५८	१०
	१६	गुरु	२९		१३	.०७	२०	.५६	शव्वाल ११
	१७	शुक्र	३०	श्रावण	१४	.०३	२१	.५६	१२
	१८	शनि	— ३१		पू	.०१	२२	५८	१३
	१९	रवि	१		१	.०१	२३	.६२	१४
	२०	सोम	२		२	.०२	२४	.६८	१५
	२१	मंगल	३		३	.०७	२५	.७६	१६
	२२	बुध	४		४	.१३	२६	.८६	१७
	२३	गुरु	५		५	.२०	२७	.९६	१८
	२४	शुक्र	६		६	.२९	...	....	१९
	२५	शनि	७		७	.३८	१	.०७	२०
	२६	रवि	अगस्त ८		८	.४५	२	.१८	२१
	२७	सोम	९	(कृष्ण पक्ष)	९	.५१	३	.२७	२२
	२८	मंगल	१०		१०	.५६	४	.३५	२३
	२९	बुध	११		११	.६०	५	.४१	२४
	३०	गुरु	१२		१२	.६२	६	.४५	२५
	—३१	शुक्र	१३		१३	.६०	७	.४८	२६
सिंह	१	शनि	१४		१४	.५७	८	.४८	२७
	२	रवि	१५		अ	.५२	९	.४६	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	३	सोम	१६		१	.४६	१०	.४३	— २९
	४	मंगल	१७		२	.३८	११	.३८	१
	५	बुध	१८		३	.२८	१२	.३३	२
	६	गुरु	१९		४	.१८	१३	.२६	३
	७	शुक्र	२०		५	.०८	१४	.१९	४
					६	.९८			
	८	शनि	२१	(शुक्ल पक्ष)	७	.८८	१५	.१२	५
	९	रवि	अगस्त २२		८	.७९	१६	.०५	६
							१७	.९९	
	१०	सोम	२३		९	.७०	१८	.९४	७
	११	मंगल	२४		१०	.६३	१९	.९०	८
	१२	बुध	२५		११	.५७	२०	.८८	९
	१३	गुरु	२६	(अधिक) भाद्रपद	१२	.५४	२१	.८८	१०
	१४	शुक्र	२७		१३	.५२	२२	.८९	११
परिधावी सिंह	१५	शनि	२८		१४	.५१	२३	.९४	जिलकाद १२
	१६	रवि	२९		पू	.५३	२४	.९९	१३
	१७	सोम	३०		१	.५७	...	....	१४
	१८	मंगल	— ३१		२	.६३	२५	.०७	१५
	१९	बुध	१		३	.७१	२६	.१६	१६
	२०	गुरु	२		४	.८०	२७	.२६	१७
	२१	शुक्र	३		५	.८९	१	.३७	१८
	२२	शनि	४		६	.९७	२	.४८	१९
	२३	रवि	५		....	....	३	.५८	२०
	२४	सोम	सितम्बर ६		७	.०४	४	.६६	२१
	२५	मंगल	७		८	.०८	५	.७२	२२
	२६	बुध	८	(कृष्ण पक्ष)	९	.११	६	.७७	२३
	२७	गुरु	९		१०	.१३	७	.८०	२४
	२८	शुक्र	१०		११	.११	८	.८१	२५
	२९	शनि	११		१२	.०८	९	.७९	२६
	३०	रवि	१२		१३	.०४	१०	.७६	२७
					१४	.९८			
	३१	सोम	१३		अ	.९०	११	.७१	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— २८–२९	ईस्वी सन्	— १८५२	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९०९	शकाब्द	— १७७४	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १९०८	हिजरी सन्	— १२६८–६९	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९५३	वंगाब्द	— १२५८	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	— ३२	मगल		१४		१	.८१	१२	.६६		२९
	१	बुध		१५		२	.७१	१३	.६०		— ३०
	२	गुरु		१६		३	.६१	१४	.५३		१
	३	शुक्र		१७		४	.५१	१५	.४६		२
	४	शनि		१८		५	.४१	१६	.४०		३
	५	रवि		१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.३२	१७	.३४		४
	६	सोम		२०		७	.२४	१८	.२८		५
	७	मगज	←सितम्बर→	२१		८	.१७	१९	.२४		६
	८	बुध		२२		९	.११	२०	.२१		७
	९	गुरु		२३		१०	.०७	२१	.२०		८
	१०	शुक्र		२४		११	.०५	२२	.२२		९
	११	शनि		२५		१२	.०४	२३	.२५		१०
	१२	रवि		२६		१३	.०७	२४	.३०		११
	१३	सोम		२७	भाद्रपद→	१४	.१२	२५	.३७		१२
	१४	मंगल		२८		पू	.१८	२६	.४६	←जिल्हिज्ज→	१३
परिधावी ←कन्या→	१५	बुध		२९		१	.२६	२७	.५७		१४
	१६	गुरु		—३०	←(शुद्ध)	२	.३५	१	.६८		१५
	१७	शुक्र		१		३	.४३	२	.७८		१६
	१८	शनि		२		४	.५१	३	.८८		१७
	१९	रवि		३		५	.५८	४	.९६		१८
	२०	सोम		४		६	.६३	...	....		१९
	२१	मंगल		५		७	.६६	५	.०३		२०
	२२	बुध		६		८	.६८	६	.०९		२१
	२३	गुरु	←अक्टूबर→	७		९	.६७	७	.१२		२२
	२४	शुक्र		८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६४	८	.१३		२३
	२५	शनि		९		११	.६०	९	.१२		२४
	२६	रवि		१०		१२	.५४	१०	.०९		२५
	२७	सोम		११		१३	.४६	११	.०६		२६
	२८	मंगल		१२		१४	.३७	१२	.०० }		२७
								१३	.९४ }		
	२९	बुध		१३		अ	.६४	१४	.८७		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	— ३०	गुरु		१४		१	.१७	१५	.८०		— २९
	१	शुक्र		१५		{ २	.०७	१६	.७४		१
						{ ३	.९८				
	२	शनि		१६		४	.८९	१७	.६८		२
	३	रवि		१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.८१	१८	.६२		३
	४	सोम		१८		६	.७४	१९	.५७		४
	५	मंगल		१९		७	.६८	२०	.५४		५
	६	बुध		२०		८	.६५	२१	.५३		६
	७	गुरु	←अक्टूबर→	२१		९	.६३	२२	.५४		७
	८	शुक्र		२२		१०	.६४	२३	.५६		८
	९	शनि		२३		११	.६६	२४	.६१		९
	१०	रवि		२४		१२	.७०	२५	.६७		१०
	११	सोम		२५		१३	.७६	२६	.७६		११
	१२	मंगल		२६		१४	.८४	२७	.८६		१२
परिधावी ←तुला→	१३	बुध		२७		पू	.९३	१	.९७	←मुहर्रम→	१३
	१४	गुरु		२८	←आश्विन→	...	....	...	....		१४
	१५	शुक्र		२९		१	.०२	२	.०८		१५
	१६	शनि		३०		२	.१०	३	.१८		१६
	१७	रवि		— ३१		३	.१७	४	.२७		१७
	१८	सोम		१		४	.२२	५	.३५		१८
	१९	मंगल		२		५	.२५	६	.४०		१९
	२०	बुध		३		६	.२७	७	.४४		२०
	२१	गुरु		४		७	.२६	८	.४५		२१
	२२	शुक्र		५		८	.२४	९	.४४		२२
	२३	शनि	←नवम्बर→	६	(कृष्ण पक्ष)	९	.२०	१०	.४३		२३
	२४	रवि		७		१०	.१४	११	.३९		२४
	२५	सोम		८		{ ११	.०६	१२	.३३		२५
						{ १२	.९७				
	२६	मंगल		९		१३	.८८	१३	.२७		२६
	२७	बुध		१०		१४	.७८	१४	.२१		२७
	२८	गुरु		११		अ	.६८	१५	.१५		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — १२८–२९ | ईस्वी सन् — १९५२–५३ | सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९०९ | शकाब्द — १७७४ | चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १९०९ | हिजरी सन् — १२६९ | पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९५३ | बंगाब्द — १२५८ | अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	२९	शुक्र		१२		१	.५८	१६	.०८		२९
	—३०	शनि		१३		२	.४९	१७	.०१		—३०
								१८	.९५		
	१	रवि		१४		३	.४१	१९	.९१		१
	२	सोम		१५		४	.३४	२०	.८८		२
	३	मंगल		१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.२८	२१	.८६		३
	४	बुध		१७		६	.२५	२२	८६		४
	५	गुरु		१८		७	.२४	२३	.८८		५
	६	शुक्र		१९		८	.२५	२४	.९२		६
	७	शनि	नवम्बर	२०		९	.२७	२५	.९९		७
	८	रवि		२१		१०	.३२	...	....		८
	९	सोम		२२		११	.३९	२६	.०७		९
	१०	मंगल		२३		१२	.४७	२७	.१६		१०
	११	बुध		२४		१३	.५५	१	.२७		११
	१२	गुरु		२५		१४	.६४	२	.३८		१२
परिधावी वृश्चिक	१३	शुक्र		२६	कार्तिक	पू	.७२	३	४८	सफर	१३
	१४	शनि		२७		१	.७९	४	.५८		१४
	१५	रवि		२८		२	.८५	५	.६६		१५
	१६	सोम		२९		३	.८८	६	.७२		१६
	१७	मंगल		—३०		४	.९०	७	.७५		१७
	१८	बुध		१		५	.८९	८	.७७		१८
	१९	गुरु		२		६	.८६	९	.७८		१९
	२०	शुक्र		३		७	.८१	१०	.७६		२०
	२१	शनि		४		८	.७५	११	.७२		२१
	२२	रवि	दिसम्बर	५		९	.६८	१२	.६७		२२
	२३	सोम		६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५९	१३	.६१		२३
	२४	मंगल		७		११	.५०	१४	.५५		२४
	२५	बुध		८		१२	.४०	१५	.४८		२५
	२६	गुरु		९		१३	.३०	१६	.४१		२६
	२७	शुक्र		१०		१४	.२०	१७	.३५		२७
	२८	शनि	●	११		अ	.११	१८	.२९		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	—२९	रवि		१२		१	.०३	१९	.२४		—२९
						२	.९७				
	१	सोम		१३		३	.९२	२०	.२१		१
	२	मंगल		१४		४	.८९	२१	.१८		२
	३	बुध		१५		५	.८८	२२	.१८		३
	४	गुरु		१६		६	.८९	२३	.१९		४
	५	शुक्र		१७	(शुक्ल पक्ष)	७	.९१	२४	.२३		५
	६	शनि		१८		८	.९६	२५	.२९		६
	७	रवि		१९		....	.	२६	.३७		७
	८	सोम	दिसम्बर	२०		९	.०३	२७	.४६		८
	९	मंगल		२१		१०	.११	१	.५७		९
	१०	बुध		२२		११	.२०	२	.६८		१०
	११	गुरु		२३		१२	.२९	३	.७९		११
	१२	शुक्र		२४		१३	.३७	४	.८८		१२
	१३	शनि		२५		१४	.४४	५	.९६		१३
परिधावी धनु	१४	रवि		२६	मार्गशीर्ष O	पू	.५०	...	....	रबी-उल-अव्वल	१४
	१५	सोम		२७		१	.५३	६	.०३		१५
	१६	मंगल		२८		२	.५५	७	.०७		१६
	१७	बुध		२९		३	.५४	८	.१०		१७
	१८	गुरु		३०		४	.५१	९	.१०		१८
	१९	शुक्र		—३१		५	.४६	१०	.०९		१९
	२०	शनि		१		६	.४०	११	.०५		२०
	२१	रवि		२		७	.३२	१२	.०१		२१
								१३	.९६		
	२२	सोम		३		८	.२३	१४	.८९		२२
	२३	मंगल	जनवरी	४	(कृष्ण पक्ष)	९	.१४	१५	.८२		२३
	२४	बुध		५		१०	.०४	१६	.७५		२४
						११	.९४				
	२५	गुरु		६		१२	.८५	१७	.६८		२५
	२६	शुक्र		७		१३	.७६	१८	.६३		२६
	२७	शनि		८		१४	.६८	१९	.५८		२७
	२८	रवि		९		अ	.६२	२०	.५४		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द		—२८–२९	ईस्वी सन्	—१८५३	सूर्य ग्रहण —	●	**१८५**
विक्रमाब्द	(अ) उ० भा०	—१९०९	शकाब्द	—१७७४	चन्द्र ग्रहण—	○	
	(ब) गुजराती	—१९०९	हिजरी सन्	—१२६९	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द		—४९५३	बंगाब्द	— १२५८	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२९	सोम	१०		१	५७	२१	.५१	२९
— ३०	मंगल	११		२	.५४	२२	.५०	— ३०
१	बुध	१२		३	.५३	२३	.५१	१
२	गुरु	१३		४	.५४	२४	.५५	२
३	शुक्र	१४		५	५६	२५	.६०	३
४	शनि	१५	(शुक्ल पक्ष)	६	.६१	२६	.६७	४
५	रवि	१६		७	.६९	२७	.७६	५
६	सोम	१७		८	.७७	१	.८६	६
७	मंगल	१८		९	.८६	२	.९७	७
८	बुध	↑ १९		१०	.९५	...	....	८
९	गुरु	जनवरी २०		...	...	३	.०८	९
१०	शुक्र	२१		११	.०३	४	.१८	१०
११	शनि	२२		१२	.०९	५	.२७	↑ ११
१२	रवि	↓ २३		१३	.१४	६	.३४	रबी-उल-आखिर १२
१३	सोम	२४	↑	१४	.१७	७	.३९	१३
परिधावी ↑ १४	मंगल	२५	पौष	पू	.१९	८	.४२	१४
मकर १५	बुध	२६	↓	१	.१८	९	.४३	१५
१६	गुरु	२७		२	.१५	१०	.४२	१६
↓ १७	शुक्र	२८		३	.१०	११	.३९	१७
१८	शनि	२९	{	४	.०३	१२	.३५	↓ १८
				५	.९५			
१९	रवि	३०		६	.८७	१३	.३०	१९
२०	सोम	— ३१		७	.७७	१४	.२३	२०
२१	मंगल	१		८	.६७	१५	.१६	२१
२२	बुध	२	(कृष्ण पक्ष)	९	.५७	१६	.०९	२२
२३	गुरु	↑ ३		१०	.४८	१७	.०३ }	२३
						१८	.९७ }	
२४	शुक्र	फरवरी ४		११	.३९	१९	.९१	२४
२५	शनि	↓ ५		१२	.३२	२०	.८७	२५
२६	रवि	६		१३	.२६	२१	.८४	२६
२७	सोम	७		१४	.२१	२२	.८२	२७
२८	मंगल	८		अ	.१७	२३	.८४	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— २९	बुध	९		१	.१६	२४	.८७	— २९
१	गुरु	१०		२	.१६	२५	.९१	१
२	शुक्र	११		३	.२०	२६	.९८	२
३	शनि	१२		४	.२६	...	....	३
४	रवि	१३		५	.३३	२७	.०७	४
५	सोम	१४	(शुक्ल पक्ष)	६	.४१	१	.१७	५
६	मंगल	१५		७	.४९	२	.२८	६
७	बुध	१६		८	.५८	३	.३८	७
८	गुरु	↑ १७		९	.६६	४	.४८	८
९	शुक्र	फरवरी १८		१०	.७२	५	.५७	९
१०	शनि	१९		११	.७७	६	.६५	१०
११	रवि	↓ २०		१२	.८०	७	.७१	↑ ११
१२	सोम	२१		१३	.८१	८	.७४	जमादि-उल-अव्वल १२
१३	मंगल	२२		१४	.८१	९	.७५	१३
परिधावी ↑ १४	बुध	२३	↑	पू	.७८	१०	.७४	१४
कुम्भ १५	गुरु	२४	माघ	१	.७२	११	.७२	१५
↓ १६	शुक्र	२५	↓	२	.६५	१२	.६८	१६
१७	शनि	२६		३	.५७	१३	.६३	१७
१८	रवि	२७		४	.४८	१४	.५७	१८
१९	सोम	— २८		५	.३९	१५	.५०	↓ १९
२०	मंगल	१		६	.२९	१६	.४३	२०
२१	बुध	२		७	.१९	१७	.३६	२१
२२	गुरु	३		८	.०९	१८	.३०	२२
२३	शुक्र	४	{	९	.००	१९	.२४	२३
		↑	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९२			
२४	शनि	मार्च ५		११	.८६	२०	.२०	२४
२५	रवि	६		१२	.८२	२१	.१७	२५
२६	सोम	↓ ७		१३	.७९	२२	.१६	२६
२७	मंगल	८		१४	.७७	२३	.१६	२७
२८	बुध	९		अ	.७८	२४	.१८	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो ज ते हैं।

१८६

दयानन्दाब्द	—२८–२९	ईस्वी सन्	—१८५३	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९०९	शकाब्द	—१७७४–७५	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९०९	हिजरी सन्	—१२६९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५३	बंगाब्द	—१२५८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२९ गुरु	१०	१	.८२	२५	.२२	२९
— ३० शुक्र	११	२	.८७	२६	.२८	— ३०
१ शनि	१२	३	.९४	२७	.३७	१
२ रवि	१३	...	....	१	.४७	२
३ सोम	१४	४ (शुक्ल पक्ष)	.०२	२	.५८	३
४ मंगल	१५	५	.१०	३	.६८	४
५ बुध	१६	६	.१९	४	.७८	५
६ गुरु	१७	७	.२६	५	.८८	६
७ शुक्र	१८	८	.३२	६	.९६	७
८ शनि	१९	९	.३७	...	....	८
९ रवि	२०	१०	.४१	७	.०२	९
१० सोम	↑ २१	११	.४१	८	.०६	१०
११ मंगल	मार्च २२	१२	.४०	९	.०७	↑ ११
१२ बुध	↓ २३	१३	.३६	१०	.०७	१२
परिधावी ↑ १३ गुरु	२४	↑ १४	.३१	११	.०६	१३
←मीन→ १४ शुक्र	२५	फाल्गुन पू	.२४	१२ / १३	.०२ / .९७	जमादि-उल-आखिर, १४
↓ १५ शनि	२६	↓ १	.१६	१४	.९१	१५
१६ रवि	२७	२ / ३	.०६ / .९६	१५	.८५	१६
१७ सोम	२८	४	.८६	१६	.७८	↓ १७
१८ मंगल	२९	५	.७६	१७	.७१	१८
१९ बुध	३०	६	.६७	१८	.६४	१९
२० गुरु	— ३१	७	.५८	१९	.५८	२०
२१ शुक्र	१	८	.५०	२०	.५३	२१
२२ शनि	२ (कृष्ण पक्ष)	९	.४४	२१	.५०	२२
२३ रवि	↑ ३	१०	.३९	२२	.४८	२३
२४ सोम	अप्रैल ४	११	.३६	२३	.४८	२४
२५ मंगल	↓ ५	१२	.३४	२४	.४९	२५
२६ बुध	६	१३	.३५	२५	.५३	२६
२७ गुरु	७	१४	.३९	२६	.६०	२७
२८ शुक्र	८	अ	.४४	२७	.६८	२८

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—२९–३०	ईस्वी सन्	—१८५३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१०	शकाब्द	—१७७५	चन्द्र ग्रहण—	o
(व) गुजराती	—१९०९	हिजरी सन्	—१२६९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५३–५४	वंगाब्द	— १२५८–५९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२९	शनि	९		१	.५०	१	.७७	— २९
— ३०	रवि	१०		२	.५७	२	.८७	१
१	सोम	११		३	.६६	३	.९८	२
२	मंगल	१२		४	.७५	...	....	३
३	बुध	१३		५	८३	४	.०९	४
४	गुरु	१४	(शुक्ल पक्ष)	६	.८९	५	.१९	५
५	शुक्र	१५		७	.९४	६	.२७	६
६	शनि	१६		८	९६	७	.३३	७
७	रवि	१७		९	.९६	८	.३७	८
८	सोम	१८		१०	.९५	९	.३९	९
९	मंगल	१९		११	.९१	१०	.४०	१०
१०	बुध	↑ अप्रैल २०		१२	.८५	११	.३८	११
११	गुरु	२१		१३	.७८	१२	.३५	१२
१२	शुक्र	२२		१४	.७०	१३	.३०	१३
१३	शनि	↓ २३	↑ चैत्र	पू	.६१	१४	.२४	↑ रजब १४
प्रमादी ↑ मेष १४	रवि	२४		१	.५१	१५	.१८	१५
१५	सोम	२५		२	.४१	१६	.१२	१६
↓ १६	मंगल	२६	↓	३	.३१	१७	.०५	↓ १७
						१८	.९८	
१७	बुध	२७		४	.२१	१९	.९२	१८
१८	गुरु	२८		५	.१२	२०	.८७	१९
१९	शुक्र	२९		६	.०४	२१	.८३	२०
				७	.९७			
२०	शनि	— ३०	(कृष्ण पक्ष)	८	.९२	२२	.८१	२१
२१	रवि	१		९	.८९	२३	.८०	२२
२२	सोम	२		१०	.८७	२४	.८१	२३
२३	मंगल	↑ मई ३		११	.८८	२५	.८५	२४
२४	बुध	४		१२	.९१	२६	.९१	२५
२५	गुरु	↓ ५		१३	.९६	२७	.९९	२६
२६	शुक्र	६		...	....	...	....	२७
२७	शनि	७		१४	.०२	१	.०७	२८
२८	रवि	८		अ	.१०	२	.१७	२९

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
प्रमादी मेष २९	सोम	९		१	.१९	३	.२८	— ३०
३०	मंगल	१०		२	.२७	४	.३९	१
— ३१	बुध	११		३	.३४	५	.४९	२
१	गुरु	१२		४	.४०	६	.५७	३
२	शुक्र	१३		५	.४५	७	.६४	४
३	शनि	१४	(शुक्ल पक्ष)	६	.४८	८	.६९	५
४	रवि	१५		७	.४९	९	.७२	६
५	सोम	१६		८	.४७	१०	.७३	७
६	मंगल	१७		९	.४३	११	.७१	८
७	बुध	१८		१०	.३७	१२	.६८	९
८	गुरु	१९		११	.३०	१३	.६४	१०
९	शुक्र	↑ मई २०		१२	.२२	१४	.५९	११
१०	शनि	२१		१३	.१२	१५	.५३	↑ शाबान १२
११	रवि	↓ २२	↑ वैशाख	१४	.०२	१६	.४६	१३
				पू	.९२			
१२	सोम	२३		१	.८२	१७	.३९	↓ १४
१३	मंगल	२४	↓	२	.७२	१८	.३२	१५
प्रमादी ↑ वृषभ १४	बुध	२५		३	.६३	१९	.२६	१६
१५	गुरु	२६		४	.५५	२०	.२१	१७
↓ १६	शुक्र	२७		५	.४८	२१	.१६	१८
१७	शनि	२८		६	.४३	२२	.१३	१९
१८	रवि	२९		७	.३९	२३	.१२	२०
१९	सोम	३०		८	.३८	२४	.१३	२१
२०	मंगल	— ३१		९	.३८	२५	.१७	२२
२१	बुध	१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४१	२६	.२२	२३
२२	गुरु	२		११	.४६	२७	.२८	२४
२३	शुक्र	↑ जून ३		१२	.५२	१	.३७	२५
२४	शनि	४		१३	.५९	२	.४७	२६
२५	रवि	↓ ५		१४	.६८	३	.५८	२७
२६	सोम	६		अ	.७७	४	.६९	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो ज ते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.४६ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.३६ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—२९–३०	ईस्वी सन्	—१८५३	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१०	शकाब्द	—१७७५	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९०९	हिजरी सन्	—१२६९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५४	बंगाब्द	—१२५९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
प्रमादी ↑ वृष०	२७	मंगल	७		१	.८४	५	.७९	— २९
	२८	बुध	८		२	९०	६	.८८	१
	२९	गुरु	९		३	.९४	७	.९५	२
↓	३०	शुक्र	१०		४	.९६	.	....	३
	३१	शनि	११	(शुक्ल पक्ष)	५	.९७	८	.०१	४
—	३२	रवि	१२		६	.९५	९	.०४	५
	१	सोम	१३		७	.९२	१०	.०५	६
	२	मंगल	१४		८	.८७	११	.०४	७
	३	बुध	१५		९	.८०	१२ / १३	.०१ / .९८	८
	४	गुरु	१६		१०	.७१	१४	.९३	९
	५	शुक्र	↑ १७		११	.६१	१५	.८६	१०
	६	शनि	जून० १८		१२	.५१	१६	.७९	११
	७	रवि	↓ १९		१३	.४१	१७	.७२	↑ १२
	८	सोम	२०	↑	१४	.३१	१८	.६६	१३
	९	मंगल	२१	ज्येष्ठ O	पू	.२१	१९	.६०	रमजान १४
↑	१०	बुध	२२		१	.१२	२०	.५४	१५
प्रमादी मिथुन०	११	गुरु	२३	↓	२ / ३	.०४ / .९७	२१	.४९	↓ १६
↓	१२	शुक्र	२४		४	.९१	२२	.४६	१७
	१३	शनि	२५		५	.८७	२३	.४४	१८
	१४	रवि	२६		६	.८५	२४	.४६	१९
	१५	सोम	२७		७	.८६	२५	.४९	२०
	१६	मंगल	२८		८	.८९	२६	.५३	२१
	१७	बुध	२९	(कृष्ण पक्ष)	९	.९३	२७	.५९	२२
	१८	गुरु	— ३०		१०	.९९	१	.६७	२३
	१९	शुक्र	१		...	....	२	.७८	२४
	२०	शनि	↑ २		११	.०७	३	.८८	२५
	२१	रवि	३		१२	.१५	४	.९९	२६
	२२	सोम	जुलाई० ४		१३	.२३	...	....	२७
	२३	मंगल	↓ ५		१४	.३०	५	.०९	२८
	२४	बुध	६		अ	.३७	६	.१८	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२५	गुरु	७		१	.४१	७	.२६	— ३०
प्रमादी ↑	२६	शुक्र	८		२	४४	८	.३२	१
मिथुन०	२७	शनि	९		३	.४५	९	.३६	२
	२८	रवि	१०		४	.४३	१०	.३७	३
↓	२९	सोम	११		५	.३९	११	.३७	४
	३०	मंगल	१२	(शुक्ल पक्ष)	६	.३४	१२	.३५	५
—	३१	बुध	१३		७	२७	१३	.३१	६
	१	गुरु	१४		८	.१९	१४	.२६	७
	२	शुक्र	१५		९	.१०	१५	.२०	८
	३	शनि	१६		१० / ११	.०० / .९०	१६	.१३	९
	४	रवि	↑ १७		१२	.८०	१७	.०६	१०
	५	सोम	जुलाई० १८		१३	.७०	१८ / १९	.०० / .९४	११
	६	मंगल	↓ १९	↑	१४	.६०	२०	.८८	↑ १२
	७	बुध	२०	आषाढ़	पू	.५१	२१	.८३	शव्वाल १३
	८	गुरु	२१		१	.४४	२२	.७९	१४
	९	शुक्र	२२	↓	२	.३९	२३	.७८	↓ १५
प्रमादी ↑ कर्क०	१०	शनि	२३		३	.३६	२४	.७८	१६
	११	रवि	२४		४	.३३	२५	.८०	१७
↓	१२	सोम	२५		५	.३३	२६	.८४	१८
	१३	मंगल	२६		६	.३६	२७	.९०	१९
	१४	बुध	२७		७	.४०	१	.९८	२०
	१५	गुरु	२८	(कृष्ण पक्ष)	८	.४६	...	....	२१
	१६	शुक्र	२९		९	.५४	२	.०८	२२
	१७	शनि	३०		१०	.६३	३	.१८	२३
	१८	रवि	— ३१		११	.७१	४	.२९	२४
	१९	सोम	↑ १		१२	.७८	५	.३९	२५
	२०	मंगल	अगस्त २		१३	.८४	६	.४९	२६
	२१	बुध	३		१४	.८९	७	.५७	२७
	२२	गुरु	↓ ४		अ	.९३	८	.६३	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—१२९-३०	ईस्वी सन्	—१८५३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१०	शकाब्द	—१७७५	चन्द्र ग्रहण—	○
(व) गुजराती	—१९०९	हिजरी सन्	—१२६९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५४	बंगाब्द	— १२५९	अमावस्या —	अ

१८९

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष	माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
		२३	शुक्र		५		१	.९४	९	.६७	—	२९
		२४	शनि		६		२	.९२	१०	.६९		१
		२५	रवि		७		३	.८८	११	.७०		२
प्रमादी	↑	२६	सोम		८		४	८३	१२	.६८		३
	कर्क	२७	मंगल		९		५	.७७	१३	.६५		४
	↓	२८	बुध		१०	(शुक्ल पक्ष)	६	.६९	१४	.६०		५
		२९	गुरु		११		७	.६०	१५	.५४		६
		३०	शुक्र		१२		८	.५०	१६	.४८		७
		३१	शनि		१३		९	.४०	१७	.४१		८
	—	३२	रवि		१४		१०	.३०	१८	.३४		९
		१	सोम		१५		११	.२०	१९	.२७		१०
		२	मंगल		१६		१२	.११	२०	.२१		११
		३	बुध	↑	१७		{१३	.०२	२१	.१६		१२
							{१४	.९४				
		४	गुरु	अगस्त	१८	↑	पू	.८८	२२	.१३	↑	१३
		५	शुक्र	↓	१९	श्रावण	१	.८५	२३	.१०	जिलक़ाद	१४
		६	शनि		२०		२	.८३	२४	.१०		१५
		७	रवि		२१	↓	३	.८४	२५	.११	↓	१६
		८	सोम		२२		४	.८६	२६	.१५		१७
		९	मंगल		२३		५	.९०	२७	.२१		१८
	↑	१०	बुध		२४		६	.९६	१	.२९		१९
प्रमादी	सिंह	११	गुरु		२५		...	. ..	२	.३८		२०
	↓	१२	शुक्र		२६		७	.०४	३	.४८		२१
		१३	शनि		२७		८	.१२	४	.५९		२२
		१४	रवि		२८	(कृष्ण पक्ष)	९	.२१	५	.७०		२३
		१५	सोम		२९		१०	.२८	६	.८०		२४
		१६	मंगल		३०		११	.३५	७	.८८		२५
		१७	बुध	—	३१		१२	.४०	८	.९४		२६
		१८	गुरु		१		१३	.४३	९	.९९		२७
		१९	शुक्र	सित०	२		१४	.४४	...	....		२८
		२०	शनि		३		अ	.४३	१०	.०२		२९

नाक्षत्रिक वर्ष	माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
		२१	रवि		४		१	.४०	११	.०३	—	३०
		२२	सोम		५		२	.३५	१२	.०१ }		१
									१३	.९८ }		
		२३	मंगल		६		३	.२८	१४	.९३		२
प्रमादी	↑	२४	बुध		७		४	.२०	१५	.८७		३
	सिंह	२५	गुरु		८	(शुक्ल पक्ष)	५	.११	१६	.८१		४
	↓	२६	शुक्र		९		{६	.०१	१७	.७५		५
							{७	.९१				
		२७	शनि		१०		८	.८१	१८	.६८		६
		२८	रवि		११		९	.७१	१९	.६१		७
		२९	सोम		१२		१०	.६२	२०	.५५		८
		३०	मंगल		१३		११	.५४	२१	.५०		९
	—	३१	बुध		१४		१२	.४७	२२	.४६	↑	१०
		१	गुरु	↑	१५		१३	.४२	२३	.४३		११
		२	शुक्र	सितम्बर	१६	↑	१४	.३८	२४	.४२	ज़िलहिज्ज	१२
		३	शनि		१७	भाद्रपद	पू	.३६	२५	.४३		१३
		४	रवि	↓	१८		१	.३५	२६	.४७		१४
		५	सोम		१९	↓	२	.३८	२७	.५२	↓	१५
		६	मंगल		२०		३	.४३	१	.५९		१६
	↑	७	बुध		२१		४	.४९	२	.६८		१७
प्रमादी	कन्या	८	गुरु		२२		५	.५७	३	.७८		१८
		९	शुक्र		२३		६	.६५	४	.८९		१९
	↓	१०	शनि		२४		७	.७३	...	....		२०
		११	रवि		२५		८	.८१	५	.००		२१
		१२	सोम		२६	(कृष्ण पक्ष)	९	.८८	६	.१०		२२
		१३	मंगल		२७		१०	.९४	७	.१८		२३
		१४	बुध		२८		११	.९७	८	.२५		२४
		१५	गुरु		२९		१२	.९९	९	.३०		२५
		१६	शुक्र	—	३०		१३	.९७	१०	.३४		२६
		१७	शनि	अ०	१		१४	.९४	११	.३५		२७
		१८	रवि		२		अ	.९०	१२	.३४		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —२९–३०	ईस्वी सन् —१८५३	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९१०	शकाब्द —१७७५	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती —१९०९–१०	हिजरी सन् —१२६९–७०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९५४	बंगाब्द —१२५९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१९	सोम		३		१	.८३	१३	.३१		— २९
	२०	मंगल		४		२	.७५	१४	.२७		१
	२१	बुध		५		३	.६६	१५	.२२		२
	२२	गुरु		६		४	.५७	१६	.१६		३
प्रमादी ←कन्या→	२३	शुक्र		७	(शुक्ल पक्ष)	५	.४७	१७	.०९		४
	२४	शनि		८		६	.३७	१८ १९	.०२ .९५		५
	२५	रवि		९		७	.२७	२०	.८९		६
	२६	सोम		१०		८	.१८	२१	.८४		७
	२७	मंगल		११		९	.१०	२२	.७९		८
	२८	बुध		१२		१० ११	.०३ .९८	२३	.७६		९
	२९	गुरु	←अक्टूबर→	१३		१२	.९४	२४	.७४		१०
	— ३०	शुक्र		१४		१३	.९३	२५	.७६		११
	१	शनि		१५	←आश्विन→	१४	.९३	२६	.७९	←मुहर्रम→	१२
	२	रवि		१६		पू	.९५	२७	.८३		१३
	३	सोम		१७		...	....	१	.८९		१४
	४	मंगल		१८		१	.००	२	.९८		१५
	५	बुध		१९		२	.०६	...	..		१६
	६	गुरु		२०		३	.१४	३	.०८		१७
	७	शुक्र		२१		४	.२३	४	.१९		१८
	८	शनि		२२		५	.३२	५	.३०		१९
प्रमादी ←तुला→	९	रवि		२३		६	.४०	६	.४०		२०
	१०	सोम		२४		७	.४७	७	.४९		२१
	११	मंगल		२५		८	.५२	८	.५६		२२
	१२	बुध		२६		९	.५५	९	.६२		२३
	१३	गुरु		२७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५७	१०	.६६		२४
	१४	शुक्र		२८		११	.५५	११	.६७		२५
	१५	शनि		२९		१२	.५३	१२	.६६		२६
	१६	रवि		३०		१३	.४९	१३	.६४		२७
	१७	सोम		— ३१		१४	.४२	१४	.६१		२८
	१८	मंगल		१		अ	.३४	१५	.५६		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१९	बुध		२		१	.२५	१६	.५०		— ३०
	२०	गुरु		३		२	.१६	१७	.४३		१
	२१	शुक्र		४		३ ४	.०६ .९६	१८	.३६		२
	२२	शनि		५		५	.८६	१९	.२९		३
प्रमादी ←तुला→	२३	रवि		६	(शुक्ल पक्ष)	६	.७७	२०	.२३		४
	२४	सोम		७		७	.६९	२१	.१७		५
	२५	मंगल		८		८	.६३	२२	.१२		६
	२६	बुध		९		९	.५८	२३	०९		७
	२७	गुरु		१०		१०	.५४	२४	.०७		८
	२८	शुक्र		११		११	.५३	२५	.०८		९
	२९	शनि		१२		१२	.५३	२६	.१०		१०
	— ३०	रवि		१३		१३	.५७	२७	.१४		११
	१	सोम	←नवम्बर→	१४	←कार्तिक→	१४	.६२	१	.२०		१२
	२	मंगल		१५		पू	.६९	२	.२८		१३
	३	बुध		१६		१	.७६	३	.३८	←सफर→	१४
	४	गुरु		१७		२	.८४	४	.४८		१५
	५	शुक्र		१८		३	.९४	५	.५९		१६
	६	शनि		१९		...	....	६	.७०		१७
	७	रवि		२०		४	.०२	७	.८०		१८
प्रमादी ←वृश्चिक→	८	सोम		२१		५	.०८	८	.८८		१९
	९	मंगल		२२		६	.१३	९	.९४		२०
	१०	बुध		२३		७	.१८	१०	.९७		२१
	११	गुरु		२४		८	.१९	११	.९९		२२
	१२	शुक्र		२५	(कृष्ण पक्ष)	९	.१७	१२	.९९		२३
	१३	शनि		२६		१०	.१४	१३	.९८		२४
	१४	रवि		२७		११	.१०	१४	.९४		२५
	१५	सोम		२८		१२ १३	.०४ .९६	१५	.८९		२६
	१६	मंगल		२९		१४	.८८	१६	.८३		२७
	१७	बुध		— ३०		अ	.७८	१७	.७७		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—२९-३०	ईस्वी सन्	—१८५३-५४	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१०	शकाब्द	—१७७५	चन्द्र ग्रहण—	o
(ब) गुजराती	—१९१०	हिजरी सन्	—१२७०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५४	बंगाब्द	— १२५९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१८	गुरु		१		१	.६८	१८	.७०		— २९
	१९	शुक्र		२		२	.५८	१९	.६३		१
	२०	शनि		३		३	.४८	२०	.५६		२
	२१	रवि		४		४	३९	२१	.५०		३
प्रमादी ↑	२२	सोम		५		५	.३१	२२	.४५		४
←वृश्चिक→	२३	मंगल		६	(शुक्ल पक्ष)	६	.२५	२३	.४२		५
	२४	बुध		७		७	.२१	२४	.४०		६
↓	२५	गुरु		८		८	.१८	२५	.४०		७
	२६	शुक्र		९		९	.१६	२६	.४१		८
	२७	शनि		१०		१०	.१७	२७	.४५		९
	२८	रवि		११		११	.२१	१	.५१		१०
	२९	सोम		१२		१२	.२६	२	.५९		११
—	३०	मंगल		१३		१३	.३३	३	.६८	↑	१२
	१	बुध		१४		१४	.४१	४	.७८		१३
	२	गुरु	↑	१५	↑	पू	.५०	५	.८९		१४
	३	शुक्र		१६		१	.५९	...	....	←रबी-उल-अव्वल→	१५
	४	शनि	←दिसम्बर→	१७	←मार्गशीर्ष→	२	.६७	६	.००		१६
	५	रवि	↓	१८		३	.७४	७	.१०		१७
	६	सोम		१९	↓	४	.७९	८	.१८	↓	१८
	७	मंगल		२०		५	.८२	९	.२५		१९
प्रमादी ↑	८	बुध		२१		६	.८३	१०	.२९		२०
←धनु→	९	गुरु		२२		७	.८२	११	.३१		२१
↓	१०	शुक्र		२३		८	.७९	१२	.३२		२२
	११	शनि		२४		९	.७४	१३	.३१		२३
	१२	रवि		२५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६८	१४	.२७		२४
	१३	सोम		२६		११	.६१	१५	.२३		२५
	१४	मंगल		२७		१२	.५२	१६	.१७		२६
	१५	बुध		२८		१३	.४२	१७	.११		२७
	१६	गुरु		२९		१४	.३२	१८ }	.०४ }		२८
								१९ }	.९७ }		
	१७	शुक्र		३०		अ	.२२	२०	.९०		२९

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१८	शनि		— ३१		१	.१३	२१	.८४		— ३०
	१९	रवि		१		{ २	.०४	२२	.७९		१
						{ ३	.९६				
	२०	सोम		२		४	.९०	२३	.७६		२
प्रमादी ↑	२१	मंगल		३		५	.८५	२४	.७३		३
←धनु→	२२	बुध		४	(शुक्ल पक्ष)	६	.८२	२५	.७२		४
↓	२३	गुरु		५		७	.८१	२६	.७३		५
	२४	शुक्र		६		८	.८२	२७	.७६		६
	२५	शनि		७		९	.८५	१	.८२		७
	२६	रवि		८		१०	.९०	२	.९०		८
	२७	सोम		९		११	.९७	३	.९८		९
	२८	मंगल		१०		...	....	...	....		१०
—	२९	बुध		११		१२	.०५	४	.०८	↑	११
	१	गुरु		१२		१३	.१५	५	.१९		१२
	२	शुक्र	↑	१३	↑	१४	.२४	६	.३०		१३
	३	शनि	←जनवरी→	१४	←पौष→	पू	.३२	७	.४०	←रबी-उल-आखिर→	१४
	४	रवि		१५		१	.३९	८	.४९		१५
	५	सोम	↓	१६	↓	२	.४४	९	.५६		१६
	६	मंगल		१७		३	.४७	१०	.६०		१७
	७	बुध		१८		४	.४७	११	.६३	↓	१८
प्रमादी ↑	८	गुरु		१९		५	.४६	१२	.६५		१९
←मकर→	९	शुक्र		२०		६	.४३	१३	.६३		२०
↓	१०	शनि		२१		७	.३८	१४	.६०		२१
	११	रवि		२२		८	.३२	१५	.५६		२२
	१२	सोम		२३	(कृष्ण पक्ष)	९	.२४	१६	.५१		२३
	१३	मंगल		२४		१०	.१५	१७	.४५		२४
	१४	बुध		२५		{ ११	.०५	१८	.३८		२५
						{ १२	.९५				
	१५	गुरु		२६		१३	.८५	१९	.३१		२६
	१६	शुक्र		२७		१४	.७६	२०	.२४		२७
	१७	शनि		२८		अ	.६७	२१	.१८		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्ता, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—२९–३०	ईस्वी सन्	—१८५४	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१०	शकाब्द	—१७७५–७६	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१०	हिजरी सन्	—१२७०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५४	बंगाब्द	—१२५९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१८	रवि		२९		१	.६०	२२	.१३		—२९
	१९	सोम	जन०	३०		२	.५४	२३	.०९		१
	२०	मंगल		—३१		३	.४९	२४	०६		२
	२१	बुध		१		४	.४६	२५	.०४		३
	२२	गुरु		२		५	.४४	२६	.०५		४
प्रमादी ↑मकर↓	२३	शुक्र		३	(शुक्ल पक्ष)	६	.४६	२७	.०९		५
	२४	शनि		४		७	.५०	१	.१३		६
	२५	रवि		५		८	.५५	२	२०		७
	२६	सोम		६		९	.६२	३	.२८		८
	२७	मंगल		७		१०	.७०	४	.३८		९
	२८	बुध		८		११	.७९	५	.४९		१०
	—२९	गुरु		९		१२	.८८	६	.६०		११
	१	शुक्र		१०		१३	.९६	७	.७०		१२
	२	शनि		११		...	....	८	.७९		१३
	३	रवि		१२		१४	.०३	९	.८६		१४
	४	सोम		१३	↑माघ↓	पू	.०८	१०	.९२		१५
	५	मंगल	↑फरवरी↓	१४		१	.१०	११	.९६	↑जमादि-उल-अव्वल↓	१६
	६	बुध		१५		२	.११	१२	.९७		१७
	७	गुरु		१६		३	.०९	१३	.९६		१८
	८	शुक्र		१७		४	.०६	१४	.९४		१९
प्रमादी ↑कुम्भ↓	९	शनि		१८		५	.०१	१५	.९०		२०
						६	.९४				
	१०	रवि		१९		७	.८६	१६	.८५		२१
	११	सोम		२०		८	.७७	१७	.७९		२२
	१२	मंगल		२१		९	.६७	१८	.७२		२३
	१३	बुध		२२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५७	१९	.६५		२४
	१४	गुरु		२३		११	.४७	२०	.५८		२५
	१५	शुक्र		२४		१२	.३८	२१	.५२		२६
	१६	शनि		२५		१३	.२९	२२	.४६		२७
	१७	रवि		२६		१४	.२१	२३	.४२		२८
	१८	सोम		२७		अ	.१५	२४	.३९		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१९	मंगल		—२८		१	.११	२५	.३७		—३०
	२०	बुध		१		२	.०८	२६	.३८		१
	२१	गुरु		२		३	.०७	२७	.४०		२
	२२	शुक्र		३		४	.०८	१	.४४		३
	२३	शनि		४		५	.११	२	.५१		४
प्रमादी ↑कुम्भ↓	२४	रवि		५	(शुक्ल पक्ष)	६	.१६	३	.५९		५
	२५	सोम		६		७	.२३	४	.६९		६
	२६	मंगल		७		८	.३२	५	.८०		७
	२७	बुध		८		९	.४१	६	.९०		८
	२८	गुरु		९		१०	.५०				९
	२९	शुक्र		१०		११	.५८	७	.००		१०
	—३०	शनि		११		१२	.६४	८	.०९		११
	१	रवि		१२		१३	.६८	९	.१७		१२
	२	सोम		१३		१४	.७०	१०	.२४		१३
	३	मंगल		१४		पू	.७१	११	.२८		१४
	४	बुध	↑मार्च↓	१५	↑फाल्गुन↓	१	.६९	१२	.२९		१५
	५	गुरु		१६		२	.६६	१३	.२९	↑जमादि-उल-आखिर↓	१६
	६	शुक्र		१७		३	.६०	१४	.२७		१७
	७	शनि		१८		४	.५३	१५	२४		१८
	८	रवि		१९		५	.४५	१६	.१९		१९
प्रमादी ↑मीन↓	९	सोम		२०		६	.३६	१७	.१३		२०
	१०	मंगल		२१		७	.२६	१८	.०६		२१
								१९	.९९		
	११	बुध		२२		८	.१६	२०	.९२		२२
	१२	गुरु		२३	(कृष्ण पक्ष)	९	.०६	२१	.८६		२३
						१०	.९७				
	१३	शुक्र		२४		११	.८९	२२	.८०		२४
	१४	शनि		२५		१२	.८१	२३	.७५		२५
	१५	रवि		२६		१३	.७४	२४	.७१		२६
	१६	सोम		२७		१४	.६९	२५	.७०		२७
	१७	मंगल		२८		अ	.६६	२६	.७०		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ३०-३१	ईस्वी सन्	—	१८५४	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९११	शकाब्द	—	१७७६	चन्द्र ग्रहण	O
(ब) गुजराती	— १९१०	हिजरी सन्	—	१२७०	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९५४-५५	बंगाब्द	—	१२५९-६०	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१८ बुध	मार्च २९		१	.६५	२७	.७१	— २९
	१९ गुरु	३०		२	.६७	१	.७५	१
	२० शुक्र	—३१		३	.७०	२	.८१	२
	२१ शनि	१		४	.७५	३	८९	३
	२२ रवि	२		५	.८२	४	.९९	४
प्रमादी ←मीन→	२३ सोम	३	(शुक्ल पक्ष)	६	.९०	..	...	५
	२४ मंगल	४		७	.९९	५	.०९	६
	२५ बुध	५		...	...	६	.२०	७
	२६ गुरु	६		८	.०८	७	.३०	८
	२७ शुक्र	७		९	.१५	८	.४०	९
	२८ शनि	८		१०	.२१	९	.४९	१०
	२९ रवि	९		११	.२५	१०	.५५	११
	३० सोम	१०		१२	.२७	११	.५९	१२
——	३१ मंगल	११		१३	.२७	१२	.६१	१३
	१ बुध	१२	↑	१४	.२५	१३	.६१	↑ १४
	२ गुरु	↑ १३	चैत्र	पू	.२२	१४	.६०	रज्जब १५
	३ शुक्र	अप्रैल १४	↓	१	.१६	१५	.५७	↓ १६
	४ शनि	↓ १५		२	.०९	१६	.५२	१७
	५ रवि	१६	{	३	.०१	१७	.४६	१८
			{	४	.९२			
आनन्द ←मेष→	६ सोम	१७		५	.८२	१८	.४०	१९
	७ मंगल	१८		६	.७२	१९	.३४	२०
	८ बुध	१९		७	.६२	२०	.२७	२१
	९ गुरु	२०		८	.५२	२१	.२०	२२
	१० शुक्र	२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.४३	२२	.१३	२३
	११ शनि	२२		१०	.३५	२३	.०८	२४
	१२ रवि	२३		११	.२८	२४	.०४	२५
	१३ सोम	२४		१२	.२३	२५	.०३	२६
	१४ मंगल	२५		१३	.२०	२६	.०२	२७
	१५ बुध	२६		१४	.१९	२७	.०४	२८
	१६ गुरु	२७		अ	.२०	१	.०५	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१७ शुक्र	अ० २८		१	.२४	२	.१२	— ३०
	१८ शनि	२९		२	.२९	३	.२०	१
	१९ रवि	— ३०		३	.३५	४	.२९	२
	२० सोम	१		४	.४२	५	.३९	३
	२१ मंगल	२		५	.५१	६	.५०	४
आनन्द ←मेष→	२२ बुध	३	(शुक्ल पक्ष)	६	.६०	७	.६१	५
	२३ गुरु	४		७	.६७	८	.७१	६
	२४ शुक्र	५		८	.७३	९	.७९	७
	२५ शनि	६		९	.७७	१०	.८६	८
	२६ रवि	७		१०	.८०	११	.९१	९
	२७ सोम	८		११	.८०	१२	.९४	१०
	२८ मंगल	९		१२	.७९	१३	.९५	११
	२९ बुध	१०		१३	.७४	१४	.९३	१२
	३० गुरु	११		१४	.६८	१५	.९०	↑ १३
—	३१ शुक्र	१२	↑ O	पू	.६१	१६	.८६	शाबान १४
	१ शनि	↑ १३	वैशाख	१	.५३	१७	.८०	१५
	२ रवि	मई १४		२	.४३	१८	.७४	↓ १६
	३ सोम	↓ १५	↓	३	.३३	१९	.६७	१७
	४ मंगल	१६		४	.२३	२०	.६०	१८
	५ बुध	१७		५	.१३	२१	.५३	१९
	६ गुरु	१८	{	६	.०३	२२	.४७	२०
			{	७	.९४			
आनन्द ←वृष→	७ शुक्र	१९		८	.८६	२३	.४२	२१
	८ शनि	२०		९	.७९	२४	.३८	२२
	९ रवि	२१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७४	२५	.३५	२३
	१० सोम	२२		११	.७२	२६	.३४	२४
	११ मंगल	२३		१२	.७१	२७	.३५	२५
	१२ बुध	२४		१३	.७१	१	.३८	२६
	१३ गुरु	२५		१४	.७४	२	.४४	२७
	१४ शुक्र	२६		अ	.७९	३	.५१	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.७२ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.६२ (आर्य सि०)

१९५४

दयानन्दाब्द	— ३०–३१	ईस्वी सन्	— १८५४	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९११	शकाब्द	— १७७६	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९१०	हिजरी सन्	— १२७०	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५५	बंगाब्द	— १२६०	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	माह एवं दिनांक	अंग्रेजी महीना	साप्ताहिक दिवस एवं दिनांक	भारतीय माह*	पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१५ शनि		२७			१	.८५	४	.५९		— २९
	१६ रवि		२८			२	.९३	५	.६९		१
	१७ सोम	मई	२९			...	....	६	.८०		२
	१८ मंगल		३०			३	.०२	७	.९१		३
	१९ बुध		— ३१			४	.१०	...	....		४
	२० गुरु		१			५	.१७	८	.०१		५
	२१ शुक्र		२			६	.२३	९	.१०		६
आनन्द वृषभ	२२ शनि		३		(शुक्ल पक्ष)	७	.२७	१०	१७		७
	२३ रवि		४			८	.२९	११	.२२		८
	२४ सोम		५			९	.२९	१२	.२६		९
	२५ मंगल		६			१०	.२८	१३	.२७		१०
	२६ बुध		७			११	२४	१४	.२६		११
	२७ गुरु		८			१२	.१९	१५	.२३		१२
	२८ शुक्र		९			१३	.१२	१६	.१९		१३
	२९ शनि		१०			१४	.०३	१७	.१४		१४
						पू	.९३				
	३० रवि		११	ज्येष्ठ		१	.८३	१८	०८	रमजान	१५
	— ३१ सोम	जून	१२			२	.७३	१९	.०१		१६
								२०	.९४		
	१ मंगल		१३			३	.६३	२१	.८७		१७
	२ बुध		१४			४	.५३	२२	.८१		१८
	३ गुरु		१५			५	.४४	२३	.७६		१९
	४ शुक्र		१६			६	.३६	२४	.७१		२०
	५ शनि		१७			७	२९	२५	.६८		२१
आनन्द मिथुन	६ रवि		१८		(कृष्ण पक्ष)	८	.२३	२६	.६६		२२
	७ सोम		१९			९	.२०	२७	.६७		२३
	८ मंगल		२०			१०	.१८	१	.७०		२४
	९ बुध		२१			११	.१९	२	.७५		२५
	१० गुरु		२२			१२	.२१	३	.८१		२६
	११ शुक्र		२३			१३	.२६	४	.८९		२७
	१२ शनि		२४			१४	.३२	५	.९९		२८
	१३ रवि		२५			अ	.४०	..	....		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	माह एवं दिनांक	अंग्रेजी महीना	साप्ताहिक दिवस एवं दिनांक	भारतीय माह*	पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१४ सोम		२६			१	.४९	६	.१०		— ३०
	१५ मंगल		२७			२	.५७	७	.२१		१
	१६ बुध	जून	२८			३	.६४	८	.३१		२
	१७ गुरु		२९			४	.७०	९	.४०		३
	१८ शुक्र		— ३०			५	.७५	१०	.४८		४
	१९ शनि		१			६	.७७	११	.५४		५
	२० रवि		२			७	.७८	१२	.५८		६
	२१ सोम		३		(शुक्ल पक्ष)	८	.७६	१३	.५९		७
	२२ मंगल		४			९	.७२	१४	.५९		८
	२३ बुध		५			१०	.६६	१५	.५६		९
आनन्द मिथुन	२४ गुरु		६			११	.५९	१६	.६२		१०
	२५ शुक्र		७			१२	.५१	१७	.४८		११
	२६ शनि		८			१३	.४१	१८	.४२		१२
	२७ रवि		९			१४	.३१	१९	.३५		१३
	२८ सोम		१०			पू	.२१	२०	.२८		१४
	२९ मंगल		११			१	.११	२१	.२१		१५
	३० बुध		१२	आषाढ़		२	.०१	२२	.१५	शव्वाल	१६
						३	.९१				
	३१ गुरु	जुलाई	१३			४	.८३	२३	.०९		१७
	— ३२ शुक्र		१४			५	.७६	२४	.०४		१८
	१ शनि		१५			६	.७१	२५	.०१		१९
								२६	.९९		
	२ रवि		१६			७	.६७		....		२०
	३ सोम		१७			८	.६५	२७	.००		२१
	४ मंगल		१८		(कृष्ण पक्ष)	९	.६६	१	.०२		२२
	५ बुध		१९			१०	.६९	२	.०६		२३
आनन्द कर्क	६ गुरु		२०			११	.७३	३	.१२		२४
	७ शुक्र		२१			१२	.७९	४	.२०		२५
	८ शनि		२२			१३	.८७	५	.३०		२६
	९ रवि		२३			१४	.९६	६	.४०		२७
	१० सोम		२४			....	.	७	.५१		२८
	११ मंगल		२५			अ	.०४	८	.६१		— २९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ३०-३१	ईस्वी सन्	— १८५४	सूर्य ग्रहण	●	**१९५**	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९११	शकाब्द	— १७७६	चन्द्र ग्रहण	○		
(ब) गुजराती	— १९१०	हिजरी सन्	— १२७०	पूर्णिमा	पू		
कल्यब्द	— ४९५५	बंगाब्द	— १२६०	अमावस्या	अ		

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१२	बुध	२६		१	.११	९	.७०	१
१३	गुरु	↑ २७		२	.१७	१०	.७८	२
१४	शुक्र	जुलाई २८		३	.२३	११	.८५	३
१५	शनि	२९		४	.२५	१२	.८९	४
१६	रवि	↓ ३०	(शुक्ल पक्ष)	५	.२६	१३	.९१	५
१७	सोम	— ३१		६	.२४	१४	.९१	६
१८	मंगल	१		७	.२०	१५	.८९	७
१९	बुध	२		८	.१५	१६	.८६	८
२०	गुरु	३		९	.०८	१७	.८२	९
क्रान्ति ↑ कर्क २१	शुक्र	४		१०	.००	१८	.७६	१०
				११	.९०			
↓ २२	शनि	५		१२	.८०	१९	.६९	११
२३	रवि	६		१३	.७०	२०	.६२	१२
२४	सोम	७	↑	१४	.६०	२१	.५५	↑ १३
२५	मंगल	८	श्रावण	पू	.५०	२२	.४९	ज़िलकाद १४
२६	बुध	↑ ९		१	.४१	२३	.४३	१५
२७	गुरु	अगस्त १०	↓	२	.३३	२४	.३८	↓ १६
२८	शुक्र	११		३	.२६	२५	.३४	१७
२९	शनि	↓ १२		४	.२०	२६	.३२	१८
३०	रवि	१३		५	.१६	२७	.३२	१९
— ३१	सोम	१४		६	.१५	१	.३३	२०
१	मंगल	१५		७	.१६	२	.३७	२१
२	बुध	१६		८	.१८	३	.४३	२२
३	गुरु	१७		९	.२३	४	.५१	२३
क्रान्ति ↑ सिंह ४	शुक्र	१८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.२९	५	.६०	२४
५	शनि	१९		११	.३६	६	.७०	२५
↓ ६	रवि	२०		१२	.४५	७	.८१	२६
७	सोम	२१		१३	.५४	८	.९१	२७
८	मंगल	२२		१४	.६१	...	...	२८
९	बुध	२३		अ	.६७	९	.०१	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१०	गुरु	२४		१	.७२	१०	.१०	— ३०
११	शुक्र	२५		२	.७५	११	.१७	१
१२	शनि	↑ २६		३	.७६	१२	.२१	२
१३	रवि	अगस्त २७		४	.७४	१३	.२३	३
१४	सोम	२८		५	.७१	१४	.२४	४
१५	मंगल	↓ २९	(शुक्ल पक्ष)	६	.६६	१५	.२३	५
१६	बुध	३०		७	.५९	१६	.२०	६
१७	गुरु	— ३१		८	.५१	१७	.१५	७
१८	शुक्र	१		९	.४२	१८	.०९	८
१९	शनि	२		१०	.३२	१९	.०३	९
						२०	.९७	
क्रान्ति ↑ सिंह २०	रवि	३		११	.२२	२१	.९०	१०
२१	सोम	४		१२	.१२	२२	.८३	११
↓ २२	मंगल	५		१३	.०२	२३	.७६	१२
			↑	१४	.९२			↑
२३	बुध	६	भाद्रपद	पू	.८४	२४	.७१	ज़िल हिज्ज १३
२४	गुरु	७		१	.७७	२५	.६७	१४
२५	शुक्र	↑ ८	↓	२	.७१	२६	.६४	१५
२६	शनि	सितम्बर ९		३	.६८	२७	.६४	↓ १६
२७	रवि	१०		४	.६७	१	.६५	१७
२८	सोम	११		५	.६८	२	.६८	१८
२९	मंगल	↓ १२		६	.७१	३	.७३	१९
३०	बुध	१३		७	.७५	४	.८१	२०
— ३१	गुरु	१४		८	.८१	५	.९०	२१
१	शुक्र	१५		९	.८९	....	....	२२
२	शनि	१६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९७	६	.००	२३
क्रान्ति ↑ कन्या ३	रवि	१७		...	....	७	.१०	२४
४	सोम	१८		११	.०५	८	.२१	२५
५	मंगल	१९		१२	.१३	९	.३१	२६
↓ ६	बुध	२०		१३	.२०	१०	.४०	२७
७	गुरु	२१		१४	.२५	११	.४७	२८
८	शुक्र	२२		अ	.२८	१२	.५२	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ३०–३१	ईस्वी सन्	— १८५४	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९११	शकाब्द	— १७७६	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९१०–११	हिजरी सन्	— १२७०–७१	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५५	बंगाब्द	— १२६०	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९ शनि		२३		१	.२९	१३	.५५		— ३०
	१० रवि		२४		२	.२७	१४	.५७		१
	११ सोम		२५		३	.२४	१५	.५६		२
	१२ मंगल	सितम्बर	२६		४	.१९	१६	.५३		३
	१३ बुध		२७		५	.१३	१७	.४९		४
	१४ गुरु		२८		६	.०५	१८	.४३		५
					७	.९६				
	१५ शुक्र		२९	(शुक्ल पक्ष)	८	.८६	१९	.३७		६
	१६ शनि		— ३०		९	.७६	२०	.३१		७
	१७ रवि		१		१०	.६६	२१	.२४		८
	१८ सोम		२		११	.५६	२२	.१७		९
ज्ञानन्द कन्या	१९ मंगल		३		१२	४७	२३	.१०		१०
	२० बुध		४		१३	.३९	२४	.०५		११
	२१ गुरु		५		१४	.३२	२५	.०१		१२
							२६	.९८		
	२२ शुक्र		६		पू	.२७	२७	.९६		१३
	२३ शनि		७	आश्विन	१	.२४	१	.९७	मुहर्रम	१४
	२४ रवि		८		२	.२२	...	....		१५
	२५ सोम		९		३	.२४	२	.००		१६
	२६ मंगल		१०		४	.२७	३	.०५		१७
	२७ बुध	अक्टूबर	११		५	.३१	४	.१२		१८
	२८ गुरु		१२		६	.३७	५	.२०		१९
	२९ शुक्र		१३		७	.४५	६	.३०		२०
	३० शनि		१४		८	.५४	७	.४०		२१
	— ३१ रवि		१५		९	.६२	८	.५१		२२
	१ सोम		१६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७०	९	.६२		२३
	२ मंगल		१७		११	.७७	१०	.७१		२४
ज्ञानन्द तुला	३ बुध		१८		१२	.८२	११	.७८		२५
	४ गुरु		१९		१३	.८५	१२	.८४		२६
	५ शुक्र		२०		१४	.८६	१३	.८८		२७
	६ शनि		२१		अ	.८५	१४	.८९		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७ रवि		२२		१	.८२	१५	.८८		२९
	८ सोम		२३		२	.७८	१६	.८६		— ३०
	९ मंगल		२४		३	.७१	१७	.८२		१
	१० बुध		२५		४	.६३	१८	.७७		२
	११ गुरु	अक्टूबर	२६		५	.५४	१९	.७१		३
	१२ शुक्र		२७		६	.४४	२०	.६५		४
	१३ शनि		२८	(शुक्ल पक्ष)	७	.३४	२१	.५८		५
	१४ रवि		२९		८	.२४	२२	.५१		६
	१५ सोम		३०		९	.१५	२३	.४४		७
	१६ मंगल		— ३१		१०	.०६	२४	.३९		८
					११	.९८				
	१७ बुध		१		१२	.९१	२५	.३४		९
ज्ञानन्द तुला	१८ गुरु		२		१३	.८६	२६	.३१		१०
	१९ शुक्र		३		१४	.८४	२७	.२९		११
	२० शनि		४	O	पू	.८३	१	.२९		१२
	२१ रवि		५	कार्तिक	१	.८४	२	.३२	सफर	१३
	२२ सोम		६		२	.८६	३	.३६		१४
	२३ मंगल		७		३	.९१	४	.४२		१५
	२४ बुध		८		४	.९८	५	.५०		१६
	२५ गुरु	नवम्बर	९		....		६	.६०		१७
	२६ शुक्र		१०		५	.०६	७	.७१		१८
	२७ शनि		११		६	.१५	८	.८२		१९
	२८ रवि		१२		७	.२३	९	.९२		२०
	— २९ सोम		१३		८	.३१	..	....		२१
	१ मंगल		१४	(कृष्ण पक्ष)	९	.३८	१०	.०१		२२
	२ बुध		१५		१०	.४४	११	.०९		२३
	३ गुरु		१६		११	.४७	१२	.१६		२४
ज्ञानन्द वृश्चिक	४ शुक्र		१७		१२	.४८	१३	.२०		२५
	५ शनि		१८		१३	.४७	१४	.२१		२६
	६ रवि		१९		१४	.४३	१५	.२१		२७
	७ सोम		२०		अ	.३८	१६	.१९		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ३०–३१	ईस्वी सन्	— १८५४–५५	सूर्य ग्रहण	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९११	शकाब्द	— १७७६	चन्द्र ग्रहण	○		
(ब) गुजराती	— १९११	हिजरी सन्	— १२७१	पूर्णिमा	पू		
कल्यब्द	— ४९५५	बंगाब्द	— १२६०	अमावस्या	अ		

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	टिप्पणी
८	मंगल	२१	१	.३२	१७	.१५	— २९	
९	बुध	२२	२	.२५	१८	.११	१	
१०	गुरु	२३	३	.१६	१९ / २०	.०५ / .९८	२	
११	शुक्र	२४	४ / ५	.०६ / .९६	२१	.९१	३	नवम्बर; (शुक्ल पक्ष)
१२	शनि	२५	६	.८७	२२	.८४	४	
१३	रवि	२६	७	.७८	२३	.७८	५	
१४	सोम	२७	८	.६९	२४	.७२	६	
१५	मंगल	२८	९	.६१	२५	.६७	७	
१६	बुध	२९	१०	.५४	२६	.६३	८	क्रान्ति वृश्चिक
१७	गुरु	— ३०	११	.४९	२७	.६१	९	
१८	शुक्र	१	१२	.४६	१	.६२	१०	रबी-उल-अव्वल
१९	शनि	२	१३	.४४	२	.६४	११	
२०	रवि	३	१४	.४६	३	.६७	१२	मार्गशीर्ष
२१	सोम	४	पू	.४९	४	.७३	१३	
२२	मंगल	५	१	.५४	५	.८०	१४	
२३	बुध	६	२	.६१	६	.९०	१५	
२४	गुरु	७	३	.६९	...	...	१६	
२५	शुक्र	८	४	.७८	७	.०१	१७	
२६	शनि	९	५	.८६	८	.१२	१८	दिसम्बर
२७	रवि	१०	६	.९४	९	.२२	१९	
२८	सोम	११	...	....	१०	.३१	२०	
२९	मंगल	१२	७	.०२	११	.३९	२१	
— ३०	बुध	१३	८	.०८	१२	.४६	२२	(कृष्ण पक्ष)
१	गुरु	१४	९	.११	१३	.५१	२३	
२	शुक्र	१५	१०	.१२	१४	.५३	२४	
३	शनि	१६	११	.१०	१५	.५३	२५	क्रान्ति धनु
४	रवि	१७	१२	.०७	१६	.५२	२६	
५	सोम	१८	१३ / १४	.०२ / .९५	१७	.४९	२७	
६	मंगल	१९	अ	.८७	१८	.४५	२८	

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	टिप्पणी
७	बुध	२०	१	.७९	१९	.३९	२९	
८	गुरु	२१	२	.७०	२०	.३२	— ३०	
९	शुक्र	२२	३	.६०	२१	.२५	१	
१०	शनि	२३	४	.५०	२२	.१८	२	
११	रवि	२४	५	.४०	२३	.१२	३	दिसम्बर
१२	सोम	२५	६	.३१	२४	.०६	४	(शुक्ल पक्ष)
१३	मंगल	२६	७	.२४	२५ / २६	.०१ / .९७	५	
१४	बुध	२७	८	.१८	२७	.९५	६	
१५	गुरु	२८	९	.१३	१	.९४	७	
१६	शुक्र	२९	१०	.१०	२	.९५	८	क्रान्ति धनु
१७	शनि	३०	११	.१०	३	.९८	९	
१८	रवि	— ३१	१२	.११	..	....	१०	रबी-उल-आखिर
१९	सोम	१	१३	.१३	४	.०३	११	
२०	मंगल	२	१४	.१९	५	.११	१२	
२१	बुध	३	पू	.२६	६	.२०	१३	पौष
२२	गुरु	४	१	.३४	७	.३०	१४	
२३	शुक्र	५	२	.४३	८	.४१	१५	
२४	शनि	६	३	.५३	९	५२	१६	
२५	रवि	७	४	.६१	१०	.६२	१७	
२६	सोम	८	५	.६८	११	.७१	१८	जनवरी
२७	मंगल	९	६	.७३	१२	.७८	१९	
२८	बुध	१०	७	.७५	१३	.८२	२०	
— २९	गुरु	११	८	.७६	१४	.८५	२१	
१	शुक्र	१२	९	.७५	१५	.८६	२२	(कृष्ण पक्ष)
२	शनि	१३	१०	.७२	१६	.८५	२३	
३	रवि	१४	११	.६७	१७	.८२	२४	क्रान्ति मकर
४	सोम	१५	१२	.६०	१८	.७८	२५	
५	मंगल	१६	१३	.५२	१९	.७२	२६	
६	बुध	१७	१४	.४३	२०	.६६	२७	
७	गुरु	१८	अ	.३३	२१	.६०	२८	

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी; १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

१९८

दयानन्दाब्द — ३०–३१	ईस्वी सन् — १८५५	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९११	शकाब्द — १७७६	चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १९११	हिजरी सन् — १२७१	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९५५	बंगाब्द — १२६०	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
८	शुक्र	१९		१	.२३	२२	.५३	—२९
९	शनि	२०		२	.१३	२३	.४६	१
१०	रवि	२१		{ ३	.०४	२४	.४०	२
				{ ४	.९६			
११	सोम	२२		५	.८९	२५	.३५	३
१२	मंगल	↑ जनवरी ↓ २३	(शुक्ल पक्ष)	६	.८२	२६	.३१	४
१३	बुध	२४		७	.७७	२७	.२८	५
१४	गुरु	२५		८	.७५	१	.२६	६
१५	शुक्र	२६		९	.७४	२	.२७	७
१६	शनि	२७		१०	.७६	३	.३०	८
आनन्द ↑ मकर ↓ १७	रवि	२८		११	.८०	४	.३५	९
१८	सोम	२९		१२	८५	५	.४२	१०
१९	मंगल	३०		१३	.९२	६	.५१	११
२०	बुध	— ३१		....		७	.६१	↑ जमादि-उल-अव्वल ↓ १२
२१	गुरु	१	↑ माघ ↓	१४	.००	८	.७१	१३
२२	शुक्र	२		पू	.०८	९	.८२	१४
२३	शनि	३		१	.१७	१०	.९२	१५
२४	रवि	४		२	.२६	..	.	१६
२५	सोम	५		३	.३३	११	.०१	१७
२६	मंगल	६		४	.३७	१२	.०९	१८
२७	बुध	↑ फरवरी ↓ ७		५	.३९	१३	.१४	१९
२८	गुरु	८		६	.४०	१४	.१७	२०
२९	शुक्र	९		७	.३८	१५	.१९	२१
—३०	शनि	१०		८	३५	१६	.१८	२२
१	रवि	११	(कृष्ण पक्ष)	९	.२९	१७	.१६	२३
२	सोम	१२		१०	.२२	१८	.११	२४
आनन्द ↑ कुम्भ ↓ ३	मंगल	१३		११	.१४	१९	.०६	२५
४	बुध	१४		{ १२	.०५	२०	.०० }	२६
				{ १३	.९५	२१	.९४ }	
५	गुरु	१५		१४	.८५	२२	.८७	२७
६	शुक्र	१६		अ	.७५	२३	.८०	२८

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
७	शनि	१७		१	.६६	२४	.७३	२९
८	रवि	१८		२	.५८	२५	.६७	— ३०
९	सोम	१९		३	.५०	२६	.६३	१
१०	मंगल	२०		४	.४४	२७	.६०	२
११	बुध	↑ फरवरी ↓ २१		५	.३९	१	.५९	३
१२	गुरु	२२	(शुक्ल पक्ष)	६	.३७	२	.५९	४
१३	शुक्र	२३		७	.३६	३	.६१	५
१४	शनि	२४		८	.३७	४	.६६	६
१५	रवि	२५		९	.४१	५	.७३	७
१६	सोम	२६		१०	.४६	६	.८१	८
आनन्द ↑ कुम्भ ↓ १७	मंगल	२७		११	.५४	७	.९०	९
१८	बुध	— २८		१२	.६४	..	....	१०
१९	गुरु	१		१३	.७२	८	०१	↑ जमादि-उल-आखिर ↓ ११
२०	शुक्र	२	↑ फाल्गुन ↓	१४	.८०	९	.१२	१२
२१	शनि	३		पू	.८७	१०	.२३	१३
२२	रवि	४		१	.९३	११	.३२	,१४
२३	मोम	५		२	.९८	१२	.३९	१५
२४	मगल	६		....	.	१३	.४५	१६
२५	बुध	७		३	.००	१४	.५०	१७
२६	गुरु	↑ मार्च ↓ ८		४	.०१	१५	.५१	१८
२७	शुक्र	९		{ ५	.००	१६	.५१	१९
				{ ६	.९५			
२८	शनि	१०		७	.८९	१७	.४९	२०
२९	रवि	११	(कृष्ण पक्ष)	८	.८२	१८	.४५	२१
—३०	सोम	१२		९	.७४	१९	.४१	२२
१	मंगल	१३		१०	.६५	२०	.३५	२३
आनन्द ↑ मीन ↓ २	बुध	१४		११	.५५	२१	.२८	२४
३	गुरु	१५		१२	.४५	२२	.२१	२५
४	शुक्र	१६		१३	.३५	२३	.१४	२६
५	शनि	१७		१४	.२६	२४	.०७	२७
६	रवि	१८		अ	.१७	२५	.०२ }	२८
						२६	.९७ }	

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३ धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ३१-३२	ईस्वी सन्	— १८५५	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१२	शकाब्द	— १७७६-७७	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९११	हिजरी सन्	— १२७१	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९५५-५६	बंगाब्द	— १२६०-६१	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	सोम		१९		१	.१०	२७	.९८	—	२९
	८	मंगल		२०		{ २	.०४	१	.९१		१
						३	.९९	२	.९१		२
	९	बुध		२१		४	.९६	३	.९३		३
	१०	गुरु		२२		५	.९५	४	.९७		४
	११	शुक्र	↑ मार्च	२३	(शुक्ल पक्ष)	६	.९७	...	...		५
	१२	शनि		२४		...		५	.०३		६
	१३	रवि	↓	२५		७	.०१	६	.११		७
	१४	सोम		२६		८	.०६	७	.२०		८
	१५	मंगल		२७		९	.१३	८	.३१		९
क्रानन्द ↑ मीन	१६	बुध		२८		१०	.२१	९	.४२		१०
	१७	गुरु		२९		११	.३०	१०	.५२		११
	१८	शुक्र		३०		१२	.३८	११	.६२		१२
↓	१९	शनि		—३१		१३	.४६	१२	.७०		१३
	२०	रवि		१	↑ चैत्र	१४	.५२	१३	.७७	↑ रज्जब	१४
	२१	सोम		२		पू	.५७	१४	.८१		१५
	२२	मंगल		३		१	.५९	१५	.८३	↓	१६
	२३	बुध		४	↓	२	.५८	१६	.८३		१७
	२४	गुरु		५		३	.५६	१७	.८१		१८
	२५	शुक्र		६		४	.५२	१८	.७८		१९
	२६	शनि		७		५	.४७	१९	.७४		२०
	२७	रवि	↑ अप्रैल	८		६	.४०	२०	.६८		२१
	२८	सोम		९		७	.३२	२१	.६२		२२
	२९	मंगल	↓	१०		८	.२२	२२	.५५		२३
——	३०	बुध		११	(कृष्ण पक्ष)	९	.१२	२३	.४८		
	१	गुरु		१२		{ १०	.०२				२४
						११	.९२	२४	.४१		२५
राक्षस ↑ मेष	२	शुक्र		१३		१२	.८२	२५	.३५		२६
	३	शनि		१४		१३	.७३	२६	.३०		२७
↓	४	रवि		१५		१४	.६५	२७	.२६		२८
	५	सोम		१६		अ	.५९				

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	मंगल		१७		१	.५५	१	.२४		२९
	७	बुध		१८		२	.५२	२	.२४	—	३०
	८	गुरु		१९		३	.५०	३	.२५		१
	९	शुक्र		२०		४	.५२	४	.२८		२
	१०	शनि		२१		५	.५५	५	.३४		३
	११	रवि	↑ अप्रैल	२२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६०	६	.४१		४
	१२	सोम		२३		७	.६७	७	.५१		५
	१३	मंगल	↓	२४		८	.७५	८	.६१		६
	१४	बुध		२५		९	.८४	९	.७२		७
	१५	गुरु		२६		१०	.९३	१०	.८२		८
राक्षस ↑ मेष	१६	शुक्र		२७		...	...	११	.९२		९
	१७	शनि		२८		११	.००	...	...		१०
	१८	रवि		२९		१२	.०६	१२	.०१		११
↓	१९	सोम		—३०		१३	.१०	१३	.०८		१२
	२०	मंगल		१	↑ वैशाख	१४	.१२	१४	.१३	↑ शाबान	१३
	२१	बुध	○	२		पू	.१२	१५	.१५		१४
	२२	गुरु		३		१	.१०	१६	.१६		१५
	२३	शुक्र		४	↓	२	.०६	१७	.१५	↓	१६
	२४	शनि		५		{ ३	.००	१८	.१२		१७
						४	.९३				
	२५	रवि		६		५	.८४	१९	.०८		१८
	२६	सोम		७		६	.७४	२०	.०२ }		१९
			↑ मई					२१	.९५ }		
	२७	मंगल		८	(कृष्ण पक्ष)	७	.६४	२२	.८८		२०
	२८	बुध	↓	९		८	.५४	२३	.८१		२१
	२९	गुरु		१०		९	.४४	२४	.७५		२२
	३०	शुक्र		११		१०	.३४	२५	.६९		२३
—	३१	शनि		१२		११	.२५	२६	.६४		२४
राक्षस ↑ वृष	१	रवि		१३		१२	.१८	२७	.५९		२५
	२	सोम		१४		१३	.११	१	.५७		२६
	३	मंगल		१५		१४	.०६	२	.५६		२७
↓	४	बुध	●	१६		अ	.०३	३	.५७		२८

९-आश्लेषा, १०-मघा, ११-पूर्वाफाल्गुनी १२-उत्तराफाल्गुनी, १३-हस्त, १४-चित्रा, १५-स्वाती, १६-विशाखा,
२५-पूर्वाभाद्रपदा, २६-उत्तराभाद्रपदा, २७-रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)-अप्रैल ११.९८ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.८८ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ३१–३२	ईस्वी सन्	— १८५५	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१२	शकाब्द	— १७७७	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९११	हिजरी सन्	— १२७१	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५६	बंगाब्द	— १२६१	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
५	गुरु	१७		१	.०२	४	.६०	— २९
६	शुक्र	१८		२	.०३	५	.६५	१
७	शनि	१९		३	.०७	६	.७२	२
८	रवि	२०		४	.१२	७	.८१	३
९	सोम	२१		५	.१८	८	.९१	४
१०	मंगल	२२	(शुक्ल पक्ष)	६	.२६	...	...	५
११	बुध	२३		७	.३५	९	.०२	६
१२	गुरु	↑ मई ↓ २४		८	.४३	१०	.१२	७
१३	शुक्र	२५		९	.५०	११	.२२	८
१४	शनि	२६		१०	.५६	१२	.३१	९
१५	रवि	२७		११	.६०	१३	.३९	१०
१६	सोम	२८		१२	६२	१४	.४४	११
१७	मंगल	२९		१३	.६२	१५	.४७	१२
राक्षस ↑ वृषभ ↓ १८	बुध	३०		१४	.६०	१६	.४८	१३
१९	गुरु	— ३१		पू	.५६	१७	.४८	१४
२०	शुक्र	१	↑ ज्येष्ठ ↓	१	.५०	१८	.४५	↑ रमजान ↓ १५
२१	शनि	२		२	.४३	१९	.४१	१६
२२	रवि	३		३	.३४	२०	.३५	१७
२३	सोम	४		४	.२४	२१	.२९	१८
२४	मंगल	५		५	.१४	२२	.२३	१९
२५	बुध	६		{ ६ ७	.०४ .९४	२३	.१६	२०
२६	गुरु	७		८	८४	२४	.०९	२१
२७	शुक्र	↑ जून ↓ ८		९	.७५	२५ २६	.०३ } .९७ }	२२
२८	शनि	९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६७	२७	.९३	२३
२९	रवि	१०		११	.६१	१	.९०	२४
३०	सोम	११		१२	.५६	२	.८८	२५
— ३१	मंगल	१२		१३	.५२	३	.८९	२६
राक्षस मिथुन, १	बुध	१३		१४	.५१	४	.९१	२७
२	गुरु	१४		अ	.५२	५	.९६	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३	शुक्र	१५		१	.५५	..	.....	२९
४	शनि	१६		२	.६०	६	.०८	— ३०
५	रवि	१७		३	.६६	७	.११	१
६	सोम	१८		४	.७३	८	.२१	२
७	मंगल	१९		५	.८२	९	.३१	३
८	बुध	२०	(शुक्ल पक्ष)	६	.९१	१०	.४२	४
९	गुरु	२१		७	.९८	११	.५२	५
१०	शुक्र	↑ जून ↓ २२		....	.	१२	.६२	६
११	शनि	२३		८	.०४	१३	.७०	७
१२	रवि	२४		९	.०८	१४	.७५	८
१३	सोम	२५		१०	.१०	१५	.७९	९
१४	मंगल	२६		११	.१०	१६	.८१	१०
१५	बुध	२७		१२	.०८	१७	.८१	११
१६	गुरु	२८		{ १३ १४	.०४ .९८	१८	.७८	१२
राक्षस ↑ मिथुन ↓ १७	शुक्र	२९	↑ आषाढ़ (अधिक) ↓	पू	.९१	१९	.७४	↑ शव्वाल ↓ १३
१८	शनि	— ३०		१	.८३	२०	.६९	१४
१९	रवि	१		२	.७३	२१	.६४	१५
२०	सोम	२		३	.६३	२२	.५७	१६
२१	मंगल	३		४	.५३	२३	.५०	१७
२२	बुध	४		५	.४३	२४	.४३	१८
२३	गुरु	५		६	.३३	२५	.३६	१९
२४	शुक्र	६		७	.२४	२६	.३१	२०
२५	शनि	७		८	.१५	२७	.२६	२१
२६	रवि	↑ जुलाई ↓ ८		९	.०८	१	.२३	२२
२७	सोम	९	(कृष्ण पक्ष)	{ १० ११	.०३ .९९	२	.२१	२३
२८	मंगल	१०		१२	.९८	३	.२१	२४
२९	बुध	११		१३	.९९	४	.२३	२५
३०	गुरु	१२		....	...	५	.२८	२६
३१	शुक्र	१३		१४	.०३	६	.३४	२७
— ३२	शनि	१४		अ	.०८	७	.४१	२८

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ३१–३२	ईस्वी सन्	— १८५५	सूर्य ग्रहण	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१२	शकाब्द	— १७७७	चन्द्र ग्रहण	○
(ब) गुजराती	— १९११	हिजरी सन्	— १२७१	पूर्णिमा	पू
कल्यब्द	— ४९५६	वंगाब्द	— १२६१	अमावस्या	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	रवि	१५		१	.१४	८	.५१	— २९
२	सोम	१६		२	.२१	९	.६२	१
३	मंगल	१७		३	.२९	१०	.७३	२
४	बुध	१८		४	.३७	११	.८३	३
५	गुरु	१९		५	.४४	१२	.९२	४
६	शुक्र	२०		६	.५१	...	...	५
७	शनि	२१	(शुक्ल पक्ष)	७	.५५	१३	.००	६
८	रवि	↑ २२		८	.५८	१४	.०६	७
९	सोम	जुलाई २३		९	.५८	१५	.११	८
१०	मंगल	२४		१०	.५६	१६	.१३	९
११	बुध	↓ २५		११	.५२	१७	.१३	१०
१२	गुरु	२६		१२	.४६	१८	.११	११
१३	शुक्र	२७		१३	.३९	१९	.०८	१२
↑ १४	शनि	२८	↑	१४	.३१	२०	.०४ }	१३
						२१	.९८ }	↑
राक्षस कर्क १५	रवि	२९	आषाढ़	पू	.२२	२२	.९१	जिलकाद १४
↓ १६	सोम	३०	(शुद्ध)	१	.१२	२३	.८४	१५
१७	मंगल	—३१	{	२	.०२	२४	.७७	↓ १६
				३	.९२			
१८	बुध	१	↓	४	.८२	२५	.७१	१७
१९	गुरु	२		५	.७२	२६	.६५	१८
२०	शुक्र	३		६	.६३	२७	.६०	१९
२१	शनि	४		७	.५६	१	.५६	२०
२२	रवि	↑ ५		८	.५१	२	.५३	२१
२३	सोम	६	(कृष्ण पक्ष)	९	.४८	३	.५३	२२
२४	मंगल	अगस्त ७		१०	.४७	४	.५५	२३
२५	बुध	↓ ८		११	.४८	५	.५९	२४
२६	गुरु	९		१२	.५०	६	.६४	२५
२७	शुक्र	१०		१३	.५५	७	.७२	२६
२८	शनि	११		१४	.६२	८	.८१	२७
२९	रवि	१२		अ	.७०	९	.९२	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३०	सोम	१३		१	.७९	...	.....	२९
— ३१	मंगल	१४		२	.८७	१०	.०३	— ३०
१	बुध	१५		३	.९४	११	.१३	१
२	गुरु	१६		...	...	१२	.२३	२
३	शुक्र	१७		४	.००	१३	.३१	३
४	शनि	१८		५	.०४	१४	.३८	४
५	रवि	१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.०७	१५	.४३	५
६	सोम	२०		७	.०७	१६	.४५	६
७	मंगल	↑ २१		८	.०६	१७	.४६	७
८	बुध	अगस्त २२	{	९	.०२	१८	.४५	८
				१०	.९७			
९	गुरु	↓ २३		११	.९०	१९	.४२	९
१०	शुक्र	२४		१२	.८१	२०	.३७	१०
११	शनि	२५		१३	.७२	२१	.३१	११
↑ १२	रवि	२६	↑	१४	.६२	२२	.२५	↑ १२
राक्षस सिंह १३	सोम	२७	श्रावण	पू	.५२	२३	.१८	जिल हिज्ज १३
१४	मंगल	२८		१	.४२	२४	.११	१४
↓ १५	बुध	२९	↓	२	.३२	२५	.०५ }	↓ १५
						२६	.९९ }	
१६	गुरु	३०		३	.२३	२७	.९३	१६
१७	शुक्र	— ३१		४	.१५	१	.८९	१७
१८	शनि	१		५	.०८	२	.८६	१८
१९	रवि	२		६	.०३	३	.८६	१९
२०	सोम	३	{	७	.००	४	.८७	२०
		↑		८	.९९			
२१	मंगल	सितम्बर ४	(कृष्ण पक्ष)	...	.	५	.९०	२१
२२	बुध	५		९	.००	६	.९५	२२
२३	गुरु	↓ ६		१०	.०२	...	....	२३
२४	शुक्र	७		११	.०७	७	.०२	२४
२५	शनि	८		१२	.१३	८	.१२	२५
२६	रवि	९		१३	.२०	९	.२३	२६
२७	सोम	१०		१४	.२८	१०	.३३	२७
२८	मंगल	११		अ	.३७	११	.४३	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३१-३२	ईस्वी सन्	—१८५५	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१२	शकाब्द	—१७७७	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९११	हिजरी सन्	—१२७१-७२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५६	बंगाब्द	—१२६१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
राक्षस सिंह	२९	बुध		१२		१	.४५	१२	.५३		— २९
	३०	गुरु		१३		२	.५२	१३	.६२		१
	— ३१	शुक्र		१४		३	.५७	१४	.६९		२
	१	शनि		१५		४	.६०	१५	.७४		३
	२	रवि		१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.६१	१६	.७७		४
	३	सोम		१७		६	.५९	१७	.७८		५
	४	मंगल		१८		७	.५५	१८	.७७		६
	५	बुध	↑ सितम्बर	१९		८	.५०	१९	.७५		७
	६	गुरु		२०		९	४३	२०	.७०		८
	७	शुक्र		२१		१०	.३५	२१	.६५		९
	८	शनि	↓	२२		११	.२६	२२	.५९		१०
	९	रवि		२३		१२	.१६	२३	.५३		११
	१०	सोम		२४		१३	.०६	२४	.४६	↑ मुहर्रम	१२
						१४	.९६				
	११	मंगल		२५	↑ भाद्रपद	पू	.८६	२५	.३९		१३
	१२	बुध		२६		१	.७७	२६	.३२	↓	१४
राक्षस ↑ कन्या	१३	गुरु		२७		२	.६९	२७	.२६		१५
	१४	शुक्र		२८	↓	३	.६२	१	.२२		१६
↓	१५	शनि		२९		४	.५७	२	.१९		१७
	१६	रवि		— ३०		५	.५४	३	.१८		१८
	१७	सोम		१		६	५२	४	.१९		१९
	१८	मंगल		२		७	.५४	५	.२१		२०
	१९	बुध		३		८	.५७	६	.२६		२१
	२०	गुरु	↑	४		९	.६१	७	.३३		२२
	२१	शुक्र	अक्टूबर	५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६७	८	.४२		२३
	२२	शनि		६		११	.७५	९	.५२		२४
	२३	रवि		७		१२	.८४	१०	.६२		२५
	२४	सोम	↓	८		१३	.९३	११	.७३		२६
	२५	मंगल		९		...	...	१२	.८४		२७
	२६	बुध		१०		१४	.०१	१३	.९३		२८
	२७	गुरु		११		अ	.०८	...	...		२९

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
राक्षस कन्या	२८	शुक्र		१२		१	.१३	१४	.००		— ३०
	२९	शनि		१३		२	.१५	१५	.०५		१
	३०	रवि		१४		३	.१६	१६	.०९		२
	— ३१	सोम		१५		४	.१५	१७	.१०		३
	१	मंगल		१६		५	.१२	१८	.१०		४
	२	बुध		१७	(शुक्ल पक्ष)	६	.०६	१९	.०८		५
						७	.९९				
	३	गुरु		१८		८	.९१	२०	.०४		६
								२१	.९९		
	४	शुक्र	↑	१९		९	.८२	२२	.९३		७
	५	शनि	अक्टूबर	२०		१०	.७३	२३	.८६		८
	६	रवि		२१		११	.६३	२४	.७९		९
	७	सोम	↓	२२		१२	.५३	२५	.७२		१०
	८	मंगल		२३	↑	१३	.४४	२६	.६६		११
	९	बुध		२४	आश्विन	१४	.३५	२७	.६०	↑	१२
	१०	गुरु		२५	O	पू	.२७	१	.५६	सफर	१३
	११	शुक्र		२६		१	.२०	२	.५३		१४
राक्षस ↑	१२	शनि		२७	↓	२	.१५	३	.५१	↓	१५
तुला	१३	रवि		२८		३	.१२	४	.५१		१६
↓	१४	सोम		२९		४	.१२	५	५३		१७
	१५	मंगल		३०		५	.१३	६	.५८		१८
	१६	बुध		— ३१		६	१६	७	.६४		१९
	१७	गुरु		१		७	.२१	८	.७२		२०
	१८	शुक्र		२	(कृष्ण पक्ष)	८	.२८	९	.८२		२१
	१९	शनि		३		९	.३६	१०	.९२		२२
	२०	रवि	↑	४		१०	.४५	...	..		२३
	२१	सोम	नवम्बर	५		११	.५४	११	.०३		२४
	२२	मंगल		६		१२	.६२	१२	.१४		२५
	२३	बुध	↓	७		१३	.६८	१३	.२३		२६
	२४	गुरु		८		१४	.७२	१४	.३१		२७
	२५	शुक्र		९		अ	.७५	१५	.३७		२८

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—३१-३२	ईस्वी सन्	—१८५५-५६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१२	शकाब्द	—१७७७	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९१२	हिजरी सन्	—१२७२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५६	बंगाब्द	— १२६१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
राक्षस तुला	२६	शनि		१०		१	.७७	१६	.४१	—	२९
	२७	रवि		११		२	.७५	१७	.४३		१
	२८	सोम		१२		३	.७२	१८	.४३		२
	२९	मंगल		१३		४	.६७	१९	.४१		३
—	३०	बुध		१४		५	.६१	२०	.३७		४
	१	गुरु		१५	(शुक्ल पक्ष)	६	.५३	२१	.३२		५
	२	शुक्र		१६		७	.४४	२२	.२६		६
	३	शनि		१७		८	.३४	२३	.२०		७
	४	रवि		१८		९	.२४	२४	.१३		८
	५	सोम	नवम्बर	१९		१०	.१४	२५ / २६	.०६ / .९९		९
	६	मंगल		२०		११ / १२	.०५ / .९७	२७	.९४		१०
	७	बुध		२१		१३	.८९	१	.८९	रबी-उल-अव्वल	११
	८	गुरु		२२	कार्तिक	१४	.८२	२	.८५		१२
	९	शुक्र		२३		पू	.७७	३	.८३		१३
राक्षस वृश्चिक	१०	शनि		२४		१	.७४	४	.८३		१४
	११	रवि		२५		२	.७४	५	.८५		१५
	१२	सोम		२६		३	.७५	६	.८९		१६
	१३	मंगल		२७		४	.७८	७	९५		१७
	१४	बुध		२८		५	.८३	...	....		१८
	१५	गुरु		२९		६	.९०	८	.०२		१९
	१६	शुक्र	—	३०		७	.९८	९	.१२		२०
	१७	शनि		१	(कृष्ण पक्ष)	...	....	१०	.२३		२१
	१८	रवि		२		८	.०७	११	.३४		२२
	१९	सोम	दिसम्बर	३		९	.१६	१२	.४४		२३
	२०	मंगल		४		१०	.२४	१३	.५३		२४
	२१	बुध		५		११	.३१	१४	.६१		२५
	२२	गुरु		६		१२	.३६	१५	.६८		२६
	२३	शुक्र		७		१३	.४०	१६	.७३		२७
	२४	शनि		८		१४	.४१	१७	.७५		२८
	२५	रवि		९		अ	.३९	१८	.७५		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२६	सोम		१०		१	.३५	१९	.७४	—	३०
राक्षस वृश्चिक	२७	मंगल		११		२	.३०	२०	.७१		१
	२८	बुध		१२		३	.२३	२१	.६७		२
—	२९	गुरु		१३		४	.१५	२२	.६१		३
	१	शुक्र		१४		५ / ६	.०६ / .९७	२३	.५४		४
	२	शनि		१५	(शुक्ल पक्ष)	७	.८७	२४	.४७		५
	३	रवि		१६		८	.७७	२५	.४०		६
	४	सोम		१७		९	.६७	२६	.३४		७
	५	मंगल	दिसम्बर	१८		१०	.५८	२७	.२८		८
	६	बुध		१९		११	.५१	१	.२३		९
	७	गुरु		२०		१२	.४५	२	.१८		१०
	८	शुक्र		२१		१३	.४१	३	.१६	रबी-उल-आखिर	११
	९	शनि		२२	मार्गशीर्ष	१४	.३८	४	.१६		१२
	१०	रवि		२३		पू	.३७	५	.१७		१३
	११	सोम		२४		१	.३९	६	.२०		१४
	१२	मंगल		२५		२	.४३	७	.२५		१५
	१३	बुध		२६		३	.४८	८	.३३		१६
राक्षस धनु	१४	गुरु		२७		४	.५६	९	.४३		१७
	१५	शुक्र		२८		५	.६४	१०	.५३		१८
	१६	शनि		२९		६	.७३	११	.६३		१९
	१७	रवि		३०		७	.८२	१२	.७४		२०
	१८	सोम	—	३१		८	.९०	१३	.८४		२१
	१९	मंगल		१	(कृष्ण पक्ष)	९	.९६	१४	.९३		२२
	२०	बुध		२		...	...	...	....		२३
	२१	गुरु	जनवरी	३		१०	.००	१५	.००		२४
	२२	शुक्र		४		११	.०३	१६	.०४		२५
	२३	शनि		५		१२	.०४	१७	.०७		२६
	२४	रवि		६		१३	.०३	१८	.०८		२७
	२५	सोम		७		१४ / अ	.०० / .९५	१९	.०७		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होंने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३१-३२	ईस्वी सन्	—१८५६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१२	शकाब्द	—१७७७	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९१२	हिजरी सन्	—१२७२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५६	बंगाब्द	—१२६१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
राक्षस ←धनु→	२६	मंगल	८		१	.८८	२०	.०४	— २९
	२७	बुध	९		२	.८०	२१ / २२	.०० / .९४	१
	२८	गुरु	१०		३	.७१	२३	.८८	२
	२९	शुक्र	११		४	.६२	२४	.८२	३
	— ३०	शनि	१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.५२	२५	.७५	४
राक्षस ←मकर→	१	रवि	१३		६	.४२	२६	.६८	५
	२	सोम	१४		७	.३२	२७	.६२	६
	३	मंगल	१५		८	.२३	१	.५६	७
	४	बुध	१६		९	१६	२	.५२	८
	५	गुरु	↑ जनवरी ↓ १७		१०	.१०	३	.४९	९
	६	शुक्र	१८		११	.०६	४	.४८	↑ जमादि-उल-अव्वल ↓ १०
	७	शनि	१९		१२	.०३	५	.४९	११
	८	रवि	२०		१३	.०२	६	.५२	१२
	९	सोम	२१		१४	.०४	७	.५६	१३
	१०	मंगल	२२	↑ पौष ↓	पू	.०८	८	.६३	१४
	११	बुध	२३		१	.१४	९	७२	१५
	१२	गुरु	२४		२	.२१	१०	८२	१६
	१३	शुक्र	२५		३	.२९	११	.९३	१७
	१४	शनि	२६		४	.३८	...	...	१८
	१५	रवि	२७		५	.४७	१२	.०४	१९
	१६	सोम	२८		६	५५	१३	.१४	२०
	१७	मंगल	२९		७	.६१	१४	.२३	२१
	१८	बुध	३०		८	.६६	१५	.३१	२२
	१९	गुरु	— ३१	(कृष्ण पक्ष)	९	.६८	१६	.३६	२३
	२०	शुक्र	१		१०	.६८	१७	.३९	२४
	२१	शनि	↑ फरवरी ↓ २		११	.६७	१८	४०	२५
	२२	रवि	३		१२	.६४	१९	.४०	२६
	२३	सोम	४		१३	.५८	२०	.३८	२७
	२४	मंगल	५		१४	.५१	२१	.३३	२८
	२५	बुध	६		अ	.४३	२२	.२८	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
राक्षस मकर	२६	गुरु	७		१	.३४	२३	.२२	— ३०
	२७	शुक्र	८		२	.२४	२४	.१६	१
	२८	शनि	९		३	.१४	२५	.०९	२
	— २९	रवि	१०		४ / ५	.०४ / .९५	२६ / २७	.०२ / .९५	३
राक्षस ←कुम्भ→	१	सोम	११	(शुक्ल पक्ष)	६	.८६	१	.८९	४
	२	मंगल	१२		७	.७९	२	.८५	५
	३	बुध	१३		८	.७३	३	.८२	६
	४	गुरु	१४		९	.६९	४	.८१	७
	५	शुक्र	↑ फरवरी ↓ १५		१०	.६६	५	.८१	८
	६	शनि	१६		११	.६५	६	.८३	९
	७	रवि	१७		१२	.६७	७	.८८	↑ जमादि-उल-आखिर ↓ १०
	८	सोम	१८		१३	.७१	८	.९५	११
	९	मंगल	१९		१४	.७७	...	...	१२
	१०	बुध	२०	↑ माघ ↓	पू	.८४	९	.०३	१३
	११	गुरु	२१		१	.९२	१०	.१२	१४
	१२	शुक्र	२२		....	....	११	.२३	१५
	१३	शनि	२३		२	.०१	१२	.३४	१६
	१४	रवि	२४		३	.१०	१३	.४५	१७
	१५	सोम	२५		४	.१७	१४	५४	१८
	१६	मंगल	२६		५	.२३	१५	.६१	१९
	१७	बुध	२७		६	२८	१६	.६७	२०
	१८	गुरु	२८		७	.३०	१७	.७१	२१
	१९	शुक्र	— २९	(कृष्ण पक्ष)	८	.३१	१८	.७३	२२
	२०	शनि	१		९	.२९	१९	.७२	२३
	२१	रवि	२		१०	.२५	२०	.७०	२४
	२२	सोम	↑ मार्च ↓ ३		११	.१९	२१	.६७	२५
	२३	मंगल	४		१२	.१२	२२	.६२	२६
	२४	बुध	५		१३ / १४	.०४ / .९५	२३	.५६	२७
	२५	गुरु	६		अ	.८५	२४	.५०	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—३१–३२	ईस्वी सन्	—१८५६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१२	शकाब्द	—१७७७–७८	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९१२	हिजरी सन्	—१२७२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९५६	बंगाब्द	— १२६१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२६	शुक्र	७	१	.७५	२५	.४३	— २९								
राक्षस, कुम्भ २७	शनि	८	२	.६५	२६	.३६	१								
२८	रवि	९	३	.५५	२७	.२९	२								
२९	सोम	१०	४	.४६	१	.२३	३								
३०	मंगल	११	५	.३९	२	.१८	४								
— ३१	बुध	१२ (शुक्ल पक्ष)	६	.३३	३	.१५	५								
१	गुरु	१३	७	.२९	४	.१३	६								
२	शुक्र	१४	८	.२६	५	.१३	७								
३	शनि	१५	९	.२५	६	.१५	८								
४	रवि	१६	१०	.२६	७	.१९	९								
५	सोम	१७	११	.३०	८	.२५	१०								
६	मंगल	मार्च १८	१२	.३७	९	.३३	११								
७	बुध	१९	१३	.४५	१०	.४२	१२								
८	गुरु	२०	१४	.५३	११	.५३	१३								
९	शुक्र	२१	पू	.६२	१२	.६४	रजब १४								
१०	शनि	२२	फाल्गुन, १	.७०	१३	.७५	१५								
११	रवि	२३	२	.७७	१४	.८४	१६								
राक्षस, मीन १२	सोम	२४	३	.८३	१५	.९२	१७								
१३	मंगल	२५	४	.८७	१६	९८	१८								
१४	बुध	२६	५	.८९	.	....	१९								
१५	गुरु	२७	६	.८९	१७	.०३	२०								
१६	शुक्र	२८	७	.८७	१८	.०५	२१								
१७	शनि	२९	८	.८३	१९	.०५	२२								
१८	रवि	३०	९	.७७	२०	.०३	२३								
१९	सोम	— ३१ (कृष्ण पक्ष)	१०	.७०	२१ }	.००	२४								
					२२ }	.९६									
२०	मंगल	अप्रैल १	११	.६१	२३	.९०	२५								
२१	बुध	२	१२	.५१	२४	.८३	२६								
२२	गुरु	३	१३	.४१	२५	.७६	२७								
२३	शुक्र	४	१४	.३१	२६	.६९	२८								
२४	शनि ●	५	अ	.२१	२७	.६३	२९								

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी,१३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो ज ते हैं।

दयानन्दाब्द —३२-३३	ईस्वी सन् —१८५६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९१३	शकाब्द —१७७८	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती —१९१२	हिजरी सन् —१२७२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९५६-५७	बंगाब्द —१२६१-६२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
राक्षस	२५	रवि		६		१	.१२	१	.५७		—३०
←मीन→	२६	सोम		७		२	.०४	२	.५२		१
						३	.९६				
	२७	मंगल		८		४	.८९	३	.४८		२
	२८	बुध		९	(शुक्ल पक्ष)	५	.८५	४	.४६		३
——	२९	गुरु		१०		६	.८२	५	.४५		४
	१	शुक्र		११		७	.८१	६	.४७		५
	२	शनि		१२		८	.८२	७	.५०		६
	३	रवि		१३		९	.८६	८	.५६		७
	४	सोम		१४		१०	.९२	९	.६३		८
	५	मंगल		१५		...	....	१०	.७२		९
	६	बुध		१६		११	.००	११	.८३		१०
	७	गुरु		१७		१२	.०८	१२	.९४		११
	८	शुक्र		१८		१३	.१७		....		१२
	९	शनि	←अप्रैल→	१९		१४	.२५	१३	.०४	←शाबान→	१३
	१०	रवि		२०	←चैत्र→ ○	पू	.३२	१४	.१४		१४
	११	सोम		२१		१	.३८	१५	.२३		१५
	१२	मंगल		२२		२	.४१	१६	.३०		१६
अनल ←मेष→	१३	बुध		२३		३	.४३	१७	.३५		१७
	१४	गुरु		२४		४	.४३	१८	.३७		१८
	१५	शुक्र		२५		५	.४१	१९	.३८		१९
	१६	शनि		२६		६	.३७	२०	.३६		२०
	१७	रवि		२७		७	.३१	२१	.३३		२१
	१८	सोम		२८		८	.२४	२२	.२९		२२
	१९	मंगल		२९	(कृष्ण पक्ष)	९	.१५	२३	.२४		२३
	२०	बुध	—	३०		{ १० ११	.०५ .९५	२४	.१७		२४
	२१	गुरु	←मई→	१		१२	.८५	२५	.१०		२५
	२२	शुक्र		२		१३	.७५	२६ २७	.०३ .९७ }		२६
	२३	शनि		३		१४	.६५	१	.९१		२७
	२४	रवि		४		अ	.५६	२	.८५		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२५	सोम		५		१	.४८	३	.८१		—२९
	२६	मंगल		६		२	.४२	४	.७८		१
अनल ←मेष→	२७	बुध		७		३	.३८	५	.७८		२
	२८	गुरु		८		४	.३५	६	.७९		३
	२९	शुक्र		९		५	.३४	७	.८२		४
	३०	शनि		१०	(शुक्ल पक्ष)	६	.३५	८	.८७		५
—	३१	रवि		११		७	.३९	९	.९४		६
	१	सोम		१२		८	.४४	..	....		७
	२	मंगल		१३		९	.५१	१०	.०३		८
	३	बुध		१४		१०	.५९	११	.१३		९
	४	गुरु		१५		११	.६८	१२	.२४		१०
	५	शुक्र		१६		१२	.७६	१३	.३४		११
	६	शनि	←मई→	१७		१३	.८३	१४	.४४		१२
	७	रवि		१८		१४	.८९	१५	.५३		१३
	८	सोम		१९	←वैशाख→	पू	.९३	१६	.६१	←रमज़ान→	१४
	९	मंगल		२०		१	.९४	१७	.६६		१५
	१०	बुध		२१		२	.९४	१८	.६९		१६
	११	गुरु		२२		३	.९३	१९	.७१		१७
अनल ←वृष→	१२	शुक्र		२३		४	.८९	२०	.७०		१८
	१३	शनि		२४		५	.८२	२१	६७		१९
	१४	रवि		२५		६	.७४	२२	.६३		२०
	१५	सोम		२६		७	.६५	२३	.५७		२१
	१६	मंगल		२७		८	.५५	२४	.५१		२२
	१७	बुध		२८	(कृष्ण पक्ष)	९	.४५	२५	.४५		२३
	१८	गुरु		२९		१०	.३५	२६	.३८		२४
	१९	शुक्र		३०		११	.२५	२७	.३१		२५
	२०	शनि	—	३१		१२	.१५	१	.२५		२६
	२१	रवि	←जून→	१		{ १३ १४	.०६ .९९	२	.१९		२७
	२२	सोम		२		अ	.९३	३	.१५		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित—
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.२३ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.१३ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—३२–३३	ईस्वी सन्	—१८५६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१३	शकाब्द	—१७७८	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९१२	हिजरी सन्	—१२७२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९५७	बंगाब्द	— १२६२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२३	मंगल	३		१	.८८	४	.१२	२९
२४	बुध	४		२	.८५	५	.१०	— ३०
२५	गुरु	५		३	.८३	६	.११	१
क्रान्त ←वृषभ→ २६	शुक्र	६		४	.८४	७	.१३	२
२७	शनि	७		५	८७	८	.१८	३
२८	रवि	८	(शुक्ल पक्ष)	६	.९२	९	.२५	४
२९	सोम	९		७	.९९	१०	.३३	५
३०	मंगल	१०		...	. ..	११	.४३	६
— ३१	बुध	११		८	.०७	१२	.५४	७
१	गुरु	१२		९	.१६	१३	.६४	८
२	शुक्र	१३		१०	.२४	१४	.७४	९
३	शनि	१४		११	.३१	१५	.८४	१०
४	रवि	१५		१२	.३७	१६	.९२	११
५	सोम	१६		१३	.४१	१७	.९७	१२
६	मंगल	१७	←ज्येष्ठ→	१४	.४३	...	....	←शव्वाल→ १३
७	बुध	←जून→ १८		पू	.४३	१८	.०१	१४
८	गुरु	१९		१	.४१	१९	.०२	१५
९	शुक्र	२०		२	.३७	२०	.०२	१६
१०	शनि	२१		३	.३१	२१ / २२	०० / .९६	१७
क्रान्त ←मिथुन→ ११	रवि	२२		४	.२४	२३	.९१	१८
१२	सोम	२३		५	.१५	२४	.८५	१९
१३	मंगल	२४		६ / ७	.०५ / .९५	२५	.७९	२०
१४	बुध	२५	(कृष्ण पक्ष)	८	.८५	२६	.७२	२१
१५	गुरु	२६		९	.७५	२७	.६५	२२
१६	शुक्र	२७		१०	.६५	१	.५८	२३
१७	शनि	२८		११	.५६	२	.५२	२४
१८	रवि	२९		१२	.४८	३	.४८	२५
१९	सोम	— ३०		१३	.४१	४	.४५	२६
२०	मंगल	जु० १		१४	.३६	५	.४३	२७
२१	बुध	२		अ	.३३	६	.४३	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२२	गुरु	३		१	.३२	७	.४५	— २९
२३	शुक्र	४		२	.३२	८	.५०	१
२४	शनि	५		३	.३५	९	.५६	२
२५	रवि	६		४	.४०	१०	.६४	३
क्रान्त ←मिथुन→ २६	सोम	७		५	.४७	११	.७३	४
२७	मंगल	८	(शुक्ल पक्ष)	६	.५५	१२	.८३	५
२८	बुध	९		७	.६४	१३	.९४	६
२९	गुरु	१०		८	.७२	...	...	७
३०	शुक्र	११		९	.७९	१४	.०५	८
३१	शनि	१२		१०	.८५	१५	.१४	९
— ३२	रवि	१३		११	.८९	१६	.२२	१०
१	सोम	१४		१२	.९१	१७	.२८	११
२	मंगल	१५		१३	.९१	१८	.३२	१२
३	बुध	१६		१४	.८९	१९	.३५	१३
४	गुरु	१७	←आषाढ़→	पू	.८४	२०	.३५	←जिलकाद→ १४
५	शुक्र	←जुलाई→ १८		१	.७८	२१	.३४	१५
६	शनि	१९		२	.७१	२२	.३०	१६
७	रवि	२०		३	.६३	२३	.२५	१७
८	सोम	२१		४	.५४	२४	.१९	१८
क्रान्त ←कर्क→ ९	मंगल	२२		५	.४४	२५	.१३	१९
१०	बुध	२३		६	.३४	२६ / २७	.०६ / .९९	२०
११	गुरु	२४		७	.२४	१	.९२	२१
१२	शुक्र	२५		८	.१४	२	.८७	२२
१३	शनि	२६	(कृष्ण पक्ष)	९ / १०	.०५ / .९६	३	.८२	२३
१४	रवि	२७		११	.८९	४	.७८	२४
१५	सोम	२८		१२	.८४	५	.७५	२५
१६	मंगल	२९		१३	.८१	६	.७५	२६
१७	बुध	३०		१४	.७९	७	.७६	२७
१८	गुरु	३१		अ	.८०	८	.८०	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो ज ते हैं।

दयानन्दाब्द	—३२-३३	ईस्वी सन्	—१८५६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१३	शकाब्द	—१७७८	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१२	हिजरी सन्	—१२७२-७३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५७	बंगाब्द	—१२६२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१९	शुक्र	१		१	.८३	९	.८६	२९
२०	शनि	२		२	.८८	१०	.९४	—३०
२१	रवि	३		३	.९४		....	१
२२	सोम	४		...	....	११	.०३	२
२३	मंगल	५	(शुक्ल पक्ष)	४	.०२	१२	.१३	३
क्रनल ←कर्क→ २४	बुध	६		५	.११	१३	.२४	४
२५	गुरु	७		६	.१९	१४	.३५	५
२६	शुक्र	८		७	.२६	१५	.४५	६
२७	शनि	९		८	.३२	१६	.५३	७
२८	रवि	१०		९	.३७	१७	.५९	८
२९	सोम	११		१०	.३९	१८	.६४	९
३०	मंगल	१२		११	.४०	१९	.६७	१०
३१	बुध	१३		१२	.३८	२०	.६८	११
— ३२	गुरु	१४		१३	.३४	२१	.६६	↑ १२
१	शुक्र	↑ १५	↑	१४	.२९	२२	.६३	ज़िल हिज्ज १३
२	शनि	अगस्त १६	श्रावण	पू	.२२	२३	.५९	१४
३	रवि	१७		१	.१३	२४	.५३	१५
४	सोम	↓ १८	↓	{ २	.०३	२५	.४७	↓ १६
				३	.९३			
५	मंगल	१९		४	.८३	२६	.४०	१७
६	बुध	२०		५	७३	२७	.३३	१८
क्रनल ←सिंह→ ७	गुरु	२१		६	.६३	१	.२७	१९
८	शुक्र	२२		७	.५४	२	.२१	२०
९	शनि	२३		८	.४६	३	.१५	२१
१०	रवि	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	.३९	४	.११	२२
११	सोम	२५		१०	.३४	५	.०८	२३
१२	मंगल	२६		११	.३१	६	.०७	२४
१३	बुध	२७		१२	.३०	७	.०९	२५
१४	गुरु	२८		१३	.३०	८	.१२	२६
१५	शुक्र	२९		१४	.३३	९	.१७	२७
१६	शनि	३०		अ	.३८	१०	.२४	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१७	रवि	— ३१		१	.४४	११	.३३	— २९
१८	सोम	१		२	.५२	१२	.४३	१
१९	मंगल	२		३	.६१	१३	.५४	२
२०	बुध	३		४	.७०	१४	.६५	३
२१	गुरु	४		५	.७८	१५	.७५	४
२२	शुक्र	५	(शुक्ल पक्ष)	६	.८४	१६	.८४	५
२३	शनि	६		७	.८८	१७	.९१	६
क्रनल ←सिंह→ २४	रवि	७		८	.९०	१८	.९६	७
२५	सोम	८		९	.९१	१९	.९९	८
२६	मंगल	९		१०	.८९	.	....	९
२७	बुध	१०		११	.८६	२०	.०० }	१०
						२१	.९९ }	
२८	गुरु	११		१२	.८१	२२	.९६	११
२९	शुक्र	↑ १२	↑	१३	.७४	२३	.९२	१२
३०	शनि	सितम्बर १३	भाद्रपद	१४	.६५	२४	.८७	↑ १३
— ३१	रवि	१४		पू	.५६	२५	.८१	मुहर्रम १४
१	सोम	↓ १५	↓	१	.४६	२६	.७४	१५
२	मंगल	१६		२	.३६	२७	.६७	↓ १६
३	बुध	१७		३	.२६	१	.६०	१७
४	गुरु	१८		४	.१६	२	.५४	१८
५	शुक्र	१९		{ ५	.०७	३	.४८	१९
				६	.९९			
क्रनल ←कन्या→ ६	शनि	२०		७	.९२	४	.४४	२०
७	रवि	२१		८	.८७	५	.४१	२१
८	सोम	२२	(कृष्ण पक्ष)	९	.८४	६	.४०	२२
९	मंगल	२३		१०	.८४	७	.४१	२३
१०	बुध	२४		११	.८५	८	.४३	२४
११	गुरु	२५		१२	.८७	९	.४८	२५
१२	शुक्र	२६		१३	.९२	१०	.५५	२६
१३	शनि	२७		१४	.९९	११	.६४	२७
१४	रवि	२८		.	....	१२	.७४	२८
१५	सोम	● २९		अ	.०७	१३	८४	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा; २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—३२-३३	ईस्वी सन्	—१८५६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१३	शकाब्द	—१७७८	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१२-१३	हिजरी सन्	—१२७३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९५७	बंगाब्द	— १२६२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६ मंगल	— ३०		१	.१६	१४	.९५	— ३०
१७ बुध	१		२	.२४	...	....	१
१८ गुरु	२		३	.३२	१५	.०५	२
१९ शुक्र	३		४	.३९	१६	.१४	३
२० शनि	४		५	.४३	१७	.२२	४
२१ रवि	५	(शुक्ल पक्ष)	६	.४५	१८	.२८	५
क्रनल ←कन्या→ २२ सोम	६		७	.४६	१९	.३१	६
२३ मंगल	७		८	.४५	२०	.३२	७
२४ बुध	८		९	.४२	२१	.३२	८
२५ गुरु	९		१०	.३६	२२	.३०	९
२६ शुक्र	१०		११	.२०	२३	.२६	१०
२७ शनि	११		१२	.२१	२४	.२१	११
२८ रवि	१२		१३	.१२	२५	.१४	१२
२९ सोम	१३		१४	.०३	२६	.०७	१३
			पू	.९३			
— ३० मंगल	O ←अक्टूबर→ १४	←आश्विन→	१	.८३	२७	.००	←सफर→ १४
					१	.९४	
१ बुध	१५		२	.७३	२	.८८	१५
२ गुरु	१६		३	.६४	३	.८२	१६
३ शुक्र	१७		४	.५६	४	.७७	१७
४ शनि	१८		५	.४९	५	.७४	१८
५ रवि	१९		६	.४४	६	.७३	१९
६ सोम	२०		७	.४२	७	.७३	२०
क्रनल ←तुला→ ७ मंगल	२१	(कृष्ण पक्ष)	८	.४२	८	.७५	२१
८ बुध	२२		९	.४४	९	.७९	२२
९ गुरु	२३		१०	.४७	१०	.८६	२३
१० शुक्र	२४		११	.५१	११	.९४	२४
११ शनि	२५		१२	.५७	...	....	२५
१२ रवि	२६		१३	.६५	१२	.०४	२६
१३ सोम	२७		१४	.७४	१३	.१४	२७
१४ मंगल	२८		अ	.८३	१४	.२५	२८

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५ बुध	२९		१	.९१	१५	.३६	— २९
१६ गुरु	ॐ ३०		२	.९८	१६	.४५	१
१७ शुक्र	— ३१		...	...	१७	.५३	२
१८ शनि	१		३	.०३	१८	.५९	३
१९ रवि	२		४	.०५	१९	.६३	४
२० सोम	३	(शुक्ल पक्ष)	५	.०५	२०	.६४	५
२१ मंगल	४		६	.०४	२१	.६४	६
क्रनल ←तुला→ २२ बुध	५		७	.०१	२२	.६३	७
			८	.९६			
२३ गुरु	६		९	.८९	२३	.५९	८
२४ शुक्र	७		१०	.८१	२४	.५४	९
२५ शनि	८		११	.७२	२५	.४८	१०
२६ रवि	९		१२	.६२	२६	.४२	११
२७ सोम	१०		१३	.५२	२७	.३५	१२
२८ मंगल	११		१४	.४२	१	.२८	१३
२९ बुध	१२		पू	.३३	२	.२१	१४
— ३० गुरु	←नवम्बर→ १३	←कार्तिक→	१	.२४	३	.१५	←रबी-उल-अव्वल→ १५
१ शुक्र	१४		२	.१७	४	.११	१६
२ शनि	१५		३	.११	५	.०७	१७
३ रवि	१६		४	.०६	६	.०५	१८
४ सोम	१७		५	.०३	७	.०५	१९
५ मंगल	१८		६	.०३	८	.०६	२०
६ बुध	१९		७	.०४	९	.११	२१
क्रनल ←वृश्चिक→ ७ गुरु	२०		८	.०७	१०	.१७	२२
८ शुक्र	२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.१३	११	.२४	२३
९ शनि	२२		१०	.२०	१२	.३४	२४
१० रवि	२३		११	.२८	१३	.४४	२५
११ सोम	२४		१२	.३७	१४	.५४	२६
१२ मंगल	२५		१३	.४६	१५	.६५	२७
१३ बुध	२६		१४	.५४	१६	.७५	२८
१४ गुरु	२७		अ	.६०	१७	.८४	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो ज ते हैं ।

दयानन्दाब्द	— ३२–३३	ईस्वी सन्	— १८५६–५७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१३	शकाब्द	— १७७८	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९१३	हिजरी सन्	— १२७३	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५७	बंगाब्द	— १२६२	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	शुक्र	नव० २८		१	.६५	१८	.९०	— ३०
१६	शनि	२९		२	.६८	१९	.९४	१
१७	रवि	— ३०		३	.६९	२०	.९७	२
१८	सोम	१		४	.६६	२१	.९७	३
१९	मंगल	२		५	.६२	२२	.९५	४
२०	बुध	३	(शुक्ल पक्ष)	६	.५७	२३	.९२	५
क्रनल ↑ २१	गुरु	४		७	.५१	२४	.८८	६
वृश्चिक २२	शुक्र	५		८	.४४	२५	.८३	७
२३	शनि	६		९	.३५	२६	.७६	८
↓ २४	रवि	७		१०	.२५	२७	.६९	९
२५	सोम	८		११	.१५	१	.६२	१०
२६	मंगल	९		१२ / १३	०५ / .९५	२	.५६	११
२७	बुध	१०		१४	.८७	३	.५०	१२
२८	गुरु	↑ ११	↑	पू	.८०	४	.४४	↑ १३
— २९	शुक्र	दिसम्बर १२	मार्गशीर्ष	१	.७४	५	.४०	रबी-उल-आखिर १४
१	शनि	१३		२	.७०	६	.३८	१५
२	रवि	↓ १४	↓	३	.६७	७	.३७	१६
३	सोम	१५		४	.६६	८	.३९	↓ १७
४	मंगल	१६		५	.६९	९	.४२	१८
५	बुध	१७		६	.७३	१०	.४८	१९
६	गुरु	१८		७	.७८	११	.५५	२०
क्रनल ↑ ७	शुक्र	१९		८	.८५	१२	.६४	२१
धनु ८	शनि	२०		९	.९३	१३	.७४	२२
↓ ९	रवि	२१	(कृष्ण पक्ष)	...	....	१४	.८५	२३
१०	सोम	२२		१०	.०२	१५	.९६	२४
११	मंगल	२३		११	.१०	....		२५
१२	बुध	२४		१२	.१८	१६	.०६	२६
१३	गुरु	२५		१३	.२५	१७	.१४	२७
१४	शुक्र	२६		१४	.३०	१८	.२१	२८
१५	शनि	२७		अ	.३२	१९	.२७	— २९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६	रवि	२८		१	.३३	२०	.२९	१
१७	सोम	दिसम्बर २९		२	.३१	२१	.३०	२
१८	मंगल	३०		३	.२७	२२	.२८	३
१९	बुध	— ३१		४	.२२	२३	.२५	४
२०	गुरु	१		५	.१५	२४	.२१	५
२१	शुक्र	२	(शुक्ल पक्ष)	६ / ७	.०७ / .९८	२५	.१६	६
क्रनल ↑ २२	शनि	३		८	.८८	२६	.१०	७
धनु २३	रवि	४		९	.७८	२७ / १	.०३ / .९६	८
↓ २४	सोम	५		१०	.६९	२	.९०	९
२५	मंगल	६		११	.६०	३	.८४	↑ १०
२६	बुध	७		१२	.५१	४	.७८	११
२७	गुरु	८		१३	.४४	५	.७३	१२
२८	शुक्र	↑ ९	↑	१४	.३८	६	.७०	जमादि-उल-अव्वल १३
२९	शनि	जनवरी १०	पौष	पू	.३४	७	.६९	१४
— ३०	रवि	११		१	.३२	८	.७१	१५
१	सोम	↓ १२	↓	२	.३२	९	.७४	१६
२	मंगल	१३		३	.३३	१०	.७८	↓ १७
३	बुध	१४		४	.३७	११	.८५	१८
४	गुरु	१५		५	.४२	१२	.९४	१९
५	शुक्र	१६		६	.५०	..	....	२०
क्रनल ↑ ६	शनि	१७		७	.५९	१३	.०४	२१
मकर ७	रवि	१८		८	.६८	१४	.१५	२२
८	सोम	१९	(कृष्ण पक्ष)	९	.७७	१५	.२६	२३
↓ ९	मंगल	२०		१०	.८४	१६	.३६	२४
१०	बुध	२१		११	.९०	१७	.४५	२५
११	गुरु	२२		१२	.९४	१८	.५२	२६
१२	शुक्र	२३		१३	.९७	१९	.५८	२७
१३	शनि	२४		१४	.९७	२०	.६१	२८
१४	रवि	२५		अ	.९५	२१	.६२	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द —३२-३३	ईस्वी सन् —१८५७	सूर्य ग्रहण — ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९१३	शकाब्द —१७७८-७९	चन्द्र ग्रहण — ○	
(ब) गुजराती —१९१३	हिजरी सन् —१२७३	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द —४९५७	बंगाब्द —१२६२	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	सोम	२६		१	.९२	२२	.६१	— ३०
१६	मंगल	↑ जनवरी २७		२	.८६	२३	.५९	१
१७	बुध	२८		३	.७९	२४	.५५	२
१८	गुरु	२९		४	.७०	२५	.५०	३
१९	शुक्र	↓ ३०		५	.६१	२६	.४४	४
२०	शनि	— ३१		६	.५१	२७	.३८	५
क्रनल ← मकर → २१	रवि	१	(शुक्ल पक्ष)	७	.४१	१	.३१	६
२२	सोम	२		८	.३२	२	.२४	७
२३	मंगल	३		९	.२३	३	.१७	८
२४	बुध	४		१०	.१५	४	.११	९
२५	गुरु	५		११	.०८	५	.०७	१०
२६	शुक्र	६		१२ १३	.०२ .९८	६	.०४	११
२७	शनि	७		१४	.९५	७	.०३	← जमादि-उल-आखिर → १२
२८	रवि	८	↑ माघ	पू	.९५	८	.०३	१३
— २९	सोम	९		१	.९७	९	.०५	१४
१	मंगल	↑ फरवरी १०	↓	...	....	१०	.०९	१५
२	बुध	११		२	.०१	११	.१६	१६
३	गुरु	१२		३	.०७	१२	.२५	१७
४	शुक्र	↓ १३		४	.१४	१३	.३५	↓ १८
५	शनि	१४		५	.२२	१४	.४५	१९
६	रवि	१५		६	.३१	१५	.५५	२०
क्रनल ← कुम्भ → ७	सोम	१६		७	.४०	१६	.६६	२१
८	मंगल	१७	(कृष्ण पक्ष)	८	.४७	१७	.७५	२२
९	बुध	१८		९	.५३	१८	.८३	२३
१०	गुरु	१९		१०	.५८	१९	.८९	२४
११	शुक्र	२०		११	.६०	२०	.९३	२५
१२	शनि	२१		१२	.६०	२१	.९४	२६
१३	रवि	२२		१३	.५८	२२	.९४	२७
१४	सोम	२३		१४	.५३	२३	.९२	२८
१५	मंगल	२४		अ	.४७	२४	.८९	— २९

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६	बुध	२५		१	.४०	२५	.८४	१
१७	गुरु	फरवरी २६		२	.३२	२६	.७८	२
१८	शुक्र	२७		३	.२३	२७	.७१	३
१९	शनि	— २८		४	.१३	१	.६४	४
२०	रवि	१	(शुक्ल पक्ष)	५ ६	.०३ .९३	२	.५७	५
क्रनल ← कुम्भ → २१	सोम	२		७	.८४	३	.५१	६
२२	मंगल	३		८	.७६	४	.४५	७
२३	बुध	४		९	.६८	५	.४०	८
२४	गुरु	५		१०	.६२	६	.३७	९
२५	शुक्र	६		११	.५८	७	.३५	१०
२६	शनि	७		१२	.५७	८	.३५	११
२७	रवि	८		१३	.५७	९	.३७	१२
२८	सोम	९		१४	.५८	१०	.४१	१३
२९	मंगल	१०	↑ फाल्गुन	पू	.६२	११	.४७	↑ रज्जब १४
— ३०	बुध	११		१	.६८	१२	.५५	१५
१	गुरु	↑ मार्च १२		२	.७५	१३	.६४	१६
२	शुक्र	१३		३	.८३	१४	.७५	↓ १७
३	शनि	↓ १४	↓	४	.९२	१५	.८६	१८
४	रवि	१५		...	....	१६	.९७	१९
५	सोम	१६		५	.००	...	....	२०
६	मंगल	१७		६	.०७	१७	.०६	२१
७	बुध	१८		७	.१३	१८	.१४	२२
क्रनल ← मीन → ८	गुरु	१९		८	.१७	१९	.२०	२३
९	शुक्र	२०	(कृष्ण पक्ष)	९	.२०	२०	.२४	२४
१०	शनि	२१		१०	.१९	२१	.२६	२५
११	रवि	२२		११	.१७	२२	.२७	२६
१२	सोम	२३		१२	.१३	२३	.२५	२७
१३	मंगल	२४		१३	.०७	२४	.२२	२८
१४	बुध	२५		१४ अ	.०० .९१	२५	.१७	२९

९-आश्लेषा, १०-मघा, ११-पूर्वाफाल्गुनी, १२-उत्तराफाल्गुनी,१३-हस्त, १४-चित्रा, १५-स्वाती, १६-विशाखा, २५-पूर्वाभाद्रपदा, २६-उत्तराभाद्रपदा, २७-रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो ज ते हैं।

दयानन्दाब्द	— ३३–३४	ईस्वी सन्	— १८५७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१४	शकाब्द	— १७७९	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९१३	हिजरी सन्	— १२७३	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५७–५८	बंगाब्द	— १२६२–६३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१५	गुरु	२६		१	.८१	२६	.११	— ३०
	१६	शुक्र	२७		२	.७१	२७	.०५	१
							१	.९८	
	१७	शनि	मार्च २८		३	.६१	२	.९१	२
	१८	रवि	२९		४	.५२	३	.८५	३
	१९	सोम	३०		५	.४३	४	.७९	४
	२०	मंगल	— ३१	(शुक्ल पक्ष)	६	.३४	५	.७४	५
	२१	बुध	१		७	.२६	६	.७०	६
अनल मीन	२२	गुरु	२		८	.२०	७	.६८	७
	२३	शुक्र	३		९	.१६	८	.६७	८
	२४	शनि	४		१०	.१४	९	.६८	९
	२५	रवि	५		११	१३	१०	.७२	१०
	२६	सोम	६		१२	.१५	११	.७८	११
	२७	मंगल	७		१३	.१९	१२	.८५	१२
	२८	बुध	८		१४	.२५	१३	.९४	शाबान १३
	२९	गुरु	९	चैत्र	पू	.३२	...	.	१४
——	३०	शुक्र	१०		१	.३९	१४	.०५	१५
	१	शनि	११		२	.४८	१५	.१६	१६
	२	रवि	अप्रैल १२		३	.५६	१६	.२७	१७
	३	सोम	१३		४	.६३	१७	.३६	१८
	४	मंगल	१४		५	.६९	१८	.४४	१९
	५	बुध	१५		६	.७४	१९	.५१	२०
	६	गुरु	१६		७	.७५	२०	.५६	२१
पिङ्गल मेष	७	शुक्र	१७		८	.७४	२१	.५९	२२
	८	शनि	१८		९	७२	२२	.६०	२३
	९	रवि	१९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६७	२३	.५८	२४
	१०	सोम	२०		११	.६१	२४	.५५	२५
	११	मंगल	२१		१२	.५४	२५	.५१	२६
	१२	बुध	२२		१३	.४६	२६	.४५	२७
	१३	गुरु	२३		१४	.३६	२७	.३९	२८
	१४	शुक्र	२४		अ	.२६	१	.३२	— २९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१५	शनि	२५		१	.१६	२	.२५	१
	१६	रवि	२६		२	.०६	३	.१९	२
					३	.९७			
	१७	सोम	अप्रैल २७		४	.८८	४	.१३	३
	१८	मंगल	२८		५	.८०	५	.०७	४
	१९	बुध	२९		६	.७४	६	.०३	५
	२०	गुरु	— ३०	(शुक्ल पक्ष)	७	.७०	७	.००	६
							८	.९९	
	२१	शुक्र	१		८	.९७	..	...	७
पिङ्गल मेष	२२	शनि	२		९	.९६	९	.०१	८
	२३	रवि	३		१०	.९८	१०	.०४	९
	२४	सोम	४		११	.७२	११	.०९	१०
	२५	मंगल	५		१२	.७७	१२	.१६	११
	२६	बुध	६		१३	.८४	१३	.२४	१२
	२७	गुरु	७		१४	.९२	१४	.३४	रमज़ान १३
	२८	शुक्र	८	वैशाख	...	.....	१५	.४५	१४
	२९	शनि	९		पू	.००	१६	.५६	१५
	३०	रवि	१०		१	.०८	१७	.६६	१६
—	३१	सोम	मई ११		२	.१५	१८	.७५	१७
	१	मंगल	१२		३	.२१	१९	.८२	१८
	२	बुध	१३		४	.२६	२०	.८८	१९
	३	गुरु	१४		५	.२८	२१	.९१	२०
	४	शुक्र	१५		६	.२७	२२	.९२	२१
	५	शनि	१६		७	.२४	२३	.९१	२२
पिङ्गल वृष	६	रवि	१७		८	.२०	२४	.८८	२३
	७	सोम	१८	(कृष्ण पक्ष)	९	.१३	२५	.८४	२४
	८	मंगल	१९		१०	.०५	२६	.७९	२५
					११	.९७			
	९	बुध	२०		१२	.८७	२७	.७३	२६
	१०	गुरु	२१		१३	.७७	१	.६६	२७
	११	शुक्र	२२		१४	.६७	२	.५९	२८
	१२	शनि	२३		अ	.५७	३	.५३	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु. ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.४९ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.३९ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—३३-३४	ईस्वी सन्	—१८५७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१४	शकाब्द	—१७७९	चन्द्र ग्रहण —	○
(ब) गुजराती	—१९१३	हिजरी सन्	—१२७३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५८	बंगाब्द	—१२६३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	रवि		२४		१	.४७	४	.४७		—३०
	१४	सोम		२५		२	.३८	५	.४१		१
	१५	मंगल		२६		३	.३०	६	.३६		२
	१६	बुध	मई	२७		४	.२४	७	.३३		३
	१७	गुरु		२८		५	२०	८	.३२		४
	१८	शुक्र		२९	(शुक्ल पक्ष)	६	.१७	९	.३३		५
	१९	शनि		३०		७	.१६	१०	.३५		६
	२०	रवि		—३१		८	.१७	११	.४०		७
	२१	सोम		१		९	.२१	१२	.४६		८
पिङ्गल वृष	२२	मंगल		२		१०	.२७	१३	.५४		९
	२३	बुध		३		११	.३४	१४	.६५		१०
	२४	गुरु		४		१२	.४२	१५	.७६		११
	२५	शुक्र		५		१३	.५१	१६	.८६		१२
	२६	शनि		६		१४	.५९	१७	.९६		१३
	२७	रवि		७		पू	.६६	...	....		१४
	२८	सोम		८	ज्येष्ठ	१	.७१	१८	.०५	शव्वाल	१५
	२९	मंगल		९		२	.७४	१९	.१३		१६
	३०	बुध		१०		३	.७६	२०	.१९		१७
	३१	गुरु		११		४	.७५	२१	.२३		१८
	—३२	शुक्र	जून	१२		५	.७३	२२	.२४		१९
	१	शनि		१३		६	.६८	२३	.२४		२०
	२	रवि		१४		७	.६२	२४	.२२		२१
	३	सोम		१५		८	.५५	२५	.१८		२२
	४	मंगल		१६		९	.४६	२६	.१३		२३
	५	बुध		१७		१०	.३६	२७	.०७		२४
पिङ्गल मिथुन	६	गुरु		१८	(कृष्ण पक्ष)	११	.२६	१ / २	.०१ / .९४		२५
	७	शुक्र		१९		१२	.१६	३	.८७		२६
	८	शनि		२०		१३ / १४	.०६ / .९६	४	.८०		२७
	९	रवि		२१		अ	.८७	५	.७४		२८

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	सोम		२२		१	.७९	६	.६९		—२९
	११	मंगल		२३		२	.७३	७	.६६		१
	१२	बुध		२४		३	.६८	८	.६५		२
	१३	गुरु		२५		४	.६५	९	.६५		३
	१४	शुक्र	जून	२६		५	.६४	१०	.६७		४
	१५	शनि		२७	(शुक्ल पक्ष)	६	.६५	११	.७१		५
	१६	रवि		२८		७	.६८	१२	.७७		६
	१७	सोम		२९		८	.७४	१३	.८५		७
	१८	मंगल		—३०		९	.८२	१४	.९५		८
पिङ्गल मिथुन	१९	बुध		१		१०	.८८	...	....		९
	२०	गुरु		२		११	.९७	१५	.०५		१०
	२१	शुक्र		३		...	....	१६	.१५		११
	२२	शनि		४		१२	.०५	१७	.२६		१२
	२३	रवि		५		१३	.१२	१८	.३६		१३
	२४	सोम		६		१४	.१८	१९	.४४		१४
	२५	मंगल		७	आषाढ़	पू	.२२	२०	.५०	ज़िलकाद	१५
	२६	बुध		८		१	.२४	२१	.५४		१६
	२७	गुरु		९		२	.२३	२२	.५६		१७
	२८	शुक्र		१०		३	.२१	२३	.५७		१८
	२९	शनि	जुलाई	११		४	.१६	२४	.५५		१९
	३०	रवि		१२		५	.१०	२५	.५१		२०
	—३१	सोम		१३		६ / ७	.०३ / .९४	२६	.४७		२१
	१	मंगल		१४		८	.८४	२७	.४१		२२
	२	बुध		१५		९	.७४	१	.३५		२३
पिङ्गल मीन	३	गुरु		१६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६४	२	.२८		२४
	४	शुक्र		१७		११	.५४	३	.२१		२५
	५	शनि		१८		१२	.४४	४	.१४		२६
	६	रवि		१९		१३	.३५	५	.०८		२७
	७	सोम		२०		१४	.२७	६	.०३		२८
	८	मंगल		२१		अ	.२१	७ / ८	.०० / .९८		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ३३-३४	ईस्वी सन्	— १८५७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१४	शकाब्द	— १७७९	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९१३	हिजरी सन्	— १२७३-७४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५८	बंगाब्द	— १२६३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	बुध		२२		१	.१७	९	.९७	—	३०
	१०	गुरु		२३		२	.१४	१०	.९८		१
	११	शुक्र		२४		३	.१२	...	. .		२
	१२	शनि	जुलाई	२५		४	.१३	११	.०२		३
	१३	रवि	जुलाई	२६		५	.१६	१२	.०८		४
	१४	सोम	जुलाई	२७	(शुक्ल पक्ष)	६	.२१	१३	.१६		५
	१५	मंगल	जुलाई	२८	(शुक्ल पक्ष)	७	.२८	१४	.२५		६
	१६	बुध		२९	(शुक्ल पक्ष)	८	.३६	१५	.३५		७
	१७	गुरु		३०	(शुक्ल पक्ष)	९	.४५	१६	.४६		८
पिङ्गल कर्क	१८	शुक्र	—	३१		१०	.५२	१७	.५७		९
पिङ्गल कर्क	१९	शनि		१		११	५९	१८	.६७		१०
पिङ्गल कर्क	२०	रवि		२		१२	.६५	१९	.७५		११
पिङ्गल कर्क	२१	सोम		३		१३	.६९	२०	.८२		१२
	२२	मंगल		४		१४	.७२	२१	.८६	ज़िल हिज्ज	१३
	२३	बुध		५	श्रावण	पू	.७१	२२	.८९	ज़िल हिज्ज	१४
	२४	गुरु		६	श्रावण	१	.७०	२३	.९०	ज़िल हिज्ज	१५
	२५	शुक्र		७	श्रावण	२	.६५	२४	.८८	ज़िल हिज्ज	१६
	२६	शनि		८	श्रावण	३	.५९	२५	.८५	ज़िल हिज्ज	१७
	२७	रवि	अगस्त	९		४	.५२	२६	.८०		१८
	२८	सोम	अगस्त	१०		५	.४३	२७	.७४		१९
	२९	मंगल	अगस्त	११		६	.३४	१	.६८		२०
	३०	बुध		१२		७	२४	२	.६२		२१
	३१	गुरु		१३		८	.१४	३	.५५		२२
	— ३२	शुक्र		१४	(कृष्ण पक्ष)	९	०४	४	.४८		२३
					(कृष्ण पक्ष)	१०	.९४				
	१	शनि		१५	(कृष्ण पक्ष)	११	.८५	५	.४२		२४
पिङ्गल सिंह	२	रवि		१६	(कृष्ण पक्ष)	१२	.७७	६	.३७		२५
पिङ्गल सिंह	३	सोम		१७		१३	.७०	७	.३३		२६
पिङ्गल सिंह	४	मंगल		१८		१४	.६५	८	.३०		२७
	५	बुध		१९		अ	.६३	९	.२९		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	गुरु		२०		१	.६२	१०	.३०		२९
	७	शुक्र		२१		२	.६३	११	.३४	—	३०
	८	शनि		२२		३	.६५	१२	.३९		१
	९	रवि	अगस्त	२३		४	.७०	१३	.४६		२
	१०	सोम	अगस्त	२४		५	.७७	१४	.५५		३
	११	मंगल	अगस्त	२५	(शुक्ल पक्ष)	६	.८६	१५	.६५		४
	१२	बुध	अगस्त	२६	(शुक्ल पक्ष)	७	.९५	१६	.७६		५
	१३	गुरु		२७	(शुक्ल पक्ष)	...	.....	१७	.८७		६
	१४	शुक्र		२८	(शुक्ल पक्ष)	८	.०३	१८	.९७		७
	१५	शनि		२९		९	.१०	..	....		८
	१६	रवि		३०		१०	.१६	१९	.०६		९
	१७	सोम	—	३१		११	.२०	२०	.१३		१०
पिङ्गल सिंह	१८	मंगल		१		१२	.२३	२१	.१८		११
पिङ्गल सिंह	१९	बुध		२		१३	.२३	२२	.२१		१२
पिङ्गल सिंह	२०	गुरु		३	भाद्रपद	१४	.२१	२३	.२२	मुहर्रम	१३
पिङ्गल सिंह	२१	शुक्र		४	भाद्रपद	पू	.१७	२४	.२१	मुहर्रम	१४
	२२	शनि		५	भाद्रपद	१	.१२	२५	.१८	मुहर्रम	१५
	२३	रवि		६	भाद्रपद	२	.०४	२६	.१३	मुहर्रम	१६
						३	.९५				
	२४	सोम	सितम्बर	७		४	.८५	२७	.०८		१७
	२५	मंगल	सितम्बर	८		५	.७५	१	.०२		१८
			सितम्बर					२	.९५		
	२६	बुध	सितम्बर	९		६	.६५	३	.८८		१९
	२७	गुरु		१०		७	.५५	४	.८२		२०
	२८	शुक्र		११	(कृष्ण पक्ष)	८	.४५	५	.७६		२१
	२९	शनि		१२	(कृष्ण पक्ष)	९	.३७	६	.७०		२२
	३०	रवि		१३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३०	७	.६६		२३
	— ३१	सोम		१४		११	.२४	८	.६३		२४
पिङ्गल कन्या	१	मंगल		१५		१२	.१९	९	.६१		२५
पिङ्गल कन्या	२	बुध		१६		१३	.१६	१०	.६३		२६
पिङ्गल कन्या	३	गुरु		१७		१४	.१५	११	.६६		२७
पिङ्गल कन्या	४	शुक्र	●	१८		अ	.१५	१२	.७०		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द		—३३-३४	ईस्वी सन् —१८५७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द	(अ) उ० भा०	—१९१४	शकाब्द —१७७९	चन्द्र ग्रहण—	○
	(ब) गुजराती	—१९१३-१४	हिजरी सन् —१२७४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द		—४९५८	बंगाब्द —१२६३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
५	शनि	१९		१	.१८	१३	.७७	२९
६	रवि	२०		२	.२४	१४	.८५	— ३०
७	सोम	२१		३	.३१	१५	.९६	१
८	मंगल	२२		४	.३९	.	....	२
९	बुध	सितम्बर २३		५	४७	१६	.०७	३
१०	गुरु	२४	(शुक्ल पक्ष)	६	.५५	१७	.१७	४
११	शुक्र	२५		७	.६३	१८	.२७	५
१२	शनि	२६		८	.६९	१९	.३६	६
१३	रवि	२७		९	.७४	२०	.४३	७
१४	सोम	२८		१०	.७६	२१	.४९	८
१५	मंगल	२९		११	.७७	२२	.५३	९
१६	बुध	— ३०		१२	.७५	२३	.५४	१०
पिङ्गल कन्या १७	गुरु	१		१३	.७१	२४	.५३	११
१८	शुक्र	२	आश्विन	१४	.६६	२५	.५१	१२
१९	शनि	३		पू	.५९	२६	.४८	१३
२०	रवि	४		१	.५१	२७	.४२	सफर १४
२१	सोम	५		२	.४२	१	.३६	१५
२२	मंगल	६		३	.३२	२	.२९	१६
२३	बुध	७		४	.२२	३	.२२	१७
२४	गुरु	अक्टूबर ८		५	.१२	४	.१६	१८
२५	शुक्र	९		६	.०२	५	.१०	१९
				७	.९३			
२६	शनि	१०		८	.८६	६	.०४	२०
						७	.९९	
२७	रवि	११	(कृष्ण पक्ष)	९	.८०	८	.९६	२१
२८	सोम	१२		१०	.७५	९	.९५	२२
२९	मंगल	१३		११	.७२	१०	.९५	२३
— ३०	बुध	१४		१२	.७१	११	.९७	२४
पिङ्गल तुला १	गुरु	१५		१३	.७२	...	. ..	२५
२	शुक्र	१६		१४	.७५	१२	.०१	२६
३	शनि	१७		अ	.८१	१३	.०७	२७

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
४	रवि	१८		१	.८८	१४	.१५	२८
५	सोम	१९		२	.९६	१५	.२५	— २९
६	मंगल	२०		...	....	१६	.३६	१
७	बुध	२१		३	.०५	१७	.४७	२
८	गुरु	२२		४	.१४	१८	.५७	३
९	शुक्र	अक्टूबर २३	(शुक्ल पक्ष)	५	.२२	१९	.६६	४
१०	शनि	२४		६	.२८	२०	.७४	५
११	रवि	२५		७	.३२	२१	.८१	६
१२	सोम	२६		८	.३५	२२	.८५	७
१३	मंगल	२७		९	.३५	२३	.८६	८
१४	बुध	२८		१०	.३३	२४	.८६	९
पिङ्गल तुला १५	गुरु	२९		११	.३०	२५	.८५	१०
१६	शुक्र	३०		१२	.२५	२६	.८१	११
१७	शनि	— ३१		१३	.१८	२७	.७६	रबी-उल्-अव्वल १२
१८	रवि	१	कार्तिक	१४	.०९	१	.७०	१३
१९	सोम	२		पू	.००	२	.६४	१४
				१	.९०			
२०	मंगल	३		२	.८०	३	.५७	१५
२१	बुध	४		३	.७०	४	.५०	१६
२२	गुरु	५		४	.६१	५	.४३	१७
२३	शुक्र	नवम्बर ६		५	.५३	६	.३७	१८
२४	शनि	७		६	.४५	७	.३२	१९
२५	रवि	८		७	.३९	८	.२९	२०
२६	सोम	९		८	.३५	९	.२७	२१
२७	मंगल	१०	(कृष्ण पक्ष)	९	.३३	१०	.२७	२२
२८	बुध	११		१०	.३२	११	.२८	२३
२९	गुरु	१२		११	.३२	१२	.३२	२४
— ३०	शुक्र	१३		१२	.३६	१३	.३८	२५
पिङ्गल वृ० १	शनि	१४		१३	.४२	१४	.४६	२६
२	रवि	१५		१४	.४९	१५	.५६	२७
३	सोम	१६		अ	.५७	१६	.६६	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्ता, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ३३–३४	ईस्वी सन्	— १८५७–५८	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१४	शकाब्द	— १७७९	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९१४	हिजरी सन्	— १२७४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९५८	बंगाब्द	— १२६३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
४	मंगल	१७		१	.६६	१७	.७७	२९
५	बुध	१८		२	.७५	१८	.८८	— ३०
६	गुरु	१९		३	.८३	१९	.९८	१
७	शुक्र	२०		४	.८९	...	...	२
८	शनि	२१		५	.९४	२०	.०६	३
९	रवि	↑ २२	(शुक्ल पक्ष)	६	.९७	२१	.१२	४
१०	सोम	नवम्बर २३		७	.९७	२२	.१६	५
११	मंगल	२४		८	.९५	२३	.१८	६
१२	बुध	↓ २५		९	.९१	२४	.१९	७
१३	गुरु	२६		१०	.८६	२५	.१८	८
१४	शुक्र	२७		११	.८०	२६	.१४	९
१५	शनि	२८		१२	७२	२७	.०९	१०
१६	रवि	२९		१३	.६३	१ २	.०४ .९८	११
पिङ्गल ↑ वृश्चिक १७	सोम	— ३०	↑	१४	.५३	३	.९१	↑ १२
↓ १८	मंगल	१	मार्गशीर्ष	पू	.४३	४	.८४	रबी-उल-आखिर १३
१९	बुध	२		१	.३३	५	.७७	१४
२०	गुरु	३		२	.२३	६	.७१	१५
२१	शुक्र	४	↓	३	.१४	७	.६५	१६
२२	शनि	५		४	.०७	८	.६२	↓ १७
२३	रवि	६		५ ६	.०२ .९८	९	.६०	१८
२४	सोम	↑ ७		७	.९५	१०	.५९	१९
२५	मंगल	दिसम्बर ८	(कृष्ण पक्ष)	८	.९५	११	.६०	२०
२६	बुध	९		९	.९६	१२	.६३	२१
२७	गुरु	↓ १०		...	.....	१३	.६९	२२
२८	शुक्र	११		१०	.००	१४	.७७	२३
२९	शनि	१२		११	.०६	१५	.८६	२४
—३०	रवि	१३		१२	.१४	१६	.९६	२५
पिङ्गल ↑ धनु १	सोम	१४		१३	.२३	...	....	२६
२	मंगल	१५		१४	.३२	१७	.०७	२७
↓ ३	बुध	१६		अ	.४०	१८	.१८	२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
४	गुरु	१७		१	.४८	१९	.२८	— २९
५	शुक्र	१८		२	.५४	२०	.३६	१
६	शनि	१९		३	.५८	२१	.४३	२
७	रवि	२०		४	.६१	२२	.४८	३
८	सोम	२१		५	.६१	२३	.५१	४
९	मंगल	२२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६०	२४	.५२	५
१०	बुध	↑ २३		७	.५६	२५	.५०	६
११	गुरु	दिसम्बर २४		८	.५०	२६	.४७	७
१२	शुक्र	२५		९	.४३	२७	.४३	८
१३	शनि	२६		१०	.३५	१	.३८	९
१४	रवि	↓ २७		११	.२६	२	.३२	१०
१५	सोम	२८		१२	.१७	३	.२५	११
पिङ्गल ↑ धनु १६	मंगल	२९		१३ १४	.०७ .९७	४	.१८	↑ १२
१७	बुध	३०	↑	पू	.८७	५	.११	जमादि-उल-अव्वल १३
↓ १८	गुरु	— ३१	पौष	१	.७९	६	.०५	१४
१९	शुक्र	१	↓	२	.७२	७ ८	.०० .९५	१५
२०	शनि	२		३	.६६	९	.९२	१६
२१	रवि	३		४	.६२	१०	.९१	↓ १७
२२	सोम	४		५	.६०	११	.९२	१८
२३	मंगल	५		६	.५९	१२	.९६	१९
२४	बुध	↑ ६		७	.६१	...	...	२०
२५	गुरु	जनवरी ७	(कृष्ण पक्ष)	८	.६५	१३	.०१	२१
२६	शुक्र	८		९	.७०	१४	.०७	२२
२७	शनि	↓ ९		१०	.७८	१५	.१६	२३
२८	रवि	१०		११	.८७	१६	.२६	२४
— २९	सोम	११		१२	.९६	१७	.३७	२५
पिङ्गल ↑ मकर १	मंगल	१२		...	....	१८	.४८	२६
२	बुध	१३		१३	.०५	१९	.५८	२७
३	गुरु	१४		१४	.१३	२०	.६७	२८
↓ ४	शुक्र	१५		अ	.१९	२१	.७४	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ३३–३४	ईस्वी सन्	— १८५८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१४	शकाब्द	— १७७९	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९१४	हिजरी सन्	— १२७४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९५८	बंगाब्द	— १२६३	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	शनि		१६		१	.२३	२२	.८०	—	३०
	६	रवि		१७		२	.२६	२३	.८३		१
	७	सोम		१८		३	.२६	२४	.८४		२
	८	मंगल		१९		४	.२४	२५	.८३		३
	९	बुध		२०	(शुक्ल पक्ष)	५	.२०	२६	.८०		४
	१०	गुरु		२१		६	.१४	२७	.७६		५
	११	शुक्र		२२		७	.०७	१	.७२		६
			जनवरी			८	.९८				
	१२	शनि		२३		९	.८९	२	.६६		७
	१३	रवि		२४		१०	.७९	३	.५९		८
	१४	सोम		२५		११	.६९	४	.५२		९
	१५	मंगल		२६		१२	.६०	५	.४५		१०
	१६	बुध		२७		१३	.५१	६	.३९		११
	१७	गुरु		२८		१४	.४३	७	.३३		१२
पिङ्गल	१८	शुक्र		२९	माघ	पू	.३६	८	.२९		१३
मकर	१९	शनि		३०		१	.३०	९	.२६	जमादि-उल-आखिर	१४
	२०	रवि		— ३१		२	.२६	१०	.२४		१५
	२१	सोम		१		३	.२४	११	.२५		१६
	२२	मंगल		२		४	.२३	१२	.२७		१७
	२३	बुध		३		५	.२६	१३	.३१		१८
	२४	गुरु		४		६	.३०	१४	.३८		१९
	२५	शुक्र		५		७	.३६	१५	.४६		२०
	२६	शनि		६		८	.४३	१६	.५६		२१
	२७	रवि	फरवरी	७	(कृष्ण पक्ष)	९	.५२	१७	.६७		२२
	२८	सोम		८		१०	.६१	१८	.७८		२३
	२९	मंगल		९		११	.६९	१९	.८८		२४
—	३०	बुध		१०		१२	.७७	२०	.९७		२५
पिङ्गल कुम्भ	१	गुरु		११		१३	.८३	...	....		२६
	२	शुक्र		१२		१४	.८८	२१	.०५		२७
	३	शनि		१३		अ	.८९	२२	.११		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	४	रवि		१४		१	.८९	२३	.१५	—	२९
	५	सोम		१५		२	.८६	२४	.१६		१
	६	मंगल		१६		३	.८२	२५	.१६		२
	७	बुध		१७		४	.७६	२६	.१४		३
	८	गुरु		१८		५	.६९	२७	.११		४
	९	शुक्र		१९		६	.६१	१	.०५		५
								२	.९९		
	१०	शनि	फरवरी	२०	(शुक्ल पक्ष)	७	.५२	३	.९३		६
	११	रवि		२१		८	.४२	४	.८६		७
	१२	सोम		२२		९	.३२	५	.७९		८
	१३	मंगल		२३		१०	.२२	६	.७३		९
	१४	बुध		२४		११	.१३	७	.६७		१०
	१५	गुरु		२५		१२	.०४	८	.६२		११
						१३	.९७				
पिङ्गल	१६	शुक्र		२६		१४	.९२	९	.५८		१२
कुम्भ	१७	शनि		○ २७	फाल्गुन	पू	.८८	१०	.५७	रजब	१३
	१८	रवि		— २८		१	.८६	११	.५७		१४
	१९	सोम		१		२	.८५	१२	.५९		१५
	२०	मंगल		२		३	.८८	१३	.६२		१६
	२१	बुध		३		४	.९२	१४	.६८		१७
	२२	गुरु		४		५	.९८	१५	.७६		१८
	२३	शुक्र		५		..	....	१६	.८६		१९
	२४	शनि		६		६	.०५	१७	.९७		२०
	२५	रवि		७	(कृष्ण पक्ष)	७	.१४	..	...		२१
	२६	सोम	मार्च	८		८	.२३	१८	.०८		२२
	२७	मंगल		९		९	.३१	१९	.१८		२३
	२८	बुध		१०		१०	.३८	२०	.२७		२४
—	२९	गुरु		११		११	.४४	२१	.३५		२५
	१	शुक्र		१२		१२	.४८	२२	.४२		२६
पिङ्गल मीन	२	शनि		१३		१३	.४९	२३	.४६		२७
	३	रवि		१४		१४	.४९	२४	.४८		२८
	४	सोम		● १५		अ	.४७	२५	.४८		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३४–३५	ईस्वी सन्	—१८५८	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१५	शकाब्द	—१७७९–८०	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१४	हिजरी सन्	—१२७४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५८–५९	बंगाब्द	—१२६३–६४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
५	मंगल	१६		१	.४२	२६	.४७	— ३०
६	बुध	१७		२	.३६	२७	.४४	१
७	गुरु	१८		३	.२८	१	.३९	२
८	शुक्र	१९		४	.२०	२	.३३	३
९	शनि	२०		५	.११	३	.२७	४
१०	रवि	२१	(शुक्ल पक्ष)	{ ६	.०१	४	.२०	५
				{ ७	.९१			
११	सोम	↑ २२		८	.८१	५	.१३	६
१२	मंगल	मार्च २३		९	.७२	६	.०६	७
१३	बुध	↓ २४		१०	.६३	७	.००}	८
						८	.९५}	
१४	गुरु	२५		११	.५६	९	.९२	९
१५	शुक्र	२६		१२	.५०	१०	.९०	१०
पिङ्गल ↑ १६	शनि	२७		१३	.४६	११	.८९	११
१७	रवि	२८	↑	१४	.४४	१२	.९०	↑ १२
मीन १८	सोम	२९	चैत्र	पू	.४४	१३	.९४	शाबान १३
↓ १९	मंगल	३०	↓	१	.४६	१४	.९९	↓ १४
२०	बुध	— ३१		२	.५०	...	....	१५
२१	गुरु	१		३	.५६	१५	.०७	१६
२२	शुक्र	२		४	.६३	१६	.१६	१७
२३	शनि	३		५	.७१	१७	.२६	१८
२४	रवि	४		६	.८०	१८	.३७	१९
२५	सोम	५		७	.८८	१९	.४८	२०
२६	मंगल	↑ ६		८	.९५	२०	.५८	२१
२७	बुध	अप्रैल ७	(कृष्ण पक्ष)	...	....	२१	.६७	२२
२८	गुरु	↓ ८		९	.०१	२२	.७३	२३
२९	शुक्र	९		१०	.०५	२३	.७८	२४
३०	शनि	१०		११	.०६	२४	.८०	२५
—— ३१	रवि	११		१२	.०५	२५	.८१	२६
कालयुक्त ↑ १	सोम	१२		{ १३	.०३	२६	.८०	२७
मेष				{ १४	.९८			
↓ २	मंगल	१३		अ	.९२	२७	.७७	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३	बुध	१४		१	.८५	१	.७३	— २९
४	गुरु	१५		२	.७६	२	.६७	१
५	शुक्र	१६		३	.६७	३	.६१	२
६	शनि	१७		४	.५७	४	.५४	३
७	रवि	१८		५	.४७	५	.४७	४
८	सोम	१९		६	.३७	६	.४०	५
९	मंगल	२०	(शुक्ल पक्ष)	७	.२७	७	.३४	६
१०	बुध	↑ २१		८	.१८	८	.२८	७
११	गुरु	अप्रैल २२		९	.१०	९	.२५	८
१२	शुक्र	↓ २३		१०	.०५	१०	.२२	९
१३	शनि	२४		{ ११	.०१	११	.२१	१०
				{ १२	.९८			
१४	रवि	२५		१३	.९८	१२	.२२	११
१५	सोम	२६	↑	...	...	१३	.२५	१२
कालयुक्त ↑ १६	मंगल	२७		१४	.००	१४	.३१	↑ १३
मेष १७	बुध	२८	वैशाख	पू	.०४	१५	.३८	रमजान १४
↓ १८	गुरु	२९	↓	१	.०९	१६	.४६	१५
१९	शुक्र	— ३०		२	.१६	१७	.५६	↓ १६
२०	शनि	१		३	.२४	१८	.६७	१७
२१	रवि	२		४	.३३	१९	.७८	१८
२२	सोम	३		५	.४१	२०	.८८	१९
२३	मंगल	४		६	.४८	२१	९७	२०
२४	बुध	५		७	५४	.	....	२१
२५	गुरु	↑ ६		८	.५७	२२	.०४	२२
२६	शुक्र	मई ७	(कृष्ण पक्ष)	९	.५९	२३	.०९	२३
२७	शनि	↓ ८		१०	.५८	२४	.१३	२४
२८	रवि	९		११	.५६	२५	.१४	२५
२९	सोम	१०		१२	.५१	२६	.१२	२६
३०	मंगल	११		१३	.४५	२७	.१०	२७
— ३१	बुध	१२		१४	.३७	१	.०६	२८
१	गुरु	१३		अ	.२८	२	.०१}	२९
						३	.९५}	

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.७५ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.६५ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ३४–३५	ईस्वी सन्	— १८५८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१५	शकाब्द	— १७८०	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९१४	हिजरी सन्	— १२७४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९५९	वंगाब्द	— १२६४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२	शुक्र	१४		१	.१८	४	.८८	— ३०
३	शनि	१५		२	.०८	५	.८१	१
				३	.९८			
४	रवि	१६		४	.८८	६	.७४	२
५	सोम	१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.७८	७	.६८	३
६	मंगल	१८		६	.७०	८	.६३	४
७	बुध	१९		७	.६२	९	.५८	५
८	गुरु	२०		८	.५६	१०	.५५	६
९	शुक्र	२१		९	.५२	११	.५३	७
१०	शनि	मई २२		१०	.५०	१२	.५४	८
११	रवि	२३		११	.४९	१३	.५७	९
१२	सोम	२४		१२	.५०	१४	.६२	१०
१३	मंगल	२५		१३	.५४	१५	.६८	११
१४	बुध	२६		१४	.६०	१६	.७६	१२
कालयुक्त, वृषभ १५	गुरु	२७	ज्येष्ठ	पू	.६७	१७	.८६	१३
१६	शुक्र	२८	(अधिक)	१	.७५	१८	.९७	शव्वाल १४
१७	शनि	२९		२	.८४	...	....	१५
१८	रवि	३०		३	.९२	१९	.०८	१६
१९	सोम	— ३१		४	.९८	२०	.१८	१७
२०	मंगल	१		....	...	२१	.२७	१८
२१	बुध	२		५	.०३	२२	.३५	१९
२२	गुरु	३		६	.०६	२३	.४१	२०
२३	शुक्र	४		७	.०८	२४	.४५	२१
२४	शनि	५		८	.०७	२५	.४६	२२
२५	रवि	६	(कृष्ण पक्ष)	९	.०५	२६	.४६	२३
२६	सोम	जून ७		१०	.०१	२७	.४३	२४
				११	.९५			
२७	मंगल	८		१२	.८७	१	.३९	२५
२८	बुध	९		१३	.७८	२	.३५	२६
२९	गुरु	१०		१४	.६८	३	.२९	२७
३०	शुक्र	११		अ	.५८	४	.२२	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— ३१	शनि	१२		१	.४८	५	.१५	— २९
१	रवि	१३		२	.३८	६	.०८	१
२	सोम	१४		३	.२८	७	.०२	२
						८	.९६	
३	मंगल	१५		४	.१९	९	.९१	३
४	बुध	१६		५	.११	१०	.८८	४
५	गुरु	१७	(शुक्ल पक्ष)	६	.०५	११	.८६	५
६	शुक्र	१८		७	.००	१२	.८७	६
				८	.९८			
७	शनि	१९		९	.९७	१३	.८९	७
८	रवि	जून २०		१०	.९८	१४	.९३	८
९	सोम	२१			....	१५	.९९	९
१०	मंगल	२२		११	.०२	...	...	१०
११	बुध	२३		१२	.०७	१६	.०७	११
१२	गुरु	२४	ज्येष्ठ	१३	.१४	१७	.१७	१२
कालयुक्त, मिथुन १३	शुक्र	२५	(शुद्ध)	१४	.२२	१८	.२७	ज़िलकाद १३
१४	शनि	२६		पू	.३१	१९	.३८	१४
१५	रवि	२७		१	.३८	२०	.४८	१५
१६	सोम	२८		२	.४५	२१	.५८	१६
१७	मंगल	२९		३	.५१	२२	.६७	१७
१८	बुध	— ३०		४	.५५	२३	.७३	१८
१९	गुरु	१		५	.५७	२४	.७६	१९
२०	शुक्र	२		६	.५६	२५	.७८	२०
२१	शनि	३		७	.५४	२६	.७८	२१
२२	रवि	४	(कृष्ण पक्ष)	८	.५०	२७	.७६	२२
२३	सोम	५		९	.४४	१	.७३	२३
२४	मंगल	जुलाई ६		१०	.३६	२	.६८	२४
२५	बुध	७		११	.२६	३	.६२	२५
२६	गुरु	८		१२	.१६	४	.५६	२६
२७	शुक्र	९		१३	.०६	५	.५०	२७
				१४	.९६			
२८	शनि	१०		अ	.८६	६	.४३	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३४–३५	ईस्वी सन्	—१८५८	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१५	शकाब्द	—१७८०	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९१४	हिजरी सन्	—१२७४–७५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५९	बंगाब्द	—१२६४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
कलियुक मिथुन २९	रवि	११		१	.७६	७	.३६	२९
३०	सोम	१२		२	.६६	८	.३०	— ३०
३१	मंगल	१३		३	.५८	९	.२५	१
— ३२	बुध	१४		४	.५३	१०	.२१	२
१	गुरु	१५		५	.४९	११	.१९	३
२	शुक्र	१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.४६	१२	.१९	४
३	शनि	१७		७	.४४	१३	.२०	५
४	रवि	१८		८	.४६	१४	.२४	६
५	सोम	↑ १९		९	.५०	१५	.३०	७
६	मंगल	जुलाई २०		१०	.५५	१६	.३८	८
७	बुध	२१		११	.६२	१७	.४७	९
८	गुरु	↓ २२		१२	.७०	१८	.५७	१०
९	शुक्र	२३		१३	.७८	१९	.६८	११
१०	शनि	२४		१४	.८५	२०	.७८	↑ १२
११	रवि	२५	↑	पू	.९२	२१	.८८	जिल्हिज्ज १३
कलियुक कर्क ↑ १२	सोम	२६	आषाढ़	१	.९८	२२	.९७	१४
१३	मंगल	२७		...	....	...	....	१५
१४	बुध	२८		२	.०२	२३	.०३	१६
↓ १५	गुरु	२९	↓	३	.०४	२४	.०८	↓ १७
१६	शुक्र	३०		४	.०४	२५	.१०	१८
१७	शनि	— ३१		५	.०२	२६	.११	१९
				६	.९७			
१८	रवि	१		७	.९१	२७	.१०	२०
१९	सोम	२		८	.८४	१	.०७	२१
२०	मंगल	३		९	.७५	२	.०२	२२
		↑				३	.९६	
२१	बुध	अगस्त ४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६५	४	.९०	२३
२२	गुरु	५		११	.५५	५	.८४	२४
२३	शुक्र	↓ ६		१२	.४५	६	.७७	२५
२४	शनि	७		१३	.३५	७	.७०	२६
२५	रवि	८		१४	.२५	८	.६३	२७
२६	सोम	९		अ	.१६	९	.५८	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२७	मंगल	१०		१	.०९	१०	.५५	— २९
कलियुक कर्क ↑ २८	बुध	११		२	.०२	११	.५२	१
				३	.९७			
↓ २९	गुरु	१२		४	.९४	१२	.५१	२
३०	शुक्र	१३		५	.९४	१३	.५२	३
— ३१	शनि	१४		६	.९५	१४	.५५	४
१	रवि	१५	(शुक्ल पक्ष)	७	.९८	१५	.६०	५
२	सोम	१६		...	....	१६	.६८	६
३	मंगल	१७		८	.०४	१७	.७७	७
४	बुध	↑ १८		९	.११	१८	.८७	८
५	गुरु	अगस्त १९		१०	.१९	१९	.९८	९
६	शुक्र	२०		११	.२८	...	....	१०
७	शनि	↓ २१		१२	.३६	२०	.०८	११
८	रवि	२२	↑	१३	.४३	२१	.१८	१२
९	सोम	२३	श्रावण	१४	.४८	२२	.२७	↑ १३
१०	मंगल ○	२४		पू	.५२	२३	.३४	मुहर्रम १४
११	बुध	२५	↓	१	.५४	२४	.३९	१५
कलियुक सिंह ↑ १२	गुरु	२६		२	.५४	२५	.४२	↓ १६
१३	शुक्र	२७		३	.५२	२६	.४४	१७
↓ १४	शनि	२८		४	.४८	२७	.४३	१८
१५	रवि	२९		५	.४२	१	.४०	१९
१६	सोम	३०		६	.३५	२	.३५	२०
१७	मंगल	— ३१		७	.२६	३	.३०	२१
१८	बुध	१		८	.१६	४	.२४	२२
१९	गुरु	२	(कृष्ण पक्ष)	९	.०६	५	.१७	२३
		↑		१०	.९६			
२०	शुक्र	सितम्बर ३		११	.८६	६	.१०	२४
२१	शनि	४		१२	.७७	७	.०३	२५
		↓				८	.९७	
२२	रवि	५		१३	.६८	९	.९२	२६
२३	सोम	६		१४	.६०	१०	.८८	२७
२४	मंगल	७		अ	.५३	११	.८५	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ३४–३५	ईस्वी सन्	— १८५८	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१५	शकाब्द	— १७८०	चन्द्रग्रहण —	○		
(ब) गुजराती	— १९१४	हिजरी सन्	— १२७५	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९५९	बंगाब्द	— १२६४	अमावस्या—	अ		

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	२५	बुध		८		१	.४९	१२	.८३		२९
कालयुक्, ↑ सिंह	२६	गुरु		९		२	.४६	१३	.८४	—	३०
सिंह	२७	शुक्र		१०		३	.४६	१४	.८६		१
↓	२८	शनि		११		४	.४७	१५	.९२		२
	२९	रवि		१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.५१	१६	.९९		३
	३०	सोम		१३		६	.५६	...	...		४
—	३१	मंगल		१४		७	.६३	१७	.०७		५
	१	बुध		१५		८	.७२	१८	.१७		६
	२	गुरु		१६		९	.८०	१९	.२८		७
	३	शुक्र	↑ सितम्बर	१७		१०	.८८	२०	.३९		८
	४	शनि		१८		११	.९५	२१	.४९		९
	५	रवि		१९		....	..	२२	.५८		१०
	६	सोम	↓	२०		१२	.०१	२३	.६५		११
	७	मंगल		२१	↑ भाद्रपद	१३	.०५	२४	.७१		१२
	८	बुध		२२		१४	.०७	२५	.७५	↑ सफर	१३
	९	गुरु		२३		पू	.०७	२६	.७६		१४
	१०	शुक्र		२४		१	.०५	२७	.७५		१५
कालयुक्, ↑ कन्या	११	शनि		२५	↓ {	२	.०१	१	.७२	↓	१६
					{	३	.९५				
↓	१२	रवि		२६		४	.८८	२	.६९		१७
	१३	सोम		२७		५	.८०	३	.६४		१८
	१४	मंगल		२८		६	.७१	४	.५८		१९
	१५	बुध		२९		७	.६१	५	.५१		२०
	१६	गुरु	—	३०	(कृष्ण पक्ष)	८	.५१	६	.४४		२१
	१७	शुक्र		१		९	.४१	७	.३७		२२
	१८	शनि	↑ अक्टूबर	२		१०	.३२	८	.३१		२३
	१९	रवि		३		११	.२३	९	.२६		२४
	२०	सोम		४		१२	.१५	१०	.२१		२५
	२१	मंगल		५		१३	.०९	११	.१७		२६
	२२	बुध	↓	६		१४	.०४	१२	.१६		२७
	२३	गुरु		७		अ	.०२	१३	.१६		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	२४	शुक्र		८		१	.०१	१४	.१९	—	२९
	२५	शनि		९		२	.०२	१५	.२३		१
कालयुक्, ↑ कन्या	२६	रवि		१०		३	.०६	१६	.२९		२
	२७	सोम		११		४	.१२	१७	.३७		३
↓	२८	मंगल		१२		५	.२०	१८	.४७		४
	२९	बुध		१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.२८	१९	.५८		५
	३०	गुरु		१४		७	.३७	२०	.६९		६
—	३१	शुक्र		१५		८	.४५	२१	.७९		७
	१	शनि		१६		९	.५२	२२	.८८		८
	२	रवि		१७		१०	.५८	२३	.९६		९
	३	सोम		१८		११	.६२	...	....		१०
	४	मंगल	↑ अक्टूबर	१९		१२	.६५	२४	.०३		११
	५	बुध		२०		१३	.६५	२५	.०७	↑ रबी-उल-अव्वल	१२
	६	गुरु		२१	↑ आश्विन	१४	.६३	२६	.०८		१३
	७	शुक्र	↓	२२		पू	.५९	२७	.०८		१४
	८	शनि		२३		१	.५४	१	.०६		१५
	९	रवि		२४		२	.४७	२ }	.०३		१६
					↓			३ }	.९८		
कालयुक्, ↑ तुला	१०	सोम		२५		३	.३९	४	.९२	↓	१७
	११	मंगल		२६		४	.२९	५	.८५		१८
↓	१२	बुध		२७		५	.१९	६	.७८		१९
	१३	गुरु		२८	{	६	.०९	७	.७१		२०
					{	७	.९९				
	१४	शुक्र		२९	(कृष्ण पक्ष)	८	.९०	८	.६५		२१
	१५	शनि		३०		९	.८२	९	.५९		२२
	१६	रवि	—	३१		१०	.७४	१०	.५४		२३
	१७	सोम	↑ नवम्बर	१		११	.६८	११	.५०		२४
	१८	मंगल		२		१२	.६४	१२	.४८		२५
	१९	बुध		३		१३	.६२	१३	.४९		२६
	२०	गुरु		४		१४	.६१	१४	.५१		२७
	२१	शुक्र	↓	५		अ	.६२	१५	.५४		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३४-३५	ईस्वी सन्	—१८५८-५९	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१५	शकाब्द	—१७८०	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९१५	हिजरी सन्	—१२७५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५९	बंगाब्द	—१२६४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति-काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२	शनि		६		१	.६६	१६	.६०		२९
	२३	रवि		७		२	७१	१७	.६८		— ३०
	२४	सोम		८		३	.७९	१८	.७८		१
कालयुक्त, ←तुला→	२५	मंगल		९		४	.८८	१९	.८८		२
	२६	बुध		१०		५	.९७	२०	.९९		३
	२७	गुरु		११	(शुक्ल पक्ष)	...	...	...	....		४
	२८	शुक्र		१२		६	.०५	२१	.०९		५
	— २९	शनि		१३		७	.१३	२२	.१९		६
	१	रवि		१४		८	.१९	२३	.२८		७
	२	सोम		१५		९	.२४	२४	.३४		८
	३	मंगल		१६		१०	.२६	२५	.३८		९
	४	बुध	↑	१७		११	.२५	२६	.४०		१०
	५	गुरु	नवम्बर	१८		१२	.२३	२७	.४०		११
	६	शुक्र		१९		१३	.२०	१	.३९	↑	१२
	७	शनि	↓	२०	↑	१४	.१५	२	.३६		१३
	८	रवि		२१	कार्तिक	पू	.०८	३	.३१		१४
	९	सोम		२२		१	.००	४	.२५	रबी-उल-आखिर	१५
						२	.९१				
कालयुक्त, ←वृश्चिक→	१०	मंगल		२३	↓	३	.८१	५	.१९		१६
	११	बुध		२४		४	.७१	६	.१३		१७
	१२	गुरु		२५		५	.६१	७	०६	↓	१८
								८	.९९		
	१३	शुक्र		२६		६	५२	९	.९३		१९
	१४	शनि		२७		७	.४३	१०	.८७		२०
	१५	रवि		२८		८	.३६	११	.८४		२१
	१६	सोम		२९	(कृष्ण पक्ष)	९	.३०	१२	.८२		२२
	१७	मंगल	—	३०		१०	.२६	१३	.८१		२३
	१८	बुध	↑	१		११	.२४	१४	.८२		२४
	१९	गुरु		२		१२	.२३	१५	.८५		२५
	२०	शुक्र	दिसम्बर	३		१३	.२५	१६	.९१		२६
	२१	शनि		४		१४	.२९	१७	.९९		२७
	२२	रवि	↓	५		अ	.३५	.	...		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति-काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२३	सोम		६		१	४२	१८	.०८		— २९
	२४	मंगल		७		२	.५१	१९	.१८		१
	२५	बुध		८		३	.६०	२०	.२८		२
कालयुक्त, ←वृश्चिक→	२६	गुरु		९		४	.६८	२१	.३९		३
	२७	शुक्र		१०		५	.७६	२२	.४९		४
	२८	शनि		११	(शुक्ल पक्ष)	६	.८३	२३	.५८		५
	२९	रवि		१२		७	.८८	२४	.६५		६
	— ३०	सोम		१३		८	.९०	२५	.७०		७
	१	मंगल		१४		९	.९०	२६	.७२		८
	२	बुध		१५		१०	.८८	२७	.७३		९
	३	गुरु		१६		११	.८४	१	.७२		१०
	४	शुक्र	↑	१७		१२	.७८	२	.६९		११
	५	शनि		१८		१३	.७१	३	.६५	↑	१२
	६	रवि	दिसम्बर	१९	↑	१४	.६३	४	.५९		१३
	७	सोम	↓	२०		पू	.५४	५	.५३		१४
	८	मंगल		२१	मार्गशीर्ष	१	.४४	६	.४७		१५
	९	बुध		२२		२	.३४	७	.४०	जमादि-उल-अव्वल	१६
	१०	गुरु		२३	↓	३	.२४	८	.३३		१७
कालयुक्त, ←धनु→	११	शुक्र		२४		४	.१५	९	.२६		१८
	१२	शनि		२५		५	.०७	१०	.२१	↓	१९
	१३	रवि		२६		६	.००	११	.१७		२०
						७	.९४				
	१४	सोम		२७		८	.९०	१२	.१४		२१
	१५	मंगल		२८		९	.८८	१३	.१३		२२
	१६	बुध		२९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८९	१४	.१४		२३
	१७	गुरु		३०		११	.९१	१५	.१७		२४
	१८	शुक्र	—	३१		१२	.९४	१६	.२२		२५
	१९	शनि	↑	१		...	....	१७	.२९		२६
	२०	रवि		२		१३	.००	१८	.३८		२७
	२१	सोम	जनवरी	३		१४	.०८	१९	.४८		२८
	२२	मंगल	↓	४		अ	.१७	२०	.५८		२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोह्णिी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ३४-३५	ईस्वी सन्	— १८५९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१५	शकाब्द	— १७८०	चन्द्रग्रहण —	O
(ब) गुजराती	— १९१५	हिजरी सन्	— १२७५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९५९	बंगाब्द	— १२६४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
कालयुक्त, धनु	२३	बुध		५		१	.२६	२१	.६९	—	३०
	२४	गुरु		६		२	.३५	२२	.८०		१
	२५	शुक्र		७		३	.४२	२३	.८९		२
	२६	शनि		८		४	.४८	२४	.९६		३
	२७	रवि		९		५	.५२	...	...		४
	२८	सोम		१०	(शुक्ल पक्ष)	६	.५४	२५	.०१		५
	— २९	मंगल		११		७	.५४	२६	.०४		६
	१	बुध		१२		८	.५३	२७	.०६		७
	२	गुरु		१३		९	.४८	१	.०५		८
	३	शुक्र		१४		१०	.४२	२ ३	.०२ .९८		९
	४	शनि		१५		११	.३५	४	.९३		१०
	५	रवि		१६		१२	.२७	५	.८८	जमादि-उल-आखिर	११
	६	सोम	जनवरी	१७		१३	.१८	६	.८१		१२
	७	मंगल		१८	पौष	१४ पू	.०८ .९८	७	.७४		१३
	८	बुध		१९		१	.८८	८	.६७		१४
कालयुक्त, मकर	९	गुरु		२०		२	.७९	९	.६०		१५
	१०	शुक्र		२१		३	.७१	१०	.५५		१६
	११	शनि		२२		४	.६४	११	.५०		१७
	१२	रवि		२३		५	.५८	१२	.४७		१८
	१३	सोम		२४		६	.५४	१३	.४६		१९
	१४	मंगल		२५		७	.५२	१४	.४६		२०
	१५	बुध		२६	(कृष्ण पक्ष)	८	.५३	१५	.४९		२१
	१६	गुरु		२७		९	.५५	१६	.५३		२२
	१७	शुक्र		२८		१०	.६०	१७	.६०		२३
	१८	शनि		२९		११	.६६	१८	.६८		२४
	१९	रवि		३०		१२	.७३	१९	.७८		२५
	२०	सोम	—	३१		१३	.८१	२०	.८९		२६
	२१	मंगल	फरवरी	१		१४	.९०		...		२७
	२२	बुध		२		अ	.९९	२१	.००		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
कालयुक्त, मकर	२३	गुरु		३		...	...	२२	.१०	—	२९
	२४	शुक्र		४		१	.०७	२३	.१९		१
	२५	शनि		५		२	.१३	२४	.२६		२
	२६	रवि		६		३	.१६	२५	.३२		३
	२७	सोम		७		४	.१८	२६	.३७		४
	२८	मंगल		८	(शुक्ल पक्ष)	५	.१८	२७	.३८		५
	२९	बुध		९		६	.१६	१	.३८		६
	— ३०	गुरु		१०		७	.११	२	.३५		७
	१	शुक्र		११		८ ९	.०४ .९७	३	.३२		८
	२	शनि		१२		१०	.८९	४	.२७		९
	३	रवि		१३		११	.८०	५	.२१		१०
	४	सोम		१४		१२	.७०	६	.१४		११
	५	मंगल	फरवरी	१५		१३	.६०	७	.०७		१२
	६	बुध		१६		१४	.५०	८ ९	.०१ .९५	रज्जब	१३
	७	गुरु		१७	माघ O	पू	.४१	१०	.८९		१४
	८	शुक्र		१८		१	.३३	११	.८४		१५
कालयुक्त, कुम्भ	९	शनि		१९		२	.२६	१२	.८०		१६
	१०	रवि		२०		३	.२०	१३	.७८		१७
	११	सोम		२१		४	.१६	१४	.७८		१८
	१२	मंगल		२२		५	.१५	१५	.८१		१९
	१३	बुध		२३		६	.१५	१६	.८४		२०
	१४	गुरु		२४		७	.१७	१७	.९०		२१
	१५	शुक्र		२५	(कृष्ण पक्ष)	८	.२२	१८	.९८		२२
	१६	शनि		२६		९	.२८	...	...		२३
	१७	रवि		२७		१०	.३५	१९	.०७		२४
	१८	सोम	—	२८		११	.४४	२०	.१८		२५
	१९	मंगल	मार्च	१		१२	.५३	२१	.२९		२६
	२०	बुध		२		१३	.६१	२२	.४०		२७
	२१	गुरु		३		१४	.६८	२३	.४९		२८
	२२	शुक्र		४		अ	.७४	२४	.५७		२९

९-आश्लेषा, १०-मघा, ११-पूर्वाफाल्गुनी १२-उत्तराफाल्गुनी, १३-हस्त, १४-चित्रा, १५-स्वाती, १६-विशाखा, २५-पूर्वाभाद्रपदा, २६-उत्तराभाद्रपदा, २७-रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३४–३५	ईस्वी सन्	—१८५६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१६१५	शकाब्द	—१७८०–८१	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१६१५	हिजरी सन्	—१२७५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४६५६	वंगाब्द	—१२६४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२३	शनि	५		१	.७८	२५	.६४	— ३०
२४	रवि	६		२	.७६	२६	.६८	१
कलियुग कुम्भ ↑ २५	सोम	७		३	.७६	२७	.७०	२
२६	मंगल	८		४	.७६	१	.७०	३
२७	बुध	६	(शुक्ल पक्ष)	५	.७१	२	.६८	४
२८	गुरु	१०		६	.६५	३	.६६	५
२९	शुक्र	११		७	.५८	४	.६१	६
— ३०	शनि	१२		८	.४६	५	.५५	७
१	रवि	१३		६	.४०	६	.४८	८
२	सोम	१४		१०	.३०	७	.४१	६
३	मंगल	१५		११	.२०	८	.३४	१०
४	बुध	१६		१२	.१०	६	.२८	११
५	गुरु	मार्च ↑ १७		{ १३ / १४	.०० / .६२	१०	.२२	१२
६	शुक्र	↓ १८	फाल्गुन ↑	पू	.८५	११	.१७	शाबान ↑ १३
७	शनि	१६		१	.८०	१२	.१३	१४
८	रवि	२०		२	.७७	१३	.११	१५
६	सोम	२१		३	.७५	१४	.११	↓ १६
कलियुग मीन ↑ १०	मंगल	२२	↓	४	.७४	१५	.१२	१७
११	बुध	२३		५	.७७	१६	.१६	१८
↓ १२	गुरु	२४		६	८१	१७	.२१	१६
१३	शुक्र	२५		७	.८७	१८	.२८	२०
१४	शनि	२६		८	.६५	१६	.३७	२१
१५	रवि	२७		...	...	२०	.४८	२२
१६	सोम	२८	(कृष्ण पक्ष)	६	.०३	२१	.५६	२३
१७	मंगल	२६		१०	.१२	२२	.७०	२४
१८	बुध	३०		११	.२०	२३	.७६	२५
१६	गुरु	— ३१		१२	.२७	२४	.८८	२६
२०	शुक्र	अप्रैल १		१३	.३२	२५	.६५	२७
२१	शनि	२		१४	.३६	...	...	२८
२२	रवि	३		अ	.३७	२६	.००	— २६

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १६–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→

*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—३५-३६	ईस्वी सन्	—१८५९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१६	शकाब्द	—१७८१	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९१५	हिजरी सन्	—१२७५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९५९-६०	बंगाब्द	—१२६४-६५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२३ सोम	— ४		१	.३६	२७	.०२	१
	२४ मंगल	५		२	.३३	१	.०३	२
	२५ बुध	६		३	.२९	२	.०२ }	३
						३	.९९ }	
कालयुक्त ←मीन→	२६ गुरु	७		४	.२३	४	.९४	४
	२७ शुक्र	८	(शुक्ल पक्ष)	५	१५	५	.८९	५
	२८ शनि	९		{ ६	.०६	६	.८२	६
				{ ७	.९६			
	२९ रवि	१०		८	.८६	७	.७५	७
——	३० सोम	११		९	.७६	८	.६८	८
	१ मंगल	१२		१०	.६६	९	.६२	९
	२ बुध	१३		११	.५७	१०	.५६	१०
	३ गुरु	१४		१२	.४८	११	.५०	११
	४ शुक्र	↑ १५		१३	.४१	१२	.४६	१२
	५ शनि	अप्रैल १६	↑	१४	.३५	१३	.४४	↑ १३
	६ रवि	↓ १७	चैत्र	पू	.३१	१४	.४३	रमजान १४
	७ सोम	१८		१	.३०	१५	.४४	१५
	८ मंगल	१९	↓	२	.३०	१६	.४७	↓ १६
	९ बुध	२०		३	.३२	१७	.५३	१७
सिद्धार्थ ↑	१० गुरु	२१		४	.३५	१८	.६०	१८
मेष	११ शुक्र	२२		५	.४१	१९	६८	१९
↓	१२ शनि	२३		६	.४८	२०	.७८	२०
	१३ रवि	२४		७	.५७	२१	.८९	२१
	१४ सोम	२५		८	.६६	...	....	२२
	१५ मंगल	२६	(कृष्ण पक्ष)	९	.७४	२२	००	२३
	१६ बुध	२७		१०	.८१	२३	१०	२४
	१७ गुरु	२८		११	.८६	२४	.१९	२५
	१८ शुक्र	२९		१२	.८९	२५	.२६	२६
	१९ शनि	— ३०		१३	.९०	२६	.३१	२७
	२० रबि	मई १		१४	.९०	२७	.३४	२८
	२१ सोम	२		अ	.८७	१	.३५	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२२ मंगल	३		१	.८२	२	.३५	— ३०
	२३ बुध	४		२	.७६	३	.३२	१
	२४ गुरु	५		३	.६८	४	.२८	२
	२५ शुक्र	६		४	.५९	५	.२२	३
सिद्धार्थ ↑	२६ शनि	७		५	.४९	६	.१६	४
मेष	२७ रवि	८	(शुक्ल पक्ष)	६	.३९	७	.१०	५
↓	२८ सोम	९		७	.२९	८	.०३ }	६
						९	.९६ }	
	२९ मंगल	१०		८	.१९	१०	.८९	७
	३० बुध	११		९	.०९	११	.८४	८
—	३१ गुरु	१२		{ १०	.००	१२	.८०	९
				{ ११	.९३			
	१ शुक्र	१३		१२	.८७	१३	.७७	१०
	२ शनि	↑ १४		१३	.८३	१४	.७५	↑ ११
	३ रवि	मई १५	↑	१४	.८१	१५	.७६	शव्वाल १२
	४ सोम	↓ १६	वैशाख	पू	.८१	१६	.७८	१३
	५ मंगल	१७		१	.८४	१७	.८४	१४
	६ बुध	१८	↓	२	.८६	१८	.९१	↓ १५
	७ गुरु	१९		३	.९३	१९	.९९	१६
	८ शुक्र	२०		...	....	..	...	१७
	९ शनि	२१		४	.००	२०	.०८	१८
सिद्धार्थ ↑	१० रवि	२२		५	.०८	२१	.१९	१९
वृषभ	११ सोम	२३		६	.१७	२२	.३०	२०
↓	१२ मंगल	२४		७	.२५	२३	.४१	२१
	१३ बुध	२५	(कृष्ण पक्ष)	८	.३१	२४	.५०	२२
	१४ गुरु	२६		९	.३६	२५	.५७	२३
	१५ शुक्र	२७		१०	.४०	२६	.६२	२४
	१६ शनि	२८		११	.४१	२७	.६६	२५
	१७ रवि	२९		१२	.४०	१	.६८	२६
	१८ सोम	३०		१३	.३७	२	.६७	२७
	१९ मंगल	— ३१		१४	.३३	३	.६५	२८
	२० बुध	१		अ	.२६	४	.६१	— २९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल १२.०१ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.९१ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ३५–३६	ईस्वी सन्	— १८५९	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१६	शकाब्द	— १७८१	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९१५	हिजरी सन्	— १२७५	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६०	बंगाब्द	— १२६५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२१	गुरु	२		१	.१८	५	.५६	१
	२२	शुक्र	३		{ २	.०९	६	.५१	२
					{ ३	.९९			
	२३	शनि	४		४	.८९	७	.४४	३
सिद्धार्थ ↑	२४	रवि	५		५	.७९	८	.३७	४
वृषभ	२५	सोम	६	(शुक्ल पक्ष)	६	.६९	९	.३०	५
	२६	मंगल	७		७	.५९	१०	.२३	६
↓	२७	बुध	८		८	.५०	११	.१८	७
	२८	गुरु	९		९	.४३	१२	.१३	८
	२९	शुक्र	१०		१०	.३७	१३	.१०	९
	३०	शनि	११		११	.३२	१४	.०८	१०
—	३१	रवि	१२		१२	३०	१५	.०८	११
	१	सोम	१३		१३	.३०	१६	.११	१२
	२	मंगल	↑ १४		१४	.३१	१७	.१५	१३
	३	बुध	जून, १५	↑	पू	.३५	१८	.२१	↑ १४
	४	गुरु	↓ १६	ज्येष्ठ	१	.४१	१९	.२९	ज़िलकाद १५
	५	शुक्र	१७		२	.४८	२०	.३८	१६
	६	शनि	१८	↓	३	.५६	२१	.४८	↓ १७
	७	रवि	१९		४	.६४	२२	.५९	१८
	८	सोम	२०		५	.७२	२३	.७०	१९
सिद्धार्थ ↑	९	मंगल	२१		६	.७९	२४	.८०	२०
मिथुन	१०	बुध	२२		७	.८४	२५	.८८	२१
	११	गुरु	२३		८	८८	२६	.९४	२२
↓	१२	शुक्र	२४		९	.८९	२७	.९८	२३
	१३	शनि	२५	(कृष्ण पक्ष)	१०	:८८	...	....	२४
	१४	रवि	२६		११	.८५	१	.००	२५
	१५	सोम	२७		१२	.८१	२	.०० }	२६
							३	.९८ }	
	१६	मंगल	२८		१३	.७५	४	.९४	२७
	१७	बुध	२९		१४	.६७	५	.९०	२८
	१८	गुरु	— ३०		अ	.५८	६	.८४	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९	शुक्र	१		१	.४८	७	.७८	— ३०
	२०	शनि	२		२	.३८	८	.७१	१
	२१	रवि	३		३	.२७	९	.६४	२
	२२	सोम	४		४	.१७	१०	.५८	३
	२३	मंगल	५	(शुक्ल पक्ष)	{ ५	.०७	११	.५२	४
					{ ६	.९८			
सिद्धार्थ ↑	२४	बुध	६		७	.९०	१२	.४७	५
मिथुन	२५	गुरु	७		८	.८३	१३	.४३	६
	२६	शुक्र	८		९	.८०	१४	.४०	७
↓	२७	शनि	९		१०	.७७	१५	.४१	८
	२८	रवि	१०		११	.७७	१६	.४३	९
	२९	सोम	११		१२	.७९	१७	.४६	१०
	३०	मंगल	१२		१३	.८३	१८	.५१	११
	३१	बुध	१३	↑	१४	.८८	१९	.५९	↑ १२
—	३२	गुरु	↑ १४	आषाढ़	पू	.९६	२०	.६८	१३
	१	शुक्र	जुलाई, १५		...	....	२१	.६९	ज़िल, हिज्ज १४
	२	शनि	१६		१	.०४	२२	.९०	१५
	३	रवि	↓ १७	↓	२	.११	..	. .	↓ १६
	४	सोम	१८		३	.१८	२३	.००	१७
	५	मंगल	१९		४	.२५	२४	.१०	१८
	६	बुध	२०		५	.३२	२५	.१८	१९
	७	गुरु	२१		६	.३५	२६	.२५	२०
सिद्धार्थ ↑	८	शुक्र	२२		७	.३७	२७	.३०	२१
कर्क	९	शनि	२३		८	.३६	१	.३२	२२
↓	१०	रवि	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	.३३	२	.३२	२३
	११	सोम	२५		१०	.२८	३	.३१	२४
	१२	मंगल	२६		११	.२२	४	.२९	२५
	१३	बुध	२७		१२	.१५	५	.२४	२६
	१४	गुरु	२८		{ १३	.०७	६	.१८	२७
					{ १४	.९७			
	१५	शुक्र	२९		अ	.८७	७	.१२	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—३५–३६	ईस्वी सन्	—१८५९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१६	शकाब्द	—१७८१	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१५	हिजरी सन्	—१२७५–७६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६०	बंगाब्द	—१२६५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	१६	शनि	जुलाई	३०		१	७७	८	.०५		— २९
								९	.९८		
	१७	रवि	—	३१		२	.६७	१०	.९२		१
	१८	सोम		१		३	.५७	११	.८५		२
	१९	मंगल		२		४	.४८	१२	.८०		३
	२०	बुध		३	(शुक्ल पक्ष)	५	४०	१३	.७६		४
सिद्धार्थ ←कर्क→	२१	गुरु		४		६	.३३	१४	.७३		५
	२२	शुक्र		५		७	.२९	१५	.७३		६
	२३	शनि		६		८	.२७	१६	.७४		७
	२४	रवि		७		९	.२६	१७	.७७		८
	२५	सोम		८		१०	.२६	१८	.८२		९
	२६	मंगल		९		११	.३०	१९	.८९		१०
	२७	बुध		१०		१२	.३६	२०	.९९		११
	२८	गुरु		११		१३	.४४	...	....		१२
	२९	शुक्र		१२	←श्रावण→	१४	.५२	२१	.०९	←मुहर्रम→	१३
	३०	शनि	←अगस्त→	१३	O	पू	.६०	२२	.२०		१४
—	३१	रवि		१४		१	६८	२३	.३०		१५
	१	सोम		१५		२	.७५	२४	.४०		१६
	२	मंगल		१६		३	.८१	२५	.४९		१७
	३	बुध		१७		४	.८४	२६	.५६		१८
	४	गुरु		१८		५	.८६	२७	.६१		१९
	५	शुक्र		१९		६	.८५	१	६४		२०
	६	शनि		२०		७	.८३	२	.६५		२१
सिद्धार्थ ←सिंह→	७	रवि		२१	(कृष्ण पक्ष)	८	.७९	३	.६५		२२
	८	सोम		२२		९	.७३	४	.६२		२३
	९	मंगल		२३		१०	.६५	५	.५७		२४
	१०	बुध		२४		११	.५६	६	.५२		२५
	११	गुरु		२५		१२	.४७	७	.४६		२६
	१२	शुक्र		२६		१३	.३७	८	.३९		२७
	१३	शनि		२७		१४	.२७	९	.३२		२८
	१४	रवि		२८		अ	.१७	१०	.२५		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	१५	सोम		२९		१	.०७	११	.१९		— ३०
						२	.९८				
	१६	मंगल	अगस्त	३०		३	.९०	१२	.१३		१
	१७	बुध	—	३१		४	.८४	१३	.०९		२
	१८	गुरु		१		५	.८०	१४	.०७		३
	१९	शुक्र		२	(शुक्ल पक्ष)	६	.७८	१५	.०५		४
	२०	शनि		३		७	.७७	१६	.०६		५
	२१	रवि		४		८	.७९	१७	.०८		६
सिद्धार्थ ←सिंह→	२२	सोम		५		९	.८२	१८	.१३		७
	२३	मंगल		६		१०	.८७	१९	.२१		८
	२४	बुध		७		११	.९४	२०	.२९		९
	२५	गुरु		८		...	....	२१	.३९		१०
	२६	शुक्र		९		१२	.०२	२२	.५०		११
	२७	शनि		१०		१३	.११	२३	.६०		१२
	२८	रवि		११	←भाद्रपद→	१४	.१९	२४	.७०	←सफर→	१३
	२९	सोम	←सितम्बर→	१२		पू	.२७	२५	.७९		१४
	३०	मंगल		१३		१	.३३	२६	.८७		१५
—	३१	बुध		१४		२	.३७	२७	.९३		१६
	१	गुरु		१५		३	.३९	१	.९६		१७
	२	शुक्र		१६		४	.३८	२	.९८		१८
	३	शनि		१७		५	.३६	३	.९७		१९
	४	रवि		१८		६	.३२	४	.९५		२०
	५	सोम		१९		७	.२६	५	.९१		२१
सिद्धार्थ ←कन्या→	६	मंगल		२०		८	.१८	६	.८५		२२
	७	बुध		२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.१०	७	.७९		२३
	८	गुरु		२२		१०	.०१	८	.७३		२४
						११	.९१				
	९	शुक्र		२३		१२	.८१	९	.६६		२५
	१०	शनि		२४		१३	.७१	१०	.५९		२६
	११	रवि		२५		१४	.६१	११	.५३		२७
	१२	सोम		२६		अ	.५२	१२	.४७		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—	३५–३६	ईस्वी सन्	— १८५९	सूर्य ग्रहण	—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—	१९१६	शकाब्द	— १७८१	चन्द्र ग्रहण	—	O
(ब) गुजराती	—	१९१५–१६	हिजरी सन्	— १२७६	पूर्णिमा	—	पू
कल्यब्द	—	४९६०	बंगाब्द	— १२६५	अमावस्या	—	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
सिद्धार्थ ← कन्या →	१३	मंगल	सितम्बर २७		१	.४५	१३	.४३	— २९
	१४	बुध	२८		२	.३९	१४	.३९	१
	१५	गुरु	२९		३	.३४	१५	.३८	२
	१६	शुक्र	— ३०		४	.३२	१६	.३८	३
	१७	शनि	१	(शुक्ल पक्ष)	५	.३१	१७	.४०	४
	१८	रवि	२		६	.३३	१८	.४५	५
	१९	सोम	३		७	.३६	१९	.५१	६
	२०	मंगल	४		८	.४२	२०	.५९	७
	२१	बुध	५		९	.४९	२१	.६९	८
	२२	गुरु	६		१०	.५७	२२	.८०	९
	२३	शुक्र	७		११	.६६	२३	.९१	१०
	२४	शनि	८		१२	७५	...	....	रबी-उल-अव्वल ११
	२५	रवि	९		१३	.८३	२४	.०१	१२
	२६	सोम	१०		१४	.८९	२५	.१०	१३
	२७	मंगल	← अक्टूबर → ११	← आश्विन →	पू	.९३	२६	.१८	१४
	२८	बुध	१२		१	.९५	२७	.२४	१५
	२९	गुरु	१३		२	.९५	१	.२८	१६
	३०	शुक्र	१४		३	.९२	२	.३०	१७
	—३१	शनि	१५		४	.८८	३	.३०	१८
	१	रवि	१६		५	८२	४	.२८	१९
	२	सोम	१७		६	.७५	५	.२४	२०
	३	मंगल	१८		७	.६७	६	.१९	२१
	४	बुध	१९		८	५८	७	.१४	२२
सिद्धार्थ ← तुला →	५	गुरु	२०	(कृष्ण पक्ष)	९	.४८	८	.०७	२३
	६	शुक्र	२१		१०	.३८	९ / १०	.०० / .९३	२४
	७	शनि	२२		११	.२८	११	.८६	२५
	८	रवि	२३		१२	.१९	१२	.८१	२६
	९	सोम	२४		१३	.१०	१३	.७६	२७
	१०	मंगल	२५		१४ / अ	.०३ / .९७	१४	.७२	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
	११	बुध	← अक्टूबर → २६		१	.९२	१५	.७०	२९
	१२	गुरु	२७		२	.९०	१६	.७०	— ३०
	१३	शुक्र	२८		३	.९०	१७	.९२	१
	१४	शनि	२९		४	.९२	१८	.७६	२
	१५	रवि	३०	(शुक्ल पक्ष)	५	.९६	१९	.८२	३
	१६	सोम	— ३१		...	....	२०	.९०	४
	१७	मंगल	१		६	.०२	२१	.९९	५
	१८	बुध	२		७	.०९	...	.	६
सिद्धार्थ ← तुला →	१९	गुरु	३		८	.१८	२२	.१०	७
	२०	शुक्र	४		९	.२७	२३	.२१	८
	२१	शनि	५		१०	.३६	२४	.३१	९
	२२	रवि	६		११	.४३	२५	.४१	१०
	२३	सोम	७		१२	.४९	२६	.४९	११
	२४	मंगल	८	← कार्तिक →	१३	.५२	२७	.५५	रबी-उल-आखिर १२
	२५	बुध	९		१४	.५४	१	.६०	१३
	२६	गुरु	← नवम्बर → १०		पू	.५५	२	.६२	१४
	२७	शुक्र	११		१	.५२	३	.६२	१५
	२८	शनि	१२		२	.४८	४	.६१	१६
	२९	रवि	१३		३	.४३	५	.५७	१७
	— ३०	सोम	१४		४	.३७	६	.५३	१८
	१	मंगल	१५		५	.२८	७	.४८	१९
	२	बुध	१६		६	.१८	८	.४१	२०
	३	गुरु	१७		७ / ८	.०८ / .९८	९	.३४	२१
सिद्धार्थ ← वृश्चिक →	४	शुक्र	१८	(कृष्ण पक्ष)	९	.८९	१०	.२७	२२
	५	शनि	१९		१०	.८०	११	.२१	२३
	६	रवि	२०		११	.७२	१२	.१५	२४
	७	सोम	२१		१२	.६५	१३	.०९	२५
	८	मंगल	२२		१३	.५८	१४	.०५	२६
	९	बुध	२३		१४	.५४	१५	.०३	२७
	१०	गुरु	२४		अ	.५२	१६	.०२	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—३५–३६	ईस्वी सन्	—१८५९–६०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१६	शकाब्द	—१७८१	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१६	हिजरी सन्	—१२७६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६०	बंगाब्द	— १२६५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	११	शुक्र		२५		१	.५३	१७	.०४		— २९
	१२	शनि	नवम्बर	२६		२	.५५	१८	.०७		१
	१३	रवि		२७		३	.५८	१९	.१३		२
	१४	सोम		२८		४	.६४	२०	.२०		३
	१५	मंगल		२९		५	७२	२१	.२९		४
	१६	बुध		— ३०	(शुक्ल पक्ष)	६	.८१	२२	.३९		५
सिद्धार्थ वृश्चिक	१७	गुरु		१		७	.९०	२३	.५०		६
	१८	शुक्र		२		८	.९८	२४	.६१		७
	१९	शनि		३		...	..	२५	.७१		८
	२०	रवि		४		९	.०६	२६	.७९		९
	२१	सोम		५		१०	.१२	२७	.८७		१०
	२२	मंगल		६		११	.१६	१	.९२		११
	२३	बुध		७		१२	.१८	२	.९४		१२
	२४	गुरु		८		१३	.१८	३	.९५		१३
	२५	शुक्र		९	मार्गशीर्ष	१४	.१५	४	.९३	जमादि-उल-अव्वल	१४
	२६	शनि		१०		पू	.११	५	.९१		१५
	२७	रवि	दिसम्बर	११		१	०५	६	.८७		१६
						२	.९८				
	२८	सोम		१२		३	.९०	७	.८१		१७
	— २९	मंगल		१३		४	.८१	८	.७५		१८
	१	बुध		१४		५	.७१	९	.६९		१९
	२	गुरु		१५		६	.६१	१०	६२		२०
	३	शुक्र		१६		७	.५२	११	.५५		२१
	४	शनि		१७		८	.४३	१२	.४८		२२
सिद्धार्थ धनु	५	रवि		१८	(कृष्ण पक्ष)	९	.३५	१३	.४२		२३
	६	सोम		१९		१०	.२७	१४	.३८		२४
	७	मंगल		२०		११	.२२	१५	.३६		२५
	८	बुध		२१		१२	.१८	१६	.३५		२६
	९	गुरु		२२		१३	.१७	१७	.३६		२७
	१०	शुक्र		२३		१४	.१७	१८	.३९		२८
	११	शनि		२४		अ	.१९	१९	.४३		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	१२	रवि		२५		१	.२४	२०	.५०		— ३०
	१३	सोम	दिसम्बर	२६		२	.३०	२१	.६०		१
	१४	मंगल		२७		३	.३८	२२	.७०		२
	१५	बुध		२८		४	.४६	२३	.८०		३
	१६	गुरु		२९		५	.५५	२४	.९१		४
	१७	शुक्र		३०		६	.६४	...	....		५
	१८	शनि		— ३१	(शुक्ल पक्ष)	७	.७१	२५	.०१		६
	१९	रवि		१		८	.७७	२६	.११		७
	२०	सोम		२		९	.८१	२७	.१८		८
सिद्धार्थ धनु	२१	मंगल		३		१०	.८३	१	.२३		९
	२२	बुध		४		११	.८२	२	.२६		१०
	२३	गुरु		५		१२	.८०	३	.२७		११
	२४	शुक्र		६		१३	.७६	४	.२७		१२
	२५	शनि		७		१४	.७०	५	.२४		१३
	२६	रवि		८		पू	.६३	६	.२०	जमादि-उल-आखिर	१४
	२७	सोम		९	पौष	१	.५५	७	.१५		१५
	२८	मंगल		१०		२	.४६	८	.०९		१६
	२९	बुध		११		३	.३६	९	.०३		१७
								१०	.९६		
	— ३०	गुरु	जनवरी	१२		४	.२६	११	.८९		१८
	१	शुक्र		१३		५	.१६	१२	.८२		१९
	२	शनि		१४		६	.०७	१३	.७६		२०
						७	.९९				
	३	रवि		१५		८	.९२	१४	.७१		२१
	४	सोम		१६		९	.८६	१५	.६९		२२
सिद्धार्थ मकर	५	मंगल		१७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८२	१६	.६८		२३
	६	बुध		१८		११	.८१	१७	.६८		२४
	७	गुरु		१९		१२	.८२	१८	.७०		२५
	८	शुक्र		२०		१३	.८४	१९	.७४		२६
	९	शनि		२१		१४	.८८	२०	.८१		२७
	१०	रवि		२२		अ	.९५	२१	.९०		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वांती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — ३५–३६	ईस्वी सन् — १८६०	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९१६	शकाब्द — १७८१–८२	चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १९१६	हिजरी सन् — १२७६	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९६०	बंगाब्द — १२६५	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	११	सोम		२३		...	...	...	....	—२९
	१२	मंगल		२४		१	.०३	२२	.००	१
	१३	बुध	जनवरी	२५		२	.१२	२३	.१०	२
	१४	गुरु		२६		३	.२१	२४	.२१	३
	१५	शुक्र		२७		४	.२९	२५	.३२	४
	१६	शनि		२८	(शुक्ल पक्ष)	५	.३६	२६	.४१	५
	१७	रवि		२९		६	.४२	२७	.४९	६
	१८	सोम		३०		७	.४५	१	.५४	७
सिद्धार्थ मकर	१९	मंगल		—३१		८	.४७	२	५८	८
	२०	बुध		१		९	.४६	३	.६०	९
	२१	गुरु		२		१०	.४४	४	.६०	१०
	२२	शुक्र		३		११	.३९	५	.५७	११
	२३	शनि		४		१२	.३३	६	.५३	१२
	२४	रवि		५		१३	.२६	७	.४८	रज्जब १३
	२५	सोम		६	माघ	१४	.१८	८	.४३	१४
	२६	मंगल	O	७		पू / १	.०८ / .९८	९	.३६	१५
	२७	बुध		८		२	.८८	१०	.२९	१६
	२८	गुरु	फरवरी	९		३	.७८	११	.२२	१७
	—२९	शुक्र		१०		४	.६९	१२	.१६	१८
	१	शनि		११		५	.६१	१३	.१०	१९
	२	रवि		१२		६	.५५	१४	.०६	२०
	३	सोम		१३	(कृष्ण पक्ष)	७	.५०	१५	.०२	२१
	४	मंगल		१४		८	४६	१६	.००	२२
सिद्धार्थ कुम्भ	५	बुध		१५		९	.४४	१७	.००	२३
	६	गुरु		१६		१०	.४५	१८	.०२	२४
	७	शुक्र		१७		११	.४८	१९	.०६	२५
	८	शनि		१८		१२	.५२	२०	.१२	२६
	९	रवि		१९		१३	.५८	२१	.२०	२७
	१०	सोम		२०		१४	.६५	२२	.२९	२८
	११	मंगल		२१		अ	.७४	२३	.४०	२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१२	बुध		२२		१	.८३	२४	.५१	—३०
	१३	गुरु	फरवरी	२३		२	.९१	२५	.६२	१
	१४	शुक्र		२४		३	.९८	२६	.७१	२
	१५	शनि		२५		...	....	२७	.७९	३
	१६	रवि		२६	(शुक्ल पक्ष)	४	.०४	१	.८५	४
	१७	सोम		२७		५	.०८	२	.९०	५
	१८	मंगल		२८		६	.०९	३	.९२	६
	१९	बुध		—२९		७	.०८	४	.९२	७
सिद्धार्थ कुम्भ	२०	गुरु		१		८	.०५	५	.९०	८
	२१	शुक्र		२		९ / १०	.०० / .९४	६	.८७	९
	२२	शनि		३		११	.८७	७	.८२	१०
	२३	रवि		४		१२	.७९	८	.७६	११
	२४	सोम		५	फाल्गुन	१३	.७०	९	.७०	१२
	२५	मंगल		६		१४	.६०	१०	.६३	शाबान १३
	२६	बुध		७		पू	.५०	११	.५६	१४
	२७	गुरु		८		१	.४०	१२	.४९	१५
	२८	शुक्र		९		२	.३१	१३	.४४	१६
	२९	शनि	मार्च	१०		३	.२२	१४	.३९	१७
	३०	रवि		११		४	.१५	१५	.३५	१८
	—३१	सोम		१२		५	.०९	१६	.३३	१९
	१	मंगल		१३		६	.०६	१७	.३२	२०
	२	बुध		१४		७	.०४	१८	.३४	२१
	३	गुरु		१५		८	.०४	१९	.३८	२२
सिद्धार्थ मीन	४	शुक्र		१६	(कृष्ण पक्ष)	९	.०७	२०	.४३	२३
	५	शनि		१७		१०	.११	२१	.५०	२४
	६	रवि		१८		११	.१८	२२	.५९	२५
	७	सोम		१९		१२	.२६	२३	.७०	२६
	८	मंगल		२०		१३	.३५	२४	.८१	२७
	९	बुध		२१		१४	.४४	२५	.९२	२८
	१०	गुरु		२२		अ	.५२	...	....	—२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—३६–३७	ईस्वी सन्	—१९६०	सूर्य ग्रहण —	●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—२०१७	शकाब्द	—१८८२	चन्द्र ग्रहण—	○	
(ब) गुजराती	—२०१६	हिजरी सन्	— १२७९	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द	—५०६०–६१	बंगाब्द	—१३६५–६६	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११	शुक्र		२३		१	.५८	२६	.०१		१
	१२	शनि		२४		२	.६३	२७	.१०		२
	१३	रवि		२५		३	.६६	१	.१७		३
	१४	सोम	मार्च	२६		४	.६७	२	.२२		४
	१५	मंगल		२७		५	६६	३	.२४		५
	१६	बुध		२८	(शुक्ल पक्ष)	६	.६३	४	.२५		६
	१७	गुरु		२९		७	.५९	५	.२३		७
	१८	शुक्र		३०		८	.५३	६	.२०		८
	१९	शनि	—	३१		९	.४६	७	.१६		९
सिद्धार्थ मीन	२०	रवि		१		१०	.३७	८	.११		१०
	२१	सोम		२		११	.२७	९ / १०	.०४ / .९७		११
	२२	मंगल		३		१२	.१७	११	.९०	रमजान	१२
	२३	बुध		४		१३ / १४	.०७ / .९७	१२	.८४		१३
	२४	गुरु		५	चैत्र	पू	.८८	१३	.७८		१४
	२५	शुक्र		६		१	.८०	१४	.७२		१५
	२६	शनि		७		२	.७२	१५	.६८		१६
	२७	रवि		८		३	.६६	१६	.६५		१७
	२८	सोम		९		४	.६२	१७	.६५		१८
——	२९	मंगल	अप्रैल	१०		५	.६०	१८	.६६		१९
	१	बुध		११		६	.६०	१९	.६९		२०
	२	गुरु		१२		७	.६३	२०	.७४		२१
	३	शुक्र		१३		८	.६८	२१	.८१		२२
	४	शनि		१४	(कृष्ण पक्ष)	९	.७४	२२	.९०		२३
रौद्र मेष	५	रवि		१५		१०	.८१	...	....		२४
	६	सोम		१६		११	.९०	२३	.००		२५
	७	मंगल		१७		१२	.९८	२४	.११		२६
	८	बुध		१८		...	...	२५	.२२		२७
	९	गुरु		१९		१३	.०६	२६	.३२		२८
	१०	शुक्र		२०		१४	.१३	२७	.४०		२९
	११	शनि		२१		अ	.१८	१	.४७	—	३०

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	रवि		२२		१	.२१	२	.५३		१
	१३	सोम		२३		२	.२२	३	.५६		२
	१४	मंगल		२४		३	.२१	४	.५७		३
	१५	बुध	अप्रैल	२५		४	.१८	५	.५६		४
	१६	गुरु		२६		५	.१३	६	.५४		५
	१७	शुक्र		२७	(शुक्ल पक्ष)	६ / ७	.०७ / .९९	७	.५०		६
	१८	शनि		२८		८	.९०	८	.४४		७
रौद्र मेष	१९	रवि		२९		९	.८०	९	.३८		८
	२०	सोम	—	३०		१०	.७०	१०	.३२		९
	२१	मंगल		१		११	.६०	११	.२५		१०
	२२	बुध		२		१२	.५०	१२	.१८		११
	२३	गुरु		३		१३	.४०	१३	.११	शव्वाल	१२
	२४	शुक्र		४		१४	.३२	१४	.०६		१३
	२५	शनि		५	वैशाख	पू	.२५	१५ / १६	.०१ / .९९		१४
	२६	रवि		६		१	.१९	१७	.९७		१५
	२७	सोम		७		२	.१५	१८	.९८		१६
	२८	मंगल		८		३	.१३	...	....		१७
	२९	बुध	मई	९		४	.१३	१९	.००		१८
	३०	गुरु		१०		५	.१५	२०	.०५		१९
—	३१	शुक्र		११		६	.२०	२१	.११		२०
	१	शनि		१२		७	.२६	२२	.२०		२१
	२	रवि		१३		८	.३३	२३	.३०		२२
	३	सोम		१४		९	.४१	२४	.४१		२३
रौद्र वृष	४	मंगल		१५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५०	२५	.५२		२४
	५	बुध		१६		११	.५७	२६	.६२		२५
	६	गुरु		१७		१२	.६४	२७	.७२		२६
	७	शुक्र		१८		१३	.६९	१	.७९		२७
	८	शनि		१९		१४	.७२	२	.८४		२८
	९	रवि		२०		अ	.७३	३	.८८	—	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.२७ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.१७ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ३६–३७	ईस्वी सन्	— १९६०	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१७	शकाब्द	— १७८२	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९१६	हिजरी सन्	— १२७९	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९९१	बंगाब्द	— १२६६	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१०	सोम	२१		१	.७२	४	.८९	१
११	मंगल	२२		२	.७०	५	.८९	२
१२	बुध	२३		३	.६५	६	.८७	३
१३	गुरु	२४		४	.५८	७	.८३	४
१४	शुक्र	↑ २५		५	.५०	८	.७८	५
१५	शनि	मई २६	(शुक्ल पक्ष)	६	.४०	९	.७२	६
१६	रवि	↓ २७		७	.३०	१०	.६६	७
१७	सोम	२८		८	.२०	११	.५९	८
१८	मंगल	२९		९	.१०	१२	.५२	९
रौद्र ↑ वृषभ १९	बुध	३०		{ १०	.००	१३	.४५	१०
				{ ११	.९०			
↓ २०	गुरु	— ३१		१२	.८३	१४	.३९	११
२१	शुक्र	१		१३	.७६	१५	.३५	↑ १२
२२	शनि	२		१४	.७०	१६	.३२	जिलकाद १३
२३	रवि	३	↑	पू	.६५	१७	.३०	१४
२४	सोम	४	ज्येष्ठ	१	.६३	१८	.३०	↓ १५
२५	मंगल	५		२	.६२	१९	.३२	१६
२६	बुध	६	↓	३	.६५	२०	.३६	१७
२७	गुरु	७		४	.६९	२१	.४३	१८
२८	शुक्र	↑ ८		५	.७४	२२	.५१	१९
२९	शनि	जून ९		६	.८२	२३	.६०	२०
३०	रवि	↓ १०		७	.९०	२४	.७०	२१
—३१	सोम	११		८	.९८	२५	.८१	२२
१	मंगल	१२		...	....	२६	.९२	२३
↑ २	बुध	१३	(कृष्ण पक्ष)	९	.०६	...	....	२४
रौद्र मिथुन ३	गुरु	१४		१०	.१३	२७	.०२	२५
४	शुक्र	१५		११	.१७	१	.१०	२६
↓ ५	शनि	१६		१२	.२०	२	.१६	२७
६	रवि	१७		१३	.२२	३	.१९	२८
७	सोम	१८		१४	.२१	४	.२२	२९
८	मंगल	१९		अ	.१८	५	.२२	— ३०

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	बुध	२०		१	.१४	६	.२०	१
१०	गुरु	२१		{ २	.०८	७	.१६	२
				{ ३	.९९			
११	शुक्र	२२		४	.८९	८	.११	३
१२	शनि	२३	(शुक्ल पक्ष)	५	.७९	९	.०६	४
१३	रवि	↑ २४		६	.६९	१०	.०० }	५
		जून				११	.९३ }	
१४	सोम	↓ २५		७	.५९	१२	.८६	६
१५	मंगल	२६		८	.४९	१३	.७९	७
१६	बुध	२७		९	.३९	१४	.७३	८
१७	गुरु	२८		१०	.३१	१५	.६८	९
↑ १८	शुक्र	२९		११	.२४	१६	.६५	१०
रौद्र मिथुन १९	शनि	— ३०		१२	.१८	१७	.६२	११
२०	रवि	१	↑	१३	.१३	१८	.६२	↑ १२
↓ २१	सोम	२	आषाढ़	१४	.११	१९	.६३	जिलकाद, जिलहिज्ज १३
२२	मंगल	३		पू	.१०	२०	.६८	१४
२३	बुध	४	↓	१	.१२	२१	.७४	१५
२४	गुरु	५		२	.१६	२२	.८१	↓ १६
२५	शुक्र	६		३	.२२	२३	.९०	१७
२६	शनि	↑ ७		४	.२९	...	....	१८
२७	रवि	जुलाई ८		५	.३७	२४	.०१	१९
२८	सोम	↓ ९		६	.४५	२५	.१२	२०
२९	मंगल	१०		७	.५३	२६	.२३	२१
३०	बुध	११		८	.६०	२७	.३२	२२
३१	गुरु	१२	(कृष्ण पक्ष)	९	.६५	१	.४०	२३
—३२	शुक्र	१३		१०	.६८	२	.४७	२४
१	शनि	१४		११	.६९	३	.५२	२५
↑ २	रवि	१५		१२	.६९	४	.५४	२६
रौद्र कर्क ३	सोम	१६		१३	.६६	५	.५४	२७
↓ ४	मंगल	१७		१४	.६१	६	.५३	२८
५	बुध	१८		अ	.५५	७	.५०	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ३६–३७	ईस्वी सन्	—	१८६०	सूर्य ग्रहण —	●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१७	शकाब्द	—	१७८२	चन्द्रग्रहण —	०	
(ब) गुजराती	— १९१६	हिजरी सन्	—	१२७६–७७	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द	— ४९६१	बंगाब्द	—	१२६६	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
६	गुरु	१९	१	.४७	८	.४६	— ३०
७	शुक्र	२०	२	.३८	९	.४०	१
८	शनि	२१	३	.२८	१०	.३३	२
९	रवि	२२	४	.१८	११	.२६	३
१०	सोम	२३	(शुक्ल पक्ष) ५	.०८	१२	.१९	४
			६	.९८			
११	मंगल	(जुलाई) २४	७	.८८	१३	.१२	५
१२	बुध	२५	८	.७९	१४	.०७	६
१३	गुरु	२६	९	.७१	१५	.०२	७
					१६	.९८	
१४	शुक्र	२७	१०	.६५	१७	.९५	८
१५	शनि	२८	११	.६१	१८	.९४	९
१६	रवि	२९	१२	.५९	१९	.९६	१०
(सौर कर्क) १७	सोम	३०	१३	.५८	२०	.९९	११
१८	मंगल	— ३१	१४	.६०	...	....	१२
१९	बुध	○ १	(श्रावण) पू	.६४	२१	.०४	(मुहर्रम) १३
२०	गुरु	२	१	.७०	२२	.११	१४
२१	शुक्र	३	२	.७७	२३	.२०	१५
२२	शनि	४	३	.८५	२४	.३१	१६
२३	रवि	५	४	.९३	२५	.४२	१७
२४	सोम	६	...	.....	२६	.५२	१८
२५	मंगल	७	५	.०१	२७	.६२	१९
२६	बुध	८	६	.०७	१	.७१	२०
२७	गुरु	(अगस्त) ९	७	.१२	२	.७९	२१
२८	शुक्र	१०	८	.१६	३	.८३	२२
२९	शनि	११	(कृष्ण पक्ष) ९	.१८	४	.८६	२३
३०	रवि	१२	१०	.१८	५	.८७	२४
३१	सोम	१३	११	.१५	६	.८६	२५
— ३२	मंगल	१४	१२	.११	७	.८३	२६
(सौर सिंह) १	बुध	१५	१३	.०५	८	.७९	२७
			१४	.९७			
२	गुरु	१६	अ	.८८	९	.७४	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३	शुक्र	१७	१	.७८	१०	.६७	२९
४	शनि	१८	२	.६८	११	.६०	— ३०
५	रवि	१९	३	.५८	१२	.५३	१
६	सोम	२०	४	.४८	१३	.४७	२
७	मंगल	२१	५	.३८	१४	.४१	३
८	बुध	२२	६	.२९	१५	.३५	४
९	गुरु	(अगस्त) २३	(शुक्ल पक्ष) ७	.२२	१६	.३१	५
१०	शुक्र	२४	८	.१६	१७	.२८	६
११	शनि	२५	९	.११	१८	.२७	७
१२	रवि	२६	१०	.०९	१९	.२८	८
१३	सोम	२७	११	.०९	२०	.३०	९
१४	मंगल	२८	१२	.११	२१	.३५	१०
१५	बुध	२९	१३	.१४	२२	.४२	११
१६	गुरु	३०	१४	.२०	२३	.५१	१२
(सौर सिंह) १७	शुक्र	— ३१	(भाद्रपद) पू	.२७	२४	.६१	१३
१८	शनि	१	१	.३५	२५	.७२	(सफर) १४
१९	रविं	२	२	.४३	२६	.८२	१५
२०	सोम	३	३	.५२	२७	.९२	१६
२१	मंगल	४	४	.५९	...	...	१७
२२	बुध	५	५	.६४	१	.०२	१८
२३	गुरु	६	६	.६७	२	.०९	१९
२४	शुक्र	(सितम्बर) ७	७	.६९	३	.१५	२०
२५	शनि	८	८	.६९	४	.१८	२१
२६	रवि	९	९	.६६	५	.१९	२२
२७	सोम	१०	(कृष्ण पक्ष) १०	.६२	६	.१९	२३
२८	मंगल	११	११	.५६	७	.१७	२४
२९	बुध	१२	१२	.४९	८	.१३	२५
३०	गुरु	१३	१३	.४०	९	.०७	२६
— ३१	शुक्र	१४	१४	.३१	१०	.०१	२७
					११	.९५	
(सौर कन्या) १	शनि	१५	अ	.२१	१२	.८८	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वा फाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३६–३७	ईस्वी सन्	—१८६०	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१७	शकाब्द	—१७८२	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१६	हिजरी सन्	—१२७७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६१	बंगाब्द	—१२६६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२	रवि	१६	१	.११	१३	.८१	— २९
३	सोम	१७	{ २ { ३	.०१ .९१	१४	.७४	१
४	मंगल	१८	४	.८२	१५	.६९	२
५	बुध	१९	(शुक्ल पक्ष) ५	.७५	१६	.६४	३
६	गुरु	२०	६	.६९	१७	.६१	४
७	शुक्र	↑ २१	७	.६४	१८	.६०	५
८	शनि	सितम्बर २२	८	.६२	१९	.६०	६
९	रवि	२३	९	.६२	२०	.६२	७
१०	सोम	↓ २४	१०	.६३	२१	.६६	८
११	मंगल	२५	११	.६८	२२	.७३	९
१२	बुध	२६	↑ १२	.७४	२३	.८१	१०
१३	गुरु	२७	आश्विन १३	.८१	२४	.९१	↑ ११
↑ १४	शुक्र	२८	१४	.८९	....	....	१२
रौद्र कन्या १५	शनि	२९	पू	.९८	२५	.०१	रबी-उल-अव्वल १३
↓ १६	रवि	— ३०	...	...	२६	.१२	,१४
१७	सोम	१	(अधिक) १	.०६	२७	.२२	१५
१८	मंगल	२	२	.१३	१	.३२	१६
१९	बुध	३	३	.१९	२	.४०	१७
२०	गुरु	४	↓ ४	.२२	३	.४६	↓ १८
२१	शुक्र	५	५	.२४	४	.५०	१९
२२	शनि	६	६	.२४	५	.५२	२०
२३	रवि	↑ ७	७	.२२	६	.५२	२१
२४	सोम	अक्टूबर ८	८	.१८	७	.५०	२२
२५	मंगल	९	(कृष्ण पक्ष) ९	.१२	८	.४६	२३
२६	बुध	↓ १०	{ १० { ११	.०५ .९६	९	.४१	२४
२७	गुरु	११	१२	.८७	१०	.३५	२५
२८	शुक्र	१२	१३	.७७	११	.२९	२६
२९	शनि	१३	१४	.६७	१२	.२२	२७
— ३०	रवि	१४	अ	.५७	१३	.१५	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	सोम	१५	१	.४७	१४	.०८	२९
२	मंगल	१६	२	.३९	१५ १६	.०२ } .९८ }	— ३०
३	बुध	१७	३	.३२	१७	.९४	१
४	गुरु	१८	४	.२६	१८	.९२	२
५	शुक्र.	१९	(शुक्ल पक्ष) ५	.२२	१९	.९२	३
६	शनि	↑ २०	६	.२०	२०	.९३	४
७	रवि	अक्टूबर २१	७	.२०	२१	.९८	५
८	सोम	२२	८	.२२	...	....	६
९	मंगल	२३	९	.२६	२२	.०४	७
१०	बुध	↓ २४	१०	.३२	२३	.१२	८
११	गुरु	२५	११	.३९	२४	.२१	९
१२	शुक्र	२६	↑ १२	.४७	२५	.३१	↑ १०
१३	शनि	२७	आश्विन १३	.५६	२६	.४२	११
१४	रवि	२८	१४	.६५	२७	.५३	रबी-उल-आखिर १२
↑ १५	सोम	२९	पू	.७३	१	.६३	,१३
रौद्र तुला १६	मंगल	३०	(शुद्ध) १	.७८	२	.७१	१४
↓ १७	बुध	— ३१	२	.८१	३	.७७	१५
१८	गुरु	१	↓ ३	.८३	४	.८१	↓ १६
१९	शुक्र	२	४	.८३	५	.८४	१७
२०	शनि	३	५	.८१	६	.८४	१८
२१	रवि	४	६	.७८	७	.८३	१९
२२	सोम	↑ ५	७	.७२	८	७९	२०
२३	मंगल	नवम्बर ६	८	.६४	९	.७४	२१
२४	बुध	७	(कृष्ण पक्ष) ९	.५५	१०	.६९	२२
२५	गुरु	↓ ८	१०	.४६	११	.६३	२३
२६	शुक्र	९	११	.३७	१२	.५६	२४
२७	शनि	१०	१२	.२७	१३	.४९	२५
२८	रवि	११	१३	.१७	१४	.४३	२६
२९	सोम	१२	{ १४ { अ	.०८ .९९	१५	.३७	२७

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ३६-३७	ईस्वी सन्	—	१९६०-६१	सूर्य ग्रहण	—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१७	शकाब्द	—	१७८२	चन्द्रग्रहण	—	०
(ब) गुजराती	— १९१७	हिजरी सन्	—	१२७७	पूर्णिमा	—	पू
कल्यब्द	— ४९६१	बंगाब्द	—	१२६६	अमावस्या	—	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	— ३०	मंगल		१३		१	.९२	१६	.३१		२८
	१	बुध		१४		२	.८७	१७	.२७		— २९
	२	गुरु		१५		३	.८३	१८	.२५		१
	३	शुक्र		१६		४	.८१	१९	.२४		२
	४	शनि		१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.८१	२०	.२५		३
	५	रवि		१८		६	.८३	२१	२९		४
	६	सोम		१९		७	.९१	२२	.३५		५
	७	मंगल	↑	२०		८	.९४	२३	.४२		६
	८	बुध	— नवम्बर —	२१		...	....	२४	.५१		७
	९	गुरु		२२		९	.०२	२५	.६१		८
	१०	शुक्र	↓	२३		१०	.१०	२६	.७२		९
	११	शनि		२४		११	.१९	२७	.८३		१०
	१२	रवि		२५		१२	.२७	१	.९३	↑	११
	१३	सोम		२६		१३	.३५	...	....		१२
↑	१४	मंगल		२७	↑	१४	.४०	२	.०१		१३
रौद्र — वृश्चिक —	१५	बुध		२८	— कार्तिक —	पू	.४४	३	.०८	— जमादि-उल-अव्वल —	१४
	१६	गुरु		२९		१	.४६	४	.१४		१५
↓	१७	शुक्र		— ३०	↓	२	.४६	५	.१६		१६
	१८	शनि		१		३	.४४	६	.१७		१७
	१९	रवि		२		४	.३९	७	.१५	↓	१८
	२०	सोम		३		५	.३३	८	.१२		१९
	२१	मंगल		४		६	.२६	९	.०९		२०
	२२	बुध		५		७	.१९	१० .०३ ११ .६७			२१
	२३	गुरु	↑	६		८	.१०	१२	.९०		२२
	२४	शुक्र	— दिसम्बर —	७	(कृष्ण पक्ष)	९ .०० १० .९०		१३	.८३		२३
	२५	शनि	↓	८		११	.८०	१४	.७६		२४
	२६	रवि		९		१२	.७०	१५	.७०		२५
	२७	सोम		१०		१३	.६२	१६	.६५		२६
	२८	मंगल		११		१४	.५५	१७	.६०		२७
	— २९	बुध		१२		अ	.५०	१८	५७		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१	गुरु		१३		१	.४६	१९	.५६		२९
	२	शुक्र		१४		२	.४५	२०	.५८		— ३०
	३	शनि		१५		३	.४५	२१	.६१		१
	४	रवि		१६		४	.४७	२२	.६५		२
	५	सोम		१७		५	.५२	२३	.७२		३
	६	मंगल		१८		६	.५९	२४	.८१		४
	७	बुध		१९	(शुक्ल पक्ष)	७	.६६	२५	.९१		५
	८	गुरु		२०		८	.७५	...	...		६
	९	शुक्र	↑	२१		९	.८४	२६	.०२		७
	१०	शनि	— दिसम्बर —	२२		१०	.९२	२७	.१३		८
	११	रवि		२३		११	.९९	१	.२३		९
	१२	सोम	↓	२४			....	२	.३२		१०
	१३	मंगल		२५		१२	.०५	३	.४०		११
	१४	बुध		२६	↑	१३	.०९	४	.४५	↑	१२
↑	१५	गुरु		२७		१४	.१०	५	.४८		१३
रौद्र — धनु —	१६	शुक्र		२८	— मार्गशीर्ष —	पू	.१०	६	.४९	— जमादि-उल-आखिर —	१४
↓	१७	शनि		२९		१	.०८	७	.४८		१५
	१८	रवि		३०	↓	२ .०४ ३ .९८		८	.४६		१६
	१९	सोम		— ३१		४	.९०	९	४२		१७
	२०	मंगल		१		५	.८२	१०	.३७	↓	१८
	२१	बुध		२		६	.७३	११	.३१		१९
	२२	गुरु		३		७	.६४	१२	.२४		२०
	२३	शुक्र		४		८	.५४	१३	.१७		२१
	२४	शनि	↑	५	(कृष्ण पक्ष)	९	.४४	१४	.१०		२२
	२५	रवि	— जनवरी —	६		१०	.३५	१५ .०४ १६ .९८			२३
	२६	सोम	↓	७		११	.२७	१७	.९३		२४
	२७	मंगल		८		१२	.२०	१८	.९१		२५
	२८	बुध		९		१३	.१४	१९	.९०		२६
	२९	गुरु		१०		१४	.११	२०	.९०		२७
	— ३०	शुक्र	●	११		अ	.०९	२१	.९२		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–बिशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३६–३७	ईस्वी सन्	—१८६१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१७	शकाब्द	—१७८२	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९१७	हिजरी सन्	—१२७७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६१	बंगाब्द	—१२६६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१	शनि		१२		१	.१०	२२	.९६	—	२९
	२	रवि		१३		२	.१२	....	....		१
	३	सोम		१४		३	.१६	२३	.०३		२
	४	मंगल		१५		४	.२३	२४	.१२		३
	५	बुध		१६		५	.३२	२५	.२२		४
	६	गुरु		१७	(शुक्ल पक्ष)	६	.४१	२६	.३२		५
	७	शुक्र		१८		७	.५०	२७	.४३		६
	८	शनि		१९		८	.५८	१	५३		७
	९	रवि	↑	२०		९	.६५	२	.६३		८
	१०	सोम	जनवरी	२१		१०	.७०	३	.७१		९
	११	मंगल		२२		११	.७४	४	.७६		१०
	१२	बुध	↓	२३		१२	.७५	५	.८०		११
	१३	गुरु		२४		१३	.७५	६	.८१		१२
↑	१४	शुक्र		२५		१४	.७३	७	.८१		१३
रौद्र मकर	१५	शनि		२६	↑	पू	.६९	८	.७९	↑	१४
↓	१६	रवि		२७	पौष	१	.६२	९	.७५	रजब	१५
	१७	सोम		२८		२	.५४	१०	.७०		१६
	१८	मंगल		२९	↓	३	.४५	११	.६४	↓	१७
	१९	बुध		३०		४	.३६	१२	५८		१८
	२०	गुरु	—	३१		५	.२६	१३	.५१		१९
	२१	शुक्र		१		६	१६	१४	.४४		२०
	२२	शनि		२		{ ७	.०७	१५	.३८		२१
						८	९८ }				
	२३	रवि	↑	३		९	.९०	१६	.३२		२२
	२४	सोम	फरवरी	४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८३	१७	.२७		२३
	२५	मंगल		५		११	.७८	१८	.२४		२४
	२६	बुध	↓	६		१२	७५	१९	.२२		२५
	२७	गुरु		७		१३	.७३	२०	.२२		२६
	२८	शुक्र		८		१४	.७४	२१	.२४		२७
—	२९	शनि		९		अ	.७६	२२	.२८		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१	रवि		१०		१	.८१	२३	.३४		२९
	२	सोम		११		२	.८७	२४	.४२	—	३०
	३	मंगल		१२		३	.९५	२५	.५१		१
	४	बुध		१३		...	....	२६	.६२		२
	५	गुरु		१४		४	.०४	२७	.७३		३
	६	शुक्र		१५		५	.१३	१	.८४		४
	७	शनि		१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.२१	२	.९३		५
	८	रवि		१७		७	.२८	...	.		६
	९	सोम	↑	१८		८	.३४	३	.०१		७
	१०	मंगल		१९		९	.३७	४	.०७		८
	११	बुध	फरवरी	२०		१०	.३९	५	.११		९
	१२	गुरु		२१		११	.३७	६	.१३		१०
	१३	शुक्र	↓	२२		१२	.३४	७	.१४		११
	१४	शनि		२३		१३	.३०	८	.१२		१२
	१५	रवि		२४	↑	१४	.२४	९	.०९	↑	१३
↑	१६	सोम		२५	माघ	पू	.१६	{ १०	.०४	शाबान	१४
रौद्र कुम्भ								११	.९८ }		
↓	१७	मंगल		२६	↓	{ १	.०७	१२	.९२	↓	१५
						२	.९८ }				
	१८	बुध		२७		३	.८८	१३	.८५		१६
	१९	गुरु	—	२८		४	.७८	१४	.७८		१७
	२०	शुक्र		१		५	.६८	१५	.७१		१८
	२१	शनि		२		६	.५९	१६	.६५		१९
	२२	रवि		३		७	५१	१७	६१		२०
	२३	सोम		४	(कृष्ण पक्ष)	८	.४४	१८	५७		२१
	२४	मंगल	↑	५		९	.३९	१९	.५५		२२
	२५	बुध	मार्च	६		१०	.३६	२०	.५४		२३
	२६	गुरु	↓	७		११	.३५	२१	.५५		२४
	२७	शुक्र		८		१२	.३५	२२	.६०		२५
	२८	शनि		९		१३	.३७	२३	.६५		२६
	२९	रवि		१०		१४	.४२	२४	.७२		२७
—	३०	सोम		११		अ	.४८	२५	.८१		२८

नक्षत्र —. १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ३६–३७	ईस्वी सन्	— १८६१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१७	शकाब्द	— १७८२–८३	चन्द्रग्रहण —	०
(ब) गुजराती	— १९१७	हिजरी सन्	— १२७७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६१	बंगाब्द	— १२६६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी						सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१	मंगल	१२		१	.५६	२६	.९२	— २९								
	२	बुध	१३		२	.६५	...	....	१								
	३	गुरु	१४		३	.७४	२७	.०३	२								
	४	शुक्र	१५		४	.८२	१	.१४	३								
	५	शनि	१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.८८	२	.२३	४								
	६	रवि	१७		६	.९३	३	.३१	५								
	७	सोम	१८		७	.९७	४	.३८	६								
	८	मंगल	१९		८	.९९	५	.४३	७								
	९	बुध	२०		९	.९७	६	.४६	८								
	१०	गुरु	↑ २१		१०	.९४	७	.४७	९								
	११	शुक्र	मार्च २२		११	.८९	८	.४५	१०								
	१२	शनि	↓ २३		१२	.८३	९	.४२	११								
	१३	रवि	२४		१३	.७५	१०	.३७	१२								
	१४	सोम	२५		१४	.६६	११	.३२	१३								
	१५	मंगल	२६	↑	पू	.५६	१२	.२६	↑ १४								
रौद्र ↑	१६	बुध	२७	फाल्गुन	१	.४६	१३	.१९	रमजान १५								
मीन	१७	गुरु	२८		२	.३६	१४	.१२	१६								
↓	१८	शुक्र	२९	↓	३	.२७	१५	.०६	↓ १७								
	१९	शनि	३०		४	.१८	१६	.००	१८								
							१७	.९४									
	२०	रवि	—३१		५	.०९	१८	.८९	१९								
	२१	सोम	१		६	.०२	१९	.८५	२०								
					७	.९७											
	२२	मंगल	२		८	.९३	२०	.८६	२१								
	२३	बुध	३		९	.९२	२१	.८८	२२								
	२४	गुरु	↑ ४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९२	२२	.९१	२३								
	२५	शुक्र	अप्रैल ५		११	.९५	२३	.९६	२४								
	२६	शनि	↓ ६		१२	.९९	...	....	२५								
	२७	रवि	७		...	.....	२४	.०३	२६								
	२८	सोम	८		१३	.०५	२५	.१२	२७								
	२९	मंगल	९		१४	.१३	२६	.२२	२८								
	३०	बुध	१०		अ	.२१	२७	.३३	२९								

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३७–३८	ईस्वी सन्	—१८६१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१८	शकाब्द	—१७८३	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१७	हिजरी सन्	—१२७७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६२	बंगाब्द	—१२६७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	गुरु	११		१ .३०	१ .४४	— ३०
२	शुक्र	१२		२ .३८	२ .५४	१
३	शनि	१३		३ .४५	३ .६२	२
४	रवि	१४		४ .५०	४ .६९	३
५	सोम	१५		५ .५३	५ .७५	४
६	मंगल	१६	(शुक्ल पक्ष)	६ .५४	६ .७८	५
७	बुध	१७	(शुक्ल पक्ष)	७ .५२	७ .७९	६
८	गुरु	१८	(शुक्ल पक्ष)	८ .४९	८ .७८	७
९	शुक्र	१९ ↑	(शुक्ल पक्ष)	९ .४४	९ .७५	८
१०	शनि	२० अप्रैल		१० ३८	१० .७१	९
११	रवि	२१		११ .३०	११ .६६	१०
१२	सोम	२२ ↓		१२ .२१	१२ .६०	११
१३	मंगल	२३		१३ .११	१३ .५३	१२
↑ १४	बुध	२४		१४ .०१ पू .९१	१४ .४६	१३
संक्रान्ति मेष ↓ १५	गुरु	२५	↑ चैत्र	१ .८१	१५ .४०	↑ शव्वाल १४
१६	शुक्र	२६	चैत्र	२ .७२	१६ .३४	शव्वाल १५
१७	शनि	२७	↓	३ .६३	१७ .२८	↓ १६
१८	रवि	२८		४ .५६	१८ .२३	१७
१९	सोम	२९		५ .५०	१९ .२०	१८
२०	मंगल	— ३०		६ .४६	२० .१८	१९
२१	बुध	१		७ .४५	२१ .२०	२०
२२	गुरु	२		८ .४५	२२ .२३	२१
२३	शुक्र	३		९ .४८	२३ .२७	२२
२४	शनि	↑ ४	(कृष्ण पक्ष)	१० .५२	२४ .३३	२३
२५	रवि	मई ५	(कृष्ण पक्ष)	११ .५८	२५ .४२	२४
२६	सोम	↓ ६	(कृष्ण पक्ष)	१२ .६५	२६ .५२	२५
२७	मंगल	७		१३ .७३	२७ .६३	२६
२८	बुध	८		१४ .८२	१ .७४	२७
२९	गुरु	९		अ .९०	२ .८४	२८

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३०	शुक्र	१०		१ ९७	३ .९३	— २९
— ३१	शनि	११		... .	... .	१
१	रवि	१२		२ .०२	४ .०१	२
२	सोम	१३		३ .०५	५ .०६	३
३	मंगल	१४		४ .०६	६ .१०	४
४	बुध	१५	(शुक्ल पक्ष)	५ .०४	७ .११	५
५	गुरु	१६	(शुक्ल पक्ष)	६ .०१ ७ .९६	८ .११	६
६	शुक्र	१७	(शुक्ल पक्ष)	८ .८९	९ .०९	७
७	शनि	१८		९ .८१	१० .०५	८
८	रवि	↑ १९		१० .७२	११ .०० १२ .९४	९
९	सोम	मई ↓ २०		११ .६२	१३ .८८	१०
१०	मंगल	२१		१२ .५२	१४ .८१	११
११	बुध	२२	↑ वैशाख	१३ .४२	१५ .७४	↑ जिलकाद १२
↑ १२	गुरु	२३	वैशाख	१४ .३२	१६ .६७	जिलकाद १३
संक्रान्ति वृष १३	शुक्र	२४	वैशाख	पू .२२	१७ .६१	जिलकाद १४
↓ १४	शनि	२५	↓	१ .१४	१८ .५६	↓ १५
१५	रवि	२६		२ .०७	१९ .५३	१६
१६	सोम	२७		३ .०१ ४ .९७	२० .५२	१७
१७	मंगल	२८		५ .९५	२१ .५२	१८
१८	बुध	२९		६ .९६	२२ .५४	१९
१९	गुरु	३०	(कृष्ण पक्ष)	७ .९८	२३ ५८	२०
२०	शुक्र	— ३१	(कृष्ण पक्ष)	... .	२४ .६४	२१
२१	शनि	१	(कृष्ण पक्ष)	८ .०२	२५ .७२	२२
२२	रवि	२	(कृष्ण पक्ष)	९ .०८	२६ .८२	२३
२३	सोम	↑ ३		१० .१५	२७ .९३	२४
२४	मंगल	जून ४		११ .२३	.. .	२५
२५	बुध	↓ ५		१२ .३२	१ .०४	२६
२६	गुरु	६		१३ .४०	२ .१४	२७
२७	शुक्र	७		१४ .४७	३ .२३	२८
२८	शनि	८		अ .५१	४ .३२	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.५३ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.४३ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ३७–३८	ईस्वी सन्	— १८६१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १६१८	शकाब्द	— १७८३	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १६१७	हिजरी सन्	— १२७७–७८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४६६२	बंगाब्द	— १२६७	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२९	रवि		९			१	.५४	५	.३८	— ३०
दुर्मति वृषभ	३०	सोम		१०			२	.५५	६	.४१	१
	३१	मंगल		११			३	.५३	७	.४३	२
	— ३२	बुध		१२			४	.५०	८	.४४	३
	१	गुरु		१३			५	.४६	९	.४२	४
	२	शुक्र		१४		(शुक्ल पक्ष)	६	.३९	१०	.३८	५
	३	शनि		१५			७	.३१	११	.३३	६
	४	रवि		१६			८	.२२	१२	.२७	७
	५	सोम		१७			९	.१२	१३	.२१	८
	६	मंगल	जून	१८			{ १० / ११	.०२ / .९२	१४	.१५	९
	७	बुध		१९			१२	.८२	१५	.०८	१०
	८	गुरु		२०			१३	.७२	{ १६ / १७	.०१ / .९५	११
दुर्मति मिथुन	९	शुक्र		२१		ज्येष्ठ	१४	.६३	१८	.८९	जिल हिज्ज १२
	१०	शनि		२२			पू	.५५	१९	.८६	१३
	११	रवि		२३			१	.४९	२०	.८४	१४
	१२	सोम		२४			२	.४५	२१	.८४	१५
	१३	मंगल		२५			३	.४३	२२	.८५	१६
	१४	बुध		२६			४	.४४	२३	.८९	१७
	१५	गुरु		२७			५	.४६	२४	.९६	१८
	१६	शुक्र		२८			६	.५०	...	...	१९
	१७	शनि		२९			७	.५५	२५	.०३	२०
	१८	रवि		—३०			८	.६२	२६	.१२	२१
	१९	सोम		१		(कृष्ण पक्ष)	९	.७०	२७	.२२	२२
	२०	मंगल		२			१०	.७९	१	.३३	२३
	२१	बुध	जुलाई	३			११	.८७	२	.४४	२४
	२२	गुरु		४			१२	.९३	३	.५४	२५
	२३	शुक्र		५			१३	.९९	४	.६२	२६
	२४	शनि		६			...	.....	५	.६९	२७
	२५	रवि		७			१४	.०२	६	.७३	२८
	२६	सोम	●	८			अ	.०३	७	.७५	— २९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२७	मंगल		९		{ १ / २	.०१ / .९८	८	.७६	१
दुर्मति मिथुन	२८	बुध		१०		३	.९३	९	.७५	२
	२९	गुरु		११		४	.८६	१०	.७२	३
	३०	शुक्र		१२		५	.७८	११	.६७	४
	— ३१	शनि		१३		६	.६९	१२	.६१	५
	१	रवि		१४	(शुक्ल पक्ष)	७	.५९	१३	.५५	६
	२	सोम		१५		८	.४९	१४	.४८	७
	३	मंगल		१६		९	.३९	१५	.४१	८
	४	बुध		१७		१०	.२९	१६	.३४	९
	५	गुरु		१८		११	.१९	१७	.२८	१०
	६	शुक्र	जुलाई	१९		१२	.११	१८	.२४	११
	७	शनि		२०		{ १३ / १४	.०३ / .९७	१९	.२०	१२
	८	रवि		२१	आषाढ़	पू	.९३	२०	.१७	मुहर्रम १३
	९	सोम		२२		१	.९१	२१	.१६	१४
दुर्मति कर्क	१०	मंगल		२३		२	.९१	२२	.१७	१५
	११	बुध		२४		३	.९३	२३	.२१	१६
	१२	गुरु		२५		४	.९७	२४	.२६	१७
	१३	शुक्र		२६		..	....	२५	.३३	१८
	१४	शनि		२७		५	.०३	२६	.४२	१९
	१५	रवि		२८		६	.१०	२७	.५२	२०
	१६	सोम		२९		७	.१८	१	.६३	२१
	१७	मंगल		३०		८	.२७	२	.७४	२२
	१८	बुध		—३१		९	.३४	३	.८४	२३
	१९	गुरु		१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४१	४	.९३	२४
	२०	शुक्र	अगस्त	२		११	.४६	...	...	२५
	२१	शनि		३		१२	.५०	५	.००	२६
	२२	रवि		४		१३	.५१	६	.०४	२७
	२३	सोम		५		१४	.४९	७	.०८	२८
	२४	मंगल		६		अ	.४७	८	.०९	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —३७–३८	ईस्वी सन् —१८६१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९१८	शकाब्द —१७८३	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती —१९१७	हिजरी सन् —१२७८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९६२	बंगाब्द —१२६७	अमावस्या —	अ

	सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२५ बुध		७		१	.४२	९	.०८	— ३०
	२६ गुरु		८		२	.३५	१०	.०५	१
	२७ शुक्र		९		३	.२८	११ / १२	.०१ / .९६	२
दुर्मति ↑ कर्क	२८ शनि		१०	(शुक्ल पक्ष)	४	.१९	१३	.८९	३
↓	२९ रवि		११		५ / ६	.०९ / .९९	१४	.८२	४
	३० सोम		१२		७	.८९	१५	.७५	५
	३१ मंगल		१३		८	.७९	१६	.६९	६
	— ३२ बुध		१४		९	.७०	१७	.६३	७
	१ गुरु		१५		१०	६१	१८	.५७	८
	२ शुक्र		१६		११	.५३	१९	.५३	९
	३ शनि	↑	१७		१२	.४७	२०	.५०	१०
	४ रवि	अगस्त	१८	श्रावण ↑	१३	.४२	२१	.४८	११
	५ सोम	↓	१९		१४	.४१	२२	.५०	↑ सफर १२
	६ मंगल		२०		पू	.४१	२३	.५३	१३
	७ बुध		२१		१	.४३	२४	.५७	१४
	८ गुरु		२२	↓	२	.४७	२५	.६४	↓ १५
	९ शुक्र		२३		३	.५२	२६	.७२	१६
दुर्मति ↑ सिंह	१० शनि		२४		४	.५९	२७	८२	१७
	११ रवि		२५		५	.६७	१	.९३	१८
↓	१२ सोम		२६		६	.७६	...	....	१९
	१३ मंगल		२७		७	.८४	२	.०४	२०
	१४ बुध		२८	(कृष्ण पक्ष)	८	.९१	३	.१४	२१
	१५ गुरु		२९		९	.९६	४	.२३	२२
	१६ शुक्र		३०		१०	.९९	५	.३०	२३
	१७ शनि	—	३१		...	...	६	.३७	२४
	१८ रवि	↑	१		११	.०१	७	.४०	२५
	१९ सोम	सितम्बर	२		१२ / १३	.०० / .९८	८	.४१	२६
	२० मंगल		३		१४	.९४	९	.४०	२७
	२१ बुध	↓	४		अ	.८८	१०	.३८	२८

	सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२२ गुरु		५		१	८०	११	.३५	— २९
	२३ शुक्र		६		२	.७०	१२	.२९	१
	२४ शनि		७		३	.६०	१३	.२३	२
	२५ रवि		८		४	.५०	१४	.१६	३
दुर्मति ↑ सिंह	२६ सोम		९		५	.४०	१५	.०९	४
↓	२७ मंगल		१०	(शुक्ल पक्ष)	६	.३०	१६ / १७	.०३ / .९७	५
	२८ बुध		११		७	.२१	१८	.९१	६
	२९ गुरु		१२		८	.१३	१९	.८६	७
	३० शुक्र		१३		९	.०६	२०	.८३	८
	— ३१ शनि		१४		१० / ११	.०० / .९५	२१	.८२	९
	१ रवि	↑	१५		१२	.९४	२२	.८२	↑ १०
	२ सोम	सितम्बर	१६		१३	.९४	२३	.८४	११
	३ मंगल		१७	भाद्रपद ↑	१४	.९५	२४	.८८	रबी-उल-अव्वल १२
	४ बुध	↓	१८		पू	.९९	२५	.९४	१३
	५ गुरु		१९		...	....		....	१४
	६ शुक्र		२०	↓	१	.०५	२६	.०२	१५
	७ शनि		२१		२	.१२	२७	.१२	↓ १६
दुर्मति ↑ कन्या	८ रवि		२२		३	.२०	१	.२३	१७
	९ सोम		२३		४	.२९	२	.३४	१८
	१० मंगल		२४		५	.३७	३	.४४	१९
↓	११ बुध		२५		६	.४४	४	५३	२०
	१२ गुरु		२६	(कृष्ण पक्ष)	७	.५०	५	.६१	२१
	१३ शुक्र		२७		८	.५४	६	.६८	२२
	१४ शनि		२८		९	.५६	७	.७२	२३
	१५ रवि		२९		१०	.५५	८	.७३	२४
	१६ सोम	—	३०		११	.५२	९	.७३	२५
	१७ मंगल		१		१२	.४८	१०	.७२	२६
	१८ बुध	अक्टूबर	२		१३	.४२	११	.६८	२७
	१९ गुरु		३		१४	.३४	१२	.६३	२८
	२० शुक्र		४		अ	.२५	१३	.५७	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—३७-३८	ईस्वी सन् —१८६१	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१८	शकाब्द —१७८३	चन्द्र ग्रहण — ○
(ब) गुजराती	—१९१७-१८	हिजरी सन् —१२७८	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द	—४९६२	बंगाब्द —१२६७	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२१ शनि		५		१	१६	१४	.५१		— ३०
	२२ रवि		६		२	.०६	१५	.४४		१
					३	.९६				
दुर्मति कन्या	२३ सोम		७		४	.८६	१६	.३७		२
	२४ मंगल		८		५	.७७	१७	.३०		३
	२५ बुध		९	(शुक्ल पक्ष)	६	.६९	१८	.२४		४
	२६ गुरु		१०		७	.६२	१९	.१९		५
	२७ शुक्र		११		८	.५६	२०	.१५		६
	२८ शनि		१२		९	.५२	२१	.१४		७
	२९ रवि		१३		१०	५०	२२	.१४		८
	— ३० सोम		१४		११	.५०	२३	.१५		९
	१ मंगल		१५		१२	५२	२४	.१९		१०
	२ बुध		१६		१३	.५६	२५	.२५	रबी-उल-आखिर	११
	३ गुरु	अक्टूबर	१७		१४	.६२	२६	.३४		१२
	४ शुक्र		१८	आश्विन	पू	.६९	२७	.४३		१३
	५ शनि		१९		१	.७८	१	.५३		१४
	६ रवि		२०		२	.८७	२	.६४		१५
	७ सोम		२१		३	.९६	३	.७५		१६
	८ मंगल		२२		...	...	४	.८५		१७
	९ बुध		२३		४	.०३	५	.९३		१८
दुर्मति तुला	१० गुरु		२४		५	.०८	६	.९९		१९
	११ शुक्र		२५		६	.१२	...	....		२०
	१२ शनि		२६		७	.१४	७	.०३		२१
	१३ रवि		२७		८	.१३	८	.०५		२२
	१४ सोम		२८	(कृष्ण पक्ष)	९	.११	९	०६		२३
	१५ मगल		२९		१०	.०७	१०	.०४		२४
	१६ बुध		३०		११	.०१	११	.०१		२५
					१२	.९३	१२	.९६		
	१७ गुरु	—	३१		१३	.८४	१३	.९०		२६
	१८ शुक्र	नवम्बर	१		१४	.७५	१४	.८४		२७
	१९ शनि		२		अ	.६५	१५	.७८		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२० रवि		३		१	.५५	१६	.७१		— २९
	२१ सोम		४		२	.४५	१७	.६४		१
	२२ मंगल		५		३	.३६	१८	.५८		२
	२३ बुध		६		४	.२८	१९	.५२		३
दुर्मति तुला	२४ गुरु		७		५	.२१	२०	.४९		४
	२५ शुक्र		८	(शुक्ल पक्ष)	६	.१५	२१	.४७		५
	२६ शनि		९		७	.१२	२२	.४६		६
	२७ रवि		१०		८	.१०	२३	.४७		७
	२८ सोम		११		९	.११	२४	.५०		८
	२९ मंगल		१२		१०	.१३	२५	.५७		९
	— ३० बुध		१३		११	.१७	२६	.६४		१०
	१ गुरु		१४		१२	.२३	२७	.७३		११
	२ शुक्र	नवम्बर	१५		१३	.३१	१	.८३	जमादि-उल-अव्वल	१२
	३ शनि		१६		१४	.४०	२	.९४		१३
	४ रवि		१७		पू	.४९	...	....		१४
	५ सोम		१८	कार्तिक	१	.५७	३	.०५		१५
	६ मंगल		१९		२	.६४	४	.१५		१६
	७ बुध		२०		३	.७०	५	.२३		१७
	८ गुरु		२१		४	.७४	६	.३०		१८
	९ शुक्र		२२		५	.७६	७	.३५		१९
दुर्मति वृश्चिक	१० शनि		२३		६	.७५	८	.३७		२०
	११ रवि		२४		७	.७२	९	.३९		२१
	१२ सोम		२५		८	.६८	१०	.३७		२२
	१३ मंगल		२६		९	.६२	११	.३४		२३
	१४ बुध		२७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५५	१२	.३०		२४
	१५ गुरु		२८		११	.४६	१३	.२४		२५
	१६ शुक्र		२९		१२	.३७	१४	.१८		२६
	१७ शनि	—	३०		१३	.२८	१५	.१२		२७
	१८ रवि	दिसम्बर	१		१४	.१८	१६	.०५		२८
							१७	.९८		
	१९ मोम		२		अ	.०८	१८	.९२		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ३७–३८	ईस्वी सन्	— १८६१–६२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१८	शकाब्द	— १७८३	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९१८	हिजरी सन्	— १२७८	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६२	बंगाब्द	— १२६७	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१९	सोम	२		१	.९८	१८	.९२	२९
२०	मंगल	३		२	.९०	१९	.८६	— ३०
२१	बुध	४		३	.८३	२०	.८२	१
२२	गुरु	५		४	.७८	२१	.७९	२
दुर्मति ↑ वृश्चिक २३	शुक्र	६		५	.७५	२२	.७८	३
२४	शनि	७	(शुक्ल पक्ष)	६	.७३	२३	.७९	४
२५	रवि	८		७	.७४	२४	.८३	५
↓ २६	सोम	९		८	.७६	२५	.८८	६
२७	मंगल	१०		९	.८१	२६	.९४	७
२८	बुध	११		१०	.८८	...	....	८
२९	गुरु	१२		११	.९६	२७	.०३	९
—३०	शुक्र	१३		...	....	१	.१३	१०
१	शनि	१४		१२	.०५	२	.२४	↑ ११
२	रवि	↑ १५		१३	१४	३	.३५	१२
३	सोम	दिसम्बर १६	↑	१४	.२२	४	.४५	१३
४	मंगल	१७	मार्गशीर्ष O	पू	.२९	५	.५४	जमादि-उल-आखिर, १४
५	बुध	↓ १८		१	.३५	६	.६१	१५
६	गुरु	१९	↓	२	.३८	७	.६६	१६
७	शुक्र	२०		३	.४०	८	.७०	१७
८	शनि	२१		४	.३९	९	.७१	१८
९	रवि	२२		५	.३७	१०	.७०	↓ १९
दुर्मति ↑ धनु, १०	सोम	२३		६	.३२	११	.६७	२०
↓ ११	मंगल	२४		७	.२५	१२	.६३	२१
१२	बुध	२५		८	.१८	१३	५९	२२
१३	गुरु	२६	(कृष्ण पक्ष)	९	.०९	१४	.५२	२३
१४	शुक्र	२७		{ १०	.००	१५	.४५	२४
				{ ११	.९१			
१५	शनि	२८		१२	.८१	१६	.३८	२५
१६	रवि	२९		१३	.७१	१७	.३२	२६
१७	सोम	३०		१४	.६२	१८	.२६	२७
१८	मंगल	— ३१		अ	.५४	१९	.२०	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१९	बुध	१		१	.४७	२०	.१५	— २९
२०	गुरु	२		२	.४२	२१	.१२	१
२१	शुक्र	३		३	.३९	२२	.११	२
२२	शनि	४		४	.३८	२३	.१२	३
दुर्मति ↑ धनु, २३	रवि	५		५	.३८	२४	.१४	४
२४	सोम	६	(शुक्ल पक्ष)	६	.४१	२५	.१८	५
↓ २५	मंगल	७		७	.४६	२६	.२५	६
२६	बुध	८		८	.५२	२७	.३३	७
२७	गुरु	९		९	.६०	१	.४३	८
२८	शुक्र	१०		१०	.६९	२	.५४	९
— २९	शनि	११		११	.७८	३	.६५	१०
१	रवि	१२		१२	.८७	४	.७५	११
२	सोम	१३		१३	.९४	५	.८४	१२
३	मंगल	↑ १४		१४	.९९	६	.९२	१३
४	बुध	जनवरी १५	↑	...	....	७	.९८	↑ १४
५	गुरु	१६	पौष	पू	.०२	...	....	रजब १५
६	शुक्र	↓ १७		१	.०४	८	.०२	↓ १६
७	शनि	१८	↓	२	.०३	९	.०३	१७
८	रवि	१९		{ ३	.०१	१०	.०३	१८
				{ ४	.९७			
दुर्मति ↑ मकर ९	सोम	२०		५	.९०	११	.०० }	१९
						१२	.९७ }	
↓ १०	मंगल	२१		६	.८२	१३	.९२	२०
११	बुध	२२		७	.७३	१४	.८६	२१
१२	गुरु	२३	(कृष्ण पक्ष)	८	.६४	१५	.७९	२२
१३	शुक्र	२४		९	.५४	१६	.७२	२३
१४	शनि	२५		१०	.४४	१७	.६६	२४
१५	रवि	२६		११	.३५	१८	.६०	२५
१६	सोम	२७		१२	.२६	१९	.५४	२६
१७	मंगल	२८		१३	.१८	२०	.४९	२७
१८	बुध	२९		१४	.१२	२१	.४५	२८
१९	गुरु	३०		अ	.०७	२२	.४४	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—३७-३८	ईस्वी सन्	—१८६२	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१८	शकाब्द	—१७८३-८४	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९१८	हिजरी सन्	—१२७८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६२	बंगाब्द	— १२६७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२० शुक्र	— ३१		१	०३	२३	.४४	— ३०
	२१ शनि	१		२	.०२	२४	.४६	१
	२२ रवि	२		३	.०२	२५	.४९	२
दुर्मति ↑	२३ सोम	३		४	.०६	२६	.५५	३
मकर	२४ मंगल	४		५	.११	२७	.६३	४
	२५ बुध	५	(शुक्ल पक्ष)	६	.१८	१	.७३	५
↓	२६ गुरु	६		७	.२५	२	.८४	६
	२७ शुक्र	७		८	.३४	३	.९५	७
	२८ शनि	८		९	.४३	...	....	८
	२९ रवि	९		१०	.५१	४	.०५	९
—	३० सोम	१०		११	.५८	५	.१४	१०
	१ मंगल	११		१२	६३	६	.२३	११
	२ बुध	१२		१३	.६७	७	.२९	१२
	३ गुरु	१३		१४	.६८	८	.३३	↑ शाबान १३
	४ शुक्र	↑ फरवरी १४	↑ माघ	पू	.६६	९	.३५	१४
	५ शनि	१५		१	.६३	१०	.३५	१५
	६ रवि	१६		२	.५९	११	.३४	↓ १६
	७ सोम	↓ १७	↓	३	.५३	१२	.३१	१७
	८ मंगल	१८		४	.४५	१३	.२६	१८
	९ बुध	१९		५	.३६	१४	.२०	१९
दुर्मति ↑	१० गुरु	२०		६	.२७	१५	.१४	२०
कुम्भ	११ शुक्र	२१		७	.१७	१६	.०७	२१
↓	१२ शनि	२२		८	.०७	१७	.००	२२
				९	.९७	१८	.९३	
	१३ रवि	२३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८८	१९	८७	२३
	१४ सोम	२४		११	.७९	२०	.८२	२४
	१५ मंगल	२५		१२	.७३	२१	.७८	२५
	१६ बुध	२६		१३	.६८	२२	.७७	२६
	१७ गुरु	२७		१४	.६५	२३	.७६	२७
	१८ शुक्र	— २८		अ	.६४	२४	.७७	२८

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९ शनि	१		१	.६४	२५	.८१	— २९
	२० रवि	२		२	.६७	२६	.८६	१
	२१ सोम	३		३	.७२	२७	.९४	२
	२२ मंगल	४		४	.७९	...	....	३
दुर्मति ↑	२३ बुध	५		५	.८७	१	.०४	४
कुम्भ	२४ गुरु	६	(शुक्ल पक्ष)	६	.९६	२	.१४	५
↓	२५ शुक्र	७		...	....	३	.२५	६
	२६ शनि	८		७	.०५	४	.३६	७
	२७ रवि	९		८	.१३	५	.४६	८
	२८ सोम	१०		९	.१९	६	.५४	९
—	२९ मंगल	११		१०	.२४	७	.६०	१०
	१ बुध	१२		११	.२८	८	.६५	११
	२ गुरु	१३		१२	.२९	९	.६७	१२
	३ शुक्र	↑ मार्च १४		१३	.२७	१०	.६९	↑ रमजान १३
	४ शनि	१५	↑ फाल्गुन	१४	.२३	११	.६७	१४
	५ रवि	↓ १६		पू	.१८	१२	.६४	१५
	६ सोम	१७		१	.१२	१३	.५९	↓ १६
	७ मंगल	१८	↓	२	.०४	१४	.५४	१७
				३	.९५			
दुर्मति ↑	८ बुध	१९		४	.८५	१५	.४८	१८
मीन	९ गुरु	२०		५	.७५	१६	.४१	१९
	१० शुक्र	२१		६	.६५	१७	.३४	२०
↓	११ शनि	२२		७	.५६	१८	.२७	२१
	१२ रवि	२३		८	.४७	१९	.२१	२२
	१३ सोम	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	.३८	२०	.१५	२३
	१४ मंगल	२५		१०	.३२	२१	.१२	२४
	१५ बुध	२६		११	.२७	२२	.०९	२५
	१६ गुरु	२७		१२	.२४	२३	.०८	२६
	१७ शुक्र	२८		१३	.२२	२४	.०९	२७
	१८ शनि	२९		१४	.२३	२५	.१२	२८
	१९ रवि	३०		अ	.२६	२६	.१८	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	— ३८–३९	ईस्वी सन्	— १८६२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१९	शकाब्द	— १७८४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९१८	हिजरी सन्	— १२७८	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६२–६३	बंगाब्द	— १२६७–६८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२०	सोम	— ३१	(शुक्ल पक्ष)	१	.३०	२७	.२५	— ३०
२१	मंगल	१		२	.३७	१	.३४	१
२२	बुध	२		३	.४५	२	.४४	२
२३	गुरु	३		४	.५४	३	.५५	३
२४	शुक्र	४		५	.६३	४	.६६	४
२५ (←मीन→)	शनि	५		६	.७१	५	.७६	५
२६	रवि	६		७	.७७	६	.८४	६
२७	सोम	७		८	.८२	७	.९१	७
२८	मंगल	८		९	.८५	८	.९६	८
२९	बुध	९		१०	.८४	...	....	९
३०	गुरु	१०		११	.८२	९	:००	१०
—३१	शुक्र	११		१२	७९	१०	.०१	११
१	शनि	१२		१३	.७५	११ / १२	.०० / .९७	१२
२	रवि	१३		१४	.६५	१३	.९३	१३ (←शव्वाल→)
३	सोम	१४ (←अप्रैल→)	(←चैत्र→)	पू	.६०	१४	.८८	१४
४	मंगल	१५		१	.५१	१५	.८२	१५
५	बुध	१६		२	.४१	१६	.७५	१६
६	गुरु	१७		३	.३१	१७	.६८	१७
७	शुक्र	१८		४	.२१	१८	.६१	१८
८ (←मेष→)	शनि	१९		५	.११	१९	. ५	१९
९	रवि	२०		६ / ७	.०२ / .९३	२०	.५०	२०
१०	सोम	२१	(कृष्ण पक्ष)	८	.८६	२१	.४५	२१
११	मंगल	२२		९	.८१	२२	.४२	२२
१२	बुध	२३		१०	.७८	२३	.४०	२३
१३	गुरु	२४		११	.७६	२४	.४१	२४
१४	शुक्र	२५		१२	.७७	२५	.४४	२५
१५	शनि	२६		१३	.८०	२६	.४९	२६
१६	रवि	२७		१४	.८५	२७	५६	२७
१७	सोम	२८		अ	.९१	१	.६४	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१८	मंगल	२९	(शुक्ल पक्ष)	१	.९८	२	.७४	— २९
१९	बुध	— ३०		...	....	३	.८५	१
२०	गुरु	१		२	.०७	४	.९६	२
२१	शुक्र	२		३	.१५	...	....	३
२२	शनि	३		४	.२३	५	.०६	४
२३	रवि	४		५	.२९	६	.१५	५
२४ (←मेष→)	सोम	५		६	.३४	७	.२२	६
२५	मंगल	६		७	.३७	८	.२७	७
२६	बुध	७		८	.३८	९	.३१	८
२७	गुरु	८		९	.३६	१०	.३३	९
२८	शुक्र	९		१०	.३२	११	.३२	१०
२९	शनि	१०		११	.२७	१२	.३०	११
३०	रवि	११		१२	.२०	१३	.२६	१२
—३१	सोम	१२		१३	.१२	१४	.२२	१३
१	मंगल	१३	(←वैशाख→)	१४ / पू	.०३ / .९३	१५	.१६	१४ (←ज़िलकाद→)
२	बुध	१४ (←मई→)		१	.८३	१६	.०९	१५
३	गुरु	१५		२	.७३	१७ / १८	.०२ / .९५	१६
४	शुक्र	१६		३	.६३	१९	.८९	१७
५	शनि	१७		४	.५३	२०	.८३	१८
६ (←वृष→)	रवि	१८		५	.४५	२१	.७८	१९
७	सोम	१९		६	.३८	२२	.७५	२०
८	मंगल	२०		७	.३३	२३	.७३	२१
९	बुध	२१	(कृष्ण पक्ष)	८	.२९	२४	.७४	२२
१०	गुरु	२२		९	.२८	२५	.७६	२३
११	शुक्र	२३		१०	.२८	२६	.८०	२४
१२	शनि	२४		११	.३०	२७	.८६	२५
१३	रवि	२५		१२	.३५	१	.९४	२६
१४	सोम	२६		१३	.४१	...	....	२७
१५	मंगल	२७		१४	.४९	२	.०४	२८
१६	बुध	२८		अ	.५७	३	.१५	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.७६ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.६९ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—३८-३९	ईस्वी सन्	—१८६२	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१९	शकाब्द	—१७८४	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१८	हिजरी सन्	—१२७८-७९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६३	बंगाब्द	—१२६८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस / अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१७	गुरु	२९		१	.६६	४	.२५	—	३०
	१८	शुक्र मई	३०		२	.७३	५	.३६		१
	१९	शनि —	३१		३	.७९	६	.४५		२
	२०	रवि	१		४	.८३	७	.५३		३
	२१	सोम	२		५	.८६	८	.६०		४
उ॰दु॰मि॰ वृषभ	२२	मंगल	३	(शुक्ल पक्ष)	६	.८८	९	.६३		५
	२३	बुध	४		७	.८५	१०	.६५		६
	२४	गुरु	५		८	.८२	११	.६५		७
	२५	शुक्र	६		९	.७७	१२	.६३		८
	२६	शनि	७		१०	.७१	१३	.६०		९
	२७	रवि	८		११	.६२	१४	.५५		१०
	२८	सोम	९		१२	.५३	१५	.४९		११
	२९	मंगल	१०		१३	.४३	१६	.४२	ज़िल् हिज्जा	१२
	३०	बुध	११		१४	.३३	१७	.३५		१३
—	३१	गुरु	१२	ज्येष्ठ O	पू	.२३	१८	.२९		१४
	१	शुक्र	१३		१	.१३	१९	.२३		१५
	२	शनि जून	१४		२	.०३	२०	.१७		१६
					३	.९४				
	३	रवि	१५		४	.८७	२१	.११		१७
	४	सोम	१६		५	.८१	२२	.०८		१८
	५	मंगल	१७		६	.७७	२३	.०६		१९
उ॰दु॰मि॰ मिथुन	६	बुध	१८		७	.७६	२४	.०६		२०
	७	गुरु	१९		८	.७६	२५	.०७		२१
	८	शुक्र	२०		९	.७८	२६	.११		२२
	९	शनि	२१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८२	२७	.१७		२३
	१०	रवि	२२		११	.८८	१	.२४		२४
	११	सोम	२३		१२	.९५	२	.३४		२५
	१२	मंगल	२४		...	....	३	.४४		२६
	१३	बुध	२५		१३	.०३	४	.५५		२७
	१४	गुरु	२६		१४	.१२	५	.६६		२८
	१५	शुक्र	२७		अ	.२०	६	.७५		२९

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस / अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१६	शनि	२८		१	.२७	७	.८४	—	३०
	१७	रवि जून	२९		२	.३२	८	.९१		१
	१८	सोम —	३०		३	.३५	९	.९५		२
	१९	मंगल	१		४	.३६	१०	.९७		३
	२०	बुध	२		५	.३४	११	.९७		४
	२१	गुरु	३	(शुक्ल पक्ष)	६	.३१	१२	.९६		५
	२२	शुक्र	४		७	.२५	१३	.९३		६
	२३	शनि	५		८	.१८	१४	.८९		७
उ॰दु॰मि॰ मिथुन	२४	रवि	६		९	.१०	१५	.८३		८
	२५	सोम	७		१०	.०१	१६	.७७		९
					११	.९१				
	२६	मंगल	८		१२	.८१	१७	.७०		१०
	२७	बुध	९		१३	.७१	१८	.६३		११
	२८	गुरु	१०		१४	.६१	१९	.५६		१२
	२९	शुक्र	११	आषाढ़	पू	.५१	२०	.५०	मुहर्रम	१३
	३०	शनि	१२		१	.४२	२१	.४५		१४
	३१	रवि जुलाई	१३		२	.३५	२२	.४२		१५
—	३२	सोम	१४		३	.२९	२३	.३९		१६
	१	मंगल	१५		४	.२५	२४	.३८		१७
	२	बुध	१६		५	.२४	२५	.३९		१८
	३	गुरु	१७		६	.२४	२६	.४२		१९
	४	शुक्र	१८		७	.२६	२७	.४७		२०
	५	शनि	१९		८	.३०	१	.५५		२१
उ॰दु॰मि॰ कर्क	६	रवि	२०	(कृष्ण पक्ष)	९	.३६	२	.६४		२२
	७	सोम	२१		१०	.४३	३	.७४		२३
	८	मंगल	२२		११	.५२	४	.८५		२४
	९	बुध	२३		१२	.६०	५	.९६		२५
	१०	गुरु	२४		१३	.६७	...	...		२६
	११	शुक्र	२५		१४	.७४	६	.०६		२७
	१२	शनि	२६		अ	.७९	७	.१५		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ३८-३९	ईस्वी सन्	— १८६२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१९	शकाब्द	— १७८४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९१८	हिजरी सन्	— १२७९	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६३	बंगाब्द	— १२६८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	रवि	जुलाई ↑ २७		१	.८२	८	.२२		२९
	१४	सोम	२८		२	.८३	९	.२६	—	३०
	१५	मंगल	२९		३	.८२	१०	.२९		१
	१६	बुध	↓ ३०		४	.७८	११	.३१		२
	१७	गुरु	— ३१		५	.७३	१२	.३०		३
	१८	शुक्र	१		६	.६७	१३	.२७		४
	१९	शनि	२	(शुक्ल पक्ष)	७	.५९	१४	.२२		५
	२०	रवि	३		८	.५०	१५	.१७		६
	२१	सोम	४		९	.४०	१६	.११		७
↑ कर्क ↓	२२	मंगल	५		१०	.३०	१७ / १८	.०४ / .९७		८
	२३	बुध	६		११	.२०	१९	.९०		९
	२४	गुरु	७		१२	१०	२०	.८४		१०
	२५	शुक्र	८		१३ / १४	.०० / .९१	२१	.७८		११
	२६	शनि	↑ ९	↑	पू	.८४	२२	.७५	↑	१२
	२७	रवि	अगस्त १०	श्रावण	१	.७८	२३	.७२	सफर	१३
	२८	सोम	११	↓	२	.७५	२४	.७०	↓	१४
	२९	मंगल	↓ १२		३	.७३	२५	.७१		१५
	३०	बुध	१३		४	.७३	२६	.७३		१६
	—३१	गुरु	१४		५	.७४	२७	.७९		१७
	१	शुक्र	१५		६	.७८	१	.८६		१८
	२	शनि	१६		७	.८४	२	.९४		१९
	३	रवि	१७		८	.९२	...	....		२०
	४	सोम	१८		...	....	३	.०४		२१
↑ सिंह ↓	५	मंगल	१९	(कृष्ण पक्ष)	९	.०१	४	.१५		२२
	६	बुध	२०		१०	.०९	५	.२६		२३
	७	गुरु	२१		११	.१७	६	.३६		२४
	८	शुक्र	२२		१२	.२४	७	.४५		२५
	९	शनि	२३		१३	.२८	८	५२		२६
	१०	रवि	२४		१४	.३१	९	.५८		२७
	११	सोम	२५		अ	.३३	१०	.६२		२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	मंगल	२६		१	.३२	११	.६३	—	२९
	१३	बुध	↑ २७		२	.२९	१२	.६२		१
	१४	गुरु	अगस्त २८		३	.२५	१३	.६०		२
	१५	शुक्र	२९		४	.१८	१४	.५६		३
	१६	शनि	↓ ३०		५	.१०	१५	.५१		४
	१७	रवि	— ३१	(शुक्ल पक्ष)	६ / ७	.०१ / .९१	१६	.४५		५
	१८	सोम	१		८	.८१	१७	.३८		६
	१९	मंगल	२		९	.७१	१८	.३१		७
	२०	बुध	३		१०	.६१	१९	.२४		८
↑ सिंह ↓	२१	गुरु	४		११	.५२	२०	.१८		९
	२२	शुक्र	५		१२	.४४	२१	.१३		१०
	२३	शनि	६		१३	.३६	२२	.०८	↑	११
	२४	रवि	७	↑	१४	.३०	२३	.०४		१२
	२५	सोम	८	भाद्रपद	पू	.२६	२४	.०३		१३
	२६	मंगल	↑ ९		१	.२४	२५	.०३	रबी-उल-अव्वल	१४
	२७	बुध	सितम्बर १०	↓	२	.२५	२६	.०६		१५
	२८	गुरु	११		३	.२७	२७	.१०		१६
	२९	शुक्र	↓ १२		४	.३१	१	.१६	↓	१७
	३०	शनि	१३		५	.३६	२	.२४		१८
	—३१	रवि	१४		६	.४४	३	.३४		१९
	१	सोम	१५		७	.५३	४	.४५		२०
	२	मंगल	१६		८	.६१	५	.५६		२१
	३	बुध	१७		९	.६९	६	.६६		२२
	४	गुरु	१८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७६	७	.७६		२३
↑ कन्या ↓	५	शुक्र	१९		११	.८१	८	.८३		२४
	६	शनि	२०		१२	.८४	९	.९०		२५
	७	रवि	२१		१३	.८६	१०	.९४		२६
	८	सोम	२२		१४	.८५	११	.९५		२७
	९	मंगल	२३		अ	.८२	१२	.९५		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—३८-३९	ईस्वी सन्	—१८६२	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९१९	शकाब्द	—१७८४	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९१८-१९	हिजरी सन्	—१२७९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६३	बंगाब्द	—१२६८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१०	बुध	२४		१	.७८	१३	.९३	२९
११	गुरु	२५ सितम्बर		२	.७२	१४	.८९	— ३०
१२	शुक्र	२६		३	.६४	१५	.८५	१
१३	शनि	२७		४	.५५	१६	.७९	२
१४	रवि	२८		५	.४६	१७	.७२	३
१५	सोम	२९	(शुक्ल पक्ष)	६	.३६	१८	.६५	४
१६	मंगल	— ३०		७	.२६	१९	.५८	५
१७	बुध	१		८	.१६	२०	.५२	६
१८	गुरु	२		{ ९	.०६	२१	.४६	७
				{ १०	.९८			
दुन्दुभि कन्या १९	शुक्र	३		११	.९१	२२	.४१	८
२०	शनि	४		१२	.८५	२३	.३७	९
२१	रवि	५		१३	.८१	२४	.३५	१०
२२	सोम	६		१४	.७९	२५	.३६	११
२३	मंगल	७	आश्विन	पू	.७९	२६	.३७	रबी-उल-आखिर १२
२४	बुध	८		१	.८२	२७	.४१	१३
२५	गुरु	९		२	.८७	१	.४७	१४
२६	शुक्र	१०		३	.९३	२	.५५	१५
२७	शनि	११ अक्टूबर		...	.....	३	.६५	१६
२८	रवि	१२		४	.०१	४	.७५	१७
२९	सोम	१३		५	.१०	५	.८६	१८
३०	मंगल	१४		६	.१८	६	.९६	१९
— ३१	बुध	१५		७	.२६	...	....	२०
१	गुरु	१६		८	.३३	७	.०६	२१
२	शुक्र	१७		९	.३८	८	.१५	२२
३	शनि	१८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४१	९	.२१	२३
दुन्दुभि तुला ४	रवि	१९		११	.४३	१०	.२५	२४
५	सोम	२०		१२	.४३	११	.२७	२५
६	मंगल	२१		१३	.४१	१२	.२७	२६
७	बुध	२२		१४	.३६	१३	.२५	२७
८	गुरु	२३		अ	.२९	१४	.२३	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	शुक्र	२४		१	.२२	१५	.१८	— २९
१०	शनि	२५		२	.१३	१६	.१२	१
११	रवि	२६ अक्टूबर		{ ३	.०४	१७	.०६ }	२
				{ ४	.९४	१८	.९९ }	
१२	सोम	२७		५	.८४	१९	.९२	३
१३	मंगल	२८		६	.७४	२०	.८६	४
१४	बुध	२९	(शुक्ल पक्ष)	७	.६५	२१	.८०	५
१५	गुरु	३०		८	.५७	२२	.७४	६
१६	शुक्र	— ३१		९	.५०	२३	.७०	७
१७	शनि	१		१०	.४४	२४	.६९	८
दुन्दुभि तुला १८	रवि	२		११	.४१	२५	.६८	९
१९	सोम	३		१२	.३९	२६	.६९	१०
२०	मंगल	४		१३	.४०	२७	.७२	११
२१	बुध	५		१४	.४२	१	.७८	१२
२२	गुरु	६	कार्तिक	पू	.४६	२	.८६	जमादि-उल-अव्वल १३
२३	शुक्र	७		१	.५२	३	.९५	१४
२४	शनि	८		२	.६१	...	....	१५
२५	रवि	९		३	.७०	४	.०५	१६
२६	सोम	१०		४	.७९	५	.१६	१७
२७	मंगल	११ नवम्बर		५	.८८	६	.२६	१८
२८	बुध	१२		६	.९४	७	.३६	१९
— २९	गुरु	१३		७	.९९	८	.४५	२०
१	शुक्र	१४		...	....	९	.५२	२१
२	शनि	१५		८	.०३	१०	.५७	२२
३	रवि	१६	(कृष्ण पक्ष)	९	.०५	११	.५९	२३
दुन्दुभि वृश्चिक ४	सोम	१७		१०	.०३	१२	.६०	२४
५	मंगल	१८		{ ११	.००	१३	.५९	२५
				{ १२	.९६			
६	बुध	१९		१३	.९१	१४	५६	२६
७	गुरु	२०		१४	.८४	१५	५२	२७
८	शुक्र	२१		अ	.७५	१६	.४६	२८

९-आश्लेषा, १०-मघा, ११-पूर्वाफाल्गुनी, १२-उत्तराफाल्गुनी, १३-हस्त, १४-चित्रा, १५-स्वाती, १६-विशाखा, २५-पूर्वाभाद्रपदा, २६-उत्तराभाद्रपदा, २७-रेवती।

हाने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ३८–३९	ईस्वी सन्	— १९६२–६३	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१९	शकाब्द	— १७८४	चन्द्र ग्रहण	— ०
(ब) गुजराती	— १९१९	हिजरी सन्	— १२७९	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६३	बंगाब्द	— १२६८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
९	शनि	२२		१	.६५	१७	.४०		२९
१०	रवि	२३		२	.५५	१८	.३४	—	३०
११	सोम	↑ नवम्बर २४		३	.४५	१९	.२७		१
१२	मंगल	२५		४	.३६	२०	.२०		२
१३	बुध	२६		५	.२७	२१	.१३		३
१४	गुरु	↓ २७	(शुक्ल पक्ष)	६	.१९	२२	.०८		४
१५	शुक्र	२८		७	.१२	२३	.०४		५
१६	शनि	२९		८	.०६	२४	.०१		६
↑ १७	रवि	— ३०		९	.०३	२५	.००		७
वृश्चिक १८	सोम	१		१०	.०२	२६	.०१		८
१९	मंगल	२		११	.०२	२७	.०४		९
↓ २०	बुध	३		१२	.०५	१	.०९		१०
२१	गुरु	४		१३	१०	२	.१६		११
२२	शुक्र	५		१४	.१७	३	.२५	↑ जमादि-उल-आखिर	१२
२३	शनि ०	६	↑ मार्गशीर्ष	पू	.२४	४	.३५		१३
२४	रवि	७		१	.३३	५	.४५		१४
२५	सोम	८		२	.४२	६	.५६		१५
२६	मंगल	↑ ९	↓	३	.५०	७	.६७		१६
२७	बुध	दिसम्बर १०		४	.५८	८	.७६		१७
२८	गुरु	११		५	.६४	९	.८२		१८
२९	शुक्र	↓ १२		६	.६७	१०	८८	↓	१९
—३०	शनि	१३		७	.६८	११	.९१		२०
१	रवि	१४		८	.६८	१२	.९३		२१
२	सोम	१५		९	.६५	१३	.९२		२२
३	मंगल	१६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६०	१४	.८९		२३
↑ ४	बुध	१७		११	.५४	१५	.८५		२४
धनु ५	गुरु	१८		१२	.४६	१६	.८०		२५
↓ ६	शुक्र	१९		१३	.३७	१७	.७४		२६
७	शनि	२०		१४	.२८	१८	६७		२७
८	रवि ●	२१		अ	.१८	१९	.६०		२८

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
९	सोम	२२	{	१	.०८	२०	.५३	—	२९
			{	२	.९८				
१०	मंगल	२३		३	.९०	२१	.४७		१
११	बुध	↑ २४		४	.८३	२२	.४२		२
१२	गुरु	दिसम्बर २५	(शुक्ल पक्ष)	५	.७७	२३	.३७		३
१३	शुक्र	२६		६	.७२	२४	.३४		४
१४	शनि	२७		७	.६८	२५	.३३		५
१५	रवि	↓ २८		८	.६६	२६	.३३		६
१६	सोम	२९		९	.६७	२७	.३५		७
१७	मंगल	३०		१०	.७०	१	.४०		८
↑ १८	बुध	— ३१		११	.७५	२	.४७		९
धनु १९	गुरु	१		१२	.८२	३	.५५		१०
↓ २०	शुक्र	२		१३	.९०	४	.६५		११
२१	शनि	३	↑	१४	.९९	५	.७६	↑	१२
२२	रवि	४	पौष	...	....	६	.८७	रजब	१३
२३	सोम	५		पू	.०८	७	.९७		१४
२४	मंगल	६	↓	१	.१६	...	...	↓	१५
२५	बुध	७		२	.२३	८	०६		१६
२६	गुरु	८		३	.२८	९	.१४		१७
२७	शुक्र	↑ ९		४	.३१	१०	.१९		१८
२८	शनि	जनवरी १०		५	.३३	११	.२३		१९
— २९	रवि	११		६	.३२	१२	.२५		२०
१	सोम	↓ १२		७	.२९	१३	.२५		२१
२	मंगल	१३	(कृष्ण पक्ष)	८	.२५	१४	.२२		२२
३	बुध	१४		९	.१८	१५	.१८		२३
↑ ४	गुरु	१५		१०	.१०	१६	.१४		२४
मकर ५	शुक्र	१६	{	११	.०१	१७	.०८		२५
			{	१२	.९२				
↓ ६	शनि	१७		१३	.८२	१८	.०१ }		२६
						१९	.९४ }		
७	रवि	१८		१४	.७२	२०	.८७		२७
८	सोम	१९		अ	.६३	२१	.८१		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ३८–३९	ईस्वी सन्	— १८६३	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९१९	शकाब्द	— १७८४	चन्द्रग्रहण —	○		
(ब) गुजराती	— १९१९	हिजरी सन्	— १२७९	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९६३	बंगाब्द	— १२६८	अमावस्या—	अ		

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	मंगल	२०		१	.५५	२२	.७६	२९
१०	बुध	२१		२	.४७	२३	.७१	— ३०
११	गुरु	२२		३	.४०	२४	.६७	१
१२	शुक्र	२३		४	.३५	२५	.६५	२
१३	शनि	↑ २४	(शुक्ल पक्ष)	५	.३२	२६	.६६	३
१४	रवि	जनवरी २५		६	.३०	२७	६८	४
१५	सोम	२६		७	.३२	१	.७२	५
१६	मंगल	↓ २७		८	.३५	२	.७७	६
१७	बुध	२८		९	.४०	३	.८५	७
उन्दुभि ↑ १८	गुरु	२९		१०	.४७	४	.९५	८
मकर १९	शुक्र	३०		११	.५५	.....	..	९
↓ २०	शनि	— ३१		१२	.६४	५	.०६	१०
२१	रवि	१		१३	.७३	६	.१७	११
२२	सोम	२		१४	.८१	७	.२७	१२
२३	मंगल	३	↑	पू	.८८	८	.३६	शाबान ↑ १३
२४	बुध	४	माघ	१	.९३	९	.४४	१४
२५	गुरु	५	↓	२	.९५	१०	.५१	१५
२६	शुक्र	६		३	.९६	११	.५५	↓ १६
२७	शनि	७		४	.९६	१२	५७	१७
२८	रवि	८		५	.९३	१३	५७	१८
२९	सोम	↑ ९		६	.८७	१४	५५	१९
— ३०	मंगल	फरवरी १०		७	.८०	१५	.५३	२०
१	बुध	११		८	.७३	१६	.४८	२१
२	गुरु	↓ १२		९	.६४	१७	.४२	२२
३	शुक्र	१३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५५	१८	.३५	२३
उन्दुभि ↑ ४	शनि	१४		११	.४५	१९	.२८	२४
कुम्भ ५	रवि	१५		१२	.३५	२०	.२१	२५
६	सोम	१६		१३	.२५	२१	.१५	२६
↓ ७	मंगल	१७		१४	.१६	२२	.०९	२७
८	बुध	१८		अ	.०९	२३	.०४	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	गुरु	१९	{	१	.०३	२४	.०० }	२९
			{	२	.९८	२५	.९८ }	
१०	शुक्र	२०		३	.९४	२६	.९८	१
११	शनि	↑ २१		४	.९३	२७	.९९	२
१२	रवि	फरवरी २२		५	.९४	.....	....	३
१३	सोम	२३	(शुक्ल पक्ष)	६	.९७	१	.०३	४
१४	मंगल	↓ २४		...	....	२	.०८	५
१५	बुध	२५		७	.०२	३	.१६	६
१६	गुरु	२६		८	.०९	४	.२६	७
१७	शुक्र	२७		९	.१७	५	.३६	८
१८	शनि	— २८		१०	.२६	६	.४६	९
१९	रवि	१		११	.३५	७	.५७	१०
↑ २०	सोम	२		१२	.४३	८	.६७	११
उन्दुभि कुम्भ २१	मंगल	३		१३	.४९	९	.७६	१२
↓ २२	बुध	४	↑	१४	.५४	१०	.८२	↑ १३
२३	गुरु	५	फाल्गुण	पू	.५७	११	.८७	रमज़ान १४
२४	शुक्र	६		१	.५८	१२	.८९	१५
२५	शनि	७	↓	२	.५६	१३	.९०	↓ १६
२६	रवि	८		३	.५३	१४	.८९	१७
२७	सोम	↑ ९		४	.४८	१५	.८६	१८
२८	मंगल	मार्च १०		५	.४१	१६	.८१	१९
२९	बुध	↓ ११		६	.३४	१७	.७५	२०
— ३०	गुरु	१२		७	.२५	१८	.६९	२१
१	शुक्र	१३	(कृष्ण पक्ष)	८	.१५	१९	.६३	२२
२	शनि	१४	{	९	.०५	२०	.५६	२३
उन्दुभि ↑			{	१०	.९५			
मीन ३	रवि	१५		११	.८५	२१	.४९	२४
↓ ४	सोम	१६		१२	.७६	२२	.४३	२५
५	मंगल	१७		१३	.६८	२३	.३७	२६
६	बुध	१८		१४	.६१	२४	.३३	२७
७	गुरु	१९		अ	.५७	२५	.३१	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—३९–४०	ईस्वी सन्	—१८६३	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२०	शकाब्द	—१७८४–८५	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९१९	हिजरी सन्	—१२७९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६३–६४	बंगाब्द	—१२६८–६९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	८	शुक्र		२०		१	.५४	२६	.३०		२९
	९	शनि		२१		२	.५३	२७	.३१	—	३०
	१०	रवि		२२		३	.५३	१	.३४		१
	११	सोम		२३		४	.५६	२	.३९		२
	१२	मंगल	↑	२४		५	.६२	३	.४७		३
	१३	बुध	मार्च	२५		६	.६९	४	.५६		४
	१४	गुरु	↓	२६	(शुक्ल पक्ष)	७	.७७	५	.६६		५
	१५	शुक्र		२७		८	.८५	६	.७६		६
	१६	शनि		२८		९	.९४	७	.८७		७
	१७	रवि		२९		...	...	८	.९७		८
	१८	सोम		३०		१०	.०२	....	....		९
↑	१९	मंगल	—	३१		११	.०८	९	.०६		१०
दुन्दुभि मीन	२०	बुध		१		१२	.१३	१०	.१३		११
↓	२१	गुरु		२		१३	.१५	११	.१८		१२
	२२	शुक्र		३	↑	१४	.१६	१२	.२१	↑	१३
	२३	शनि		४	चैत्र	पू	.१४	१३	.२३	शव्वाल	१४
	२४	रवि		५	↓	१	१०	१४	.२२	↓	१५
	२५	सोम		६		२	.०५	१५	.१९		१६
						३	.९९				
	२६	मंगल		७		४	.९१	१६	.१५		१७
	२७	बुध	↑	८		५	.८१	१७	०९		१८
	२८	गुरु	अप्रैल	९		६	७१	१८	०३		१९
			↓					१९	९७		
	२९	शुक्र		१०		७	.६१	२०	.९०		२०
——	३०	शनि		११		८	५१	२१	.८३		२१
	१	रवि		१२		९	.४१	२२	७६		२२
रुधिरोद्गारी	२	सोम		१३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३२	२३	.७१		२३
↑	३	मंगल		१४		११	.२४	२४	.६७		२४
मेष	४	बुध		१५		१२	.१८	२५	.६४		२५
↓	५	गुरु		१६		१३	.१३	२६	.६२		२६
	६	शुक्र		१७		१४	.०९	२७	.६३		२७
	७	शनि		१८		अ	.०८	१	.६५		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	८	रवि		१९		१	.१९	२	.७०	—	२९
	९	सोम		२०		२	.१२	३	.७७		१
	१०	मंगल		२१		३	.१६	४	.८६		२
	११	बुध		२२		४	.२३	५	.९६		३
	१२	गुरु	↑	२३		५	.३१	...	....		४
	१३	शुक्र	अप्रैल	२४		६	.३९	६	.०७		५
	१४	शनि	↓	२५	(शुक्ल पक्ष)	७	.४८	७	.१८		६
	१५	रवि		२६		८	.५६	८	.२८		७
	१६	सोम		२७		९	.६२	९	.३७		८
	१७	मंगल		२८		१०	.६६	१०	.४४		९
	१८	बुध		२९		११	.६९	११	.४९		१०
रुधिरोद्गारी ↑	१९	गुरु	—	३०		१२	.६९	१२	.५३		११
मेष	२०	शुक्र		१		१३	.६७	१३	.५५		१२
↓	२१	शनि		२		१४	.६४	१४	.५४		१३
	२२	रवि		३	↑	पू	.५८	१५	.५२	↑	१४
	२३	सोम		४	वैशाख	१	.५१	१६	.४८	ज़िल्काद	१५
	२४	मंगल		५	↓	२	.४३	१७	.४३	↓	१६
	२५	बुध		६		३	.३४	१८	.३८		१७
	२६	गुरु		७		४	.२४	१९	.३१		१८
	२७	शुक्र		८		५	.१४	२०	.२४		१९
	२८	शनि	↑	९		६	.०४	२१	.१७		२०
			मई			७	.९४				
	२९	रवि	↓	१०		८	.८४	२२	.१०		२१
	३०	सोम		११		९	.७६	२३	०५		२२
—	३१	मंगल		१२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६९	२४	.००		२३
								२५	.९७		
रुधिरोद्गारी ↑	१	बुध		१३		११	.६५	२६	.९५		२४
वृषभ	२	गुरु		१४		१२	.६२	२७	.९५		२५
↓	३	शुक्र		१५		१३	.६०	१	.९८		२६
	४	शनि		१६		१४	.५९	..	....		२७
	५	रवि		१७		अ	.६३	२	.०२		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ) – अप्रैल १२.०५ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.९५ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ३९–४०	ईस्वी सन्	— १८६३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२०	शकाब्द	— १७८५	चन्द्रग्रहण —	O
(ब) गुजराती	— १९१९	हिजरी सन्	— १२७९–८०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६४	बंगाब्द	— १२६९	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	सोम		१८		१	.६८	३	.०८		२९
	७	मंगल		१९		२	.७५	४	.१६	—	३०
	८	बुध		२०		३	.८२	५	.२५		१
	९	गुरु		२१		४	.९०	६	.३६		२
	१०	शुक्र		२२	(शुक्ल पक्ष)	५	.९८	७	.४७		३
	११	शनि	↑	२३		...	....	८	.५८		४
	१२	रवि	मई	२४		६	.०६	९	.६७		५
	१३	सोम	↓	२५		७	.१२	१०	.७५		६
	१४	मंगल		२६		८	.१७	११	.८१		७
	१५	बुध		२७		९	.१९	१२	.८५		८
	१६	गुरु		२८		१०	.२०	१३	.८७		९
रुधिरोद्गारी ↑	१७	शुक्र		२९		११	.१८	१४	.८७		१०
वृष०	१८	शनि		३०		१२	.१५	१५	.८५		११
	१९	रवि	—	३१		१३	.१०	१६	.८१		१२
↓	२०	सोम		१	↑	१४	.०२	१७	.७७	↑	१३
			O		ज्येष्ठ	पू	.९३				
	२१	मंगल		२	↓	१	.८३	१८	.७१	ज़िल्हिज्ज	१४
	२२	बुध		३		२	.७३	१९	.६४		१५
	२३	गुरु		४		३	.६३	२०	.५७	↓	१६
	२४	शुक्र		५		४	.५३	२१	.५१		१७
	२५	शनि		६		५	.४४	२२	.४५		१८
	२६	रवि	↑	७		६	.३५	२३	.३९		१९
	२७	सोम	जून	८		७	.२६	२४	.३३		२०
	२८	मंगल	↓	९		८	.१९	२५	.३०		२१
	२९	बुध		१०	(कृष्ण पक्ष)	९	.१४	२६	.२८		२२
	३०	गुरु		११		१०	.१०	२७	.२८		२३
—	३१	शुक्र		१२		११	.०८	१	.२९		२४
रुधिरोद्गारी ↑	१	शनि		१३		१२	.०९	२	.३३		२५
मिथुन	२	रवि		१४		१३	.११	३	.३९		२६
	३	सोम		१५		१४	.१५	४	.४६		२७
↓	४	मंगल		१६		अ	.२२	५	.५६		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	बुध		१७		१	.२९	६	.६७	—	२९
	६	गुरु		१८		२	.३७	७	.७८		१
	७	शुक्र		१९		३	.४६	८	.८८		२
	८	शनि		२०		४	.५४	९	.९७		३
	९	रवि		२१		५	.६०	...	....		४
	१०	सोम	↑	२२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६५	१०	.०५		५
	११	मंगल	जून	२३		७	.६७	११	.१२		६
	१२	बुध	↓	२४		८	.६७	१२	.१७		७
	१३	गुरु		२५		९	.६६	१३	.१९		८
	१४	शुक्र		२६		१०	.६३	१४	.१९		९
	१५	शनि		२७		११	.५७	१५	.१८		१०
	१६	रवि		२८		१२	.५०	१६	.१५		११
रुधिरोद्गारी ↑	१७	सोम		२९		१३	.४२	१७	.११		१२
मिथुन	१८	मंगल	—	३०	↑	१४	.३२	१८	.०५		१३
								१९	.९८	↑	
↓	१९	बुध		१	आषाढ़	पू	.२२	२०	.९१	मुहर्रम	१४
	२०	गुरु		२		१	.१२	२१	.८४		१५
	२१	शुक्र		३	↓	२	.०२	२२	.७८	↓	१६
						३	.९२				
	२२	शनि		४		४	.८२	२३	.७२		१७
	२३	रवि		५		५	.७४	२४	.६७		१८
	२४	सोम	↑	६		६	.६७	२५	.६३		१९
	२५	मंगल	जुलाई	७		७	.६२	२६	.६१		२०
	२६	बुध		८	(कृष्ण पक्ष)	८	.५८	२७	.६०		२१
	२७	गुरु	↓	९		९	.५५	१	.६१		२२
	२८	शुक्र		१०		१०	.५६	२	.६४		२३
	२९	शनि		११		११	.५९	३	.६८		२४
	३०	रवि		१२		१२	.६४	४	.७६		२५
	३१	सोम		१३		१३	.७०	५	.८६		२६
—	३२	मंगल		१४		१४	.७७	६	.९६		२७
	१	बुध		१५		अ	.८६	...	....		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —३९–४०	ईस्वी सन् —१८६३	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९२०	शकाब्द —१७८५	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती —१९१९	हिजरी सन् —१२८०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९६४	बंगाब्द —१२६९	अमावस्या —	अ·

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२	गुरु	१६		१	.९४	७	.०७	२९
३	शुक्र	१७		...	....	८	.१८	— ३०
४	शनि	१८		२	.००	९	.२८	१
५	रवि	१९		३	.०७	१०	.३७	२
६	सोम	२०	(शुक्ल पक्ष)	४	.१३	११	.४४	३
७	मंगल	२१		५	.१५	१२	.४८	४
८	बुध	२२ ↑		६	.१६	१३	.५१	५
९	गुरु	२३ जुलाई		७	.१४	१४	.५२	६
१०	शुक्र	२४		८	.११	१५	.५२	७
११	शनि	२५ ↓		९	.०५	१६	.४९	८
				१०	.९८			
१२	रवि	२६		११	.९०	१७	.४४	९
१३	सोम	२७	↑	१२	.८१	१८	.३८	१०
रुधिरोद्गारी १४	मंगल	२८	श्रावण	१३	.७१	१९	.३२	११
↑ कर्क १५	बुध	२९		१४	.६१	२०	.२६	↑ १२
१६	गुरु	३०	(अधिक)	पू	.५१	२१	.१९	सफर १३
↓ १७	शुक्र	— ३१		१	.४१	२२	.१२	१४
१८	शनि	१		२	.३१	२३	.०६	↓ १५
१९	रवि	२	↓	३	.२३	२४	.००	१६
						२५	.९७	
२०	सोम	३		४	.१६	२६	९४	१७
२१	मंगल	४		५	.१०	२७	९२	१८
२२	बुध	५ ↑		६	०६	१	.९३	१९
२३	गुरु	६ अगस्त		७	.०५	२	.९५	२०
२४	शुक्र	७	(कृष्ण पक्ष)	८	.०५	....	....	२१
२५	शनि	८ ↓		९	.०७	३	.००	२२
२६	रवि	९		१०	.११	४	.०८	२३
२७	सोम	१०		११	.१७	५	.१६	२४
२८	मंगल	११		१२	.२५	६	.२६	२५
२९	बुध	१२		१३	.३४	७	.३७	२६
३०	गुरु	१३		१४	.४२	८	.४८	२७
— ३१	शुक्र	१४		अ	.४९	९	.५८	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	शनि	१५		१	.५५	१०	.६७	— २९
२	रवि	१६		२	.६०	११	.७४	१
३	सोम	१७		३	.६३	१२	.८०	२
४	मंगल	१८		४	.६५	१३	.८३	३
५	बुध	१९		५	.६३	१४	.८५	४
६	गुरु	२०	(शुक्ल पक्ष)	६	.६०	१५	.८४	५
७	शुक्र	२१ ↑		७	.५६	१६	.८२	६
८	शनि	२२		८	.४९	१७	.७७	७
९	रवि	२३ अगस्त		९	.४१	१८	.७२	८
१०	सोम	२४		१०	.३२	१९	.६६	९
११	मंगल	२५ ↓		११	.२२	२०	.६०	१०
१२	बुध	२६		१२	.१२	२१	.५३	११
१३	गुरु	२७	↑	१३	.०२	२२	.४६	↑ १२
			श्रावण	१४	.९२			
रुधिरोद्गारी १४	शुक्र	२८		पू	.८२	२३	.३९	१३
↑ सिंह १५	शनि	२९	(शुद्ध)	१	.७३	२४	.३३	रबी–उल–अव्वल १४
१६	रवि	३०		२	.६६	२५	.२९	१५
१७	सोम	— ३१		३	.६१	२६	.२६	१६
↓ १८	मंगल	१	↓	४	.५७	२७	.२५	१७
१९	बुध	२		५	.५६	१	.२५	↓ १८
२०	गुरु	३		६	.५६	२	.२७	१९
२१	शुक्र	४		७	.५९	३	.३२	२०
२२	शनि	५		८	.६२	४	.३९	२१
२३	रवि	६ ↑		९	.६७	५	.४७	२२
२४	सोम	७ सितम्बर	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७५	६	.५६	२३
२५	मंगल	८		११	.८४	७	.६७	२४
२६	बुध	९ ↓		१२	.९३	८	.७८	२५
२७	गुरु	१०			....	९	८८	२६
२८	शुक्र	११		१३	.०१	१०	.९७	२७
२९	शनि	१२		१४	.०८	...	....	२८
३०	रवि	१३		अ	.१३	११	.०५	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ३९–४०	ईस्वी सन्	— १८६३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२०	शकाब्द	— १७८५	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९१९	हिजरी सन्	— १२८०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६४	बंगाब्द	— १२६९	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	—३१	सोम		१४		१	.१६	१२	.११		—३०
	१	मंगल		१५		२	.१८	१३	.१६		१
	२	बुध		१६		३	.१६	१४	.१७		२
	३	गुरु		१७		४	.१४	१५	.१७		३
	४	शुक्र		१८	(शुक्ल पक्ष)	५	.०९	१६	.१४		४
	५	शनि		१९		६	.०२	१७	.११		५
						७	.९४				
	६	रवि	↑ सितम्बर ↓	२०		८	.८५	१८	.०७		६
	७	सोम		२१		९	.७५	१९	.०१		७
								२०	.९४		
	८	मंगल		२२		१०	.६५	२१	.८७		८
	९	बुध		२३		११	.५५	२२	.८०		९
	१०	गुरु		२४		१२	.४५	२३	.७३	↑ रबी–उल–आखिर ↓	१०
	११	शुक्र		२५	↑ भाद्रपद ↓	१३	.३६	२४	.६८		११
रुधिरोद्गारी	१२	शनि		२६		१४	.२८	२५	.६३		१२
←कन्या→	१३	रवि		२७		पू	.२१	२६	.५९		१३
	१४	सोम		२८		१	.१६	२७	.५७		१४
	१५	मंगल		२९		२	.१२	१	.५७		१५
	१६	बुध		—३०		३	.१०	२	.५९		१६
	१७	गुरु		१		४	.०९	३	.६३		१७
	१८	शुक्र		२		५	.१२	४	.६९		१८
	१९	शनि		३		६	.१७	५	.७७		१९
	२०	रवि		४		७	.२३	६	.८६		२०
	२१	सोम	↑ अक्टूबर ↓	५		८	.३१	७	.९७		२१
	२२	मंगल		६	(कृष्ण पक्ष)	९	.४०	..	....		२२
	२३	बुध		७		१०	.४८	८	.०८		२३
	२४	गुरु		८		११	.५६	९	.१८		२४
	२५	शुक्र		९		१२	.६४	१०	.२८		२५
	२६	शनि		१०		१३	.६९	.१	.३६		२६
	२७	रवि		११		१४	.७३	१२	.४३		२७
	२८	सोम		१२		अ	.७४	१३	.४७		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
कन्या	२९	मंगल		१३		१	.७३	१४	.४९		—२९
	३०	बुध		१४		२	.७०	१५	.४९		१
	—३१	गुरु		१५		३	.६५	१६	.४७		२
	१	शुक्र		१६		४	.५९	१७	.४४		३
	२	शनि		१७		५	.५१	१८	.४०		४
	३	रवि		१८	(शुक्ल पक्ष)	६	.४२	१९	.३४		५
	४	सोम		१९		७	.३२	२०	.२८		६
	५	मंगल		२०		८	.२२	२१	.२१		७
	६	बुध		२१		९	.१२	२२	.१४		८
	७	गुरु	↑ अक्टूबर ↓	२२		१०	.०३	२३	.०८		९
						११	.९४				
	८	शुक्र		२३		१२	.८६	२४	.०२		१०
								२५	.९६		
	९	शनि		२४		१३	.७९	२६	.९२	↑ जमादि–उल–अव्वल ↓	११
रुधिरोद्गारी	१०	रवि		२५	↑ आश्विन ↓	१४	.७४	२७	.९०		१२
←तुला→	११	सोम		२६		पू	.७०	१	.९०		१३
	१२	मंगल		२७		१	.६८	२	.९१		१४
	१३	बुध		२८		२	.७०	३	.९४		१५
	१४	गुरु		२९		३	.७२	...	....		१६
	१५	शुक्र		३०		४	.७६	४	.००		१७
	१६	शनि		—३१		५	.८३	५	.०७		१८
	१७	रवि		१		६	.९१	६	.१७		१९
	१८	सोम		२		७	.९९	७	.२७		२०
	१९	मंगल		३		...	.....	८	.३८		२१
	२०	बुध	↑ नवम्बर ↓	४	(कृष्ण पक्ष)	८	.०९	९	.४८		२२
	२१	गुरु		५		९	.१७	१०	.५८		२३
	२२	शुक्र		६		१०	.२४	११	.६६		२४
	२३	शनि		७		११	.२९	१२	.७४		२५
	२४	रवि		८		१२	.३३	१३	.७९		२६
	२५	सोम		९		१३	.३४	१४	.८१		२७
	२६	मंगल		१०		१४	.३२	१५	.८२		२८
	२७	बुध		११		अ	.२९	१६	.८०		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्ता, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—१३९–४०	इस्वी सन्	—१८६३–६४	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२०	शकाब्द	—१७८५	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९२०	हिजरी सन्	—१२८०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६४	बंगाब्द	—१२६९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | **चन्द्र गणनानुसारी**

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
तुला २८	गुरु	१२		१	.२५	१७	.७८	— ३०
२९	शुक्र	१३		२	.१९	१८	.७४	१
— ३०	शनि	१४		३	.१२	१९	.६८	२
१	रवि	१५	(शुक्ल पक्ष)	४	.०३	२०	.६१	३
				५	.९३			
२	सोम	१६		६	.८३	२१	.५४	४
३	मंगल	१७		७	.७३	२२	.४८	५
४	बुध	१८		८	.६४	२३	.४२	६
५	गुरु	↑ १९		९	.५५	२४	.३६	७
६	शुक्र	नवम्बर २०		१०	४७	२५	.३०	८
७	शनि	२१		११	.४०	२६	.२५	९
८	रवि	↓ २२		१२	.३५	२७	.२३	१०
९	सोम	२३		१३	.३२	१	.२२	↑ ११
१०	मंगल	२४	↑	१४	.३०	२	.२३	१२
११	बुध	○ २५	कार्तिक	पू	.३१	३	.२६	१३
१२	गुरु	२६		१	.३४	४	.३१	जमादि-उल-आखिर १४
रुधिरोद्गारी ↑ १३	शुक्र	२७		२	.३९	५	.३८	१५
वृश्चिक १४	शनि	२८	↓	३	.४५	६	.४७	१६
१५	रवि	२९		४	.५३	७	.५७	१७
↓ १६	सोम	— ३०		५	.६३	८	.६८	↓ १८
१७	मंगल	१		६	७१	९	.७८	१९
१८	बुध	२		७	.७९	१०	.८८	२०
१९	गुरु	३		८	.८६	११	.९८	२१
२०	शुक्र	↑ ४		९	.९२	....	.	२२
२१	शनि	५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९६	१२	.०५	२३
२२	रवि	दिसम्बर ६		११	.९७	१३	.१०	२४
२३	सोम	७		१२	.९५	१४	.१३	२५
२४	मंगल	↓ ८		१३	.९२	१५	.१४	२६
२५	बुध	९		१४	.८८	१६	.१४	२७
२६	गुरु	१०		अ	.८२	१७	.११	२८

सौर गणनानुसारी | **चन्द्र गणनानुसारी**

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२७	शुक्र	११		१	.७४	१८	.०७	— २९
वृश्चिक २८	शनि	१२		२	.६५	१९	.०२	१
						२०	.९६	
— २९	रवि	१३		३	.५६	२१	.८९	२
१	सोम	१४		४	.४६	२२	.८२	३
२	मंगल	१५	(शुक्ल पक्ष)	५	.३६	२३	.७५	४
३	बुध	१६		६	.२६	२४	.६९	५
४	गुरु	१७		७	.१८	२५	.६३	६
५	शुक्र	१८		८	.१०	२६	.५९	७
६	शनि	↑ १९		९	.०३	२७	.५६	८
				१०	.९९			
७	रवि	दिसम्बर २०		११	.९६	१	.५४	९
८	सोम	↓ २१		१२	.९५	२	.५५	१०
९	मंगल	२२	↑	१३	.९६	३	.५७	११
१०	बुध	२३	मार्गशीर्ष	१४	.९९	४	.६२	१२
रुधिरोद्गारी ↑ ११	गुरु	२४		...	....	५	.६९	↑ १३
धनु १२	शुक्र	२५		पू	.०४	६	.७७	रजब १४
↓ १३	शनि	२६	↓	१	.१०	७	.८७	↓ १५
१४	रवि	२७		२	.१९	८	.९७	१६
१५	सोम	२८		३	.२८	...	....	१७
१६	मंगल	२९		४	.३७	९	.०८	१८
१७	बुध	३०		५	.४५	१०	.१९	१९
१८	गुरु	— ३१		६	.५२	११	.२८	२०
१९	शुक्र	१		७	५७	१२	३६	२१
२०	शनि	२	(कृष्ण पक्ष)	८	.६०	१३	.४१	२२
२१	रवि	↑ ३		९	.६२	१४	.४५	२३
२२	सोम	४		१०	.६०	१५	.४७	२४
२३	मंगल	जनवरी ५		११	.५७	१६	.४७	२५
२४	बुध	६		१२	.५२	१७	.४४	२६
२५	गुरु	↓ ७		१३	.४६	१८	.४०	२७
२६	शुक्र	८		१४	.३९	१९	.३५	२८
२७	शनि	९		अ	.३१	२०	.३०	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य;→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ३९–४०	ईस्वी सन्	— १८६४	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२०	शकाब्द	— १७८५	चन्द्रग्रहण —	०
(ब) गुजराती	— १९२०	हिजरी सन्	— १२८०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६४	बंगाब्द	— १२६९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
धनु	२८	रवि		१०		१	.२१	२१	.२३		— ३०
धनु	२९	सोम		११		२	.११	२२	.१६		१
धनु	— ३०	मंगल		१२		३ ४	.०१ .९१	२३	.०९		२
	१	बुध		१३	(शुक्ल पक्ष)	५	.८२	२४ २५	.०२ .९७		३
	२	गुरु		१४		६	.७४	२६	.९३		४
	३	शुक्र		१५		७	.६७	२७	.९०		५
	४	शनि		१६		८	.६३	१	.८७		६
	५	रवि	जनवरी	१७		९	.६०	२	.८७		७
	६	सोम		१८		१०	.५९	३	.८९		८
	७	मंगल		१९		११	.६०	४	.९४		९
	८	बुध		२०		१२	.६४	...	....		१०
	९	गुरु		२१		१३	.६९	५	.००	शाबान	११
रुधिरोद्गारी ← मकर →	१०	शुक्र		२२	पौष	१४	.७६	६	.०७		१२
	११	शनि		२३		पू	.८४	७	.१७		१३
	१२	रवि		२४		१	.९३	८	.२७		१४
	१३	सोम		२५		...	.....	९	.३८		१५
	१४	मंगल		२६		२	.०२	१०	.४९		१६
	१५	बुध		२७		३	.११	११	.५८		१७
	१६	गुरु		२८		४	.१८	१२	६६		१८
	१७	शुक्र		२९		५	.२१	१३	.७२		१९
	१८	शनि		३०		६	.२४	१४	.७७		२०
	१९	रवि		— ३१		७	.२६	१५	.७९		२१
	२०	सोम		१		८	.२४	१६	.७९		२२
	२१	मंगल		२	(कृष्ण पक्ष)	९	.२१	१७	.७७		२३
	२२	बुध	फरवरी	३		१०	.१६	१८	.७४		२४
	२३	गुरु		४		११	.१०	१९	.७०		२५
	२४	शुक्र		५		१२ १३	.०२ .९३	२०	.६४		२६
	२५	शनि		६		१४	.८३	२१	.५७		२७
	२६	रवि		७		अ	.७३	२२	.५०		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
मकर	२७	सोम		८		१	.६३	२३	.४३		— २९
मकर	२८	मंगल		९		२	.५३	२४	.३६		१
मकर	— २९	बुध		१०		३	.४५	२५	.३१		२
	१	गुरु		११		४	.३७	२६	.२६		३
	२	शुक्र		१२		५	.३१	२७	.२२		४
	३	शनि		१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.२७	१	.१९		५
	४	रवि		१४		७	.२३	२	.१९		६
	५	सोम		१५		८	.२२	३	.२१		७
	६	मंगल		१६		९	.२३	४	.२५		८
	७	बुध	फरवरी	१७		१०	.२७	५	.३०		९
	८	गुरु		१८		११	.३२	६	.३८		१०
	९	शुक्र		१९		१२	.४०	७	.४७		११
	१०	शनि		२०		१३	.४८	८	.५७		१२
	११	रवि		२१		१४	.५६	९	.६८	रमजान	१३
रुधिरोद्गारी ← कुम्भ →	१२	सोम		२२	माघ	पू	.६५	१०	.७९		१४
	१३	मंगल		२३		१	.७३	११	.८९		१५
	१४	बुध		२४		२	.८०	१२	.९७		१६
	१५	गुरु		२५		३	.८४	..	....		१७
	१६	शुक्र		२६		४	.८७	१३	.०४		१८
	१७	शनि		२७		५	.८८	१४	.०८		१९
	१८	रवि		२८		६	.८७	१५	.११		२०
	१९	सोम		— २९		७	.८३	१६	.१२		२१
	२०	मंगल		१		८	.७७	१७	.१०		२२
	२१	बुध		२	(कृष्ण पक्ष)	९	.७१	१८	.०८		२३
	२२	गुरु		३		१०	.६३	१९ २०	.०३ .९७		२४
	२३	शुक्र	मार्च	४		११	५४	२१	.९१		२५
	२४	शनि		५		१२	.४४	२२	.८४		२६
	२५	रवि		६		१३	.३४	२३	.७७		२७
	२६	सोम		७		१४	.२४	२४	.७१		२८
	२७	मंगल		८		अ	.१४	२५	.६५		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

२५६

दयानन्दाब्द	—३९–४०	ईस्वी सन्	—१८६४	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२०	शकाब्द	—१७८५–८६	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९२०	हिजरी सन्	—१२८०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६४	बंगाब्द	—१२६९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
रुधिरोद्गारी कुम्भ	२८	बुध.		९		१	.०५	२६	.५९	—	३०
						२	.९७				
	२९	गुरु		१०		३	.९१	२७	.५५		१
	३०	शुक्र		११		४	.८७	१	.५२		२
	३१	शनि		१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.८४	२	.५२		३
रुधिरोद्गारी मीन	१	रवि		१३		६	.८२	३	.५३		४
	२	सोम		१४		७	.८२	४	.५६		५
	३	मंगल		१५		८	.८६	५	.६१		६
	४	बुध.		१६		९	.९१	६	.६८		७
	५	गुरु.		१७		१०	९९	७	.७८		८
	६	शुक्र	मार्च	१८		...	...	८	.८८		९
	७	शनि		१९		११	.०८	९	.९८		१०
	८	रवि		२०		१२	.१७	....	....		११
	९	सोम		२१	फाल्गुन	१३	.२५	१०	.०९		१२
	१०	मंगल		२२		१४	.३३	११	.१९	शाबान	१३
	११	बुध		२३		पू	.३९	१२	.२८		१४
	१२	गुरु		२४		१	.४३	१३	३५		१५
	१३	शुक्र		२५		२	.४६	१४	.४०		१६
	१४	शनि		२६		३	.४६	१५	.४३		१७
	१५	रवि		२७		४	.४४	१६	४४		१८
	१६	सोम		२८		५	४०	१७	.४३		१९
	१७	मंगल		२९		६	.३५	१८	.४१		२०
	१८	बुध		३०		७	.२८	१९	.३७		२१
	१९	गुरु	—	३१		८	.२०	२०	.३१		२२
	२०	शुक्र		१	(कृष्ण पक्ष)	९	.११	२१	.२५		२३
	२१	शनि		२		१०	.०१	२२	१९		२४
						११	.९१				
	२२	रवि	अप्रैल	३		१२	.८१	२३	.१२		२५
	२३	सोम		४		१३	.७२	२४	.०५		२६
								२५	.९८		
	२४	मंगल		५		१४	.६३	२६	.९२		२७
	२५	बुध		६		अ	.५५	२७	.८८		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—४०–४१	ईस्वी सन्	—१९६४	सूर्य ग्रहण —	●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२१	शकाब्द	—१७८६	चन्द्र ग्रहण—	०	**२५७**
(ब) गुजराती	—१९२०	हिजरी सन्	—१२८०	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द	—४०६४–६५	बंगाब्द	—१२६९–७०	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
रुधि० मीन	२६	गुरु		७		१	.४९	१	.८६	—	२९
	२७	शुक्र		८		२	.४४	२	.८४		१
	२८	शनि		९		३	.४०	३	.८५		२
—	२९	रवि		१०		४	.३८	४	.८७		३
	१	सोम		११	(शुक्ल पक्ष)	५	.३९	५	.९२		४
	२	मंगल		१२		६	.४३	६	.९९		५
	३	बुध		१३		७	.४८	...	....		६
	४	गुरु		१४		८	.५५	७	.०८		७
	५	शुक्र		१५		९	.६३	८	.१८		८
	६	शनि		१६		१०	.७२	९	.२८		९
	७	रवि		१७		११	.८१	१०	.३९		१०
	८	सोम	↑ अप्रैल	१८		१२	.८९	११	.५०		११
	९	मंगल		१९		१३	.९४	१२	.५९		१२
	१०	बुध	↓	२०		१४	.९८	१३	.६६		१३
	११	गुरु		२१	↑ चैत्र	...	.....	१४	.७२	↑ जिलकाद	१४
	१२	शुक्र		२२		पू	.००	१५	.७५		१५
रक्ताक्षी ←मेष→	१३	शनि		२३	↓	१ / २	.०० / .९९	१६	.७६		१६
	१४	रवि		२४		३	.९५	१७	.७६	↓	१७
	१५	सोम		२५		४	.९०	१८	.७४		१८
	१६	मंगल		२६		५	.८३	१९	.७०		१९
	१७	बुध		२७		६	.७५	२०	.६५		२०
	१८	गुरु		२८		७	.६५	२१	.५९		२१
	१९	शुक्र		२९	(कृष्ण पक्ष)	८	.५५	२२	.५३		२२
	२०	शनि	—	३०		९	.४५	२३	४६		२३
	२१	रवि	↑ मई	१		१०	.३५	२४	.३९		२४
	२२	सोम		२		११	.२५	२५	.३२		२५
	२३	मंगल	↓	३		१२	.१६	२६	२६		२६
	२४	बुध		४		१३	.०८	२७	.२२		२७
	२५	गुरु ●		५		१४ / अ	.०१ / ९६	१	.१९		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२६	शुक्र		६		१	.९३	२	.१७		२९
रक्ताक्षी ←मेष→	२७	शनि		७		२	.९१	३	.१७	—	३०
	२८	रवि		८		३	.९३	४	.१९		१
	२९	सोम		९		४	.९६	५	.२४		२
	३०	मंगल		१०		...	....	६	.३०		३
—	३१	बुध		११	(शुक्ल पक्ष)	५	.०१	७	.३८		४
	१	गुरु		१२		६	.०७	८	.४७		५
	२	शुक्र		१३		७	.१५	९	.५८		६
	३	शनि		१४		८	.२३	१०	.६९		७
	४	रवि		१५		९	.३१	११	.८०		८
	५	सोम		१६		१०	.३९	१२	.८९		९
	६	मंगल		१७		११	.४५	१३	.९७		१०
	७	बुध	↑ मई	१८		१२	.५०	...	....		११
	८	गुरु		१९		१३	.५२	१४	.०३		१२
	९	शुक्र	↓	२०	↑ वैशाख	१४	.५३	१५	.०६	↑ जिलहिज	१३
	१०	शनि		२१		पू	.५०	१६	.०९		१४
रक्ताक्षी ←वृषभ→	११	रवि		२२		१	.४६	१७	.०९		१५
	१२	सोम		२३	↓	२	.४१	१८	.०७		१६
	१३	मंगल		२४		३	.३४	१९ / २०	.०३ / .९८	↓	१७
	१४	बुध		२५		४	.२५	२१	.९२		१८
	१५	गुरु		२६		५	.१५	२२	.८६		१९
	१६	शुक्र		२७		६ / ७	.०५ / .९५	२३	.७९		२०
	१७	शनि		२८	(कृष्ण पक्ष)	८	.८५	२४	.७२		२१
	१८	रवि		२९		९	.७५	२५	.६६		२२
	१९	सोम		३०		१०	.६६	२६	.६०		२३
	२०	मंगल	—	३१		११	.५८	२७	.५५		२४
	२१	बुध	↑ जून	१		१२	.५२	१	५२		२५
	२२	गुरु		२		१३	.४७	२	.४९		२६
	२३	शुक्र	↓	३		१४	.४३	३	.४९		२७
	२४	शनि		४		अ	.४१	४	.५०		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.३० (सूर्य सि०), अप्रैल ११.२० (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ४०–४१	ईस्वी सन्	— १८६४	सूर्य ग्रहण	—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२१	शकाब्द	— १७८६	चन्द्र ग्रहण	—	O
(ब) गुजराती	— १९२०	हिजरी सन्	— १२८०–८१	पूर्णिमा	—	पू
कल्यब्द	— ४९६५	बंगाब्द	— १२७०	अमावस्या	—	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२५ रवि		५		१	.४२	५	.५५		— २९
	२६ सोम		६		२	.४५	६	.६१		१
रक्ताक्षी ↑ वृष	२७ मंगल		७		३	.५०	७	.६८		२
	२८ बुध		८		४	.५६	८	.७७		३
↓	२९ गुरु		९		५	.६४	९	.८८		४
	३० शुक्र		१०	(शुक्ल पक्ष)	६	.७२	१०	.९९		५
	३१ शनि		११		७	.८०	...	....		६
	— ३२ रवि		१२		८	.८७	११	.१०		७
	१ सोम		१३		९	.९३	१२	.१९		८
	२ मंगल		१४		१०	.९७	१३	.२७		९
	३ बुध		१५		...	....	१४	.३४		१०
	४ गुरु		१६		११	.००	१५	.३९		११
	५ शुक्र		१७		१२	.०१	१६	.४१		१२
					१३	.९९				
	६ शनि	↑ जून	१८	↑ ज्येष्ठ	१४	.९५	१७	.४१	↑ मुहर्रम	१३
	७ रवि	↓	१९		पू	.९०	१८	.४०		१४
	८ सोम		२०		१	.८३	१९	.३७		१५
	९ मंगल		२१	↓	२	.७४	२०	.३३	↓	१६
	१० बुध		२२		३	.६४	२१	.२७		१७
↑	११ गुरु		२३		४	.५४	२२	.२०		१८
रक्ताक्षी मिथुन	१२ शुक्र		२४		५	.४४	२३	.१३		१९
	१३ शनि		२५		६	.३४	२४	.०६		२०
↓	१४ रवि		२६		७	.२४	२५	.००		२१
							२६	.९४		
	१५ सोम		२७	(कृष्ण पक्ष)	८	.१५	२७	.८९		२२
	१६ मंगल		२८		९	.०७	१	.८५		२३
	१७ बुध		२९		१०	.००	२	.८२		२४
					११	.९४				
	१८ गुरु		— ३०		१२	.९०	३	.८१		२५
	१९ शुक्र	जुलाई	१		१३	.८९	४	.८३		२६
	२० शनि		२		१४	.९०	५	.८६		२७
	२१ रवि		३		अ	.९२	६	.९१		२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२ सोम		४		१	.९७	७	.९९		२९
	२३ मंगल		५		...	....	...	....		— ३०
	२४ बुध		६		२	.०३	८	.०८		१
↑	२५ गुरु		७		३	.१०	९	.१८		२
रक्ताक्षी मिथुन	२६ शुक्र		८		४	.१८	१०	.२९		३
	२७ शनि		९	(शुक्ल पक्ष)	५	.२७	११	.४०		४
↓	२८ रवि		१०		६	.३४	१२	.४९		५
	२९ सोम		११		७	.४१	१३	.५८		६
	३० मंगल		१२		८	.४६	१४	.६५		७
	— ३१ बुध		१३		९	.४९	१५	.७०		८
	१ गुरु		१४		१०	.४८	१६	.७३		९
	२ शुक्र		१५		११	.४६	१७	.७४		१०
	३ शनि	↑	१६		१२	.४३	१८	.७३		११
	४ रवि	जुलाई	१७	↑	१३	.३७	१९	.७१		१२
	५ सोम		१८	आषाढ़	१४	.३०	२०	.६६	↑ सफर	१३
	६ मंगल	↓	१९		पू	.२२	२१	.६१		१४
	७ बुध		२०		१	.१३	२२	.५४		१५
	८ गुरु		२१	↓	२	.०३	२३	.४७	↓	१६
					३	.९३				
↑	९ शुक्र		२२		४	.८३	२४	.४०		१७
रक्ताक्षी कर्क	१० शनि		२३		५	.७३	२५	.३४		१८
↓	११ रवि		२४		६	.६३	२६	.२८		१९
	१२ सोम		२५		७	.५५	२७	.२२		२०
	१३ मगल		२६	(कृष्ण पक्ष)	८	.४८	१	.१८		२१
	१४ बुध		२७		९	.४२	२	.१५		२२
	१५ गुरु		२८		१०	.३९	३	.१४		२३
	१६ शुक्र		२९		११	.३७	४	.१५		२४
	१७ शनि		३०		१२	.३८	५	.१८		२५
	१८ रवि		— ३१		१३	.३९	६	.२२		२६
	१९ सोम	अगस्त	१		१४	.४४	७	.२९		२७
	२० मंगल		२		अ	.५१	८	.३८		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—४०-४१	ईस्वी सन्	—१८६४	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२१	शकाब्द	—१७८६	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९२०	हिजरी सन्	—१२८१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६५	बंगाब्द	— १२७०	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२१	बुध		३		१	.५८	९	.४८		— २९
	२२	गुरु		४		२	.६७	१०	.५९		१
	२३	शुक्र		५		३	.७५	११	.६९		२
	२४	शनि		६		४	.८२	१२	.७९		३
रक्ताक्षी ←कर्क→	२५	रवि		७		५	.८८	१३	.८९		४
	२६	सोम		८	(शुक्ल पक्ष)	६	.९३	१४	.९७		५
	२७	मंगल		९		७	.९७	...	....		६
	२८	बुध		१०		८	.९८	१५	.०२		७
	२९	गुरु		११		९	.९६	१६	.०५		८
	३०	शुक्र		१२		१०	.९२	१७	.०६		९
	३१	शनि		१३		११	.८७	१८	.०६		१०
	— ३२	रवि		१४		१२	.८०	१९	.०४ }		११
								२०	.९९ }		
	१	सोम	←अगस्त→	१५		१३	.७२	२१	.९४	←रबी-उल-अव्वल→	१२
	२	मंगल		१६	←श्रावण→	१४	.६३	२२	.८८		१३
	३	बुध		१७		पू	.५३	२३	.८२		१४
	४	गुरु		१८		१	.४३	२४	.७५		१५
	५	शुक्र		१९		२	.३३	२५	.६८		१६
	६	शनि		२०		३	.२३	२६	.६१		१७
	७	रवि		२१		४	.१३	२७	.५५		१८
रक्ताक्षी ←सिंह→	८	सोम		२२		{ ५	.०५	१	.५१		१९
						{ ६	.९८				
	९	मंगल		२३		७	.९२	२	.४८		२०
	१०	बुध		२४	(कृष्ण पक्ष)	८	.८९	३	.४७		२१
	११	गुरु		२५		९	.८७	४	.४७		२२
	१२	शुक्र		२६		१०	.८८	५	.४९		२३
	१३	शनि		२७		११	.९०	६	.५३		२४
	१४	रवि		२८		१२	.९४	७	.६०		२५
	१५	सोम		२९		...	.....	८	.६९		२६
	१६	मंगल		३०		१३	.०१	९	.७८		२७
	१७	बुध		— ३१		१४	.०८	१०	.८८		२८
	१८	गुरु		१		अ	.१७	११	.९९		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१९	शुक्र		२		१	.२५	...	....		— ३०
	२०	शनि		३		२	.३३	१२	.१०		१
	२१	रवि		४		३	.४०	१३	.२०		२
	२२	सोम		५		४	.४५	१४	.२७		३
रक्ताक्षी ←सिंह→	२३	मंगल		६		५	.४७	१५	.३३		४
	२४	बुध		७	(शुक्ल पक्ष)	६	.४८	१६	.३७		५
	२५	गुरु		८		७	.४७	१७	.३८		६
	२६	शुक्र		९		८	.४४	१८	.३९		७
	२७	शनि		१०		९	.४०	१९	.३७		८
	२८	रवि		११		१०	.३३	२०	.३३		९
	२९	सोम		१२		११	.२५	२१	.२८		१०
	३०	मंगल		१३		१२	.१५	२२	.२२		११
	— ३१	बुध		१४		{ १३	.०५	२३	.१६	←रबी-उस-आखिर→	१२
						{ १४	.९५				
	१	गुरु	←सितम्बर→	१५	←भाद्रपद→	पू	.८५	२४	.०९		१३
	२	शुक्र		१६		१	.७५	२५	.०२ }		१४
								२६	.९५ }		
	३	शनि		१७		२	.६६	२७	.८९		१५
	४	रवि		१८		३	.५८	१	.८४		१६
	५	सोम		१९		४	.५१	२	.८१		१७
रक्ताक्षी ←कन्या→	६	मंगल		२०		५	.४५	३	७९		१८
	७	बुध		२१		६	.४२	४	.७९		१९
	८	गुरु		२२		७	.४०	५	.८०		२०
	९	शुक्र		२३	(कृष्ण पक्ष)	८	.४२	६	.८५		२१
	१०	शनि		२४		९	.४४	७	.९१		२२
	११	रवि		२५		१०	.४९	८	.९९		२३
	१२	सोम		२६		११	.५५	...	....		२४
	१३	मंगल		२७		१२	.६३	९	.०८		२५
	१४	बुध		२८		१३	.७१	१०	.१८		२६
	१५	गुरु		२९		१४	.७९	११	.२९		२७
	१६	शुक्र		— ३०		अ	.८७	१२	.४०		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ४०-४१	ईस्वी सन् — १८६४		सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२१	शकाब्द — १७८६		चन्द्र ग्रहण	— o
" (ब) गुजराती	— १९२०-२१	हिजरी सन् — १२८१		पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६५	बंगाब्द — १२७०		अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१७	शनि		१		१	.९४	१३	.५०	—	२९
	१८	रवि		२		...	....	१४	.५८		१
	१९	सोम		३		२	.००	१५	.६४		२
	२०	मंगल		४		३	.०२	१६	.६८		३
	२१	बुध		५		४	.०४	१७	.७१		४
रक्ताक्षी ← कन्या →	२२	गुरु		६	(शुक्ल पक्ष)	५	.०२	१८	.७१		५
						६	.९९				
	२३	शुक्र		७		७	.९४	१९	.६९		६
	२४	शनि		८		८	.८८	२०	.६६		७
	२५	रवि		९		९	.८१	२१	.६१		८
	२६	सोम		१०		१०	.७२	२२	.५६		९
	२७	मंगल		११		११	.६२	२३	.५०		१०
	२८	बुध		१२		१२	.५२	२४	.४३		११
	२९	गुरु		१३		१३	.४२	२५	.३६		१२
	— ३०	शुक्र	← अक्टूबर →	१४	← आश्विन →	१४	.३२	२६	.२९	← जमादि-उल-अव्वल →	१३
	१	शनि		१५		पू	.२३	२७	.२३		१४
	२	रवि		१६		१	.१५	१	.१८		१५
	३	सोम		१७		२	.०८	२	.१४		१६
	४	मंगल		१८		३	.०२	३	.१२		१७
						४	.९९				
	५	बुध		१९		५	.९८	४	.११		१८
	६	गुरु		२०		...	. ..	५	.१३		१९
रक्ताक्षी ← तुला →	७	शुक्र		२१		६	.००	६	.१६		२०
	८	शनि		२२		७	.०२	७	.२२		२१
	९	रवि		२३	(कृष्ण पक्ष)	८	.०७	८	.२९		२२
	१०	सोम		२४		९	.१३	९	.३८		२३
	११	मंगल		२५		१०	.२१	१०	.४८		२४
	१२	बुध		२६		११	.२९	११	.५९		२५
	१३	गुरु		२७		१२	.३८	१२	.७०		२६
	१४	शुक्र		२८		१३	.४६	१३	.८०		२७
	१५	शनि		२९		१४	.५३	१४	.८८		२८
	१६	रवि		३०		अ	.५८	१५	.९५		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१७	सोम	—	३१		१	.६१	...	...	—	३०
	१८	मंगल		१		२	.६३	१६	.०१		१
	१९	बुध		२		३	.६१	१७	.०३		२
	२०	गुरु		३		४	.५८	१८	.०४		३
	२१	शुक्र		४		५	.५४	१९	.०२		४
								२०	.९९		
रक्ताक्षी ← तुला →	२२	शनि		५	(शुक्ल पक्ष)	६	.४८	२१	.९६		५
	२३	रवि		६		७	.४०	२२	.९०		६
	२४	सोम		७		८	.३१	२३	.८३		७
	२५	मंगल		८		९	.२१	२४	.७६		८
	२६	बुध		९		१०	.११	२५	.६९		९
	२७	गुरु		१०		११	.०१	२६	.६३		१०
						१२	९२				
	२८	शुक्र		११	← कार्तिक →	१३	.८३	२७	.५७	← जमादि-उल-आखिर →	११
	२९	शनि	← नवम्बर →	१२		१४	.७५	१	.५२		१२
	— ३०	रवि		१३		पू	.६८	२	.४७		१३
	१	सोम		१४		१	.६३	३	.४४		१४
	२	मंगल		१५		२	.६०	४	४४		१५
	३	बुध		१६		३	.५९	५	.४५		१६
	४	गुरु		१७		४	.६१	६	.४८		१७
	५	शुक्र		१८		५	.६४	७	.५३		१८
	६	शनि		१९		६	.६८	८	.६०		१९
रक्ताक्षी ← वृश्चिक →	७	रवि		२०		७	.७४	९	.६९		२०
	८	सोम		२१	(कृष्ण पक्ष)	८	.८३	१०	.७९		२१
	९	मंगल		२२		९	.९२	११	.९०		२२
	१०	बुध		२३		...	.	...	....		२३
	११	गुरु		२४		१०	.०१	१२	.००		२४
	१२	शुक्र		२५		११	.०८	१३	.१०		२५
	१३	शनि		२६		१२	.१५	१४	.१९		२६
	१४	रवि		२७		१३	.२१	१५	.२७		२७
	१५	सोम		२८		१४	.२४	१६	.३२		२८
	१६	मंगल		२९		अ	.२५	१७	.३५	—	२९

नक्षत्र — १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य, →
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण. २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द		—४०-४१	ईस्वी सन् —१८६४-६५	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द	(अ) उ० भा०	—१९२१	शकाब्द —१७८६	चन्द्र ग्रहण—	०
	(ब) गुजराती	—१९२१	हिजरी सन् —१२८१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द		— ४९६५	वंगाब्द — १२७०	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१७	बुध	— ३०		१	.२३	१८	.३६		१
	१८	गुरु	१		२	.२०	१९	.३५		२
	१९	शुक्र	२		३	.१५	२०	.३३		३
	२०	शनि	३		४	.०९	२१	.२९		४
	२१	रवि	४	(शुक्ल पक्ष)	५	.०२	२२	.२४		५
					६	.९४				
रक्ताक्षी ←वृश्चिक→	२२	सोम	५		७	.८४	२३	.१७		६
	२३	मंगल	६		८	.७४	२४	.११		७
	२४	बुध	७		९	.६४	२५	.०४		८
							२६	.९७		
	२५	गुरु	८		१०	.५४	२७	.९१		९
	२६	शुक्र	९		११	.४५	१	.८५		१०
	२७	शनि	१०		१२	.३७	२	.८०		११
	२८	रवि	↑ ११	↑	१३	.३१	३	.७७		१२
	२९	सोम	दिसम्बर १२	मार्गशीर्ष	१४	.२६	४	.६६	↑	१३
	— ३०	मंगल	१३		पू	.२४	५	.७७	रज्जब	१४
	१	बुध	↓ १४		१	.२३	६	.७९	↓	१५
	२	गुरु	१५		२	.२४	७	.८४		१६
	३	शुक्र	१६	↓	३	.२८	८	.९१		१७
	४	शनि	१७		४	.३३	९	.९९		१८
	५	रवि	१८		५	.४०	..	....		१९
	६	सोम	१९		६	.४८	१०	.०९		२०
रक्ताक्षी ←धनु→	७	मंगल	२०		७	.५७	११	.१९		२१
	८	बुध	२१	(कृष्ण पक्ष)	८	.६६	१२	.३०		२२
	९	गुरु	२२		९	.७३	१३	.४०		२३
	१०	शुक्र	२३		१०	.८०	१४	.५०		२४
	११	शनि	२४		११	.८६	१५	.५८		२५
	१२	रवि	२५		१२	.८९	१६	.६३		२६
	१३	सोम	२६		१३	.९०	१७	.६७		२७
	१४	मंगल	२७		१४	.८९	१८	.६८		२८
	१५	बुध	२८		अ	.८५	१९	.६८		२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१६	गुरु	दिस० २९		१	.८०	२०	.६६		— ३०
	१७	शुक्र	३०		२	.७४	२१	.६२		१
	१८	शनि	— ३१		३	.६६	२२	.५७		२
	१९	रवि	१		४	.५७	२३	.५१		३
	२०	सोम	२		५	.४७	२४	.४५		४
	२१	मंगल	३	(शुक्ल पक्ष)	६	.३७	२५	.३८		५
रक्ताक्षी ←धनु→	२२	बुध	४		७	.२८	२६	.३१		६
	२३	गुरु	५		८	.१९	२७	.२४		७
	२४	शुक्र	६		९	.१०	१	.१८		८
	२५	शनि	७		१०	.०२	२	.१३		९
					११	.९६				
	२६	रवि	८		१२	.९२	३	.११		१०
	२७	सोम	९		१३	.८९	४	.०९		११
	२८	मंगल	१०		१४	.८७	५	.०९	↑	१२
	— २९	बुध	११	↑	पू	.८९	६	.११	शाबान	१३
	१	गुरु	↑ १२	पौष	१	.९२	७	.१५		१४
	२	शुक्र	जनवरी १३	↓	२	.९७	८	.२२	↓	१५
	३	शनि	१४		...	....	९	.२९		१६
	४	रवि	↓ १५		३	.०४	१०	.३९		१७
	५	सोम	१६		४	.१३	११	.५०		१८
रक्ताक्षी ←मकर→	६	मंगल	१७		५	.२३	१२	.६१		१९
	७	बुध	१८		६	.३२	१३	.७१		२०
	८	गुरु	१९		७	.४०	१४	.८०		२१
	९	शुक्र	२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.४६	१५	.८८		२२
	१०	शनि	२१		९	.५०	१६	.९४		२३
	११	रवि	२२		१०	.५३	१७	.९८		२४
	१२	सोम	२३		११	.५४	..	....		२५
	१३	मंगल	२४		१२	५३	१८	०१		२६
	१४	बुध	२५		१३	.४९	१९	.०१		२७
							२०	.९९		
	१५	गुरु	२६		१४	.४४	२१	.९६		२८
	१६	शुक्र	२७		अ	.३७	२२	.९१		— २९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	— ४०-४१	ईस्वी सन्	— १८६५	सूर्य ग्रहण	—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२१	शकाब्द	— १७८६-८७	चन्द्र ग्रहण	—	O
(ब) गुजराती	— १९२१	हिजरी सन्	— १२८१	पूर्णिमा	—	पू
कल्यब्द	— ४९६५	बंगाब्द	— १२७०	अमावस्या	—	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह* / पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१७	शनि	जनवरी २८		१	.२९	२३	.८५	१
	१८	रवि	२९		२	.२०	२४	.७९	२
	१९	सोम	३०		३	.११	२५	.७२	३
	२०	मंगल	— ३१		४ / ५	.०१ / .९१	२६	.६५	४
रक्ताक्षी ← मकर →	२१	बुध	१	(शुक्ल पक्ष)	६	.८२	२७	.५८	५
	२२	गुरु	२		७	.७३	१	.५२	६
	२३	शुक्र	३		८	.६६	२	.४८	७
	२४	शनि	४		९	.६०	३	.४४	८
	२५	रवि	५		१०	.५५	४	.४१	९
	२६	सोम	६		११	.५२	५	.४१	१०
	२७	मंगल	७		१२	.५१	६	.४२	११
	२८	बुध	८		१३	५३	७	.४७	१२
	—२९	गुरु	९		१४	.५६	८	.५२	१३
	१	शुक्र	१०	← माघ →	पू	.६२	९	.६०	← रमजान → १४
	२	शनि	फरवरी ११		१	.६९	१०	.६९	१५
	३	रवि	१२		२	.७७	११	.७९	१६
	४	सोम	१३		३	.८६	१२	९०	१७
	५	मंगल	१४		४	.९४	...	....	१८
	६	बुध	१५		...	.	१३	.०१	१९
	७	गुरु	१६		५	.०२	१४	.११	२०
	८	शुक्र	१७		६	.०९	१५	.१९	२१
रक्ताक्षी ← कुम्भ →	९	शनि	१८	(कृष्ण पक्ष)	७	.१४	१६	.२५	२२
	१०	रवि	१९		८	.१६	१७	.३०	२३
	११	सोम	२०		९	.१७	१८	.३३	२४
	१२	मंगल	२१		१०	.१५	१९	३४	२५
	१३	बुध	२२		११	.११	२०	.३२	२६
	१४	गुरु	२३		१२ / १३	.०६ / .९९	२१	.२९	२७
	१५	शुक्र	२४		१४	.९१	२२	२४	२८
	१६	शनि	२५		अ	.८२	२३	.१९	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह* / पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१७	रवि	फरवरी २६		१	.७३	२४	१३	— ३०
	१८	सोम	२७		२	६३	२५ / २६	.०६ / .९९	१
	१९	मंगल	— २८		३	.५३	२७	९२	२
	२०	बुध	१	(शुक्ल पक्ष)	४	.४३	१	.८६	३
रक्ताक्षी ← कुम्भ →	२१	गुरु	२		५	.३४	२	.८१	४
	२२	शुक्र	३		६	.२७	३	.७७	५
	२३	शनि	४		७	.२०	४	.७४	६
	२४	रवि	५		८	.१६	५	.७३	७
	२५	सोम	६		९	.१४	६	.७५	८
	२६	मंगल	७		१०	.१३	७	.७८	९
	२७	बुध	८		११	.१४	८	.८३	१०
	२८	गुरु	९		१२	.१७	९	.९०	११
	२९	शुक्र	१०	← फाल्गुण →	१३	.२३	१०	.९९	१२
	— ३०	शनि	११		१४	.३०	...	....	← शव्वाल → १३
	१	रवि	१२		पू	.३८	११	.१०	१४
	२	सोम	मार्च १३		१	.४७	१२	.२१	१५
	३	मंगल	१४		२	.५६	१३	.३१	१६
	४	बुध	१५		३	.६४	१४	.४१	१७
	५	गुरु	१६		४	.७०	१५	.४९	१८
	६	शुक्र	१७		५	.७४	१६	.५६	१९
रक्ताक्षी ← मीन →	७	शनि	१८		६	.७६	१७	.६२	२०
	८	रवि	१९	(कृष्ण पक्ष)	७	.७७	१८	.६५	२१
	९	सोम	२०		८	.७५	१९	.६६	२२
	१०	मंगल	२१		९	.७१	२०	.६५	२३
	११	बुध	२२		१०	.६५	२१	.६२	२४
	१२	गुरु	२३		११	.५८	२२	५९	२५
	१३	शुक्र	२४		१२	.५०	२३	.५३	२६
	१४	शनि	२५		१३	.४०	२४	४७	२७
	१५	रवि	२६		१४	.३०	२५	.४०	२८
	१६	सोम	२७		अ	.२०	२६	.३३	— २९

नक्षत्र — १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृत्तिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु ८-पुष्य, →
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३ धनिष्ठा, २४-शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—४१–४२	ईस्वी सन्	—१६६५	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१६२२	शकाब्द	—१८८७	चन्द्र ग्रहण—	O		
(ब) गुजराती	—१६२१	हिजरी सन्	—१२८१	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४६६५–६६	वंगाब्द	— १२७०–७१	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१७	मंगल	↑	२८		१	.१०	२७	.२७		१
	१८	बुध	मार्च	२६	{	२	.०१	१	.२०		२
						३	.६३				
	१६	गुरु	↓	३०		४	.८५	२	.१४		३
	२०	शुक्र	—	३१		५	.७८	३	.१०		४
↑	२१	शनि		१	(शुक्ल पक्ष)	६	.७४	४	.०७		५
रक्ताक्षी	२२	रवि		२		७	.७१	५	.०६		६
मीन	२३	सोम		३		८	.७०	६	.०७		७
↓	२४	मंगल		४		६	.७२	७	.०६		८
	२५	बुध		५		१०	.७६	८	.१४		६
	२६	गुरु		६		११	.८१	६	.२१		१०
	२७	शुक्र		७		१२	.८८	१०	.२६		११
	२८	शनि		८		१३	.६६	११	.४०		१२
	२६	रवि		६		...	...	१२	.५०	↑	१३
——	३०	सोम		१०	↑	१४	.०४	१३	.६१	जिलकाद	१४
	१	मंगल		११	चैत्र O	पू	.१२	१४	.७१		१५
	२	बुध	↑	१२	↓	१	.२०	१५	.८०	↓	१६
	३	गुरु	अप्रैल	१३		२	.२६	१६	.८८		१७
	४	शुक्र	↓	१४		३	.३०	१७	६३		१८
	५	शनि		१५		४	.३१	१=	६७		१६
	६	रवि		१६		५	.३२	१६	.६८		२०
	७	सोम		१७		६	.३०	२०	.६७		२१
↑	८	मंगल		१८		७	.२७	२१	.६६		२२
क्रोधन मेष	६	बुध		१६		८	.२१	२२	.६२		२३
↓	१०	गुरु		२०	(कृष्ण पक्ष)	६	.१४	२३	.८७		२४
	११	शुक्र		२१	{	१०	.०५	२४	.८०		२५
						११	.६५				
	१२	शनि		२२		१२	.८५	२५	.७४		२६
	१३	रवि		२३		१३	.७५	२६	.६८		२७
	१४	सोम		२४		१४	.६५	२७	.६०		२८
	१५	मंगल		२५		अ	.५५	१	.५४		२६

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१६	बुध	↑	२६		१	.४७	२	.४८	—	३०
	१७	गुरु	अप्रैल	२७		२	.३६	३	.४३		१
	१८	शुक्र		२८		३	.३२	४	.४१		२
	१६	शनि	↓	२६		४	.२७	५	.३६		३
	२०	रवि	—	३०		५	.२४	६	.३६		४
	२१	सोम		१	(शुक्ल पक्ष)	६	.२३	७	.४१		५
↑	२२	मंगल		२		७	.२४	८	.४५		६
क्रोधन मेष	२३	बुध		३		८	.२८	६	.५१		७
↓	२४	गुरु		४		६	.३३	१०	.६०		८
	२५	शुक्र		५		१०	.४०	११	.६६		६
	२६	शनि		६		११	.४७	१२	.८०		१०
	२७	रवि		७		१२	.५५	१३	.६१		११
	२८	सोम		८		१३	.६४	..	....		१२
	२६	मंगल		६	↑	१४	.७२	१४	.०१	↑	१३
	३०	बुध		१०	वैशाख	पू	.७८	१५	.११	जिलहिज्ज	१४
—	३१	गुरु		११		१	.८२	१६	.१६		१५
	१	शुक्र	↑	१२	↓	२	.८४	१७	.२५		१६
	२	शनि	मई	१३		३	.८४	१८	.२६	↓	१७
	३	रवि	↓	१४		४	.८२	१६	.३०		१८
	४	सोम		१५		५	.७८	२०	.३१		१६
	५	मंगल		१६		६	.७२	२१	.२६		२०
↑	६	बुध		१७		७	.६५	२२	.२५		२१
क्रोधन वृषभ	७	गुरु		१८		८	.५६	२३	.२०		२२
↓	८	शुक्र		१६	(कृष्ण पक्ष)	६	.४६	२४	.१४		२३
	६	शनि		२०		१०	.३६	२५	.०८		२४
	१०	रवि		२१		११	.२६	२६	०१ }		२५
								२७	.६४ }		
	११	सोम		२२		१२	.१६	१	.८७		२६
	१२	मंगल		२३	{	१३	.०६	२	.८१		२७
						१४	.६७				
	१३	बुध		२४		अ	.८६	३	.७६		२८

६–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी,१३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से हां प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.५६ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.४६ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ४१–४२	ईस्वी सन्	— १८६५			सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२२	शकाब्द	— १७८७			चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९२१	हिजरी सन्	— १२८१–८२			पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६६	बंगाब्द	— १२७१			अमावस्या	— अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
		सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी				
१४	गुरु	२५		१	.८३	४	.७३	२९
१५	शुक्र	२६		२	.७८	५	.७१	— ३०
१६	शनि	↑ २७		३	.७५	६	.७१	१
१७	रवि	मई २८		४	.७३	७	.७२	२
१८	सोम	↓ २९		५	.७५	८	.७६	३
१९	मंगल	३०	(शुक्ल पक्ष)	६	.७८	९	.८३	४
२०	बुध	— ३१		७	.८२	१०	.९०	५
२१	गुरु	१		८	.८९	११	.९९	६
क्रोधन ↑ २२	शुक्र	२		९	.९७	...	....	७
वृषभ २३	शनि	३		...	...	१२	.१०	८
↓ २४	रवि	४		१०	.०६	१३	.२१	९
२५	सोम	५		११	.१४	१४	.३२	१०
२६	मंगल	६		१२	.२१	१५	.४१	११
२७	बुध	७		१३	.२७	१६	.४९	१२
२८	गुरु	८	↑	१४	.३१	१७	.५६	↑ १३
२९	शुक्र	९	ज्येष्ठ	पू	.३३	१८	.६०	मुहर्रम १४
३०	शनि	१०		१	.३३	१९	.६३	१५
३१	रवि	↑ ११	↓	२	.३१	२०	.६३	↓ १६
—३२	सोम	जून १२		३	.२७	२१	.६२	१७
१	मंगल	↓ १३		४	.२२	२२	.५८	१८
२	बुध	१४		५	.१५	२३	.५४	१९
३	गुरु	१५	{	६	.०६	२४	.४८	२०
			{	७	.९६			
क्रोधन ↑ ४	शुक्र	१६	(कृष्ण पक्ष)	८	.८६	२५	.४२	२१
मिथुन ५	शनि	१७		९	.७६	२६	.३५	२२
६	रवि	१८		१०	.६६	२७	.२८	२३
↓ ७	सोम	१९		११	.५६	१	.२१	२४
८	मंगल	२०		१२	.४७	२	.१५	२५
९	बुध	२१		१३	.३९	३	.१०	२६
१०	गुरु	२२		१४	.३२	४	.०६	२७
११	शुक्र	२३		अ	.२६	५	.०४	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
		सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी				
१२	शनि	२४		१	.२३	६	.०३	२९
१३	रवि	२५		२	.२१	७	.०४	— ३०
१४	सोम	↑ २६		३	.२३	८	.०८	१
१५	मंगल	जून २७		४	.२६	९	.१३	२
१६	बुध	↓ २८		५	.३०	१०	.२१	३
१७	गुरु	२९	(शुक्ल पक्ष)	६	.३६	११	.२९	४
१८	शुक्र	— ३०		७	.४४	१२	.३९	५
↑ १९	शनि	१		८	.५२	१३	.५०	६
क्रोधन मिथुन २०	रवि	२		९	.६१	१४	.६१	७
२१	सोम	३		१०	.६९	१५	.७१	८
↓ २२	मंगल	४		११	.७५	१६	.८०	९
२३	बुध	५		१२	.७९	१७	.८७	१०
२४	गुरु	६		१३	.८१	१८	.९१	११
२५	शुक्र	७	↑	१४	.८०	१९	.९५	१२
२६	शनि	८	आषाढ़	पू	.७९	२०	.९६	१३
२७	रवि	९		१	.७५	२१	९४	↑ १४
२८	सोम	१०		२	.६९	२२	.९१	सफर १५
२९	मंगल	↑ ११	↓	३	.६२	२३	८७	↓ १६
३०	बुध	जुलाई १२		४	.५४	२४	.८२	१७
— ३१	गुरु	१३		५	.४४	२५	.७६	१८
१	शुक्र	↓ १४		६	.३४	२६	.६९	१९
२	शनि	१५		७	.२४	२७	.६२	२०
३	रवि	१६		८	.१४	१	.५६	२१
क्रोधन ↑ ४	सोम	१७	(कृष्ण पक्ष) {	९	.०४	२	.५०	२२
कर्क			{	१०	.९५			
↓ ५	मंगल	१८		११	.८७	३	.४४	२३
६	बुध	१९		१२	.८०	४	.४०	२४
७	गुरु	२०		१३	.७४	५	.३७	२५
८	शुक्र	२१		१४	.७१	६	.३५	२६
९	शनि	२२		अ	.६९	७	.३७	२७

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी. ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ४१-४२	ईस्वी सन्	— १८६५	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२२	शकाब्द	— १७८७	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९२१	हिजरी सन्	— १२८२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६६	बंगाब्द	— १२७१	अमावस्या —	अ

१८६५

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	१०	रवि		२३		१	.७०	८	.४०		२८
	११	सोम		२४		२	.७३	९	.४४		— २९
	१२	मंगल		२५		३	.७७	१०	.५१		१
	१३	बुध		२६		४	.८४	११	.६०		२
	१४	गुरु	जुलाई	२७		५	.९१	१२	.७०		३
	१५	शुक्र		२८	(शुक्ल पक्ष)	...	....	१३	.८१		४
	१६	शनि		२९		६	.००	१४	.९२		५
	१७	रवि		३०		७	.०८	...	....		६
	१८	सोम		— ३१		८	.१५	१५	.०२		७
	१९	मंगल		१		९	.२१	१६	.१०		८
	२०	बुध		२		१०	.२६	१७	.१८		९
क्रोधन	२१	गुरु		३		११	.२९	१८	.२४		१०
कर्क	२२	शुक्र		४		१२	.३०	१९	.२७		११
	२३	शनि		५		१३	.२८	२०	२८		१२
	२४	रवि		६		१४	.२४	२१	.२७		१३
	२५	सोम		७	श्रावण	पू	.१९	२२	.२५	रबी–उल–अव्वल	१४
	२६	मंगल		८		१	.१२	२३	.२१		१५
	२७	बुध		९		२	.०३	२४	.१६		१६
						३	.९४				
	२८	गुरु	अगस्त	१०		४	.८४	२५	.१०		१७
	२९	शुक्र		११		५	.७४	२६	.०३		१८
								२७	.९६		
	३०	शनि		१२		६	.६४	१	.८९		१९
	३१	रवि		१३		७	.५४	२	.८३		२०
	— ३२	सोम		१४		८	.४४	३	.७७		२१
	१	मंगल		१५	(कृष्ण पक्ष)	९	.३६	४	.७३		२२
	२	बुध		१६		१०	.३०	५	.७०		२३
	३	गुरु		१७		११	.२४	६	.६९		२४
क्रोधन सिंह	४	शुक्र		१८		१२	.२०	७	.६९		२५
	५	शनि		१९		१३	.१९	८	.७१		२६
	६	रवि		२०		१४	.२०	९	.७५		२७
	७	सोम		२१		अ	.२३	१०	.८२		२८

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	८	मंगल		२२		१	.२८	११	.९०		२९
	९	बुध		२३		२	.३४	...	....		— ३०
	१०	गुरु		२४		३	.४१	१२	.००		१
	११	शुक्र		२५		४	.४९	१३	.११		२
	१२	शनि	अगस्त	२६		५	.५८	१४	.२२		३
	१३	रवि		२७	(शुक्ल पक्ष)	६	.६६	१५	.३२		४
	१४	सोम		२८		७	.७२	१६	.४१		५
	१५	मंगल		२९		८	.७६	१७	.४९		६
	१६	बुध		३०		९	.७८	१८	.५५		७
	१७	गुरु		— ३१		१०	.८०	१९	.५९		८
	१८	शुक्र		१		११	.७८	२०	.६०		९
	१९	शनि		२		१२	.७५	२१	.६०		१०
क्रोधन सिंह	२०	रवि		३		१३	.७०	२२	.५९		११
	२१	सोम		४		१४	.६४	२३	.५५		१२
	२२	मंगल		५	भाद्रपद	पू	.५५	२४	.५०		१३
	२३	बुध		६		१	.४५	२५	.४४	रबी–उल–आखिर	१४
	२४	गुरु		७		२	.३५	२६	.३८		१५
	२५	शुक्र		८		३	.२५	२७	.३१		१६
	२६	शनि		९		४	.१५	१	२४		१७
	२७	रवि	सितम्बर	१०		५	.०५	२	.१७		१८
						६	.९७				
	२८	सोम		११		७	.८९	३	.११		१९
	२९	मंगल		१२		८	.८२	४	.०६		२०
	३०	बुध		१३		९	.७६	५	.०३		२१
	— ३१	गुरु		१४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७३	६	.०१		२२
	१	शुक्र		१५		११	.७२	७	.०१		२३
	२	शनि		१६		१२	.७३	८	.०२		२४
क्रोधन कन्या	३	रवि		१७		१३	.७५	९	.०६		२५
	४	सोम		१८		१४	.८०	१०	.१२		२६
	५	मंगल		१९		अ	.८६	११	.२१		२७

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

२६६

दयानन्दाब्द	—४१-४२	ईस्वी सन्	—१८६५	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२२	शकाब्द	—१७८७	चन्द्र ग्रहण—	O'
(ब) गुजराती	—१९२१-२२	हिजरी सन्	—१२८२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६६	बंगाब्द	—१२७१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
६	बुध	२०		१	.६४	१२	.३०	२८
७	गुरु	२१		...	....	१३	.४०	— २९
८	शुक्र	२२		२	.०२	१४	.५१	१
९	शनि	↑ २३		३	.११	१५	.६२	२
१०	रवि	२४		४	.१९	१६	.७२	३
११	सोम	सितम्बर २५	(शुक्ल पक्ष)	५	.२६	१७	.८०	४
१२	मंगल	२६		६	.३०	१८	.८६	५
१३	बुध	↓ २७		७	.३३	१९	.९०	६
१४	गुरु	२८		८	.३४	२०	.९२	७
१५	शुक्र	२९		९	.३२	२१	.९३	८
१६	शनि	— ३०		१०	.२९	२२	.९१	९
क्रोधन ↑ १७	रवि	१		११	२४	२३	.८८	१०
कन्या १८	सोम	२		१२	.१७	२४	.८३	↑ ११
↓ १९	मंगल	३	↑	१३	.०९	२५	.७८	१२
२०	बुध	४		१४	.००	२६	.७२	१३
	○		आश्विन	पू	.९१			जमादि-उल-अव्वल
२१	गुरु	५		१	.८१	२७	.६५	१४
२२	शुक्र	६	↓	२	.७१	१	.५८	१५
२३	शनि	७		३	.६१	२	.५१	१६
२४	रवि	८		४	.५२	३	.४४	↓ १७
२५	सोम	↑ ९		५	.४४	४	.३९	१८
२६	मंगल	अक्टूबर १०		६	.३८	५	.३६	१९
२७	बुध	११		७	.३३	६	.३४	२०
२८	गुरु	↓ १२		८	.३०	७	.३३	२१
२९	शुक्र	१३		९	२८	८	.३४	२२
— ३०	शनि	१४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३०	९	.३७	२३
१	रवि	१५		११	.३३	१०	.४४	२४
क्रोधन ↑ २	सोम	१६		१२	.३७	११	.५१	२५
तुला ३	मंगल	१७		१३	.४३	१२	.६०	२६
↓ ४	बुध	१८		१४	.५१	१३	.७०	२७
५	गुरु	१९		अ	.६०	१४	.८१	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
६	शुक्र	२०		१	.६९	१५	.९२	२९
७	शनि	२१		२	.७७	....	....	— ३०
८	रवि	२२		३	.८४	१६	.०२	१
९	सोम	↑ २३		४	.८८	१७	.१०	२
१०	मंगल	२४		५	.९१	१८	.१७	३
११	बुध	अक्टूबर २५	(शुक्ल पक्ष)	६	.९२	१९	.२२	४
१२	गुरु	२६		७	.९१	२०	.२५	५
१३	शुक्र	↓ २७		८	.८८	२१	.२६	६
१४	शनि	२८		९	.८३	२२	.२४	७
१५	रवि	२९		१०	.७६	२३	.२१	८
१६	सोम	३०		११	.६८	२४	.१७	९
१७	मंगल	— ३१		१२	.५९	२५	.११	१०
क्रोधन ↑ १८	बुध	१		१३	.५०	२६	.०५	↑ ११
तुला						२७	.९८	
↓ १९	गुरु	२	↑	१४	.४०	१	.९१	१२
२०	शुक्र	३	कार्तिक	पू	.३०	२	.८४	जमादि-उल-आखिर, १३
२१	शनि	४		१	.२१	३	.७८	१४
२२	रवि	५	↓	२	.१२	४	.७३	१५
२३	सोम	६		३	.०४	५	.६९	१६
				४	.९७			↓
२४	मंगल	↑ ७		५	.९२	६	.६६	१७
२५	बुध	८		६	.८९	७	.६५	१८
२६	गुरु	नवम्बर ९		७	.८८	८	.६६	१९
२७	शुक्र	↓ १०		८	.९०	९	७०	२०
२८	शनि	११	(कृष्ण पक्ष)	९	.९३	१०	७५	२१
२९	रवि	१२		१०	.९८	११	.८२	२२
— ३०	सोम	१३		...	...	१२	.९०	२३
↑ १	मंगल	१४		११	.०५		.....	२४
क्रोधन २	बुध	१५		१२	.१३	१३	.००	२५
वृश्चिक ३	गुरु	१६		१३	.२२	१४	.११	२६
↓ ४	शुक्र	१७		१४	.३१	१५	.२२	२७
५	शनि	१८		अ	.३९	१६	.३२	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४१–४२	ईस्वी सन्	— १८६५–६६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२२	शकाब्द	— १७८७	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९२२	हिजरी सन्	— १२८२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६६	बंगाब्द	— १२७१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	रवि		१९		१	.४५	१७	.४१		—२९
	७	सोम		२०		२	.५०	१८	.४८		१
	८	मंगल		२१		३	.५३	१९	.५४		२
	९	बुध		२२		४	.५४	२०	.५७		३
	१०	गुरु	↑	२३		५	.५२	२१	.५८		४
	११	शुक्र	नवम्बर	२४	(शुक्ल पक्ष)	६	.४९	२२	.५७		५
	१२	शनि		२५		७	.४५	२३	.५४		६
	१३	रवि	↓	२६		८	.३९	२४	.५०		७
	१४	सोम		२७		९	.३१	२५	.४६		८
	१५	मंगल		२८		१०	.२१	२६	.३९		९
	१६	बुध		२९		११	.११	२७	.३२		१०
	१७	गुरु		—३०	{	१२	.०१	१	.२५		११
					}	१३	.९१				
क्रोधन ↑	१८	शुक्र		१	↑	१४	.८२	२	.१९	↑	१२
वृश्चिक	१९	शनि		२	मार्गशीर्ष	पू	.७४	३	.१३	रजब	१३
↓	२०	रवि		३		१	.६६	४	.०७		१४
	२१	सोम		४		२	.५९	५	.०२ }	↓	१५
								६	.९९ }		
	२२	मंगल		५	↓	३	.५५	७	.९७		१६
	२३	बुध	↑	६		४	.५२	८	.९९		१७
	२४	गुरु		७		५	.५१	....			१८
	२५	शुक्र	दिसम्बर	८		६	.५३	९	.०१		१९
	२६	शनि		९		७	.५६	१०	.०६		२०
	२७	रवि	↓	१०		८	.६२	'११	.१२		२१
	२८	सोम		११		९	.६९	१२	.२०		२२
	२९	मंगल		१२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७७	१३	.३०		२३
—	३०	बुध		१३		११	.८६	१४	.४१		२४
	१	गुरु		१४		१२	.९५	१५	.५२		२५
क्रोधन ↑	२	शुक्र		१५		...	...	१६	.६२		२६
धनु	३	शनि		१६		१३	.०३	१७	.७१		२७
↓	४	रवि		१७		१४	.०९	१८	.७८		२८
	५	सोम		१८		अ	.१४	१९	.८४		२९

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	मंगल		१९		१	.१७	२०	.८९		—३०
	७	बुध		२०		२	.१८	२१	.९०		१
	८	गुरु		२१		३	.१६	२२	.९०		२
	९	शुक्र		२२		४	.१३	२३	.८७		३
	१०	शनि	↑	२३		५	.०८	२४	.८४		४
	११	रवि	दिसम्बर	२४	(शुक्ल पक्ष) {	६	.०१	२५	.७९		५
					}	७	.९४				
	१२	सोम		२५		८	.८५	२६	.७३		६
	१३	मंगल	↓	२६		९	.७५	२७	.६६		७
	१४	बुध		२७		१०	.६५	१	.५९		८
	१५	गुरु		२८		११	.५५	२	.५२		९
क्रोधन ↑	१६	शुक्र		२९		१२	.४६	३	.४६		१०
धनु	१७	शनि		३०		१३	.३८	४	.४०		११
↓	१८	रवि		—३१	↑	१४	.३०	५	.३५	↑	१२
	१९	सोम		१	पौष	पू	.२४	६	.३२	शाबान	१३
	२०	मंगल		२		१	.१९	७	.३१		१४
	२१	बुध		३	↓	२	.१७	८	.३१	↓	१५
	२२	गुरु		४		३	.१६	९	.३३		१६
	२३	शुक्र		५		४	.१७	१०	.३७		१७
	२४	शनि		६		५	.२१	११	.४३		१८
	२५	रवि	↑	७		६	.२७	१२	.५२		१९
	२६	सोम	जनवरी	८		७	.३४	१३	.६१		२०
	२७	मंगल		९	(कृष्ण पक्ष)	८	.४२	१४	७१		२१
	२८	बुध	↓	१०		९	.५१	१५	.८२		२२
—	२९	गुरु		११		१०	.६०	१६	.९२		२३
	१	शुक्र		१२		११	.६८	...	...		२४
क्रोधन ↑	२	शनि		१३		१२	.७४	१७	.०२		२५
मकर	३	रवि		१४		१३	.७९	१८	.१०		२६
↓	४	सोम		१५		१४	.८१	१९	.१६		२७
	५	मंगल		१६		अ	.८३	२०	.२०		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द —४१–४२	ईस्वी सन् —१८६६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९२२	शकाब्द —१७८७	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती —१९२२	हिजरी सन् —१२८२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९६६	बंगाब्द —१२७१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
क्रोधन मकर	६	बुध	जनवरी १७	माघ (शुक्ल पक्ष)	१	.८१	२१	.२२	— २९
	७	गुरु	१८		२	.७८	२२	.२२	रमजान १
	८	शुक्र	१९		३	.७३	२३	.२१	२
	९	शनि	२०		४	.६६	२४	.१८	३
	१०	रवि	२१		५	.५८	२५	.१३	४
	११	सोम	२२		६	.४८	२६	.०७	५
	१२	मंगल	२३		७	.३८	२७ / १	.०१ / .९४	६
	१३	बुध	२४		८	.२८	२	.८७	७
	१४	गुरु	२५		९	.१९	३	.८०	८
	१५	शुक्र	२६		१०	.१०	४	.७४	९
	१६	शनि	२७		११ / १२	०१ / .९४	५	.६९	१०
	१७	रवि	२८		१३	.८८	६	.६६	११
	१८	सोम	२९		१४	.८४	७	.६३	१२
	१९	मंगल	३०		पू	.८१	८	.६३	१३
	२०	बुध	— ३१	(कृष्ण पक्ष)	१	.८०	९	.६४	१४
	२१	गुरु	फरवरी १		२	.८२	१०	.६८	१५
	२२	शुक्र	२		३	.८६	११	.७३	१६
	२३	शनि	३		४	९२	१२	.८१	१७
	२४	रवि	४		५	.९९	१३	९१	१८
	२५	सोम	५		...	....	....	. .	१९
	२६	मंगल	६		६	.०७	१४	.०१	२०
	२७	बुध	७		७	.१६	१५	.१२	२१
	२८	गुरु	८		८	.२५	१६	.२२	२२
	२९	शुक्र	९		९	३२	१७	.३२	२३
	— ३०	शनि	१०		१०	.३८	१८	.४१	२४
क्रोधन कुम्भ	१	रवि	११		११	.४३	१९	.४७	२५
	२	सोम	१२		१२	.४५	२०	.५२	२६
	३	मंगल	१३		१३	.४६	२१	.५४	२७
	४	बुध	१४		१४	४५	२२	.५६	२८
	५	गुरु	१५		अ	४१	२३	.५४	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
क्रोधन कुम्भ	६	शुक्र	फरवरी १६	फाल्गुन (शुक्ल पक्ष)	१	.३५	२४	.५१	— ३०
	७	शनि	१७		२	.२८	२५	.४६	शव्वाल १
	८	रवि	१८		३	.२०	२६	.४०	२
	९	सोम	१९		४	.११	२७	.३४	३
	१०	मंगल	२०		५ / ६	.०१ / .९१	१	.२८	४
	११	बुध	२१		७	.८१	२	.२१	५
	१२	गुरु	२२		८	.७२	३	.१४	६
	१३	शुक्र	२३		९	.६३	४	.०७	७
	१४	शनि	२४		१०	.५५	५ / ६	.०३ / .९९	८
	१५	रवि	२५		११	.४९	७	.९६	९
	१६	सोम	२६		१२	.४५	८	.९५	१०
	१७	मंगल	२७		१३	.४३	९	.९६	११
	१८	बुध	— २८		१४	.४२	१०	.९९	१२
	१९	गुरु	मार्च १		पू	.४४		....	१३
	२०	शुक्र	२	(कृष्ण पक्ष)	१	.४८	११	.०५	१४
	२१	शनि	३		२	.५३	१२	.१२	१५
	२२	रवि	४		३	.६०	१३	.२१	१६
	२३	सोम	५		४	.६९	१४	.३१	१७
	२४	मंगल	६		५	.७८	१५	.४२	१८
	२५	बुध	७		६	.८७	१६	.५३	१९
	२६	गुरु	८		७	.९५	१७	.६३	२०
	२७	शुक्र	९		...	....	१८	.७१	२१
	२८	शनि	१०		८	.००	१९	.७८	२२
	— २९	रवि	११		९	.०४	२०	.८३	२३
क्रोधन मीन	१	सोम	१२		१०	.०६	२१	.८७	२४
	२	मंगल	१३		११	.०६	२२	.८८	२५
	३	बुध	१४		१२	.०५	२३	.८७	२६
	४	गुरु	१५		१३ / १४	.०१ / .९५	२४	.८४	२७
	५	शुक्र	१६		अ	.८७	२५	८०	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४२-४३	ईस्वी सन्	— १८६६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२३	शकाब्द	— १७८७-८८	चन्द्रग्रहण —	O
(ब) गुजराती	— १९२२	हिजरी सन्	— १२८२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६६-६७	बंगाब्द	— १२७१-७२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
६	शनि	१७		१	.७९	२६	.७५	— २९
७	रवि	१८		२	.७०	२७	.६९	१
८	सोम	१९		३	.६०	१	.६२	२
९	मंगल	२०		४	.५०	२	.५५	३
१०	बुध	२१	(शुक्ल पक्ष)	५	.४०	३	.४८	४
११	गुरु	२२		६	.३१	४	.४१	५
१२	शुक्र	↑ मार्च २३		७	.२२	५	.३६	६
१३	शनि	२४		८	.१५	६	.३२	७
१४	रवि	↓ २५		९	.०८	७	.२९	८
१५	सोम	२६		१०	.०४	८	.२७	९
१६	मंगल	२७		११	.०२	९	.२८	१०
१७	बुध	२८		१२	.००	१०	.३१	११
क्रोधन ↑ मीन १८	गुरु	२९		१३	.०३	११	.३६	१२
१९	शुक्र	३०		१४	.०७	१२	.४३	↑ ज़िलकाद १३
↓ २०	शनि	— ३१	↑ चैत्र O	पू	.१२	१३	.५१	१४
२१	रवि	१		१	.१९	१४	.६१	१५
२२	सोम	२	↓	२	.२७	१५	.७२	↓ १६
२३	मंगल	३		३	.३६	१६	.८३	१७
२४	बुध	४		४	.४४	१७	.९३	१८
२५	गुरु	५		५	.५२	...	....	१९
२६	शुक्र	६		६	.५७	१८	.०२	२०
२७	शनि	↑ ७		७	.६१	१९	.०९	२१
२८	रवि	अप्रैल ८		८	.६४	२०	.१५	२२
२९	सोम	९	(कृष्ण पक्ष)	९	.६२	२१	.१९	२३
३०	मंगल	↓ १०		१०	.६१	२२	.२०	२४
—— ३१	बुध	११		११	.५७	२३	.१९	२५
↑ १	गुरु	१२		१२	.५१	२४	.१७	२६
क्षय मेष २	शुक्र	१३		१३	.४४	२५	.१४	२७
↓ ३	शनि	१४		१४	.३६	२६	.०९	२८
४	रवि	१५		अ	.२६	२७	.०२ }	२९
						१	.९५ }	

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह'/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
५	सोम	१६		१	.१६	२	.८८	- ३०
६	मंगल	१७	{	२	.०६	३	.८२	१
			{	३	.९६			
७	बुध	१८		४	.८७	४	.७६	२
८	गुरु	१९		५	.७८	५	.७०	३
९	शुक्र	↑ २०		६	.७०	६	.६५	४
१०	शनि	अप्रैल २१	(शुक्ल पक्ष)	७	.६३	७	.६२	५
११	रवि	२२		८	.५९	८	.६०	६
१२	सोम	↓ २३		९	.५६	९	.६१	७
१३	मंगल	२४		१०	.५४	१०	.६३	८
१४	बुध	२५		११	.५६	११	.६७	९
१५	गुरु	२६		१२	.६०	१२	.७३	१०
↑ १६	शुक्र	२७		१३	.६६	१३	.८१	११
क्षय मेष १७	शनि	२८		१४	.७३	१४	.९१	↑ १२
↓ १८	रवि	२९	↑	पू	.८०	.....	..	ज़िलहिज्ज १३
१९	सोम	— ३०	वैशाख	१	.८९	१५	.०२	१४
२०	मंगल	१		२	.९७	१६	.१३	१५
२१	बुध	२	↓	...	....	१७	.२३	↓ १६
२२	गुरु	३		३	.०४	१८	.३२	१७
२३	शुक्र	४		४	.१०	१९	.४०	१८
२४	शनि	५		५	.१४	२०	.४७	१९
२५	रवि	६		६	.१५	२१	.५१	२०
२६	सोम	↑ ७		७	.१६	२२	.५२	२१
२७	मंगल	मई ८	(कृष्ण पक्ष)	८	.१४	२३	५२	२२
२८	बुध	↓ ९		९	.११	२४	.५०	२३
२९	गुरु	१०	{	१०	.०४	२५	.४७	२४
			{	११	.९६			
३०	शुक्र	११		१२	.८७	२६	.४२	२५
— ३१	शनि	१२		१३	.७८	२७	.३६	२६
क्षय वृ० १	रवि	१३		१४	.६८	१	.२९	२७
२	सोम	१४		अ	.५८	२	.२२	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.८२ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.७२ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—४२–४३	ईस्वी सन्	—१८६६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२३	शकाब्द	—१७८८	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९२२	हिजरी सन्	—१२८२–८३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६७	बंगाब्द	—१२७२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३	मंगल	१५		१	.४८	३	.१५	— २९
४	बुध	१६		२	.३८	४	.०९	१
५	गुरु	१७		३	.२९	५	.०३	२
						६	.९८	
६	शुक्र	१८	(शुक्ल पक्ष)	४	.२१	७	.९४	३
७	शनि	१९		५	.१५	८	.९३	४
८	रवि	२०		६	.१०	९	.९३	५
९	सोम	२१		७	.०७	१०	.९४	६
१०	मंगल	मई २२		८	.०६	११	.९८	७
११	बुध	२३		९	.०७	....	....	८
१२	गुरु	२४		१०	.११	१२	.०४	९
१३	शुक्र	२५		११	१६	१३	.१२	१०
१४	शनि	२६		१२	.२३	१४	.२१	११
१५	रवि	२७		१३	.३१	१५	.३१	१२
१६	सोम	२८		१४	.३९	१६	.४२	१३
क्षय वृष, १७	मंगल	२९	ज्येष्ठ (अधिक)	पू	.४७	१७	.५३	१४
१८	बुध	३०		१	.५४	१८	.६२	मुहर्रम, १५
१९	गुरु	— ३१		२	.६०	१९	.७०	१६
२०	शुक्र	१		३	.६३	२०	.७७	१७
२१	शनि	२		४	६५	२१	८२	१८
२२	रवि	३		५	.६६	२२	८४	१९
२३	सोम	४		६	.६३	२३	.८४	२०
२४	मंगल	५		७	.६०	२४	.८३	२१
२५	बुध	६		८	.५४	२५	.८०	२२
२६	गुरु	जून, ७		९	४७	२६	७६	२३
२७	शुक्र	८		१०	.३८	२७	७०	२४
२८	शनि	९	(कृष्ण पक्ष)	११	२८	१	.६३	२५
२९	रवि	१०		१२	.१८	२	.५७	२६
३०	सोम	११		१३	.०८	३	.५०	२७
				१४	.९८			
— ३१	मंगल	१२		अ	.८८	४	.४३	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	बुध	१३		१	.७९	५	.३७	२९
२	गुरु	१४		२	.७१	६	.३२	— ३०
३	शुक्र	१५		३	.६४	७	.२८	१
४	शनि	१६		४	.५९	८	.२६	२
५	रवि	१७		५	.५६	९	.२५	३
६	सोम	१८	(शुक्ल पक्ष)	६	.५४	१०	.२६	४
७	मंगल	१९		७	.५६	११	.२९	५
८	बुध	२०		८	.५९	१२	.३५	६
९	गुरु	जून, २१		९	.६३	१३	.४३	७
१०	शुक्र	२२		१०	.७०	१४	.४२	८
११	शनि	२३		११	.७८	१५	.६२	९
१२	रवि	२४		१२	.८६	१६	.७२	१०
१३	सोम	२५		१३	.९४	१७	.८३	११
१४	मंगल	२६		...	....	१८	.९३	१२
१५	बुध	२७		१४	.०२	...	....	१३
क्षय मिथुन, १६	गुरु	२८	ज्येष्ठ (शुद्ध)	पू	.०७	१९	.०२	१४
१७	शुक्र	२९		१	.११	२०	.०९	सफर, १५
१८	शनि	— ३०		२	.१४	२१	.१३	१६
१९	रवि	१		३	.१४	२२	.१६	१७
२०	सोम	२		४	.१२	२३	.१८	१८
२१	मंगल	३		५	.०८	२४	.१६	१९
२२	बुध	४		६	.०२	२५	.१३	२०
				७	.९४			
२३	गुरु	५		८	.८५	२६	०९	२१
२४	शुक्र	जुलाई, ६	(कृष्ण पक्ष)	९	.७५	२७	०३	२२
						१	.९७	
२५	शनि	७		१०	.६५	२	.९१	२३
२६	रवि	८		११	.५५	३	.८४	२४
२७	सोम	९		१२	.४५	४	.७७	२५
२८	मंगल	१०		१३	.३५	५	.७१	२६
२९	बुध	११		१४	.२६	६	.६६	२७
३०	गुरु	१२		अ	.१९	७	६१	२८

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४२-४३	ईस्वी सन्	— १८६६	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२३	शकाब्द	— १७८८	चन्द्रग्रहण —	०		
(ब) गुजराती	— १९२२	हिजरी सन्	— १२८३	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९६७	बंगाब्द	— १२७२	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३१	शुक्र	१३		१	.१२	८	.५८	—२९
—३२	शनि	१४		२	.०७	९	.५७	१
१	रवि	१५		३	.०४	१०	.५८	२
२	सोम	१६		४	.०२	११	.६१	३
३	मंगल	१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.०३	१२	.६६	४
४	बुध	१८		६	.०६	१३	.७३	५
५	गुरु	१९		७	.११	१४	.८२	६
६	शुक्र	२०		८	.१८	१५	.९२	७
७	शनि	↑ २१		९	.२५	...	....	८
८	रवि	जुलाई २२		१०	.३४	१६	.०२	९
९	सोम	२३		११	.४२	१७	.१३	१०
१०	मंगल	↓ २४		१२	.४९	१८	.२३	११
११	बुध	२५		१३	.५५	१९	.३२	↑ १२
१२	गुरु	२६		१४	.५९	२०	.४०	१३
क्षय ↑ १३	शुक्र	२७	↑	पू	.६२	२१	.४५	रबी-उल-अव्वल १४
कर्क १४	शनि	२८	आषाढ़	१	.६१	२२	.४९	१५
१५	रवि	२९		२	.६०	२३	.५०	१६
↓ १६	सोम	३०	↓	३	.५६	२४	.४९	१७
१७	मंगल	—३१		४	.५०	२५	.४७	↓ १८
१८	बुध	१		५	.४३	२६	.४३	१९
१९	गुरु	२		६	.३४	२७	.३८	२०
२०	शुक्र	३		७	.२५	१	.३२	२१
२१	शनि	४		८	.१५	२	.२५	२२
२२	रवि	↑ ५	(कृष्ण पक्ष)	९	.०५	३	.१८	२३
				१०	.९५			
२३	सोम	अगस्त ६		११	.८५	४	.११	२४
२४	मंगल	↓ ७		१२	.७५	५	.०५	२५
						६	.९९	
२५	बुध	८		१३	.६७	७	.९५	२६
२६	गुरु	९		१४	.६१	८	.९१	२७
२७	शुक्र	१०		अ	.५६	९	.९०	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
क्षय ↑ २८	शनि	११		१	.५२	१०	.९०	२९
कर्क २९	रवि	१२		२	.५०	११	.९३	—३०
↓ ३०	सोम	१३		३	.५२	१२	.९७	१
—३१	मंगल	१४		४	.५५	....	...	२
१	बुध	१५		५	.६०	१३	.०४	३
२	गुरु	१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.६७	१४	.१२	४
३	शुक्र	१७		७	.७५	१५	.२१	५
४	शनि	१८		८	.८३	१६	.३२	६
५	रवि	↑ १९		९	.९१	१७	.४३	७
६	सोम	अगस्त २०		१०	.९९	१८	.५४	८
७	मंगल	२१		...	....	१९	.६३	९
८	बुध	↓ २२		११	.०५	२०	.७०	१०
९	गुरु	२३		१२	.०८	२१	.७७	११
१०	शुक्र	२४		१३	.१०	२२	.८१	↑ १२
११	शनि	२५	↑	१४	.११	२३	.८२	१३
१२	रवि	२६	श्रावण	पू	.०९	२४	.८२	रबी-उल-आखिर १४
क्षय ↑ १३	सोम	२७		१	.०६	२५	.८०	१५
सिंह १४	मंगल	२८	↓	२	.०१	२६	.७७	१६
↓				३	.९४			
१५	बुध	२९		४	.८५	२७	.७१	↓ १७
१६	गुरु	३०		५	.७६	१	.६५	१८
१७	शुक्र	—३१		६	.६६	२	.५९	१९
१८	शनि	१		७	.५६	३	.५२	२०
१९	रवि	२	(कृष्ण पक्ष)	८	.४६	४	.४५	२१
२०	सोम	↑ ३		९	.३६	५	.३९	२२
२१	मंगल	सितम्बर ४		१०	.२७	६	.३३	२३
२२	बुध	५		११	.१९	७	.२८	२४
२३	गुरु	६		१२	.१२	८	.२४	२५
२४	शुक्र	↓ ७		१३	.०७	९	.२२	२६
२५	शनि	८		१४	.०४	१०	.२३	२७
२६	रवि	९		अ	.०२	११	.२५	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—४२-४३	ईस्वी सन्	—१८६६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२३	शकाब्द	—१७८८	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९२२	हिजरी सन्	—१२८३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६७	बंगाब्द	—१२७२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२७	सोम		१०		१ .०४	१२ .२८		—२९
↑ सिंह	२८	मंगल		११		२ .०७	१३ .३४		१
क्षय सिंह	२९	बुध		१२		३ .१२	१४ .४२		२
↓	३०	गुरु		१३		४ .१८	१५ .५२		३
—	३१	शुक्र		१४	(शुक्ल पक्ष)	५ .२६	१६ .६२		४
	१	शनि		१५	(शुक्ल पक्ष)	६ .३५	१७ .७३		५
	२	रवि		१६	(शुक्ल पक्ष)	७ .४३	१८ .८३		६
	३	सोम		१७	(शुक्ल पक्ष)	८ .५१	१९ .९३		७
	४	मंगल		१८		९ .५७	....		८
	५	बुध	↑ सितम्बर	१९		१० .६१	२० .०२		९
	६	गुरु	सितम्बर	२०		११ ६४	२१ .०८		१०
	७	शुक्र	सितम्बर	२१		१२ .६५	२२ .१२	↑ जमादि-उल-अव्वल	११
	८	शनि	↓	२२		१३ .६३	२३ .१४	जमादि-उल-अव्वल	१२
	९	रवि		२३	↑ भाद्रपद	१४ .६०	२४ .१४	जमादि-उल-अव्वल	१३
	१०	सोम		२४	भाद्रपद O	पू .५४	२५ .१३	जमादि-उल-अव्वल	१४
	११	मंगल		२५	भाद्रपद	१ .४७	२६ .१०	जमादि-उल-अव्वल	१५
↑ कन्या	१२	बुध		२६	भाद्रपद	२ .३९	{ २७ .०५ / १ .९९ }	जमादि-उल-अव्वल	१६
क्षय कन्या ↓	१३	गुरु		२७	↓	३ .३०	२ .९२	↓	१७
	१४	शुक्र		२८		४ .२१	३ .८५		१८
	१५	शनि		२९		५ .११	४ .७९		१९
	१६	रवि	—	३०		{ ६ .०१ / ७ ९१ }	५ .७३		२०
	१७	सोम		१		८ .८२	६ .६७		२१
	१८	मंगल		२	(कृष्ण पक्ष)	९ .७४	७ .६१		२२
	१९	बुध	↑ अक्टूबर	३	(कृष्ण पक्ष)	१० .६७	८ .५७		२३
	२०	गुरु	अक्टूबर	४	(कृष्ण पक्ष)	११ .६२	९ .५६		२४
	२१	शुक्र	अक्टूबर	५	(कृष्ण पक्ष)	१२ .५९	१० .५५		२५
	२२	शनि	↓	६		१३ .५८	११ .५६		२६
	२३	रवि		७		१४ .६०	१२ .५९		२७
	२४	सोम		८		अ .६३	१३ .६५		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२५	मंगल		९		१ .६८	१४ .७३		२९
↑ कन्या	२६	बुध		१०		२ .७४	१५ .८२		—३०
क्षय कन्या	२७	गुरु		११		३ .८२	१६ .९२		१
कन्या	२८	शुक्र		१२		४ .९१	.. ....		२
↓	२९	शनि		१३		... .	१७ .०३		३
	३०	रवि		१४	(शुक्ल पक्ष)	५ .००	१८ .१४		४
—	३१	सोम		१५	(शुक्ल पक्ष)	६ .०८	१९ .२४		५
	१	मंगल		१६	(शुक्ल पक्ष)	७ .१५	२० .३३		६
	२	बुध		१७	(शुक्ल पक्ष)	८ .१९	२१ .३९		७
	३	गुरु		१८		९ .२१	२२ .४४		८
	४	शुक्र	↑ अक्टूबर	१९		१० .२२	२३ .४६		९
	५	शनि	अक्टूबर	२०		११ .२०	२४ .४७		१०
	६	रवि	अक्टूबर	२१		१२ .१७	२५ .४६	↑ जमादि-उल-आखिर	११
	७	सोम	↓	२२	↑ आश्विन	१३ .१३	२६ .४३	जमादि-उल-आखिर	१२
	८	मंगल		२३	आश्विन	{ १४ .०६ / पू .९७ }	२७ .३९	जमादि-उल-आखिर	१३
	९	बुध		२४	आश्विन	१ .८८	१ .३३	जमादि-उल-आखिर	१४
	१०	गुरु		२५	↓	२ .७८	२ .२७	जमादि-उल-आखिर	१५
↑ तुला	११	शुक्र		२६		३ .६८	३ .२०	जमादि-उल-आखिर	१६
क्षय तुला	१२	शनि		२७		४ .५८	४ .१३	जमादि-उल-आखिर	१७
↓	१३	रवि		२८		५ .४९	५ .०६	↓	१८
	१४	सोम		२९		६ .४१	{ ६ .०० / ७ .९४ }		१९
	१५	मंगल		३०	(कृष्ण पक्ष)	७ .३३	८ .९१		२०
	१६	बुध	—	३१	(कृष्ण पक्ष)	८ .२६	९ .८८		२१
	१७	गुरु		१	(कृष्ण पक्ष)	९ .२१	१० .८७		२२
	१८	शुक्र	↑ नवम्बर	२	(कृष्ण पक्ष)	१० .१८	११ .८८		२३
	१९	शनि	नवम्बर	३		११ .१७	१२ .९१		२४
	२०	रवि	नवम्बर	४		१२ .१९	१३ .९७		२५
	२१	सोम	↓	५		१३ .२२	... .		२६
	२२	मंगल		६		१४ .२७	१४ .०४		२७
	२३	बुध		७		अ .३४	१५ १२		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी; २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—४२–४३	ईस्वी सन्	—१९६६–६७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२३	शकाब्द	—१७८८	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९२३	हिजरी सन्	— १२८३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६७	वंगाब्द	— १२७२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	गुरु	८		१	.४३	१६	.२२	— २९
२५	शुक्र	९		२	.५२	१७	.३३	१
२६	शनि	१०		३	.६१	१८	.४४	२
क्षय तुला २७	रवि	११		४	.६८	१९	.५४	३
२८	सोम	१२		५	.७५	२०	.६३	४
२९	मंगल	१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.७९	२१	.७०	५
— ३०	बुध	१४		७	.८२	२२	.७५	६
१	गुरु	१५		८	.८३	२३	.७८	७
२	शुक्र	१६		९	.८१	२४	.८०	८
३	शनि	१७		१०	.७८	२५	.७९	९
४	रवि	नवम्बर १८		११	७४	२६	.७६	१०
५	सोम	१९		१२	६७	२७	.७२	११
६	मंगल	२०		१३	.५८	१	.६६	१२
७	बुध	२१		१४	.४९	२	.६०	१३
८	गुरु	२२	कार्तिक	पू	.४०	३	.५४	रज्जब १४
९	शुक्र	२३		१	.३०	४	.४७	१५
१०	शनि	२४		२	.२०	५	.४०	१६
११	रवि	२५		३	.१०	६	.३४	१७
१२	सोम	२६		४	.०२	७	२९	१८
				५	.९४			
१३	मंगल	२७		६	.८८	८	.२४	१९
१४	बुध	२८		७	.८४	९	.२१	२०
१५	गुरु	२९		८	.८२	१०	.१९	२१
क्षय वृश्चिक १६	शुक्र	— ३०		९	.८१	११	.२०	२२
१७	शनि	१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८१	१२	.२३	२३
१८	रवि	२		११	.८४	१३	.२८	२४
१९	सोम	३		१२	.९०	१४	.३४	२५
२०	मंगल	दिसम्बर ४		१३	.९८	१५	.४२	२६
२१	बुध	५		...	...	१६	.५२	२७
२२	बुध	६		१४	.०७	१७	.६३	२८
२३	शुक्र	७		अ	.१६	१८	.७४	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	शनि	८		१	.२४	१९	.८४	— ३०
२५	रवि	९		२	.३२	२०	.९३	१
२६	सोम	१०		३	.३९	...	....	२
क्षय वृश्चिक २७	मंगल	११		४	.४४	२१	.०१	३
२८	बुध	१२		५	.४६	२२	.०६	४
— २९	गुरु	१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.४७	२३	.१०	५
१	शुक्र	१४		७	.४६	२४	.१२	६
२	शनि	१५		८	.४२	२५	.१२	७
३	रवि	१६		९	.३६	२६	.०९	८
४	सोम	१७		१०	.२९	२७	.०५	९
५	मंगल	१८		११	.२१	१	.०१	१०
						२	.९५	
६	बुध	दिसम्बर १९		१२	.१२	३	.८८	११
७	गुरु	२०		१३	.०३	४	.८१	१२
				१४	.९३			
८	शुक्र	२१	मार्गशीर्ष	पू	.८३	५	.७४	शाबान १३
९	शनि	२२		१	.७४	६	.६८	१४
१०	रवि	२३		२	.६५	७	.६२	१५
क्षय धनु ११	सोम	२४		३	.५८	८	.५७	१६
१२	मंगल	२५		४	.५२	९	.५४	१७
१३	बुध	२६		५	.४८	१०	.५२	१८
१४	गुरु	२७		६	.४६	११	.५२	१९
१५	शुक्र	२८		७	.४५	१२	.५५	२०
१६	शनि	२९		८	.४७	१३	.५९	२१
१७	रवि	३०	(कृष्ण पक्ष)	९	.५१	१४	.६५	२२
१८	सोम	— ३१		१०	.५६	१५	.७३	२३
१९	मंगल	१		११	.६३	१६	.८२	२४
२०	बुध	जनवरी २		१२	.७१	१७	.९३	२५
२१	गुरु	३		१३	.८०	...	....	२६
२२	शुक्र	४		१४	.८९	१८	.०४	२७
२३	शनि	५		अ	.९७	१९	.१४	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ४२–४३	ईस्वी सन्	— १८६७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२३	शकाब्द	— १७८८	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९२३	हिजरी सन्	— १२८३	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६७	बंगाब्द	— १२७२	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	रवि	६		...	...	२०	.२३	— २९
क्षय धनु ↑ २५	सोम	७		१	.०४	२१	.३१	१
२६	मंगल	८		२	.०९	२२	.३८	२
↓ २७	बुध	९		३	.११	२३	.४२	३
२८	गुरु	१०		४	.११	२४	.४४	४
—२९	शुक्र	११		५	.०९	२५	.४४	५
१	शनि	१२	(शुक्ल पक्ष)	६	.०६	२६	.४२	६
२	रवि	१३		७	.०१	२७	.३९	७
..				८	.९४			
३	सोम	१४		९	.८६	१	.३५	८
४	मंगल	१५		१०	.७७	२	.२९	९
५	बुध	१६		११	.६७	३	.२३	१०
६	गुरु	↑ १७		१२	.५७	४	.१६	११
७	शुक्र	जनवरी १८		१३	.४७	५	.०९	१२
८	शनि	↓ १९	↑	१४	.३८	६	.०२	↑ १३
						७	९६	
९	रवि	२०	पौष	पू	.३०	८	.९१	रमजान १४
↑ १०	सोम	२१	↓	१	.२२	९	.८७	↓ १५
क्षय मकर ११	मंगल	२२		२	.१६	१०	.८४	१६
↓ १२	बुध	२३		३	.१२	११	.८५	१७
१३	गुरु	२४		४	.१०	१२	.८७	१८
१४	शुक्र	२५		५	.०९	१३	.९०	१९
१५	शनि	२६		६	.१२	१४	.९५	२०
१६	रवि	२७	(कृष्ण पक्ष)	७	.१६	...	...	२१
१७	सोम	२८		८	.२३	१५	.०३	२२
१८	मंगल	२९		९	.३१	१६	.१३	२३
१९	बुध	३०		१०	.३९	१७	.२३	२४
२०	गुरु	— ३१		११	.४७	१८	.३४	२५
२१	शुक्र	१		१२	.५५	१९	.४४	२६
२२	शनि	फरवरी २		१३	.६२	२०	.५४	२७
२३	रवि	३		१४	.६८	२१	.६३	२८
२४	सोम	४		अ	.७३	२२	.६९	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२५	मंगल	५		१	.७५	२३	७४	— ३०
↑ २६	बुध	६		२	.७६	२४	.७६	१
क्षय मकर २७	गुरु	७		३	.७४	२५	.७७	२
२८	शुक्र	८		४	.६९	२६	.७६	३
↓ २९	शनि	९		५	.६३	२७	.७२	४
—३०	रवि	१०		६	.५६	१	.६८	५
१	सोम	११	(शुक्ल पक्ष)	७	.४८	२	.६२	६
२	मंगल	१२		८	.३९	३	.५६	७
३	बुध	१३		९	.२९	४	.५०	८
४	गुरु	१४		१०	.१९	५	.४३	९
५	शुक्र	१५		११	.०९	६	.३६	१०
६	शनि	↑ १६		१२	.००	७	.२९	११
				१३	.९२			
७	रवि	फरवरी १७		१४	.८५	८	.२४	१२
८	सोम	↓ १८	↑	पू	.७९	९	.२०	↑ १३
९	मंगल	१९	माघ	१	.७५	१०	.१८	शव्वाल १४
१०	बुध	२०	↓	२	.७२	११	१७	१५
↑ ११	गुरु	२१		३	.७२	१२	.१८	↓ १६
क्षय कुम्भ १२	शुक्र	२२		४	.७४	१३	.२१	१७
१३	शनि	२३		५	.७८	१४	.२६	१८
↓ १४	रवि	२४		६	.८४	१५	.३४	१९
१५	सोम	२५		७	.९१	१६	.४३	२०
१६	मगल	२६		...	....	१७	.५३	२१
१७	बुध	२७	(कृष्ण पक्ष)	८	.००	१८	.६३	२२
१८	गुरु	— २८		९	.०९	१९	.७४	२३
१९	शुक्र	१		१०	.१७	२०	.८५	२४
२०	शनि	↑ २		११	.२४	२१	.९४	२५
२१	रवि	मार्च ३		१२	.३०	....	....	२६
२२	सोम	४		१३	.३४	२२	.००	२७
२३	मंगल	↓ ५		१४	.३६	२३	.०५	२८
२४	बुध ●	६		अ	.३६	२४	.०८	— २९

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—४२-४३	ईस्वी सन्	—१८६७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२३	शकाब्द	—१७८८-८९	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९२३	हिजरी सन्	—१२८३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६७	बंगाब्द	— १२७२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी						सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	नाक्षत्रिक वर्ष. माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२५	गुरु	७		१	.३४	२५	.१०	१							
२६	शुक्र	८		२	.३०	२६	.०९	२							
क्षय ←कुम्भ→ २७	शनि	९		३	.२४	२७	.०६	३							
२८	रवि	१०		४	.१७	१	.०१	४							
						२	.९६								
२९	सोम	११	(शुक्ल पक्ष)	५	.०९	३	.९०	५							
— ३०	मंगल	१२		६	.००	४	.८४	६							
				७	.९०										
१	बुध	१३		८	.८०	५	.७७	७							
२	गुरु	१४		९	.७०	६	.७०	८							
३	शुक्र	१५		१०	.६०	७	.६३	९							
४	शनि	१६		११	.५२	८	.५८	१०							
५	रवि	←मार्च→ १७		१२	.४४	९	.५४	११							
६	सोम	१८		१३	.३८	१०	.५१	१२							
७	मंगल	१९	←फाल्गुन→	१४	.३४	११	.४९	←जिलकाद→ १३							
८	बुध	२०		○ पू	.३२	१२	.५०	१४							
९	गुरु	२१		१	.३२	१३	.५२	१५							
क्षय ←मीन→ १०	शुक्र	२२		२	.३४	१४	.५८	१६							
११	शनि	२३		३	.३८	१५	.६५	१७							
१२	रवि	२४		४	.४३	१६	७३	१८							
१३	सोम	२५		५	.५०	१७	.८३	१९							
१४	मंगल	२६		६	.५८	१८	.९४	२०							
१५	बुध	२७		७	.६७	...	....	२१							
१६	गुरु	२८	(कृष्ण पक्ष)	८	.७६	१९	.०५	२२							
१७	शुक्र	२९		९	.८३	२०	.१५	२३							
१८	शनि	३०		१०	.८९	२१	.२४	२४							
१९	रवि	— ३१		११	.९३	२२	.३१	२५							
२०	सोम	←अप्रैल→ १		१२	.९५	२३	.३७	२६							
२१	मंगल	२		१३	.९४	२४	.४०	२७							
२२	बुध	३		१४	.९२	२५	.४२	२८							
२३	गुरु	४		अ	.८७	२६	.४१	२९							

९—आश्लेषा, १०—मघा, ११—पूर्वाफाल्गुनी, १२—उत्तराफाल्गुनी, १३—हस्त, १४—चित्रा, १५—स्वाती, १६—विशाखा, २५—पूर्वाभाद्रपदा, २६—उत्तराभाद्रपदा, २७—रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

२७६

दयानन्दाब्द	— ४३–४४	ईस्वी सन्	— १८६७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२४	शकाब्द	— १७८९	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुंजराती	— १९२३	हिजरी सन्	— १२८३–८४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६७–६८	बंगाब्द	— १२७२–७३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह* / पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	शुक्र	५		१	.८१	२७	३९	— ३०
२५	शनि	६		२	.७४	१	.३५	१
क्षय मीन २६	रवि	७		३	.६६	२	.३०	२
२७	सोम	८		४	.५६	३	.२४	३
२८	मंगल	९		५	.४६	४	.१७	४
२९	बुध	१०		६	.३६	५	.१०	५
— ३०	गुरु	११	(शुक्ल पक्ष)	७	.२६	६ / ७	.०३ / .९७	६
१	शुक्र	१२		८	.१६	८	.९२	७
२	शनि	१३		९	.०८	९	.८७	८
३	रवि	१४		१० / ११	.०० / .९४	१०	.८४	९
४	सोम	१५		१२	.९०	११	.८२	१०
५	मंगल	१६		१३	८७	१२	.८२	११
६	बुध	अप्रैल १७		१४	.८७	१३	.८५	ज़िल हिज्जा १२
७	गुरु	१८	चैत्र	पू	.८९	१४	.८९	१३
८	शुक्र	१९		१	.९३	१५	.९५	१४
९	शनि	२०		२	.९८	...	....	१५
प्रभव मेष १०	रवि	२१		...	. ..	१६	.०३	१६
११	सोम	२२		३	.०४	१७	.१३	१७
१२	मंगल	२३		४	.१३	१८	.२४	१८
१३	बुध	२४		५	.२२	१९	.३५	१९
१४	गुरु	२५		६	.३०	२०	.४५	२०
१५	शुक्र	२६	(कृष्ण पक्ष)	७	.३७	२१	.५४	२१
१६	शनि	२७		८	.४३	२२	.६२	२२
१७	रवि	२८		९	.४७	२३	.६८	२३
१८	सोम	२९		१०	.४९	२४	.७३	२४
१९	मंगल	— ३०		११	.४७	२५	.७४	२५
२०	बुध	१		१२	.४५	२६	.७४	२६
२१	गुरु	मई २		१३	.४१	२७	७२	२७
२२	शुक्र	३		१४	.३५	१	.६८	२८
२३	शनि	४		अ	.२८	२	.६४	— २९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह* / पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२४	रवि	५		१	.१९	३	५८	१
२५	सोम	६		२ / ३	०९ / .९९	४	.५१	२
२६	मंगल	७		४	.८९	५	.४४	३
प्रभव मेष २७	बुध	८		५	.७९	६	३७	४
२८	गुरु	९		६	.६९	७	.३१	५
२९	शुक्र	१०	(शुक्ल पक्ष)	७	.६०	८	.२५	६
३०	शनि	११		८	.५२	९	.२०	७
— ३१	रवि	१२		९	.४७	१०	.१६	८
१	सोम	१३		१०	.४३	११	.१४	९
२	मंगल	१४		११	.४०	१२	.१५	१०
३	बुध	१५		१२	.३८	१३	.१६	११
४	गुरु	१६		१३	.४०	१४	.२०	१२
५	शुक्र	१७		१४	.४४	१५	.२६	१३
६	शनि	मई १८	वैशाख	पू	.४९	१६	.३३	१४
७	रवि	१९		१	.५६	१७	.४३	मुहर्रम १५
८	सोम	२०		२	.६४	१८	.५४	१६
९	मंगल	२१		३	.७२	१९	.६५	१७
१०	बुध	२२		४	.८०	२०	.७५	१८
प्रभव वृष ११	गुरु	२३		५	.८७	२१	.८४	१९
१२	शुक्र	२४		६	.९३	२२	.९३	२०
१३	शनि	२५		७	.९७	...	.....	२१
१४	रवि	२६		८	.९९	२३	.००	२२
१५	सोम	२७	(कृष्ण पक्ष)	९	.९८	२४	.०४	२३
१६	मंगल	२८		१०	.९६	२५	.०६	२४
१७	बुध	२९		११	.९१	२६	.०६	२५
१८	गुरु	३०		१२	.८५	२७	०५	२६
१९	शुक्र	— ३१		१३	.७७	१ / २	.०२ / .९८	२७
२०	शनि	जून १		१४	.६८	३	.९२	२८
२१	रवि	२		अ	५८	४	.८५	२९

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ) अप्रैल १२.०[illegible] (सूर्य सि०), अप्रैल ११.९८ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द		—४३-४४	ईस्वी सन्	—१८६७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द	(अ) उ० भा०	—१९२४	शकाब्द	—१७८९	चन्द्र ग्रहण—	○
	(ब) गुजराती	—१९२३	हिजरी सन्	—१२८४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द		—४९६८	बंगाब्द	—१२७३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२२	सोम	३		१	.४८	५	.७८	— ३०
	२३	मंगल	४		२	.३८	६	.७१	१
	२४	बुध	५		३	.२८	७	.६५	२
	२५	गुरु	६		४	.१९	८	.५९	३
प्रभव ←वृषभ→	२६	शुक्र	७		५	.१०	९	.५४	४
	२७	शनि	८	(शुक्ल पक्ष)	६	.०२	१०	.५०	५
					७	.९६			
	२८	रवि	९		८	.९१	११	.४८	६
	२९	सोम	१०		९	.८८	१२	.४७	७
	३०	मंगल	११		१०	.८७	१३	.४८	८
	— ३१	बुध	१२		११	.८९	१४	.५१	९
	१	गुरु	१३		१२	.९२	१५	.५७	१०
	२	शुक्र	१४		१३	.९७	१६	.६४	११
←मिथुन→	३	शनि	१५	←ज्येष्ठ→	...	.....	१७	.७४	←सफर→ १२
	४	रवि	१६		१४	.०४	१८	.८४	१३
	५	सोम	१७		पू	.११	१९	.९४	१४
	६	मंगल	१८		१	.१९	...	...	१५
	७	बुध	१९		२	.२७	२०	.०५	१६
	८	गुरु	२०		३	.३४	२१	.१५	१७
	९	शुक्र	२१		४	.४०	२२	.२४	१८
प्रभव ←मिथुन→	१०	शनि	२२		५	.४५	२३	३१	१९
	११	रवि	२३		६	.४७	२४	.३६	२०
	१२	सोम	२४		७	.४६	२५	.३८	२१
	१३	मंगल	२५	(कृष्ण पक्ष)	८	.४३	२६	.३९	२२
	१४	बुध	२६		९	.३९	२७	३८	२३
	१५	गुरु	२७		१०	.३३	१	.३५	२४
	१६	शुक्र	२८		११	.२६	२	.३१	२५
	१७	शनि	२९		१२	.१८	३	.२५	२६
	१८	रवि	— ३०		१३	.०९	४	.१९	२७
					१४	.९९			
	१९	सोम	जुलाई १		अ	.८७	५	.१३	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२०	मंगल	२		१	.७७	६	.०६	— २९
							७	.९९	
	२१	बुध	३		२	.६७	८	.९२	१
	२२	गुरु	४		३	.५८	९	.८७	२
	२३	शुक्र	५		४	.५०	१०	.८२	३
	२४	शनि	६	(शुक्ल पक्ष)	५	.४४	११	.८०	४
प्रभव ←मिथुन→	२५	रवि	७		६	.३९	१२	.७९	५
	२६	सोम	८		७	.३६	१३	.८०	६
	२७	मंगल	९		८	.३५	१४	.८३	७
	२८	बुध	१०		९	.३६	१५	.८८	८
	२९	गुरु	११		१०	.३९	१६	.९५	९
	३०	शुक्र	१२		११	.४५	...	...	१०
	३१	शनि	१३		१२	.५२	१७	.०४	११
	— ३२	रवि	१४		१३	.५९	१८	.१३	१२
←कर्क→	१	सोम	१५	←आषाढ़→	१४	.६७	१९	.२४	←रबी-उल-अव्वल→ १३
	२	मंगल	१६		पू	.७५	२०	.३५	१४
	३	बुध	१७		१	.८२	२१	.४५	१५
	४	गुरु	१८		२	.८८	२२	.५४	१६
	५	शुक्र	१९		३	.९३	२३	.६२	१७
	६	शनि	२०		४	.९५	२४	.६७	१८
	७	रवि	२१		५	.९४	२५	.७०	१९
	८	सोम	२२		६	.९२	२६	.७२	२०
प्रभव ←कर्क→	९	मंगल	२३		७	.८८	२७	.७१	२१
	१०	बुध	२४	(कृष्ण पक्ष)	८	.८१	१	.६८	२२
	११	गुरु	२५		९	.७४	२	.६४	२३
	१२	शुक्र	२६		१०	.६६	३	.५९	२४
	१३	शनि	२७		११	.५७	४	.५३	२५
	१४	रवि	२८		१२	.४७	५	.४७	२६
	१५	सोम	२९		१३	.३७	६	.४०	२७
	१६	मंगल	३०		१४	.२७	७	.३३	२८
	१७	बुध	— ३१		अ	.१७	८	.२६	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — ४३-४४	ईस्वी सन् — १८६७	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९२४	शकाब्द — १७८९	चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १९२३	हिजरी सन् — १२८४	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९६८	बंगाब्द — १२७३	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१८ गुरु	१	{	१	.०७	९	.२०	— ३०
			२	.९९			
१९ शुक्र	२		३	.९२	१०	.१६	१
२० शनि	३		४	.८७	११	.१३	२
२१ रवि	४		५	.८६	१२	.१२	३
↑ २२ सोम	५		६	.८४	१३	.१२	४
प्रभव कर्क २३ मंगल	६	(शुक्ल पक्ष)	७	.८४	१४	.१४	५
↓ २४ बुध	७		८	.८७	१५	.१९	६
२५ गुरु	८		९	.९२	१६	.२६	७
२६ शुक्र	९		१०	.९९	१७	.३४	८
२७ शनि	१०		...	...	१८	.४३	९
२८ रवि	११		११	.०७	१९	.५४	१०
२९ सोम	१२		१२	.१६	२०	.६५	११
३० मंगल	१३		१३	.२४	२१	.७६	↑ १२
— ३१ बुध	↑ १४	↑	१४	.३१	२२	.८५	१३
१ गुरु	अगस्त १५	श्रावण	पू	.३७	२३	.९२	रबी-उल-आखिर १४
२ शुक्र	१६		१	.४१	२४	.९८	१५
३ शनि	↓ १७		२	.४४	...	....	१६
४ रवि	१८	↓	३	.४३	२५	.०३	१७
५ सोम	१९		४	.४१	२६	.०४	↓ १८
६ मंगल	२०		५	.३८	२७	.०४	१९
↑ ७ बुध	२१		६	.३३	१	.०१ }	२०
					२	.९७ }	
प्रभव सिंह ८ गुरु	२२		७	.२५	३	.९२	२१
↓ ९ शुक्र	२३	(कृष्ण पक्ष)	८	.१६	४	.८७	२२
१० शनि	२४	{	९	.०६	५	८१	२३
			१०	.९६			
११ रवि	२५		११	.८६	६	.७४	२४
१२ सोम	२६		१२	.७६	७	.६७	२५
१३ मंगल	२७		१३	.६७	८	.६०	२६
१४ बुध	२८		१४	.५८	९	.५५	२७
१५ गुरु	२९		अ	.४९	१०	.५०	२८

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६ शुक्र	३०		१	.४३	११	.४६	— २९
१७ शनि	— ३१		२	.३८	१२	.४४	१
१८ रवि	१		३	.३५	१३	.४४	२
१९ सोम	२		४	.३५	१४	.४७	३
२० मंगल	३		५	.३६	१५	.५०	४
२१ बुध	४		६	.३९	१६	.५६	५
↑ २२ गुरु	५		७	.४४	१७	.६४	६
प्रभव सिंह २३ शुक्र	६	(शुक्ल पक्ष)	८	.५०	१८	.७३	७
↓ २४ शनि	७		९	.५७	१९	.८४	८
२५ रवि	८		१०	.६६	२०	.९५	९
२६ सोम	९		११	.७[illegible]	...	.....	१०
२७ मंगल	१०		१२	.८३	२१	.०६	११
२८ बुध	११		१३	.८९	२२	.१५	↑ १२
२९ गुरु	१२	↑	१४	.९३	२३	.२३	१३
३० शुक्र	↑ १३	O	पू	.९६	२४	.२९	१४
— ३१ शनि	१४	भाद्रपद	१	.९७	२५	.३४	जमादि-उल-अव्वल १५
१ रवि	सितम्बर १५		२	.९५	२६	.३६	१६
२ सोम	१६	↓	३	.९०	२७	.३६	१७
३ मंगल	↓ १७		४	.८४	१	.३४	१८
४ बुध	१८		५	.७७	२	.३१	↓ १९
५ गुरु	१९		६	.६९	३	.२७	२०
६ शुक्र	२०		७	.६०	४	.२१	२१
७ शनि	२१		८	.५०	५	.१४	२२
↑ ८ रवि	२२		९	.४०	६	.०७	२३
प्रभव कन्या ९ सोम	२३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३०	७	.०० }	२४
↓					८	.९४ }	
१० मंगल	२४		११	.२०	९	.८८	२५
११ बुध	२५		१२	.११	१०	.८३	२६
१२ गुरु	२६	{	१३	.०३	११	.७९	२७
			१४	.९७			
१३ शुक्र	२७		अ	९२	१२	.७७	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा. २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—४३–४४	ईस्वी सन्	—१८६७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२४	शकाब्द	—१७८९	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९२३–२४	हिजरी सन्	—१२८४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६८	बंगाब्द	—१२७३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	१४	शनि	सित०	२८		१	.९०	१३	.७७		२९
	१५	रवि		२९		२	.८९	१४	.७८	—	३०
	१६	सोम	—	३०		३	.८९	१५	.८२		१
	१७	मंगल		१		४	.९३	१६	.८७		२
	१८	बुध		२		५	.९८	१७	.९४		३
	१९	गुरु		३	(शुक्ल पक्ष)	...	.....	...	....		४
	२०	शुक्र		४		६	.०५	१८	.०४		५
प्रभव ←कन्या→	२१	शनि		५		७	.१३	१९	.१५		६
	२२	रवि		६		८	.२२	२०	.२६		७
	२३	सोम		७		९	.३०	२१	.३६		८
	२४	मंगल		८		१०	.३८	२२	.४५		९
	२५	बुध		९		११	.४५	२३	.५४		१०
	२६	गुरु		१०		१२	.४९	२४	.६१	←जमादि-उल-आखिर→	११
	२७	शुक्र		११		१३	.५२	२५	.६६		१२
	२८	शनि	←अक्टूबर→	१२	←आश्विन→	१४	.५२	२६	.६८		१३
	२९	रवि		१३		पू	.५१	२७	.६९		१४
	३०	सोम		१४		१	.४७	१	.६७		१५
	— ३१	मंगल		१५		२	.४१	२	.६४		१६
	१	बुध		१६		३	.३४	३	.६०		१७
	२	गुरु		१७		४	.२६	४	५५		१८
	३	शुक्र		१८		५	.१७	५	.४८		१९
	४	शनि		१९		६	.०७	६	.४१		२०
						७	.९७				
	५	रवि		२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.८७	७	.३४		२१
प्रभव ←तुला→	६	सोम		२१		९	.७७	८	.२८		२२
	७	मंगल		२२		१०	.६८	९	.२२		२३
	८	बुध		२३		११	.६१	१०	.१६		२४
	९	गुरु		२४		१२	.५५	११	.१२		२५
	१०	शुक्र		२५		१३	.५०	१२	.१०		२६
	११	शनि		२६		१४	.४८	१३	.०९		२७
	१२	रवि		२७		अ	.४७	१४	.१०		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	१३	सोम		२८		१	.४९	१५	.१३	--	२९
	१४	मंगल	अक्टूबर	२९		२	.५२	१६	.१८		१
	१५	बुध		३०		३	.५८	१७	.२५		२
	१६	गुरु	—	३१		४	.६५	१८	.३४		३
	१७	शुक्र		१		५	.७३	१९	.४४		४
	१८	शनि		२	(शुक्ल पक्ष)	६	.८१	२०	.५५		५
	१९	रवि		३		७	.९०	२१	.६५		६
	२०	सोम		४		८	.९८	२२	.७५		७
प्रभव ←तुला→	२१	मंगल		५		...	....	२३	.८५		८
	२२	बुध		६		९	.०४	२४	.९२		९
	२३	गुरु		७		१०	.०९	२५	.९७		१०
	२४	शुक्र		८		११	.१२	...	....		११
	२५	शनि		९		१२	.१२	२६	.००		१२
	२६	रवि		१०	←कार्तिक→	१३	.१०	२७	.०१		१३
	२७	सोम		११		१४	.०६	१	.०१	←रज्जब→	१४
								२	.९८		
	२८	मंगल	←नवम्बर→	१२		पू	.०१	३	.९४		१५
						१	.९४				
	२९	बुध		१३		२	.८६	४	.८८		१६
	— ३०	गुरु		१४		३	.७७	५	.८२		१७
	१	शुक्र		१५		४	.६७	६	.७६		१८
	२	शनि		१६		५	.५७	७	.६९		१९
	३	रवि		१७		६	.४७	८	.६२		२०
	४	सोम		१८	(कृष्ण पक्ष)	७	.३८	९	.५६		२१
प्रभव ←वृश्चिक→	५	मंगल		१९		८	.३०	१०	.५०		२२
	६	बुध		२०		९	.२३	११	.४६		२३
	७	गुरु		२१		१०	.१७	१२	.४३		२४
	८	शुक्र		२२		११	.१३	१३	४१		२५
	९	शनि		२३		१२	.१०	१४	.४२		२६
	१०	रवि		२४		१३	.०९	१५	.४४		२७
	११	सोम		२५		१४	.११	१६	.४९		२८
	१२	मंगल		२६		अ	.१४	१७	.५६		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ४३–४४	ईस्वी सन्	— १८६७–६८	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२४	शकाब्द	— १७८९	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९२४	हिजरी सन्	— १२८४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९६८	बंगाब्द	— १२७३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१३ बुध		२७		१	.२०	१८	.६४	— ३०
	१४ गुरु	नवम्बर	२८		२	.२७	१९	.३४	१
	१५ शुक्र		२९		३	३६	२०	.८५	२
	१६ शनि	—	३०		४	.४५	२१	.९६	३
	१७ रवि		१		५	.५३		...	४
	१८ सोम		२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६१	२२	.०६	५
प्रभव ↑	१९ मंगल		३		७	.६८	२३	.१५	६
वृश्चिक	२० बुध		४		८	.७३	२४	.२३	७
	२१ गुरु		५		९	.७५	२५	.२८	८
↓	२२ शुक्र		६		१०	.७६	२६	३२	९
	२३ शनि		७		११	.७४	२७	.३४	१०
	२४ रवि		८		१२	.७०	१	.३४	११
	२५ सोम		९		१३	.६४	२	.३१	१२
	२६ मंगल		१०		१४	.५७	३	.२७	१३
	२७ बुध		११	↑	पू	.४९	४	.२२	↑ १४
	२८ गुरु	↑	१२	मार्गशीर्ष	१	.४०	५	१७	शाबान १५
	— २९ शुक्र	दिसम्बर	१३		२	.३१	६	.१०	१६
	१ शनि		१४	↓	३	.२१	७	.०३ }	↓ १७
		↓					८	.९६ }	
	२ रवि		१५		४	.११	९	.८९	१८
	३ सोम		१६	{	५	.०१	१०	.८३	१९
				{	६	.९३			
प्रभव ↑	४ मंगल		१७		७	.८६	११	७९	२०
धनु	५ बुध		१८		८	८०	१२	.७६	२१
↓	६ गुरु		१९	(कृष्ण पक्ष)	९	.७६	१३	.७४	२२
	७ शुक्र		२०		१०	.७४	१४	.७४	२३
	८ शनि		२१		११	.७४	१५	७६	२४
	९ रवि		२२		१२	.७५	१६	.८१	२५
	१० सोम		२३		१३	.७९	१७	८७	२६
	११ मंगल		२४		१४	.८५	१८	.९५	२७
	१२ बुध		२५		अ	.९३	..	....	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल		नक्षत्र समाप्ति काल		मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१३ गुरु		२६		...	. ..	१९	०४	— २९
	१४ शुक्र	↑	२७		१	.०२	२०	.१४	१
	१५ शनि	दिसम्बर	२८		२	.१०	२१	.२५	२
	१६ रवि		२९		३	.१९	२२	.३६	३
	१७ सोम	↓	३०		४	.२७	२३	.४६	४
	१८ मंगल	—	३१	(शुक्ल पक्ष)	५	.३३	२४	.५४	५
प्रभव ↑	१९ बुध		१		६	.३७	२५	.५९	६
धनु	२० गुरु		२		७	.३९	२६	.६४	७
↓	२१ शुक्र		३		८	.३९	२७	.६६	८
	२२ शनि		४		९	.३८	१	.६६	९
	२३ रवि		५		१०	.३४	२	.६४	१०
	२४ सोम		६		११	.२८	३	.६१	११
	२५ मंगल		७		१२	.२१	४	.५७	१२
	२६ बुध		८		१३	.१३	५	.५१	१३
	२७ गुरु		९	↑ {	१४	.०४	६	.४४	↑ १४
				पौष {	पू	.९५			रमजान
	२८ शुक्र	↑	१०	↓	१	.८५	७	.३७	१५
	२९ शनि	जनवरी	११		२	.७५	८	३०	↓ १६
	— ३० रवि		१२		३	.६६	९	.२३	१७
	१ सोम	↓	१३		४	.५८	१०	.१८	१८
	२ मंगल		१४		५	.५०	११	.१३	१९
	३ बुध		१५		६	.४४	१२	.०९	२०
	४ गुरु		१६		७	.४१	१३	.०६	२१
प्रभव ↑	५ शुक्र		१७	(कृष्ण पक्ष)	८	.३९	१४	.०६	२२
मकर	६ शनि		१८		९	.३८	१५	.०८	२३
↓	७ रवि		१९		१०	.४०	१६	.१२	२४
	८ सोम		२०		११	.४४	१७	.१८	२५
	९ मंगल		२१		१२	.५०	१८	.२५	२६
	१० बुध		२२		१३	.५८	१९	.३४	२७
	११ गुरु		२३		१४	.६६	२०	.४५	२८
	१२ शुक्र		२४		अ	.७५	२१	५६	२९

: **नक्षत्र** — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४३–४४	ईस्वी सन्	—	१८६८	सूर्य ग्रहण —	●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२४	शकाब्द	—	१७८९–९०	चन्द्रग्रहण —	०	
(ब) गुजराती	— १९२४	हिजरी सन्	—	१२८४	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द	— ४९६८	बंगाब्द	—	१२७३	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१३	शनि	२५		१	.८४	२२	.६६	— ३०
१४	रवि	↑ २६		२	.९२	२३	.७६	१
१५	सोम	जनवरी २७		३	.९८	२४	.८४	२
१६	मंगल	२८		....		२५	.९१	३
१७	बुध	↓ २९	(शुक्ल पक्ष)	४	.०१	२६	.९६	४
१८	गुरु	३०		५	.०३	२७	.९८	५
प्रभव ↑ १९	शुक्र	—३१		६	.०४	१	.९९	६
←मकर→ २०	शनि	१		७	.०२	२	.९७	७
				८	.९७			
↓ २१	रवि	२		९	.९१	३	.९४	८
२२	सोम	३		१०	.८४	४	.९०	९
२३	मंगल	४		११	.७६	५	.८४	१०
२४	बुध	५		१२	.६७	६	.७८	११
२५	गुरु	६		१३	.५८	७	.७१	१२
२६	शुक्र	७	↑	१४	.४८	८	६४	↑ १३
२७	शनि	८	माघ	पू	.३८	९	.५७	शव्वाल १४
२८	रवि	९	↓	१	.२८	१०	.५१	१५
—२९	सोम	↑ १०		२	.२०	११	.४६	↓ १६
१	मंगल	फरवरी ११		३	.१३	१२	.४२	१७
२	बुध	१२		४	.०८	१३	.३९	१८
३	गुरु	↓ १३		५	.०४	१४	.३९	१९
४	शुक्र	१४		६	.०२	१५	.४०	२०
५	शनि	१५		७	.०१	१६	.४३	२१
↑ ६	रवि	१६		८	.०४	१७	.४८	२२
प्रभव ←कुम्भ ७	सोम	१७	(कृष्ण पक्ष)	९	.०८	१८	.५५	२३
८	मंगल	१८		१०	.१३	१९	.६५	२४
↓ ९	बुध	१९		११	.२१	२०	.७५	२५
१०	गुरु	२०		१२	.२९	२१	.८६	२६
११	शुक्र	२१		.१३	.३८	२२	.९६	२७
१२	शनि	२२		१४	.४७	...	....	२८
१३	रवि	२३		अ	.५४	२३	.०६	— २९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१४	सोम	२४		१	.६०	२४	.१५	१
१५	मंगल	↑ २५		२	.६४	२५	.२२	२
१६	बुध	फरवरी २६		३	.६६	२६	.२७	३
१७	गुरु	२७		४	.६५	२७	.३०	४
१८	शुक्र	↓ २८		५	.६३	१	.३१	५
१९	शनि	— २९	(शुक्ल पक्ष)	६	.५९	२	.३०	६
२०	रवि	१		७	.५३	३	.२८	७
२१	सोम	२		८	.४६	४	.२३	८
↑ २२	मंगल	३		९	.३७	५	.१८	९
प्रभव ←कुम्भ २३	बुध	४		१०	.२८	६	.१२	१०
२४	गुरु	५		११	.१९	७	.०५	११
↓						८	.९८	
२५	शुक्र	६		१२	.०९	९	.९१	१२
			↑	१३	.९९			↑
२६	शनि	७	फाल्गुन	१४	.९०	१०	.८५	ज़िलकाद १३
२७	रवि	८		पू	.८१	११	.७९	१४
२८	सोम	९	↓	१	.७४	१२	.७५	↓ १५
२९	मंगल	↑ १०		२	.६८	१३	.७३	१६
३०	बुध	मार्च ११		३	.६४	१४	.७१	१७
— ३१	गुरु	↓ १२		४	.६२	१५	७२	१८
१	शुक्र	१३		५	.६१	१६	.७४	१९
२	शनि	१४		६	.६४	१७	.७९	२०
३	रवि	१५		७	.६८	१८	.८७	२१
४	सोम	१६		८	.७३	१९	.९५	२२
↑ ५	मंगल	१७	(कृष्ण पक्ष)	९	.८१	....		२३
प्रभव ←मीन ६	बुध	१८		१०	.९०	२०	.०५	२४
↓ ७	गुरु	१९		११	.९९	२१	.१५	२५
८	शुक्र	२०		..	....	२२	.२६	२६
९	शनि	२१		१२	.०७	२३	.३६	२७
१०	रवि	२२		१३	.१४	२४	.४६	२८
११	सोम	२३		१४	.२०	२५	.५३	२९
१२	मंगल	२४		अ	.२४	२६	.५९	— ३०

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—४४–४५	ईस्वी सन्	—१८६८	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२५	शकाब्द	—१७९०	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९२४	हिजरी सन्	—१२८४–८५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६८–६९	बंगाब्द	—१२७३–७४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१३	बुध		२५		१	.२५	२७	.६२	१
	१४	गुरु		२६		२	.२४	१	.६३	२
	१५	शुक्र	↑	२७		३	.२३	२	.६३	३
	१६	शनि	मार्च	२८		४	.१७	३	.६१	४
	१७	रवि	↓	२९		५	.१२	४	.५७	५
	१८	सोम		३०	(शुक्ल पक्ष)	{ ६	.०४	५	.५१	६
						७	.९५			
प्रभव ↑	१९	मंगल	—	३१		८	.८५	६	.४५	७
मीन	२०	बुध		१		९	.७५	७	.३९	८
↓	२१	गुरु		२		१०	.६५	८	.३२	९
	२२	शुक्र		३		११	५६	९	.२५	१०
	२३	शनि		४		१२	.४७	१०	.१९	११
	२४	रवि		५		१३	.३८	११	.१३	↑ १२
	२५	सोम		६		१४	.३१	१२	.०९	१३
	२६	मंगल		७	↑	पू	.२५	१३	.०६	जिल हिज्ज १४
	२७	बुध		८	चैत्र	१	.२१	१४	.०४	१५
	२८	गुरु		९		२	१८	१५	.०४	१६
— —	२९	शुक्र		१०	↓	३	.१७	१६	.०६	↓ १७
	१	शनि	↑	११		४	.१९	१७	.१०	१८
	२	रवि	अप्रैल	१२		५	.२३	१८	१७	१९
	३	सोम	↓	१३		६	.३०	१९	.२५	२०
	४	मंगल		१४		७	.३८	२०	३५	२१
	५	बुध		१५		८	.४६	२१	.४५	२२
विभव ↑	६	गुरु		१६		९	५४	२२	.५६	२३
मेष	७	शुक्र		१७	(कृष्ण पक्ष)	१०	६२	२३	.६७	२४
↓	८	शनि		१८		११	.६९	२४	.७६	२५
	९	रवि		१९		१२	.७५	२५	.८४	२६
	१०	सोम		२०		१३	.७९	२६	९०	२७
	११	मंगल		२१		१४	.८०	२७	.९४	२८
	१२	बुध		२२		अ	.७९	१	.९६	२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१३	गुरु		२३		१	.७६	२	.९५	— ३०
	१४	शुक्र		२४		२	.७२	३	.९३	१
	१५	शनि	↑	२५		३	.६६	४	.९०	२
	१६	रवि	अप्रैल	२६		४	.५९	५	.८५	३
	१७	सोम	↓	२७	(शुक्ल पक्ष)	५	.५०	६	.८०	४
	१८	मंगल		२८		६	.४०	७	.७३	५
	१९	बुध		२९		७	.३०	८	.६६	६
	२०	गुरु	—	३०		८	.२०	९	.५९	७
	२१	शुक्र		१		९	.१०	१०	.५३	८
विभव ↑ मेष	२२	शनि		२		{ १०	.००	११	.४७	९
↓						११	.९१			
	२३	रवि		३		१२	.८४	१२	.४२	१०
	२४	सोम		४		१३	.७८	१३	.३८	११
	२५	मंगल		५	↑	१४	.७४	१४	.३६	१२
	२६	बुध		६	वैशाख	पू	.७१	१५	.३६	↑ १३
	२७	गुरु		७		१	.७१	१६	.३७	मुहर्रम १४
	२८	शुक्र		८	↓	२	.७३	१७	.४२	१५
	२९	शनि		९		३	.७६	१८	.४८	↓ १६
	३०	रवि	↑	१०		४	.८२	१९	.५५	१७
—	३१	सोम	मई	११		५	.८९	२०	.६५	१८
	१	मंगल	↓	१२		६	.९७	२१	.७५	१९
	२	बुध		१३		...	....	२२	.८६	२०
	३	गुरु		१४		७	.०५	२३	.९७	२१
	४	शुक्र		१५		८	.१३	...	....	२२
विभव ↑	५	शनि		१६	(कृष्ण पक्ष)	९	.२०	२४	.०७	२३
वृषभ	६	रवि		१७		१०	.२६	२५	.१५	२४
↓	७	सोम		१८		११	.३०	२६	.२१	२५
	८	मंगल		१९		१२	.३१	२७	.२६	२६
	९	बुध		२०		१३	.३१	१	.२८	२७
	१०	गुरु		२१		१४	.२८	२	.२८	२८
	११	शुक्र		२२		अ	.२४	३	.२६	२९

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.३४ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.२४ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ४४-४५	ईस्वी सन्	— १८६८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२५	शकाब्द	— १७९०	चन्द्रग्रहण —	०
(ब) गुजराती	— १९२४	हिजरी सन्	— १२८५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९६९	बंगाब्द	— १२७४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	शनि		२३		१	.१७	४	.२३	—	३०
	१३	रवि		२४		२	.०९	५	.१९		१
	१४	सोम		२५		३	.००	६	.१४		२
						४	.९०				
	१५	मंगल	↑	२६	(शुक्ल पक्ष)	५	.८०	७	.०७		३
	१६	बुध	मई	२७		६	.७०	८	.००		४
			↓					९	.९३		
	१७	गुरु		२८		७	.६०	१०	.८७		५
	१८	शुक्र		२९		८	.५०	११	.८१		६
	१९	शनि		३०		९	.४१	१२	.७५		७
↑	२०	रवि	—	३१		१०	.३४	१३	.७१		८
विभव वृषभ	२१	सोम		१		११	.२८	१४	.६९		९
	२२	मंगल		२		१२	.२४	१५	.६८		१०
↓	२३	बुध		३	↑	१३	.२१	१६	.७०		११
	२४	गुरु		४	ज्येष्ठ	१४	.२०	१७	.७३	↑	१२
	२५	शुक्र		५		पू	.२१	१८	.७९	सफ़र	१३
	२६	शनि		६	↓	१	.२५	१९	.८६	↓	१४
	२७	रवि		७		२	.३१	२०	.९५		१५
	२८	सोम		८		३	.३८	...	....		१६
	२९	मंगल	↑	९		४	.४६	२१	.०५		१७
	३०	बुध	जून	१०		५	.५४	२२	.१६		१८
	३१	गुरु	↓	११		६	.६१	२३	.२७		१९
—	३२	शुक्र		१२		७	.६८	२४	.३७		२०
	१	शनि		१३	(कृष्ण पक्ष)	८	.७४	२५	.४६		२१
	२	रवि		१४		९	.७८	२६	.५३		२२
↑	३	सोम		१५		१०	.८०	२७	.५८		२३
विभव मिथुन	४	मंगल		१६		११	.७९	१	.६०		२४
	५	बुध		१७		१२	.७७	२	.६१		२५
↓	६	गुरु		१८		१३	.७२	३	.५९		२६
	७	शुक्र		१९		१४	.६६	४	.५७		२७
	८	शनि		२०		अ	.५८	५	.५३		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	रवि		२१		१	.४९	६	.४७	—	२९
	१०	सोम		२२		२	.३९	७	.४१		१
	११	मंगल		२३		३	.२९	८	.३४		२
	१२	बुध	↑	२४		४	.१९	९	.२७		३
	१३	गुरु	जून	२५	(शुक्ल पक्ष)	५	.०९	१०	.२१		४
			↓			६	.९९				
	१४	शुक्र		२६		७	.९०	११	.१५		५
	१५	शनि		२७		८	.८२	१२	.०९		६
	१६	रवि		२८		९	.७६	१३	.०४		७
	१७	सोम		२९		१०	.७२	१४	.०१		८
	१८	मंगल	—	३०		११	.६९	१५	.०१		९
↑	१९	बुध		१		१२	.६८	१६	.०२		१०
विभव मिथुन	२०	गुरु		२		१३	.६९	१७	.०५	↑	११
↓	२१	शुक्र		३	↑	१४	.७२	१८	.१०		१२
	२२	शनि		४	आषाढ़	पू	.७८	१९	.१७		१३
	२३	रवि		५		१	.८५	२०	.२६	रबी-उल-अव्वल	१४
	२४	सोम		६	↓	२	.९३	२१	.३६		१५
	२५	मंगल		७		...	....	२२	.४६		१६
	२६	बुध		८		३	.०१	२३	.५७	↓	१७
	२७	गुरु	↑	९		४	.०९	२४	.६७		१८
	२८	शुक्र	जुलाई	१०		५	.१६	२५	.७७		१९
	२९	शनि		११		६	.२२	२६	.८४		२०
	३०	रवि	↓	१२		७	.२६	२७	.८९		२१
—	३१	सोम		१३		८	.२८	१	.९२		२२
	१	मंगल		१४	(कृष्ण पक्ष)	९	.२७	२	.९३		२३
	२	बुध		१५		१०	.२५	३	.९२		२४
↑	३	गुरु		१६		११	.२०	४	.९०		२५
विभव कर्क	४	शुक्र		१७		१२	.१४	५	.८६		२६
↓	५	शनि		१८		१३	.०६	६	.८१		२७
						१४	.९७				
	६	रवि		१९		अ	.८८	७	.७५		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—४४-४५	ईस्वी सन्	—१८६८
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२५	शकाब्द	—१७९०
(ब) गुजराती	—१९२४	हिजरी सन्	—१२८५
कल्यब्द	—४९६९	बंगाब्द	—१२७४

सूर्य ग्रहण— ●
चन्द्र ग्रहण— O
पूर्णिमा — पू
अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
७	सोम	२०		१	.७८	८	.६९	२९
८	मंगल	२१		२	.६८	९	.६२	— ३०
९	बुध	२२		३	.५८	१०	.५५	१
१०	गुरु	२३		४	.४८	११	.४८	२
११	शुक्र	↑ २४	(शुक्ल पक्ष)	५	.३८	१२	.४२	३
१२	शनि	जुलाई २५		६	.३०	१३	.३८	४
१३	रवि	२६		७	.२४	१४	.३५	५
१४	सोम	↓ २७		८	.२०	१५	.३४	६
१५	मंगल	२८		९	.१७	१६	.३४	७
१६	बुध	२९		१०	.१६	१७	.३६	८
१७	गुरु	३०		११	१८	१८	.४०	९
विभव ← कर्क → १८	शुक्र	— ३१		१२	.२१	१९	.४७	१०
१९	शनि	१		१३	.२५	२०	.५६	↑ ११
२०	रवि	२	↑	१४	.३२	२१	.६५	१२
२१	सोम	३	श्रावण	पू	.४०	२२	.७६	रबी-उल-आखिर १३
२२	मंगल	४		१	.४९	२३	.८७	, १४
२३	बुध	५		२	.५७	२४	.९८	१५
२४	गुरु	६	↓	३	.६४	...	....	१६
२५	शुक्र	७		४	.७०	२५	.०७	१७
२६	शनि	↑ ८		५	.७३	२६	.१४	↓ १८
२७	रवि	अगस्त ९		६	.७५	२७	.२०	१९
२८	सोम	१०		७	.७५	१	.२४	२०
२९	मंगल	↓ ११		८	.७३	२	.२५	२१
३०	बुध	१२		९	.६९	३	.२६	२२
३१	गुरु	१३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६४	४	.२४	२३
— ३२	शुक्र	१४		११	.५६	५	.२०	२४
१	शनि	१५		१२	.४७	६	.१४	२५
विभव ← सिंह → २	रवि	१६		१३	.३८	७	.०८	२६
३	सोम	१७		१४	.२८	८ / ९	.०२ / .९६	२७
४	मंगल	१८ ●		अ	.१८	१०	.८९	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
५	बुध	१९		१ / २	.०८ / .९८	११	.८२	— २९
६	गुरु	२०		३	.८९	१२	.७६	१
७	शुक्र	२१		४	.८१	१३	.७२	२
८	शनि	२२	(शुक्ल पक्ष)	५	.७४	१४	.६८	३
९	रवि	↑ २३		६	.६९	१५	.६६	४
१०	सोम	अगस्त २४		७	.६७	१६	.६६	५
११	मंगल	२५		८	.६६	१७	.६८	६
१२	बुध	↓ २६		९	.६७	१८	.७२	७
१३	गुरु	२७		१०	.७१	१९	.७८	८
१४	शुक्र	२८		११	.७६	२०	.८६	९
१५	शनि	२९		१२	.८२	२१	.९५	↑ १०
१६	रवि	३०		१३	.९०	...	....	११
१७	सोम	— ३१	↑	१४	.९९	२२	.०६	१२
विभव ← सिंह → १८	मंगल	१	भाद्रपद	....		२३	.१७	जमादि-उल-अव्वल, १३
१९	बुध	२		पू	.०७	२४	.२८	१४
२०	गुरु	३		१	.१५	२५	.३७	१५
२१	शुक्र	४	↓	२	.२१	२६	.४५	१६
२२	शनि	५		३	.२५	२७	.५१	↓ १७
२३	रवि	६		४	.२७	१	.५५	१८
२४	सोम	↑ ७		५	२७	२	.५८	१९
२५	मंगल	सितम्बर ८		६	.२५	३	.५८	२०
२६	बुध	९		७	.२१	४	.५६	२१
२७	गुरु	१०		८	.१६	५	५३	२२
२८	शुक्र	↓ ११		९	.०९	६	४८	२३
२९	शनि	१२	(कृष्ण पक्ष)	१० / ११	.०० / .९०	७	.४२	२४
३०	रवि	१३		१२	.८०	८	.३६	२५
— ३१	सोम	१४		१३	.७०	९	.२९	२६
विभव कन्या १	मंगल	१५		१४	.६०	१०	.२२	२७
२	बुध	१६		अ	.५१	११	.१५	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ४४-४५	ईस्वी सन्	— १८६८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२५	शकाब्द	— १७९०	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९२४-२५	हिजरी सन्	— १२८५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	४९६९	वंगाब्द	— १२७४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	३	गुरु	१७		१	.४२	१२	.१०	२९
	४	शुक्र	१८		२	.३४	१३	.०५	— ३०
	५	शनि	१९		३	.२७	१४	.०१	१
							१५	.९९	
	६	रवि	२०	(शुक्ल पक्ष)	४	.२३	१६	.९८	२
	७	सोम	सितम्बर २१		५	.२०	१७	.९९	३
	८	मंगल	२२		६	.१९	..	....	४
	९	बुध	२३		७	.२०	१८	.०३	५
	१०	गुरु	२४		८	.२४	१९	.०९	६
	११	शुक्र	२५		९	.३०	२०	.१६	७
	१२	शनि	२६		१०	.३७	२१	.२५	८
	१३	रवि	२७		११	.४५	२२	.३६	९
विभव कन्या	१४	सोम	२८		१२	.५३	२३	.४७	जमादि-उल-आखिर १०
	१५	मंगल	२९	आश्विन	१३	.६२	२४	.५८	११
	१६	बुध	— ३०		१४	.६९	२५	६७	१२
	१७	गुरु	१		पू	.७५	२६	.७५	१३
	१८	शुक्र	२		१	.७९	२७	.८२	१४
	१९	शनि	३		२	.८१	१	.८७	१५
	२०	रवि	४		३	.८२	२	.९०	१६
	२१	सोम	५		४	.८०	३	.९१	१७
	२२	मंगल	६		५	.७७	४	.८९	१८
	२३	बुध	अक्टूबर ७		६	.७१	५	.८६	१९
	२४	गुरु	८		७	.६४	६	.८२	२०
	२५	शुक्र	९		८	.५६	७	.७७	२१
	२६	शनि	१०	(कृष्ण पक्ष)	९	.४७	८	.७०	२२
	२७	रवि	११		१०	.३७	९	.६३	२३
	२८	सोम	१२		११	.२७	१०	.५६	२४
	२९	मंगल	१३		१२	.१७	११	.५०	२५
	३०	बुध	१४		१३	.०७	१२	.४४	२६
					१४	.९८			
विभव तुला	१	गुरु	१५		अ	.९१	१३	.३८	२७

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२	शुक्र	१६		१	.८५	१४	.३४	२८
	३	शनि	१७		२	.८०	१५	.३१	— २९
	४	रवि	१८		३	.७७	१६	.३०	१
	५	सोम	१९		४	.७७	१७	.३२	२
	६	मंगल	२०	(शुक्ल पक्ष)	५	.७९	१८	.३५	३
	७	बुध	अक्टूबर २१		६	.८३	१९	.४०	४
	८	गुरु	२२		७	.८८	२०	.४७	५
	९	शुक्र	२३		८	.९४	२१	.५६	६
	१०	शनि	२४		...	....	२२	.६६	७
	११	रवि	२५		९	.०२	२३	.७७	८
	१२	सोम	२६		१०	.११	२४	.८७	९
	१३	मंगल	२७		११	.२०	२५	.९७	१०
	१४	बुध	२८		१२	.२८	...	....	११
	१५	गुरु	२९	कार्तिक	१३	.३५	२६	.०६	१२
विभव तुला	१६	शुक्र	३०		१४	.३९	२७	.१४	रज्जब १३
	१७	शनि	— ३१		पू	.४१	१	.१९	१४
	१८	रवि	१		१	.४१	२	.२२	१५
	१९	सोम	२		२	.३९	३	.२३	१६
	२०	मंगल	३		३	.३६	४	.२२	१७
	२१	बुध	४		४	.३१	५	.२०	१८
	२२	गुरु	५		५	.२४	६	.१६	१९
	२३	शुक्र	६		६	.१५	७	.१०	२०
	२४	शनि	नवम्बर ७	(कृष्ण पक्ष)	७	.०५	८	.०४	२१
					८	.९५	९	.९७	
	२५	रवि	८		९	.८६	१०	.९०	२२
	२६	सोम	९		१०	.७७	११	.८४	२३
	२७	मंगल	१०		११	.६८	१२	.७८	२४
	२८	बुध	११		१२	.५९	१३	.७२	२५
	२९	गुरु	१२		१३	.५१	१४	.६७	२६
	३०	शुक्र	१३		१४	.४५	१५	.६४	२७
विभव वृ०	१	शनि	१४		अ	.४१	१६	.६३	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द : —४४-४५	ईस्वी सन् —१८६८-६९	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९२५	शकाब्द —१७९०	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती —१९२५	हिजरी सन् —१२८५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९६९	बंगाब्द —१२७४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२	रवि		१५		१	.३८	१७	.६४		२९
	३	सोम		१६		२	.३८	१८	.६६		— ३०
	४	मंगल		१७		३	.३९	१९	.७१		१
	५	बुध		१८		४	.४३	२०	.७७		२
	६	गुरु		१९		५	.४९	२१	.८६		३
	७	शुक्र		२०		६	.५७	२२	.९६		४
	८	शनि		२१	(शुक्ल पक्ष)	७	.६५	...	....		५
	९	रवि		२२		८	.७४	२३	.०७		६
	१०	सोम	↑ नवम्बर ↓	२३		९	.८३	२४	.१७		७
	११	मंगल		२४		१०	.९०	२५	.२७		८
	१२	बुध		२५		११	९६	२६	.३७		९
	१३	गुरु		२६		...	....	२७	.४५		१०
	१४	शुक्र		२७		१२	.०१	१	.५०		११
	१५	शनि		२८		१३	.०४	२	.५३		१२
विभव ↑ वृश्चिक ↓	१६	रवि		२९		१४	.०३	३	.५५	↑ शाबान ↓	१३
	१७	सोम		— ३०	↑ मार्गशीर्ष ↓	पू १	.०२ .९८	४	.५५		१४
	१८	मंगल		१		२	.९२	५	.५३		१५
	१९	बुध		२		३	.८५	६	.४९		१६
	२०	गुरु		३		४	.७७	७	.४४		१७
	२१	शुक्र		४		५	.६९	८	.३८		१८
	२२	शनि		५		६	.५९	९	.३२		१९
	२३	रवि		६		७	.४९	१०	.२५		२०
	२४	सोम	↑ दिसम्बर ↓	७		८	.३९	११	.१८		२१
	२५	मंगल		८		९	२९	१२	.११		२२
	२६	बुध		९		१०	.२१	१३	.०५		२३
	२७	गुरु		१०	(कृष्ण पक्ष)	११	.१४	१४ १५	.०० .९८		२४
	२८	शुक्र		११		१२	.०८	१६	.९६		२५
	२९	शनि		१२		१३	.०४	१७	.९६		२६
	— ३०	रवि		१३		१४	.०२	१८	.९८		२७
	१	सोम		१४		अ	.०१	...	.		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२	मंगल		१५		१	.०३	१९	.०२		— २९
	— ३	बुध		१६		२	.०८	२०	.०९		१
	४	गुरु		१७		३	.१४	२१	.१७		२
	५	शुक्र		१८		४	.२२	२२	.२६		३
	६	शनि		१९		५	.३०	२३	.३६		४
	७	रवि		२०		६	.३९	२४	.४७		५
	८	सोम		२१	(शुक्ल पक्ष)	७	.४८	२५	.५८		६
	९	मंगल		२२		८	.५६	२६	.६८		७
	१०	बुध	↑ दिसम्बर ↓	२३		९	.६१	२७	.७६		८
	११	गुरु		२४		१०	.६५	१	.८१		९
	१२	शुक्र		२५		११	.६८	२	.८५		१०
	१३	शनि		२६		१२	.६८	३	.८७		११
	१४	रवि		२७		१३	६६	४	.८८		१२
	१५	सोम		२८		१४	.६२	५	.८६	↑ रमजान ↓	१३
विभव ↑ धनु ↓	१६	मंगल		२९		पू	.५६	६	.८२		१४
	१७	बुध		३०	↑ पौष ↓	१	.४९	७	.७७		१५
	१८	गुरु		— ३१		२	.४१	८	.७१		१६
	१९	शुक्र		१		३	.३२	९	.६५		१७
	२०	शनि		२		४	.२२	१०	.५९		१८
	२१	रवि		३		५	.१२	११	.५२		१९
	२२	सोम		४		६ ७	.०२ .९४	१२	.४५		२०
	२३	मंगल		५		८	.८६	१३	.३९		२१
	२४	बुध	↑ जनवरी ↓	६		९	.७८	१४	.३५		२२
	२५	गुरु		७		१०	.७२	१५	.३१		२३
	२६	शुक्र		८	(कृष्ण पक्ष)	११	.६८	१६	.२८		२४
	२७	शनि		९		१२	.६७	१७	.२८		२५
	२८	रवि		१०		१३	.६७	१८	.२९		२६
	— २९	सोम		११		१४	.६९	१९	.३३		२७
	१	मंगल		१२		अ	.७३	२०	.३९		२८

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी. ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण , २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४४–४५	ईस्वी सन्	—	१८६६	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२५	शकाब्द	—	१७९०	चन्द्रग्रहण —	०		
(ब) गुजराती	— १९२५	हिजरी सन्	—	१२८५	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९६९	बंगाब्द	—	१२७४	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२	बुध	१३		१	.७९	२१	.४७	२९
३	गुरु	१४		२	.८६	२२	.५६	— ३०
४	शुक्र	१५		३	.९५	२३	.६६	१
५	शनि	१६		...	....	२४	.७७	२
६	रवि	१७		४	.०५	२५	.८८	३
७	सोम	१८	(शुक्ल पक्ष)	५	.१३	२६	.९८	४
८	मंगल	१९		६	.२०	...	....	५
९	बुध	२०		७	.२६	२७	.०६	६
१०	गुरु	↑ २१		८	.३०	१	.१३	७
११	शुक्र	जनवरी २२		९	.३२	२	.१७	८
१२	शनि	२३		१०	.३२	३	.२०	९
१३	रवि	↓ २४		११	.३०	४	.२०	१०
↑ १४	सोम	२५		१२	.२६	५	.१९	११
विभव मकर १५	मंगल	२६		१३	.२०	६	.१६	१२
१६	बुध	२७	↑	१४	.१३	७	.११	↑ १३
↓ १७	गुरु	○ २८	माघ	पू / १	.०५ / .९५	८	०६	शव्वाल १४
१८	शुक्र	२९	↓	२	.८५	९ / १०	.०० / .९३	↓ १५
१९	शनि	३०		३	.७५	११	.८६	१६
२०	रवि	— ३१		४	.६५	१२	.७९	१७
२१	सोम	१		५	.५६	१३	.७३	१८
२२	मंगल	२		६	.४८	१४	.६८	१९
२३	बुध	३		७	.४१	१५	.६४	२०
२४	गुरु	↑ ४	(कृष्ण पक्ष)	८	.३६	१६	.६१	२१
२५	शुक्र	फरवरी ५		९	.३२	१७	.६०	२२
२६	शनि	६		१०	.३०	१८	६१	२३
२७	रवि	↓ ७		११	.३०	१९	.६५	२४
२८	सोम	८		१२	.३२	२०	.७०	२५
— २९	मगल	९		१३	.३७	२१	.७७	२६
विभव कुम्भ १	बुध	१०		१४	.४३	२२	.८६	२७
२	गुरु	११		अ	.५१	२३	९६	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३	शुक्र	१२		१	.६०	...	....	— २९
४	शनि	१३		२	.६८	२४	.०७	१
५	रवि	१४		३	.७६	२५	.१८	२
६	सोम	१५		४	.८४	२६	.२८	३
७	मंगल	१६		५	.९०	२७	.३७	४
८	बुध	१७	(शुक्ल पक्ष)	६	.९४	१	.४३	५
९	गुरु	↑ १८		७	.९६	२	.४८	६
१०	शुक्र	फरवरी १९		८	.९५	३	.५१	७
११	शनि	२०		९	.९३	४	.५३	८
१२	रवि	↓ २१		१०	.८८	५	.५२	९
१३	सोम	२२		११	.८२	६	.४९	१०
१४	मंगल	२३		१२	.७५	७	.४५	११
१५	बुध	२४		१३	.६७	८	.४०	१२
↑ १६	गुरु	२५	↑	१४	.५७	९	.३३	↑ १३
विभव कुम्भ १७	शुक्र	२६	फाल्गुण	पू	.४७	१०	.२६	जिलकाद १४
↓ १८	शनि	२७		१	.३७	११	.१९	१५
१९	रवि	— २८	↓	२	.२७	१२	.१३	↓ १६
२०	सोम	१		३	.१८	१३	.०७	१७
२१	मंगल	२		४	.०९	१४ / १५	.०१ / .९७	१८
२२	बुध	३		५ / ६	.०२ / .९६	१६	.९४	१९
२३	गुरु	४		७	.९३	१७	.९२	२०
२४	शुक्र	↑ ५	(कृष्ण पक्ष)	८	.९१	१८	.९४	२१
२५	शनि	मार्च ६		९	.९२	१९	.९६	२२
२६	रवि	↓ ७		१०	९४	...	.. ..	२३
२७	सोम	८		११	.९८	२०	.०१	२४
२८	मंगल	९		...	. ..	२१	.०८	२५
२९	बुध	१०		१२	.०४	२२	.१६	२६
— ३०	गुरु	११		१३	.१२	२३	.२६	२७
विभव मीन १	शुक्र	१२		१४	.२१	२४	.३७	२८
२	शनि	१३		अ	.२९	२५	.४८	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—४५–४६	ईस्वी सन्	—१८६६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२६	शकाब्द	—१७९०–९१	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९२५	हिजरी सन्	—१२८५–८६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९६९–७०	बंगाब्द	—१२७४–७५	अमावस्या —	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह (सौर गणनानुसारी)	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३ रवि		१४		१ .३७	२६ .५८		—३०
	४ सोम		१५		२ .४४	२७ .६७		१
	५ मंगल		१६		३ .५०	१ .७५		२
	६ बुध		१७		४ .५४	२ .८१		३
	७ गुरु		१८		५ .५५	३ .८४		४
	८ शुक्र		१९	(शुक्ल पक्ष)	६ .५४	४ .८५		५
	९ शनि		२०		७ .५२	५ .८४		६
	१० रवि		२१		८ .४८	६ .८३		७
	११ सोम		२२		९ .४२	७ .७९		८
	१२ मंगल	मार्च	२३		१० .३४	८ .७३		९
	१३ बुध		२४		११ २५	९ .६७		१०
	१४ गुरु		२५		१२ .१५	१० .६०		११
	१५ शुक्र		२६		१३ .०५	११ .५३		१२
					१४ .९५			
विभव मीन	१६ शनि		२७		पू .८५	१२ .४७		१३
	१७ रवि		२८	चैत्र	१ .७६	१३ .४१	ज़िल हिज्ज	१४
	१८ सोम		२९		२ .६८	१४ .३५		१५
	१९ मंगल		३०		३ .६१	१५ .३०		१६
	२० बुध		— ३१		४ ५५	१६ .२७		१७
	२१ गुरु		१		५ .५१	१७ २६		१८
	२२ शुक्र		२		६ .४९	१८ .२६		१९
	२३ शनि		३		७ .४९	१९ .२८		२०
	२४ रवि		४		८ .५१	२० .३२		२१
	२५ सोम		५		९ ५६	२१ .३८		२२
	२६ मंगल		६		१० .६२	२२ ४७		२३
	२७ बुध	अप्रैल	७	(कृष्ण पक्ष)	११ ७०	२३ .५७		२४
	२८ गुरु		८		१२ .७८	२४ .६७		२५
	२९ शुक्र		९		१३ .८६	२५ .७८		२६
——	३० शनि		१०		१४ .९४	२६ .८८		२७
शुक्ल, मेष	१ रवि		११		... .	२७ .९८		२८
	२ सोम		१२		अ .०१	... .		— २९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह (सौर गणनानुसारी)	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३ मंगल		१३		१ ०६	१ .०६		१
	४ बुध		१४		२ .०९	२ .१२		२
	५ गुरु		१५		३ .११	३ .१६		३
	६ शुक्र		१६		४ .१०	४ .१७		४
	७ शनि		१७		५ .०८	५ .१८		५
	८ रवि		१८	(शुक्ल पक्ष)	६ .०३	६ .१६		६
					७ .९७			
	९ सोम		१९		८ .८९	७ .१२		७
	१० मंगल	अप्रैल	२०		९ .८०	८ .०७		८
	११ बुध		२१		१० .७०	९ .०१		९
						१० .९५		
	१२ गुरु		२२		११ .६०	११ .८८		१०
	१३ शुक्र		२३		१२ .५०	१२ .८१		११
	१४ शनि		२४		१३ .४०	१३ .७४		१२
शुक्ल मेष	१५ रवि		२५		१४ .३०	१४ .६८		१३
	१६ सोम		२६	(अधिक) वैशाख	पू .२२	१५ .६३	मुहर्रम	१४
	१७ मंगल		२७		१ .१५	१६ .६०		१५
	१८ बुध		२८		२ .०९	१७ ५८		१६
	१९ गुरु		२९		३ .०५	१८ .५८		१७
	२० शुक्र		— ३०		४ .०३	१९ .५९		१८
	२१ शनि		१		५ .०२	२० .६३		१९
	२२ रवि		२		६ .०४	२१ .७०		२०
	२३ सोम		३		७ .०८	२२ .७८		२१
	२४ मंगल		४		८ .१४	२३ ८७		२२
	२५ बुध		५		९ .२१	२४ .९७		२३
	२६ गुरु	मई	६	(कृष्ण पक्ष)	१० .२९	....		२४
	२७ शुक्र		७		११ .३८	२५ .०८		२५
	२८ शनि		८		१२ .४६	२६ .१९		२६
	२९ रवि		९		१३ .५३	२७ .२९		२७
	३० सोम		१०		१४ .५८	१ .३७		२८
–	३१ मंगल		११		अ .६२	२ .४३		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका. ४–रोहिणी. ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ) अप्रैल ११.९० (सूर्य सि०), अप्रैल ११.५० (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द		—४५-४६	ईस्वी सन्	—१८६९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०		—१९२६	शकाब्द	—१७९१	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती		—१९२५	हिजरी सन्	—१२८६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द		—४९७०	बंगाब्द	—१२७५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	१	बुध		१२		१	.६३	३	.४७	—	३०
	२	गुरु		१३		२	.६२	४	.५०		१
	३	शुक्र		१४		३	.६०	५	.५०		२
	४	शनि		१५		४	.५५	६	.४९		३
	५	रवि		१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.४८	७	.४५		४
	६	सोम		१७		६	.४०	८	.४०		५
	७	मंगल		१८		७	.३१	९	.३५		६
	८	बुध		१९		८	.२२	१०	.२९		७
	९	गुरु		२०		९	.१२	११	.२२		८
	१०	शुक्र	↑	२१		{ १०	.०२	१२	.१५		९
			मई			{ ११	.९२				
	११	शनि	↓	२२		१२	.८२	१३	.०८		१०
	१२	रवि		२३	↑	१३	.७३	१४	.०२ }		११
								१५	.९७ }		
	१३	सोम		२४	वैशाख	१४	.६६	१६	.९३	↑	१२
शुक्ल ↑	१४	मंगल		२५		पू	.६०	१७	.९१	सफर	१३
वृषभ	१५	बुध		२६	(शुक्ल)	१	.५६	१८	.९०	↓	१४
↓	१६	गुरु		२७		२	.५३	१९	.९१		१५
	१७	शुक्र		२८		३	.५२	२०	.९५		१६
	१८	शनि		२९	↓	४	.५४	...	....		१७
	१९	रवि		३०		५	.५८	२१	.०१		१८
	२०	सोम	—	३१		६	.६४	२२	.०८		१९
	२१	मंगल		१		७	.७१	२३	.१७		२०
	२२	बुध		२		८	.७९	२४	.२७		२१
	२३	गुरु		३		९	.८७	२५	.३८		२२
	२४	शुक्र	↑	४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९५	२६	.४९		२३
	२५	शनि	जून	५		...	.....	२७	.५९		२४
	२६	रवि	↓	६		११	.०२	१	.६७		२५
	२७	सोम		७		१२	.०७	२	.७४		२६
	२८	मंगल		८		१३	.११	३	.७९		२७
	२९	बुध		९		१४	.१२	४	.८२		२८
	३०	गुरु		१०		अ	.११	५	.८३	—	२९

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	३१	शुक्र		११		१	.०९	६	.८१		१
—	३२	शनि		१२	{	२	.०४	७	.७८		२
					{	३	.९८				
	१	रवि		१३		४	.९०	८	.७४		३
	२	सोम		१४		५	.८१	९	.६९		४
	३	मंगल		१५		६	.७१	१०	.६३		५
	४	बुध		१६	(शुक्ल पक्ष)	७	.६१	११	.५६		६
	५	गुरु		१७		८	.५१	१२	.४९		७
	६	शुक्र		१८		९	.४१	१३	.४२		८
	७	शनि	↑	१९		१०	.३१	१४	.३६		९
	८	रवि	जून	२०		११	.२२	१५	.३१		१०
	९	सोम	↓	२१		१२	.१४	१६	.२६		११
	१०	मंगल		२२		१३	.०८	१७	.२३	↑	१२
	११	बुध		२३		१४	.०३	१८	.२२		१३
शुक्ल ↑	१२	गुरु		२४	↑	पू	.०१	१९	.२४	रबी–उल–अव्वल	१४
मिथुन	१३	शुक्र		२५	ज्येष्ठ	१	.००	२०	.२७		१५
	१४	शनि		२६		२	.०२	२१	.३१		१६
↓	१५	रवि		२७	↓	३	.०६	२२	.३८		१७
	१६	सोम		२८		४	.११	२३	.४७	↓	१८
	१७	मंगल		२९		५	.१८	२४	.५७		१९
	१८	बुध	—	३०		६	.२७	२५	.६८		२०
	१९	गुरु		१		७	.३४	२६	.७९		२१
	२०	शुक्र		२		८	.४२	२७	.८९		२२
	२१	शनि		३		९	.४९	१	.९८		२३
	२२	रवि	↑	४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५४	...	....		२४
	२३	सोम	जुलाई	५		११	.५८	२	.०६		२५
	२४	मंगल		६		१२	.६०	३	.११		२६
	२५	बुध	↓	७		१३	.५९	४	१४		२७
	२६	गुरु		८		१४	.५६	५	.१५		२८
	२७	शुक्र		९		अ	.५२	६	.१४		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ४५–४६	ईस्वी सन् — १८६९		सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२६	शकाब्द	— १७९१	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९२५	हिजरी सन् — १२८६		पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७०	बंगाब्द	— १२७५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी							
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२८	शनि	१०		१	.४५	७	.१२	—३०
शुक्ल मिथुन	२९	रवि	११		२	.३७	८	.०८	१
	३०	सोम	१२		३	.२८	९ / १०	.०३ / .९७	२
—	३१	मंगल	१३		४	.१८	११	.९०	३
	१	बुध	१४	(शुक्ल पक्ष)	५ / ६	.०८ / .९८	१२	.८३	४
	२	गुरु	१५		७	.८८	१३	.७६	५
	३	शुक्र	१६		८	.७८	१४	.७०	६
	४	शनि	↑ १७		९	.६९	१५	.६४	७
	५	रवि	जुलाई १८		१०	:६२	१६	.६०	८
	६	सोम	१९		११	.५६	१७	.५७	९
	७	मंगल	↓ २०		१२	.५२	१८	.५५	↑ १०
	८	बुध	२१		१३	.४९	१९	.५६	११
	९	गुरु	२२	↑	१४	.४९	२०	.५८	१२
	१०	शुक्र	O २३	आषाढ़	पू	.५१	२१	.६२	रबी–उल–आखिर, १३
↑	११	शनि	२४		१	.५३	२२	.६९	१४
शुक्ल कर्क	१२	रवि	२५	↓	२	.५८	२३	.७७	१५
↓	१३	सोम	२६		३	.६५	२४	.८७	१६
	१४	मंगल	२७		४	.७३	२५	.९८	↓ १७
	१५	बुध	२८		५	.८२	...	....	१८
	१६	गुरु	२९		६	.९०	२६	.०९	१९
	१७	शुक्र	३०		७	.९७	२७	.१९	२०
	१८	शनि	— ३१		...	....	१	.२८	२१
	१९	रवि	१	(कृष्ण पक्ष)	८	.०२	२	.३६	२२
	२०	सोम	२		९	.०६	३	.४२	२३
	२१	मंगल	↑ ३		१०	.०८	४	.४६	२४
	२२	बुध	अगस्त ४		११	.०८	५	.४७	२५
	२३	गुरु	५		१२	.०५	६	.४७	२६
	२४	शुक्र	↓ ६		१३ / १४	.०१ / .९५	७	.४५	२७
	२५	शनि	७		अ	.८७	८	.४२	२८

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी							
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२६	रवि	८		१	७८	९	.३६	—२९
	२७	सोम	९		२	.६८	१०	.३०	१
↑	२८	मंगल	१०		३	.५८	११	.२४	२
शुक्ल कर्क	२९	बुध.	११		४	.४८	१२	.१७	३
↓	३०	गुरु	१२		५	.३८	१३	.१०	४
	३१	शुक्र	१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.२८	१४ / १५	.०४ / .९८	५
—	३२	शनि	१४		७	.२०	१६	.९३	६
	१	रवि	१५		८	.१२	१७	.८९	७
	२	सोम	१६		९	.०५	१८	.८८	८
	३	मंगल	१७		१० / ११	.०१ / .९८	१९	.८८	९
	४	बुध	↑ १८		१२	.९८	२०	.९०	↑ १०
	५	गुरु	अगस्त १९	↑	१३	.९९	२१	.९३	११
	६	शुक्र	↓ २०		...	...	२२	.९९	१२
	७	शनि	२१	श्रावण	१४	.०३	..	...	जमादि–उल–अव्वल, १३
	८	रवि	२२		पू	.०९	२३	.०८	१४
	९	सोम	२३	↓	१	.१५	२४	.१८	१५
↑	१०	मंगल	२४		२	.२३	२५	.२८	१६
शुक्ल सिंह	११	बुध	२५		३	.३१	२६	३८	↓ १७
↓	१२	गुरु	२६		४	.४०	२७	.४९	१८
	१३	शुक्र	२७		५	.४७	१	.५९	१९
	१४	शनि	२८		६	.५३	२	.६७	२०
	१५	रवि	२९	(कृष्ण पक्ष)	७	.५७	३	.७३	२१
	१६	सोम	३०		८	.५९	४	.७७	२२
	१७	मंगल	— ३१		९	.५८	५	.७९	२३
	१८	बुध	१		१०	.५६	६	.८०	२४
	१९	गुरु	↑ २		११	.५२	७	.७८	२५
	२०	शुक्र	सितम्बर ३		१२	.४६	८	.७५	२६
	२१	शनि	४		१३	.३९	९	.७०	२७
	२२	रवि	↓ ५		१४	.३०	१०	.६४	२८
	२३	सोम	६		अ	.२०	११	.५८	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—४५–४६	ईस्वी सन्	—१८६९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२६	शकाब्द	—१७९१	चन्द्र ग्रहण—	o
(ब) गुजराती	—१९२५	हिजरी सन्	—१२८६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७०	बंगाब्द	—१२७५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२४ मंगल	७		१	.१०	१२	.५१	— ३०
	२५ बुध	८		२	.००	१३	.४४	१
				३	.९०			
शुक्ल ↑ सिंह	२६ गुरु	९		४	.८०	१४	.३७	२
	२७ शुक्र	१०	(शुक्ल पक्ष)	५	.७२	१५	.३१	३
↓	२८ शनि	११		६	.६४	१६	.२६	४
	२९ रवि	१२		७	.५८	१७	.२३	५
	३० सोम	१३		८	.५३	१८	.२१	६
—	३१ मंगल	१४		९	.५१	१९	.२०	७
	१ बुध	१५		१०	.५१	२०	.२१	८
	२ गुरु	↑ १६		११	.५२	२१	.२५	९
	३ शुक्र	१७		१२	.५५	२२	.३१	१०
	४ शनि	सितम्बर १८		१३	.६०	२३	.३८	जमादि-उल-आखिर ↑ ११
	५ रवि	१९		१४	.६८	२४	.४७	१२
	६ सोम	↓ २०	↑	पू	.७६	२५	.५८	१३
	७ मंगल	२१	भाद्रपद	१	.८४	२६	.६९	१४
	८ बुध	२२		२	.९२	२७	.८०	१५
	९ गुरु	२३		३	.९९	१	.८९	१६
	१० शुक्र	२४	↓	...	.....	२	.९७	१७
शुक्ल ↑ कन्या	११ शनि	२५		४	.०६	...	....	↓ १८
	१२ रवि	२६		५	.१०	३	.०४	१९
↓	१३ सोम	२७		६	.१२	४	.०९	२०
	१४ मंगल	२८		७	.१२	५	.१२	२१
	१५ बुध	२९		८	.१०	६	.१३	२२
	१६ गुरु	— ३०		९	.०६	७	.११	२३
	१७ शुक्र	१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.००	८	.०८	२४
		↑		११	.९३			
	१८ शनि	अक्टूबर २		१२	.८४	९	.०३	२५
						१०	.९८	
	१९ रवि	३		१३	.७५	११	.९२	२६
	२० सोम	↓ ४		१४	.६५	१२	.८५	२७
	२१ मंगल	५		अ	.५५	१३	.७८	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२२ बुध	६		१	.४५	१४	.७१	— २९
	२३ गुरु	७		२	.३५	१५	.६५	१
↑	२४ शुक्र	८		३	.२७	१६	.६०	२
शुक्ल कन्या	२५ शनि	९		४	.२०	१७	.५६	३
	२६ रवि	१०	(शुक्ल पक्ष)	५	.१४	१८	.५३	४
↓	२७ सोम	११		६	.१०	१९	.५२	५
	२८ मंगल	१२		७	.०८	२०	.५३	६
	२९ बुध	१३		८	.०७	२१	.५७	७
—	३० गुरु	१४		९	.०९	२२	.६२	८
	१ शुक्र	१५		१०	.१२	२३	.६९	९
	२ शनि	१६		११	.१८	२४	.७७	१०
	३ रवि	↑ १७		१२	.२५	२५	.८८	११
	४ सोम	अक्टूबर १८		१३	.३३	२६	.९९	१२
	५ मंगल	१९	↑	१४	.४२	...	....	१३
	६ बुध	↓ २०	आश्विन	पू	.५१	२७	.१०	↑ १४
	७ गुरु	२१		१	.५९	१	.१९	रजब १५
	८ शुक्र	२२		२	.६५	२	.२८	↓ १६
	९ शनि	२३	↓	३	.६९	३	.३५	१७
↑	१० रवि	२४		४	.७१	४	.४०	१८
शुक्ल तुला	११ सोम	२५		५	.७०	५	.४४	१९
↓	१२ मंगल	२६		६	.६८	६	.४५	२०
	१३ बुध	२७		७	.६४	७	.४४	२१
	१४ गुरु	२८		८	.५९	८	.४१	२२
	१५ शुक्र	२९		९	.५२	९	.३७	२३
	१६ शनि	३०		१०	.४४	१०	.३२	२४
	१७ रवि	— ३१	(कृष्ण पक्ष)	११	.३४	११	.२६	२५
	१८ सोम	नवम्बर १		१२	.२४	१२	.१९	२६
	१९ मंगल	२		१३	.१४	१३	.१२	२७
	२० बुध	३		१४	.०४	१४	.०५	२८
				अ	.९५	१५	.९९	

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द — ४५–४६	ईस्वी सन् — १८६९–७०	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९२६	शकाब्द — १७९१	चन्द्र ग्रहण — O
(ब) गुजराती — १९२६	हिजरी सन् — १२८६	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द — ४९७०	बंगाब्द — १२७५	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२१ गुरु		४		१ .८७	१६	.९४		२९
	२२ शुक्र		५		२ .८०	१७	.८९		— ३०
शुक्ल ↑ तुला	२३ शनि		६		३ .७४	१८	.८६		१
	२४ रवि		७		४ .६९	१९	.८४		२
	२५ सोम		८		५ .६७	२०	.८६		३
↓	२६ मंगल		९	(शुक्ल पक्ष)	६ .६७	२१	.८९		४
	२७ बुध		१०		७ .६९	२२	.९३		५
	२८ गुरु		११		८ .७३	२३	.९९		६
	२९ शुक्र		१२		९ .७९	...	....		७
	—३० शनि		१३		१० .८७	२४	.०८		८
	१ रवि		१४		११ .९५	२५	.१८		९
	२ सोम	↑	१५		... ...	२६	.२९		१०
	३ मंगल	नवम्बर	१६		१२ .०४	२७	.३९		११
	४ बुध		१७	↑	१३ .१२	१	.४९		१२
	५ गुरु	↓	१८	कार्तिक	१४ .२०	२	.५८	↑	१३
	६ शुक्र		१९		पू .२६	३	.६६	शाबान	१४
	७ शनि		२०		१ .३०	४	.७२		१५
	८ रवि		२१	↓	२ .३२	५	.७६	↓	१६
↑	९ सोम		२२		३ .३३	६	.७७		१७
शुक्ल वृश्चिक	१० मंगल		२३		४ .३०	७	.७६		१८
	११ बुध		२४		५ .२६	८	.७४		१९
↓	१२ गुरु		२५		६ .२१	९	.७१		२०
	१३ शुक्र		२६		७ .१४	१०	.६६		२१
	१४ शनि		२७	(कृष्ण पक्ष)	{ ८ .०६	११	.६०		२२
					{ ९ .९६				
	१५ रवि		२८		१० .८६	१२	.५३		२३
	१६ सोम		२९		११ .७६	१३	.४६		२४
	१७ मंगल	—	३०		१२ .६७	१४	.३९		२५
	१८ बुध	दिसम्बर	१		१३ .५८	१५	.३३		२६
	१९ गुरु		२		१४ .४९	१६	.२७		२७
	२० शुक्र		३		अ .४१	१७	.२२		२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२१ शनि		४		१ .३६	१८	१९		— २९
	२२ रवि		५		२ .३२	१९	.१८		१
	२३ सोम		६		३ .३०	२०	.१८		२
↑	२४ मंगल		७		४ .३०	२१	.२०		३
शुक्ल वृश्चिक	२५ बुध		८		५ .३३	२२	.२४		४
↓	२६ गुरु		९	(शुक्ल पक्ष)	६ .३७	२३	.३०		५
	२७ शुक्र		१०		७ .४३	२४	.३८		६
	२८ शनि		११		८ .५१	२५	.४८		७
	२९ रवि		१२		९ .६०	२६	.५९		८
	— ३० सोम		१३		१० .६९	२७	.६९		९
	१ मंगल		१४		११ .७७	१	.७९		१०
	२ बुध		१५		१२ .८४	२	.८९		११
	३ गुरु	↑	१६	↑	१३ .९०	३	.९८		१२
	४ शुक्र	दिसम्बर	१७	मार्गशीर्ष	१४ .९४	...	....	↑	१३
	५ शनि		१८		पू .९६	४	.०४	रमजान	१४
	६ रवि	↓	१९		१ .९६	५	.०७		१५
	७ सोम		२०		२ .९४	६	.०९	↓	१६
	८ मंगल		२१	↓	३ .९०	७	.०९		१७
	९ बुध		२२		४ .८४	८	.०८		१८
शुक्ल ↑ धनु	१० गुरु		२३		५ .७७	{ ९	.०४		१९
↓						{ १०	.९९		
	११ शुक्र		२४		६ .६९	११	.९३		२०
	१२ शनि		२५		७ .६०	१२	.८७		२१
	१३ रवि		२६	(कृष्ण पक्ष)	८ .५०	१३	.८१		२२
	१४ सोम		२७		९ .४०	१४	.७४		२३
	१५ मंगल		२८		१० .३०	१५	.६७		२४
	१६ बुध		२९		११ .२१	१६	.६१		२५
	१७ गुरु		३०		१२ .१३	१७	.५६		२६
	१८ शुक्र	—	३१		१३ .०६	१८	.५३		२७
	१९ शनि	ज०	१		{ १४ .००	१९	.५१		२८
					{ अ .९६				

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—४५-४६	ईस्वी सन्	—१८७०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२६	शकाब्द	—१७९१	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९२६	हिजरी सन्	—१२८६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७०	वंगाब्द	— १२७५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२०	रवि	२		१	.९५	२०	.५०		२९
	२१	सोम	३		२	.९५	२१	.५२		— ३०
	२२	मंगल	४		३	.९७	२२	.५५		१
शुक्ल ↑	२३	बुध	५		...	.....	२३	.६०		२
धनु	२४	गुरु	६		४	.०२	२४	.६९		३
↓	२५	शुक्र	७	(शुक्ल पक्ष)	५	.०८	२५	.७८		४
	२६	शनि	८		६	.१५	२६	.८८		५
	२७	रवि	९		७	.२४	२७	.९९		६
	२८	सोम	१०		८	.३३	...	....		७
—	२९	मंगल	११		९	.४२	१	.०९		८
	१	बुध	१२		१०	.५०	२	.१९		९
	२	गुरु	१३		११	.५६	३	.२८		१०
	३	शुक्र	१४		१२	.५९	४	.३५		११
	४	शनि	१५		१३	.६०	५	.३९		१२
	५	रवि	↑ १६		१४	.६१	६	.४१		१३
	६	सोम	जनवरी १७	↑ पौष O	पू	.५८	७	.४२	↑	१४
	७	मंगल	१८		१	५४	८	.४१	शव्वाल	१५
	८	बुध	↓ १९	↓	२	.४९	९	.३८		१६
↑	९	गुरु	२०		३	.४२	१०	.३३	↓	१७
शुक्ल	१०	शुक्र	२१		४	.३२	११	.२७		१८
मकर	११	शनि	२२		५	.२२	१२	.२१		१९
↓	१२	रवि	२३		६	.१२	१३	.१४		२०
	१३	सोम	२४		७ / ८	.०३ / .९४	१४	.०७		२१
	१४	मंगल	२५	(कृष्ण पक्ष)	९	.८५	१५ / १६	.०० / .९४		२२
	१५	बुध	२६		१०	.७७	१७	.८९		२३
	१६	गुरु	२७		११	.७०	१८	.८६		२४
	१७	शुक्र	२८		१२	.६५	१९	.८३		२५
	१८	शनि	२९		१३	.६१	२०	.८२		२६
	१९	रवि	३०		१४	.५९	२१	.८३		२७
	२०	सोम	— ३१		अ	.५६	२२	.८६		२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२१	मंगल	१		१	.६१	२३	.९२		— २९
	२२	बुध	२		२	.६६	२४	.९९		१
	२३	गुरु	३		३	.७३	...	. . .		२
शुक्ल ↑	२४	शुक्र	४		४	.८१	२५	.०८		३
मकर	२५	शनि	५		५	.८९	२६	.१८		४
↓	२६	रवि	६	(शुक्ल पक्ष)	६	.९७	२७	.२९		५
	२७	सोम	७		..	....	१	.४०		६
	२८	मंगल	८		७	.०६	२	.५०		७
	२९	बुध	९		८	.१४	३	.५९		८
—	३०	गुरु	१०		९	.२०	४	.६५		९
	१	शुक्र	११		१०	.२३	५	.७०		१०
	२	शनि	↑ १२		११	.२४	६	.७४		११
	३	रवि	फरवरी १३		१२	.२४	७	.७५		१२
	४	सोम	१४		१३	.२१	८	.७४	↑	१३
	५	मंगल	↓ १५	↑	१४	.१६	९	.७१		१४
	६	बुध	१६	माघ	पू	.१०	१०	.६६	ज़िलक़ाद	१५
	७	गुरु	१७	↓	१ / २	.०३ / .९५	११	.६१	↓	१६
↑	८	शुक्र	१८		३	.८६	१२	.५५		१७
शुक्ल कुम्भ	९	शनि	१९		४	.७६	१३	.४८		१८
↓	१०	रवि	२०		५	.६६	१४	.४१		१९
	११	सोम	२१		६	.५६	१५	.३४		२०
	१२	मंगल	२२		७	.४७	१६	.२८		२१
	१३	बुध	२३		८	.३९	१७	.२३		२२
	१४	गुरु	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	.३१	१८	.१९		२३
	१५	शुक्र	२५		१०	.२६	१९	.१६		२४
	१६	शनि	२६		११	.२२	२०	.१४		२५
	१७	रवि	२७		१२	.२१	२१	.१५		२६
	१८	सोम	— २८		१३	.२१	२२	.१८		२७
	१९	मंगल	मार्च १		१४	.२४	२३	.२३		२८
	२०	बुध	२		अ	.२९	२४	.३०		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ४५–४६	ईस्वी सन्	— १८७०	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२६	शकाब्द	— १७९१–९२	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९२६	हिजरी सन्	— १२८६	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७०	बंगाब्द	— १२७५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी						सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२१ गुरु	३		१	.३५	२५	३८	— ३०								
२२ शुक्र	४		२	.४३	२६	.४८	१								
२३ शनि	५		३	.५१	२७	.५९	२								
शुक्ल ←कुम्भ→ २४ रवि	६		४	.६०	१	.७०	३								
२५ सोम	७		५	.६९	२	.८०	४								
२६ मंगल	८	(शुक्ल पक्ष)	६	.७६	३	.८९	५								
२७ बुध	९		७	.८१	४	.९६	६								
२८ गुरु	१०		८	.८४	...	....	७								
—२९ शुक्र	११		९	.८५	५	.०२	८								
१ शनि	१२		१०	.८४	६	०६	९								
२ रवि	१३		११	.८१	७	.०७	१०								
३ सोम	१४		१२	.७६	८	.०६	११								
४ मंगल	१५		१३	.७०	९	.०४	१२								
५ बुध	१६		१४	.६३	१०	.००	१३								
					११	.९५									
६ गुरु	←माघ→ १७	←फाल्गुन→	पू	.५४	१२	.८९	←ज़िल, हिज्जा→ १४								
७ शुक्र	१८		१	.४५	१३	.८२	१५								
८ शनि	१९		२	.३५	१४	.७५	१६								
९ रवि	२०		३	.२५	१५	.६९	१७								
शुक्ल ←मीन→ १० सोम	२१		४	.१५	१६	.६३	१८								
११ मंगल	२२		५	.०६	१७	.५७	१९								
			६	.९८											
१२ बुध	२३		७	.९०	१८	.५२	२०								
१३ गुरु	२४	(कृष्ण पक्ष)	८	.८५	१९	.४८	२१								
१४ शुक्र	२५		९	.८१	२०	.४७	२२								
१५ शनि	२६		१०	.८०	२१	.४८	२३								
१६ रवि	२७		११	.८०	२२	.५०	२४								
१७ सोम	२८		१२	.३३	२३	.५४	२५								
१८ मंगल	२९		१३	.८७	२४	.६०	२६								
१९ बुध	३०		१४	.९३	२५	.६८	२७								
२० गुरु	— ३१		...	...	२६	.७८	२८								
२१ शुक्र	१		अ	.०१	२७	.८९	२९								

नक्षत्र — १-अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—४६-४७	ईस्वी सन्	—१८७०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२७	शकाब्द	—१७९२	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९२६	हिजरी सन्	—१२८६-८७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७०-७१	बंगाब्द	—१२७५-७६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
शुक्ल ←मीन→	२२	शनि	२		१	.०९	...	....	— ३०
	२३	रवि	३		२	.१८	१	.००	१
	२४	सोम	४		३	.२६	२	.१०	२
	२५	मंगल	५		४	.३३	३	.१९	३
	२६	बुध	६		५	.३८	४	.२७	४
	२७	गुरु	७	(शुक्ल पक्ष)	६	.४१	५	.३४	५
	२८	शुक्र	८		७	.४२	६	.३८	६
	२९	शनि	९		८	.४१	७	.३९	७
	३०	रवि	१०		९	.३८	८	.३९	८
— --	३१	सोम	११		१०	.३३	९	.३७	९
	१	मंगल	१२		११	.२७	१०	.३४	१०
	२	बुध	१३		१२	.१९	११	.२९	११
	३	गुरु	१४		१३	११	१२	.२३	१२
	४	शुक्र	↑ १५		{ १४	.०१	१३	.१६	१३
			अप्रैल		पू	.९१			
	५	शनि	↓ १६	↑ चैत्र	१	.८१	१४	.०९	↑ मुहर्रम १४
	६	रवि	१७	↓	२	.७१	१५	.०२ }	↓ १५
							१६	.९६ }	
	७	सोम	१८		३	.६२	१७	.९०	१६
प्रमोद ↑ मेष	८	मंगल	१९		४	.५३	१८	.८५	१७
	९	बुध	२०		५	.४५	१९	.८१	१८
↓	१०	गुरु	२१		६	.३९	२०	.८०	१९
	११	शुक्र	२२		७	.३६	२१	.८०	२०
	१२	शनि	२३		८	.३४	२२	.८१	२१
	१३	रवि	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	.३३	२३	.८५	२२
	१४	सोम	२५		१०	.३६	२४	९१	२३
	१५	मंगल	२६		११	.४१	.	..	२४
	१६	बुध	२७		१२	.४७	२५	.००	२५
	१७	गुरु	२८		१३	.५५	२६	.०९	२६
	१८	शुक्र	२९		१४	.६३	२७	.१९	२७
	१९	शनि	३०		अ	.७१	१	.३०	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२०	रवि	१		१	.७९	२	.४०	२९
	२१	सोम	२		२	.८६	३	.५०	— ३०
	२२	मंगल	३		३	.९१	४	.५९	१
	२३	बुध	४		४	.९४	५	.६५	२
प्रमोद ↑	२४	गुरु	५		५	.९५	६	.६९	३
मेष	२५	शुक्र	६	(शुक्ल पक्ष)	६	.९४	७	.७१	४
↓	२६	शनि	७		७	.९१	८	.७१	५
	२७	रवि	८		८	.८६	९	.७०	६
	२८	सोम	९		९	.८०	१०	.६७	७
	२९	मंगल	१०		१०	.७२	११	.६२	८
	३०	बुध	११		११	.६३	१२	.५६	९
—	३१	गुरु	१२		१२	.५३	१३	.५०	१०
	१	शुक्र	↑ १३		१३	.४३	१४	.४४	११
	२	शनि	मई १४	↑	१४	.३३	१५	.३७	१२
	३	रवि	↓ १५	वैशाख	पू	.२३	१६	.३०	१३
	४	सोम	१६		१	.१३	१७	.२४	↑ १४
	५	मंगल	१७	↓	{ २	.०४	१८	.१८	सफर १५
					३	.९७			↓
	६	बुध	१८		४	.९१	१९	.१५	१६
	७	गुरु	१९		५	.८७	२०	.१३	१७
↑	८	शुक्र	२०		६	.८५	२१	.१२	१८
प्रमोद वृषभ	९	शनि	२१		७	.८५	२२	.१३	१९
	१०	रवि	२२		८	.८७	२३	.१६	२०
↓	११	सोम	२३		९	.९१	२४	.२२	२१
	१२	मंगल	२४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९७	२५	.३०	२२
	१३	बुध	२५		..	....	२६	.३९	२३
	१४	गुरु	२६		११	.०४	२७	.४९	२४
	१५	शुक्र	२७		१२	.१२	१	.५९	२५
	१६	शनि	२८		१३	.२१	२	.७०	२६
	१७	रवि	२९		१४	.२९	३	.८०	२७
	१८	सोम	— ३०		अ	.३६	४	.८९	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.८४ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.७६ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ४६–४७	ईस्वी सन्	— १८७०	सूर्य ग्रहण	—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२७	शकाब्द	— १७९२	चन्द्र ग्रहण	—	O
(ब) गुजराती	— १९२६	हिजरी सन्	— १२८७	पूर्णिमा	—	पू
कल्यब्द	— ४९७१	बंगाब्द	— १२७६	अमावस्या	—	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१९ मंगल	— ३१		१	.४१	५	.९६	— २९
२० बुध	१		२	.४३	...	...	१
२१ गुरु	२		३	४४	६	.००	२
२२ शुक्र	३		४	.४४	७	.०३	३
२३ शनि	४		५	.४१	८	.०५	४
प्रमोद ←वृषभ→ २४ रवि	५	(शुक्ल पक्ष)	६	.३६	९	.०३	५
२५ सोम	६		७	.३०	१०	.००	६
					११	.९६	
२६ मंगल	७		८	.२२	१२	.९०	७
२७ बुध	८		९	.१२	१३	.८४	८
२८ गुरु	९		१०	.०२	१४	.७८	९
			११	.९२			
२९ शुक्र	१०		१२	.८२	१५	.७१	१०
३० शनि	११		१३	.७२	१६	.६४	११
—३१ रवि	१२		१४	.६३	१७	.५७	१२
१ सोम	↑ १३	←ज्येष्ठ→	पू	.५४	१८	.५२	रबी-उल-अव्वल १३
२ मंगल	जून १४		१	.४६	१९	.४८	१४
३ बुध	↓ १५		२	.४०	२०	.४५	१५
४ गुरु	१६		३	.३६	२१	.४४	१६
५ शुक्र	१७		४	.३४	२२	.४५	१७
६ शनि	१८		५	.३३	२३	.४८	१८
प्रमोद ←मिथुन→ ७ रवि	१९		६	.३५	२४	.५३	१९
८ सोम	२०		७	.३९	२५	.६०	२०
९ मंगल	२१	(कृष्ण पक्ष)	८	.४५	२६	.६९	२१
१० बुध	२२		९	.५२	२७	.७९	२२
११ गुरु	२३		१०	.६०	१	.९०	२३
१२ शुक्र	२४		११	.६८	...	....	२४
१३ शनि	२५		१२	.७६	२	.०१	२५
१४ रवि	२६		१३	.८३	३	.११	२६
१५ सोम	२७		१४	.८८	४	.२०	२७
१६ मंगल	२८		अ	.९१	५	.२७	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१७ बुध	२९		१	९३	६	३२	२९
१८ गुरु	-- ३०		२	.९१	७	.३६	— ३०
१९ शुक्र	१		३	.८८	८	.३७	१
२० शनि	२		४	.८४	९	.३६	२
२१ रवि	३		५	.७८	१०	.३३	३
२२ सोम	४	(शुक्ल पक्ष)	६	.७०	११	.२९	४
२३ मंगल	५		७	.६०	१२	.२४	५
प्रमोद ←मिथुन→ २४ बुध	६		८	.५०	१३	.१८	६
२५ गुरु	७		९	.४०	१४	.१२	७
२६ शुक्र	८		१०	.३०	१५	.०५	८
					१६	.९८	
२७ शनि	९		११	.२०	१७	.९१	९
२८ रवि	१०		१२	.१०	१८	.८६	१०
२९ सोम	११		१३	.०२	१९	.८१	११
			१४	.९४			
३० मंगल	↑ १२	←आषाढ़→ O	पू	.८८	२०	.७८	रबी-उल-आखिर १२
३१ बुध	जुलाई १३		१	.८४	२१	.७७	१३
— ३२ गुरु	↓ १४		२	.८२	२२	.७७	१४
१ शुक्र	१५		३	.८१	२३	.८०	१५
२ शनि	१६		४	.८२	२४	.८४	१६
३ रवि	१७		५	.८६	२५	९१	१७
४ सोम	१८		६	.९२	२६	.९९	१८
५ मंगल	१९		७	.९९	...	...	१९
प्रमोद ←कर्क→ ६ बुध	२०	(कृष्ण पक्ष)	....	.....	२७	.०९	२०
७ गुरु	२१		८	.०७	१	.२०	२१
८ शुक्र	२२		९	.१६	२	.३१	२२
९ शनि	२३		१०	.२३	३	.४१	२३
१० रवि	२४		११	.२९	४	.५०	२४
११ सोम	२५		१२	.३४	५	.५७	२५
१२ मंगल	२६		१३	३८	६	.६३	२६
१३ बुध	२७		१४	.४०	७	.६७	२७
१४ गुरु	२८		अ	३९	८	.६९	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४६-४७	ईस्वी सन्	— १८७०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२७	शकाब्द	— १७९२	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९२६	हिजरी सन्	— १२८७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७१	बंगाब्द	— १२७६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	शुक्र	जुलाई २९		१	.३७	९	.६९	— २९
१६	शनि	३०		२	.३३	१०	.६६	१
१७	रवि	—३१		३	.२७	११	.६३	२
१८	सोम	१		४	.१९	१२	.५८	३
१९	मंगल	२		५	.१०	१३	.५२	४
२०	बुध	३	(शुक्ल पक्ष)	६	.००	१४	.४५	५
				७	.९०			
२१	गुरु	४		८	.८०	१५	.३८	६
२२	शुक्र	५		९	.७०	१६	.३२	७
प्रमोद ←कर्क→ २३	शनि	६		१०	.६०	१७	.२६	८
२४	रवि	७		११	.५१	१८	.२०	९
२५	सोम	८		१२	.४३	१९	.१५	↑ १०
२६	मंगल	९		१३	.३७	२०	.११	११
२७	बुध	१०		१४	.३३	२१	.०९	१२
२८	गुरु	११	↑	पू	.३१	२२	.१०	१३
२९	शुक्र	↑ १२		१	.३०	२३	.१२	जमादि-उल्-अव्वल १४
३०	शनि	अगस्त १३	←श्रावण→	२	.३१	२४	.१५	१५
— ३१	रवि	१४	↓	३	.३५	२५	.२१	१६
१	सोम	↓ १५		४	.४०	२६	.२९	↓ १७
२	मंगल	१६		५	.४८	२७	.३९	१८
३	बुध	१७		६	.५६	१	.५०	१९
४	गुरु	१८		७	.६५	२	.६०	२०
५	शुक्र	१९		८	.७३	३	.७०	२१
प्रमोद ←सिंह→ ६	शनि	२०		९	.८०	४	.८०	२२
७	रवि	२१		१०	.८५	५	.८९	२३
८	सोम	२२	(कृष्ण पक्ष)	११	.८९	६	.९५	२४
९	मंगल	२३		१२	.९०	७	.९९	२५
१०	बुध	२४		१३	.८९	...	....	२६
११	गुरु	२५		१४	.८७	८	.०१	२७
१२	शुक्र	२६		अ	.८३	९	.०१	२८
						१०	.९९	

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१३	शनि	↑ २७		१	.७८	११	.९७	२९
१४	रवि	अगस्त २८		२	.७०	१२	.९२	— ३०
१५	सोम	२९		३	.६०	१३	.८६	१
१६	मंगल	↓ ३०		४	.५०	१४	.७९	२
१७	बुध	— ३१		५	.४०	१५	.७२	३
१८	गुरु	१		६	.३०	१६	.६५	४
१९	शुक्र	२	(शुक्ल पक्ष)	७	.२०	१७	.५९	५
२०	शनि	३		८	.११	१८	.५३	६
२१	रवि	४		९	.०३	१९	.४८	७
प्रमोद ←सिंह→				१०	.९६			
२२	सोम	५		११	.८९	२०	.४५	८
२३	मंगल	६		१२	.८४	२१	.४३	९
२४	बुध	७		१३	.८२	२२	.४२	↑ १०
२५	गुरु	८		१४	.८१	२३	.४३	११
२६	शुक्र	९	↑	पू	.८३	२४	.४७	१२
२७	शनि	↑ १०		१	.८७	२५	.५२	जमादि-उल्-आखिर १३
२८	रवि	सितम्बर ११	←भाद्रपद→	२	.९३	२६	.६०	१४
२९	सोम	१२	↓	...	...	२७	.६९	१५
३०	मंगल	१३		३	.००	१	.७९	१६
— ३१	बुध	↓ १४		४	.०९	२	.९०	↓ १७
१	गुरु	१५		५	.१७	...	...	१८
२	शुक्र	१६		६	.२५	३	.०१	१९
३	शनि	१७		७	.३२	४	.११	२०
४	रवि	१८		८	.३७	५	.२०	२१
५	सोम	१९		९	.४१	६	.२६	२२
प्रमोद ←कन्या→ ६	मंगल	२०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४२	७	.३१	२३
७	बुध	२१		११	.४२	८	.३३	२४
८	गुरु	२२		१२	.४०	९	.३४	२५
९	शुक्र	२३		१३	.३७	१०	.३३	२६
१०	शनि	२४		१४	.३१	११	.३०	२७
११	रवि	२५		अ	.२३	१२	.२५	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—४६–४७	ईस्वी सन्	—१८७०	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२७	शकाब्द	—१७९२	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९२६–२७	हिजरी सन्	—१२८७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७१	बंगाब्द	—१२७६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१२	सोम	२६	१	.१४	१३	.१९	— २९
१३	मंगल	२७	२	.०५	१४	.१३	१
			३	.९५			
१४	बुध	सितम्बर २८	४	.८५	१५	.०७	२
१५	गुरु	२९	५	.७५	१६	.००	३
					१७	.९३	
१६	शुक्र	— ३०	(शुक्ल पक्ष) ६	.६५	१८	.८७	४
१७	शनि	१	७	.५७	१९	.८२	५
१८	रवि	२	८	.५०	२०	.७८	६
१९	सोम	३	९	.४४	२१	.७५	७
प्रमोद कन्या २०	मंगल	४	१०	.३९	२२	.७४	८
२१	बुध	५	११	.३७	२३	.७५	९
२२	गुरु	६	१२	३७	२४	.७८	१०
२३	शुक्र	७	१३	.३८	२५	.८४	११
२४	शनि	८	१४	.४२	२६	.९१	१२
२५	रवि	९	आश्विन पू	.४८	..	....	रजब १३
२६	सोम	१०	१	.५६	२७	.००	१४
२७	मंगल	११	२	.६५	१	.१०	१५
२८	बुध	अक्टूबर १२	३	.७३	२	२०	१६
२९	गुरु	१३	४	.८१	३	.३१	१७
३०	शुक्र	१४	५	.८८	४	.४१	१८
— ३१	शनि	१५	६	९४	५	.५०	१९
१	रवि	१६	७	.९८	६	.५७	२०
२	सोम	१७	....	....	७	.६२	२१
३	मंगल	१८	८	००	८	.६५	२२
४	बुध	१९	(कृष्ण पक्ष) ९	.००	९	.६७	२३
			१०	९७			
प्रमोद तुला ५	गुरु	२०	११	.९४	१०	.६६	२४
६	शुक्र	२१	१२	.८८	११	.६३	२५
७	शनि	२२	१३	.८१	१२	.५९	२६
८	रवि	२३	१४	.७२	१३	.५३	२७
९	सोम	२४	अ	.६३	१४	.४७	२८

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१०	मंगल	२५	१	.५३	१५	.४१	२९
११	बुध	२६	२	.४३	१६	.३४	— ३०
१२	गुरु	अक्टूबर २७	३	.३३	१७	.२७	१
१३	शुक्र	२८	४	.२४	१८	.२१	२
१४	शनि	२९	५	.१६	१९	.१६	३
१५	रवि	३०	६	.०९	२०	.११	४
१६	सोम	— ३१	(शुक्ल पक्ष) ७	.०३	२१	.०८	५
			८	.९८			
१७	मंगल	१	९	.९६	२२	.०६	६
१८	बुध	२	१०	.९६	२३	.०७	७
प्रमोद तुला १९	गुरु	३	११	.९८	२४	.०९	८
२०	शुक्र	४	...	....	२५	.१४	९
२१	शनि	५	१२	.०३	२६	.२१	१०
२२	रवि	६	१३	.०९	२७	.३०	११
२३	सोम	७	१४	.१६	१	.३९	१२
२४	मंगल	८	कार्तिक पू	.२५	२	.५०	शाबान १३
२५	बुध	९	१	.३४	३	.६१	१४
२६	गुरु	१०	२	.४२	४	.७२	१५
२७	शुक्र	११	३	.४९	५	.८१	१६
२८	शनि	नवम्बर १२	४	.५५	६	.८८	१७
२९	रवि	१३	५	५९	७	.९३	१८
— ३०	सोम	१४	६	.६२	८	.९७	१९
१	मंगल	१५	७	.६१	९	.९९	२०
२	बुध	१६	८	.५८	१०	.९८	२१
३	गुरु	१७	९	.५४	११	.९६	२२
४	शुक्र	१८	(कृष्ण पक्ष) १०	.४९	१२	.९२	२३
५	शनि	१९	११	.४२	१३	.८८	२४
प्रमोद वृश्चिक ६	रवि	२०	१२	.३४	१४	.८२	२५
७	सोम	२१	१३	.२५	१५	.७५	२६
८	मंगल	२२	१४	.१५	१६	.६८	२७
९	बुध	२३	अ	.०५	१७	.६१	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४६–४७	ईस्वी सन्	— १८७०–७१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२७	शकाब्द	— १७९२	चन्द्रग्रहण —	O
(ब) गुजराती	— १९२७	हिजरी सन्	— १२८७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७१	बंगाब्द	— १२७६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	बुध		२३		१ .९५	१७ .६१		२८
	१०	गुरु		२४		२ .८६	१८ .५५		— २९
	११	शुक्र	← नवम्बर →	२५		३ .७८	१९ .४९		१
	१२	शनि		२६		४ .७०	२० .४४		२
	१३	रवि		२७	(शुक्ल पक्ष)	५ .६४	२१ .४१		३
	१४	सोम		२८		६ .६०	२२ .३९		४
	१५	मंगल		२९		७ .५९	२३ .३९		५
	१६	बुध		—३०		८ .५९	२४ .४२		६
	१७	गुरु		१		९ .६१	२५ .४६		७
प्रमोद ← वृश्चिक →	१८	शुक्र		२		१० .६५	२६ .५२		८
	१९	शनि		३		११ .७२	२७ .६०		९
	२०	रवि		४		१२ .८०	१ .६९		१०
	२१	सोम		५		१३ .८८	२ .८०		११
	२२	मंगल		६		१४ .९७	३ .९१		१२
	२३	बुध		७		... .	... .		१३
	२४	गुरु		८	← मार्गशीर्ष →	पू .०६	४ .०२	← रमज़ान →	१४
	२५	शुक्र		९		१ .१३	५ .११		१५
	२६	शनि		१०		२ .१९	६ .१९		१६
	२७	रवि		११		३ .२३	७ .२५		१७
	२८	सोम	← दिसम्बर →	१२		४ .२५	८ .२९		१८
	—२९	मंगल		१३		५ .२४	९ .३१		१९
	१	बुध		१४		६ .२२	१० .३१		२०
	२	गुरु		१५		७ .१७	११ .२९		२१
	३	शुक्र		१६		८ .११	१२ .२६		२२
	४	शनि		१७		९ .०४ / १० .९६	१३ .२१		२३
	५	रवि		१८	(कृष्ण पक्ष)	११ .८७	१४ .१५		२४
प्रमोद ← धनु →	६	सोम		१९		१२ .७७	१५ .०९		२५
	७	मंगल		२०		१३ .६७	१६ .०२ / १७ .९५		२६
	८	बुध		२१		१४ .५७	१८ .८९		२७
	९	गुरु		२२		अ .४८	१९ .८३		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	शुक्र		२३		१ .४०	२० .६७		२९
	११	शनि		२४		२ .३४	२१ .७३		— ३०
	१२	रवि		२५		३ .२९	२२ .७१		१
	१३	सोम	← दिसम्बर →	२६		४ .२५	२३ .७२		२
	१४	मंगल		२७	(शुक्ल पक्ष)	५ .२४	२४ .७४		३
	१५	बुध		२८		६ .२४	२५ .७७		४
	१६	गुरु		२९		७ .२६	२६ .८३		५
	१७	शुक्र		३०		८ .३१	२७ .९०		६
	१८	शनि		— ३१		९ .३७	... . ..		७
प्रमोद ← धनु →	१९	रवि		१		१० .४५	१ .००		८
	२०	सोम		२		११ .५४	२ .१०		९
	२१	मंगल		३		१२ .६३	३ .२१		१०
	२२	बुध		४		१३ .७१	४ .३१		११
	२३	गुरु		५		१४ .७८	५ .४१		१२
	२४	शुक्र O		६		पू .८४	६ .५०		१३
	२५	शनि		७	← पौष →	१ .८७	७ .५७	← शव्वाल →	१४
	२६	रवि		८		२ .८९	८ .६१		१५
	२७	सोम		९		३ .८९	९ .६३		१६
	२८	मंगल		१०		४ .८७	१० .६४		१७
	— २९	बुध	← जनवरी →	११		५ .८२	११ .६३		१८
	१	गुरु		१२		६ .७६	१२ .६०		१९
	२	शुक्र		१३		७ .६९	१३ .५५		२०
	३	शनि		१४		८ .६१	१४ .४९		२१
	४	रवि		१५		९ .५१	१५ .४२		२२
	५	सोम		१६		१० .४१	१६ .३५		२३
प्रमोद ← मकर →	६	मंगल		१७	(कृष्ण पक्ष)	११ .३१	१७ .२८		२४
	७	बुध		१८		१२ .२२	१८ .२२		२५
	८	गुरु		१९		१३ .१३	१९ .१६		२६
	९	शुक्र		२०		१४ .०५ / अ .९९	२० .११		२७

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	—४६-४७	ईस्वी सन्	—१८७१	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२७	शकाब्द	—१७९२	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९२७	हिज़री सन्	—१२८७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७१	बंगाब्द	—१२७६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	शनि		२१		१	.९३	२१	.०७		२८
	११	रवि		२२		२	.८९	२२	.०५		— २९
	१२	सोम		२३		३	.८८	२३	.०४		१
	१३	मंगल	↑ जनवरी	२४		४	.८८	२४	.०५		२
	१४	बुध	जनवरी	२५	(शुक्ल पक्ष)	५	.९१	२५	.०८		३
	१५	गुरु	जनवरी	२६	(शुक्ल पक्ष)	६	.९६	२६	.१३		४
	१६	शुक्र	↓	२७	(शुक्ल पक्ष)	....	....	२७	.२१		५
	१७	शनि		२८	(शुक्ल पक्ष)	७	.०३	१	.३०		६
प्रमोद ↑ मकर	१८	रवि		२९		८	.११	२	.४०		७
प्रमोद मकर	१९	सोम		३०		९	.१९	३	.५१		८
प्रमोद मकर	२०	मंगल	—	३१		१०	.२८	४	.६२		९
प्रमोद ↓	२१	बुध		१		११	३६	५	.७२		१०
	२२	गुरु		२		१२	.४३	६	.८१		११
	२३	शुक्र		३		१३	.४९	७	.८८		१२
	२४	शनि		४	↑ माघ	१४	.५२	८	.९२	↑ जिलकाद	१३
	२५	रवि		५	माघ	पू	.५३	९	.९५	जिलकाद	१४
	२६	सोम		६	माघ	१	.५३	१०	.९६	जिलकाद	१५
	२७	मंगल		७	↓	२	.५०	११	.९६	↓	१६
	२८	बुध		८		३	.४६	१२	९३		१७
	२९	गुरु	↑ फरवरी	९		४	.३९	१३	.८८		१८
—	३०	शुक्र	फरवरी	१०		५	.३१	१४	.८२		१९
	१	शनि	फरवरी	११		६	.२३	१५	.७६		२०
	२	रवि	↓	१२		७	.१४	१६	.७०		२१
	३	सोम		१३	(कृष्ण पक्ष) {	८	०४	१७	.६३		२२
					(कृष्ण पक्ष) {	९	.९४				
प्रमोद ↑ कुम्भ	४	मंगल		१४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८४	१८	.५६		२३
प्रमोद कुम्भ	५	बुध		१५	(कृष्ण पक्ष)	११	.७५	१९	.५०		२४
प्रमोद ↓	६	गुरु		१६		१२	.६७	२०	.४४		२५
	७	शुक्र		१७		१३	.६१	२१	.४१		२६
	८	शनि		१८		१४	५६	२२	.३८		२७
	९	रवि		१९		अ	.५२	२३	.३६		२८

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	सोम		२०		१	५०	२४	.३७		२९
	११	मंगल		२१		२	.५०	२५	.३९		— ३०
	१२	बुध	↑ फरवरी	२२		३	.५३	२६	.४५		१
	१३	गुरु	फरवरी	२३		४	.५८	२७	.५२		२
	१४	शुक्र	फरवरी	२४	(शुक्ल पक्ष)	५	.६५	१	.६०		३
	१५	शनि	↓	२५	(शुक्ल पक्ष)	६	.७३	२	.७०		४
	१६	रवि		२६	(शुक्ल पक्ष)	७	.८२	३	.८१		५
	१७	सोम		२७	(शुक्ल पक्ष)	८	.९०	४	.९२		६
	१८	मंगल	—	२८		९	.९८	...	.....		७
प्रमोद ↑ कुम्भ	१९	बुध		१		...	...	५	.०२		८
प्रमोद कुम्भ	२०	गुरु		२		१०	.०५	६	.११		९
प्रमोद कुम्भ	२१	शुक्र		३		११	.१०	७	.१८		१०
प्रमोद ↓	२२	शनि		४		१२	.१४	८	.२४		११
	२३	रवि		५	↑ फाल्गुन	१३	.१५	९	.२७		१२
	२४	सोम		६	फाल्गुन	१४	.१४	१०	.२९	↑ जिलहिज्ज	१३
	२५	मंगल		७	फाल्गुन	पू	.११	११	.२८	जिलहिज्ज	१४
	२६	बुध		८	फाल्गुन	१	.०७	१२	.२६	जिलहिज्ज	१५
	२७	गुरु		९	↓ {	२	.००	१३	.२२	जिलहिज्ज	१६
			↑ मार्च		{	३	.९२			↓	
	२८	शुक्र	मार्च	१०		४	.८४	१४	.१६		१७
	२९	शनि	मार्च	११		५	७४	१५	.१०		१८
—	३०	रवि	↓	१२		६	.६४	१६	.०४ }		१९
								१७	.९७ }		
	१	सोम		१३		७	.५४	१८	९०		२०
	२	मंगल		१४	(कृष्ण पक्ष)	८	.४४	१९	.८३		२१
प्रमोद ↑ मीन	३	बुध		१५	(कृष्ण पक्ष)	९	.३५	२०	.७८		२२
प्रमोद मीन	४	गुरु		१६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.२६	२१	.७४		२३
प्रमोद ↓	५	शुक्र		१७		११	.२०	२२	.७१		२४
	६	शनि		१८		१२	.१५	२३	.६९		२५
	७	रवि		१९		१३	.१२	२४	.६९		२६
	८	सोम		२०		१४	.१०	२५	.७२		२७
	९	मंगल		२१		अ	.१०	२६	.७६		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४७-४८	ईस्वी सन्	— १८७१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२८	शकाब्द	— १७९३	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९२७	हिजरी सन्	— १२८७–८८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७१–७२	बंगाब्द	— १२७६–७७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	बुध		२२		१	.१३	२७	.८२	—	२९
	११	गुरु		२३		२	.१८	१	.९०		१
	१२	शुक्र		२४		३	.२४	...	....		२
	१३	शनि		२५		४	.३२	२	.००		३
	१४	रवि	मार्च	२६		५	.४१	३	.१०		४
	१५	सोम		२७	(शुक्ल पक्ष)	६	.४९	४	.२१		५
	१६	मंगल		२८		७	.५७	५	.३२		६
	१७	बुध		२९		८	.६३	६	.४१		७
	१८	गुरु		३०		९	.६८	७	.४९		८
	१९	शुक्र	—	३१		१०	.७२	८	.५५		९
प्रमोद मीन	२०	शनि		१		११	.७३	९	.५९		१०
	२१	रवि		२		१२	.७२	१०	.६१		११
	२२	सोम		३		१३	.६८	११	.६१		१२
	२३	मंगल		४		१४	.६३	१२	.५९		१३
	२४	बुध		५		पू	.५७	१३	५५		१४
	२५	गुरु		६	चैत्र	१	.५०	१४	.५१	मुहर्रम	१५
	२६	शुक्र		७		२	.४१	१५	.४५		१६
	२७	शनि		८		३	.३१	१६	.३८		१७
	२८	रवि		९		४	.२१	१७	.३१		१८
	२९	सोम		१०		५	.११	१८	.२४		१९
——	३०	मंगल	अप्रैल	११		{ ६	.०१	१९	.१८		२०
						७	.९१				
	१	बुध		१२		८	.८३	२०	.१२		२१
	२	गुरु		१३		९	.७६	२१	.०७		२२
	३	शुक्र		१४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७१	२२	.०३		२३
प्रजापति मेष	४	शनि		१५		११	.६७	२३	.०१		२४
	५	रवि		१६		१२	.६५	२४	.०१		२५
	६	सोम		१७		१३	.६६	२५	.०३		२६
	७	मंगल		१८		१४	.६८	२६	.०७		२७
	८	बुध		१९		अ	.७३	२७	.१३		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	गुरु		२०		१	.७९	१	.२१		२९
	१०	शुक्र		२१		२	.८७	२	.३०	—	३०
	११	शनि		२२		३	.९५	३	.४१		१
	१२	रवि		२३		...	...	४	.५२		२
	१३	सोम	अप्रैल	२४	(शुक्ल पक्ष)	४	.०३	५	.६२		३
	१४	मंगल		२५		५	.११	६	.७२		४
	१५	बुध		२६		६	.१८	७	.८०		५
	१६	गुरु		२७		७	.२३	८	.८७		६
	१७	शुक्र		२८		८	.२७	९	.९१		७
	१८	शनि		२९		९	.२८	१०	.९३		८
	१९	रवि	—	३०		१०	.२६	११	.९३		९
प्रजापति मेष	२०	सोम		१		११	.२३	१२	.९२		१०
	२१	मंगल		२		१२	.१७	१३	.८९		११
	२२	बुध		३		१३	.१०	१४	.८४		१२
	२३	गुरु		४	वैशाख	{ १४	.०३	१५	.७८		१३
						पू	.९४				
	२४	शुक्र		५		१	.८४	१६	.७२	सफर	१४
	२५	शनि		६		२	.७४	१७	.६६		१५
	२६	रवि		७		३	.६४	१८	.५९		१६
	२७	सोम		८		४	.५४	१९	.५२		१७
	२८	मंगल	मई	९		५	.४४	२०	.४६		१८
	२९	बुध		१०		६	.३५	२१	.४०		१९
	३०	गुरु		११		७	.२८	२२	.३६		२०
—	३१	शुक्र		१२		८	.२३	२३	.३४		२१
	१	शनि		१३	(कृष्ण पक्ष)	९	.२०	२४	.३४		२२
	२	रवि		१४		१०	.१८	२५	.३५		२३
प्रजापति वृषभ	३	सोम		१५		११	.१७	२६	.३८		२४
	४	मंगल		१६		१२	.१९	२७	.४४		२५
	५	बुध		१७		१३	.२४	१	.५१		२६
	६	गुरु		१८		१४	.३०	२	.६१		२७
	७	शुक्र		१९		अ	.३८	३	.७१		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल १२.१२ (सूर्य सि०), अप्रैल १२.०२ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द —४७-४८	ईस्वी सन् —१८७१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९२८	शकाब्द —१७९३	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती —१९२७	हिजरी सन् —१२८८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९७२	बंगाब्द —१२७७	अमावस्या —	अ

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक (सौर गणनानुसारी)	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
८	शनि	२०		१	.४६	४	.८१	— २९
९	रवि	२१		२	.५४	५	.९२	१
१०	सोम	२२		३	.६२	...	....	२
११	मंगल	२३		४	.६९	६	.०२	३
१२	बुध	२४	(शुक्ल पक्ष)	५	.७४	७	.११	४
१३	गुरु	मई २५		६	.७६	८	.१८	५
१४	शुक्र	२६		७	.७८	९	.२३	६
१५	शनि	२७		८	.७६	१०	.२५	७
१६	रवि	२८		९	.७३	११	.२६	८
१७	सोम	२९		१०	.६८	१२	.२५	९
१८	मंगल	३०		११	६२	१३	.२२	१०
प्रजापति वृषभ १९	बुध	— ३१		१२	.५३	१४	.१८	११
२०	गुरु	१		१३	.४३	१५	.१२	१२
२१	शुक्र	२		१४	.३३	१६	.०६	१३
						१७	.९९	रबी-उल-अव्वल
२२	शनि	३	ज्येष्ठ	पू	.२३	१८	.९२	१४
२३	रवि	४		१	.१३	१९	.८६	१५
२४	सोम	५		२	.०३	२०	.८०	१६
				३	.९४			
२५	मंगल	६		४	.८६	२१	.७४	१७
२६	बुध	७		५	७८	२२	.६९	१८
२७	गुरु	८		६	.७२	२३	.६७	१९
२८	शुक्र	जून ९		७	.६८	२४	.६६	२०
२९	शनि	१०		८	६६	२५	.६७	२१
३०	रवि	११	(कृष्ण पक्ष)	९	.६६	२६	.७०	२२
— ३१	सोम	१२		१०	.६८	२७	.७५	२३
१	मंगल	१३		११	.७२	१	.८२	२४
२	बुध	१४		१२	.७८	२	.९१	२५
प्रजापति मिथुन ३	गुरु	१५		१३	.८५	...	....	२६
४	शुक्र	१६		१४	९३	३	.०१	२७
५	शनि	१७		....	....	४	.११	२८
६	रवि ●	१८		अ	.०२	५	.२२	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक (सौर गणनानुसारी)	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष (चन्द्र गणनानुसारी)	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
७	सोम	१९		१	.१०	६	.३३	— ३०
८	मंगल	२०		२	.१७	७	.४२	१
९	बुध	२१		३	.२२	८	.४९	२
१०	गुरु	२२		४	.२५	९	.५४	३
११	शुक्र	२३	(शुक्ल पक्ष)	५	.२६	१०	.५७	४
१२	शनि	२४		६	.२४	११	.५९	५
१३	रवि	जून २५		७	.२१	१२	.५८	६
१४	सोम	२६		८	.१६	१३	.५५	७
१५	मंगल	२७		९	.१०	१४	.५१	८
१६	बुध	२८		१०	.०२	१५	.४६	९
				११	.९३			
प्रजापति मिथुन १७	गुरु	२९		१२	.८३	१६	.४०	१०
१८	शुक्र	— ३०		१३	.७३	१७	.३४	११
१९	शनि	१		१४	.६२	१८	.२६	१२
२०	रवि O	२	आषाढ़	पू	.५२	१९	.१९	१३
२१	सोम	३		१	.४२	२०	.१३	१४
२२	मंगल	४		२	.३३	२१	.०७	१५
२३	बुध	५		३	.२६	२२	.०३	रबी-उल-आखिर १६
२४	गुरु	६		४	.२०	२३	.००	१७
						२४	.९९	
२५	शुक्र	७		५	.१६	२५	.९९	१८
२६	शनि	जुलाई ८		६	.१४	...	....	१९
२७	रवि	९		७	.१४	२६	.०१	२०
२८	सोम	१०		८	.१५	२७	०६	२१
२९	मंगल	११	(कृष्ण पक्ष)	९	.१९	१	.१३	२२
३०	बुध	१२		१०	.२६	२	.२१	२३
३१	गुरु	१३		११	.३३	३	.३१	२४
— ३२	शुक्र	१४		१२	.४१	४	.४२	२५
प्रजापति कर्क १	शनि	१५		१३	.४९	५	.५३	२६
२	रवि	१६		१४	.५७	६	.६३	२७
३	सोम	१७		अ	.६४	७	.७२	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ४७-४८	ईस्वी सन्	— १८७१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२८	शकाब्द	— १७९३	चन्द्रग्रहण —	०
(ब) गुजराती	— १९२७	हिजरी सन्	— १२८८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७२	बंगाब्द	— १२७७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	४	मंगल		१८		१	.६९	८	.८०	—	२९
	५	बुध		१९		२	.७३	९	.८५		१
	६	गुरु		२०		३	.७४	१०	.८९		२
	७	शुक्र		२१		४	.७२	११	.९१		३
	८	शनि		२२	(शुक्ल पक्ष)	५	.६९	१२	.९१		४
	९	रवि	↑	२३		६	.६५	१३	.८८		५
	१०	सोम	जुलाई	२४		७	.५८	१४	.८४		६
	११	मंगल		२५		८	.५०	१५	.७९		७
	१२	बुध	↓	२६		९	.४१	१६	.७३		८
	१३	गुरु		२७		१०	.३१	१७	.६७		९
	१४	शुक्र		२८		११	.२१	१८	.६०		१०
	१५	शनि		२९		१२	.११	१९	.५३		११
	१६	रवि		३०		{ १३	.०१	२०	.४७	↑	१२
प्रजापति ↑						{ १४	.९१				
←कर्क→	१७	सोम	—	३१	↑	पू	.८२	२१	.४२	जमादि-उल-अव्वल	१३
	१८	मंगल		१	श्रावण	१	.७४	२२	.३७		१४
	१९	बुध		२		२	.६८	२३	.३३		१५
	२०	गुरु		३	↓	३	.६४	२४	.३१		१६
	२१	शुक्र		४		४	.६२	२५	.३१		१७
	२२	शनि		५		५	.६२	२६	.३४	↓	१८
	२३	रवि		६		६	.६४	२७	.३८		१९
	२४	सोम	↑	७		७	.६७	१	.४३		२०
	२५	मंगल	अगस्त	८		८	.७३	२	.५१		२१
	२६	बुध		९		९	.८०	३	.६१		२२
	२७	गुरु	↓	१०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८९	४	.७२		२३
	२८	शुक्र		११		११	.९८	५	.८३		२४
	२९	शनि		१२		...	.. .	६	.९३		२५
	३०	रवि		१३		१२	.०५	...	....		२६
प्रजापति सिंह	३१	सोम		१४		१३	.१२	७	.०२		२७
	१	मंगल		१५		१४	.१८	८	.१०		२८
	२	बुध		१६		अ	.२१	९	.१६		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३	गुरु		१७		१	.२३	१०	.२१	—	३०
	४	शुक्र		१८		२	.२२	११	.२३		१
	५	शनि		१९		३	.१९	१२	.२३		२
	६	रवि		२०		४	.१५	१३	.२१		३
	७	सोम		२१	(शुक्ल पक्ष)	५	.०८	१४	.१८		४
	८	मंगल		२२	{	६	.००	१५	.१४		५
			↑		{	७	.९१				
	९	बुध	अगस्त	२३		८	.८१	१६	.०८		६
	१०	गुरु		२४		९	.७१	१७	.०१ }		७
			↓					१८	.९४ }		
	११	शुक्र		२५		१०	.६१	१९	.८७		८
	१२	शनि		२६		११	.५१	२०	.८१		९
	१३	रवि		२७	↑	१२	.४२	२१	.७५	↑	१०
प्रजापति ↑	१४	सोम		२८	भाद्रपद	१३	.३३	२२	.७०	जमादि-उल-आखिर	११
←सिंह	१५	मंगल		२९		१४	.२५	२३	.६६		१२
	१६	बुध		३०		पू	.१९	२४	.६४		१३
	१७	गुरु	—	३१	(अधिक)	१	.१५	२५	.६४		१४
	१८	शुक्र		१		२	.१३	२६	.६५		१५
	१९	शनि		२		३	.१४	२७	.६९		१६
	२०	रवि		३	↓	४	.१६	१	.७४	↓	१७
	२१	सोम		४		५	.२०	२	.८२		१८
	२२	मंगल	↑	५		६	.२५	३	.९१		१९
	२३	बुध		६		७	.३१	..	...		२०
	२४	गुरु	सितम्बर	७		८	.३९	४	.०१		२१
	२५	शुक्र		८		९	.४८	५	.१२		२२
	२६	शनि	↓	९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५६	६	.२३		२३
	२७	रवि		१०		११	.६४	७	.३३		२४
	२८	सोम		११		१२	.७०	८	.४१		२५
	२९	मंगल		१२		१३	.७४	९	.४८		२६
	३०	बुध		१३		१४	.७६	१०	.५३		२७
—	३१	गुरु		१४		अ	.७४	११	.५५		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —४७–४८	ईस्वी सन् —१८७१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९२८	शकाब्द —१७९३	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती —१९२७	हिजरी सन् —१२८८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९७२	वंगाब्द —१२७७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	शुक्र	१५		१	.७१	१२	.५६	— २९
२	शनि	१६		२	.६७	१३	.५४	१
३	रवि	१७		३	.६१	१४	.५१	२
४	सोम	१८		४	.५३	१५	.४७	३
५	मंगल	१९	(शुक्ल पक्ष)	५	.४५	१६	.४२	४
६	बुध	२०		६	.३५	१७	.३५	५
७	गुरु	२१ ↑		७	.२५	१८	.२८	६
८	शुक्र	सितम्बर २२		८	.१५	१९	.२१	७
९	शनि	२३		{ ९	.०५	२०	.१५	८
				{ १०	.९५			
१०	रवि	↓ २४		११	८७	२१	.०९	९
११	सोम	२५		१२	.७९	२२	.०३ }	१०
						२३	.९९ }	
१२	मंगल	२६	↑	१३	.७४	२४	.९७	११
प्रजापति ←कन्या→ १३	बुध	२७	भाद्रपद	१४	.७०	२५	.९६	↑ १२
१४	गुरु	२८		पू	.६८	२६	.९७	रज्जब १३
१५	शुक्र	२९	(शुद्ध)	१	.६७	...	....	१४
१६	शनि	— ३०		२	.६९	२७	.००	↓ १५
१७	रवि	१		३	.७३	१	.०५	१६
१८	सोम	२	↓	४	७८	२	.१२	१७
१९	मंगल	३		५	.८६	३	.२२	१८
२०	बुध	४		६	.९५	४	.३२	१९
२१	गुरु	५		....	.	५	.४२	२०
२२	शुक्र	↑ ६		७	.०४	६	.५३	२१
२३	शनि	अक्टूबर ७		८	१२	७	.६३	२२
२४	रवि	८	(कृष्ण पक्ष)	९	.१९	८	.७२	२३
२५	सोम	↓ ९		१०	२५	९	.७९	२४
२६	मंगल	१०		११	.२९	१०	.८४	२५
२७	बुध	११		१२	.३२	११	.८७	२६
२८	गुरु	१२		१३	.३०	१२	.८८	२७
२९	शुक्र	१३		१४	.२८	१३	.८८	२८
३०	शनि	१४		अ	.२४	१४	८५	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— ३१	रवि	१५		१	.१८	१५	.८१	— ३०
१	सोम	१६		२	.१०	१६	.७५	१
२	मंगल	१७		{ ३	.०१	१७	.६९	२
				{ ४	.९१			
३	बुध	१८	(शुक्ल पक्ष)	५	.८१	१८	.६३	३
४	गुरु	१९		६	.७१	१९	.५६	४
५	शुक्र	२०		७	.६२	२०	.४९	५
६	शनि	↑ २१		८	.५३	२१	.४२	६
७	रवि	अक्टूबर २२		९	.४५	२२	.३७	७
८	सोम	२३		१०	.३७	२३	.३३	८
९	मंगल	↓ २४		११	.३१	२४	.३०	९
१०	बुध	२५		१२	.२७	२५	.२८	१०
११	गुरु	२६		१३	.२६	२६	.२९	११
१२	शुक्र	२७	↑	१४	.२६	२७	.३१	१२
प्रजापति ←तुला→ १३	शनि	२८	आश्विन	पू	.२८	१	.३६	↑ १३
१४	रवि	२९		१	.३२	२	.४३	शाबान १४
१५	सोम	३०	↓	२	.३८	३	.५२	१५
१६	मंगल	— ३१		३	.४६	४	.६१	↓ १६
१७	बुध	१		४	.५४	५	.७२	१७
१८	गुरु	२		५	.६३	६	.८३	१८
१९	शुक्र	३		६	.७१	७	.९४	१९
२०	शनि	४		७	.७९	...	....	२०
२१	रवि	↑ ५		८	.८५	८	.०३	२१
२२	सोम	नवम्बर ६		९	.८९	९	१०	२२
२३	मंगल	७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९१	१०	.१५	२३
२४	बुध	↓ ८		११	.९०	११	.१९	२४
२५	गुरु	९		१२	.८८	१२	.२१	२५
२६	शुक्र	१०		१३	.८४	१३	.२०	२६
२७	शनि	११		१४	.७८	१४	.१८	२७
२८	रवि	१२		अ	.७०	१५	.१४	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—४७-४८	ईस्वी सन्	—१८७१-७२	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२८	शकाब्द	—१७९३	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९२८	हिजरी सन्	—१२८८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७२	बंगाब्द	—१२७७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२९	सोम		१३		१	.६१	१६	.०९	—	२९
	— ३०	मंगल		१४		२	.५२	१७	.०३		१
								१८	.९७		
	१	बुध		१५		३	.४२	१९	.९०		२
	२	गुरु		१६		४	.३२	२०	.८३		३
	३	शुक्र		१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.२२	२१	.७६		४
	४	शनि		१८		६	.१४	२२	.७०		५
	५	रवि		१९		७	.०६	२३	.६६		६
						८	.९९				
	६	सोम	↑	२०		९	.९३	२४	.६३		७
	७	मंगल	नवम्बर	२१		१०	.८९	२५	.६१		८
	८	बुध	↓	२२		११	८८	२६	.६१		९
	९	गुरु		२३		१२	.८८	२७	.६३		१०
	१०	शुक्र		२४		१३	.९०	१	.६८		११
	११	शनि		२५	↑	१४	.९५	२	.७४	↑	१२
प्रजापति ↑	१२	रवि		२६		...	....	३	.८२		१३
वृश्चिक	१३	सोम		२७	कार्तिक	पू	.०१	४	.९१	रमजान	१४
↓	१४	मंगल		२८		१	.०९	...	....	↓	१५
	१५	बुध		२९	↓	२	.१८	५	.०२		१६
	१६	गुरु		— ३०		३	.२७	६	.१३		१७
	१७	शुक्र		१		४	.३५	७	.२४		१८
	१८	शनि		२		५	.४२	८	३३		१९
	१९	रवि		३		६	.४८	९	.४१		२०
	२०	सोम		४		७	.५२	१०	.४७		२१
	२१	मंगल	↑	५		८	.५४	११	.५१		२२
	२२	बुध	दिसम्बर	६	(कृष्ण पक्ष)	९	.५३	१२	.५३		२३
	२३	गुरु		७		१०	.५१	१३	.५३		२४
	२४	शुक्र	↓	८		११	.४६	१४	.५१		२५
	२५	शनि		९		१२	.४०	१५	.४७		२६
	२६	रवि		१०		१३	.३२	१६	.४२		२७
	२७	सोम		११		१४	.२४	१७	.३७		२८
	२८	मंगल	●	१२		अ	.१५	१८	.३०		२९

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	— २९	बुध		१३		{ १	.०५	१९	.२३	—	३०
						२	.९५				
	१	गुरु		१४		३	.८५	२०	.१६		१
	२	शुक्र		१५		४	.७६	२१	.१०		२
	३	शनि		१६		५	.६८	२२	.०४		३
					(शुक्ल पक्ष)			२३	.९९		
	४	रवि		१७		६	.६१	२४	.९६		४
	५	सोम		१८		७	.५६	२५	.९३		५
	६	मंगल	↑	१९		८	.५३	२६	.९३		६
	७	बुध	दिसम्बर	२०		९	.५१	२७	.९५		७
	८	गुरु		२१		१०	.५३	१	.९९		८
	९	शुक्र	↓	२२		११	.५५	...	....		९
	१०	शनि		२३		१२	.५९	२	.०५		१०
	११	रवि		२४	↑	१३	.६६	३	.१२		११
प्रजापति ↑	१२	सोम		२५		१४	.७४	४	.२१	↑	१२
धनु	१३	मंगल		२६	मार्गशीर्ष	पू	.८३	५	.३२	शव्वाल	१३
↓	१४	बुध		२७		१	.९२	६	.४३		१४
	१५	गुरु		२८	↓	..	....	७	.५४	↓	१५
	१६	शुक्र		२९		२	.००	८	.६३		१६
	१७	शनि		३०		३	.०७	९	.७१		१७
	१८	रवि		— ३१		४	.१३	१०	.७८		१८
	१९	सांम		१		५	.१७	११	.८३		१९
	२०	मंगल		२		६	.१८	१२	.८५		२०
	२१	बुध		३		७	.१७	१३	.८५		२१
	२२	गुरु	↑	४		८	.१५	१४	.८४		२२
	२३	शुक्र	जनवरी	५	(कृष्ण पक्ष)	९	.११	१५	.८१		२३
	२४	शनि		६		{ १०	.०५	१६	.७७		२४
			↓			११	.९८				
	२५	रवि		७		१२	.८९	१७	.७१		२५
	२६	सोम		८		१३	.७९	१८	६४		२६
	२७	मंगल		९		१४	.६९	१९	.५७		२७
	२८	बुध		१०		अ	.५९	२०	.५०		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ४७-४८	ईस्वी सन् — १८७२		सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२८	शकाब्द — १७९३		चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९२८	हिजरी सन् — १२८८		पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७२	बंगाब्द — १२७७		अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२९	गुरु	११		१	.५०	२१	.४४	— २९
—३०	शुक्र	१२		२	.४१	२२	.३८	१
१	शनि	१३		३	.३३	२३	.३३	२
२	रवि	१४		४	.२६	२४	.२९	३
३	सोम	१५		५	.२१	२५	.२६	४
४	मंगल	१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.१८	२६	.२६	५
५	बुध	१७		७	.१६	२७	.२७	६
६	गुरु	१८		८	.१७	१	.३०	७
७	शुक्र	↑ १९		९	.२०	२	.३५	८
८	शनि	जनवरी २०		१०	.२५	३	.४२	९
९	रवि	२१		११	.३२	४	.५२	१०
१०	सोम	↓ २२		१२	.४०	५	.६२	११
११	मंगल	२३		१३	.४९	६	.७३	१२
१२	बुध	२४		१४	.५८	७	.८३	१३
१३	गुरु	२५	↑	पू	.६६	८	.९३	↑ १४
१४	शुक्र	२६	पौष	१	.७३	...	....	जिलकाद १५
प्रजापति ↑ १५	शनि	२७	↓	२	.७८	९	.०२	१६
मकर १६	रवि	२८		३	.८१	१०	.१०	↓ १७
↓ १७	सोम	२९		४	.८३	११	.१४	१८
१८	मंगल	३०		५	.८२	१२	.१७	१९
१९	बुध	— ३१		६	.७९	१३	.१८	२०
२०	गुरु	१		७	.७४	१४	.१७	२१
२१	शुक्र	२	(कृष्ण पक्ष)	८	.६७	१५	.१५	२२
२२	शनि	३		९	.६०	१६	.१०	२३
२३	रवि	↑ ४		१०	.५२	१७	.०५ }	२४
						१८	.९८ }	
२४	सोम	फरवरी ५		११	.४२	१९	.९१	२५
२५	मंगल	↓ ६		१२	.३२	२०	.८४	२६
२६	बुध	७		१३	.२२	२१	.७८	२७
२७	गुरु	८		१४	.१२	२२	.७२	२८
२८	शुक्र	९		अ	.०३	२३	.६६	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२८	शुक्र	९		१	.९५	२३	.६६	२९
— २९	शनि	१०		२	.८८	२४	.६२	— ३०
१	रवि	११		३	.८४	२५	.६०	१
२	सोम	१२		४	.८१	२६	.५९	२
३	मंगल	१३		५	.७९	२७	.५९	३
४	बुध	१४	(शुक्ल पक्ष)	६	.८०	१	.६१	४
५	गुरु	१५		७	.८४	२	.६६	५
६	शुक्र	१६		८	.८९	३	.७३	६
७	शनि	१७		९	.९५	४	.८२	७
८	रवि	↑ १८		....	.....	५	.९२	८
९	सोम	फरवरी १९		१०	.०३	...	....	९
१०	मंगल	२०		११	.११	६	.०३	१०
११	बुध	↓ २१		१२	.२०	७	.१३	११
१२	गुरु	२२		१३	.२८	८	.२३	↑ १२
१३	शुक्र	२३	↑	१४	.३५	९	.३२	जिल हिज्ज १३
प्रजापति ↑ १४	शनि	२४	माघ	पू	.४१	१०	.४०	१४
कुम्भ १५	रवि	२५	↓	१	.४४	११	.४६	१५
↓ १६	सोम	२६		२	.४५	१२	.४९	↓ १६
१७	मगल	२७		३	.४३	१३	.५०	१७
१८	बुध	२८		४	.४१	१४	५०	१८
१९	गुरु	— २९		५	.३६	१५	.४८	१९
२०	शुक्र	१		६	.२९	१६	.४४	२०
२१	शनि	२	(कृष्ण पक्ष)	७	.२२	१७	.३८	२१
२२	रवि	३		८	.१३	१८	.३२	२२
२३	सोम	↑ ४		{ ९	.०३	१९	.२६	२३
				{ १०	.९३			
२४	मंगल	मार्च ५		११	.८३	२०	.१९	२४
२५	बुध	↓ ६		१२	.७४	२१	.१२	२५
२६	गुरु	७		१३	६५	२२	.०५	२६
२७	शुक्र	८		१४	.५७	२३	.०० }	२७
						२४	.९६ }	
२८	शनि	९		अ	.५०	२५	.९३	२८

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—४७–४८	ईस्वी सन्	—१८७२	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२८	शकाब्द	—१७९३–९४	चन्द्र ग्रहण —	०
(ब) गुजराती	—१९२८	हिजरी सन्	—१२८८–८९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७२	बंगाब्द	— १२७७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२९	रवि	१०		१	.४५	२६	.९१	— २९
३०	सोम	११		२	.४१	२७	.९१	१
— ३१	मंगल	१२		३	.४०	१	.९३	२
१	बुध	१३		४	.४१	२	.९७	३
२	गुरु	१४		५	.४४	...	....	४
३	शुक्र	१५	(शुक्ल पक्ष)	६	.४८	३	.०४	५
४	शनि	१६		७	.५५	४	.१२	६
५	रवि	१७		८	.६३	५	.२२	७
६	सोम	१८		९	.७२	६	.३२	८
७	मंगल	१९	↑ माघ ↓	१०	.८१	७	.४३	९
८	बुध	२०		११	.८९	८	.५४	१०
९	गुरु	२१		१२	.९५	९	.६४	११
१०	शुक्र	२२		...	....	१०	.७१	१२
११	शनि	२३		१३	.००	११	.७७	१३
१२	रवि	२४	↑ फाल्गुन ↓	१४	.०३	१२	.८१	↑ मुहर्रम ↓ १४
१३	सोम	२५		पू	.०४	१३	.८३	१५
प्रजापति ← मीन → १४	मंगल	२६		{ १ / २	.०२ / .९९	१४	.८३	१६
१५	बुध	२७		३	.९४	१५	.८१	१७
१६	गुरु	२८		४	.८८	१६	.७७	१८
१७	शुक्र	२९		५	.८०	१७	.७२	१९
१८	शनि	३०		६	.७१	१८	६६	२०
१९	रवि	— ३१		७	.६१	१९	.६०	२१
२०	सोम	१		८	.५१	२०	.५३	२२
२१	मंगल	२	(कृष्ण पक्ष)	९	.४१	२१	.४६	२३
२२	बुध	३	↑ चैत्र ↓	१०	.३१	२२	.३९	२४
२३	गुरु	४		११	.२२	२३	.३३	२५
२४	शुक्र	५		१२	.१४	२४	.२९	२६
२५	शनि	६		१३	.०७	२५	.२५	२७
२६	रवि	७		{ १४ / अ	.०२ / .९८	२६	.२३	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ४८–४९	ईस्वी सन्	— १८७२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२९	शकाब्द	— १७९४	चन्द्र ग्रहण	— ○
(ब) गुजराती	— १९२८	हिजरी सन्	— १२८९	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७२–७३	बंगाब्द	— १२७७–७८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
प्रजा. मीन	२७	सोम		८		१ .९६	२७	.२३		२९
	२८	मंगल		९		२ .९७	१	.२४		—३०
	—२९	बुध		१०		... .	२	.२९		१
	१	गुरु		११		३ .००	३	.३५		२
	२	शुक्र		१२		४ .०४	४	.४३		३
	३	शनि		१३		५ .११	५	.५२		४
	४	रवि		१४	(शुक्ल पक्ष)	६ .१९	६	.६२		५
	५	सोम		१५		७ .२७	७	.७३		६
	६	मंगल		१६		८ .३६	८	.८४		७
	७	बुध		१७		९ .४४	९	.९४		८
	८	गुरु	अप्रैल	१८		१० .५०	...	....		९
	९	शुक्र		१९		११ .५५	१०	.०२		१०
	१०	शनि		२०		१२ .५८	११	.०८		११
	११	रवि		२१		१३ .५८	१२	.१३		१२
	१२	सोम		२२	चैत्र	१४ .५६	१३	.१५		१३
	१३	मंगल		२३		पू .५३	१४	.१५	सफर	१४
ज्याङ्गिरस मेष	१४	बुध		२४		१ .४८	१५	.१३		१५
	१५	गुरु		२५		२ .४२	१६	.१०		१६
	१६	शुक्र		२६		३ .३४	१७	.०६		१७
	१७	शनि		२७		४ .२५	१८ १९	.०० .९४		१८
	१८	रवि		२८		५ .१५	२०	.८७		१९
	१९	सोम		२९		६ .०५ ७ .९५	२१	.८०		२०
	२०	मंगल		—३०	(कृष्ण पक्ष)	८ .८५	२२	.७४		२१
	२१	बुध		१		९ .७५	२३	.६८		२२
	२२	गुरु		२		१० .६७	२४	.६२		२३
	२३	शुक्र	मई	३		११ .६०	२५	.५८		२४
	२४	शनि		४		१२ .५५	२६	.५६		२५
	२५	रवि		५		१३ .५१	२७	.५५		२६
	२६	सोम		६		१४ .४९	१	.५७		२७
	२७	मंगल		७		अ .४९	२	.६०		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
ज्याङ्गिरस मेष	२८	बुध		८		१ .५२	३	.६६		—२९
	२९	गुरु		९		२ .५७	४	.७३		१
	३०	शुक्र		१०		३ .६३	५	.८२		२
	—३१	शनि		११		४ .७०	६	.९३		३
	१	रवि		१२		५ .७९	...	....		४
	२	सोम		१३		६ .८७	७	.०४		५
	३	मंगल		१४	(शुक्ल पक्ष)	७ .९५	८	.१४		६
	४	बुध		१५		....	९	.२४		७
	५	गुरु		१६		८ .०१	१०	.३३		८
	६	शुक्र		१७		९ .०६	११	.४०		९
	७	शनि	मई	१८		१० .०९	१२	.४५		१०
	८	रवि		१९		११ .१०	१३	.४७		११
	९	सोम		२०		१२ .०९	१४	.४८	रबी–उल–अव्वल	१२
	१०	मंगल		२१		१३ .०५	१५	.४६		१३
	११	बुध	○	२२	वैशाख	१४ .०० पू .९३	१६	.४३		१४
ज्याङ्गिरस वृषभ	१२	गुरु		२३		१ .८४	१७	.४०		१५
	१३	शुक्र		२४		२ .७५	१८	.३४		१६
	१४	शनि		२५		३ .६५	१९	२८		१७
	१५	रवि		२६		४ .५५	२०	.२१		१८
	१६	सोम		२७		५ .४५	२१	.१४		१९
	१७	मंगल		२८		६ .३५	२२	.०८		२०
	१८	बुध		२९		७ .२५	२३ २४	.०२ .९६		२१
	१९	गुरु		३०	(कृष्ण पक्ष)	८ .१७	२५	.९१		२२
	२०	शुक्र		—३१		९ .१०	२६	.८८		२३
	२१	शनि		१		१० .०४	२७	.८८		२४
	२२	रवि		२		११ .०१ १२ .९९	१	.८९		२५
	२३	सोम	जून	३		१३ ९९	२	.९२		२६
	२४	मंगल		४		... .	३	.९७		२७
	२५	बुध		५		१४ .०१	...	....		२८
	२६	गुरु	●	६		अ .०६	४	.०३		२९

नक्षत्र १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगाशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.३७ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.२७ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द		—४८–४९	ईस्वी सन्	—१८७२	सूर्य ग्रहण —	●	
विक्रमाब्द	(अ) उ० भा०	—१९२९	शकाब्द	—१७९४	चन्द्र ग्रहण —	०	
	(ब) गुजराती	—१९२८	हिजरी सन्	—१२८९	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द		—४९७३	बंगाब्द	—१२७८	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२७	शुक्र		७		१	.१२	५	.१३	—	३०
आङ्गिरस ↑ वृषभ	२८	शनि		८		२	.१९	६	.२३		१
	२९	रवि		९		३	.२८	७	.३३		२
	३०	सोम		१०		४	.३६	८	.४४		३
↓	३१	मंगल		११		५	.४३	९	.५४		४
—	३२	बुध		१२	(शुक्ल पक्ष)	६	.४९	१०	.६३		५
	१	गुरु		१३		७	.५४	११	.७१		६
	२	शुक्र		१४		८	.५७	१२	.७६		७
	३	शनि		१५		९	.५८	१३	.७९		८
	४	रवि		१६		१०	.५७	१४	.८०		९
	५	सोम		१७		११	.५४	१५	.७९		१०
	६	मंगल	↑	१८		१२	.४९	१६	.७७		११
	७	बुध	जून	१९		१३	.४२	१७	.७३	↑	१२
	८	गुरु	↓	२०	↑	१४	.३४	१८	.६८	रबी-उल-आखिर	१३
	९	शुक्र		२१	ज्येष्ठ	पू	.२४	१९	.६१		१४
आङ्गिरस ↑ मिथुन	१०	शनि		२२		१	.१४	२०	.५४		१५
	११	रवि		२३	↓	२	.०४	२१	.४७		१६
						३	.९४				
↓	१२	सोम		२४		४	.८४	२२	.४१		१७
	१३	मंगल		२५		५	.७४	२३	.३५	↓	१८
	१४	बुध		२६		६	.६५	२४	.२९		१९
	१५	गुरु		२७		७	.५८	२५	२४		२०
	१६	शुक्र		२८		८	.५३	२६	.२२		२१
	१७	शनि		२९	(कृष्ण पक्ष)	९	.४९	२७	.२१		२२
	१८	रवि	--	३०		१०	.४७	१	.२१		२३
	१९	सोम		१		११	.४७	२	.२३		२४
	२०	मगल	↑	२		१२	.४९	३	.२७		२५
	२१	बुध	जुलाई	३		१३	.५३	४	.३४		२६
	२२	गुरु		४		१४	.५९	५	.४३		२७
	२३	शुक्र	↓	५		अ	.६७	६	.५३		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२४	शनि		६		१	.७५	७	.६३	—	२९
	२५	रवि		७		२	.८३	८	.७४		१
आङ्गिरस ↑ मिथुन	२६	सोम		८		३	.९१	९	.८४		२
	२७	मंगल		९		४	.९७	१०	.९४		३
	२८	बुध		१०		..	....	...	....		४
↓	२९	गुरु		११	(शुक्ल पक्ष)	५	.०२	११	.०२		५
	३०	शुक्र		१२		६	.०५	१२	.०७		६
—	३१	शनि		१३		७	.०७	१३	.११		७
	१	रवि		१४		८	.०५	१४	.१२		८
	२	सोम		१५		९	.०२	१५	.१२		९
						१०	.९७				
	३	मंगल		१६		११	.९०	१६	.१०		१०
	४	बुध	↑	१७		१२	.८२	१७	.०६	↑	११
	५	गुरु	जुलाई	१८		१३	.७३	१८	.०१	जमादि-उल-अव्वल	१२
					↑			१९	.९५		
	६	शुक्र	↓	१९	आषाढ़	१४	.६३	२०	.८९		१३
	७	शनि		२०		पू	.५३	२१	.८२		१४
आङ्गिरस ↑ कर्क	८	रवि		२१	↓	१	.४३	२२	.७५		१५
	९	सोम		२२		२	.३३	२३	.६८		१६
↓	१०	मंगल		२३		३	.२३	२४	.६३	↓	१७
	११	बुध		२४		४	.१४	२५	.५९		१८
	१२	गुरु		२५		५	.०६	२६	.५५		१९
	१३	शुक्र		२६		६	.०१	२७	.५३		२०
						७	.९७				
	१४	शनि		२७	(कृष्ण पक्ष)	८	.९५	१	.५३		२१
	१५	रवि		२८		९	.९५	२	.५५		२२
	१६	सोम		२९		१०	.९७	३	.५९		२३
	१७	मंगल		३०		...	....	४	.६५		२४
	१८	बुध	—	३१		११	.०१	५	.७३		२५
	१९	गुरु	अगस्त	१		१२	.०६	६	.८३		२६
	२०	शुक्र		२		१३	.१४	७	.९३		२७
	२१	शनि		३		१४	.२२	...	....		२८
	२२	रवि		४		अ	.३०	८	.०४		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्ता, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—४८–४९	ईस्वी सन्	—१८७२	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९२९	शकाब्द	—१७९४	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९२८	हिजरी सन्	—१२८९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७३	बंगाब्द	—१२७८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह* (पक्ष) तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२३ सोम	५	१	.३८	९	.१५	— ३०
२४ मंगल	६	२	.४५	१०	.२४	१
२५ बुध	७	३	.५०	११	.३२	२
(श्राङ्गिरस कर्क) २६ गुरु	८	४	.५३	१२	.३८	३
२७ शुक्र	९	५	.५५	१३	.४२	४
२८ शनि	१०	(शुक्ल पक्ष) ६	.५३	१४	.४५	५
२९ रवि	११	७	.५०	१५	.४५	६
३० सोम	१२	८	.४५	१६	.४३	७
३१ मंगल	१३	९	.३९	१७	.४०	८
— ३२ बुध	१४	१०	.३१	१८	.३६	९
१ गुरु	१५	११	.२२	१९	.३०	१०
२ शुक्र	१६	१२	१२	२०	.२३	११
३ शनि	(अगस्त) १७	{ १३	.०२	२१	.१६	(जमादि-उल-आखिर) १२
		१४	.९२			
४ रवि	१८	(श्रावण) पू	.८२	२२	.०९	१३
५ सोम	१९	१	.७३	२३	.०३ }	१४
				२४	.९७ }	
६ मंगल	२०	२	.६४	२५	.९२	१५
७ बुध	२१	३	.५६	२६	.८८	१६
(श्राङ्गिरस सिंह) ८ गुरु	२२	४	.४९	२७	.८५	१७
९ शुक्र	२३	५	.४६	१	.८५	१८
१० शनि	२४	६	.४५	२	.८६	१९
११ रवि	२५	७	.४५	३	.९०	२०
१२ सोम	२६	(कृष्ण पक्ष) ८	.४७	४	.९६	२१
१३ मंगल	२७	९	.५१	....	. ..	२२
१४ बुध	२८	१०	.५७	५	.०४	२३
१५ गुरु	२९	११	६३	६	.१३	२४
१६ शुक्र	३०	१२	.७१	७	.२३	२५
१७ शनि	— ३१	१३	.८१	८	.३४	२६
१८ रवि	(सित०) १	१४	.८९	९	.४५	२७
१९ सोम	२	अ	.९९	१०	.५५	२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह* (पक्ष) तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२० मंगल	३	...	....	११	.६३	— २९
२१ बुध	४	१	.०१	१२	.६९	१
२२ गुरु	५	२	.०५	१३	.७४	२
२३ शुक्र	६	३	.०७	१४	.७७	३
२४ शनि	७	४	.०५	१५	.७८	४
(श्राङ्गिरस सिंह) २५ रवि	८	(शुक्ल पक्ष) { ५	.०२	१६	.७६	५
		६	.९७			
२६ सोम	९	७	.९१	१७	.७३	६
२७ मंगल	१०	८	.८४	१८	.६९	७
२८ बुध	११	९	.७५	१९	.६३	८
२९ गुरु	१२	१०	.६५	२०	.५७	९
३० शुक्र	१३	११	.५५	२१	.५०	१०
— ३१ शनि	१४	१२	.४५	२२	.४३	११
१ रवि	(सितम्बर) १५	१३	.३५	२३	.३७	१२
२ सोम	१६	(भाद्रपद) १४	.२६	२४	.३१	१३
३ मंगल	१७	पू	.१७	२५	.२५	(रजब) १४
४ बुध	१८	१	.१०	२६	.२१	१५
५ गुरु	१९	२	.०४	२७	.१८	१६
६ शुक्र	२०	{ ३	.००	१	.१७	१७
		४	.९८			
७ शनि	२१	५	.९७	२	.१९	१८
(श्राङ्गिरस कन्या) ८ रवि	२२	....	....	३	.२२	१९
९ सोम	२३	६	.००	४	२७	२०
१० मंगल	२४	७	.०४	५	.३४	२१
११ बुध	२५	(कृष्ण पक्ष) ८	.१०	६	.४३	२२
१२ गुरु	२६	९	.१७	७	.५३	२३
१३ शुक्र	२९	१०	.२६	८	.६४	२४
१४ शनि	२८	११	.३५	९	.७५	२५
१५ रवि	२९	१२	.४३	१०	.८५	२६
१६ सोम	— ३०	१३	.५०	११	.९३	२७
१७ मंगल	(अक्तू०) १	१४	.५५	..	....	२८
१८ बुध	२	अ	.५९	१२	.००	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ४८–४९	ईस्वी सन्	—	१८७२	सूर्य ग्रहण —	●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२९	शकाब्द	—	१७९४	चन्द्रग्रहण —	O	
(ब) गुजराती	— १९२८–२९	हिजरी सन्	—	१२८९	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द	— ४९७३	बंगाब्द	—	१२७८	अमावस्या—	अ	

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१९	गुरु		३		१	.६१	१३	०६		— ३०
	२०	शुक्र		४		२	.६०	१४	.०९		१
	२१	शनि		५		३	.५७	१५	.१०		२
	२२	रवि		६		४	.५२	१६	.०९		३
	२३	सोम		७	(शुक्ल पक्ष)	५	.४६	१७	.०७		४
आङ्गिरस ←कन्या→	२४	मंगल		८		६	.३९	१८ / १९	.०३ / .९७		५
	२५	बुध		९		७	.३१	२०	.९१		६
	२६	गुरु		१०		८	.२१	२१	.८४		७
	२७	शुक्र		११		९	.११	२२	.७७		८
	२८	शनि		१२		१० / ११	.०१ / .९१	२३	.७१		९
	२९	रवि		१३		१२	.८२	२४	.६५		१०
	—३०	सोम	←अक्टूबर→	१४		१३	.७४	२५	.५९	←शाबान→	११
	१	मंगल		१५	←आश्विन→	१४	.६७	२६	.५४		१२
	२	बुध		१६		पू	.६१	२७	.५१		१३
	३	गुरु		१७		१	.५७	१	.५०		१४
	४	शुक्र		१८		२	.५५	२	.५१		१५
	५	शनि		१९		३	.५६	३	.५३		१६
	६	रवि		२०		४	.५८	४	.५८		१७
	७	सोम		२१		५	.६२	५	.६४		१८
	८	मंगल		२२		६	.६९	६	.७३		१९
	९	बुध		२३		७	.७७	७	.८३		२०
आङ्गिरस ←तुला→	१०	गुरु		२४		८	.८६	८	.९४		२१
	११	शुक्र		२५		९	.९४	...	..		२२
	१२	शनि		२६	(कृष्ण पक्ष)	...	....	९	.०५		२३
	१३	रवि		२७		१०	.०२	१०	.१५		२४
	१४	सोम		२८		११	.०९	११	.२४		२५
	१५	मंगल		२९		१२	.१४	१२	.३२		२६
	१६	बुध		३०		१३	.१८	१३	.३७		२७
	१७	गुरु		—३१		१४	.२०	१४	.४१		२८
	१८	शुक्र		१		अ	.१९	१५	.४२		—२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१९	शनि		२		१	.१६	१६	.४१		— १
	२०	रवि		३		२	.१२	१७	.३९		२
	२१	सोम		४		३ / ४	.०६ / .९९	१८	.३६		३
	२२	मंगल		५		५	.९०	१९	.३०		४
	२३	बुध		६	(शुक्ल पक्ष)	६	.८०	२०	.२४		५
आङ्गिरस ←तुला→	२४	गुरु		७		७	.७०	२१	.१८		६
	२५	शुक्र		८		८	.६०	२२	.१२		७
	२६	शनि		९		९	.५१	२३ / २४	.०५ / .९८		८
	२७	रवि		१०		१०	.४२	२५	.९२		९
	२८	सोम		११		११	.३४	२६	.८८		१०
	२९	मंगल		१२		१२	.२७	२७	.८५		११
	—३०	बुध	←नवम्बर→	१३		१३	.२१	१	.८३	←रमजान→	१२
	१	गुरु		१४	←कार्तिक→	१४	.१८	२	.८३		१३
	२	शुक्र		१५	O	पू	.१६	३	.८५		१४
	३	शनि		१६		१	.१७	४	.८९		१५
	४	रवि		१७		२	.१९	५	.९६		१६
	५	सोम		१८		३	.२४	...	....		१७
	६	मंगल		१९		४	.३०	६	.०४		१८
	७	बुध		२०		५	.३८	७	.१३		१९
आङ्गिरस ←वृश्चिक→	८	गुरु		२१		६	.४७	८	.२३		२०
	९	शुक्र		२२		७	.५६	९	.३४		२१
	१०	शनि		२३		८	.६४	१०	.४५		२२
	११	रवि		२४		९	.७१	११	.५५		२३
	१२	सोम		२५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७७	१२	.६३		२४
	१३	मंगल		२६		११	.८१	१३	.६९		२५
	१४	बुध		२७		१२	.८३	१४	.७२		२६
	१५	गुरु		२८		१३	.८१	१५	.७४		२७
	१६	शुक्र		२९		१४	.७८	१६	.७५		२८
	१७	शनि		—३०		अ	.७३	१७	.७३		२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ४८–४९	ईस्वी सन्	— १८७२–७३	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२९	शकाब्द	— १७९४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९२९	हिजरी सन्	— १२८९	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७३	वंगाब्द	— १२७८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	अंग्रेज़ी दिनांक	पक्ष	भारतीय माह*	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
	१८	रवि		१			१	.६७	१८	.६६		— ३०
	१९	सोम		२			२	.६०	१९	.६४		१
	२०	मंगल		३			३	.५२	२०	.५८		२
	२१	बुध		४			४	.४३	२१	.५२		३
आङ्गिरस ↑ वृश्चिक	२२	गुरु		५			५	.३३	२२	.४५		४
	२३	शुक्र		६	(शुक्ल पक्ष)		६	.२३	२३	.३८		५
	२४	शनि		७			७	.१३	२४	.३२		६
↓	२५	रवि		८			८	.०४	२५	.२६		७
							९	.९६				
	२६	सोम		९			१०	.९०	२६	.२१		८
	२७	मंगल		१०			११	.८५	२७	.१८		९
	२८	बुध		११			१२	.८१	१	.१६		१०
	२९	गुरु		१२			१३	.८०	२	.१५		११
—	३०	शुक्र		१३			१४	.८१	३	.१६		१२
	१	शनि	↑ दिसम्बर	१४		↑ मार्गशीर्ष	पू	.८३	४	.२०	↑ शव्वाल	१३
	२	रवि		१५			१	.८८	५	.२६		१४
	३	सोम		१६			२	.९५	६	.३४		१५
	४	मंगल	↓	१७		↓	...	....	७	.४३	↓	१६
	५	बुध		१८			३	.०३	८	.५३		१७
	६	गुरु		१९			४	.१२	९	.६४		१८
	७	शुक्र		२०			५	.२१	१०	.७५		१९
आङ्गिरस ↑ धनु	८	शनि		२१			६	.२९	११	.८५		२०
	९	रवि		२२			७	.३६	१२	.९३		२१
↓	१०	सोम		२३			८	.४१	...	....		२२
	११	मंगल		२४	(कृष्ण पक्ष)		९	.४५	१३	.००		२३
	१२	बुध		२५			१०	.४७	१४	.०४		२४
	१३	गुरु		२६			११	.४६	१५	.०७		२५
	१४	शुक्र		२७			१२	.४४	१६	.०७		२६
	१५	शनि		२८			१३	.३९	१७	.०५		२७
	१६	रवि		२९			१४	.३२	१८	.०२		२८
									१९	.९८		
	१७	सोम		३०			अ	.२४	२०	.९३		— २९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेज़ी महीना	अंग्रेज़ी दिनांक	पक्ष	भारतीय माह*	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
	१८	मंगल		— ३१			१	१६	२१	.८६		१
	१९	बुध		१			२	.०७	२२	.७९		२
							३	.९७				
	२०	गुरु		२			४	.८७	२३	.७२		३
	२१	शुक्र		३			५	.७७	२४	.६६		४
आङ्गिरस ↑ धनु	२२	शनि		४	(शुक्ल पक्ष)		६	.६८	२५	.६०		५
	२३	रवि		५			७	.६०	२६	.५५		६
↓	२४	सोम		६			८	.५४	२७	.५१		७
	२५	मंगल		७			९	.४९	१	.४८		८
	२६	बुध		८			१०	.४६	२	.४७		९
	२७	गुरु		९			११	.४५	३	.४८		१०
	२८	शुक्र		१०			१२	.४५	४	.५२		११
—	२९	शनि		११			१३	.४८	५	.५७		१२
	१	रवि		१२			१४	.५३	६	.६५	↑ ज़िलकाद	१३
	२	सोम	↑ जनवरी	१३		↑ पौष	पू	.५९	७	.७३		१४
	३	मंगल		१४			१	.६७	८	.८३		१५
	४	बुध		१५		↓	२	.७६	९	.९४	↓	१६
	५	गुरु	↓	१६			३	.८६	...	.		१७
	६	शुक्र		१७			४	.९४	१०	.०५		१८
	७	शनि		१८			....	.....	११	१५		१९
आङ्गिरस ↑ मकर	८	रवि		१९			५	.०१	१२	.२४		२०
	९	सोम		२०			६	.०६	१३	.३१		२१
↓	१०	मंगल		२१			७	.१०	१४	.३६		२२
	११	बुध		२२	(कृष्ण पक्ष)		८	.११	१५	.३९		२३
	१२	गुरु		२३			९	.०९	१६	.४०		२४
	१३	शुक्र		२४			१०	.०७	१७	.३९		२५
	१४	शनि		२५			११	.०२	१८	.३६		२६
							१२	.९६				
	१५	रवि		२६			१३	८९	१९	.३२		२७
	१६	सोम		२७			१४	.८०	२०	.२६		२८
	१७	मंगल		२८			अ	.७०	२१	.२०		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ४८–४९	ईस्वी सन्	— १८७३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९२९	शकाब्द	— १७९४–९५	चन्द्रग्रहण —	O
(ब) गुजराती	— १९२९	हिजरी सन्	— १२८९–९०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७३	बंगाब्द	— १२७८	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१८	बुध	२९		१	.६०	२२	.१३	— ३०
	१९	गुरु	जनवरी ३०		२	.५०	२३ / २४	.०६ / .९९	१
	२०	शुक्र	— ३१		३	.४०	२५	.९३	२
ग्राङ्गिरस ←मकर→	२१	शनि	१	(शुक्ल पक्ष)	४	.३२	२६	.८८	३
	२२	रवि	२		५	.२४	२७	.८४	४
	२३	सोम	३		६	.१८	१	.८१	५
	२४	मंगल	४		७	.१३	२	.७९	६
	२५	बुध	५		८	.०९	३	.८१	७
	२६	गुरु	६		९	.०८	४	.८४	८
	२७	शुक्र	७		१०	.०९	५	.८८	९
	२८	शनि	८		११	.१३	६	.९५	१०
	—२९	रवि	९		१२	.१८	...	...	११
	१	सोम	१०		१३	.२५	७	.०४	↑ १२
	२	मंगन	११	↑	१४	.३३	८	.१४	१३
	३	बुध	↑ १२	माघ	पू	.४२	९	.२५	ज़िल हिज्जा १४
	४	गुरु	फरवरी १३	↓	१	.५०	१०	.३५	१५
	५	शुक्र	१४		२	.५८	११	.४५	↓ १६
	६	शनि	↓ १५		३	.६५	१२	.५४	१७
	७	रवि	१६		४	.७०	१३	.६२	१८
	८	सोम	१७		५	.७३	१४	.६८	१९
	९	मंगल	१८		६	.७४	१५	.७१	२०
ग्राङ्गिरस ←कुम्भ→	१०	बुध	१९		७	.७३	१६	.७२	२१
	११	गुरु	२०		८	.६९	१७	.७१	२२
	१२	शुक्र	२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.६४	१८	.६९	२३
	१३	शनि	२२		१०	.५८	१९	.६५	२४
	१४	रवि	२३		११	.५०	२०	.६०	२५
	१५	सोम	२४		१२	.४१	२१	.५४	२६
	१६	मंगल	२५		१३	.३१	२२	.४७	२७
	१७	बुध	२६		१४	.२१	२३	.४०	२८
	१८	गुरु	२७		अ	.११	२४	.३४	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९	शुक्र	— २८		१ / २	.०२ / .९४	२५	.२८	— ३०
	२०	शनि	१		३	.८६	२६	.२२	१
	२१	रवि	२		४	.७९	२७	.१७	२
	२२	सोम	३		५	.७४	१	.१४	३
ग्राङ्गिरस ←कुम्भ→	२३	मंगल	४	(शुक्ल पक्ष)	६	.७१	२	.१३	४
	२४	बुध	५		७	.६९	३	.१३	५
	२५	गुरु	६		८	.७०	४	.१५	६
	२६	शुक्र	७		९	.७४	५	.१९	७
	२७	शनि	८		१०	.७९	६	.२५	८
	२८	रवि	९		११	.८६	७	.३४	९
	२९	सोम	१०		१२	.९४	८	.४४	१०
	— ३०	मंगल	११		...	....	९	.५५	११
	१	बुध	१२		१३	.०३	१०	.६५	↑ १२
	२	गुरु	↑ १३	↑	१४	.११	११	.७५	मुहर्रम १३
	३	शुक्र	मार्च १४	फाल्गुण,	पू	.१९	१२	.८५	१४
	४	शनि	↓ १५		१	.२५	१३	.९३	↓ १५
	५	रवि	१६	↓	२	.३०	१४	.९९	१६
	६	सोम	१७		३	.३३	...	....	१७
	७	मंगल	१८		४	.३३	१५	.०३	१८
	८	बुध	१९		५	.३१	१६	.०४	१९
	९	गुरु	२०		६	.२८	१७	.०४	२०
ग्राङ्गिरस ←मीन→	१०	शुक्र	२१		७	.२४	१८ / १९	.०३ / .९९	२१
	११	शनि	२२	(कृष्ण पक्ष)	८	.१८	२०	.९४	२२
	१२	रवि	२३		९	.१०	२१	.८८	२३
	१३	सोम	२४		१० / ११	.०० / .९०	२२	.८२	२४
	१४	मंगल	२५		१२	.८०	२३	.७५	२५
	१५	बुध	२६		१३	.७०	२४	.६८	२६
	१६	गुरु	२७		१४	.६१	२५	.६१	२७
	१७	शुक्र	२८		अ	.५२	२६	.५५	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ४९–५०	ईस्वी सन्	— १८७३	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३०	शकाब्द	— १७९५	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९२९	हिजरी सन्	— १२९०	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७३–७४	बंगाब्द	— १२७८–७९	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
क्राड्गिरस ←मीन→	१८	शनि	मार्च	२९	(शुक्ल पक्ष)	१	.४४	२७	.५०		२९
	१९	रवि		३०		२	.३७	१	.४७	—	३०
	२०	सोम	—	३१		३	.३२	२	.४५		१
	२१	मंगल		१		४	.२९	३	.४५		२
	२२	बुध		२		५	.२७	४	.४६		३
	२३	गुरु		३		६	.२८	५	.५०		४
	२४	शुक्र		४		७	.३१	६	.५७		५
	२५	शनि		५		८	.३७	७	.६५		६
	२६	रवि		६		९	.४४	८	.७४		७
	२७	सोम		७		१०	.५२	९	.८४		८
	२८	मंगल		८		११	.६०	१०	.९५		९
	२९	बुध		९		१२	.६८	...	....		१०
	३०	गुरु		१०		१३	.७५	११	.०६		११
——	३१	शुक्र		११		१४	.८१	१२	.१६		१२
श्रीमुख ←मेष→	१	शनि	अप्रैल	१२	←चैत्र→	पू	.८६	१३	.२४	←सफर→	१३
	२	रवि		१३		१	.८९	१४	.३०		१४
	३	सोम		१४		२	.९०	१५	.३४		१५
	४	मंगल		१५		३	.८८	१६	.३६		१६
	५	बुध		१६		४	.८४	१७	.३७		१७
	६	गुरु		१७		५	.७९	१८	.३५		१८
	७	शुक्र		१८		६	.७२	१९	.३२		१९
	८	शनि		१९		७	.६४	२०	.२७		२०
	९	रवि		२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.५५	२१	.२१		२१
	१०	सोम		२१		९	.४५	२२	.१५		२२
	११	मंगल		२२		१०	.३५	२३	.०९		२३
	१२	बुध		२३		११	.२५	२४ .०२ / २५	.९५		२४
	१३	गुरु		२४		१२	.१५	२६	.८९		२५
	१४	शुक्र		२५		१३ / १४	.०६ / .९८	२७	.८४		२६
	१५	शनि		२६		अ	.९१	१	.८०		२७

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
श्रीमुख ←मेष→	१६	रवि	अप्रैल	२७	(शुक्ल पक्ष)	१	.८६	२	.७८		२८
	१७	सोम		२८		२	.८२	३	.७७	—	२९
	१८	मंगल		२९		३	.८०	४	.७८		१
	१९	बुध	—	३०		४	.८१	५	८२		२
	२०	गुरु		१		५	.८४	६	.८८		३
	२१	शुक्र		२		६	.८९	७	.९५		४
	२२	शनि		३		७	.९६	...	. ..		५
	२३	रवि		४		....	.....	८	.०४		६
	२४	सोम		५		८	.०४	९	.१४		७
	२५	मंगल		६		९	.१२	१०	.२५		८
	२६	बुध		७		१०	.२०	११	.३६		९
	२७	गुरु		८		११	.२८	१२	.४६		१०
	२८	शुक्र		९		१२	.३४	१३	.५४	←रबी-उल-अव्वल→	११
	२९	शनि		१०		१३	.३८	१४	.६१		१२
—	३०	रवि		११	←वैशाख→	१४	.४०	१५	.६६		१३
श्रीमुख ←वृषभ→	१	सोम		१२	O	पू	.४२	१६	.६९		१४
	२	मंगल	←मई→	१३		१	.४०	१७	.७०		१५
	३	बुध		१४		२	.३७	१८	.६८		१६
	४	गुरु		१५		३	.३१	१९	.६५		१७
	५	शुक्र		१६		४	.२४	२०	.६१		१८
	६	शनि		१७		५	.१६	२१	५६		१९
	७	रवि		१८		६ / ७	.०६ / .९६	२२	.५०		२०
	८	सोम		१९	(कृष्ण पक्ष)	८	.८६	२३	.४३		२१
	९	मंगल		२०		९	.७६	२४	.३६		२२
	१०	बुध		२१		१०	.६६	२५	.२९		२३
	११	गुरु		२२		११	.५७	२६	.२३		२४
	१२	शुक्र		२३		१२	.४९	२७	.१८		२५
	१३	शनि		२४		१३	४२	१	.१३		२६
	१४	रवि		२५		१४	.३७	२	.१०		२७
	१५	सोम		२६		अ	.३४	३	.०९		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.६३ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.५३ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द —४९–५०	ईस्वी सन् —१८७३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९३०	शकाब्द —१७९५	चन्द्र ग्रहण —	०
(ब) गुजराती —१९२९	हिजरी सन् —१२९०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९७४	बंगाब्द —१२७९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / **चन्द्र गणनानुसारी**

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१६	मंगल		२७		१	.३२	४	.१०		२९
	१७	बुध		२८		२	.३१	५	.१४	—	३०
	१८	गुरु	मई	२९		३	.३४	६	.१९		१
	१९	शुक्र		३०		४	.३९	७	.२५		२
	२०	शनि	--	३१		५	.४५	८	.३४		३
	२१	रवि		१	(शुक्ल पक्ष)	६	.५३	९	.४४		४
	२२	सोम		२		७	.६१	१०	.५५		५
श्रीमुख वृषभ	२३	मंगल		३		८	.७०	११	.६६		६
	२४	बुध		४		९	.७७	१२	.७६		७
	२५	गुरु		५		१०	.८३	१३	.८५		८
	२६	शुक्र		६		११	.८८	१४	.९२		९
	२७	शनि		७		१२	.९०	१५	.९८		१०
	२८	रवि		८		१३	.९१	...	....		११
	२९	सोम		९		१४	.८९	१६	.०१		१२
	३०	मंगल		१०	ज्येष्ठ	पू	.८६	१७	.०२	रबी-उल-आखिर	१३
	३१	बुध		११		१	.८१	१८	.०१		१४
								१९	.९९		
—	३२	गुरु	जून	१२		२	.७४	२०	.९५		१५
	१	शुक्र		१३		३	.६६	२१	.९०		१६
	२	शनि		१४		४	.५६	२२	.८३		१७
	३	रवि		१५		५	.४६	२३	.७६		१८
	४	सोम		१६		६	.३६	२४	.६९		१९
	५	मंगल		१७		७	.२६	२५	.६३		२०
श्रीमुख मिथुन	६	बुध		१८	(कृष्ण पक्ष)	८	.१६	२६	.५७		२१
	७	गुरु		१९		९	.०६	२७	.५१		२२
						१०	.९८				
	८	शुक्र		२०		११	.९१	१	.४६		२३
	९	शनि		२१		१२	.८५	२	.४३		२४
	१०	रवि		२२		१३	.८१	३	.४१		२५
	११	सोम		२३		१४	.७९	४	.४३		२६
	१२	मंगल		२४		अ	.७९	५	.४६		२७

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१३	बुध		२५		१	.८२	६	.५०		२८
	१४	गुरु		२६		२	.८७	७	.५६	—	२९
	१५	शुक्र	जून	२७		३	.९३	८	.६४		१
	१६	शनि		२८		...	....	९	.७४		२
	१७	रवि		२९		४	.००	१०	.८५		३
	१८	सोम	—	३०	(शुक्ल पक्ष)	५	.०८	११	.९६		४
	१९	मंगल		१		६	.१६	...	....		५
	२०	बुध		२		७	.२४	१२	.०६		६
	२१	गुरु		३		८	.३१	१३	.१५		७
श्रीमुख मिथुन	२२	शुक्र		४		९	.३५	१४	.२३		८
	२३	शनि		५		१०	.३८	१५	.२९		९
	२४	रवि		६		११	.३९	१६	.३३		१०
	२५	सोम		७		१२	.३८	१७	.३४		११
	२६	मंगल		८		१३	.३४	१८	.३४		१२
	२७	बुध		९		१४	.२८	१९	.३२		१३
	२८	गुरु		१०	आषाढ़	पू	.२१	२०	.२८	जमादि-उल-अव्वल	१४
	२९	शुक्र		११		१	.१३	२१	.२३		१५
	३०	शनि	जुलाई	१२		२	.०४	२२	.१७		१६
						३	.९४				
—	३१	रवि		१३		४	.८४	२३	.१०		१७
	१	सोम		१४		५	.७४	२४	.०३		१८
								२५	.९६		
	२	मंगल		१५		६	.६४	२६	.९०		१९
	३	बुध		१६		७	.५४	२७	.८४		२०
	४	गुरु		१७		८	.४५	१	.८०		२१
	५	शुक्र		१८		९	.३८	२	.७७		२२
श्रीमुख कर्क	६	शनि		१९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३३	३	.७५		२३
	७	रवि		२०		११	.२९	४	.७५		२४
	८	सोम		२१		१२	.२७	५	.७७		२५
	९	मंगल		२२		१३	.२७	६	.८१		२६
	१०	बुध		२३		१४	.३०	७	.८७		२७
	११	गुरु		२४		अ	.३४	८	.९५		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—४९–५०	ईस्वी सन्	—१८७३
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३०	शकाब्द	—१७९५
(ब) गुजराती	—१९२९	हिजरी सन्	—१२९०
कल्यब्द	—४९७४	बंगाब्द	—१२७९

सूर्य ग्रहण — ●
चन्द्र ग्रहण — O
पूर्णिमा — पू
अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	शुक्र		२५		१	४०	....	..		२९
	१३	शनि	↑	२६		२	.४७	९	.०५	—	३०
	१४	रवि	जुलाई	२७		३	.५५	१०	.१५		१
	१५	सोम		२८		४	.६३	११	.२६		२
	१६	मंगल	↓	२९		५	.७१	१२	.३६		३
	१७	बुध		३०	(शुक्ल पक्ष)	६	.७८	१३	.४६		४
	१८	गुरु	—	३१		७	.८३	१४	५४		५
	१९	शुक्र		१		८	.८६	१५	.६०		६
	२०	शनि		२		९	.८७	१६	.६४		७
	२१	रवि		३		१०	.८५	१७	.६६		८
श्रीमुख ↑	२२	सोम		४		११	.८२	१८	.६७		९
कर्क	२३	मंगल		५		१२	७७	१९	.६५		१०
↓	२४	बुध		६		१३	.७१	२०	.६२	↑	११
	२५	गुरु		७	↑	१४	.६३	२१	.५७	जमादि-उल-आखिर	१२
	२६	शुक्र		८	श्रावण	पू	.५३	२२	.५१		१३
	२७	शनि		९		१	.४३	२३	.४५		१४
	२८	रवि		१०		२	.३३	२४	.३८		१५
	२९	सोम	↑	११	↓	३	.२३	२५	.३१		१६
	३०	मंगल	अगस्त	१२		४	.१३	२६	.२४		१७
	३१	बुध		१३	{	५	.०३	२७	.१८	↓	१८
			↓			६	.९५				
—	३२	गुरु		१४		७	८८	१	.१३		१९
	१	शुक्र		१५		८	.८२	२	.१०		२०
	२	शनि		१६	(कृष्ण पक्ष)	९	.७८	३	.०८		२१
	३	रवि		१७		१०	.७६	४	.०७		२२
श्रीमुख ↑	४	सोम		१८		११	.७७	५	.०८		२३
सिंह	५	मंगल		१९		१२	.७९	६	.१२		२४
↓	६	बुध		२०		१३	.८४	७	.१८		२५
	७	गुरु		२१		१४	.९०	८	.२६		२६
	८	शुक्र		२२		अ	.९६	९	.३५		२७

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	शनि		२३		...	....	१०	.४५		२८
	१०	रवि		२४		१	०४	११	.५६	—	२९
	११	सोम	↑	२५		२	.१४	१२	.६७		१
	१२	मंगल	अगस्त	२६		३	२२	१३	.७७		२
	१३	बुध		२७		४	.२८	१४	.८५		३
	१४	गुरु	↓	२८	(शुक्ल पक्ष)	५	.३३	१५	.९१		४
	१५	शुक्र		२९		६	.३५	१६	.९६		५
	१६	शनि		३०		७	.३७	१७	.९८		६
	१७	रवि	—	३१		८	.३६	...	....		७
	१८	सोम		१		९	.३३	१८	.०० }		८
								१९	.९८ }		
श्रीमुख ↑	१९	मंगल		२		१०	.२८	२०	.९५		९
सिंह	२०	बुध		३		११	.२२	२१	.९०		१०
↓	२१	गुरु		४		१२	.१४	२२	.८४		११
	२२	शुक्र		५	↑ {	१३	.०५	२३	.७८	↑	१२
					भाद्रपद {	१४	.९५			रजब	
	२३	शनि		६		पू	.८५	२४	.७२		१३
	२४	रवि		७	↓	१	.७५	२५	.६५	↓	१४
	२५	सोम	↑	८		२	.६५	२६	.५८		१५
	२६	मंगल	सितम्बर	९		३	.५६	२७	.५२		१६
	२७	बुध		१०		४	.४८	१	.४७		१७
	२८	गुरु	↓	११		५	.४१	२	.४३		१८
	२९	शुक्र		१२		६	.३५	३	४०		१९
	३०	शनि		१३		७	.३१	४	.३९		२०
—	३१	रवि		१४	(कृष्ण पक्ष)	८	.२८	५	.४०		२१
	१	सोम		१५		९	.३०	६	.४४		२२
श्रीमुख ↑	२	मंगल		१६		१०	.३३	७	.४९		२३
कन्या	३	बुध		१७		११	.३७	८	.५६		२४
↓	४	गुरु		१८		१२	.४२	९	.६५		२५
	५	शुक्र		१९		१३	.४९	१०	.७५		२६
	६	शनि		२०		१४	.५७	११	.८६		२७
	७	रवि		२१		अ	.६६	१२	.९७		२८

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४९–५०	ईस्वी सन्	— १८७३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३०	शकाब्द	— १७९५	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९२९–३०	हिजरी सन्	— १२९०	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७४	बंगाब्द	— १२७९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
८	सोम	२२	(शुक्ल पक्ष)	१	.७४	...	...	२९
९	मंगल	२३		२	.८१	१३	.०७	— ३०
१०	बुध	२४ सितम्बर		३	.८७	१४	.१५	१
११	गुरु	२५		४	.९०	१५	.२२	२
१२	शुक्र	२६		५	.९२	१६	.२७	३
१३	शनि	२७		६	.९१	१७	.३१	४
१४	रवि	२८		७	.८८	१८	.३२	५
१५	सोम	२९		८	.८३	१९	.३१	६
१६	मंगल	— ३०		९	.७६	२०	.२८	७
१७	बुध	१		१०	.६८	२१	.२४	८
श्रीमुख कन्या १८	गुरु	२		११	.५९	२२	.१९	९
१९	शुक्र	३		१२	.५०	२३	.१३	१०
२०	शनि	४		१३	.४०	२४	.०६	११
						२५	.९९	
२१	रवि	५	आश्विन	१४	.३०	२६	.९२	शाबान १२
२२	सोम	६		पू	.२०	२७	.८६	१३
२३	मंगल	७		१	.११	१	.८१	१४
२४	बुध	८		२	.०३	२	.७६	१५
				३	.९६			
२५	गुरु	९ अक्टूबर		४	.९१	३	.७३	१६
२६	शुक्र	१०		५	.८७	४	.७१	१७
२७	शनि	११		६	.८६	५	.७३	१८
२८	रवि	१२		७	.८६	६	.७६	१९
२९	सोम	१३		८	.८८	७	.८०	२०
— ३०	मंगल	१४	(कृष्ण पक्ष)	९	.९३	८	.८६	२१
१	बुध	१५		१०	.९९	९	.९५	२२
२	गुरु	१६		..	....	...	. .	२३
श्रीमुख तुला ३	शुक्र	१७		११	.०६	१०	.०५	२४
४	शनि	१८		१२	.१५	११	.१६	२५
५	रवि	१९		१३	.२४	१२	.२७	२६
६	सोम	२०		१४	.३२	१३	.३७	२७
७	मंगल	२१		अ	.४०	१४	.४६	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
८	बुध	२२	(शुक्ल पक्ष)	१	.४५	१५	.५३	— २९
९	गुरु	२३		२	.४८	१६	.५९	१
१०	शुक्र	२४ अक्टूबर		३	.५०	१७	.६३	२
११	शनि	२५		४	.४८	१८	.६४	३
१२	रवि	२६		५	.४५	१९	.६३	४
१३	सोम	२७		६	.४१	२०	.६१	५
१४	मंगल	२८		७	.३५	२१	.५८	६
१५	बुध	२९		८	.२७	२२	.५३	७
१६	गुरु	३०		९	.१८	२३	.४७	८
१७	शुक्र	— ३१		१०	.०९	२४	.४०	९
				११	.९९			
श्रीमुख तुला १८	शनि	१		१२	.८९	२५	.३३	१०
१९	रवि	२		१३	.७९	२६	.२६	११
२०	सोम	३		१४	.७०	२७	.२०	रमजान १२
२१	मंगल ○	४	कार्तिक	पू	.६२	१	.१४	१३
२२	बुध	५		१	.५५	२	.०९	१४
२३	गुरु	६		२	.५०	३	.०६	१५
२४	शुक्र	७		३	.४६	४	.०४	१६
२५	शनि	८ नवम्बर		४	.४५	५	.०५	१७
२६	रवि	९		५	.४६	६	.०७	१८
२७	सोम	१०		६	.४९	७	.११	१९
२८	मंगल	११		७	.५३	८	.१७	२०
२९	बुध	१२		८	.६०	९	.२५	२१
— ३०	गुरु	१३		९	.६८	१०	.३५	२२
१	शुक्र	१४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७७	११	.४६	२३
२	शनि	१५		११	.८६	१२	.५७	२४
श्रीमुख वृश्चिक ३	रवि	१६		१२	.९३	१३	.६७	२५
४	सोम	१७		...	. .	१४	.७६	२६
५	मंगल	१८		१३	.००	१५	.८४	२७
६	बुध	१९		१४	.०६	१६	.९१	२८
७	गुरु	२०		अ	.१०	१७	.९४	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —४९–५०	ईस्वी सन् —१८७३–७४	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९३०	शकाब्द —१७९५	चन्द्र ग्रहण — ○
(ब) गुजराती —१९३०	हिजरी सन् —१२९०	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द —४९७४	बंगाब्द —१२७९	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	८	शुक्र		२१		१	.११	१८	.९६		— ३०
	९	शनि		२२		२	.१०	१९	.९६		१
	१०	रवि		२३		३	.०७	२०	.९५		२
	११	सोम	↑ नवम्बर ↓	२४		{ ४	.०२	२१	.९१		३
						५	.९६				
	१२	मंगल		२५	(शुक्ल पक्ष)	६	.८९	२२	.८६		४
	१३	बुध		२६		७	.८१	२३	.८०		५
	१४	गुरु		२७		८	.७१	२४	.७४		६
	१५	शुक्र		२८		९	.६१	२५	.६७		७
	१६	शनि		२९		१०	.५१	२६	.६०		८
	१७	रवि		— ३०		११	.४१	२७	.५४		९
श्रीमुख ←वृश्चिक→	१८	सोम		१		१२	३२	१	.४८		१०
	१९	मंगल		२		१३	.२४	२	.४२		११
	२०	बुध		३		१४	.१८	३	.३९	←शव्वाल→	१२
	२१	गुरु		४	←मार्गशीर्ष→	पू	.१३	४	.३७		१३
	२२	शुक्र		५		१	.१०	५	.३७		१४
	२३	शनि		६		२	.०८	६	.३८		१५
	२४	रवि		७		३	.०९	७	.४२		१६
	२५	सोम		८		४	.१२	८	.४८		१७
	२६	मंगल	↑ दिसम्बर ↓	९		५	.१७	९	५६		१८
	२७	बुध		१०		६	.२४	१०	.६५		१९
	२८	गुरु		११		७	.३३	११	.७५		२०
	२९	शुक्र		१२		८	.४२	१२	.८६		२१
	— ३०	शनि		१३		९	५०	१३	.९७		२२
	१	रवि		१४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५८	....	...		२३
	२	सोम		१५		११	६५	१४	.०७		२४
	३	मंगल		१६		१२	.७०	१५	.१५		२५
श्रीमुख ←धनु→	४	बुध		१७		१३	.७४	१६	.२२		२६
	५	गुरु		१८		१४	.७५	१७	.२६		२७
	६	शुक्र		१९		अ	.७४	१८	.२८		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	शनि		२०		१	.७१	१९	.२९		— २९
	८	रवि		२१		२	.६७	२०	.२७		१
	९	सोम		२२		३	.६०	२१	.२४		२
	१०	मंगल		२३		४	.५२	२२	.२०		३
	११	बुध	↑ दिसम्बर ↓	२४		५	.४४	२३	.१४		४
	१२	गुरु		२५	(शुक्ल पक्ष)	६	.३४	२४	.०८		५
	१३	शुक्र		२६		७	.२४	२५	.०१ }		६
								२६	.९४ }		
	१४	शनि		२७		८	.१५	२७	.८७		७
	१५	रवि		२८		{ ९	.०६	१	.८१		८
						१०	.९७				
श्रीमुख ←धनु→	१६	सोम		२९		११	.८९	२	.७७		९
	१७	मंगल		३०		१२	.८२	३	.७३		१०
	१८	बुध		— ३१		१३	.७७	४	.७०		११
	१९	गुरु		१	←पौष→	१४	.७४	५	.६९	←ज़िलकाद→	१२
	२०	शुक्र		२		पू	.७३	६	.७०		१३
	२१	शनि		३		१	.७४	७	.७३		१४
	२२	रवि		४		२	.७७	८	.७९		१५
	२३	सोम		५		३	.८२	९	.८७		१६
	२४	मंगल		६		४	.८९	१०	.९५		१७
	२५	बुध		७		५	.९७	...	....		१८
	२६	गुरु	↑ जनवरी ↓	८		..	....	११	.०५		१९
	२७	शुक्र		९		६	.०७	१२	१६		२०
	२८	शनि		१०		७	.१५	१३	.२७		२१
	— २९	रवि		११	(कृष्ण पक्ष)	८	.२३	१४	.३७		२२
	१	सोम		१२		९	.३०	१५	.४६		२३
	२	मंगल		१३		१०	.३६	१६	.५३		२४
श्रीमुख ←मकर→	३	बुध		१४		११	.३९	१७	.५८		२५
	४	गुरु		१५		१२	.३९	१८	.६१		२६
	५	शुक्र		१६		१३	.३८	१९	.६२		२७
	६	शनि		१७		१४	.३५	२०	.६०		२८
	७	रवि		१८		अ	.३१	२१	.५७		२९

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ४९-५०	ईस्वी सन्	—	१८७४	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३०	शकाब्द	—	१७९५	चन्द्रग्रहण —	○		**३१९**
(ब) गुजराती	— १९३०	हिजरी सन्	—	१२९०-९१	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९७४	बंगाब्द	—	१२७९	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	८	सोम	१९		१	.२५	२२	.५३	—३०
	९	मंगल	२०		२	.१७	२३	.४८	१
	१०	बुध	२१		{ ३	.०७	२४	.४२	२
					{ ४	.९७			
	११	गुरु	२२		५	.८७	२५	.३५	३
	१२	शुक्र	२३		६	.७७	२६	.२८	४
	१३	शनि	जनवरी २४	(शुक्ल पक्ष)	७	.६८	२७	.२२	५
	१४	रवि	२५		८	.५९	१	.१६	६
	१५	सोम	२६		९	.५२	२	.१०	७
	१६	मंगल	२७		१०	.४६	३	.०६	८
श्रीमुख, मकर	१७	बुध	२८		११	.४१	४	.०३	९
	१८	गुरु	२९		१२	.३८	५	.०१	१०
	१९	शुक्र	३०		१३	.३७	६	.०२	११
	२०	शनि	—३१		१४	.३८	७	.०५	१२
	२१	रवि	१		पू	.४२	८	.१०	ज़िल्हिज्ज १३
	२२	सोम	२	माघ	१	.४७	९	.१७	१४
	२३	मंगल	३		२	.५४	१०	.२५	१५
	२४	बुध	४		३	.६२	११	.३५	१६
	२५	गुरु	५		४	.७१	१२	.४६	१७
	२६	शुक्र	६		५	.८०	१३	.५७	१८
	२७	शनि	७		६	.८८	१४	.६७	१९
	२८	रवि	फरवरी ८		७	.९५	१५	.७६	२०
	२९	सोम	९		...	....	१६	.८४	२१
	—३०	मंगल	१०		८	.००	१७	.९०	२२
	१	बुध	११		९	.०२	१८	.९३	२३
	२	गुरु	१२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.०३	१९	.९४	२४
	३	शुक्र	१३		{ ११	.०२	२०	.९३	२५
					{ १२	.९८			
श्रीमुख, कुम्भ	४	शनि	१४		१३	.९३	२१	.९१	२६
	५	रवि	१५		१४	.८७	२२	.८७	२७
	६	सोम	१६		अ	.७९	२३	.८२	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	७	मंगल	१७		१	.७०	२४	.७६	—२९
	८	बुध	१८		२	.६१	२५	.६९	१
	९	गुरु	१९		३	.५१	२६	.६२	२
	१०	शुक्र	२०		४	.४१	२७	.५५	३
	११	शनि	२१		५	.३१	१	.४९	४
	१२	रवि	फरवरी २२	(शुक्ल पक्ष)	६	.२२	२	.४३	५
	१३	सोम	२३		७	.१४	३	.३९	६
	१४	मंगल	२४		८	.०८	४	.३६	७
	१५	बुध	२५		९	.०४	५	.३४	८
	१६	गुरु	२६		{ १०	.०१	६	.३५	९
					{ ११	.९९			
श्रीमुख, कुम्भ	१७	शुक्र	२७		...	....	७	.३७	१०
	१८	शनि	—२८		१२	.०१	८	.४१	११
	१९	रवि	१		१३	.०४	९	.४८	१२
	२०	सोम	२		१४	.०९	१०	.५६	मुहर्रम १३
	२१	मंगल	३	फाल्गुन	पू	.१६	११	.६६	१४
	२२	बुध	४		१	.२४	१२	.७७	१५
	२३	गुरु	५		२	.३३	१३	.८७	१६
	२४	शुक्र	६		३	.४२	१४	.९७	१७
	२५	शनि	७		४	.५०	..	...	१८
	२६	रवि	८		५	.५६	१५	.०७	१९
	२७	सोम	मार्च ९		६	.६१	१६	.१५	२०
	२८	मंगल	१०		७	.६३	१७	.२१	२१
	—२९	बुध	११		८	.६४	१८	.२५	२२
	१	गुरु	१२		९	.६२	१९	.२६	२३
	२	शुक्र	१३		१०	.५९	२०	.२६	२४
	३	शनि	१४	(कृष्ण पक्ष)	११	.५५	२१	.२४	२५
श्रीमुख, मीन	४	रवि	१५		१२	.४६	२२	.२१	२६
	५	सोम	१६		१३	.३८	२३	.१६	२७
	६	मंगल	१७		१४	.२९	२४	.१०	२८
	७	बुध	१८		अ	.२०	{ २५	.०३	२९
							{ २६	.९९	

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५०–५१	ईस्वी सन्	—१८७४	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३१	शकाब्द	—१७९५–९६	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९३०	हिजरी सन्	—१२९१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७४–७५	बंगाब्द	—१२७९–८०	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	८	गुरु		१९		१ .१०	२७ .८९	—	३०
	९	शुक्र		२०		२ .०० / ३ .९०	१ .८३		१
	१०	शनि		२१		४ .८०	२ .७७		२
	११	रवि		२२		५ .७२	३ .७२		३
	१२	सोम	↑	२३	(शुक्ल पक्ष)	६ .६६	४ .६८		४
	१३	मंगल	मार्च	२४		७ .६२	५ .६७		५
	१४	बुध	↓	२५		८ .५९	६ .६७		६
	१५	गुरु		२६		९ .५८	७ .६८		७
	१६	शुक्र		२७		१० .५९	८ .७२		८
	१७	शनि		२८		११ .६२	९ .७८		९
श्रीमुख ↑	१८	रवि		२९		१२ .६७	१० .८७		१०
मीन	१९	सोम		३०		१३ .७५	११ .९६		११
↓	२०	मंगल	—	३१		१४ .८३	. .		१२
	२१	बुध	↑	१		पू .९१	१२ .०६	↑	१३
	२२	गुरु	चैत्र	२		....	१३ .१७	सफर	१४
	२३	शुक्र	↓	३		१ .००	१४ .२८	↓	१५
	२४	शनि		४		२ .०८	१५ .३८		१६
	२५	रवि		५		३ .१४	१६ .४६		१७
	२६	सोम		६		४ .१८	१७ .५२		१८
	२७	मंगल		७		५ .२१	१८ .५६		१९
	२८	बुध	↑	८		६ .२१	१९ .५८		२०
	२९	गुरु	अप्रैल	९		७ .१९	२० .५८		२१
	३०	शुक्र	↓	१०		८ .१५	२१ .५७		२२
—	३१	शनि		११	(कृष्ण पक्ष)	९ .०९	२२ .५४		२३
	१	रवि		१२		१० .०२ / ११ .९४	२३ .४९		२४
भाव ↑	२	सोम		१३		१२ .८५	२४ .४३		२५
मेष	३	मंगल		१४		१३ .७५	२५ .३७		२६
↓	४	बुध		१५		१४ .६५	२६ .३१		२७
	५	गुरु		१६		अ .५५	२७ .२४		२८

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	शुक्र		१७		१ .४५	१ .१७	—	२९
	७	शनि		१८		२ .३६	२ .१०		१
	८	रवि		१९		३ .२८	३ .०५		२
	९	सोम		२०		४ .२२	४ .०२		३
	१०	मंगल		२१		५ .१७	५ .०० / ६ .९९		४
	११	बुध	↑	२२	(शुक्ल पक्ष)	६ .१३	....		५
	१२	गुरु	अप्रैल	२३		७ .१२	७ .००		६
	१३	शुक्र	↓	२४		८ .१३	८ .०३		७
	१४	शनि		२५		९ .१६	९ .०९		८
	१५	रवि		२६		१० .२१	१० .१७		९
भाव ↑	१६	सोम		२७		११ .२९	११ .२६		१०
मेष	१७	मंगल		२८		१२ .३७	१२ .३६	↑	११
↓	१८	बुध		२९	↑	१३ .४५	१३ .४७	रबी–उल–अव्वल	१२
	१९	गुरु	—	३०	वैशाख	१४ .५३	१४ .५७		१३
	२०	शुक्र		१	O	पू .६०	१५ .६७		१४
	२१	शनि		२	↓	१ .६६	१६ .७६		१५
	२२	रवि		३		२ .७१	१७ .८३		१६
	२३	सोम		४		३ .७४	१८ .८८	↓	१७
	२४	मंगल		५		४ .७४	१९ .९१		१८
	२५	बुध		६		५ .७२	२० .९२		१९
	२६	गुरु		७		६ .६८	२१ ९०		२०
	२७	शुक्र	↑	८		७ .६२	२२ .८७		२१
	२८	शनि	मई	९		८ .५५	२३ .८३		२२
	२९	रवि	↓	१०	(कृष्ण पक्ष)	९ .४६	२४ .७७		२३
	३०	सोम		११		१० .३७	२५ .७१		२४
—	३१	मंगल		१२		११ .२७	२६ .६४		२५
	१	बुध		१३		१२ .१७	२७ .५७		२६
भाव ↑	२	गुरु		१४		१३ .०७ / १४ .९७	१ .५०		२७
वृषभ ↓	३	शुक्र		१५		अ .८८	२ .४४		२८

नक्षत्र – १–अश्विना, २–भरणा. ३–क्रातका, ४–रोहिणी, ५–मृगाशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.८९ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.७९ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द		—५०–५१	ईस्वी सन्	—१८७४	सूर्य ग्रहण —	●	
विक्रमाब्द	(अ) उ० भा०	—१९३१	शकाब्द	—१७९६	चन्द्र ग्रहण—	०	
	(ब) गुजराती	—१९३०	हिजरी सन्	—१२९१	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द		— ४९७५	बंगाब्द	— १२८०	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
४	शनि	१६		१	.८०	३	.३९	२९
५	रवि	१७		२	.७४	४	.३५	— ३०
६	सोम	१८		३	.६९	५	.३२	१
७	मंगल	१९		४	.६५	६	.३१	२
८	बुध	२०		५	.६३	७	.३२	३
९	गुरु	२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.६४	८	.३६	४
१०	शुक्र	↑ २२		७	.६८	९	.४१	५
११	शनि	मई २३		८	.७३	१०	.४८	६
१२	रवि	↓ २४		९	.७९	११	.५६	७
१३	सोम	२५		१०	.८६	१२	.६६	८
१४	मंगल	२६		११	९४	१३	.७७	९
१५	बुध	२७		...	....	१४	.८८	१०
१६	गुरु	२८		१२	.०३	१५	.९८	११
भाव ↑ १७	शुक्र	२९	↑	१३	.११	...	....	↑ १२
← वृषभ → १८	शनि	३०	ज्येष्ठ	१४	.१७	१६	.०७	१३
↓ १९	रवि	— ३१		पू	.२१	१७	.१४	१४
२०	सोम	१	↓	१	.२३	१८	.१९	रबी-उल-आखिर, १५
२१	मंगल	२		२	.२३	१९	.२३	१६
२२	बुध	३		३	.२२	२०	.२४	१७
२३	गुरु	४		४	.१८	२१	.२३	१८
२४	शुक्र	५		५	.१२	२२	.२०	↓ १९
२५	शनि	६	{	६	.०५	२३	.१६	२०
		↑		७	.९७			
२६	रवि	जून, ७	(कृष्ण पक्ष)	८	.८७	२४	.११	२१
२७	सोम	↓ ८		९	.७७	२५	.०५ }	२२
						२६	.९८ }	
२८	मंगल	९		१०	.६७	२७	.९१	२३
२९	बुध	१०		११	.५७	१	.८५	२४
३०	गुरु	११		१२	.४७	२	.७९	२५
— ३१	शुक्र	१२		१३	.३८	३	.७३	२६
भाव मिथुन, १	शनि	१३		१४	.३०	४	.६८	२७
२	रवि	१४		अ	.२३	५	.६५	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३	सोम	१५		१	.१७	६	.६३	— २९
४	मंगल	१६		२	.१४	७	.६४	१
५	बुध	१७		३	.१२	८	.६७	२
६	गुरु	१८		४	.१२	९	.७२	३
७	शुक्र	१९	(शुक्ल पक्ष)	५	.१५	१०	.७८	४
८	शनि	२०		६	.२०	११	.८६	५
९	रवि	↑ २१		७	.२६	१२	.९६	६
१०	सोम	जून, २२		८	.३३	...	....	७
११	मंगल	↓ २३		९	.४१	१३	.०७	८
१२	बुध	२४		१०	.४९	१४	.१८	९
१३	गुरु	२५		११	.५७	१५	.२८	१०
१४	शुक्र	२६		१२	.६४	१६	.३७	११
१५	शनि	२७	↑	१३	.६८	१७	.४५	↑ १२
१६	रवि	२८	आषाढ़	१४	.७१	१८	.५१	१३
↑ १७	सोम	२९		पू	.७२	१९	.५५	१४
भाव ← मिथुन, १८	मंगल	— ३०		१	.७०	२०	.५६	जमादि-उल-अव्वल, १५
१९	बुध	१	(अधिक)	२	.६६	२१	.५६	१६
↓ २०	गुरु	२		३	.६१	२२	.५४	१७
२१	शुक्र	३		४	.५४	२३	.५०	१८
२२	शनि	४	↓	५	.४५	२४	.४४	↓ १९
२३	रवि	५		६	.३५	२५	.३८	२०
२४	सोम	↑ ६		७	.२५	२६	.३२	२१
२५	मंगल	जुलाई, ७		८	.१५	२७	.२५	२२
२६	बुध	८	{	९	.०५	१	.१८	२३
		↓		१०	.९५			
२७	गुरु	९	(कृष्ण पक्ष)	११	.८५	२	.१२	२४
२८	शुक्र	१०		१२	.७७	३	.०६	२५
२९	शनि	११		१३	.७०	४	.०१ }	२६
						५	.९८ }	
३०	रवि	१२		१४	.६५	६	.९६	२७
३१	सोम	१३		अ	.६१	७	.९७	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

३२२

दयानन्दाब्द	— ५०-५१	ईस्वी सन् — १८७४		सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३१	शकाब्द — १७९६		चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३०	हिजरी सन् — १२९१		पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७५	बंगाब्द — १२८०		अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
—३२	मंगल	१४		१	.५९	८	.९९	२९
१	बुध	१५		२	.६०	...	....	—३०
२	गुरु	१६		३	.६३	९	.०३	१
३	शुक्र	१७		४	.६८	१०	.०९	२
४	शनि	१८		५	.७४	११	.१७	३
५	रवि	१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.८१	१२	.२७	४
६	सोम	२०		७	.८९	१३	.३७	५
७	मंगल	↑ २१		८	.९७	१४	.४८	६
८	बुध	जुलाई २२		...	....	१५	.५८	७
९	गुरु	२३		९	.०५	१६	६७	८
१०	शुक्र	↓ २४		१०	.१२	१७	.७५	९
११	शनि	२५		११	.१६	१८	.८२	१०
१२	रवि	२६		१२	.१९	१९	.८६	↑ ११
१३	सोम	२७	↑	१३	.२०	२०	.८८	१२
↑ १४	मंगल	२८	आषाढ़	१४	.१८	२१	.८८	१३
भाव कर्क १५	बुध	२९		पू	.१४	२२	.८७	जमादि-उल-आखिर, १४
↓ १६	गुरु	३०	(शुद्ध)	१	.०९	२३	.८४	१५
१७	शुक्र	— ३१	↓	२	.०२	२४	.७९	१६
				३	.९४			
१८	शनि	१		४	.८४	२५	.७३	↓ १७
१९	रवि	२		५	.७४	२६	.६६	१८
२०	सोम	३		६	.६४	२७	.५९	१९
२१	मंगल	४		७	.५४	१	.५२	२०
२२	बुध	↑ ५		८	.४४	२	.४६	२१
२३	गुरु	अगस्त ६	(कृष्ण पक्ष)	९	.३५	३	.४०	२२
२४	शुक्र	७		१०	.२७	४	.३५	२३
२५	शनि	↓ ८		११	.२०	५	.३१	२४
२६	रवि	९		१२	.१४	६	.२९	२५
२७	सोम	१०		१३	.११	७	.२९	२६
२८	मंगल	११		१४	.०९	८	.३०	२७
२९	बुध	१२		अ	.१०	९	.३४	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३०	गुरु	१३		१	.१२	१०	.४०	—२९
—३१	शुक्र	१४		२	.१६	११	.४८	१
१	शनि	१५		३	.२२	१२	.५७	२
२	रवि	१६		४	.३०	१३	.६७	३
३	सोम	१७		५	.३८	१४	.७८	४
४	मंगल	१८	(शुक्ल पक्ष)	६	.४६	१५	.८८	५
५	बुध	१९		७	.५४	१६	.९८	६
६	गुरु	२०		८	.६१	....	. .	७
७	शुक्र	↑ २१		९	.६६	१७	.०७	८
८	शनि	अगस्त २२		१०	.६९	१८	.१३	९
९	रवि	२३		११	.६९	१९	.१७	१०
१०	सोम	↓ २४		१२	.६७	२०	.२०	११
११	मंगल	२५		१३	.६४	२१	.२२	१२
१२	बुध	२६		१४	.६०	२२	.२०	१३
१३	गुरु	२७	↑	पू	.५३	२३	.१७	↑ १४
↑ १४	शुक्र	२८	श्रावण	१	.४५	२४	.१२	रज्जब १५
भाव सिंह १५	शनि	२९		२	.३५	२५	.०६	↓ १६
↓ १६	रवि	३०	↓	३	.२५	२६	.००	१७
						२७	.९४	
१७	सोम	— ३१		४	.१५	१	.८७	१८
१८	मंगल	१		५	.०५	२	.८०	१९
				६	.९५			
१९	बुध	२		७	.८६	३	.७४	२०
२०	गुरु	↑ ३		८	.७८	४	.६८	२१
२१	शुक्र	सितम्बर ४	(कृष्ण पक्ष)	९	.७१	५	.६४	२२
२२	शनि	५		१०	.६५	६	.६२	२३
२३	रवि	६		११	.६१	७	.६१	२४
२४	सोम	↓ ७		१२	.६०	८	.६२	२५
२५	मंगल	८		१३	६१	९	.६५	२६
२६	बुध	९		१४	.६४	१०	.७१	२७
२७	गुरु	१०		अ	.६८	११	.७८	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—५०-५१	ईस्वी सन्	—१८७४	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१६३१	शकाब्द	—१७६६	चन्द्र ग्रहण—	O		
(ब) गुजराती	—१६३०	हिजरी सन्	—१२६१	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४६७५	बंगाब्द	— १२८०	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
भाव सिंह २८	शुक्र	११		१	.७४	१२	.८७		२६
२६	शनि	१२		२	.८१	१३	.६७	—	३०
३०	रवि	१३		३	.८६	....	....		१
— ३१	सोम	१४		४	.६८	१४	.०८		२
१	मंगल	१५		...	....	१५	.१६		३
२	बुध	१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.०६	१६	.२६		४
३	गुरु	१७		६	.१३	१७	.३७		५
४	शुक्र	१८		७	.१७	१८	.४४		६
५	शनि	↑ सितम्बर १६		८	.२०	१६	.४६		७
६	रवि	२०		६	.२२	२०	.५२		८
७	सोम	२१		१०	.२१	२१	.५४		६
८	मंगल	२२		११	.१८	२२	.५३		१०
६	बुध	↓ २३		१२	.१३	२३	.५०		११
१०	गुरु	२४	{	१३	.०६	२४	.४६	↑	१२
			↑ भाद्रपद	१४	.६८				
११	शुक्र	२५		पू	.८६	२५	.४०	शाबान	१३
भाव ↑ कन्या १२	शनि	२६		१	.७६	२६	.३४	↓	१४
१३	रवि	२७		२	.६६	२७	.२८		१५
↓ १४	सोम	२८	↓	३	.५६	१	.२१		१६
१५	मंगल	२६		४	.४६	२	.१४		१७
१६	बुध	-- ३०		५	.४०	३	.०७		१८
१७	गुरु	१		६	.३२	४	.०२ }		१६
						५	.६८ }		
१८	शुक्र	२	(कृष्ण पक्ष)	७	.२५	६	.६५		२०
१६	शनि	↑ ३		८	.२०	७	.६३		२१
२०	रवि	अक्टूबर ४		६	.१७	८	.६४		२२
२१	सोम	५		१०	.१५	६	.६७		२३
२२	मंगल	↓ ६		११	.१६	...	....		२४
२३	बुध	७		१२	.१६	१०	.०२		२५
२४	गुरु	८		१३	.२३	११	.०६		२६
२५	शुक्र	६		१४	.३०	१२	.१७		२७
२६	शनि	● १०		अ	.३८	१३	.२७		२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
↑ २७	रवि	११		१	.४७	१४	.३८	—	२६
भाव कन्या २८	सोम	१२		२	.५५	१५	.४६		१
२६	मंगल	१३		३	.६३	१६	.५६		२
↓ ३०	बुध	१४		४	.७०	१७	.६८		३
— ३१	गुरु	१५	(शुक्ल पक्ष)	५	.७४	१८	.७५		४
१	शुक्र	१६		६	.७७	१६	.८०		५
२	शनि	१७		७	.७६	२०	.८४		६
३	रवि	१८		८	.७८	२१	.८६		७
४	सोम	↑ १६		६	.७५	२२	.८५		८
५	मंगल	अक्टूबर २०		१०	.७१	२३	.८३		६
६	बुध	२१		११	.६४	२४	.७६		१०
७	गुरु	२२		१२	.५६	२५	.७४		११
८	शुक्र	↓ २३		१३	.४७	२६	.६८		१२
६	शनि	२४	↑	१४	.३७	२७	.६२		१३
१०	रवि	२५	आश्विन O	पू	.२७	१	.५५	↑	१४
११	सोम	२६		१	.१७	२	.४८	रमजान	१५
↑ १२	मंगल	२७	{	२	.०८	३	.४२	↓	१६
भाव तुला			↓	३	.६६				
↓ १३	बुध	२८		४	.६२	४	.३६		१७
१४	गुरु	२६		५	.८५	५	.३१		१८
१५	शुक्र	३०		६	.७६	६	.२८		१६
१६	शनि	— ३१		७	.७६	७	.२६		२०
१७	रवि	१		८	.७४	८	.२७		२१
१८	सोम	२		६	.७५	६	.२६		२२
१६	मंगल	३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७८	१०	.३३		२३
२०	बुध	↑ ४		११	.८४	११	.३६		२४
२१	गुरु	नवम्बर ५		१२	.६१	१२	.४७		२५
२२	शुक्र	६		१३	.६८	१३	.५७		२६
२३	शनि	↓ ७		...	....	१४	.६८		२७
२४	रवि	८		१४	.०७	१५	.७६		२८
२५	सोम	६		अ	.१६	१६	.८६		२६

६–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ५०–५१	ईस्वी सन्	— १८७४–७५	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३१	शकाब्द	— १७९६	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३१	हिजरी सन्	— १२९१	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७५	बंगाब्द	— १२८०	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२६	मंगल	१०		१	.२४	१७	.६८	— ३०
भाव ↑ २७	बुध	११		२	.३०	...	....	१
तुला २८	गुरु	१२		३	.३५	१८	.०६	२
↓ २९	शुक्र	१३		४	.३९	१९	.१२	३
— ३०	शनि	१४		५	.४०	२०	.१६	४
१	रवि	१५	(शुक्ल पक्ष)	६	.३८	२१	.१८	५
२	सोम	१६		७	.३५	२२	.१८	६
३	मंगल	१७		८	.३१	२३	.१६	७
४	बुध	↑ १८		९	.२५	२४	.१३	८
५	गुरु	नवम्बर १९		१०	.१८	२५	.०८	९
६	शुक्र	२०		{ ११	.०९	२६	.०२	१०
		↓		१२	.९९	२७	.९५	
७	शनि	२१		१३	.८९	१	.८८	११
८	रवि	२२		१४	.७९	२	.८२	१२
९	सोम	२३	↑	पू	.७०	३	.७६	↑ १३
१०	मंगल	२४	कार्तिक	१	.६१	४	.७०	शव्वाल १४
↑ ११	बुध	२५		२	.५३	५	.६४	१५
भाव वृश्चिक १२	गुरु	२६	↓	३	.४६	६	.६०	↓ १६
१३	शुक्र	२७		४	.४१	७	.५८	१७
↓ १४	शनि	२८		५	.३८	८	.५९	१८
१५	रवि	२९		६	.३६	९	.६१	१९
१६	सोम	— ३०		७	.३८	१०	.६४	२०
१७	मंगल	१		८	.४१	११	.६९	२१
१८	बुध	२		९	.४६	१२	.७७	२२
१९	गुरु	↑ ३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५३	१३	.८७	२३
२०	शुक्र	दिसम्बर ४		११	.६१	१४	.९८	२४
२१	शनि	५		१२	.७०	...	....	२५
२२	रवि	↓ ६		१३	.७९	१५	.०९	२६
२३	सोम	७		१४	.८७	१६	.१९	२७
२४	मंगल	८		अ	.९४	१७	.२८	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
↑ २५	बुध	९		१	.९९	१८	.३७	— २९
भाव वृश्चिक २६	गुरु	१०		...	....	१९	.४४	१
२७	शुक्र	११		२	.०२	२०	.४८	२
↓ २८	शनि	१२		३	.०४	२१	.५०	३
— २९	रवि	१३		{ ४	.०२	२२	.५०	४
				५	.९९			
१	सोम	१४	(शुक्ल पक्ष)	६	.९४	२३	.४९	५
२	मंगल	१५		७	.८७	२४	.४६	६
३	बुध	१६		८	.८०	२५	.४२	७
४	गुरु	१७		९	.७२	२६	.३६	८
५	शुक्र	↑ १८		१०	.६२	२७	.३०	९
६	शनि	दिसम्बर १९		११	.५२	१	.२३	१०
७	रवि	२०		१२	.४२	२	.१६	११
८	सोम	↓ २१		१३	.३२	३	.१०	↑ १२
९	मंगल	२२	↑	१४	.२३	४	.०४ }	ज़िलकाद १३
			मार्गशीर्ष			५	.९८ }	
१०	बुध	२३		पू	.१६	६	.९४	↓ १४
↑ ११	गुरु	२४		१	.१०	७	.९२	१५
भाव धनु १२	शुक्र	२५	↓	२	.०५	८	.९१	१६
↓ १३	शनि	२६		३	.०३	९	.९२	१७
१४	रवि	२७		४	.०२	१०	.९५	१८
१५	सोम	२८		५	.०३	....	...	१९
१६	मंगल	२९		६	.०६	११	.००	२०
१७	बुध	३०		७	.११	१२	.०८	२१
१८	गुरु	— ३१	(कृष्ण पक्ष)	८	.१८	१३	.१७	२२
१९	शुक्र	१		९	.२६	१४	.२७	२३
२०	शनि	↑ २		१०	.३५	१५	.३८	२४
२१	रवि	जनवरी ३		११	.४४	१६	.४९	२५
२२	सोम	४		१२	.५२	१७	.५९	२६
२३	मंगल	↓ ५		१३	५९	१८	.६८	२७
२४	बुध	६		१४	.६४	१९	.७५	२८
२५	गुरु	७		अ	.६७	२०	.७९	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५०-५१	ईस्वी सन्	—१८७५	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३१	शकाब्द	—१७९६	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९३१	हिजरी सन्	—१२९१-९२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७५	बंगाब्द	—१२८०	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
भाव धनु	२६	शुक्र	८		१	.६८	२१	.८२	— ३०
	२७	शनि	९		२	.६७	२२	.८४	१
	२८	रवि	१०		३	.६४	२३	.८२	२
	— २९	सोम	११		४	.५९	२४	.७९	३
	१	मंगल	१२		५	.५३	२५	.७५	४
	२	बुध	१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.४५	२६	.६९	५
	३	गुरु	१४		७	.३६	२७	.६३	६
	४	शुक्र	१५		८	.२६	१	.५७	७
	५	शनि	१६		९	.१६	२	.५०	८
	६	रवि	१७		{१०	.०६	३	.४३	९
					{११	९७			
	७	सोम	←जनवरी→ १८		१२	.८९	४	.३७	१०
	८	मंगल	१९		१३	.८१	५	.३२	११
	९	बुध	२०		१४	.७५	६	.२८	१२
	१०	गुरु	२१		पू	.७०	७	.२५	१३
	११	शुक्र	२२	←पौष→	१	.६७	८	.२३	←ज़िल हिज्जा→ १४
	१२	शनि	२३		२	.६६	९	.२४	१५
भाव ←मकर→	१३	रवि	२४		३	.६७	१०	.२७	१६
	१४	सोम	२५		४	.७०	११	.३२	१७
	१५	मंगल	२६		५	.७६	१२	३९	१८
	१६	बुध	२७		६	.८४	१३	.४७	१९
	१७	गुरु	२८		७	.९२	१४	.५७	२०
	१८	शुक्र	२९		....	.	१५	.६८	२१
	१९	शनि	३०	(कृष्ण पक्ष)	८	.००	१६	.७९	२२
	२०	रवि	-- ३१		९	.०९	१७	.८९	२३
	२१	सोम	१		१०	.१७	१८	.९८	२४
	२२	मंगल	२		११	.२४	.	...	२५
	२३	बुध	←फरवरी→ ३		१२	.२९	१९	.०६	२६
	२४	गुरु	४		१३	.३२	२०	.११	२७
	२५	शुक्र	५		१४	.३२	२१	.१५	२८
	२६	शनि	६		अ	.३०	२२	.१६	— २९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
भाव मकर	२७	रवि	७		१	.२७	२३	.१५	१
	२८	सोम	८		२	.२२	२४	.१२	२
	२९	मंगल	९		३	.१५	२५	.०८	३
	— ३०	बुध	१०		{४	.०७	२६	.०३}	४
					{५	.९८	२७	.९७}	
	१	गुरु	११	(शुक्ल पक्ष)	६	.८९	१	.९१	५
	२	शुक्र	१२		७	.७९	२	.८४	६
	३	शनि	१३		८	.६९	३	.७७	७
	४	रवि	१४		९	.५९	४	.७१	८
	५	सोम	←फरवरी→ १५		१०	.५०	५	.६५	९
	६	मंगल	१६		११	.४३	६	.६०	१०
	७	बुध	१७		१२	.३७	७	.५७	११
	८	गुरु	१८		१३	.३३	८	.५६	१२
	९	शुक्र	१९		१४	.३०	९	.५६	१३
	१०	शनि	२०	←माघ→	पू	.२८	१०	.५९	←मुहर्रम→ १४
	११	रवि	२१		१	.३०	११	.६३	१५
	१२	सोम	२२		२	.३४	१२	.७०	१६
भाव ←कुम्भ→	१३	मंगल	२३		३	.३९	१३	.७८	१७
	१४	बुध	२४		४	.४६	१४	.८७	१८
	१५	गुरु	२५		५	.५४	१५	.९८	१९
	१६	शुक्र	२६		६	.६३	...	....	२०
	१७	शनि	२७		७	.७१	१६	.०९	२१
	१८	रवि	— २८		८	.७९	१७	.२०	२२
	१९	सोम	१		९	.८६	१८	.२९	२३
	२०	मंगल	२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९१	१९	.३६	२४
	२१	बुध	←मार्च→ ३		११	.९३	२०	.४२	२५
	२२	गुरु	४		१२	.९३	२१	.४६	२६
	२३	शुक्र	५		१३	.९२	२२	.४८	२७
	२४	शनि	६		१४	.८८	२३	.४८	२८
	२५	रवि	७		अ	.८३	२४	.४६	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफ़ाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ५०–५१	ईस्वी सन्	— १८७५	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३१	शकाब्द	— १७९६–९७	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३१	हिजरी सन्	— १२९२	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७५	बंगाब्द	— १२८०	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी						सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२६ सोम	८		१	.७६	२५	.४३	— ३०								
माघ ↑ कुम्भ २७ मंगल	९		२	.६८	२६	.३८	१								
२८ बुध	१०		३	.५९	२७	.३२	२								
↓ २९ गुरु	११		४	.४९	१	.२५	३								
— ३० शुक्र	१२		५	.३९	२	.१८	४								
१ शनि	१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.२९	३	.११	५								
२ रवि	१४		७	.१९	४ } ५ }	.०५ .९९	६								
३ सोम	१५		८	.१०	६	.९४	७								
४ मंगल	१६		{ ९ { १०	.०२ .९६	७	९०	८								
५ बुध	↑ मार्च १७		११	.९२	८	.८८	९								
६ गुरु	१८		१२	.९०	९	.८९	१०								
७ शुक्र	↓ १९		१३	.८९	१०	.९१	११								
८ शनि	२०	↑ फाल्गुन	१४	.९१	११	.९४	↑ सफर १२								
९ रवि	२१		पू	.९४	...	....	१३								
१० सोम	२२		१	.९८	१२	.००	१४								
माघ ↑ मीन ११ मंगल	२३	↓	...	....	१३	.०८	↓ १५								
१२ बुध	२४		२	.०५	१४	.१८	१६								
↓ १३ गुरु	२५		३	.१४	१५	.२८	१७								
१४ शुक्र	२६		४	.२३	१६	.३९	१८								
१५ शनि	२७		५	.३१	१७	.४९	१९								
१६ रवि	२८		६	.३८	१८	.५९	२०								
१७ सोम	२९	(कृष्ण पक्ष)	७	.४४	१९	.६७	२१								
१८ मंगल	३०		८	.४९	२०	.७४	२२								
१९ बुध	— ३१		९	.५२	२१	.७८	२३								
२० गुरु	१		१०	.५१	२२	.८०	२४								
२१ शुक्र	↑ अप्रैल २		११	.४९	२३	.८०	२५								
२२ शनि	३		१२	.४५	२४	.७८	२६								
२३ रवि	४		१३	.४०	२५	.७५	२७								
२४ सोम	↓ ५		१४	.३३	२६	.७१	२८								
२५ मंगल ●	६		अ	.२५	२७	.६५	— २९								

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–घनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५१–५२	ईस्वी सन्	—१८७५	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३२	शकाब्द	—१७९७	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९३१	हिजरी सन्	—१२९२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७५–७६	बंगाब्द	—१२८०–८१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
भाव ←मीन→	२६	बुध		७		१	.१५	१	.५९		१
	२७	गुरु		८		{ २	.०५	२	.५२		२
						{ ३	.९५				
	२८	शुक्र		९		४	.८५	३	.४५		३
	२९	शनि		१०		५	.७५	४	.३८		४
——	३०	रवि		११	(शुक्ल पक्ष)	६	.६६	५	.३२		५
	१	सोम		१२		७	५८	६	.२७		६
	२	मंगल		१३		८	.५२	७	.२४		७
	३	बुध		१४		९	.४८	८	.२२		८
	४	गुरु		१५		१०	.४५	९	.२१		९
	५	शुक्र		१६		११	.४३	१०	.२२		१०
	६	शनि	←अप्रैल→	१७		१२	४५	११	.२५		११
	७	रवि		१८		१३	.४८	१२	.३१	←रबी–उल–अव्वल→	१२
	८	सोम		१९		१४	५४	१३	.३८		१३
	९	मंगल		२०	←चैत्र→	पू	.६१	१४	.४८		१४
	१०	बुध		२१		१	.६९	१५	.५८		१५
युवा ←मेष→	११	गुरु		२२		२	.७७	१६	.६९		१६
	१२	शुक्र		२३		३	.८५	१७	.७९		१७
	१३	शनि		२४		४	.९२	१८	८९		१८
	१४	रवि		२५		५	९८	१९	.९८		१९
	१५	सोम		२६		..	..	...	....		२०
	१६	मंगल		२७		६	.०३	२०	.०५		२१
	१७	बुध		२८		७	०५	२१	.१०		२२
	१८	गुरु		२९		८	.०६	२२	.१२		२३
	१९	शुक्र	—	३०	(कृष्ण पक्ष)	{ ९	०३	२३	१३		२४
						{ १०	.९९				
	२०	शनि		१		११	९३	२४	.१२		२५
	२१	रवि	←मई→	२		१२	.८६	२५	.०९		२६
	२२	सोम		३		१३	.७८	{ २६	.०५		२७
								{ २७	.९९		
	२३	मंगल		४		१४	.६९	१	.९३		२८
	२४	बुध		५		अ	.५९	२	.८६		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२५	गुरु		६		१	.४९	३	.७९	—	३०
	२६	शुक्र		७		२	.३९	४	.७२		१
युवा ←मेष→	२७	शनि		८		३	.२९	५	.६६		२
	२८	रवि		९		४	.१९	६	.६१		३
	२९	सोम		१०		५	.११	७	.५७		४
	३०	मंगल		११		६	.०५	८	.५४		५
—	३१	बुध		१२	(शुक्ल पक्ष)	{ ७	.००	९	.५३		६
						{ ८	.९७				
	१	गुरु		१३		९	.९६	१०	.५४		७
	२	शुक्र		१४		१०	.९६	११	.५७		८
	३	शनि		१५		११	.९९	१२	.६२		९
	४	रवि		१६		...	.....	१३	.६९		१०
	५	सोम	←मई→	१७		१२	.०४	१४	.७८	←रबी–उल–आखिर→	११
	६	मंगल		१८		१३	.११	१५	.८८		१२
	७	बुध		१९		१४	.१९	१६	.९९		१३
	८	गुरु		२०	←वैशाख→	पू	.२७	...	....		१४
	९	शुक्र		२१		१	.३६	१७	.१०		१५
	१०	शनि		२२		२	.४४	१८	.२०		१६
युवा ←वृष→	११	रवि		२३		३	.५०	१९	.२९		१७
	१२	सोम		२४		४	.५४	२०	.३६		१८
	१३	मंगल		२५		५	.५६	२१	.४१		१९
	१४	बुध		२६		६	.५६	२२	.४४		२०
	१५	गुरु		२७		७	.५४	२३	.४६		२१
	१६	शुक्र		२८		८	.५०	२४	.४५		२२
	१७	शनि		२९	(कृष्ण पक्ष)	९	.४४	२५	.४२		२३
	१८	रवि		३०		१०	.३७	२६	.३८		२४
	१९	सोम	—	३१		११	.२८	२७	.३३		२५
	२०	मंगल		१		१२	.१८	१	.२७		२६
	२१	बुध	←जून→	२		{ १३	.०८	२	.२०		२७
						{ १४	.९८				
	२२	गुरु		३		अ	.८८	३	.१३		२८

नक्षत्र – १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल १२.१५ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.०५ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	—५१-५२	ईस्वी सन्	—१८७५	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३२	शकाब्द	—१७९७	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती	—१९३१	हिंजरी सन्	—१२९२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७६	बंगाब्द	— १२८१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी							
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*	पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२३	शुक्र		४			१	.७८	४	.०६		— २९
	२४	शनि		५			२	.७०	५	.००		१
									६	.९४		
युवा, वृषभ	२५	रवि		६			३	.६२	७	.९०		२
	२६	सोम		७			४	.५५	८	.८७		३
	२७	मंगल		८		(शुक्ल पक्ष)	५	.४९	९	.८५		४
	२८	बुध		९			६	.४६	१०	.८६		५
	२९	गुरु		१०			७	.४५	११	.८९		६
	३०	शुक्र		११			८	.४६	१२	.९४		७
	— ३१	शनि		१२			९	.४९	...	....		८
	१	रवि		१३			१०	.५३	१३	.००		९
	२	सोम		१४			११	.५९	१४	.०८		१०
	३	मंगल		१५			१२	.६७	१५	.१८		११
	४	बुध	जून	१६			१३	.७५	१६	.२९	जमादि-उल-अव्वल	१२
	५	गुरु		१७	ज्येष्ठ		१४	.८३	१७	.४०		१३
	६	शुक्र		१८			पू	.९१	१८	.५०		१४
	७	शनि		१९			१	.९८	१९	.५९		१५
	८	रवि		२०			...	....	२०	.६७		१६
	९	सोम		२१			२	.०२	२१	.७२		१७
	१०	मंगल		२२			३	.०४	२२	.७६		१८
युवा, मिथुन	११	बुध		२३			४	.०४	२३	.७८		१९
	१२	गुरु		२४			५	.०२	२४	.७८		२०
							६	.९८				
	१३	शुक्र		२५			७	.९२	२५	.७५		२१
	१४	शनि		२६		(कृष्ण पक्ष)	८	.८५	२६	.७१		२२
	१५	रवि		२७			९	.७६	२७	.६६		२३
	१६	सोम		२८			१०	.६७	१	.६०		२४
	१७	मंगल		२९			११	.५७	२	.५४		२५
	१८	बुध		— ३०			१२	.४७	३	.४७		२६
	१९	गुरु	जुलाई	१			१३	.३६	४	.४०		२७
	२०	शुक्र		२			१४	.२६	५	.३३		२८
	२१	शनि		३			अ	.१७	६	.२८		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी							
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*	पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२	रवि		४			१	.०९	७	.२३		— ३०
	२३	सोम		५			२	.०२	८	.२०		१
							३	.९७				
	२४	मंगल		६			४	.९४	९	.१८		२
युवा, मिथुन	२५	बुध		७			५	.९२	१०	.१८		३
	२६	गुरु		८		(शुक्ल पक्ष)	६	.९३	११	.२१		४
	२७	शुक्र		९			७	.९६	१२	.२५		५
	२८	शनि		१०			...	. ..	१३	.३१		६
	२९	रवि		११			८	.०१	१४	.३८		७
	३०	सोम		१२			९	.०८	१५	.४८		८
	३१	मंगल		१३			१०	.१५	१६	.५९		९
	— ३२	बुध		१४			११	.२३	१७	.७०		१०
	१	गुरु		१५			१२	.३१	१८	.८०		११
	२	शुक्र	जुलाई	१६			१३	.३९	१९	.९०	जमादि-उल-आखिर	१२
	३	शनि		१७	आषाढ़		१४	.४५	२०	.९८		१३
	४	रवि		१८			पू	.४९	....	....		१४
	५	सोम		१९			१	.५२	२१	.०४		१५
	६	मंगल		२०			२	.५२	२२	.०८		१६
	७	बुध		२१			३	.५०	२३	.१०		१७
	८	गुरु		२२			४	.४६	२४	.१०		१८
	९	शुक्र		२३			५	.४०	२५	.०८		१९
युवा, कर्क	१०	शनि		२४			६	.३३	२६	.०५		२०
	११	रवि		२५			७	.२५	२७	.०१		२१
									१	.९५		
	१२	सोम		२६		(कृष्ण पक्ष)	८	.१६	२	.८८		२२
	१३	मंगल		२७			९	.०६	३	.८१		२३
							१०	.९६				
	१४	बुध		२८			११	.८६	४	.७४		२४
	१५	गुरु		२९			१२	.७६	५	.६८		२५
	१६	शुक्र		३०			१३	.६६	६	.६२		२६
	१७	शनि		— ३१			१४	.५८	७	.५७		२७
	१८	रवि		१			अ	.५१	८	.५३		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा; २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५१-५२	ईस्वी सन्	—१८७५	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३२	शकाब्द	—१७९७	चन्द्र ग्रहण—	o
(ब) गुजराती	—१९३१	हिजरी सन्	—१२९२	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७६	बंगाब्द	—१२८१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१९	सोम		२	(शुक्ल पक्ष)	१	.४५	९	.५०	—	२९
	२०	मंगल		३		२	.४२	१०	.५१		१
	२१	बुध		४		३	.४०	११	.५३		२
	२२	गुरु		५		४	.४१	१२	.५६		३
	२३	शुक्र		६		५	.४४	१३	.६१		४
युवा कर्क	२४	शनि		७		६	.४९	१४	.६९		५
	२५	रवि		८		७	.५५	१५	.७९		६
	२६	सोम		९		८	.६२	१६	.८९		७
	२७	मंगल		१०		९	.७०	...	....		८
	२८	बुध		११		१०	.७९	१७	.००		९
	२९	गुरु		१२		११	.८७	१८	.१०		१०
	३०	शुक्र		१३		१२	९३	१९	.२०		११
—	३१	शनि		१४		१३	.९७	२०	.२८		१२
	१	रवि		१५		..	.	२१	.३५		१३
	२	सोम	अगस्त	१६	श्रावण	१४	.००	२२	.४०	रज्जब	१४
	३	मंगल		१७		पू १	.०१ .९९	२३	.४२		१५
	४	बुध		१८		२	.९६	२४	.४३		१६
	५	गुरु		१९		३	.९१	२५	.४२		१७
	६	शुक्र		२०		४	.८४	२६	.३९		१८
	७	शनि		२१		५	.७६	२७	.३४		१९
	८	रवि		२२		६	६६	१	.२८		२०
युवा सिंह	९	सोम		२३		७	.५६	२	.२२		२१
	१०	मंगल		२४	(कृष्ण पक्ष)	८	.४६	३	.१६		२२
	११	बुध		२५		९	.३६	४	.०९		२३
	१२	गुरु		२६		१०	.२६	५ ६	.०२ .९५		२४
	१३	शुक्र		२७		११	.१७	७	.९०		२५
	१४	शनि		२८		१२	.०९	८	.८६		२६
	१५	रवि		२९		१३ १४	.०२ .९६	९	.८४		२७
	१६	सोम		३०		अ	.९३	१०	.८३		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१७	मंगल	—	३१	(शुक्ल पक्ष)	१	.९१	११	.८४		२९
	१८	बुध		१		२	.९३	१२	.८७	—	३०
	१९	गुरु		२		३	.९६	१३	.९२		१
	२०	शुक्र		३		...	.....	...	....		२
	२१	शनि		४		४	.००	१४	.००		३
	२२	रवि		५		५	.०६	१५	.०९		४
युवा सिंह	२३	सोम		६		६	.१३	१६	.१९		५
	२४	मंगल		७		७	.२१	१७	.२९		६
	२५	बुध		८		८	.३०	१८	.४०		७
	२६	गुरु		९		९	.३८	१९	.५०		८
	२७	शुक्र		१०		१०	.४५	२०	.५९		९
	२८	शनि		११		११	.५०	२१	.६६		१०
	२९	रवि		१२		१२	.५३	२२	.७१		११
	३०	सोम		१३		१३	.५४	२३	.७४		१२
—	३१	मंगल	सितम्बर	१४	भाद्रपद	१४	.५२	२४	.७५	शाबान	१३
	१	बुध		१५		पू	.४९	२५	.७५		१४
	२	गुरु		१६		१	.४४	२६	.७२		१५
	३	शुक्र		१७		२	.३७	२७	.६८		१६
	४	शनि		१८		३	.२८	१	.६२		१७
	५	रवि		१९		४	.१९	२	.५६		१८
	६	सोम		२०		५ ६	.०९ .९९	३	.५०		१९
युवा कन्या	७	मंगल		२१	(कृष्ण पक्ष)	७	.८९	४	.४३		२०
	८	बुध		२२		८	.७९	५	.३६		२१
	९	गुरु		२३		९	.७०	६	.२९		२२
	१०	शुक्र		२४		१०	.६२	७	.२४		२३
	११	शनि		२५		११	.५५	८	.२०		२४
	१२	रवि		२६		१२	.५०	९	.१७		२५
	१३	सोम		२७		१३	.४७	१०	.१५		२६
	१४	मंगल		२८		१४	.४५	११	.१६		२७
	१५	बुध	●	२९		अ	.४७	१२	.१८		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५१–५२	ईस्वी सन् —१८७५	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३२	शकाब्द —१७९७	चन्द्र ग्रहण— O
(ब) गुजराती	—१९३१–३२	हिजरी सन् —१२९२	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द	४९७६	वंगाब्द —१२८१	अमावस्या — अ

	सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१६	गुरु	-- ३०		१	.५०	१३	.२३	— २९
	१७	शुक्र	१		२	.५४	१४	.३०	१
	१८	शनि	२		३	.६०	१५	.३९	२
	१९	रवि	३		४	.६८	१६	.४९	३
	२०	सोम	४		५	.७७	१७	.५९	४
	२१	मंगल	५	(शुक्ल पक्ष)	६	.८६	१८	७०	५
युवा ← कन्या →	२२	बुध	६		७	.९३	१९	.८१	६
	२३	गुरु	७		...	....	२०	.९०	७
	२४	शुक्र	८		८	.००	२१	.९७	८
	२५	शनि	९		९	.०५	...	....	९
	२६	रवि	१०		१०	.०८	२२	.०३	१०
	२७	सोम	११		११	.१०	२३	.०६	११
	२८	मंगल	१२		१२	.०८	२४	.०८	१२
	२९	बुध	१३		१३	.०५	२५	.०७	१३
	३०	गुरु	१४		१४ / पू	.०० / .९३	२६	.०५	१४
	— ३१	शुक्र	← अक्टूबर → १५	← आश्विन →	१	.८५	२७ / १	.०१ / .९६	← रमजान → १५
	१	शनि	१६		२	.७६	२	.९०	१६
	२	रवि	१७		३	.६६	३	.८३	१७
	३	सोम	१८		४	.५६	४	७६	१८
	४	मंगल	१९		५	.४६	५	.६९	१९
	५	बुध	२०		६	.३६	६	.६३	२०
	६	गुरु	२१		७	.२८	७	५८	२१
युवा ← तुला →	७	शुक्र	२२	(कृष्ण पक्ष)	८	.२०	८	.५३	२२
	८	शनि	२३		९	.१३	९	.५०	२३
	९	रवि	२४		१०	.०८	१०	.४८	२४
	१०	सोम	२५		११	.०५	११	.४८	२५
	११	मंगल	२६		१२	.०४	१२	.५०	२६
	१२	बुध	२७		१३	.०६	१३	.५५	२७
	१३	गुरु	२८		१४	.०९	१४	.६१	२८
	१४	शुक्र	२९		अ	.१४	१५	.६९	२९

	सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१५	शनि	३०		१	.२०	१६	.७९	— ३०
	१६	रवि	— ३१		२	.२८	१७	.९०	१
	१७	सोम	१		३	.३६	...	....	२
	१८	मंगल	२		४	.४५	१८	.०१	३
	१९	बुध	३		५	.५३	१९	.११	४
	२०	गुरु	४		६	.६०	२०	.२०	५
युवा ← तुला →	२१	शुक्र	५	(शुक्ल पक्ष)	७	.६५	२१	.२८	६
	२२	शनि	६		८	.६८	२२	.३४	७
	२३	रवि	७		९	.६९	२३	.३८	८
	२४	सोम	८		१०	.६८	२४	.४०	९
	२५	मंगल	९		११	.६५	२५	.४०	१०
	२६	बुध	१०		१२	.६०	२६	.३८	११
	२७	गुरु	११		१३	.५३	२७	.३५	१२
	२८	शुक्र	१२		१४	.४५	१	.३०	१३
	२९	शनि	१३		पू	.३६	२	.२४	१४
	— ३०	रवि	← नवम्बर → १४	← कार्तिक →	१	.२७	३	.१७	← शव्वाल → १५
	१	सोम	१५		२	.१७	४	.१०	१६
	२	मंगल	१६		३ / ४	.०७ / .९७	५ / ६	.०३ / .९७	१७
	३	बुध	१७		५	.८९	७	.९१	१८
	४	गुरु	१८		६	.८१	८	.८६	१९
	५	शुक्र	१९		७	.७४	९	.८२	२०
युवा ← वृश्चिक →	६	शनि	२०		८	.६९	१०	.८०	२१
	७	रवि	२१	(कृष्ण पक्ष)	९	.६७	११	.८०	२२
	८	सोम	२२		१०	.६६	१२	.८२	२३
	९	मंगल	२३		११	.६७	१३	.८६	२४
	१०	बुध	२४		१२	.७०	१४	.९२	२५
	११	गुरु	२५		१३	.७६	१५	९९	२६
	१२	शुक्र	२६		१४	.८३	....	.....	२७
	१३	शनि	२७		अ	.९१	१६	.०९	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी,१३–हस्त, १४–चित्रा. १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	— ५१-५२	ईस्वी सन्	— १८७५-७६	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३२	शकाब्द	— १७९७	चन्द्रग्रहण —	○		
(व) गुजराती	— १९३२	हिजरी सन्	— १२९२	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९७६	बंगाब्द	— १२८१	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१४	रवि	२८		१	.९९	१७	.२०	— २९
	१५	सोम	नव० २९		...	....	१८	.३१	१
	१६	मंगल	— ३०		२	.०८	१९	.४१	२
	१७	बुध	१		३	.१६	२०	.५०	३
	१८	गुरु	२	(शुक्ल पक्ष)	४	.२३	२१	.५८	४
	१९	शुक्र	३		५	.२८	२२	.६५	५
	२०	शनि	४		६	.३१	२३	.७०	६
युवा, ←वृश्चिक→	२१	रवि	५		७	.३२	२४	.७२	७
	२२	सोम	६		८	.३०	२५	.७२	८
	२३	मंगल	७		९	.२७	२६	.७१	९
	२४	बुध	८		१०	.२२	२७	.६८	१०
	२५	गुरु	९		११	.१६	१	.६४	११
	२६	शुक्र	१०		{१२	.०८	२	.५८	१२
					१३	.९९			
	२७	शनि	११		१४	.८९	३	.५१	१३
	२८	रवि	१२	←मार्गशीर्ष→	पू	.७९	४	.४४	१४
	—२९	सोम	१३		१	.६९	५	.३७	←ज़िलकाद→ १५
	१	मंगल	←दिसम्बर→ १४		२	.६०	६	.३१	१६
	२	बुध	१५		३	.५२	७	.२५	१७
	३	गुरु	१६		४	.४५	८	.१९	१८
	४	शुक्र	१७		५	.३९	९	.१५	१९
	५	शनि	१८		६	.३४	१०	.१३	२०
	६	रवि	१९		७	.३१	११	.१३	२१
	७	सोम	२०		८	.२९	१२	.१४	२२
युवा, ←धनु→	८	मंगल	२१		९	.३१	१३	.१७	२३
	९	बुध	२२		१०	.३५	१४	.२२	२४
	१०	गुरु	२३	(कृष्ण पक्ष)	११	.४१	१५	.३०	२५
	११	शुक्र	२४		१२	.४८	१६	.४०	२६
	१२	शनि	२५		१३	.५६	१७	.५०	२७
	१३	रवि	२६		१४	.६५	१८	.६०	२८
	१४	सोम	२७		अ	.७४	१९	.७१	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१५	मंगल	२८		१	.८२	२०	.८१	— ३०
	१६	बुध	दिसम्बर २९		२	.८८	२१	.९०	१
	१७	गुरु	३०		३	.९३	२२	.९७	२
	१८	शुक्र	— ३१		४	.९६	...	....	३
	१९	शनि	१		५	.९६	२३	.०१	४
	२०	रवि	२		६	.९५	२४	.०४	५
	२१	सोम	३	(शुक्ल पक्ष)	७	.९२	२५	.०५	६
	२२	मंगल	४		८	.८७	२६	.०३	७
युवा, ←धनु→	२३	बुध	५		९	.८०	{२७	.०१	८
							१	.९७}	
	२४	गुरु	६		१०	.७२	२	.९१	९
	२५	शुक्र	७		११	.६३	३	.८५	१०
	२६	शनि	८		१२	.५४	४	.७८	११
	२७	रवि	९		१३	.४४	५	.७१	१२
	२८	सोम	१०		१४	.३४	६	.६५	१३
	२९	मंगल	११		पू	.२५	७	.५९	←ज़िल हिज्ज→ १४
	— ३०	बुध	←जनवरी→ १२	←पौष→	१	.१७	८	.५३	१५
	१	गुरु	१३		२	.०९	९	.४९	१६
	२	शुक्र	१४		{३	.०२	१०	.४७	१७
					४	.९७			
	३	शनि	१५		५	.९५	११	.४५	१८
	४	रवि	१६		६	.९४	१२	.४६	१९
	५	सोम	१७		७	.९६	१३	.४९	२०
	६	मंगल	१८		...	....	१४	.५४	२१
युवा, ←मकर→	७	बुध	१९		८	.००	१५	.६१	२२
	८	गुरु	२०	(कृष्ण पक्ष)	९	.०६	१६	.७०	२३
	९	शुक्र	२१		१०	.१३	१७	.७९	२४
	१०	शनि	२२		११	.२१	१८	.९०	२५
	११	रवि	२३		१२	.३०	...	....	२६
	१२	सोम	२४		१३	.३९	१९	.०१	२७
	१३	मंगल	२५		१४	.४७	२०	.११	२८
	१४	बुध	२६		अ	.५४	२१	.२०	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफालगुनी, १२–उत्तराफालगुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–बिशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५१-५२	ईस्वी सन्	—१८७६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३२	शकाब्द	—१७९७-९८	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९३२	हिजरी सन्	—१२९२-९३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७६	बंगाब्द	—१२८१	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१५	गुरु	जनवरी	२७		१	.५८	२२	.२८	— ३०
	१६	शुक्र		२८		२	.६०	२३	.३३	१
	१७	शनि		२९		३	.६०	२४	.३६	२
	१८	रवि		३०		४	.५९	२५	.३७	३
	१९	सोम	—	३१		५	.५६	२६	.३७	४
	२०	मंगल		१	(शुक्ल पक्ष)	६	.५१	२७	.३४	५
युवा मकर	२१	बुध		२		७	.४४	१	.३०	६
	२२	गुरु		३		८	.३६	२	.२५	७
	२३	शुक्र		४		९	.२६	३	.१९	८
	२४	शनि		५		१०	.१६	४	.१३	९
	२५	रवि		६		{ ११	.०६	५	.०६ }	१०
	..					{ १२	.९६	६	.९९ }	
	२६	सोम		७		१३	.८७	७	.९२	११
	२७	मंगल		८		१४	.७९	८	८६	१२
	२८	बुध		९	माघ	पू	.७१	९	.८२	मुहर्रम १३
	— २९	गुरु		१०		१	.६५	१०	.७९	१४
	१	शुक्र	फरवरी	११		२	.६१	११	.७८	१५
	२	शनि		१२		३	.५८	१२	.७८	१६
	३	रवि		१३		४	.५७	१३	.८०	१७
	४	सोम		१४		५	.५९	१४	.८५	१८
	५	मंगल		१५		६	.६३	१५	.९२	१९
	६	बुध		१६		७	.६९	....	....	२०
	७	गुरु		१७		८	.७६	१६	.००	२१
युवा कुम्भ	८	शुक्र		१८		९	८४	१७	०९	२२
	९	शनि		१९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.९३	१८	.२०	२३
	१०	रवि		२०		..	..	१९	.३१	२४
	११	सोम		२१		११	०१	२०	.४२	२५
	१२	मंगल		२२		१२	.०९	२१	.५१	२६
	१३	बुध		२३		१३	.१६	२२	.५८	२७
	१४	गुरु		२४		१४	.२०	२३	.६४	२८
	१५	शुक्र		२५		अ	.२२	२४	.६८	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१६	शनि	फरवरी	२६		१	.२३	२५	.७०	— ३०
	१७	रवि		२७		२	.२१	२६	.७०	१
	१८	सोम		२८		३	.१८	२७	.६८	२
	१९	मंगल	—	२९		४	.१२	१	.६४	३
	२०	बुध		१		{ ५	.०५	२	.५९	४
					(शुक्ल पक्ष)	{ ६	.९७			
युवा कुम्भ	२१	गुरु		२		७	.८८	३	.५३	५
	२२	शुक्र		३		८	.७८	४	.४७	६
	२३	शनि		४		९	.६८	५	.४०	७
	२४	रवि		५		१०	.५८	६	.३३	८
	२५	सोम		६		११	.४९	७	.२७	९
	२६	मंगल		७		१२	.४०	८	.२१	१०
	२७	बुध		८		१३	.३२	९	.१६	११
	२८	गुरु		९		१४	.२६	१०	.१२	१२
	२९	शुक्र		१०	फाल्गुन	O पू	.२२	११	.१०	सफर १३
	३०	शनि	मार्च	११		१	.१९	१२	.१०	१४
	— ३१	रवि		१२		२	.१८	१३	.१२	१५
	१	सोम		१३		३	.१९	१४	.१६	१६
	२	मंगल		१४		४	.२३	१५	.२२	१७
	३	बुध		१५		५	.२९	१६	.३०	१८
	४	गुरु		१६		६	.३६	१७	.३९	१९
	५	शुक्र		१७		७	.४५	१८	.५०	२०
	६	शनि		१८		८	.५४	१९	६१	२१
युवा मीन	७	रवि		१९		९	.६३	२०	.७२	२२
	८	सोम		२०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७०	२१	.८१	२३
	९	मंगल		२१		११	.७६	२२	.८९	२४
	१०	बुध		२२		१२	.८०	२३	.९५	२५
	११	गुरु		२३		१३	.८२	...	....	२६
	१२	शुक्र		२४		१४	.८२	२४	.००	२७
	१३	शनि		२५		अ	.८०	२५	.०२	२८

नक्षत्र— १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ५२–५३	ईस्वी सन्	— १८७६	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३३	शकाब्द	— १७९८	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९३२	हिजरी सन्	— १२९३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७६–७७	बंगाब्द	— १२८१–८२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१४	रवि	२६		१	.७६	२६	.०२	— २९
१५	सोम	२७		२	.७०	२७	.००	१
						१	.९७	
१६	मंगल	मार्च २८		३	.६३	२	.९३	२
१७	बुध	२९		४	.५५	३	.८७	३
१८	गुरु	३०	(शुक्ल पक्ष)	५	.४५	४	.८०	४
१९	शुक्र	— ३१		६	.३५	५	.७३	५
२०	शनि	१		७	.२५	६	.६६	६
युवा ←मीन→ २१	रवि	२		८	.१५	७	.६०	७
२२	सोम	३		९	.०६	८	.५४	८
				१०	.९७			
२३	मंगल	४		११	.८९	९	.४९	९
२४	बुध	५		१२	.८३	१०	.४५	१०
२५	गुरु	६		१३	.७९	११	.४३	११
२६	शुक्र	७		१४	.७६	१२	.४२	१२
२७	शनि	८	चैत्र	पू	.७५	१३	.४४	रबी-उल-अव्वल १३
२८	रवि	९		१	.७६	१४	.४७	१४
—— २९	सोम	१०		२	.७९	१५	.५३	१५
१	मंगल	अप्रैल ११		३	.८५	१६	.६०	१६
२	बुध	१२		४	.९३	१७	.६९	१७
३	गुरु	१३		...	....	१८	.८०	१८
४	शुक्र	१४		५	.०१	१९	.९१	१९
५	शनि	१५		६	.१०	...	...	२०
६	रवि	१६		७	.१८	२०	.०१	२१
७	सोम	१७		८	.२५	२१	.११	२२
धात्री ←मेष→ ८	मंगल	१८	(कृष्ण पक्ष)	९	.३१	२२	.२०	२३
९	बुध	१९		१०	.३५	२३	.२७	२४
१०	गुरु	२०		११	.३७	२४	.३२	२५
११	शुक्र	२१		१२	.३६	२५	.३४	२६
१२	शनि	२२		१३	.२४	२६	.३५	२७
१३	रवि	२३		१४	.३०	२७	.३३	२८
१४	सोम	२४		अ	.२४	१	.३०	२९

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	मंगल	२५		१	.१७	२	.२६	— ३०
१६	बुध	२६		२	.०९	३	.२१	१
१७	गुरु	अप्रैल २७		३	.००	४	.१४	२
				४	.९०			
१८	शुक्र	२८	(शुक्ल पक्ष)	५	.८०	५	.०७	३
१९	शनि	२९		६	.७०	६	.००	४
						७	.९४	
२०	रवि	— ३०		७	.६०	८	.८८	५
धात्री ←मेष→ २१	सोम	१		८	.५०	९	.८२	६
२२	मंगल	२		९	.४२	१०	.७८	७
२३	बुध	३		१०	.३६	११	.७५	८
२४	गुरु	४		११	.३२	१२	.७५	९
२५	शुक्र	५		१२	.२९	१३	.७६	१०
२६	शनि	६		१३	.२७	१४	.७९	११
२७	रवि	७		१४	.२९	१५	.८४	१२
२८	सोम	८	वैशाख	पू	.३३	१६	.९१	रबी-उल-आखिर १३
२९	मंगल	९		१	.३८	...	....	१४
३०	बुध	१०		२	.४४	१७	.००	१५
— ३१	गुरु	मई ११		३	.५२	१८	.१०	१६
१	शुक्र	१२		४	.६१	१९	.२१	१७
२	शनि	१३		५	.६९	२०	.३१	१८
३	रवि	१४		६	.७६	२१	.४१	१९
४	सोम	१५		७	.८२	२२	.५१	२०
५	मंगल	१६		८	.८६	२३	.५८	२१
६	बुध	१७		९	.८८	२४	.६३	२२
धात्री ←वृषभ→ ७	गुरु	१८	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८८	२५	.६६	२३
८	शुक्र	१९		११	.८६	२६	.६७	२४
९	शनि	२०		१२	.८२	२७	.६६	२५
१०	रवि	२१		१३	.७६	१	.६४	२६
११	सोम	२२		१४	.६९	२	.६०	२७
१२	मंगल	२३		अ	.६०	३	.५४	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ) अप्रैल ११.४१ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.३१ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द —५२–५३	ईस्वी सन् —१८७६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९३३	शकाब्द —१७९८	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती —१९३२	हिजरी सन् —१२९३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९७७	बंगाब्द —१२८३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	अंग्रेजी दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
	१३	बुध		२४		१	.५०	४	.४८		— २९
	१४	गुरु		२५		२	.४०	५	.४२		१
	१५	शुक्र		२६		३	.३०	६	.३५		२
	१६	शनि	↑	२७		४	.२०	७	.२८		३
	१७	रवि	मई	२८		५	.१०	८	.२२		४
	१८	सोम	↓	२९	(शुक्ल पक्ष)	६	.००	९	.१६		५
						७	.९२				
	१९	मंगल		३०		८	.८६	१०	.१२		६
↑	२०	बुध	—	३१		९	.८२	११	.०९		७
धात्री ←वृषभ→	२१	गुरु		१		१०	.७९	१२	.०७		८
	२२	शुक्र		२		११	.७७	१३	.०८		९
↓	२३	शनि		३		१२	७८	१४	.१०	↑	१०
	२४	रवि		४		१३	.८१	१५	.१५		११
	२५	सोम		५		१४	.८७	१६	२२		१२
	२६	मंगल		६	↑	पू	.९४	१७	.३०		१३
	२७	बुध		७	←ज्येष्ठ→	..	.	१८	.४०	←जमादि–उल–अव्वल→	१४
	२८	गुरु		८		१	.०२	१९	.५१		१५
	२९	शुक्र		९	↓	२	.१०	२०	.६१		१६
	३०	शनि	↑	१०		३	.१८	२१	.७१		१७
	३१	रवि	जून	११		४	.२५	२२	.८१	↓	१८
—	३२	सोम	↓	१२		५	.३०	२३	.८९		१९
	१	मंगल		१३		६	.३४	२४	.९४		२०
	२	बुध		१४		७	.३७	२५	.९७		२१
	३	गुरु		१५		८	.३७	२६	.९९		२२
↑	४	शुक्र		१६	(कृष्ण पक्ष)	९	३५	....	...		२३
धात्री ←मिथुन→	५	शनि		१७		१०	.३२	२७	.००		२४
								१	.९७		
↓	६	रवि		१८		११	२६	२	.९३		२५
	७	सोम		१९		१२	.१८	३	.८८		२६
	८	मंगल		२०		१३	.०९	४	.८२		२७
						१४	.९९				
	९	बुध		२१		अ	.८९	५	७६		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	अंग्रेजी दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	मुहम्मदीय दिनांक
	१०	गुरु		२२		१	.७९	६	.६९		२९
	११	शुक्र		२३		२	.६९	७	.६२		— ३०
	१२	शनि		२४		३	.५९	८	.५५		१
	१३	रवि	↑	२५		४	.४९	९	.४९		२
	१४	सोम	जून	२६		५	.४१	१०	.४५		३
	१५	मंगल	↓	२७		६	३५	११	.४२		४
	१६	बुध		२८	(शुक्ल पक्ष)	७	.३०	१२	.४०		५
	१७	गुरु		२९		८	.२७	१३	.४०		६
	१८	शुक्र	—	३०		९	.२५	१४	.४२		७
↑	१९	शनि		१		१०	२६	१५	.४७		८
धात्री ←मिथुन→	२०	रवि		२		११	.२९	१६	.५३		९
	२१	सोम		३		१२	.३४	१७	.६१		१०
↓	२२	मंगल		४		१३	.४१	१८	.७०	↑	११
	२३	बुध		५		१४	.४९	१९	.८०		१२
	२४	गुरु		६	↑	पू	.५७	२०	.९१		१३
	२५	शुक्र		७	←आषाढ़→	१	.६५		....	←जमादि–उल–आखिर→	१४
	२६	शनि		८		२	.७२	२१	.०२		१५
	२७	रवि		९	↓	३	.७८	२२	.१२		१६
	२८	सोम	↑	१०		४	.८२	२३	.१९		१७
	२९	मंगल	जुलाई	११		५	८४	२४	.२५	↓	१८
	३०	बुध		१२		६	.८५	२५	.२९		१९
—	३१	गुरु	↓	१३		७	.८३	२६	३२		२०
	१	शुक्र		१४		८	.७८	२७	.३२		२१
	२	शनि		१५		९	.७२	१	.३०		२२
	३	रवि		१६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६५	२	.२७		२३
↑	४	सोम		१७		११	.५७	३	.२२		२४
धात्री ←कर्क→	५	मंगल		१८		१२	.४८	४	.१६		२५
	६	बुध		१९		१३	.३८	५	.१०		२६
↓	७	गुरु		२०		१४	.२८	६	.०३		२७
								७	.९६		
	८	शुक्र		२१		अ	.१८	८	.९०		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ५२-५३	ईस्वी सन्	— १८७६	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३३	शकाब्द	— १७९८	चन्द्रग्रहण —	O		
(ब) गुजराती	— १९३२	हिजरी सन्	— १२९३	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९७७	बंगाब्द	— १२८२	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	शनि	२२		१	.०८	९	.८४	— २९
				२	.९८			
१०	रवि	२३		३	.८८	१०	.७९	१
११	सोम	२४		४	.८२	११	.७५	२
१२	मंगल	↑ २५	(शुक्ल पक्ष)	५	.७८	१२	.७२	३
१३	बुध	जुलाई २६		६	.७५	१३	.७२	४
१४	गुरु	२७		७	.७३	१४	.७४	५
१५	शुक्र	↓ २८		८	.७४	१५	.७८	६
१६	शनि	२९		९	.७६	१६	.८३	७
१७	रवि	३०		१०	.८१	१७	.९१	८
१८	सोम	— ३१		११	.८८	...	....	९
धात्री ↑ १९	मंगल	१		१२	.९६	१८	.००	१०
कर्क २०	बुध	२		...	....	१९	.१०	११
↓ २१	गुरु	३	↑	१३	.०४	२०	.२१	१२
२२	शुक्र	४	श्रावण	१४	.१२	२१	.३२	↑ १३
२३	शनि	५		पू	.१९	२२	.४२	रजब १४
२४	रवि	६	↓	१	.२५	२३	.५०	↓ १५
२५	सोम	७		२	.३०	२४	.५६	१६
२६	मंगल	८		३	.३२	२५	.६१	१७
२७	बुध	↑ ९		४	.३३	२६	.६४	१८
२८	गुरु	अगस्त १०		५	.३१	२७	.६५	१९
२९	शुक्र	११		६	.२८	१	.६३	२०
३०	शनि	↓ १२		७	.२३	२	.६०	२१
३१	रवि	१३		८	.१६	३	.५६	२२
— ३२	सोम	१४	(कृष्ण पक्ष)	९	.०७	४	.५०	२३
				१०	.९७			
१	मंगल	१५		११	.८७	५	.४४	२४
धात्री ↑ २	बुध	१६		१२	.७७	६	.३७	२५
सिंह ३	गुरु	१७		१३	.६७	७	.३०	२६
↓ ४	शुक्र	१८		१४	.५७	८	.२४	२७
५	शनि	१९		अ	.४८	९	.१८	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
६	रवि	२०		१	.४०	१०	.१२	२९
७	सोम	२१		२	.३३	११	.०८	— ३०
८	मंगल	२२		३	.२८	१२	.०५	१
९	बुध	↑ २३		४	.२४	१३	.०४	२
१०	गुरु	अगस्त २४	(शुक्ल पक्ष)	५	.२३	१४	.०६	३
११	शुक्र	२५		६	.२४	१५	.०९	४
१२	शनि	↓ २६		७	.२७	१६	.१४	५
१३	रवि	२७		८	.३२	१७	.२१	६
१४	सोम	२८		९	.३८	१८	.३०	७
१५	मंगल	२९		१०	.४५	१९	.४०	८
१६	बुध	३०		११	.५३	२०	.५१	९
धात्री ↑ १७	गुरु	— ३१		१२	.६२	२१	.६२	१०
सिंह १८	शुक्र	१		१३	.७०	२२	.७२	११
↓ १९	शनि	२		१४	.७७	२३	.८१	१२
२०	रवि	O ३	↑	पू	.८२	२४	.८८	↑ १३
२१	सोम	४	भाद्रपद	१	.८४	२५	.९३	शाबान १४
२२	मंगल	५		२	.८५	२६	.९६	१५
२३	बुध	६	↓	३	.८३	२७	.९७	↓ १६
२४	गुरु	७		४	.८०	१	.९६	१७
२५	शुक्र	८		५	.७४	२	.९४	१८
२६	शनि	↑ ९		६	.६७	३	.९०	१९
२७	रवि	सितम्बर १०		७	.५८	४	.८४	२०
२८	सोम	११		८	.४९	५	.७८	२१
२९	मंगल	↓ १२		९	.३९	६	.७१	२२
३०	बुध	१३		१०	.२९	७	.६४	२३
— ३१	गुरु	१४	(कृष्ण पक्ष)	११	.१९	८	.५७	२४
धात्री ↑ १	शुक्र	१५		१२	.०९	९	.५१	२५
कन्या २	शनि	१६		१३	.०१	१०	.४५	२६
				१४	.९३			
↓ ३	रवि	१७		अ	.८६	११	.४१	२७

९—आश्लेषा, १०—मघा, ११—पूर्वाफाल्गुनी, १२—उत्तराफाल्गुनी, १३—हस्त, १४—चित्रा, १५—स्वाती, १६—विशाखा,
२५—पूर्वाभाद्रपदा, २६—उत्तराभाद्रपदा, २७—रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५२–५३	ईस्वी सन्	—१८७६	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३३	शकाब्द	—१७९८	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९३२–३३	हिजरी सन्	—१२९३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७७	बंगाब्द	—१२८२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक एवं दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	४ सोम		१८		१	.८१	१२	.३८		२८
	५ मंगल		१९		२	.७८	१३	.३७	—	२९
	६ बुध		२०		३	.७६	१४	.३८		१
	७ गुरु		२१		४	.७८	१५	.४०		२
	८ शुक्र	↑	२२		५	.८१	१६	.४५		३
	९ शनि		२३		६	.८५	१७	.५२		४
	१० रवि	सितम्बर	२४	(शुक्ल पक्ष)	७	.९१	१८	.६१		५
	११ सोम		२५		८	.९९	१९	.७१		६
	१२ मंगल	↓	२६		..	.	२०	.८१		७
	१३ बुध		२७		९	.०९	२१	.९२		८
	१४ गुरु		२८		१०	.१७	....	....		९
	१५ शुक्र		२९		११	.२४	२२	.०२		१०
↑	१६ शनि	—	३०		१२	.३०	२३	.११		११
धात्री कन्या	१७ रवि		१		१३	.३५	२४	१९		१२
↓	१८ सोम		२	↑	१४	.३८	२५	.२५	↑	१३
	१९ मंगल		३	आश्विन	पू	.३९	२६	.२८	रमजान	१४
	२० बुध		४		१	.३८	२७	.२९		१५
	२१ गुरु		५	↓	२	.३५	१	.२८	↓	१६
	२२ शुक्र		६		३	.२९	२	.२६		१७
	२३ शनि		७		४	.२२	३	.२३		१८
	२४ रवि	↑	८		५	.१४	४	.१७		१९
	२५ सोम	अक्टूबर	९	{	६	.०६	५	.११		२०
				{	७	.९६				
	२६ मंगल	↓	१०		८	.८६	६	.०५ }		२१
							७	.९८ }		
	२७ बुध		११	(कृष्ण पक्ष)	९	.७६	८	.९१		२२
	२८ गुरु		१२		१०	.६६	९	.८५		२३
	२९ शुक्र		१३		११	.५७	१०	.७९		२४
—	३० शनि		१४		१२	.४९	११	.७५		२५
	१ रवि		१५		१३	.४३	१२	.७२		२६
धात्री तुला	२ सोम		१६		१४	.३८	१३	.७०		२७
	३ मंगल		१७		अ	.३५	१४	.७०		२८

सौर गणनानुसारी: नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक एवं दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	चन्द्र गणनानुसारी: भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	४ बुध		१८		१	.३३	१५	.७२		२९
	५ गुरु		१९		२	.३५	१६	.७६	—	३०
	६ शुक्र		२०		३	.३८	१७	.८३		१
	७ शनि		२१		४	.४३	१८	.९१		२
	८ रवि	↑	२२		५	.५०	.	....		३
	९ सोम		२३		६	.५८	१९	.०१		४
	१० मंगल	अक्टूबर	२४	(शुक्ल पक्ष)	७	.६७	२०	.११		५
	११ बुध		२५		८	.७६	२१	.२२		६
	१२ गुरु	↓	२६		९	.८४	२२	.३२		७
	१३ शुक्र		२७		१०	.९०	२३	.४२		८
	१४ शनि		२८		११	.९४	२४	.५०		९
	१५ रवि		२९		१२	.९७	२५	.५६		१०
	१६ सोम		३०		१३	.९८	२६	.६०		११
↑	१७ मंगल	—	३१	↑	१४	.९७	२७	६२		१२
धात्री तुला	१८ बुध		१		पू	.९४	१	.९२	↑	१३
↓	१९ गुरु		२	कार्तिक	१	.८९	२	.६०	शव्वाल	१४
	२० शुक्र		३		२	.८२	३	.५६		१५
	२१ शनि		४	↓	३	.७४	४	.५१	↓	१६
	२२ रवि		५		४	.६५	५	.४५		१७
	२३ सोम		६		५	५५	६	.३९		१८
	२४ मंगल	↑	७		६	.४५	७	.३२		१९
	२५ बुध	नवम्बर	८		७	.३५	८	.२५		२०
	२६ गुरु		९		८	.२६	९	.१८		२१
	२७ शुक्र	↓	१०		९	.१८	१०	.१२		२२
	२८ शनि		११	(कृष्ण पक्ष)	१०	.१०	११	.०७		२३
	२९ रवि		१२	{	११	.०३	१२	.०४		२४
				{	१२	.९८				
—	३० सोम		१३		१३	.९५	१३	.०२		२५
धात्री वृश्चिक	१ मंगल		१४		१४	९४	१४	.०२		२६
	२ बुध		१५		अ	.९६	१५	.०४		२७

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ५२-५३	ईस्वी सन्	— १८७६-७७	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३३	शकाब्द	— १७९८	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९३३	हिजरी सन्	— १२९३	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७७	बंगाब्द	— १२८२	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३	गुरु		१६		१	.९९	१६	.०८		२८
	४	शुक्र		१७		...	....	१७	.१४		—२९
	५	शनि		१८		२	.०५	१८	.२२		१
	६	रवि		१९		३	.१२	१९	.३१		२
	७	सोम		२०		४	.२०	२०	.४१		३
	८	मंगल		२१	(शुक्ल पक्ष)	५	.२९	२१	.५१		४
	९	बुध	नवम्बर	२२		६	.३८	२२	.६२		५
	१०	गुरु		२३		७	.४६	२३	.७२		६
	११	शुक्र		२४		८	.५२	२४	.८१		७
	१२	शनि		२५		९	.५७	२५	.८७		८
	१३	रवि		२६		१०	.६०	२६	.९१		९
	१४	सोम		२७		११	.६१	२७	.९४		१०
	१५	मंगल		२८		१२	.५९	१	.९४		११
	१६	बुध		२९		१३	.५५	२	.९२		१२
धात्री वृश्चिक	१७	गुरु		—३०		१४	.५०	३	.८९		१३
	१८	शुक्र		१		पू	.४३	४	.८५	ज़िलकाद	१४
	१९	शनि		२	मार्गशीर्ष	१	.३५	५	.८०		१५
	२०	रवि		३		२	.२७	६	.७३		१६
	२१	सोम		४		३	.१८	७	.६६		१७
	२२	मंगल		५		४ / ५	.०८ / .९८	८	.५९		१८
	२३	बुध		६		६	.८८	९	.५३		१९
	२४	गुरु		७		७	.७९	१०	.४७		२०
	२५	शुक्र	दिसम्बर	८		८	.७२	११	.४२		२१
	२६	शनि		९		९	.६६	१२	.३८		२२
	२७	रवि		१०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६२	१३	.३५		२३
	२८	सोम		११		११	.५९	१४	.३४		२४
	२९	मंगल		१२		१२	.५८	१५	.३६		२५
	—३०	बुध		१३		१३	.६०	१६	.३९		२६
धात्री धनु	१	गुरु		१४		१४	.६३	१७	.४५		२७
	२	शुक्र		१५		अ	.६९	१८	.५२		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३	शनि		१६		१	.७६	१९	.६१		२९
	४	रवि		१७		२	.८५	२०	.७१		—३०
	५	सोम		१८		३	.९४	२१	.८२		१
	६	मंगल		१९		...	....	२२	.९३		२
	७	बुध		२०		४	.०३	...	....		३
	८	गुरु		२१		५	.१०	२३	.०३		४
	९	शुक्र		२२	(शुक्ल पक्ष)	६	.१६	२४	.११		५
	१०	शनि	दिसम्बर	२३		७	.२१	२५	.१८		६
	११	रवि		२४		८	.२४	२६	.२३		७
	१२	सोम		२५		९	.२५	२७	.२६		८
	१३	मंगल		२६		१०	.२३	१	.२७		९
	१४	बुध		२७		११	.२०	२	.२५		१०
	१५	गुरु		२८		१२	.१४	३	.२२		११
धात्री धनु	१६	शुक्र		२९		१३ / १४	.०७ / .९९	४	.१८		१२
	१७	शनि		३०		पू	.९१	५	.१३		१३
	१८	रवि		—३१	पौष	१	.८१	६	.०७	ज़िलहिज्ज	१४
	१९	सोम		१		२	.७१	७ / ८	.०० / .९३		१५
	२०	मंगल		२		३	.६१	९	.८७		१६
	२१	बुध		३		४	.५२	१०	.८१		१७
	२२	गुरु		४		५	.४४	११	.७५		१८
	२३	शुक्र		५		६	.३६	१२	.७०		१९
	२४	शनि	जनवरी	६		७	.३०	१३	.६७		२०
	२५	रवि		७		८	.२६	१४	.६६		२१
	२६	सोम		८	(कृष्ण पक्ष)	९	.२३	१५	.६८		२२
	२७	मंगल		९		१०	.२३	१६	.७१		२३
	२८	बुध		१०		११	.२४	१७	.७६		२४
	—२९	गुरु		११		१२	.२८	१८	.८२		२५
धात्री मकर	१	शुक्र		१२		१३	.३४	१९	.९१		२६
	२	शनि		१३		१४	.४२	...	....		२७
	३	रवि		१४		अ	.५१	२०	.०१		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ५२–५३	ईस्वी सन्	— १८७७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३३	शकाब्द	— १७९८	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३३	हिजरी सन्	— १२९३–९४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७७	बंगाब्द	— १२८२	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	४	सोम		१५		१	.५९	२१	.१२	— २९
	५	मंगल		१६		२	.६८	२२	.२३	१
	६	बुध		१७		३	.७५	२३	.३३	२
	७	गुरु		१८		४	.८२	२४	.४२	३
	८	शुक्र		१९		५	.८६	२५	.५०	४
	९	शनि		२०		६	.८८	२६	.५५	५
	१०	रवि		२१		७	.८९	२७	.५८	६
	११	सोम	जनवरी	२२	(शुक्ल पक्ष)	८	.८७	१	.५९	७
	१२	मंगल		२३		९	.८४	२	.५८	८
	१३	बुध		२४		१०	.७८	३	.५६	९
	१४	गुरु		२५		११	.७१	४	.५२	१०
	१५	शुक्र		२६		१२	.६३	५	.४७	११
	१६	शनि		२७		१३	.५४	६	.४१	१२
धात्री मकर	१७	रवि		२८		१४	.४४	७	.३५	१३
	१८	सोम		२९		पू	.३४	८	.२८	१४
	१९	मंगल		३०	माघ	१	.२५	९	.२१	मुहर्रम १५
	२०	बुध	—	३१		२	.१६	१०	.१४	१६
	२१	गुरु		१		३ / ४	.०७ / .९९	११	.०८	१७
	२२	शुक्र		२		५	.९४	१२	.०४	१८
	२३	शनि		३		६	.९०	१३	.०१	१९
	२४	रवि		४		७	.८८	१४	.००	२०
	२५	सोम		५		८	.८७	१५	.००	२१
	२६	मंगल	फरवरी	६	(कृष्ण पक्ष)	९	.८९	१६	.०२	२२
	२७	बुध		७		१०	.९३	१७	.०६	२३
	२८	गुरु		८		११	.९८	१८	.१३	२४
	— २९	शुक्र		९		...	. ..	१९	.२२	२५
	१	शनि		१०		१२	.०६	२०	.३२	२६
	२	रवि		११		१३	.१५	२१	.४२	२७
धात्री कुम्भ	३	सोम		१२		१४	.२४	२२	.५३	२८
	४	मंगल		१३		अ	.३२	२३	.६३	२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	५	बुध		१४		१	.३९	२४	.७२	— ३०
	६	गुरु		१५		२	.४५	२५	.८०	१
	७	शुक्र		१६		३	.५०	२६	.८६	२
	८	शनि		१७		४	.५२	२७	.९०	३
	९	रवि		१८		५	.५२	१	.९२	४
	१०	सोम		१९		६	.५०	२	.९२	५
	११	मंगल		२०		७	.४६	३	.८९	६
	१२	बुध	फरवरी	२१	(शुक्ल पक्ष)	८	.४०	४	.८५	७
	१३	गुरु		२२		९	.३३	५	.८०	८
	१४	शुक्र		२३		१०	.२५	६	.७४	९
	१५	शनि		२४		११	.१६	७	.६८	१०
	१६	रवि		२५		१२ / १३	.०६ / .९६	८	.६२	११
धात्री कुम्भ	१७	सोम		२६		१४	.८६	९	.५५	१२
	१८	मंगल O		२७		पू	.७६	१०	.४८	१३
	१९	बुध	—	२८	फाल्गुन	१	.६८	११	.४२	सफर १४
	२०	गुरु		१		२	.६१	१२	.३७	१५
	२१	शुक्र		२		३	.५५	१३	.३४	१६
	२२	शनि		३		४	.५१	१४	३२	१७
	२३	रवि		४		५	.४९	१५	.३२	१८
	२४	सोम		५		६	.४८	१६	.३४	१९
	२५	मंगल		६		७	.५०	१७	.३८	२०
	२६	बुध		७		८	.५४	१८	.४४	२१
	२७	गुरु	मार्च	८		९	.६०	१९	.५२	२२
	२८	शुक्र		९		१०	.६८	२०	.६२	२३
	२९	शनि		१०	(कृष्ण पक्ष)	११	.७६	२१	.७२	२४
	— ३०	रवि		११		१२	.८५	२२	.८२	२५
	१	सोम		१२		१३	.९३	२३	.९३	२६
	२	मंगल		१३		...	....	...	. ..	२७
धात्री मीन	३	बुध		१४		१४	.००	२४	.०३	२८
	४	गुरु ●		१५		अ	.०६	२५	.११	— २९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५३–५४	ईस्वी सन्	—१८७७	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३४	शकाब्द	—१७९८–९९	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९३३	हिजरी सन्	—१२९४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७७–७८	बंगाब्द	—१२८२–८३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	५	शुक्र		१६		१	.१०	२६	.१७		१
	६	शनि		१७		२	.१२	२७	.२१		२
	७	रवि		१८		३	.११	१	.२४		३
	८	सोम		१९		४	.१०	२	.२४		४
	९	मंगल		२०		५	.०६	३	.२२		५
	१०	बुध		२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.००	४	.१९		६
						७	.९३				
	११	गुरु	मार्च	२२		८	.८४	५	.१४		७
	१२	शुक्र		२३		९	.७४	६	.०८		८
	१३	शनि		२४		१०	.६४	७	.०२		९
								८	.९५		
	१४	रवि		२५		११	.५४	९	.८८		१०
	१५	सोम		२६		१२	४५	१०	.८२	रबी–उल–अव्वल	११
धात्री मीन	१६	मंगल		२७		१३	.३६	११	.७६		१२
	१७	बुध		२८	चैत्र	१४	.२७	१२	७१		१३
	१८	गुरु		२९		पू	.१९	१३	.६७		१४
	१९	शुक्र		३०		१	.१३	१४	.६५		१५
	२०	शनि	—	३१		२	.०९	१५	.६४		१६
	२१	रवि		१		३	.०७	१६	६५		१७
	२२	सोम		२		४	.०६	१७	.६९		१८
	२३	मंगल		३		५	.०८	१८	७५		१९
	२४	बुध		४		६	.१२	१९	.८२		२०
	२५	गुरु		५		७	१८	२०	.९१		२१
	२६	शुक्र	अप्रैल	६	(कृष्ण पक्ष)	८	.२५	..	....		२२
	२७	शनि		७		९	३३	२१	.०२		२३
	२८	रवि		८		१०	.४१	२२	१३		२४
	२९	सोम		९		११	४९	२३	.२४		२५
	३०	मंगल		१०		१२	.५६	२४	.३४		२६
—	३१	बुध		११		१३	.६२	२५	.४२		२७
ईश्वर मेष	१	गुरु		१२		१४	.६६	२६	.४८		२८
	२	शुक्र		१३		अ	.६८	२७	.५३		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	३	शनि		१४		१	.६७	१	.५६	—	३०
	४	रवि		१५		२	.६५	२	.५७		१
	५	सोम		१६		३	.६१	३	.५५		२
	६	मंगल		१७		४	.५५	४	.५२		३
	७	बुध		१८		५	.४८	५	.४८		४
	८	गुरु		१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.४०	६	.४२		५
	९	शुक्र		२०		७	.३०	७	.३६		६
	१०	शनि		२१		८	.२०	८	.२९		७
	११	रवि	अप्रैल	२२		९	.१०	९	.२२		८
	१२	सोम		२३		१०	.००	१०	.१६		९
						११	.९०				
	१३	मंगल		२४		१२	.८१	११	.१०		१०
	१४	बुध		२५		१३	.७४	१२	.०४	रबी–उल–आखिर	११
	१५	गुरु		२६		१४	.६८	१३	.००		१२
								१४	.९७		
ईश्वर मेष	१६	शुक्र		२७	वैशाख	पू	.६४	१५	.९६		१३
	१७	शनि		२८		१	.६१	१६	.९८		१४
	१८	रवि		२९		२	.५९	...	....		१५
	१९	सोम	—	३०		३	.६१	१७	.०१		१६
	२०	मंगल		१		४	.६५	१८	.०६		१७
	२१	बुध		२		५	.७१	१९	.१३		१८
	२२	गुरु		३		६	.७८	२०	.२१		१९
	२३	शुक्र		४		७	.८६	२१	.३१		२०
	२४	शनि		५	(कृष्ण पक्ष)	८	.९४	२२	.४२		२१
	२५	रवि	मई	६		...	.....	२३	.५३		२२
	२६	सोम		७		९	.०२	२४	.६३		२३
	२७	मंगल		८		१०	.०९	२५	.७२		२४
	२८	बुध		९		११	.१५	२६	.७९		२५
	२९	गुरु		१०		१२	.१९	२७	.८५		२६
—	३०	शुक्र		११		१३	.२०	१	.८८		२७
ईश्वर वृष०	१	शनि		१२		१४	.२०	२	.८९		२८
	२	रवि		१३		अ	.१८	३	.८८		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.६७ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.५७ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ५३–५४	ईस्वी सन्	— १८७७	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३४	शकाब्द	— १७९९	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३३	हिजरी सन्	— १२९४	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७८	बंगाब्द	— १२८३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
३ सोम	१४		१	.१३	४	.८५	१
४ मंगल	१५		{ २	.०७	५	.८१	२
			{ ३	.९९			
५ बुध	१६		४	.९१	६	.७६	३
६ गुरु	१७		५	.८१	७	.७०	४
७ शुक्र	१८	(शुक्ल पक्ष)	६	.७१	८	.६३	५
८ शनि	१९		७	.६१	९	.५६	६
९ रवि	२०		८	.५१	१०	.५०	७
१० सोम	↑ २१		९	.४१	११	.४४	८
११ मंगल	मई २२		१०	.३२	१२	.३८	९
१२ बुध	↓ २३		११	.२४	१३	.३३	१०
१३ गुरु	२४		१२	.१८	१४	.३०	११
१४ शुक्र	२५	↑	१३	.१४	१५	.२९	↑ १२
१५ शनि	२६	ज्येष्ठ	१४	.१२	१६	.३०	१३
ईस्वर ↑ १६ रवि	२७		पू	.११	१७	.३२	१४
वृषभ, १७ सोम	२८	(अधिक)	१	.१२	१८	.३७	जमादि-उल-अव्वल, १५
↓ १८ मंगल	२९		२	.१६	१९	४३	१६
१९ बुध	३०		३	.२१	२०	.५१	१७
२० गुरु	— ३१		४	.२७	२१	.६१	१८
२१ शुक्र	१	↓	५	.३५	२२	.७२	↓ १९
२२ शनि	२		६	.४३	२३	.८३	२०
२३ रवि	३		७	.५१	२४	.९३	२१
२४ सोम	४		८	.५८	...	....	२२
२५ मंगल	↑ ५		९	.६४	२५	.०२	२३
२६ बुध	जून, ६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६८	२६	.१०	२४
२७ गुरु	↓ ७		११	.७०	२७	.१६	२५
२८ शुक्र	८		१२	.६९	१	.२०	२६
२९ शनि	९		१३	.६७	२	.२१	२७
३० रवि	१०		१४	.६३	३	.२१	२८
३१ सोम	११		अ	.५७	४	.१९	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— ३२ मंगल	१२		१	.५०	५	.१५	— ३०
१ बुध	१३		२	.४१	६	.१०	१
२ गुरु	१४		३	३१	७	.०४ }	२
					८	.९८ }	
३ शुक्र	१५		४	.२१	९	.९१	३
४ शनि	१६	(शुक्ल पक्ष)	५	.११	१०	.८४	४
५ रवि	१७		{ ६	.०१	११	.७७	५
			{ ७	.९१			
६ सोम	१८		८	.८२	१२	.७१	६
७ मंगल	↑ १९		९	.७४	१३	.६६	७
८ बुध	जून, २०		१०	.६७	१४	.६३	८
९ गुरु	↓ २१		११	.६२	१५	.६२	९
१० शुक्र	२२		१२	.५९	१६	.६२	↑ १०
११ शनि	२३	↑	१३	.५९	१७	.६४	११
१२ रवि	२४	ज्येष्ठ	१४	.६०	१८	.६८	१२
ईस्वर ↑ १३ सोम	२५		पू	.६३	१९	.७४	जमादि-उल-आखिर, १३
मिथुन, १४ मंगल	२६	(शुद्ध)	१	.६८	२०	.८२	१४
↓ १५ बुध	२७		२	.७४	२१	.९२	१५
१६ गुरु	२८	↓	३	.८२	...	. .	१६
१७ शुक्र	२९		४	.९०	२२	०२	↓ १७
१८ शनि	— ३०		५	.९९	२३	.१३	१८
१९ रवि	१		...	....	२४	.२३	१९
२० सोम	२		६	.०५	२५	.३३	२०
२१ मंगल	३		७	.१२	२६	.४१	२१
२२ बुध	↑ ४		८	.१६	२७	.४७	२२
२३ गुरु	५	(कृष्ण पक्ष)	९	.१८	१	.५१	२३
२४ शुक्र	जुलाई, ६		१०	.१७	२	.५३	२४
२५ शनि	↓ ७		११	.१५	३	.५४	२५
२६ रवि	८		१२	.१०	४	.५२	२६
२७ सोम	९		{ १३	.०४	५	.४९	२७
			{ १४	.९७			
२८ मंगल	१०		अ	.८९	६	.४४	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—५३-५४	ईस्वी सन्	—१८७७	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३४	शकाब्द	—१७९९	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९३३	हिजरी सन्	—१२९४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७८	बंगाब्द	—१२८३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
ईश्वर मिथुन	२९	बुध		११		१	.७९	७	.३८		— २९
	३०	गुरु		१२		२	.६९	८	.३२		१
	— ३१	शुक्र		१३		३	.५९	९	.२५		२
	१	शनि		१४		४	.४९	१०	.१८		३
	२	रवि		१५		५	.३९	११	.११		४
	३	सोम		१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.२९	१२	.०५		५
	४	मंगल		१७		७	.२१	१३	.००		६
								१४	.९७		
	५	बुध		१८		८	.१५	१५	.९५		७
	६	गुरु		१९		९	.११	१६	.९४		८
	७	शुक्र	जुलाई	२०		१०	.०८	१७	.९५		९
	८	शनि		२१		११	.०६	१८	.९९		१०
	९	रवि		२२		१२	०७	..	....		११
	१०	सोम		२३		१३	.१०	१९	.०५		१२
	११	मंगल		२४		१४	.१४	२०	१३		१३
ईश्वर कर्क	१२	बुध		२५	आषाढ़	पू	.२१	२१	.२२	रज्जब	१४
	१३	गुरु		२६		१	.२९	२२	.३२		१५
	१४	शुक्र		२७		२	.३७	२३	.४३		१६
	१५	शनि		२८		३	.४५	२४	.५४		१७
	१६	रवि		२९		४	.५२	२५	६४		१८
	१७	सोम		३०		५	५९	२६	.७२		१९
	१८	मंगल	—	३१		६	.६४	२७	.७८		२०
	१९	बुध		१		७	.६६	१	.८३		२१
	२०	गुरु		२		८	.६५	२	.८६		२२
	२१	शुक्र		३		९	.६३	३	.८७		२३
	२२	शनि		४	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५९	४	८५		२४
	२३	रवि	अगस्त	५		११	.५४	५	.८२		२५
	२४	सोम		६		१२	.४७	६	.७७		२६
	२५	मंगल		७		१३	.३८	७	.७१		२७
	२६	बुध		८		१४	.२८	८	.६५		२८
	२७	गुरु		९		अ	.१८	९	.५९		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२८	शुक्र		१०		१	.०८	१०	.५२		— ३०
						२	.९८				
ईश्वर कर्क	२९	शनि		११		३	.८८	११	.४५		१
	३०	रवि		१२		४	.७९	१२	.३९		२
	३१	सोम		१३		५	.७१	१३	.३४		३
	— ३२	मंगल		१४		६	.६५	१४	.३०		४
	१	बुध		१५		७	.६०	१५	.२७		५
	२	गुरु		१६	(शुक्ल पक्ष)	८	.५७	१६	.२६		६
	३	शुक्र		१७		९	.५५	१७	.२७		७
	४	शनि		१८		१०	.५६	१८	.३१		८
	५	रवि		१९		११	.५९	१९	.३६		९
	६	सोम	अगस्त	२०		१२	.६४	२०	.४३		१०
	७	मंगल		२१		१३	.७१	२१	.५२		११
	८	बुध		२२		१४	.७८	२२	.६२		१२
	९	गुरु	O	२३		पू	.८६	२३	.७३		१३
	१०	शुक्र		२४	श्रावण	१	.९५	२४	.८४	शाबान	१४
	११	शनि		२५		..	.....	२५	.९४		१५
	१२	रवि		२६		२	.०३	..	....		१६
ईश्वर सिंह	१३	सोम		२७		३	.०९	२६	.०३		१७
	१४	मंगल		२८		४	.१४	२७	.१०		१८
	१५	बुध		२९		५	.१७	१	.१५		१९
	१६	गुरु		३०		६	.१६	२	.१८		२०
	१७	शुक्र	—	३१		७	.१४	३	.१९		२१
	१८	शनि		१		८	.१०	४	.१८		२२
	१९	रवि		२	(कृष्ण पक्ष)	९	.०५	५	.१५		२३
						१०	.९८				
	२०	सोम	सितम्बर	३		११	.९०	६	.११		२४
	२१	मंगल		४		१२	.८०	७	.०५		२५
								८	.९९		
	२२	बुध		५		१३	.७०	९	.९२		२६
	२३	गुरु		६		१४	.६०	१०	.८५		२७
	२४	शुक्र		७		अ	.५०	११	.७९		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—	५३–५४	ईस्वी सन्	— १८७७	सूर्य ग्रहण	—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—	१९३४	शकाब्द	— १७९९	चन्द्र ग्रहण	—	O
(ब) गुजराती	—	१९३३	हिजरी सन्	— १२९४	पूर्णिमा	—	पू
कल्यब्द	—	४९७८	बंगाब्द	— १२८३	अमावस्या	—	अ

सौर गणनानुसारी | **चन्द्र गणनानुसारी**

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२५	शनि		८		१	.४०	१२	.७३		— २९
	२६	रवि		९		२	.३१	१३	.६७		१
ईश्वर सिंह	२७	सोम		१०		३	.२३	१४	.६३		२
	२८	मंगल		११		४	.१७	१५	.६०		३
	२९	बुध		१२		५	.१२	१६	.५८		४
	३०	गुरु		१३		६	.०९	१७	.६०		५
	— ३१	शुक्र		१४	(शुक्ल पक्ष)	७	.०८	१८	.६३		६
	१	शनि		१५		८	.०९	१९	.६७		७
	२	रवि		१६		९	.१२	२०	.७४		८
	३	सोम		१७		१०	.१७	२१	.८२		९
	४	मंगल	सितम्बर	१८		११	.२३	२२	.९२		१०
	५	बुध		१९		१२	.३१	...	....		११
	६	गुरु		२०		१३	.३९	२३	.०३		१२
	७	शुक्र		२१		१४	.४७	२४	.१४		१३
	८	शनि		२२		पू	.५५	२५	.२४		१४
	९	रवि		२३	भाद्रपद	१	.६२	२६	.३३	रमजान	१५
	१०	सोम		२४		२	.६७	२७	.४०		१६
	११	मंगल		२५		३	.६९	१	.४६		१७
ईश्वर कन्या	१२	बुध		२६		४	.७०	२	.५०		१८
	१३	गुरु		२७		५	.६८	३	.५१		१९
	१४	शुक्र		२८		६	.६४	४	.५०		२०
	१५	शनि		२९		७	.५९	५	.४८		२१
	१६	रवि		— ३०		८	.५२	६	.४५		२२
	१७	सोम		१		९	.४४	७	.३९		२३
	१८	मंगल		२		१०	.३५	८	.३३		२४
	१९	बुध	अक्टूबर	३	(कृष्ण पक्ष)	११	.२५	९	.२६		२५
	२०	गुरु		४		१२	.१५	१०	.१९		२६
	२१	शुक्र		५		{१३	.०५	११	.१३		२७
						{१४	.९५				
	२२	शनि		६		अ	.८५	१२	.०७		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२३	रवि		७		१	.७७	१३	.०१ }		२९
								१४	.९६ }		
	२४	सोम		८		२	.७२	१५	.९३		— ३०
ईश्वर कन्या	२५	मंगल		९		३	.६८	१६	.९२		१
	२६	बुध		१०		४	.६६	१७	.९२		२
	२७	गुरु		११		५	.६५	१८	.९४		३
	२८	शुक्र		१२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६६	१९	.९८		४
	२९	शनि		१३		७	.६९	...	....		५
	— ३०	रवि		१४		८	.७४	२०	.०४		६
	१	सोम		१५		९	.८०	२१	.१३		७
	२	मंगल		१६		१०	.८८	२२	.२३		८
	३	बुध		१७		११	.९७	२३	.३३		९
	४	गुरु		१८		...	....	२४	.४४		१०
	५	शुक्र		१९		१२	.०६	२५	.५४		११
	६	शनि	अक्टूबर	२०		१३	.१४	२६	.६३		१२
	७	रवि		२१	आश्विन	१४	.२०	२७	७१	शव्वाल	१३
	८	सोम		२२		पू	.२५	१	.७८		१४
	९	मंगल		२३		१	.२८	२	.८२		१५
	१०	बुध		२४		२	.२८	३	.८३		१६
ईश्वर तुला	११	गुरु		२५		३	.२६	४	.८३		१७
	१२	शुक्र		२६		४	.२२	५	.८२		१८
	१३	शनि		२७		५	.१७	६	.७८		१९
	१४	रवि		२८		६	.१०	७	.७३		२०
	१५	सोम		२९		{७	.०२	८	.६७		२१
						{८	.९३				
	१६	मंगल		३०	(कृष्ण पक्ष)	९	.८४	९	.६१		२२
	१७	बुध		— ३१		१०	.७४	१०	.५४		२३
	१८	गुरु		१		११	.६४	११	.४७		२४
	१९	शुक्र		२		१२	.५४	१२	.४०		२५
	२०	शनि	नवम्बर	३		१३	.४५	१३	.३४		२६
	२१	रवि		४		१४	.३८	१४	.२९		२७
	२२	सोम		५		अ	.३२	१५	.२६		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—५३–५४	ईस्वी सन्	—१८७७–७८	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३४	शकाब्द	—१७९९	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९३४	हिजरी सन्	—१२९४	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७८	बंगाब्द	—१२८३	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२३	मंगल	६		१	.२७	१६	.२४	—२९
	२४	बुध	७		२	.२४	१७	.२४	१
ईश्वर ←तुला→	२५	गुरु	८		३	.२४	१८	.२५	२
	२६	शुक्र	९		४	.२६	१९	.२९	३
	२७	शनि	१०		५	.२९	२०	.३५	४
	२८	रवि	११		६	.३४	२१	.४३	५
	२९	सोम	१२	(शुक्ल पक्ष)	७	.४१	२२	.५३	६
	— ३०	मंगल	१३		८	.४९	२३	.६३	७
	१	बुध	१४		९	.५८	२४	.७४	८
	२	गुरु	१५		१०	.६७	२५	.८५	९
	३	शुक्र	१६		११	.७५	२६	.९५	१०
	४	शनि	←नवम्बर→ १७		१२	८१	...	....	११
	५	रवि	१८		१३	.८६	२७	.०३	१२
	६	सोम	१९		१४	.८९	१	.०९	←जिल्काद→ १३
	७	मंगल	२०		पू	.८९	२	.१३	१४
	८	बुध	२१	←कार्तिक→	१	.८७	३	.१५	१५
	९	गुरु	२२		२	.८३	४	.१६	१६
	१०	शुक्र	२३		३	.७८	५	.१४	१७
ईश्वर ←वृश्चिक→	११	शनि	२४		४	.७२	६	.११	१८
	१२	रवि	२५		५	६४	७	.०७	१९
	१३	सोम	२६		६	.५५	८ .०१ ९ .९५		२०
	१४	मंगल	२७		७	४५	१०	.८८	२१
	१५	बुध	२८		८	.३५	११	.८१	२२
	१६	गुरु	२९	(कृष्ण पक्ष)	९	.२५	१२	.७४	२३
	१७	शुक्र	— ३०		१०	.१६	१३	६८	२४
	१८	शनि	१		११ .०७ १२ .९९		१४	.६२	२५
	१९	रवि	←दिसम्बर→ २		१३	.९४	१५	.५९	२६
	२०	सोम	३		१४	.९०	१६	.५७	२७
	२१	मंगल	४		अ	.८८	१७	.५६	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	—२२	बुध	५		१	.८७	१८	.५७	२९
	२३	गुरु	६		२	.८९	१९	.६०	— ३०
ईश्वर ←वृश्चिक→	२४	शुक्र	७		३	.९३	२०	.६६	१
	२५	शनि	८		४	.९८	२१	.७४	२
	२६	रवि	९		...	.....	२२	.८३	३
	२७	सोम	१०		५	.०५	२३	.९३	४
	२८	मंगल	११	(शुक्ल पक्ष)	६	.१४	...	....	५
	२९	बुध	१२		७	.२४	२४	.०४	६
	— ३०	गुरु	१३		८	.३२	२५	.१५	७
	१	शुक्र	१४		९	.४०	२६	.२५	८
	२	शनि	१५		१०	.४६	२७	.३३	९
	३	रवि	१६		११	.५०	१	.४०	१०
	४	सोम	१७		१२	.५३	२	.४५	११
	५	मंगल	१८		१३	.५३	३	.४८	१२
	६	बुध	←दिसम्बर→ १९		१४	.५१	४	.४९	←जिल हिज्ज→ १३
	७	गुरु	२०	←मार्गशीर्ष→	पू	.४७	५	.४७	१४
	८	शुक्र	२१		१	.४२	६	.४४	१५
	९	शनि	२२		२	.३५	७	.४०	१६
	१०	रवि	२३		३	.२७	८	.३५	१७
ईश्वर ←धनु→	११	सोम	२४		४	.१९	९	.२९	१८
	१२	मंगल	२५		५ .०९ ६ .९९		१०	.२२	१९
	१३	बुध	२६		७	.८९	११	.१५	२०
	१४	गुरु	२७		८	.८०	१२	०८	२१
	१५	शुक्र	२८	(कृष्ण पक्ष)	९	.७१	१३ .०२ १४ .९६		२२
	१६	शनि	२९		१०	.६३	१५	.९२	२३
	१७	रवि	३०		११	.५८	१६	.८९	२४
	१८	सोम	— ३१		१२	.५४	१७	.८८	२५
	१९	मंगल	१		१३	.५२	१८	.८९	२६
	२०	बुध	जनवरी २		१४	.५१	१९	.९३	२७
	२१	गुरु	३		अ	.५३	२०	.९८	२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

३४४

दयानन्दाब्द	— ५३-५४	ईस्वी सन्	— १८७८	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३४	शकाब्द	— १७९९	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३४	हिजरी सन्	— १२९४-९५	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७८	बंगाब्द	— १२८३	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२२	शुक्र	४		१	.५७	...	....	— २९
२३	शनि	५		२	.६३	२१	.०४	१
ईश्वर ↑धनु २४	रवि	६		३	.७१	२२	.१३	२
२५	सोम	७		४	.७९	२३	.२३	३
↓ २६	मंगल	८		५	.	२४	.३४	४
२७	बुध	९	(शुक्ल पक्ष)	६	.९७	२५	.४५	५
२८	गुरु	१०		...	....	२६	.५५	६
—२९	शुक्र	११		७	.०४	२७	.६३	७
१	शनि	१२		८	.१०	१	.७१	८
२	रवि	१३		९	.१५	२	.७७	९
३	सोम	१४		१०	.१८	३	.८०	१०
४	मंगल	↑ १५		११	.१८	४	.८१	११
५	बुध	जनवरी १६		१२	.१६	५	.८०	१२
६	गुरु	१७		१३	.१२	६	.७७	१३
७	शुक्र	↓ १८	↑	{ १४	.०६	७	.७३	↑ १४
			पौष	{ पू	.९९			
↑ ८	शनि	१९		१	.९१	८	.६९	मुहर्रम १५
ईश्वर मकर ९	रवि	२०	↓	२	.८२	९	.६३	↓ १६
१०	सोम	२१		३	.७२	१०	.५६	१७
↓ ११	मंगल	२२		४	.६२	११	.४९	१८
१२	बुध	२३		५	.५२	१२	.४२	१९
१३	गुरु	२४		६	.४३	१३	.३६	२०
१४	शुक्र	२५		७	.३५	१४	.३०	२१
१५	शनि	२६		८	.२८	१५	.२५	२२
१६	रवि	२७	(कृष्ण पक्ष)	९	.२२	१६	.२२	२३
१७	सोम	२८		१०	.१८	१७	.२१	२४
१८	मंगल	२९		११	.१६	१८	.२२	२५
१९	बुध	३०		१२	.१६	१९	.२४	२६
२०	गुरु	— ३१		१३	.१८	२०	.२८	२७
२१	शुक्र	फ़र० १		१४	.२२	२१	.३५	२८
२२	शनि	२		अ	.२८	२२	.४३	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२३	रवि	३		१	.३६	२३	.५३	— ३०
२४	सोम	४		२	.४४	२४	.६४	१
↑ २५	मंगल	५		३	५३	२५	.७५	२
ईश्वर मकर २६	बुध	६		४	.६१	२६	.८५	३
↓ २७	गुरु	७		५	.६९	२७	.९४	४
२८	शुक्र	८	(शुक्ल पक्ष)	६	.७५	...	....	५
२९	शनि	९		७	.७९	१	.०२	६
—३०	रवि	१०		८	.८१	२	.०८	७
१	सोम	११		९	.८१	३	.१२	८
२	मंगल	१२		१०	.७९	४	.१३	९
३	बुध	१३		११	.७५	५	.१३	१०
४	गुरु	१४		१२	.६९	६	.११	११
५	शुक्र	↑ १५		१३	.६२	७	.०८	१२
६	शनि	फरवरी १६		१४	.५४	{ ८	.०२	↑ १३
						{ ९	.९६	सफ़र
७	रवि	↓ १७	↑ O	पू	.४५	१०	.९०	१४
८	सोम	१८	माघ	१	.३५	११	.८३	↓ १५
↑ ९	मंगल	१९	↓	२	.२५	१२	.७६	१६
ईश्वर कुम्भ १०	बुध	२०		३	.१५	१३	.७०	१७
११	गुरु	२१		{ ४	.०५	१४	.६४	१८
↓				{ ५	.९७			
१२	शुक्र	२२		६	.९०	१५	.५९	१९
१३	शनि	२३		७	.८४	१६	.५५	२०
१४	रवि	२४		८	.८०	१७	.५४	२१
१५	सोम	२५	(कृष्ण पक्ष)	९	.७८	१८	.५४	२२
१६	मंगल	२६		१०	.७८	१९	५६	२३
१७	बुध	२७		११	.८०	२०	.५९	२४
१८	गुरु	— २८		१२	.८४	२१	.६५	२५
१९	शुक्र	↑ १		१३	९०	२२	.७४	२६
२०	शनि	मार्च २		१४	.९८	२३	.८३	२७
२१	रवि	३		...	....	२४	.९३	२८
२२	सोम	↓ ४		अ	.०७	...	....	— २९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ५३–५४	ईस्वी सन्	— १८७८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३४	शकाब्द	— १७९९-१८००	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९३४	हिजरी सन्	— १२९५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७८	बंगाब्द	— १२८३	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२३	मंगल	५		१	.१५	२५	.०४	१
ईश्वर ←कुम्भ→	२४	बुध	६		२	.२३	२६	.१५	२
	२५	गुरु	७		३	.३०	२७	.२४	३
	२६	शुक्र	८		४	.३६	१	.३२	४
	२७	शनि	९	(शुक्ल पक्ष)	५	.४०	२	.३९	५
	२८	रवि	१०		६	.४२	३	.४३	६
	—२९	सोम	११		७	.४२	४	.४५	७
	१	मंगल	१२		८	.४०	५	.४५	८
	२	बुध	१३		९	.३५	६	.४४	९
	३	गुरु	१४		१०	.२९	७	.४१	१०
	४	शुक्र	१५		११	.२२	८	.३६	११
	५	शनि	१६		१२	.१४	९	.३०	१२
	६	रवि	१७		{१३ {१४	.०४ .९४	१०	.२४	↑ १३
	७	सोम	←मार्च→ १८	←फाल्गुन→	पू	.८४	११	.१७	रबी-उल-अव्वल १४
	८	मंगल	१९		१	.७४	१२	.१०	१५
	९	बुध	२०		२	.६५	१३ १४	.०३} ९७}	१६
ईश्वर ←मीन→	१०	गुरु	२१		३	.५७	१५	.९२	↓ १७
	११	शुक्र	२२		४	.४९	१६	.८९	१८
	.१२	शनि	२३		५	.४३	१७	.८७	१९
	१३	रवि	२४		६	.३९	१८	.८६	२०
	१४	सोम	२५		७	.३७	१९	.८७	२१
	१५	मंगल	२६		८	.३७	२०	.९१	२२
	१६	बुध	२७	(कृष्ण पक्ष)	९	.३९	२१	.९७	२३
	१७	गुरु	२८		१०	.४३	...	...	२४
	१८	शुक्र	२९		११	.४८	२२	.०४	२५
	१९	शनि	३०		१२	.५६	२३	.१३	२६
	२०	रवि	—३१		१३	.६५	२४	.२३	२७
	२१	सोम	अप्रैल १		१४	.७४	२५	.३४	२८
	२२	मंगल	२		अ	.८२	२६	.४५	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफालगुनी, १२–उत्तराफालगुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५४-५५	ईस्वी सन्	—१८७८
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३५	शकाब्द	—१८००
(ब) गुजराती	—१९३४	हिजरी सन्	—१२९५
कल्यब्द	—४९७८-७९	बंगाब्द	—१२८३-८४

सूर्य ग्रहण — ●
चन्द्र ग्रहण — O
पूर्णिमा — पू
अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२३ बुध		३		१	.८९	२७	.५५		— ३०
	२४ गुरु		४		२	.९४	१	.६४		१
ईश्वर	२५ शुक्र		५		३	.९७	२	.७०		२
↑ मीन ↓	२६ शनि		६		४	.९९	३	.७५		३
	२७ रवि		७		५	.९९	४	.७८		४
	२८ सोम		८		६	.९६	५	.७९		५
	२९ मंगल		९	(शुक्ल पक्ष)	७	.९१	६	.७७		६
	३० बुध		१०		८	.८५	७	.७४		७
——	३१ गुरु		११		९	.७८	८	.६९		८
	१ शुक्र		१२		१०	.६९	९	.६३		९
	२ शनि		१३		११	.६०	१०	.५७		१०
	३ रवि		१४		१२	.५०	११	.५१		११
	४ सोम		१५		१३	.४०	१२	.४४	↑	१२
	५ मंगल	↑	१६		१४	.३०	१३	.३७	रबी-उल-आखिर	१३
	६ बुध	अप्रैल	१७		पू	.२०	१४	.३१		१४
	७ गुरु	↓	१८	↑ चैत्र	१	.१२	१५	.२६		१५
	८ शुक्र		१९	↓	२ / ३	.०५ / .९९	१६	.२२		१६
	९ शनि		२०		४	.९४	१७	.१९	↓	१७
बहुधान्य	१० रवि		२१		५	.९१	१८	.१८		१८
↑ मेष ↓	११ सोम		२२		६	.९१	१९	.१९		१९
	१२ मंगल		२३		७	.९३	२०	.२२		२०
	१३ बुध		२४		८	.९७	२१	.२८		२१
	१४ गुरु		२५		....	.	२२	.३५		२२
	१५ शुक्र		२६		९	.०३	२३	.४३		२३
	१६ शनि		२७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.११	२४	.५३		२४
	१७ रवि		२८		११	.१९	२५	.६४		२५
	१८ सोमं		२९		१२	.२७	२६	.७५		२६
	१९ मंगल --		३०		१३	.३४	२७	.८५		२७
	२० बुध	मई	१		१४	.४१	१	९४		२८
	२१ गुरु		२		अ	.४७	...	.....		— २९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक, साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२ शुक्र		३		१	.५१	२	.०१		१
	२३ शनि		४		२	.५३	३	.०६		२
	२४ रवि		५		३	.५२	४	.१०		३
	२५ सोम		६		४	.४९	५	.११		४
बहुधान्य	२६ मंगल		७		५	.४४	६	.१०		५
↑ मेष ↓	२७ बुध		८		६	.३८	७	.०७		६
	२८ गुरु		९	(शुक्ल पक्ष)	७	.३१	८ / ९	.०३ / .९८		७
	२९ शुक्र		१०		८	.२२	१०	.९२		८
	३० शनि		११		९	.१२	११	.८५		९
—	३१ रवि		१२		१० / ११	.०२ / .९२	१२	.७८		१०
	१ सोम		१३		१२	.८२	१३	.७१	↑	११
	२ मंगल		१४		१३	.७२	१४	.६५	जमादि-उल-अव्वल	१२
	३ बुध	↑	१५	↑	१४	.६३	१५	.५९		१३
	४ गुरु	मई	१६	वैशाख	पू	.५६	१६	.५५		१४
	५ शुक्र	↓	१७	↓	१	.५१	१७	.५२		१५
	६ शनि		१८		२	.४७	१८	.५०		१६
	७ रवि		१९		३	.४४	१९	.५१	↓	१७
	८ सोम		२०		४	.४२	२०	.५४		१८
	९ मंगल		२१		५	.४४	२१	.५९		१९
बहुधान्य	१० बुध		२२		६	.४८	२२	.६५		२०
↑ वृष० ↓	११ गुरु		२३		७	.५३	२३	.७३		२१
	१२ शुक्र		२४		८	.६०	२४	८३		२२
	१३ शनि		२५		९	.६८	२५	.९४		२३
	१४ रवि		२६	(कृष्ण पक्ष)	१०	७७	....	...		२४
	१५ सोम		२७		११	.८५	२६	.०५		२५
	१६ मंगल		२८		१२	.९२	२७	.१५		२६
	१७ बुध		२९		१३	.९७	१	.२४		२७
	१८ गुरु		३०		..	. ..	२	.३२		२८
	१९ शुक्र		— ३१		१४	.००	३	.३८		२९
	२० शनि		१		अ	.०२	४	.४२		— ३०

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.९३ (सूर्य सि०) अप्रैल ११.८३ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ५४–५५	ईस्वी सन्	— १८७८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३५	शकाब्द	— १८००	चन्द्रग्रहण —	o
(ब) गुजराती	— १९३४	हिजरी सन्	— १२९५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७९	बंगाब्द	— १२८४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२१	रवि	२		१	.०१	५	.४३	१
					२	.९९			
	२२	सोम	३		३	.९५	६	.४२	२
	२३	मंगल	४		४	.८९	७	.४०	३
	२४	बुध	५		५	.८१	८	.३७	४
	२५	गुरु	६		६	७२	९	.३२	५
बहुधान्य ←वृषभ→	२६	शुक्र	७	(शुक्ल पक्ष)	७	.६२	१०	.२६	६
	२७	शनि	८		८	.५२	११	.१९	७
	२८	रवि	९		९	.४२	१२	.१२	८
	२९	सोम	१०		१०	.३२	१३	.०५	९
							१४	.९९	
	३०	मंगल	११		११	.२३	१५	.९३	१०
	—३१	बुध	१२		१२	.१४	१६	.८८	११
	१	गुरु	१३		१३	.०६	१७	.८५	१२
			←जून→		१४	.९९			
	२	शुक्र	१४	←ज्येष्ठ→	पू	.९४	१८	.८३	←जमादि-उल-आखिर→ १३
	३	शनि	१५		१	.९२	१९	.८४	१४
	४	रवि	१६		२	.९१	२०	.८६	१५
	५	सोम	१७		३	.९२	२१	.९०	१६
	६	मंगल	१८		४	.९५	२२	.९६	१७
	७	बुध	१९		...	....	....	...	१८
	८	गुरु	२०		५	.००	२३	.०४	१९
बहुधान्य ←मिथुन→	९	शुक्र	२१		६	.०७	२४	.१४	२०
	१०	शनि	२२		७	.१५	२५	.२४	२१
	११	रवि	२३		८	.२४	२६	.३५	२२
	१२	सोम	२४	(कृष्ण पक्ष)	९	.३२	२७	.४५	२३
	१३	मंगल	२५		१०	.३९	१	.५५	२४
	१४	बुध	२६		११	.४५	२	.६३	२५
	१५	गुरु	२७		१२	.४८	३	.६९	२६
	१६	शुक्र	२८		१३	.५०	४	.७३	२७
	१७	शनि	२९		१४	.४९	५	.७५	२८
	१८	रवि	— ३०		अ	.४७	६	.७५	— २९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९	सोम	१		१	.४३	७	.७३	१
	२०	मंगल	२		२	.३७	८	.७०	२
	२१	बुध	३		३	.२९	९	.६५	३
	२२	गुरु	४		४	.२०	१०	.५९	४
	२३	शुक्र	५		५	.१०	११	.५३	५
बहुधान्य ←मिथुन→	२४	शनि	६	(शुक्ल पक्ष)	६	.००	१२	.४७	६
					७	.९०			
	२५	रवि	७		८	.८०	१३	.४०	७
	२६	सोम	८		९	.७०	१४	.३३	८
	२७	मंगल	९		१०	.६१	१५	.२७	९
	२८	बुध	१०		११	.५३	१६	.२२	१०
	२९	गुरु	११		१२	.४७	१७	.१८	११
	३०	शुक्र	१२		१३	.४३	१८	.१६	१२
	३१	शनि	१३		१४	.४०	१९	.१६	१३
	—३२	रवि	१४		पू	.३८	२०	.१७	१४
	१	सोम	←जुलाई→ १५	←आषाढ़→	१	.४०	२१	.२१	←रजब→ १५
	२	मंगल	१६		२	.४३	२२	.२७	१६
	३	बुध	१७		३	.४८	२३	.३५	१७
	४	गुरु	१८		४	.५४	२४	.४४	१८
	५	शुक्र	१९		५	.६२	२५	.५४	१९
	६	शनि	२०		६	.७१	२६	.६५	२०
	७	रवि	२१		७	.७९	२७	.७६	२१
बहुधान्य ←कर्क→	८	सोम	२२		८	.८६	१	.८६	२२
	९	मंगल	२३		९	.९२	२	.९४	२३
	१०	बुध	२४		१०	.९६	...	....	२४
	११	गुरु	२५	(कृष्ण पक्ष)	११	.९८	३	.०१	२५
	१२	शुक्र	२६		१२	.९८	४	.०५	२६
	१३	शनि	२७		१३	.९५	५	.०७	२७
	१४	रवि	२८		१४	.९१	६	.०८	२८
	१५	सोम	२९		अ	.८५	७	.०७	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५४–५५	ईस्वी सन्	—१८७८	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३५	शकाब्द	—१८००	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९३४	हिजरी सन्	—१२९५	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७९	बंगाब्द	—१२८४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६	मंगल	जुलाई ३०		१	.७८	८	.०४	— ३०
						९	.९९	
१७	बुध	-- ३१		२	.६९	१०	.९३	१
१८	गुरु	१		३	.५९	११	.८७	२
१९	शुक्र	२		४	.४९	१२	.८१	३
२०	शनि	३	(शुक्ल पक्ष)	५	.३९	१३	.७४	४
२१	रवि	४		६	.२९	१४	.६७	५
बहुधान्य ←कर्क→ २२	सोम	५		७	.१९	१५	.६१	६
२३	मंगल	६		८	.१०	१६	.५५	७
२४	बुध	७		९	.०२	१७	.५१	८
				१०	.९५			
२५	गुरु	८		११	.९१	१८	.४९	९
२६	शुक्र	९		१२	.८९	१९	.४८	१०
२७	शनि	१०		१३	.८८	२०	.४९	←शाबान→ ११
२८	रवि	११	←श्रावण→	१४	.८८	२१	.५२	१२
२९	सोम	←अगस्त→ १२	O	पू	.९१	२२	.५८	१३
३०	मंगल	१३		१	.९६	२३	.६५	१४
— ३१	बुध	१४		...	..	२४	.७४	१५
१	गुरु	१५		२	.०३	२५	.८४	१६
२	शुक्र	१६		३	.११	२६	.९५	१७
३	शनि	१७		४	.२०	...	....	१८
४	रवि	१८		५	.२८	२७	.०६	१९
५	सोम	१९		६	.३५	१	.१६	२०
बहुधान्य ←सिंह→ ६	मंगल	२०	(कृष्ण पक्ष)	७	.४१	२	.२४	२१
७	बुध	२१		८	.४५	३	.३१	२२
८	गुरु	२२		९	.४७	४	.३६	२३
९	शुक्र	२३		१०	.४७	५	.३९	२४
१०	शनि	२४		११	.४५	६	.४१	२५
११	रवि	२५		१२	.४१	७	.४०	२६
१२	सोम	२६		१३	.३६	८	.३७	२७
१३	मंगल	२७		१४	.२९	९	.३३	२८
१४	बुध	२८		अ	.२०	१०	.२७	— २९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	गुरु	२९		१	.१०	११	.२१	१
१६	शुक्र	अगस्त ३०		२	.००	१२	.१४	२
				३	.९०			
१७	शनि	— ३१		४	.८०	१३	.०७	३
१८	रवि	१		५	.७०	१४	.००	४
						१५	.९४	
१९	सोम	२	(शुक्ल पक्ष)	६	.६२	१६	.८९	५
२०	मंगल	३		७	.५४	१७	.८५	६
बहुधान्य ←सिंह→ २१	बुध	४		८	.४८	१८	.८२	७
२२	गुरु	५		९	.४३	१९	.८०	८
२३	शुक्र	६		१०	.४०	२०	.८१	९
२४	शनि	७		११	.३९	२१	.८४	१०
२५	रवि	८		१२	.३९	२२	.८९	११
२६	सोम	९		१३	.४२	२३	.९६	१२
२७	मंगल	१०	←भाद्रपद→	१४	.४८	....	....	←रमजान→ १३
२८	बुध	←सितम्बर→ ११		पू	.५५	२४	.०४	१४
२९	गुरु	१२		१	.६३	२५	.१४	१५
३०	शुक्र	१३		२	.७१	२६	.२४	१६
— ३१	शनि	१४		३	.८०	२७	.३५	१७
१	रवि	१५		४	.८८	१	.४६	१८
२	सोम	१६		५	.९५	२	.५५	१९
३	मंगल	१७		६	.९८	३	.६२	२०
४	बुध	१८		...	...	४	.६८	२१
५	गुरु	१९		७	.००	५	.७२	२२
बहुधान्य ←कन्या→ ६	शुक्र	२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.००	६	.७३	२३
				९	.९८			
७	शनि	२१		१०	.९५	७	.७२	२४
८	रवि	२२		११	.८९	८	.७०	२५
९	सोम	२३		१२	.८२	९	.६६	२६
१०	मंगल	२४		१३	.७४	१०	.६१	२७
११	बुध	२५		१४	.६५	११	५५	२८
१२	गुरु	२६		अ	.५५	१२	.४८	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफ़ाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ५४-५५	ईस्वी सन्	— १८७८	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३५	शकाब्द	— १८००	चन्द्रग्रहण —	O		
(ब) गुजराती	— १९३४-३५	हिजरी सन्	— १२९५	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९७९	वंगाब्द	— १२८४	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी | **चन्द्र गणनानुसारी**

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१३	शुक्र	सितम्बर २७		१	.४५	१३	.४१	— ३०
१४	शनि	२८		२	.३५	१४	.३५	१
१५	रवि	२९		३	.२५	१५	.२९	२
१६	सोम	— ३०		४	.१६	१६	.२३	३
१७	मंगल	१	(शुक्ल पक्ष)	५	.०८	१७	.१८	४
१८	बुध	२		६	.०२	१८	.१४	५
				७	.९७			
१९	गुरु	३		८	.९५	१९	.१३	६
२०	शुक्र	४		९	.९४	२०	.१३	७
बहुधान्य ←कन्या→ २१	शनि	५		१०	.९५	२१	.१६	८
२२	रवि	६		११	.९८	२२	.२०	९
२३	सोम	७		...	....	२३	.२६	१०
२४	मंगल	८		१२	.०४	२४	.३४	११
२५	बुध	९		१३	.१२	२५	.४४	↑ १२
२६	गुरु	१०	←आश्विन→	१४	.२०	२६	.५५	शव्वाल १३
२७	शुक्र	↑ ११		पू	.२९	२७	.६६	१४
२८	शनि	अक्टूबर १२		१	.३७	१	.७६	↓ १५
२९	रवि	१३		२	.४४	२	.८५	१६
३०	सोम	↓ १४		३	.५०	३	.९३	१७
— ३१	मंगल	१५		४	.५४	....	...	१८
१	बुध	१६		५	.५७	४	.००	१९
२	गुरु	१७		६	.५७	५	.०४	२०
३	शुक्र	१८		७	.५५	६	.०५	२१
४	शनि	१९		८	.५२	७	.०५	२२
५	रवि	२०		९	.४७	८	.०३	२३
बहुधान्य ←तुला→ ६	सोम	२१	(कृष्ण पक्ष)	१०	.४०	९	.००	२४
						१०	.९५	
७	मंगल	२२		११	.३२	११	.८९	२५
८	बुध	२३		१२	.२२	१२	.८२	२६
९	गुरु	२४		१३	.१२	१३	.७५	२७
१०	शुक्र	२५		१४	.०२	१४	.६८	२८
				अ	.९२			

सौर गणनानुसारी | **चन्द्र गणनानुसारी**

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
११	शनि	↑ २६		१	.८२	१५	.६२	— २९
१२	रवि	अक्टूबर २७		२	.७४	१६	.५६	१
१३	सोम	२८		३	.६७	१७	.५१	२
१४	मंगल	२९		४	.६१	१८	.४७	३
१५	बुध	↓ ३०	(शुक्ल पक्ष)	५	.५६	१९	.४५	४
१६	गुरु	— ३१		६	.५४	२०	.४६	५
१७	शुक्र	१		७	.५३	२१	.४८	६
बहुधान्य ←तुला→ १८	शनि	२		८	.५५	२२	.५१	७
१९	रवि	३		९	.५९	२३	.५७	८
२०	सोम	४		१०	.६५	२४	.६५	९
२१	मंगल	५		११	.७२	२५	.७५	१०
२२	बुध	६		१२	.८०	२६	.८५	११
२३	गुरु	७		१३	.८९	२७	.९६	१२
२४	शुक्र	८		१४	.९७	...	....	↑ १३
२५	शनि	९	←कार्तिक→	...	....	१	.०६	जिलकाद १४
२६	रवि	१०		पू	.०५	२	.१६	१५
२७	सोम	↑ ११		१	.११	३	.२५	↓ १६
२८	मंगल	नवम्बर १२		२	.१५	४	.३१	१७
२९	बुध	१३		३	.१७	५	.३५	१८
— ३०	गुरु	↓ १४		४	.१७	६	.३७	१९
१	शुक्र	१५		५	.१६	७	.३७	२०
२	शनि	१६		६	.१३	८	.३६	२१
३	रवि	१७		७	.०८	९	.३३	२२
४	सोम	१८		८	.०१	१०	.२८	२३
				९	.९३			
बहुधान्य ←वृश्चिक→ ५	मंगल	१९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८३	११	.२२	२४
६	बुध	२०		११	.७३	१२	.१६	२५
७	गुरु	२१		१२	.६३	१३	.०९	२६
८	शुक्र	२२		१३	.५३	१४	.०२	२७
						१५	.९६	
९	शनि	२३		१४	.४४	१६	.९०	२८
१०	रवि	२४		अ	.३६	१७	.८४	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५४–५५	ईस्वी सन्	—१८७८–७९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३५	शकाब्द	—१८००	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९३५	हिजरी सन्	—१२९५–९६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९७९	बंगाब्द	—१२८४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११ सोम		२५		१	.२९	१८	.८१		— ३०
	१२ मंगल.	↑	२६		२	.२३	१९	.७९		१
	१३ बुध	नवम्बर	२७		३	.१९	२०	.७८		२
	१४ गुरु		२८		४	.१६	२१	.७९		३
	१५ शुक्र	↓	२९		५	.१५	२२	.८२		४
	१६ शनि	—	३०		६	.१७	२३	.८८		५
	१७ रवि		१	(शुक्ल पक्ष)	७	.२१	२४	.९६		६
↑	१८ सोम		२		८	.२७	..	....		७
बहुधान्य	१९ मंगल		३		९	.३५	२५	.०५		८
वृश्चिक	२० बुध		४		१०	.४३	२६	.१५		९
↓	२१ गुरु		५		११	.५२	२७	.२५		१०
	२२ शुक्र		६		१२	.६०	१	.३६		११
	२३ शनि		७		१३	.६८	२	.४६		१२
	२४ रवि		८	↑	१४	.७५	३	.५५		१३
	२५ सोम		९		पू	.७९	४	.६२	↑	१४
	२६ मंगल		१०	मार्गशीर्ष	१	.८१	५	.६७	जिल, हिज्ज	१५
	२७ बुध	↑	११		२	.८२	६	.७०		१६
	२८ गुरु	दिसम्बर	१२		३	.८०	७	.७१		१७
—	२९ शुक्र		१३	↓	४	.७६	८	६९	↓	१८
	१ शनि	↓	१४		५	.७०	९	.६६		१९
	२ रवि		१५		६	.६३	१०	.६२		२०
	३ सोम		१६		७	.५५	११	.५६		२१
	४ मंगल		१७		८	.४६	१२	.५०		२२
	५ बुध		१८		९	.३६	१३	.४४		२३
बहुधान्य ↑	६ गुरु		१९	(कृष्ण पक्ष)	१०	.२६	१४	.३७		२४
धनु	७ शुक्र		२०		११	.१६	१५	.३०		२५
↓	८ शनि		२१	{	१२	.०७	१६	.२४		२६
				{	१३	.९९				
	९ रवि		२२		१४	.९२	१७	.१८		२७
	१० सोम		२३		अ	.८६	१८	.१४		२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	११ मंगल		२४		१	.८२	१९	.११		२९
	१२ बुध	↑	२५		२	.८०	२०	.१०		— ३०
	१३ गुरु	दिसम्बर	२६		३	.८१	२१	.११		१
	१४ शुक्र		२७		४	.८३	२२	.१४		२
	१५ शनि		२८		५	.८७	२३	.१९		३
	१६ रवि	↓	२९		६	.९३	२४	.२६		४
	१७ सोम		३०	(शुक्ल पक्ष)	...	. ..	२५	.३५		५
	१८ मंगल	—	३१		७	.००	२६	.४५		६
बहुधान्य ↑	१९ बुध		१		८	.०८	२७	.५६		७
धनु	२० गुरु		२		९	.१७	१	.६७		८
↓	२१ शुक्र		३		१०	.२६	२	.७७		९
	२२ शनि		४		११	.३४	३	.८६		१०
	२३ रवि		५		१२	.४०	४	.९३		११
	२४ सोम		६		१३	.४४	५	.९८		१२
	२५ मंगल		७	↑	१४	.४६	....	...	↑	१३
	२६ बुध		८	पौष	पू	.४७	६	.०१	मुहर्रम	१४
	२७ गुरु		९	↓	१	.४५	७	.०३		१५
	२८ शुक्र	↑	१०		२	.४१	८	.०२ }	↓	१६
							९	.९९ }		
—	२९ शनि	जनवरी	११		३	.३५	१०	.९५		१७
	१ रवि		१२		४	.२८	११	.९०		१८
	२ सोम	↓	१३		५	.२०	१२	.८४		१९
	३ मंगल		१४		६	.१०	१३	.७८		२०
	४ बुध		१५	(कृष्ण पक्ष) {	७	.००	१४	.७१		२१
				{	८	.९०				
बहुधान्य ↑	५ गुरु		१६		९	.८१	१५	.६४		२२
मकर	६ शुक्र		१७		१०	.७२	१६	.५८		२३
↓	७ शनि		१८		११	.६४	१७	.५२		२४
	८ रवि		१९		१२	.५६	१८	.४८		२५
	९ सोम		२०		१३	.५०	१९	.४५		२६
	१० मंगल		२१		१४	.४६	२०	.४३		२७
	११ बुध		२२	●	अ	.४४	२१	.४३		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	— ५४-५५	ईस्वी सन्	— १८७९	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० मा०	— १९३५	शकाब्द	— १८००-०१	चन्द्रग्रहण —	O
(ब) गुजराती	— १९३५	हिजरी सन्	— १२९६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९७९	बंगाब्द	— १२८४	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	गुरु		२३		१	.४५	२२	.४६		२९
	१३	शुक्र		२४		२	.४७	२३	.५१	—	३०
	१४	शनि	↑	२५		३	.५२	२४	.५७		१
	१५	रवि	जनवरी	२६		४	.५८	२५	.६५		२
	१६	सोम		२७		५	.६६	२६	.७५		३
	१७	मंगल	↓	२८		६	.७४	२७	.८६		४
	१८	बुध		२९	(शुक्ल पक्ष)	७	.८३	१	.९७		५
	१९	गुरु		३०		८	.९२	...	...		६
	२०	शुक्र	—	३१		९	.९९	२	.०७		७
बहुधान्य ←मकर→	२१	शनि		१		...	....	३	.१६		८
	२२	रवि		२		१०	.०५	४	.२३		९
	२३	सोम		३		११	.०८	५	.२९		१०
	२४	मंगल		४		१२	.१०	६	.३३		११
	२५	बुध		५		१३	.१०	७	.३५		१२
	२६	गुरु		६	↑	१४	.०८	८	.३५	↑	१३
	२७	शुक्र		७	माघ	{ पू	.०३	९	.३३	सफर	१४
						१	.९७ }			↓	
	२८	शनि		८	↓	२	.९०	१०	.२९		१५
	२९	रवि	↑	९		३	.८२	११	२४		१६
—	३०	सोम	फरवरी	१०		४	.७३	१२	.१८		१७
	१	मंगल		११		५	.६३	१३	.१२		१८
	२	बुध	↓	१२		६	.५३	{ १४	.०५		१९
								१५	.९८ }		
	३	गुरु		१३		७	.४३	१६	.९२		२०
	४	शुक्र		१४		८	.३४	१७	.८६		२१
बहुधान्य ←कुम्भ→	५	शनि		१५	(कृष्ण पक्ष)	९	.२६	१८	.८१		२२
	६	रवि		१६		१०	.१९	१९	.७७		२३
	७	सोम		१७		११	.१४	२०	.७५		२४
	८	मगल		१८		१२	.१०	२१	.७६		२५
	९	बुध		१९		१३	.०८	२२	.७८		२६
	१०	गुरु		२०		१४	.०७	२३	.८१		२७
	११	शुक्र		२१		अ	.०९	२४	.८७		२८

सौर गणनानुसारी						चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१२	शनि		२२		१	.१४	२५	.९५	—	२९
	१३	रवि	↑	२३		२	.२०	....	....		१
	१४	सोम	फरवरी	२४		३	.२८	२६	.०४		२
	१५	मंगल		२५		४	.३७	२७	.१५		३
	१६	बुध	↓	२६		५	.४५	१	.२६		४
	१७	गुरु		२७	(शुक्ल पक्ष)	६	.५३	२	.३६		५
	१८	शुक्र	—	२८		७	.६१	३	.४६		६
	१९	शनि		१		८	.६७	४	.५४		७
बहुधान्य ←कुम्भ→	२०	रवि		२		९	.७१	५	.६१		८
	२१	सोम		३		१०	.७२	६	.६५		९
	२२	मंगल		४		११	.७१	७	.६७		१०
	२३	बुध		५		१२	.६९	८	.६७		११
	२४	गुरु		६		१३	.६४	९	.६५		१२
	२५	शुक्र		७		१४	.५८	१०	.६२	↑	१३
	२६	शनि		८	↑	पू	.५१	११	.५८		१४
	२७	रवि		९	फाल्गुन	१	.४३	१२	.५२	रबी-उल-अव्वल	१५
	२८	सोम		१०	↓	२	.३३	१३	.४५		१६
	२९	मंगल	↑	११		३	.२३	१४	.३८		१७
—	३०	बुध	मार्च	१२		४	.१३	१५	.३१		१८
	१	गुरु	↓	१३		{ ५	.०३	१६	.२५	↓	१९
						६	.९४ }				
	२	शुक्र		१४		७	.८६	१७	.१९		२०
	३	शनि		१५		८	.७८	१८	.१४		२१
	४	रवि		१६		९	.७२	१९	.१०		२२
बहुधान्य ←मीन→	५	सोम		१७		१०	.६८	२०	.०८		२३
	६	मंगल		१८		११	.६७	२१	.०८		२४
	७	बुध		१९	(कृष्ण पक्ष)	१२	.६८	२२	.०९		२५
	८	गुरु		२०		१३	.७०	२३	.१३		२६
	९	शुक्र		२१		१४	.७४	२४	.१८		२७
	१०	शनि		२२		अ	.७९	२५	.२५		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ५५–५६	ईस्वी सन्	— १८७९	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३६	शकाब्द	— १८०१	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३५	हिजरी सन्	— १२९६	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९७९–८०	बंगाब्द	— १२८४–८५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	११ रवि	२३		१	.८७	२६	.३४	२९
	१२ सोम	२४		२	.९६	२७	.४५	— ३०
	१३ मंगल	२५		...	....	१	.५६	१
	१४ बुध	↑ २६		३	.०५	२	.६७	२
	१५ गुरु	मार्च २७		४	.१३	३	.७७	३
	१६ शुक्र	↓ २८		५	.२०	४	.८६	४
	१७ शनि	२९		६	.२५	५	.९३	५
	१८ रवि	३०	(शुक्ल पक्ष)	७	.२९	६	.९७	६
	१९ सोम	— ३१		८	.३०	७	.९९	७
	२० मंगल	१		९	.२९	...	....	८
वहुधान्य ←मीन→	२१ बुध	२		१०	.२७	८	.००	९
						९	.९९	
	२२ गुरु	३		११	.२२	१०	.९६	↑ १०
	२३ शुक्र	४		१२	.१६	११	.९१	११
	२४ शनि	५	↑	१३	.०९	१२	.८५	१२
	२५ रवि	६	चैत्र	१४	.००	१३	.७९	रबी-उल-आख़िर, १३
				पू	.९०			
	२६ सोम	७	↓	१	.८०	१४	.७३	१४
	२७ मंगल	↑ ८		२	.७०	१५	.६६	१५
	२८ बुध	अप्रैल ९		३	.६०	१६	.५९	↓ १६
	२९ गुरु	१०		४	.५०	१७	.५३	१७
———	३० शुक्र	↓ ११		५	.४१	१८	.४७	१८
	१ शनि	१२		६	.३४	१९	.४३	१९
	२ रवि	१३		७	.२८	२०	.४१	२०
	३ सोम	१४	(कृष्ण पक्ष)	८	.२५	२१	.४०	२१
	४ मंगल	१५		९	.२३	२२	.४१	२२
	५ बुध	१६		१०	.२३	२३	.४४	२३
प्रमाथी ←मेष→	६ गुरु	१७		११	.२५	२४	.४९	२४
	७ शुक्र	१८		१२	.२९	२५	.५६	२५
	८ शनि	१९		१३	.३५	२६	.६५	२६
	९ रवि	२०		१४	.४३	२७	.७५	२७
	१० सोम	२१		अ	.५१	१	.८६	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	११ मंगल	२२		१	.५९	२	.९७	— २९
	१२ बुध	२३		२	.६७	....	....	१
	१३ गुरु	↑ २४		३	.७४	३	.०७	२
	१४ शुक्र	अप्रैल २५		४	.७९	४	.१६	३
	१५ शनि	२६		५	.८३	५	.२३	४
	१६ रवि	↓ २७		६	.८४	६	.२८	५
	१७ सोम	२८	(शुक्ल पक्ष)	७	.८३	७	.३१	६
	१८ मंगल	२९		८	.८०	८	.३३	७
	१९ बुध	— ३०		९	.७५	९	.३२	८
	२० गुरु	१		१०	.६९	१०	.२९	९
प्रमाथी ←मेष→	२१ शुक्र	२		११	.६२	११	.२५	१०
	२२ शनि	३		१२	.५३	१२	.१९	११
	२३ रवि	४		१३	.४३	१३	.१३	↑ १२
	२४ सोम	५		१४	.३३	१४	.०७	१३
	२५ मंगल	६	↑	पू	.२३	१५	.००	१४
			वैशाख			१६	.९३	जमादि-उल-अव्वल,
	२६ बुध	७		१	.१३	१७	.८७	१५
	२७ गुरु	८	↓	२	.०३	१८	.८१	१६
				३	.९४			
	२८ शुक्र	↑ ९		४	.८७	१९	७७	↓ १७
	२९ शनि	मई १०		५	.८१	२०	.९४	१८
	३० रवि	↓ ११		६	.७७	२१	.७२	१९
—	३१ सोम	१२		७	.७५	२२	.७३	२०
	१ मंगल	१३		८	.७५	२३	.७६	२१
	२ बुध	१४		९	.७६	२४	.८१	२२
	३ गुरु	१५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८०	२५	.८८	२३
प्रमाथी ←वृषभ→	४ शुक्र	१६		११	.८६	२६	.९६	२४
	५ शनि	१७		१२	.९३	...	....	२५
	६ रवि	१८		...	....	२७	.०५	२६
	७ सोम	१९		१३	.०१	१	.१६	२७
	८ मंगल	२०		१४	.१०	२	.२७	२८
	९ बुध	२१		अ	.१८	३	.३७	२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →

* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ) — अप्रैल १२.१९ (सूर्य सि०), अप्रैल १२.०६ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द —५५–५६	ईस्वी सन् —१८७९	सूर्य ग्रहण— ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९३६	शकाब्द —१८०१	चन्द्र ग्रहण— ○	**३५३**
(ब) गुजराती —१९३५	हिजरी सन् —१२९६	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द —४९८०	बंगाब्द —१२८५	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१०	गुरु		२२		१	.२५	४	.४६	—	३०
	११	शुक्र		२३		२	.३०	५	.५४		१
	१२	शनि		२४		३	.३४	६	.५९		२
	१३	रवि		२५		४	.३५	७	.६३		३
	१४	सोम	↑ मई ↓	२६		५	.३४	८	.६५		४
	१५	मंगल		२७	(शुक्ल पक्ष)	६	.३२	९	.६४		५
	१६	बुध		२८		७	.२७	१०	.६२		६
	१७	गुरु		२९		८	.२०	११	.५८		७
	१८	शुक्र		३०		९	.१२	१२	.५३		८
	१९	शनि	—	३१		{१० / ११	.०३ / .९३	१३	.४७		९
प्रमाथी ↑ वृष ↓	२०	रवि		१		१२	.८३	१४	.४१	↑ जमादि–उल–आखिर ↓	१०
	२१	सोम		२		१३	.७३	१५	.३४		११
	२२	मंगल		३		१४	.६३	१६	.२७		१२
	२३	बुध		४	↑ ज्येष्ठ ↓	पू	.५३	१७	२१		१३
	२४	गुरु		५		१	.४५	१८	.१५		१४
	२५	शुक्र		६		२	.३७	१९	.१०		१५
	२६	शनि		७		३	.३१	२०	.०७		१६
	२७	रवि		८		४	.२६	२१	.०५		१७
	२८	सोम	↑ जून ↓	९		५	.२४	२२	.०५		१८
	२९	मंगल		१०		६	.२४	२३	.०८		१९
	३०	बुध		११		७	२५	२४	.१२		२०
—	३१	गुरु		१२		८	.२९	२५	.१८		२१
	१	शुक्र		१३	(कृष्ण पक्ष)	९	.३४	२६	.२६		२२
	२	शनि		१४		१०	.४०	२७	.३५		२३
प्रमाथी ↑ मिथुन ↓	३	रवि		१५		११	.४८	१	४६		२४
	४	सोम		१६		१२	.५७	२	.५७		२५
	५	मंगल		१७		१३	.६५	३	.६७		२६
	६	बुध		१८		१४	७२	४	.७७		२७
	७	गुरु		१९		अ	.७८	५	.८५		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	८	शुक्र		२०		१	.८२	६	.९१	—	२९
	९	शनि		२१		२	.८३	७	.९५		१
	१०	रवि		२२		३	.८२	८	.९७		२
	११	सोम		२३		४	.८७	९	.९७		३
	१२	मंगल	↑ जून ↓	२४		५	.७५	१०	.९५		४
	१३	बुध		२५	(शुक्ल पक्ष)	६	.६९	११	.९२		५
	१४	गुरु		२६		७	.६१	१२	.८७		६
	१५	शुक्र		२७		८	.५२	१३	.८१		७
	१६	शनि		२८		९	.४२	१४	.७५		८
	१७	रवि		२९		१०	.३२	१५	.६८		९
	१८	सोम	—	३०		११	.२२	१६	.६१		१०
	१९	मंगल		१		१२	.११	१७	.५५		११
प्रमाथी ↑ मिथुन ↓	२०	बुध		२		{१३ / १४	.०१ / .९३	१८	.४९		१२
	२१	गुरु		३	↑ आषाढ़ ↓	पू	.८५	१९	.४४	↑ रजब ↓	१३
	२२	शुक्र		४		१	.७९	२०	.४०		१४
	२३	शनि		५		२	.७४	२१	.३७		१५
	२४	रवि		६		३	.७१	२२	.३८		१६
	२५	सोम		७		४	.७१	२३	.३९		१७
	२६	मंगल	↑ जुलाई ↓	८		५	.७२	२४	.४३		१८
	२७	बुध		९		६	.७६	२५	.४८		१९
	२८	गुरु		१०		७	.८१	२६	५६		२०
	२९	शुक्र		११		८	.८९	२७	.६६		२१
	३०	शनि		१२		९	.९७	१	.७६		२२
	३१	रवि		१३	(कृष्ण पक्ष)	..	.....	२	.८७		२३
—	३२	सोम		१४		१०	.०५	३	.९७		२४
	१	मंगल		१५		११	.१३	..	....		२५
प्रमाथी ↑ कर्क ↓	२	बुध		१६		१२	.२०	४	.०७		२६
	३	गुरु		१७		१३	.२६	५	.१५		२७
	४	शुक्र		१८		१४	.२९	६	.२३		२८
	५	शनि		१९	●	अ	.३१	७	.२७		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनवसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण , २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	—	५५–५६	ईस्वी सन्	— १८७९	सूर्य ग्रहण	—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—	१९३६	शकाब्द	— १८०१	चन्द्र ग्रहण	—	O
(ब) गुजराती	—	१९३५	हिजरी सन्	— १२९६	पूर्णिमा	—	पू
कल्यब्द	—	४९८०	बंगाब्द	— १२८५	अमावस्या	—	अ

सौर गणनानुसारी | **चन्द्र गणनानुसारी**

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	६	रवि		२०		१	.३०	८	.२९		— ३०
	७	सोम		२१		२	.२८	९	.२९		१
	८	मंगल		२२		३	.२३	१०	.२८		२
	९	बुध		२३		४	.१७	११	.२६		३
	१०	गुरु		२४		५	.०९	१२	.२१		४
	११	शुक्र	↑	२५	(शुक्ल पक्ष)	६	.००	१३	.१५		५
			जुलाई			७	.९१				
	१२	शनि		२६		८	.८१	१४	.०९		६
	१३	रवि	↓	२७		९	.७१	१५	.०२		७
								१६	.९५		
	१४	सोम		२८		१०	.६१	१७	.८९		८
	१५	मंगल		२९		११	.५१	१८	.८३		९
प्रमाथी ↑	१६	बुध		३०		१२	.४२	१९	.७७		१०
कर्क	१७	गुरु	—	३१	↑	१३	.३४	२०	.७३	↑	११
↓	१८	शुक्र		१	श्रावण	१४	.२७	२१	.७१	शाबान	१२
	१९	शनि		२		पू	.२२	२२	.७०		१३
	२०	रवि		३		१	.२०	२३	.७१	↓	१४
	२१	सोम		४	↓	२	.१९	२४	.७४		१५
	२२	मंगल		५		३	.२०	२५	.७९		१६
	२३	बुध		६		४	.२४	२६	.८६		१७
	२४	गुरु		७		५	.२९	२७	.९६		१८
	२५	शुक्र	↑	८		६	.३०	...	....		१९
	२६	शनि	अगस्त	९		७	.४४	१	.०६		२०
	२७	रवि		१०		८	.५३	२	.१७		२१
	२८	सोम	↓	११	(कृष्ण पक्ष)	९	.६१	३	.२७		२२
	२९	मंगल		१२		१०	.६८	४	.३७		२३
	३०	बुध		१३		११	.७३	५	.४७		२४
	— ३१	गुरु		१४		१२	.७७	६	.५३		२५
प्रमाथी	१	शुक्र		१५		१३	.८०	७	.५८		२६
सिंह	२	शनि		१६		१४	.७९	८	.६१		२७
	३	रवि		१७		अ	.७७	९	.६२		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	
	४	सोम		१८		१	.७३	१०	.६२		— २९
	५	मंगल		१९		२	.६७	११	.५९		१
	६	बुध		२०		३	.५७	१२	.५४		२
	७	गुरु		२१		४	.५०	१३	.४८		३
	८	शुक्र		२२		५	.४०	१४	.४२		४
	९	शनि	↑	२३	(शुक्ल पक्ष)	६	.३०	१५	.३६		५
	१०	रवि	अगस्त	२४		७	.२०	१६	.२९		६
	११	सोम		२५		८	.१०	१७	.२२		७
	१२	मंगल	↓	२६		९	.०१	१८	.१६		८
						१०	.९२				
	१३	बुध		२७		११	.८५	१९	.१०		९
	१४	गुरु		२८		१२	.७८	२०	.०६		१०
	१५	शुक्र		२९		१३	.७३	२१	.०४		११
प्रमाथी ↑	१६	शनि		३०	↑	१४	.७१	२२	.०२	↑	१२
सिंह	१७	रवि	—	३१	भाद्रपद	पू	.७०	२३	.०३	रमजान	१३
↓	१८	सोम		१		१	.७२	२४	.०५		१४
	१९	मंगल		२		२	.७६	२५	.१०	↓	१५
	२०	बुध		३	↓	३	.८१	२६	.१८		१६
	२१	गुरु		४		४	.८७	२७	.२६		१७
	२२	शुक्र		५		५	.९४	१	.३६		१८
	२३	शनि	↑	६		...	....	२	.४७		१९
	२४	रवि		७		६	.०३	३	.५८		२०
	२५	सोम	सितम्बर	८		७	.१२	४	.६८		२१
	२६	मंगल		९	(कृष्ण पक्ष)	८	.२०	५	.७७		२२
	२७	बुध	↓	१०		९	.२६	६	.८४		२३
	२८	गुरु		११		१०	.३०	७	९०		२४
	२९	शुक्र		१२		११	.३२	८	.९३		२५
	३०	शनि		१३		१२	.३१	९	.९५		२६
	३१	रवि		१४		१३	२९	१०	.९४		२७
	— ३२	सोम		१५		१४	.२५	११	.९२		२८
	१	मंगल		१६		अ	.२०	१२	.८८		२९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५५–५६	ईस्वी सन्	—१८७८	सूर्य ग्रहण—	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३६	शकाब्द	—१८०१	चन्द्र ग्रहण—	○		
(ब) गुजराती	—१९३५	हिजरी सन्	—१२९६	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	—४९८०	बंगाब्द	—१२८५	अमावस्या —	अ		

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२	बुध		१७		१	.१२	१३	.८२	—	३०
	३	गुरु		१८	{	२	.०४	१४	.७६		१
						३	.९४				
	४	शुक्र		१९		४	.८४	१५	.७०		२
	५	शनि		२०		५	.७४	१६	.६३		३
	६	रवि		२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.६४	१७	५६		४
	७	सोम	←सितम्बर→	२२		७	.५४	१८	.५०		५
	८	मंगल		२३		८	.४५	१९	.४४		६
	९	बुध		२४		९	.३८	२०	.४०		७
	१०	गुरु		२५		१०	.३२	२१	.३६		८
	११	शुक्र		२६		११	.२७	२२	.३५		९
	१२	शनि		२७		१२	.२५	२३	.३५		१०
	१३	रवि		२८		१३	.२४	२४	.३७		११
	१४	सोम		२९		१४	.२६	२५	.४२		१२
प्रमाथी ←कन्या→	१५	मंगल	—	३०	←(अधिक) आश्विन→	पू	.३०	२६	.४८	←शव्वाल→	१३
	१६	बुध		१		१	.३५	२७	.५६		१४
	१७	गुरु		२		२	.४२	१	.६६		१५
	१८	शुक्र		३		३	.५०	२	.७६		१६
	१९	शनि		४		४	.५८	३	.८७		१७
	२०	रवि		५		५	.६६	४	.९८		१८
	२१	सोम		६		६	.७४	...	....		१९
	२२	मंगल		७		७	.८०	५	.०७		२०
	२३	बुध	←अक्टूबर→	८		८	.८५	६	.१५		२१
	२४	गुरु		९		९	.८८	७	.२१		२२
	२५	शुक्र		१०		१०	.८८	८	.२६		२३
	२६	शनि		११	(कृष्ण पक्ष)	११	.८६	९	.२७		२४
	२७	रवि		१२		१२	.८२	१०	.२७		२५
	२८	सोम		१३		१३	.७६	११	.२५		२६
	२९	मंगल		१४		१४	.६८	१२	.२१		२७
—	३०	बुध		१५		अ	.६०	१३	.१६		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१	गुरु		१६		१	.५१	१४	.११	—	२९
	२	शुक्र		१७		२	.४१	१५	.०४ }		१
								१६	.९७ }		
	३	शनि		१८		३	.३१	१७	.९०		२
	४	रवि		१९		४	.२१	१८	.८३		३
	५	सोम		२०	(शुक्ल पक्ष)	५	.११	१९	.७८		४
	६	मंगल		२१	{	६	.०३	२०	.७३		५
						७	.९६				
	७	बुध	←अक्टूबर→	२२		८	.९०	२१	.६९		६
	८	गुरु		२३		९	.८५	२२	.६७		७
	९	शुक्र		२४		१०	.८२	२३	.६७		८
	१०	शनि		२५		११	.८३	२४	.६९		९
	११	रवि		२६		१२	.८४	२५	.७३		१०
	१२	सोम		२७		१३	.८८	२६	.७९		११
प्रमाथी ←तुला→	१३	मंगल		२८	←(शुद्ध) आश्विन→	१४	.९५	२७	.८७	←ज़िलकाद→	१२
	१४	बुध		२९		...	.....	१	.९६		१३
	१५	गुरु		३०		पू	.०२	...	....		१४
	१६	शुक्र	—	३१		१	.१०	२	.०७		१५
	१७	शनि		१		२	.१८	३	.१८		१६
	१८	रवि		२		३	.२७	४	.२८		१७
	१९	सोम		३		४	.३५	५	.३८		१८
	२०	मंगल		४		५	.४१	६	.४६		१९
	२१	बुध		५		६	.४५	७	.५३		२०
	२२	गुरु		६		७	.४७	८	.५७		२१
	२३	शुक्र		७		८	.४७	९	.५९		२२
	२४	शनि	←नवम्बर→	८	(कृष्ण पक्ष)	९	.४५	१०	.५९		२३
	२५	रवि		९		१०	.४२	११	.५८		२४
	२६	सोम		१०		११	.३६	१२	.५४		२५
	२७	मंगल		११		१२	.२९	१३	.५०		२६
	२८	बुध		१२		१३	.२०	१४	.४४		२७
	२९	गुरु		१३		१४	.११	१५	.३८		२८
—	३०	शुक्र		१४		अ	.०२	१६	.३१		२९

नक्षत्र :— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द — ५५–५६	ईस्वी सन् — १८७९–८०	सूर्य ग्रहण — ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० — १९३६	शकाब्द — १८०१	चन्द्र ग्रहण — O	
(ब) गुजराती — १९३६	हिजरी सन् — १२९६–९७	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द — ४९८०	बंगाब्द — १२८५	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	—३०	शुक्र		१४		१	.९२	१६	.३१		२९
	१	शनि		१५		२	.८२	१७	.२४		—३०
	२	रवि		१६		३	.७३	१८	.१८		१
	३	सोम		१७		४	.६५	१९	.१२		२
	४	मंगल		१८	(शुक्ल पक्ष)	५	.५७	२०	.०६		३
	५	बुध		१९		६	.५१	२१	.०२		४
	६	गुरु	↑	२०		७	.४६	२२	.००		५
	७	शुक्र	नवम्बर	२१		८	.४४	२३	.००		६
	८	शनि		२२		९	.४५	२४	.०१		७
	९	रवि	↓	२३		१०	.४७	२५	.०४		८
	१०	सोम		२४		११	.५१	२६	.१०		९
	११	मंगल		२५		१२	.५७	२७	.१७		१०
	१२	बुध		२६		१३	.६५	१	.२७		११
↑	१३	गुरु		२७	↑	१४	.७३	२	.३७	↑	१२
प्रमाथी वृश्चिक	१४	शुक्र		२८	कार्तिक	पू	.८१	३	.४७	ज़िल हिज्ज	१३
	१५	शनि		२९		१	.८९	४	.५८		१४
↓	१६	रवि	—	३०		२	.९७	५	.६८		१५
	१७	सोम		१	↓	...	....	६	.७६		१६
	१८	मंगल		२		३	.०४	७	.८४	↓	१७
	१९	बुध		३		४	.०८	८	.८९		१८
	२०	गुरु		४		५	.१०	९	.९१		१९
	२१	शुक्र		५		६	.१०	१०	.९२		२०
	२२	शनि	↑	६		७	.०८	११	.९०		२१
	२३	रवि	दिसम्बर	७		८	.०४	१२	.८८		२२
					(कृष्ण पक्ष)	९	.९८				
	२४	सोम	↓	८		१०	.९१	१३	.८४		२३
	२५	मंगल		९		११	.८२	१४	.७८		२४
	२६	बुध		१०		१२	.७३	१५	.७२		२५
	२७	गुरु		११		१३	.६४	१६	.६६		२६
	२८	शुक्र		१२		१४	.५४	१७	.५९		२७
	—२९	शनि		१३		अ	.४४	१८	.५२		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१	रवि		१४		१	.३५	१९	.४५		—२९
	२	सोम		१५		२	.२७	२०	.४०		१
	३	मंगल		१६		३	.२०	२१	.३५		२
	४	बुध		१७		४	.१५	२२	.३३		३
	५	गुरु		१८		५	.११	२३	.३२		४
	६	शुक्र		१९	(शुक्ल पक्ष)	६	.०९	२४	.३३		५
	७	शनि		२०		७	.०८	२५	.३६		६
	८	रवि	↑	२१		८	.११	२६	.४१		७
	९	सोम	दिसम्बर	२२		९	.१५	२७	.४८		८
	१०	मंगल		२३		१०	.२१	१	.५७		९
	११	बुध	↓	२४		११	.२९	२	.६७		१०
	१२	गुरु		२५		१२	.३८	३	.७७		११
	१३	शुक्र		२६		१३	.४७	४	.८८		१२
↑	१४	शनि		२७	↑	१४	.५६	५	.९८		१३
प्रमाथी धनु	१५	रवि		२८	O मार्गशीर्ष	पू	.६३	...	....	↑	१४
↓	१६	सोम		२९		१	.६९	६	.०८	मुहर्रम	१५
	१७	मंगल		३०		२	.७३	७	.१५		१६
	१८	बुध	—	३१		३	.७५	८	.२०	↓	१७
	१९	गुरु		१	↓	४	.७४	९	.२३		१८
	२०	शुक्र		२		५	.७२	१०	.२४		१९
	२१	शनि		३		६	.६९	११	.२४		२०
	२२	रवि		४		७	.६३	१२	.२१		२१
	२३	सोम	↑	५		८	.५५	१३	१७		२२
	२४	मंगल	जनवरी	६		९	.४७	१४	.१२		२३
	२५	बुध		७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३९	१५	.०६		२४
	२६	गुरु	↓	८		११	.२९	१६	.००		२५
								१७	.९३		
	२७	शुक्र		९		१२	.१९	१८	.८६		२६
	२८	शनि		१०		१३	.०९	१९	.७९		२७
	—२९	रवि		११		१४	.००	२०	.७३		२८
						अ	.९२				

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५५-५६	ईस्वी सन्	—१८८०	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३६	शकाब्द	—१८०१	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९३६	हिजरी सन्	—१२९७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९८०	वंगाब्द	—१२८५	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी			
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
— ३०	सोम	१२		१ .८५	२१ .६८	२९
१	मंगल	१३		२ .७९	२२ .६६	— ३०
२	बुध	१४		३ .७५	२३ .६५	१
३	गुरु	१५		४ .७४	२४ .६५	२
४	शुक्र	१६		५ .७५	२५ .६७	३
५	शनि	१७		६ .७७	२६ .७१	४
६	रवि	१८	(शुक्ल पक्ष)	७ .८१	२७ .७९	५
७	सोम	१९		८ .८८	१ .८७	६
८	मंगल	२०		९ .९५	२ .९७	७
९	बुध	←जनवरी→ २१		... .	... .	८
१०	गुरु	२२		१० .०३	३ .०७	९
११	शुक्र	२३		११ .१२	४ .१८	१०
१२	शनि	२४		१२ .२१	५ .२९	११
१३	रवि	२५		१३ .२८	६ .३८	१२
१४	सोम	२६		१४ .३३	७ .४६	१३
प्रमाथी ←मकर→ १५	मंगल	२७	←पौष→	पू .३७	८ ५१	←सफर→ १४
१६	बुध	२८		१ .३९	९ .५५	१५
१७	गुरु	२९		२ .३८	१० .५७	१६
१८	शुक्र	३०		३ .३६	११ .५७	१७
१९	शनि	— ३१		४ .३३	१२ .५४	१८
२०	रवि	१		५ .२६	१३ .५०	१९
२१	सोम	२		६ .१८	१४ .४५	२०
२२	मंगल	३		७ .१०	१५ .४०	२१
२३	बुध	४		८ .०१ ९ .९१	१६ .३३	२२
२४	गुरु	५		१० .८१	१७ .२६	२३
२५	शुक्र	←फरवरी→ ६	(कृष्ण पक्ष)	११ .७२	१८ .१९	२४
२६	शनि	७		१२ .६३	१९ .१३	२५
२७	रवि	८		१३ .५४	२० .०७	२६
२८	सोम	९		१४ .४७	२१ .०३ २२ .९९	२७
— २९	मंगल	१०		अ .४२	२३ .९७	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी			
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१	बुध	११		१ .३९	२४ .९७	— २९
२	गुरु	१२		२ .३७	२५ .९९	१
३	शुक्र	१३		३ .३७	... .	२
४	शनि	१४		४ .४०	२६ .०३	३
५	रवि	१५		५ .४४	२७ .०९	४
६	सोम	१६		६ .५०	१ .१७	५
७	मंगल	१७	(शुक्ल पक्ष)	७ .५८	२ .२७	६
८	बुध	१८		८ .६७	३ .३७	७
९	गुरु	१९		९ .७५	४ .४८	८
१०	शुक्र	←फरवरी→ २०		१० .८३	५ .५९	९
११	शनि	२१		११ .९१	६ .६८	१०
१२	रवि	२२		१२ .९७	७ .७६	११
१३	सोम	२३		... .	८ .८२	१२
१४	मंगल	२४		१३ .०१	९ .८७	१३
प्रमाथी ←कुम्भ→ १५	बुध	२५		१४ .०२	१० .८९	←रबी—उल—अव्वल→ १४
१६	गुरु	२६	←माघ→	पू .०१ १ .९८	११ .८९	१५
१७	शुक्र	२७		२ .९४	१२ .८७	१६
१८	शनि	२८		३ .८८	१३ .८४	१७
१९	रवि	— २९		४ .८०	१४ .७९	१८
२०	सोम	१		५ .७२	१५ .७४	१९
२१	मंगल	२		६ .६३	१६ ६७	२०
२२	बुध	३		७ .५३	१७ .६०	२१
२३	गुरु	४		८ .४३	१८ .५३	२२
२४	शुक्र	५		९ .३३	१९ .४६	२३
२५	शनि	←मार्च→ ६	(कृष्ण पक्ष)	१० .२४	२० .४१	२४
२६	रवि	७		११ .१५	२१ .३६	२५
२७	सोम	८		१२ .०८	२२ .३२	२६
२८	मंगल	९		१३ .०२ १४ .९९	२३ .३०	२७
— २९	बुध	१०		अ .९७	२४ .२९	२८

नक्षत्र - १-अश्विनी, २-भरणी, ३-कृतिका, ४-रोहिणी, ५-मृगशिरा, ६-आर्द्रा, ७-पुनर्वसु, ८-पुष्य,→
१७-अनुराधा, १८-ज्येष्ठा, १९-मूल, २०-पूर्वाषाढ़ा, २१-उत्तराषाढ़ा, २२-श्रवण, २३-धनिष्ठा, २४-शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ५५–५६	ईस्वी सन्	— १८८०	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३६	शकाब्द	— १८०१–०२	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३६	हिजरी सन्	— १२९७	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९८०	बंगाब्द	— १२८५	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी						सौर गणनानुसारी		चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	३० गुरु	११		१	.९७	२५	.३१	२९								
	—३१ शुक्र	१२		...	....	२६	.३५	—३०								
	१ शनि	१३		२	.००	२७	.४०	१								
	२ रवि	१४		३	.०४	१	.४७	२								
	३ सोम	१५	(शुक्ल पक्ष)	४	.१०	२	.५६	३								
	४ मंगल	१६		५	.१८	३	.६७	४								
	५ बुध	१७		६	.२७	४	.७८	५								
	६ गुरु	१८		७	.३६	५	.८९	६								
	७ शुक्र	१९		८	.४४	६	.९८	७								
	८ शनि	↑ मार्च २०		९	.५१	....	..	८								
	९ रवि	२१		१०	.५६	७	.०७	९								
	१० सोम	↓ २२		११	.६०	८	.१४	१०								
	११ मंगल	२३		१२	.६१	९	.१९	११								
	१२ बुध	२४	↑	१३	६०	१०	.२१	↑ रबी–उल–आखिर १२								
	१३ गुरु	२५	फाल्गुण	१४	.५७	११	.२२	१३								
प्रमाथी	↑ मीन १४ शुक्र	२६		पू	.५२	१२	.२०	१४								
	१५ शनि	२७		१	.४६	१३	.१७	१५								
	१६ रवि	२८	↓	२	.३९	१४	.१३	१६								
	↓ १७ सोम	२९		३	.३०	१५	.०८	१७								
	१८ मंगल	३०		४	.२०	१६	.०१	↓ १८								
						१७	.९४									
	१९ बुध	— ३१		५	.१०	१८	.८७	१९								
	२० गुरु	१		६	.००	१९	.८१	२०								
				७	.९०											
	२१ शुक्र	२	(कृष्ण पक्ष)	८	.८१	२०	.७५	२१								
	२२ शनि	↑ ३		९	.७३	२१	.६९	२२								
	२३ रवि	अप्रैल ४		१०	.६६	२२	.६५	२३								
	२४ सोम	↓ ५		११	.६०	२३	.६२	२४								
	२५ मंगल	६		१२	.५६	२४	.६२	२५								
	२६ बुध	७		१३	.५४	२५	.६३	२६								
	२७ गुरु	८		१४	.५४	२६	.६६	२७								
	२८ शुक्र	९		अ	.५६	२७	.७१	२८								

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५६-५७	ईस्वी सन्	—१८८०	सूर्य ग्रहण—	●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३७	शकाब्द	—१८०२	चन्द्र ग्रहण—	○	
(ब) गुजराती	—१९३६	हिजरी सन्	—१२९७	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द	—४९८०-८१	वंगाब्द	—१२८५-८६	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	—२९	शनि		१०		१	.६०	१	.७८		—२९
	१	रवि		११		२	.६७	२	.८८		१
	२	सोम		१२		३	.७५	३	.९८		२
	३	मंगल		१३		४	.८३	...	....		३
	४	बुध		१४		५	.९१	४	.०८		४
	५	गुरु		१५		...	....	५	.१९		५
	६	शुक्र		१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.००	६	.२९		६
	७	शनि		१७		७	.०७	७	.३७		७
	८	रवि		१८		८	.१२	८	.४५		८
	९	सोम		१९		९	.१५	९	.५०		९
	१०	मंगल	अप्रैल	२०		१०	.१६	१०	.५३		१०
	११	बुध		२१		११	.१५	११	.५४		११
	१२	गुरु		२२		.१२	११	१२	.५३		१२
	१३	शुक्र		२३		१३	.०६	१३	५१		१३
	१४	शनि		२४		१४	.००	१४	.४७		१४
विक्रम मेष					चैत्र	पू	.९३				
	१५	रवि		२५		१	.८४	१५	.४१	जमादि-उल-अव्वल	१५
	१६	सोम		२६		२	.७४	१६	.३५		१६
	१७	मंगल		२७		३	.६४	१७	.२९		१७
	१८	बुध		२८		४	.५४	१८	.२२		१८
	१९	गुरु		२९		५	४४	१९	.१५		१९
	२०	शुक्र		—३०		६	.३४	२०	.०८		२०
	२१	शनि		१		७	.२६	२१	.०३		२१
								२२	.९८		
	२२	रवि		२		८	.१९	२३	.९६		२२
	२३	सोम		३	(कृष्ण पक्ष)	९	.१४	२४	.९४		२३
	२४	मंगल	मई	४		१०	.१०	२५	.९५		२४
	२५	बुध		५		११	.०७	२६	.९७		२५
	२६	गुरु		६		१२	.०६	...	..		२६
	२७	शुक्र		७		१३	.०९	२७	.०२		२७
	२८	शनि		८		१४	.१४	१	.०९		२८
	२९	रवि		९		अ	.१९	२	.१८		२९

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	३०	सोम		१०		१	.२६	३	.२७		—३०
	—३१	मंगल		११		२	.३४	४	.३८		१
	१	बुध		१२		३	.४३	५	.४९		२
	२	गुरु		१३		४	.५१	६	.५९		३
	३	शुक्र		१४		५	.५८	७	.६९		४
	४	शनि		१५		६	.६३	८	.७६		५
	५	रवि		१६	(शुक्ल पक्ष)	७	.६६	९	.८१		६
	६	सोम		१७		८	.६८	१०	.८५		७
	७	मंगल		१८		९	.६६	११	.८६		८
	८	बुध		१९		१०	.६३	१२	.८६		९
	९	गुरु		२०		११	.५८	१३	.८४		१०
	१०	शुक्र	मई	२१		१२	.५२	१४	.८०		११
	११	शनि		२२		१३	.४४	१५	.७५		१२
	१२	रवि		२३		१४	.३५	१६	.६९		१३
	१३	सोम		२४		पू	.२५	१७	.६३		१४
	१४	मंगल		२५		१	.१५	१८	.५६		१५
विक्रम वृषभ	१५	बुध		२६	वैशाख	२	.०५	१९	.४९	जमादि-उल-आखिर	१६
						३	.९५				
	१६	गुरु		२७		४	.८६	२०	.४२		१७
	१७	शुक्र		२८		५	७७	२१	.३६		१८
	१८	शनि		२९		६	.७०	२२	.३२		१९
	१९	रवि		३०		७	.६४	२३	२९		२०
	२०	सोम		—३१		८	.५९	२४	.२७		२१
	२१	मंगल		१		९	.५७	२५	.२७		२२
	२२	बुध		२		१०	.५६	२६	.२९		२३
	२३	गुरु		३	(कृष्ण पक्ष)	११	.५९	२७	.३३		२४
	२४	शुक्र	जून	४		१२	.६३	१	.४०		२५
	२५	शनि		५		१३	.६८	२	.४८		२६
	२६	रवि		६		१४	.७६	३	.५७		२७
	२७	सोम		७		अ	.८४	४	.६८		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी. ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)—अप्रैल ११.४४ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.३४ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ५६–५७	ईस्वी सन्	— १८८०	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३७	शकाब्द	— १८०२	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३६	हिजरी सन्	— १२९७	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९८१	बंगाब्द	— १२८६	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
विक्रम ↑ वृषभ	२८ मंगल		८		१	.९२	५	.७९	—	२९
	२९ बुध		९		...	....	६	.९०		१
वृ०	३० गुरु		१०		२	.००	७	.९९		२
↓	३१ शुक्र		११		३	.०७	....	...		३
—	३२ शनि		१२		४	.११	८	.०७		४
	१ रवि		१३	(शुक्ल पक्ष)	५	.१४	९	.१२		५
	२ सोम		१४		६	.१६	१०	.१६		६
	३ मंगल		१५		७	.१५	११	.१९		७
	४ बुध		१६		८	.१२	१२	.१९		८
	५ गुरु		१७		९	.०८	१३	.१७		९
	६ शुक्र	↑	१८		{१० / ११	.०२ / .९४	१४	.१३		१०
	७ शनि	जून	१९		१२	.८५	१५	.०८		११
	८ रवि	↓	२०		१३	.७५	{१६ / १७	.०३ / .९७		१२
	९ सोम		२१	↑	१४	.६५	१८	.९०	↑	१३
विक्रम ↑ मिथुन	१० मंगल		२२	ज्येष्ठ O	पू	.५४	१९	.८३	रजब	१४
मि०	११ बुध		२३	↓	१	.४४	२०	.७६	↓	१५
	१२ गुरु		२४		२	.३४	२१	.७०		१६
↓	१३ शुक्र		२५		३	.२५	२२	.६५		१७
	१४ शनि		२६		४	.१८	२३	.६२		१८
	१५ रवि		२७		५	.१२	२४	.५९		१९
	१६ सोम		२८		६	.०७	२५	.५९		२०
	१७ मंगल		२९		७	.०५	२६	.६०		२१
	१८ बुध	—	३०	(कृष्ण पक्ष)	८	.०४	२७	.६५		२२
	१९ गुरु		१		९	.०६	१	.७१		२३
	२० शुक्र	↑	२		१०	.१०	२	.७८		२४
	२१ शनि	जुलाई	३		११	.१६	३	.८७		२५
	२२ रवि	जु०	४		१२	.२३	४	.९७		२६
	२३ सोम	↓	५		१३	.३१	....	....		२७
	२४ मंगल		६		१४	.३९	५	.०८		२८
	२५ बुध		७		अ	.४७	६	.१९		२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२६ गुरु		८		१	.५४	७	.२९	—	३०
विक्रम ↑ मिथुन	२७ शुक्र		९		२	.५९	८	.३७		१
मि०	२८ शनि		१०		३	.६२	९	.४४		२
↓	२९ रवि		११		४	.६३	१०	.४९		३
	३० सोम		१२		५	.६३	११	.५१		४
—	३१ मंगल		१३	(शुक्ल पक्ष)	६	.६०	१२	.५१		५
	१ बुध		१४		७	.५५	१३	.५०		६
	२ गुरु		१५		८	.४९	१४	.४७		७
	३ शुक्र		१६		९	.४१	१५	.४३		८
	४ शनि		१७		१०	.३२	१६	.३७		९
	५ रवि	↑	१८		११	.२२	१७	.३०		१०
	६ सोम	जुलाई	१९		१२	.१२	१८	.२३		११
	७ मंगल	जु० ↓	२०		{१३ / १४	.०२ / .९२	१९	.१६		१२
	८ बुध		२१	↑	पू	.८२	२०	.०९	↑	१३
	९ गुरु		२२	आषाढ़	१	.७३	{२१ / २२	.०४ / .९९	शाबान	१४
	१० शुक्र		२३	↓	२	.६५	२३	.९५	↓	१५
विक्रम ↑ कर्क	११ शनि		२४		३	.५९	२४	.९२		१६
क०	१२ रवि		२५		४	.५५	२५	.९१		१७
↓	१३ सोम		२६		५	.५३	२६	.९३		१८
	१४ मंगल		२७		६	.५२	२७	.९६		१९
	१५ बुध		२८		७	.५४	...	..		२०
	१६ गुरु		२९	(कृष्ण पक्ष)	८	.५८	१	.०१		२१
	१७ शुक्र		३०		९	.६३	२	.०८		२२
	१८ शनि	—	३१		१०	.६९	३	.१७		२३
	१९ रवि		१		११	.७७	४	.२८		२४
	२० सोम	↑	२		१२	.८६	५	.३९		२५
	२१ मंगल	अगस्त	३		१३	.९५	६	.४९		२६
	२२ बुध		४		...	....	७	.५९		२७
	२३ गुरु	↓	५		१४	.०२	८	.६८		२८
	२४ शुक्र		६		अ	.०७	९	.७६	—	२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ५६–५७	ईस्वी सन्	— १८८०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३७	शकाब्द	— १८०२	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९३६	हिजरी सन्	— १२९७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९८१	बंगाब्द	— १२८६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२५	शनि		७		१	.११	१०	.८०		१
	२६	रवि		८		२	.१२	११	.८३		२
	२७	सोम		९		३	.११	१२	.८४		३
विक्रम ←कर्क→	२८	मंगल		१०		४	.०८	१३	८३		४
	२९	बुध		११	(शुक्ल पक्ष) {	५	.०४	१४	.८०		५
					{	६	९९				
	३०	गुरु		१२		७	९१	१५	.७६		६
	३१	शुक्र		१३		८	.८२	१६	.७१		७
—	३२	शनि		१४		९	.७२	१७	.६४		८
	१	रवि		१५		१०	.६२	१८	.५७		९
	२	सोम	↑	१६		११	.५२	१९	.५०		१०
	३	मंगल	अगस्त	१७		१२	.४२	२०	.४४		११
	४	बुध		१८		१३	.३२	२१	.३८		१२
	५	गुरु	↓	१९	↑	१४	.२४	२२	.३२	↑	१३
	६	शुक्र		२०	श्रावण	पू	.१६	२३	.२८	रमजान	१४
	७	शनि		२१		१	.१०	२४	.२५		१५
	८	रवि		२२	↓	२	.०५	२५	.२४	↓	१६
	९	सोम		२३		३	.०२	२६	.२५		१७
विक्रम ←सिंह→	१०	मंगल		२४		४	.०२	२७	.२७		१८
	११	बुध		२५		५	.०४	१	.३२		१९
	१२	गुरु		२६		६	.०८	२	.३९		२०
	१३	शुक्र		२७		७	.१३	३	.४८		२१
	१४	शनि		२८		८	.२०	४	.५८		२२
	१५	रवि		२९		९	.२८	५	.६९		२३
	१६	सोम		३०	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३६	६	.७९		२४
	१७	मंगल	—	३१		११	.४५	७	.८९		२५
	१८	बुध		१		१२	.५२	८	.९९		२६
	१९	गुरु	सितम्बर	२		१३	.५८	...	....		२७
	२०	शुक्र		३		१४	.६१	९	.०६		२८
	२१	शनि		४		अ	.६३	१०	.१२		२९

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२२	रवि		५		१	.६३	११	.१५	—	३०
	२३	सोम		६		२	.६०	१२	.१६		१
	२४	मंगल		७		३	.५६	१३	.१५		२
	२५	बुध		८		४	.५०	१४	.१४		३
विक्रम ←सिंह→	२६	गुरु		९	(शुक्ल पक्ष)	५	.४३	१५	.१०		४
	२७	शुक्र		१०		६	.३४	१६	.०४ }		५
								१७	.९८ }		
	२८	शनि		११		७	.२४	१८	.९२		६
	२९	रवि		१२		८	.१४	१९	.८५		७
	३०	सोम		१३	{	९	.०४	२०	.७८		८
					{	१०	.९४				
—	३१	मंगल	↑	१४		११	.८५	२१	.७१		९
	१	बुध	सितम्बर	१५		१२	.७७	२२	.६६		१०
	२	गुरु		१६		१३	.६९	२३	.६१	↑	११
	३	शुक्र	↓	१७	↑	१४	.६३	२४	.५८	शव्वाल	१२
	४	शनि		१८	भाद्रपद	पू	.५८	२५	.५७		१३
	५	रवि		१९		१	.५५	२६	.५७	↓	१४
	६	सोम		२०	↓	२	.५५	२७	.५९		१५
	७	मंगल		२१		३	.५७	१	.६३		१६
	८	बुध		२२		४	.६१	२	.७०		१७
	९	गुरु		२३		५	.६६	३	.७८		१८
विक्रम ←कन्या→	१०	शुक्र		२४		६	.७३	४	.८८		१९
	११	शनि		२५		७	.८२	५	.९८		२०
	१२	रवि		२६		८	.९१	....	....		२१
	१३	सोम		२७	(कृष्ण पक्ष)	९	.९९	६	.०९		२२
	१४	मंगल		२८		...	....	७	.१९		२३
	१५	बुध		२९		१०	.०६	८	.२९		२४
	१६	गुरु	—	३०		११	.१२	९	.३७		२५
	१७	शुक्र		१		१२	.१५	१०	.४३		२६
	१८	शनि	अक्टूबर	२		१३	.१७	११	.४७		२७
	१९	रवि		३		१४	.१७	१२	.४८		२८
	२०	सोम		४		अ	.१५	१३	.४९	—	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–बिशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५६-५७	ईस्वी सन्	—१८८०	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३७	शकाब्द	—१८०२	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती	—१९३६-३७	हिजरी सन्	—१२९७	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९८१	बंगाब्द	—१२८६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / **चन्द्र गणनानुसारी**

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२१	मंगल	५		१	.१२	१४	.४७	१
२२	बुध	६		{ २	.०६	१५	.४३	२
				३ }	.९८			
विक्रम ↑ कन्या ↓ २३	गुरु	७	(शुक्ल पक्ष)	४	.८९	१६	.३८	३
२४	शुक्र	८		५	.८०	१७	.३२	४
२५	शनि	९		६	.७१	१८	.२६	५
२६	रवि	१०		७	.६१	१९	.१९	६
२७	सोम	११		८	.५१	२०	.१२	७
२८	मंगल	१२		९	.४१	{ २१	.०५	८
						२२ }	.९९	
२९	बुध	१३		१०	.३३	२३	.९५	९
— ३०	गुरु	↑ अक्टूबर १४		११	.२६	२४	.९१	१०
१	शुक्र	१५		१२	.२०	२५	.८९	↑ जिलकाद ११
२	शनि	१६	↑ आश्विन	१३	.१५	२६	.८९	१२
३	रवि	१७		१४	.१३	२७	.९०	१३
४	सोम	↓ १८		पू	.१२	१	.९५	↓ १४
५	मंगल	१९		१	.१४	...	....	१५
६	बुध	२०	↓	२	.१८	२	.०१	१६
७	गुरु	२१		३	.२४	३	०९	१७
८	शुक्र	२२		४	.३१	४	.१८	१८
विक्रम ↑ तुला ↓ ९	शनि	२३		५	.३९	५	.२८	१९
१०	रवि	२४		६	.४९	६	.३९	२०
११	सोम	२५		७	.५७	७	५०	२१
१२	मंगल	२६	(कृष्ण पक्ष)	८	.६५	८	.६०	२२
१३	बुध	२७		९	.७०	९	.६८	२३
१४	गुरु	२८		१०	.७४	१०	.७४	२४
१५	शुक्र	२९		११	.७७	११	.७८	२५
१६	शनि	३०		१२	.७६	१२	.८१	२६
— १७	रवि	— ३१		१३	.७४	१३	.८१	२७
१८	सोम	नवं॰ १		१४	.७०	१४	.८०	२८
१९	मंगल	२		अ	.६५	१५	७६	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२०	बुध	३		१	.५७	१६	.७१	— ३०
२१	गुरु	४		२	.४८	१७	.६६	१
२२	शुक्र	५		३	.३९	१८	.६०	२
२३	शनि	६		४	.२९	१९	.५३	३
विक्रम ↑ तुला ↓ २४	रवि	७		५	.१९	२०	.४६	४
२५	सोम	८	(शुक्ल पक्ष)	६	.०९	२१	.४०	५
२६	मंगल	९		{ ७	.०१	२२	.३४	६
				८ }	.९३			
२७	बुध	१०		९	.८६	२३	.२८	७
२८	गुरु	११		१०	.७९	२४	.२४	८
२९	शुक्र	१२		११	.७५	२५	.२२	९
— ३०	शनि	१३		१२	.७४	२६	.२१	१०
१	रवि	↑ नवम्बर १४		१३	.७४	२७	.२२	११
२	सोम	१५		१४	.७५	१	.२६	↑ जिल्हिज १२
३	मंगल	१६	↑ कार्तिक	पू	.७९	२	.३२	१३
४	बुध	↓ १७		१	.८६	३	.३९	१४
५	गुरु	१८		२	.९४	४	.४८	१५
६	शुक्र	१९	↓	...	.	५	.५८	↓ १६
७	शनि	२०		३	.०२	६	.६९	१७
८	रवि	२१		४	.११	७	.८०	१८
विक्रम ↑ वृश्चिक ↓ ९	सोम	२२		५	.१९	८	.९०	१९
१०	मंगल	२३		६	.२७	९	.९८	२०
११	बुध	२४		७	.३३	...	....	२१
१२	गुरु	२५	(कृष्ण पक्ष)	८	.३७	१०	.०५	२२
१३	शुक्र	२६		९	.३९	११	.११	२३
१४	शनि	२७		१०	.३८	१२	.१३	२४
१५	रवि	२८		११	.३६	१३	.१४	२५
१६	सोम	२९		१२	.३२	१४	.१२	२६
१७	मंगल	— ३०		१३	.२७	१५	.०९	२७
१८	बुध	दिसं॰ १		१४	.१९	१६	.०६	२८
१९	गुरु	२		अ	.११	{ १७	.००	२९
						१८ }	.९४	

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ५६-५७	ईस्वी सन्	— १८८०-८१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३७	शकाब्द	— १८०२	चन्द्रग्रहण —	O
(ब) गुजराती	— १९३७	हिजरी सन्	— १२९७-९८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९८१	बंगाब्द	— १२८६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी		
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२० शुक्र	३		१ .०२	१९ .८७	— ३०
				२ .९२		
	२१ शनि	४		३ .८२	२० .८०	१
	२२ रवि	५		४ .७२	२१ .७४	२
	२३ सोम	६		५ .६३	२२ .६८	३
विक्रम ← वृश्चिक →	२४ मंगल	७	(शुक्ल पक्ष)	६ .५५	२३ .६२	४
	२५ बुध	८		७ .४८	२४ .५७	५
	२६ गुरु	९		८ .४२	२५ .५४	६
	२७ शुक्र	१०		९ .३८	२६ .५३	७
	२८ शनि	११		१० .३७	२७ .५५	८
	२९ रवि	१२		११ .३७	१ .५८	९
	— ३० सोम	१३		१२ .३९	२ .६३	१०
	१ मंगल	१४		१३ .४४	३ .६९	११
	२ बुध	१५		१४ .५१	४ .७८	१२
	३ गुरु	← नवम्बर → १६	← मार्गशीर्ष → O	पू .५९	५ .८८	← मुहर्रम → १३
	४ शुक्र	१७		१ .६८	६ .९९	१४
	५ शनि	१८		२ .७६	... .	१५
	६ रवि	१९		३ .८४	७ .१०	१६
	७ सोम	२०		४ .९१	८ .२०	१७
	८ मंगल	२१		५ .९७	९ .२९	१८
विक्रम ← धनु →	९ बुध	२२		... .	१० .३७	१९
	१० गुरु	२३		६ .०१	११ .४२	२०
	११ शुक्र	२४		७ .०२	१२ .४५	२१
	१२ शनि	२५		८ .०३	१३ .४६	२२
	१३ रवि	२६		९ .००	१४ .४५	२३
			(कृष्ण पक्ष)	१० .९६		
	१४ सोम	२७		११ .९१	१५ .४३	२४
	१५ मंगल	२८		१२ .८३	१६ .३९	२५
	१६ बुध	२९		१३ .७५	१७ .३३	२६
	१७ गुरु	३०		१४ .६६	१८ .२७	२७
	१८ शुक्र	— ३१		अ .५६	१९ .२१	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी		
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक		साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९ शनि	१		१ .४६	२० .१४	२९
	२० रवि	२		२ .३६	२१ .०७	— ३०
	२१ सोम	३		३ .२८	२२ .०१	१
					२३ .९५	
	२२ मंगल	४		४ .२०	२४ .९०	२
विक्रम ← धनु →	२३ बुध	५		५ .१३	२५ .८७	३
	२४ गुरु	६	(शुक्ल पक्ष)	६ .०७	२६ .८७	४
	२५ शुक्र	७		७ .०३	२७ .८७	५
	२६ शनि	८		८ .०१	१ .८९	६
	२७ रवि	९		९ .०२	२ .९३	७
	२८ सोम	१०		१० .०४	....	८
	— २९ मंगल	११		११ .०९	३ .००	९
	१ बुध	१२		१२ .१६	४ .०९	१०
	२ गुरु	१३		१३ .२४	५ .१९	११
	३ शुक्र	१४		१४ .३२	६ .२९	१२
	४ शनि	← जनवरी → १५	← पौष →	पू .४१	७ .४०	← सफ़र → १३
	५ रवि	१६		१ .५०	८ .५०	१४
	६ सोम	१७		२ .५७	९ .६०	१५
	७ मंगल	१८		३ .६२	१० .६८	१६
	८ बुध	१९		४ .६६	११ .७३	१७
	९ गुरु	२०		५ .६७	१२ .७७	१८
विक्रम ← मकर →	१० शुक्र	२१		६ .६७	१३ .७८	१९
	११ शनि	२२		७ .६५	१४ .७८	२०
	१२ रवि	२३		८ .६१	१५ .७६	२१
	१३ सोम	२४		९ .५४	१६ .७२	२२
	१४ मंगल	२५	(कृष्ण पक्ष)	१० ४६	१७ .६७	२३
	१५ बुध	२६		११ .३८	१८ ६१	२४
	१६ गुरु	२७		१२ .२९	१९ .५५	२५
	१७ शुक्र	२८		१३ .१९	२० .४८	२६
	१८ शनि	२९		१४ .०९	२१ .४१	२७
	१९ रवि	३०		अ .००	२२ .३५	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५६-५७	ईस्वी सन्	—१८८१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३७	शकाब्द	—१८०२-०३	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९३७	हिजरी सन्	—१२९८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९८१	बंगाब्द	—१२८६	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९	रवि	३०		१	.९१	२२	.३५	२८
	२०	सोम	— ३१		२	.८३	२३	.२९	— २९
	२१	मंगल	१		३	.७६	२४	.२४	१
	२२	बुध	२		४	.७१	२५	.२१	२
विक्रम ←मकर→	२३	गुरु	३		५	.६७	२६	.१९	३
	२४	शुक्र	४	(शुक्ल पक्ष)	६	.६५	२७	.१९	४
	२५	शनि	५		७	.६५	१	.२१	५
	२६	रवि	६		८	.६८	२	.२४	६
	२७	सोम	७		९	.७४	३	.३१	७
	२८	मंगल	८		१०	.८०	४	.३९	८
—	२९	बुध	९		११	.८८	५	.४९	९
	१	गुरु	१०		१२	.९६	६	.५९	१०
	२	शुक्र	११		...	...	७	.६९	११
	३	शनि	१२		१३	.०५	८	.८०	रबी-उल-अव्वल, १२
	४	रवि	↑ १३	↑	१४	.१४	९	.९०	१३
	५	सोम	फरवरी १४	माघ	पू	.२१	१०	.९८	१४
	६	मंगल	१५		१	.२६	...	....	१५
	७	बुध	↓ १६	↓	२	.२९	११	.०४	१६
	८	गुरु	१७		३	.३१	१२	०८	↓ १७
	९	शुक्र	१८		४	.३०	१३	.१०	१८
	१०	शनि	१९		५	.२७	१४	.११	१९
विक्रम कुम्भ ↑	११	रवि	२०		६	.२२	१५	.०९	२०
	१२	सोम	२१		७	.१५	१६	.०६	२१
↓	१३	मंगल	२२		८	.०८	१७ / १८	०१ / .९५	२२
	१४	बुध	२३	(कृष्ण पक्ष)	९ / १०	.०० / .९१	१९	.८९	२३
	१५	गुरु	२४		११	.८१	२०	.८२	२४
	१६	शुक्र	२५		१२	.७१	२१	.७५	२५
	१७	शनि	२६		१३	.६१	२२	.६८	२६
	१८	रवि	२७		१४	.५२	२३	.६२	२७
	१९	सोम	— २८		अ	.४४	२४	.५८	२८

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	२०	मंगल	१		१	.३७	२५	.५४	२९
	२१	बुध	२		२	.३२	२६	.५२	— ३०
	२२	गुरु	३		३	.२९	२७	.५१	१
↑	२३	शुक्र	४		४	.२७	१	.५२	२
विक्रम कुम्भ	२४	शनि	५		५	.२६	२	.५७	३
↓	२५	रवि	६	(शुक्ल पक्ष)	६	.२९	३	.६२	४
	२६	सोम	७		७	.३५	४	.६९	५
	२७	मंगल	८		८	.४२	५	.७८	६
	२८	बुध	९		९	.५०	६	.८८	७
	२९	गुरु	१०		१०	.५८	७	.९९	८
—	३०	शुक्र	११		११	.६७	...	....	९
	१	शनि	१२		१२	.७५	८	.१०	१०
	२	रवि	१३		१३	.८१	९	.२०	↑ ११
	३	सोम	१४	↑	१४	.८६	१०	.२९	१२
	४	मंगल	↑ १५	फाल्गुन	पू	.८९	११	.३५	१३
	५	बुध	मार्च १६		१	.९०	१२	.४१	रबी-उल-आखिर, १४
	६	गुरु	१७		२	.८९	१३	.४३	१५
	७	शुक्र	↓ १८	↓	३	.८६	१४	.४४	१६
	८	शनि	१९		४	.८२	१५	.४२	१७
	९	रवि	२०		५	.७६	१६	.३९	↓ १८
विक्रम ↑	१०	सोम	२१		६	.६८	१७	.३५	१९
मीन	११	मंगल	२२		७	.५९	१८	.३०	२०
↓	१२	बुध	२३		८	.५०	१९	.२३	२१
	१३	गुरु	२४		९	.४०	२०	.१६	२२
	१४	शुक्र	२५	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३०	२१	.०९	२३
	१५	शनि	२६		११	.२०	२२ / २३	.०३ / .९७	२४
	१६	रवि	२७		१२	.११	२४	.९१	२५
	१७	सोम	२८		१३ / १४	.०२ / .९५	२५	.८७	२६
	१८	मंगल	२९		अ	.९०	२६	.८४	२७

९—आश्लेषा, १०—मघा, ११—पूर्वाफाल्गुनी, १२—उत्तराफाल्गुनी, १३—हस्त, १४—चित्रा, १५—स्वाती, १६—विशाखा,
२५—पूर्वाभाद्रपदा, २६—उत्तराभाद्रपदा, २७—रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ५७–५८	ईस्वी सन्	— १८८१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३८	शकाब्द	— १८०३	चन्द्रग्रहण —	०
(ब) गुजराती	— १९३७	हिजरी सन्	— १२९८	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९८१–८२	बंगाब्द	— १२८६–८७	अमावस्या—	अ

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१९	बुध	३०		१ .८६	२७ .८३	— २८
	२०	गुरु	—३१		२ .८५	१ .८५	२९
	२१	शुक्र	१		३ .८५	२ .८८	१
	२२	शनि	२		४ .८८	३ .९३	२
विक्रम ←मीन→	२३	रवि	३	(शुक्ल पक्ष)	५ .९२	... .	३
	२४	सोम	४		६ .९९	४ .००	४
	२५	मंगल	५		... .	५ .०९	५
	२६	बुध	६		७ .०७	६ .१९	६
	२७	गुरु	७		८ .१५	७ .३०	७
	२८	शुक्र	८		९ .२४	८ .४१	८
	२९	शनि	९		१० .३२	९ .५१	९
	३०	रवि	१०		११ .३८	१० .५९	१०
——	३१	सोम	११		१२ .४३	११ .६७	↑ ११
	१	मंगल	१२		१३ .४६	१२ .७२	जमादि-उल-अव्वल १२
	२	बुध	↑ १३	↑	१४ .४६	१३ .७५	१३
	३	गुरु	अप्रैल १४	चैत्र	पू .४५	१४ .७६	१४
	४	शुक्र	१५	↓	१ .४२	१५ .७५	१५
	५	शनि	↓ १६		२ .३७	१६ .७२	१६
	६	रवि	१७		३ .३१	१७ .६९	१७
	७	सोम	१८		४ .२४	१८ .६३	↓ १८
	८	मंगल	१९		५ .१५	१९ .५७	१९
	९	बुध	२०		{ ६ .०५ ७ .९५	२० .५०	२०
	१०	गुरु	२१		८ .८५	२१ .४३	२१
वर्ष ←मेष→	११	शुक्र	२२	(कृष्ण पक्ष)	९ .७५	२२ .३७	२२
	१२	शनि	२३		१० .६५	२३ .३१	२३
	१३	रवि	२४		११ .५७	२४ .२५	२४
	१४	सोम	२५		१२ .५०	२५ .२०	२५
	१५	मंगल	२६		१३ .४४	२६ .१७	२६
	१६	बुध	२७		१४ .४१	२७ .१६	२७
	१७	गुरु	२८		अ .३९	१ .१७	२८

	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१८	शुक्र	२९		१ .३८	२ .१९	२९
	१९	शनि	— ३०		२ .४१	३ .२४	— ३०
	२०	रवि	१		३ .४५	४ .३०	१
	२१	सोम	२		४ .५२	५ .३९	२
वर्ष ←मेष→	२२	मंगल	३	(शुक्ल पक्ष)	५ .६०	६ .४९	३
	२३	बुध	४		६ .६९	७ .६०	४
	२४	गुरु	५		७ .७६	८ .७१	५
	२५	शुक्र	६		८ .८३	९ .८१	६
	२६	शनि	७		९ .९०	१० .९०	७
	२७	रवि	८		१० .९५	११ .९८	८
	२८	सोम	९		११ .९८	.. ....	९
	२९	मंगल	१०		१२ .९९	१२ .०३	१०
	३०	बुध	११		१३ .९८	१३ .०७	↑ ११
—	३१	गुरु	१२	↑	१४ .९५	१४ .०८	जमादि-उल-आखिर १२
	१	शुक्र	१३	वैशाख	पू .९०	१५ .०७	१३
	२	शनि	↑ १४		१ .८३	१६ .०६	१४
	३	रवि	मई १५	↓	२ .७५	{ १७ .०२ १८ .९७	१५
	४	सोम	↓ १६		३ .६६	१९ .९१	१६
	५	मंगल	१७		४ .५६	२० .८५	↓ १७
	६	बुध	१८		५ .४६	२१ .७८	१८
	७	गुरु	१९		६ .३६	२२ .७१	१९
ज्ये॰ ←वृष→	८	शुक्र	२०		७ .२६	२३ .६४	२०
	९	शनि	२१		८ .१६	२४ .५८	२१
	१०	रवि	२२	(कृष्ण पक्ष)	९ .०८	२५ ५३	२२
	११	सोम	२३		{ १० .०१ ११ .९५	२६ .५०	२३
	१२	मंगल	२४		१२ .९१	२७ .४९	२४
	१३	बुध	२५		१३ .८९	१ .४९	२५
	१४	गुरु	२६		१४ .८९	२ .५१	२६
	१५	शुक्र	२७ ●		अ .९०	३ .५५	२७

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.७० (सूर्य सि०), अप्रैल ११.६० (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द —५७–५८	ईस्वी सन् —१८८१	सूर्य ग्रहण — ●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९३८	शकाब्द —१८०३	चन्द्र ग्रहण — O	
(ब) गुजराती —१९३७	हिजरी सन् — १२९८	पूर्णिमा — पू	
कल्यब्द — ४९८२	बंगाब्द १२८७	अमावस्या — अ	

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१६	शनि	२८		१	.९५	४	६१	२८
१७	रवि	मई २९		....	.	५	.७०	— २९
१८	सोम	३०		२	.०२	६	.७९	१
१९	मंगल	— ३१		३	.०९	७	.८९	२
२०	बुध	१		४	.१७	...	....	३
२१	गुरु	२	(शुक्ल पक्ष)	५	.२६	८	.००	४
वृष०, वृष ↑ २२	शुक्र	३		६	.३४	९	.११	५
२३	शनि	४		७	.४०	१०	.२१	६
२४	रवि	५		८	.४४	११	.२९	७
↓ २५	सोम	६		९	.४७	१२	.३५	८
२६	मंगल	७		१०	.४८	१३	.३८	९
२७	बुध	८		११	.४८	१४	.४०	१०
२८	गुरु	९		१२	.४५	१५	.४१	११
२९	शुक्र	१०		१३	.४०	१६	.३९	१२
३०	शनि	११		१४	.३३	१७	.३५	↑ १३
— ३१	रवि	↑ १२	ज्येष्ठ ↑ O	पू	.२५	१८	.३०	रज्जब १४
१	सोम	जून, १३		१	१६	१९	.२४	१५
२	मंगल	↓ १४	↓ {	२	.०६	२०	.१८	↓ १६
				३	.९६			
३	बुध	१५		४	.८३	२१	.१२	१७
४	गुरु	१६		५	.७६	२२	.०५ }	१८
						२३	.९८ }	
↑ ५	शुक्र	१७		६	.६६	२४	.९२	१९
वृष०, मिथुन ६	शनि	१८		७	.५७	२५	.८७	२०
७	रवि	१९	(कृष्ण पक्ष)	८	.५०	२६	.८४	२१
↓ ८	सोम	२०		९	.४३	२७	.८१	२२
९	मंगल	२१		१०	.३९	१	.८१	२३
१०	बुध	२२		११	.३७	२	.८२	२४
११	गुरु	२३		१२	.३८	३	.८६	२५
१२	शुक्र	२४		१३	.३९	४	.९३	२६
१३	शनि	२५		१४	.४३	..	.....	२७
१४	रवि	२६		अ	.४९	५	.००	२८

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१५	सोम	↑ २७		१	.५६	६	.०९	२९
१६	मंगल	जून, २८		२	.६४	७	.१९	— ३०
१७	बुध	↓ २९		३	.७२	८	.३०	१
१८	गुरु	— ३०		४	.८१	९	.४१	२
१९	शुक्र	१		५	.८७	१०	.५१	३
२०	शनि	२	(शुक्ल पक्ष)	६	.९२	११	.५९	४
२१	रवि	३		७	.९६	१२	.६६	५
↑ २२	सोम	४		८	.९७	१३	.७०	६
वृष०, मिथुन, २३	मंगल	५		९	.९५	१४	.७३	७
२४	बुध	६		१०	.९२	१५	.७३	८
↓ २५	गुरु	७		११	.८७	१६	.७२	९
२६	शुक्र	८		१२	.८०	१७	.६९	१०
२७	शनि	९		१३	.७३	१८	.६४	११
२८	रवि	१०		१४	.६४	१९	.५९	१२
२९	सोम	११	आषाढ़ ↑	पू	.५४	२०	.५२	↑ १३
३०	मंगल	१२		१	.४३	२१	.४५	शाबान १४
३१	बुध	↑ १३		२	.३३	२२	.३८	१५
— ३२	गुरु	जुलाई १४	↓	३	.२३	२३	.३१	↓ १६
१	शुक्र	१५		४	.१३	२४	.२५	१७
२	शनि	↓ १६	{	५	.०५	२५	.२१	१८
				६	.९७			
३	रवि	१७		७	.९१	२६	.१७	१९
४	सोम	१८		८	.८७	२७	.१४	२०
↑ ५	मंगल	१९	(कृष्ण पक्ष)	९	.८६	१	.१३	२१
वृष०, कर्क ६	बुध	२०		१०	.८५	२	.१४	२२
↓ ७	गुरु	२१		११	.८७	३	.१८	२३
८	शुक्र	२२		१२	.९१	४	.२३	२४
९	शनि	२३		१३	.९६	५	.३०	२५
१०	रवि	२४		...	...	६	.३९	२६
११	सोम	२५		१४	.०३	७	.४९	२७
१२	मंगल	२६		अ	.११	८	.६०	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	— ५७-५८	ईस्वी सन्	— १८८१	सूर्य ग्रहण —	●		
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३८	शकाब्द	— १८०३	चन्द्रग्रहण —	○		
(ब) गुजराती	— १९३७	हिजरी सन्	— १२९८	पूर्णिमा —	पू		
कल्यब्द	— ४९८२	बंगाब्द	— १२८७	अमावस्या—	अ		

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१३	बुध	↑ २७		१	.२०	९	.७१	— २९
१४	गुरु	जुलाई २८		२	.२७	१०	.८१	१
१५	शुक्र	२९		३	.३४	११	.९०	२
१६	शनि	↓ ३०		४	.४०	१२	.९७	३
१७	रवि	— ३१		५	.४३	...	....	४
१८	सोम	१	(शुक्ल पक्ष)	६	.४५	१३	.०२	५
१९	मंगल	२		७	.४३	१४	.०५	६
२०	बुध	३		८	.४०	१५	.०६	७
↑ २१	गुरु	४		९	.३५	१६	.०५	८
कर्क २२	शुक्र	५		१०	.२९	१७	.०२	९
↓						१८	.९८	
२३	शनि	६		११	.२२	१९	.९३	१०
२४	रवि	७		१२	.१३	२०	.८६	११
२५	सोम	८		१३	.०३	२१	.७९	↑ १२
			↑	१४	.९३			
२६	मंगल	९	श्रावण	पू	.८३	२२	.७२	रमजान १३
२७	बुध	↑ १०	↓	१	.७३	२३	.६६	↓ १४
२८	गुरु	अगस्त ११		२	.६४	२४	.६०	१५
२९	शुक्र	१२		३	.५५	२५	५४	१६
३०	शनि	↓ १३		४	.४६	२६	५०	१७
— ३१	रवि	१४		५	.४०	२७	.४७	१८
१	सोम	१५		६	.३७	१	.४५	१९
२	मंगल	१६		७	.३५	२	.४७	२०
३	बुध	१७		८	.३३	३	.४९	२१
↑ ४	गुरु	१८	(कृष्ण पक्ष)	९	.३५	४	.५४	२२
सिंह ५	शुक्र	१९		१०	.३९	५	.६१	२३
↓ ६	शनि	२०		११	.४५	६	.७०	२४
७	रवि	२१		१२	.५३	७	.८०	२५
८	सोम	२२		१३	.६१	८	.९१	२६
९	मंगल	२३		१४	.६९	.	.	२७
१०	बुध	२४		अ	.७७	९	.०१	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
११	गुरु	२५		१	.८५	१०	.११	२९
१२	शुक्र	↑ २६		२	.९०	११	.२०	— ३०
१३	शनि	अगस्त २७		३	.९३	१२	.२८	१
१४	रवि	२८		४	.९६	१३	.३४	२
१५	सोम	↓ २९		५	.९३	१४	.३७	३
१६	मंगल	३०	(शुक्ल पक्ष)	६	.९१	१५	.३८	४
१७	बुध	— ३१		७	.८७	१६	.३७	५
१८	गुरु	१		८	.८१	१७	.३५	६
१९	शुक्र	२		९	.७३	१८	.३२	७
↑ २०	शनि	३		१०	.६४	१९	.२६	८
सिंह २१	रवि	४		११	.५४	२०	.२०	९
↓ २२	सोम	५		१२	.४४	२१	.१३	१०
२३	मंगल	६		१३	.३४	२२	.०६	११
२४	बुध	७		१४	.२४	२३	.००	१२
			↑			२४	.९४	↑
२५	गुरु	८	भाद्रपद	पू	.१५	२५	.८८	शव्वाल १३
२६	शुक्र	९		१	.०६	२६	.८३	१४
		↑	↓	२	.९९			↓
२७	शनि	सितम्बर १०		३	.९३	२७	.८०	१५
२८	रवि	११		४	.८८	१	.७९	१६
२९	सोम	१२		५	.८७	२	.७९	१७
३०	मंगल	↓ १३		६	.८७	३	.८१	१८
— ३१	बुध	१४		७	.८८	४	.८५	१९
१	गुरु	१५		८	.९२	५	.९१	२०
२	शुक्र	१६		९	.९८	...	....	२१
↑ ३	शनि	१७	(कृष्ण पक्ष)	....	....	६	.००	२२
कन्या ४	रवि	१८		१०	.०५	७	.१०	२३
५	सोम	१९		११	.१३	८	.२०	२४
↓ ६	मंगल	२०		१२	.२१	९	.३१	२५
७	बुध	२१		१३	.२९	१०	.४१	२६
८	गुरु	२२		१४	.३७	११	.५१	२७
९	शुक्र	२३		अ	.४३	१२	.५९	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५७–५८	ईस्वी सन्	—१८८१	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३८	शकाब्द	—१८०३	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९३७–३८	हिजरी सन्	—१२९८	पूर्णिमा —	पू
कल्पब्द	— ४९८२	बंगाब्द	—१२८७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी — चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१०	शनि	२४		१	.४७	१३	.६५	— २९
११	रवि	२५		२	.४९	१४	.६९	१
१२	सोम	सितम्बर २६		३	.४८	१५	.७०	२
१३	मंगल	२७		४	.४६	१६	.७०	३
१४	बुध	२८		५	.४२	१७	.६९	४
१५	गुरु	२९	(शुक्ल पक्ष)	६	.३५	१८	.६५	५
१६	शुक्र	— ३०		७	.२७	१९	.६०	६
१७	शनि	१		८	.१९	२०	.५४	७
१८	रवि	२		९	.१०	२१	.४८	८
वृष० कन्या १९	सोम	३		१०	.००	२२	.४१	९
				११	.९०			
२०	मंगल	४		१२	.७९	२३	.३४	१०
२१	बुध	५		१३	.७०	२४	.२७	११
२२	गुरु	६		१४	.६१	२५	.२१	१२
२३	शुक्र	७		पू	.५४	२६	.१६	१३
२४	शनि	८	आश्विन	१	.४९	२७	.१३	ज़िलकाद १४
२५	रवि	९		२	.४५	१	.११	१५
२६	सोम	१०		३	.४३	२	.११	१६
२७	मंगल	अक्टूबर ११		४	.४४	३	१२	१७
२८	बुध	१२		५	.४५	४	.१६	१८
२९	गुरु	१३		६	.४८	५	.२३	१९
— ३०	शुक्र	१४		७	.५४	६	.३१	२०
१	शनि	१५		८	.६१	७	.४०	२१
२	रवि	१६		९	.७०	८	.५०	२२
३	सोम	१७		१०	.७९	९	.६१	२३
४	मंगल	१८		११	.८७	१०	.७२	२४
वृष० तुला ५	बुध	१९	(कृष्ण पक्ष)	१२	.९५	११	.८२	२५
६	गुरु	२०		...	..	१२	.९०	२६
७	शुक्र	२१		१३	.००	१३	.९६	२७
८	शनि	२२		१४	.०५	...	....	२८
९	रवि	२३		अ	.०७	१४	.००	२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
१०	सोम	२४		१	.०६	१५	.०२	— ३०
११	मंगल	२५		२	.०३	१६	.०३	१
१२	बुध	२६		३	.००	१७	.०२	२
		अक्टूबर		४	.९३	१८	.९८	
१३	गुरु	२७		५	.८५	१९	.९३	३
१४	शुक्र	२८		६	.७७	२०	.८८	४
१५	शनि	२९	(शुक्ल पक्ष)	७	.६८	२१	.८२	५
१६	रवि	३०		८	.५८	२२	.७५	६
१७	सोम	— ३१		९	.४८	२३	.६८	७
वृष० तुला १८	मंगल	१		१०	.३८	२४	.६१	८
१९	बुध	२		११	.२९	२५	.५५	९
२०	गुरु	३		१२	.२१	२६	.५०	१०
२१	शुक्र	४		१३	.१४	२७	.४६	११
२२	शनि	५		१४	.०८	१	.४४	१२
२३	रवि	६		पू	.०४	२	.४३	१३
२४	सोम	७	कार्तिक	१	.०२	३	.४४	ज़िलहिज्ज १४
२५	मंगल	८		२	.०३	४	.४८	१५
२६	बुध	९		३	.०५	५	.५४	१६
२७	गुरु	नवम्बर १०		४	.१०	६	.६१	१७
२८	शुक्र	११		५	.१५	७	.७०	१८
२९	शनि	१२		६	.२२	८	.८०	१९
— ३०	रवि	१३		७	.३१	९	.९१	२०
१	सोम	१४		८	.४१	....	....	२१
२	मंगल	१५		९	.४९	१०	.०२	२२
३	बुध	१६		१०	५६	११	.१२	२३
वृष० वृश्चिक ४	गुरु	१७	(कृष्ण पक्ष)	११	.६२	१२	.२०	२४
५	शुक्र	१८		१२	.६७	१३	.२७	२५
६	शनि	१९		१३	.६८	१४	.३२	२६
७	रवि	२०		१४	.६७	१५	.३५	२७
८	सोम	२१		अ	.६४	१६	.३६	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ५७–५८	ईस्वी सन्	— १८८१–८२	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३८	शकाब्द	— १८०३	चन्द्रग्रहण —	O
(ब) गुजराती	— १९३८	हिजरी सन्	— १२९८–९९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९८२	बंगाब्द	— १२८७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	मंगल	२२		१	.६१	१७	.३४	— २९
१०	बुध	२३		२	.५५	१८	.३१	१
११	गुरु	२४		३	.४८	१९	.२७	२
१२	शुक्र	↑ २५		४	.३९	२०	.२२	३
१३	शनि	नवम्बर २६	(शुक्ल पक्ष)	५	.३०	२१	.१६	४
१४	रवि	२७		६	.२०	२२	.०९	५
१५	सोम	↓ २८		७	.१०	२३ / २४	.०२ / .९५	६
१६	मंगल	२९		८ / ९	.०० / .९२	२५	.८९	७
वृष° वृश्चिक ↑ १७	बुध	— ३०		१०	.८३	२६	.८४	८
१८	गुरु	१		११	.७५	२७	.७९	९
↓ १९	शुक्र	२		१२	.७०	१	.७६	१०
२०	शनि	३	↑	१३	.६७	२	.७५	↑ ११
२१	रवि	४	मार्गशीर्ष	१४	.६५	३	.७६	मुहर्रम १२
२२	सोम	५	O	पू	.६६	४	.८०	१३
२३	मंगल	६		१	.६९	५	.८५	↓ १४
२४	बुध	७	↓	२	.७४	६	९१	१५
२५	गुरु	८		३	.७९	...	...	१६
२६	शुक्र	↑ ९		४	.८७	७	.००	१७
२७	शनि	दिसम्बर १०		५	.९७	८	.१०	१८
२८	रवि	११		...	....	९	.२१	१९
२९	सोम	↓ १२		६	.०५	१०	.३२	२०
— ३०	मंगल	१३		७	.१३	११	.४२	२१
१	बुध	१४		८	२०	१२	५१	२२
२	गुरु	१५	(कृष्ण पक्ष)	९	.२७	१३	.५८	२३
वृष° धनु ↑ ३	शुक्र	१६		१०	.३०	१४	.६४	२४
४	शनि	१७		११	.३२	१५	.६७	२५
↓ ५	रवि	१८		१२	.३१	१६	.६८	२६
६	सोम	१९		१३	.२९	१७	.६७	२७
७	मंगल	२०		१४	.२४	१८	.६४	२८
८	बुध	२१		अ	.१८	१९	.६१	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
९	गुरु	२२		१	.११	२०	.५६	— ३०
१०	शुक्र	२३		२ / ३	.०२ / .९३	२१	.४९	१
११	शनि	↑ २४		४	.८४	२२	.४२	२
१२	रवि	दिसम्बर २५		५	.७४	२३	.३५	३
१३	सोम	२६	(शुक्ल पक्ष)	६	.६४	२४	.२९	४
१४	मंगल	↓ २७		७	.५५	२५	.२३	५
१५	बुध	२८		८	.४७	२६	.१७	६
१६	गुरु	२९		९	.४०	२७	.१२	७
↑ १७	शुक्र	३०		१०	.३५	१	.०९	८
वृष° धनु १८	शनि	— ३१		११	.३१	२	.०८	९
↓ १९	रवि	१		१२	.३०	३	.०९	१०
२०	सोम	२		१३	.३०	४	११	११
२१	मंगल	३		१४	.३४	५	.१५	१२
२२	बुध	४	↑	पू	.३८	६	.२२	↑ १३
२३	गुरु	५	पौष	१	.४४	७	.३१	सफर १४
२४	शुक्र	६		२	.५३	८	.४१	१५
२५	शनि	७	↓	३	.६२	९	.५१	↓ १६
२६	रवि	↑ ८		४	.७०	१०	.६२	१७
२७	सोम	जनवरी ९		५	.७८	११	.७२	१८
२८	मंगल	१०		६	.८६	१२	.८१	१९
— २९	बुध	↓ ११		७	.९१	१३	.८९	२०
१	गुरु	१२		८	.९५	१४	.९५	२१
२	शुक्र	१३		९	.९७	१५	.९९	२२
३	शनि	१४		१०	९५	...	.....	२३
वृष° मकर ↑ ४	रवि	१५	(कृष्ण पक्ष)	११	.९३	१६	.००	२४
५	सोम	१६		१२	.८९	१७ / १८	.०० / .९८	२५
↓ ६	मंगल	१७		१३	.८३	१९	.९४	२६
७	बुध	१८		१४	.७५	२०	८९	२७
८	गुरु	१९		अ	.६६	२१	.८३	२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द —५७–५८	ईस्वी सन् —१८८२	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा० —१९३८	शकाब्द —१८०३	चन्द्र ग्रहण —	O
(ब) गुजराती —१९३८	हिजरी सन् —१२९९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द —४९८२	बंगाब्द — १२८७	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	९	शुक्र		२०		१	.५६	२२	.७६		— २९
	१०	शनि		२१		२	.४६	२३	.६९		१
	११	रवि		२२		३	.३६	२४	.६३		२
	१२	सोम		२३		४	.२७	२५	.५७		३
	१३	मंगल		२४		५	.१९	२६	.५१		४
	१४	बुध	जनवरी	२५		६	.११	२७	.४६		५
	१५	गुरु		२६	(शुक्ल पक्ष)	७	.०५	१	.४२		६
						८	.९९				
	१६	शुक्र		२७		९	.९५	२	.४१		७
	१७	शनि		२८		१०	.९४	३	.४१		८
वृष० मकर	१८	रवि		२९		११	.९५	४	.४३		९
	१९	सोम		३०		१२	.९८	५	.४६		१०
	२०	मंगल —		३१		...	....	६	.५२		११
	२१	बुध		१		१३	.०३	७	.६१		१२
	२२	गुरु		२		१४	.१०	८	.७१		१३
	२३	शुक्र		३	माघ	पू	.१८	९	.८१	रबी-उल-अव्वल	१४
	२४	शनि		४		१	.२६	१०	.९२		१५
	२५	रवि		५		२	.३५	....			१६
	२६	सोम		६		३	.४३	११	.०२		१७
	२७	मंगल		७		४	.५१	१२	.१२		१८
	२८	बुध		८		५	.५६	१३	.२०		१९
	२९	गुरु	फरवरी	९		६	.५९	१४	.२६		२०
—	३०	शुक्र		१०		७	.६०	१५	.३०		२१
	१	शनि		११		८	.५९	१६	.३२		२२
	२	रवि		१२		९	.५७	१७	.३२		२३
	३	सोम		१३	(कृष्ण पक्ष)	१०	.५२	१८	३१		२४
वृष० कुम्भ	४	मंगल		१४		११	.४५	१९	.२८		२५
	५	बुध		१५		१२	.३७	२०	.२३		२६
	६	गुरु		१६		१३	.२८	२१	.१७		२७
	७	शुक्र		१७		१४	.१९	२२	.११		२८
	८	शनि		१८		अ	.१०	२३	.०४		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	८	शनि		१८		१	.९९	२४	.९७		२९
	९	रवि		१९		२	.८९	२५	.९०		— ३०
	१०	सोम		२०		३	.८०	२६	.८४		१
	११	मंगल		२१		४	.७२	२७	.७९		२
	१२	बुध	फरवरी	२२		५	.६६	१	.७६		३
	१३	गुरु		२३		६	.६१	२	.७३		४
	१४	शुक्र		२४		७	.५८	३	.७३		५
	१५	शनि		२५	(शुक्ल पक्ष)	८	.५६	४	.७४		६
	१६	रवि		२६		९	.५६	५	.७८		७
	१७	सोम		२७		१०	.६०	६	.८४		८
वृष० कुम्भ	१८	मंगल —		२८		११	.६५	७	.९२		९
	१९	बुध		१		१२	.७२	...	....		१०
	२०	गुरु		२		१३	.८०	८	.०१		११
	२१	शुक्र		३		१४	.८९	९	.११		१२
	२२	शनि		४		पू	.९७	१०	.२२		१३
	२३	रवि		५		...	.	११	.३३	रबी-उल-आखिर	१४
	२४	सोम		६	फाल्गुन	१	.०५	१२	.४३		१५
	२५	मंगल		७		२	.१२	१३	.५२		१६
	२६	बुध		८		३	.१७	१४	.५८		१७
	२७	गुरु		९		४	.२१	१५	.६२		१८
	२८	शुक्र	मार्च	१०		५	.२१	१६	.६४		१९
	२९	शनि		११		६	.२०	१७	.६६		२०
—	३०	रवि		१२		७	.१७	१८	.६४		२१
	१	सोम		१३		८	.१२	१९	.६१		२२
	२	मंगल		१४		९	.०५	२०	.५६		२३
					(कृष्ण पक्ष)	१०	.९७				
वृष० मीन	३	बुध		१५		११	.८९	२१	.५१		२४
	४	गुरु		१६		१२	.७९	२२	.४५		२५
	५	शुक्र		१७		१३	.६९	२३	.३८		२६
	६	शनि		१८		१४	.५९	२४	.३१		२७
	७	रवि		१९		अ	.५०	२५	.२४		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५८–५६	ईस्वी सन्	—१८८२	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१६३६	शकाब्द	—१८०३–०४	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१६३८	हिजरी सन्	—१२६६	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४६८२–८३	बंगाब्द	—१२८७–८८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	८	सोम		२०		१ .४०	२६ .१८		—२६
	६	मंगल		२१		२ .३२	२७ .१३		१
	१०	बुध		२२		३ .२५	१ .०६		२
	११	गुरु		२३		४ .२०	२ .०६		३
	१२	शुक्र	↑	२४		५ .१७	३ .०५		४
	१३	शनि	मार्च	२५	(शुक्ल पक्ष)	६ .१५	४ .०६		५
	१४	रवि		२६		७ .१६	५ .१०		६
	१५	सोम	↓	२७		८ .१६	६ .१५		७
	१६	मंगल		२८		६ .२४	७ .२२		८
↑	१७	बुध		२६		१० .३१	८ .३१		६
वृष मीन	१८	गुरु		३०		११ .३८	६ .४१		१०
↓	१६	शुक्र	—	३१		१२ ४७	१० .५२		११
	२०	शनि		१		१३ .५६	११ ६३	↑	१२
	२१	रवि		२		१४ .६४	१२ .७३		१३
	२२	सोम		३	↑	पू .७०	१३ .८१		१४
	२३	मंगल		४	चैत्र	१ .७५	१४ .८८	जमादि-उल-अव्वल,	१५
	२४	बुध		५		२ .७८	१५ .६३		१६
	२५	गुरु		६	↓	३ .७८	१६ .६७		१७
	२६	शुक्र		७		४ .७७	१७ .६८		१८
	२७	शनि		८		५ .७३	१८ ६७	↓	१६
	२८	रवि	↑	६		६ .६८	१६ .६४		२०
	२६	सोम	अप्रैल	१०		७ .६१	२० .६०		२१
——	३०	मंगल		११		८ .५४	२१ .८५		२२
	१	बुध	↓	१२		६ .४५	२२ .७६		२३
	२	गुरु		१३	(कृष्ण पक्ष)	१० .५५	२३ ७२		२४
चित्रभानु ↑	३	शुक्र		१४		११ .२५	२४ .६५		२५
मेष	४	शनि		१५		१२ .१५	२५ .५८		२६
↓	५	रवि		१६		{ १३ .०५ / १४ .६६	२६ .५२		२७
	६	सोम		१७		अ .८८	२७ .४७		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि समाप्ति काल	नक्षत्र समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	७	मंगल		१८		१ .८१	१ .४२		२६
	८	बुध		१६		२ .७६	२ .३६		—३०
	६	गुरु		२०		३ ७२	३ .३७		१
	१०	शुक्र		२१		४ .६६	४ .३६		२
	११	शनि	↑	२२		५ .७०	५ .४१		३
	१२	रवि	अप्रैल	२३	(शुक्ल पक्ष)	६ .७३	६ .४६		४
	१३	सोम		२४		७ .७८	७ .५२		५
	१४	मंगल	↓	२५		८ .८४	८ .६१		६
	१५	बुध		२६		६ .६३	६ .७१		७
	१६	गुरु		२७		... .	१० .८२		८
	१७	शुक्र		२८		१० .०१	११ .६३		६
चित्रभानु ↑	१८	शनि		२६		११ .०६	... .		१०
मेष	१६	रवि	—	३०		१२ .१६	१२ .०३	↑	११
↓	२०	सोम		१		१३ .२२	१३ .१२		१२
	२१	मंगल		२	↑	१४ .२८	१४ .१६		१३
	२२	बुध		३	वैशाख	पू .३१	१५ .२५	जमादि-उल-आखिर,	१४
	२३	गुरु		४		१ .३२	१६ .२६		१५
	२४	शुक्र		५	↓	२ .३०	१७ .३०		१६
	२५	शनि		६		३ .२६	१८ .२६	↓	१७
	२६	रवि		७		४ .२१	१६ .२७		१८
	२७	सोम		८		५ .१५	२० .२४		१६
	२८	मंगल	↑ मई	६		{ ६ .०७ / ७ .६७	२१ .१६		२०
	२६	बुध	↓	१०		८ .८७	२२ .१३		२१
	३०	गुरु		११		६ .७७	{ २३ .०६ / २४ .६६ }		२२
—	३१	शुक्र		१२	(कृष्ण पक्ष)	१० .६७	२५ .६२		२३
	१	शनि		१३		११ .५७	२६ .८६		२४
चित्रभानु ↑	२	रवि		१४		१२ .४७	२७ .८०		२५
वृषभ	३	सोम		१५		१३ .३६	१ .७५		२६
↓	४	मंगल		१६		१४ .३२	२ .७२		२७
	५	बुध		१७	●	अ .२७	३ .७०		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १६–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल ११.६६ (सूर्य सि०), अप्रैल ११.८६ (आर्य सि०)

३७२

दयानन्दाब्द	— ५८–५९	ईस्वी सन्	— १८८२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३९	शकाब्द	— १८०४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३८	हिजरी सन्	— १२९९	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९८३	बंगाब्द	— १२८८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	६	गुरु		१८		१	.२४	४	.७१		— २९
	७	शुक्र		१९		२	.२२	५	.७३		१
	८	शनि		२०		३	.२१	६	.७७		२
	९	रवि		२१		४	.२४	७	.८३		३
	१०	सोम		२२		५	.२९	८	.९१		४
	११	मंगल	↑	२३	(शुक्ल पक्ष)	६	.३५	....	. ..		५
	१२	बुध	मई	२४		७	.४२	९	.०१		६
	१३	गुरु	↓	२५		८	.५०	१०	.१२		७
	१४	शुक्र		२६		९	.५९	११	.२३		८
	१५	शनि		२७		१०	.६७	१२	.३३		९
	१६	रवि		२८		११	.७३	१३	.४३		१०
↑	१७	सोम		२९		१२	.७८	१४	.५१		११
चित्रभानु, वृषभ	१८	मंगल		३०		१३	८०	१५	.५७		१२
	१९	बुध	—	३१		१४	.८२	१६	.६०		१३
↓	२०	गुरु		१	↑	पू	.८०	१७	.६२	↑	१४
	२१	शुक्र		२	ज्येष्ठ	१	.७७	१८	.६२	रजब	१५
	२२	शनि		३		२	.७२	१९	.६१		१६
	२३	रवि		४	↓	३	.६५	२०	.५७	↓	१७
	२४	सोम		५		४	.५६	२१	.५२		१८
	२५	मंगल		६		५	.४७	२२	.४६		१९
	२६	बुध	↑	७		६	.३७	२३	.४०		२०
	२७	गुरु	जून	८		७	.२७	२४	.३४		२१
	२८	शुक्र	↓	९		८	.१७	२५	.२७		२२
	२९	शनि		१०	{	९	.०७	२६	.२०		२३
					(कृष्ण पक्ष) {	१०	.९८				
	३०	रवि		११		११	.८९	२७	.१४		२४
	—३१	सोम		१२		१२	.८१	१	.०८		२५
चित्रभानु, मिथुन	१	मंगल		१३		१३	.७५	२	.०५		२६
	२	बुध		१४		१४	.७१	३	.०३		२७
	३	गुरु		१५		अ	.७०	४	.०३		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	४	शुक्र		१६		१	.७०	५	.०४		२९
	५	शनि		१७		२	.७२	६	.०८		— ३०
	६	रवि		१८		३	.७६	७	.१४		१
	७	सोम		१९		४	.८३	८	.२२		२
	८	मंगल		२०		५	.९०	९	.३१		३
	९	बुध		२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.९७	१०	.४१		४
	१०	गुरु	↑	२२		...	.	११	.५२		५
	११	शुक्र	जून	२३		७	.०६	१२	.६३		६
	१२	शनि	↓	२४		८	१४	१३	.७३		७
	१३	रवि		२५		९	.२०	१४	.८१		८
	१४	सोम		२६		१०	.२५	१५	.८८		९
	१५	मंगल		२७		११	.२९	१६	.९२		१०
↑	१६	बुध		२८		१२	.२९	१७	.९४		११
चित्रभानु, मिथुन	१७	गुरु		२९		१३	.२७	१८	.९५		१२
	१८	शुक्र	—	३०	↑	१४	.२५	१९	.९४		१३
↓	१९	शनि		१	आषाढ़	पू	.२०	२०	.९०	↑	१४
	२०	रवि		२		१	.१३	२१	.८६	शाबान	१५
	२१	सोम		३	↓ {	२	.०४	२२	.८०		१६
					{	३	.९५			↓	
	२२	मंगल		४		४	.८५	२३	.७४		१७
	२३	बुध		५		५	.७५	२४	.६७		१८
	२४	गुरु	↑	६		६	.६५	२५	.६०		१९
	२५	शुक्र	जुलाई	७		७	.५५	२६	.५३		२०
	२६	शनि		८	(कृष्ण पक्ष)	८	.४५	२७	.४७		२१
	२७	रवि	↓	९		९	.३६	१	.४२		२२
	२८	सोम		१०		१०	.२९	२	.३९		२३
	२९	मंगल		११		११	.२३	३	.३६		२४
	३०	बुध		१२		१२	.२०	४	.३५		२५
	३१	गुरु		१३		१३	.१८	५	.३६		२६
	— ३२	शुक्र		१४		१४	.१७	६	.३९		२७
	१	शनि		१५		अ	.२०	७	.४५		२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*. उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५८–५९	ईस्वी सन्	—१९८२	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३९	शकाब्द	—१९०४	चन्द्र ग्रहण—	०
(ब) गुजराती	—१९३८	हिज़री सन्	—१२९९	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९८३	बंगाब्द	—१२८८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी | चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२	रवि		१६		१	.२४	८	.५२		—२९
	३	सोम		१७		२	.२९	९	.६१		१
	४	मंगल		१८		३	.३६	१०	७०		२
	५	बुध		१९		४	.४५	११	.८१		३
	६	गुरु		२०		५	.५३	१२	९२		४
	७	शुक्र		२१	(शुक्ल पक्ष)	६	.६०	....	.		५
	८	शनि	जुलाई	२२		७	.६७	१३	.०३		६
	९	रवि		२३		८	.७३	१४	.१२		७
	१०	सोम		२४		९	.७६	१५	.१९		८
	११	मंगल		२५		१०	.७७	१६	.२३		९
	१२	बुध		२६		११	.७६	१७	.२६		१०
	१३	गुरु		२७		१२	७३	१८	.२८		११
	१४	शुक्र		२८		१३	.६७	१९	.२७		१२
	१५	शनि		२९	श्रावण	१४	.६१	२०	.२४	रमजान	१३
	१६	रवि		३०		पू	.५३	२१	१९		१४
चित्रभानु, कर्क	१७	सोम		—३१	(अधिक)	१	.४४	२२	.१४		१५
	१८	मंगल		१		२	.३४	२३	.०८		१६
	१९	बुध		२		३	.२४	२४	.०१		१७
								२५	.९४		
	२०	गुरु		३		४	.१४	२६	.८७		१८
	२१	शुक्र		४		५	.०४	२७	.८१		१९
						६	.९४				
	२२	शनि	अगस्त	५		७	.८५	१	.७६		२०
	२३	रवि		६		८	.७८	२	.७२		२१
	२४	सोम		७	(कृष्ण पक्ष)	९	.७२	३	.६९		२२
	२५	मंगल		८		१०	.६८	४	.६७		२३
	२६	बुध		९		११	.६६	५	.६८		२४
	२७	गुरु		१०		१२	.६७	६	.७१		२५
	२८	शुक्र		११		१३	.६८	७	.७६		२६
	२९	शनि		१२		१४	.७१	८	.८३		२७
	३०	रवि		१३		अ	.७८	९	.९१		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	—३१	सोम		१४		१	.८६	..	....		२९
	१	मंगल		१५		२	.९४	१०	.०१		—३०
	२	बुध		१६		...	....	११	.१२		१
	३	गुरु		१७		३	.०२	१२	.२३		२
	४	शुक्र		१८	(शुक्ल पक्ष)	४	.१०	१३	.३३		३
	५	शनि		१९		५	.१६	१४	.४२		४
	६	रवि		२०		६	.२२	१५	.४९		५
	७	सोम		२१		७	.२५	१६	.५५		६
	८	मंगल	अगस्त	२२		८	.२७	१७	.५९		७
	९	बुध		२३		९	.२६	१८	.६०		८
	१०	गुरु		२४		१०	.२३	१९	.५९		९
	११	शुक्र		२५		११	.१९	२०	.५७		१०
	१२	शनि		२६		१२	.१२	२१	.५३		११
	१३	रवि		२७	श्रावण	१३	.०४	२२	.४८		१२
						१४	.९५				
चित्रभानु, सिंह	१४	सोम		२८	(शुद्ध)	पू	.८५	२३	.४२	शव्वाल	१३
	१५	मंगल		२९		१	.७५	२४	.३५		१४
	१६	बुध		३०		२	.६५	२५	.२८		१५
	१७	गुरु		—३१		३	.५५	२६	.२१		१६
	१८	शुक्र		१		४	.४५	२७	.१५		१७
	१९	शनि		२		५	.३७	१	.१०		१८
	२०	रवि		३		६	३०	२	.०५		१९
	२१	सोम		४		७	.२४	३	.०१		२०
	२२	मंगल	सितम्बर	५		८	.२०	४	.००		२१
	२३	बुध		६	(कृष्ण पक्ष)	९	.१७	५	.०१		२२
	२४	गुरु		७		१०	.१८	६	.०३		२३
	२५	शुक्र		८		११	.२०	७	.०७		२४
	२६	शनि		९		१२	.२४	८	.१३		२५
	२७	रवि		१०		१३	.२९	९	.२१		२६
	२८	सोम		११		१४	.३७	१०	.३१		२७
	२९	मंगल		१२		अ	.४५	११	.४२		२८

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य,→
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा,→
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित→

दयानन्दाब्द	— ५८–५९	ईस्वी सन्	— १८८२	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३९	शकाब्द	— १८०४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३८	हिजरी सन्	— १२९९	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९८३	बंगाब्द	— १२८८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	३०	बुध		१३		१	.५३	१२	.५३	— २९
	— ३१	गुरु		१४		२	.६२	१३	.६३	१
	१	शुक्र		१५		३	.६९	१४	.७३	२
	२	शनि		१६		४	.७५	१५	.८०	३
	३	रवि		१७	(शुक्ल पक्ष)	५	.७८	१६	.८७	४
	४	सोम		१८		६	.८०	१७	.९१	५
	५	मंगल		१९		७	.७८	१८	.९२	६
	६	बुध		२०		८	.७६	१९	.९२	७
	७	गुरु	↑ सितम्बर ↓	२१		९	.७२	२०	.९०	८
	८	शुक्र		२२		१०	.६५	२१	.८७	९
	९	शनि		२३		११	.५७	२२	.८२	१०
	१०	रवि		२४		१२	.४८	२३	.७६	११
	११	सोम		२५		१३	.३९	२४	.६९	१२
	१२	मंगल		२६		१४	.२९	२५	.६२	१३
चित्रभानु ↑ कन्या ↓	१३	बुध		२७	↑ भाद्रपद ↓	पू	.१९	२६	.५५	↑ जिलकाद ↓ १४
	१४	गुरु		२८		{ १	.०९	२७	.४९	१५
						२	.९९			
	१५	शुक्र		२९		३	.९१	१	.४३	१६
	१६	शनि	—	३०		४	.८४	२	३८	१७
	१७	रवि		१		५	.७९	३	.३४	१८
	१८	सोम		२		६	.७५	४	.३३	१९
	१९	मंगल		३		७	.७३	५	.३३	२०
	२०	बुध		४		८	.७२	६	.३४	२१
	२१	गुरु	↑ अक्टूबर ↓	५		९	.७४	७	.३८	२२
	२२	शुक्र		६	(कृष्ण पक्ष)	१०	.७९	८	.४४	२३
	२३	शनि		७		११	.८५	९	.५२	२४
	२४	रवि		८		१२	.९३	१०	.६२	२५
	२५	सोम		९		...	....	११	.७२	२६
	२६	मंगल		१०		१३	.०२	१२	.८३	२७
	२७	बुध		११		१४	.११	१३	.९३	२८
	२८	गुरु		१२		अ	.१८	....	....	२९

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
कन्या	२९	शुक्र		१३		१	.२५	१४	.०३	— ३०
	३०	शनि		१४		२	.३१	१५	.१२	१
	— ३१	रवि		१५		३	३६	१६	१८	२
	१	सोम		१६		४	.३७	१७	.२२	३
	२	मंगल		१७		५	.३५	१८	.२४	४
	३	बुध		१८	(शुक्ल पक्ष)	६	३३	१९	.२४	५
	४	गुरु		१९		७	.२८	२०	.२३	६
	५	शुक्र		२०		८	.२२	२१	.२०	७
	६	शनि	↑ अक्टूबर ↓	२१		९	.१५	२२	.१५	८
	७	रवि		२२		{ १०	.०६	२३	.०९	९
						११	.९७			
	८	सोम		२३		१२	.८७	२४	.०३ }	१०
								२५	.९७ }	
	९	मंगल		२४	↑ आश्विन ↓	१३	.७७	२६	.९०	↑ जिलहिज्ज ↓ ११
चित्रभानु ↑ तुला ↓	१०	बुध		२५		१४	.६७	२७	.८३	१२
	११	गुरु		२६		पू	.५८	१	.७७	१३
	१२	शुक्र		२७		१	.४९	२	.७१	१४
	१३	शनि		२८		२	.४२	३	.६७	१५
	१४	रवि		२९		३	.३७	४	.६६	१६
	१५	सोम		३०		४	.३३	५	.६५	१७
	१६	मंगल	—	३१		५	.३२	६	.६६	१८
	१७	बुध		१		६	.३२	७	.६९	१९
	१८	गुरु		२		७	.३४	८	.७५	२०
	१९	शुक्र		३	(कृष्ण पक्ष)	८	.३८	९	.८३	२१
	२०	शनि	↑ नवम्बर ↓	४		९	.४५	१०	९२	२२
	२१	रवि		५		१०	.५३		...	२३
	२२	सोम		६		११	.६१	११	.०२	२४
	२३	मंगल		७		१२	७१	१२	.१३	२५
	२४	बुध		८		१३	.७९	१३	.२४	२६
	२५	गुरु		९		१४	.८७	१४	.३४	२७
	२६	शुक्र		१०		अ	.९२	१५	.४२	२८

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृतिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	—५८–५९	ईस्वी सन्	—१८८२–८३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९३९	शकाब्द	—१८०४	चन्द्र ग्रहण —	०
(ब) गुजराती	—१९३९	हिजरी सन्	—१२९९–१३००	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९८३	बंगाब्द	—१२८८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
चित्रभानु, तुला	२७	शनि		११		१	९५	१६	.४९		— २९
	२८	रवि		१२		२	.९७	१७	.५४		१
	२९	सोम		१३		३	.९६	१८	.५६		२
	— ३०	मंगल		१४		४	.९४	१९	.५८		३
	१	बुध		१५		५	.८९	२०	५६		४
	२	गुरु		१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.८३	२१	.५३		५
	३	शुक्र		१७		७	.७६	२२	.४९		६
	४	शनि		१८		८	.६८	२३	.४३		७
	५	रवि	नवम्बर	१९		९	.५८	२४	.३७		८
	६	सोम		२०		१०	.४८	२५	.३१		९
	७	मंगल		२१		११	.३८	२६	.२४		१०
	८	बुध		२२		१२	२९	२७	.१७		११
	९	गुरु		२३		१३	.२०	१	.१०		१२
	१०	शुक्र		२४	कार्तिक	१४	.११	२	.०५	मुहर्रम	१३
	११	शनि		२५		पू	.०४	३	०१		१४
						१	.९९	४	.९८		
चित्रभानु, वृश्चिक	१२	रवि		२६		२	.९५	५	९७		१५
	१३	सोम		२७		३	.९४	६	.९८		१६
	१४	मंगल		२८		४	.९५	....	.		१७
	१५	बुध		२९		५	.९८	७	.०१		१८
	१६	गुरु		— ३०		.	....	८	०७		१९
	१७	शुक्र		१		६	०२	९	.१४		२०
	१८	शनि		२		७	०८	१०	.२२		२१
	१९	रवि		३	(कृष्ण पक्ष)	८	.१६	११	.३२		२२
	२०	सोम		४		९	.२६	१२	.४२		२३
	२१	मंगल	दिसम्बर	५		१०	.३४	१३	५२		२४
	२२	बुध		६		११	.४२	१४	.६३		२५
	२३	गुरु		७		१२	५०	१५	.७३		२६
	२४	शुक्र		८		१३	.५५	१६	.८०		२७
	२५	शनि		९		१४	५९	१७	.८५		२८
	२६	रवि		१०		अ	.६०	१८	.८९		२९

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	दिनांक
	२७	सोम		११		१	.६०	१९	.९०		— ३०
	२८	मंगल		१२		२	.५७	२०	.८९		१
	— २९	बुध		१३		३	५२	२१	.८६		२
	१	गुरु		१४		४	.४६	२२	.८२		३
	२	शुक्र		१५		५	.३८	२३	.७७		४
	३	शनि		१६	(शुक्ल पक्ष)	६	.३०	२४	.७१		५
	४	रवि		१७		७	.२१	२५	.६१		६
	५	सोम		१८		८	.११	२६	.५७		७
	६	मंगल		१९		९	.०१	२७	.५०		८
						१०	.९१				
	७	बुध	दिसम्बर	२०		११	.८३	१	.४४		९
	८	गुरु		२१		१२	.७५	२	.३९		१०
	९	शुक्र		२२		१३	.६८	३	.३४		११
	१०	शनि		२३	मार्गशीर्ष	१४	.६३	४	.३१	सफर	१२
	११	रवि		२४		पू	.६०	५	.३०		१३
चित्रभानु, धनु	१२	सोम		२५		१	.५८	६	.३०		१४
	१३	मंगल		२६		२	.५९	७	.३३		१५
	१४	बुध		२७		३	.६२	८	.३७		१६
	१५	गुरु		२८		४	.६६	९	.४४		१७
	१६	शुक्र		२९		५	.७३	१०	.५२		१८
	१७	शनि		३०		६	.८२	११	.६२		१९
	१८	रवि		— ३१		७	.९१	१२	.७३		२०
	१९	सोम		१		८	.९९	१३	.८४		२१
	२०	मंगल		२		...	....	१४	.९४		२२
	२१	बुध		३	(कृष्ण पक्ष)	९	.०७	..	....		२३
	२२	गुरु	जनवरी	४		१०	.१५	१५	.०३		२४
	२३	शुक्र		५		११	.२०	१६	.११		२५
	२४	शनि		६		१२	.२३	१७	.१७		२६
	२५	रवि		७		१३	.२५	१८	.२१		२७
	२६	सोम		८		१४	.२४	१९	.२२		२८
	२७	मंगल		९		अ	.२१	२०	.२२		— २९

नक्षत्र — १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
*उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ५८–५९	ईस्वी सन्	— १८८३	सूर्य ग्रहण	— ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३९	शकाब्द	— १८०४	चन्द्र ग्रहण	— O
(ब) गुजराती	— १९३९	हिजरी सन्	— १३००	पूर्णिमा	— पू
कल्यब्द	— ४९८३	बंगाब्द	— १२८८	अमावस्या	— अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
धनु, २८	बुध	१०		१	.१७	२१	.१९	१
२९	गुरु	११		२	.१०	२२	.१५	२
—३०	शुक्र	१२		३ ४	.०३ .९५	२३	.११	३
१	शनि	१३		५	.८५	२४ २५	.०५ .९८	४
२	रवि	१४	(शुक्ल पक्ष)	६	.७५	२६	.९१	५
३	सोम	१५		७	.६५	२७	.८४	६
४	मंगल	१६		८	.५६	१	.७८	७
५	बुध	१७		९	.४७	२	.७३	८
६	गुरु	↑ १८		१०	.३९	३	.६८	९
७	शुक्र	जनवरी १९		११	.३३	४	.६४	१०
८	शनि	२०		१२	.२७	५	.६२	↑ ११
९	रवि	↓ २१		१३	.२४	६	.६३	१२
चित्रभानु, ↑ १०	सोम	२२	↑	१४	.२२	७	.६५	१३
मकर ११	मंगल	२३	पौष	पू	.२४	८	.६९	रबी–उल–अव्वल, १४
१२	बुध	२४		१	.२७	९	.७४	१५
↓ १३	गुरु	२५	↓	२	.३२	१०	.८२	१६
१४	शुक्र	२६		३	.३९	११	.९२	↓ १७
१५	शनि	२७		४	.४७	...	....	१८
१६	रवि	२८		५	.५६	१२	.०३	१९
१७	सोम	२९		६	.६५	१३	.१४	२०
१८	मंगल	३०		७	.७३	१४	.२४	२१
१९	बुध	— ३१		८	.८०	१५	.३३	२२
२०	गुरु	१		९	.८५	१६	.४१	२३
२१	शुक्र	↑ २	(कृष्ण पक्ष)	१०	.८८	१७	.४८	२४
२२	शनि	फरवरी ३		११	.९०	१८	.५२	२५
२३	रवि	४		१२	.८८	१९	.५४	२६
२४	सोम	↓ ५		१३	.८५	२०	.५४	२७
२५	मंगल	६		१४	.७९	२१	.५२	२८
२६	बुध	७		अ	.७३	२२	.५०	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
मकर २७	गुरु	८		१	.६६	२३	.४५	—३०
२८	शुक्र	९		२	.५७	२४	.३९	१
—२९	शनि	१०		३	.४८	२५	३२	२
१	रवि	११		४	.३८	२६	.२५	३
२	सोम	१२		५	.२८	२७	.१८	४
३	मंगल	१३		६	.१८	१	.१२	५
४	बुध	१४	(शुक्ल पक्ष)	७	.०९	२	.०६	६
५	गुरु	१५		८ ९	.०१ .९५	३ ४	.०१ .९७	७
६	शुक्र	↑ १६		१०	.९१	५	.९६	८
७	शनि	फरवरी १७		११	.८७	६	.९५	९
८	रवि	१८		१२	.८५	७	.९६	१०
९	सोम	↓ १९		१३	.८६	...	....	↑ ११
१०	मंगल	२०		१४	.८९	८	.००	१२
चित्रभानु, ↑ ११	बुध	२१	↑	पू	.९५	९	.०६	१३
कुम्भ १२	गुरु	२२	माघ	....	....	१०	.१३	रबी–उल–आखिर, १४
१३	शुक्र	२३		१	.०२	११	.२३	१५
↓ १४	शनि	२४	↓	२	.१०	१२	.३३	१६
१५	रवि	२५		३	.१९	१३	.४३	↓ १७
१६	सोम	२६		४	.२७	१४	.५४	१८
१७	मंगल	२७		५	.३४	१५	.६४	१९
१८	बुध	— २८		६	.४१	१६	.७३	२०
१९	गुरु	१		७	.४७	१७	.७९	२१
२०	शुक्र	२	(कृष्ण पक्ष)	८	.५०	१८	.८४	२२
२१	शनि	३		९	.५१	१९	.८६	२३
२२	रवि	↑ ४		१०	.४९	२०	.८७	२४
२३	सोम	मार्च ५		११	.४६	२१	.८६	२५
२४	मंगल	↓ ६		१२	.४०	२२	.८३	२६
२५	बुध	७		१३	.३४	२३	.७८	२७
२६	गुरु	८		१४	.२७	२४	.७२	२८
२७	शुक्र	९		अ	.१८	२५	.६६	—२९

नक्षत्र— १–अश्विनी, २–भरणी, ३–कृत्तिका, ४–रोहिणी, ५–मृगशिरा, ६–आर्द्रा, ७–पुनर्वसु, ८–पुष्य, →
१७–अनुराधा, १८–ज्येष्ठा, १९–मूल, २०–पूर्वाषाढ़ा, २१–उत्तराषाढ़ा, २२–श्रवण, २३–धनिष्ठा, २४–शतभिषा, →
* उक्त विवरण में महीने दक्षिण भारतीय गणनानुसार (अमान्त) हैं। उत्तर भारत में पूर्णिमान्त महीने प्रचलित →

दयानन्दाब्द	— ५८-५९	ईस्वी सन्	— १८८३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९३९	शकाब्द	— १८०४-०५	चन्द्रग्रहण —	○
(ब) गुजराती	— १९३९	हिजरी सन्	— १३००	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९८३	बंगाब्द	— १२८८	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक		भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२८	शनि	१०			१	.०८	२६	.६०	१
कुम्भ					२	.९८			
२९	रवि	११			३	.८८	२७	५३	२
—३०	सोम	१२			४	.७८	१	.४६	३
१	मंगल	१३		(शुक्ल पक्ष)	५	.६९	२	.४०	४
२	बुध	१४			६	.६१	३	.३४	५
३	गुरु	१५			७	.५५	४	.३१	६
४	शुक्र	१६			८	.५०	५	.२८	७
५	शनि	१७			९	.४६	६	.२७	८
६	रवि	१८			१०	.४५	७	.२८	९
७	सोम	१९	↑		११	.४६	८	.३१	१०
८	मंगल	२०	मार्च		१२	.५०	९	.३६	११
९	बुध	२१	↓		१३	.५५	१०	.४४	↑ १२
१०	गुरु	२२			१४	.६२	११	.५३	१३
११	शुक्र	२३		↑	पू	.७०	१२	.६३	१४
१२	शनि	२४		फाल्गुन	१	.७८	१३	.७३	जमादि-उल-अव्वल, १५
१३	रवि	२५		↓	२	.८७	१४	.८४	१६
चित्रभानु: ↑ १४	सोम	२६			३	.९५	१५	.९४	१७
मीन १५	मंगल	२७			...	....	...	....	१८
↓ १६	बुध	२८			४	.०१	१६	.०३	↓ १९
१७	गुरु	२९			५	.०५	१७	.१०	२०
१८	शुक्र	३०			६	.०८	१८	.१५	२१
१९	शनि	—३१			७	.०९	१९	.१८	२२
२०	रवि	१			८	.०७	२०	.२०	२३
२१	सोम	२		(कृष्ण पक्ष)	९	.०४	२१	.१९	२४
					१०	.९८			
२२	मंगल	३	↑		११	.९२	२२	.१६	२५
२३	बुध	४	अप्रैल		१२	.८४	२३	.१२	२६
२४	गुरु	५	↓		१३	.७४	२४	.०६	२७
२५	शुक्र	६			१४	.६४	२५	.०१	२८
							२६	.९४	
२६	शनि	७			अ	.५४	२७	.८७	२९

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक

९-आश्लेषा, १०-मघा, ११-पूर्वाफाल्गुनी, १२-उत्तराफाल्गुनी, १३-हस्त, १४-चित्रा, १५-स्वाती, १६-विशाखा,
२५-पूर्वाभाद्रपदा, २६-उत्तराभाद्रपदा, २७-रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द		— ५९–६०	ईस्वी सन्	— १८८३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द	(अ) उ० भा०	— १९४०	शकाब्द	— १८०५	चन्द्र ग्रहण —	O
	(ब) गुजराती	— १९३९	हिजरी सन्	— १३००	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द		— ४९८३–८४	बंगाब्द	१२८८–८९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
विक्रमान्, मीन २७	रवि	८		१	.४४	१	.८०	— ३०
२८	सोम	९		२	.३४	२	.७३	१
२९	मंगल	१०		३	.२६	३	.६८	२
— ३०	बुध	११		४	.१८	४	.६४	३
१	गुरु	१२	(शुक्ल पक्ष)	५	.११	५	.६१	४
२	शुक्र	१३		६	.०६	६	.५९	५
३	शनि	१४		७	.०२	७	.६०	६
४	रवि	१५		८	.०१	८	.६२	७
५	सोम	१६		९	.०१	९	.६८	८
६	मंगल	↑ १७		१०	.०५	१०	.७८	९
७	बुध	अप्रैल १८		११	.११	११	.८३	१०
८	गुरु	१९		१२	.१८	१२	.९३	११
९	शुक्र	↓ २०		१३	.२५	...	.	↑ १२
१०	शनि	२१		१४	.३३	१३	.०३	१३
११	रवि	२२	↑ O	पू	.४१	१४	.१४	१४
१२	सोम	२३	चैत्र	१	.४८	१५	.२५	जमादि-उल-आखिर १५
सुभान्, मेष १३	मंगल	२४		२	.५५	१६	.३४	१६
१४	बुध	२५	↓	३	.६०	१७	.४१	१७
१५	गुरु	२६		४	.६३	१८	.४६	१८
१६	शुक्र	२७		५	.६३	१९	.५०	↓ १९
१७	शनि	२८		६	.६१	२०	.५२	२०
१८	रवि	२९		७	.५८	२१	.५१	२१
१९	सोम	— ३०		८	.५२	२२	.४९	२२
२०	मंगल	१		९	.४५	२३	.४५	२३
२१	बुध	२	(कृष्ण पक्ष)	१०	.३७	२४	.४१	२४
२२	गुरु	↑ ३		११	.२८	२५	.३५	२५
२३	शुक्र	मई ४		१२	.१८	२६	.२८	२६
२४	शनि	↓ ५		{ १३	.०८	२७	.२१	२७
				{ १४	.९८			
२५	रवि	६		अ	.८८	१	.१४	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी				
नाक्षत्रिक वर्ष माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
२६	सोम	७		१	.७९	२	.०७	— २९
२७	मंगल	८		२	.७१	{ ३	.०२	१
सुभान्, मेष						{ ४	.९७	
२८	बुध	९		३	.६४	५	.९४	२
२९	गुरु	१०		४	.५८	६	.९२	३
३०	शुक्र	११	(शुक्ल पक्ष)	५	.५५	७	.९२	४
— ३१	शनि	१२		६	५३	८	.९५	५
१	रवि	१३		७	.५३	९	.९९	६
२	सोम	१४		८	.५७	..	. ..	७
३	मंगल	१५		९	.६२	१०	.०५	८
४	बुध	१६		१०	.६८	११	.१३	९
५	गुरु	↑ १७		११	.७५	१२	.२२	१०
६	शुक्र	मई १८		१२	.८४	१३	.३३	११
७	शनि	↓ १९		१३	.९२	१४	.४४	१२
८	रवि	२०	↑	...	. ..	१५	.५५	↑ १३
९	सोम	२१	वैशाख	१४	.००	१६	.६४	रजब १४
१०	मंगल	२२		पू	.०६	१७	.७२	१५
सुभान्, वृषभ ११	बुध	२३	↓	१	.११	१८	.७९	↓ १६
१२	गुरु	२४		२	.१३	१९	.८२	१७
१३	शुक्र	२५		३	.१३	२०	.८४	१८
१४	शनि	२६		४	.१२	२१	.८४	१९
१५	रवि	२७		५	.०९	२२	.८२	२०
१६	सोम	२८		{ ६	.०४	२३	.७८	२१
			(कृष्ण पक्ष)	{ ७	.९६			
१७	मंगल	२९		८	.८७	२४	.७४	२२
१८	बुध	३०		९	.७८	२५	.६८	२३
१९	गुरु	— ३१		१०	.६८	२६	.६१	२४
२०	शुक्र	१		११	.५८	२७	.५४	२५
२१	शनि	↑ २		१२	.४८	१	.४८	२६
२२	रवि	जून ३		१३	.३८	२	.४२	२७
२३	सोम	↓ ४		१४	.२९	३	.३६	२८
२४	मंगल	५		अ	.२१	४	.३०	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।
मेष संक्रान्ति (भारतीय नाक्षत्रिक वर्ष का प्रारम्भ)–अप्रैल १२.२२ (सूर्य सि०), अप्रैल १२.१२ (आर्य सि०)

दयानन्दाब्द	— ५९-६०	ईस्वी सन्	— १८८३	सूर्य ग्रहण —	●	
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९४०	शकाब्द	— १८०५	चन्द्रग्रहण —	○	**३७९**
(ब) गुजराती	— १९३९	हिजरी सन्	— १३००	पूर्णिमा —	पू	
कल्यब्द	— ४९८४	बंगाब्द	— १२८९	अमावस्या —	अ	

सौर गणनानुसारी / चन्द्र गणनानुसारी

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२५	बुध		६		१	.१४	५	.२७	—	३०
	२६	गुरु		७		२	.०८	६	.२५		१
सुभान्, वृषभ	२७	शुक्र		८		३	.०४	७	.२५		२
	२८	शनि		९		४	.०२	८	.२६		३
	२९	रवि		१०	(शुक्ल पक्ष)	५	.०३	९	.३०		४
	३०	सोम		११		६	.०५	१०	.३६		५
—	३१	मंगल		१२		७	.१०	११	.४३		६
	१	बुध		१३		८	.१६	१२	.५३		७
	२	गुरु		१४		९	.२३	१३	.६४		८
	३	शुक्र		१५		१०	.३१	१४	.७५		९
	४	शनि		१६		११	.३९	१५	.८५		१०
	५	रवि		१७		१२	.४८	१६	.९४		११
	६	सोम	↑	१८		१३	.५४	...	...		१२
	७	मंगल	जून	१९		१४	.५९	१७	.०३	↑	१३
	८	बुध	↓	२०	ज्येष्ठ	पू	.६१	१८	.१०	शाबान	१४
	९	गुरु		२१		१	.६१	१९	.१४		१५
	१०	शुक्र		२२		२	.६०	२०	.१६	↓	१६
सुभान्, मिथुन	११	शनि		२३		३	.५७	२१	.१६		१७
	१२	रवि		२४		४	.५१	२२	.१५		१८
	१३	सोम		२५		५	.४४	२३	.१२		१९
	१४	मंगल		२६		६	.३६	२४	.०८		२०
	१५	बुध		२७		७	.२६	२५	.०२		२१
								२६	.९५		
	१६	गुरु		२८		८	.१६	२७	.८८		२२
	१७	शुक्र		२९	(कृष्ण पक्ष)	९	.०६	१	.८१		२३
						१०	.९६				
	१८	शनि	—	३०		११	.८६	२	.७५		२४
	१९	रवि	↑	१		१२	.७७	३	.६९		२५
	२०	सोम	जुलाई	२		१३	.६९	४	.६४		२६
	२१	मंगल		३		१४	.६२	५	.६०		२७
	२२	बुध	↓	४		अ	.५६	६	.५८		२८

नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२३	गुरु		५		१	.५२	७	.५७	—	२९
	२४	शुक्र		६		२	.५०	८	.५८		१
सुभान्, मिथुन	२५	शनि		७		३	.५०	९	.६१		२
	२६	रवि		८		४	.५२	१०	.६६		३
	२७	सोम		९	(शुक्ल पक्ष)	५	.५७	११	.७३		४
	२८	मंगल		१०		६	.६३	१२	.८३		५
	२९	बुध		११		७	.७१	१३	.९३		६
	३०	गुरु		१२		८	.७९	...	.....		७
	३१	शुक्र		१३		९	.८७	१४	.०४		८
—	३२	शनि		१४		१०	.९५	१५	.१५		९
	१	रवि		१५		...	....	१६	.२५		१०
	२	सोम	↑	१६		११	.०१	१७	.३४		११
	३	मंगल	जुलाई	१७		१२	.०६	१८	.४१		१२
	४	बुध		१८		१३	.०८	१९	.४५	↑	१३
	५	गुरु	↓	१९	आषाढ़	१४	.१०	२०	.४८	रमज़ान	१४
	६	शुक्र		२०		पू	.०८	२१	.४९		१५
	७	शनि		२१		१	.०५	२२	.४८	↓	१६
						२	.९९				
	८	रवि		२२		३	.९२	२३	.४६		१७
	९	सोम		२३		४	.८५	२४	.४१		१८
सुभान्, कर्क	१०	मगल		२४		५	.७६	२५	.३५		१९
	११	बुध		२५		६	.६६	२६	.२९		२०
	१२	गुरु		२६		७	.५६	२७	.२३		२१
	१३	शुक्र		२७		८	.४६	१	.१६		२२
	१४	शनि		२८	(कृष्ण पक्ष)	९	.३६	२	०९		२३
	१५	रवि		२९		१०	२६	३	.०३		२४
								४	.९७		
	१६	सोम		३०		११	.१७	५	९४		२५
	१७	मगल	—	३१		१२	.०९	६	.९१		२६
	१८	बुध	अगस्त	१		१३	.०४	७	८९		२७
	१९	गुरु		२		१४	.०१	८	.९०		२८
						अ	.९९				

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	—५९-६०	ईस्वी सन्	—१८८३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९४०	शकाब्द	—१८०५	चन्द्र ग्रहण—	O
(ब) गुजराती	—१९३९	हिजरी सन्	—१३००	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	४९८४	बंगाब्द	-- १२८९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस / अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	२० शुक्र		३		१	.९८	९	९२		२९
	२१ शनि		४		...	.....	१०	.९७		— ३०
	२२ रवि		५		२	.००	...	...		१
	२३ सोम		६		३	.०५	११	.०५		२
	२४ मंगल		७		४	.११	१२	.१३		३
सुमान् ←कर्क→	२५ बुध		८	(शुक्ल पक्ष)	५	.१८	१३	.२३		४
	२६ गुरु		९		६	.२६	१४	.३४		५
	२७ शुक्र		१०		७	.३५	१५	.४५		६
	२८ शनि		११		८	.४३	१६	.५५		७
	२९ रबि		१२		९	५०	१७	.६४		८
	३० सोम		१३		१०	.५४	१८	.७१		९
	३१ मंगल		१४		११	.५७	१९	.७७		१०
	— ३२ बुध		१५		१२	.५९	२०	.८०		११
	१ गुरु		१६		१३	.५७	२१	.८२		१२
	२ शुक्र	←अगस्त→	१७	←श्रावण→	१४	.५४	२२	.८१	←शव्वाल→	१३
	३ शनि		१८		पू	.४९	२३	.७९		१४
	४ रवि		१९		१	.४३	२४	.७४		१५
	५ सोम		२०		२	.३५	२५	६९		१६
	६ मंगल		२१		३	.२५	२६	.६३		१७
	७ बुध		२२		४	.१५	२७	.५७		१८
	८ गुरु		२३		{ ५	.०५	१	.५०		१९
सुमान् ←सिंह→					{ ६	.९५				
	९ शुक्र		२४		७	.८५	२	.४३		२०
	१० शनि		२५		८	.७६	३	.३६		२१
	११ रवि		२६		९	.६८	४	.३०		२२
	१२ सोम		२७	(कृष्ण पक्ष)	१०	.६१	५	.२६		२३
	१३ मंगल		२८		११	.५५	६	.२३		२४
	१४ बुध		२९		१२	.५१	७	.२२		२५
	१५ गुरु		३०		१३	.४९	८	.२२		२६
	१६ शुक्र		— ३१		१४	.४९	९	.२४		२७
	१७ शनि		१		अ	.५१	१०	.२९		२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस / अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
	१८ रवि		२		१	.५६	११	.३५		— २९
	१९ सोम		३		२	.६३	१२	.४३		१
	२० मंगल		४		३	.७०	१३	.५३		२
	२१ बुध		५		४	.७८	१४	.६४		३
	२२ गुरु		६		५	.८६	१५	.७५		४
सुमान् ←सिंह→	२३ शुक्र		७	(शुक्ल पक्ष)	६	.९४	१६	.८५		५
	२४ शनि		८		...	. ..	१७	.९४		६
	२५ रवि		९		७	.०१	...	. ..		७
	२६ सोम		१०		८	.०६	१८	.०२		८
	२७ मंगल		११		९	.०९	१९	.०८		९
	२८ बुध		१२		१०	.११	२०	.१२		१०
	२९ गुरु		१३		११	.०९	२१	.१४		११
	३० शुक्र		१४		१२	.०७	२२	.१४		१२
	— ३१ शनि	←सितम्बर→	१५		{ १३	.०२	२३	.१२		१३
				←भाद्रपद→	{ १४	.९६				
	१ रवि		१६		पू	.८८	२४	.०९		१४
	२ सोम		१७		१	.७९	२५	.०४ }	←जिलकाद→	१५
							२६	.९८ }		
	३ मंगल		१८		२	.६९	२७	.९१		१६
	४ बुध		१९		३	.५९	१	.८४		१७
	५ गुरु		२०		४	.४९	२	.७७		१८
	६ शुक्र		२१		५	.३९	३	.७०		१९
	७ शनि		२२		६	.२९	४	.६५		२०
सुमान् ←कन्या→	८ रवि		२३		७	.२१	५	.६०		२१
	९ सोम		२४		८	.१४	६	.५६		२२
	१० मंगल		२५	(कृष्ण पक्ष)	९	.०९	७	.५४		२३
	११ बुध		२६		१०	.०५	८	.५४		२४
	१२ गुरु		२७		११	.०३	९	.५६		२५
	१३ शुक्र		२८		१२	.०२	१०	.६०		२६
	१४ शनि		२९		१३	.०६	११	.६६		२७
	१५ रवि		— ३०		१४	.१०	१२	.७४		२८
	१६ सोम		१		अ	.१६	१३	.८३		२९

९—आश्लेषा, १०—मघा, ११—पूर्वाफाल्गुनी, १२—उत्तराफाल्गुनी, १३—हस्त, १४—चित्रा, १५—स्वाती, १६—विशाखा, २५—पूर्वाभाद्रपदा, २६—उत्तराभाद्रपदा, २७—रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

दयानन्दाब्द	— ५९–६०	ईस्वी सन्	— १८८३	सूर्य ग्रहण —	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	— १९४०	शकाब्द	— १८०५	चन्द्रग्रहण —	O
(ब) गुजराती	— १९३९–४०	हिजरी सन्	— १३००–०१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	— ४९८४	बंगाब्द	— १२८९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
सुमान् ←कन्या→	१७	मंगल		२	आश्विन (शुक्ल पक्ष)	१	.२४	१४	.९४		— ३०
	१८	बुध		३		२	.३३	...	....		१
	१९	गुरु		४		३	.४१	१५	.०५		२
	२०	शुक्र		५		४	.४९	१६	.१५		३
	२१	शनि		६		५	.५६	१७	.२५		४
	२२	रवि		७		६	.६१	१८	.३३		५
	२३	सोम		८		७	.६४	१९	.४०		६
	२४	मंगल		९		८	.६७	२०	.४४		७
	२५	बुध		१०		९	.६६	२१	.४६		८
	२६	गुरु		११		१०	.६३	२२	.४६		९
	२७	शुक्र		१२		११	.५८	२३	.४४		१०
	२८	शनि		१३		१२	.५२	२४	.४१		११
	२९	रवि		१४		१३	.४४	२५	.३६		१२
	— ३०	सोम	←अक्टूबर→	१५	←आश्विन→	१४	.३५	२६	.३१	←जिल् हिज्ज→	१३
	१	मंगल		१६	O	पू	.२६	२७	.२५		१४
	२	बुध		१७		१	.१६	१	.१८		१५
	३	गुरु		१८		२	.०६	२	.११		१६
						३	.९६				
	४	शुक्र		१९		४	.८७	३	.०५		१७
								४	.९९		
सुमान् ←तुला→	५	शनि		२०	(कृष्ण पक्ष)	५	.७९	५	.९३		१८
	६	रवि		२१		६	.७२	६	.८९		१९
	७	सोम		२२		७	.६७	७	.८७		२०
	८	मंगल		२३		८	.६३	८	.८७		२१
	९	बुध		२४		९	.६१	९	.८८		२२
	१०	गुरु		२५		१०	.६२	१०	.९१		२३
	११	शुक्र		२६		११	.६४	११	.९७		२४
	१२	शनि		२७		१२	.६८	...	.....		२५
	१३	रवि		२८		१३	.७५	१२	.०४		२६
	१४	सोम		२९		१४	.८३	१३	.१४		२७
	१५	मंगल		३०		अ†	.९१	१४	.२४		२८

सौर गणनानुसारी					चन्द्र गणनानुसारी						
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना	एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह	एवं दिनांक
सुमान् ←तुला→	१६	बुध		— ३१	कार्तिक (शुक्ल पक्ष)	...	....	१५	.३५		२९
	१७	गुरु		१		१	.०१	१६	.४५		— ३०
	१८	शुक्र		२		२	.०९	१७	.५५		१
	१९	शनि		३		३	.१५	१८	.६४		२
	२०	रवि		४		४	.१९	१९	.७१		३
	२१	सोम		५		५	.२३	२०	.७६		४
	२२	मंगल		६		६	.२६	२१	.७८		५
	२३	बुध		७		७	.२५	२२	.७९		६
	२४	गुरु		८		८	.२२	२३	.७७		७
	२५	शुक्र		९		९	.१८	२४	.७५		८
	२६	शनि		१०		१०	.१२	२५	.७१		९
	२७	रवि		११		११	.०४	२६	.६५		१०
						१२	.९५				
	२८	सोम	←नवम्बर→	१२	←कार्तिक→	१३	.८६	२७	५९	←मुहर्रम→	११
	२९	मंगल		१३		१४	.७६	१	.५२		१२
	— ३०	बुध		१४		पू	.६६	२	.४५		१३
	१	गुरु		१५		१	.५६	३	.३९		१४
	२	शुक्र		१६		२	.४७	४	.३३		१५
	३	शनि		१७		३	.३९	५	.२७		१६
	४	रवि		१८		४	.३२	६	.२२		१७
	५	सोम		१९		५	.२४	७	.२०		१८
	६	मंगल		२०		६	.२७	८	.१९		१९
सुमान् ←वृश्चिक→	७	बुध		२१	(कृष्ण पक्ष)	७	.२२	९	.२०		२०
	८	गुरु		२२		८	.२४	१०	.२३		२१
	९	शुक्र		२३		९	.२७	११	.२८		२२
	१०	शनि		२४		१०	.३१	१२	.३५		२३
	११	रवि		२५		११	.३७	१३	.४४		२४
	१२	सोम		२६		१२	.४६	१४	.५४		२५
	१३	मंगल		२७		१३	.५५	१५	.६५		२६
	१४	बुध		२८		१४	.६३	१६	.७५		२७
	१५	गुरु		२९		अ	.७१	१७	.८५		२८

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा, २५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।

होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

† आज दीपावली के दिन ऋषि दयानन्द का ठीक सूर्यास्त के समय स्वाती नक्षत्र में देहान्त हो गया।

दयानन्दाब्द	—५९–६०	ईस्वी सन् —१८८३–८४	सूर्य ग्रहण — ●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९४०	शकाब्द —१८०५	चन्द्र ग्रहण— O
(ब) गुजराती	—१९४०	हिजरी सन् —१३०१	पूर्णिमा — पू
कल्यब्द	- ४९८४	बंगाब्द - १२८९	अमावस्या — अ

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१६ शुक्र	— ३०		१	.७८	१८	.९५	२९
	१७ शनि	१		२	.८४	...	..	— ३०
	१८ रवि	२		३	.८७	१९	.०२	१
	१९ सोम	३		४	.८८	२०	.०७	२
↑	२० मंगल	४	(शुक्ल पक्ष)	५	.८८	२१	.१०	३
सूमान्,	२१ बुध	५		६	.८५	२२	.११	४
वृश्चिक	२२ गुरु	६		७	.८०	२३	.११	५
↓	२३ शुक्र	७		८	.७४	२४	.०८	६
	२४ शनि	८		९	.६६	२५	.०४	७
						२६	.९९	
	२५ रवि	९		१०	.५८	२७	.९३	८
	२६ सोम	१०		११	.४८	१	.८६	९
	२७ मंगल	११		१२	.३८	२	.७९	१०
	२८ बुध	↑ १२	↑	१३	.२८	३	.७२	११
	— २९ गुरु	दिसम्बर १३.	मार्गशीर्ष	१४	.१९	४	.६६	↑ १२
	१ शुक्र	१४		पू	.१०	५	.६०	सफर १३
	२ शनि	↓ १५.		१	.०२	६	.५६	↓ १४
				२	.९६			
	३ रवि	१६	↓	३	.९२	७	५३	१५
	४ सोम	१७		४	.८८	८	.५१	१६
	५ मंगल	१८		५	.८७	९	.५२	१७
↑	६ बुध	१९		६	.८८	१०	५४	१८
सूमान्,	७ गुरु	२०		७	.९१	११	.५९	१९
धनु	८ शुक्र	२१		८	.९६	१२	.६६	२०
↓	९ शनि	२२	(कृष्ण पक्ष)	...	.....	१३	.७४	९१
	१० रवि	.२३		९	.०३	१४	.८४	२२
	११ सोम	२४		१०	.११	१५	.९४	२३
	१२ मंगल	२५		११	.२०	...	....	२४
	१३ बुध	२६		१२	.२९	१६	.०५	२५
	१४ गुरु	२७		१३	.३७	१७	.१६	२६
	१५ शुक्र	२८		१४	.४३	१८	.२५	२७
	१६ शनि	२९		अ	.४८	१९	.३३	२८

सौर गणनानुसारी			चन्द्र गणनानुसारी					
	नाक्षत्रिक वर्ष, माह एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१७ रवि	३०		१	.५२	२०	.३८	— २९
	१८ सोम	— ३१		२	.५४	२१	.४२	१
	१९ मंगल	१		३	.५२	२२	.४४	२
	२० बुध	२		४	.४९	२३	.४४	३
	२१ गुरु	३		५	.४५	२४	.४१	४
	२२ शुक्र	४	(शुक्ल पक्ष)	६	.३८	२५	.३७	५
↑	२३ शनि	५		७	.३०	२६	.३२	६
सूमान्, धनु	२४ रवि	६		८	.२२	२७	.२७	७
↓	२५ सोम	७		९	.१३	१	.२०	८
	२६ मंगल	८		१०	.०३	२	.१३	९
				११	.९३			
	२७ बुध	९		१२	.८४	३	.०६	↑ १०
						४	.९९	
	२८ गुरु	१०		१३	.७५	५	.९४	११
	२९ शुक्र	↑ ११	↑	१४	.६७	६	.९०	रबी-उल्-अव्वल १२
	— ३० शनि	जनवरी १२	पौष	पू	.६१	७	.८६	१३
	१ रवि	१३	↓	१	.५६	८	.८४	१४
	२ सोम	↓ १४		२	.५२	९	.८४	↓ १५
	३ मंगल	१५		३	.५१	१०	.८६	१६
	४ बुध	१६		४	.५२	११	.९१	१७
	५ गुरु	१७		५	.५६	१२	.९७	१८
↑	६ शुक्र	१८		६	.६१	...	....	१९
सूमान्,	७ शनि	१९		७	.६८	१३	.०४	२०
मकर	८ रवि	२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.७७	१४	.१४	२१
↓	९ सोम	२१		९	.८६	१५	.२५	२२
	१० मंगल	२२		१०	.९४	१६	.३६	२३
	११ बुध	२३		...	..	१७	.४६	२४
	१२ गुरु	२४		११	.०२	१८	.५५	२५
	१३ शुक्र	२५		१२	.०९	१९	.६३	२६
	१४ शनि	२६		१३	.१४	२०	.६९	२७
	१५ रवि	२७		१४	.१७	२१	.७४	२८
	१६ सोम	२८		अ	.१८	२२	.७६	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती ।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं ।

दयानन्दाब्द	—५९-६०	ईस्वी सन्	—१८८४	सूर्य ग्रहण—	●
विक्रमाब्द (अ) उ० भा०	—१९४०	शकाब्द	—१८०५-०६	चन्द्र ग्रहण—	○
(ब) गुजराती	—१९४०	हिजरी सन्	—१३०१	पूर्णिमा —	पू
कल्यब्द	—४९८४	बंगाब्द	—१२८९	अमावस्या —	अ

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१७	मंगल	जन० २९		१	.१६	२३	.७६	— ३०
	१८	बुध	३०		२	.१३	२४	.७४	१
	१९	गुरु	— ३१		३	.०९	२५	.७१	२
	२०	शुक्र	१		{ ४	.०२	२६	.६७	३
					{ ५	.९४			
	२१	शनि	२	(शुक्ल पक्ष)	६	.८५	२७	.६१	४
सुमान्, मकर	२२	रवि	३		७	७६	१	.५४	५
	२३	सोम	४		८	.६६	२	.४७	६
	२४	मंगल	५		९	.५६	३	.४०	७
	२५	बुध	६		१०	४६	४	.३४	८
	२६	गुरु	७		११	.३८	५	.२८	९
	२७	शुक्र	८		१२	३०	६	.२३	१०
	२८	शनि	९		१३	.२४	७	.१९	रबी-उल्-आखिर ११
	— २९	रवि	१०		१४	.१९	८	१६	१२
	१	सोम	फरवरी ११	माघ	पू	.१६	९	.१६	१३
	२	मंगल	१२		१	.१५	१०	१८	१४
	३	बुध	१३		२	.१६	११	.२२	१५
	४	गुरु	१४		३	.२०	१२	.२७	१६
	५	शुक्र	१५		४	.२५	१३	.३५	१७
	६	शनि	१६		५	३२	१४	.४४	१८
	७	रवि	१७		६	.४०	१५	५४	१९
	८	सोम	१८		७	४९	१६	.६५	२०
सुमान्, कुम्भ	९	मंगल	१९		८	.५७	१७	.७६	२१
	१०	बुध	२०	(कृष्ण पक्ष)	९	६४	१८	.८६	२२
	११	गुरु	२१		१०	.७१	१९	.९४	२३
	१२	शुक्र	२२		११	.७६	....	. .	२४
	१३	शनि	२३		१२	.८०	२०	.०१	२५
	१४	रवि	२४		१३	.८०	२१	.०६	२६
	१५	सोम	२५		१४	.७९	२२	.०८	२७
	१६	मंगल	२६		अ	.७५	२३	.०९	२८

सौर गणनानुसारी				चन्द्र गणनानुसारी					
नाक्षत्रिक वर्ष, माह	एवं दिनांक	साप्ताहिक दिवस	अंग्रेजी महीना एवं दिनांक	भारतीय माह*/पक्ष	तिथि	समाप्ति काल	नक्षत्र	समाप्ति काल	मुहम्मदीय माह एवं दिनांक
	१७	बुध	फ़र० २७		१	.७०	२४	.०७	— २९
	१८	गुरु	२८		२	.६४	२५	.०५	१
	१९	शुक्र	— २९		३	५६	{ २६	.००	२
							{ २७	.९४	
	२०	शनि	१		४	.४७	१	.८८	३
	२१	रवि	२	(शुक्ल पक्ष)	५	.३७	२	.८१	४
सुमान्, कुम्भ	२२	सोम	३		६	.२७	३	.७४	५
	२३	मंगल	४		७	.१७	४	.६८	६
	२४	बुध	५		{ ८	.०७	५	.६२	७
					{ ९	.९८			
	२५	गुरु	६		१०	.९१	६	.५६	८
	२६	शुक्र	७		११	.८५	७	.५२	जमादि-उल्-अव्वल ९
	२७	शनि	८		१२	८०	८	.४९	१०
	२८	रवि	९		१३	.७७	९	.४९	११
	२९	सोम	१०	फाल्गुन	१४	.७५	१०	.५०	१२
	३०	मंगल	मार्च ११		पू	.७६	११	.५३	१३
	— ३१	बुध	१२		१	.८०	१२	.५८	१४
	१	गुरु	१३		२	.८५	१३	.६५	१५
	२	शुक्र	१४		३	.९२	१४	.७५	१६
	३	शनि	१५		...	. ..	१५	८५	१७
	४	रवि	१६		४	.००	१६	.९५	१८
	५	सोम	१७		५	.०९		....	१९
सुमान्, मीन	६	मंगल	१८		६	.१८	१७	.०६	२०
	७	बुध	१९		७	.२६	१८	.१६	२१
	८	गुरु	२०	(कृष्ण पक्ष)	८	.३२	१९	.२५	२२
	९	शुक्र	२१		९	.३६	२०	.३२	२३
	१०	शनि	२२		१०	.३९	२१	.३७	२४
	११	रवि	२३		११	.३९	२२	.४०	२५
	१२	सोम	२४		१२	.३८	२३	.४१	२६
	१३	मंगल	२५		१३	.३४	२४	.४०	२७
	१४	बुध	२६		१४	.२९	२५	.३८	२८
	१५	गुरु	२७		अ	.२२	२६	.३४	२९

९–आश्लेषा, १०–मघा, ११–पूर्वाफाल्गुनी, १२–उत्तराफाल्गुनी, १३–हस्त, १४–चित्रा, १५–स्वाती, १६–विशाखा,
२५–पूर्वाभाद्रपदा, २६–उत्तराभाद्रपदा, २७–रेवती।
होने से वे एक पक्ष पूर्व से ही प्रारम्भ हो जाते हैं।

टीप—६० वर्षीय पंचांग के नागरीकरण का यह कार्य ३० अक्टूबर १९९० (मंगलवार) को देवोत्थान एकादशी के दिन रात्रि में ८-३० बजे पूर्ण हुआ।

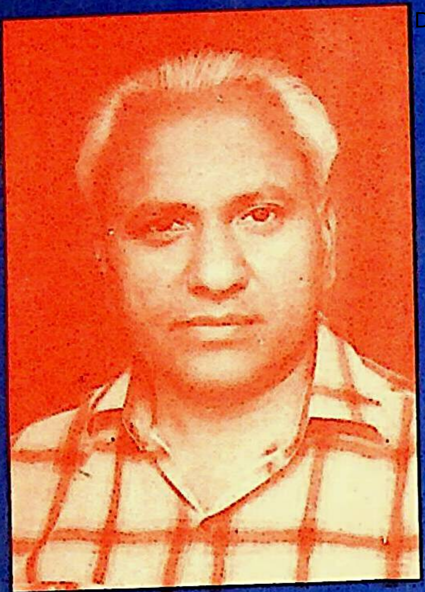
—आदित्य

दिन के दशमलवमानों की परिवर्तन-तालिका

[यह तालिका पञ्चाङ्ग में दिए गए तिथियों एवं नक्षत्रों के समाप्तिकाल के दशमलव-मानों को घटी एवं पलों तथा घण्टों एवं मिनटों में बदलने में प्रयुक्त होगी।]

दिन का दशमलव मान	घटी	एवं पल	घंटा	एवं मिनट	दिन का दशमलव मान	घटी	एवं पल	घंटा	एवं मिनट	दिन का दशमलव मान	घटी	एवं पल	घंटा	एवं मिनट
.०१	०	३६	०	१४.४	.३४	२०	२४	८	०९.६	.६७	४०	१२	१६	०४.८
.०२	१	१२	०	२८:८	.३५	२१	००	८	२४.०	.६८	४०	४८	१६	१९.२
.०३	१	४८	०	४३.२	.३६	२१	३६	८	३८.४	.६९	४१	२४	१६	३३.६
.०४	२	२४	०	५७.६	.३७	२२	१२	८	५२.८	.७०	४२	००	१६	४८.०
.०५	३	००	१	१२.०	.३८	२२	४८	९	०७.२	.७१	४२	३६	१७	०२.४
.०६	३	३६	१	२६.४	.३९	२३	२४	९	२१.६	.७२	४३	१२	१७	१६.८
.०७	४	१२	१	४०.८	.४०	२४	००	९	३६.०	.७३	४३	४८	१७	३१.२
.०८	४	४८	१	५५.२	.४१	२४	३६	९	५०.४	.७४	४४	२४	१७	४५.६
.०९	५	२४	२	०९.६	.४२	२५	१२	१०	०४.८	.७५	४५	००	१८	००.०
.१०	६	००	२	२४.०	.४३	२५	४८	१०	१९ २	७६	४५	३६	१८	१४.४
.११	६	३६	२	३८.४	.४४	२६	२४	१०	३३.६	७७	४६	१२	१८	२८.८
.१२	७	१२	२	५२.८	.४५	२७	००	१०	४८ ०	७८	४६	४८	१८	४३.२
.१३	७	४८	३	०७.२	.४६	२७	३६	११	०२.४	.७९	४७	२४	१८	५७.६
.१४	८	२४	३	२१.६	.४७	२८	१२	११	१६.८	.८०	४८	००	१९	१२.०
.१५	९	००	३	३६.०	.४८	२८	४८	११	३१.२	.८१	४८	३६	१९	२६.४
.१६	९	३६	३	५०.४	.४९	२९	२४	११	४५.६	.८२	४९	१२	१९	४०.८
.१७	१०	१२	४	०४.८	.५०	३०	००	१२	००.०	.८३	४९	४८	१९	५५ २
.१८	१०	४८	४	१९.२	.५१	३०	३६	१२	१४.४	.८४	५०	२४	२०	०९ ६
.१९	११	२४	४	३३.६	.५२	३१	१२	१२	२८.८	.८५	५१	००	२०	२४.०
.२०	१२	००	४	४८.०	.५३	३१	४८	१२	४३.२	.८६	५१	३६	२०	३८ ४
.२१	१२	३६	५	०२.४	.५४	३२	२४	१२	५७ ६	.८७	५२	१२	२०	५२.८
.२२	१३	१२	५	१६.८	.५५	३३	००	१३	१२.०	.८८	५३	४८	२१	०७.२
.२३	१३	४८	५	३१.२	.५६	३३	३६	१३	२६.४	.८९	५३	२४	२१	२१ ६
.२४	१४	२४	५	४५.६	.५७	३४	१२	१३	४० ८	.९०	५४	००	२१	३६.०
.२५	१५	००	६	००.०	.५८	३४	४८	१३	५५.२	.९१	५४	३६	२१	५०.४
.२६	१५	३६	६	१४.४	.५९	३५	२४	१४	०९.६	.९२	५५	१२	२२	०४.८
.२७	१६	१२	६	२८ ८	.६०	३६	००	१४	२४.०	.९३	५५	४८	२२	१९.२
.२८	१६	४८	६	४३.२	.६१	३६	३६	१४	३८.४	.९४	५६	२४	२२	३३.६
.२९	१७	२४	६	५७.६	.६२	३७	१२	१४	५२.८	.९५	५७	००	२२	४८ ०
.३०	१८	००	७	१२ ०	.६३	३७	४८	१५	०७.२	९६	५७	३६	२३	०२.४
.३१	१८	३६	७	२६.४	.६४	३८	२४	१५	२१.६	.९७	५८	१२	२३	१६.८
.३२	१९	१२	७	४०.८	.६५	३९	००	१५	३६.०	.९८	५८	४८	२३	३१.२
.३३	१९	४८	७	५५.२	.६६	३९	३६	१५	५०.४	९९	५९	२४	२३	४५.६

टीप — इस प्रकार जो समय आता है, वह प्रातः ६ बजे के बाद का होता है। इसे मध्यरात्रि से जानने के लिए इसमें १५ घटी या ६ घण्टे का समय और जोड़ना चाहिए। यदि तब योगफल १२ घण्टे या ३० घटी से अधिक हो तो उसे दोपहर के बाद का और यदि २४ घण्टे या ६० घटी से अधिक हो तो (अगले दिनांक को) मध्यरात्रि के बाद का जानना चाहिए।



इं. आदित्यपाल सिंह आर्य

इस ग्रन्थ के सम्पादक इं. आदित्यपाल सिंह आर्य का जन्म ३ सितम्बर १९३७ ई., तदनुसार भाद्रपद कृष्णा चतुर्दशी संवत् १९९४ वि. (शुक्रवार) को सायंकाल लगभग ५ बजे आश्लेषा नक्षत्र (जो एक मूल नक्षत्र है) में श्री दुलीचन्द जी (जो लगभग ८५ वर्ष की आयु में १९६५ ई. में दिवंगत हुए)के पौत्र एवं श्री जगनूलाल जी 'मित्र' (जो १९८८ ई. में लगभग ८१ वर्ष की आयु में दिवंगत हुए) की प्रथम सन्तान के रूप में ग्राम - चिलसरा, तहसील - कायमगंज, जिला - फर्रुखाबाद (उत्तर प्रदेश) में हुआ था।

शिक्षाः प्रारम्भिक ४ कक्षाओं का शिक्षण (१९४४-४८) गाँव के ही प्रायमरी स्कूल में और कक्षा ५ से ८ तक का शिक्षण १९४८-१९५२ निकटस्थ ग्राम-रजलामई में प्राप्त कर उन्होंने कक्षा ९ से १२ तक की शिक्षा राजकीय उच्चतर माध्यमिक विद्यालय फतेहगढ़ से १९५२-५६ में नगलापजाबा ग्राम में रहकर प्राप्त की। उस समय वहाँ आचार्य वीरेन्द्र शास्त्री एम. [illegible] सम्प्रति विश्ववेद परिषद् लखनऊ के उपाध्यक्ष)हिन्दी और संस्कृत विषयों का अध्यापन कार्य करते थे। [illegible] द्वारा सम्पादित विद्यालय-पत्रिका 'साधना' में चुटकुलों और कविताओं के प्रकाशन से इनका लेखन [illegible] प्रवेश हुआ। १९५६-५८ में इलाहाबाद में रहकर इन्होंने सिविल इंजीनियरिंग स्कूल, प्रयाग से सिविल [illegible]रिंग में प्रथम श्रेणी में डिप्लोमा प्राप्त किया। अपने शैक्षणिक जीवन में वे सदैव ही प्रथम श्रेणी में उत्तीर्ण [illegible] और गणित तथा विज्ञान विषयों में अच्छे अंक (शत प्रतिशत तक) पाते रहे।

व्यवसायः १९५८-५९ में कुछ महीनों तक राजस्थान में सर्वेअर के पद पर कार्य करने के [illegible] जून १९५९ ई. को वे मध्य-प्रदेश के सिंचाई विभाग में ओवरसियर (उपयंत्री) के पद पर नियुक्त हुए और सम्प्रति इसी विभाग में सहायकयंत्री के पद पर जनवरी १९८१ से कार्यरत हैं।

विविध गतिविधिः भोपाल में जिन तीन आर्य पुरुषों के पास अपना निजी बृहत् पुस्तकालय है, उनमें से आप एक हैं। आर्यसमाज तात्याटोपे नगर, भोपाल के आप मंत्री और कोषाध्यक्ष रह चुके हैं और सम्प्रति उसके कई वर्षों से उपप्रधान हैं। आपने फर्रुखाबाद में १९५५ में पौराणिक पं. माध्वाचार्य और पं. अखिलानन्द शर्मा (दयानन्द दिग्विजय ग्रन्थ के रचयिता) का ठा. अमरसिंह शास्त्रार्थ महारथी के साथ हुआ प्रसिद्ध शास्त्रार्थ सुना था। आपने १९५९, १९६८, १९७२, १९७५, १९८३ एवं १९९० में हुए विभिन्न शताब्दी समारोहों तथा महासम्मेलनों में सक्रिय भाग लिया है।

१९६९ में श्रावण पूर्णिमा पर आपने अपने जिले में एक गुरुकुल की स्थापना की जो अब महर्षि दयानन्दार्ष गुरुकुल कृष्णपुर (फर्रुखाबाद) के नाम से फल-फूल रहा है। इस समय आप इस गुरुकुल की संचालक समिति के अध्यक्ष हैं। अपने शासकीय सेवाकाल के अधिकांश समय (१९६७-९०) तक आपने अपने विभागीय संगठन के विभिन्न पदों पर कार्य किया।

लेखन-सम्पादनः १९५९ से आपने आर्य पत्र-पत्रिकाओं में लिखना प्रारम्भ किया था जो अब तक जारी है। 'एम. पी. सबार्डीनेट इंजीनियर्स जरनल' तथा 'ऑल इण्डिया डिप्लोमा इंजीनियर्स जरनल' का १४ वर्षों (१९७६-९०) तक सतत सम्पादन किया। हाल ही में आपको 'विश्ववेद परिषद्' की मासिक पत्रिका 'वेद ज्योति' का सम्पादक तथा प्रकाशक बनाया गया है।

डां. वेदव्रत 'आलोक' के सह-सम्पादन में आपने ऋषि दयानन्द की आत्मकथाओं का संयुक्त-संस्करण 'अपना जन्म चरित्र' के नाम से १९८७ में प्रकाशित किया। आपके द्वारा सम्पादित यह द्वितीय ग्रन्थ पाठकों के हाथों में है।